

Lith. Ed. 1841.

30 Mart. S. Rosalinda virg.
31 Merc. Ramondo Nonnato.

M B R E

in S. Barnaba.
ore 5 m. 24
no Abat.
4 m. 21 di sera
buloso
Re.
Verg. mart. ✠
lla Verg. la B

16 Dom. 14 S. Carlo Abate. 14
17 Lun. S. Edvige Regina.
18 Mart. S. Luca III. Vangelista.
Fiera e Castelfreddo
19 Merc. S. Pietro d'Alcantara.
Fiera di Rovigo
20 Giov. S. Missimo mart.
21 Ven. Ss. Ortola, e Com. V. Mm.
22 Sab. S. Vercondo Vesc.
23 Dom. 21 S. Giovanni Buono
Comprotettore di Mantova ✠
Sole in Scorpione
P. Q. a ore 5 m. 46 di sera
Tempo sempre variato
24 Lun. S. Rafele Arcang.

7 Lun. S. Pasquale.
8 Mart. S.
9 Merc. S.
10 Giov. S.
21 Ven. Dec
tova, e li
23 Sab. S. G.
13 Dom. Sessag.
S. Lucimo Vesc.
14 Lun. S. Valer.
Ult. Q. a ore 10
Nev.
15 Mart. Ss. Faust.
16 Merc. S. Giulian

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 696.

- 19 Merc. S. Canuto Re m.
- 20 Giov. Ss. Fabiano, e Seb. Mm.
- 21 Ven. S. Agnese Vesc. m.

Sole in Acquario

- 22 Sab. S. Pancrazio Levita m.
- 23 Dom III. Sposalizio di M. V. **H**
- L. N. a ore 10 m. 30 di notte.*
- 24 Lun. S. Timoteo Vesc.
- 25 Mart. Conversione di S. Paolo.
- 26 Merc. S. Policarpo Vesc. m.
- 27 Giov. S. Gio. Grisostomo Vesc.
- 28 Ven. S. Cirillo Vesc.
- 29 Sab. S. Francesco di Sales V.
- 30 Dom IV. S. Giacinta V. **H**
- F. Q. a ore 2 m. 55 di mattina*
- 31 Lun. S. Pietro Nolasco.

F E B B R A J O

La pubblica Orazione in S. Barbara

Leve il Sole a ore 7 m. 10

- 1 Mart. S. Ignazio Vesc. m.
- 2 Merc. Punitic. di M. V. **H**
- 3 Giov. S. Biagio Vesc. m.
- 4 Ven. S. Andrea Corsini.
- 5 Sab. S. Agata Verg. m.
- 6 Dom. Settuagesima
- S. Barotica Verg. m. **F.**

N O V E M B R E

La pubblica Orazione in S. Carità

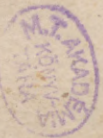
Leve il Sole a ore 6 m. 38

- 1 Mart. Tutti i Santi **H**
- 2 Merc. Comm. de Defonti.
- 3 Giov. S. Uberto Vesc.
- 4 Ven. S. Carlo Borromeo Card.
- 5 Sab. Ss. Zaccaria, e Lisabetta **H**
- Fiera di Vescovo*
- 6 Dom. 23 S. Lionardo Conf. **H**
- F. Q. a ore 7 m. 30 di mattina*
- Giornate schioccali*
- 7 Lun. S. Prosdodimo.
- 8 Mart. Li 4 Ss. Coronati Mm.
- 9 Merc. La Baslica dei Salvat.
- 10 Giov. S. Andrea Avellino.
- 11 Ven. Il Patronio di M. V.
- S. Martino Vescovo
- 12 Sab. S. Martino I. P. **H**
- 13 Dom. 24 S. Ulanobono C. **H**
- 14 Lun. S. Veneranda Verg.
- L. N. a ore 0 m. 12 di sera*
- Tempo piovoso, e freddo*
- Fiera d'Isola Dovarese*
- 15 Mart. S. Leopoldo Arcid.
- 16 Merc. S. Eudonio Vescovo
- 17 Giov.

- 24 Ven. S. Vittoria V. m. T. e Dig.
- 25 S. b. S. Tesisilla V. Tern. e Vig.
- 26 Dom NARRY. di N. S. G. C. **H**
- 27 Lun. S. Stefano Protomar. **H**
- 28 Mart. S. Fio Ap. IV. Vangel.
- 29 Merc. Ss. Innocenti Mm.
- L. P. a ore 8 m. 4 di mattina*
- Tempo che darà neve*
- 29 Giov. S. Tommaso Vesc. m.
- 30 Ven. S. Raimondo Vesc.
- 31 Sab. S. Salvatore Pp.

FINE DELL' ANNO 1803.

Suono della Campanella	
Gennaio	Agosto
1. ore 8 m. 0	1. ore 6 m. 13
XV. ore 7 m. 15	XV. ore 6 m. 30
<i>Febbraio</i>	
1. ore 7 m. 30	1. ore 6 m. 45
XV. ore 7 m. 15	<i>Ottobre</i>
1. ore 7 m. 0	XV. ore 7 m. 0
<i>Aprile</i>	
1. ore 6 m. 45	1. ore 7 m. 30
<i>Maggio</i>	
1. ore 6 m. 30	XV. ore 7 m. 45
<i>Giugno</i>	
1. ore 6 m. 15	1. ore 8 m. 0
<i>Luglio</i>	
1. ore 6 m. 15	<i>Finis.</i>

GIOR
LUN
M D C
Sopra l'anno
Che contiene
balli, e Stabl
questa Città.
pora, e i dig
zioni; lo Fie
si fanno fra
questo, che
partimenti de
Italiana, ed
h, e in fine
Campanella.

MAN
presso Grus
ALL'INSEGN
Con per

20 dell' anno

- 2 Ven. Inv. S. Longino m. Dig.
- 3 Sab. S. Francesco Saverio.
- 4 Dom. II. S. Barbara V. m. ✠
- 5 Lun. S. Sabba Abate.
- 6 Mart. S. Niccolò da Bari Vesc.

U. Q. a ore 1 m. 49 di mattina
Tempo forse nevoso

- 7 Merc. S. Ambrogio V. e D. Dig.
- 8 Giov. Concezione di M. V. ✠
- 9 Ven. S. Siro Vesc.
- 10 Sab. La B. V. di Loreto.
- 11 Dom. III. S. Damaso I Pp. ✠
- 12 Lun. S. Costanzo mart.
- 13 Mart. S. Lucia Verg. mart.
- 14 Merc. S. Spiridione V. M. Dig.

L. N. a ore 5 m. 42 di mattina
Nebbia con freddo

- 15 Giov. S. Fortunato mart.
- 16 Ven. S. Eusebio V. m. Dig.
- 17 Sab. S. Lazzaro Vesc.
- 18 Dom. IV. As. del Pa. di M. V. ✠
- 19 Lun. S. Dario mart.
- 20 Mart. S. Giulio mart.
- 21 Merc. S. Tommaso Appostol., e S. Temistocle m. Dig.

P. Q. a ore 2 m. 42 di sera
Neve al monte, e al piano

- 22 Giov. S. Demetrio Vesc.
- Sole in Capricorno
Solstizio d' Inverno

ono celebrare so-

sta il Sacro Con-

dal di 7 Gen-

fino al di 13 Feb-

, e dal di 13

e sino al di 27

usite.

Gez-

22

- 17 Giov. S. Gregorio Taumat. V.
- 18 Ven. Ded. delle Basiliche de' Ss. App. Pietro, e Paolo.
- 19 Sab. S. Lisabetta Regina.
- 20 Dom. 25 ultima dopo la Pent. ✠

S. Felice da Valois Conf.
21 Lun. Presentazione di M. V.

- 22 Mart. S. Cecilia Verg. Martir.
- P. Q. a ore 3 m. 12 di mattina
Quarta pessima

- 23 Merc. S. Clemente Pp. m., S. Felicità m., e la B. Chiara Gonz.
- Sole in Scittarie

- 24 Giov. S. Gio. della Croce Com. protettore di Mantovz.
- 25 Ven. S. Caterina Verg. mart.
- 26 Sab. S. Bellino Vescovo
- 27 Dom. I. d' Avvento ✠

S. Giosafatte Ra.
28 Lun. S. Jacopo della Marca.
L. P. a ore 8 m. 18 di sera

- Nebbia, indi pioggia, e forse neve
 - 29 Mart. S. Saturnino mart.
 - 30 Merc. S. Andrea App. Digizno
- Fiora di Cumet.

D I C E M B R E

La pubblica Orazione in S. Egidio
Leva il Sole a ore 7 m. 34

- 3 Giov. S. Eligio Vesc.
- Fiera di Bolzano

3

G E N N A J O

La pubblica Orazione in S. Martino
Leva il Sole a ore 7 m. 40

- 1 Sab. Circonc. di N. S. ✠
- 2 Dom. S. Bovo Caval. ✠
- 3 Lun. S. Genovefa Verg.
- 4 Mart. S. Tito Vescovo.
- 5 Merc. S. Telesforo Pp. m.
- 6 Giov. EPIFANIA di N. S. ✠
- 7 Ven. Cristofola.

Quarta moderata nel freddo
8 Sab. S. Lorenzo Giustiz.

- 9 Dom. I. S. Giocando, e Com. pagh. Mm.
- 10 Lun. S. Nicanore Diacono.
- 11 Mart. S. Iginio Pp. m.
- 12 Merc. S. Probo Vescovo.
- 13 Giov. S. Leonzio Vescovo.
- 14 Ven. S. Ilario Vescovo.
- 15 Sab. S. Paolo I. Erem., e S. Mauro Ab.

16 Dom. II. Il SS. N. di G. ✠
Ult. Q. a ore 3 m. 43 di matt.
Forse neve anche al piano

- 17 Lun. S. Antonio Abate.
 - 18 Mart. La Gatt. di S. P. in Ross.
- 19 Merc.

M A G G I O

La pubblica Orazione in S. Geraso

Leva il Sole a ore 4 m. 56

- 1 Dom. 3. Ss. Filippo, e Giacomo App., e il Patrocinio di S. Giuseppe
- 2 Lun. S. Anastasio Vescovo.
- 3 Mart. Invenzione di S. Croce.
- 4 Merc. S. Monica Vedova.
- 5 Giov. S. Pio V. Papa.
- 6 Ven. S. Gio. ante portam latin.

L. P. a ore 9 m. 58 di sera

Tempo minaccioso

- 7 Sab. S. Siansiao Vesc. mart.
- 8 Dom. 4. Apparizione di San Michele Arcangelo
- 9 Lun. S. Gregorio Nazianzeno.
- 10 Mart. S. Giobbe Preleta, e S. Cataldo.
- 11 Merc. S. Mameto Vescovo.
- 12 Giov. S. Pancrazio mart.
- 13 Ven. S. Maurizio Prete.
- 14 Sab. S. Bonifacio mart.

Q. a ore 9 m. 8 di mattina

- 15 Dom. 5. S. Isidoro Agric. ✠
- 16 Mart. S. Gio. Nep. m Rogas
- 17 Mart.

Fiera di Roverso

26 Mart. S. Anna Madre di M. V.

P. Q. a ore 8 m. 29 di sera

Ritorna il gran caldo

- 27 Merc. S. Pantaleone mart.
- 28 Giov. Ss. Nazario, e Celso Mir.
- 29 Ven. S. Maria Verg.
- 30 Sab. Ss. Maddone, e Senna.
- 31 Dom. 9 S. Ignazio Lojola. ✠

A G O S T O

La pubb. Orazione in Ognissanti

Leva il Sole a ore 4 m. 42

- 1 Lun. S. Pietro in Vincoli.
- 2 Mart. Il Perdono d'Assisi.
- 3 Merc. Inv. di S. Stefano Protom.

L. P. a ore 7 m. 34 di mattina

Continua il caldo grande

- 4 Giov. S. Domenico Conf.
- 5 Ven. La B. V. della Neve.
- 6 Sab. Trasifigur di N. S. G. C.
- 7 Dom. 10 S. Gaetano Tiene C. ✠
- 8 Lun. S. Cirino mart.
- 9 Mart. S. Fermo mart.

U. Q. a ore 11 m. 53 di sera

Giorate miste di caldo, e di temperato

19 Merc.

14 L. P. a ore 10 m. 5 di sera

Sole cocente

- 5 Mart. S. Zomari.
- 6 Merc. La B. V. del Terremoto detta del Canossa.
- 7 Giov. S. Claudio mart.
- 8 Ven. S. Lisabetta Reina.
- 9 Sab. S. Gillo Vesc. m.
- 10 Dom. 6. I Ss. 7. Fratelli Mm. ✠
- 11 Lun. S. Speziosa Verg. Mart.

U. Q. a ore 6 m. 59 di sera

Caldo ardente, e nojoso

- 12 Mart. S. Gio. Galbello Abate
- 13 Merc. S. Anacleto Pp. m.
- 14 Giov. S. Bonaventura V. Card.

Piera di Sinigaglia

- 15 Ven. S. Cammillo de Lellis
- 16 Sab. La B. V. del Carmine.
- 17 Dom. 7. S. Alessio Conf.
- 18 Lun. S. Sinfrosia mart.
- 19 Mart. S. Vincenzo
- 20 Merc. S. Margherita V. mart.
- 21 Giov. S. Daniele Profeta.
- 22 Ven. S. Maria Maddalena.
- 23 Sab. S. Liborio Vescovo.

L. M. a ore 8 m. 11 di sera

Vi sarà un temporale propizio

- 17 Mart. S. Pasquale
- 18 Merc. S. Vena
- 19 Giov. Arcangelo
- 20 Ven. S. Bernabè
- 21 Sab. S. Valente
- 22 Dom. S. Giulio
- 23 Lun. S. Lucio
- 24 Mart. S. Giovanni
- 25 Merc. S. Maria
- 26 Giov. S. Filippo
- 27 Ven. S. Gio. I
- 28 Sab. S. Gerardo
- 29 Dom. di Pentecosta
- 30 Lun. S. Ferdinando
- 31 Mart. S. Pietro

P. Q. a ore 10 m.

Tempo

G I U G N O

La pubblica Orazione

Leva il Sole a

1 Merc. Il Sacro Tempo

6

19 **Dom. 3.** Ss. Servase, e Pr.
 20 **L. N. a ore 9 m.** 39 di mattina
 21 Lun. S. Silveio Papa.
 22 Mart. S. Luigi Gonzaga Com-
 protettore di Mantova.
Sole in Granchio
Solstitio d' Estate
 23 Merc. S. Paolino Vescovo.
 24 Gio. S. Agrippina V. M.
 25 Ven. Natività di S. Gio. Batt.
 26 Sab. S. Guglielmo Abate
 27 Dom. 4 Ss. Gio. e Paolo Mm. ✠
 28 Lun. S. Ladislao Re.
 29 U. O. a ore 3 m. 11 di mattina
 Giorni caldi, indi pioggia
 30 Mart. S. Leone II. Pp. Vig.
 31 Merc. Ss. Pietro, e Paolo A. ✠
 32 Gio. Comm. di S. Paolo Ap.

LUGLIO

La pubblica Orazione in S. Andrea
 Leva il Sole a ore 4 m. 16
 1 Ven. S. Teodorico Prete
 2 Sab. Visitazione di M. V.
 3 Dom. 5. Ss. Eulogio, e C. Mm. ✠
 4 Lun. Ss. Osea, e Aggeo Prof.
 5 Dom.

10 Merc. S. Iacenzo Levita mart.
 11 Gio. S. Suzanna Verg. mart.
 12 Ven. S. Chiara Verg.
 13 Sab. Ss. Ipolito, e Cas. Mm. Vig.
 14 Dom. 11 S. Orsacio mart. ✠
Fiera delle Grazie
 15 Lun. Assunzione di M. V. ✠
 16 Mart. S. Rocco Confess.
 17 Merc. S. Liberato mart.
 18 L. N. a ore 9 m. 12 di mattina
 con l' Ecclisse del Sole visib.
 Un Temporale cattivo
 19 Gio. B. Paola Montaldi V. Man.
 20 Ven. S. Lodovico Vescovo.
 21 Sab. S. B. raudo Abate.
 22 Dom. 12 S. Gio. acchino Padre
 di M. V. e S. Giovanna Fran-
 cesca di Chantal ✠
Fiera di Bergamo
 23 Lun. S. Sinfoniano mart.
 24 Mart. S. Filippo Benizzi Com-
 protettore di Mantova.
Sole in Vergine
 25 Merc. S. Bartolommeo App.
 26 Gio. S. Luigi IX. Re di Fr.
 P. O. a ore 1 m. 5 di sera
 Giorni sereni, e caldi
 27 Ven. S. Zefirino Pp. mart.
 28 Sab. S. Rufo Vescovo.
 29 Dom. 13 S. Agostino Ve. e D. ✠
 30 Lun.

16 Sab. S. Paterno Vesc.
 17 Dom. in Albia. I. dopo Pasqua
 S. Aniceto Papa m. ✠
 18 Lun. S. Perfetto Prete mart.
 19 Mart. S. Leone IX. Papa.
 20 Merc. S. Agnese di Montepulc.
 21 Gio. S. Anselmo Vesc. e Dot.
Sole in Toro
 22 L. N. a ore 4 m. 32 di sera
 Pico la pioggia
 23 Ven. Ss. Soiero, e Cajo Pp. Mm.
 24 Sab. B. Alessandro Sauli.
 25 Dom. 2. S. Giorgio Caval. ✠
 26 Lun. S. Marco II. Vangelista.
 27 Mart. Ss. Cieto, e Marcellino
 Pp. Mm.
Fiera di Reggio
 28 Merc. S. Anastasio I. Papa.
 29 Gio. S. Vitale mart.
 P. O. a ore 5 m. 39 di sera
 Forse un temporale
 30 Ven. S. Pietro Martire.
 31 Sab. S. Caterina da Siena,
 e S. Pellegrino Laziosi.
Fiera di Vizenza

בשם ה' אלהינו

פרקי שירה

הם שירות בחאי מ לה ומטה
מיוחסים לדוד המלך ושלמה בנו עליהם השלום
עם פירוש שני המאורות את המאמר הגדול
מספרי טת הלות יי ועל כפיים ישאנה
שלשה מאמרות **מאמר הפתיחה**

מאמר הימים מאמר הצפרדע

אשר איך נחקר האף ההסוד במורהר

הנניה כמונצילים זצל

חפס קצתו תראו וכולנו לא תראו כי לא הספיק
לגמור את הדבר עד סגרת אהמיום מעל
זאת המאמר הקטן **שפתיר ננוה** אשר פעל ועשה
האף במורהר **גמליא** בנויצ' נסם האכ ננסם הכן
קשורות יחד לומר לה אקוים טעמו וראו בהקמתו ותראו
שלאנת מתורתו תורת ה' חפצו בכל החבור דבר על
חופצו דבור דרושים לכל חפציהם יקרום ונחמרים
כל חך ואמר לי לי ועריבים עלי דברו דורו עמי עשו
הנה בעין נזרן עי חים אמנוי כן של גדולים פרו קים
הגולים ה' כנחרה נחכא אהבלים עכ לח נזכר סמו
כשערים אשר בהלכה מנוינים גם הוסף כו איזה הנהגות
בה וסי והמניח משפחות וכונני להקל מעל המעייני כחשר
עני כל תחונה מיררים כחכמה בתכונה ורעת וכחכמה
נחיתה דבה מה תקיה משכורתו שלימה חכיר גליח:

נרפס פה **מנטובה** סנת **הכא** לפק:

Con licenza de Superiori

מאמר המניה עם התנצלות

האקים

עשה את האד' ישר' אינון אותיות שיר' . להודות ולזמר לשמו עליון
 להגיד בבקר חסרו ואמונתו בלילות . בכל מיני סיר שבח ותהלה .
 איש איש כפי עבודתו . על כל הטובה אשר הפליח עמו בהאז' מרוחו הקדוש עליו .
 ובר' אותו בכלם ודמות . ומקרא מלא . נייזר ה' אקי את האדם בשם מלא . שדרשו בו
 חז' . שהב' יודין הם לרמוז לב' יזרים להגדיל סברו . הוא עשה' ויכווננה ונתן לו כח
 וממשלה על כל היצור' כלם . את השמי' ואת הארץ . לרכות תולדותיהן . בסוד שמים
 ודג' היס בידו נתנו . גם מלאכי רוס שעבר לו . כל עוד שישמור חוקו לבלתי סור מן
 המזנה אשר צווה ממנו יתב' . בתורה צוה לנו משה עבד ה' הנאמן . יען כי נבחר באשיו
 בשמת חיים . והם אמרו כל הנפח מעצמותו נוסח . עד שנ' עליו ויקי האדם לבפש' חיה
 ות' לרוח ממללא . אשר בזה נתעלה על כל היצורים . יען כי גדול כחו לאקו לעשות
 היחודי' הקדמוני' בר'ת' ה' מלות שבאו פתח דבריו אשר עכ' מי הוא זה . ואזה הוא שלא
 יתן א' לבנו לעבד' במע' . ולשמרה במל'ת' בתורה וכהלכ' . כי בת מלך היא ויתרשל ח'ג
 מלעבוד את ה' בכל לבבו . ובכל נפשו . ובכל מאדו . או כו' ברע סיחה . מלהלל
 ולשבחו לפארו ולרוממו . בנועם שיר . עם כי הוא מרומוס על כל ברכה ותהל' . הן הוא
 משי' רכ' ר' וס'ת ואמו' ד'ן אנוס' ושכרו כמאמר המל'ין התורה והאד' נראקי' בארץ
 שעי' ויתקיימו כל העולמו' . וכל הנברא' כלם שבבראו לשמנו לזרכו ולטובתו ובר'ה'ן
 חז' כמה רב גבורה של פ' שירה זה . כי הוא שיר נאה . שיר מעולה . שיר מקולס' שיר
 כולל כל השיר' מכל ברואי מעל' ומא' . וכמה מוכרח הוא בפרט כזמננו זה . שנתמעטו
 הלככות . ואין מי שיכול לעמוד בפרץ מהפרצה שעשה הנחש בעולם . פרץ על פני פרץ
 בחי'ן בית ראשון ושני בעונותינו שרבו . באופן שחין לנו עוד זכח' או זכח' . שיכפר
 בעד'נו . לא שיה' שפתותינו . אמרו עת לעשות לה' . והודיעו כמה טוב והגון לעסוק
 בו בכל יום . ובכל עת . ביראת ה' על פני' . כי זה כל האדם . ואפריין נמטייה למעלות
 מאחרי' הפרוסי' עליו . יובספרים תהלות ה' . ומשפתי רגוות . כי רוב חכמתם
 תאירו לארץ ולרדדים בחרוסי' תודה ומילי מעלייתא . וממולייתא לשבחא בתרשים
 ממנולאים . לכל חפזיהם דרושים . הוד והדר פעלם . הובאו א' הדפוס לזכות בהם את
 הרבים לעולם תעמוד דרקתם . ואם המצא תמצא בו טעות ח'ו שביאה אחלי יכונו .
 ותקנוס בעין המחילה והחנינה . וא' ישימו עלי' אשמה' דכמה וכמה הרפתקי' עדו עליו .
 בקרבתי א' זאת המלאכה . וארוננו דוד אמר שביאות מי יבין . וקמאי דקמן אמרו .
 שכסם סאל' לבר בלא תכן . כך לא תמצא הרפסה בלי טעות . וה' הוא היודע ועד כי
 לא לכבודי . ולא לכבוד בית אבי . אנו לשום תכלית חנוני' ח'ו הכנסתי ראשי בה עם כי
 לא נוסיתי' באל' . גם באחה הגהות שברשות מעלת המחבר נר'ו עשיתי' . ומתחלת
 נמשכה עד סוף המעש' . לא היתה כוונתי' רק לזכות הרבו' . ולהרביץ תורה בישראל
 ולעשות נחת רוח למע' המחבר נר'ו . כמוטל עליו . ומאד מאד כל איש חייב
 בכבודו לרוב מעלתו והדן אחתי לכך זכות . כאשר עשה יעשה לו .
 מן שמיא . דמדה כנגד מדה לא בטלא ישיא ברכה מאת ה' .
 ודרקת מאקי ישעו . כה מעתיד . המגיה הנעור .

כל

העוסק בפי' שירה זה בעהז זוכה
ללמוד ותלמודו מתקיים בידו
וניצול מיצהר ומחבט הקבר ומדינה סג
מוכה לימות המשיח ולחיי העהב

תניא

ר' אישור אומר כל האומר פי'
שירה זה בעהז זוכה ואומר
לעהב שנ' אז ישיר משה סר לח באמר אל
ישיר מלמי' שעתיד לאומרה לעתיד לבא

ותניא

ר' אישור אומר כל העוסק בפי'
שירה זה בכל יום אני מעיד

עליו שהוא בן העהב וניצול מפגע דע

ומיצהר ומכל מיני משחית ומזיקין במור

בכל לכבד וכל בספד לדע' דרכו ולשמ'

דלתות היכלי תורתו ולשמ' מנותי וחקי

בגור תורתו בלבד ונגד עיניך תהיה

יראתי ושמ' סידך ולסונך מכל חט ואשמה

ואני אהיה עמך בכל מקום שתלך ואמרך

שכל וכינה ומכל דבר והני יודע שכל מה

סבר הכי לא ברש' לא לכבודו שנ' כל הנק'

בשמ' נלכדו בראתיו ירתו' חף עשיתו

ארוז

על דעה בשע' ססי' סתקילי

זחה רעתו עליזי ואמ' לפני הלה

דבש' יסברה סבראת בעולמך שאומר'

סירות ותוסבחו ית' ממני כמותה טעה

בזמנ' לו כסדר' ח' נאלך דור א' תזוח דעתך

עלך שאני אומרת סירות ותוסבחו ית'ר

ממך ולע' כל שירה שאני אומרת אומר

עליה נ' אפי' משל שנ' יודב' שלשת אפי' משל'

יהי סירו חזקה ואף ולע' שאני עוסקת

במנה גדולה וזתי המנה שאני עוסקת

בה יש כפפת היס מין א' נואן ס' נשתו לא

מן חמ' ובטעה סהו ארעב נושגלי ואוכלני

לקיים מה שנה' אס' רעב שונאך האיכלהו

לחס ואס' צמא הס' קהו מים כי בחל' אתה

מזתה על ראשו וה' יסלם לך אתקרי

ויסלם אל ויסלמהו לך

פרק ראשון

שמים

אומרו השמי' מספרי' כבוד

אומעסה ודיו מגיד הרקיע

ארץ אומרת לה' הארץ ומלואה תכל

וינשבו בה' מכני' הארץ זמירות

שמענו כז' לנדוק ואומר רז' לרז' ל' אני

לי בנגדים נברו ונגד בנגדים נברו

מרבך אומר וסונוס מרבך נוצה ותגל

ערכה ותפרח כחכלת' ויסאו

מרבך ועדיו חזר' תשכ קדר ירוננו וינשבו

סלע מראש הרים ינחוו

ציה אומרת גם כפנר מצאה בית נדרור

קן לה אשר סתה אפרוחיה את

מוכחותיך ה' כבאו מלכיו ונקי' חור זרוע

לנדוק ולישרי' לך שמחה

תנינים אומרים הללו את ה' מן הארץ

תנינים וכל תהומות

לויתן אומר הגור לה' כי טוב כלל'

דגים אומרים קול ה' על המים אהככור

הרעים ה' על מים רבים

זבים אומרו מקולות מים רבים אדירים

משכרו יס' אדיר במרוס ה'

נהרות אומרים נהרות ימחאו כף יחד

הרי ירננו נשאנהרות ה' נשא

נהרות קולס יסאו נהרות דכים

מעיינות אומרים יהי כבוד ה' לעולם

ישמח ה' במעשיו

אם ששכריוס אומר אשחד כנסן פוריה

בירכתי ביתך בניך כשתל' זיתוס

סביב לסלחך

פרק שני

שמש אומר שמס ירח עמר זכולה לאור

חניך ילכו לנגה ברק חניתך

קניו אנרי כי בא אנרד וככו' עליך זרח

ירח אומרת עשה ירח למועדים שמס

ידע מכוהו

פרקי שירה

הבא עלי כיו אמת עשיתי ואני הרשעתי
נ רה אומר נותן לחם לכל בשר כח :
תרגול מומ' כפע' סבא הבה חזל הנדיק'
כבע מרננין כל אני בעינמשבח .
בקול ראסון אומר שאו שערים ראסוס
והנכסאו פתחו עולם ויבא מלך
הכבוד : מיה מלך הכבוד ה' עזנו וגבור
ה' גבור מלחמה :

בקול סני אומר שאו שערי ראסוס ושאו
פתחו עולם ויבא מלך הכבוד . מיה
הוא זה מלך הכבוד ה' נבחות הוא מלך
הכבוד סלה :

בקול סלישי אומר עמדו דריקים ועסקו
בתור' כרו סיקיה סכרכ' כסול לעלה :
בקול רביעי אומר לישועה קויתי ה' :
בקול חמסי אומר עד מתי עכל תסכב
מתי תקום מסנתד :

בקול שסי אומר א תאהב סינה סן תורם
פקח עינד סבע לחם :

בקול ז' אומר עת לעסול לה' הפרו תורחד :
וננה אומרת כסום עגור כן סנספך סהיה
כיונה דלועיני' למי' ה' עסקה לי
ערכני' אומרת יונה לפני הבה רכסע
יהיו מזונותי מרורים כות כידך וליהיו
מתוקים כרכס בידי' כו :

עגד אומר הגורלה' ככבוד כנכל עשור
זמר' כו :

אווז אומר סידו לו זמרו לו סיחו ככל
כסלחותיו :

אווז הבר אומר כטחו בה' עדי עד כו
כיה ה' נר עולמים :

פרק רביעי

צפור אומר בס צפור מנחה בית נדודי
קן לה אשר סזה אסרוחיה חת
מזכותי ה' נבחות מלכיו ואקי :

איוון אומר סידו לו זמרו לו סיחו ככל
כסלחותיו

כבבים אומרי' והמסכילי' והירו כזקה
הרקיע ומנדקי' הרבי' כככוס
לעול ועד : אתה הוא ה' לברך אתה עשית
חת השמי' שמי' השמי' וכל כבאס הארץ וכל
אשר עליה קימים וכל אשר בהם ואתה
ממיה את כולם וככא השמי' לך מסתחוי' :
עבד אומרי' ושת חסד סתרו סבינותיו
סוכתו סכסת מים עבי סחקים :

רוח אומ' אומ' לספן תני ולתימן א זכלאי
הביאי בני מרחוק וכנותי מקנ' הארץ
ענני הכבוד אומרי' לקול תתו המון מים
כשמים ויעלה כשימים מקצה הארץ

ברקי' למטר עשה וינח רוח מאונרותיו :
סל אומר ענרי כספן וכנאי תימן הפיחי
בני זלזו כשמינו יבא דודי לבנו
ויאכל פרי מדיו : אתיה כטל לים' יפרח
כסוסנה ויד פשונו כלבנון :

כשמים אומרי' גסס נרבות תניף אקיס
נחלתך וכלאה אתה כוננתה :

כן ערו אומר ענרי כספן וכנאי תימן
הפיחי בני זלזו כשמינו יבא דודי
לבנו ויאכל פרי מדיו :

גורגם אומ' כי השביע כסס סוקקה נפס
רעבה מלא טוב :

פרק ישישי

גורג אומר סווד ה' לכל הנופלים כזוקף
לכל הכסופים :

עקרב אומ' טוב ה' לכל ורחמינו על כל
נועסיו :

חילדה אומ' כל הנסמ' תקליקו לה' יי'
עבבר אומר ארומדך ה' כו דליתני ולא
סמחת אויבי' לי :

חזיל אומר חרוק אויבי ואסיגס ולא
אסוב עד כלות' אס תבניה כנסר
ואס כין ככתי' סיס' ה' נד מסס אורודך נחו'
ה' : (והעכבר אומר) ואתה דריק על כל
כגא

הסדה: יבם חזיר נבל צין ודבר לקינו
 יקום לעולם: כזרח גיב ספתי נלום סלל
 לרמוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו:
רהמה אומרת אשרקה להס וחקבס כי
 סדיתים ורכו כזו רבו:
עדות אומרים ה' בחכמה יסד ארץ כזונן
 סמים כתכונה:

נפן אומר בה אמ' כ אשר יוצא התירוש
 נאסכול נחמ' אתסמיתתו כי ברכה נב
 כן אעשה למען עבדי לכלתי השח' הכל:
ת' נה אומרת נזר תאנה יאכל פריה:
 רמוז חומ' כפל הרמוז רקד מנע לנמת'
תבר אומר דיק כתמר יפרח כחרז
 כלכנון יסבא:

הפוח אומר כחפוח נעני העיר כן דורו
 כין הכנים כנלו חמדותי ויסבתו
 ופרינו מתוק לחיבי:

כל עץ הסדה אומרים אזירנו כל עצי
 יער לכני ה' כי נא כי בא לשפט
 הארץ יספט נבל כזרק ועמי באמונתו:
שבולת חטים אומרת סיר היעלנות
 ממעמקים קראתך ה':

שבולת שעורי אומרת תפלה לעני כי
 יעטוף ולפני ה' יסכוד סיחו:
עאר השבלים אומרים לבסו כרים
 הצאן ועמקי יעטפו
 בר יתדועעו אף יסירו:

ורקות שבעדה אומרים תלמיה רוח
 נמת בדוריה כרכיב:
 תמוננה צמחה תכיר:
שברול אומר כמו שכלול תמס יהלך
 ככל חסת כל חזו סמס:
פרק שישו

כרכה דקה סהורה אומרת מי כמזך
 כאל' מי כמזך כארד כקדש
 כורא תקלנת ענשה פלא:

נפלאותיו:

רציפו חומ' נחמו נחמו עמי יאמר לקיבס:
הסדה חומר דברו על לב ירושל' וקראו
 איה כי מלחה נבא כי נרצה עונה
 כי לקחה מיר ה' כפלים ככל חטאתיה:
דור חומ' ננדוע בניו זרעם ונאנאיהם
 כתוך העמים כל רוחיהם ויברוס
 כי הס זרע כרך ה':

צפורה חומרת אסא עיני אלקרים מאין
 יבא עזרי:

עבי אומר אורה למטיב אורה למטיב על
 יוסר' ואני אשר עוזך וארנן לבקר
 חסדך כי היית מסב לי ומנוס כיו נר לי:
היית הסדה אומרי כרדך הטוב והמטיב:
פרובות אומרים ידוך ה' כל מלכי ארץ
 כי שמעו אמרי פיך:

חסול אומר ה' לקי אתה ארומך אורה
 סמך כי עשית פלא ענות מרחוק
 אמינה אומן:

כרסור אומר הטוב והמטיב למטיב:
פרק דמושו

עורב חומ' מי יכין לעורב צידו כי ילדיו
 לא יסועו ותעו לבל חוכל: נוחן
 לכהמה לחמה לבני עורב אשר יקראו:
 קול קורא במרב' סנו ררך ה' יסרו כערכה
 מסילה לאינו:

גשר אומר ואתה ה' אקים כבאוח לקי
 יסרא הקינה לפקוד כל הגוים א
 תחון כל כונדרי אוח סלה:

סגנית חומרת למען יזמר ככור ולא
 ידום הא' לעולם חורך:
שממית חומרת הללוקה ככללי סמע
 הללוהו ככללי חרועה:

זרב אומר כעפה סאין יסרא עוסקים
 כחורה קול חומר קרה וחומר מה
 אקרא כל הקשר חזיר נבל חסרו כתיץ
 הסדה

פרקי שירה

צבאם הארץ וכל אשר עליה הימים וכל
אשר בהם ואתה מחיה את כולם וצבא
השמים לך מסתחפים :

שור אומר אז ישיר משה וכני ישראל את
השיר הזאת לה ויאמרו לאמר אסירה
לה כי גאה באה סוס ורוכבו רמה בים :
פול אומר מה גדלו מעשיך ה' מאד
עמקו מחשבותיך :

אריה אומ' כביכור יצא כאים מלחמות
ועיר קנאה וירע אף וצרוח על
אויביו יצגבר :

זאב אומר על כל דבר פשע על סור על
חמור על שם על שלמה על כל אברה
אשר ואמר כי הוא זה עד האר' יבא דבר
סני' אשר ורשיעון אר' ושלם סני' לרעהו :
שועל אומר הני בונה ביתו בלא דרך
ועליותו בלא משפט ברעהו
יעבור חנם ופעולו לא יתן לו :

ברבים אומרים בואו נסתחזה ונכרעה
נברכה לשני ה' עשנו :

בחמה בטה טמאה אומרת יגיע כפיך
כי תאכל אשריך וטוב לך :

גמל אומ' ה' זמרוס ישאב וממעון קדשו
יתן קולו שאוב ישאב על נהוה הירר
כדודים יענה ל כל יושבי חרץ :

סוס אומ' הנה כעיני עכדי ל' יד ארונהס
כעיני שפחה איד גבירתה כן ענינו
ל' א' קינו עד שיחוננו :

פרד אומר יורוך ה' כל מלכי ארץ כי
שמעו אמרי פיך :

חמור חז' לך ה' גדולה והגבור והת'
והנחשו והגור כי כל בשמי' וכארץ

לך ה' המז' ל' והת' תנש' לכל לראש והעש'
והגבור מלפניך ואתה מושל בכל וכירך

בח ונכור וכורך לגדל ולחזק לכל ועתה
ל' ונו מודים חנחנו לך ומהללים לשם

תפארתך ויברכו שם כבודך ומרומם על
כל ברבה ותהלה : אתה הוא ה' לברך

אתה עשית את השמים שמי השמים וכל
צבאם

דב' וישעיה תלמידו של ר' חנינא בן רוסא היה מצטער ומתענה פ' תעניות ואומר
האלכי שכתוב בהם והכלבי עזי נפשי לא ידעו שבעה והזה רועים לא ידעו הבין

כולם ל' רסס פנו חים לבצעו מקנהו וכו' לומר שירה לפני המקום : נענה לו מלאך מן
השמי' ואל' וסעיה ער מתי חתה מצטער ע' זה סבועה מלפני ה' מיו' שגלה לחבוק

הנביא לא גלה סורו לשו' ארס כעול' לא בשביל שאומרי גדול חתה ורחמי חתה לקדוק
כד נתנו לו חנות להגיד לך במה זכו הכלבי לומר שירה לפי שכתוב בהם ולכל בני ישראל

לא יח' כלב לשונו למאים ועד בהמה למען תדענו אשר יפליחה ב' מרזי וביק'ים לפי
זכו לומר שירה ולע'א שזכו לעבר מאתם עורות לכתוב בהם תפלין ומזוזות ולענת

האלה שאל צחורך כן לחחורך סכן כתוב שומר סיו ולשונו שומר מזנות נפשו עכ' :

א' דברי האין כמוהו ר' פלטיה מונזילי סי' ב' דורס טו' וד' ס' ב' בק' פיר' א' ר'ה
כן יסבר אב' למס' ש' ו' ת' ה' ר' ה' ואח' טנכ' נחסר ל' שפתי רננות : והיית ח' סמ' ח' :

יסוד ה' אהבה ר' עקר ה' אהנה : היא החרונה והשמחה : לשמוח במעשה ח' טוב וחסד
ולרבת המעלה לשם ולתהלה לכבוד גורא עליה סתהיה אותה הפעולה כן

תהיה השמחה ונתר גדולה : ודעו כי ה' חסיד לג' הפל' : אהרן קדוש ה' כאום סגולה
על מרה זו מעולה מאד בעלה : נאית ליה קריא וקלא מנהיה הוא ויהיה לך לפה : אין
נהיה

והיה אף לסוף שמחה . הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמוח בלבנו . ואר שמוחאי בשכר
 וראך ושמוח בלבנו וכה לחץ המוספט על לבו הורה לנו בגודל מעלת השמחה הפנימית
 הגוברת לפעולת היציאה החזונית . ועל תוכו רצוף חכמה וחדוה קבע הסכר כי שכר
 מונה היינו תענוג ושמחת המונה היא עקר המנו . יחשובה מונה בכני עמק . וכחמת
 המשורר אור זרוע לצדיק ולשרי לב . האור המעונת לצדיק בחלק המעשי ולשרי לב
 בחלק העיוני . היא השמחה שיש לו באותה פעולה . ודבריו קהלת בן דוד משמחה זו
 עשה רביד . באומרו וראיתי כי אין טוב מאשר ישמח האדם במעשיו כי הוא חלקו .
 כוונתו לעניינו שכל פעולות מעלה שהאדם עושה . חלקו המיוחד לו היא השמחה
 לכדה . שאם היא עיונית החכמה היא חלק אלקי כי ה' אתן חכמה . ואם ההוצאה בה היא
 מעשית ל' הבסוף ולי הזהב אמר ה' ממנו הכל ומידו אנונותים לו . ואם הדבר תלוי
 בכח וגבורה לך זרוע עם גבורה . והן אישית בכחו כבוד כח הוא . ואם בניס נחלת
 ה' בניס . ואם אריכות ימים ממנו תוצאות חיו . וככלם כח' מי הקדמוני ואשלם בחוסן
 שכל מונה ופעולה רמה חלקו המיוחד לו היא השמחה לכד . ולכן ככל עבודת הקדש
 כתב רמב"ם לעבד עבד . ועבודת עבודה איונה עבוד כח' היא עבודה לעבודה חרות
 הוי אומ' זה הסיר . שיר פרקי סירה אף עם פירושי דרושי חרושי יקרו הערך כתפוחי
 זהב במשכיות כסף באים סביבו מנבינו של אור שכל נח בקיר הוא בשמחה . יסודתו
 בקררו קדש ומסיל פירות דרך אריות מקור הנחתי לכבוד ולחפזת יעידון בידון
 חמיתות דברי ביונותה כי כל מונתו ותכליתו של הספר והחבור הוא להביא כל
 נבוא להכרת הנבוא בשמוח על מעשיו ובשורר על פעולותיו ולא נבוא כל זה הוא
 בשביל זה . וזה כל האדם והיש'אי בפרט עם זו יצר לו תהלתו יספר . כי טוב חסדיו
 ית' יותר מהחיים ששפתי כל החיים ודוקו וישנחוקו סלה וישירו בדרכו ה' כי גדול
 כבוד ה' באמצעות השמחה ושיר . שיר וגיל כליותי תחודנה בנאתי לקראת אחי
 וראש בשמור' ראש . בחכמה ה' ראש . ובכל מדע נשא את ראש . האין מע' המחבר נרצ
 חכם כולל עדין מנביא ממל . על כל הטובה אשר עשה בחבור זה קושר בחרים לרוב
 בעיינו . ובמעיו . ובמעיו ובמתק לשונו . לנפש ברכ' חדושן . בערז . ין נקטת שושן
 בור סיר נדיק חסי' עטר' ראנו כמות' רר ארוננו ארוננו . יל גיל אכ'ינו נדיק הוליד
 חכם בדמותו ונלמו ברוחככה לו בעולמו . ברוך הוא וברוך שמו . אשר זכני להיות
 סניף ושעף לדבר מונה . עכ מע' אחי המחבר הוא בחכמתו לחבר ואני בהסתדלותי
 להנביא לאור עם נביר חד מיוחד קצין עם וראש הקהל המהולל ברוב החושכמות
 זה לי יותר משלשי' ושחם טנה אשר אנכי יושב בקרבן וסימנס לכ טוהר ברא ל' אקיס
 לעבוד ולשרת בשם ה' אקקי הזה בככ' ובכח' הוא קק' פידרה עיר ואם בישר ובראשם
 זינו הורו וקדרו של ה' האין הנשא כמות'חר יוכף בר וד' זלמן יצו בכמהר חיים זל
 אשר בחסדו היה מסוע שים בו מווש בקלואה מסך רסוס על מנה להחזיר לה' דל
 תורה ולהאדיר אור . יאר ה' פניו חתו להצליח בחיו וניה הבביר השני המפוא אחיו
 חיים חמודות הנעלה במהר ב' שר דוד זלמן יצו סניהם כל גביר' טובי' יקר' חניבים
 מעקרי' ודחילו ומר'ור רבנן . יהו ביחס כוית רענן . ועם מע' המחבר אחי קירוח לבי
 יאריכו ימי' בטוב ושנת בניעמי' בשוכע שמחו' ושופע הנלחות . ולראשי' נדיק' מעלת
 המחבר

גב' לי אלה

ה' אקרא : בקול רנה תורה נזמרה : כי מהר קרסו סלה ענני
במרחב יד : והוציא למעשה כונתי קרנניה : לקדר ולכפר גם
קרסו ותברך כחודשי תורה : גם לתת יקר לנפש הקדושה והיקר : נפש החסוד מר
לכא זלילה בטוב תלוי : אשר התחיל לדרוש ולפרש כמה ענינים ודרושי ויקרו הערך
על פדקי סודה : ראוי לעלות על שולחן מלכים מאן מלכו רבנן : והנה לא הספיק
מא זל לדרוש אלא עד סירת העכבה ועד בכלל קצת : כי בקרא א השמי מעל : ואני
בעני נתי את לבי לעשות נחת רוח לנפש דרוקא : כרו שלא יהו הדרושי שהמה
זרחים מחמת חסרון גמר האלכה : וחשבתו מאשכנו להפלוס ולהביא החכור לירי
גמר ותכל טוב כרו שעני התלמודי וארנו בדרשו : ואז התחלתו לפרש באותו פר'
ובאותו מקום שפסק מר אבא זללה : דהיינו מסירת החתול ואילך : והנה על כונת
שפך הזה אין שפך כי כולו מוסר הסכל אל האדם כענין מלפנו מבהממת ארץ נגו'
וכרכת הרב בעל עוקרים פ"א מהמאמר השלישי ז"ל ועל הכונה הזאת נתיסד
פרק שירה שארז"ל כל האומר פרק שירה בכל יום מנמנה לו שהוא בן העהב ואין
מכונה על הגנה והצפוף כפה אל על מחשבת הלב כמו אמרתי אנו בלבי והמחשבה
מא סימנתי כי מכל אמן הנבראי הנראים לעין וס לוקח ריה על איו טובה ומוסר
שסכל או דבר חכמה ובינה כמו שאמרנו שם שמים מה הם אומרים השמים מספרים
בכורא נגו' ואומרים הנכזרים שם בכל פרק שירה לרמוז על ההודאה באמרם זל
זאת אומרת וכו' ולקמן נכתב גכ טעמי הרב ר' משה זל מיוסר אני על השירות
סללו : כרם אנו בתומו אלך לרבר בס דרך פשט נדמו כפי אשר מן השמים יסייעוני
פתחיה שמתי פני לדיוק בשמות כל הנבראים המזמרים כרו למנחא מנחא בענין
שמותם בהתייחסות מה לשירתם דרך פשט : ומהם נחמה מפעלות ה' אשר שם שמות
פארץ : ולא זו אף זו העיר ה' את רוחי להמסוד פירוש כל שירה בדרושים ורמיזים
פכונים לכל אחד ואחד לפי מקומו וטעמו : משוכים על התורה ועניני כנסיותנו
פגאולתנו ושלמות האדם מינים ממוינים סונים כי זה נראה אלו הדרך הישר הנאל
שכל הנבראים לא נבראו אלא בזכות האדם ומתוכס ישראל מנח המין וכולם כפופים
נמשועבדים אליהם ועל זה חל ג"כ עליהם חובה לעורר בשירתם רחמים וזכות
עלפני אלקי עולם על ישראל הנאיל וקיום כל הנמצאו הוא בשבילם להיות תכלית
הברואה כנודע : וכנן נמי הרבר מעם האלקים לדרוש על אלו הנבראים דברים
המתווסבו על הלב כרו לסבר את האוזן ולקבל שכר על הרשה בדרושים הקדושים
לשמוע : ולא להניח הדברים לפי פשוטן כהלכתא בלא טעמא : וכל זה תהלה
לתורתנו הקדושה הנדרשת בשכעים פנים ומאמר ודבור אחד ונאיים ממנו כמה
עניינים כולם אמיתיים וישרים למנחא דעת : והנה כל הדרושים והפירושים שיצאו
ממני ומאתי הרי הם סמוכים לעד לעולם במאמר חול או בהקדמות הגדולים
או בדבר הלמוד מענין לענין כי וראתי לברות דבר מלבי חו' וככל שירה ושירת
מרתי מפסוק לפסוק ומאמר למאמר עד שאין לך שום סירה בלי חרוש ודרוש
שלא להגדיל תורה ולהאדיר : וכל חכם לב ומנין מדעתו וכול להנסיף מסל כו

הקדמת שפתי רננה

הרניו כעץ קטן המר לי את הגדול וכמו שפנתה פתח כחורה של מחס בלכר בדרך
 קצרה וכל המוסר ויוסף ויכנס בפתח גדול ורחב וירי כפתחו של אולם מתוך הבנת
 ודעתו ולפי שכלו והולל אים : והיו בראותי כי היה ה' אתי ויתן לי מענה לשון עד
 במירא . וגם הראיתי הדברי לחברים מקשיבים ויוטב בעיניהם שמתי ענות כנפשי
 על פי ענתם . לפרש גם למפרע מתחילת הפרקי עד המקום אשר התחלתי מעקרא
 הוואל ודרכתו לי בהם דרך בפני עצמי לא שערו מי שקדמוני . ובכן לא יעדד אחד
 מן המסוררים שלא עליו תטוף מלתי אשר בזה לא יהיה קנאה כשעודתו של מלך .
 והנה ערו וסקרו במדומי כי לא גבה לבי ולא רמו עיני לעשות לי סס תפארת ח' .
 כי מוכיר אני את מקומי ותחילת ידיעתי שאני יודע ולא בינת אר' לי . אבל אמרתי
 בזכות רבא אכיל תלמידא כי למען יהיו בדרכי לכל משכיל דרושו מר אבא זל ה' ה'
 בעשיתי סניף איז ורפתתי דברי לדבריו : ואף כי לא ראי זה כדאי זה כי בבהו דרכיו
 מדרכי כגבנה שמי מעל הארץ . עכז הא קולן דבכל אדם מקנא חוץ מבנו ותלמידיו .
 ועל כן בטוח אני שלא יהיה בלבו עלי כלום . אדרבא ובה שלום ויונח על משכבו
 בראותו ולדיו מעשה דיו בקרבנו כי סוף סלי סלנו ונתחיתא דמר תנינא . וגם בזה
 כבר אכזרנו בכך וכבר אב כי יותר יהיו מהוללים בשערי המצוינות בהלכה דבריו
 הנאמרי באמת בהיות דבריו מנורסי וממוכים לדבריו כי כן אין האור ניכר לא מתוך
 החוש . ואזכורתיה דמר אבא קא סמוכנא שאס בארו באר מוס חוים חבוט ונחמד לפני
 אל עליון על כל המעשים . גם על מוימי אף כי מוי מערה הם רחס ירחם להרוק עליו
 שפע שבע רצון ומלא ברכת ה' . ולא פניתו ללקוט ולפרס הרבה דיוס וסת שפעל
 ועשה מר אבא זל ה' גם כי הייתי יכול לדקף עמקם כמה וכמה מעשים שסאלתי
 להלכה וכתבתו עליהם עם הרבה פסקים הנמצאים אצלי מדאנוי הדור כי כמדומה
 לי שיותר כבר לתורה ומועלי' א ההדיוטים דרוסים כאלה ולהם משפט האולה .
 וכמו כן לא בקשתי להקדים להוציא לאור הימיו אבות אשר לי על מסכת אבות כי
 כל עצמו לא נדרסתי אלא לכבוד ולזכות מר אבא זל . ואם יסכימו מן השמים לא יבצר
 מזימה . והנה עתה על כל הדברים והאמת האה כרתי אמונה וברית להשלי מללכת
 עבוד הקורס זו בעזרת העוזר כל עוזר . וכדי שיאכלו ענוים וישבעו על דר היותר
 טוב בחרה גם רצתי בפשו לתת חלק בה גם להרב הגדול מנהר משה מטיראני זל
 אמרי אשר ראיתי הפירוש שעשה הוא זל לפ' שירה הנבא בדפוס בסוף ספרו הנכבד
 הנקרא בית אקים . וגם כי בפירוש פסוקי כל השירות בכלל היו דבריו מעטים . עכז
 בהקדמתו הרחיב הדבור בטוב טעם ורעת . ולמען יהיו שפתותיו דוכבות הזמנותיו
 לשעור ושמתי הקדמותיו בראש להאיר עין הקורא אך הקמת מהם בלב לקחתו כדי
 ללמד דרך קצר . כאש עשותי בכל הדרושי אשר מצא ידי כי סמכתי שאין לך תלמוד
 קטן סקר בהם שלא יהיה מבין מדיעתי ופתחי שכלו פתוחי לרווחא להשכיל להטיב
 חמש דות ממה שהשיגה דעתי הקלושה . והנה מר אבא זל ה' קרא בשם לחבריו זה
 במפ' יום תהלות ה' שמו נאם לו ונאם הוא לשמו . וגם אני ראיתי לקרוא סס אל
 הפירוש ששפתי והאשתי מסלי אשר פי היקבנו שפתי רננה על כי מתיכסו ראיתי
 כל המסמרי שפתי ה' רננה' . אך הכונ עור אצלי הוא לכלל בזה זכות מר

חקרמת שפתו רבנות

אבא זל וזכות הרב גדול מטרואני זל אשר גם ממנו לקחתיו אחיה פשטום וסדום כו
ערכים עליו דברי רודים כלם גדול בדורו כמוהו . ועם מעוט חלקי הנעשה סניף איהם
הרי שלמנתנו יחד בשיח שפתותינו נרנן לאקום לא חי כאליו א' מכרד וב' עוני נרומס
שם היסודו . ועוד באה שלמה האול וברא כרעא רבונה ונפש האב ונפש הס' א'
קסודו יחד בשלחב' הקסוד' נחל' . על כן ראיתי כו טוב שבסם יקרא 'שפתו רבנות'
להיותו שם כולל . ומחד שמו של מר אבא זל ה' ושמו סניה יחד ב' מק' עוליס בנימי'
שפתו רבנות כו וזכותו זל הוא שעמד לי וקבאני עד הלום (אמר המגיה מ'ק שם שני
הפירושי' עולה ק' לרמוז שמענת של החכמו' השלמו' הללו היא קב ונקי) יהיו נא לרצון
אמריו פי לעיני כל אשר בספר זה יקרא ויטעו ידאו כו בעין החמלה והחכונה יאכלו
וישבעו באיזה פשטום אשר ימצאו בתוכות הדרושים כו אין מדרש בלא חדוש . נא את
הקלושות וזקנו מהלילה לשערי בית מדרשיה . כי הנה נפשו כעפר לכל להודנת על
האמת . ודברו נביאה בו פסיסא הנס כתובי' בפ' חלק לאות ולעד . לתת לטוב לפני
האקיס ללכת בדרך טובים נארחות ברוקים קמידי חזיו נתיגרות י' ונצדנו הללוהו .

וזה לר' אברי קדוש מוהרם מטרואני זעל

בשעת

בראית העולם נתן הא' ית' כח בכל בדואו שידעו שהוא בראש ע'ר
מה שארזל כל מעשה בראשי' בקומת' נבראו בדעת' נבראו וכצניונס
נבראו ופרשו' זל בדעת' שהודיעם שנבראו והם ב' יאותו ובצניונ' ברמות שבהרו להם
נכמו שלמרו מן הכתוב' במעכת חולק וכל נבאס א תקרו נבאס א' ח צניונס וזה נראה
שהוא כולל לכל הדברים הפרטי' שנבראו לא לבד לדברי' הכלולים כמו שמוס וארץ
נאח' כ כל נבא' וקס כוסכיס ומזלות שהם נבא' השמי' וב' ח נצמח' שהם נבא' הארץ וכמו
שאזרו סג' כ על מה שכתוב למ' נהו באילנות הנשאו רשאים ק'ו בעצמם אס רצונ
של ה' כ' בערבוביא למת אמר למינהו באילנו ועוד ק'ו ומה אילנו שאין דרכם לצאת
בערבוביא אמר ה' כ' בהם למינהו אנו ע'א'נו מיר פתח שר העול ואמר יקו כבוד ה'
לעול' ישמח ה' במעשיו נראה שכל פרטי' הנבראי' נבראו לדעת' ולצניונס וידעו כי היו
נבראי' במאמ' הא' ית' וכמו שנרא' מן הכתובי' שנאמ' בברוא' ניאמר אק' יקו רקי' וגו' ויהי
כן יקו המי' וגו' ויהי כן תדשא הארץ רשא וגו' ויהי כן יהי מאורות וגו' ויהי כן ישראל
המים סרץ נפש חיה וגו' ועוף יעופף וגו' תנוא הארץ' נפש חיה למינ' בהמה ורמש וגו'
ויהי כן נברא' שהוא נזה לכל הדברי' הנזכרי' סיבראו ונבראו כיוו שזו מדעת' וצניונ'
ומה שהוטב בטבע' בתת' ל' הברוא' שידעו את רבונ' ונתכוננו לקי' מאמ' כן נכ' הנמשכ'
עכל מן חיון נשאר כו הטבע הנזכ' שהוא יודע בנברא' במאמריו ית' כי יקו כנודו ית'
שידעו בדואו כי הוא בראש ד' מן הזנף שהוא עושה כלי למעשהו ומחוס כו סי'
לשיהיה נודע שהוא עשאו ולא צורך אחר . והיפה כל הנברא' בשמי' ולכבודו בראיתו
יבדתיו אף עשיתיו כי כל הדברי' שבעול' נבראו על שם הא' ית' ועל ית' אמר ולכבודו
בראיתו והכבוד הוא שהם מכירו כי הם בדואו מסעדי' יצירת' בראיתו כו בראיתו גם
בעשיות' שאמכ והוא מה שנמשכ' זה מזה בטבע' כל א' למינו מכירי' בנרא' וה' באליו
הוא עשס ככתת' ל' וקס עשיתיו וענוון ידע' והכרה זו היא ע' ד מה שארזל אין לר'
כל עשב ועש' מלמט' שאין לו מזל מלמעלה שמכה אותנו ואמ' לנו גדל כי הא' ית' הספק'
בסאר

וכתבונה פתחיל הכורח כמות רב מן הדבש ומין העכבים שמוני מן הזכובי אורבם
 מן רשת וזרה אות ואוכלם ומיני אחרים שים להם תחבולו למזונותיהם ולרפואתם
 כמו שהארץ בע' שער השמי' בכל זה במאמ' בהויית הכח' כמו שהביא ראה מקספרי'
 אחרים והרי כל זה נכלל בכתוב מלפני מבקמות ארץ ומעוף השמים וחסונם כמו
 שדרשו חז"ל בפ' המונח תפלי' שכתן להם חכמה להורות לנו דרך ארץ מהם אר' ויחנך
 למלא לא יתנה התורה למדנו נביעות מחתול גזל מנמלה עריות מיונה דרך ארץ
 מתרנגו יום לקץ ניור ומחשבה לזה וכו' קן נוכל לומר כי לענין השיר' ג' כ' הוטבע
 בטבעת בתחיל כריאתם סיכורו את מי שכראס ויורו לו בדמיונו כמו שראיה וכתובי
 השיריות ומן המדרש הזכור למעלה כפי פשטן וכן המינים הנמשכים מהם הוטבע
 טבע זה ביצירתם רומה למולדס סיכורו את כוראס ויורו לו בדמיונו מחשבתם בעין
 מהדנו כמו שים להם כח הדמיון והשכלת לרברוס שזרדק להם בקיומם בטבע כמו
 שזכור למעלה וזכר וינור תוכן אופן סמירת שירה למיני העלוי חיים יי' פשט
 ענין זה ג' כ' לשיריות הממדים שבהן מחוככין לקרקע כדל' יחבו שירה לתאנים
 ולעכבים אלה לתאנה ולפס' ושאר החילכות שים בקן כח נפש הנזמחת וכמו שזכר
 פס' השיר' אז ירענו ענין שיער מלפני ה' וגו' יתרושעו חף ישרו י' כ' כמו שים
 לנפש הנזמחת כח בטבע לה' נועע בשם הקמות נזמחתה כן הפסד שירה לה' כח
 בזמן גזלו מיוצת בטבע להסיר כי גזלו זה היא ברעון נדח כי בזמן שהין מן שיר
 לה רמון הבר' יח' יח' כן קינור וליאות לטעולת טבעה כמו שכתב ויעזר את השמים
 וזוה ארמה לא ית' ארץ וזולה וכמו שאמר ר"י כח חקלע לטבלא וחזנהו להנהג
 קאשרי רחוק קימי כי עילי אמר עילי בין השמי' וכו' את' ארץ ארץ הכניס פירותיך
 וכו' לזנה אקלע ר' ח' יח' חזנהו בעיני וכו' וכמו שהביא בסוף כתובות שראיה כי
 פעולתה היא בטבע ברעון הכורח יתברך ושים כח כח בפעולותה לשת' בחיות
 הללו לטעול בטבע ושטבע זה הוא ברעון הכורח וזהו ענין שירת כל החילבו כי כלל
 כות' כל השיריות הוא שים השנה בטבע כריאת נפש הנזמחת שפעול זה הוא כח
 כוראס ואין כחה כ' רחוק מכה נפש החיונית כ' שים ית' וכן נזמרות מן הארץ וכמו שים
 ח' שים נפש הנזמחת כ' שיעקר ממקום נזמחתה כן תאפס נפש הח' ויהי כ' שים נפתק
 יחזמה ת' ח' וכמו שאמר הכת' נפש הבהמ' היוודת היא למטה לארץ וכיון שהן שונות
 לענין זה אינו רחוק שינויי' שהא' ית' הטבע בה הכרהו כמו שינויי' נפס' בע' ח' כפי זה
 שזכרנו למעלה כל זה הוא להאמין פרק שיר' זו כפסטה שחומריו שירה כל העל החוסן
 יזכור שפוא כמו אמירה' אבל לקרב ענין פרק שירה זו יצא א' השכל נאמ' על דרך
 אחר כי הוא ידוע כי כל מה שכרח בעולם נכרא לנורד האדם וכמו שאמר הכתוב
 אחר כריא' הכל נעשה אדם כזלמנו כדמותנו וירדנו בדב' הים ובעוף השמי' ובבהמה
 ובכל הארץ ובכל הימ' וגו' וענין הירדה הוא לנורד והנחת האר' במאכלו ומסתיו
 מלבושו וכל שאר זרכיו ורפואתו כי בכל נכרא העולם י' הנהג' לכל א' בדבר ידוע
 מכלל הן נורד האדם ולא לבר בדברו נורד הנדוכי לגוף א' כ' בדברים המועי' י' ש'
 ל' אדם נחבמה ונמדות וכמו שדרשו ע' מלפניו מבקמות ארץ ומעוף השמים וחסונם

הקדמת שפתי רננות

סנתן להם חכמה להורות לנו דרך ארץ כמו שפירש' ז' ל שם וכמו שכתבנו למעלה
למדנו בנינו מוחתול וגם מן הגמחים יש ללמוד וכמו שאמרנו במסכת יט חזנבא
מקצו דגלי דרשיעיא סגול' ומאמרי ומסוג' גבול ואין למירי מחזנבא - נטיעה מקטנ'
דגליהו דרשיעיש של ישראל כדאיתא התם סוף דבר כי כל מה שנברא בעול' יש בו צורך
והנאה לאדם לבגפו או לבפשו כי בכל א' מהנברא' יש בו איזה דבר בטבע או בסגולה
סנהנה בו האדם כי אפי' בעשבים הגדלים מעצמם על פני הארמה יש בהם תועלת
עצום בטב או בסגולה לרפואת האד' ולצרכיו למכירי' אותם וגם ש במה שטורח האדם
בזריעתו ודברים הצרכים לבידולו מפני שתועלתם גלויה וכן בכ"ח שיש לכל אחד
תועלת שיהנה בו האדם הנלכב ויודע האמתו ויהיה מהנה לחחרים ג' וכן בדומם
כאבני' טובות וכיוצא בהם וכל חלקי העולם בכלם יש תועלת והנאה לאדם כי הכל
נברא לצרכיו ומכלם ילמוד עבוד ה' ותהיה יראתו על פניו לבלתי יחטא שום בכל
מה שנברא בעול' יש לו בו תועל' ולכן נבראו כולם לתועלתו יחשוב ויש יל' בזה כי לא
היתה בריאתו לטעם א' לעבודת ה' וזה היא תועלתו המכונה בבריאתו כי לא יעש'
ה' חלקים דבר בבריאת דברים הרבה לאי' ק' להועיל למי שאין בו תכלית תועלת
בבריאתו וזו ראי' ענומה לאדם המסביל לחוק ידיו בעבוד' האק' ובאמונ' השארנות
הבשם ובה ישיג תכלית המ' וזהו לצדקים והוא חיי הע' ה' ב' וצד' שסתכל האדם
ניחנסו כאילו כל א' מהנבראים בפרט מה נזכרים בפרק סירה אמר לו הנה אנכי
בבראתי בדיבור כורא את הכל להנאתך ולטובתך ולא לתכלית אחר ולכן תקיים
אתה תכלית בריאתך וזהו הצדקה לחול סדרנו פ' סירה זו לגמור שיחשוב האדם כי
כל א' מאו המינים נבראו בדבר שיש בו תועלת לאדם בטבע או בסגול' ומהם ילמוד
האדם לעבוד כוראו וכמו שנזכר והסירה שיחשו לכל אחד מהם יש בהם הגול' ושכח
לא ל' ית' והרי הוא כאילו אמר לאדם ראוי לך שתהלל ותשבח אותו על מה שנבראך
לתועלתך והחכמו' שידעו והשיגו אמיתת טבע כל מין ומין מהם יחשוב לכל א' הסירה
הראויה לו כפי טבעו ו תועלתו לצד האד' ועל מה שזכה רעתו של דוד עליו כספיו
ספר תילים שאמר יש בריה שבראת בעולמך שאומר סירות ותושבחות ויתר ממנו
היה מפני ששי' בכל הבשמה תהלל יה קל' לוי' שבזרקה מפני ברוח הקדש ועל זה אמר
יש בריה שבראת בעולמך שאומרת סירות והוא גם כי כל הנשמות מהכלים אותך
כמו ששיימתי בספר תילים ורמוז במה שאמר יש בריה שבראת בעולמך ולא אמר יש
בריה בעולם להורות על המינים הראשונים שנבראו בעולם קודם בריאת האדם כי
העול' היה מוחסם לו ית' כי אחר שנברא אדם באיור בו נדרו בדת קים וכעוף השמי'
גג' ובכל האד' וגו' וכתיב והארץ נתן לבני אדם ואלו המינים הראשונים שנבראו
אז היה לה' ית' שצד ופעל על המשתלשל' מהם להיות יציר מאמר ית' שאמר שיהיו
והיו כבד ועדך מה שיהיה לול' ד' הראשון ית' שאת ופעל' בחכמו' וכמדו' מכלל זרעו
הבא' אחדיו להיות יציר כפי שכל הבל' וכפי גדר ועדך זה היה חומרו ג' כן ודך
יחש' האנשי' הנמשכו' אחדיו וכבר נודע מה שאחול על אד' הראשון כי האביל' מסנות'
שנע' סנה לרוד המלך וכשהראוהו האית' דוד וסרנסו וכו' וראת' כי לא היו לו

הקדמת שפתי רננות

לדוד כי אם ימים מועטים ונמצאו שנותיו של דוד הם שנותיו של אדם הראשון והרי
 הוא כאילו היה הוא יציר כסיו של ה' ה' כיון ששנותיו היו מיוציר כסיו והוא לו יתר
 שאת ומעלה מכל בני דודו מנוד זה וזה השיג שנצטוה בו רוח הקדש להודות לא ית'
 בשירו ותושבחו אשר לא קדמו אדם בהם לצרפס עם מזמור המיוחס לאדם הראשון
 ומזמורי תשלוש עשרת הזקנים בכתב ספר הקדש ואחריו לא יקום כמוהו בשירות
 ותושבחות לאל יתברך ומפני זה זכה דעתו עליו כי ידע כי שום אדם ילוד אשה לא
 אמר שירות ותושבחות לא כמוהו וכס' ב' ה' הנולדים מהנבראי הראשונים אף שאמר
 על הנבראים הראשונים בעולמו קודם אדם הראשון יש בריה מהם שאומר שירות
 ותושבחות לפי ערך היותה ב' ה' יתר ממני כפי ערכי שיש בו נפש המשכלת ושנותי
 וימי הם נאלצים מאדם הראשון שהוא יציר כסיו של ה' ה' ועל זה נזדמנה לו צטרע
 כלומר עלה בדעתו ומחשבתו כי הצטרע הראשונה יכולה לענות לו ולומר א תזוח
 דעתך עליך שאתה כיציר כסיו של ה' ה' שאני יציר מאמרני ות' נאני אומרת שירת
 ותושבחו לא ית' כפי ערכי בהיותי ב' ה' שורץ על האר' יתר ממך ולע' על כל שיר'
 שאני אומר ממשל עליה וכו' עוד נרמז כמה ששירי כל הנשמי תהלה יה הלה כי בעני'
 הנשמה בגוף האד' העכו' אין האד' יכול להלה לא ית' בכל נשמתו מנוד היותה מצטרפת
 עם החומר אבל כשהיא מסתלקת מן הגוף בהשיבה תכלית המבוקש בע' אז הנשמה
 כולה תהלה לאל ית' כי אין לה דבר מונע מלהשיג מעלתו יתברך להלה כראוי
 ועל זה זכה דעתו עליו ואמר יש בריה שבראת בעולמך כי כל האנושי מסהלה לא
 ית' כמוהו בשחות או יתר אף אמר בריה והוא שלמוני ה' ה' והמזמור ושאר הדברים
 הנזכרו בס' שירה שאין לנפש הנמוחת או החיונית שום השארות שיהלה נפשות
 לאל ית' אחר הפרדס מן הגוף כמו נשמת האדם שהיא מהללת אותו בכל מאודה
 כמו שכתוב כל הנשמי תהלה יה וגו' ולכך אמר יש בריה שבראת בעולמך והם בריות
 בעלי נפש הנמוחת והחיונית אשר הם נבראים כולם יחד בגוף ונפש מן העהז וכמו
 שאמר הכתוב תנא הארץ נפש חיה וגו' לא כיון האנושי כי נשמתו הולה מאתו ית'
 כמו שכתוב וישח כספיו נשמת חיים ועל זה נזדמנה לו ונדעתו צטרע א' שתוכל
 לומר א תזוח דעתך עליך בהיות לך השארות נפש להלה לא ית' בע' ובע' שבס'
 כי אין לי השארות נפש אני אומרת שירות ותושבחות יתר ממך בע' והיתה היא
 ראשונה להשיב ברבר של קדושה ושבח ה' מפני שהיא גדלה בשפת הנהרות והיאוריים
 והרי היא כאילו גדלה במים ובארץ ויש לה חיות בשני המקומות לא כרגיש שאין
 להם חיות חוץ למים ויש בה מתועלות הנבראים מן הארץ והנבראים מן המים
 והיא שלונה להשיב על כולם ועל זה אמרה יתר ממך כיון לי חלק בשני מינים
 הנזכרו ואני אומרת שיר ושבח לאל יתברך מפני פנים והם שלשה מנוד שהוא מורכב
 משניהם והוא שאמרה ולע' שאני מושלת על האל יתברך ג' אלפי כדכתוב וידבר
 שלשת אלפים משל וכו' כל אחר מן השלשה ירדוף אלף והוא רמז להשלבת השיר
 והשבח אשר היא אומרת כפי ערכה וצ' למור גם כן כי מה שנזדמנה
 לו צטרע ולא בעל דו אחר והוא כי היא היתה אם כל דו הראשונה שקיימת

מאמר

הקדמת שפתי דנוח

מאמר הא ית' לקדם את שמו לעיני כל מזרים במכות אשר באו עליהם סיון מכללם
 ארבעה מיני נח אשרדע כנוס ערוב ארבה והיתה לה קדומה זמנית על השאר וגם
 פתפרסמה וניכרת קיום שלחותה מאת האל יותר מן השאר כמו שאמר הכתוב
 מעלו הצפרדעים וכתיב אחר הכאת המטה ותעל הצפרדע מעלתה במאמר האל
 ית' ליטסה חוץ מטבעה שהיא נכרחת במים וגם כמה שכתוב ובתנגודך ובמאשרתוך
 ספריה שרחול שכתבו עממן לשרפה במאמר הא דומה למה שהשיבה היא בשוהתה
 ולעל שמיץ אחד יש וכי' ונוטלני ואוכלני כי לכך נוצרת מתחילת הכריתה
 וקרוב הדבר להאמין כי דבר ה' ע' חסר נסדר פ' סירה זה ברוח הקודש שניתוסף
 בו כשאיס ספר תיילים וזה דעתו עליו על שהפליג בתוספתות האלית' יותר מן
 הקודמים וכפי שכתבו למעלה ונזרמנה בדעתו הצפרדע ונתגלה לו ברוח הקודש
 השירה שהיא אומרת והמנה שהיא עוסקת בה לקיים מה שאמר אם רעב סונאך
 ונני' ונתגלה לו ברוח הקודש או ג' סירת השמים והארץ וכל זבאם ומשני שנתגלה
 לו לדור ברוח הקודש פ' סירה זה אחר כלמני לעשות כל אלה השירים והתוספתות
 שעשה בספר תיילים שניתוסף ברוח הקודש אמרו חז"ל כי כל היומיו זוכה ללמוד
 ותלמודו מתקין וכי' כיום בני יותר שאת ומעלה בענין זה מספר תיילים שכל מזמור
 יש בו סגולה להנצל מדעה או להביא טובה פרטית כפי מה שודיע משמוס תיילים ופ'
 סירה הוא מיוחד ומסוגל לדררים כוללים כל מיני הגלה ונודך חיות האדם לשבח
 לאל ית' בעלז' ובעלז' וכמו שהעיד עליו ר' אליעזר הגדול שכל העוסק בפ' סירה
 זה בכל יום שהוא בן העלה וניצל משבע רע וכי' מה שלא הועד על מי שעוסק בספר
 תיילים בכל יום כי גם שרוב השירות הן מספר תיילים אפ"ה הן נלקטות אל' למנוח
 חסנון לשירת כל מין ומין וכשהאדם עוסק בהן בודיעתו כשהן שירות שאומרות
 אותם המינים הנזכרים יש בהם תועלת יותר מכל דבר רע דוגמא לתועלת המוסב
 לכל אחד מהמינים הנזכרים בשורה ההיא והוא קיומה במינה ופרנסתה המזומן לה
 מתחילת בריאתה וכמו כן האדם האומר ועוסק בפרק' סירה ההיא מטיב תכלית
 בריאתו והוא בן עה"ב וניצל מן הפגעים הנזכרים כדי שיהיה לו הכנה להשיב
 התכלית ההוא המבוקש ולכן טנה בבריתא כל העוסק ולא כל האומר כי ענין
 העוסק הוא לרעת עניניו הרבירי וכוננת לתועל' ואומר האדם כי מה לנו עס שירת
 הב' והצמחי והרוממים הרוי יש לנו שירות הגוי וחנות לאדם כשירת היס וכל התנוד'
 כולה וכביאים וכתובים בהם סבח והוראו' לא ית' כי אלו השירות מוס בחכמו ויוצג
 יתדונם לשבח למי שעוסק בהם אף הענין הוא כי אלו השירות און מכוננות לעצמן
 אל' לזולתן והוא לשמוע עצה ולקבל מוסר מן השירות האו אשר הן מיוחסות לאותה
 שהם למטה כמה מדרגות ממדרגת האדם למען נחכם באחריתנו ונחדל מעוסק
 ידינו לעשות חקי רצונו בלבב שלם בהיותנו מסורדי' כי הב' חסלמטה מהם יודעים
 רבונם ומכוונים לשבחם ולפארו וכ' אנהנו הנזכרים לכך ובספר הזוהר פ' פנחס
 אמרו אף הוא פתח ואמר לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדולי' וכנסלאות
 מיני היא קרא אפי' דוד בשעתא דהוא אויל על כף בקרא והוא אמר דבשע' כלום הוה

ברכה

עין אפרו ד' דפיס

צריך שלא יהיה כפני טובה אינואפי' היא ברחה פחותה אפי' שהרי באונאת דברים
 אל הכח היו נזהרים החסידים הראשונים כדמוכח מהגוף ענדא ר'ח' בן רוסא שרץ
 אחד הארי על שקראו מלך הלם כדלעיל ואם באונאת דבריו כך במקבל טובה מאחד
 מהם ע'א'כו שצריך שלא יהיה כפני טובה אל תכף ומיד כשיקבל הטוב צריך שיתן שכח
 והודאה כפי כחו לארון הכל ב'ה וצדק במילולו שירת אותנו המין אשר ע'ו באה לו
 הטובה הקיף כי בזה הבה מתעלה ומשטיע טובה לאותנו המין בשביל האדם השלם
 הגוף זא ולמר מאר' הר שלאחר שבאה לו הנאה ע'ו השבת שנעשה לו סניגור לפני
 הבה כדאית' במדרש עמוד הוא ושר את שירתו כדי לזכות את עצמו ואת היום לפניו
 ית כלפי מה שזיכהו היום בדינו וצא בדימוס ולקמן במאמר הימי נארוך בזה בס'ד
 עוד נובל ללמוד דבר זה מהגוף ענדא רשמש בבבעון דוס כמס'ל עוד נלעד
 שלזה כווננו רזל כשתקנו ברכת הטוב והמט' על הרובי ביתר מפני שעמדו עם בשרה
 כל אותנו הזמן וזכו לקבורה כי לא אכלו אותם חיות השדה ולכן עמדו חזל ותקנו
 שירתם בברכת המזון ועל היין מפני שהיו כל אותם השנים סביבות הכרם ועטרוה
 לסירה זו בדברי שבח והלילים עד שאמר בעים זמירות ישראל והוספתו על כל
 תהלתו וכי אפשר לו לאדם להוסיף על תהלותיו של הקב"ה והלא כל המוסף
 גורע בהוא דא'ר חנינא סיימתניהו לכלהו שבחי דמרדך אל ר'ל שכל התהלות
 שהנבראים אומרים היה אדוננו דוד משורר אותם בהרבה שבחות והלילים כגון
 שירת השמים כתוב בפרקין ובמדרש רבה פ' החזינו שהיא השמים מספרים כבוד אל
 נאדוננו המשורר הוסף שיר ושבח על תהלות השמים וסוים בה מזמור א' לכבוד הית
 ותורתנו וכיוצא בזה נראה שהיתה כוונת מסדרי התפלות לק'ק אשכנזים שהוסיפו
 על תהלת המזמר שאנו אומרים בכל בקר אתה הווא' האקים אשר בחרת באדם
 והנאחתו מאור כשדים ושמת שמו אברהם וגו' כדי להוסיף שבח והלל לפני ית' על
 שהבדיל את עמו מן העולם שהוא עם הרומה לחמור כאשר התחיל לעשו לאברהם
 שבחר בו והוציאו מאור כשדים כדי להבדילו מן העולם מכל וכל להיות עם קדוש לה'
 לקינו כדכתי' ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי וכהא' ולהיותך עם קדוש לה' לקוד
 וכהא' רבים ומסדרים מחזור לק'ק אשכנזים לא חשו להאריך בזה לא שמכו אף
 שירת ויושע ומתחילים בה וכני ישראל כלומר וצא השמים לך משתחוים וכני ישראל
 יען כי בספור תהלות ה' אשר עשה לנו על הים תוספת שירה נמי יחשב ולע'א
 שמכח דרשת המוכות הוא שבח גדול לישראל משתחוים להבה עם צבא השמים
 ולקמן גבי שירת השמש נארוך בס'ד ועל שירת ויושע הנאיל ואת' לידן נימא בה
 ואת' דהתנצלות על דוד המדבר שהסתחו לעגל כי נובל למיר שלא הסתחו לו
 כאוק ולא היתה כוונתם לכד וכמש' הרבה מן המפרשים ראבע ורמ'ן ורבינו בחיי
 זולתם וזה כי בראותם שבוש משה בדאיל שהראה להם השטן דמות ארוננו של
 משה שרמח באויר והם היו במדבר בלי מנהיג אל לאהרן קום עשה לנו אקים ואין עם
 אקים זה לשון אקנות אל לשון גדולה ומנהיג כאשר היה משה מור פרקו נזמי הזהב
 והשליכו באם ויצא העגל ואין ספק כי אותנו העגל אעפי' שהיה של זהב היה מהלך

מאמר הפתיחה למספרים תהלות ה'

צדועה כשאר העגלים ממש שהם של כשר כד' וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל
 עשב והשכל נותן כי כמו שהיה דומה לשאר עגלים לכל הדברים כן לענין שירה כמו
 וכל לומר שהיה משורר בדומה לו שירת השור שהיא או ישור משה וכני ישראל כמו
 שהיא נודתו שגם הוא כבדא כמוהו ולכן כשמוע העם קול געיתו שהיה משורר שירת
 השור שהיא או ישיר משה וגו' אמרו וראוי הסכים בהם בזה ולכן אמרו אה אקד ישראל
 היינו גם זה יהיה לנו למנושע ולמנהיג כמו משה אשר שר שירה זו לה ואין כאן ענין
 כלל אף שבעברו על לאו רלא תעשון אתי דמות שמימי המשמש לפני במרום ולעולם
 בוונתם היתה לשמים א תקוים בה וזהם אהרן חה לה' מחד ולא חה לעגל - ויש לי
 ענין דברים בגו על צורת השור שעשו בו למרכבה העליונה בתכוננו בזאת הצורה
 וכמש המפרשים זל ע"פ המדרש וכבר ארזל כי פני השור הדומני העליון נהפך לפני
 אדם דהיינו הכרוב האמור ביחזקאל כראות' כפ' א'ין דורשין זל דמות פניהם פני אדם
 וגו' וכתו' וארבע פנים לא' פני הא' פני הכרוב פני הב' פני אדם והג' פני אריה והד'
 פני נשר ולא שור לא קא חשיב לה: ארל יחזקאל בקם עליו רחמים ונהפכו לכרוב אמר
 לפניו רבשע אן קטיגור נעשה סטיגור - מאו כרוב אר אהנו כרובא סכן קורין בבבל
 לינוקא רביא וכנ' - ומקשים היינו פני כרוב היינו פני אדם - ומתרץ אדם וכרוב חר
 הוא חסי הכרוב ואפי' זוטריי עגל - נתלת מילי מעליית' יש להבין בזה - חרא כי כבד
 בלה ענין עון העגל וילך לו בלכת ישראל בגלות בבל - וספה תמה גזרת וביום פקדי
 ופקדתי ומשום הכי בעתה לנהלה ליחזקאל בהתפללו עליו ועם העביר צורת הענין
 מלפניו ע"י מ"ם רבנן קטוסיי בטה פ' קדושים על פ' ג' ה' העביר חטאתך לא תינות
 שנית יש להתבונן בשלמות מתורת ה' תמימה כי מן הראוי היה להעביר את הצורה
 שהיא מלפניו ית' ולא היה צריך להעלותה לגדולה כי עד כאן לא התפלל יחזקאל אף
 להעביר לא להעלות' ומה זכות היה לה לאותה הצורה לעלות בעליו רב לשתתבה
 צורתה מה היה לאדם - אמנם מכאן יש ללמוד טעם למה שחזל גדולה תשובה
 שעבירות נעשים לו בזכות וכמוקם אחר אמרו גדולים דריקום שמהפסין מודה לגוד
 והנה אן ספק חללי כי בעומק צרת הגלות עשו ישראל תשובה וזכו לטנהפכה להם
 צורת הענין לצורת זכות דהיינו צורת הכרוב שהיה במשכן והוא כרביא דהיינו תינוק
 שאן בו חא וכהיות כי התשובה לא היתה ככ שלימה מאדם שלא בתעוררו עליה אף
 ונחת היסודי וצורת הגלות עכ הוצרכו להפלת יחזקאל הנבוא - והזכות אשר גרש
 לאותה הצורה לשם צדקה לעלויה בלער שהיא זכות השירה שמאשר השור שהיא אז
 ישיר משה וכני ישראל וגו' לפיכך זכה לעלות צורתו למדרגת זעיר אשר סם משה -
 ולפי דרכו למרנו למור שלישי מן ו ומה חם השור אשר מתחילת בריאתו כך היה
 זכזכת השירה זכה לתן צורתו ולהעלותה ככ עד שהגיעה א פני אדם - האדם
 עמיו אשר מתחיל בריאתו כך היה על פני אדם וכשקלקל מעשיו נתקלקלה ונשתנית
 צורתו היחנית לא כש הוא שכזכה השירה שיסודר לאחר התשובה שתחזור הצורה
 הרחבתית לתקן עם הצורה הנשמית אשר עדין בחיים חיותה - ישמע חכם ויוסף לקח
 והמסכילים וחרו כזוהר הרקיע ומדויקי הדברים כככבי לעולם ועד - וכבר יאמר

מאמר הפתירה למספרים תרלות ה

קד

מכונת הדיוט ומחנה לענייננו כבר אמרנו דהאי והוספתו על כל תהלתך ירצה
בו שדיוננו המשודר כשהיה מנעי' שירת הנברא' היה מעטרה בדברי טבח והלולים
בראמרן: לכן אנו אומר שהיו כפתור ופרח סוד העסק בפ' סירה וזהו פשט הפסוק

אמר המגיה ידוע מש' דרשי
רשומי' על מלתא דכח שהיא
כוס אש יתמחה חכה לו
ויען כי הה בעצמו כמו שיהיה
הפייטן בפיוט בתרא ליום
כושענה רבא וכמו שדריש
בכוס חלת ארס חתי שפיר
על כוונ' הרב האמור מיסיה
דקד' בלי קושיא הואי ועודכו
היבבע מוסי' שירו' ותושבין
לש יתברך בכל יום ובכל עת
ובכל שעה ובכל דגע
ע"כ הגהה:

מורי' לסיפיה: ואנו תמיד אינן לתשועת ה' משום
דנהוספתו על כל תהלתך: הא למה זה דומה לכן כרך
ולכן כפר שכל אי' בכנסו לפלטרין של מלך להשתחוות
לו ולומר לפניו על ויהללי בגבורותיו אשר עשה הפרכי
הזה מאריך בזמירותיו ומנעים בקולו ומבוא עמו כלי
זמר שרים ושרות ומאריך הרבה בשיריו והכפרי הזה
ככנס ואמר וחי המלך והשתחווה ויצא: ויען כי כל אי' מ
מושעת' למלך כפי כחו מקבל המלך את שניהם בסכר
פנים יפנת כל אי' כפי מדרגתו אך שמוח מאד המלך על
הכרכי שהאריך בשירותיו הנשימים ונתר מעל הכפרי
ועכ' הסביר לשניהם פנים יפנת כל אי' כפי מדרגתו
מקבל אותם לסרת לפניו ואוכלים שת בגו ומדרגת
הכרכי הית' גדולה בכבוד וקדר לפני המלך כי הוסיבו

בראש אצל בדינו עם מאוכלי שלחנו והכפרי הזה היה משרת לפניו על שלחן המלך
מיו גרס לכרכי ליטב בראש הלא' תוספת תהלתיו ואריכות בכ' בשיריו ובכלי זמר
ובנעימה ויתר מן הכפרי אשר לא יבין לעשות כן כי לא נוסה בלה: ואין ספק כי
בעט ככה כולם הם עבדים א המלך וכולם הם צריכים לו והמלך אינו צריך לשום
אי' לא מתעטר בהם כל' ברוב עט הדרת מלך: ולכן אנו אומר שבראות אדוננו
המשודר מעלת שירת כל הנבראים אשר כולם כא' הם טובים ונודד ועטרן בשבחנות
והלולים כראמרן: וכראות רז' כי האדם כולו מכל הצורות נאי' ואתה לשודר כל
הצורות לפניו ית' משום הכי תקנו לנו פסוקי דזמרה אשר גם ימצאון שירות רובי
הנבראים ובפדט מזמור הללו חת ק' מן השמים הוא יסוגל ביותר כי הוא כללות כל
הצורות כי האדם מעורר את כל הנבראים כולם עליונו'

הגהה ועד' נלע"ד טוב ג'כ
ואסוגל מאד לומר בכל יום
חוזור לדוד ברכי כפטי חת
ה'אשום שתעורר כל הנברא'
תעלה ואטה לברך אה הית
וכת' בזהר פ' ב'אק ומה טוב
וכע' כת' להאמיר ימי חבירך
שפוא ה'קי גדל' מאד אשר
ביו שירים יש הכי חמשה
ברכי כפטי כרא'ל סק' דברכו
ואולי כ' אחר' הללו י' י' י'
מהאגליש

ותחתונים להלל ולשבח למאציל כל הנאצלים בורא כל
הנבראים ויזר כל היצורים אדון לכל המעשים וברו
הכל כאשר חפץ יכול גורא תהלות ברוך הוא וברוך
שמו לעד ולעולמי עולמים אמן: ולזה אר' יוסי בפ'
בל כתביהא חלקי עט גומרי הלל בכל יום: ולא חשו
חכמים לתק' פ' סירה זה בתפלה כשאר פרקין ואעפי
שהוא עקד יען כי כבר נפטרנו דרך כלל בפסוקי דזמרה
נחשו רבני נמי לטרהא דצבורא כמו שחשו על פ' בלעם
וכיוצא בזה: ואומרם זל כי העוסק בפ' סירה זה זוכה
לזמנת המוח אובו ר'ל שיבא בימיו שהיו כמה חסידים

מאמר הפתיחה למספרים תהלות ד'

מפוגלים בהני משנה ברכי
 מפני להעמיד דומם משנה
 מדרגות הכסף היינו
 כ"ד מ' ע"כ :

ואנשי מעשה שאמרנו פ' סורה זה והלכנו להם לעולם
 ופניו משיח לח רחמי אל ל' שזכ' לימות המשיח כלומר
 אם יבא בימיו יקרה זכאי באותו הדור וינצל מחבלי
 משיח כדאזל במקוים ג' מעורות בשבת או באולי מעשר

אחר וצמח דרוק ויקרה מחבלי קסוט דבהקדוה דרא וזכה לומר סורה בטורי חמונק
 כדאזל ע"פ תשורי מראש אמנה וברוך ה' יודע ועד מנה' ה' יתקדש שמו וזכרו לנצח
 נחמס אשר בלה סודו ליראיו כאומר סוד ה' ליראיו ועל כן אין לנו לשמוך אלא
 אקומונותיהו דרבנן וזכה לומר סוד לפניו ל' ל' יזכה נרמז בס' הזכר היווני
 שבזכות האמנה רמזינן לקב"ה ע"פ מהומונותיהו דרבנן וזכה לומר סודה לפניו
 את ל' כדאמין ונראה לזה ממה ראית' במכילתא בשכר האמנה שהאמונה שרתה
 עליהם רוח הקדש ואמר סורה נזל המכילת' ויאמינו בה' אז יסיר משה ונבי ישראל
 ד' נחמיה אומר מנין אתה חומר שכל המקבל עליו מנה' ה' באמונה לפניו מי שאמר
 נהיה העולם שכרחו הוא ש' צדקה עליו רוח הקדש נאמר סודה שכן מיניו באמונה
 שבכשר האמונה שהאמינו וזכר שרתה עליהם רוח הקדש ואמרנו סודה ש' ויאמינו בה'
 ובמשה עברו אז יסיר משה וגו' וכן אתה מוצא באברהם שכל ריש העיהו והעיהו אל
 בשכר האמונה ש' ויאמין בה' וגו' וכן אתה מוצא שלא יבאו ישראל אל בשכר האמונה
 ש' ויאמין העם ואומר אמינו נוצר ה' ואומר ויקחו ריו אמונה ואומר שתחו שפרו ויבא
 בני דרוק שומר אמונים בשער זה בעלי אמונים נכבדים וכאלו ויאמין כ' בלימות כי
 שמתני ה' בפעלך מי גרם לנו לשמוח בשמחה הזאת אמונה שהאמינו בעולם שכולנו
 לילות וכן יהושפט אמר האמינו בה' לקיב' וכן אתה מוצא שאין הגליות מתבטוח אל
 באמונה ש' אתי מלבנון כלה וגו' ואומר וצדיק באמונתו ויהי ואומר וארשתך ל' ו
 באמונה וגו' הא ברזל אמונה לפניו מי שאמר ויהי העולם שבשכר האמונה שהאמינו
 שרתה רוח הקדש עליהם ואמרנו סודה ש' ויאמינו בה' ובלהן הוא אומר ויאמינו
 בדבריו וסודו תהלתו ועיין עוד מזה בלקוט פ' בשלח סי' ד' ויענין קשיא דקא מקשי
 ד' הושעיא על מה זכו הכלבי וכו' בלע"ר מוסר רה"י כלבי חית להגויניק מההו ספרא
 אחרא דאקרי כלב ונ"ה הם ע"ז נפש כי הא דתנן ע"ז סבי' לגיהנם ועונתה דידהו הוא
 דלא ידעו שבעה כמו שהיה הם ע"ז נפש כי הא דתנן ע"ז סבי' לגיהנם ועונתה דידהו הוא
 בנות הב' הב' אר' אע"ז שתי כמות של מלאכים עומדים על פתחה ש' ואומרים הבא
 הבא איתנו איתנו וכו' ש' ש' שהיה הם אינו שבע כד' הכלבים אינם שבעים ונל"ע
 שהם שונאים הימין האנושי מפני שנורתם בשמים בגלגל השמימי היא כ' ב' מדרגות
 באריות סגור נכח דלי אשר הם פני אדם כנודע ולכן בטבעו להיות שונא מן האדם
 וכן אמר רבנן גם אויביו ישלים אתו זה כלב ונחש ומה קא מתמהא ליה לר' אבא ע'
 עליהו דכל' ג' ט' מ' מ' ב' היין ואלו היה מתפלל על עצמו כמו הנחש לא קוה
 קשיא ליה אל בהאמונה שהיא מזרז שאר הנברא' בסירתנו לעבור היות שפיר קא קשיא
 ליה וכן השמים השונאים שהם שכפי טבעו הוא להיות שונא מן האנוש ע"ז שלם
 הוא עם בני ישראל כי הם עקר הברואה והדחה שלומו עמהם במזדים שלא חרף להם

טאמר הפתיוהר למספרים תהלות ה'

ב"ה הוא העקר ומתגלה ומתגדל כדצוננו ע"י וחדיו סגולה שבכל דוד ודוד ואז בינו
 לבין הוסייע הבה שפע רוח הקדש על יעקב אבינו ויהי כשמו' לבן כ"י ועקב היה מוספע
 מאת הא' ית' ברבוי ההשפעה עמד וכספס וסא במה זכה לזה ואל' כי לא' כאלו הכוזרות
 בשכרוס חלק יעקב לא מנאד מוס חיים את הית' שמו לעד אמן ומאנתו ית' הוא מקבל
 השפע וזה בשביל שמיחד ה' בה ומכרסס אקנתו בעולם כי תפס אומנותו של אברהם
 זקנו אשר מחזק וזא וזה בלעד' שסס . הרמזן יזילנו מסיבות . ויס' לי עוד רמז אחר
 בזה מ"ס הקבצו ושמענו בני יעקב ושמענו א' ישראל אביבס מאי ושמענו ושמענו תרי זמני
 לא רמז רמז להס סיקריו ק"ס שכבר תקן והיינו דאמור רבנן בס' מקוס שנהגו דבני
 יעקב קאמרי ליה . מ"ט אמרי הכי משוס דשמענו א' ישראל אביבס והבינו ברמזותיו .
 נמכני שהיה אז סמוך לפטירתו לכד התחילו לקרא את שמו כי זכות גדול הוא
 להפטר מתוך ק"ס כנודע לכל . ולמה לי לאהדורי אחר סברות דיעקב קדס ואמור
 שמוע הלא כבר אזל ע"פ ויבך על זואריו עוד אבל יעקב לא נפל על זואריו יוסף ולא
 נסקו שהיה קורא את שמוע וזה בודאי קודס להקבצו ושמענו היה . ולפיר זה יהיה פי'
 מלת שמוע כמו קבוץ ואסיפת עם ע"ד וישמ' שאל את העם כן אבינו הזקן היה מקביל
 קהלות ומפרסס לכל אחרות ה' ואקנתו ית' וית' וכיוצא בזה פי' ג' בעם חרדים .
 ועוד נובל לומר כי פי' שמוע ישראל הוא ע"ד משלי שלמה של' משלים שפשה שלמה כן
 זה שמוע שפשה ישראל אבינו היינו להשמייע לכל העולם ואל' דאלהי מה ר' ל' ה'
 אקינו והלא אוק על כל העולם כולנו ועל כל שאר הנבראים נמו הוא כו' אוק אוק זולתו
 ה' לא כדאמין . עוד מנאתי אחריו רואי ראויה מעליא לדברי ממדרש רות העולם ז'
 ר' נחמיה אמר בק"ס יש רוח תיבות כמוין אביביו של אדם והקורא ק"ס כתקונה כל
 אבר ואבר נוטל תיבה א' ומתרפא בו ודא רפאות תתו לשרך וגו' ע"ש הביאו ה' א"ח
 ס' ס' א' וליעקב אבינו יאתה לתקן שירה זו כאשר הוא פני אדם העליון המקוק בכסא
 וכדי לעטר שירה זו ע"י האמור לעיל והוספתי על כל תהלתך הוסף אבינו הזקן
 בשלמלו לתודיע לכל שהוא נצחי (כמיש' בפה דעירובין משוס רא"ב כל מקוס שנאמר
 בזה סלה ועד אין לו הפסק לעולם ולעולמי עולמים) והוא רמז לבי' דהיא עמבא
 בגלות' שלא ויאמרו מכחסי האקנת חו' אקביס כבר הנה גא' הנה קיים לא היה מניח
 לז' וטיטוס טעלהחרוב היכלו ולהגלות את בניו כאשר עשה כמסדר' על מלת
 ישנו דאמר המן . לא מלכותו לעולם ועד הוא ב"ה וברוך שמו לעולמי עדי אמן .
 ומשה לא אמרו יען כי בימיו היה נודע לכל העולם אקנתו ית' כד' א' בעשותך נוראות
 לו בקוה אמנס בזמן הגלות הוא עקר התקנה ובראות אבינו הזקן שהשעבוד היה
 מיוסס ונבא לסיכך פתח ואמר בשלמלו . ובהיבן למד יעקב אבינו שכל זה בלעד'
 שלמדו מזה שפעת החלום היינו כשראה שר מלכות בכל עולה ע' עוקי' ונופל ושר
 מלכות מדי נב' עוקי' ונופל וכו' וכן כולם ולעולם ה' נב' עליו השכל מחויב שבנפול
 כל שר ושר יענו הכל ויאמרו בשלמלו . משוס דמלכותיה לא תתחבל לעלם ולעלמי
 נבלמי . ומהיכן למדו מ' שכל זה שעריון הס' משכחיס בו כדאית' במדרש . נובל
 למד שלמדוהו מחונד ע"ד מ"ס הגאון מנורי הרמז' ז' במאמר אס כל ח' ס' כ"ב שחונד

מאמר הפתיחה למספרים תהלות ה'

תופר מעליו היה ועל כל תפירה ותפירה היה אומר בשלמנו . והעולה בידיו בזה
הוא כוונת האדם באשר הוא חרס הוא שמע ישראל ואי . וזכו בה כל ישראל שהם
איברי אדם העליון ישראל סבא . ולפיכך למדנו טעם למה זכנו ישראל סיקראו אדם
כרא אדם אתם . ומה שאמרנו שבזכות תפירה של כל מין ומין מתברך אותו המין
למדנו ג"כ טעם למה ארזו רזין טובה באה לעולם לא בזכות ישראל ועין כי אנו אומרי
טובה לשם כל המין האנושי . ומצוינו כי סיקרב היום דאיתמר ביה יתיה ה' נשנו א'
ובזה מתפללי אנו בשביל כל המין האנושי . ולכן מן הרין הוא הנקבל שכר כולם .
עמד דברים הרים של מעלות טובות אמור רבנו כיננא באו על ישראל . ולכולם נוכל
לתת טעם בזה . נאם וקשה עלי אדם מיט לא אמרינן שסירתנו של ישראל סבא היא
ברכנו את ה' המבורך ברחמי ביררם אר עקיבא בכל יום ויום מלאך עומד באמצע
הרקיע ואומר ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך
ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך
על מצחה ישראל עומדת באמצע הרקיע ואומרת בקול רם ברכנו את ה' המבורך וכל
בדורי מעלה אומרים ברוך ה' המבורך ל' . לזה אשיב דהיונו טעמא דבעול העליון
סירת ברוך הוא ומבורך מעולה משני שהנא כולו רוחני וכיחוד שלם על הכל ועין כי
אין שם מי שיספק על אונתו וסחירותיו ולכן אין צורך לשבח לפניו באחר ומה שירת
לה ומבורך מעולה היא התם להודיע שבכל העולמו כולם האית הוא מקור הברכות
(שכן מלת ברוך היא נושא האם ומקור כל ברכות כמש האין הרומע בס' שלח הרומען
שלנו) אמנם בעולם השפל החומרי הזה שהנא עולם הפירוד ויש מונים ומפקפקי בדבר
הזה לכן תפירה המעולה לאדם הוא יחוד קבה . וקחי איתא בויקרא רבא שלהיפ'
ד' ז' . הנפש הזאת ויחודה בגוף והכה יחוד בעולמו שם שמע ישראל ואי ומאחר שזו

היא סירת האד' כראמרן השכל נתן שהאומר בכל יום
'שחרית' בנחה ערבית בסונה טובה למסור עצמו על
קדושת ה' לכל זמן המצטרף זה יהיה לו לעזר ולהעזיר
ושוב גדול שיסתמר צורתו על פני אדם ואי עפי שחטא
ישראל הוא ושב ה' ורפא לו היינו שיסתחבה לאו פתח
של תשובה וירגיש בעצמו לשוב א' ה' בכל לבבו ובכל
נפשו ובכל מאורו כי בקדושתו קם ככונה ימים על לבו
פ' וזהבת את ה' א'ך בכל לבבו ובכל נפשו ובכל
מאורו ויקוימו בשלמות . ונלע"ה ופה אף נעים ג'כ
לכשיקבל עליו 'עול' מלכות שמים באהבה (אמר המביה
דאה גם דאה שכן הוא נוט' מלת שמע ואולי לזה רמזו
רבנותיו זל באומר למה קדמה פ' שמע לזהוה אס שמוע
וכו') . טוב שיכוין יחוד כל הפרצופין של כל הנבראו'
כולם שיתאחדו יחד ויחד גמור להשלמת פרצוף האדם
ועין שהם כולם איבריו ולכן צריך שיהיו כולם אגודה א'

בך נש בעלמא דאורי ונמשכ לקיבל כוונתי אזרמנית ליה צפרדע א'אמרה לו דוד ל
 תתגאי האנא עברית יתיר מן דמשרית בוסאי על מימרא דמורי דכתיב ושרן
 קיאור צפרדעים והא חוקמנה ונתו דאנא מזמר ונמשכ ל'א יא וימא בלא שכיבו
 בהקיא שעת'אמי דוד ה'לא גבה לכו ולא רמו עיני וגו' הנה זה המאמר נוטא ומאמר
 פ'סירה על עניין ועל זמן מציאותא אס העניין הוא כפ'סירה נסתתבה הצפרדע ונת'
 מראי במוצת וסירנת ממה שזכר בזוהר ואס על זמן מציאותו מה שנת' אס אחזק על
 דוד מלך ישראל שבעה שנים ספר תילים וזה דעתו עליו ואמר יש בריה וכו'
 בלא זה שעה נזרמנה לו צפרדע א'וכו' ויש בין מזמורים ה'לא גבה לכו לסוף הספר
 כמו עשרים מזמורים ו'אפשר לומר כי בזוהר לא האריכו לומר את כל דברי השירה
 הזאת ששרה הצפרדע כמו שנו בס'סירה ולא הביאו העניין א'א עפ' ה'לא גבה לכו
 וגו' וזמן מציאות זה היה ג'כ שנים פ'ת'לי כמו שהזכר בס'סירה כי פה נאמר
 הכל כביאור ומ'ש בזוהר בהקיא שעתא אמר דוד ה'לא גבה לכו וגו' הוא שהזכיר
 הפסוק שכבר אמר במזמור ההוא כי מזמורי דק'עה היה לומר אותם ברוח הקדש
 כשהיה נולד עליו רוח ה'המזכר בו וזולתו על לשונו בלי שתקדש לו ידיעה על הדבר
 הנזכר בו ועל שאלת אס אזמרים שירה זו בכל יום או בכל שבוע או חרש נראה
 לומר שאזמרו אותה בכל יום בבקר שאז נהגים מיצירת העול וכמו שהנש' לאמר
 הבקר יקומו להורות לא ית' על שהחזיר נשמתם לבגסם שהוא בעין יצורה חדשה
 כן כל הברואי נהגים כעלות השחר מיצירתם ואזמרים שירה בפרט הבח המזכריים
 בבקר מבקשי אוכל לנפשם באזמרו הכפירים שואגים לטרוף וגו' כי אין מי שזמין
 לתא א'לא הוא ית' תורח השמש ואשפן וגו' והב'ח הבייתיים קונים לה' יחליפם כח
 בכל בקר לנאת לטעמם כי בעליה נותנים טרוף לפרים וכלל כולם נותנים הנדאה
 לא בכל יום בבקר ואזמורי שירתם ג'ס הצמחי כטל בקר וזרח שמש עליהם אז הוא
 זמן גדולה ואזמורי שירה כי בעזרם גדלים בארץ שהם צומחים בכח נפש הזומח'
 הוא שאזמורי שירה לא אחר שנתלשו כי פסקה מהם כח הצמיחה וכמו שפנינו בס'
 שירה ג'סן או תמר תפוח תאנה ושאר אילנות וכו' בנדאה כו'על עץ הגפן
 והאילנו הוא שאומר שירה לא על הפירות התלושים שפסק מהן גדולץ וביטולן
 ג'ס הזומח בארץ ומזכר אשר הם אס כל חי שהב'ח נ'זונים מהם וכל הצמחים גדלים
 בהם ראוי שסירת' תהא בזמן כל היוצא מהם וכן שמש וירח וככבים כ'אנאל אורם
 מימנו מאזמורי בבקר וכן כל שאר הבריות לזיתן דגים ונהרות וכו' כולל בבראו
 לצורך העול ושירת' קבוע בזמן הכולל כל העול וכל אלו בעלי השירות מתקבלת
 ורנויה שירת' לפני הקבה על כי אינה ע'מ לקבל פרס כי אינם צריכי לטוס דבר
 כי זמנת יצירתם טובם וכל זרכס עמקם בטבעם וירעי כמה שיהיו נ'זונים ונמשכי
 אחריו וכשיחמר להם אינם מתפללים לשאל זרכס כי אינם יודעי שיחמר להם
 כ'א בשעת החשרן וגם אז אינם יודעי למי שיפנו לעזרה א'א הא ית' ברהמיו עלכל
 מעשו פונה איהם ונותן לבהמה לחמה ולכני עורב אשר יקראו לעורב ולא יענם
 מעורב א'לא הוא ית' בטובו וכתי הכפירים שואגים לטרוף ולבקש מאל אכלם בהם

הקדמת שפתי רננות

עצמם' אכלם ואין מי שיתן לא הוא ית' ועכו' סירת' משובח' להם' שאינה לא תושבחו'
 להיות' שהו' ח' מן התפל' ולא שאלת' זרכ' והורא' על חלק' שהם סאר חלקי התפל' ולכן
 בקראת' סירה ולא תפל' פכל' א' אומר' פ' שלו' כענין' סיר' להיות' על סוד'ם בטבע' סנה'
 מוכן' להם מאכל' ולא יצטרכו' לטרוח' אחריו' ואפי' הכלב' שמזונותיו' מונעו' כי אינו
 אוכלי' עשב' ואין' לו מזון' מוכן' אמר' תור' לכלב' תשלכונ' אותו' ועו' נצטער' ר' הושעו'
 והתענ' כמה' תעניו' לרדע' ממה' זכו' הכלבי' לומר' סיר' כי כל' שאר' הבח' יש' להם' סיבה'
 על' שהית' הבין' מזון' ומאכל' לכל' א' ונותן' הורא' אבל' כלב' שאין' לו' מאכל' מוכן' והוזנח'
 הית' להשהו' מזונותיו' במשני' ג' מי' ועכו' אומר' סיר' מאין' זכה' לומר' סיר' לבורא' עול'
 ית' שלא' הזמין' לו' מאכלו' כשאר' הבח' כי יש' לו' בזה' יתר' שאת' ומעלה' מן' שאר' בח' שאר'
 סיר' על' שהית' הבין' מזון' ובכלבי' כתי' עני' נפש' לא' ידעו' שבעה' כי אינו' שבע' לעול'
 והשיבו' לו' מן' השמי' על' מה' שכתוב' ולכל' בני' ישראל' לא' יחרץ' כלב' לשונו' וגו' ועל' זה'
 זכו' מרה' כנגד' מרה' לסורר' לא' בלשונו' ול' ע'א' שזכו' לעבד' מצאנת' גיולי' ספרו' תור' ג'
 כי מזונותיה' מונעו' היה' תועלת' בהם' לרבר' מנחה' מש' כ' בשאר' הבח' שמזונותיו' מוכני'
 ובני' אדם' שצריכי' לחם' לאכול' וכבר' ללבוש' בכל' יום' וקס' מזונותיו' של' אדם' צריכי'
 להתפלל' בכל' יום' להיות' על' מזונותיה' ושאר' צריכי' ושי' נשלו' מ' עני' עול' כדי' שיוכלו'
 לעבדו' ולקיים' תורתו' ומזונותיו' ותפלת' כוללת' שבח' להיות' כעין' סיר' הבח' נש' צרפס'
 בכרכות' אמצעיו' ונתיבת' הורא' בג' אחרונו' ועו' שבו' חזל' לכל' העוסק' בפ' סירה' זה'
 שזכה' לכמה' דברי' טוב' על' כי' אין' בו' לא' שבח' להיות' ועל' כי' בני' אדם' צריכי' בכל' יום'
 לבקש' מה'ית' כמה' דברי' מזון' וריוח' והגלה' ממקרי' הזמן' וסיווע' בעסק' התור' והמזנות'
 הם' צריכי' להתפלל' בכל' יום' שחרית' בנחה' ערבית' פ' שש' ישראל' כיהם' מזונ' עליהם'
 ול' תועלת' בג' יומי' שנוי' העול' בזריח' השמ' בעלייתו' ובירידתו' אחר' חנו' ובהעברתו'
 שהוא' תפלת' הל' ל' וז' שנוי' זמני' או' תקנו' האבות' התפללו' כי' בשנוי' הזמן' קרה' לכל'
 א' מה' ש' שני' רדך' נש' א' אענה' ביצול' מחור' כשד' מוכסן' האם' ותקן' תפלת' שחרית'
 שהוא' שנוי' הראשון' ההוא' בכל' יום' ויצחק' אבינו' ביצול' בעקידה' ותקן' תפלת' מנחה'
 אחר' חזנות' שהוא' שנוי' השני' ההוא' בכל' יום' ויעקב' אבינו' קרה' לו' נש' שנוול' מאל'ים'
 בן' עשו' שהביאו' ערוס' מכל' ובמקלו' לבד' עבר' את' הירדן' ותקן' תפלת' ערבי' בכניסת'
 הל' לה' שהוא' שנוי' קב' ההוא' בכל' יום' וכך' יהיה' רמז' לעתיד' כמו' שנתקבלה' חפלתם'
 בזמנים' או' כן' תקובל' לבני' ה' בעת' צרתם' וגם' כי' א' אענה' קיים' כל' התורה' כולה' ואפי'
 ערובי' תבטילין' ויהיה' לו' לתקן' גם' תפלת' מנחה' וערבית' הניח' מקום' לבניו' הבאים'
 אחריו' להתדבר' בו' שהיו' ג' התפללו' שבזמן' קב' שנויין' הנו' מתנהגות' עי' שלשתן' לזרע'
 ועשו' היה' א' אענה' מתפלל' בכל' יום' תפלת' מנחה' וערבית' ג' לא' שלא' תקן' נצוה' לבניו'
 אחריו' רק' על' תפלת' שחרית' שתקנה' הוא' לבניו' ולכל' ביתו' אחריו' והניח' שהם' יתקנו'
 תקנו' קבוע' מנחה' וערבית' כמו' שזכר' עו' כאן' מה' שראיתי' להנתיק' מדברי' הרב' זל'
 בהקדמתו' ונשפתיים' ישק' וכתב' עוד' הרב' זל' כי' טעם' עניני' הכבד' אים' הם' ברמזים'
 בפאוקי' הסיודות' ג' לא' השבנוס' עד' שיערה' עלינו' רוח' ממרוס' ה' יאר'
 ענינו' בתורתנו' וירחנו' כפלאות' בביאת' הגואל' אכור' :

ישתבח ה' מאזל ויתעלה הדרו אשר הוציא וחד העולמות כולם

וכרא אותם ורצונו השפוט מוכת' עליהם סולו לרוכב בערבות
ציה שמו וצר הכל בחכמתו וגם ישפוט הכל ויבין המעשים כולם בתבונתו וכתב
הגדול אל עליון וטה כלפי חסד וידוך אקים עמים במושרי כי גם את כולם פעל
ועשה לכבודו ותפאר הדרו ותפארתי המאיר לכל העולמות כולם ה' צבאות שמו
בצבאו אקים צבאות בהריו אל חי ביושרו המהיה את כולם ואל שדי שמו בקרבנו
שאמר די לעולמו ארון דורש בעלמות מושפיע כל טוב במלכותו ורן דינו כצדק
ואמונה ארבי ארון כל הארץ הוא נקרא ברודם כבוד מלכותו לעד ולעולמי
עולמי ראשון הוא לכל ראשון אהיה אשר אהיה היה והיה ויהיה לפניו לא נוצר
אל ואחריו לא יהיה ומראש ועד סוף העשרה ה' א' ושמו א' מפארים שמו לתהלה

ככל מה שהאזיל וברא יצר ועשה בכל העולמות כולם לכבודו ות' הם מוכנים ואת
הכל עשה יפה בעתו לשרתו ולברך בשמו יושב בסתר עליונים ומשגיח בעין
השבתו גם התחתונים ועל הכל בכל מכל כל חכם חפץ ויכול והכל בקול עוז
ותעצומות לעולמי עד לכבוד שמו הגדיה ותנו ותנו תוקן קדושתו איום ויום ליום
יביעו אומר שירותיו ותשבחותיו יספרו מלאכי מעלה ועידון וידון סוד צבא מרום
המשל ופחד עמו עושה שלום ומכולם נעלם והוא מרומום על כולם ובתוכם ישכון
וכוכבי השמים וכסוליה מויון יהלכו אורם ובמהלכם משבחים ליוצרים בעול הגלגלי
וממסילות ישירו ויומרו לאל רם ונשא היושב על הכסא ומוציא במספר צבאם לכולם
בשם יקרא בערב ובבקר השמש והירח ושתונו למולו וישירו תהלתו ועמיהם כל
ככבי מרומום אים אים באותות על דגלו והיסודות ארבעה אשר תחתיהן לעומתם
יעשו רצון קונם והגם שאין הבחירה והרצון בס ובעולם התחתון כגדול כקטן מן
אדם שהוא הגבד שבכולם עד שלשול קטן שבס ידו ויהללו ישירו ויומרו לתת
כבוד לסיבת הסיבות ועלת כל העולות כל א' כפי כמו ידיעתו וצורתו סוף דבר
הקול בשמע מאת כל א' מהם כפי מדרגתו וכמו החזק הוא הרפה מכיר את יוצרו
ברוד מזה מעשי וחכמיו שהפליא לעשות עמו שיר ושבתונו במהלל המעט הוא
חס רב רב מחולל כל בכל מקו' שמוצונו גדולתו גדול' מעשי ה' שם מצינו ענותנותו
להביט א ורא וחדר בהסביר פני רחמיו א תשורתו ושירתו בלי השקפה א שכל מצב
המשורר והמודה כנוטל בחפניו מים מזה היס גדול ורחב וידים אא מתוך שירת כל
הנבראים מתעלה ונותקלם באלקותו בכל א' מעולמיו הגם שאין יכולת ככולם יחד
ולא באחד מהם להעלות שירה מספקת לבא אל תכלית שבחיו ית' מלבד כי גם הוא
אינו כרוך לשום א' כי מתוך מעשי ודיו להתפאר משוכח ועומד וניכר כח גבורתו
מיו ימול כי כולם יחד לפניו נחשבים כרוח נוח ולא זו אף זו מעלה להם בשירתם
כאלו סיימו לכולהו שבחיו כי שדי לא מצאנוהו שגיא כח בנפש כי תקריב ותוביל
שו למורא במחשבה טובה צרופה מצרפה למעשה כאן הוציא מן הכחא הפועל מילי
מעלייא בהני כבשי דרחמנא למה לן להרחיב הדבור בנדון דן וכל מן דן סמוכו כי
כאור בקר זורח מלתא דא פשיטא היא כביעתא בכנתחא כי האדתיניא בכל הקלס

מאמר הפתיחה למספרים תהלות ה'

עושה שליחותו אפי' עי' ברוה קלה יתוש שמה • כאשר עינו כל המה ראנו כן תמוה
פמה וכמה פעמים מפעמים שונים וכולם הצליחו בשלחותם לא עבר זר בתוכם -
אם איפה ארס דן ק'ו בעצמו • ומה הבריות השחותות וחלושות כד בריות המעולות
הולכי בדרך חיים למעלה למשכיל עש'כו • משכיל על דבר ימצא טוב • וטוב ה' לכל
הבא לטור להמטיר עליו שפע מצנורי מעלה רוח דעת וידיעת ה' • לכן אנא ברח
ברולת הדבור אשר שם לארס והנה לרוח ממלכא סידרה לשמו ית' בנעימות חרשו
שירים ונעימו בימיך נחם ברעת מילין • מילין יכביר לקונו ולו ברעת ידבר ודבריו
לו בהשכל • בהש' בלותי אני כי זה כל הארס • אנה ה' לודי פרקי סידרה או מכל ברואו
מעלה ומטה • ואמרתיו אשימה עיני עליהם כי הלא דבר הוא לדעת מאן ולאין ונאו
הדבריו ולהיכן הם מגיעים • ואיה מקום כבוד ואיה מקום תפארתו ית' לדעת אונתו
וצד מעשיו • וזו היא תהלתנו כמאמר הנביא בזאת יתהלל המתהלל השכל וירוע
אונתו • (אמר המגיה מלכד מש חיה על פסוק זה בדרוש מלת בזאת יורת הד' מלת
הבאים אחריה בהש' עמקם הא' של מלת אונתו עולים כמספר אונתיות התורה •
דעלה כתי' וזאת התורה הנה הדרך ישכון אור לדעת אונתו ית' ודרכו יען כי כל התורה
כולה שמונתיו של הבה ואיהי שמה חד רבא ויקיר דליה כמבוא' בס'ה בכמ' דוכתי' א"נ
יהיה מלת אונתו כמו אונת' בדרז'ל בפסוק למען שיתי אונתו אונתיו יורה על ה"ס
של דעת אונתו יתברך אי אפשר כמאמר החכם או ידעתיו הייתי וכלל אומקם יס' ה"ב
במנות שהי' ר' בסי'ה דקרא חסד משפט וצדקה דהיינו חד'ר עכ' הגהה) על כן -
ראיתי ונתון אל לבי לפקוח עין השכל עליהם • וראשונה אמרתיו לעורך טעם
לברבי חז' הכתובי' בראשיתו שכל העוסק בו זוכה לכמה דבריו • ומאי
אולמיה דהרין פרקא טפי מכלהו פרקי דשיתא סדרי ומכלהו הלכות ואגדות אשר
לנו מחז' • שניה מה הוא כפל השגון בזכיות הללו דתניא משמיה דר' אליעזר
בתחיל אמר כל העוסק בפ' שירה זה וכו' דנראה אמירתו בו לשוד והעסק בו לשוד
ומה הוא זה העסק טפי מאמירה • והלא כל עסק התורה הוא הדבור וההגיה בה •
כד א' ודברת בס' וגו' וכפ' לא ימוס ספר התורה הזה מוסף וגו' • שלישיה בענין
הזכיות שזוכה הארס בשכיל התעסקו בו • שזוכה ללמוד ותלמודו מתקיים בידו •
והיכי תיסק ארעתין דבשים זכות ה'אמר פ' זה טפי מפרקי אחרים • שזוכה בשכיל
ללמוד בכל התורה כולה ולע'א שתלמודו מתקיי' בידו • רבישית באומרו נבינול מי'הר
נהלא בזכות כל התורה נמי נינול ממונו כדגרסי' בס'ק דקדושין תנא דבר' יבמע'אל
אס' פנע כך מונול זה משכהו לבית המדרש אס' אבן הוא נימוח וכו' ועוד אמרו שם
שאמר הקב"ה לישראל בני בראתי יפה' בראתי לו תורה תכלין כנגדו והכי איתא
בפ' דבתרא זכות הש' עדיף בזה יותר מכל שאר ה'אמור • כדאמרי' בפ' דבר בות
אי' לני בר נחמני ח'ל' לעולם ידגח ארס יזט על יאלר שנא' רבזו ואל החטאו או
אזיל מוטב ואי' לא יעסוק בתורה שנא' אמרו ללכבס • אי' אזיל מוטב ואי' לא יקרא
קט' יב' שירה זה לא הזכר שם • השישית באומרו שנינול מחבנט הקבר ומדין גיהנם
נאב עדיף וזותיה דהרין פרקא טפי מקס' • דאלו בקס' אמור דבנן כל המדקדק
באונתיותיה

שאותיותיה מצננים לו ביהנם • אמנם צינול לבמרו לא אמור • ומחנכו הקבר שתקון
 במי בית • ואי נסים זכותיה כהג' • מט לא תקון רבנן לאומרו בכל יום כמה דתקון
 שאר פרקין כגון פ' איזהו מקומן • ומדרש ר' ישמעאל וכיוצא וסבקי ליה רבנן להרין
 פרקא כבודו במקומו מונח וכל הרוצה לזכות בו יבא וזכה • ששית באומרו
 שזכה לימות המשיח ולחיי העלוי • בשלמא חיי העלוי ניחא דכל עסק התורה נמי
 שזכה את הארס לתחיה כדאית' בפ' שני דיוני גזילות נוד כיטל אורחות טלוד כל
 המשתמש באור תורה טל תורה מחייהו אמר' שזכה לימות המשיח קשה שהרו עינינו
 דאנו יחדיו סגולה שלימים וכן רבים שהיו אומרים אותו בכל יום וכבר הלכנו להם
 לעולם ועדיין בן דוד לא בא • שביעיה באומרו כל האומר פ' סורה זה בעיה זוכה
 באומרו לעלוי והלא כל השירות כמו בן כדאית' בפ' חלק ארבע כל האומר סורה
 בעיה זוכה ואומרה לעלוי שנאמר אשרו יושבי ביתך עוד יהללוך סלה • יהללוך לא
 נאמר אלא יהללוך • וכפי המוכן בר' שכל מי שמחדש סוד גשבת להקבה בעיה אמור
 רבנן שזכה לשורר ה' לעלוי • כגון משה שאמר סורה חדשה לפני המקום ב' זכה
 לאומרה לעתיד לבא כדאמרן • וזהו יסוד דמשמע להבא כמשדרול מרלא כתיב
 סר • אמנם על מי שמסודר סירת אחרים אינו בר' ככ משום דלאו דיליה הוא • והגם
 שראיתו שעל כל מי שמסודר סירת ויושע נמי אתמר שכן אמרו ב'ה אז יסוד סר
 וזכעי ליה אלא מלה דא תלוא ואשלים לזמנא דאתי דזמנין ישראל לסבחא סירתא
 דא וכו' • ומנובל לומר דשאני סירת ויושע דמשה וכל ישראל אמרו לה • ואב
 כל בר ישראל שמסודר אותה זוכה בה כהג' משום דשכנו היא • ולבא שמוחלן
 לו כל עונותיו כמ' בעל ס' חרדים • אמנם בשירה דלאו דיליה כגון זאת שהיא
 סירת נבראים אחרים מי אמור • ומה לתבן את הכר • שמיניה מהו הפגע רע
 דאמור רבנן שהעוסק בו צינול ממנו • חשיעיה מהו דן דקשיא ליה לר' ארשעיה
 שנצטער כל כך על מה זכו הכלבים לומר סירה • ומה נשתנה כלב זה מכל שאר
 הנבראים • והגם כי הוא בר'יה פחותה יש ברינת פחותות ממנו כגון שקצים ורמסים
 זאם כשכיל דתת' בהו והכלבים עזי נפש • ע"כ לא כתיב בהו שמרדו חס ושלום אלא
 סיפיה דקרא מדרש טעמא דקאמר לא ידעו שבעה • וכל זה הוא דרך טבע שלא
 ישבע הכלב לעולם מפני שחזונותיו קשים לבעליו ויהיב ליה כשרא דטרסה בצמזום
 יוסך חרוביה וחוטרא אבתריה • ומשום הכי אינו שבע לעולם • ואפילו יתנו לו
 מואכל לרוב אינו מכיר בעצמו סיהיה שבע משום צמזום מוננותיו כדאמרן • שמינו
 דניחא מי שיש לו פח ב'ו למי שאין לו • ותינו טעמא דכלב שב על קיומו משום
 בכלבא בכנשיה גללי מבלע • ולכן דאה הק' בה לספק צרכי הכלב ובחכמתו העליונה
 עשה בשעת בריאתו שיסדקה המזון במעיו שלשה ימים • והגם כי הוא נוד הטבע
 יען כי טבע הכלב הוא חס ביותר וכל החמיו בטבעם נוטים הם לעיכול • ועם כל זה
 הק' בה ספק נרכיו בזה האופן שתסהה אכילתו כל כך במעיו כדי שיתקיימו חייו
 בעולם הזה עד בא יומנו • וטפי הוא ליה לר' ארשעיה לאקשוני כמה זכה הנחם
 לומר סירה • שהיו אמרו רבותינו וכוונס לברכה שלכל הבריות יש להם תקון
 לעתיד

מאמר הפתיחה למספרים ההלות ה'

לעתיד לבא זולתי הנחש שאין לו תקנה לעולם. שנא' ונחש עשר לחמו כראות בכד
פ"כ. עשירית מוט בהדין פרקא לא מתפרש מה היא שירתו של אדם באשר הוא אדם
וכת' דכל השירות מיוחסות אליו כאשר הוא כלול מכל הפרצופין עדיון זכוכים אנו
למונדי מה היא השיר המיוחד' לאדם באשר הוא אדם כפי צורתו כמו שאר הנברא'
כולם אשר בעול' השפל. וכת' שהיא שיר' וישע' יפני שקבעה בתפלה. כבר מפורש
בפרקין שתחלתה היא שירת השורי ואמצעיתה היא שירת בהמה דקה טהורה. וכת'
דאותן השירים שהיו הלויים אומרים בבה' הן הן המיוחדים לאדם באשר הוא אדם.
גם זה אינו ידוע כי השירים הללו לימים יחשבו ולא לאדם. ובמאמר הימים נאריך
בזה בס'ד. ושאר כל השירות שלא הותקנו בתפלה. לא תיסק ארעתיין:

ולבא

אל המוכנן אנכי לך הצעה בקונד מילין והמשכיל וביין ישמע חכם ויוסף
לקח. דבר ידוע הוא שכל זמן שהאדם הוא שלם עם ה' אלקיני ועוסק
בתור' ובמונ' ושומר עצמו מהתגא' בפת בג מילך זקן וכסיל ויין משתיו דהיינו פתיו
תענוגיו המרגילים את האדם לחטוא לפניו וצד הכל בה' ואינו נמשך בחמדות העליו
בלל ועקר לא כל ישעו ונחשו לעבוד את הית' ולשמו' מונותיו חוקיו ומשפטיו הכלול'
בתורתו הקדושה. הוא שומר צורתו ותמונתו על פני אדם. וכל הבריות יראי' ממונ'
כד'א ומונראכס ומתכס יהיה על כל חית הארץ וגו'. וכמו שדרשו בזוהר פ' נח עם זה
מונ'. ואעירדה לי עדים נאמנים. יחזקא ורניא. דניא שלא רצה להתגא' בפת בג המלך
ויין משתיו וזה לשומר צורתו על פני אדם ואימתו היתה מוטלת על החיות שלא
שלטו בו כשהושלך לגוב אריות. ויחזקאל הנביא ג'כ דכתוב ביה נבלה וטריפה לא
אכלתי וגו' וזה שיסתמר צורתו על פני אדם שכן כת' ביה נאתה בן אדם עיין בזוה' פ'
וישב זל. ויהי אחר הדברים האלה חטאו מוסקה מילך מצרים וגו' ד' יהודה פתח הישאב
ארזיה ביער וטרף חין לו היתן כפיר קולו' מומעונתו בלתי אס לכד. הישאב ארזיה
ביער. תח' כמה אית לון לבני נשא לאשבחא בפולחנא דקב'ה רכל מאן דאשתדל
באורייתא ובפולחנא דקב'ה דחלתיה ואיגותיה הוא על כלא. דהא כד ברא קב'ה
עלמא עבד כל בריון דעלמא זקפין רישא ומסתכלן בדיוקנא עלאה דבר נש כדון
כולהו דחלין וזעין מקומיה כד'א ומונראכס ומתכס יהיה על כל חית הארץ וגו'. והני
מולי כד מסתכלן וחמאן ביה האי דיוקנא ונשמתי ביה. אר' לעזר אעב' דנשמתי לאו
ביה דיוקיא לא משתביון מוכמה דהנה דיוקנהון בקרמיתא. וכד בר נש לא אזיל
באורחיו דאורייתא האי דיוקנא קדישא אתחליף ליה וכדון חיות ברא ועופי דשמיא
יכלין לשלטאה עליה בגין לאהדרח מולין לאתרייהו לאשתכחא רעיותיה בכל עובדי
דעלמא. דניא לא אשתני דיוקניה כד אפילו ליה בגובא דאריותא וכגב אשתזיב.
אר' חוקיה אי הכי הא כתיב אלקי שלח מלאכיה וסגר פוס אריותא ולא חבלוני.
משמע דבגין מלאכא דאסגר לפומיהו לא אתחבל. אל בגין דא לא אתחבל. דהא
הוא דיוקנא דבר נש וזכאה איהו מלאכא ממוס דסגיר פומא וקסור לון לבטרא ליה
וכגב אלקי שלח מלאכיה והוא רכל דיוקנין דעלמא מתחקין ביה. ואיהו אתחקיף
דיוקניו בי ולא ויכלו לשלטאה בו וסגר פומיהו ועד שלח מלאכיה וראי. והאי מלאכא

וכל דיוקנון מתחזקן ביה דכתי' דין בגוויס מלא גוונת איהו דלא אשתנו קמיה כל
 דיוקנון דעלמא ועד אבעי ליה לבר נש לאסתמרא אורחוי ושכלני בגין דלא יחמא
 קמיה דמאריה ויתקיו' בדיוקנא דארס ת' חיחוקא נטר פנויה ומאכלי דאסורו דכתי'
 ובשר פגול לא בא א פי זכה ואקרוי בן ארס . דניא מה כתי' ביה ויסא דניא אל לבו
 אשר לא יתגא בפת בג המלך ובין משתיו זכאה איהו ואתקוויס בדיוקניה דארס .
 בגין דכל מילין דעלמא בלהו דחלתן מקמי דיוקנא דארס דאיהו שליטא על כלהו
 ואיהו מלכא על כלא . אר ויסו בגין דא אנטריד ליה לבר נש לאסתמרא מחובוי ולא
 יסטי ליימוא ולשמאא ועלד בעי ליה לבר נש למזבדק בחובוי בכל יומא ויומא . דהא
 כד בר נש בעי למיקס אינון סהדי אמרוין ליה בשעתא דאפתח עיניו . עינד לנזכח
 ויטו וגו' קס ואתקין רגליו למקד אינון סהדין אמרוין ליה שלם מעבל רגלך וגו' .
 ועד כד אזיל בר נש בכל יומא בעי ליה לאסתמרא מחובוי בכל יומא ויומא . כד אתי
 ליליא בעי לאסתכלא ולמזבדק בכל מה דעבד כל הווא יומא בגין דיתוב מנייהו
 ויסתכל בהו תדיר בגין דיתוב קמי מאריה כד'א נחמתי נגדי תמיד בגין דיתופ
 מנייהו . נתח בזמנא דהו ישראל בארעא קדישא לא אשתכח בדויהו חובא כמה
 דאוקמיה בגין דאינון קרבנין דהו מקרבין בכל יומא הו מכפרי עלייהו השתא
 דאתגלון ישראל מארעא ולית מאן דמכפר עלייהו אנדויתא הו מכפרא עלייהו
 ועובדין דכשראן בגין דשכינתא עמהון בגלותא ומאן דאיהו לא מסתכל באורחוי
 דקבה גרוס לשכינתא לאתכפייא בגו עפרא כמה דאת אמר יספילנה יספילה
 עד ארץ וגו' . אמר ר' יצחק וכן מאן דאשתדל באנדויתא ובעובדין דכשראן גרוס
 לה לכו לארמא רישא בגו גלותא עכל . אמנס בזמן שארס חוטא חו פגוס כפסו
 ונזרתו הרמנית באשר הוא ארס . והארס התחתון הוא דוגמת הארס העליון וכל
 זע שבתורה שהם רמח . הם כנגד האיברים שבארס . ומלת הם שמה כנגד שמה
 גדין כמכונא דבזוהר בכמה מקומו . ולכן בחטוא הארס התחתון הוא פגוס בתמונתו
 העליונה באבר מה מאיבריו וכפי העבירה שעבד עליה והפגוס חוזר אליו כד'א וגולל
 אכן אי תשוב . ואופן חזרת הפגוס אי ידוע כי הארס התחתון איז לו לא מה שמושפע
 אליו מלמעלה ובהתעוררות הארס התחתון לטוב גורם רבו השפע אל העליון כי
 הוא מושפע באמצעותו מן העליונים מלמעלה . וכפועלו הרע למטה חו מקלקל
 צנורו השפע המושפע לו מלמעלה . ויחשכו ככבי בשפוקו לאור ואין . וכל זה פשוט
 הוא ואין צורך באור . שכבר קדמוני חז"ל חרשים גם ימיים כאשר ירנו הקורא בהם
 ובפר' בשה ובס' רחיוולת' ולכן נוח להבין כי החוטא יחזעט הרמנות ומכנה פניו הוא
 ונשתתו . החיה והיחידה מסתלקות מינו ובשאר ערוס ועריה ובהסתדר פנים משולח
 ונעזב כמדבר כד'א משנה פניו ותסלחאו . ולכן תרמסנו רגל רגלי הארס ורגלי
 הבהמה . אשר קודם לכן היה מוכחד לעין כל כי בגלם חלקים עשה את הארס וכל
 הכריות היו יראים מינו ואומרו' זה לזה הבו יקר לדיוקנא דמלכא קדישא עילאה .
 ועכשו בשנותו את טעמו בשתנה זיו אורו ונדמה להם כנהמה כד'א וארס בוקר
 כל ולין וגו' . כד'א אמיבר אבא פ סואל איז חיה רעה שולטת בארס אלא כדמה לו

מאמר הפתיחה למספרים תהלות ה'

בבהמה שבה' ואדם ביקר וגו'. ובשחיטת חולין נמיו אמרינן תניא מן הבהמה להביא
בני אדם שדומים לבהמה מכאן אמרו וכו'. ובבר נמי ע"פ ורדו בדגת הים וגו'. א"ר
חנינא א"ס זכה רדו וא"ס לאו ירדו. וא"ס לא עשה תשובה הרי הוא אסור בדת כד"ל
ולרשע אמר אלקים וגו' גרבו כמו רבו היוקיו. וישראל שמעינן כמה גדול הקלקול
והפסג ואין ספק שהרבה דרכים יש לו למקום להסרע מן החוטא ולגבות סקרוניה
מניה. וכ"מ שה על פסוק בעיר כלמס תבוא. רחמנא לרצלן רחמנא לישזבן. כי כיון
סנדרך אדם לכהונת סניו משתנות ככרוס שבה' כרוס זלות לבני אדם. ובכל הקבה
עושה שליחותו ואפי' בעקרב וצפרדע. ועובדא רב"נ הרשע דו להפחד ולרדעיש
ולשכר כל עקמימות לבנת החוטאים. רחמנא יעדו גירו דיצרא בישא מין. זיהיב
לן לבא דתיובתא ולמנדע דחלתיה. וכסס שתיקון נ"כ הרשע היה בחומרו סיר ושכח
לפניו ית' שכן כתי' ולקצת יומיא אנא נבוכדנצר עיני לשמוא בטלית ומנדעי עלי יתוב
ולעלאה ברכת ולחי עלמא שבחת וגו'. כן כל חוטא לפי מדרגת חטאו יוכל לתקן
קלקולו בטרוס תבא אליו הרעה מקו'. ולכן בלע"ד ספרק סירה זה הוא תיקון מעלא
לשכיס בהתעסקס בו כל אכפי ערכו בזה החוסן. היינו שישוב א ה' בכל לבבו ובכל
בפשו ובכל מאורו ויתפלל לפניו ית' שלמען קדושת שמו א ישראל ויולטניו כפי חטאו
העצום כראשכתן ברוד מלך ישראל שאמר הצלה מחרב נפשו מיר כלב יחודתו והב
אשכחן ברבדו חז"ל אמר רב יהודה אמר רב מ"ד אדם ובהמה תנישע ה'. אן בני אדם
בהם ערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה. ולכן צריך שיתורה מחטאו וישנה הוא
עצמו פניו בבושה לפני המקום בה כד"ל למען תזכרו ובושת. כמו שעשה דוד מלך
ישראל שבה' כשתה בלימה פניו. וזה יהיה לו לתקן מעליות שכן אמר ירמיה ע"כ כי
אחרי שובי בחיותי ואחרי הודעי ספקתי על ירך בושתו וגם בכלמתי כי נשאתי חרפת
בענדי. מה כתי' בתורה הבן יקיר לי אפרים א"ס ילד שעשועים וגו' אמא תקף שנכלס
וענונותיו שב להיות כקאן סגולד. וא"כ אליו תשוב נשמתו החיה והיחודה טהורה
כבראשונה ודבר פשוט הוא שניצל מחטאו הקבר ומדינה של גיהנם נמיו מפני שכבר
קבל דינו בגוף ונפש בעהז ולא יצטרך אליו ליום הדין להרכיב חגר על הסומא.
ולכן צריך שישוב בכלו כאלו כבר בחטאו העצום נטרד ונרדן בהב ונמשל כבהמות
ברמה ועבשיו מקבל הוא עליו את הדין ולפי זה יפטר הוא עצמו מדין שמו שאין אדם
בדין ששתו דינו' ולמען לא ישלטו עליו כמות הדין חז' מתוך הכבי והאכבה. בלע"ד
שטוב לבנין בשם הויה בלמי הדין. כי הוא חותם עלם העשיה ויגן עליו ממדונו.
ולמען רחמינו יסתנס פה אריונותא ולא ישלטון ביה. ולע"כ שתעלה בידו תשובה
שלימה בעהז ע"ה דאמור רבין שתחו לי שתח כמורה של מחט וכו'. ובצורת ה' ג"כ
יש רמז לבעל תשובה כדאמור רבין למה תליא ברעה דה' וכו'. וצריך לו ג"כ להאמין
באמונה שלימה שכל מה שברא הקבה בעולמו לא בראו אלא לכבודו. וכל הנבראים
כולם צריטי' להלל ולשבח ולומר לפניו סירה כל אכפי צורתו. ולכן בה תבונן החוטא
קלקולו וישוב מוננו וישוב בכלו כאלו מקבל את הדין כדאמין. מה טוב ומה נעים
שאמר סירה לפניו יתברך כפי דינות הפרדוף הגרוע ההוא שנשתנה בו ובה ישוב

למלכותו

למלכותו ונשתתו אל כרנה תהיה כבראשונה כי כבר גשה התקון הפרטי הצריך אינו
 וזכה הותר הנדר והבזירה שגזרו עליו מלמעלה . ובת קול מנוחת ואומרת דרכיו
 רחיתי וארפאהו ואנחהו ואשלם בחומים לו ולאבלי . וכמו שגדש הטוב פ' זה
 בזוהר פ' משפטים הביאו בעם רח שער היראה פ' ושער התשובה טב . ועל האיש
 הזוכה על עוונותיו כזה נא הפכת מספרי למחול לי את למחול אל למחול . שמתוך
 ההסדר שגשה על עוונותיו מחל לו הקב"ה עליהן ומכניסו במחול הצדיקים לעתיד
 לבא . וקרו הוא עכשיו מותר בר' שאין לו עוד שום מסך מדול כינו לבין הקב"ה .
 ולע"א שנתעלה לעתיד לבא וזכה גדול כח השנים שעבירות נעשים להם כזכות .
 ומכאן ואילך זוכה ללמוד ותלמודו מתקיי' ברוו חס וימור בכל לבו לרעת דרכיו
 יגבר כניו תהיה ירחתו וכו' כראיתא בפרקי . ולא לחוטא בלבד טוב התקין הוא אל
 לצדיקים גמורים נמו טוב לשורר ב"ה . בכונה רצויה בראותם ובחשבתם לשום ח' מן
 הנבראים . צא ולמד מיהושע בן ננו שאמר שירת השמש בכונה רצויה וקויעלה לו
 ולכל ישראל עמו שגם להם חכה בסביוס הוא . והוא עובר נמו דר' ט"ל ב' הרוא'
 דאמר לך ה' הגדולה והגבורה דאתרחיש ליה נסא ע' אליהו זל לא היה אל מוכי
 סקרא פסוק בזמנו . ואם בין תבין את אשר לפניך תראה עקר כוונתו ביה הפסוק
 הוא כדאמרן . ואין כאן כבוד מלכים חקור דבר ולבן דברי לעו . ולעדנ' גב טוב חף
 נעים לומר שירת פרטי כל המינין בהזרמן המון הוא להוציא נצוני קדושה מניה
 כמו שמתלב' תיק הספר עם הספר . אשרי איש ירא את ה' במצוותיו חפץ מאד .
 ויחזיק לו חכה מדלבו בפרבסתו בנקיות ועל כיוצא בזה באמר חס תנזיא יקר מחולל
 כפי תהיה זהו ודאי עקר כוונת האכילה . וכמו שכתוב בקונטרסי האלקי מהרא'
 ז"ל . וזל עכ' וכוון האדם בעת אכילתו שהוא מוכרר כל נצונות הקדושה שכתוך
 המחולל . והשם כי על כל מונא פי ה' יחיה האדם פירוש נמו שהוא מוציא לאור
 פטיפין העשוק' מהם יחיה האדם מה שהוא בחי' אדם רהיניו הרונהיית שכו אינו
 מתפרנס מהעשב והלחם והירקות והבשר שהם מזון הגוף לא מהקדושה שבתוכם .
 והוא מוכח פי ב' כי הקב"ה ברא כל העולם במאמרו וכשאמר יהי כך אונתו ההכל שאמר
 יהי כך הוא שוט' של חסד קו ישר ביסך למטה להחיות כל הדברים שברא אמת .
 וזהו טעם ברכת הנהנין לפניהם ולאחריהם . וכל הנהנה בלא ברכה נגזל הברכות
 מלמעלה חסר הוא לירבעם שמעבך השפע וסותם היצונות רחמנא ליעלן וכו' .
 והסלוב מאד על זה ואין רצוני להאריך עוד . ולפי דרכנו למדנו שאמרת פ' שירה
 לחור . ואין צורך לכ' לאומרים בכל יום דהא יש קצת מן המינים שאינם אמרי' שירתם
 בכל יום כגון השבלים דבניסן קאמרי' לה . והאילנות בתשרי כראיתא בפס' דר"ה .
 והעוסק בס' לחור והמתעסק בס' תמיד לא יכוון לתקון נפשו ולכותו בלבד אלא גב'
 לתקון נפשות הזולת אשר חטאו ואשר כסלו ברעה . וזכה יהיה מחכה את הרבים
 שאין חט' בא ע' ומימלא שמוע' סניצול מיעהר והשב העוסק בפ' שירה זה ע"הר שאמרנו
 מתעלה ביותר שמקיים אנפשיה תרי קראו עקריוס דבכל חד מונייהו כתי' בהו תמיד
 חרא שנית ה' לנגדו תמיד נאירך ונאאתי נגדי תמיד . הגהה בג' שמוס המוראל

מאמר הפתיחה למספרים תהלות ה'

פתח בנה תבנה שהוא ק'ס'פ' ול'ע'א שמביא טובה לעולם דקורא פסוק בזמנו הוא
 ק'כ'א ק'מ'ב ע'י'ן בקונטרסים ובזכותו מתבר' אותו המיץ ועכ' הוא מביא טובה לעולם
 וי'י'מודים ס' ק'מ'ב ע'כ': ולא בשור' פרטי הנבראים אשר בהם מכשול טוב להתעס'
 אלא אפי' בשירת פרטי הנבראים אשר אין בהם מכשול נמי כגון חמה ולבנה ככביש
 ומזלות טוב לשורר את שירתם ועין כי כלם נבראו בשביל האדם השלם כדי שידע את
 קונו ויעבוד אותו בהתכה ובפחד עד שאמר הנביא שאו מרוס עיניכם וראו מי ברא
 אלה: וכיון שקיים ה'ע'יה בעצמו כד'א כי אראה סיוד מעשה אנכענותך נג': ולכן
 בעסוק האדם השלם בשירת מורה לא יתברך על בריאתם ומתפלל על קיומם: אך
 בעשות האדם הרע בעיני ה' חו' לא לברו גורם רעת התורענו לבא אל כלל העולם
 כולו נמי מפני שהכרע את עצמו ואת כל העול' כולו לכף חובה כד'א וחוטא א' יאבד
 טובה הרבה: וכד'אוקימו רבנן בפ' דקדושין: ול'ע'א שאפי' הגרמי' השמימי' שאין
 בהם מכשול עין כד'אמרן לוקין נמי עי' כי הא דגרסי' בסוכה פ' הי'ין: ת'ר בשביל ר'
 דבר' חמה לוקה על אב' כד' שמת ולא נספר בהלכה: ועל נערה מאורסה שזעקה
 בעיר ואין מושיע לה ועל משכב זכור: ועל שני אחי' שנשטר דמם כא' ובשביל ר' דבר'
 מאורו' לוקין על כותבי שלטת ועל מעדי עדות שקר ועל מגדל' ביהמה דקה בא'
 ועל קנצ'י אגרת טוענת: ואין לפרש האי לקנת החמה ולקנת המאורות דאמר רבנן
 הכא על הלקנת החמה לפעמים בשעת המולד או בשעת הנבדור: מפני שזה הלקנת
 החמה הוא כפי מהלך הלבנה באזור המזלות: כי בתות הירח בשעת המולד בקו
 האמצעי מינו דהיינו קו מסלול השמש הנק' בלשונם חק'ל' יוקה אז החמה לוקה
 מפני שבין הלבנה הוא מכונן תחת גוף השמש ונעשית הלבנה מסך מכדיל' בינינו
 לבין גוף השמש: ולכן אומרים שאז החמה לוקה וא'עב' שאינו קו והנסיג' מוכיח כי
 אחרי עבוד הירח מינו לבד המזרח בשאר גוף השמש אך נשפה ככתחילה: כיצא בזה
 אש תהיה הירח כמו כן באמצע קו מסלול השמש בשעת הניגוד: או אומרי' שהלבנה
 לוקה: משום שמתחסר אורה ומראה עין נו' לסיבת גוף הארץ שמתמנע בינה לבין
 גוף השמש ומשם הכי אינה יכולה לקבל ממנו נצו' אורו ועכ' אומרים שהיא לוקה
 וא'עב' דלאו הכי הוא משום שהלבנה אז אינה לוקה ולא כלום אלא כיצ' גוף הארץ
 מאסיל' אותה לשי' שעה והחוש נמי מעיד גם על ז' שאינה לוקה כי אחרי עבוד שעת
 הניגוד היא זכה וברה ככתחילה: וא'כ' בגד'אוי הגמור שעל לקיים כאלו לא מסתעו
 רבנן הכא: מפני שהמאורות בעצמם אינם לוקים כד'אמרן: ול'ע'א כי תוספת אורה
 הוא נחשב כפי ג'ם ה'תכונים ונ'זנו טעם לדבר משום שמתאחדים אז נצו' האורה
 על שני המאורות במקום א': ולכן אותה נדרגה מהלב'ל' שנתהוה בה הלקנת יתר
 שאת יש לה על האחרות לזמן מה: עוד ראיה לדבריו מן הטבע: ועין כי דבר פשוט
 הוא כי כל הבקי לחשוב בחשבון תקופות ומזלות יכול לדעת בכיוון על פי החשבון
 כל הלקיות שהיו ושעתידים להיות בעולם עוד כל ימי הארץ: וא'כ' איפה איד' ותכן
 לפרש שיתהוו הלקיות בעולם כפי האמות האדם והלא כפי חשבון התכונים הם באים
 וכי ידעי' הנבדרי' השמים בעת יחטא האדם לפני' נבראו חו': חלילה וחם מלומר דבר

מאמר הפתיחה למספרים תהלות ה'

זה ואפי' להעלותנו על הדעת אלא הנכון לפרש כמו שפירש בו הגאון אורינו הרמ"ע
 ז"ל ה' דהאי לקות על תשנת כח המאורות בסביל החטאים אחריו היינו שעל ד' גופי
 עבירה הנו תשש כח המאורות - והן לוקין בגופן מהגועיל אלינו ממגד תבולות שמש
 וממגד גרם ירחים וכיוצא - ולפי דרכו ז' מסרשו רבנן למלתיהו ב' במה מר' ליקן
 דגרסי התם בענין בטול תרומות ומעשרות שמים נעצדים מלהוריד טל ומטר וכו' -
 הא למרנו שכסביל חלאות האדם השמים והמאורות לוקין מלהספיע טובה בעולם -
 והארץ כמו כן לוקה שאינה מוציאה פירותיה ישים בהלכתן כדאשכחן בענין א' ה' ה'
 שקלל ה' את הארץ שנא' אחרונה האדמה בעבורך וגו' וקין נורדר תצמיח לך וגו' -
 וכן כתוב ע' דוד מלך ישראל ארץ פרי למלחה וגו' - ומוכחא נמי מילתא ב' בתרא
 דכתובות מהנהו אפרסקי דהוו ככ רבירבי ולבסוף אמעטו וקרו עלייהו רבנן הפסוק
 הנו - ועל כולם אני אומר שכסס שהט' גורם לתשנות כחותיהם של ג' כן בשבט החוט'
 בתשובה שלימה לפני הקב"ה צריך לכונן לתקן את אשר עוות ואז יוסף כח ותעצומה
 לכל הנבראים אשר לקו בשבילנו וזכה יצליח בתשובתו בשורר גם הוא לפני ה' את
 שירת כל א' מהמיוזן אשר לקו בשבילנו ויכוין להמשיך עליהם ועל כל העולם כולו
 שפע טוב מאת ה' מן השמים וזכה יהיה מתקן את אשר עוות - הא למה זה דומה
 לחובל בחבירו או מוקץ לו בממונו רבנן ב' החובל בחבירו במחל לו עד שיבק' ממנו כן
 הרבה הזה - החוטא פוגם בנבראיו הללו בחטאו לפני ונורו ולכן כשיבא לעשו תשובה
 שלימה צריך שיבקש מהם - צ' ולמר מר' חנינא בן דוסא שראה את הארי גאל אז
 מלך חלש לא השכעתיך שלא תראה באי' מיד ברח רץ אחריו אל נעניתי לך שקראתי'
 חלש נמי שבראך קראך גבור בהמה כדאית' בתנחומה פ' יג' והלא דברים ק' ומה
 ר' בן דוסא שהיה חסיד עליון בקש מן הארי שהיה כפוף אליו והיה גוזר עליו והארי
 מוקיים כך האדם החוטא בנבראיו המעולים אשר לקו בשביל חטאתיו ומנע מהם הטוב
 ונאלו שדוד לבקש מהם וסיסתרל לעשות התקן הפרטי הצריך לו - ואין לך תקון
 פרטי יותר גדול מזה שיחלל עליה' יושור בתפלתו לפני ה' את שירת אותו המיוזן
 אשר לקה בשבילנו לזכותו ולזכות כל העולם - המשל בזה מ' שאכל בלא ברכה הרי
 חטא חט גדול יען כי מנע ה' לברך את העולם בשבילנו ונמצאו בני העולם לוקים
 ע' ולכן נק' גזל לח'ה ול'שראל כדאוקימו רבנן ב' ב'
 ביזר מברכין ע"פ גזל אביו ואמו ואומר אין פסע וגו' -
 ועתה כשיתעורר החוטא לשבט בתשובה שלימה מחטאו
 העצום הזה טוב לו שיעשה התקן הפרטי הזה ג' היינו
 לכשיהנה עוד מן הע'ה לא ר' שיכרד עליו תחלה וסוף
 אלא שיסורר ג' בתחילה את שירת אותו המיוזן אשר
 בהנה ממנו וזכה יתכפר לו בנדאי וען כי תקן את אשר
 עוות כבראשונ' ובשכר זה ישוב ה' ורפא לו והוא רחום
 יכפר עון ולא יסחית ויתקן את עולמו בחסד ובריותיו
 ברחמים - ואם האיש הצדיק והחסיד נמיו ותנהג בדרך

הגסה אחר האר גמ' דברי
 נור יצא ז'הה אינם נריכים
 לפנים כי יותר מהם צריך
 הרבה ליותר והמעין בסוד
 שים ספתי דבותיכו הקדוש'
 יביט יראה שהחוטא פוגם
 ומקלקל בכל פרטי הנברא'
 שבעש' הגשמי' מן הקטן עד
 הגדול וגם לעטמה הרוחנית
 שמש וירק וז' ככני לכת
 ולמלאכים

פאמר ופתיוחה למספרים תהלות ה'

בלא חכמים וכו' ולא זו בלבד
לא גם בעולם היצירה עולם
הפלאים וכו' והתאזר יחלם
ידו לדע' אופן חקלקול והסג'
יעיין באורך ובדקדוק בפ'
חדש גאלאכטי על חגילת
קיינות ע"פ תפסחה דרכיו
וכמקורה אשר הפליא לדבר
מפי השתוע' של רבו אל וספר
הוזהר ע"כ הגהה

הזה שאמר לו השירות בזמניהם בכוננה רצויה לתקן
את אשר עונת זולתו ייסר ויישר ועל כיוצא בזה באמר
ודבר בעתו מה טוב שמרא טובה לעולם ויוצא ליטול
חלקו וחלק חבריו בנע' וליעא שכל העולם כולו כדאי
הוא לו כאן נברא בשבילו עד אמרם זל כל העולם כולו
לא נברא אלא לצונת לזה. וכסס שאמרנו לעיל במסרתו
החשובים והטובים שלוקי' ותשש כחם מהלשפיע טובה
לעול' בשביל מאות האדם. כן חני אומר על המסרתו
העזים והמזיקי' כגון נחשו ועקרבו וחיות רעו' שמוסיפי'
להם אומץ וגבורה להזיק בעול' חני בשביל רבני עוונות
הפושעים. כי הא דתנן באבות חיה רעה באה לעולם על שבועת שוא ועל חלול ה'
וכפ' כמה מר' ליקון נמוי אמרו' בעון שבועת שוא ושקר חלול ה' וחלול שבת חיה רעה
באה לעולם ובהמה כלה וכני אדם מתמעטו' והרבים משתוממים ולעיל מיניה נמוי
גרסי' בעון גזל הגובאו עולה והרעב הווה וכני אדם אוכלים בשר בניהם ובנותיהם
וכענין העוונות שגורמים חיה רעה להזיק גרסי' נמוי בפ' ד' סוטה אמר רב יוסף אע"ב
דמדה בטלה מכ"מ לא בטלה. דאמר רב יוסף וכן תני ר' חיאי מיוס שמרב בה אע"ב
שבטלו סנהדרין גדולה ארבע מיתנות לא בטלו. והא קא בטלו אלא אימא רין ד' מיתנות
לא בטלו. מיו שנתחייב שקילה או נוסל מן הגב או חיה דנרסתו. מיו שנתחייב שריפה
או נוסל ברליקה או נחש מכיסו. מיו שנתחייב חנק או טובע בנהר או מת בסרוכני
ע"כ. אשר על כל חלה וכיוצא בהן חני אומר שאם ישנב החנוטא מחטאו יחליש כחות
החיות רעות ונחשים ועקרבי' וכל שאר המזיקין ולא יוכלו להזיק לך בעול'. וההוא
עוברא דר"ח בן רוסא במס' ברכות פ' אין עומדין וכו' על דברינו דאמרו התם אין
ערוד מיתא אלא חטא מיתא. וע"כ חני אומר שאם יפגע האדם בחיות רעות או כיוצא
מהכריות המזיקות והסוד לבו לשמים ויתפלל אל ה' בכל כמו שלמען רחמי ויחלה
מן המזיקין הקס שלא יוכלו לחיו ואח"כ יאמר שירת אונתו המיץ בכוננה רצויה וינצל
בעהו. והיינו דאמרו' בריש פירקין שכל העוסק בפ' שירה זה ניצל מפגע רע. ואין
הרצון בזה מפגע א' בלבד אלא ניצל מכל הפגעים רעים שבעולם. ומעשה אידע
לי פעם א' היותי רוכב אסוסיא ופגעתי צמד פרוים ובתוכם היה א' לבן והתחיל
לעורר אסוסיא ונאחריו היו נמשכים הרבה מאותם הפרדים וכמעט היותי בכל רע
לולי ה' שהיה לי והצילני השכנת ההודאה לשמו ית' אשר איני השלכתי והני יוכה עשיתי
עמדתי על עמודי וחכמה פנים ולא אחור א' כל הפרדים כולם נאכזבה בהם ואמרה
פ' יודוך ה' כל מלכי ארץ כי שמועני אמרי פיך הנה כעני עבדים א' ד' ארונים וגו' כן
עינינו א' ה' א' קינו עד שיחוננו שמע ישראל ה' א' קינו ה' אחד. אח"כ הלכתי לדרכי לשלום
תלמי והפרדו' שקמו והלכנו להם לדרכם. ומכאן למדתו מהו זה שאמרנו ויניצל מפגע
רע והיינו שעמא שניצל מפגע רע משום שנתש אונתו המיץ מרגיש באדם כשמתעורר
בשירתו לזכותו וע"כ מוכרח הוא להיטיב לאדם בכל כמו ולהשלים עמו כד' וחית

הסדרה השלמה לך הא למה זה רומה לכן כפר שרצה לשבח את המלך במהלכו ולתת
 לו תודה ובהיות כי אינו מוגבל בכך היה ירא מאד לנפשו הרגיש בו חכם מרשים א'
 והוא מסורר גדול ונקי בכל החכמות וקרוי מאד א המלך ואל א תירא אני אך עמוד
 אצל המלך ולזכותך אפתח פי בשיר וזמר לפניו ובלשון חמות ארטר כל חסדך ורצונך
 וכפי כוונתך ולא תבשל במלולך . ואין ספק שכשמוע הכפרי הזה את דברי פי חכם
 חן תחירוחו בקרבנו . ואפי' יהיה אדם רע ובליעל ולסטים מזויין ופול על פניו ארצה
 וישתחווה לו ויאמר למה זה מצאתי חן בעיניך להכירני ואנכי בכרי אדך דל ומוך נבזה
 וחל אשים אין לי במה לשלם לא אהיה לך עבד עולם . לכן נלעד כי בשעת משלחת
 זאבים וחיות רעות חז טוב לזרף שירת אותן המזיקין בתפילות שהצבור מתפללים
 עליהן אשר בזה תעלה זכרוננו לפני ית' לטובה כי וקבל את השירה ההיא ברצון
 טוב ממין האדם יותר ממה שמקבל אותה מהמין הברוע ההוא וירחם על עמו ואותו
 המין בכ' ושא פני אים בראותו אותם מסוררי את שירתנו וירא לעצמו מלהזיק אהם
 עוד נלעד כפתור ופרח בעת שיקרא האדם בתורה נביאי' וכתובים ויזמין לו איזה
 פסוק שהוא מיוחד לשירה לא' מן הנבראים טוב ונעים הוא שיכוין בקריאתו לזכותו
 ולזכות כל העול כולו וכפרט לזכות ותקן כל מין ומין כשמשורר את שירתו ומאת
 ה' תהיה משכורתו שלמה . וען כי בזה יתקן את עצמו ואת כל העולם כולו וישתלם
 צורתו וכדלקמן בס' . וזה נלעד שצריך שתהיה כוונת כל אותם יחודי סגולה
 שמשוררים פרקי שירה בכל יום . ודאיה לדברי מנחתי כתוב בקונטרסים בשם
 מוריא ז'וקל' . וזל ואמנם מה ששנינו בדריתא בפרק שירק' כי כל האומרו בכל
 יום וזכה לכמה מעלות טובות . הטעם כי בכלל אקים עשה את האדם וכמו שכל
 העליונים הם תלויים ונאחזים בשיעור קומתו ויחברד וגם כל הנבראים התחתונים
 הם נאחזים בשיעור קומת האדם ועי' מתברכים כולם . לכן האדם האומרו פ' שירה
 זה ויודע לכונן כל אן הנבראים הוכן הם רומזים בו ואומרו אותם השירות הוא גורם
 שבע א כל הנבראים כולם עכל . והגם כי דברי פי חכם חן הללו כולם נכונים
 למכונים ולמשכילים בלבנותם עד השור והקבלה האמיתית ואין בהם נסתל ועקם
 עם כל זה להקל העינין גם לזעירי התלמידים כמנני היום אמרתי להראות דוגמא
 זו במופת לקיימי אכפסאי קרא דכתיב לתבין משל ומליצה דברי חכמים וחדותם .
 וכל יודעים כי גוף האדם הוא מחובר מר'וח איברים ושס' גידים וכל עוד שאור
 הנפש מאירה בתוכו רוח ה' מחיה אותו וכל האיברים הם עמו ביחוד גמור וסרים
 כולם אל משמעתו . העינים לראות והאזנים לשמוע וכן כולם . ואין ספק כי הנפש
 ויחידה בגוף ומזללה את כל אבריו כאחד ביחוד גמור וכלי פירוד כלל ועקד .
 כמו שאמרנו רבותינו זל' . וכל ואראך דוגמה זו באדם העליון אשר בעולם הגלגלים .
 כתבו החכונים כי מזל דלי הוא על צורת אדם ממש שלם בכל אבריו ועל שכמו
 צורת דלי של מים ונראה במי שמריק מים לארץ . והדבר יודע כי המזל הזה הוא
 מחובר מוכבבים רבים אשר כולם מאירים כאחד ומניצני הארשת יחד מזהמה
 הצורה הזאת . והגם שממה שאמרנו יתפרט לנו מאמר הרב האלקי לכוזר

מאמר הפתיחה למספרים הדלות ה

פי מקוב הדבר מאד לעיני השכל ואינו צריך עוד לפנים. עכ"ז ראיתי להעתיק פה
 מאמר יפה אף נעים מס'ה לענייננו עם הטי' הבחמה שסי'נו הרב המופל' מוה"ר אברהם
 באב"י ז"ל בס' זכות אבות אשר לו על פי' משנת שמועון הצדיק וז"ל בזה"ר פ' תולדות
 יצחק איתא כל מאן דאשתדל באוריות' איהו קיים עלמא נקיי כל עובדא ועובדא על
 תקונייה כדקא יאות ולית לך כל שייפא ושויפא דקיימא ביה בבר נש דלא הוי לקבליה
 בריה בעלמא דהא כמה דבר נש איהו מתפלג שייפן וכולהו קיימין דרגין על דרגין
 מתתקני' אין על אין וכד מתתקנין כולהו הא חר גופא ממש וכלא בגונא דאוריית'
 דהא אוריית' כלא שייפין ופדקין וקיימין אלוין על אין וכד מתתקנין כלהו אתעבירו
 חד גופא. כיון דאסתכל דוד בעובדא דא פתח ואמר מה רבו מעשיך ה' כול' בחכמת
 עשית מלא' הארץ קניינד. באוריית' אינון כל רזי' עילאי' סתימי' דלא' כלי' לאתדבק'
 באוריית' כל מילין עלאיין דאתגבין ולא אתגבין. באוריית' אינון כל מילין דלעילא
 ונתא כל מילין דעלמא דין ועלמא דאתי באוריית' אינון. ולית מאן דישבח וידע לון
 ונבב' כתי' מי ימלא בגורות ה' ישמיע כל תהלתו. והכי פירושו. ולית לך כל שייפא
 ושויפא וכו'. כי כמו שהארס מתחלק ברמח איברים כמו כן כל בריות שבעולם דרך
 בלילות' הוא שיעור קומה א' כאלו נאמר האריות דרך כלל כולם הם זרועות העולם
 והדברים דגלי העול' וההקס על זה אלא שבעונותינו אבדה חכמה מכנים ואין אתנו
 יודע לומר בריה זו היא אבר פלו' בעולם. והיא לאמת ולעשבים וליתושו' ופרעושים
 ויבחושי' והדומי' כולם שיעור קומה א' הם נבר איברי הארס ואפשר שזהו טעם הסגול'
 שנתקנו בהם חכמי הטבע ולא ידעו לתת טעם למה סגולת עשב זה מועיל לעצירת
 הדם ועשב זה לשלשל זה לחכום שבר דגל או שבר יד. וכן סגולת הכח סגולת נשור
 עקרב ישים עליו אמתו אם יודע שלא נטמא או איברו של קטן וכן הרגזה שלא ינזק
 הולד הנולד ישים בפיו קורס שיתחיל לינק את ברייתו והיינו פה כנגד מילה. וכן
 סגולת עור הנבי והמרה שלו. סגולת העורב והמוח שלו. וההיקס על זה בב"ח וכן
 בדומה אכן תקומה מעמיד הולד שלא תפיל אשה פרי בטנה וכן אבן פלג סגולתה
 למנוח חן וכיוצא כל הרברים אינם פועלים בסגולה בלי טעם אלא לפי שהרברי' הם
 הם נבריים או כנגד או. אבר פלג שבעולם כנגד אבר פלג שבראם ופועל כנגדו וזה
 צד כל אבר מחזיק אבר כל אבר שבעולם מחזיק אבר שבראם וכמו כן התורה סקן
 היא בחלקת לרמח מנזת עשה כנגד איבריו של אדם כל מצוה כנגד אבר א' ואולי
 נגלה עוד זה למקובלים הקדמונים מנזה זו כנגד אבר פלג שבראם וכדפירש הר"ר
 יצחק קפסנטון ז"ל בתפלה נוראה שלו בחלוקת המנזות בשיעור קומת האצילות וכו'.
 וכן היא מחולקת לה' חומשי תורה וה' חומשים מתחלקים לג' פרשיות והפרשיות
 בעצמם יש בהם פרשיות קטנות וסתומות. והם רמז לאברים סתומים שבראם כגון
 קולות סתומה וכיוצא וכל פרשה ופרשה לכמה פסוקי' וכל פסוק לתיבות והתיבות
 לאותיות והאותיות מתחלקות לשש קטנות פרשיות כענין ד' שהם ג' ווי' וכיוצא
 והאברים הגדולים כוללים איברים קטנים כענין הזרועות הכוללות כמה פרקים
 בזרועות עצמן וכאכזבעות כולן כנגד איברי האדם ונמצא העולם מקושר היטב עי'

הארס כי הוא אמעני בין התורה ובין העול. זהו דרך פרט הארס ותורה ועול. וכן
 דרך כלל בכל ישראל יחד שכלם יחד נקראו ארס בדכתי ארס אתם אתם קרויים ארס
 משכ' אה' עולם שכן כתי' כל הנפש הבאה ליעקב ובעשו כתי' נפשות ביתו והענין כי
 הארס נשמטו חנוכה מעץ החיים שהיא התורה. וכמו שבעץ החיים יש ששים רבוא
 ענפים כמו כן יש ששים רבוא נשמות של ישראל כי לא נעדר חשבון זה לעולם כדאית'
 ריש פ' בראשית וכמו כן יש ששים רבוא אותיות בסת' להורות כי כל נשמה ונשמה
 אחזה באות א' ויונקת ממנו ולכן טוב להסתכל באוה אות כשפותחין סת' והגם
 קארס שנברא הארס היו כל העול בשרדים כי ארס אין בארץ שהיה כולל הכל בעצמו
 ויחברם ויקשרם יחד ולכך כי לא המטיר וגו' נארס אין כי הוא הוא המעורר השרש
 העליונים לשיטפיעו טוב בעולם ונמנאו העולמות עתה קשורת יחד התורה והארס
 והעולם. שהארס ע' שהוא עוסק בתורה מוריד השפע ומשיפע ברכה לעולם בכלל
 ובפרטיו וזהו אמרו כמה דבר נש מתפלג בשיפין וכו' הן עלמא וכלא כגונא דאוריית'
 דהא אוריית' כולה שיפין ופרקין וכו' וכך מתתקנן כולהו אתעבדו חד גופא והכי
 איתא נמי בתקני דף מ'ה ואוריית' לה דישא וגופא ולבא ופומא נאברין כגונא דאית'
 בישראל ראשין ראשי עמא ונאבין עיינין ומנהון לבא דאינון ע' סנהדרין ונשה ואתרין
 על גביהו ודא איתא ללכי גלותו שהם עב' אכל אחרין דה' נון בשאר איברין אתמר
 בהון ולאברין לא גלותו הרי ונא לבו שגור קומה אחרת שהם כללות החומה הקדושה
 ארס א' עכלל. את כל זה העתקתי לתוספת ביאור ולתת סינע ועזו ותענומו לברכי
 הנו' שמע חכם ויוסף לקח כי לא דבר ריק הוא וביכרים דברו אמת. ועוד ראיתי
 לפרש בזה לפי דרכו מאמר בב' ר' יט' זל. גם רבנו האכילה את הבקמה את החיה
 ואת העופות הכל שמעו לה חוץ מעוף א' ושמו חול שנה וכחול ארבה ימים עכל.
 ורחוק הוא להאמין הדברי' כשפוטן. לא הבכון הוא לפי דרכו שבהיות הארס כלול
 מכל הפרזופין וכל הבריות הם כלולים בנורתו והן הן איבריו בדלעיל כשהאכילה
 האשה את הארס וקלקלה נורתו קלקלה נמי צורת כל הבהמות והחיות והעופות
 והיו כאלו האכיל' את כולן והדברי' עתיקי' על העוף ששמו חול והוא הנק' בלעז פיניצי
 וכתבו הטבעיים וכך היא שיטת חול ב"ב שהעוף הזה אינו מת' לא מתלהב בלבת אש
 לסוף אף שנה ושב לימי עלמיו וגם על איתו זל דברים בגו שגלה ברכב אש וסוסי אש
 בסערה השמימה ולא חלה ולא הרגיש כא' הארס. והדבר ידוע כי נוצר דאלהו זל
 בשער דאר' קדמו' הנה ובהיות כי השער הוא הרחוק מן הכל לקבל המזון לכן קרוב
 להאמין שלא בתפסט שם ארסא דעכנא ונוכל לומר כי הלב אשר לעומתו אולי הוא
 זה החול אשר גם הוא שמר צורתו. וכי תימא הא איבא איבא אשר גם הוא בשערא
 הנה ומת' נוכל לומר שבאולי קליפתו של איתו זל הנה וכל חלק וזהו המוח הנחש המביע
 א' השער נמשכה בו ומ' לקח בשמים היינו יסודים נמיתה ולעומתו ג' כשאר מיני
 הבשר מתים. ויש מין א' ממיני הנשר שהוא לכן ונק' בלעז פליק' אנו ומכה ומוסר את
 עצמו בחרטומו בכל כמו על האזה עד שהרס סותת ממונו וכניו הקטנים ניזוני' ממונו
 והיינו דאמוה רבנן במדרש שהנשר רחמו' על בניו והגם שעל עוררות קניו חמוריה

מאמר הפתיחה למספרים-הרלות ה'

א"ת גם זו מדת רחמנות על בניו תחשב בנוראי . ועל החול הזה הנאול ואתא ליה
בימא ביה מלתא מן הקיאו דאמר ר' עקיבא עשה שבתך חול ולא תצטרך לבריות שהיא
לרמוזי שכל המכבד את השבת עוונותיו נמחלים כגדסי' כס כל כתבי כל המשמר את
השבת כהלכתו חסי' עניו כאנוש מוחלים לנו . שנה' אשרי אנוש יעשה זאת וגו' ואם
עוונותיו מחולי' לו בנוראי שסוב אינו צריך לבריות כד' עקיבא הנזכר ונאצינו יהיו
כחול היס כד' אויבי כחול זרעך וכל זה בשמרו את צורתו מליבי שבת לשבת ובשעת
פארתו יגל לבו וישמח כגורו אף נשרו יסכון לבטח שיהיה בכלל הברכה שצריך
ישנה איס האקיס כד'א נספני טמוני חול נסמיד ליה וירא ראשית לו שנדרש על קברו
של מרעה ולעתיד לבא יזכה לחול במחול הנדקיס כד'א אז תשמח בתולה במחול
נגו' . עוד נל' בר סאוב ונעים במאד מאד בעת סיקרא הארס בתורה נביאי' וכתובים
או בנוסח התפלות שתקנו לנו חול שבהזמן לו איזה פ' אשר ידענו בו כי הוא מיוחד
למלאכי עליון כגון קרום וברוך וכגון ברכו את ה' המבורך וכגון ה' מלך ה' מלך
ה' ימלך לעולם ועד וכגון יהי כבוד ה' לעולם כדאית' פ' או טרויפת וכגון נער
סויתו גם זקניו כדאית' פק ריבונות ומה אעשה כי יקום א' כדאית' נו'א'ה שמוח רבה
פ' ו' אשר סר העול' ארמן וכגון אתה תקום תרחס ציון וגו' שמונדרי אותנו המלאכים
שם שגמרים חומות ירושלים כדגדסי' במנחות על אה וכיוצא באה אבי אומר לשתוף
אניס נפשיה בהרו צבורא ולעלות נפשו בכוננתו האורה עם אותם הקהלות קרוסי'
נשרתי עליון שאין בהם חט וזכה נזכה להקרא גם אכחנו מן המסונדריס אשר לפני ה'
ויהיה חל' קינו בין העממדיס האה ונמצאחן ושכל טוב בעיני אקיס ואדם . וכל בנוראי
מועלה ומטה יהיו בעזרתנו ומאמני כחנו ותעלה תפלתנו שלומה לפני נורא תקלות
עם כל המלאכים אשר לפני הארונה צבאות . והנ משמע בזוהר פ' ויקהל אז כל נדיב
לב ויבוא מהבא אוליפנא רוא דעלותא רבר נס דרחיל למארי' ואתקן תקונא רלעיל
כמה דאוקימן ב' שירין ומנשכחן דקאמרי אינון מלאכין עלוי'אין לעילא בההוא סידורא
דתושכחן דקאמרי לתת' איהי אקסיטת ברמה ואתתקנת בתקונה כאתתא דאתקסט'
לבעלה עכל . וכיוצא בזה באמר בשירת הכתובים והמלות כדאיתא בזוהר פ' ויקהל
זל משריו'א תליתאק קאמרי דא בארבע שעתו בתריותא עד דסליק נהורא דשפרא
וכדון מסכחין למאריהון כל אינון ככבי ומולי' וכל אינון מלאכין עלוי'אין די שלטניהון
בימא כולה מנשכחן למאריהון ואמרי שירתא הדר' כדן יחד ככבי בקר וירועו כל
בני אלקיס בשעתא דשמשא נפיק בימא ישראל נטיל שירתא לתתא ושמשא לעיל
וכשעתא דנטיל שמשא בגלגלני פתח קל נעימותא ואמר שירתא ומא' שירתא קאמרי
גורו לה' קראו בשמו וגו' שירו לה' סיר חדש וגו' וישראל מנשכחן לקבה בימא עם שמשא
קהר וראוך עם שמשא וגו' עכל . וכמעט שיצאנו מכלל הדרוש ונחזור לענינינו .

יש ללמוד עוד דרך אחרת טובה שצריך לאדם שיכוון בשירת הנבראים על פי דרכי
מוסר ואומר כי הגלגל ששם שמדרכי המוסר הוא שלא להיות כפוי טובה לסוס
כדיה שבעולם חו' כי נעשו מרובה הוא כדאזל כל הכופה כמותו של לו' כאו כופה
כמוכתו של מקיס . ולכן אבי אומר כי כסיקבל הארס טובה מאת ה' עו' אימן הנבראים

מאמר הפתיחה לטעמים תהלות ה'

י

שמות וכו' כן ר' ג' חלות תהפ' בה' כשאלו חותיות יהו' שהם עקבותיהם ב'סם שהיה ב'ה
 ש'עולי' ב'סם' ה'זהו וכל החלה בענינה עולה כחם' לקיים הרי שבוה יחד הכל חדשם האמתנה עד
 מופת וד'ס' ויעש דוד סם שתקן חרותו בהמשך' איה הדמיונים חלמעה להשתקיה בסוד הש'ר
 הכלל והפסם ועוד ל'אוק' ח'לין' ופס' ג' כש'ר'הקלדה כ'סמ'ף לקח כ'ס'ר' כ'י' סם ב'יתו וכל התקדש
 ענינו ותמסבתו ס'כן' ח'לת' ש'מע' עולה כחם' קדו' ש'קרא' קדוש וכן כתי' עוליס ד'ר' וס'ת' ש'מע'
 ישרא' והוא'ל' ותק'כ'ת' לה'ת' לת' יכולנו להתחפס מלהעיר התש'כ'לים על ר'וז' ח'ד' ד'א'ש'כ'ח'ת'
 כ'כ'י' על פ'סוק'ף ד'י'חוד'ח' ד'ה' והוא ש'חלות' ש'מע' ישרא' עם ס'ב' ח'לות' עולי' כ'מ'כ'ין' י'חד' כ'כתוב'
 ח'יותו' ח'ל'ס' ה'י'נו' ל'ק' ס'ת' ד'לת' והוא סוד גדול מסופו ח'עיר' על ת'מול'תו' ות'מול'תו' על ב'צ'פו'
 ח'ג'פ' ח'ור'ח'י'ן' כ'יות' ב'יה' ח'ת'ל'ת' ח'מ'ר'ת'י' ש'ח'ג'ר' ה'ע'י'נ'ינו' ב'פ' והוא ס'מ'ק' ה'ב' ח'לות' עם ה'ת'ל'ת'
 עול'ס' ב'ח'ס' הש'ס' הגדול וס'ל'ס' ס'ר' ע'וד' ב'צוע' ח'מ'ד' עולה כ'ס'ף' כ'מ'כ'ר' ס'ה' ב'א'ו'ן' ע'ע'ו'
 כ'ע'ש' ח'ע'ו'ן' ו'מ'ק'ו' ל'ש'ב'י'ת' ו'ז'כ'ה' ל'ס'ף' ע'ל'מ'י'ן' ס'ח'ל' ע'ע'י'ד' י'ק'ב'ה' ל'ה'כ'ת'יל' ל'כל' ד'ק'י'ן' ג'נ'ד'יק'
 ו'ל'ק' ב'כ'ב'ת'ף' ד'ק'ת' ע'ט'ח'א' ב'ה'ו' ח'ט'ו'כ'י'ת' ד'א'ת'ר'מ'י'ן' ב'ר'י'ת' נ'ס'ת' ה'ב' ח'לות' ו'ע'ל'י'ן' י'כ'ר'ך' ל'ומר'
 ח'כ'י' ח'א'ס'ף' ב'ה'י'ע'ן' ש'ה'ע'י'ב' ע'ל' י'ס'וד' י'ת' כ'ד'ר'ש'ו' ד'נ'ר'י' ר'ש'ו'ת' ב'ח'ל'ו' ה'כ'ל' ו'ע'ל' כ'ן' י'ק'ר'ח'ג'
 ר'יע'ה'ו' י'ס'ב'ג'ו' כ'י' י'ד'ע' מ'ז'ו' ו'ע'וד' ס'ו'ן' ל'מו'ע'ד' ל'ה'ר'מ'י'ב' ה'דר'וש' ב'ד'רו'ש' י'ת'ו'ר'ה' ע'ל' ס'ף' ה'כ'ל' כ'ס'ו'ף'
 ה'מ'ח'מ'ר' ב'ס'ד' ל'פ'י' ה'מ'כ'ו'ן' ס'ס' ו'כל' ה'מו'ס'ף' ב'ש'יר'ה' ו'ז'מ'ר'ה' ו'ת'פ'לה' ו'ת'מ'ח'ה' ל'פ'ני' ה'ב'ה' ל'ש'ס'
 ו'ב'ח'מ'ו'כ'ה' ס'כן' ת'פ'לה' עולה כחם' ס'ד'ה' ו'כן' עולה ג'כ' ו'ח'ת'ס'פ'ן' ס'ח'ו'ף' ח'ת' מ'ל'ס'כ'ו'ת' ס'ל' ת'פ'לה'
 ו'כ'ת'ס' א'ל' ב'פ'כ' ד'ח'ס'ו'ת' ה'י' י'ק'יר' ב'ק' ש'ז'ב'ת'פ'לה' ו'כ'ש'ת'ת'ה' ח'ת'פ'ל'ל' א'ת'ע'ס' ת'פ'ל'ת'ך' ק'ב'ע' ח'ל'פ'
 ר'ח'מ'י'ס' ו'ת'מ'כ'ו'כ'י' ל'פ'ני' ה'מ'ק'ו'ם' ו'ב'פ'ר'ט' ב'ת'פ'ל'ת' ה'ת'כ'ת'ה' ש'כ'ת'ה' ו'כ'ת'ה' ה'פ'ל'י'ג'ו' ח'ל' ל'י'ז'ה'ר' ב'ה' י'ע'ן'
 כ'י' ו'נ'מ'ק' ת'ק'ת'ה' ו'ה'ד'י'ן' ח'ת'ש'ת'ס' ו'ב'א' ו'ב'ה' נ'ע'כ'ה' א'יהו' א'ל' כ'ת'ב'ו'ף' ב'ד'ב'ר'יה'ס' ח'ן' ש'מ'י'א' ו'ס'י'פ'ו' לו'
 טו'ב'ה' ו'ז'כ'ר'ה' ב'ע'ה' ו'ה'כ'ס' ס'כ'רו' ח'ת'נו' ל'ע'ו'ל'ס' ס'כ'לו' טו'ב' ו'כ'לו' א'רו'ך' ע'כ' ה'ג'ה' :

עוד שמעתי מפי חכם חן שסמוע מאר' גדול שבא מארץ הצבי שהזייר לאכול פרוסה
 של המוציא במלח הוא מסוגל להעמיד צורתו של אדם שלימה בלי שבע' ולע'ר'ב'
 לתת טעם בדבר וכן הריא ד'א'מור' ר'ב'ן' ב'ז'מ'ן' ס'כ'ה' ק'י' מ'ז'ב'ח' מ'כ'ס'ר' א'י'ן' ב'ה' ק'י' ס'ל'ח'נו'
 של אדם מוכפר כ'י' כ'ן' ח'ות'ו'ת' ס'ל'ח'ן' ה'ס' ל'ח'ס'ן' ו'ל'כ'ן' ב'א'כ'ו'ל' ד'ו'י'ק' ל'ס'ו'כ'ע' נ'פ'ס'ו' ה'ג'א'
 כ'ס'ל'ח'ן' א'שר' ל'פ'ני' ה'י'ת' ל'ר'צו'ן' ו'ה'וא' כ'א'ו'כ'ל' ק'ר'ב'ן' ו'ב'ק'ר'ב'ן' כ'תי' ע'ל' כ'ל' ק'ר'ב'נ'ד' ת'ק'ר'י'ב'
 מ'ל'ח' ו'ל'ע'יל' מ'י'ב'יה' כ'תי'ב' א'ר'ס' כ'י' י'ק'ר'י'ב' מ'כ'ס' ו'ס'וד' ה' ל'יר'א'ו'י' ו'א'י'ן' ל'ב'ו' א'ל'ל' ל'מ'ס'מ'ך'
 ח'א'י'מ'ו'כ'ת'י'ת'ו' ד'ר'ב'כ'ן' ע'וד' ש'מ'ע'ת'י' כ'י' צ'ר'י'ך' ל'כ'ו'י'ן' ב'ג' ה'ו'י'ו'ת' ס'ה'ג'א' ב'ג' מ'ל'ח' ו'ל'א' ש'מ'ע'ת'י'
 טעם' ו'א'לו' ה'וא' כ'נ'ג'ד' ה'ב' ה'ו'י'ו'ת' ד'ה' מ'ל'ך' ה' מ'ל'ך' ה' י'מ'ל'ו'ך' ב'ס'וד' ה'יה' ו'ה'ג'ה' ו'י'ק'יה'
 ו'ס'וד' ה' ל'יר'א'ו'י' ע'וד' נ'ו'כ'ל' ל'ת'ת' ב'זה' טעם' ע'וד' ה'ט'ב'ע' י'ע'ן' כ'י' כ'ל' ה'ג'ו'פ'ו'ת' כ'ו'ל'ס' ה'ס'
 ב'נ'ו'י'ס' ו'מ'י'ו'ס'ד'י'ס' ב'מ'ל'ח' ו'ה'מ'ל'ח' ה'וא' ב'ה'ס' ד'ו'ג'מ'ת' ה'נ'פ'ס' ו'י'ו'כ'ל' ה'ס'ו'ע'ל' א'ו'מ'ן' ל'ה'ו'צ'א'
 ב'פ'ו'ע'ל' א'ת' ה'מ'ל'ח' מ'כ'ל' ה'ג'ו'פ'ו'ת' ב'ש'רו'ף' ח'ו'ת'ס' ל'ס'ר'י'פ'ה' ו'כ'ה'פ'ס'ר'ת' א'ח'כ' א'ת' א'שר'
 ה'ש'ר'י'פ'ה' ב'מ'ו'ס' ו'כ'ה'ז'ל'ת' ה'מ'ו'ס' ה'ז'כ'י'ס' ו'ל'י'כ'ס' א'ו'ת'ס' א'ח'כ' ע'י' ה'ש'מ'ס' א'ו' ע'י' ה'א'ו'ר' י'ס'א'ר'
 ב'ת'ח'ת'י' ה'כ'ל'י' מ'ל'ח' א'שר' ה'יה' כ'מו' נ'פ'ס' א' ע'צ'מו' ה'ג'ו'ף' ה'ה'וא' כ'ש'ה'יה' ק'י' ו'ר'ד'ך' ט'ב'ע' א'י'ן'
 ל'ג'ו'פ'ו'ת' ה'ב'ש'מ'ו'י'ס' ה'ע'מ'וד' ו'ק'י'ו' א'ל' ע'י' ה'מ'ל'ח' ה'זה' ו'זה' ע'לה' ל'י'ד'י' ב'נ'ס'י'ן' פ'ע'מ'י' ר'ב'ו'ת'
 ו'ל'כ'ן' א'מ'ר'ת'י' א'לו'י' י'ש'ב'כ' ס'וד' ב'ד'ב'ר' ה'זה' ל'ה'ו'צ'א' י'ק'ר' מ'ז'ו'ל'ל' י'ש'מ'ע' ח'כ'ס' ו'י'ו'ס'ף' ל'ק'ח'

אמר הגהה זוהי והם אמתו של לוט שהיתה נביב חלם בעובדה על זווי המלחך שניתקו
 איברי' וכשסת חרחה ולא כשאר מחכה'כ'א' חיות הכ'ל' בדברי הרב השמך' א'ל' הג'ס' ס'ס'
 ע'י' ש'ת'ה' ל'א'מ'ת'ה'ד'ב'ר' ל'ט'ב'ע' ב'א'ש'ו'ר' ש'ב'א'ת'ה' א'י'ם' ה'מ'כ'ה' ה'ו'א'ת' י'ע'ן' ה'ט'ב'יע' כ'כ' ח'מ'כ'ת' כ'א'ש'ר'
 ר'ק'ת'ה' 5 ז א ה

מאמר הפתחה לכתפריים תהלות ה'

היתה בפריה ומלך היורד תן השמי' ודבקה בה כמאמרם זל בפ' בתרא דיומא והזכירו חכמי
הטבע כי כסוכי הקיטות חרסיות והכלב הסוטה כאשר יראו המים וכל חרזה יסו
בהם דמות המזיק ויתתו חמסם ארזל' שעדיין במקומו מוכח ואיכנו בלה
לאות עולם וזה לא יוכל שום בריה להכחיש שהוא דרך כס עכה :

עוד בלע"ר כי מדת הענוה וספלות קרנח היא מסוגלת במאד מאד בזה מפני שמרה
זו גורמת לאדם להיות שומע עלבונו ושותק ויהיה זה לנו לכפרה כאן כבר קבל
העונש הקוא ונדון בו אם יסיס חסס נפשו ולע"א שיהיה נחשב זה לאדם זכות גדול
שהעולם מתקיים בשבילו כמדור"ל על פ' תולה ארץ על בלימה וראיה לזה ממה
ראמר רב יהודה אר על פ' אדם ובהמה שזכרנו לעיל בני אדם הערומים ברעת
וכו' וכדאי שכונת המאמר הוא כדאמרין דאלתה מאי ערומה סייד הבא

וקיינו דאמרי אנשי חברך קרייך אמרא אוכפא לגביך מוש כדאית' פ'
החובל וכדאי דלהכי נתכונו רבנן ואפי' שיחתן צריכה תלמוד
ולא דבר ריק הוא וכן אמר המשורר ואני בער ולא ארע וגו'

מה כתיב בתריה ואני תמיד עמוך וגו' בעצתך תנחמו

וגו' הרי לפנינו דברים שיש לשב בתשובה

להתנהג בהם כדי לפרות ולהציל נפשו

מעבור בשחת וכיון חונתקיי'

בו צורתו השלימה אשרי

העם שככה לו אשרי

העם שה' אקין

בילאנו :

באמר הצפרדע למספרים תהלות ה'

יח

ועל

דבר הצפרדע שהתריסה דברי כנגד ארוננו המסורר עד שגרמה לו לומר
הלא גבה לבי ולא רמו עיני כדאית' בזוהר פ' פנחס צריך להתבונן אולי
מתלא הוא על שלמה והי קאמר דבין משום דכל השירות והתושבחו' שהיה מסורר
דהע'ה שר אותם ברוח הקדש שהיה מנגן בו בכבוד וכל זה משום שכל תאוותו וחשקו
נחשבו היה לעבודת ה'ית' לא זולת והער על זה שבכבוד הלז שהיה מנגן ביד לא היה
משתמש בו דרך חול במילוי דבדומותא לתענוגו בני אדם כשאר אנשי בדיחי דעלמא
שמיטיבין לנגן ביד אלא לקדושה רבה היה משתמש בו כדי להתעורר ולזרו עמנו
לעבודת ה'ית' שכן הוא העיד על עצמו נכון לבי אקי' וגו' מה כתי' בתורה עורה כבודי
עורה הנבל וכבוד אעירה שחר שהיה קם בפלגות ליליא כדי לעורר עליו רוח הקדש
שאין הנבואה שורה אלא מתוך שמחה בפה כדאמרו רבנן בפ' במה מר לוקין וכמו שמצינו
בנביאי' שפגע בהם שאול דכתי' ולפניהם נבל ותוף ונחליל וכבוד וגו' וכל שע נמי כתי'
וקיה כנגן המנגן וגו' ואם לשאר נביאי דעלמא אצטרף הניגון לעורר עליו רוח
הקדש כל ש שהיה צריך לרהע'ה משו שהמית את יצרו בקרבו שכן כתי' ולבי חלל בקרבי
והעיל לו השתלכותו זה יארז כל מקום שנאמר בו

אחד המג' שהכבוד היה מנגן
תניו כת' ש זל ולע' א' סקרא
כעיס ומירות ישראל כדאית'
בחדש שחר טוב הביאו
בעל בלי יקר על' וכעיס
ומירות ישראל שכל הזמירות
שנחמרו בעול' כששומע אות'
הקבה מפי דוד ערבו לו וכו'
תפכי שהוא כנגד הה' דן
ישי' גם במיכו כותן בהם
כועס וכן בעיני לקים ואדם
והכי איתא בילקוט' ובעיס
וזמירות ישראל משל לה'
למבור שהית' תבטת לומר
החוכן לחתך אחר להם כולכ'
כעמי' כולכס וזמרים כולכס
חשובי' וחי חכמי' ומירותיה'
של ישראל דוד בן ישי אבג'ינו'
בן אבג'ינו' וכה'א כלו תפלני'
דוד בן ישי כי מנענע על
שכלו תפלות בן ישי הערב
בקולו אחד מי יתן והיה
מחיי' וית' ולא כלו תפלותיו
הכעיות עכ' וידוע ש'
היה על מלת כבוד שהיה
מתקלקט

ממור לדוד מנגן ואחכ שורה עליו שכינה וכל מקום
שנאמר בו לדוד ממור שהתה עליו שכינה ואחכ אומר
שורה' ומאמר שראה שהועילה לו ככ' תקנתו זאת עד
שריווהו להבה בשירות ותושבחות כמעט שזחה דעתו
עליו ואמר לפניו רבשע כלום יש ברי' שבדאת בעולמך
וכו' ולא על הננות בלבד זחה דעתו עליו ככ' משום
רוח ה' דבר בו לא על ההגתו הטובה אשר התנהג
בקדושה רבה שגרם לשתטרה עליו רוח הקדש ויאמר
ככ' הננות באותה שעה נזדמנה לו צפרדע אחת וכו'
והצפרדע לעדן שהוא רוח על שלמה בנו וכן שלמה בן
דוד הוא בגי' עיס המלות כמוין צפרדע ופיר' מלת צפרדע
לפי זה הוא צפר דיעה היינו בבקר דעת יען כי שלמה
האיר בחבמתו ודעתו בעולם כאור בקר וזרח שמש
ושלמה זה דבר שלשת אפי' משל ועליו באמר מקרא זה
והק' ליה הבה לדוד א תזמור דעתך עליך אם אמרת ככ'
דננות משום שברוח הקדש אמרת אות' ולא מרילך נינהו
אלא אתה היית כלי אומנותו של הבה לפרסם חסדיו
בעול' ברכיו שירו ופיוסים ואם יש לשום אדם להשתבח
בזה כבוד הינא ממעיד לו בזה להשתב' משום דבחבמתו
אמר שלשת אפי' משל וכו' והא' מין א' הוא רמו' האומה
הישראלית שהוא עם א' מיוחד בארץ והאי' שפת היס הוא
סוף תיבת אקי' אשר בשם זה נתגלה כשפרסם תורתו
בעולם

אלה קיי
2 300
7 130
2 40
2 5
2 375
52
14
441
3
441

ה ב כ
5 2
590
57204
2

טאבר דצפודע לכפרים תהלות ה

בעולם כדא בראשית ברא אקי וכלא וידבר אקי את כל
 הרברים האלה וגו' מהמין הזה דהיינו ישראל אשר הוא
 חתום בשם א סכך סתיב ויקרס לנו אקי ישראל וצמו
 שדרול בסכך דמבילה וידוע כי סס א הוא ראשית סס אקי וסופו הוא היס דהיינו ספת
 הים דקאמר הפא וישראל זה הוא המין שגורה על ספת הים וכינא בזה בדרש בזוהר
 ריש פ' כי תשא סיפרא בק' מול הים מה החול מן מכו הגלים שלא יטטפו העולם
 פד ישראל ממוני על הסוגרעות וכג' ניהון אתקיים עלמא ואין סרנסתו אא מן המ ס
 דיינו התורה וכספוא רעב נוטל את מסליו סל סלמא ונאכלס לתראבון משום סהס
 סמו אחיס לתורה כדחול במדרש למה היו ד'ת דומי עד שלא בא סלמא לקופה
 סאין לה אונים וכנ' ובה סתי ספיר קרא דקא מייחיו ליה ראה מיניה אס רעב
 סובאך האכילתו לחס וגו' וקאס רעב סונאך דהיינו בעלי משנה עד שדרול
 עמי פ' א' מציאות ע' ס' אגוד אחיס סובאכס האכילתו לחס דהיינו גמרא אשר בה
 תורת ה' תמימה מתפרשת ובק' קאמ' לחס משום דסוער לבו סל חס כלסס ויהתורה
 נמשלה לחס כדא לבו לחמו בלחמו והוא ג'כ לסון
 מלמנה משום שנלחמים בה הת"ח בלפלוני ואס צמא
 הסקאו מים אורת שנמשלו למים כדא היו כל צמא לבו
 למים ומים הללו קס מדרשות ואגרות המוסכ' לבו סל
 חס כמים כי גמלים אתה חותה על ראשו אלנו ד'ת
 שנמשלו לאס שנאמו מיינונו אס רת למו וכדא הלל בה
 דברי כאש ונאס ניתנו סנ' את כל הדברי האק דבר ה'
 א כל קהלכס במר מתוך האס ושסים הס על למדיהס
 כיום סתיבתן מסיני וע' כמתלבב בהס הארס בלימודס
 כהקא עוברא דבן עזרי סתי יושב ורור והאס מלמנת
 סכונו כדאית במ'ר פ' מנורע וכהקא עוברא דר' ודי
 בירושלס בבית אבויה כדאית במדרש רות עפ' ליני
 הליל ומעשי רבי כאו בפ' אין דורסין בירוס וכבכלי יעס
 וה' יסלס לך את יסלס לך אא יסלמיהו לך דהיינו סלמיה
 כאן רמוז סמו מוסס דמחכמתו סל סלמיה הוא מתחכ'
 ואולי

אתחלקת לב' תיבות היינו
 כו' כ"ר ססס ה' ימודים
 היהודים עכ"ה

אשר החזינה הכה נא הואלמי
 לדבר עם כי אכני עטרא
 צרע ואשר כירה וכל למדתי
 חכמה דחכתי לא קשא
 שרשות דקניטכא לכבוד
 שחא אחא דהואיל גדת
 כחשלו ללס וליון וכנ' אל
 יתשל חס ח'עסוק בהס
 בכל יום ובכל עת ובכל שע'
 ובכל רגע וכי יארו מה
 כחכל הרי נכנסת המן סכך
 ד'ת לבו חזו משעלו ה' ח'כון
 אותיות לפתו ויון עולה
 סנ' דהורו כי לא על הלס
 לבדו ימיה הארס וחזו סבת
 לבו לחמו בלמתי עולי' כב
 כחס אותיות התורה חלבד
 תשארל על דורות הראשונ'

שעסקו בתורה שלח די סת' אכתס כפסית ע' חמרים לא סמת ברכת וכעסית ג'כ חליה
 ולהבדיל תור ולהחיר כיחא סחקר' עול חס' הוא סככיכו בה' חור חיס אס דבאו אתכליל
 כולל דליכא חירי דלא רמוז בה ועס הד' אותיות עולה חס' ע' ה' ית' ית' ית' ית' ית' ית' ית'
 על סמו הואל ומהר גרמיה ע'ה' וחסכ' כבד דרשו דורסי רשותות סהיא כוט' חפכי סתי
 כיחא הוא והעומדי בסוד ה' חמרו סגולתה להכלל ח'ס'ה' ויחמו הד' אותיות בכונה כוללת
 ופרטות סגרך לכון בלימודה ויתלה בעמיה עולה כחס' סכ'ה' בנידוק אס דילה הכה כי
 הן בק' תורה טבעס וגמי' חלסא ביחא דאית' ב'ס עולה כחכין פלא בסוד ח'ין אותיות ח'כי
 ובח'ן

מאמר הצפודע למספרים תהלות ה'

הגהה אשר המר במה הנה
 ראיתי להר' תשה מטיראני
 אל שכתב מתברתו שדהע'ה
 הוא אשר איזן סקר ותקן פ'
 שירה זה ואני איני כדאי
 להכניס ראש בין ההירש
 הגבוה רק לקיים מילי דמך
 ומילי דמר כימא דוד תקכו
 כדברי הרב מטיראני זל"ה
 וכסכת וסוד שלמה ויהי
 כדברי תר אבא אל וכמנחא כח
 האב וכח הבו בזה יפי ופ' שרה
 כוז חייכו לרל' פ' דמיליה
 ופ' יוה' ע'כ הגהה

ועולי כי שלמה כחכמתו תיקן פ' שירה זה משום דכתי'
 ביה ויחכם מכל האדם והיה מוכן בלשון הבח' כראזל
 במדרש חלום היה עומד על כנו וחומר בנהק והוא יורע
 מה בנהק כסוד מצונו והוא יורע מה מצונו ומה כז' שמו
 פה ברמזה נחודה זו להיות הוא בעל החכמו' הזה והיינו
 דקא מסוי' ביה קרא נאזיל' יודבר על העציו' ועל החכמו'
 וגו' על הבהמו' והעוף והרמ' ועל הרגו' כלומ' שפרס' שירת
 כל אמ' בעולם ולא בשירת הנברא' אשר בעול' השפל
 בלמוד היה בקי שלמה אלא גם בשירות המלכ' משרתיו
 עלתו היה בקי והתעורר לשורר את שירתם בעה' ג'כ
 כראית' כס' פ' שמות זל' וכזה זכה שלמה לרעת דתני
 ר"ש דהעיה ירע כזה ותקן שירים ותושבחות הרבה ורמז
 בהם העתידות לבא והוסף כח וגבורה ברומ' הקדש
 שידע בענייני התור' והחכמה ואזן וחקר והוסף כח וגבורה בלשון הקדש ושלמה זכה
 יותר באותו השיר יורע החכמה ואזן וחקר ותקן משלו' הרבה ועשה ספר מאותו השיר
 ממש והיינו דכתי' עשיתי לי שרים ושמות כלומר קניתי לי לרעת שיר מאותו השירים
 העליוני' ואשר תחתם והיינו דכתי' שיר השודר' כלומר שיר של אותם שרים של מעלה
 שכולל כל ענייני התורה והחכמה וכח וגבורה במה שהיה ועתיד להיות שיר שקשרו
 של מעלה משודריו' ע"כ. וראית' עוד לקמיה זל' בא שלמה ועשה ספר מאותו שיר של
 אותם השירים ונסתם החכמה בו ע"כ וכזה נמו' אית' בפ' תרומה זל' כד אתבני בית
 ראשון אחרא אתבני עמיה ואתקיים בעלמין כלוהו ואנהיר לכל עלמין בההוא יומא
 כדון פתחו עלאי ותתאי ואמרו שירתא ותינו שיר השירים שירתא דאינון מונבין
 דמונבין לקבה ע"כ. (ועוד אזל שכל השירים קדש ושיר השירים קדש קדשו וכלא היה
 כל העולם כולו כדאי כיום שנתן שיר השירים לישראל' ודרשו כפל מלת שיר השירים
 שיר מעולה שיר מקולם מכל השירי' וכיוצא כמנחא במדרשו חז"ל) עוד נובל לומר כי
 הדבר' בהוייתו והמין שאוכל הצפודע אולי הוא התבין כגון ההוא עוברא דחזו רבה
 בר בר חנה ורב פפא כראית' בפ' הספינה ושני דבריו' בא ללמדנו הא' הוא השתלשלות
 ובלבול הכרבים זה מזה לעלו' ולתוספת קדושה משום דמעלין בקדש וצא ולמד מן
 הצפוד' הזאת שממה שהיתה בתחילה נעשית תבין ונתעלית כזה כדאי יען כי מקודם
 לבן הית' בריה פחותה מן השירי' שאין בהם עש' ואינה יכולה להיות יב' חדש כדלקמן
 ועכשיו היא בריה מעולה כותד' כי התבין בריה גדולה היא כדא' התבין הגדול וחי
 שנים ועתות והתבין נעשה אח"כ עורב אשר גם כזה נתעלית יען כי מקודם היה מן
 הבריות שאין להם חיות לא במים ועכשיו הוא ממין העוף הגדול בארץ ומעוסף על
 פני רקיע השמים. שנית בא ללמדנו דעת למסור עני' נו על קדושת ה' לכל זמן
 המצטרף שאין עליו גדול מחבלגון ולפסם כנודע לכל. ואל תתמה על דגמא גדולה
 בזו שכתב במין הברוע כזה יען כי הצפודע בטבעה למסור עצמה על קדושת ה' הלא

תראה מה עשו בממרים שהיו נכבסו בתנורו של השם כדו לעשות רנון ק"ו סבן סבן
 לתנורו וכתמארותיו ומהם למרו חנני מויל ועזרו ונשאו ק"ו בעצמן מרדו לתוך
 שבטן האם כדבדסי' בפ' מקום שנהגו עוד זו דרש טורוס אים רומי מה ראו חנני מויל
 ועזרה שמסרו עצמן על קדושת ה' לתוך כבסן האם נשאו ק"ו בעצמן ומה צפרדעים
 שאין מצונו על קדושת ה' כתי' ועלנו וכלו כביתך וכחרר משכבך ועל מטתך ובתנורו
 ובמארותיו איתתי מצוני המארת את כל התנור בשעה שהתנור חס' אנו שמצוני על
 ק"ה עאלנו והב' אית' במ"ר בפ' הצפרדעים אשר הם לפרעה ולע"ה שהיו חומרות סירה
 כראית' בזוהר בפ' הצפרדעים זו והיו כלתו מסרי גרמיהו לאסא דכתיב ובתנורו
 ובמארותיו ומאי הונו אמרי באנו באש ובמים ותוציאנו לרניה' ולמטן רעת דרקות
 ה' אשר עשה להם נס דנמת הגם שעה לחנניה מויל ועזרה והציל אותם מן האש
 דהכי אית' התם לקמיה בזה' ואלת' אי הכי מאי הוה קפיד להו למנצחי דעלן לאסא
 כל אן עגדעני' א' כוללו עלן באשא ואזלין בתנורא ולא מתין נחייבן דמתין מאי
 קא עבדי נהמא הוה בתנורא ועאלין בו נהמא ומתבקעין ונפין מביהו אחרין
 מאסתנוין בנהמא אתון למיכל מיניה הוה פתא אתהרר עגדענא בועייהו ורקרן
 ורמאן קלון עד דהונו מתין מעתה יש לנו ללמוד מכ' מדרסי' הללו שתוס מן המפורס
 ומה שחזר זה מלא זה כי הא' ראו ל' עניינים הם במקום אחד ועשירים במקום אחד
 המור' רבה אמי' שחנני מויל ועזרו למרו ק"ו מן הצפרדעי' נקשה מ' לל למרו מא' אע"ה
 דניחא טפי למגמר מניה יותר מן הרצף הרועי הוה כמסדרו' בבר ע"פ אחת לנו
 קטנה זה אברהם וכו' ביום סידוכר בה בשעה שגזר עליו נמרוד להשליכו לתוך כבסן
 האש וכו' אני חומה מעמיד ל' כחומה ושדו במ' דלית בני חנני מויל ועזרה' ועוד
 ניחא טפי למגמר מהלכה למעשה יותר מק"ו ואע"ב דארס דן ק"ו מעצמו' אלא מה
 שנשאו ק"ו בעצמם מן הצפרדעי' משום שראו שביצלו ולא מתין לא עשו שליחותו של
 מקום וביצלו כולם בזוהר ועב' אמרו ומה אם לבריות פחותות באר רצה ה' להחיות'
 כדי שיתקדם שמו בעולם כך לצדיקי' גמורים כמוהם עאלו' ותינו טעמא דאל' לכו
 הרשע לא השחין אנחנא על רנא וגו' הן איתו אקבא די אנחנא פלחין יכיל לשזנותנא
 מן אתון נורא יקדיתא ומן ירך מלכא יסויב' ומדלא אמרו ומן ירך מלכא יכיל
 לשזנותנא ככתחילה נר' שטעמו' היו בה' בה' שיוצ'ם ודבר זה היה להם ללמוד מן
 הצפרדעי' יותר משי' למרו מאברהם וען שאין להם לחזוק עצמן כ' כחסידו' כאברהם
 ואפי' תימא ריחוקו ויחויקו אפה הל' למיחש לעון הדור דכל ישראל ערבוין זה לזה
 וכ' דהל' למיחש באותו הזמן שהיה בתחילת הגלות' ומה למדו מן הצפרדעים
 את דבר ההצלה כראמון ומהם למרו ג' לומר סירה בשעה שמסרו עצמן על קדושת
 ה' סבן כתי' גברין ארבע שריין ודרזל שאמרו סירה ומן הצפרדעי' נמי למרו שעתידו'
 להציל משום דבר' שהצפרדעים בשירתם נתנבאו עליהם שיצילו סבן אמרו בשירתם
 הרכת אנוש לראשנו וגו' ומדאמר קרא אנוש ל' ארס רשע עעז' כאנוש דהיינו כו'
 ירשע' באנו באש ובמים כמסמעו שהיו מובאים באש מפני שלא רצו להסתחות לעז'
 סלג' ובמים אונדולי וירשע' שהיה מביא אספסויאנוס שע' שלם ספינות מלאות

מאמר הצפודע למספרים תהילות ה'

גדו להנשיב לקלון והשליכו עצמם לים כרו לקרם סס ה' כה ומכוני על דרסת המסוק
 שדרם להם הגדול שבה אמר המסכן אשיב אשיב ממונולו
 וס כראית באיבה רבתי על פ' על אה אנו בוכיה וכו' וכו'
 דילן פ' הנזקין אמר שהיו ת' לרים וילדות עור נוכל
 לומר מעל חנניה מיסא ועזריה נאמר לו המים יען כי
 בסביל המים הניחו להשליך עצמם לתוך כנסן האם
 והמים תללו הם מימי התורה שנמשלה למים וכה כתיב
 ונקדשתי בתוך בני ישראל וכו' ועור כתיב ולא תחללו
 את סס קדשו ועב' ורזו את עצמ' לקרם סס ה' ככל נפסס
 וכלל מאדם דהכי כתיב בארץ גונדיא אליך כפיתו
 בסרבלהן פטוהון נגו' שאפי' בשעת הסכנה לא סינו
 עצמן מן הרבנות להודיע לכל אומה ולשון שאת חכמה
 ואין תבונה ואין עצה לבגד ה' מוכחטו היו שיעשה להם
 גם דהכי מסיימו הצפודעים בסירתם ותוציאנו לרניה
 להודיע לכל שהמוסר עצמו על קדושת ה' בלב נפסס
 כראוי הנה עושה לו נס וקו' מן הצפודעים כדלע' ומה אמרו כלסון נראו רתן ויד
 מולכא וישיב ומוטו שעדיין היה להם לחוש שמא יגרנס החטא ח' סס מוסאת עצמן
 דשאינות מי ויכן ונסבתינו נשערה מאד סהבה מרקק עם הצדיקים כחוט השערה
 ג' סס מוסאת אחרים ג' היה להם לחוש לעון הדור שמא לא יהיו ראויי לכך יעב' חזרו
 ואמרו והן לא ידוע להוידך מולכא די לא ק' לית איתנא פלחין ולצל' דהבא די הקמת
 לית אכחא שדין וכבר נדרס כל המדר' הזה בתחומא פ' נח וכו' פ' תולדות וצחק
 ובפ' חלק יע' עור יס לו לארס ללמוד דבר מסירת עצמו על קדושת המ' קס' דהן
 יקלני לו איהל וכסי דרונמא שנתן בזה בעלם החסידים ס' כ' זל' הן יקלני לוח
 איהל ימים ארס' לב ויקח מן הכרשים משל הקולכים למלחמה להראות בגורתם
 במנות ארוניהם ולא ינשו מוכני חרב ונפשיים ונהר' וכל זה אינו רק מפני הכלימה
 כי תחשב כל ימה חס ינשו ובמותם במלחמה לא יקבלו שכר מארוניה' אכחזו עאלבו
 שים לבו לסבול צרות ויסורי' אף להשליך נשמותינו למות על מננת מלכנו ארין הכל
 ית' סמו עכ' והכלל העולה מדברינו אה סכל ארס מיסרא חייב לזרז ולהכיין עצמו
 לקרם את ה' ובכל זמן המצטרך יהיה מוכן למסור עצמו ונפשו על קדושת סמו ית'
 וית' ואופן ההכנה הזאת הוא בעסוק הארס בתורת ה' לשמה בבקר ובערב ולקרנת
 בכל יום בבקר ובערב פ' כי על יד הורגנו כל היו אשר בסכר זה עתיד הבה להחיל
 לכל דרוק וצדיק מ'אות עולמות דהכי אית' במדרש הנעלם פ' חייסרה עב' גר ותושב
 אבוי עמכס אר' שלום בר מונימו אין כך כל דרוק וצדיק מ'אות העוסקי' בתורה שאין
 לו מ'אותו עולמות וכסופין בסביל התורה הקד' ומ'אותו' לנזרתי' את סריו ומ'אותו' על
 שמוסרוס עצמן בכל יום כאלו נהרגו על קדושת סמו ונצחו כהאי' פסוקא למסור עצמו
 על קדושת סמו מעלה עליו הכתוב כאלו נהרג בכל יום על יד הקד' כי על יד הורג

אמר החגיגה ולי ערפת בזה
 בחלת חשב שהיו כוע' מסרי
 של יעקב בעזרו ואבן קרא
 אית' תרתי סכוס' תלת חסרי
 היו חמין יתח' סמי רבא וכו'
 כן סובה ה' רבבות לפי קרא
 וכן רניית ה' ארנך שבת סב'
 יעקב וכמעט הוא בהת' סל'
 כדכתי' יבוכה ירוסלי' כדסי
 ישראל יבנס וזו יתח' כיבר
 סמיה רבא היכנס סס ה' רבס
 כאבול' כס' ה' וכולת' תלויס
 בקדו' ס' וזו יתקיים חסיה
 והתגלות' והתקדשות' וזו
 סיר סיהיב ע' כ' קהלה'

כל היום אמר רב בחזון כל המוסר נפשו בהאי פסוקא נחלת עולמות לעלוב אמר רב
 יוסף והא תנינן מאתיים על שבעק בתור ומאתי על שמר נפשו על קדושת שמו בכל
 יום ע"כ. עוד מרבניתא טבא מאתתי בס' החסידו' סי' מ' ז' כי עליך הורגנו כל היום או
 בני אדם שמקבלו' בונת והלכנת פנים על המצות כי בשאומר לאדם לקיי' מצות צדקת
 ותפילין וכיוצא בהם נשפך דמו כמים מפני הנושה מעלה עליו הכתוב כאן נהרג עליו
 ועל המלביץ פניו מעלה עליו בא הרג ומנועו לעשו מצוה זה מה מחטאי אדם בדבר
 ואומר כי עליך נשאתי חרפה וגדולה חרפה שאזל כל הענושה עבירה ומתבייש בו
 מוחלין לו כל עוונותיו שנא' למען תזכרו וכוונת ולא יקיה לך עוד פתחון פה מפני
 כל מינתך ככפרי לך לכל אשר עשית נאום ה' צבאות. עוד בלעד שקריאת פ' העקידה
 היא מאר מסוגלת להכנה הזאת כשיתכנין האדם בקריאתה למסור עצמו על קדושת
 ה' כמו שעשה יצחק אבינו ע"ה המזבח וכיוצא בזה כמו טוב לבין ברהם בשעה ששומעין
 קול השופר כדגרסי' בפ' דרה ח' אבהו למה תוקעו בשופר של איל אמר ה"ה תקעו
 לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם ומעלה אנו עליכם כאן
 עקדתם עצמכם לפני ע"כ. עוד בלעד כי בסוד נפילת אפסו יש סגולה פרטית על זה
 כדמוכח בזהר פ' ויקהל י"ג וכפרט באומרו לרוד אלהי ה' נפשי אשא מתבסס טפי
 כדגרסי' נמי בזהר שילקי פ' במד בר סיני בענין נפילת אפסו שסודו הוא למסור עצמו
 למיתה לאחר שהתפלל האדם ויתורה על חטאיו צריך לו לבקו' את רגליו וליפול על
 פניו ולמסור עצמו למיתה עליה לפני ה' ולומר לרוד אלהי הנפשי אשא בכונת הלב
 ולהראו' בעצמו כאן כבר נפטר מן העהו והשלי' פקדוניה לקב"ה מאוס שיש מן החטאיו
 שאין להם כפרה לא ביום המיתה כדא' אס יכופר העין הזה לכם עד תמותו ויען כי
 העבירות החמורות הללו הם אותם שיש בהם חלול ה' כדדרש ר' ישמעאל פ' יחלד ע"כ
 אמרתי שהמכנין למסור עצמו על קדושת ה' נפילת אפסו יועיל בנדאי לזה ואפי' על
 דעתיה דר"י כי המקדש את ה' הוא עושה התיקון הפרטי על החלול שע"כ. אה"כ מצאתי
 סייע גדול לדברי ממש מורי הגאון הרמ"ע ז"ל בס' יונת אס שלו ח"א פ' כ' ז"ל דע כי ב'
 מיון נקבין אנו מעלי' במסירת נפשנו על קדושת ה' לאו הן הא' ב' ק"ס ובה אבחנו נמשרה
 על קיום הענין בנין אב לכלל יחוד ה' וזהו ח"ה. ה' הוא נפילת אפסו ובה אבחנו
 מזדיקוס המיתה על עצמו כשכיל בטול כל המצות נאזהרות שעברנו עליהם והכונה
 לכפר על הקדש יום יום. והג' בשעת מית' ממש לקיי' באותה שעה כשועל גמור וככונה
 שלימה מ'ע כוללת כל המצות ותיקון כל הלואין שבתורה שכולן הם ניתקון לעשה זה
 של הזדקת המיתה בשעתה על עצמו כמעט ופגריכס אתם יפלו במדבר הזה שהיא
 המיתה החיצונית שהיא האדם חפץ ושמח בה להעביר מחשב ה' יצאד אשר חשב להרוח
 את עצמו מעבודת הקדש והאדם המקבל דין שמים כזה בעונתו בשמחה אין חקר
 למתן שכרו וה' למי ששמח בייסורין יום יום לפי' ארזל לעול ירגז אדם יצט' על יצאד
 כנגד ה' תתאה דכתיב רגזו וא תחטאו ר'ת רות וכולו תרג"ל בהסיד נאו' המסך או
 אויל מוטב ואס' לאו יעסוק בתורה דכתי' אמרו בלבבכם כנגד ואו' שבסם הנקרא לב
 שתחיל' יניקתו מהלב העליון או אויל מוטב ואי' לאו יקרא ק"ס סוד ה' ראסונ' דתימן ז'

מאמר הצפודע למספרים תהלות ה

אשרי בונה כה וכד אתונ דחורא ככל יום פעמי דכתי יעל מסככ ערבית סמסמע
 על רובה שחרית ובתרוויחו בני מסמד גאולה לתפלה והיונו תפלתי לטבי מטתי
 ערבית נסמוד למטתי שחרית דהא נהא איתנהו או אזיל מנטב נאי לאו יזכור לנו
 המיתה דכתי ורמו סלה אמא תיקון זה מביע לרנס המעלות סלה דא עתיקא דחכמה
 עילאה ונד דסמא קרישא אתכלילת ביה עכל ונמיניו למרוז גכ מדברי הרב זל
 סכסיקבל הארס עול מלכות סמי בקס בערב ובבקר כמו כן טוב וספה לכנון בזה והכי
 גרסי נמי בזוהר פ' בלק דף ק"ה בענין ד' תקוני התפלה נאי למסוד עמנו על קדושת
 ה'זל לבתר הכי לשואה נפסיה גו אינון דמסרי נפסיהו על קדושת ה'היונו כחורא
 דסמע ישראל דכל מאן דסני הכי רעוניה כהאי קרא אתחסיב ליה כאו מסר נפסיה על
 קדושת ה' עכל ונמי יודע כי סגולת השמע הוא גכ להנצל מיד זדים דהכי גרסי
 בסוטה פ' כהן משוח ע"פ ואמר איהו שמע ישראל למה לו למימר להו שמע ישראל א"ר
 יוחנן משום רש"י אמר להו ה"ה לישראל אפי' לא קיימתס א"ה ק"ס שחרית וערבית א"ה
 אתס נמסרי בידס ע"כ יעוד נלעד סגולת הק"ס הוא להנחיל המאת' עולמות דאמרן
 ליעיל על הדקוקיס העוסקים בתורה משום שבקריאתו נפטר הארס ממונת ל' ת"ל
 ימוס דהכי גרסי בפ' סתי הלחס א"ר יוחנן משום רש"י אפי' לא קרא ארס ק"ס א"ה ערבית
 נשחרית קייס מונת לא ימוס והנ גרסי בספרי למה התקינו ק"ס שחרית וערבית לפי
 שאמר ה"ה לישראל לא ימוס ספר התור' הזה מפיך נהגית בו יומס וליה נחור ואמר
 ססת יומס תעשה מלאכ' היאך יתקיימו סתי מקראות הללו לפי תקון להו ק"ס שחרית
 וערבית סכל הקורא אותה כאו קורא כל התורה עכל וכאה סמות רבה נמי גרסי
 א"ר לנו דרוך ארס להיות זיהיר בק"ס שהיא סקולה כנגד כל הקרבנות מה הקרבנות
 ניהגיס בסחר ובין הערבים א"ה ק"ס ניהגת בסחר ובערב ש"ה נסככד ובקמוד ולא
 נתן ה"ה ק"ס לישראל א"ה סהיו עוסקי בתורה תמיד סל לא ימוס ספר התור' הזה מפיך
 לכך נאי שמע ישראל ע"כ ולפי זה רב גובריה דק"ס שחרית וערבי דבתרוויחו מועיל
 נחלתא דמסתבר הוא כדא"ר נדרוך כל ארס להאמין אמונה שלימה סיכול ויכול ה"ה
 להושיע ולהציל וכמו שאמרנו חנניה מישל ועזריה הן איתו אקנא די אכנא פלחין ויכול
 לשכונתא נגס דרוך שיאמין בזכות ק"ס וכונתו כזכר סיכול להנצל בסבילו כ"ל :

אמר המגיד דברי פי חכם חן הרב התקנה ל' אינם צריכים חזק כי כולם מוסדים על אדמי
 פו מדרשי חזל וע"כ לא חזל לכמי הצעד להביא ראיה לדבריו להודיע ולהודע כמה רב
 גובריה דק"ס תחת רש"י ע"ה נ"ה פ' ואתחנן דף ר"ס א' ודאי פרשתא דק"ס דת"ה ב'
 חזירן כמה דאוקמוהו וכהו והיו הדברי' ה"ה כלל ד' אינון וב' גכ 'פקודין אית הכא לקביל
 'פקודין דאורייתא וכו' עד וע"ד פסיון אליו כלל רב אינון באורייתא זכאה סולקיה מאן
 דאשלים ליה בכל יומא תרי זמני דהא אתקדש במומיה סתא קדישא כדקא יאות ולקמיה סוף
 דף ר"ד ח' יום חסיה שמע ישראל ובס' מלו כלל דכל אוריית' כולה זכאה מלקיה סתא
 דאתכוון בהו ודאי כלל איהו דכל אוריית' דעילת ותתא ודא איהו רזא דארס שליחו דכד
 נוקבא רזח דכל מהאבותא ע"כ וזכור כזכור מ"ה לעיל בהגהה חרוז דפסוקא דיוחזו וכאן
 ביהו ס"ה ית' עולי' כ"ב כמ' אות' התורה ועס ה"ה ס' מ"ב רחז ל"ס אל מ"ב עוד אותיות
 סכיות מאלת שמע אינון פתן ורת כל ה' עס התלות עולגס סמ' דאינון מ"ב היות
 המלאכים

מאמר הצפודע למספרים תחלות ה'

כב

החשלי' ה'ב' כמות הכז ומתק' ג' כ' הקך כרומו אק' דלת רתו וז' ב' ס' ה' ו' אולי כווננו לזה חל
 באחר פ'ק דברכות שקריחת ק'ש על מטתו וגו' והבי' הו' ראה לדבריהם הנאמרי' באמת מפ'
 דומות לברוכס ומרב' זימיות בידם שר'ת הג' מלות ראשונות מה פ' איכון חותיות ב' אר'
 שהם הויה יק' הויה ח'ד ור'ת הג' מלות בתראין עולי' פ'ח שהם ב'ס' רבוע שהיה כך הכל חרץ
 שהוא מלוי אק' בחלוי ח' לה' וכודע דבמחצ' אתרמיז' שמה קדישא דהיה ע"כ הגוה:

אמנם לכסודיזמן לנו לארס למסוד עכמו על קדושת ה'ית' צדיך סוהיה מוכן למות וא'
 יבטח הצדיק בזכותיו ובמעשיו הטובים שהיו כמה צדיקי' במוריס מתו על קדושת ה'
 כגון ר'ע וחכיריו ורבים חקרו לב עליהם שאפי' מר'עה לא יוכל לדעת טעם הדבר כי
 של קמו קלה זו תורה וזו שכרה והשיבו כך עלה במחשבה כדאית' בפ' עינוש פסוק (עם
 כל הפי' הנאמרים עליו באמת ומ'ה נמי לא יוכלו לעמוד על כוריו של דבר שכך של
 גם הם והושב להם חלקם בחיים) לכך צדיך הצדיק שיבטח בחסדי הא'ת' תמיד ולא
 בתפלתו ובזכותיו שכן מצינו ברה"ק שאמר כי לא בקשתו אבטח וחברו לא תושעני
 וכבר נדרש מרזל מרב וקשת על התפלה והבקשה כד'א אשר לקחתי מיד האמורי
 בחרי ובקשתו ומתרגמינן בצלתו ובבעותי ובזה כיון לבו בטוח בה' תמיד ולא
 הישועה כי לא יעזוב את חסדיו לעולם נשמרו והבטוח בה' חסדו יסובבנהו ונא ולמד
 אין הצפודעים ע' שמסרו עצמן באהבה על קדושת ה' ואמרו שירה על הצלתם דהיינו
 באנו באש וכמים ותוציאנו לרויה ונפלא גמור נצלו ובעצת תמים דעים כראמרו'
 לעיל ברוך פודה ומציל ברוך הוא וברוך שמו אשר אין חקר לתבונתו ויודע חוסי בו
 ולא ינוס ולא יסן סומר ישראל' עוד תשוב תראה בצפודעים חסדי ה' העצומי' והרבים
 אשר עשה למין הזה דוגמת תחיות המת' בעה'ז • כתבו חכמי הטבע שהצפודעים היא
 צדיה פחותה עד למאד והיא שרץ השורץ במים ובארץ ובהיות שהיא צדיה פחותה
 של רוב קדירותה אינה יכולה לחיות יב' חדש לא מתהיות היא מן האגס בעת הזמיר
 בימי ניסן ומתה היא בימות החורף ונשארת גוש עפר ואותו הגוש עפר ממש מתהנה

בעת הזמיר בשנה האחרת צפודעים כמו שהיה בראשונה
 ובקראתו דבר זה זלגו עיני דמעות וקראתו המקרא
 הזה מלפניו מזהמות ארץ וען כי מנריה פחותה כזו
 הראה הנה דוגמה גדולה בעולם ודברתי אנו עם לכו
 לאמר מכאן תשוב ה' ניצחת ומופת עצום לכל המינים
 המפקקי' בתחיות המתים ונשאתי ק'ו בעצמי ואמרתו
 ומה אם לבריה פחות כזו כך הנה משלם סכר שהצילה
 מן האס ולע'א שמרא' בה דוגמת תחיות המתים בעולם
 לעיני ישראל אשר ארס המה וכולם צדיקים ע'אכו מה
 דנו ומעיד ה' • ברוך משלם סכר טוב ליראוי
 צדיך הוא וברוך שמו לעד ולעולמי
 עולמים אמן ואמן אמן בעיה'
 ואמן לעיה':

לפנים

זאת בכלל דבריו אמרתי ימים ידברו ואומרים סירה לפני הנה' ונדרתיו להרחיב המאמר בזה עתה באתי להודיע רהיבי הוא בוראי ורמיזא מילתא בקראי ומוסכס הדבר נמי אלל חול מקראי כרא' יום ליום יביע אומר וכו' וכהא' כי של נא לימים ראשונים וכהא' ברך ה' יום ויום וגו' ואמרנו עלה רבנן בכלל יום ויו' לתן לו מעין ברכותיו וכן אמר איהו אמרתי ימים ידברו שהרצון בזה לפי דרכנו שמדבריו ממש והיונו דגרסו' בבר' פ' המאורות אה ליוג' דברו' קולן הולך מסוף העולם ועד סופו והכריות ככתום ואיבס מרגישים ולא הן היום והגשמים והנפש בשעה שהיא תצאה מן הגוף . וה' מוכח סימנים מדבריו מהא דאמור רבנן בזוהר פ' תרומה ובפרק רא' פ' וט' שיום השבת נעשה סניגור לאד'הר וכיוצא בזה משמע נמי מואמר דפסיקתא עפ' מכל משמר נצור לבך ומאמר הזוהר פ' אמור עפ' דלא תשחקו ביום אחד שהיום מוכיח את האדם ומזהירו שלא יחטא . אמא מכל הני משמע שהיו מוכיחים ולפנינו נעתיק את ד' המאמרים הללו בס' . עתה דרוכים אנו למודעו אס דבור הימים הללו הוא מכח עצמן או מכח זולתן ועס מי מדברים ונורד דבורס . ולבא א המכוון אביע לך הנעה בקצור . קודם כל דבר צריך לדעת מהו גדר היום באשר הוא יום . דע כי יש ימים למטה ויש ימים למעלה כדלקמן בס' וגדר הימים של מטה הוא עלול מכח שתי תנועות היינו תנועת גלגל היומי ותנועת השמ' כפי מהלכו . יען כי מהלך השמש תמיד הוא מכוון כנגד אזור המזלות וכאמנעונו . ומהלך בכל יום מדרגה א' ממנו בקרוב מוערב למזרח עד שבשנה תמימה משלים מהלכו בכל הגלגל הוא וחוזר למקום שהיה בו בתחילת השנה וזהו הנקראת שנת החמה והגלגל היומי סובב והולך תמיד ממזרח למערב ובכחו העצום מסבב עמו את כל הגלגלים כולם בכל יום ויום מ'כ' שעות ממזרח למערב ומכח שתי התנועות הללו רצוני תנועת השמש והגלגל היומי מתהוים הימים . וכפי היות השמש מכוון כנגד המזלות הצפוניים או הדרומיים נעשה השתנות הימים בעולם להאריך או לקצר אותם . כי בהיות השמש במזלות הצפוניים אז הוא מאיר על הארץ ולדרים שעות רבות יען כי אז שואף זורח הוא בקרן מזרחית צפונית וסובב והולך הוא בארובה דרך הדרום עד שמגיע בשעת סקיעתו לקרן מערבית צפונית וכפי מה שמסבב והולך בארובה כן יאריך להאיר על הארץ וכן ארוך ועכ' יארכו אז הימים כפי מסך כל אותה הזמן בהגא עומד על הארץ להאיר וכל אותה הזמן בקרא' יום והג' ליה אז היא קצרה יען כי מהלך השמש כלילה אז הוא קצר ביותר שאינו אלא מקרן מערבית צפונית עד קרן מזרחית צפונית בקו ישר . וכפי מה שאמרנו בימים הארוכים ולילות הקצרות יובן ג' בפשיטות הטעם בימים הקצרים ולילות הארוכות יען כי בהעת השמש במזלות הדרומיים אז שואף זורח בבקר בקרן מזרחית צפונית והולך א' פאת דרום בקו ישר שהוא מגיע לשקוע לערב בקרן דרומית מערבית וכל הלילה סובב והולך הוא בצפון כדרך ארובה עד סמועא מקומה לזרוח בבקר בקרן מזרחית דרומית ולפי זה הדבר פשוט כי סיבת הימים הוא מכח סובב גלגל היומי ואורך הימים וקצרות הוא מכח מהלך השמש במזלות כל א' וא' בזמנו ויצו דאר יוצאן במדרש תהלים מזמור וט' ד' תקופות בשנה תקופת ניסן תקופת

תמוז תקופת תשרי תקופת טבת מתקופת טבת עד תקופת ניסן הלילה פורע ליוט
 מתקופת ניסן עד תקופת תמוז היום לזה מן הלילה מתקופת תמוז עד תקופת תשרי
 ימים פורע לליל מתקופת תשרי עד תקופת טבת הלילה לזה מן היום נמצא בתקופת
 יסן ובתקופת תשרי אין חיוב זה לזה כלום ולפיכך למדנו ג"כ כי היום והלילה הוא מוכר
 שניעות והוא לנו חציו אחד וחציו חסך כדא ויקרא אקרי לאור וס ולחסך קרא לילה וכל
 זה הוא כפי מהלך השמש למעלה מן הארץ או למטה ממנה והיו יודע שכל תנועה
 מתנועה שניעה השמש בגלגל אשר בכל ארץ אתהוים הימים כדאמרן יש מלאכים
 עליונים כדאית' כזוהר פ' ויקהל ז' ומכאן ולהלאה צלתא מתעטרא בעטרין עלאין
 וסלקא לבג רקיעא רביעאה וכדון שמשא נפיק כדרגוי ושמיאל רב ממנא נפקי מניה
 תלת מאה ושתי' וחמש משיריון סלקין עמיה לבג ההוא רקיעא וקרוין ימות הממה
 וכלהו מעטרין להיא צלתא בעטרין רבוסמין דנבתא רעדן עכל' ומה שאמרנו בימי
 שהם בחלקים חציים אחד וחציו חסך כדלעיל הני מילי בימי' של מטה המתהווי בעולם
 השפל הזה אמנם הימים העליוני' אשר בעולם העליון אינם כן אלא כולם אורה שמונה
 שכולו אור ומ' לילה כיום ואיר נ' וק' הדברים ומה השמש שאין לו אור אלא המושפע
 אלו מהאור העליון ותמיד אורה לפניו עולם העליון עצמו כלש' וממה שצריך לדעת
 בענין הימים אשר התחלנו בו הוא כי גם להם יש כח למעלה כמו שיש לכל הנברא'
 בעולם כדא' כי גבוה מעל גבוה שומר וגו' והיינו דארוז' בפ' אין עומדין כי רב מזלות
 ברא הבה ברקיע ועל כל מאל ומאל ברא לו שלשים חיל ועל כל חיל וחיל ברא לו שלס'
 לביון ועל כל לביון ולביון ברא לו ל' רהיטון ועל כל רהיטון ורהיטון ברא לו ל' קרטון
 ועל כל קרטון וקרטון ברא לו ל' גסטרא ועל כל גסטרא וגסטרא תלה בו ססה' אפי'ם
 דנחא ככבים כנגד ימות החמה ועל הר' לנו ברור כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים
 עליהם ממש ועד' נמצא כתוב בקונטרסי' התלמידים מהאקו מהרא' ז'ל' בענין פ'
 שירה דרך כלל ז'ל' פ' שירה וסודו הוא כי כל הנברא' יש להם שר במרו' להמשיך להם
 השפע נפחיות עו' וצריך שיאמר שיר' תחילה ואח' יקבל השפע לחלק לאישי המין שהוא
 ממונה עליו וכסס ששר של מצרים מצרים שמו ושל בבל בבל שמו כד' שר של סמים
 סמים שמו וכן כולם הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו עכל' ועד' באמר גם אנחנו
 כי יש ימים למעל' ויש ימים למטה והם אותם הססה' תנועות שניעה השמש בגלגל
 להשלים כל סבובו כסנה אחד כאשר אמרנו ואמונה עליהן שמשא' השר הגדול סונא
 פ'ם הססה' משריון מלאכים כדלעיל במאמר הזוהר ולמעלה מהם יש כל אותה החיל
 והלביון ורהיטון וקרטון וגסטרא דאמור רבנן בפ' אין עומדין כדלעיל והם כול' מכווני'
 כנגד גלגל השמיני אשר בו כל הככבי' והמזלות קבועים אמנם הדבר ברור שהחיל
 והלביון וכו' הם כולם מדרגות עליונות זו למעלה מזו וזו למעלה מזו כדאמרן לעיל
 עד' כי גבוה מעל גבוה שומר וכנגד לו הם מכוונים הימים העליונים ובהיות כי כל
 הגלגלי' כולם הם זה למעלה מזה וזה למעלה מזה כגלדי' בצלי' וכל גלגל וגלגל שהוא
 מקיף גדול מאד יותר מהקיק דבר פשוט הוא כי הימים העליוני' היו ארוכים מאד
 מעת' מן התחתונים אך כולם הם מכוונים זה כנגד זה כי גם את זה לעומת זה עש'

האקיס

רבין לא אשתלים אדם לעילא כיון דאשתלים לעילא אדם עילאה אשתלים לתתא
 אדם תתאה וכלהו עלמין בשלימו בג"כ שלמיה לאדם תתאה על כל מה דאתברי
 בעלמא בגין דאדם עילאה שליט על כולא ובג"כ רמז בהאי קרא ז' רבין דאית ביה
 ז' רבין עלמין דאקרו בהו אדם דלעיל ואשתלים בהו ובג"כ נעשה אדם בכלמו
 למיהב ליה שפע מההו אתרא דאקרו חסד ת"ח דהאי עלמא עלאה חסד א לא אערי
 מניה ויתבא על רושיה ואתחברן ביה שכינתא בסופא דיומיו בגין דהאי חסד יום
 ראשון נאיהו רישא דכל יומין דלעיל והאי זולמא דאתיא ליה מניה לא אשתלק ער
 דאשתלימו יומיו בההוא דרבא דאקרו אחרית הימיו והוא דרבא רצוק נאיהו שביעאה
 שבת השמיטה ובההוא דרבא אשתלימו יומיו דב"כ כד אשתלימו שבעין סנין לקביל ז'
 דרבין ז' לכל דרבא הקד ימו שנותינו בהם שבעים שנה מאן בהם באינון יומין ושנין
 דלעיל ע"כ ומסתמא המאמר הזה נכון להבין כי שעור הימים העליוני כל אלמ הוא שנה
 מאן התחתונים והיינו טעמא דאמור רבין יום א' בשנה חסוב שנה ועל ז' נמי ברס'
 בפ"ק דמגילה גבי רב אורי שהיה הולך ג' חדשים ללמוד יום א' וחוזר לבייתו ג' חדשים
 ודרש עליו ר' יוחנן ואנתי יום יום ידרושון כל העוסק בתורה אפי' יום אחד בשנה כאן
 עסק כל השנה כולה וכן במדת פורענות דכתי' במספר הימים אשר תהתם את הארץ
 ארבעים יום וכי ארבעי' שנה חטאו והלא ארבעים יום חטאו לא לומר לך כל העובר
 עבודה אפי' יום אחד מענה כאן עבר כל השנה כולה ע"כ וקסק לוי במאמר הזה היכי
 שנקיה ר' לחסידותיה והשנה מרה טובה למדת פורענות וכלהו דוכתי אמרו מרובה
 מרה טוב' ממדת פורענות ומאי טעמא לא קחשיב הכא ר' רבנו במדה טובה והגלגל
 בזה משום דע"כ לא קחשיב ר' הכא לא בימי' שהם בעולם העליון שהוא סמוך לעולם
 הגלגלי דהיינו עולם המלאכים וסימנך חנוך בן ירד שחיה בצדקו בעיהו סוף שנים
 כמנין ימות החיה ואח"כ נעשה מלאך והוא מטט שר העול' נמנינו למדים יום א' בשנה
 חסוב שנה הוא בעולם המלאכים אמנם ראוי לדעת כי יש רקיע א' למעלה בעולם
 העליון הזה והוא הנק' שמי השמים כד' הן לה אקיד השמים ושמי השמים והיינו דאמר
 שלמה הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך והרקיע הזה הוא הנז' ביחזקאל בנאמר
 וממעל לרקיע אשר על ראשם נבג' וכדמסמע נמי בזוהר פ' נח ומה' שעורא אחריונא
 נמי אוכא לימים העליוני' גדול מזה והוא אף שנה והיינו דאמור רבין יומיו של הקב"ה
 אף שנה ואסתובגו אקרא דכתי' כי אף שני' בעינד כיום אתמוול וכיון דקילין דמד' טוב'
 מרובה היה לו לר' לומר כל העוסק בתורה אפי' יום א' בשנה כאן עסק אף שני' דהכי
 אספחן במדה טובה שהיא מרובה ממדת פורענות אף פעמים סנין כתיב וידעת היום
 כי ה' אקיד הוא האקים הא' הנאמן שומר הבריות והחסד לאוהביו ולשומרי מצותיו לאף
 דנה ומשלים לשונאיו א' שני' וגו' הנה כי הגיוול הבא מאת ה'יתברך לטובים כפי מדת
 הזוב הוא לאף דור והגמול הבא ממנו לפורענות אינו אלא לדור אחד דהיינו החטא
 לבדו סנין כתי' א' שני' ישלם לו והוא אינו אלא דור א' ונוכל לומר כי מעד ענותנותו
 של ר' לא רעה לגלות דו זה לתלמידים אלא עמד על קו הדון והשנה המדות כי דיו
 לבא מן הדון להינ' כדדון וא' חסד דלמא לשתמיט רב אורי מבית המדרש ויסקה

מאמר הימים למספרים תהלות ה

מאמר כתיבתו ונתר משנה באופן שלא יעלה לו אפ' יום א' בשנה . ועוד נזכר לזמן פני
תשם שמה מעט הקומ' דארס קדמאה וירוס חו ועכ' שתק אזומאן פני הללג וכפי הנר'
יכול י'אנו לחשוב עוד חשבונות אחר' שלמו וכן רבים ע"פ הסבגון והסדר הזה משום
רע"כ לא חשבנו חשבון מהימ' רקמב' העולמות העליונ' היונו עול' המלאכי' שאמרנו
כנו סוימונו הוא שנה זאת שלמעל' מוננו שאמרנו כנו סוימונו הוא אף שנה ואין ספק כי יש
עוד עולמו' אחר' ער' אין קץ ותכלית ועכ' הסדר הזה נזכר לחשוב חשבונ' ימיה' כחשבונ'
סרבוני מהשנה ומאן שנה כזו' ולא היא משום שלמעל' מזה בלעד' דשם הוא העונג
התמירי והסכר השלם שעתיד הבה לשלם למחבי' לו דאחמ' ביה עין לא דאתה אקי'
אלתך . וככ' למה משום שהג' בב'ת' סיד הנותן ממש והן הימיו' הארוכו' אשר עליהם
היה מתפלל' דהע'ה ושכתי בבית ה' לאורך ימיו' ורבי' כינצא בזה ועל כרחין אין לפרס'
אורך הימיו' הללו על רבני הימיו' שהרי למעל' מזה אמר'ך טוב וחסד וירפוני כל ימי
מיו וכי תוסק אדעתין דלאחר שמת יתפלל לישב בבית ה' רבני ימים אף ה'ך אך טוב
וחסד וירפוני כל ימי חיו כדו שאזכה לישב בבית ה' בעול' העליון לאורך ימיו' היונו
להתענג בתענוג התמירי אשר באותן הימים הארוכים וכן באה אנו ההבטחה עליהן
מאת ה'ת' שב' אורך ימיו' אשר יענה וגו' והן הן הימיו' הארוכו' שהבטיח לנו הבה בתורתו
בדל' ככר את אביר' זאת אמר' למען יאריכוני ימיר' וגבי' שלוח הקן כמו כתי' והארבת ימי'
נאזל בפק' דקדושין לעולם שכולו טוב ושכולו ארנ' . ובהיות כי עול' העונג התמירי
הוא ככ' שתום ונעלם אשר עין לא דאתה אקי' ואלתך עכ' זחלתי ואירא מלדרנש' כעת
למעלה מעולם העליון הזה אשר כל א' מימיו' הוא אף שנה . והנלעד' כי העולם העליון
הזה הוא כלול במדת תפארת דייקא כמו לישבא דרבנן דקאמרו ימנו של הבה אף שנה
נהנו יודע כי היום הזה של הבה דאמרו' שהג' אף שנה . במדה הזאת עתיד לחדש כנו
את עולמו' והוא היום אשר קראו הנביא' שהג' כולו לה' כד' א' והיה יום א' הוא וידע לה'
וגו' והקשו עליו בזהר' פ' שמות עכ' והיה בימיו' הרבו' הקס' חז' וכי שאר' וימוין' לאו אינון
די'יה' אף אר' אבא מלמד' ששאר הימים נתנים לשירים ואותו היום אינו לשירים אף של
הקבה כדו לעשות דין בעלום מפני שבאותו יום יפלו כל השירים ממעלת' ועד' ונשגב
ה' לברו' ביום א' הוא שאותו יום לא יהיה מעלה לשירים עכ' . והדריקו' אשר יזכו לאותו
היום וזכו אח' לעונג התמירי כדגרסו' בפ' חלק תאנא דבי איהו דריקו' שעתיד הקבה
להחיות אינון חוזרים לעשרים שב' והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם קדוש יאמר לנו
וגו' מ'ה קדוש לעולם קיום אף הם לעול' בעקיונים . ואת' אותן אף שנים שעתיד הבה
לחדש את עולמו' שנ' ונשגב ה' לברו' ביום א' הוא דריקוס מה הם עושים הבה עושה להם
כנפי' כנשרים ושטוים ע"פ המים סיונים שב' עכ' לא בירא בהמיר' ארץ ובמוט' הרים בלב
ימים . ואת' יש להם צער תל' הקויו' ה' יח' יפנו כח יעלנו אבר כנשרי' ורדנו ולא יבענו ילכו
ולא יעשו עכ' . והגם שראיתי למאמר הזה פירושים לא אמנע עצמי הגאול' ואתא
לירן אימא ביה מלתא ונראה דנגמא זו בעולם ועין כי כל מה שברא הבה בעולמו' לא
בראו אף לכבודו ועכ' ובינו בא המסובל' וזהירו בשכלם הזך על ברזיה פחותה שיש
בעולם והיא תולעת המי' אשר הוא גדל אלנו כי אחרי עבוד עליו שבעה שבועות

באמר הימים למספרים תהלותה

כה

ימים באכילה ושינה נאסף הוא א עמיו וכונה לו לעצמו בית ונשאר סס כמת קבור
 בתוכו ולאחר שתי שבועות אחרות יוצא משם כבדית חדשה ונהפך כולו ללבן וקרני
 הזר על מצחו ויש לו כנפים ג' ויעמוד עוד שבוע אחר בעולם ומזדונג עס בת זוגו
 ומטלת בנים לקיום המין קוד שיחזרו לעפרן כי סוף תולעת הוא ואין בו עצם ואינו
 יכול לחיות ובחרם באמת גדולי חקרי לב על דוגמא גדולה כזו בשרץ הגרוע הזה
 נבזה נמח למסכיל לקרב א השכל דבר תחית המתים ודבר הכנפים המורים במאמר
 הנזכר וגם מה שאמר רבי העלה אין בו לא אכילה ולא שחיה וכו' לא דריוקים ויטבים
 ועשרותיהם כראשיהם ונהנים מזיו הכבינה . וא תתמה לאמר מה זאת עשה אק' לנו
 דוגמא גדולה כזו בשרץ גרוע כזה דהיינו טעמא רעבד הכי משום דמלתא אגב אורח
 קיי לן קלה בטבע היינו שבזכות מורת הענוה אדם זוכה לחיוי העלה כלומר אם יהיה
 אדם בעליו נבזה בעיניו נמאס ויהיה ספל רוח במאד מאד בפני כל הבריות דמיא
 לתולעת במ'ס דהעה נאכדי תולע' ולא איש וגו' זוכה לכל המונ והכבוד בעליו ובעלה
 דמיא דהאי תולעת אשר בחייו שהוא דנגמת העליו הכל משרתים לפניו להכין לו
 מזון ומחיה כי אינו כמו שאר התולעים המזיקים כגון עש וסם שהכל זה ידיר לכלותם
 ולרחות מן העול' אמנו התולעת הזה הוא ענו ביותר כפי מדרגתו ועין כי כל התולעי'
 מזיקים את ה בריות ואוכלים את הפירות וזה אינו מזיק וגם אינו אוכל אש עלי ארץ
 שרק יהוא אן התנותים ואפי' התנותים הגולדיים עליו אינו אוכל הוהם וכך למה נתן
 הלה בטבע המין הזה כרי ללמד דעת את העם שלא להטריח את הבריות יותר מראוי
 ולקשתקם בהכרחי כי הא דאמ' מר האי מאן דאפשר ליה בנהמא דשערי ואכיל חטי
 קעבר משו' כל תשחית הלא תראה המין הזה שיש לו מרה טובה זו שהכל רעים לכבדו
 ולספק זרכו כל ימיו חייו כנו' ונקבר אח' ככבוד דהיינו במשי ויהו גב רמו לחלוקא
 דרבנן כי כשם שהחסידים והישרים משתדלי' בכל ענין לסבל מצות ומש' בעיה והן הן
 לבושיהם לעהב כן התולעת הזה יגע וטורח ועבד ליה מדיקה הדין לבוסא וקרא
 נאולי לדוגמא זו בתבונן גם כן רב במס' מגילה פ' בני העיר כשנאמר לרב הונא יהא
 דענא דתטנס בשיראי' ענד נכל לומר כי הוא דוגמא לכלי מילת טעתי ד'אוי' להוציא
 בדאול בש' כמה מודליקין ולאחר כל הכבוד הזה התולעת יוצא מקברו והוא כעין
 התחיה כראמון ומטיל ביני' לקיום המין ביה התולעת הזה אינו נולד מהעפוס כשאר
 התולעי' וכל זה הוא גב דוגמא להא דאול התם עתידה אשה שתלד בכל יום כי גם
 זה הוא מטיל בנים כעין התרנגולת ויהי' שאתים לו לתולעת הזה כי התרנגולת
 אינה מטלת לא בינה אחד ביום זה מטיל בינים הרבה והוא גב דוגמא ל'ל טעתידה
 אשה שתלד בכל יום ולדות לרוב וכלי צער כעין התולעת הזה שאין לו צער לא כמו
 התרנגולת שיש לה צער ועין כי אז נתכסד עין אה ויתבסס עליא כבשעת הבריה
 וכל הנשי' יהיו אז דוגמא דחוק ראשונ' ויולדו דמותה כדאית' במדרש כו ביום נבראו
 בו ביום שמשו בו ביום הוציאו תולדות ואר' יהושע בן קרח עלו למטה שנים וירדו
 שבעה . ובהיות כי כל ישראל יש להם חלק לעהב בני ועמד כולם דריוקים לעולם ורשו
 ארץ עכ' בל'ער כי כל הדוגמא הזאת על ישראל באמרה משום שבשכילם נברא העולם

באמר הימים למספרים ההלכות

כדאיתא במדרש נ"ה היינו רמוסם לן קכה ע"י וסעיהו איתראי תולעת ועקב מתי
 ישראל נוט תולעת מוסי בצרוף אמוץ וחסרו אשר הוכחנו לתחיית המתי דרך טבע
 בימא ביה ענר רחיה מעליות מדאוריית' נוסף לכמה ראיות שאמרו בה רבנן פ' חלק'
 בתיב כי בר מצוה נתורה אור גדרך חיים תוכחות מוסר ושא חול היה ענין בר מצוה
 אצל תורה אור ואני שאל מה ענין תורה אור אצל דרך חיים תוכחות מוסר אשר בזה
 אישכ בקצרה ע"י דאמור רבנן כל העוסק באור תורה אור תורה מחיהו בשלשה
 מקומות מוכנו בתור' שנה הבה להעלות בר תמוד והגם שלא לאורה הוא צריך ואין
 לך מצוה בתורה שאין תחיות המתים תלוייה בה לא ולמד בהר לקת הנרות בתחילה
 כתיב ואתה תצוה את בני ישראל וגו' באהל מועד מחוץ לפרוכת אשר על העדות
 וערוך אותן אהרן ובניו וגו' ובסוף פ' המועדות שכתב כתי' מחוץ לפרוכת אשר על
 העדות יערוך אותן אהרן ובחומש הפקודי' כתי' רבר א אהרן ואמרת לו בהעלותך
 את הנרות וגו' וק' ל' מ"ט בתחלה אמר קרא יערוך אותן אהרן ובניו ובסתים אלגו
 האחרונות אמר קרא יערוך אותן אהרן בלחוד ולא בניו לא קאמר ועוד בסתים אלגו
 אמר קרא יערוך את הנרות בלשון רבים ולע"א דפרים מצינויהו דאינון ז' כי היכי
 דלא תימא מעוט רבים שנים ע"כ אמרתי לתרץ דמכאן מוכח שעתיד אהרן לחיות
 ולהלליק את הנרות בכית המקדש דלא אמ' קרא בכלהו זמני ובכלהו דוכתי אהרן
 ובניו הא שעד השתלשלות הכהונה מאכ לבן קאמר קרא אמנם באמור אהרן דווקא
 שם דעל אהרן קאמר וסימוך בואת יבא אהרן א הקדש והוא ע"י שדרזל בס' חלק
 מצינו לתחיות המתים מן התורה שבא ונתתם ממונו את תרומתה' לאהרן הכהן וכי
 אהרן הכהן קיים שישראל בותני' לו תרומה לא מלמד שעתיד לחיות וישראל בותנים לו
 תרומה מכאן לתחיות המתים מן התורה ומוס בתחילה בלשון יחוד ובאחרונה בלשון
 רבים לרמוז לנו על גורל אהבת הבה אינו שלא יכנו בירות המנורה עוד כמו שבנו
 בבית שני שלא היה נשאר לא א' דהיינו בר מערכי כדאית' בינוא פ' טרף בקלפי
 אמנם לאחר התחייה לכשיכלה הפסע ויתם החטאת ונצדק קדש בואת יבא אהרן א
 הקדש ולעולם יומא כל ז' הנרות דולקי' כי הוא רוגמת המנורה של מעלה וכסם
 שהמנורה העליונה מאירה לעולם בלי הפסק כך המנורה התחתונה תאיר לעולם
 בלי הפסק כד' א מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות ענר יש לו הוכחה מעליוא
 לתחיות המתים מן התור' מפ' תנא הארץ נפש חיה וכתבתיה בפי' סירת הארץ בס' ד'
 ע"ש וקדברים עתיקין ואין כאן מקום להאריך כי כבר יבאנו מכוונת הדרוש

הנה אמר המד בתי מהנהו קראי דתייתי תר אבא זל להוכיח על תחיית המתים מן התורה
 יש לי בהם ראיה אחרת ככוכה ותי יגלה עפר מעיניו ואלוי יאח' ככוכו בני' ז' הו כי תבאתי
 דאיתי בס' ואתה תבנה דכתי' באהל מועד מחוץ לפרוכ' אשר על העדות יערוך אותן אהרן
 ובניו מערב עד בקר לפני ה' חקת עולם לדורותי כס מאת בני ישראל ובסוף פ' התועדות
 שב"כ כתיב מחוץ לפרוכת העדות באהל מועד יערוך אותן אהרן מערב עד בקר לפני ה'
 תמיד חקת עולם לדורותי כ' על התורה שהורה יערוך את הנרות לפני ה' תמיד פ' סוף חז'
 מה זאת עשה לקים לנו כתי' שיבא לנו טעם לתחיית המתים מן התורה דלא בס' תבנה דכתי'
 ביה אהרן ובניו לא כתי' גבייהו תמיד כלל ולא בס' תועדות שלא כוכר דק אהרן בלחוד כתי'

מאמר הימים למספרים תהלות ה'

כו

בזה תמיד עמי וזמני ויותר היה כופל לשון תמיד כשזכר גם את בניו דלא היה קמ' לן שכן
 יהיה תמיד ע"ד השתלשלות חשב לבן וכשזכר אהרן בלמוד לא הל' לתמיד תמיד דהייך
 יערוך אהרן את הכרות תמיד והרי כאסף א עתיו לא לזו ש' לתמי'ת תמים מן התורה
 פעמית אהרן למיות ויקים חנות הערכת הכרות תמיד ע"ד שחסיים בה מר אבא זלמה ואי
 אישר מילי הוה חמיכא עוד מילתא דהאי תמיד דכתיב באהרן אתה לאשתו עינן שוכה אהרן
 בתנות הערכת הכרות תמיד בכל יום אף לאמר המרבן כמו שוכה איהו להקריב תמידין בכל
 יום כדכתב הגאון הרמב"ם זל הביא דבריו מר אבא זל סוף סירת המדרב"ם ויען כי הלכות
 הכרות היא תנוה חביבה שזכה בה אהרן במקום מנוכת הכמיאים שהיה מיצר על שלא הקריב
 עמוס עד שז' הנה' לגד ולה מוז אתה עתיד כדאז' אשר ע"כ כמכסה פ' הכרות למנוכת
 הכמיאי ע"כ לא זזה ממנו גם אחרי מותו דהיינו להקריב פ' הכרות היוצאה ערב ובקר תמיד
 חזי יומי בגולה האומרים אותה בכונה ואפשר שעריכת כרות אלו מקריב ומעריך אהרן
 במדרב במקום שהוקס וכמך המשכו כי הוה מקום כבודו של אהרן הוהיל ולא כעכס לארץ
 והכי תסתבר כי היכי דלא תהא עבודת הכרות גרועה מעבודת התמידים ע"כ הגהה:

ונחזור לענייננו כי ויש ימים למטן ויש ימים למעלה עכשיו ראוי לרעת כי יש לימים
 הללו שלטנות וממשלת מה בעולם כל א' וא' בזמנו ובמקומו כדאית' במדרש רבה
 ע"ס הן קרבו יומי למנות דרבנן אמרי כיון שידע משה שהיה לו למנות באותו הוי' מה
 עשה אר' יבאי בתב"ג סת' יב' ל"ב שבטיס וא' הניח בארון שאס ובקשו לזייף דבר סיהיו
 מונחיס אנתה שבארון אמר משה מתוך שאני עוסק בתורה שכולה חיים היום שוקע
 זה זר בטלה מה עשה הלה רחמ' לשמש והיה עומד ומתקש' כנגדו אמ' איני שוקע ומושה
 קיים בעולם לפי' חוב' ופרס' אס לא בכיתי לקשה ויס שנתקשה היום כנגדו מהו הן
 קרבו יומי כאר' שאינו לחבירו פלג' קובל עליך לפני המלך עכ"ל וכיוצא בה נמי אמרו
 ב"ב ע"פ ויקרבו ימי ישראל למנות מהו ויקרבו אמ' הבה היו קובל עליך לומר כי הוא יקני'
 בארס שאומר פלג' קרב על חברו הוי ויקרבו עכ"ל וכענין שלטנות הימים כל א' וא'
 בזמנו תשוב תראה מאמר נפלא ב"ה פ' אמור ע' פ' ושור' או שה אנתו ואת בנו לא
 תשחטו ביום אחד הביאו שם ענין תענית חלום שנריך סיהיה בו ביום וז' ת' תנינו
 יפה תענית לחלום כאש' לבעורת ועקרא דתעניתא בההוא יומא ממש לאו ביומא
 אחרא י"ט בגין דלית לך יומא לתתא דלא שלטא ביה יומא אחרא עלאה וכד איהו
 שארי בתעניתא דחלמא אוליפבא דההוא יומא לא אתעדי עד דאתבטל קהיא גזרה
 ואי דחי ליה ליומא אחרא הא שולבנא דיומא אחרא הוה ולא עאל יומא ביומא אחרא
 דחבריה כהאי' בגונא לית לך יום דלא חתומא עליה וומא עלאה לעיל ובעי ב"ב
 לאסתמרא דלא יעבוד פנימו בההוא יומא ולא יתפני' גבי שאר יומין אחרין ותנינו
 בעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא עבוד ב' חסד בעלמא אתער חסד לעילא
 ושארי בההוא יומא ואתעאר ביה בנייה ההוא יומא קאים עליה למיזו אכנטרופא
 בנייה כשעתא דאצטרך ליה בגונא דא בעובדא דלתתא ועל כולא אי עבוד ב"ב
 עובדא אכזורי הכי אתער בההוא יומא ופגים ליה ולבתר קאים עליה לאכזורי לשיצאה
 ליה מעלמא בההיא מרה דבר בש מורד בה מורדן ליה ענד דרד' לרעת כי הימים
 הללו מהירדים את הארס תמיד שלא יחטא ואס שומע הארס לקול הזהרתם זוכה בהן

בטמור הימים למספרים ההלות ה'

והן לבנושים לבחנתו כנארתה מן העלה ומוליכי אותה קמו קב"ה ונותן לה סכרה
 בשלם שבכנסים באותן הימים העליוני' דהכי גרסינן בפסיקתא רבתי' זל מכל משמר
 בנזר לבך א"ר אחא רמח מ"ע בתורה כנזר רמח אברים שבחדש שכל אבר ואבר צומח
 על הארס עשה בי מנוה שתחיה בזכותה ותאריך ימים ושמה מנות לת' כמנין ימות
 החמה שכל יום מאשה שהחמה זורחת עד שהיא סוקעת צונחת על הארס ואומר לו
 גזרתי עליך בני שהגיע יומך ליום זה שלא תעבור בני עבירה ואתכריע אתי ואת כל
 העולם לכף חובה עב"ל. ואם שומע אדם לקול הימים הזעקים עליו ומחזירי' אותו
 לעבודת ה' אז אנו לו בעלה ובעהב פוק חזימה כתי' בר"מ פ' אר"א זל אבי ראשון
 ואבי אחרון אבי ראשון בכלל ואבי אחרון בפרט וכלא בכללא חדא ורזא חדא כיון
 דינדעדא בכלל יסליס כל שייפוי ומואן חינון רמח פקודין דחינון רמח שייפין דב"ב.
 כיון דאשתלס בהו על האי' בכלל כדון ינדע באר"ח פרט דר"א איהו אסונתא לכלא
 ונדע כל יומי שתא דמתכרין למהב אסונתא לכלל שייפין ודאו הכי הוא עילא
 ותתא שתא ויומי דיליה יהבין אסונתא לכלל שייפין עילא בזמנא דשייפין אריקו
 צרכאן ליומי שתא כדון אסונתא וחיון תליין שאן מעלילא ואתמליין מכלא מאן גדיס
 לון יומי שתא אוק' ה' לתתא כד ברנש יסליס גופיה בחינון פקודי דחוריי' לת' לך
 כל יומא דלא אצ"א למצרכא מניה וכד אינון מתכרבאן מניה כדון חיון ואסונתא
 תליין עליה מעלילא מאן גרי' ליה אינון יומי שתא אינון חד כמה דאתכרבאן מעלילא
 מרזא דארס ה' מוצרכאן מתתא מרזא דארס זכאי' אינון ישרא' בהאי עלמא באר"ח
 פקודין דאוריי' דהקרן ארס דכתי' ארס אתס אתס קרני' ארס ככו' ובגין דישראל
 אקרן ארס אית לון לאשתרלא באינון פקודין דאוריי' למהי כלח חד ברזא דארס
 עכ"ל. וכל מי שאינו שומע לקול הנזחה וזכרון שמזדים לו אותה הימים ענשו חמור
 דחמור א' לילין דחמור' לשויבן כדאית' בזה"ש פ' יחי' זל ושכבתי עם אבנתי רבי יהודה
 פתח חז"ס שמענו והענידים הביטנו לרחות החרשים שמעו אין בני' כשא' דלא ביייתין
 למי' דאוריי' ולא פקחין אנדבייהו למשמע לפקודא דמאריהון והענידים דלא
 משתכלין למנדע על מה אינון קיימין דהא בכל יומא ויומא כרזח' כשיק וקרי ולית
 מאן דישמח דתניא אינון יומין דבר' נש כד אתכריאו בההוא יומא דנפק לעלמא כלהו
 קיימין בקיימייהו ואולין נטאשין בעלמא כחצין ואחרין לכב כל יומא ויומא בלחורני
 וכד ההוא יומא אצ"י ואחר' ליה ובר' נש עביר' בההוא יומא חובט קמי' מאריה' ההוא
 יומא סליק בכנסא ואסיד סגרותא וקאי' בלחורני' לבר' ותאבא בתר' דקאי' בלחורני'
 ותיב' עד דבר' נש עביר' מניה תשובה זכה תב' ההוא יומא לאשתריה לא זכה ההוא יומא
 נחת' ואשתתף בההוא רוחא דלבר' ותב' לביתיה ואיתתקן כריוקניה דההוא בר' נש
 ממש בגין לאבאשא ליה דוייר עמיה בביתא ואית' דייגריה לטב אי' הוא זכי ואי' לחו
 דיגריה עמיה לביס בין כך ובין כך אתפקראן אינון יומין נחשרין ולא שאן במי' יבא
 דאינון ראש צדון קמי' מלכא קדישא ולא שביק לעילא יומין לאתעטרא בהו בההוא
 עלמא ולאשתקבא בהדיהו קמי' מלכא קדישא ת"ח כד קריבו אינון יומין קמי' מלכא
 קדישא אי' הוא זכאי' האי' בר' נש דנפיק מעלמא סליק ועייל באינון יומין ואינון לבושי

יקרא דמתלבטא ביה כשמתיה ואינון יומין דזכה בהו ולא חב בהו ווי לההוא דגרע
 יומיו לעילא דכד בעיין לאלבשא ליה ביומיו אינון יומין דפגים איהו בחוכו חסרין
 דההוא לבושא ואתלבש במא חסרא בש אי סבואין אינון ולא להוי לבנ במה דאתלבש
 דההוא עלמא כדון ווי ליה ווי לבשמה דדיונין ליה בגיהנם על אינון יומין יומין על
 יומין על חד תרין דכד נפיק מהאי עלמא לא אשכח יומין דאתלבש בהו ולא הוי ליה
 לבושא במה דאתכסי זכאין אינון דיקויא ריומיהון כלהון סמירין אינון לבגי מלבא
 קדושא ואתעביד מנייהו לבושא יקר לאתלבשא בהו בעלמא דאתי עכ"ל . ואמר אחכ
 שעל זה באמר ואברהם זקן בא בימים פי שבכנס ונתלבש בימים כלם בהיו מתוקנים
 בראוי עכ"ל . וכיוצא נמי כתוב במדרש הנעלם פ' חיי שרה זל ואברהם זקן בא בימים
 וכו' ר' בא אר ויחנן באותן הימים הע"ב שהוא ימים ולא הע"ה שהוא לילה אר יעקב
 באותן העולמות שהן ימי' באותן התנאות והבסופין שהוא נחל עכ"ל ודבר זה מובאר
 הוא יען כי ימי הע"ה קדשים הם ביותר ולע"א שחזים אינם נקראי יום בשם העצם אלא
 בשם השיתוף כי במה שאין עם אורה אינו נקרא יום אלא לילה כדא יקרא אקים לאור
 יום אמנם הימים העליונים לא די שהם ארוכי' כדאמרן לעיל אלא שהם ג' כלם אורה
 ושום חשך ואפלה אין בהם כלל ואמלא היה העול' זוכה להשתמש באור הקדמון שבא
 תה"ה ביום ראשון גם בימי הע"ה לא היה משמש בהם חשך כלל כי העולם לא היה
 מקבל האור מהעבד דהיינו מהשמש שהוא בגלגל מקיף ואור חוזר אלא מארון הכל בה
 אמנם ל"ל יהיה כן בלי ספק והיינו דאמר הנביא קומי אורי כי בא אורך וכבוה' על-ך
 זרח וכתב נבוי לקמיה לא יהיה לך עוד השמש לאור ויום ולנוגה הירח לא יאיר לך
 והיה לך לאור עולם וגו' ובענין הסדר הגדול מהימים העליוני' תשוב עוד תראה
 בזוהר פ' חיי שרה זל ואברהם זקן בא בימים ר' יהודה פתח אשרי תבחר ותקרב וגו'
 האי קרא אתמר אבל זכאה הוא כ' דאורחוי אתכשרן קמי קבה דאיהו אתרעי ביה
 לקרבה ליה לבגיה ותיאובתא דיליה הוה כל יומיו בהאי עלמא ולא אתקריב אברהם
 בינמא חד או בזמנא חדא אלא עובדו קריבו ליה בכל יומיו מדרגא לדרג' עד דאשתלק
 מדרגו כד הוה סיב על בדרגין עלאין ברקא חיי דכתו' ואברהם זקן וכדון בא בימים
 באינון יומין עלאין באינון יומין ידועין כדזא דמה ימנותא עכ"ל . והנה למרנו מן
 המאמר הזה סייע מעלייא לבעלי תשובה אשר בתשובתם גם הם זוכים בכל הימים
 כמו הגדויקים גמורים והוא ע"ד רח"ל ס' דעכוס יש קונה עולמו בשעה א' ויש קונה
 עולמו בשני' הרבה והיינו נמי דכתו' בההוא מאמר דפ ויחי שהעתקנו לעיל זל עבד
 בההוא יומא חובא קמי מאריה ההוא יומא סליק כביסופא ואסהיד סהרותא וקאים
 בלחודו לבר ותאבא בתר דקאים בלחודו יתיב עד דבר נש תב כדון תב ההוא יומא
 לאתריה . אמנם גבי אברהם אמרוינן הכא שזכה בצדקתו בכל אותן הימים מדרגה
 אחר מדרגה ולקמיה אמר גבי בעלי תשובה שזוכים לכל אותן הימים בשעתא חדא
 וביומא חדא . וזכר רב גובריהו דבעלי תשובה סקונים עולמם בשעה א' כדלעיל .
 זכאוי לנו לדעת כי הימי' אומרים סירה לשני ה"ה וזה לל לדקדק מיום השבת שהוא
 זממא אמר סירה כראית' בפ' ט' מפרקי דא' כז' שעות כיום בע"ש ככנס א"ה ב"ע והיו
 מלאכי

מאמר הימים למספרים תהלותה

עלאכי הסרת קורים עליו ואומרים ארס ביקר כל ולין וגו' באיום השבת ונעשה לו
 סניבור אמר לפני ה'ה רבנו טע בשבת ימי המעשה לא נקרה הרב בעולם ובי אתה
 מתחיל וזה קדושתו וזה ברכתו סכ' ויברך לקי' את יום השביעי ויקדש אותו התחיל
 משורר ויזמור ליום השבת שנאמר מזמור שיר ליום השבת עכ' להדר כר פשוט שאין
 בנות המאמ' לומר שאד' הר לקס בזה המזמון ליום השבת שהרי א"ל לפרס פשט המזמור
 כולו לא לשבח והודאה כלפי ה'ה ואין לו לשבת שבת בזה המזמור כלל ואין מקרא
 יוצא נודי פשוטו לעולם אלא הרצון בזה שאד'ה רצה לקלם לה'ה בשבת ויום השבת
 ונשתתף עמו בשירתו כדי לזכותו לפניו ויתברך וען כי לא רצה להיות כפני טובה על
 ההנאה שבאה לו עי' דחלת'ה במאי קא פליג ר' ישמעאל לקמיה באומרו המזמור הזה
 ארה' ר אמרו וכו' והא מדברי ת"ק נמי שמענו שא"ה אמרו לא עכ' כל דעל דעתיה דת"ק
 המזמור הזה יום השבת היה משור' אותו ושמע א"ה את שירתו ונשתתף גם הוא עמו
 בסיר כדי לזכות את היום לפני ה'ה כשם שקבל גם הוא זכות על ידו ועד דר' ישמעאל
 ל' שאד'ה תיקן שיר זה ולמרו ליום השבת שיסורר אותו לפני ה'ה ועבר הכי כדי
 לזכות את היום לפני מה שקבל גם הוא זכות בשבילו והנז השנה שבהם בן
 למר וכן למר שיר זה יום השב' אומרו דרך קבע עין כי הוא השיר המיוחד אין לשורר
 קמו קב' והי' איתא בזהר פ' תרומה זל מזמור שיר ליום השבת תושבחתא דא א"ה
 קאמר לה בשעתא דאתתך מבתא דערן נאתא שבת וקנין עליה ואוקמהו סברייא
 תושבחתא דא עלמא תתאה קא משבח לבי עלמא עלאה יומא דכלא איהו שבת
 מלכא דשלבא דיליה נדא איהו מזמור שיר ולא בתו' מאן קאמר ליה כמה דאוקימנא
 מזמור שיר ליום השבת וימא עלאה שבת עלאה עכ' כלל הרברים המזמור הזה
 יום השבת משורר אותו כדורא וקיינו רינולין האידנא בברכת ונזר של שבת זה שיר
 ושבח ליום השביעי שבו שבת א' מכל מלכתנו יום השביעי משבח ואומר מזמור שיר
 ליום השבת ואלה בני אומר זה המזמור כדי לזכות את היום לפני ה'ה למר כראית
 ליה ולמר כראית ליה וכ' למה כדי שלא להיות כפני טובה כדלעיל

אחד החגים ראה גם ראה שר' הפ' ראשון איכון אותיות משלה להורות על מחשלתו יתברך
 כד' ותלכותו בכל משלה ויושר ההגות להשכיר ולהעניש בנדק ומשפט בקדש וברחמים
 וכן מוכח הולך כל המזמור עד' וכתב ג' הודיה ושבח על העתיד בפ'ה גדלו מעשיך ה'
 שר' הג' תלות אחרונות איכון אותיות מעש רתו לת' דוד אדוכנו על ענתו ברוח קדש
 הרימותי במור מעש וכחשדל על פ' כפלאותיך ומשבותיך אלינו שחמרו עליו ועל
 דמכעס בן שלט: וכודע משל' שלדוד לאהיו לו קיי' לולי שכתן לו אדה' ע' סכה משכנותי
 והככים הק'ה עי' וכן קיייתו וקבלו על ענתו האבות ויוסף הנדיק כחבואר בה'ה הכה כי
 בן מלת חזק איכון אותיות ארס: והתיר השפס הענוס שכתבתו בו כל גדולי עולם מדוע
 דרך רשעים בלמ' ורשע חתיר את הנדיק בת'יתת פ' בפרוח רשעים כמו עשב וסחך לו
 ע' ואתה מרוס לעולם ה' להודיענו שסחקה' עושה דין ברשעים שמו מתגדל ומתרוסס
 בעולם שכן כתוב ורשעים עוד יזכר ברכי כשמו את ה'הללויה וכדדרשו ז' שלא אחר הללויה
 עד שרצה בתליתו של רשעים חזו' שכן ר' פ' ואתה מרוס לעולם ה' עול' כמס' לקים והס'ת
 עס הכלל' עוליס כמס' חזו' יסוד קב'ה ושכמתיה: וכן עוליס ר' וס'ת ואתה מרוס במס'

מאמר הימים למספרים החלולה

כח

שהו ור' זמ'ת לעולם העם הכולל עולי' כנס' אקים להורות כי ה' הוא ה'אקי' ויאמר יתפרד
 כל פועלי' און ע'ד אצל פועל לרשעים הכאה להם והכאה לעולם: וידוע ח' צחה על ס'ת
 דיק כתח' יפדק דאיכון אותיות קוח שעתיד הב' להעלותו מן השואל ויעמוד ג' הוא
 לשורר והלל להם' על רוב חסדיו ולע'א שיעיד על יסודו כמו סימ' הפיטון: והואיל וכל
 ד'ת כדרמי' לשבח חמ' בתול'י' בבית ה' שהגם כהר'ת איכון אותיות שבי' ואל' דכלהו איתבהו
 ביה איכון ג'כ אותיות י'ש'ב וכת'י' ה'לחבול י'ש'ב ועולי' כתס'י' הויזית וחב'ב חורחין יפורש
 פ'כ עד' הכו'ט' שדרשו דורשי' השמות על חל'ת לשבי' לא שחעו בקול' ה' וקבלכו ממרכ'ת הלוג'
 אנוקל שהוא ג'כ כ'כ למפר' בנין סס ה'ואכן כיתח' להיות שתול'ים בבית ה'וגו' ומתס' ואחר
 להגיד כו' ישר ה'ופתח דבריו חמ' טוב להודות לה' ע'ד אמרס' אל' על פ'טוב וישר ה' למה הוא
 טוב חפכי שהוא ישר ולמה הוא ישר חפכי שהוא טוב כי באמת טוב וישר ה'וע' כ יורה חסדו'
 בדרך כמו שעה לקה'ר דפתח ליה בתשובה כחשד'ל חל'ת ועתה' ואל' עול במקו'
 חלילה וזה'ס' נורי' ולא עולתה בו חשמי' כל מוכה לו ע'כ הגהה:

עוד נוכל לומר דהיינו טעמא דשר א'ה את המזמור הזה כדי להתלבש באותן הימי'
 העליונים בעולם העליון והשתא דאמר' דיום השבת גופיה משבח ואומר מזמור שיר
 ליום השבת וכי היא שירתו עצמית הקדומה לו נוכל לומר ג'כ ע'ד' דלאו יום השבת
 בלאמר קא משורר שירה לפני הב' א'ה כל יום ויום נמי מו' ימי המעשה משבח ואומר
 שירה לפניו ית' כל א'וא' לעצמו וכס' שסיר של יום השבת היו משוררים אותו הלוויים
 בכה' כיום השבת כן על שאר השירים שהיו משוררים מדו יום כיום מו' ימי המעשה
 דהיינו לשם א' כראית' במת'ני' סוף מס' תמיד נוכל לומר דהן הן השירות שמשוררים
 הימים ממש לפני האי' כל א' בזמנו והיינו טעמא דאומר רבנן בגמ' פ' בתרא דר'ה
 דגרסי' התם תניא ר' אומר משום ר'ע' בראשון מהו אומר לה' הארץ ומלואה משום
 שקנה והקנה הכל לרצונו ושלט בעולמו בב' מהו אומר גדול ה' ומקולל מאד על סס
 שחלק מעשיו ומלך עליהם: בב' מהו אומר אק'י נצב בערת א'ע'ם שבלה ארץ בחכמתו
 והכין תבל לערתו: בד' מהו אומר א בקמות ה'ע'ם שברא חמה ולבנה ככב' ומחלות
 ועתיד ליפדע מעונ' דהי' בה' מהו אומר הרבינו לאקי' עזונו ע'ם שברא עובדות ורג'ם
 לשבח לשמו: ב' מהו אומר ה' מלך באות לבס ע'ם שבמר מעשיו ומלך עליהם: בז'
 מהו אומר מזמור שיר ליום השבת ליום שכולו שבת ע'ם בגמ' ובסוף מס' תמיד תנן
 בשבת היו אומרים מזמור שיר לעתיד לבא ליום שכולו שבת מנוחה לחי העולמים:
 והל' ע'ד טעמא דמסתבר על השירים הללו שהיו אומרי' הלווי' בכה' על הקרבן משום
 שעי' הקרבנות העולם עומד כדברסי' פ'ק דאבות על ג' דברי העולם עומד וכי' וכפ'ר
 דתענית נמי אמרי' א מלא מעמדות לא בתקיומו שמים וארץ שנ' אס לא בריתי וימס
 ולילה חקנות שמים וארץ לא שמתי והיינו דאמרי' נמי במ'ר וכסדר עולם על יום ר'ח
 פיסן שנטל כל אותן העטרות וכמו שנדרב' בס' לקמן בא'ר וחדא מנייהו הוא ראשון
 למעשה בראשית ואין לומר דהאי ראשון למעשה בראשית סבו כברא העולם ממש
 כרי' דהא כר'א ק'לן דבתשרי כברא העולם וכמו שהוכחתי בדרוש בפני עצמו ואין כאן
 מקום להאריך בזה א'ה האי ראשון לברואת העול' קאמר כמו שפי' מוה'רא מרחי' בסס
 רש'י זל סא' בשבת היה וכדפי' נמי המדרש בעצמו במ'ר ובעתיק לשונו לקמן בס'ר א'ב
 הא

פאמר דימים למספרים תהלות ה'

האי ראשון לבריאת העול' נוכל לפרש על קיום בריאת העולם באמר והיינו דאמר'
ב'כר שלהי פ'ג זל ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו ראשון לבריאתנו של עולם
אמר ה'כ' כאו באתנו היום בראתי את עולמי עכל' וכ'כ למה מאוס שעקר שכונה
בתחונני' היתה כראית התם במדרש לעיל מהדק עניינא וכמרב' רבה נמי א"ר סמא
בר אבא מהו ביום הראשון מן היום הראשון שברא את עולמו בתאנה לדור עש
בריותיו בתחונני' ראה היאך כתב בבריאת יום ראשון ויהי ערב ויהי בקר יום ראשון
ליינו אומר אל יום אחד וכספ' פאמר יום אחד ואמר יום שנים ויום שלשה אל למה אומר
יום אחד שער שהב' ה' היה יחידו בעולמו בתאנה לדור עש בריותיו בתחונני' ולא
עשה כן אל כיון שהוקם המסכן והשירה בו ה'כ' סכ' יתנו וכו' הנסאים להקריב אמר
ה'כ' ה' וכתב שביום זה בברא העולם ע'כ' והשתא דאמר' שהעול' עומד על הקרבנות
ע'כ' נרדף לומר דשירת הימים היא מסוגלת מאד לומר על הקרבנות בבקר ובערב
יותר מכל השירות מאוס קיום העולם . ונלעד' דהשמש גם הוא מסתתף בעצמו
בשירת היום מאוס הא דאזל במס' יומא ג' קולן הולך מסוף העול' ועד שושן קול' ג'בל
חמה וקול' המזנה של עיר וקול' הנשמ' בשעה שינא' מן התק' ואית נמי במר' פ' המאורות
ג' דברי קולן הולך וכו' היום וכו' כדכתבי' לעיל ומדאסיק גמ' דילן קולו כל יום ועיר
בארתיה קול' ג'בל חמה שמעי' מינה דקול' ג'ל' ל חמה מסתתף בקולו של יום בשיר
ואיתא לקח ואליתא לקח ומה שחשד זה מלא זה ולפ' למדנו יתר שאת יותר עז בזכות
אמירת השיר' כפי מה שהיו הלוי' אומרי' כב' ה' לאחר זכרון ס' הקרבנו' רבר יום כיומו
דנפיש זכותיה בראי' וען כי העול' עומד בזכות הקרבנות כל לעיל . וכל השירנו' הללו
הם שירות עול' ה' דח' דין שמאמר' כב' עול' העליון למפורס כוה' פ' תרומה שהעיתקנו
ליני' גבי שירת יום שבת ואך ספק אנלי' שכל השירנו' הללו משומר שמשא השיר גדול
עם כל השפ' כתות של מלאכי השרת אשר יונאי' עמו ולכן בסורה האדם שירות הללו
יבוק לקסתתף עם כל אותם המלאכים שמאמר' הכי כי זכותא דרביס ערוך וברוב
עש הדרת מלך ולע'א שכל אותם המלאכי' היו בעזרתו בעה' ובעה' וזכה להתלכס
באנתם הימים העליוני' נאולי' לזה רמז קרא באמר' אש יש עלינו מלאך מליץ אחד מני
אלף הא' אלף פ' דיונו על ג' שנים הא' הוא לשון למוד כר'א ואלאך חכמה וקב' סס מספר
למשמע' נתרוממו איתנהו הכא היינו אחד מהאלף מלאכים ראשי חיילות מהאלף שנה
שהוא וזמן של תב' ה' שאלמד ומליץ זכות לפכני ות' דהיינו להתנד לחדס יושרו והאי
לארס ל'ל' בשביל הארס יושרו היינו שירנו דאותיות דרוך כאותיות דרוך מיר ויאמר
סרעמו מדרת שח' מלאכי' כופר שהיו עמו מצעאר בשיר ההוא לפני ה' והארס
המשומר עמו בשירנו ככין וחונקן הוא כיון כן ורא' להתלכס ל'ל' באות הימי' העליוני'
ברקאמרן לעיל ועכ' הארס שזכה להיות לבנוש באומן הלבושו אורה אשר נתן לו
הכה בזה העול' דהיינו עיושא רמזיה וגו' מסנף דתפילין אשר כלס נק' אורה הטלית
נק' ע'ס אורה כר'א עושה אור כשלמה והתפילין הן הן הכתנות אור שהלבוש הכה
לס' ז' כראיתא כוה' פ' א' דחנן ועוד דם שירות התורה כתובות בהן והתורה היא
אור כר'א ותורה אור עכ' באותן הימים סנף' שם ה' עליהם כפי' דהיינו שבתות יום

מאמר הימים למספרים חרותה

בט

וימי חהשל סכות ודאי אין להניח תפילין בהם שכבר נתקדשו אותן הימים לשה' אפי' כעולם התחתון ונשמה יתירה נתוספה עלינו בהם באור מעולם עלינו ולכן אין צורך להניח תפילין באותן הימים ועיין במאמר התפילין אשר ליכיוסם ביארתי הכל יפה ופה ואם יזרו עוד האדם עצמו לקרות במעשה בראשית כפי הסדר שהיו קורים בו אנשי מעמד כראות' כפ' בתרא דתעניות כש הגא' ריאה ויאה ואם יהדר עוד המצו' בקרותיו פסוקי הפרשה ב' מקרא' ואל תרגום ופסוקי ההפטרה מדי יום כיום על סדר **וְהַיְיָ** עם סיד היום והמסני' והברייתו המיוחדות לזה עאכנו שיהיה מן המהדרין ואם חכה עוד לכונן מדי יום כיום בשמות המדגלא כש' וכש' הגא' שיהיה מן המהדרין מן המהדרין ושכרו יהיה כפול ומכופל מן השמי' ויקרא מיראי ה' ומוסבי שמו והימי' כול' יהיו בתוספת עליו בזכותו ועל כיונא בזה באו ונדויק יסוד עול' וזכה להתלבש באותן הימי' העליוני' כחונן בן ירד שהלך בדרכי האית' וראה עולמו בחייו דכל יום כיום מהימי' שלו נחשב לו לשנה ולכסוף נעשה מלאך כדלעיל ואין ספק שיזכה עוד לאותן הימי' הארוכי' העליוני' לכשיגמור שליחותו של מקום ויבא בחי' לקעוד על אחדותו ית' כראית' בפרקי היכלות אז בודאי יתעלה ביותר ויתלבש באותן הימים אשר למעלה למעלה דלא גרע הוא משאר הדויקי' אשר מעול' חנשי' ה' ונלעזר עוד כי יש סמך לימים הללו בתורה מפ' ויעש ה' אק' וגו' כתנות עור כי בתורתו של רמיה פתנב אור והאור היינו היו כרא' ויקרא אק' לאור יום מלמד שהלביסם הב' באותם הימי' העליוני' והכל היה בזכות השיר שאח' כיום השבת והיינו דאמרו כפ' ראו בזכות יום השבת כונל אדם מדינה סג' וכי' וכמו שהעתקנו לעיל והיינו כחה של שבת שראה אדוקר ושעב התחיל לשדרר מזמו' סוד ליום השבת כדי לזכות על ידו ליום שכלו שבת וכך הל' דמיה זכה לכתנות אור כדאמרן הא למדנו כמה גדול כח הימי' אשר עי' זוכה האדם לעול' העליון וכשם שדברנו בימי' הסכוע שצריך לעטר אותם ברוד' ה' וים יום בתת כל יום ויום שנח והודאה להב' מעניינו של יום - על כן ערו' נמי נוכל לומר בשאר הימים אשר יש בהם תוספת עליו ויתרון על שאר הימים כי טוב לומר השיר' שהיו הלוי' אומרים בכ' באותן הימים במוספין ובמוצאי דוק נתשבת את כולם על הסדר בסוף ס' עבודה שתקן הרב הגדול מורי הרמ"ע ז"ל - וטוב לו לאדם ג' שיעסק באותן הימים כל א' בעניינו של יום היינו לקרות פסוקים או משניות או ברייתות שהם מעניינו של יום כי זהיא בודאי כוונת מר"ע כשתקן להם לישראל שיהיו שואין דורשין בעניינו של יום הלכות פסח בפסח והלכות עצרת בעצרת והל' החב' כח' כראית' בפ' בני העיר ע' פ' וידבר משה את מועדי ה' א' בני ישראל ואין הרצון בזה שיקרא האדם הלכות פסח בפסח כדי שילמד אות' או שא"כ מה יועילו לו והלא כבר עבר על המצוה מפני שלא ידע! והלכה קודם לכן וע' ד' ראול פ' כיצד מברכים גבי אסור להיות מן הע' הזבלא ברכה דאמרינן התם מאי תקבתיה וילך אצל חכם ואקשינן עלה חכם מאי עביר ליה הא קעביר ליה לאסורא ומפרקינן וילך אצל חכם מעיקרא וילמדנו ברכות - הבא נמי אס' באה דורש בהלכות פסח בפסח מאי עביר ליה למאן דלא ידע מקמי דליתו פסחא הא קעבר עליה ואל' ויכל לאורה גורי כה

מאמר הימים למספרים תהלותה

ונשנס הכי לא קא בער חמירא בעירניה ולא עבר מצה ולא אכסר בלי מקמי פסחא
 וימ' תקון רבנן דשולאן ודורשין בהלכות פסח קודם לפסח ל' יום ולא להוסיף על
 תקנת משה ח' דהא משה נמי עבר הכי כדאשכחן גבי פסח שני דאמר לשולאן אותו
 עמרו ושמועה מה יצא ה' לבס' ובתלתין יומי קמי פסח שני הוה קרא וטעמא מאי תקון
 משה לישראל סתיו קוראין בהל' פסח בפסח וכו' לזכות קאמר הכי לפי שכסס שיש
 לארס רוחני כפי צורתו כן יש לה לתור כפי צורתה ולמסכת נמי כפי צורתה לתורה
 כפי צורתה כדגרסי' בפ' חלק הקורא פ' יוסף השירים ועושה אותו במין זמור והקורא
 פ' במסכת בלא זמנו וביא רעה לעול מפני שהתורה מוגדת שק ועומדת לפני הלה
 באומרת רב' שע עשאוני בניד ככנור שמנגני' בו עכ'ס אל' הלה בתו אכ' מה יעשו בני
 בשעה שהם אוכלי' ושומחי' אמרה לפניו רב' שע אס בעלי מקרא' הם יעסקו במקור
 ואס בעלי משנה הם יעסקו במשנה בהלכות ובאבות ואס בעלי גמרא' הם יעסקו
 בגמרא בהלכות פסח בפסח בהלכות עזרת בעזרת בהלכות החג בחג העיד רשב"א
 משום רבי יהושע בן חנניה הקורא פ' אחד בזמנו מביא טובה לעולם שנאמר ודבר
 בעתו מה טוב יום למסכתא כ' רוחניות כפי צורת כדמוכח מההוא ענבדא דמס'
 חגיגה שעשת' הספר לאותו התלמוד שלמד אותה כל יומי' כדאית' במדרש תנחומא
 הביאו בע"ס מנורת המאור נר' ב' בחלק הספר המיתים גא' כ' טוב וכו' מאד ללמוד
 ולקרא בפרסיות ובהלכות פסח בפסח וכו' כד' לעטרן מענייני אותו היום וכו' ה'
 האדם מתלבש בכל אותם הקדושות של הימים העליוני' ועם הסדר הזה נוכל לשמור
 ולעשות ג' ב' בשאר הימים אשר יש בהם תוספת עליו ויתרון מה על שאר ימי השבוע
 כגון יום ר' ח' ניסן שבו הוקם המשכן ונטל יג' עטרות אע"ג דכסדר עול' גב' ר' לא נמנו
 לא עטר עכ' יג' עטרות הן בודאי כדאמרן משום דיש במנינ' כאן דאין נמנין כאן
 ובמדרב' רבה פ' הנשיאים מבי' להו יב' עטרות וז' דא' ביום הראשון ביום שהוקם
 המשכן חינו אומר לא ביום הראשון מהו הראשון לבריאת העולם מלמד שא' בשבת
 היה ביוצאת אומר יב' עטרות נטל אותו היום ראשון לבריאת העולם ראשון לכהונה
 ראשון לנשיאות ראשון לשכיב' דכתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ראשון לעבודה
 ראשון לברכת כהני' ראשון למחוצת מחנה שכניה ראשון לראשי חרסי' ראשון לאסור
 במה ראשון לשחיטת צפון ראשון לאכילת קדשים ראשון לירידת האש דכתיב ותצא
 אש מלפני ה' ותאכל מעל המזבח וגומר עכ'ל נמוסיף אנו ברשות ראשון למלכים סכך
 הוא נמנה בכלל העטרות כמ' ד' שלהי פ"ג ומתני' נמי בריש מס' דה' זשייע לזה קרי
 באן כפי' כי יג' עטרות נטל אותו היום ולפ' טוב אף נעים לענוד מדי סנה בשנה את
 העטרות האלו כולם בו ביום וזה יוכל לעשות בקרנא אים את הקריאות אשר מענייני
 של יום זלא הן מבראשית עד אשר ברא לקים לעשות פ' החרס הזה לכס עד בכל
 מושבותיכם תאכלו מזות ופ' הקמת המשכן והקרבתו והמלוואים דהיינו מן ויביאו
 את המשכן למשה ופ' פקודיו כל פ' ויקר' ופ' ז' כמו כן כולה ומתחיל' שמויעד וישמע
 משה וייטב בעיניו ופ' הנשיאים דהיינו מן כה תברכו את בני ישראל עד זה קרבן נחשון
 בן עמי ירבו ופ' אסור הבמות אשר בפ' ראה ופ' המולך אשר היא בפ' שופטים ואס ירצה

פאמר דימים למספרים תהלות ד:

בקראת הפרשיות הנז' ולשנות המסניות הנז' ואם יוכל לקרוא בתמונות הם עכנוד
 שתיקן מוריניו הרמז ז' ל' ה' מסוכח וכן בכל שבת יוט' ושתדל לקרוא במסנה באותה
 מסכתא המיוחדת לאותו היום ונכה באלו שבו נברא העולם יקרא בפ' בראשית
 עד יום אחד וביום שלאחריו יקרא יום שני וכן בכל יום ויום על זה הסדר עד שבת
 יקרא פ' יום ששי כיון שיש בו בריאת האדם שנברא בל'ה בר' אלעזר ובראשיתו ברדום
 בפני עצמו וכן בכל יום ויום בכל ימי השבוע של כל השנה בלא לימנע האדם עצמו
 מלקרוא בס' המעמדות לפחות בתורה נביאים וכתובים אשר בכל א' ואחר מהימים
 דבר יום כיומו וען כי תקנת עזרא נכד' סהיו ישראל קוראים בכל יום במנעם בראשית
 כמו סהיו קוראים במקדש תורה נביאים וכתובים ואח"כ יקען על חרבן הבית על
 נהרות בכל ויקרא ג' פ' האזינו על ס' הזיו ל' ככתוב במעמדות וען כי יש לנו בה
 סודה תוכחה הצריכה לפי אורך הגלות ורובו הצרות כ'רא ויהי כי תמצאנה אותן
 רעות רבות וצרות וענתה השיר הזאת לבנינו ועל כלם נשא תפלה לנורא עלילה
 אב הרחמי' טורח' על עולמו בהמון רחמי' הרבי' וחסדיו הגדול' ויקבל סיחשפתותינו
 ברצון בכל הקרבנות שהיו מקריבים אבותינו הקדושים בזמן שהיה ב'ה קיים וישלח
 משים צדקינו בב'א' וכן יהיה האדם זהיר לקרא תמיד איזה פ' או מדרש או תפלה
 מעניינו של יום כפי המאורע כגון כיום שהוא מתענה לכבודו' ויתברך טוב לו שיקרא
 בפ' שיה וקפטרנה הנהגה לזכור ומזמור וענ' ה' ביום צרה ומזמור תפלה לעניו כי
 יעטוף וכיוצא באלו המזמורים וגם טוב שיקרא בס' הזוהר בפ' שמות ע"פ ומשה היה רועה
 נכו' רש' פתח דרודי לו ואלו לו וכו' ויקרא כל אותו הענין ויתלבש משם אהבה ויראה
 לפני ה' ויתברך באותו התענית ולע"ה בי ימצא שם התפלה שהיה אמור ר'א' כשהיה
 מתענה וכשהוא מנצטער על חלו' ומתענה עליו טוב שייטיב את חלמו' בבקר בכיו טוב
 לפני ג' וכפי הס' של האקו מהראו' ז' ל' ויתפלל גם הוא עליו רבין המלומות הכתוב
 בסדרות ואם אפשר לו לאומרו בלחש כשעתא דפרסו כהני דדייהו ולסיום בקרו כהני
 בראשיתו בפ' הרוחה הז' מסוכח ואם יקרא בו ביום ג' אותו המאמר מוס' הזוהר פ'
 אמור בענין תענית חלום טוב ומוטב וכן כשיזמן האדם לחופה ונשוא' טוב שיקרא
 בפ' בראשית מן נביאי' אק' נעשה אדם כצלמו' וגו' עד ורבק באשתו ופ' כי יקח איש אשה
 חדשה רפ' כי תצא וישנה במסנה שתי מסניות ראשונות ממוס' כתובות ומסנת העונה
 האמורה בתנ"ר שהיא בפ' אעפי' ומסנה ראשונה בלק ופ'ה קדוסי' ומסנה רבשלהי הבא
 על וימתו לא יבטל אדם מפריה ורביה וכו' האים מצווה על פריה ורביה וכו' ואם
 יזמן לו ללכת לבית מילה טוב שיקר' פ' המילה דבסוף פ' לך וגו' פסוקי' הראשונה
 רפ' כי תזרע וישנה במסנ' בפ' ר' אינז' ומילה במס' שבת
 ואם יזמן לו לקבול את המת יקרא הדונק הדק כהלכתו
 ויקרא פ' קניית מערת המכפל דבריש פ' חיי שרה וישנה
 כ' מסניות הראשונות רפ' מי שמתו ואם יזמן לו ללכת
 לבית האכל יקרא פ' טוב ללכת לבית אכל וגו' ויבנה
 במסנה בפ' לו מגלחן ואם ילך בבית סמת סס עת אס הוא ביום ה' או ביום ה'

לקבורתו

לקבוצתו יקרא כפ' פרה ויסנה במסנה במסכת פרה לפמאת משנה אחדונה מפ' א'
וב' משניות ראסונות מפ' ז' וכן בכל דבר מצוה טוב לעטר אותה באזהה פסוק בגון
במצנות ציבית שמעתי את החסד כמהר' שלמה טיראז'ניה זל' ש'אמ' קוד' ברכת ציבית
הג' פסוקים הראסונים ממומר ברכי נפשי ואחד שנתעטף אמר מה יקר חסוד-אקים
וגו' עד וכדקת' ל'ישרי ל'כ' - כינצא נזה ראייתי בנימטובה לאחד מתלמידי הגאון מורי
הרמב"ם זל' שחלץ תפילין של ראש כי אירע לו מקום מטונף בדרך בלכתו לבית
המדרש וכשהגיע לבנה חזר והניחם זקוד הנחתן אמר לו הפסוקים צענוד זה עשה ה'
ל'י בנאתי ממזרי וגו' עד מומים יומיה וכן על כל הבר נדרבר ולעולם יכוין את לבו
לסמים ויחשוב בכל תפלותיו ויבכל מעשיו לרצות את עצמו ואת כל העולם כולו
ל'אבינו שבשמי' וכזה הימי' כולם יתעטרו על דיו לבני הכור'ית זהם כמובן ילבישוהו
שיעטרוהו לפניו ל' כרא' דרך לבשתי וילבשני וכל הנבראים כולם יהיו מאמני כאו
זמסויעו' אותי על כל דבר שבקדושה יען כי איש אשר לא לו ממים שלום בין הנבראי'
כולם וכן אבינו שבשמי' ימין הדין הוא סיהיו הכל מלביצים בעדו ומתפללים עליו ע'ד
אמרם זל' כל העולם כולו לאנבריה לא לצוות לזה ואיש כזה הוא בנודאי אהוב למטה
ונחמד למעלה ובפרט כל אותן הססה חיליות של מלאכים שינצאים בכל יום עם
שמשאל השר הגדול וליצו בעדו ויכניסו תפלתו במדרגה הראויה כראמין לעיל
וילבישוהו כתנות אור בעתו כדי שזכה להתלבש גם כן באותן הימים העליונים
לע"ה ובס' אין ספק אצלי שהנה בעצמו כי יאהבהו באברהם יען כי כסם שבזכותו
נברא העולם כן בזכות איש חסיד כזה נמיו מתקיי' ועל כן ראוי הוא לרחמי לפני ה'ית
יורח עליו בנודאי יען כי מדה כנגד מדה היא כמשאל כל המרח' על הבריות מרחמי'
עליו מן השמים ואסמכוהו אקראי דורחמי' את אשר ארחם ונתן לך רחמי' ורחמיך
זל' ל' יזכה בנודאי להתלבש בכל אותם הימים העליונים באהבה אשר כל העול' כולו
נברא בשבילו כרא' לא תולדות השמים זה ארץ בהבראס ודרזל' א תקרי בהבראס לא
באברהם אותיות דדין באותיות דדין - אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ מאד
ובתורתו יתגה יומם ולילה כפי יכולתו כרתנן א' המרבה ואחר הממשיט ובלבר
סיכוין את לבו לשמים וירגיל עצמו בלא וכיוצא מררכי ה'ית כי בנודאי יזכה להיות
בסגב במס' ה' ביום אשר הוא כולו לה' כר' אביים הקוא ינודע לה' וגו' אשר על ההוא
וינמא כתיב ונשגבה ל'כדו ביום הקוא ונהדריק ישגב במס' ה' כר' א' כל הנקרא במס' ה'
יתקלט ואומ' מגדל עוז סס' ה' כו' ירנן דריק ונשגב וכתיב כי בו חסן ואפלטהו
אסגבהו כי ירע שמי' אשרי העם שככה לו אשרי העם סה' אקני' ית'
פס' ה' וישתבח ויתנשא ויתקדר ויתעלה ויתהלל לעיל' ולעלמ'
עולמים בכל העולמות כולם כי הוא מקור הברכות
ונתהלות ועל כן הוא מרומם על כל ברכה
נתהלה' ית' סמוניתעלה הדרו זוכת
לבנח נחמים אמן ואמן
סלה ועד :

לכאורה

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פרק א' שפתי רננות

לכאורה

קשה איד ועלה על הרעת שיחשב הדון

השמים

הללו משמען אש ומים ושאל מים - וגם ששמים מעשה בני אדם - וכלם באו בדבריו רזל כפק דחגיגה ונבדל - וכלפי מוט שהם מאש ומים או שיהיו אש ומי' אחרד יותר מעול' או שיהיה על המזל בהם איכות הלאות וקונסם באיזה אופן שיהיה אין לך כבוד א' גדול מזה העוש' שלום

מעשה בני אדם - וכלם באו בדבריו רזל כפק דחגיגה ונבדל - וכלפי מוט שהם מאש ומים או שיהיו אש ומי' אחרד יותר מעול' או שיהיה על המזל בהם איכות הלאות וקונסם באיזה אופן שיהיה אין לך כבוד א' גדול מזה העוש' שלום

שמים אומרים השמים מספרים כבוד

אומעשה ידיו

סגיד דרקיע

שירה שירת השמים - משום דמהכא לא פוסמען לא שהשמי' מספרים כבוד א' היינו שאומרים שירה לפני הכורא ב'ה - אמנ' עדיין צריכי' אנו למודעי מה שירה הם אומרים - עוד קשה משום דנר' כפל המלות בזה טובא דהיינו סכור היינו

הגדה והיינו דרקיע היינו שמים כדא' ויקרא אקיס לרקיע שמים - לכן כלעזר לומר דהשמים פוסמרי' כבוד א' כמשמעו ממש דספור שמספרי' הוא כבוד א' כנ' א' והיינו דאמ' קרא ובהיכלו כלו אומ' כבוד ולכן השמים הללו תמיד לא יחסו משתי מלות אלו כדו להודיע לכל שאל יתנו כבוד לברמי' השמימיים אלא לא ית' ולזה בהתבונן הארס רוס שמים מעל הארץ שהוא מהלך ת'ק שנה ומעשה' ותכונתם שהם פשוטי' מחומר ועץ כחומריות שום אחר מיסודות הארבעה אין - יתן כבוד לא ית' שכראם - והא' דאמור רבנן במלת שמים אש ומים - אין הרצון בזה אש ומים חומריים אלא מופשטים הם מכל יסודות הארבעה בודאי וכוננת השמים הללו בשירת' זו היא להודיע לבני העול' שהבה בראש וקרוי הם כאן אומרים שאו מרוס עי' כס וראו מי ברא אה וגו' וכו' מסירו מלבנות בני אדם כל שיש פסול עכ'ס מפני שהר' ידוע שאין עכ'ס אלא תנספת ורבוני באקנת ח'ו כדא' אה אקיד ושראל לטון רבים ולפי שמוסבים האפסי' סלכל בכב ומול יש לו כחוממסלה פרטיות על כל פרטי העול' הזה וזה טענו אכתרייהו

ונתנים

במרומי' שב' הפכו' עומדים בנושא אחר ונאה שירתם בלסון מספרים מגזרת מי יספר שחקי' בחכמה כדפי' הר' דק בשם אביו על שם שעשאן כעין ספור ועל מ'ס שא מים בין שיהיה משמעו מגזרת שם מים כלמו' נושא מים או שיהיה לטון זוני כמו שא' את ראש שבזר ה' על השמים שיטענו מים או בעבור היות שם הויות המים משום הכי משורדים בלסון ספירה והטעם על כי השמים יורדים במדה במשקל ובמסורה כפי מה שאזל שכאשר הוא ית' דן את העולם על השמים הוא גוזר בין רב למעט או אפילו על האיש פרטי כדילפי מקרא דמטר ארץ והיינו נמי כבודו ית' הנודע וניכר ברודות השמים כדארזל קרוי שיהיה העול' חייב בשעה שהבה דן על השמים ואח' עשו תשובה להגוסף עליהם אי אפס מה הבה עושה מורידם בעתם על הזרעים באופן שהרוה את הארץ והוליד' והנמיה ואש היה העולם זכאו בשעת הדון ואח' נתחייבו לפחות מהם א' מה הבה עושה מורידן על המזרנות ועל הימי' והארץ הנשמה תהיה וקרוי אין לך כבוד א' גדול מזה ולא היות כי המי' הם מנר החסד להבי

מפקי

שפתי רננות פרקי שירה פיא שירת השמים מספרים החלות ה' לב

ונתנו להם כבוד ע"כ השמי' הללו אנמרו
 תמיד בכבוד א' כבוד א' כלשון יחיד והרי
 הם כמו שאומרים בזה לבריות סיבתכלו
 בהם ויתנו שבח וכבוד למו שברא אותם
 כמ"ש הנביא שאו מרום עיניכם וראו מי
 ברא אה כלומר מדת מי ברא כונן שמים
 בתבונה ומתוך הסתכלות זה יבא אדם
 להתבונן כי יש לעולם ארון ופטרון
 ומנהיג את הכל כרצונו ב"ה וברוך שמו
 לעד אמן והמסתכל בזה יתלבס ענוה
 ויראה וימליך להב"ה למעלה ולמט' ובכל
 העולמות כולם ע"ד שאמר ד"ה ע"ה כי
 אראה שמיד מעשה' אצבעותיך וגו' מה
 אנוש כי תזכרנו וגו' ה' ארננו מה אדיר
 שמך בכל הארץ והרקיע כמו כן מעיד
 בהגדתו זאת מעשה ידיו מעשה ידיו
 תמיד גם הוא לא יחשה מעדות זה כדי
 לאמת ולפרסם לכל אמונת חרום מעשה
 בראשית מאת המלך מלכי המלכו' הב"ה
 ואקנתו ית מתמיד עליה' וב' ערויות האל
 די להם לבריו' שלא לטעות אחר העכ"ס
 יען כי הנעכדים עצמן הם לעדים על
 אקנתו ית וית וכל מי שירצה לטעות
 אחריו לא פשעם ולא חטאתם הוא ולכן
 מן הראוי ג"כ שלא יגיע אליהם עונש בזה
 כלל והיו יודע כי שירות לו מהשמים
 והרקיע שניהם כאחד טובים ומעולי' הם
 במאד מאד ומכוונים ג"כ לברך את עצמן
 ולהשתתף בשירותם עם שר העולם ושר
 העול' כמי מצטרף ומשתתף עמה' בסריו
 ואיש באחי' ודובקו ואי' את רעהו ועוררו
 זה משורר וזה עונה זה מזמר וזה קורא
 וכל אי' משוררי' ועוני' בסגנון א' משוררי'
 כענוי' ועוני' כהלכה כי כלפי מה שהשמי'
 משוררים כבוד א' שר העול' עונה ואומר
 יהי כבוד ה' לעולם וכלפי מעשה ידיו

משורר

מוסקי הסורה בחס' א' ואבא אנרחן אגיד
 כך אדם מה טוב דרשתיו על פ' א' ומלאו
 העבים גשם על הארץ וירקו רמאי קמל'ן
 אבל אמרתיו כי בעשות דרוך ק"ת אס
 ימלאו העבים גשם על הארץ העושה
 שירות וירקו ולא על הימי' והמדברו' ואס
 קצת ארצות חייבים באופן מצריכי' לשבט
 מוסר של הב"ה הם לברם ישאו את עונם
 לבלתי תת עליהם גשם ואשר לא חטאו
 לא יענשו וזוהי כונת אס יפול עץ
 בצפון או בדרום מקום שיפול העץ שם
 יהוא כלומר שאס יפול גזרת דין שהוא
 העץ שבט מוסר בצפון היינו ברוך קשה או
 בדרום שהוא מעורב קצת ברחמים מקו'
 שיפול הדין בלחוד שם יהי' והוא מאמדם
 זל על פ' א' אס לשבט אס לארצו וגו' הדרך
 לעניינא דרוך כי ע"פ דרשת ר"ז שפי'
 שמים על ששמים מעשה בני אדם הורו
 לנו עניין נחמד למראה כי השמי' נמשכו'
 אחר מעשיהם של בריות שאס וזכו יתנו
 פלס ואס יחיונו ועצר את השמים וכמו
 כן אס וזכו בני אדם וגורו אומר גם על
 השמי' מעלנאס לא וזכו יקראו ואין ענוה
 ובה' יתגלה ויתראה כבוד א' אשר כל
 העול' כולו לא ברא אה בשביל זה הצדיק
 יסוד עולם וע"כ הוציאו שירתם כלשון
 מספרים מוגזרת מייספר שחקי' בחכמה
 מעניין כתיבה כדפי' ר' יונה זל וזה על
 כי כל מעשה בני אדם בשפר נכתבים
 והרקיע שהוא השני שמו חזל פרק א'ן
 דורסין שבו חמה ולבנה ככוכים ומזלות
 נק' רקיע על שהיה נמתח והולך עד
 שהעמידו הב"ה ולכן אי' נאה לשורר על
 מעשה ידיו ית' שהם בלי תכלית שאמלא
 לא עכבס הוא יתברך מוכח פעולתו היו
 עמתי' והולכו' ושירתו של רקיע כלשון

מגיד

מפניהם תהלתה' פרק שירה פ' א שירת השמים שפת תנוות

מגיד אפשר לומר טעם בזה עם מאמר
 זל הביאו רש"י זל עם יהי רקיע שמוערתו
 ית' בתחוקה הרקיע כדכתיב עמודי שמים
 ירופפו ויתמהו מגערתו ועל כי אים
 הבה עליהם להבי אנה נמי משודדים
 כלסון קושי ע"ד שפ' זל על ותבר לבני
 ישראל דברים קשים כגידים עוד נאה ויאה
 א הרקיע הזה אשר בו חמה ולבנה ככב'
 ומחלות לסודר על מעסי ידיו ית' הארז
 ומתוכם ניכר אקנתו ית' כמ"ש על אנרהם
 שבא לרדי הכרת יודיעת אקנתו ית' מוד
 עיונו בחמה ולבנה ותנועת' ומהלכס
 עד שהסכים והבי שהעולם בכללו הוא
 מעש' ידיו של הקבה והמסתכל ג"כ היטב
 בהס יכור יודע כי כל מעשה בני אדם הן
 לטוב הן למוטב גם כי אפשר כנעטי' מוד
 הככבי' והמחלות עבד להיות הכל מעשה
 ידיו ותברך ארץ וכל' להכריח כי ארץ
 הכל כה שולט עליהם ועל כן האנשים
 בבחורת' הטובה דורכי' ככבי' וזו תהלה
 לאלקינו שנתן כח לצדיק למשל על
 הבכים ממוס' ליתם ועדו נבין טוב
 טעם עוד למה הרקי' מוציא שירתו כלסון
 הגדה ראב"עא מוסם עדותו שמעיד על
 ממשלת הצדיקי' עליהם להבי אמר מגיד
 שהוא זולסון וגורת נגיד והו המלכות
 והממשלה שנותנת התורה ללומדיה
 ומטעם זה נק' רבנן מלכים כי הם מולכי'
 ומשלים בעולמות העליונים ואב"עא
 נמי האי מגיד הוא כלפי התור' וחשיבות'
 סנק' בשם זה כדכתיב שמעו כי נגידים
 אדבר ואם נפרש מספרים מלסון ספיר
 בדפי' בזהר פ' כראשית ופ' תרומה יעם
 חף אכן נמי נימא דמוסם היותם ספירים
 להבי נאה להם לומר כבוד א' ע"ד אול
 למי נאה למלל גבורות ה' למי סיכול
 להשמיע

סמורר הרקיע סר העולם עונה אחריו
 ואומר וסמח ה' במעשיו הנה כי בן
 שלשת השירה עולה בשלימות לפני יוצר
 הכל ית' וית' ולפי שרואה סר העולם את
 רוב טפשי העול' אשר עין להם ולא יראו
 כי טח מראות עיניהם מהשכיל לבותם
 ומה מאד מרחם הוא על העול' שלא יענש
 בשבילם לכן מוסיף עוד מרוביה סנים
 שירות אחרות הא' במעלת הכטחון והב'
 ביראת העונש במעלת הבטחון משורר
 ואומר נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי
 צדיק נעזב וזרעו מקבש לחם חסר גם בזה
 מוכיח הוא לטפשי העול' העוזבי אורחות
 יוצר עבודת הש"ת והבטחתי והולכים
 בדרכי חסד לחסור להם כורות נשכרי'
 אשר לא יכילו המים עושים להם נזרות
 ותמונות לכל נבא השמים וחושבי' לקבל
 את ספע המחלות המולי' אמן' רועה סאת
 במעשיהם ממש כלל ועקר כי הכל המה
 מעשה תעתועים ומתעי' לבם ומאכרים
 אונם לתוהו והבל אשר לא יועילו ולא
 יצילו כי תוהו המה וכל זה גרם להם
 מעוט' בטחונם בה' ית' כי חושבים שאינו
 משגיח בפרטיוס ושומר העולם בחוק
 הטבע לכן אומר סר העול' בשירתו זאת
 של יסירו בטחונם בשום אופן מאת ה"ת
 כי יוצר הכל הוא וקרנו' לכל אשר יקראוהו
 בה"מ ועינו השבחתו בדרך תראנה משרי'
 כל צדיק וצדיק ויושר פעולותיו ויודע
 חוסי בו הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו
 ומי הקדימהו וישלם לו ועכ' סר העולם
 בשירתו זאת מעיד על אמונת ה' ותברך
 בטובו כי הוא משל' סכר טוב לעוסי רצונו
 ואין זו פעולה חרטה אלנו ולא מקרית
 א' היא כי טבעית ורצונית בחוקי' ותברך
 סכר גור בחבמתו העליונה מתחילת
 הבריאה

שפתיו רננות פרוקי שירה פ'א שירת השמים כספרים תהלות ה' לנ

הברואה לתת שכר טוב לעושי רמנו ולכן
הוא מתמיד מרה זו לעולם והיונו דקאמ'
בער הייתי גם זקנתי וגומר דהיונו חנוך
דהוא בער כד' הנוך לבער וגם זקנתי
שבנדקתו וכיושר פעולותיו העלהו הבה
למעלה גדולה ומינהו שר לעולם דהיונו
מט'ט ראינו עברנו זקן ביתו של מי שאמר
והיה העול' כדחית' פ'ק דיבמות ובמדרש
הנעלם פ'חיי סרה ומעיד על כוראו שלא
יעזוב את חסדיו ולא את בניה לרונות'
ואחר שהבטיח את בני העולם על הטובת
חוזר ומרעיש אותם על הפורענו ומזכיר
להם יום הדין הגדול ואומר שירה אחת
והיא ויהא אעשה כי יקום א וכי יפקוד מה
אסוינו כדחית' ב'אה שמות רבה פ' זו אנו
לנו מיו דין אנו לנו מיום תוכחה . והלא
דברים ק'ו ומה חנוך שהוא דרוק גמור
והתהלך את האקים כל ימיו שהם ס'ס'ה
שנה כמנין ימות החמה והתורה העירה
על יושרו ונדקתו פעמים שנאמ' ויתהלך
חנוך את האקים כי לפ' כתוב זה בתורה
וכרוך דקתו נעם מלאך כד'ארץ לעיל
ועכ'ז מרתת רתת מיו' הדין ומיו תוכחה
מה ישיב את קונו דבר והוא לא מת
בעונו כשאר האדם כילא נמצא בו עון
אשר חטא . כל בני העולם המתי' בעונם
עא'כו שדרך שיפ'שפשו במעשיהם ויושנו
מדרכיהם לא טובים בעור בחיים חיותם
לפני בא יום ה' הגדול והגורא אשר בו
עתיד להפרע מסוכחי א ועוזבי תורתו
וסתר פני' שמו בחקי ית' שאז בוראי ועמי'
במשפט כל יצורי עולם אנו לה לאותה
בושה אנו לה לאותה בלימה של פועלי
און ומכתבי עמל' רחמנא לישזבן ואשרי
כל חוסי בו . והגם שנוכל לומר שמתירא
שר העולם שוא גם עלת תעבור כוס
התועלה

להסמיע כל תהלתו וימען זה אמרו
במדרש תבאו תילקוט למה הדבר דומה
למלך שהיה לו מדינות הרבה וכל אחת
אומרת כך וכך זהב יש לנו למלך כך וכך
כסף כך וכך עבדים היה סס פקח א' ח'ל
מנין אתם יודעים ואתם רחוקים מיונו
לא המריבה שהוא דר בה היה באה לומר
עשרו ושכחו של מלך שידעת מהו כבורו
כך אמ' דוד אין הארץ והר' יודעי' ויכולי'
לומי' שכחו של ה'ה' ומי יוכל לומר שכחו
השמים והרקיע שבה' השמי' משפרי' כבוד
א' א' ה'יעקב בר זבדי משל לגבור שנכנס
למדינה ולא היו יודעי' מה כמו א'ל פקח
א'מ' אכנא דהוא מתבוסס בה אתם יודעי'
מה כמו כן מן השמים אנו יודעי' מה כמו
של מוקים . חפשי דרעת ר'ל במשל האבן
הזאת הוא על ישראל סבא החזק בשמים
פעליו כתי' משם רועה אבן ישראל ואולי
היונו הא' ר'זול פ' כסוי הרס אבן ספיר
דומה לכסא הכבו' דכתיב ויראו את אקי
ישראל ויתחת רגליו וגו' וכתי' כמראה אבן
ספיר רמות כסא והיא האבן הראשה
שראה הנביא זכריה ודרשות ר'זל במקומו
יעמדו בניניו למדון על האבן הזאת
שהיא רמו לישראל סבא החזק בכסא
כאמור וכשעת החרבן עליו כתי' השליך
משמים ארץ תפארת ישראל וכמסדר'זל
וידוע כי ישראל כלול בת' ושמים ואבן
נמי הכי ומכל זה יא' לנו טעם למאמרנו
זה לתת הבנה מהו אכנא דהוא מתבוסס
בה נסור ה' ליראיו . והנה כרי לחרם
דבר מעתה ראיתי לדיוק האומלת רקיע
מלשון ארקא ואותיות דרוך באותיות
דרוך באותיות המתחלפות א'בעין'
והביאנו לרדי מרה זו מאמרס זל בדר' פ'
האוינו נול' ר'א כך כרא הבה שמים וארץ
שיהיו

מספרים תהלוכה פרקי שירה פ'א שירת השמים שפתי רננות

התרעלה מיום הדין הגדול משום שגם
הוא נעבד כמו שמצינו ב'א' שע אחר שטע'
בו כראית כפ'אין דורשין וכיוצא בזה נמו
בלעד שטעו אותם המתפללים שהיו
מתכוונים לדבק בפסם בשכל הפועל
וכבר הזהיר התורה אותנו לדבק בו ית'
שנ' וכו' תדבק וכה'א ולדבקה בו דוקא ולא
בשו' מלאך ולא בשכל הפועל וה' אשכחן
דמשתבח קבה בשרא שנ' ואתם הדבקים
בה' אקבס חיים כולכם היום והגם שמן
הדין אין לו לשר העולם לירא מזה כלל
משו' דברואי הגמור לא קבל שום עבודה
משום נברא וכסם שאין לו פסע וחטאת
על זה כן אין ראוי שיקבל עונש מפני
שלא קבל העבודה דהכי אשכחן בדניאל
שנעבד מנ' הרשע ואעפ"כ הכפישו ה'ה
שיעמוד לנגדו לקץ הימיו עכו' בראותנו
לשר העול' שמתירא וחרד לעצמו מיום
הדין עא"כ שיש לנו לירא מאד לבפשו
ולשנו א' ה' אקינו בלב נפש טרם יבא יום
פקודה הדין לענייננו בענין שירת השמו'
דנוכל לומר עוד דהאי כבוד א' הוא רמז
א' האורה וכמו שנדרס בזוהר פ' בראשית
דהאי ככל'א על האור והכבו' אתמר ולכן
בהסתכל האדם על האור העצום אשר
בגרמים השמימי' יודע שהכל מאתנו ית'
ושא' ק' בעצמו על האור האקי העליון
גיבון שאין לו חקר דמיון ואין היכולת
בשכל האנושי לעמו' עליו ולבא' אתכלית
הארתנו ית' באשר הוא בבע'ת אמוס ישיג
מהסתכלנות זה השגה מועטת כי מתוך
מעלת העבד יסוד מעלת הארון ומעשה
ודיו מגיד הרקיע מגיד למעלה ומגיד
למטה מגיד למעלה בעולם העליון כל
מעשה בני האדם כיוצא'ל בבר' פד שמים
שהם שמים מעשיהם של בריות אס זכה

קב"ד

שיהיו מקלסים אותנו מנין שנאמר השמים
מספרים כבוד אל כיון שנא' משה שיתק
אותם מנין שנאמר האינו השמים והנ'
בסמוך פ'זאת הברכ' אמרו וזל אל משה
מה אתה מתגאה יש לו מיו שקלסו
השמים והארץ מקלסים אותנו בכל שעה
שנ' השמו' מספרו כבוד א' והנה לכל עין
ביאה הקושיא מפורסמת בדברי המאמר'
האן שבאו ללמוד על סברא הבה שמים
וארץ שיהיו מקלסים אותנו והביאו ראיה
מקרא דהשמו' מספרים והרו' אין כאן שום
ראיה על הארץ רמאן דכר שמו' דארץ
בהוא קרא אלכ' לאו כדארמן שהבינו
מלת רקיע מוגדרת ארקא ובהכי אית
ראיה נמו על הארץ ו' ול'ע'א כי מלת
רקיע הוסי' נמו על מכת דגל על הארץ
כמו ורקע בהגלך ו' ו'אחריו הודיע לנו
אקיס את כל זאת נבא לידי ביאור דהאי
קרא מיירי על הנשמו' והגוף וזהו ערונת
של מדע'ה כשמו' העדותי בכס היום את
השמים ואת הארץ ויובן עם מאמרס זל
ע' וקרא א' השמים מעל וא' הארץ לדין
עמו שפ' השמים על הנשמה אשר מן
השמים והארץ על הגוף שהוא מן הארץ
ותבא דידן יחד ה'ו שירתא מעליתא א'
הנשמה אשר בעלנותה א' בית ה' שלימה
במעשיה היא מושבתה לארון הכל עליה
ועל גופה שנשמו' איה והיו לאחדיו לעבוד
את ה' וידוע כי שלמות הנשמו' תלוי בעיון
ושלמות הגוף תלוי במעשה ומה ומה
ותקלם עלאה ע"כ מוד בחינתה שהוא
העיון משוורת השמים מספרים כבוד א'
דהיינו שנתעסקה בשירות ותושבחות
לא ית' ובעיון התורה שהוא כבוד א' ממש
ועל בחינת שלמות הגוף שהוא המעשה
אומרת ומעשה ידיו מגיד הרקיע וכבר
דרשונו

שפת רננות פרקי שירה פ"א שירת השמים מספרים תהלותה לר'

הגודו שמים דדקו ואם לאו וגלו שמים
 עוננו ומגיד למטה היינו בעול השפל הזה
 שהוא עול העשים מגיד מראשית אחרית
 על כל פרטיו המינים כפי מהלך הככבים
 והמזלו בעתם ברא ונגולו כמספר השמים
 אשר יוכל המטכיל לדעת מאדעו רבות
 הבאות על כל איש ואיש בפרט ועל כל
 העול כולו בכלליו וכפרטיו כפי שולטנו
 הככבים שיש לזה על אקלים זה ולזה על
 אקלים זה וכפי המזכרות והתולדות
 ותנועת ומכטם וכפי מדרגת מזל הזמח
 וזולתם מהכיונות המצטרכות לבעלי
 החכמה הזאת וההסתכלות בדבר זה הוא
 מצוה רבה וגם בזה בחר ה' יען כי מתוך
 מעלת העבד יונן מעלת האדון והלא
 דברים ק' ונמה אם מתוך מהלך הככבים
 ממשילותם ומצבם ותכונתם יוכל האדם
 לדעת תכונת בני האדם ודברים רבים
 העתידים להיות עליו ועל כל העולם
 כולו - הגם שהם ער מאשר ולא כל אשר
 עכז הלא דבר הוא שידע האדם דבר מה
 מתוך הסתכלות בכבי השמים וכסיליהם
 כראמון - וצד הכל ב' שהוא למעלה מן
 הכל ונשמת הכל בידו וברו נפש כל חי
 והוא בכת עאכו שהוא יודע הכל ומשגיח
 בכל הפרטיו כולם ויודע לבנות בני האדם
 ועתיד הוא לתת לאיש כדרכיו וכפרי
 מעלליו בהשגחתו העזומה כאמור אני
 ה' חוקר לב כוחן כליות וגו' ית' שמו
 לעדי עד אמן - והמונע עצמו מהסתכלו'
 זה עבודה היא בידו ועליו באמר זאת
 פועל ה' לא יביטו וגומר כמבוא ה' יטיב
 במדרשו רזל ולעל שהוא כמנורה למסו'
 ולברית דהכי גרסין במס' סכת פ' כלל
 גדול אמר וצטרא בר טוביה אד' המותח
 מוט של תפירה כסכת חיי חטאת והלמד
 רנ

דרשנהו רזל על מעשה ידיהם של דיוקי'
 והנה כמה שיחסו רזל התם בפ' האזינו
 האיברים א' השמ' א'ן ספק לעד סכונות'
 על הנשמה שם היא כלולה מרמז איברי'
 נשמה גודו רוחנוי' כנודע מחכמי הקבלה
 ומזינו נמי שיחסו איברים א' הארץ והתם
 נמי הכונה על הגוף כי גם את זה לעומת
 זה עשה הא'קי והוא ונבאר - ואפשר נמי
 לפרש האי קרא אחרי אשר נזכיר מה שפי'
 קצת מן המפרשים השמים על האנשים
 הגדולי העוסקי' בתורה שנתנה מן השמי'
 והארץ על האנשי' הארצי' העוסקי' בדרכי
 העולם ואו יעשו אגודה אחד דאמלא
 זבולון המביא לפיו של יששכר לא היה
 יששכר עוסק בתורה וכדדרשו ע"פ שמח
 זבולון כצאתך ויששכר באהלך ונשמעו
 אחי עזריהו' ו' יוחנן דבי נשיאה בפ' היה
 נוטל וזל נמי לבעו רחמי' אתכליא על
 עליוא דאמלא עליו לא מתקיימו אתכלי'
 והנה זוהי הכוונה בהאי קרא דקאמ' דמן
 האנשי' הגדולי' העוסקי' בתורה שנתנה
 מן השמים כמסד בנו' בתורה ועיון ומן
 האנשים הארציים העוסקים בדרכי עולם
 כמסד המעשים הטובים במעשה ידיהם
 להחזיק ידו העומדים בבית ה' ולעשות
 צדקה וגח' כאמור - והנה לרזל נמי על
 הדיון קרא אר' פנחס ממה שהשמי' מנרדו'
 והארץ מגדלת הבריות מקלסים להלה
 לפי השמים מספרו' כבוד א' נמעשה ידיו
 מגיד הרקיע כשישראל חוטאים מה כתיב
 יגלו שמים עוננו כשהם זכאים מה כתיב
 יפתח ה' לך את אוזניו האזוב אפשר לפרש
 כונתם עפר שעל מה שהאנשי' החשובים
 מורידים בזכותם השפע מלמעלה למטה
 והארץ שהם האנשים הארצי' מגדלי' את
 ה' כראמון מתוך כך הכריות מקלסי'
 להנה

מספרים תהלות ה' פרקי שירח פ'א שירת השמים שפתו רננות

להבה לא הבריות הוא שם כללו על כל
 בריותיו ות' שכולם מקבל' תפקידם ואף
 מחסור בעולם. ולהאיר עיני כל אלו ות'
 וסברו להיות עמלן לכבוד ה' לתת הנאה
 מנכסיה לבעלי ועמלי תורה להכי מסיק
 מעשה ידיו מביד הרקיע דקאי על מה
 שעמלים וטורחים בני אדם בדרך ארץ
 שחוטאי' כל עוור שאינם מוציאי' מנכסיהם
 לעבודת המקום ואז מה כתי' ויגלו שמים
 עוננו לפי שהשפע שהיה לו לירד מן השמי'
 בעזר על שמתגלה עוננו ומעכבו ואפשר
 כמו דיגלגו שמים עוננו חוזר א' האנשים
 החשובים כדארמון שעי' שזעקו' על שאין
 להם מחיתם הנה בזה מגלים עוננו של
 דור שאינם מחזיקים ביד לומדי תורה
 וכשישראל זכאי' ליהנות מנכסיהם כאמור
 אז כתי' יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את
 השמים עד שאול עשר בשביל שתתעשר
 עוד אפשר כמו לאוקומי האי קרא על ב'ה
 של מעלן זכ'ה של מטן שהם מכוננים זה
 כנגד זה כדכתיב השמים בסאי' והארץ
 הרום רגלי' ונאמ' מכון לשבתך פעלת ה'
 מקדש ה' כוננו ירד כנודע. והנה השמי'
 הכונה על ב'ה של מעלן שכן שלמה אמר
 בתפלתו ואתה תשמיע השמי' מכון שבתך
 והכי אית' במכילת' הנבא בילקוט מלכים
 סי' קפ"ט בנה בניתו בית זבול לך מכון
 לשבתך זה א' מן הרבדים שכתב של מטן
 מכון כנגד בשא' של מעלן וכה אית' ביאורו
 ותעמנו בהר נחלתך מכון לשבתך וכה א'
 ה' כהיכל קדשו ה' שמיום בסאו' אמר ריש
 לקים ז' רקיעים הם ולא הן וילקו שחקים
 רקיע זבול מעון מכון ערבות זבול סנו
 ורושלים והמקדש ומזבח בניו. ומיכאל
 השר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן
 שבאמר בנה בניתו בית זבול לך ומל'ן
 דאקרי

דבר מן המגוש חיי' מותה והיודע לחשב
 בתקופות ומולו ואינו חושב אסור לספר
 היינו וסי' הר' אסור לספר היינו דכתי'
 בו היא חכמתכם ויבנתכם לעיני העמים
 איווהי חכמה וכינה שהיא לעיני העמים
 זה חשבון תקופות ומולו שמעירו' כדבריו
 שאינו סנה זו גשומה והיא גשומה שחונה
 והיא שחונה שהכל לפי השעה המתחלת
 בכניסת השמ' ל' מול ה' הולכך כשאינו מחשב
 אסור לספר היינו. עוד תשוב תראה
 בדבריו ר"ק בישיעהו ע"פ הזכר גדול
 מעלת ההסתכלות בחכמה זו בי הארץ
 שם כפי ולא הכתי' הקינור לא העתקתיו
 כאן. ואע"פ שמקום אחר נר' סגנה
 הכתוב המתעסק' בחכמו' זו קרא אותם
 הוכרו השמים וגו' לא אמר הכתוב אלא
 על אותם שעובדים אותם באקנת ח'ו
 ואפי' על אותם החכמים שאינם עובדים
 אותם אלא שמאמינים בהם אמונה שלימה
 וחושבים שים להם למערכות השמים
 פולטנות מוחלט ח'ו גם עליהם נאמר
 בדם המתבוננים בחכמה הזאת לשם ה'
 ודאי מצוה רבה היא והטעם שהעל' הבה
 שלמות החכמה הזאת מכני' אדם שלא
 ידעו אותה בשלימו' כדאמור רבנן מאשר
 ולא כל אשר נלמד שהוא כדו שלא יטעו
 עוד בני העולם בזה ח'ו כמו שטעו בימי
 אנוש והוא עד וימנע מרשעו' אורח ולכן
 וזרק מאמרו' זל מאשר ולא כל אשר אך
 החכמה היא חיותית ומשוארה להסתכל
 בה כל עוד שאינן האדם אמונה שלימה
 כנגד ב'ה אשר בירו הכל וכרשתו לשדר
 מערבות השמים מההלבס ומתהגותם
 ויכול להבהי' אותם ב'צנו כשמש וירח
 שהעמיר אותם בזכות והוסע ב'ננון וכן
 מצינו שסגנה מהלך השמ' ע' ושיעהו בימי

שפת רגנות פרקי שירה פ"א שירת השמים מספרים ההלות' לה

דאקרו שמים סג' הבט ממשי' וראה מזכור
 קדשך ושם מלאכי זכאות מספרים כבוד
 א' כדאית' בילקוט יחזקאל סי' ט"ז וביושעה
 סי' רע"א ויעניין גם כן ברוקח סי' ט"ב
 והרקיע שהוא מלכות ארקה כנגד ב"ה של
 מטן כתיב ביה ומעשה ידיו מגיד הרקיע
 מכונן להא דכתיב מקדש ה' כוננו ידיך
 ואלו הובא פ' כסל' בילקוט סי' ה' כג' חגיג
 ב"ה לפני ה'ה סכסכרא חת עולמו לא
 כדאו לא בידו א' סנא' אף ידו יסדה ארץ
 וכסכרא ב"ה כי בסתי ידיו סנא' מקדש ה'
 כוננו יודך הרי דאתי ספיר השמי' מספרו
 כבוד א' על ב"ה של מעלן ומעשה ידיו
 מגיד הרקיע על ב"ה של מטן סיכנה
 בב"א וגם ספתי הרב בעל העקרים
 וסקו בפ"ה מהמאמ' הג' סכתב טעם לשירה
 זו כי מתנועת השמי' יס' לקחת ראה על
 המצא מניע אותם בלתי מתנועע והוא
 בתכלית היכולת והעצמה שהוא מניע
 גופו בנדרים באלו הוא האוקי' ותהו
 דבר חכמת בינה כמו שנתבאר
 במקומו ע"ל יגדיל
 תורה ויאריר:

אחז וחזקיה והדין פלגות' נמי דאפלוג
 רבנן במס' שבת ביש מזל לישראל ואין מזל
 לישראל דבריו סנייהם כא' מוכיז כי האמת
 כן הוא שיש מזל לישראל כמו על השאר
 חמס' אין מזל לישראל יען כי בזכות
 התנור' והמנוח' תמסדר ה'ה להם המערכה
 כהנהו עובדי דאמרינן התם בגמ'ר'
 מברתיה דרע' ונולת' שכזכות איזו מנוה
 שעשו ניזולו וכך אמרו רז"ל ע"פ מו' העיר
 ממזרח דרך וגומר אמר ה' ה' לאברהם
 מאו חזית דקאי דרך במער' אבא מהדרנא
 ומוקימנא ליה במרח' סג' וגו' וה"נ אשכחן
 בכל דור ודור שה"ה מסדר המערכות
 בשביל תפלת הדריקים ועדות זה בפרט
 מעידים השמים כדגרסי' כפ"ק דכתובות
 דרש בר קפרא גדול' מעשי הדריק' ונתר
 ממעשי שמי' וארץ וכו' עד מתיבו השמים
 מספרים כנגד א' ה"ק מעשי ידיהם של
 דריקים מו' מגיד הרקיע ומאי' יהיו מטר
 ע"ל דאמא' בשביל תפלתם של דריקים
 ה"ה' ומסדר מערכות השמי' ומוריד מטר
 לעולם אף בלא זמנו והגם שאין מערכת
 הככבים מורידים עליו לא בשביל תפלתן
 של דריקים בלחוד ה"ה עביר הכי ע"ד

ותבאר אומר ויקם לך וכה"א מקים דבר עבדו וגו' הנה לפנינו כי השמים הללו
 שלימיהם עם הנורא ית' בג' עדיות הנו' ושלמיו' הם בזה עם הכריות ג"כ שאם יסמעו
 לעדיותיהם הנזכרו יבירו וידעו כי ה' הוא האק' אין עוד מלבדו ולפי' ישמרו עצמן מן
 החטא' ברוך כונן שמים בתבונה' ונפ' מלת שמים דאמור רבנן אש ומים בלעד
 שאין הרצון בזה שהאש והמים נעשים עשה אחת עד שאין יוכרי' שום א"מ רוגמת הו'
 יסודות אשר מהם בנינו גוף האדם שאם תשיך בו כמה זמן לא תוכל לברור שום א"מ
 כיצד הם נתונים בו לא כולם הם מעורבים יחד ונעשים גוף ונשר' א' אמנם בעצם
 השמים אינו כן לא כל א' מה' מינים הללו נוכר ונראה בשבו עצמו יען כי הרקיע נכרא
 כולו מן המים שכן כתיב יהי רקיע בתוך המים והנ' אית' כבר פד' ר' יעקב בס' ר"ס
 בר' סיוון אמר בשעה שאמר הקבה יהי רקיע בתוך המים הוגלדה הטובה האמצעית
 וכו' לכן כל' עד שהקרים ה"ה את המים הללו כעין הקרח הנורא ועשאן רקיע להיות
 מכדיל בין מים למים היונו המים החמוריו' אשר בעולם האמרי' למים העל' ויניס אשר

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ"א שירת השמים

מעל השמים שהם פשוטים מחומר ונמתחו והלכו להם בשליחותו של מקום לכמות
 על פני הארץ כסוכה והם מברילים בין הקדש ובין החול היינו בין העולם הדנוחי
 לעול' הגשמי ואח"כ קבע הבה נהם מסמרות של אש והם הככבי' שהם של אש כדמוכח
 מפרקי רא' פ"ב דאמר ר' יהושע שמי שאין לו אש במים פושט ידיו לאור הככבי' שהן של אש
 ויסתכל בצפוניו שהם לכנות מן הגוף ואומר בל' ויולחמות סוסרא נמי תוכיח שהם
 של אש ש' מן שמים נלחמו הככבים מיוסילותם וגו' וסמך ליה נחל קישון גרפס וגו'
 כי הככבי' חממו אותם והיו לבושים שריונים ומרוב חמיוותם היו נכבסו' נחל קישון
 להתקדר ושוטפם וכמסדר'ל בפ' ע"פ וה' גרסו' בדר' פ"ב דר"ה תני רש"י לפי שהרקיע
 של מים והככבים של אש והן רדיון זה עם זה ואינן מזיקים זה את זה לפי' עושה שלום
 במדומיו ומכאן נרא' גבורותיו ונוראותיו של ה' ה' עושה שלום במדומיו ודרשונו
 לו גם על מיכאל וגבריאל ואיך כאן מקום להאריך בזה רק כמה שאמרנו יתבאר לנו כי
 הרקיע לחוד ואיך שום ככב כגון הגלגל התשיעי והעשירי והשמי' לחוד והוא הגלגל
 השמיני אשר בו כל הככבים קבועים במסמרות בטויעים זו הגלגלים אשר אין בכל א'ם
 אלא ככב אחד והם הנקראים ככבי לכת הרקיעים הללו אין רחמי סיקראו בשם שמים
 בשביל ככב א' לבדו אשר בכל א'ם אלא רקיע ודיוקא נמי הא דאמר רבנן כמה דוכתי
 ז' רקיעים זו אנוהים ומלת שמים לא יתכן אלא על רקיע א' לבדו דהיינו הגלגל השמיני
 אשר בו כל הככבי' קבועים כדאמרן והיינו דאמר קרא ויקרא אק' לרקיע שמים בלשון
 יחיד ולא רקיע' בלשון רבים לא קאמר ולכן בל'גר שהחמשה ככבי לכת שהם שבתאי
 צדק מאדים נוגה וככב הם הככבי' החמורי' בפרקים שאמר ר' שירה בפני עצמן והשמש
 בפני עצמו והירח בפני עצמו והשמי' דהיינו הגלגל השמיני בפני עצמו והרקיע בפני
 עצמו וצריך לדעת כי שירות הללו שאומרים כל א'וא'ם הם שירות פרטיות לכל
 א' וא'ם אמנם משבחים הם עוד שירות אחרות רבות בחבורה יחד כדאיתא בזהר
 בפ' יחי יעם שאומרים שירות ותושבחות בעימה ובלחש ובקבל סופר נמי אומרים
 מזמור סיד ליום השבת ובחברת השמש נמי משוררי' שירות אחרות כדלקמן ובסידרת
 השמש נדבר בו בס' השבועים מספרים ל'ת בנ' מ'ה דהיינו סס הויה במלכו אפי'ן
 עוד השמים מספרו' במק' סס וס'ה כס כבוד א'רת כא' כמניין אהיה עוד כבוד א' עם
 האותיות והמלות והכולל בגי' ע"ב ומעשה ידיו במק' לו' חסנון מלנו סג' עו' מעשה
 ידיו עם האותיות והמלות בגי' תנ'ה דהיינו קא' קא' קא' קא' קא' קא' קא' קא' קא' קא' קא'
 עוד מנין בגי' כז' שהיא אחר ממלואי' ההויה הרקיע בגי' ספ'ה להודיע לאדם שיניע
 השפה להתפלל ולהתחנן לפני השכינה שהיא במספר ספ'ה כי הוא זן את הכל ועל
 כל מוצא פי ה' יחיה האדם עוד מנין הרקיע בגי' בת'ס להודיענו שצריך האדם ליבך
 בתמימות עם קונו כד'א תמים תהיה עם ה' אק'ך ודבר הלמד מעניינו הוא מסוס
 דהאי קרא בפ' מעוננים וקוסמים אתמ' והאי ת' היא ת' רבתי להודיע שהתמימות
 עם ה' יתברך הוא בהיותו פורס עצמו מברוי הקסם ומעוננות וניחוס וכסוף וכיוצא
 מהעבירות אשר נקל' עוברים בהם הוכרי' השמים והפורס מהם והולך בתנוס ילך
 בטח ועליו נאמר הולך בדרך תמים הוא ישרתני

שפת רננות פרקי שירה פ' אשירת השמים מספרים תהלותה' לו

אחר הוגיה תחפתה עומיה של הרב החסיד זל היה לן נהוד וכמ' כע' ומירות יש' פתם
 דבריו יחירו להבין פתאים כמוכי וטוקו חוז בה' פ' תרומה ד' ק' לו ע' ב' פי' מזמור
 זה ברוח עלתה נבט' משפטים ד' ק' ה' ע' א' חזר כי ת' ת' כ' מספר וכל הז' ק' זכו לשם זה
 בשביל זה והו' השמים שהו' ככזו' אלו ככודע מספרים דכתי' ומספר את רובע ישראל שר' ת' ה' ד'
 מלות איכזן אותיות אור' וחלד מ' הרב זל ומ' בהגהה על מלת מספר שהיא כג' ס' פ'
 נשכיכה בג' ס' פ' לשון כופל על לשון שהם כי כמיסת דש' ויטיב בהדרעיה כאן כומיק
 לקח וכיחא שחלת מספרים עם האותיות בג' ת' לו כמ' רובע ההגיה ככז' לעיל ר' ג' מלות
 ראשונות מס' השירה הזאת עולים ה' ס' כחזן הכלל הוא מספר א' ד' כידוע ור' ה' הולך בדרך
 תמים הוא ישרתני שהביא הרב זל לראיה על דבריו הנאמרים באמת ב' ח' עולי טוב כח' ק'
 שחא קדישא דהויה והס' עולים כמ' ח' יחוד קבה זשכיכתי להורות שלתמימים הללו
 ולעבדי ה' כמוהם כיתן דמות חזתה' להחיים שירת השמים והחזן וכל אשר בהם כמו
 שחזינו בהרעה' וכמו שעשה יהושע בן נון לשמש ולירח הואיל וע' כעשה היחוד עוד ככז' א'
 בג' ה' מספרים כבוד א' הס' עולים ע' ד' איכזן אותיות גדולות שבע' שמע ישראל ועה' ד'
 שפי' הרב זל ע"כ הגהה:

לכן המסתכל ומתבונן בשמים בצורתם ימצא כי הם כולם ככז' א' ומעשה ודיו ויוסף
 חכמה נדעת ע"ד הרמזים שאמרנו אשריו שמתוך הסתכלות הזה יתמלא יראת ה'
 טהורה ויורה על מציאותו ית' לאקותו והשבחתו העצומה בפרטים ובכך תמים יהיה
 בנדאי עם ה' לקיו' ומשמעותיה רהין קרא לפר' הוא הכי כלומר אם תהיה תמים בלא
 תהיה תמים עם ה' לקיד' כי מציאותו הוא עם ה' בה' דונקא לפניו מזה והיינו דאמור
 רבנן פ' ע"כ כל מי שאין בו נחש עתיד לישב במחיצה לפניו מזה ולומדים תורה מפי
 ה' בה' ממש והמלאכי' שאלו' אותם מה פעל א' אמנם המביט בשמי' בדרך אחרת כמו
 שעושים הבורי השמים המעונני' והקוסמי' כגון בלעם הרשע ופגע בנדאי כמוהו סכן
 כתי' בו וילך שפי' וכן שפי' בג' ס' מים ואישכזה מעורר דיני' בעולם סכן מספר' בג'
 ת' ל' דיני' דהיינו ה' אק' אשרי איש ירא ה' במצותיו חפץ מאד ויראת ה' תהיה אנרג'
 כי באהבה רבה וסתוסף תמיד בכלו של ה' כי ויתענג על ה' בעהב בעונג
 הנכחי ויתן לו משאת לבו בעהב ברנך אשר במאמרו ברא
 שחקי' ברנך הוא וברנך שמו לעד ולעולמי' ועולמי' אמן:

על	דעתיה דהרדק נק' ארץ מגזרת רץ על שם שהגלגל רץ עליה ומוכב אותה וכבד פי' נמי אמרו ארץ כנגד תקופת ניסן שהיא מריצה את	יש	לתת ענורר בענין שירת הארץ מה טובה בסורה זו ימיה ר' ל' זאת הארץ באמרה לה' הארץ וגו' והלא דבר פשוט הוא כי לה' הארץ ומאי חידוש'
	פירותיו הרי טעם אהוה לשון רץ אמנם כב' ר' נמי פרשת ה' עש אהוה מלשון רצן וזל שם ויקרא אק' ליכסה ארץ סרנתה		
	ארץ אומרת ליי הארץ ומלואה חבל וישבי בה: מבנה הארץ זמירות	איכא הכא בסורה זו והכל יגיד הוא כי האי ומלוא' אינו ר' ל' על מה שעליה לא ר' ל' על מה שכתובה היינו בקרבה כי	

בספרים החלותה פרקי שירה פ' אשירח הארץ שפתי רננות

כי כמה שעליה הכל
 יודעים כי לה' הוא ארץ
 כמה שבקרב'ים כופרו
 בה'ה' משום דאיכא
 למטה בקרבה של ארץ

זמירות שמענו צביל צדיק
 ואומר רוי לו רוי לו אוי לו
 בוגדים בוגדו ובגד בוגדים
 בוגדו:

שרצתה לעשות רצון
 קונ' על סהית' מתמתח'
 והולכ' בסכור שרוננו
 ית' שתרצח ותלך עד
 שחמ' הבה לעולמו די

מקום דאקרי ארקא ותמן תדי מימן
 עפרידא וקשמינו ועוסיץ עימן אקנת
 כמבנה כונה בראש' לכן ספיר קא עברא
 ארעא לשהרא על אקנתו יתב' וית' שבבל
 הוא מולך ואפי' בעביה של ארץ ובמלוא'
 של ארץ ובתחזית הארץ כד' מלא כל
 הארץ כבודו וכהא' הלא את השמים ואת
 הארץ אני מלא ופסוקים רבי' יאורים את
 כל זה ולמפורסמות חן צדיך ראה שהרי
 בלוי נודע לכל שהבה הוא בשמת הכל
 ובחיותו הכל חיון ואפ' לוי אותן שעושים
 עצמן אוקות ארץ להחיות לא מאתו ית'
 ויתעלה וכן מנינו שחתם הבה את הארץ
 בשמו הקדוש כמו שחתם את השמים ב'כ
 וכדבעינן למימר קמן בס' ולכן חומרת
 הארץ לה' הארץ ומלוא' להודיע ולפרסם
 לכל שאפי' השבעה ארנות אשר בקרבה
 הממלאים אותה הכל שלו ית' וכו'כ
 למה לאשקוי מהבחו תדי מימן די שמיא
 וארקא לא עברו אשר לא יתכן בהם סם
 אקנת כלל וזיה' משוררת כה' לפרסם
 לכל אקנתו ית' ויתעלה כדי להגיל בפש
 הבריות משחת וברוך היודע בשתרות
 כי אולי רוח פרעה מלך מצרים מסטרא
 דעפרידא הוה סכן באותיות עפרידא
 איכא פרעה יודעה גם הוא לעשות עצמו
 אוק כדא לוי יאורי ואפי' עשיתני ומה זל
 משה הדין קרא דסירת הארץ בנא' למען
 תדע כי לה' הארץ אמנם ומלואה לא
 קאמר ליה משום שלא היה מתפאר לא
 על מה שלמעלה בשטח הארץ ועי' מפני
 סכר

כד' נתן בשם ר' אחא נר ברכיה בשם ר'
 יצחק שאמרו סם בשמוד חני' א שרי אני
 שאמרתי לשמים ולארץ די סאלמלא כן
 היו נמתחים והולכים עד עכשו והחזיק
 הבה טובה זו לארץ לתת רמז זה בשמה
 כי דבר זה הוא חדוש טפי אליה להיות
 מעשיה במתינות כדכתב הרב בעל יפה
 תואר זל או לפי שהיא קטנה וחף עלפכ
 היתה מותחת והולכת ויאפשר כמו
 להמסיד ושמענות בזרת רץ על ענין
 נירנותה לרנן אורח רצון קונה להתמתח
 כאמור ולא אחוש לתת סכרא על שאר
 השמות שנקראת הארץ כמו בכר פ'כ
 שאמרו ד' שמות נקראו לה ובספרי סב
 אר' אכסברדי ומה בתכל ארצו מכאן די'
 שמות יס לארץ ארץ ארניה חרבה יבשה
 ארקא תבל חלד רחשית גיא סרה ובמקו'
 אחר בני חמורו ז' שמו' נקראו לה סוף דבר
 אין לנו לא מוש בתורה ויקרא אק' לבישה
 ארץ מורה באצבע שזהו השם העקרי ושאר
 השמות אפשר שהם הסמיוס וגם כי
 לפעמים באו בכתובים הוא לפי שקראק
 הבתוב כלפון בני אדם אבל ארץ הוא
 הנק' מפי ה' יתברך והכי קראה תנא דירן
 ומסכי' לה שירתה עמה ד' מה היא מסנר'
 לה' הארץ ומלואה וגב' כלנור לכבודו ית'
 בתכונה הארץ כשהיתה במרובת וברצונה
 להתמתח וגם כסנמר ונשלם פעולתה
 בשעה שאמר לה בוראה די וזוהי ומלואה
 מ' זרת ובמלאות הימים האל וכלא רבוס
 ועל השכח הזה מסכמת הארץ בכללה

שפתיה רננות פרקי שירה פ' א שירת הארץ בספרים תהלות ה' לו

ונס בפרטה כל ארנות היסוב והוה תכל
 ויוסבו בה כי תכל מורה על ארנות
 היסוב כדכתב הרדק ועל כי בדבריו
 דל יס למד דארץ על אי' שתמר ותכל
 על ח' והוא רעת סה פ' נחופ' וארא' ופ'
 תודיע : ואת נמו דאמר דתכל על אי'
 כאמר לפי שהיא מתנוכלת מכל הארנות
 ועל פיהם יהיה פי' לה' הארץ ומלואה
 היוינו להסביח בחלק הארנות וככל אשר
 בקם בהשגח' כללותי אכל בתכל שהוא אי'
 סס הקשה בהסביח בפרטות עליה ועל יוסביה
 שהם ישראל סנף יוסביה כי להם ב' דין הבה
 את הארץ מורשה ומסביח על כולם א' לא'
 ומלתא אב' מורשה נובל לרקרק באומרו
 יוסבי בה רהוה מני' למימר ויוסביה אלא
 לחסמוענין על המחברים ויסיבתה גם
 בחייה ול' יהיו כאות שקראו רזל עליהם
 קרא ותבואו ותטמאו את ארצי במיתתם
 ונכלל ד' שמתם לתעבבה בחייה' אמנם
 הנאן אכלנו הוא רעת האומר דארץ על
 אי' שתמר כס' שהסבס בסוד ישרים בסה
 פ' נח אמ' לה' הארץ ומלואה היא קרא על
 ארעא ד' ישראל שתמ' דיהי ארעא קדושא
 ומלואה דא' שבינ' כדא' ומלא כבו' את
 בית ה' ובני' וכב' מלא את המסכן מתי
 מלא ולא מלא אלא מלא נראי דאתמלייא
 מלא דאתמל' יאמן שזשא סיהרא שלים
 בכל סערין מלא מכל טובא דלעילא
 באסקופא דא' דאתמלייא מכל טובא
 דלעילא ועד כתי' לה' הארץ ומלואה תכל
 ויוסבי בה דא' שאר ארעא' ויונב כבי
 האי קרא לה' הארץ קדושה היא אי' כי בה
 החל כדכתוב ער לא עשה ארץ ומזנות
 ארץ בתחילה וקדר חוננת והיא העקר
 להיותה מושבת מא' ו' יתבר' מראשית
 ששנה עד אחרית שנה ואל יוסביה כי
 הרבר

סבד א'ל מתחלה למען תדע כי אני ה'
 בקר' הארץ א'ד כהיות סבתתפק לו למשה
 שמא עדיין הרשע מתפאר בסרטו הטמא
 הנזכר הפורה ראש ולענה ונשאר מקום
 למי' לפקפק ולומ' דלאו בכל הוא מולד
 לפי חזר משה וא' ל' למען תדע כי אין
 כמוני בכל הארץ וחזר עור וא' ל' פעם
 אחר ולמען ספר שמי בכל הארץ להודיע
 ולהודיע לו ולזולתו סמלכותו יתב' בכל
 משלה ולאו מלכו פלוגא' ודמיני' כאותן
 כחות הטומאה אשר היה אותו הרשע
 בוטח בה' ולכי' חתם לבסוף בסוד' הארץ
 ואמר למען תדע כי לה' הארץ וכו' לא
 נשאר עור מקום לג'עד לחלוק ואין
 לתמוה א'ד היה מתגאה ככ' הרשע הזה
 בארץ שאינה שלו יען כי כבר הקנה אותה
 ונסף אי' בסני' הרעב ואמלא מקרא בתוב
 א' ל' לאומרו סנ' וינן יוסף את כל ארמת
 מצרים לפרעה וגומ' נתתי הארץ לפרעה
 ולכן לכאורה בדין היה מתגאה בה ער
 טבא מרע' והודיענו כי לה' הארץ כי מה
 שהקנה יוסף אותה אי' חינו לחלוטין אלא
 לחינם וכבר אכל' בה חומסין רדו' סנה
 שהם שנים מב' פעמי' יתר ממה שהזניח
 ולכן אין לו עוד עסק בה' יען כי לה'
 הארץ והאר' לא תמכר למציתו ופרעה זה
 אינו כדאי להסתדר בה כי איש תרומות
 הוא ואם יתמיד בה יקרסנה והבה אינו
 חפץ בזה ואררבה רוצה הוא ביוסבו של
 עולם כד' אלשכת יציה' ויש להתעורר
 פה על ג' קניינים ס' ו' סבותינו הקדושו'
 כא' כדאית' כבר פ' עט וזל א'ד ידן בר'
 סימון זה א' מב' מקומות שאין ה' יכולים
 להונות את ישראל לומר גזול' הם בידכם
 ואנ' הן מערת המכסלה וכו' וקבורתו
 של יוסף' מערת המכסלה דכתי' וישמע

מספרים תהלותה פרקי שירה פ"א שירת הארץ שפתי רננות

אברהם אל עפרון בה דכתיב ויתן דוד
 לארנן במקום שקלי זהב וגו' וקבורתו
 של יוסף דכתיב ויקן את חלקת השדה
 על כל אשר לערן דלהעביר את אוב
 רוחות הטמאים מן הארץ כזכוננו כדו
 שלא יהיה להם עוד שום שולטנות בה
 אברהם קנה את מערת המכפלה מאת
 עפרון אחתי אולי עפרון זה מסטרא
 דעפרוריה הוה דהכי אשכחן דאיהו לשון
 נופל על לשון ומ"ה קנה אברהם מניה
 את הסדה והמערה כדו שלא ישאר לו
 עוד שום חלק בה ויעקב אבינו קנה
 את סדה שכם במאה קשיטה אולי גם
 הוה גתכונן להעביר האי רוחא אחרא
 דהיינו קסטימון מן הארץ והיינו דקנה
 ליה במאה קשיטה שכן אותיות קסטימון
 וקשיטה דמיון אהרדי והיינו דקא מברך
 מרעה לשכנו יוסף וממנו ארץ ומלואה
 מנחם שבחלקו היה שכם שיעקב קנה את
 מלכו הארץ הקיא במאה קשיטה וכל מאן
 דקני קני משרעית תהומא עד רוס דקיע
 ויען כי לפעמים מתחברים ב' הרוחות
 הללו אהרדי בדאיתא התם בסה ומ"ה
 בשאר עוד מקום לבער לחלוק ולמומכל
 חר וחר מנן וזכנתון דהיינו כד הוינן
 מלכו פליגא בארעא ברם ונתרתין ונן
 כד חנן מלכו כחדא כי השתא לא זכנתון
 מ"ה אחי דוד וקני ליה קנין תליתאי
 דהיינו מקום בה להודיע לכל כי כבר
 העביר את כל רוחות הטומאה מן הארץ
 ונתקדשה הארץ לה' כי לה' הארץ וכפרט
 אי דעלה כתיב עיני ה' אקד בה והיינו
 טעמא דאקרי ארונה המלך ואעב דלאו
 איהו מלך משום דחשב למלוד מסטרא
 דאינון תרין רוחי דאתחברו כחדא ואף
 על פי שמון ראיה לדבר זכר לדבר זה

מקראי

הדבר ידוע שהעם היושב בה נשוא עין
 חלל אף ומלואה נמי דהיינו כל כחות
 ארצה מסולבי גוף גם הם לה' המה מנח
 הקדושה כי אין שם כחות טמאים אבל
 בתכל שפוא נאמן על שחר הארצות אמר
 תכל ויושבי בה יען כי המלוא שבהם הם
 כחות חזונים ואינו מכנה לקותו ות דק
 על יושבי בה הלוא הם בני האדם כדכתיבו
 בסה פ' תזריע ויושבי בה אין אינון בני
 נשא כי גם כל הגויים ברוחיו ותב' המה
 ומעין זה פי' מוה"ר' אשדף ז"ל ח' אפסד
 לפרם לה' הארץ על העולם העליון תכל
 ויושבי בה על העולם התחתון ויש דמז
 מזה קצת בסה דאמרו' התם ד"ה לה' הארץ
 ומלואה דח ארעא קדישא עליה דקבה
 אתרעי בה ומלואה אין אינון נשמתהון
 דדריקיה דבלהון מליין לה ואתמלייא
 מבייהו מח' לה דעמוד חר דעלמא קיימא
 עליה וכו' וגם בי גבחו דרבי' מדרבנן
 אפ"ה יצא לבני סווד קצת ואל פי
 הדברי' יאה' בזכיר מאמרם זל במ"ר פ' כ"ג
 על פ' זאת הארץ אשר תפול לכם בנחלה
 מהו לכם לכם היא ראויה משל למלך
 שהיו לו עבדי ונשפחו והיה משיא לעבדיו
 שפחו מן אוסיא אחרת ולשפחותיו עבדי
 מן אוסיא אחר עמד המלך וחשב בדעתו
 אמר העבדים שלי והשפחות שלי מוטב
 שאשיא עבדי לשפחותי שלי לשלי כך כי
 אח' קבה הארץ שלי סב' לה' הארץ נאמר
 כי לי הארץ וישראל שלי הם שפא' כי לי בני
 ישראל מוטב שאנחיל ארצי לעבדי שלי
 לשלי לכך נאמר זאת הארץ אשר תפול
 לכם בנחלה וכוונתם זל וינן עם מ"ם
 בפרקי ר"א וזל רשא קרא הבה לע' מל' אבי
 המסכבים את כסא כבודו זל' כואו
 ונבלבל לסונס לע' גויים ולע' לשון והפי'

גורלות

מספרים תהלות ה' פרקו שירה פ' א' שירת הארץ שפתי רננות

מסאב יהיו אורחן תדיר במגב' וברי קניו
 וארצן בלח' ארצו ואנשים לבני נשא
 למשרי עליהו ומצו' לזן לדידה עמיהן
 בכמה פתרון בכמה מרחין סטו לזן
 לשואה דיורה עמיהן ורוח קודשא לאו
 הכי אז באגר שלים ובאסתרותה רב
 וסג' ובא' דקנות דגרמיה ובא' דכנתא
 דמסכניה וברענת' דלביה ונשסיה ולונאי
 דוכ' ל' למינוח ליה דיסני מדוריה עמיה
 עכל ול' וזה הטעם בלעבר סכ' צונו האבות
 הקדושים בקנות' את ג' הקנינים הללו
 וקנו אותם באגר שלים אברהם קנה
 באגר שלים במצרים בכתוב ד' מאות
 שקל כסף וא' חנ' נא' בגמ' דבכורות סאו
 השקל' קב' ארין גו' יעקב נמי קנה באגר
 שלים במאה קשיאה ותרמנו בני וצ' ע' ע'
 ענין ו' וירוש' במאה מרגליות ורוד נמי
 קנה את הקנין ה' באגר של' בשם מאות
 שקל זהב שבה ב' שקל' מכל שבת ושבת
 בראויקמו רבנן בפר' דהחמ' הנה לנו
 בפי' כי ג' החסידים הללו קנו את הארץ
 לה' באגר שלים בכסף וזהב ומרגליות
 וינין כי נשאר ענר מקוד' לבע' לחלוק
 עלינו מחמת ירושה לפיכך חזר יעקב
 וקנה חלקו של עשו במערת המכפלה
 וכמו שרד' על קרא בקברי אשר כריתי
 לו הביאו רש' ז' ש' וכל' למה כי הוכי
 דלערובק שאר' דמסאב' מנה נתשרי
 עלה קארא דקדושה ובכה' תהיה הארץ
 לה' ולפי ענינינו יש לרקרק מה שרקרק
 בעל המסדה בס' מאות ע' שונכס' הארץ
 לפני ה' אח' תשובנו ונכססה הארץ לפני
 הלא' האקים עמאס ולפי דרכנו חתי
 ספיר כפתור ופרח כי צריך עכ' שתיקה
 הארץ לה' והנה מקנה אותה לפני עמו
 והיינו דקאמ' קרא קדמאה ונכססה הארץ
 לפני

מזלות בשמים ובמקום עליהם מלאכי
 עליהן נתנם להיותם שמים על הס' בענין
 סכתוב ושר מלכות פהם עומד לנגדו
 וכתוב והנה שריו בל' ובקרחים על הס'
 מלכי כרכ' י' ו' נותתיו סס חל' מלכי
 פהם והנה השם הנכבד הוא אק' האקים
 וארנוני ארנוני לכל העול אבל אי' אמעית
 הישוב קיה נחלת ה' מיוחדת לשמו לא
 נתן עליה מן המלאכים קצת שוטר וממשל
 בהנחילו היתה לעיו המיוחד שמו זרע
 אנהיו וזהו והיה ל' סגולה מכל העמי'
 כר' כל הארץ וכתוב ויהי' לי לעם
 ואנכי אהיה לכם לאקים לא שתהיו אתם
 לאקים אחרי' כלל וכו' יע' והנה כבוד
 ידוע שהם ג' ירון אחיו ודבוקים זה בזה
 ה' ית' שמו ירושלם ישראל ימוטו לעולם
 וזהו הטעם והסברה של' בתישבה עמר
 אי' בר' שום ממלכו הארץ כל זמן שישראל
 גולים ממנה לבלתי היותם ראויים אלה
 וגם שמו ית' כי אינו שלם כל ענר שאנחנו
 גולים וגם לא מצינו שאחרי אשר הגלה
 אותנו שייחד שמו על שום א' מהאומות
 יב' ש' א' עינינו רואות כי כל זמן שאנחנו
 גולים ומטולטלים שמו ית' אחוז ערוין
 עינינו ובכל צרוננו כי לז' וקארץ ג' כ'
 יושבת בלמורה היתה בלמנה עד יחונן
 יחונן הנה העטרה ליוסנה וצ' ל' לאחרי
 שמו ית' וכסאו שלם וישראל ג' כ' שלמים
 ושמים על ארמתם כעור שחברה לה
 יחיוני הרץ לסוננת שירת הארץ בקרא
 תני' יא' דקא משורחת דהיינו מכני' הארץ
 זמירות שמענו וגו' כי לפי שהארץ הלזו
 עשתה כנינו של מקום תחלה דהיינו
 שהמליכה אותנו כראיתא ככ' סוף פ' יב'
 וכשנחר טוב נמי אמרו כי כשמלך הנה
 בעולמו אמרה הארץ איני נתן תחלה להכי
 מוספת

שפתו רגנות פרקי שורה פיאשירת הארץ מכפרים תהלותה לט

מוספת בסירת קרא רמכף הרץ ומירו
 שמענו בני לנדוק וקורס כנמסד
 הדגים חל על בני חובת ביאור מהו זה
 הלסון רמכף הארץ דהוה מני למימר
 מסי הרץ כי הסוד נח' כסה ומני: לארץ
 שיש לה פה כדכתיב ותפתח הארץ את
 פיה לא שהכונה דרך פסג לחסמושי'
 מאיזה דר מהארץ יוצאת השורה כי הוא
 מן הנקוס אשר משם היה משתיתו של
 עולם שהוא מן המקום היוצא שם מקדש
 כראוקימו רבנן וקרי ליה מכנף שהוא
 לסון כנפיה שם מתקבצים כל באי
 העולם והומרים לכונבלכה א בית אפי
 יעקב ומן המקום היוצא יהוא שהוא
 בארץ הירושלמי משם יוצאת השורה והו
 מכנף הארץ ומירות שמענו בני לנדוק
 ומשמעו על שש' צ' בנינו של דריקו של
 עולם וכתה למזר לפניו ית' ולישול ג' כ
 שכרה שלח תוזו מונה לעולם ההר יסד
 ארץ על מכוניה כל תמוט עולם ועד
 כראמרנו רבנן ה'תם וזהו כוננת באומרה
 רזי לי רזי לי כלומר סוד הסדר שנתן לי
 ביראי הוא הנאסד ממלת ל' ע'פ מאמרס
 זל כספרי שכל מקום שנח' בו לי ה' קיים
 לעולם ולעולמי עולמים וזהו רזי לי
 נאציא כז' שהעולם נצח' אלף
 שמתרעמת על רוע בני אדם ואומרת
 אוי לי וגו' כדכתיב למימר קמן והנבון
 לפרס החי רזי לי מלשון רזה וכחוס
 כי לפי שהארץ ממוקמת ידעה את כל
 התלואות מחנסי רשע אשר יקמו עליה
 לכן כשירתה מוכרת ג' כהריון והביחוס
 אשר לה וזהו רזי לי רזי לי אוי לי שממנ'
 הכוגרים ואנשי רשע גם עליה תעבור
 כנס קללה ע'ר ארורה הארמה בעבורך
 וע'ר ארורה שזה ילך כי בעבור א' הכוגרי

לפניו ה' שהוא כבוד קיינו של א' שהקנה
 את כל העולם כוננו כפי תבד' כדא ברוד
 הכרס לא עליון קונה ג' מים וארץ וקיינו
 ונכבשה הארץ ככבי ה' ויחד חנונו מפני
 ששב יעקב וקנה את חלקת השוה כשנכב
 מארץ וזו ונכבשה הארץ ככניסם שהוא
 כבוד קיינו של יעקב שהארץ נכבשה
 לפניו כלאחר שקנה קיינו התחיל להלח
 עם יושבי הארץ וכבש את שכם כחברנו
 וכקשתנו ועיין בילקוט ע'פ' ע'פ' ומשנס
 ש' ל' א' ח' למגרים ועד י' ל' הסרה ה' ב' ה'
 שכינתו על הארץ ועל עמו ביחוד גמור
 עדן נשאר מקום לעד להלוק ולומר
 כי עזב אקיס את הארץ ה' ש' ע'ב שמעות
 קונות דבר תורה עכ' לא החזיקו כה
 ישראל ולא בנו להם את בית הבחירה
 כמזונה עלינו בתורה ולע' סנראים
 כב' כחובים המכחיסים זה את זה כי הא
 דרמי לוי כפ כינר מברכי כתי' לה הארץ
 ומלואה וכתוב השמים שמים לה והארץ
 נתן לפני אדם כן הם הנקראות הלל
 קשיין אהרדי בראשון חנו ונכבשה הארץ
 לפני ה' וכב' אמר ונכבשה הארץ לפניס
 והיה נר הדבר שקול ה' לפי בא הכתוב
 ה' ב' ה' והקריע ביניה' לאחר שקנה דוד
 את גורן ארונה בתי' ס' בסמוך ה' אקיס
 עמכס וגו' ונכבשה הארץ לפני ה' ולפני
 עמו להקריע שחין עוד מחלוקת מאחר
 שקנה דוד משיחנו את הקבוץ הג' הזה
 יען כי האקינו עינו ונכבשה הארץ לפני
 ה' ולפני עמו וכבר בטלנו כל הקטרוגים
 ויהיה ה' אחד ושמו א' ונחזור לענינו
 כשירת הארץ כי להיות שמאיתי כתוב
 בזוהר פ' נח ע'פ בא אתה וכל ביתך א'
 התיבה שפ' זה על א' באמר שהיא ארץ
 הקדוש וכזהו פ' וארא נמי כתי' זל ר' יוסי

מספרים חזרות ה' פרקי שירה פ' אשורה הארץ שפתי רננת

פתח לרוד מזמון לה' הארץ ומלוואה תכל
 ויוסכי בה דא ארעא קדושא דישראל
 דאיהו קיימ' לאתקייא מניה ולא תברכא
 מניה בקדמיותא ולא תבר מניה אשתקייא
 עלמא כלא על כל לכן אבי אמר שכחות
 הארץ מתאחרי ובאי' בלא' וזהו ער דאמור
 רבנן גבי יעקב אבינו שכל בה' את כל
 הארץ תחתיו סוף הדברים כפסוק אלא
 הרצון בזה שכחות הארץ כולם בתאחרי
 וכלו במקום אשר היה יעקב סוכב שמה
 והכא נמי בהיות שא' היא מקור לכל
 הארצות כולם ועין כי היא משתיתה על
 ארץ כדאוקימו רבנן ב... י' קהלת גבי
 שלפלין שנאע שלמ' לכן בלעד שכל כחות
 הארץ שכל העולם כולו מתאחרי ובאי'
 לאי' וממנה יוצאת הסו' ובהתייחד כחות
 כל הארץ שם כה' אז היא מקבלת מעם
 השפע כמה דאמור רבנן כל העולם כולו
 מתמנית אי' סותה וזהו נמי דוגמ' המת'
 שאינם חיים אלא בארץ ואותם שכלל בא'
 שם עי' בגבול מחילות נוסף על זה טעמא
 דאמור רבנן בפי' דמגילה תניא עד שלא
 באו לארץ הוכשרו כל הארצות לזמ' בהם
 שירה' משכנסו לארץ לא הוכשרו כל
 הארצות לומר בהם שירה' ואע" דפסטיה
 דהך ברייתא על גבי ארס שאומרי' שירה
 באמר עכו כיון דחותה הארץ ראויה לומר
 עליה שירה מוכחא מילתא דגם היא
 בעצמה ראויה לומר שירה' יותר משאר
 ארצות ומלתא דמסתבר הוא חזק שירה
 זו נלעד' שהיא במשמרה ראשון מהלילה
 משו' שא' מתחיל לירד האל עליה דברית
 בריתה הוא לטל שאינו נועד לעולם
 ברית' פי' דתעניית ומילתא דמסתבר
 הוא שבשעה שזקבלת השפע מלמעלה
 תסורר שירתה ועוד מוסס שכמסמר' ה'

שכברו נסתלח רזון נכפשי' וככל אל
 המלות וכן ע"פ מאמרס זל ע"פ ויחא
 וראו כבגדי האנשים הפושעו' כי שפסעו
 כי לא בא' אלא הפושעים שאפי' אפתחה סב'
 פושעים והולכים והיו נמי משמעות
 כגודים שבגדי' והולכו כמו שבגדי' כבר
 ועל הסנות עוד וכבר כגודים הכונה על
 כי מעש' אבות ישנו בני' דלפי מקלקלתא
 וכאב כתבו כה' כגודים בגדי' דכלהו
 משקרן ביה משקרן בהו כגדמיהו ולא
 די משקרן כגדמיהו ממש אלא אינון כנין
 דאולירו מ' משקרן כהקנא שקרא דלהו
 נאשתכחו פ' מין לעילא ונתת' ואמ' עוד
 כגדו חוזר א' האבות כלומר שעין הכניס
 תלבו הקילר על הכבו' הנאי' והס' גרמא'
 אחר המנהיג הנאי' וע' פנים לתורה כלע' ד'
 דאי' כ' לומר דאי' כ' ומתת' סוף לבר
 במ' הגוף דה' ע' אוק' ל' במ' ד' שלו סוף
 פ' ד' מ' א' ק' ה' ב' ד' ד' ד' ד' כ' כ' א'
 מ' ח' ע' י' ו' י' כ' ה' ה' ע' א' ב' כ'
 בשעת הק' קלה ומייעו בה הפך ממה שהיה
 להם לעשו כשעם ברא מוכיבא וע' ע' כ'
 או יהיה כגדו ע' מומס כ' כלומ' הכבד'
 היא כה' ועדיין לא נתפרס ופה כפל
 המלות כד' ל' רז' ל' וכגד' ר' כגדו' וכגד'
 כגד' והכנסו כי הארץ היא הארץ קדושה
 בעודה משוררת אסוקה רעדה על ראות'
 הרזון והכיחוס' שתבא' לה כב' חרבני' ראשון
 ושני וע' היא אומרת אוי' ל' כגד' כגדו'
 כחרבן ראשון וכבר כגודים כחרבן שני
 ומוספ' עוד כגדו על כי גם אחר החרבן
 בהיותם בגלות המל' הזה כגד' וכמשפ'
 אחר הכבד' שעשו שהיא הסכאת חנש
 שגרמה החרבן וגם הם ממשכים בעון
 זה הגלות עד יסקף וירא ה' ומנאתי
 הון ל' סיע' לרבר' מדרש הזוהר פ' ל'
 לך

מהלילה

שפת רננות פרקי שורה פ"א שירת הארץ ככפדים תהלות ה' מ

מהליל ים ומסמרה אחת של מלאכי מרום
שאמרו שירה זו כדאיתא בזוהר ריש פ'
ויקהל יעם וצד"כ עוד זאת הארץ להעיד
עוד עדות אחרת והוא על פקדונ' הכתוב
כתובה מרי ונס ביום עוד כל ימי הארץ
עד עת קץ הימין שאז הארץ תחיו פקדונ'
דגוסין הנתנוס בה ויחיו כד"א וארץ
רפאי תפיל דתרגימו ביה רבנן וארעא
תפקידתה תפלט

הגהה אחר המר גמ' מקרא קמח דשירת הארץ
כפקא לן כחי על הדין פקדונא והכי אית
לן לפירושי לה' הארץ וגם תלוזה דהיינו
הפקדון אשר הפקיד אלה שעיניו יתבדק א'
יריאתו הקבודי בה וכ' לפונתם שזכ"ל יקבד
בארץ דהכי כדרש בזוה"פ וארא לה' הארץ על
א' תבל וינשבי בה על שחר ההרבות ועל
דמו כוונת הארץ בהדין קמח על הפקדון
המופקד איה כחמו אית לי הוכחה מעליית'
מדברי הוהר פ"כ ז' ד' א' לה' הארץ ומלואת
דא ארעא קדישא עלתא דק' בה איתרעי בה
ותלוזה אלין כשמתהון דדקייא דכלהון
חלין לה ואתחליית חכימה ותקלא דעמוד'
חד דעלמא קיימת עליה וא' על חד קיימת
ת"ח מה כת"כ"י הוא על ימים יסדה כי הוא
יחאן הוא דא קב"ה כד"א הוא עמנו וכתב
כי הוא לקינת הארץ יביט עכ"ל והחכם
יבין תרעטו עד כאן הגהה

וכיוצא בזה נדרש במדרש הנעלם פ' וירא
ע"פ ו' סקר את שרה ובזוהר פ' ויקהל
בסוף הוא מתלא דיונה על כן חוזרת
ואומרת עוד פ' אחר דהיינו מכנף הארץ
ונז' כלומ' שהיא באמת בסקדונה כדאית'
בסידר השירים רבה ונמדרש תילים ע"פ
והיה כען שתול על פלגי מים ז' ורבנן
אמרי ארץ אומרת חביבה אני סבל מתר
עולם חנונין בו וכסיבקים ה' כה חנו
מחזיר לו פקדונו ומרטבת כסופי ואמר'
לכניו

לך זול מכנף הארץ ומירי שמענו כשעת'
דעלן ישראל לארעא וארון קיימא קדישא
קיימיהו שמענו ישראל מסמרה חד דארעא
תנוסכתן וחדו נקל מזמרי עלאי דמזמרי
בארעא כרון כזי לדוק תושבחה דמוסה
היה בההיא שעתא דככל אתר דארון
היה שרי בארעא הוה שמעי קלא דאמר
זאת התור אשר עם משה לפני בני ישראל
אבל אני לי רבוגדים כגדו דזמיונין ישראל
לסקרא בקב"ה ולאתעקרא מארעא זמנא
חדא וכרון דאתאחרו בנייהו סקר דלהון
יתעקרון זמנא תניינא עד דאשתלים
חוכיכו בארעא אחרא ועוד הנה לא
דאינו מה שייכות והכנה אית להאי קרא
דאפיק חטא העם בלשון בגידה והנה מצו
למיומר אני לי דשעים חטאו וכיוצא אמוס
הנלעד טעם ככון בזה הוא כי הארץ הלזו
ראתה את כל מעשי בני אדם הבגדו בה'
וכבדו עדים כל זדקתם באופן שהם
בגדו ג' א' הארץ הקפסד והבילוי דכלום
ברא הבה את עולמו א' בסביל לזכות
את האדם ובאפס זכות תאכל ארץ ועל
כי הבגדו בה' תמת היות להם בגד
ישע מעיל דקה שהוא החלוקא דרבנן
שמתלבשים בו הנדיקים בג' הנה הם
פרשע' מתלבשי בגדי זואים וקוריהם לא
יהו לכבד הוא הכבד שעושי מהכבודות
סלהם והארץ גם היא מפני הגידולים
הרעים שעשתה היא נמו לוקה באלה
הבגידות והוא דקאמ' קרא והארץ כבד
תבלה והיינו הא דקאמריה וכבד בוגדים
כגדו כלומר הבגידות סלהם כגדו נמו
בה בארץ ונרמונו על ג' סבבד תבלה
ועל כי מנינו לישראל סנף ארץ כדכתיב
כי חיו אדם ארץ חסד אמר ה' זבאות
על כן הסבתי מחשבות להמסוך הסירה
הזאת

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ"א שירת הארץ שפתי חנוכה

הזאת על ישראל גם הם משבחים לא ית'
 על אשר נחם בני יונק עם ורוממו מכל
 לשון כי אנו ליה וליה עינונו וזה כי כל
 העמים נבראו גם הם מן הארץ אבל אינם
 ארץ חסן אבל ישראל נבראו מן הארץ והם
 בפרט ארץ חסן והוא משמעו של פ דקאמ'
 כי תהיו אתם רוקח ארץ חסן ועל הכונה
 הזאת יתפרש קרא לה' הארץ הם גופות
 בני ישראל וגם מלואה שהיא הנשמה
 המולאה את כל הגוף ודומה לזה אמרו
 בזוהר ומלואה מהי היא ארץ חסן נשמת
 דדוקייה וכל זה למה כי תכל יושבי
 בה היינו לפי שקבלו את התורה שהיא
 מתנבלת דכולה בה מה שלא עשו כן אשר
 העמי' שפסחו בהם עליהם ליתנה להם
 נשגו אמר ולא הם כי ישראל שומר
 נעשה ונשמע וכמו ש' ויושבים בה בתורה
 לשומר מצוותיה חזקה וערוציה אשר על
 זוכים בנשם וגופם ביתר שאת ויתר עז
 מכל עם ולשון יאגב אורחין בלשון
 לפרש הא דרז' בברכות ה' ל' דמי כתי'
 לה' הארץ ומלואה וכתי' והארץ צן לבני
 אדם לקחה קודם ברכה הא' לחמד ברכה
 דמר יהודה הם שמאל כל הנ' גה מן העיה
 בלא ברכה בלא נקבה מק' סי' שמים סנא'
 לה' הארץ ומלואה כי כונתם זל א אשר
 סיובן עם מאמר זל כב' פ' לט' אר' ברכה
 כבר כתיב ואברהם מה תל ויהי ברכה
 אלא חל ער כאן הייתי זקוק לברך את
 עילוי מכאן ואילך הרי הברכו' מוסרנות
 לך ולמאן רחוי לך למכבא ברך'
 והיינו הא דר' לוי דאמר הא קודם ברכה
 הא' לחמד ברכה דקודם סנא' איתן זה
 ארעה ראש וראשון לאומתנו ששאר כל
 התורה ער שלא ניתנה כדכתי' עקב אשר
 שמע אברהם בקולי וגו' נשמות וגופות

לשני שירה שבאמר מכנף הארץ זמירות
 שמענו בני לדורק ולערך שזאת הארץ
 היא מוכרחת לסודר על התחיה מפני
 סבטנותה עליה מתחילת בריאת העולם
 ועדיון לא השלימה זוויה שכן כתי' ביום
 הששי יואמר אקיס תנא הארץ נפש חיה
 ועד כאן לא רחינו שהוציא מכלל לתחית
 המת' מן התורה זא ולמד מ' ח' כתי'
 תנא הארץ רשא עשב וגומר וכאן כתיב
 תנא הארץ נפש חיה ולא הוציאה לא
 בהמות ולא אדם רחינו בהמות כתיב
 ויעש אקיס את חית הארץ וגו' ובאדם
 כתיב ויברא אקיס את האדם והיה מ' מ' וינו
 שהוציאה הארץ נפש חיה אלא בלעד דמכאן
 לתחית המ' מן התורה יודע היה
 הבורא יתב' שעתיד האדם למלאה והוא
 בעונו ימות וקודם שבראו נזר על הארץ
 שתנא נפש חיה והיינו וארץ רפמי תפיל
 דתרגמונו ביה רבנן וארעה תפקדת'
 תפיל' כנ' ונולת תפקדתה משתמע
 על הפ' דין ה' צדק אכלה כדאמרן וגם
 על האוני הראשון שזא עליה ה' יתברך
 שעריון לא הלי' ל' עשות מאמרנו ולעת
 תפקדתה לא תמוע מעשות אוננו ולכן
 זאת הארץ בשירתה זו אומרת כי באמת
 היא בס' קדונה אך מתרעמת ומ' קוננת
 היא על השופעים הכתונים בתוכה שלא
 יקיימו על רוב מאאתם ושפיעהם הענומי'
 נבראה כחשרון באמונתה חו' ומה'
 אומרת מכנף הארץ זמירות שמענו בני
 לדורק דהיינו הזמירות והתושבות
 שיעודים הדוקי' לשבח ולאמר בחיותם
 נבאאתם מתחיות ארץ' ח' ח' על
 אונתם השופעים שלא יקיימו היא מקוננת
 ואומרת אוי' לי כגודים כדו' וגו' כלומ'
 תחשרנו בני עול שאינו באמת בס' קדונו

שפת רננות פרקן שורה פ' אשירת הארץ מספרים החלוח' פא

הצדיקים בניו היו בננות אנליות עד
 שכל בניו חברה והספיע ועסאו הוא
 ות' מקור הכרבות ומזונו נמשך הכנסיא
 הקדוש וזהו כאן קודם שחמ' ה' ל' חברה
 והיה ברכ' שאל' לה היה בנו וכמוס הארץ
 הם ישרא ומלואה הם נשמות שלהם כאן
 לאחר שחמר ת' ה והיה ברכה שחז הארץ
 נתן לבני אדם שנשע ארץ חסן לא ישראל
 בין בני אדם היוו בעולם בין האומות
 ולהיותם ישראל כללות כל העולם לכן
 אמר שכל הנהגה מן העלה שהם ישראל
 בלא ברכה כלומר בלא ברכת ה' א' שהיא
 להיות נחמן בביתו וקו' באמונתו בלא
 נהנה מקדשו שמים וכן מוז' בקרא דתו'
 כמו ב' ישרא קדם ישרא לה' ראשית תנואת'
 כל אוכליו יאסמו וכדכתבו רז' בסר פ'
 כד ומר פ' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
 אגזו יעם ומוספת עוד הכנסיא שכל
 בקרא דמכנף הארץ ומירו' שמענו דאספר
 לפרס האי מכנף מל' ופרסת כנפך על
 אמתך ויוכן עם מאורס זל כפרק במה
 מרליקין ארל כל הזמר במנות צינית
 זכה ומשמר אותו ב' א' פים ות' עבדים
 ש' כ' א' אמר ה' נבאות בימים ההמה אשר
 יחדקו' א' א' מכל לשונות הגו' והחזיקו
 בכנף א' י' יהודי וזהו כונת הכתוב וכנף
 הארץ כנפות הכסות של ארץ חספ' הללו
 דהיונו ישרא ומירות שמענו בלא הכנסי'
 שנאים לחסות תחת צלו ותכר' יהוא בני
 תפארה ושכל לצדיקו של עול' שמתפרסם
 אקונו ואומרת הכנסיא רז' לי רז' לי
 כלומ' אני צריך להיות רזה וכמוס גואל
 העמי' על כי בוגדים בגדו היו האומות
 שבגדו בה' כסעה שהיו רואים גלותן של
 ישרא ולא היו נדבקין בהם ועכסיו שרוא'
 בשלותן א' לקבלן כהיה האריותן חן
 מקבלן

חז' שאין הדבר כן לא שפעיהם של א' הם
 המעכבים אותם ויען כי המנות
 המסוגלת לתחיה היא מנות צינות לכן
 נתפסט המנהג לקבול המתים בעטופת
 דמטה וזהו שרומת סידה זו מכנף הארץ
 וגו' וזהו עד כנדרם בזהר פ' סלת לך
 זל מכנף הארץ כנף דצינית דאיהו כנף
 הארץ ומירו' שמענו אן פ' ד חוטין דכנפין
 ות' ליי' מאתר עלה גו' אינון שבי' לין עלאין
 דכנפין מהבמה עלאה נז' לצדיק דא'
 צדיק ח' עלמין דאינון חוטין אינון שפירו'
 דיל' וכז' עוד בגדו בגדו דהא קורין קם
 בלא צינית וסדרין סהדותא דסקרא ואיך
 אינון בוגדים בגדו ומסקרי בגרמיותה
 וכבר בוגדים בגדו לבושא דלהון בלא
 צינית אקרי בגד בוגדים לבושא דאינון
 בוגדים דבגדו דמסקרי סהדותא דסקרא
 ככל יומא זי לבשתיהון דסלקי בההוא
 כרסיא דתכלתא למידן ועלייהו כתיב
 דוכר סקרו לא יכון לבגד עיני ההוא בגד
 דלהון אסתמודע לבני כל מריהון דיונין
 זי לון רלית לון חולק' בעלמ' דאתי זכאי
 אינון צדיקיא דמלבנטיהון ותוקניהון
 אסתמודעו לעילא למנסבא לון בהאי
 עלמא ובעלמא דאתי עכל' ועדז' אנו
 אומר כאן דהאי עטופת דמזנה שנהגו
 ללבוש את המתים זכות הוא להם כדראו
 יען כי בשנת הלבוש הזה זוכים לחיות
 בו ובזכותו מפני שיש בכל צינית סל'
 כריכות רמו לטל של תחיה כדאיתא
 בזוקר' אמנס הבושעים אשר בוגדים
 בגדו דעטופא דלהון בלא צינית בגד
 בוגדים הוא להם בנח' סגורס להם
 שיחתם גזר דינס לרעה כלומר לא די
 להם סבגדו' בגדו היונו שפסעו פסעים
 רבים כתייהם לא שפ' כמותם אפתחה
 יא א I II ט

מספרים חדלות ה פרקי שירה פ'א שירת דארץ שפתי רננה

אנ נמי פושעים הם ועין כי ערום הלכו
 בלא לבוש רמזה והיינו ונגד בוגדים
 בגדנו עד זכולא בתריות' ויש להתבונן
 ע"פ דלית גר רכפ' ויזא דכתי' בגר סגל'
 פאומ' בגר ומשפטו להיות נק' בתדו מילי
 בא' גר והברוי עתיקי' על שטנו שלא זכו
 להיות להם חלק בארץ כמו שרמזו באהר
 פ' ויחיו ואולי שזה היתה כונת ר' ישכב
 הסופר אשר נהרג על ק' בשעה שהיה
 קורא פ' וצוית כי היה צריך לתקן בזה
 ויעיין מזה במ' שלשלת הקבלה להרב' נ'
 וחי'א זל וסוד ה' ליראיו' ולפי' בלעד'
 דשפיר כוננו הרטב'א ונימוקי' יוסף בקל'
 קטנות והרמז'ן זל בספר תורת האדם
 והמוסל'א מנהריק בגר' סו' סכ'א וזולתם
 מהחכמים חרשים גם יסני' שפסקו שאין
 לקבור את המת אלא בטלית' מצוית'
 ומה מאד קשה עליו אותנו המנהג שראיתי
 במקצת בני אדם שפוסל' לכתחילה כנף
 הטלית' שמימי' על המת בקבר ואע"פ'
 שנתניס בזה טעמים אינם נכנסו' באוני
 שאם האעס כדבריה' משום דבמת' חששו
 כיון שאדם מת נעשה חשיון המונת
 וקברוהו בלא לבוש זה כלל ואינוחוו
 לעיוור בדין בעגופ' אשר משפטו להיות
 לזכות ועכשיו הוא למזכרת עון סגל'
 כמזה את התורה והמנהג ח'ו משום
 דאע"פ דאמר' במת' חששו וכו' אין הרמז
 בזה שנתקבל התורה לאחר המות ח'ו
 אלא הוא ע"ד הרמזה הנראית בעליו
 למצות צוית שאין זמנה בלילה' אמנם
 לכשיאור הבקר חוזר זמנה להיות כן
 הרב הזה מיום כיון שאדם מת נעשה
 חשיון מן המונת היינו כל אותו הזמן
 שהוא מת אמנם לכשיאור הבה' בקר של
 תמה חוזר האדם להיות משועבד לכל

מקבלין גרו' לזמות המשות' דכתיב מי
 גר אתך עלוד יפול' איך אפשר לפרס
 מכנף הארץ וזירות שמענו צנו לזרק
 כלומ' כשיגיע עת סיקו' לאחוז בכנסות
 הארץ וינערו רשעים ממנה אז וזירות
 שמענו בשמע הכריתה שיכרית ה' את
 פועלי' און מגזירת גברמך לא תזמור
 והרבר הזה צנו תפארה לזדיקו של עול'
 שנספר מענברי רזנו וכת' כאכור רשע'
 ריבה' אמנם אין אתנו יודע עד מה כי
 סוד הגאולה כמוסה אלולות' וזה' ה' ה'
 לי כלומר סוד הזה אינו אלא לי בלבד
 ועל אורך הגלות מקוננת הכנסיה הי'
 ארץ חסד' או' ל' בוגדים בגדו וגומר כי
 בעונותינו שרבו יאלו מהם מה שיאלו
 ועד אשר לח' יצא מתחת ידיון הארץ חסד'
 אשר עליה משכנו הרפור עוד זוכיר
 מאמרו זל בגר' פ' ר'ל ח'ו' בג' לשונות
 של חנה חכב הבה' את ישראל ברבקה
 בחשיקה בחשינה' ברבקה ואתם הרבקי'
 בה' אקובם בחשיקה לא מרוכס' וגו' חסד'
 ה' בכס בחשינה' ב' תהיו אתם ארץ חסד'
 אכא בר' איש' מוסף בה' תרתין באהבה
 ורבנר באהב' אהבתי אתכם ברבור דברו
 על לב ורועלס' וישה' פ'ו' כו' הרב בעל
 יפה תואר נתמנית הרברי' של' לה' ארץ
 הוא על המנא' יחס אהבה כון הבה' לישראל
 אם אהבה טבעית שהוא ניכר ברבקות
 סג' ואתם הרבקים בה' אקובם ואזל כשתי
 תמדות הרבקות זו כזו שהוא ההבנה
 לעשי' הפרו' ולהוריד השפע וגם להוסי'
 בחבגבורה של מעלה כדכתי' באק' נעשה
 היל וכה' רוכב שמים בעזרד' ואם על
 אהבת הרמיון והסונו' ניכר מתוך החסד'
 שחשק ה' כנו מר' מה שעשה אותנו בכלמי
 ודמותו ועל' נק' הדקיקס אק' כמו שקרא
 ליעקב

שפת רגנות פרקי שירה פ' א שירת הארץ ככפרים תהלות ה' כב

מזנת התורה ככראסונה דאלת'ה הדין
 קרטלא דרביתקו דר' חנינא בן רוסא
 דשריא ביה תכלת לצדיקים ל' כראיתא
 בפ' הספינה למאי אצטריך ואל הטעם
 כמש רת' שעכשיו נתמעטו אנשי מעשה
 וציצית עולה תרוב' ואם יהיה לו טלית
 דר' בעדות שקיים כל התורה כלה וה' ל'
 עדות שקר א"כ כש שיש ללבוש טלית
 מצויצת כהלכתה למתי' כרוי שלא יתראו
 ככופרים במצוה זו חו' ונאחר שרבה היא
 ככ דהוי' באו אומרים דלא די שבערו בה
 בחייה' אל שבמיתתם נמיו כופרי' בעמדם
 לדין לפני ארון הכל כה' ולא במצוה זו
 בלבד נראים ככופרים אל בכל התרוב'
 מצות נמיו חו' מפני שמצות ציצית שקולה
 כנגד כל המצות שנאמר וראיתם אותנו
 וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם
 ואם כדבריו גם כן בני אדם שעברו איזו
 עבירה בעולם הזה א' ושימונו עליהם טלית
 מצויצת אפי' בחייהם לבל יעירו ערות
 שקר בעצמם וזה אינו דקא לא אשכחן לא
 לרת' ולא לשום פוסק שעכב בזה כלל
 ואדרבא איפכא מסתבר וכמש' רמב"ם זל'
 בהל' נשיאות כפי' גבי כהן דסאני שומעני'
 דנושא את כפיו ואין מעכבין אותו לפי
 שזו מ'ע על כל כהן וכהן שראוי לנשיאות
 כפי' ואין אומרי' ל' אדם רשע קוסף רשע
 והמנע מן המצוה עכ"ל וכל כן במצות
 ציצית נמי אין למנע שום אדם ממנו והגם
 שעבר איזו עבירה כי אין אדם אשר לא
 יחא ואם בעורס חיים בע'הו אין מונעני'
 אותם מן המצוה כ' שסאין ראוי לשי' תראו
 דין כאותם שכפרו בה חו' כי לע' דרעה
 גדולה היא זו לעמוד בדין בטלית פסול
 לכתחיל' יותר משיעמדו בלי טלית כלל
 כי זה נר' כמבזה וכופר במצוה וזה נר'
 וא' כ' 2 II כעני'

ל'יעקב א' ועתידו' דיוקים שיקראו בשמו
 של הבה וזה כל פרו השלמים ההולכים
 בדרכיו ומתדמו' אלו מהו רחום מהו חנון
 וכתוב חנון ה' שיערי חון שיערו המצויני
 והלכה וכראזל ג' ע"פ כו' דיוקה' נרצת
 אהב וכלה רבים ועל אהבת יחוס היא
 נודעת מזה החסן שחסן בנו ה' ויפח
 באפינו נשמת חיים כו' מעצמותו יתברך
 כנודע ליודעי חן ועז תניבן חביבין ישראל
 שנק' בנים למקום דומיא ליהם שבת האב
 לבן ועל אהבת הערב ניכר כמה
 שקדשנו הבה במצותיו וננו' ואמר ריש
 ביחא נאזל נחת רוח לפני שאמרתי ונעש'
 דננו' וכתו' וערכה לה' מנחת יהודה וכן
 כתו' וערב עליו שיחי ועל אהבת הטוב
 אנה הוא ניכר כמה שהבה' אהב את
 הצדיקים מזה טובתם ושלמותם כאומרו
 ה' אהב דיוקים קדש ה' אשר אהב וניכר
 כמה שהנא ית' מתרצה ברחמי' ומתפיים
 בתחנונים ומרבר על לב השלמי' דברים
 טובים דברי נחומים ונחי ההדיוט לא
 אחוס לרביו הרב זל' שרצה להגיה במקו'
 פ' דכי תקו אתם ארץ חסן קרא רבי חפן
 ה' כך מטעם שאמר דליכא למילף שישראל
 באהבו לה' כלשון זה שפי' שהם נחמדים
 בעיני כל העמים אבל לדודו אנהיל
 ומנאתי כל הגרסאות כן ביחא לי למימר
 דגמרי' טפי מהאי קרא רבי תקו אתם
 ארץ חפן דילוף יונייה על ישראל ועל
 הארץ כלומר על החלק השכלי והנפשי
 ועל החלק החמרי ונפניי דהיינו שחלק
 הארצי והחומרי שבישראל הוא ארץ חסן
 כדאמרינן לעיל ואין למר דלא ילפי
 מונייה נמי שנאהבו יס' לה' כדאמר הרב
 שנוכ' זל' וסוס דבודא' לא יחפנו העמים
 בנו אם לא שנהיה בחסן ורגון לפני ית'
 ע"ד

במספרים תהלוכה פרקי שירה פ' א שירת הארץ עשרת רגות

בעני נמד שאין לו כבוד ללבוש. ואם
הטעם משום דרין דרסה לזנותם לרור
תם חסר לבבי צינית ס' שים לקבור את
המתים בטלית מצויצית דקאי דור תם
הוא לאחר המות כי אז יתמו חסאים מן
הארץ וכל העולם כולו יעברו את ה'
בתמימות ובאהבה רבה ואין לנו חוטא
ממקום שחלל שבת בפרהסיא ונשמכה
מיתתו לפ' צינית כר' לקמן בס' גר' שגס

עד דתנין כל שרוח הבריות נוחה הימנו
רוח המקום נוחה הימנו וה' אמרין כל
מיו שחוקב למטה בירוע שחוקב למעלה
והראיה שכשבגל ה' בנו סמי זימאום שס
אותנו כקרב העמים יודיעת הקפכי' א'
כי כמו כן כאשר יחסנה' בנו נהיה
ארץ חפץ ואשרו אותנו כל
הגוים בכ"א:

הוא היה לבוש בו ומשם ראו לנו ללמוד על מות' אחרים שאין לקברם בטלית שארץ
מצויצית בהלכתה. ואם הטעם כרכרי ר' שאמר שעתה שאין נזקרים במזנת צינית
בטלית לפי שבשעת מיתה שפטור מן הצינית יהיו לו וכחיו שהוא חייב לא היה לו
זה ל' לועג לרש גם לזה הארון אשיב בס' . וראשונה אטל לבניו כמה אין נזקריין
עתה הבריות בה דלא בתכלת ודאי לא קאמר דרכר דלא אפשר הוא ובהדיא תנן
התכלת אינו מעכב את הלבן. ואלו היינו מניחי' את התכלת בטלית המות ולא בטלית
החי שפיר הוה מצי למימר הכי. ואם יאמר הארץ שאינם מניחי' טלית עליהם בעתה
כלל גם זה אינו שהרי מה מצונו בבה' א' מרובים נא' מעשים עינינו תזאת טלית עב'
הכל זקנים עם נערים ויהללו את ס' ה' זאפי עמי הארץ נזקרים הם מאד להתעטף
בטלית מצויצית בהלכתה בשעת התפלה. ואם יאמר הארון שאין נזקרים הבריות
להיות עליהם טלית כל היום כולו גם לזה אשיב דאע"ג דלמזנה ס' ד זיאה זיאה עכ'
אין כאן עבירה עד שיהיה לאדם טלית של ד' כנסות ואינו מטי' בה צינית בהנא
סרינא דרב קאינא ולא היינו מניחי' טלית קטן למתים וטלית גדול כמו בקא הוה מצי
ד' למימר דאין נזקרים בטלית קטן בחייהם נהיו לועג לרש א' ישימו עליהם כשהם
מת' ברם הכא אין נשימי' עליהם לא טלית גדול כמו שלובש' כל העולם בבה' בשעת
התפלה ומכל הני טעמי אין כאן לועג לרש כלל. אמנם כשאין צינית למתים
ה' ל' לועג לרש נזקרי דהכי גרסי' בהדיא בגמ' גבי זקן שעשה לכבודו כהיה שעתא
דמינן ליה משום לועג לרש וה' איתא במדרש ר' תנחומא למה נשמכה פ' צינית לפ'
מקושש לגור שהמתים חייבים במזנת צינית ופי' התנ"ס שר' שלאחר סיחו יתחייבו
ומוכיחים ס' שצריך להטיל צינית כבבדי מתים דל"ל לא יהיו שעה אחת בלא צינית.
עוד ראיה לזה מרור המדבר שהם קבורים בצינית כפ' מה שהעיד ע"פ הראיה רבה
בר בר תנא כפ' הספינה: עוד ראיה וטוב טעם ורעת לזה לפי' מספר הזנה פ' תרומה
ותכלת דא איהו תכלת דצינית תכלת דא איהו כרסייא הוא דתפלה דיד תכלת דא
איהו כרסייא דרייני ביה דיני נפשות בגין דאית כרסייא דריינין ביה דיני ממונות
נאית כרסייא דריינין ביה דיני נפשות ואי איהו כרסייא דריינין ביה דיני נפשות
כנו יעש. ולפ' למדנו שמאחר שהארס הקבור צריך לעמוד כדן אז טוב לו שיהיה
מזונטן בהדין עטופא בשעת הדין להצדק עליו את הדין וכוה ולא יבוס כדן

פרקי שיורה פ"א שירת הארץ בספרים החלות ה' כ"ג

ומסוד ה' ליראוי' ע"כ בכל מקום אשר ידוי הקצרה הגיעה מונעתי לפסול הצויות למתן
 זכרי שלא להיות בעיני ההמוץ כמתמיה וכמחרס מרעתי מנהגות ח' הנחתו להם
 לכרוד אחד מן הכנסות מעט כי כן כתבו התנ"ס ב' מיו שמתו בשם הר"ב ז"ל וכבר
 יראנו מכונות הרדוס ונחזור לעינינו בס' . כבר אמרנו לעיל כי הארץ היא
 בעלת הפקדונות מכל גופי בני אדם עד בא בקורתם שיזנה הא ותבר' להחיותם ע"י
 טל של תמיה שיאריך עליהם ויחיו ברא יחיו מתוך נב' לתיוקומון הקינו ורננו שוכני
 עפר ונב' . ויס' לתמונה על הפקדון הזה שמתקדוים כל העולם כולו את מתויהם בארץ
 והוא היסוד הגרוע מכל הד' יסודות . אך נלמד כי הטמנות הגותים פזק היסוד הוא
 יותר מסוגל מכל היסודות לקיים בגוף המת יען כי כשארס מת ונקבר בקרקע או
 בגמר רינו שנגזר עליו מחטא אחר שנ' כי עפר אתה וא עפר תשוב ומכאן רמז לנו
 הכתוב שרוד לקבו בקרקע נוסף על זה הטעם שכל דומה מתענג בדומה ולכן בשם
 האדם א עפרו יותן בעפר ויתקיים לעולם שנ' והארץ לעולם עומדת . עוד למד
 לנו הפסוק הזה טוב טעם ורעת כי בהנתן האדם בעפר אחר המות כפרה מעליו

חשיבה ליה כרא וכפר ארמתו עמו
 עוד אמרו חכמי הזוהר פ' ויחיו שמצוה
 לכן לשם עפר על עיני חביו בשעת
 קבורה ואמרו שזהו כבודו ואמרו עוד שם
 שכזכות זה יזכה הנץ לידם את אביו
 בעול ולמלאות את מקומו וסאריכו כזה
 מאד יע' ולעדין שאם יהיה העפר הזה
 מאי' כ'ם שלכזכות וכבוד גדול ויחשב ליה
 ולזה למאן דזכי כה' כי בזה יתקיים
 בודאו וכפר ארמתו עמו רבתי בתב'
 עוד ראוי להתכונן כי יש התיחסות
 ורמיון לארץ עם הגוף של בני האדם
 ברלקמן בסמוך . עוד יש לה יתר שאת

אמר המנהיג מהאי קרא דאיתי רחמי הדב
 זכה איכא למילף כמה האכתא גברותתא
 ותילי מעלייתא שכבר כודע מה שאל הכל
 היה מן העפר וכו' וליכא חידוי דלא רמיזא
 פאוריית ואית למדרש יתה לעלם לטב והוא
 שבה יסודר ויתקן את אשר עו'ת הרמון
 בר'ת וא עפר תשוב בידק מה שבי' הפרוד
 בעונו הנה כי כן ר'ת כי עפר אתה עול'
 כמ' הב' חמות הידועי' וס'ת וא עפר תשוב
 עול'ס כמ' הד' מלחמי' וזולי' וה'ס והנה טוב
 מות סד'ל דכתיב בתורתו של ר'מ סכן
 עולה חס' ס'ת הו' מלות עם הכולל ווי
 בזה למבין . עד כאן הגהה .

על כל שאר היסודות כי היא חתומה בחותמו של ממה הבה כנו שחתם את השמים
 בשמו שנ' ישמחו השמים ותגל הארץ כן חתם את הארץ בשמו ית' כדכתי' ביכה אמר
 ה' בורא השמים הוא האקים יוצר הארץ ועושה הוא כוננה וגו' ולא לחנם חתם מלכנו
 ש'ע שמו ית' עליה והעולה לעד לומר בזה כי שמו ית' בחוס על הארץ כדי שתהיה
 ממוגלת לשמור נורת בני האדם הקבורים בתוכה שהיו מוכנים לתמיה לקן הימון
 וטעמא דמסתבר הוא בודאוי ובפרט על ישראל שכולם בני ברית חתומים בשמו כרא'
 מן יעלה לבני השמימה שר'ת הד' מלכות אינון אנותיות מילה והסת' הויה ועליהם באמר
 לכן ידע עמי שמי וכה' אשגבהו כי ידע עמי ואשר אמרתי בראשונ' כי הארץ דומה
 בכל פרטיה א' גוף האדם הכי הוא בודאוי כראיתא במדרס קהלת ע'פ' והארץ לעולם
 עומדת ארס'כל כל מה שברא הבה באר' ברא בארץ לדוגמא לו אדם יש לו ראש והארץ
 יש לה ראש כרא' וראש עברו' תכל ארס' יש לו עיני' והארץ יש לה עיני' כרא' וכסה את

מטפרים החלות ה' פרקי שירה פ"א שירת דודא טו

שאין אנאמדיס לאדם כך למקום פלג' אלא הוא מקום מסויים ונודע לנו אן שונדיענו אן
 המשלחו סס וכוה רב גנבריה דרניא על שאר הדריקי' שהראה לנו הב' ה' בעין את מקום
 מנוחתו אינו והלך הוא בעצמו סס במתכוין ושאר הדריקי' אשר השלימו חוקם ברצון
 הכנראה ב' ה' ואינם דריכי' עוד לתיקון רבליהון ערבאין להון והולכי' למקום מנוחתם
 שלא במתכוין כדאמרין אמנם מי שלא נקבר במקומו נר' שיטורד עוד להתנועע
 ופי' לרברר ומעפר אחר וצמחו כלומר אותם שלא זכו ליקבר במקום הראוי להם כפי
 האיסה שלהם וצמחו עוד עד וכלה הפשע ויתם החטאת שלהם וראיה לרברר מההוא
 קמא דמיטנס ומכדרי ליה בכל וימא אשב וימי ובנדאי שלא יהיה מנוח לרנחו ג' ועל
 כל כיונא בזה נאמר ואת נפש אויביך וקלענה בתוך כף הקלע רחמנא לוצלך רחמנא
 לישיבין ועלפ מי לת' דומסתבר' הוא נמי שהדריקים הקבורים בא' לא הפסידו ונבדל
 תוכלו לכין האיסה הראויה לכל ה' לשוב עפרו א' הארץ כשהיה מאחד שהיא מכוונת
 כנגד כל העולם כרלעי' וע' כן אין המצי' חיי' אלא בא' ועוד שממנה נעשה הראש ד' חק
 נכסם שכראם האדם יש איברים וגידים שמתפשטים בכל הגוף כך יש לחי' ונודדים
 המתפשטי' לכל העולם וכמו שהוכחנו לעיל ממאמ' שלמה נאע שלפלין בא' ואכ אפי'
 היה זה הקבור שמה מאחר איברים קרוב ליתקן דהא ק' לך בד' דאמר בפ' עבלה
 עדופה מוליכין הגוף אל הראש לא כן הקבור חל' שיש בירו שתי' מיתות בודאי כמה
 דאמר רבנן גבי פשחור' עוד חשכתי בענין קבורת האדם בא' זכות גדול יחשב לו
 אם חכה לדעת את שטניו וישתדל להיות נקבר סס בחלקו ופי' ולא הסוב נחלה לבני
 ישראל ממנה א' משה אחר כי איש שנחלתו ודבקו ממות בני ישראל ולא להנם הקפידה
 התורה בכ' לא תשוב נחלה וגו' דמסמע דבוק הגוף בחרח' ממש ז' וע' בכ' על קבורת
 יוסף כי לא על חנם קברו את עצמותיו בשבט כמו שברמז לנו מחביו סג' ונמי נתתי לך
 שבט א' על אחד ומן הראוי היה שיקברוהו במערת המכפלה אל החיו או כללנא אל
 אמו אלא קברוהו בשבט שהוא קרוב לטבור הארץ והדבר ידוע כי יוסף הוא כלול
 במדת יסוד והדברי' עתיקים' ולא בכדי נמי קברו את יהושע בן נון בעיר אשר טא
 ונתנה לנו עפ' הית' דהיינו תימות סרח ונאמ' סס בגבול נחלתו וכבר אמ' לעיל שתמונת
 סרח נתנו לנו ליהושע עפ' ה' ומאי חדושא איכא הכא לחמור כי היא בגבול נחלתו אלא
 אולי מקום חפסו שבאר' ה' היה ועב' קורא אותה בגבול נחלתו ובן על כל כיונא בזה
 אנו אומר דברי' בגו' וסוד ה' לראוי' ולפר' למדנו ג' טוב טעם ודעת לקרא אל השכל
 הא דר' אעזר בפ' אין דורסין אדה' היה מן הארץ לחקוע ומסוף העולם עד סופו'
 עוד כפתור ופרח חדס לי בזה האוף כמוהר' ד' משה ישראל פואה נר' כי בהכרח צריך
 לומר שבאיפתו של א' ה' ג' כל גופות בני העולם הבאים אחריו מפני שהדבר
 ידוע כי הנשמה היא חיה בעצם ומתה במקרה והגוף הוא מת בעצם וחי במקרה ולא
 לא היו כל הגופות הבאי' כולם בגופו של א' ה' הנשמות היתה מיה לוקה כי הנשמות
 חטאו ולא הגופות וא' ה' היה מן הדין שימותו הנשמות חו' ולא הגופות וזה בודאי
 אינו ומה דריכיס אנו לומר סכל גופות בניו העתידים לבא בעולם היו כולם כלולי'
 נמי באיפתו של א' ה' כדאמרין' ואחריו כתבו כל זה עבר ברעתי למנא מציאה זו

ספרים חרות ה' פרקי שירה פ"א שירת הארץ

דרך הטבע והשכל היינו שירע הארס בקרוב את מקומו הקרוב להגליח בנו ואם וקבר
 עם אפשר שתהא מנוחנו כבוד כתיב כי הארס עץ השדה לבא מעפרך במנוח אשר
 לפאורה נר' שהפסוק נותן טעם לחש' להתשחית את ענה נקטה מאי סברה היא זו
 בשלמא טעמי אחר' דיהיב קרא גבי מנות אחרות כגון גבי שבת דאמר כי שפת ימי
 עשה ה' את השמים ואת הארץ וכן גבי פסח ומצה ומרור וגבי מלך לא ירבה לו נשים
 וסוסי' וכסף וזהב לא ירבה לו ממחר וככמה דוכתי' בכולתו נחמא לן דטעמא מעליא
 נקט' לאולי' לן כהו על אחת מנות כרס הכא מאו' נפקא לן מינה ואלעב שפי' דשר
 להאי כי כלסון ר' למא לא התיר הקוים וכבר השיג עליו קרר' איא מורחי זל והנה
 דל' דרשוהו כפק' רתענית על התח' הגון וסאינו וכו' והרשה תדרש ועריין קשייתו
 במקומה עומדת ואשר חשבתי למספט בזה הוא כי הארס עץ השדה באמת כי כסס
 הארס כלול מכל' הפרופי' כמו שהוכחנו לעיל בפתיחת' דספרא וכן מנינו שיש לארץ
 מקומות מתחלפי' לגדל נחמס ולאנת מתחלפי' כמשול' ע'פ' יסבי הארץ שהיו טועמי
 את הארץ כחויא מלא קנה זה לזיתים מלא קנה זה לגפנים וכו' עד' חזי חומר כי
 ברמות הארס איזה מין מהפירות הערבי' לו והוא מתענג בו ביתר והוא נוח לו כפי
 מוצו שהוא שלם עמו כגון למצו וחינו מוסיק לו מחמת קדירות או חמימות או נוכח
 להבין משפט בדרך כי הארץ היא סוגרלת המין הזה מהפירות היא כפי מוצו איתת
 באה וקרוב להגליח הארס הקוה שתהיה מנוחתו כבוד עם ולש' אם יהיה המין ההוא
 בא' מפני שהיא מכוונת כנגד כל העולם כדלעיל' והיינו דאמר קרא לא תשחית
 את עצה כרי' שבתין בהם את משפט טבע הארץ כי הארס עץ השדה לבא מפניד כמו
 ליכנס ולקום משכד ולחורות' לפניד במנוח דהיינו המימד והתחום שלך שתהיה עם
 במנוח עד עת התחיה והיינו נמי דרשה דרבנן שדרשוהו דמ' על תח' אם הגון הוא
 אם אינו כגון שאם הגון הוא מעלין לו רזי תורה ואופני ההסבה ולשמות' דלנו
 ערבאין ליה וכו' והיתה מנוחתו כבוד והדברים עתיקים גב' על מה שדרחל' ע'פ'
 הים בה עז' אם אין שדרשוהו על איוב ואין לנו בכתובים מוסרם ענין הסכוכ והתחיה
 בהרחבת' לשון יותר ממונו ודיקא נמי מיניה וביה רכלשון הזה אמ' יש לעז תקוה וגו'
 והיינו דקא מנחם לן קב'ה לאמר כי כימי העז ימי עמי ואולי' מכאן יש רמז למה
 שנהנו העולם להרבות קצת בשמחה ושלא לימוד תחינה ביוס' ר'ה לאנות ואע"פ שלא
 באמורס' יט' זה ברברו רז' לא בשמחה ולא בגמ' ונלעד' שהכל הוא לרמוז על חזק
 הבטחון לארס דגמת האן כי יש לעז תקוה נסי' כי כימי העז ימי עמי דהיינו עץ החי'
 שנוכה לאכול ממונו ולחיות לעולם' וא' תתמה על סוד גדול כזה איד' רימו לנו
 בתורה במתנה זו שאינה נראית ונעבינה שהרי אין לנו מזה בתורה שאין תחיות
 המתים תלויה בצדקה כדאיתא בגמ' דקרובין' נוסף על זה כי חטא א'ה בעץ היה
 וכען נמי לימד לנו ה' את התיקון ואולי' כי הארץ המגדלת תאנים אפשר שתהא
 מוגדלת לכל כסס ספריה מועיל' לכל כמסדר' ע'פ' וחתה קח לך מכל' מאכל אשר
 יאכל וכן רמז בתורה ע'פ' ויתפרז עליה תאנה ויעשו להם חגורות ורז' ברבר
 שקלקלו בו נתקנו ואולי' על תקון כל באי העולם רמזו כי כסס שהערוה חרפה הוא

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ' א שירת הארץ מה

לנו כד המיתה חרפה הוא לנו כד' ומוח ה' אקים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו
 יסיר. עוד נלמד עוד סקרונו להגלות ג' כ ביותר חס והיה איור המקום אשר יבחר
 האדם בו ממונו כפי טבעו כי ד' מהם שערב לו לאדם מין א' מהפירות וימצאו נוח
 לו כפי המזגת טבעו ביותר יהיה קרוב להגלות לנום בקרקע הנוכל חס אותנו המון
 חס מקום האויר חס הוא כפי מזגו וטבעו יותר ממקום אחד שהאדם חס בגדיו לו וגם
 זה נלמד סברה נכונה לכוין ברוד מגלה עמוקות מני חסך גל עינו גאביטה נפלאות
 מתורתך. וכסס שמצאנו טעם ואמרנו שלטונתנו של אדם הוא מופקר בדרך אחר
 פטירתו מפני סגולתה וחותמה וגם מפני ההתייחסות ודמיון שיש לה עם האדם
 כינא בזה נלמד לתת עוד טעם למה אמור רבנן לקבן את המת בבגד שיש בו צינית
 שאולי הוא מפני דמיון הלבוש ג' לפי שכסס שיש לארץ דמיון עם האדם באברים כן
 יש לה דמיון אינו בלבוש יען כי הארץ נמשלה לבגד כד' והארץ כבגד תבלה ובגד זה
 הוא של ד' כנסות כד' ונפישות יהודה יקבץ מארבע כנסות הארץ ולא דבר דיוק הוא
 הא' דאמור רבנן במדרש דות עכ' ושלם ה' פעלך אה' חבין שמענו שיש בנפיש לארץ
 שנה' מכנף הארץ זמירות שמענו אה' לכאורה קשה מפני מה הביא ד' חבין ראיה מפ'
 זה שאין בו אה' כנף אחר ומט' לח הביא ראיה מפ' אחר אשר בו כנפיש רבות כגון קרא
 דלעיל ולחמוז בכנפו' הארץ. ונלמד דמשום תדו טעמו הביא ד' חבין ראיה לרבריו
 מהרין קרא ולא מוצאנו חרא משום שהוא שירת הארץ כדלעיל וכמו שדרש בזוהר
 בפ' הצינית מכנף הארץ ר' כנף רצינית וכו' והמשל ועוד דעל כנף א' הוא מתרעמת
 תיינו חותנו הכנף שפוסלים מוקצת בני העולם למותים והיינו בוגדים בגדו וגו' כדלעיל
 וה' מכנף הארץ שלא נפסל צבי לדרוק שבחמוז הנה' בכנפות הארץ כדלקמן בסמוך
 אז צבי לדרוק בודאי יען כי ביום ההוא יהיה ה' צבאות לעטרת צבי ולצפירת חפארה
 לסאר עמו. ומכל הני טעמי דאמרינן נלמד שראוי עכ' לקבול את המתים בצינית
 וחוששני מאד להם לבריות מחמת לחותם שפוסלים חותנו משום שהוא פגם גדול
 חו' לחותם שהם קבנרי' בהו' כגד בוגרי' רחמו' ליצלן רחמו' לישזבן. והלא כה דבר
 ה' קרא דכתיב לחמוז בכנסות הארץ וגו' ונדרש בזה פ' אחרי מות שעתיד הנה' לנקות
 את הארץ מכל טומאה כמו שחמוז בטליתו ומנער הטיובין. ממוני. עוד ראיתי אחרי
 דנאי תביא דמושיע לי ה' רבנא הגאון מורי הרמז זל' אשר גם הוא כוותי סבורא
 ליה כב' מדבריו שכתב בס' ונת אס ח' פ' יע' והביא דמוז מפ' ויינינו מעיר כעטב
 הארץ שהוא מל' צינית. עוד יש להתבונן בהרין קרא דמכנף הארץ אמורנות שמענו
 דעל ב' זמירות משמע היינו בעהו ובעה' שכל האומר שירה בעהו זוכה ואומרה ל'
 וכסס שהאומר שירה בעהו הוא מעוטף בהרין עטופא דמוזא כן לעה' צרד' סיהיה
 מעוטף בהרין עטופא דמוזא נזכה עם שאר הצדיקים לנחול חלקו בארץ החיים וכמו
 שנדרש עוד בזה לקמן בשירת הטל בסד'. ומומה שהמרנו ע'פ' הנז' למרנו מט' לאעשה
 ה' לה' לחוקיהו משיח כשאמרה הארץ שירה בשביל אוחו דיוק כראית' בפ' חלק יען כי
 למעלה גדולה מוזמנת הוא שירתה והיינו לתחיית המתו' כדאמרן. עוד נדרש פ' זה
 בדביעו מסנהדרין זל' ואר' והודה ברוה דר' חייא מיוס שפתחה הארץ את פיה וקבלתה

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ"א שירת הארץ

לרמו של הכל טוב לא פתחה שנ' מכנף הארץ וגו' ולא מפי הארץ ע"כ ולפ"ד נוכל לומר
 דלכשינסבס עלמ' והארץ תפקודת תפלט אז עתירה גם היא לשתתקבא ולפתוח את
 פיה ולגמ' שירה דהיינו לבעב כדלעיל בסמוך ענין כתבו התוס' בשם הגאונים שאין בני
 ישראל אומרי קדושה אלא בשבת דכתי' גבי חיות שם כנפי' לא' וכל כנף הוא אומ' שירה א'
 בני בני ימי החול וכשמגיע שבת אומרי החיות לפני ה'ה' רבשע חין לנו ענין כנף והנה
 משיב להם יש לי ענין כנף א' שאומ' לפני שיר' שנ' מכנף הארץ וגו' וחולי' גם זה רמז למ"ח
 דל"ל היא מזומנת כנף ואלו הו' ימי' אולי' הם רמז לשית אפי' שבין הו' עלמא ועל האף הו'
 שהוא כולו שבת נאמ' המדרש הזה ונוכל' ג' לומר כי הארץ הל'ז היא הארץ העליונה
 ארץ החי' דהיינו כי וכן ישראל למטה עתידו' להקרא בשם ארץ ברא' בי תהיו אתם ארץ
 סוף' וכוזה' פ' וילך בתנ"כ שכשנכנסו יש' לארץ היו שומעי' שירה מן הארץ בכל מקום
 שהיו מניתי' שם הארץ היתה אומרת זאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל
 אמנם כשחטאו אנו לי בנגד' בברו וכו' וכל זה ג' הוא רמז לעתיד שכם' שמורה שירה
 בשביל יש' שכנסנו לארץ בביאה ראשונ' כן עתידה לזמ' שירה נמי בביאה אחרונה עד
 שדרזל בפק דברכו ע"פ עד ועבור עמך ה' עד ועבו' עם זו קניית נאולי' לזה רמז הנביא
 באומרו עם זו יצרת לי יצרת לי יצרת לי וזה נאמ' על העתיד בודאי' ולכן אמרתי חולי'
 עם זו ראמ' משה רבוא הדיוק אשר לו הנבי' בזאת התורה ירמוז לעם זו ראמ' ישעיהו
 אשר ע' הכתי' הנה תפ' הזה וכו' ה' ליראיו וברוך הירדע ועד אשר הוא חי וקיי' לעולמי
 עולמי' ותעלה ויתהר' לנחמ' נחמי' אמן ואמן עו' נוכל' לתת טעם לדבר מן המסר דכתב
 עם זו תלתא בקריא' נסי' עם זו גאת עד ועבו' עם זו קניית עם זו יצרת לי וזהו פי' לפ"ד
 עם זו גאת זו גאלת מזרי' עד ועבו' עם זו קניית זו ביאה שנייה כמסדרזל בפק דברכו'
 דיוקא נמי מליבא דקרא דעד ועבו' דרך עברה משמע שלא היתה גאלה אלא העברה
 ופקידה בעלמ' אמנם ל' התשועה תהיה נדמית לכל כעין וצירה חדשה וזהו עם זו
 יצרת לי תהלתו יספרו בודאי' משום שעתידי' לזמ' שירה בטורי' אונן כדאמרי' לעיל
 בפתיחת' דספר' ענין עם זו יצרת לי אי' ישראל שכל העול' לא נבר' אלא בשביל יש' תהלתו
 יספרו בעלמ' ובעקב כדלעיל ה' למען רחמי' ימה יחיים בגאלתנו ויקבץ נרחנו מד' כנפי'
 הארץ ויסכנונו כבאת הארץ ובשירה ובזמרה לפניו בטוב הארץ כי לא תעזב ענין ממונ'
 את הארץ וברוך ה' המאיר לארץ אשר כבודו מלא כל הארץ והיה ה' למלך על כל הארץ
 פי' לה' הארץ לזו הארץ ומלאה רת' בני' אש' כיהא אש כל מי נפת' בני' ק' כנבר' ק'
 ארבי' ג' כהכות שחייב אדם לברך בכל יום עו' לה' הארץ ומלאה תבל רת' בני' אומ'ח
 נסי' אומ'ת מארץ תנחמה שנוכל' לפותרו' על תחיות המתים שיתאמת אז דבר הית' אינו
 לקחיתנו כינו שהבטחנו בכתוב אנו אמות ואחיה וכן הוא מפורש ע' ישעיהו ימינו
 מתנד' בכל תי' וקמונ' ענין לה' הארץ ומלאה תבל סת' בני' ק' כמנין סיני וכמנין הויה
 במלני אפי' שכח' מ' בזה האופן | יוד | שהוא סוד מגדל הפורח באוויר וסוד הנה ה'
 דוכב על עב קל זלרמוז לנו | יוד ה' | שכזכות מעמוד הד' סיני פסקה וזהמת הנפש
 וחינו' והית' למען רחמי' | יוד ה' ואלו | יחינו מי ימי' וקמונו ונחיה לפניו ויול' כנו
 קומיות דגמת השם | יוד ה' ואלו ה' | הקדוש הזה שהוא כעין מגדל דהיינו

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ"א שירה הארץ מו

קרא דכתי' כמדול' דור זוארד • עוד תכל ויושבי בה ר"ת בגו' תח' שהוא זמן התחיה
 כמפורש במדרש הנעלם פ"ח שרה ונתן סו' לרבה השדה אשר קנה אברהם מאת בני
 תת ועוד יש רמז וס' אחר בזאת יבא הארץ הקדש • עוד תכל ויושבי בה תת ל"ה
 שהוא השם הנוד משמות ע"ב והוא בגו' מ"ה כמנן הניה במלני אסין והוא ג"כ בגו' א"ה
 לרמזו על אותם שהם קרואים ארס שעתיד הבה לקחותם ולקיים צורתם של פני
 ארס • עוד לה' הארץ ומלאכה בגו' מ"ת והיינו ת"ס כלומר כשהארס מת בתשובה אז
 תס עונו והנה הוא מוספק ביד ה' יען כי לה' הארץ ומלאכה ועתיד הבה לקחותנו
 באמיתות שמו הגדול שכן תכל ויושבי בה הוא בגו' אמן ה' היינו בזה האופן תרכה
 כ"ו על כ"ו ועלה בדרך תר"עו הוסף עליו מס' ז"ל והיינו אמן ועלה בדרך תשס"ז
 כמספר תכל ויושבי בה והיינו אמן ה' הנזכר •

אח' המגיה לא להוסיף על דברי הרב המחבר ז"ל מלילה כי לבו כפתחו של חולס רחא הרבה
 מכה ודעת רק כעוכה אמן אשר המבכים וכמלקט אשר הקוצרי לקוטי בתר לקוטי מחברי
 מקלף ברשות א' דיהו אמכח שר ת כל הו' מלות שמיטנו לידרש ככז' עם תה' מלות עוליס
 תכ"ה בתה' מלואי' שם אהיה קב"א קב"א קב"א ג' וכמו כן הס' עם מלות גם הם עוליס
 קב"א אשר מלואיס הכז' וכעוף סופן בתה' לתן ותמילתן בסופן להורות על היסוד הגמור
 כה"ה ביסם ההוא יהיה האחד ושמו א' ח' ק ר"ת הו' מ"ת עוליס כח"ה חסם הגדול ואינון ו'
 מלות רחז' מלות אחת וכל השמות והמ' ואיס הכז' רחמי כשהו' לידע ו' הודיע ולהודע כי ה'
 למען רחמי הגדולים יעשה זאת בארץ ארץ הימין כיומנו בכפיה וינערו רעיעים מחכה
 ויכלה הפעע ויתם הטפתת מכל הבנידות שבגדו הבוגדים כי אין מעגור לה להושיע גם אם
 יהיו בקרבה ובח' וזהו כל ארץ וזה יהיה עוד טעם לכפל המלות דכתיב בקרא בוגדים בגדו
 ובגד בוגדים בגדו ויטף על ח"ה הרב דאינון זכנגדו הבל' דאמר שהע"ה לקבלה אז ארנות
 שאל' במדרש וראשכל יבין ויוסיף מדעתו עד כאן הגהה :

מכנף הארץ ומירדות שמענו וגו' מכנף הארץ ר"ת מ"ה דהיינו הניה בגולני אסין והיינו
 ארס כנזכר עוד מכנף הארץ ומירדות סת בגו' תקע רמז לתקיעת שופר הגדול ואז
 כשמיעה זו יהיה כבי לדריק דהיינו כבינו של דריק חי העולמים שאמר ונעשה רזונו
 במיתת הארס עכור החטא הקדוש וגם יאמר ויהיה נעשה רזונו לעת קץ הימין
 בתחיית המתים ונבינו זה יעשה בארץ הצבי ומתי חל גם הם שם יעלנו עו' גלגול
 מחילות וכל זה יהיה כבי לדריקו טע' סית מת דברו הטוב אשר דבר בתחיה וחרפת
 עמו וסיר מעל כל הארץ ונגלה כבוד ה' לעטרת כבי ולצפירת תפארה לכאר עמו כי
 ושוב לשום עלינו לטוב כאשר שם על אבותינו וכח' וגלחי בירושלם ושסתי בעמי
 וינחננו כבי א' חי כמו כן בגו' לה נשמחה בו כרא' בגולה ונשמחה כך וכח' יסמח ישראל
 בעושי כבי ציון ויגילו במלכס • ובכך מכנף הארץ ומירדות שמענו דהיינו השירות
 והתושבחות אשר ישירו ויזמרו הצדיקים בעת הקרא ועמך כולם צדיקים לעולכ ירמו
 ארץ • עוד נזכר לומר כי שמיעה זו היא באה בזכות הת' שכן מלת שמענו בגו'
 יתנו וס' גם פי' יתנו בגו' עתה אקבצם ותהיה מלת שמענו משמיעה לתרי אצפי
 היינו לשון שמיעה ממש דהיינו ע' קול השופר הגדול ונשמעם ג"כ לשון אסיפה וקבוצ
 כדא' וישמע שאל את העם • הנה לנו כבוד כי בזכות התורה הבה מקבץ אתנו

שפתי רננות פרוקי שירה פ"א שירת המדבר מכפרים תהלות ה'

וגם בזכותה משה אמתנו ל' כד"א כי
 טל אורות טלך ודרש ר"ל כל העוסק באור
 תורה אור תורה מחיהו וחייה דקרא
 או ל' רז' ל' וגו' הוא חבל וקנה סקופנות
 הארץ על הגברים שבנהו ומתו בלא
 תשובה בא' לעיל רחוב' ל' זלן רחוב'
 ל' יסובן. אינך ישראל קרובים שאלו
 בקבריהם הם מנוינים בניית כתיב
 כהו כי עם בנין יסב וכה' וכהו רננו
 במים הר בנין ברך משה
 המתים אמן :

אחר המגיה חזו תמוז סכר ת מכנף החקן
 וחירות עולים כחמ' ב' ודוק ידומיל וחין
 מדרש בלא הדוס כחמ' עוד ב' אחי קרת סבת
 מכנף החקן וחירות שחשבו עולים כחמ'
 עש' ה' הוא שחחר הכתוב בכבל עמוד יזמר
 לו להורות על היחוד הגמור הנה כי כך ר' רב
 הד' מלות הכו עולים יב ק סגודע סודו וי' ק
 ר' ת כל פ מכנף הארץ עולי סה כחמ' ה' לל
 וחיוכו ס' מלות רתו ל' סה בדיקים ירשו
 ארץ וכתבו ועמד כולם בדיקים וגו' ד' יסובן
 חקרו מיום בחמת כדדל' ע' ס ובניהו כן
 יהודע בן אישמי ו' ח' וד' בנין ל' ק' כה
 כאבואר בה' בכת' דוכתי ע' כ' הגהה :

כל

חונן מלין תבחן בפשטות השירה
 הוחת כמה היו כהה א' המדבר
 וכמה המד' נאה א' הולא מש' זה נמשך
 ידיו מלהתיד הדכרו והענינו ל' ס' קונר
 השבתנו כיר' ה' האוב'
 ואס בחנו ל' פדשו
 כפסונו ומשמנו סתענין
 נאמן על המדבר ממש
 אין ספק אצלי שהכונן
 על המדבר הגדול
 והנוד שהלכו ס' ישראל
 מ' סנה שמצוד סנעשה
 אכסני' ל' ישראל זכה

בפירוש

מלת ישושם נחלקו
 המפרשים איכא למר
 דהיא חסרה בית ומשפטה להקרא בב'
 מלגת ישושם בס' נאיכח למר כי מלגה
 אחת תחשב והמס' הוא
 במק' ל' ו' והוא כנוסעת
 כמו ו' רפריוס ול' ע' רן
 לפרש הכא כפי כוונת
 המד' בשירתו שהמור'
 מנחם לישראל בגלות
 עוד נאח לצרה וילד כי
 משפסא הפכו' והאסנר'
 השריוס בצער לנחם

לכל הסבור הזה ולומר ג' שירה לפניו
 ות' וכהי' אית' במ' פ' ל' ד' א' אה משעי
 למה זכו ל' סתו בתורה כל המסעות
 האה על שקבלו את ישראל עתיד ה' ה'
 ליתן ספרם דכתיב ישושם מדבר וניה
 וגומר ומה מדבר על שקבל את י' ס' כד
 המקבל ת' ח בתוך ביתו עאלו ונהה
 וזכ' ג' עם מאמרס ז' התס פ' א' וז' ד' א'
 מהו דרנו כד"א כי הוא רודה בכל עבר
 הנחר אמרו לגנת לבו את כ' וסילקת
 סכינתך ממנו ומה את' זכקס ממנו ולא
 נבא

מדבר
מדבר וציהותנל
ערבהותפרח כחבעלת:
ישאו מדבר וערוו הצרים
תשב קדר ירונו וישבי סלע
מראשהרם יצוהו:

זה את זה וכהיות כי הודבר שרנו בצער
 מופנו שהוא עתה חרב וחסר בשתים הא'
 על שאינו נעבד ולכן אינו מדרל אנות
 ונמחים והכ' סחינו מיושב מכני ארס
 ישראל כמו כן הם שרנו בצער יען כי הם
 ג' עתה חסרי בשתים הא' שהס בהסתר
 פניס בגלות כמדבר והב' סבות קרסנו
 ות' שארחנו חרב וכל אי' שמש ממנו מאין
 יושב ולכן הוא מנחם אותנו כהג' ואליו
 באה ויאה לנחמו לפי שתשועתו של
 מדבר תלויה בתשועתן של ישראל וזהם
 ישושם

מספרים חהלות ה' פרקי שירה פ'א שירה רמדר שפתי רגנות מז

כבא עני' אד' אל ומי יתן לי נהייתי במדבר
 עכשיו היקבל אנתן הנסו' שעשיתי לכם
 ובה' מיתנינו במדבר מלון מנחמים וננו'
 היכן שהיית מתקלם שנחמ' ישאו מדבר
 ועריו חזרו תשכרד ירונו ונכבו סלע
 לנשיא שנכנס למדינה וראו אנתו בני
 המדינה וכרחו נכנס לעיר חרבה וקדמו
 אנתו והיו מקלסים אנתו אמר הנשיא זו
 העיר טובה היא מכל המדינות כאן אני
 בונה כס ניה כן בני דר' כד כשנא
 הבה לים ברח מלכנו בב' הים ראה וינס
 וכן ההר רקרו כחילי' בא במדבר חרבה
 קידמה אנתו וקלם אנתו כנ' ישאו מדבר
 ועריו חזרו תשכר קר ירונו ונכבו סלע
 אמר זו העיר טובה לך מכל המדינות בני
 אני בונה כנשיא' וחד בתוכה התחילו
 שמחים שהבה בתוככם נא' ישושם מדבר
 וניה והנה אין ספק אזלי בו כל זה הוא
 משל ומלצה להא דארזל שכשנא הבה
 לתת תורה לישראל החזירה קודם על כל
 האומות ולא קבלנה והגם לם לים עד
 הני המון עמו רבים כהמון ימים והמיוון
 וגו' והגשילם בכ' להרוס כהא דסתיב חפן
 לשקר מנבעות המון הרוס וקרא כתיב
 הופיע מהר פארן וכהא אק מתיוון יבא
 וקדוש מהר פארן סלה והאומות הללו
 שהיו עומדי' כסלונה והשקם בתורתו ית'
 מאנו ללכת וכשנא לישראל שהיו במדבר
 שמש מהשעבור הקשה הקדיונו נעשה
 לכשמע והיינו הא דקאמר קידמה אנתו
 וכולי' שהוא הקדימה שהקדיונו נעשה
 לכשמע והבה' אני זאת העיר טוב לך מכל
 המדינות והנה נכנס במדבר ונא בעיר
 אמנם הכוונה כהא דאמר' על לא בחרתי
 בעיר ואבחר ברוד כי הצדיקים הם עיר
 האקים סלה ושם הבה כנה כנשיא' ודר
 בתוכה

ושושם מדבר וניה היינו המדבר וניה
 וישו לישראל מנכי' סכתשועתן של יס' גס
 הם וישעו ויתמלאון בחסדונות המדבר
 הא' הוא שתפרח בחבצלת סכן הנטיחמו
 הבה להפריחו ולעשנתו רענן כדכתיב
 אתן במדבר ארז שטיה והרם ועץ שמן
 וגו' קב' סיהיה בני' ומיושב והו סחוזר
 ולאומר כשידתו ישאו מדבר ועריו חזרו
 תשכר קר ול' זה הוא מנחם בב' שירנתו
 אל לים ומתלל עליהם ועין בו בתשועתן
 גס הוא יושע עמיהן כדאמרן' ואופן
 תשועתו הוא בזכות ישראל גכ' עין כי
 בעלנות מן הבלות יהיו רבי' במאר מאר
 וקצר מצע הארז המיושבת להכיל את כל
 המיון כשאות יס' אשר יהיו כפלי' כפלים
 לאפי' ולרובנות יותר ממה שהפה יכולה
 לדבר והלב לחשוב ע'ה דאמ' קרא ואמרת
 כלבבר מו ילד לך את אה ולכן יהיו זריכי
 להרחבת תחומי' או כרא הרחיבו מקום
 אהלך וגו' ועכ' יצטרך לעשות מהמדבר
 אשנ ע'ה שאמ' הושע לשבטנו של אפרים
 והואיל נתת לירן אימא ביה מלתא
 פדרשתו על רבני העם הקדוש כל בית
 יס' וברחבת או וכה' ואופן הרחבתן
 כתיב והיה מספר בני ישראל כחול הים
 אשר לא ימר ולא יספר אמרתי אני בלבו
 לרקוק בקראי דאורייתא גלדע מספר
 מספר העם בני' או אשר יהיו ל' ליהגס
 סיהיו חיל גדול ועצום מאד ואין אדם
 יסול לעמוד על חשבונם ולאחר שיחשוב
 המחש' את חשבונו וראה ולא רדע לקרות
 הקד' הסכ' לגודל תעצומו אין על סיכן
 כלע'ה דגס בזה נובל לומר דרוס וקבל
 סכר ועין כי ממונו ברע מועלת תורתנו
 הקדושה ושמו של הבה מתגדל בה'
 כתיב כחומש הפקודי' כרים ספרא סאו
 את

שפתי רננות פרקי שירה פ"א שירת המדבר פסוקים הרלות ה'

את ראש כל עדת בני ישראל וכל שבט
 ושבט בתוך סקודיהם במספר שמות
 לגולגלותם וכמוניו דסלק משה דהיינו
 בס' פנחס לאכתי לגולגלותם ולא מספר
 שמות אלא למשפחות בני ראובן חנוך
 משפחת חנוכי וגו' אה משפחו השמעוני
 וגו' וכן בכל שבט ושבט אה משפחות כתי'
 בכלהו ומספטי הפסוקים נר דמשפחות
 מנו וגברו לא מנו ואנב דודעתו דכל
 האי מנינא מני מני נא דגברו הוא כמוני
 הראשון מהו למיחס מיהא בעי למה
 סיבה הכתוב בזה המנין את לשונו ולא
 אמר לגולגלותם כיוני הראשון ע"כ
 דאיתי לית טעם להאי משבון משפחות
 דקא חשיב קרא בהדון מנינא בתרא ולא
 אמר גברו כיון בקרמאה ולבי אמור לי
 של אמור גדול למיר לבו האי ליטבא משום
 שמרה טובה מרובה ממדת פורענות
 כנודע ולעירן שפסס שבמדת פורענות
 דהיינו כשידורו אכתינו למצוה פרו
 וישנו נירכנו ויעצמו במחד יואר וכל
 הנהו גברו דנחתו התם בגלותא הוו
 למשפחות וכמוני דרו טבה הוו לס' רבנא
 נא נחשוב עפ' החשבון הזה במדה טובה
 שהיה מרובה וחאו' ער' דכלל הנהו גברו
 דס' לקו לארעא קדישא משפטן דלהוו
 למשפחות וכלל דו' טבה יהוויין לס' רבנא
 ומשום דהוו בנייחא ולא בענני ועבדות
 משפטן להיתין אף פעמים ס' רבנא והיינו
 דקא מכי'ד להו ידעיה וסוף ה' עליבס
 כזס אף פעמים והנה עברו בארץ כל
 שב' כמוני וינו' נצחם פחות פתים ומשפטן
 להיתין אף והעשיר לבנו ענוס ער
 און משפח' נא ולמד בימי שלמה שהיה
 כמו בחזקתו חזון כתי' ביה יהודה ויש' רבים
 כחול אשר על ספת היס לרוב והנ' ג' ינו
 מארצנו

בתוכה ער ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכו
 כתוכו לא נאמר אלא בתוכם ומתחילו
 שמיים שהב' ה' בתוכם ער זהו ורנו
 יושבת ינון כו' גדול בקדש קדוש ישראל
 ולחזור לבוננת המדבר כי הנה בגולגלות
 בגלות כבוד הית' במדבר שמו המדבר
 שמוה גדול' ושר בשירי את השירה הזאת
 לה' אמוס להבנת השמקין ראיתי לחרם
 דבר מעתה כי להנת' שלא היה כמוהו
 בכל הפרסומים שעשה הית' במדבר כמו
 כשנתגל' ונרא' על הר' סיני לתת התורה
 לכן קרי הוא משבח ואומר ישווס מדבר
 וניה ותגל ערבה ותפרח כחבולת
 ואפשר לפרסם שבא השבח הזה בב' אלו
 הל' שמות מדבר וניה וערבה לרמוז על
 הג' רכים שאול שבהם ניתנה התורה
 באש במים ובמחר וניה אב מדבר
 שמשמעו היה כנשא האש ולי' זיה גס חוט
 וגו' וערבה כנגד המים כרתי' כערבות
 על יבלי מים אשר במקום אחר מונין
 אלכלנו על ג' הרבי' שהתורה נדרשת בהם
 פסג' דרם וסוד השטת כנגד המדבר שהכל
 דשים בו המים כנגד הדרם שמוסף לבו
 של ארס במים האש כנגד השור שרוד
 לזק' שלא יונה בגלותו באותן שב' כסו
 לפרס' ואשר' ג' לס' המסך אלה דבר'
 לב' הרועים שהעמיד הנה לישראל במדבר
 כרתיב ואשלח לפניך את משה אהרן
 ומרים וכבר נודע הרבה שני' זכינו לב'
 מתנות טובות מן בזכות משה ענני כבו'
 בזכות אהרן פאר בזכות מרים וחולי
 שהמתנות הללו מוריס לב' דברים שבהם
 ניתנה התורה ולב' דרכי אשר לה באזור
 כי המדבר הוא רמוז למן כי מדבר הוא
 לשון דבנד וכן כמו נא' בו דבור כרתיב
 לא אשר דבר' ואל' שס' ד' כחונניא מהו
 לא

מספרים תהלוכה פירקישורה פ"א עזרת המדבר שפתי רננות פח

לא חסרת דבר רל"א הנית חסד לא למימי
 מלה והיא מתעבדא ועשה המן ככשר
 של עגל והוא נעשה ועשה פטומין והוא
 נעשה ועשה פסיוני והוא נעשה מה אתה
 מבקש קחם שטו העם ולקטנו קנודיטון או
 דכנו במרובה אשימות ועשו אותנו עובדות
 לכך נאמר לא חסרת דבר רל"א שתדבר
 בפיך נזמה נישך להם השבת חלק פסטי
 התורה והאש הוא רמז לענני הכבוד
 להיותם מגינים עליהם שלא יהיה השמש
 קופחת עליה כדאזל כיון שנסתלק אהרן
 מה כתיב ותקצר נפש העם בדרך שהיתה
 השמש קופחת עליהם נזמה חסר שזכו
 לסודות התורה באופן נאות ונכון שלא
 נכונו בגחלתה והמים הם רמז א הבאר
 שמשם היו שואבים מים בשטון במדרש
 והגדות ולמשה נתיוחס המדבר מל' דבר
 פי' מנהיג כדאזל ע"פ המדבר הייתי לוש'
 דבר הייתי לישראל על היותו מרעה רוע'
 באמן לישראל ולא אהרן נתיוחס האש על
 שהוריד האש מן השמים ביום ח' למלואים
 בהקריבו את קרבן ה' והמים נתיוחס'
 למרום כדאזל הבאר בזכות מרים
 שאמרה שירה על המים

מארכנו וכר' רוחות השמים פזר ה' אקינו
 אותנו ובימי עזרא לא היתה לנו התשובה
 שלימה לא פקידה ועדין אכחצנו מצבי את
 התשובה לכשרצה ארון הכל בגאלונו
 ונחיה לחיל גדול ועם ענו עד אין מספר
 כודאי כמאמר הכביא והיה מספר בני ישראל
 גבו אשר לא ימד גל' יוספר וזמה שבאתו
 לחדש פה חדוש במספר הזה הוא לדעת
 משפחה א' כמה היא שהר' יוספ' המשפחה
 שמוענו בפ' פנחס הנז' אמנם עדיין דריכו'
 אנו למודעי כמה גברי להניין משפחה
 א' לא ולמד מן בני דן דכתיב לא בני דן
 למשפחותם לשונח משפחת הסוממי וגו'
 הדבר ידוע שאין לרן אלא משפחה אחת
 כרבתי וכו' דן וכו' וכו' הו' ארבעה
 וששים אלף וארבע מאות עור דרין
 לרקק בזה ריגן אחר והוא בו למשפחה
 אחת חשיב קרא משפחות משפחות כמה
 פעמים וגם בזה לכו אומר לוי שללמודנו
 בא הפסוק כתיב הבא ד' פעמים משפחות
 וחד משפחת בלשון יחיד ועוט רבים שני
 הרי בין הכל ט' משפחות ע"כ אנו אומר
 שנקבץ גלויות יהיה מניין המשפחות
 כמוניבא דגברי דסליקו לחדש קדישא
 ויהיו ט' משפחות לכל אחד וא' מהם וכל
 משפחה ומשפחה לית דחסר מן ארבעה
 וששים אלף וארבע מאות כמוני בני דן
 שא' נס' א' משפחה אחת שהרו חשיב ליה
 קרא ככ' ולע"א שקראו הכתוב מאסף לכל
 המצוות לרמו וס' על אסיפת המצוות
 ל' שלא תהיה משפחה בישראל סמותה
 מה המוס' וזהו כודאי מספר גדול אשר
 לא ימד ולא יספר ואם יוסף עוד ה'
 עלונו אף פעמים כרבבת הרועה הנאמן
 כמה וכמ' יהיה מנייב' עד אין קץ ותכלית
 ועליה אמ' ישעיהו ואמרת כלבכד מי ילד

אחר החגיגה גם כי הרב המדבר כדו בטוב
 טעם ודעת כמעט לא הניח דבר להתגדר בו
 כי חות הדבר בו וחלתו על לשונו בדושי
 תור' הכחמי' מזהב וחפז דה לא כחל מלה פיר
 על ר' ת' הג' מתכות הגז' היינו מן עכ"ל ת"ש
 שעולים כחם ככף דא' כיון פ' ה' שזיה דווקא
 תחלת החמשה בוף המעשה כד' ה' ואש
 חתכם על ככפי ככר' להביאם ליו לתת
 לתו תורתו הקדושה והס' עול' ק' ל' כחם'
 ה' הויות הרמות לה' חסדים ואם נאמר מן
 עכ"ס באר ה' יעלו יב' והס' כיל יבין
 ויוסף מדעתו לדרוש ויקבל סכר עכ"ה

מכל זה זכינו לבוננת הכתוב ישועה
 מדבר

שפת רננות פרקי שירה פלא שירת המדבר בספרים החלות ה'

לוא את אלהי ולפי שכל דבר שנקדושה
 אינו לא בעשרה לכן ברחוק מרעה מניין
 המספחות הללו שאין לא תעשה עמך
 וכירך ארצנו בברכת אף פעמי' נהרנון
 בזה להקלים מנין העשרה שאינו שלם
 בשלימות אלא כאף כנודע וכמשרדל ע"פ
 בהמות בהררי אלה וממשיב וכו'.

עוד חספה לומר דהיינו שעמא לברכת
 אף פעמים משום שמשלת דור רועה היה
 שכל ח"ץ היה חשוב כאף איש דכתיב דבר
 אזה לאף דור מלמה שכל אחד ממקבלי
 התורה היו שקבלים כאף דור וכמש' מרי
 האזן הרמ"ע זלחה עיין במאמר ח"ץ ח"ב
 פ"ב ואולי לזה נכתבון הנ"ל באומרו
 הקאן יהיה לאף והצער לבני עצום ומתי
 יהיה זה לעת האולה ברמשים קרא אבי
 ה' בעזה אחיכ' וכ"כ דנה הנביא לנחמנו
 למען נדע כי ברכתנו של משה לאו מדילי'
 היא אלא כנראה היא שנתאורה לנו מאתנו ית'
 הרמון יתור יחיש אותה ניתאמת כנאות
 הנאמן שהקדש עלינו באמת אמן

הגהה אחר המדבר' הנה אפי' בעיני שכל תי'
 היע' לדברי מר אבא ז' במדרש תיבות' פ'
 תולדות יחזק' וגם במדרש תיבלי' ע"פ תחת
 אבותיך יהיו בניך ז' אף אלעזר בל' יוסף
 עתיד כל ח"ו ונחמד להיות לו בכי כיוכא
 מנרים שכל' תחת אבותיך יהיו בניך ונחמד
 היו אבותינו כשיבאו מתנדים ס' רבוא ח"ר
 אבהו ו' תתמה שהרי תרכנולת' ברא' ביומא
 רבא ו' לה' תרי' בישי' וביומא ווטא קדח הה"ל
 כי יומא העץ ימי עמי עכל' והמץ' ומלא
 ידו לדנוח ע"פ המדרש הזה ולהוביף טוב טעם
 ודעת במשניות דבני עז' ח"ץ ח"ב' על מה
 שכתב מר אבא ז' עד כאן הגהה'

ומאמר סיפרו וירכנולכ' כנואס' לארץ
 הקדושה נרדף עלפ' להרחיב המקו' לתת
 בית דורה ונחלת שרה וכרס' לכל ח"ו
 נעז'

מורכב וניה נתגל ערבה. נסוים ותפלה
 כחבצלת שעיכ' ישראל מקבלי' התורה
 מנינו וחביונים ככל עמון מתוך תורה
 ומצות שעוסקי' בהן כדאזל במדרש סיד
 השירו רבה למה נק' שמה חבצלת שחבויה
 ככלה. ולכוננה זו אתי נמי שפיר האי
 קרא תניינא דקא משבחו שאנו מרכ' ועריו
 חזרים תשב קדר ירונו יושבי סלע מראש
 הרים יוצחו כי ערין הוא משורה על הג'
 הרועי' דאמרן כי שאנו מרבר ועריו רמו
 למשה דבר אחד לדור שהיה משכילם את
 המן וכו' לא היו חזרים דבר. חזרת' שם
 קדר על אהרן שהיה מושיב' את ים' בענני
 הכנור שהיו יושבים שם כמו שיושב בחזרו
 וביתנו ירונו יושבי סלע על מדים
 שהיתה משקה להם מוי באר היונאים מן
 הסלע מראש הרים יוצחו כלומר כל השבח
 הזה איה הוא מראש הרים הם האבות
 שנק' הרים וכן בלעם הרביש כי כל כנודן
 של ישראל בנודר מהאבות כדכתי' מהררי
 קדם וארזל בילמדנו נוסה אנו בכנראה
 שכתרי' הגדול' תלויים ועומדים אברהם
 ויחזק ויעקב ואין כל בריו וכולה ליגע
 בהם וכן איתא במי' לרזל דקא' מראש
 הרים יוצחו על האבות איתמה וענין
 בילקוט ישעיה ס"ט טו'

חזר המניה לעדן שמש על האבות לאו
 לרועי' בכנור' הרועי' הכו' כלל ח"לה שהרי
 כמו שאל האבות הן המרכבה כמו כן גם
 הם היו מעוז וחכו' לשכינה הנה כי כן
 מספר ר"ת שמתם חוכים עליהם שכן עולה
 מחזק כס' א' וכתו כו' ר"ת וס' ת' שמותיים
 עולים כמס' ת' חברים יחזק יעקב ישראל
 עם האלות ואס' תמר ח' האלות הכוזב
 חכ' הג' רועי' תמיד ותדע כי העמס' באמת
 נהוה גרש וכן אתי שפיר דבכל ח' חקכ'ת
 מן תבנו ותלמדנו וכנראה דברי' האב וכה
 לבן

שספרים תהלותה' פרקי שירה פ' א שירת המדבר ע פתו רננות בט

לבן וברא חזני אבא וכל דברי חכמים קיימין עד כאן הגהה

עמד אפשר להמסך בנות השירה הזאת
על ישראל אחרי אשר הכתיב עליה הכתוב
ומצאנו בארץ מדב' ודרשונו זל' על ישראל
וכתב' כענבי במדב' מצאתי ישראל וכתבנו
ולל' ישימון במקום הגדות במקומו הגייסות
במקום לסטיות - אפשר דכונתם זל' על
אלו הג' כנויי' דאמ' קרא מדבר וניה וערכה
ועב' ישיחו וזמרו לה' על כו' בשפלותם
וכתיבתם ככ' מסוכנים חבבם הבה ומסם
הנמיח להם כל הגדולה והכבוד וכדחזל
עפ' מו' זאת עולה מן המדבר כל עלויין
של יס' מן המדבר תורה מן המדבר מן מן
המדבר שלו מן המדבר ענני כבוד מן
המדבר הלביסם רקמה ואערך עדי הכל
מן המדבר וזהו סגנון דקרא דקאמר
ותפירח כחבצלת ששם במדבר פרחו ויעשו
פרי למעל' כחבצלת הזאת שמבניה בצלה
וקאי ותפרח כחבצלת אפשר לומר שהיא
מאמר המדבר על עצמו דאשכחן דאיהו
כמי אמ' קרא דאבי חבצלת השרון כדאמר'
בשיר השירי' רבה ר' ברכיה אמר הפ' הזה
מדבר אמרו אמר המדבר אני מדבר וכתב
אני שכל טובות שבעולם חבויים בראש'
אתן במדב' אחז שטה נתנס לוי הבה' שיהיו
שמורים בוי וכסהב' מוכסס ממוני' אני
מחזיר לו פקדונו בלא חסרון ואני מרטיב
מעט ואומ' לפני' סירה סני' וסווס מדבר
וניה וגם כי דרך פשט היה אפשר לומר
שכשעת הבריאה היה נבזר על המדבר
להוציא כל טובות שבעולם אלא שבענין
דאיהו' נחבאו שם עד יבואו ימי השלום
עד דאמרינן' נמי על אפי' שרק שעתידים
להוציא פירות כדכתיב ועץ הגדה יתן
פריו' אמנם הנכון בעיני' כי המדבר

וגם התנב' ב' הכביא יסעיה ואמ' הרחיבו
אקו' להלך וירישות מסכנותי' וגו' וכתתי
לעמוד גם על מרה זו אם ירצה ק' הנג
התם במוס' מרות הר' הכי' היה ת'ק אמה
על ת'ק אמה ורוב' הבית שהרא' המלמד
ליחזקאל האת' קקדים בקנה של שש אמות
גטופס לכל חמ' ומדבר ורוע כי ח' היא
ת' פרסה על ת' פרסה שהם אף ותר' מליץ
ברבע' נחושאכ' אם למקדס מעט של
ת'ק אמה בריכה ארץ להכיל את יוסביה
אף ותר' מליץ למקדס גדול שהג' אפי'
ופ' אמות ברבע' כמה מליץ יהיו בא'
נחשוב שרדך ארץ להכיל את יוסביה
ת'ס' אפיס ותת'ס' מליץ ברבע' .
ואם נחשוב ששכנ' זה חסוף אחר ירחב
לבנו המ' ביותר ולעב' הוא קרוב להצלח
והוא על זה הדרך אעפ' שאירגו שהר'
הבות היה ת'ק אמה על ת'ק אמה חינו
בגלו מקדס אר' קפ' על רוחב קל'ה ברחבן
בבתרא' דמרות כל העזרה קפ' על רוחב
קל'ה וכו' . ואם תרבה קפ' על קל'ה
יעלה בידך לה אפיס רמ'ה הנסוף על זה
ק' אמה על ק' אמה דהיינו האולם וההיכל
והרכיב שחשבון הרבני הס' אפי' אמה
הרי שתי החשבונות האו' יחד עולים לסך
ל'ה אפיס ורמ'ה ואם תחשוב השורש
מהמספ' הזה דהיינו הרבע' ממונו ותעשה
אותו באלו הוא טבלא מרובעת ועלה
בידך קפ' אמה וכ' שלישים ברבע' דהיינו
קפ' אמה וכ' על קפ' אמה וכ' בקרוב .
עכשיו חסוב את החשבון הזה בזה החופן
נחמור אם לרבע' קפ' אמות של מקדס
מעט ניהו לבנו ארץ ותר' מליץ ברבע' או'
כמה מליץ מאו' וותן לבנו למקדס גדול
שיהיה ג' אפיס ופ' אמות ושלשים ברבע'
נחשוב במספ' ויעלה בידך כו' אפי' ושעב'

שפתי רננות פרקי שירה פ"א שירת הדבֿר בכפרים תהלות ה'

הזה על המדבר שיסבנו שם ישר קא מיירי
 אשר בתוכו היו כמה מעלות טובות איהם
 כמשל ונשארנו מופקדי' אצלנו עד הגאולה
 אחרונה שאז עתידים ישראל לחזור לשם
 ברכתי לכן הנה רנכי מסתיה והולכתיה
 היודבר. וחמרו בפסיקת ד' ברכיה בשם
 ר' לוי כגואל ראסון כך גואל אחרון וכו' עד
 א"ר יצחק בר מריון לסוף מה יום גבלה
 להם וינוריד להם את המן למה שאין כל
 חרס תחת השמים ומה טעם אנכי ה' אקד
 מארץ מצרים וגו' עניין בילקוט הושע
 סו' תקיח. והפסוק הסני של ישאן מדבר
 וערינו ותפרם גב ופה על יש' וכלו לשון
 שבח והודאה ישאן מדבר הוא ענין סיד
 נשבח כדתרגם ונתן כלומר ישבחו יש'
 בכלל ועדין שהם הצדיקים עיר האקים
 בפרט. חזרים תשב קדר גם הוא לשון
 זמרה וזמירת למחזירים ולמשוררים
 וענינו יתקעו בחצוצרות וישוררו ישראל
 שהיו יושבי חסד ונלמדת והאי קדר ענינו
 כמו שנים ירח קדרו ירונו יושבי סלע הם
 יש' נק' סלע ברכתי וסלע בסלע קדר.
 נכן אר' ל' נשל קדירה על כיסא (תרגום
 סלע כיסא) וזו לקדירה נפלה קדיר' על
 כיסא וזו לקדירה וזו לקדיר' וזו סלע
 על כיסא חזקים מסלע באמונתם. וכל
 זה איהם מראש הרי הם האבות כדלעיל.
 ועל כי ראיתי לרזל כנר פ"ב ובאלה
 הדברים רבה פ' כי תבא כדרשו ירונו
 וושבי סלע על החיית החזים וכן נמו
 תרגמו ונתן ע"ב אמרתי אך דבר ספתיים
 מהמדבר להבטיח כל אנשי דור דיעה
 האזורים בתוכו סזכו לתחיה כדא' בפ'
 חלק והיונו הא דקאמ' וסבסם מדבר וזיה
 וגו' בראשונה וכבטיח א' ה' רועים נושה
 אהרן ומרום המכונים למדבר ויה וערבה

מילין וב' שלישי' ברבוע ואו חכמתו לדעת
 מספר אמות החול שנחשבו בחשבון זה
 כאלו הם קדם היה מותוכף לנו חשבון
 המילין ביותר ויותר. ואו הן מקומות
 החול אשר נכנסו בחשבון זה כגון חצי
 לשכת הגזית לשכת המזרעו לשכת דוד
 העני' לשכת בית שמונים ולשכת הנזירים
 ומקום טבילה ראשונה של לב ביה"ק הנק'
 בית המים ועב"ז לא דקרקתי בפרוטות
 כדו שלא יקצר לנו המקום. ולא תקשה
 עלו לאמר איך עלה בקוצר דעתי לחשוב
 חשבון זה על פי חשבון בית קדשנו
 ותפארתנו והא קולן שאי נקראת ארץ
 הצבי שאין עורו מחזיק את בשרו וכו'
 ובכלל הי' יסי' ג"כ שהיו נעשים לאבותי'
 בבה עומדים צפופים ומסתחווים רוחים
 ולא אמר אדם לחבירו דר לי המקום וכו'
 שהיו תסובתי מוכנת מאבן השתיה
 שמונה הושחת העולם ומציון מכלל יופי
 וכו' וכדאית' בגמ' ריומא וכסס שהרחיב
 הבה את עולמו מאבן שתיה או מציון
 למד כדאית' ליה ולומר כדאית' ליה כן ל' ל'
 ירחי' ה' את גבולנו כאמ' הנביא הרחיבי
 מקום אהלך וגו' כדלעיל. ודבר זה
 פשוט הוא ואינו צריך לפנים שהרי דברי
 המלאך א' הנביא אמת הם ובפירוש אמר
 והראה לו בעין שחר הבית הוא ת'ק קניס
 על ת'ק קני' ולכן אין ספק שעתידיה הארץ
 להתרחב כערבה כפי הערך הזה ממש.

הגיה אחר האר גתי פוק חוי מאמר כפלא
 מנבאית ראייתו במדרש תבמותא בוף פ' ג'
 האומר דרשנוי וחיו ובכלל דבריו דברי תר
 אבא א' זל ואף ל' כך אכי עושה בניון כל
 אותם החוכלומה' תן אלה' עד שיסיו התת'
 היכן הם עומדים והם עתידים לומר כר ל'
 האקום גשה לי ונאסבה עה אכי עושה להם

מספרים חרותה' פרקי שירה פ"א שירה המדבר שפתי רננות נ

ואני תחמיבה סכ' הרמיבי מקום אהלך תהיכן
 חפה למד מהר מיני כיון שגלה הב"ה עליו
 חיד כרמב סכ' רכב לקים רבותים לפי שכל
 ח"ר חבדוהו דחן חיפה חכי שמיטי בהשטתי
 וכו' עד ח' ל' ר' יכא' חס כן תעתי בשבט לוי
 כתיב רכב לקי' רבותים לפי שכל ח"ר רכב
 לקים רבותים כ"ב לפי שחרכבות ירדו עם
 הב"ה ועם כל מרכבה ומרכב' כמרכבה פרוה
 יחזקל וחזק' היא אלה תעשה כימים חמר
 הב"ה להר הרשב' והארך וקבל בני חמוכיך
 וכן אלה מונח לל' סה"ה חרמיב חת ירושלים
 שכ' ורשבה ונכבה למעלה למעלה עד מעולה
 לשמים וכו' יע"ש ונש"ה רבה ע"פ נוהרך
 כחגדל השן כי הדברים עתיקי' כאים לידרש
 ומכוונים לדברי חר חבא זל ישמע סכס
 ויוסף לקח ע"כ הגהה:

ואופן הרחבת המקור וזבול הארץ הקדוש'
 בלע"ב סכמו לנו בקראי בפי' ולא ברמזיה
 ואין כאן בריאה חרשה כלל אלא הכל
 התנבא ושהיה בפי' סג' קול קורא במדבר
 סג' דרך ה' וגומר כל גיא ינשא וכל הר
 נגבעה ישפלו וגומר ואין ספק שבהנשא
 העמקים והגאות ובהשפלת הקרים
 ובהתישב המדברות יתרחב המקום
 והגבול הרבה מאד הא' למה זה דומה
 לבגד שיש לו קמטים הרבה שכל עוד
 שהוא מקופל בקמטיו הוא נר' קצר וקטן
 וכשפושטו ומרחיבו חותנו מן הקמטי' אז
 מתרחב ביותר וידוע שהארץ נמשל' לבגד
 כר"א והארץ כבגד תכלה וכהא' לאחוז
 בכנפות הארץ וגו' ודרזל באדם שמונע
 טולתו ונהנה עתה הארץ היא בקמטיה
 כל עוד שיש בה קרים גבנונים וגאות
 עמקים ומדברות וכשהיו הכל למישור
 תתרחב הרבה מאד ורבה זה פשוט ואינו
 צריך לפני' וממה שאנו צריכי' לדעת כי
 הר ציון לא יתפסט עקמונותו לעולם
 סכ' הקרים ימושו והגבעות תמוטנה

כראמרי' שיפרחו כחצל' עד ויצינו מעור
 וכן אמרו בזוהר משה ושיתין רבנואל
 כלקו מעלמא דאתי וכו' ויעוין מזה בס'
 שפתי כהן פ' במדבר ועל פ' יורה ראשית
 לו ארזל כי משה הוא בא בראש תחלה
 והוא יבא בראש לעהב' וקרא דושאג
 מדבר חולי הוא מלסגן נשימות ראש
 לגדולה או שמא הוא לסגן מניין כמו נשא
 את ראש ועניונו שכמו שבמניין היו מתי'
 סס במדבר כנודע מרזל' כן במניין יהיו
 חיים והכונה כי ישאו ראש חלו הקבורים
 במדבר וערו מבידת עורה כבודי כלומ'
 סיקיזו ומשנתם חזרים תשב קדר שיחצרו
 כחצונות אל הקבורי' וטמוני' בחשך שהם
 יושבי קדר וחולי' חלו החזרים שפירשנו
 מענין' חצונדו' הוא ריזו שיתבעדו מעפר
 יקומו בשמעם קול שופר דכתי' כל יושבי
 תבל ושובני ארץ כנשא' גם הרים תראו
 נכתקוע שופר תשמעו ירננו יושבי סלע
 או הקבורים נבקיקי' סלעי' המדבר ורזל'
 דרשו ירננו יושבי סלע על האבות ועל
 האמהות ומראש הרים יצחו אולי הכונה
 כי הא' דכתיב כי הקרים ימושו והגבעות
 תמוטנה וחסדי מאתך לא ימוט' ועל
 הכונה הזאת יעלה יפה הא' דאמ' המדבר
 חביב אני שכל טובות שבולס חנויים בי
 שהרצון בו על מתי' מדבר וקרא דאתך
 במדבר ארו מסייעני כי הדויקים נקראו
 כן כדכתיב כארו בלבנון ישא' ויערו
 הכתובי' הללו השיר' למתי' מדבר כשיעלו
 לפי שאמרו שירה ביציאתם ממדבריו יזכו
 ג'כ לאומרה לל' כדכתי' אז ישיר משה סר
 לא באמר אלא ישיר מלמד שמהם ופל'
 דורו וזכו לומר שירה וליהודים

יהיה שמחה וששון
 ויקד ואורה

פספרים תהלות ה' פורקי שירה פ'א שירת רבדמר

מחרי מאדך לא תמוס וגו' וכהר ציון קא מס זעי קרא התם וכתיב הכנזמים בה' כהר
ציון לא ימוט ועוד סו' לרבדמר דכתיב לרומם חת בית אקינו וגו' וזריאכס מדי
בכתיבוי דלא רמזא באורויתת ובלא מקרא מלא הוא בתורה נקמת ועלית לאחמקס
ואזל בגמ' דוכחסי פ' סוהו מקימן מחאן סכה גבוה מכל חו' ואי גבוה מכל העולם
והביא: עוד ראיה מקראי דיהושע ועס' ועוד כר מן דן ובר מן דן המרחה סהרחה
מחלאך ליחוקא יוכיח סהריה גבוה הראה לו ולא מיסור - ואתתמה אד' מתרבה
ומתגדל הקר הזה מכל סתפשא עקמימותו יען כי סאור עשת כל העול הנח עמו
בתוכו דהיינו אכץ סתית ועב מנין מכלל יופי אק' הופיע עב אמרתי להרחיב המחמ
כפי העולה על רוחי כזה לחיבת ארץ ישראל ואס נצטונתי ספיר ישר ואס לא ארץ
ברכתי כלום ויתקיי' כי קרא רבתי' באהבה תשנה תמיד ה' למען רחמי וימחר יחם
גאולתנו ויקבץ נרחנו מירכתי ארץ למען שמו הגדול הגבור והנורא ויבנה תחברות
וכתי קרסנו ותפארתנו סמאס מהרה יקומה ואת סס קרסנו תמיד נרומס כ'לאו

מנהג אחר המד גמל עינו של יד אהו אל ראה הרבה סכמה וכינו לדעת גדולים סכן ארץ
בדברי רבה פ' ראה עפ כי ירכיב ה' יקין וגו' אפסר סהב המרכיב את אל ח' ימחך המגילה
האת ח'ן אלס יודע כמה ארכ וסמה רבה כה' היא כפתת היא מודעת כמה היא כך אל
כל רובה הרים ונבעות ח'ין של' זה ארץ אחר אתם עובדים סמה לרסמה ארץ הרים ונבעות
וגו' כמיסרה אותה הב המינין של כל גמל יכשא וכל הרונבעה ישפלו והיה העקוב למיסור
מהכסס לבקעה אותה סעה היא מודעת מה היא המגילו ח'ל' ח' למגילה להייתה מכוונת
כנגד התורה הכי' מגילה כדכתיב בהגלות ספר כתוב עלי' כדדול' בפ' הכיזקין וסוף רות
רבה וידוע כי קיום התורה והמצות הוא תלמי' בח' וכסס שלעת קץ תרבה העת ות'אה
הארץ דעה את ה' סודות התורה אשר עתה הם סתומי' ומתומי' כמגילה הואת סה' סתומה
ומתומה ואלו יתגלו בסוד לוק עלינו כדכתיב וסאבתם מיסב ססנון תמעני' היסועה לעונת
זה ג' הארץ הקדושה רקה וכססה למעל' כעין מגילה זו שהיא כפתת כדאחרן וספת' מר
אבא אל יקרו תמיב דברי' כסומי' ועודני חדר חמרתי לכתוב כאן מה שראיתי בס' עתק המלך
בלק' משע' שעשועי המלך סכתב בשם המדר' שעתיד' אל' להיול' כ גדול' כמו העול' כולו עכה :

ואם באנו לפרס עוד הפ' השני הזה מסירת המרכב דהיינו ישאו מרכב וערינו וגו' על
תחיות המתי' כמו סתרגס ונתן יסבחון מתיו כר יסקון מכות עלמיהוק וכו' כ'ס וכס
סצריך להרחיב מקום היסוד ואולי גם לזה מתכוין המרכב בסירתו הסכית וכוכל
לומר ג' כי בסירתו הראשונה הוא מתכוין על הגאולה וסבירותו הסכית על התחיה
או כי בזו וכו' לתרוייהו קא מכוין - עוד אפסר לפרס פ' ראשון מסורה זו על מתי
המרכב דהבי איתא במדרס חזית ע'פ' אני חבלת הסרון ר' ברכיה אמר פ' זה המרכב
אמרן אמר המרכב אני מרכב וחיב אני סכל טוכות סבעלס חכוייס בי סכאמר אתן
במדרס ארז סיטה והרס ועץ סמן נתנס לי הבה סיהו סמוריס בי וכסהנה מנכסס
סמני אני מחזיר לוסקרונו בלא חסרון ואני מרטיב מעלי' ואמר לפניו סירה סכאמר
ישועס מרכבוני עכל' - ולערך סאין לפרס האי' פקרון על הסיטה והרס סהס לל'
כדכתיב אתן במרכב ארז וגו' דאי הכי נתתי מעני ליה וקרי המרכב אמר נתנס לו
הנה וערין לא נתנס לא בלעבר לפרס כונת המרכב כזה על מתי המרכב סהס קבורה

בתוכו

מספרים תהלותה' פרקי שירה פ' א' שירת הרבר נא

כתבו ומשה רבינו ואהרן קרום ה' ומרים הכנאיה בראשם שהם ג' קרועים הנאמרים
 נכונותם עתידים כולם לחיות עמהם ועליהם באמר אספנו לך חסדיו כדא' בפ' חלק
 נהרבר ירוע כי הצדיקים נמשלו לעצים הרוחניים כדא' והוא עומד בין הקדמים וכן
 מיניו באשר צד שבמלה להם ובה' א' יסוב ויטני בכלו וגומר זכרו כיון לבנין וראוי
 למדבר לסגור להבה יסו שהיה אוספיזן לשכונתו ולעמו יבראל כל מתן השנים
 במשרהל במדרש תנחומא פ' במדבר סיני משל לנשיא שבכנס למדינ' וראו אותו בני
 המדינה וברחו מפניו וכו' עד כאן בני בונה אכסנייא וכו' וכמש' ל' ויש להתעורר עוד
 על שירתו זאת הנהג' שאומ' ישאו מדבר ועריו וגו' דהאי קרא לחו רישיה סיפיה ולא
 סיפיה רישיה כי ירוע לכל בח' מרגיש שהמרכ' הוא הסך היסוב ואכ' מהרל' ישאו מדבר
 ועריו אם הוא מדבר אין שם עריו' ואם הם ערים אין שם מדבר וכש' אם יש שם חזרים
 לשבת אל' לכני קרר כש' שים לכל שאר בני העולם יסוב בו א' כפי הנלעד נוכל
 לפרש עוד זאת השירה על העריו' החדנות אשר בארץ הזיה והנה הנס עתה במדבר
 כמו שהתבאר עליהם האשע בן בארי סב' ושמזיה במדבר וסתיה כארץ זיה והג' דרש
 ד' ל' דלה' אתן במדבר ארז וגו' ואין מדבר א' ירושלם שנאמ' ציון מדבר היתה לכן
 עריו' אבי אומר כי המדב' הזה הוא מדברה של א' ומשבח להבה' על התשועה העתידה
 שיבנה את החרבות וית' ישבו כל המקומות אשר עכשוו' הם חזרים לבני' קדר שהם
 שוכני' אהל' בחזרותיהן של עיירות ולעת הגאולה יבנה הבה' את הכל על תלם
 וית' ישבו אפי' בחזרים' עוד שבת' וראיתי כי יש למדבר הזה התיחסות מה עש'
 ישראל וגו' כרחיבו לקו רכנ' במדרש תנחומא ריש פ' אה' הרברים זל' ית' סמו של מזיה
 הבה' ית' וית' זכרו שכל הנשים שעשה לישראל שעשה להם במדבר כך עתיד לעשות
 להם בנין במדבר כתי' אה' הרברים ובנין כתי' אשים מחסך לפניהם לאור ומעקשים
 למישור אה' הרברים עשיתי ולא עזבתים' במדבר כתי' וכל העם רואי' את הקולות
 ובנין כתי' קול שסון וקול שמחה' במדבר ארץ רעשה אף שמים נטפו ובנין אני
 קרעים את השמי' זאת הארץ במדבר וה' הולך לפניהם וימס ובנין כי הולך לפניהם
 ה' וגו' במדבר כי יסוב ה' לשוט עליך ובנין וגלתי בירושלם וששתי בעמי יושוס
 מדבר וניה מה ראה ישעיה לומר כך א' לפי שכשעברנו ישראל את התורה עמד הושע
 ואמ' ושמתי במדבר וסתיה כארץ זיה לפי' אמ' ישעיה יושוס מדבר וניה וכל נחמות
 שאמר ישעיה יושוס מדבר וניה וגומר כפוליס הם לפי' שלקחה מיד ה' כפלים בכל
 חטאתיה לפי' בחומיה בלשון כפלים בחמו נחמו עמי אבכי' אנכי הוא יונחמכם עורי
 עורי התעוררי התעוררי שום אשים פרוח תפרח ותגל' דא' יושוס מדבר וניה
 מפני מה כתיב כך ללמדך שכשעת שהבה' מגלה שכונתו על יש' אינו נגלה עליהם
 כאחר מפני שאינם יכולי' לעמוד באותה טובה בפעם א' שאם יגלה להם טובתו בפעם
 א' ימותו כולם ראה מה כתי' ומעולם לא שמענו ולא האזינו עין לא ראתה אק' וזולתך
 יעשה למחכה לנו צא ולמד מיוסף בשעה שנתורע לחזיו' כמה שנים חל' אני יוסף
 אחיכם מתו כולם ולא יכלו אחיו לענות אותו וגו' הבה' ע' לחבו אלא מה הבה' עושה
 מתגלה להם קמעא קמעא בתחילה משים את המדבר סב' יושוס מדבר וניה ואחכ'

מספרים תהלות ה' פקדי שורה פ' א שורה המדבר

תגל ערכה ותפרח כחכמת נאחכ פרוח תפרח נאחכ כבוד הלבנון נתן לה ואחכ
המה יראו ככה ה' הרר אקינו לפי אמר דוד כי בנה ה' ציון נראה ככבודו ואומר כי עין
בעין יראו בשוכ ה' ציון ואומר נאמר ביום ההוא הגה אקינו זה קונונו לנו ויושיענו וגו'
עכל עור נוכל לפרס שירת המדבר הזה על המדב' ממש שהלכו בו אבותינו כבאתם
ממצרים כי ל' דרכי' אנו גב' לשוכ שמה והוא הבק' מדבר העמים והיינו דאמר השמע
וקולכתיה המדבר ורבתיו על לבה וכמוסדרול בפסיקתא יעניין בילקוט השמע סי'
תקוח ואפשר לזה רמז הנביא באמרו כימי אאתך מארץ מצרים ארבעו בשלמות וככ'
למה מטנס שכל עוד שאנו שרניים בין מלכי האומות זה יביאנו וזה יקחנו ולפי' אין
לבנו שלם לשוכ בתשובה שלימה לפניו ותברך אונס כשנהיה בולכנו יחד המדברת או
נתעורר בתשובה שלימה לפניו יתב' ובפתע פתאום יתגלה לנו משיח דרקונו היינו
דאומר רבנן שאם לא יאנונו ישראל מעצמן הבה מעמיד עליהם מלך ש' זרותיו קשות
כהתן וככ' והנה עתה המדבר הזה מנחם ומשמח את ישראל בשירותיו או יען כי כו'
ובאמצעותו יצמיח לנו ה' התשובה באחרית הימים ואי לא דמסתפינא אמרינא
שמוס הקרבנות שנעשים שמה הוא משורר הכי ואמלא מקרא כתוב אה' לאמרונו סכ'
עולת תמיד העשויה בהר סיני שנעשתה לא נאמ' אה' העשויה לסוף הגוה הוא משמע
שהיא נעשית בתמידות לעולם ועד והדברים עתיקים ואין לדבר בזה באומר
הדעת ברם כדיר עינן על מערת איהו זל שהיא בהר חרוב אשר שמעתי אמרו
שהיא רחבה כבית מחזיק כמו חמשים אים וישובים על הארץ כמנהג הכני תוגרמה
ולפעמים מתקבצו שם קהל גדול לשי' לעסוק בתורה ומעולם לא אמר אדם לחבירו
צד לי המקום והלא דבר הגדול על היות הקד' הוא משכן לשכינה במתן תורה
שהוא א' מעמודי עולם וכמו כן היות מרעה קבור בחל באותו מדבר ונדראי הגמור
כי לא לחנם עשה ה' מה שעשה ולכי אומר לי כי כל סדר הקרבנות אשר אנו
מזכירו בלב שלם לפני ה' ית' בחל אשר הם חשובים לפניו ית' כאילו הקרבנות בפועל
ברא ונשלמה פרים שפתינו אולי כי כל הקרבנות הללו הם הנעשי' בהר סיני והיינו
דכתי' עולת תמיד העשויה בהר סיני וככ' למה מפני שאזרת התורה המקום מרכזה
וינוחאה ומלמדת זכות על לומדיה בכונה ומרעה משיע בהרה ואיהו זל כהן התם
שהרי אותה המערה נק' על שמו ועכ' זו שבהר סיני היא באמת עולת תמיד שאמר
החרבן אין קרבן במקדש ואותה שבהר סיני דהיינו שיח שפתותינו היא תמידית
וא' תתמה איד מקריב אליהו חוץ למקדש דהא מלומר בכך הוא שכבר הקריב בהר
הברמל ולא לחנם נק' הר סיני הר חרוב שהוא לסוף חרבן כלומר בסעת החרבן
דרך כס נעשים שם הקרבנות מאותם שמוציאים בשפתותיהם אונתם היחודי סגולה
בכונה רזויה ועובדים את ה' ותבר' ככל

לכבס וככל נפסס וככל מארס ומורי
הגדול הראש זל כתב במאמ' כל חי
מלק' פ' כב' שאליהו זל מקריב תמידין
עכל יום א' שאמר שהוא ככה וסוף את

הגה אחר המד' גמ' כלע' ד' להבין מה בין
דברי הגאון הרמ'ע זל לדברי מר אבה זל
דמר הרמ'ע זל אחר מדא סליהו חקריב
התפללות מהס כבוד התמיד' בבה' וחר אבה
זל אחר מדא סליהו גמ' חקריב פרטיית

מספרים תהלותה' פרקי שירה פ'א שירת הציה שפתי רננות וב

דבריו ממתיני' בסוף עריות שמעת'
 שמקריבין אעפ"י שאין ביתי וכתב עוד
 זל ואפשר שנגזרו לו קופות מתרומות
 הלשכה כדי שיהיו כאיס משל זכור.

שקבנות הכאמר' בכוכה בהר סיני ואפשר
 דאיתא להא וזאתא להא ולא פליגי הלח בה
 דברי כאש כאוה' וכפטיש יפוצץ הלע
 עד כאן הגדה.

ואפשר להביא ראיה לרבריו עוד מן המדרש תנחומא שכתבתי לעיל מפרשת במדבר
 סיני דאמרנו שם אמר הנה זה המדבר טוב מכל הגורונות. כאן אני בונה אכסניא
 שלי. כרוך שומר הבטחתי לישראל ית' ויתעלה שמו לעולם ועלמים אמן.

הנה אנכי ראיתי מתנד דבריו הרב
 ר' משה מישראל זל כאלו
 משתבר ליה דציה הוא עוף. אמנם מר
 אבא זל פירשו מל' ארץ ציה ונרא' דבריו
 כי עדין להרב ר' משה
 זל הוינו צדיקי למודעי
 מהו העוף הזה וחלבי
 כי הביאו להרב זל
 לפרש הכי משום שלא
 מנא בגרסתו ציה
 לצפור והציה הזאת
 נראית מכוונ' א' הצ'פנ'
 ועכ' אפשר דמשתמע

הציה הוא יקני' גרוע במאד מאד
 טפי ממורב' יען כי הוא חרב
 משום ארץ גולה ולא תשם משום דאית
 ליה יציקה מההוא אתרא דגיהנס דאקרי

ציה אומרת גם צפור
 מצאה בית ודרור
 קן לה אשר שתה אפרוחיה
 את מובהותיה יי צבאית
 מלכי אקוי: ארזוע לצדיק
 ולישרי לב עמחה:

ציה ולכן הא' כ"כ חרב
 משום שחילבו עופות
 השמי' נדיים הם ונדרחי
 משם על שאינם מונחי'
 בנוסם פדנשה ויען כי
 הקו' אתר דבאטמרות'
 עתיד למתקנא מ
 משום הכי הקוא אתר
 דבאטמרות' נמי מימל' א'
 אתתקן ואז גם הוא יהיה בניו ומיושב
 ולא די שיתישב מוכני' אר' אש' הצפורה
 והעופות הנורחי' עכס' יי משם אז יבקשו
 לקבוע דירתם בתוכו ולא הצפורים
 המרביות לכך גם הצפורי' הטהור'
 הבייתות נמי יקוננו שם וזהו שאומה
 בשירתו גם צפור מצאה בית ודרור קן
 לה דהיינו הצפורים הטהורות והדרור
 שאינם מקנני' אלא בבתי' ונישוב יקוננו
 שם וכל זה לתקנת הקרבנו' והבנתם כדי
 שיהיו זוכי' להעשות מהם קרבן כבתחיל'
 והיינו דאמר אשר שתה אפרוחיה את
 מובהותיה ה' צבאות מלכי ואלקיי. עוד
 פוכל לומר כי הציה הזאת באשר יש לה
 יציקה מההוא אתרא דגיהנס דאמרן
 מתנבחה

ליה הכי אבל הנכון שדעתו זל שכונת
 התנא דקני' ציה כלומר הצפור הסוכן
 בציה כמו לפניו וכרעו ציז ופגשו ציז
 סכולס לסין מהסוכנים בציזים. אמנם
 בגרסתנו דנפ' נמי אתי בתוך המסורה
 להביאית לפרנסי ציה על ארץ ציה דנוקא
 כדפי' מר אבא זל. והשתא נימא
 השייכות מה שיש לציה עם הצפור אשר
 בסביל זה מכוונ'ם בשירתם. לכך ראה
 זה שמוסת הציה קרא דאור זרוע לצדיק
 וגו' והרב מישראל הזכירו בגרסתו ולא
 בפירושו. והנה אין ספק כי כאשר לא
 ומנא הצפור מנוח לכך דגלו בקרא נורר
 כרכתי כצפור נודדת מן קנה. כן הארץ
 בהיותה ארץ ציה ונלמדת מלחהולא תשכ
 תקרא

שפת הנוגות פרקי שירה פ"א שירת הציה נכפרים ההלות ה'

נותנאם היא על הנפשות הנתונות שם
 שעתידים להתקן לאחר שיקבלו עונשן
 ובאחרית הימי יפקדו וימלאו להם מנוחה
 וקחי צפור הוא רמז אל הנפש עד שדרש
 בזוהר פרשת בלק וקחאו הרור הוא רמז אל
 החירות היונו שיצאו משם לחירות שכן
 הא' הרור לישא דחירות הוא וקחי בדרש
 בזוהר פ' תצוה וה' גם צפור דהיינו הנפש
 מצאה בית דהיינו מנוחה בשקדרו כלומר
 החרו קניו לה שתצא בת חורין מן הגיהנום
 משום רשתת אפרוחיה שהם הבנים את
 מוכחותיך ה' צבאות שגדל אות' לעבודת
 ה' בכתבי כנסיות ובכתבי מדרשו והיינו
 טעניא דברא מזכה אבא משום שבעב
 שעבר עבירות לח כפר בעקר חו והיינו
 דמשיים קרא ה' צבאות מלכי ואלך כלומר
 שלא פרק עול מלכות שמים מל כל
 מעליו אלף כנצפזה אחרו פתווי ה'
 ה' צהר לחיותיו ולכל כיצא בזה אמרי
 עליה אעפי שחטא ישראל הוא ובעני וסדקו
 ויגאלו כהוא עוברא דרע הובא במס'
 בלה פ' ר' יהודה ובמדרש תנחומא וכיצא
 בזה נמי פ' רשע רבנן עפ' הנה צלחת ה'
 בני יענין בזה פ' וירא ופ' וישב שאמר
 שם ש' של ארע נכסים ועומדים הם
 כנגד בחות הריב' וזמ' איתו להעלות
 נשמתו נבע' ולקבילו לחיי העהב'

וכופלת עוד הנה פסוק אחר בסירתה
 והוא אור ורוע לצדיק ונזמר לרמזו על
 תשובה אחרת והוא תקון העולם כולו
 כאשר היה בראשון בשעת הבריאה היונו
 שישוב לעולם איתו האור הקדמון אשר
 בנו הבה כלא יומני מרשעי אור ועבסיו
 הוא ונוז ורוע לצדיקא בעולם העליון
 וכסם שהרוע כשורעים איתו הוא טמון
 בעפר ונעלם מעיני הבריות כן איתו

האור

תקרא צודרת כמו בארץ נור וכלא ארץ
 נדה היא שכולם גזרה א' הם וכתיב נמי
 נוע תנוע ארץ והרבה כאל ועו אס בדיוק
 לשון ציה משמעו שמרוב החוס שרפה
 כל ארצה בלי שום לחלוחית כדכתיב בארץ
 ציה ועף בלי מים והצפור נמי טבעו
 חס ביות והיינו טעמא דתנן פ"א דההלות
 ששעור שהיית המזון במעי העופות הוא
 כרי שצפול לאור ותשרף כי לרוב חומ
 הוא קל הרבה לעכל וכסם שהצפור
 פשימא בית נקלה משכח להבה כן ארץ
 ציה כשתתקון ותתיישתכח לארון ק"ל
 השירה עצמה שאינו הצפול להיות דוגמא
 א' באמור' ונושפת אור ורוע לצדיק על
 שאיר הבה אפלתה והנה הנכון כי
 הנה הזאת על ירושלים איתמר כי היא נק'
 ציה כדכתיב רש' זל ע"ש יסומו מרבר וציה
 והוא מרברו רזל וקרוב לשמוע להיותה
 חתומה שם זה הוא השם בלתי שלם
 הממשמש וכא' עד זמן ה' חולה שאותה
 נק' בשם שלם כדכתיב ושם העיר מיום ה'
 שמה ונוסף על זה קרי ציה הוא נמי ציון
 כדכתיב כחצב בציון והוא שם ציון עיר
 דוד וקריב ורוע כי בחרבן מעוף השמי
 עד כהמה נדרו הלכו וכראו קיוו רזל על
 הריץ קרא ועל הכטחה שתחזור לשובה
 היא משכחת גם צפור מצאה בית ורור
 קן לה ונזמר כי כולם יחד יחזרו ויקבעו
 דודתן שם כרי להתחס מונבים להתקייב
 את בניהם על מזבח ה' צבאות להיות
 אקתו ומלכותו מכונה על ירושלים עד
 הקיים ומושפת עוד בסירתה אור ורוע
 לצדיק ונ' ג' הוא יוכן הישב על ירושלים
 כנ' עיר הקדש קריה נאמנה ועל' הכטחה
 השעיה על האורה כדכתיב קומי אורי כי
 בא אורך וככל' ה' עלך דחאור הנשעיה

עתידה

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ' א שירת הציד שפתי רגות עב

עתידה ירושלם לעשות פנים לאומות
העולם והם מהלכים לאורה מה טעם
והלכו גוים לאורך וכה פ' כנן יהיה הר
בית ה' זהם כי עמוד מקור חיים באורך
בראה אור ומהו החור הזק וכן עם
מאמר זל בשעה שמלך המשיח בא ועומד
על ג' בה והוא משמע להם לישראל אומות
עניים הגיעו עת באולתם כנסו און אחס
מאמין ראו באורי שורח עליכם שב קומה
אורי כי בא אור וכבו ה' עלך זרח ועליו
בלבר זרח שפא כי הנה החסד יכסה הרץ
ובו ועלך זרח ה' וגו' וכבר דרול כבר
לא קרא ראור זרוע על מעשיהם של
צדיקים ועם כל האמור נבא א כוננת
כי ירושלם עיר הצדק אומרת אור זרוע
מהאית לצדיק שהיא משיח צדקנו להאיר
עיר הצדק בשכר מעשיהם של צדיקים
ולישרי בלכותם שמה ו האורה הזאת
היא סוד אור הגבנה ממלכות בית דוד
שתחדש עטרת תפארת לעמו בטע
כי כן נתן הבה רמו מזה במנות קדוש
החדש שחבריהם עד שלמה טו דוד ואז
פתלח דיוסקים של לבנה שני יושב שלמה
על כסא ה' למלך ומסס ואילך התחילו
המלכים שפתי עד שהגיעו לצדקיה ואז
כתיב ואת עיני צדקיהו עור חסר אורה
של לבנה וכסופדח בימינו דיוק משיח
א קריעקב תחזור האורה למקומה ביתר
שאת ויתר עז וכדארזל כסס שהלבנה
היא של אור כד ישרא נמלים האור שנא
אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמה ואומ'
קומי אורי כי בא אורד יעוין מזה בשך
פ' טו והכנן עור לקצר השפתי הואיל
ודאיתי לזאת הניה משבחת על האורה
בקרא ראור זרוע אפסר וקרוי לנראי
שהיא רמו לעולם בכלל בזמן שהיה בית

האז הוא עכסו טמון בעפר העליון ער
דאמו רבון עם הכל היה מן העפר ואפו
בלבל חנה ומסורם בזוהר סוף פ' לו דעל
עפר העליון שתחת כסא הכבוד קאמר
וכסס סרבר הזרוע עושה פירות כן האור
הזה יעשה פירות והכי בניו מפול בזוהר
פ' תרומה אבל אור קדמיה איהו עתיד
למעבד תולדות לעלמא דאתי ולקמיה
מפרס עור ואמר זל האי אור זרע ליה
קכה כבד ד' דענו ועבר ליה סודין סודי
ע דהאי צדיק דאיהו גנא דגנתא נבטל
להאי אור זרוע ליה זרועא דקסוט ועבר
ליה סודין סודין בב' ואלוד יאמלקעכו
פירין ומנייהו אחזן לעלמא הור אור זרוע
לצדיק ובו וכתיב ובגבה זרועיה תנמיח
שאן זרועיה אן זרועי ראור קדמא דאיהו
זרוע תדיר השתא אוליד ועבוד איבין
והשתא זרוע איהו בקדמות עד לא יוכל
עלמא איב דא אול' זרועא דאיבין איבא
בלא סכיד ועד עלמין אתזנו בספוקא
כההוא גונא דאקרי צדיק לא סכיד ולא
פסיק לעלמין בר בזמא דבלתא רכתי
אזלו מיס מניס וגו' ואת ארד עביר
תולדות אא כתיב זרוע זרוע איהו תדיר
נמוח דאפסיקההוא נהר גנתא לא על
כיה ההוא גנא אהוא אור דאיהו זרוע
תדיר עביר איבין ומניה ומגמיו אודרע
פקדמיות ולא סכיד תדיר כגנתא דעביר
תולדות ומההוא זרועא כפיל כיה ועביר
מגדמיה תולדות כרבקדמיותא ואת
דאינון תולדות ואיבין במיה דהוא בזמא
דגנא תמן לאו הכי אבל לא אתמנ זרוע
דא לעלמין ולע' כי פירות זה האור
הזרוע אתפרשו לבו מקרא דהיה אור
הלבנה וגו' ואור החמה יהיה שבעתים
מתגמ' על מוד שמ' ג' נאמר כי האז הזה

שפת הירנות פרקי שירה פ"א שירת הגיה פספרים תרלות ה

הוא עתה זרוע לזריוק היינו לזריוק טע
ועשה פירות ואלו הן הפירות שיוסף
שבעת ימים דהיינו על חד שנה שבעת ימים
פעמים יותר ממה שהיה מאיר בשבעת
הימים הראשונים שהם ימי בראשית ומ'ה
לישרי לב שמחה כדל גס אור
זריוק יסמח

אמר המגיה עיין מ'ס בזה הגאון הרמב"ם
ח"ד שלו מ'ב פ' ב ונמחזר חס כל מ' מ'א ס'
כ"ב ומחזתי כתו בגיליון כי כל מ' מהחלק
של אותו האור ששקלק ראשון ראשון היה
כנגד כל השאר כי גם בכל זמן היו החלקים
ההם זה גדול מזה מה שאין הפה יכולה לדבר
אלא בשבעת קבוצים ויחודם יחד איך בורך
לדקדק בכך אך יש ברירה בשעת הולוס
כי הראשון היה כולו והב' היה מאיר ככל
השמי' הכותרים והג' כנגד השמי' וכן כולם
דון מיכה כי איך שיעו לאותו המעוט ואיך
קצנה משוער' בשכל חנושי לגדול מתן שחרן
של אהבו כנחת השמש בגבורתו וכבר
בארנו בחקונו כי איך פשט הכתוב סובל
שיפורט שזה המשפט הישר יהיו כנחת
השמש בגבורתו אך חזובי ס' ענתן עיין
לא ראתה עד כאן הנהה :

שמחה ארץ עיפתה כמו אופל מבלי
מכירה אקנתו ית' עד שכא' א"א נהאיר לכל
העולם כולו בכבודו כבודו ונזיאות
הא יתב' ובהלחמו בניכוחיו עם מכחישי
האמת כבודו. ובהדרך זו הלכתי מסור
שיח חול בשר פ'טו ע"פ החדש הזה לכם
שמחנו עם אברהם התחיל להאיר כנא'
מו העיר ממזרח זרקי קראתו לרגלו בא
יחזק אף הוא האיר שב' אור זרוע לזריוק
בא יעקב והוסף אור שב' והיה אור ישראל
לאש וגו' יונס כי דרשתם זל עם מכוונת
לענין אחר עכו על פיהם זל נעשה
שמוכות לאמר כי כוונת הגיה הרומות
באמר הוא לשבח לארזן הכל על אשר
האיר אפלתה באבות העולם כדאמרן
והבי מסתבר פירוש דהרין קרא דהיא
משוררת גם כפורה מנחה בית על הארת
אברהם וקראו צפור על שנסתו כצפור
ממלטה מפח ינקסים של צפור וצבריו
ודרוו קן לה על הארת יחזק וקראו
דרור על שם וקראתם דרוו כלומר חרות
לפי שנסתחרר מן המאכלת שלקח חביו
לשמוחו במנות ה' ית' עליו א' תשלח ירך

א הנער אשר שתה אפרוחיה את נוחותו יגו' על הארת יעקב לפי שכל אפרוחיו
וגזליו הם שבטי יק שלימו' וראויים לעמוד ולשרת אצל מוכחו ית' אשר עליהם כינה
אקנתו וימלכותו ועוד ומשבת שירתה בקרא דאור זרוע לזריוק וגו' כלומר האור הזה
אשר העולם האיר מאו איתני עולם זרוע לזריוק של עולם להודיע אקנתו ונזיאותו
ית' ז' ישרי לב בנימכים אחר הארתם הוא שמחה שיסמחו ועליו לפני אקים וישישו
בשמחה. ועל כלל העולם שנעדר מהאור הראשון כדאלו ביוקר פ'טו ובשר פ' ל'ה
ארו' בר סימון האור שברא הבה' ביום ראשון אדם צופה ומביט בו מוסוף העולם ועד
שופו כיון שנסתכל הבה' בדרורו של אנוש וברור המבול וברור הפלגה שמעשהם
מקלקלים עמד וגזו מהם שב' וימנע מרשעים אורם ולמי גזו לזריוק ל'ל שב' וראו
אקים את האור כי טוב והוא כי טוב שהיה אורו נאה לעולם ולא היה מזיק בשמש הזה
והיכן גזו כג' ע' שב' אור זרוע לזריוק וכשנסאר העולם נעדר מהאור הוא נשאר כמו
ציה ושמחה לגבי מה שהיה בתחלת בראשון בעבור האור' והיא ולכן אפשר להמסיד
עוד או השקוקים שהיא שבת מהעולם בכלל שמשבח לארזן הכל על אשר חסן למען

זרקו לא יסאר העולם נעדר להגדיל תורה כי באורה נראה אור ולכן זרע תורה
 ומנות בעולם להנחיל אהבתו חיי העמל כדגרסינן במ"ד פ"ו ועשו להם צינות הקד
 אור זרוע לזדיק וגומי' חסן למען זרקו זרע הנה את התורה ואת המונות להנחילם
 לישראל חיי העמל ולא הניח דבר בעולם שלא נתן בו מנה לישראל. וזא לחרוש
 לא תחרוש בסור ובחמור יחרי. לזרוע לא תזרע כרמך לקנור כי תקנור קנור
 ראשית עריסותיכם חלה שחט ונתן לכהן הזרוע והלחיים קן כסור שלוח הקן בחיה
 ובעופות ושפך את דמו וכסהו בעפר בטע וערלתם ערלתו את פרוי קבר מת לא
 תתגוררו מגלח סער לא תקיפו בנה בית ועשית מעקה וכתבתם על מזוזות בתכסה
 בטלית ועשו להם צינית וקורס שבא לכוננתו בשכיל להטיב מה ראה בעל המאמר
 לדרוש פ' אור זרוע לזדיק על מנות צינית ומה שיכות יש בו אבל כפי הכלל היא
 דבר בעתו כי צינית הוא לטון ראה כמו מציץ מן החרובים וכן ועליו יצץ בורז ומנותו
 הוא בעת ראה כרבותי וראיתם אותו. והרסיה היא מצד האורה. וכך מצאתי
 ראיתי להרב בעל העקדה זל ריש ש' ע"ז שגם הוא דרש צינית מל' ראה והבטת יעש
 ומלכר כל זה יש לי עוד טעם לשבח מהא דגרסי' בשט וככר פ"ג ובשר פ"ג ובזיקר פ'
 ל"א כיצד נרא הנה את האורה בתעטף בטלית לבנה והבתיק את העולם באורו והבי
 איתא נמי בסריק ר"א ופי' בו בעל יפה תואר שהאורה מוספעת מאתו יתברך ולפי
 ס' לרבוזיה והררה לא יוכלו העולם לסובלה בתעטף ה' ית' בשלמה ומחוכה הבהיק
 זיוו כרוי שישכלה ולא דבר ריק הוא לומר כלפי דמרי עלמא שמוניס בו את הטלית
 בההיא דאורי' פ"ק דברכות אמר רבין בר רב אדא א"ר יצחק מנין שהנה מניח תפלין
 שנ נשבע ה בימינו וכזרוע עוזו וכו' וכפי' אתמר פ"ק דר"ה א"ר יוחנן אמלא מהראכתוב
 א"ל לאומרו מלמד שנתעטף הנה כשז והראה לו למשה א"ל כל זמן בישראל חוטאים
 יעשו לפני כסוד הזה ואני מוחל להם יוחי בעניי מצאתי מאמ' לרז"ל פ' כיתבא מורה
 בדידיס מוכימות על הסוד הזה דאמרן שהנה כי לובס טלית ומניח תפלין ועכ' נזה
 אותו עליהם למען נהיה מסומנים שאנו בניו וזל שם א"ר יהודה בר שלום אמר הנה
 לישראל אימותי אתם בקראי בני בשתקמו אמרי ליהר למלך שאמ' לו בנו שיימוני בתוך
 המדינה שאני כנך א"ל אביו מבקש אתה שידעו הכל שאתה בני לבוס פורסירא שלי
 נתן עטריה שלי בראשך וידעו הכל שאתה בני וכו'. ועל כרחיק לית לן לפרעמי
 הפורסירא לא על הטלית והעטרה על התפלין דעלייהו כתי' גוראנו כל עמי הארץ כי
 שם הנקרא עליך ומשתברא כי הטלית שנתעטף בו הנה כשברא את האורה על טלית
 מונה קמיידי וגרסת שט גורוייקת טפי דקא גרויס טלית לבנה וכרבותי לבושה בתלב
 חזור ומלתא אבג אורחין אתח' לאשמועינן כי טלית דמארי עלמא היא כולה לבנה
 ולית בה תבלת כלל וטעמא דמסתבר הואיל ולא סייד כלפי דקנה טעמא דתכלת
 ועל כי נתהוה האור מטליתו יתברך קרוב הדבר שהאור העליון הוא מעותד לשכר
 המקיימי מנות צינית סקיה שקולה כנגד כל התורה כולה וזהו כונח המאמ' לדרוש
 עליה פ' דאור זרוע. ונחזור לענייננו כי ע"פ דבריו המדרש הנז' יובנהני קראי
 מהרין סירתא מעליותא שקוח מבח מהעולם בכלל לקודות לה' כי טוב על אשר זרע

פרקי שורה פ' א שירת הציה שפת תורת

את המצות בעולם והזכיר המצות היצטר קלות שממנו כדון לחמורות וככה המצות
 הכתוב הקלה שבקלות לחמורה שבחמורות והיינו דקאמר גם צפור מנחה בית
 היינו מצות קן צפור ודורור קן לה שלוח הקן כדברים המאמ' רלעיל והאמת כי מצות
 קן צפור לחור ומצות שלוח הקן לחור דכתיב כי יקרא קן צפור לסנד' כדרך גבו' לא
 תקח האס על הבני' זו היא מצות קן צפור שלח תשלח את האס וגו' זו היא מצות שלוח
 הקן ואלו דמתוקמא ספי' הרין דרשא' אבא דרבי יהודה בפ' שלוח הקן דסבר דאין
 הללו ביתק' לעשה ולהכי סייד' למימ' הא' והא' מסוס דאפס' דמקיים העשה סבו והגאיל
 ולא קיים הל' ת' אלה חייב אכל להבנן דאמר דניתק לעשה' אף כי עכר הל' ת' אפסר
 לקיימו אהכ' ולמפרע יהיה נפטר מהלאו' גם כי למר ולמר איכא במצוה עשה ול' ת'
 ומאן הוצלות לוקחיס ג' להקריב קרבן לה' וזהו אשר שתה אפרונחה את מחכותך
 ועל כי יחד הבה' אקומו ומלכותו בעולם ע' א' המצות שזרע בו וגם מתוך שאמר
 ובעשה רצונו כיכר ממלכותו כבכחות מעלה ומטה להכי מסייס ה' כבאות מלכי וקרי'
 עלהיות כי סבר מצות בהאי ע' למא' ליכא' על כן כי היכי דרע הבה' או המצות בעולם
 אכי נמי זרע סכרס בלע' כדו' להוסף עליהס והיינו כונת ה' תנא' סאין' אתה יודע מ' ק'
 סכרס' של מצות כי המתן הוא הריח' הבעשה על הסכר' וה' כתי' להנחיל אוהבי יס'
 ואלו מצותיה' אמלא דסכר המצות הוא הים עולמות שלכן באו בלסין נחלה' ואלו מצותיה'
 אמלא מן הריח' שריים אותנו סכר סגור המתן על הסכר כד' אמתן ויעניין מזה ברמז
 אבות' שלי על תהיה רתנן' אס עמלת בתורה יס' סכר הדבה' ליתן לך ועל זה בא ג' ב'
 כונת הפסוק דאור זרוע לנדיק כי האור שהוא השכר הוצנע' לנדיקיס הוא זרוע
 איהס כדו' להוסף עליו והכי מס' צנר מדברי הזכר' פ' בראשית דכתב מה רב טובך
 אשר צפנת ליראוד' פעלת לחוס' כד' מה רב טובך הא' אור קרמאה דבנח' קלה' ליראוד'
 לנדיקיס ל' אונן' החלי' חמאה ויעניין מזה ריש' פ' א' ד' מתוך מרבס' וכדו' שלח תאמר
 שכל ענר שוסף אור יותה' עננס ומכתיק' לא יוכלו ליהנות ממנו כסס' סאה' עכשו
 להביט בעין השמש' לכן סייס ולישרי' לב' שמחה כלומ' האורה הים' תה' שמחה וססין
 זיקר' א' הישרי' לב' - וא' תתמה סהרי'
 ארז' כסס' שנותן הבה' כח ברשעי' לקבל
 ענינן' כד' נותן' כח בנדיקי' לקבל סכר'
 ושמחה לישרי' לב' כמ' אור זרוע לנדיק' - והואיל ויבית' ראיה' אס' פ' בראשית קרא דכת'
 מה רב טובך אשר צפנת ליראוד' כמח' ביה' שרת' ה' תלות' דחמכות' איכנו' טרס' - כמ' א'
 פניה' טרס' יקראו' וזכי' הענה' וכדדל' עם סופיה' דקרא' עוד' הם מדברים' ואכי' אשע'
 וזהכל' לפי' שחמחים' את' התורה' דא' רתי' בס' ת' ה' תלות' שזול' כ' אסכך' הם'
 אופיותיה' עם' הכמולות' ומקיימים' מצותיה' הרעוים' בס' ת' אשע'
 צפנת ליראוד' סכך' ענ' אס' עם' ה' ד' ד' ד' עור'
 גדולי' הנמר' נדיקי' ישרים' ב' לבות' דבוס'
 גליה' כולת' כמו' שהוכיח' ר' א' בן' עקי'
 ששכר' כל' עכ' יס' עכ' ;

תננים

שפטים ה'הלוח' פרקי שורה פ'א שירת התנינים שפתו רננה נה

דבר פסוק הוא שפיתוקן העולם על מכוננו כדאמרו כל הנברא' אמרו שירה לפניו ותברך ואפי' הכחות התנוניות לכן בלעד' סתמינים הללו אומרים שירה זו כדי לעורר כל ברואי מטה לתת שיר ושבת לארון הכל והיינו דקאמרי הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות ויען כי התניני' הם רמו למלכי העב'ם כדאית בזה בראשית ח'ר לעזר ה' אוקימא אן ארובן ע' מינו דרכן על ע' עמאן וכן מינו שקרא הכתו' לפרעה תנין סו' הגני עליה פדעה מלך מנדי' התנין הגדול נבו' לכן מתנכא' הם כשירתם על שעבוד מלכות כולם להלה וכסס שמנינו לפרעה שהורה להלה בעיה סכן אמר ה' הנדיקונו וכל' הרשע כמו בן לאחד שדימה לעשות ענינו אן הוכרח לתת שכח והוראה לארון הכל ולפרס' אקורנו בעולם ולזנות על הכל בכבודו סו' ברוד אקון דשרדך משך ועבר נבו' ומוניס טעם די כל עש אומה ולסין ובו' בן ל' כל מלכי הארץ יכירו אקנתות' וישתעבדו לפניו ויורו לשמו סכן כתוב וירוד עמים אקיס וירוד עמים כלם וכן כתוב כי אז אהפוך א' עמים ספה ברויה לקרוא כלם בשם ה' ולעבדו שסס א' ופסוקי' רבי' כאן מורים על זה ומה יאמרו אך שקר נחלו אנתינו וזה בדימה להם כמו התנכלות ע'ר וזמן דשע כל למר דק אמנא זה אינו מספיק להם א' בשארים הם בנוסת פנים סכן אמר המסורר ונבאו ויב'לו עדי עד ונו' כי זה אינו התנכלות מספיק להם ויען כי שיעני נמתן תור' ולא רמ' לקב' כמסדר'ל

כמרומה לי סא התנינים הם רחנינים שהם נמוס ועליהם כתוב ויברא אקיס את התנינים הגדולי' ומדויק' דמא' קמ'לן כאן נקראו תנין ים ועל גדולתן הם המסוררים תחלה **תנינים** את יימן הארץ בבעלי חיים אשר בארץ כדאזל פט' וזל לאחד שקלסוהו כפמים מו מקלס תחלה מי שהוא גדול מחבירו ומי הם הגדולים או התנינים סו' וברא אקי' את התנינים הגדולים' לפי' הם מקלסים תחלה סנא' תנינים וכל תהומות ולהבר' בראה סנא' תנינים שהוא לשון דבור כמו שם יתנו שרקות ה' וסכונה על דבורס העולה בראשונ' להודות לשם ה' כדאמרו והיינו נמי כונתם באמרוס הללו את ה' מן הארץ כלומר מהמל'לים את ה' בארץ תניני' בתחלה והדר כל יושבי תהומות ואלו רז' מוסכס ג' פי התנינים הללו הם לוייתן וכת' ונו' והנה לקמן מינינו נמי שירת הלוייתן ויאפשר לומר כי השירה הז' היתה מיוחדת אליהם כשעת בראתן כשהיו סניקס חיים וכשהרגו הלה את הנקבה ונשארה הזכר לבדו אז נתייחס לנו שירה לעצמו על אודותיו ועל דבריו והנאי' ואת' לירן ענין אן התניני' ראיתי להפי' דעת הקורא מאמר' זל כפי' הספינה שאמרו שם ח' יהודה אמר רב כל מה שברא הבה בעולמו זכר ונקבה בראש ואף לוייתן זכר ונקבה בראש ולא נזקקיס זה לזה מחייבים את העולם מה עשה הבה סורס את הזכר וה' את הנקבה ומלחה לנדיקיס ל' וזה מיסודו של הר' יהודה בר' בנ' א' בס' נדר אריה אך לא אכתוב רק תמניתן של דברים והוא

תנינים וכל תהומות ויען כי התניני' הם רמו למלכי העב'ם כדאית בזה בראשית ח'ר לעזר ה' אוקימא אן ארובן ע' מינו דרכן על ע' עמאן וכן מינו שקרא הכתו' לפרעה תנין סו' הגני עליה פדעה מלך מנדי' התנין הגדול נבו' לכן מתנכא' הם כשירתם על שעבוד מלכות כולם להלה וכסס שמנינו לפרעה שהורה להלה בעיה סכן אמר ה' הנדיקונו וכל' הרשע כמו בן לאחד שדימה לעשות ענינו אן הוכרח לתת שכח והוראה לארון הכל ולפרס' אקורנו בעולם ולזנות על הכל בכבודו סו' ברוד אקון דשרדך משך ועבר נבו' ומוניס טעם די כל עש אומה ולסין ובו' בן ל' כל מלכי הארץ יכירו אקנתות' וישתעבדו לפניו ויורו לשמו סכן כתוב וירוד עמים אקיס וירוד עמים כלם וכן כתוב כי אז אהפוך א' עמים ספה ברויה לקרוא כלם בשם ה' ולעבדו שסס א' ופסוקי' רבי' כאן מורים על זה ומה יאמרו אך שקר נחלו אנתינו וזה בדימה להם כמו התנכלות ע'ר וזמן דשע כל למר דק אמנא זה אינו מספיק להם א' בשארים הם בנוסת פנים סכן אמר המסורר ונבאו ויב'לו עדי עד ונו' כי זה אינו התנכלות מספיק להם ויען כי שיעני נמתן תור' ולא רמ' לקב' כמסדר'ל

שפתיו רננות פרקי שירה פ"א שירת התנינים בספרים ההלותה'

ע"ה מסיני בא והיינו דאמר המסודר
 יודוך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי
 ס'ך ולכן על כרחם יודו טיפה דין אותם
 לביהם ויפה משלם גמול לשארית עמו
 ישראל אשר הם כולם דיוקים כד"א ועמד
 כולם דיוקים לעולם ידשו ארץ זו ארץ
 החיו ומתקני' הם לסעודה דהיינו הגמול
 ברוך מכלם שכר טוב ליראיו כי
 הוא לבדו נורא תהלה:

כי כל מה שבא ה' בעולמו שלמותו
 הוא הונוג זכר ונקבה וגם האר' שלמותו
 תלוי בנקבה שנ' זכר ונקבה בראש ויקרא
 את שמו אדם וכוונתם ז' לומ' שים בריות
 כי למעלתם ולברולתם אין הע'ה יכול
 לקבל אות' מחמת עילוי מדרגת' ולפיכך
 אמרו שהליותן זכר ונקבה בראש ואמלא
 מזרונגים זה לזה כלומ' שאם היה הונוג
 להם שכזה היה היצירה שלימה לא היה
 אפשר לקיום העולם כי לא היה יכול

לסבול הע'ה ור' שו' דרך פשט פירש שלא היה יכול העולם להתקיים מפני התולדות
 אך העיקר הוא הונוג בעצמו שאם מזרונגים אין העולם כד"א להם והיו מחריבו מכח
 שלהם הע'ה כאשר הם יחד אך בפרטות שלהם דהיינו הזכר בלבד אין זה ניונע
 להיות קיים כי הזכר בלבד אין לו כח כמו שיש ליונוג ואמרם שמלחה לדיוקים ל' ל
 שנ' שהדיוקים אוכלים והם ז' אמרו הע'ה אין בו לא אכילה ולא שתיה לא דיוקים
 ושכרם וע"י יציהם בראשיתם ונהנים מזיו השכיב' וכן עם מאמ'ם ז' בקהלת רבה
 כל הנביאים לא ראו רק הסעודה אבל מתן שכר' עין לא ראתה א' ש' זולת' נמצאו
 למדין שששמרו הע'ה אין בו לא אכילה וכו' הוא נאמר על מתן שכרה כי אין לא
 יהיו צרכים לאכילה ר' הקיום שכבר קבלו אותו קודם ע'הב ואין ספק שיתחלף
 הסעודה הזאת כחלף המדרגות בין הע'ה והע'הב אבל מ'ם שם סעודה תהיה שם
 כי כשם שהארס הארעי הוא ניון מדבר חומרי גופני כך ניון הירחי לפי ענין שלגו
 והוא ז' בזה כמו שמתחלף מיון הדק לארס למיון ה'ם לכהמה וזהו שייחסו הסעודה
 הזאת שיהיה בליותן ובהמות בהררי אף ניון המסומר וזו שדי' כי כולם הם מציאות
 ראויים לפי ערך הסעודה ונהנה מזיו ל' ע' נפ' ויהך שאמר לחם אבירים אבל איש
 לחם שיה' אוכלים אותו כי הכל צריך להתפ' גם מן העילה הראשונה ובהר' דיונע
 כי הארס יש בו ענין א' שצריך לסעודה שהוא הקיום שלגו נר'ע היה סובר שגם הולאכ'ו
 מקבלים קיום מדר' השפע שמתפ' נשים מן הע' ל' הראשונה גם כן ר' ישמעאל חולק
 עליו דסבר שאין המלאכים חס' ר' ר' משעת בריותן ועומדי' בקיומם כפקא מינה
 שיש אכילה ל' ג' ש' יוצגותו והע' אר' ה' כ' ע' דכתי' ביה מכל עץ הגן אכול תאכל
 ואין ספק כי מעלת הארס ב'ע' קודם שחטא היחה מאד גדולה ויקרה והקיום שיקבלו
 הדיוקים הוא פ' נש'תם והסעודה הזאת תהיה קודם ע'הב והע'הב הוא שכרה
 ויהיה הסעודה דומה לסעודה של אר'ה' כ'ע' ולא המסעוד' שהם ליותן ובהמות וכו'
 הם כולם מציאות כדל'ים לגמרי מהיוון שלנו כמו שנבדל' פירות ג'ע' מדבר' אשר
 אכלנו וכשם שבע'ה מיון הארס מתחלף למינ' סוני' כן יהיה דוגמתן לע'הב כי הליותן
 בריחה מתיחסת א' המים ובהמנות א' הארזות שדי' לאויר להיותם שלא יחסר שום
 השלמה ככל חלקי הכריחה והחלוקן בין האכילה הזאת לאכילה ל' כמו חלוקן

המדרגות

המדרגות שבין העולמות כיו האכילה לבאן משלמת האר' לפי הראוי בעהו והאכילה
 לעהב כפי הראוי לשם ואם הרבר בר' קשה הוא לפי שלח המרגלנו אלח א האכילה
 הגופנית כסס שקשה לנו להשיג העהב וכלל הרברים כי האדם מקבל הקיום מיוצר
 הכל והוא הסעודה שהלה נוסערו כיו כל ענין סעודה אינו אר קיום מלשון סעוד ועל
 כיו אן הכרואות לפי גועלתן איך רחמי סיהיו כלמי נעהו לכך הרב את הנקבה ומלחה
 לדיוקים כי הנבראים נבראו ומצאו נשכיל קיום ופרנסת האדם ודוקא הנקבה
 מלחה להיות מוכנת ככה לדבר סיהיה בסוף ודבר זה סידך לבקבה שכל בקבה מוכנת
 לוולתה והיא ככה ולא כפועל והוא דבר טבעי לבקבה והיינו דמשני בשרא דנקבה
 מילחא מעלי לה כיו דבר שהוא במלח יס לי קיום לוולתו עי' המלח והוא ככה מוכן
 לדבר שהוא בסוף וכל ענין הכנה רחמי לבקבה ולפי שכל הכריות האן אינן בריות
 שליונות שהיו איך זונג להם הוא הגנותן שאינן מתייחסים לכהו אל ל' עכ כונת הרב
 זל בקצור וספתים יסק' ומעין זה נמי ראיתי למוהרס אסד' זל נז' רנים תמהו
 איך נועד לויתן לסעודת הצדיק' והוא רב מן הרג' אכל הענין הוא כיו איך איכותו
 כרב מרדי הים כא דבר רחמי שהכולל ומונו הוא כאוכל מסירות עני ה' שבג' של
 מטה סב' לאדם מכל עין הין אכול תאכל כסס ב אכילות אכילה ממשיות מעין העהו
 וכה רוחניות שפע קדושה מעין מה שהוא דוגמתו בקדושה עליונ' שע' אכילתן וטעם
 טעם אורות דוגמתן של מעלה ומתערה עליו רוח מומר' כיופודסס אזלנו בסד ועד'
 הוא לויתן שהיא ברירה מושתפת מקדושה העליונ' מעין סירות ג' של מטה שהאכול
 ממונו טועם מהמתחייסם ללויתן עליונ' שבקדושה כנודע מספר הזוהר שיש למעלמה
 שמתוא' בשם זה נלמה שאוכלי הסעודה היא תס בגוף ונפש עכ מאכולי אונתס דבר
 ממשיו מאיכות רוחני קדוש שבפנימיו למען יחד גוף ונפש יהנו וטעמו מעין הקדושה
 העליונה למען שאחר זאת עוד יוסיפו להיות אוכלים ומקבל' אור הקדושה העליונה
 בלי לבוש והוראת כל זה מספוקי איוב כיו אילו היה רב כמ' מן הרגיס איך עטישותיו
 תהל אור ואיך מפיו לפידים יהלכו ואיך מנחיריו יא עשן ונפשו אינה כנפש רב כא
 נפש אדם מעין אש עליונה שהוא אש אוכלת אש כיו נפשו בחלים תלהט והראיה כיו
 גלהבה מפיו יא גוה סיהנו כל נפשות יס' דיוקים הוא כיו כאסר' לנפשות יס'ים שהיא
 מכחינת חסד ורחמי' ניש מכחינת דין כן הוא יס' בו מכ' הכחינות כיו הנה כנארו ילך
 עזו הוא טעורה כיו בחינת עזו ודין עליון ולפניו רחמים ושמוחה וזהו ולפניו תרוץ
 דאכה והראיה כיו גס נפשו זך מעין הנפש הרוחנית כיו הלא לא יקרנו אסון מות כיו
 הלא מסלא כשרו דבקו בנפשו הני' שלא יפרדו ממנה לעולם וזהו יזוק עליו וגו' כיו
 על כן מה שיזוק עליו הוא הנפש שיזוק עליו מלמעלה הוא ית' כל ימוט ממנו לעולם
 וכ' ודברי פירכס חן ויעניין לפנינו כשירת הלויתן ענין הסעודה הזאת בעהו.

הדרך לשירת אן התנונים הנה ראיתי לרזל שדרשו קרא דכיו יתנו בגויים על לומדי
 מסנה כדאיתא פק רבב ונויקר להבי ספר קדמי לפרס אן התנונים על הת' והכי
 מסתברא דיוקא דשמתנין יס' כלומר השונים את התורה שהיא רחבה מני יס' ולע'א
 שראיתי כסר פ' וזל מה נברא ביום ו' בהמות לכבודו וכ' וברא כו אדם לכבודו

שפתירנות פיקושיורה פ'א שירת הלוייתן מספרים תהלותה' נו

לזרע שממנו יעשה ה' בעננה לנדיקים
 כאפן שיתחבר עמם בעננה יהיה
 כי המזון שכ' ביוזן ממנו כש' במזון רוחני
 כזה שכולו נשאר מחובר א' הכיוון ואינו
 יוצא ממנו דבר לבטל כי הוא נכלע כולו
 באברים ואין למותנות בנו כלום ולהבי
 קא משורר הגורו לה' כי טוב כל' ח עמו
 להיותו מזון רוחני לנדיקים וס'יתחבר
 עמם. ועוד לעננה א' הנדיקי' ש'ם הם
 יורו וישבחו עמו שמו של מקום כל' ח
 כלנו' שמתחבר עמ'ה' לשלם להם ג' מולם
 בעננה הזאת עד סוף העולם כר' בשט
 ד'אמר החסד מן העולם ועד העולם כי
 הגמול הוא באחרית הימים והוא רכתי'
 וחסד המעולם ועד עולם. ועד' אפסר
 לפרש הגורו לה כלנו' לה' שלם שאו לע'ה
 כי שמו ותכ' יהיה שלם וכאופו' הקורא נק'
 טוב שנולה במק' הגיה על כי אז נמי יהיה
 טובו שלם ומאיר לעולם כולו בכבודו כי
 טוב הוא ג' לשון הארה כדכתי' בה' י'נו
 את הנרות מלכד שקראו הכתוב לאור
 טוב כדכתי' וירא אקים את האור כי טוב
 ועם נא' ה' הוזהר פ' תרומה רכתב אמאי
 אקיו טוב ואמאי אקיו חסד. טוב איהו
 כד כליל כלל בגויה ולא אתפשט לבח'ת
 לתת' חסד כד נחת' לתת' ועבד טיבו
 לכל בריין. וכזה נזכיר להיטיב פ' האו
 קרא שהכוונה בו הגורו לה' כי טוב להיות
 כלול בתוכו כל האורות והטובות ואח'כ
 כל' ח שמתחבר עם עולמו להספי' מטובו
 ואורו לעולם. ואם נפ'רשהו ענין אכלות
 אתי נמי ספיד על אשר זאת עשה לו
 האק' לפרסו ולקרוג את בת זוגו והרי
 הוא מקבל עליו דין שמים נסמחה עד
 מייב ארס לברך על הרעה כשם שהוא
 מברך על הטובה כי אחרו שאין רע יורר
 מלמעלה

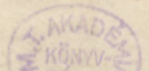
לזרע שס' ארס מוזה כפתא עד
 של' אנתתי לזרע וכו' כראית' במדרש
 תנחומא וכפסיקתא דסוד או כשב או עז
 ולכן כל' ח בוראי כר' א נחמד ה' מעול' ועד
 עול' על ידאי דהיינו בעיה ובע'הב ועני
 שבמדרש הנעלם ריש פ' תולדות יצחק
 בדרש הלוייתן הזה על מלכי העב'וס
 נדרשו עור סס פ' יפקד ה' בחרבו הקסה
 והחזקה על לוייתן נחש ברוח ועל לוייתן
 נחש עקלתון והרג את התנין אשר בים
 יע'ש לכן נזכר לזו שמלכי העב'וס יאמרו
 אז הגורו לה' כי טוב ונמו' יען כי ראו את
 החני' שהם רמוזו למלכי מנדי' כדאמרן
 ה' עננה בשירה לשני ית' ואמרו הללו
 את ה' מן הארץ וגו' והלוייתן הוא שהוא
 גם כן ימין לשאר מלכי העב'וס שנ' לזו
 לישראל להגלותם גלות שלמה והיו להם
 כנחש בריח וכנחש עקלתון ומענו אותם
 להורות לה' וה' עסק בתורה. לכן אז
 על כרחם יאמרו לנו הגורו לה' כי טוב
 כל' ח כי בראותם הנ' והנפלאות אשר
 יעשה לנו ה' יביירו וידעו כי שמר ה'
 לנו את הברית זאת החסד אשר נשבע
 לאבותינו ועל' יזכרחו לזמ' לנו הגורו לה'
 כי טוב כל' ח בוראי כי יראו של' א
 נפל דגור ארצה מכל הדבר הטוב אשר
 דבר ה' לעשו לעמו והם שג'רמו העוננו'
 והארירי' הגלות שכ' עב' דבר ה' נזכ' בשמי'
 וחסרו גבר עלינו בגלות שהלנו מידם
 ולעת קץ מנמיח לנו ופועה ואמת ה'
 לעולם הללויה. עו' אפסר לפרש מ'לת
 לוייתן בוראי לוייתן ה' רב'מה
 אל הארס נסעת התחיה להיות אצל
 ככראשונה נסעת הבריאה שאו ת'היה
 על פני ארס ממש אשר כי הנפוח יהיה
 רומה לנפוח כמו שהיה אר'הר עד של' א

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ"א שירת הלוי'ן שפתי רננות

חטא כמשה'חול עם ויפת באסיו נשמת
 חיים וניחא לי לפרס הא' נו'ן הכי כלסון
 ארס שהוא'בר נו'ן דסב'אן סדרטוהו בזוק'
 בראשית עם תרסא הארץ זל סנאן נו'ן
 סוד נשר אריה ארס. עוד נוכלל פרס
 הא' לוי'תן מלסון לוי'ה קיינו לוי'ת נו'ן
 והיא לוי'ת הנשמה סמתלוי'ת ושבה א'
 מרכזה הראסון תחת כסא הכבו' ליהנות
 מיו' השכינה וזוהי הסעודה הרננות
 סעתי'ד הבה לעשות לצדיקים לע'הב
 וכרא'ר הנהב אין בו לא אכיל' ולא סתיה
 לא צדיקים יושבי' ועטרותיהם בראשיהם
 ונהנו מיו' השכי' ופי' לוי'תן לוי'תן היא
 נו'ן כסופ' סרומות א' הנשמה אל נו'ן פשוט'
 דקיינו ויכל' הגדול עי' הוק אשר באמצעות'
 חלק לה לנשמה' כבינה ואין סס לא הודאה
 לה' ית' לבד והו' שאומר לוי'תן הגדול לה'
 כי טוב כלל' משום שתקן הכל כחסדו
 הגדול אשר אין לו הפסק כ'ר ואסוד ה'
 מעולם ועד עולם. ברוד הגומל חסדים
 טובים לעמו ישראל אמן:

מלמעלה כי את הכל הוא יתב' עושה ע'ז
 היותר טוב כי ספן חסד הוא והקברים
 אשר למראה עינינו נראו' רעי' הם טובים
 להיותם מוג' ונה' לדבריו יותר קשי' ע'ר
 אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחלה
 ועד זרזולו האי קרא בפסחים פי' אריבל'
 הגדול מיו' שגובה חובתו סל ארס בטובתו
 עשיר כסורו עני כסיו יתו' כבו'תו אמנה
 בתרבו' ולתה'. וכה' נמי מצינו הרבה
 דברו' סנרא' רעי' ומתהפסי' טובי' דומיא
 להאי דאמרנו' בפר' הרננה. להכי קא'
 משנרר הלוי'תן הגדול לה' כי טוב כמנדיק
 דין סמי' ונותן הודאה לוי'ת' ואומר כי
 טוב כלומר הכל הוא ע'ז היותר טוב.
 ומה צד היות' טוב איכא קבא כלל' כלומ'
 לעול' כולו בכלל היה חסד הזה הואיל
 וראתה חכמתו ית' שאין יכול להתקיים
 וכראמון לעיל' ולהכי נחא' ליה מאי
 דעבד ליה אחרי אשר לכל העולם נמשך
 זה לחסד גדול'. ומלבד מה סדרשמר
 אבא זל בלוי'תן הזה על הנשמה. הנה
 עוד לבי' אנו' לי לדרשו על הצדיק ויקיה
 משמענו לוי'תן' כלומר לוי'ת א' הצדיק הנקרא נו'ן ע'ר סדרזל פ'הבונה נו'ן כסופה נו'ן
 פשוטה נאמן כסוף נאמן פשוט וסיר'סו זל ארס כשר צריך להיות כסוף ועניו וסופו
 להיות פשוט וזקוף לע'הב. הנה אכא הצדיק הזה ראו' לסורר האי שירת'א רהגדו'
 לה' כי טוב כלל' ויוצג עם מאמרס זל הובא בילקוט תילים ס' תתעה זול הגדול לה' כי
 טוב כלל' אין ליסראל ממה סיסלמו להבה' א' הודיה בלבד על כל טובה שהוא עושה
 להס וכה' א' מודך ה' כי חפסת כי ואומר א' אתה וחודך אקי' ארנומך ארנומך אורה
 סמך וכה' א' טוב להודות לה'. כלל' זו תורה סכתן להס ליסרא' סנק' חסד שנא ותורת
 חסד על לשונה וכה' חסדי ה' כי לא תמונו מאלו מאל' למ'הד לכה' שהיה מלוג לכל
 בני עירו וקיו בני עירו אומריו זכור אותו עי'ה לטוב' שהוא נתון לנו כל כרכבו ופיות
 הגשמים א' שהוא נושא' ממונו' ג' סלעים רבית בימות החמה בא' אחר ואמר אני נתון
 בסלע הניחו את הראסון ומוד' א' ת' השני'. בא' אחר ואמר אני נתון חנם לא לזה נאה
 להודות שהוא נתון חנם הוי' טוב להודות לה' כלל'. כוונתס זל עם זה כי יסרא' חייבו'
 הגדולה להבה' על הטובה הנפלא' אשר הוא עושה להס וזהו הגדול לה' כי טוב ומה היא
 הטובה הזאת כלל' היינו התורה הנק' חסד כרכתיב ותורת חסד על לשונה. אמנס
 המסל

המשל שעשו הם ז' אפסר לו לזמ' שכלו לחלק הפסו' הזה לנ' חלוקות · הודו לה' מר' ·
 כי טוב חר · כלח חר · כאו כל אר' מהם הוא שבת על אשר נתן לנו ג' חלקי התורה
 דקיינו מקרא משנה וגמ' גם כי כולם הם א' כי המשנה פי' למקרא והגמ' למשנה עכ"ל
 הם חלוקים במדרבתן ובקבול שפרס כדאזל פ' א' מציאות העוסקים במקרא מר' ואינה
 מרה במשנה מרה ונוטלין עליה שבר בגמ' אין לך מדה טובה הימנה וכאו רזנס לזמ'
 הגדול לה' על המקרא כנגד בעה' הראשון כר טוב על המשנה כנגד בעה' הב' כלח על
 הגמרא כנגד בעה' הג' והיו כונת המשל ומל' זה דברי חכמים וחדו' תכ' נקוט מיהא כי
 עו' עסק התורה יתלוה הדדיק עם הליותן ליהנות ממנו בסעודה העתידה · ורז'ל נמי
 אמרו ליותן זה וצרת לשחק בו כל מי שמתלנה עמה עתיד לשחוק עמה ל'ל וקם
 אמרו ליותן זה טוביו מאן ראת מליותיה פי' המעשי' טובים שמלני' אנתו · וכס' שערו
 דרק ראיתו וז'ל דרע כו'ים ליותן וקוא בים נממנו עתודי הדדיק' לעשות סעודה וממנו
 בכנס' לחיי העהב והזוכה לסעודת ליותן זוכה לחיי' עהב וים לו ח'לק ל'תהב וזה'ס
 נעמד כולם דדיקים לעולם ירשו ארץ עכ"ל · והנה ליותן בג' מלכות כי הוא מלך
 בכל ד'י' הים נכח איתא במדרס ילקוט בבבואת יונה וחול' נק' הסעודה על שמו מאותו
 הטעם · ועל אונותיה ועל דבריה של הסעודה הזאת רחמי' להעתיק פה מ'ס כזה
 הרב האקי הגמון הרמז'ע ז'ל וס' לפי שאינו נמצא רק אצל יחידו סגולה כי לא נתפרסם
 עדיון בעא' ברז'ל ועופרת נכסו' לבי בטוח סיהיו הדברים עדיכים על שומעיהם · וז'ל
 במאמר שב צ'ת ה'חו' הרקן לסעודה המוזמ'ת ל'דדיקים ל'ל דע כי נוסף על הליותן
 שכתב' אמור לא יבצר מזה בשר בהמה אין שמחה אלא בה והרי בהמות בהררי אף
 אמר אני שא'מן קס' הנאותי' למה שכתב' זה'ס כרבוני הוא שחננו עריות'ם לטעום בו
 גם טעם חיה ראמור רכנן חיה בכלל בהמה · וז'י שדי' מן העוף וביח' לן סיהיה שר
 הטבח'י גברא שחט · ורפ'ל שר האוש' הואיל ובאותה סעודה ירפ'ל לנו ממחלתנו
 מקל קול אכילה ראשונה שהביאה תח' אור' רבים ומיתה לעולם · ומיכ'ל שר המסקים
 הם ג' אנשים ש'אלכו בבית אברהם באוני' ממרא והוא עומד עליהם דין הוא שישלמו
 לו ולבניו שבר פעולתו · ים כאן בשר בהמה חיה ועוף וכשר דג' למען תוכלל מרת
 הארס שהוא עולם קטן מכל החי מכל בשר מר' דמזל'ך ביה שליח וגם המה יקבלו
 שלמות עמו בסעודה שאינה מוציאה פ'רם כלל · ומע' א' במאמרה שלא קיים אדור'
 וקיא מכל עץ הגן אכול תאכל ראונה שצ'ת קיים עכ"פ לו ולדדיקים כולם באותה טעה
 והיון המזמור בעניניו ידוע שהוא מוזמן לסעודה זו ולחס' לכס' חנוס יסעד ב'לבבות
 ודאי לא יודענו מאן יובא כי אפי' בגוסקאות דכתוב' בהו' יהי פס'ת בר בארץ חושש
 אני להס' שלא יהיה קאיגור נעס' סניגור כמאן דמאן דמאן עץ שאכל ממנו אדור' חטה היתה
 (ועיי'ן בסחר שלו חכ' פ'ב טעמא מאי אקרי עץ) ואת ענבים היו זאת הטענה הזקוקה
 להיות היון המשמח אקים ונאשים ממזמור מעיקרא לקדוש היום וליין שכתוד המזון
 ולכוס של ברכה שלא יהיה בר' ונרחה חו' · זכינו לרין שלגורד אותה סעודה נגמיה
 ננכת המן דכתוב ביה והעומד עשירות האיסה הוא וכס' שלחס' הפנים על שלחן
 הוקב תמיד גורס שתחול' ברכת סנים על לחס' חננים בעיה כמו אסוד שמן דא'טע

שפתי רננות פרקי שירה פ"א שירת הלויים

כך נצטנת המן גורמת שתחול ברכה בלחם חבירי' אשר יזלו שחקי' לצדקיו ל"ל דכתיב
 ולחם שמים ישביעם - ומסתברא שא"הר יהיה בעה באותה סעודה והוא יכרך לכל
 המסובין על המן אשר נצטנת ברוך המוציא לחם מן השמים הגאיל וחתעבדא ביה
 מונה חרא היא המשמרת נעבד ביה מונה אחריתי לדרונותיכם דוקא דמויא דריפתא
 דערנבא לר' חמי ור' חסי ותנן הבראו לפנינו מינין הרבה ר' אומר אם יש בנייהם ממין
 ז' עליו הוא מברך וחכא חבי עדיף דע כי כגד ז' מינין שנשתבחה בהן א"הף פירות
 הנזכר ל' כז' והרמו ובהר יוצא מעדן להסקות את הגן שהם ו' תיבות ודרשינן יתורא
 דו' או ואיפסיקא הלכתא דבריש הבאים בתוך הסעודה שלא מממת הסעודה טעונין
 ברכה לפנייהם והני פירות שלא מממת הסעודה הן כי הובחון בסעודה עצמה הוא
 לילך בכח החכיל' הקיא מהגן א העדן דמויא דאכילת איהו ללכת אהר האקי' חרבה
 אבל אכילת שירות ג' איהא לא לקיים המונה באכילתן דכתיב מכל עץ הגן אכול
 תאכל דמויא דאספרמקין ומגדי שורבי' להביא א"ה על השולחן בשבת - ומנחם בן
 עמי' מקיים עכשיו המונה הזאת בכל יום והוא יקום באותה סעודה ויכרך לכולם
 ברוב עם הדרת מלך על השקדים של מטה אהרן ונאף הם לא נמחו אלא באויר ג' פ'
 המושב תמיד בקדש הקדשים והמה חבירי' לפטור כל המינים ולע"א שיכרך שהחיונו
 לדוריה עליהם דוקא שהם חרשים אצלו ולאחריו תועיל וזו לכל הפירות אחרי
 שכולם יעניו אמון אחר ברכותיו - והוא אומר על המוגמר דכתיב והרימו ביהאת ה'
 ומוגמ' זה רמו לרפח' כיוצאן שמוכנו לקדמותן הן וכוללן בג' מוגמ' הוא הדבר שכבר
 נפגש עי' שלמה נרד וכרכוס וגו' כולם נוגמ' בג' מ' א מונה היא דמויא על אהרן
 קדוש ה' שהיה זקטיר כל ימיו בהיכל לריח ניחח קטרת תמיד בכל יום פעמיים אמא
 איבא דערין מיניה במונה זו קמל' תבא דמתני' דמי שבידך באמצע סעודה על דברי'
 שאין שת פוטרתן הוא אומר על המוגמר ורלא כמי שפירש והוא אומ' על המוגמר מי
 שיכרך ברכת המזון רלא איריא נפשא דמתני' אינו אלא כדאמרן - וכן ענינא אשר אמרנו
 שמקיים בכל יום מצות עשה דרמייא עליה דכתיב מכל עץ הגן אכול תאכל ומוגמ'
 דין מן המוגמרות שאינן בעשה זה והוא משיירן שלא ליהנות מהם זכר לחרכן דאני
 לו עכשיו שיכרך על המוגמר - ובתיקוני' דרשנו בכבוד סעודה זו יוד רישא דלוייתן
 ואז גופא היה תרון הנפירי' ועל זה שרי יוד רישא דעופא ואז גופא היה תריין גרפני
 ועל מטה אהרן ג' גופא דאנא היה ענפיין דאנא' איבא דאנא' - ועל המוגמר ו' שרביטא
 דשופנה ה' חזס עלין מלבאו ומלכר' תפוח דילה ודע כי הבה בכבו סבינתו עתיד
 לומר ד'ת על השולחן באזני' כל הצדיקי' וזרובכל יאמר אחריו קדוש דרבנן ודוד מלך
 ישראל חי וקיים זמן כסס ויכרך ברכת המזון על כוס יסוענת עכ' בגן - ואחריו יבא
 משה וסני' לוחות ראשונות אחרי שחזרו לקדמותן באותה שעה על שתו ידיו וילך
 לפני העם מן הגן א העדן אשר שם עץ החיים סברא הוא שלא יקדמונו אחר לשלוח
 ודי ליקח מומנו ויכרך לכולם בשם ומלכות והשם ככתבו בוראעץ החיים ושחיינו
 באהרן קדוש ה' דאני שיכרך עליו לכולם ברכה אחרונה - והמדרש הנעלם הפליג
 בשבח הסעודה הקיא בעליו כונתה מעין אכילת קדשים בזמנן שהאכלן לשם מצות
 עלי'

מספרים תהלותה פרקי שירה פ'א שירת הדגים שפתירנות נט

עליו נאמר כי יסרים דרכיו ה' דרקים ילכו בס' . נזכה ונחיה ונראה ע"כ לסוף הרב
 זל"ה ותשואות מן חן לו . (ועיין בספר סלבו במאמר אס כל מי חג מס' יח עד ס'
 כ"ב שהכל עולה לכונה א' והאמת יורה דרכו . ברוך שחלק מחמתו לירואיו
 וע"הר עצמו שכתב הוא זל"ה בספר חב"ט)

יש להתעורר על שירה זו של דגים

שמו של דג מורה יורה לסוף רבני

כד"א וירגו לרוב בקרב הארץ

ונמסך רבניים נגדלן מנר המים להיות

חיותן תלנו בהן כמשל רע' לפסוק בן

יהוד' והנ' דיוק שמייחג

דדג' דג' אס כלומ' פרה

ורבה בים וכבר אול

כד"פ' כי תבא מעשה

שתפסו דג א' בעכו עד

שלא ירדה הרביעה והיו שמין אותו ס'

ליט' ולא מנאו בו חלמ' ר' אל זקן א' אילנו

ירדה הרביעה היו מנאו' בו ונת' משרד'

הרביעה תפסו דג א' והיו שמין אותו ר'

ליט' ומנאו' בו ס' הרו אף הדגים מתברכו'

ועל כי ברכתן מן המים כדאמרן ע"כ הם

מסבחי' לארזן הכל על רבני המים שמבא

בימי' וכחל' בקרא דין דקול ה' על המים

כלומר הקול שהם נותנים אה' בחפלה

וזמרה הוא על דבר המי' לבל יחסר להם

המים . והא' העונה אותם נק' א' הכבוד

על שחולק מכבודו לבריותיו והוא מרעי'

את השמים ממעל ואת הארץ מתחת ואז

ה' מולא' תאותם על מים רבים שעולים

מן התהום וירדו' מן השמים כדאמרין

אין לך טפה וירדת מן השמים שאין ב'

טיפין עולים מן התהום . עוד חשבתי

למכפטי על אן הדג' דאולי' הסירה הזאת

מיוחסת איה' על אשר שמרו נורתם שלא

השחיתו את דרכם בדור המבול כמו

שעשו בגמה חיה ועוף כדכתב רא"ש .

והאעס כדכתב בעל גור ארוה מרבתי

וינחם

יען כי בפ' ערבי פסח' גבי ערבנו'

דנחל קיסון גרסי' דדגים אמרו ואמת ה'

לעולם הללויה ולעד' שהגא' עד דאמרי'

לעיל' גבי שירת השמי'

גשיר' הארץ וכדכתיב

למימד קמן גבי שירת

השמים . כי לנברא' יס'

שירי' אשר הם עצמיות

א' הם . ומשוררי' הם ג' שירות אחרות

אשר יחסנון חוספת א' הם וען כי כפי

התחדשות דבר מה בעולם יחדשו גם

הם שירה קמי' קב' והעד על זה שירת

הארץ כי שירתה העצמית היא לה' הארץ

ויגלו' אה' . אמנם פ' אחר שאומרת שהגא'

מכנף הארץ וגו' לא התחילה להגורו א'

בימי' חזקיהו כדאית' פ' חלק גבי מלחמות

בנחריב . והדגים ג' השירה הזאת

שבפרק' היא שירתם העצמית ; אך הריא

דפ' ערבי פסחים לא אמרוה א' כשקיים

להם ה' את דברו עי' נחל קיסון אשר

אז הגורו לפניו ואמרו ואמת ה' לעולם

הללויה . ושירה זו של דגים אשר היא

עצמית א' הם כדאמרן . היא ע' תפלה

אשר הם מתפללים על עצמן וען כי אין

חיותן א' במים מפני שלפעמים ימעטו

המים מן הנהרות כד'א' נסתנו מים מהים

ונתה יחרב ויבש ואז הדגים נאספים ע"כ

הם מסבחי' להיות בנתינת המים מן השמי'

עי' רעמים שאז המים הם באים לעולם

בדבוי ויקיה רוחן ומנחה לדגים בהם

וען

וען

שפתי רננות פרקי שירה פ'א שירת הרגים מספרים תהלום ה'

וינחם ה' נחמה היתה לפניו שלא ברא
את האדם מן העליונים שאם בראו מן
העליונים היה ממרוד אותם שזענו מזה
כי האדם החוטא ממרוד את כל הערניו'
במחצה שלו והרגים שאינם עם האדם
לבד לא חטאו ועבד לא גשמו ביום זעם
שלא מתו במי המנוח כראית פ' חלק ופ'
פחת חטאת ובכר פ' לב מוכתיב מכל
אשר בחרבה מתו ועי' הם משורדים הא'
קרא רגול ה' על המים אשר כוננתם בו
כי כאשר קולגות' היה על מדרות המים
להמריד המנוח וא הכבוד ב' א הכבוד בו
כשעשה משפט ברשעים מראה כבודו
וגדולתו על דרך נורא אקים וכן נודע ה'
משפט עשה ועתה כאשר הוא ית' הרעים
את העולם במי המנוח ה' כמדת הרמז'
סלו עמד על מים רבים וקדר רתחת
הרץ שהיה יותוח בעולם שלא שלטה
במים רבים כדי שלא ימותו הרגו' כי גם
שנתחמונו הנהרות ותימו' ממימי המנוח
לא נתחמונו לא עליוני המים והרגים
שבמנוחות נמלטו ברכת רמזן זל ועו'
מנינו על אשר שמרו צורתם כראמזן
דאחשבינהו רחמנא וקבתי בקס אסיפה
ברכתיב אם את כל רגו היס ואסין להם
והוא לשון הבא כדוקים כראמזו' סוף פ'ק
דכ' ח' רבינו לרב חמא נראו דאמרו'תו
משמיה דרו כל מיתת שיש בה גניעה זכרי
מיתתן של נדוקי' ח' ח' ובלא דור המגו'
דכתי' ביה גניעה ח' ח' הין גניעה ואסיפה
קאמרו'ן והא יסמעא ארתי ארתי בכו
רבא ח' ל' רדוקי' ח' ח' ר' יסמעא עשה
תשובה בחי' אכיו ס' וקברו אותו ונחק
ויסמעא בכי' נאדכרו'ה ארבריה וסמעא
ליצחק' שזענו מזה כי אסיפה הוא לשון
הבא על הדיק' וזעמו של רב כרכת ה' ב'

וען כי אין חיותו לא במי' זכה כמו תפלה
לה' על זכרי' חיותה כראמזן' עוד
נוכל לומר שקמים הללו הם רמז למדת
החסד הוא חלפה כמו שנדרש בזה פ'
זו שהרגים הם רמז א החסיד רכתי' ב'הו
אסיפה כמו ברגים וכה' נמי נדרש ברמ'
מהזוהר פ' שמיני וקולם בעהז הוא תמיד
בקול ה' רמזינו התורה במסלה למיש
שנזכה בקולי קולות ויהא על מים רבים
היינו רמזי חרשי תורה בעורם בעהז
אשר עו' הם זכרי' לחי' העה' וכסס שאין
חיות הרג' לא במי' כ' אין חיות לחסידים
לא בתורה והב' שהוא יכלך הכבוד יודע
שכל תשובת החסיד בתורה ואין בונתם
לא לכבודו ית' וית' לבן הרע' ה' על מים
רבים היינו שהשפיע להם רגו' המשפעה
בהשכלת התורה כדי לרונת במה ולמלאות
תשובתם ולפיכך יתכן ג' לשורה זו של
רגים השורה הנוספת עליהם כזכר
להוריע שהתור' האקית הוא נצחית והיינו
נמי דאמרו' התם גבי נחל קיסון ואמת ה'
לעולם הללויה ותורה נקד' אמת ברא
ראש דברך אמת וכה' אמת קנה והא'
אמת ה' לעולם הוא בורחי שלא יחל דברו
ולא יחלישנו וזה אמרי' הללויה אשר
תהלתו עונות לעד ועני' כשמו כן
תהלתו וכסס ששמו אמת וקיים לעד כן
תורתו שהיא תהלתו אמת לעד היא
קיימת ברנך א' ח' לעד וקיים לנצח'

וח' חגיגה גם כי דברי פי חכם חן הרב ולה'
איכ' נדרי' ח' ח' כולס חוססתי וח' ח' ח'
היה בלו בדברי רז' בכח' מקומות אמת'
חיות טוב' איקרא רע' להבי' ח' ח' לבריו
מת' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
ככתבם על ששנת תשובה שלית וכתבם להם
מקום

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ' אשירת הדנים שפתירנות ס

כעל גור אריה כי הגויעה נאמ' על סילוק
הגוף ומסני הסתלקותו נאסף הנפש א'
עניו וגבי דרוקס דנוקא יש התפשטות
הגוף ולא לרשעו' נמינו ח'כ למדן על
הרגי' שים להם דר טהרה של קדושה מה
שלא מצינו בהמה חיה ועוף ולא על
חנם מחכבים ח'ה הרגים כשבת יש מי
שקובע אכילתו מהם בלילי שבת ע'ם
יורגו לרו' בסו' עונת ת'גס כיהללוהו
בשערים המצוינים בהלכה גם בשערה
הג' בסוד עינא סקיא המסניח על אשר
בעת רצון להשכיל להטיב לכל העולם

מקום וכו' כמו שהוא בעצמו עושה תקונו
באחור משה אחת ותורתו אחת כדאית' פ'
הספיקה חלבד מה שעתיד לעשות באחרית
הימים כמו שסדר הפיטו' ע' המדרש סיעיד
עם חנוך יחוד לקותו כי ה' הוא האקי' בשמי'
ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד וזהו
אותו כשנך לקים כן תה' לתך מ'רת הד'
חלות עולי' אחת גושפסק' רבא דיליה והסת'
עוליס ק' ל כמס' ה' היות ובהוסף על הב'
משפטים הכו' ק' רמו' לק' ברכאו' דאיהו מקור
הברכות ועלה הכל תרעא שהוא מלוי' אד'
בכודע וחקרא מלא כתי' וה' לקי' אחת ברון
הוא וכרון שמו לפד אחן עכ"ה :

פ'כתב האקי' הרמ'ע זל במאמר שבתות ה'
השחיתו את דרכם ושמונו צורתם ועל ענין זה אפשר נמי שבא כונת לו הרג' בס'
ואמת ה' לעולם הללויה מלבד הטעם האמור בס' ערבי ססחי' וכרבתב מר אבא זל כו'
הרי הם מוריו על אמונתו של ה'כה דלא עביר דינא בלא רינ' שהיה הם שלא חטאו לא
נאספוע' הם משוררו' ג'כ ואמת ה' לעול' הללויה ועל סידת פרקין וקול העל המו'
יענין פירושו של מקרא בס' פ' בראשית ונמנו יוסף החכם לקח טוב ועל סידת
ואמת ה' לעולם הללויה הנה מצאה עוד ידי שייכות לקרא דין אל המים הנדרי' כ'ס
א הרגים שעכ' הוא א'הם דבר בעתו מה טוב פסק ענין נראה בשט' דא' ואמת ה'
לעולם היה הבה' מפתה את איהו לך וקראה א' אחאב אל אליהו היאך אני הולך ועד
עכשיו לא עשה תשובה אל ה' הבה כשהייתי מצקה את עולמי אד' א' היה בעולם שנאמ'
נאד יעלה מן הארץ אף עכשיו לך הראה א' אחאב נאחזה מטר הרי כי האו קרא מיוחס
ג'כ א' הבשמים וכלו כונת הרגים בני לחלל את ה' האמת רבנו לתת להם תפקודם
לשלוט מים על בני חוננות וקנה מצינו ג'כ שכמו שנתאמת א'נותו של הבה מסי סרו
של יוס בקרא דואמת ה' לעולם כדלעיל ה' נ'ואמת עו' שרו של א'ס כדאית' בשט' ובשט'
פ' יח' שבס'הו'סל' אברהם לבב'ן האש ביקש גבריא לירד להצילו אמר ה'ה' אני יחיד
בעולמי וקוד יחיד בעולמו שנ' אחד היה אברהם נחה ליחיד שזיל את היחיד שנאמר
אני ה' אשר הוצאתיך מאור כסדים אל' ה'ה אעפ'כ אני מקפח סכרד שבס'הו'סלכו
חנני מ'ישראל ועזרי' בתוך כב'ן האש עמד יורקמי סר הכרד ונקם לכנות את הכב'ן
עמד גבריא ואמר הני סר של א'ס ואקדיח אותו מכחוז נחונ'ן מבכנים ואעשה גם בתוך
כס אל' ה'ה כד נחה ענה גבריא ואמר ואמת ה' לעולם מהו ואמת אמת הוא הדבר
שאמת לי כימי אברהם הני ואמת ה' לעולם ללויה הנה א'כ ראו אמיתותו של
מקום יוצא מפי ב' שרים הפכו' סכולס עושים שלום במרומי' לקדוה' לחלל לשמו ית'
כי טוב ה' לעול' חסדו ועד דור ודור אמונתו ועל כי ראיתי בס'ה פ' ויקהל בדרגו'
האמור שעשו על מעשה יונה הנביא המוילגו הרג סבלע יונה א הקבר סונא סס
הארס

מספרים תהלותה' פרקי שירה פ' אשורת רימים שפתיונות

הארס אחרי מותו לכן אמרתי גם אני להמשיך או הרגו בשירתם מוסר השכל א הארס
 בדינא דקברא ויוצן עם מאמרם זל בקדושין איך תחלת דינו של ארס לא על דת' סב'
 פטר מוס ראשית מרזן. והכונה בזה כאו קברו של ארס הנמשל א הרגים מכרח
 תמיד לפניו קול ה' על המו' כלומ' תחלת קולו של הבה בדינו של ארס יהיה על המים
 היא התורה הנק' מים כרכתו' הנו כל זמא לכו למים ואח"כ א הכבו' שאז יתגלה כבורו
 ות' על ברוחו שעכסיו הוא נסתר ומכוסה מהם ורעים ה' ברעם גבורתו על מים רב'
 סיינו לרזן על המזות והדרקוקים שהם על התורה ועל העבודה. וכסס שינה קבל
 תקינו ונזרזך מומי הרב ופלטו אח"כ א היבסה כן מתוך הקבר וקבל הארס תקינו
 לבלות פסע ולהתם חשאת וזהמת נחש הקרמוני ואח"כ ורזן רפאים תפיל כשיפתח
 הקברי עמו כי אז כל העולם יכירו אמיתותו של מקום שאותם שהמית
 הם אותם שהחיה ואמת ה' לעולם הללויה:

דבר ידוע הוא כי טבע הים להיות **הרב** **ר' משה מיטיראני זל כסדר**
 בזעמו מרומם גליו למעלה **פ' יקו שירה סגן גרים הימים**
 למעלה ונופלי המים ונשברים ומי ואמין **אך כפירושן גרים ימים כגדסתנו וכו' נר'**
 שיטכו עוד המים להיות ביהוד גמור **עקר - האיל ובפרקי בחו וימים מעי נות**
 כבראשונה וען כי כל **ונקרות וגם הנמים**
 הרואה שברזן זה חושב **ימים אימים מקולות** **ומה יחסר עוד א הימים**
 ס' לכו להם המי משכר **מיס רבים אדירים** **והנה ידוע כי שם הימי'**
 אל סבר בפירוד גמור **משבריים אדיר במרום יו'** **נבחר מן המו' כדכתיב**
 ולא יתאחרו לעולם **ולמקום המי' קרה ימים**

אמנם לכסירצה הית להשקיט רוח סערה
 מן הים תכף ויור יטונו המים לאחדים
 בלב ימים ולא נודע בהם שמך דבר מכל
 אותם השברים לכן מסבחים הימי' להבה
 שאע"פ שאדירי הם משבריים עכ"ז אדיר
 במרום ה' כלומ' תקיף וחזק הוא ה' ביותר
 וכיותר ומשקיט הרוח ומי הים שבים הם
 לאיתנם לתנחש הראשון בלי שום סבר
 כי נרפאו הימים. עוד נוכל לומר דאין
 אדיר אלא מלך ברא ויהי אדירו נמוני
 בדאית כפ' הקיזקין כן הוי ליסנא דאדיר
 אית לפרושיה על המלך ומנסו דקאליה
 הבה לפרו של ים כדאית במדר' תנחומא
 פ' חיוסרה ונבמר וילן כבכ פ' הספינה
 ממוס הכו קאמרי אדירי משבריים כדא'

על שנאספו ונכבדו שם כל המים וגם כי
 רכנו המים הנחספי הוי כאו נותן א להם
 עזו ותעצמוצ' לטבור ולהטביע א כל
 אשר ישנו עכ"ז מכירי' הם גדולת כנחשן
 שהיא עולה על גביהן כי הוח ית' הנותן
 בהם כח וגם משקיט המיית מימיהם וגם
 חול גבול לכל ועברו את גבולו והיינו
 כונתן כשירתן מקולות מים רבים כלומ'
 גם כי מקול' מים רב' מקוה להן אדירות
 ותוקף שזה הים גדול היה יכול לטבור
 ולהטביע את העולם הנה עכ"ז ככל כחו
 מכיר ארזן הכל שהוא התקיף העליזן
 ומושל בנאות הים וזהו אדיר במרום ה'
 וגדול כחן של מים סהיו משורדים להק' ב'
 את השיר' הואת קף קורס שנכרא העולם

סדגסתן

וען

שפת ירנות פרקי שורה פ' א' שירת הימים מספרים תחלות ה' סא

ברגרוס' בכה פה ופ' כח ובאיכה רבתי
 עם פרעה ציון וקדברים עתיקי' ואלוי
 אפסד לחוקמו יתיה על מימי התורה
 שקרמה לעולם וחכס יבין לאשורו המשל
 והנימשל - והנה לרזל כשט העלמינים
 בקראו רבים שב' מקולות מים רבי והמים
 התחתוני' נק' רבים שב' דרכת בים סוסיד
 חומר מים רבים משל לה' למלך שהיו
 לו ב' לג' ינות כשהיה המלך בכנס אלל זה
 היה נק' גדול והם אומרים גדול הלגיון
 שהמלך בכנס בו וכשהיה בכנס לזה היו
 אומרים גדול הלגיון שהמלך בכנס בו
 כשהמלך למעלה בקראו העלמינים רבים
 וכשורד למטה נק' של מטה רבים שב' אמר
 דרכת בים סוסיד גג' והכונה בזה אנלי
 על התורה שבין הבה לישראל אשר
 בשביל זה זנה על המשכן כדאדול כשר
 פ' ל' אמר הבה לישראל נצתי לכס את
 התורה לפרוש הימנה איני יכול לומר
 לכס א' תלויה איני יכול הלא בכל מקום
 פאתם הולכים בית א' עשו לי שארור
 בתוכו סנא' ועשו לי מקדש וקדכר ירוע
 שזלכתי השדת לא היו רגים שחצת
 התור' לבני ארם עד ששלה בתנה כמתנה
 בלומ' כשמחה וכטוב לבב כרבתי לקחת
 מתנות בארם וכמפורסם ברבתי רזל -
 וגם אין ספק כי הבה הלכים לרוננות
 התורה כי לבוש חומרי כרו שתוכל
 להנתן לבני אדם וכמפורסם אלל בעלי
 הסוד ועם זה נבוא לכוננת התדרם כי
 מימי התורה כשהיו במרום היו נקראים
 מים רבים וגם חלכ כשניתנה לתחתוני'
 נק' מים רבים וילין לה מקרא דרכת
 בים סוסיד חומר מים רבים והכונה על
 שהצביע וקוריד ה' ה' אלג מימי התורה
 כי כשמחה נוצר אונרו מוסיד ראת
 לפרושי

וען כי סבר גדול עשה לו קא יתב' בזה
 ועכ' סנאג הוא עליו בקולו קולות של
 בקי ויללה והגו מקולות מים רבי אדירוס
 משכריו - ועכ' מתנחס הוא כהבה
 ואומר ארור במרום ה' כלומ' הבה שהוא
 ממה' כולם מנורס קדשו ישיגו עלי
 בחמלתו ועל כל פרטי דרכי וסמקי -
 ולכשימחה ה' דמעה מעל כל פנים מחן
 מכת שרי נמו ירפא ואתיא מחן מחן כסס
 שבמכת המיתה אשר נענש בה המין
 האנושי בסיובת מט אד' הר כתי' בה מחן
 ועתיד הבה לרפאתה כל' ביום חכום
 ה' את סבר עמו ומחן מכתו ירפא כן
 במכת שרו של יס דכתי' בה מחן שנאמר
 מחן רהב עתיד ה' ה' לרפאת לכסירפא
 סבר שאר בני העול' ובאמונה זו מרנחס
 ונכסל לומר גכ שמנחס קים לישראל אשר
 עמו כמרה כמנהו טהרה ארירו במלחמ'
 ושבין של ישראל נמשל למשכריו סכה' א'
 כי גדול בים סנרד מו ירפא לך שעי' מי
 שהיא כיתה סבה היה קול הסופר במחן
 תורה הם נגא'ס הקד כי ירהנו בניו עתה
 אקבנס וכה' א' וקה' ביום הקול יתקע
 בשופר גדול גג' ולכן הם ילמדו היטיב
 בה א' יתיאסנו עמן מן הנאולה כי אריר
 במרום ה' כל' ה' מ' מרום ישאג גומר
 וכשמגיע הקץ מהו אומ' נשגב ה' סוכן
 מרום מלח ציון משפט ונרקה - ומה היא
 עקר השירה אריר במרום ה' דרמחן
 לעיל ברבים סקנס כי אריר במרום ה'
 עכ' משביח הוא כפרטום בעולם הספל
 ונאמן בהבטחתי עם הכל הוא וכפרט
 עם ישראל אשר בשבילם כל הצבאות
 כולם נבראו וכשבילם נמי מתברכי' ס' א'
 אה תולדות השמים והארץ בהבראס אה
 בהבראס אלא באברקס ובה בתב
 ונברכו

מספרים תהלות ה' פרוקי שירה פ'א שירת הימים שפתיתנות

ונכרכו בד כל משפחות האדמה ברנך לפרושי ענין שמחה ושסון כדרזל ע"פ
לסוסתי לשסתי כתי' והיינו הא דאמרינן
שומר הבטחתו לישראל אמן.

על הכנס חומרו שהלביש את התורה כדאמרן. וזהו שספיקה היה משתעשע
בתורה כשהיתה במרום היתה נקראת לשון חשיבות מים רבים וכשהורידה למטה
במי ונתאזה בשביל זה לדור בתחתוני' נקרא' ג'כ בזה הלשון כי הוא ית' המכבד את
מקומו: והיה אפשר נמי לאוקמוי האוי עניינא בתורה שככתב ושבע"פ או בפסט והסוד
בסוד ה' ליראוי. והואיל ובהנני לירי מדה זו לדרגש או הימים על התורה נמשך עוד
הענין לפרש האוי שירתא על למודי התורה בין למימיני' בה וכן למשמא' בה אחר
אשר נקדים כי התורה נמשלה לים כד"א ורחבה מני ים וא"כ ער"ז התורה מכרזת
ואומרת מקולות מים רבים היינו הקולות שנותן האדם במים רבים שהוא התעסקו
בתורה שנמשלה למים כד"א הוי כל נמא לבו למים אס הם מויחסיס חכמחס לעצמס
ומתנאסיס בה שלא לשמה ועוסיס עצמס אריריס ותיקפיס בגאוח וכוז אז משברויס
התורה שוכרת עליהס שכר על שכר ופרץ על פני פרץ כי היא להס שמה דמותא
וכמו שיבא לקמן. ברס לאשר יהנה בה לשמה ומיחס התוקף והחוק ליושב במרחבי
מרום והיינו הכונה בארור במרום אז כדראי' במדת רחמים יהיה בכסלנו ובכל אשר
יפנה בלימודו ישיביל. והנה ידוע כי כל עמול האדם לסיחו כי בפיו ובשפתיו צריך
לכבד את ה' כלמוד תורתו ובשפתו רננו' יהלל לא אדון על כל הנועשי' כי מכל אבריו
אל אדם בחד לנו יהי הפה והלשון לומ' לפניו שירה והתורה ג'כ הנמשלה לים כדאמרן
יש לה שייכות ותייחסות נפלא עס הפה והלשון בין עס אותס סמימיניס בה וכן
עס אותס שמשמא'ס בה. והנה כל כוונתנו זאת מנוחרת במאמר רע"ז דתניא
ברמח איברים שכרא הנה באדם איך באה לומר לפניו שירה לא בפיה ולשון שנאמר פי
יספר דרקתיד וגו' שלא נמשלו פה ולשון לא בים וגלוי כסס שהיס מרחיב ופותח כך
הפה מרחיב ופותח. כסס שהי' מלא מרגליות כך הפה מלא מרגליות של עצמות
כסס שהיס מביע מים כך הפה מביע מים כסס של מתוך היס מתגבר ועולה כך
הלשון מתוך הפה מתגבר ועולה כסס שהיס מטביע הספינה בהוכו כך הלשון
מטביע את הבריא ברב וכסס שהיס מצפץ כך הפה מצפץ וכסס של היס מרגיש כך
לשון של אדם מסעיר ברנח עברה כסס שהי' פולט מים כך הפה פולט מים כסס של
היס הורגי' את הבריות כך הפה ולה' הורגי' את הבריות וכסס שהי' יש לו שפה מזה
ומזה כך לשון יש לו שפה מזה ומזה כסס שהי' מבחיס ומסריח כך הפה מבחיס ומסריח
כסס של היס הכל מתירחי' ממונו כך לשונו של אדם הכל מתירחי' ממונו מה הי' לסוף
מימינו מתגעסיס לרפס וטיט שב' ויגרשו מימינו רפס וטיט כך הפה סוף דבריו לתוקף
והכל שב' יכר ה' כל שפתי חלקו עכל המאני' ואין ספק כי כל דברי חכמו' ואשר יסחתן
כריכה תלמוד סכן דרכס סכל למו בדבריהם דברי אק' חיי' מדברי' בתחתוני' ורנזמיס
לעל צניס והנה לא נשלאת לא נשלאת היא ולא רחוקה כיגס במאמרס זה כיווננו לתת שייכות
לפה ולשון האדם עס התורה הנמשלת לים. ולא יבצר ממונו מזימה לפרש אותה

חלק

חלק ממנו על העונקים בה לשמה כדו סתלקנו בשלהבת יק לעשות רצון קונס
 וירעו כי נאמן הוא בעל מלאכתן שישלם להם שכר פעולתם וחלקו האחד יתפרסם
 על העוסקי' בה שלא לשמה כי היא מכרזת ומפרסמת מומם על פניהם כדו שיעזבו
 אנרחות רשע ורגלי חסריו ושמוריו והנה לכל עין רואה ואזן שומעת המדרש הזה
 אומר דרשוני וחיו כי הקשיא מנארת מראשית דברי המאמר שאמרו שנוחמ'ם
 איברים שבאדם אין נאה לומר לפניו שירה לא פה ולסון שנ' פי יספר דקתד ואחכ
 אומר שלא נמשלו פה ולסון לא לים וגליו נבדאו רכל תינוק דלא חביס ולא טפס ואל
 מה ענין אומרו שלא נמשלו פה ולסון לא לים וגליו אצל דאן נאה לומר לפניו שירה
 לא פה ולסון אלא לאו שמי שכונתם זל סוכבת והולכת עהר שאמרנו ואחרי הגדיע
 לנו אקים את כל זאת נכא א ביאור המאמר עפר ראוונה אמר כסם שהים מרחיב
 ופוחת כר השה מרחיב ופוחת הכוונה לומר כי ירועע שתורתנו הקדושה היא ארובת
 מארץ מרה ורחבה מני ים וככל יום יפוצו מעיינותיה חונה באשר כל חכם לב ושרם
 בה דבר כפי התחרשות נשמתו וכמו סיפה ררש ר' מנחם רבא זל בררשותיו ליום
 ראשון של שבעות ועש' אכ התורה הזאת מרחיב היינו שכל עוד שהאדם עוסק
 בה הוא מרחיב אותה בדרושי' וחרושי' נאים כפי מתנת חלקו שניתן לו מסיני ופוחת
 גכ ר'ל שאל ותיאש האדם ויאמר בלבנו אוד' וכל יתוש כמוני לרד בעמקיים עמקי
 ההלכות והאגרות שעליהם נאמ' עמוק עמוק מוי ומאזנו כי הנה פתחה פתוח לרוחה
 לקבל ולתת עזו ותעצמותו לכל מי שבא ללמד בה לשמה ער פתחו לו פתח כחורה
 של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של היכל כסם שהים מלא מרגליות הדבר
 הזה ברור מעצמו דמקרא מלא בת' וקרה הוא מפניו ורבי' כא' והנה כונת המאמר
 לומר שאם יתחיל האדם לעסוק בתור' לשמה ופתחו לו פתח לבא לתכלית סודותיה
 וגם דלה דלה מרגליות היינו שיחדש חרושים בתורה חלקו הניתן לו מסיני כאמור
 והחרושים האן יקדים הם איו מפז ומפניו כמ'ם דהע' שם אנכי על אמרתך במוצא
 שכל דב וזה מצד התקן שיתן לנשמתו שלא יצטרך עוד לסיבובי' כדכתב מוהרס אסיד
 כפי' לממור ראשון של תהלים וכמונאר גכ ברמיו אכנת של על מתני' כל השוכס
 דבר ח' ומשנתו מלכד השכר בלתי בעל תכלית סיהיה צפן איו לעהב' כסם שהים
 מוכיע מוס ר'ל אחר שימצא אל המרגליות היינו החרושי' כראמון אז יבוע גכ מ' יפוצו
 מעיינותיו חונה לדרוש ברבים ויהיה שמו הולך וגדל ער שאלו פ'ק דתעניות האן
 צמרא מרבנן דמו לפרצידא דתותי קלא כיון דנכט נכט והיינו נמי דקאמ כסם שגל
 מתוך הים מתגבר ועולה היינו שיתגבר על בני דורו ללמוד דעת ורד תבונות
 ועלה לברולה כמאמרם זל ומשכלו א במונת ער שיעלה מעלה מעלה מצד תורתו
 כמאמר שהע' שלסלה ותרומוד תכבד כי תחבקנה וכן מצינו ברב יוסף דאמר
 אמלא האי וימא כמה יוסף איכא בשוקא אך לאחר שעלה לברולה כמ'ם אס הגבוה
 דעתו חב' משפילו שנ ומכמות הבאי ולע' שגורם רעה לעצמו והיינו דקאמר כסם
 שהים מטביע את הספינה בתוכו ר'ל מי שמתמם ממנה בפנימיות חזונית ויורד
 אל ים התורה ואן לנו שלם עס ה' אקו אז בודאו הים ההוא מטביע השפינה בתומו

שפתי רננות פרקי שירה פ"א שירת הימים

לל גופו ואיבריו של אר' ער' שדרוזל על והאניה חסבה להסבר דיננה כיוונע שמתול
 היא סס חיים למחזיקים בה לשמה וסס המות לעוסקים בה שלא לשמה כמשדרוזל
 בתעניות על'ס וערוף כמטר לקחי ולא בלבד שגורם רעה לעצמו לא שהתורה ג'ב
 מדרות עליו ומגלה את נבלותיו לשיני' מאהבו כדי שיהי הכל מכורים במעשיו ער'
 ננתי' מכסול לפניו שדרוזל ב'ס' יוה'ר' בו הנה כסס שהעוסק בתורה לשמה ארזל
 שהתורה מכרזת עליו לטוב ער' ישראל אשר כך אתפאר כך העוסק בה שלא לשמה
 התורה נוכחת על' סניו ממוז' כדי שלא יכסלו בו רבים ער' דאמור רבנן מפרסמים
 את התנפ' למפני' חלול ה' והוא הבת קול הקתני ריבל בפ' קנין תנר' שמכרזת ואמרת
 אזי להס' לבריות מעלכוננה של תורה והיינו נמי הצפנזף דקאמר כסס שהס' מנפנף
 זכו' וכדוי שלא יעלה על לבו שאין התורה מכחנת בין איוב לאיוב בין העוסקים
 בה לשמה או שלא לשמה קח' כסס שגל היס' מהגיס כי הנה התנר' מרגשת לעוסקי'
 בה לשמה וננחת לו מלכות וממשלה וכו' האמור' בפ' קנין תורה ולעוסקי' בה שלא
 לשמה תורידם כשאלו חיי' ומעשה דמותו תלמוד במס' שבת ויכחי נרבי' כאלה בדברי
 רזל והיינו דקאמר כסס שהס' פולט כלומר איס' כזה אין התורה יכולה לסובלו ער'
 שאחז על הגס' רוח שהבה אמר' אין אר' והוא יכול' ל'ר'ר' בעולם יחד ולכן התורה
 פולטת אותנו לבלתי יבנם בבבלה להבין אמרי' בינה ויסתתמו ממנו מעיונו החכמה
 כי יראת ה' שגא' רע נראשית חכמה יראת ה' נלעב' שתהיה לו סמא' דמונתא כדאמרן
 עד שתעקרהו מן העולם והיינו דקאמר מה היס' הגורב את הבריות וכו' וכדי' שלא
 בתיאס' האדם מן הפורענות לחשוב מחשבות' כי מן הטוב דהיינו התורה לא יצארה
 טוב ולא יאונה לוי' מזהה טוס רעה לכן אמ' כסס שהיס' יש לו שפה מזה וזוהי כלומ' יש
 לו שפה א' מן הימים ושס' א' מן השמא' למיימיני' בה היא שפת אמות תכון לעד כמו גדר
 הקאמר את הכרס מהחזק ר'ה וכדקרי' בן ג'כ שפה לפני סניבי' לא וקרע' כן התורה
 האקית תשורהו מכל רע ויחזיק במעונו' כרס למשמא'ס' בה נעשה אל' היס' שפה
 מבזרת סף דהיינו ששפת אותנו מרוכתיה ונוטלת חיינו מן העולם וזו מדה כנגד מדה
 שכסס שהוא יתפך דברי' לקיס חיים לדברי' הבחי' כמו כן היא תתהפך עליו לרעה
 ובמקום שפה יהיה סף כדלעי' וגדרר' אבניה נהרסה' ואס' נפשו ג'כ לומר לא ימונע
 מסובלת התורה כשימן הטוב על הראש העוסקים בה בין לשמה או שלא לשמה שמן
 תורק שמש' לכן אמר' כסס שהיס' מבא'ס' ומשריח כלומר מבא'ס' ומשריח היחס של
 העוסקי' בה שלא לשמה' ודבר זה רמזו שהע'ה בקרא דכתי' זנבני מות יבא'ס' יביע
 שמן רוקח שהכוונה לפי' שלמעלה כתי' טובה חכמה מכלי' קרב וחוטא' ה' יאבד טובה
 ערכה אמר' שהחכמה לעוסק בה לשמה טובה מכלי' קרב אך החוטא' כנפשו שעוסק
 בה שלא לשמה יאבד ממנו טובה הרבה ונאחזי' בו הזנבני' מות שסס הקליפות וסמרא'
 דמסאבא הבא' נגד יבא'ר' שהוא השטן וגוא' מלאך המות האיס' אשר כזה יבא'ס' אותו
 יביע ילשון נוכח היינו שהשמן רוקח עצמו שהוא ריחו לתורה יפרסם ויגלה את
 נבלותיו ולכן יש לו לאדם לירא מעלכוננה של תורה הוא היעלבון שגורם לה' כרתנן
 אזי להס' לבריות מעלכוננה של תורה והעלבון ג'כ שגורם לעצמו נאדה כשאנו עוסק

צה לשניה כדאמרן והיינו דקאמר בשם שהים הכל מתיראין ממנו וכו' כלומר על הכל
 ידעתה על פניהם כי המתעסקי בה לשמה מתיראי ממנה ומד גדולתה נקדשתה
 וגם העוסקים בה שלא לשמה מתיראים ממנה ומד העונש והעלבון כדלעיל נאס
 עונשו והזיקבטויותאנת להשתמש בתגא של תורה כמו קדוים לחסוד בה ועטרה
 להתגדל ממנה הנה ומחשבתו לא תקום ולא תהיה כי אע"פ שלמד תורה הרבה
 כל תורתו תשתכח ממנו ומימימי תורה אשר למד יתקפכו לרפס וטיט כלומר
 יציע אליו כמגל המסמרת שמוציאה את הוין וקולטת את השמרים אך כל חכמתו
 תתבלע ודנא יוכיח סדרשו עליו חול בלע זיקאנו והיינו דקאמר מה הים לפק
 מימימי מתעששים לרפס וטיט כי קבאתה זבאות תעשה זאת שלא תנוח דעת התורה
 בכל הרבים שאמרנו עד שישתכח גב תלמודו ממנו וזה מדה כנגד מדה אחרי שלא
 למד התורה לבמה מן הדין שגם היא תפסר ענתו ותשתכח ממנו כדו' שלא יוכל
 להשתמש ולהתגדל בה ולא יבא איז מודה שום טובה ואפי' בופנית אך בשוב רשע
 מרשעתו היינו הח"ח שנשתמש בכרתה כל תורה שלא לשמה וזהו תפארתה לכלתי
 ידח ממנה ברח ודה ספוטא לקבל שכים ולהחזירם לאיתנם הראסון כדא"ל חס חס
 כי הכה מבטיח שנאמר כל גיא ינשא ומי איכא מילתא דלא רמיזא דהכי גרסוין פב
 דתעניות אר' לעזר כשמנסכי' את המים בחג תקום אמי' לחזירו אבע מימד קול שני
 רועים אני שומע שג' תקום א תקום קורא לקול צנוריד שכוונתם זל עבר שכאשר
 האדם במר רוחו וברמעותו על לחיו נסוך שיחו לפני בוראו בחג ר"ל כשכיל החג
 שנהג ועשה ימייו בחגי' ולא שמר דרכי קניית התורה שאל' בפ' קניין חורה שזה גרס
 לז' גאה ובאין ער נישמן יסודין וינעטונשמתם ממנה שלא כדרכה אז בשנוגא לקיו
 בחקיקתה תגוס אומר לחזירו אבע מימד והרצון שהתורה שבהב' אומרת לתורה
 שבע"פ אבע מימד מימי תורתך על האים הזה כי דרכו ראיתי גארפאהו והאני
 שיתבלו לו סתרי תורה אחרי כי קול שני רועים אני שומע שהם רמז לב' המלאכים
 המלור' לו לאדם א' טוב וא' רע וזה בתשובתו תקן גם את המלאך הרע והמתוקן עד
 שהוציא יקר מולל ושניהם יחד נותנים לו עזר לשוב בתשובה ולחזור למעלת יקר
 תפארת חכמתו וישולם בחמו' לו ולאכלו וקרא נמי דתהום א תהום וגו' הכי מסתבה
 תקום א תקום קורא ר"ל תורה שכתב לתורה שבע"פ כדאמרן והיינו קא דמסיים
 רבה התם לדודי חזו לו האירידיא דמי לעבלא תלתא ופרטא שפותיה וקיימא בין
 תהומא תתאה לתהומא עלאה לתהומא עלאה חל חסור מימד לתהומא תתאה אל'
 אבע מימד שגא' הבנני' ברשו בארז עת הזמיד הגיע וקול התור נשמע בארצנו והאני
 רידיא פי' מלאך הממונה על השמני' ולפי' היינו המלאך הממונ' על התורה הנמשלת
 למים ונק' רידיא ע"ס כי הוא על התורה ולומדיה רודה ורמי לעבלא תלתא קדמו
 בזה בזכות אברהם שא' הבקר רץ לבקר כן בקר לעשות מעודה א המלאכים כדריז
 ע"פ לקחת מתנות באדם ותלתא הוא ער מסול בריך רחמנא דיהב אנורין תליתאי
 וכנ' ופרטא שפותי' הכוונה על התורה שאינה מתקיימת אלא למנוח' א' פה כדלכ'טו
 מקרא כי חיי' גם למנוחיהם וקאא תתא פק' גיארני דבריך והאני רידיא הוא הסניגור

שקנין

פספרים והלות ה' פרקי שירה פ"א שירת הנהרות שפתיו רננות סד

ומתנחמים ושמים מיוגנס ואלס נכרש השירה הזאת על הימים כפסוטה נוסף עוד
 כפתור ופרח כי גדול כח השירה שממתקת הדינים כי ודוע שזה הים גדול הוא מדת
 הדין כדכתיב כי גדול כים שברך וכשעה שמקלם להבה מימיו מתקום בדאמן
 וכמורש שט כתוב כי אנדריאנוס ביקש לידע מה המים מקלסים להבה ועשה תיבות
 של זכוכית ונתן בני ארס לתוכן ושלשלן לאוקינוס ועליו ואמר כי כד שמענו לאוקינוס
 מקלם אדיר במרום ה' וברך פה נמי משמע שמשעת הברואה היו אומרים בן ודעת
 שפתי האברות הללו נכונים למכין עפר כי אנדריאנוס קיסר בחשבנו שאין יתרון
 לחכמת התורה מן הסכלות הם שאר החכמות חזניות רצה לבנות את הדבר ולברר
 שאר עניני התורה הם נפלים ולא טבעי כאשר החכמות ושזהו ענין קלמס
 אדיר במרום ה' עי' מה שמראים עניניי שכליים ונסיי ועל זה עשה תיבות של זכוכית
 היוניו שלקח אנשים בקיאר בעניני התורה והענין ושכליהם זך ובהיר להצדן ולהסיב
 כמי שמביט ועומד בכלי זכוכית ושלשלם בזה הים גדול של התורה לרעת מוצאה
 ומאכילה ולכסוף היתה השגתם ועלה בידם כי בודאי כל הקרב הקרב אל תורת ה'
 תמיתה וברך וידע ממנה מעלת הכורא יתברך כי אדיר במרום ה' ויסתלקו ממנו
 וממחשבתו כל דעות זרות וכיתר במקום באמן יתקע האמונה האקית בלבנו ונהי
 פמי כונת הכר שמשעת הברואה היו המים אומרי' בן רל מימי התורה היו מכרזים
 ואומרים בשעת בריאתן אדיר במרום ה' כדי ללמוד דעת את העם שאל זה יצטנו
 לגדולת הכית כי אדיר במרום ה' וזה כל פרי השכל וידוע אותו יתברך ואינו א
 דיהים ושטו כזב ואשרי ארס שומע לה לסקוד על דלתותיה יום יום לשמור מזונות
 פתחיה כי מוצאה מוצא חיים ויפק רנן מה'

הנהרות הסרמוז לננורי ההספע

כדאית' בזהר פ' וארס
 מאן אינון נהרות אל כר'א נשאו נהרות
 קולס ישאו נהרות רכים אינון נהרות
 כר'א ונהר יונא מערן
 להסקות את הנין וכנב
 ועל נהרות יכוננה
 עכל ולפד נוכל לומר
 שהנהרות נמי ישאו
 בתשועתן של ישראל
 יען כי גם אליהם יגיע
 ישועה משום שישונו
 אז לחיתנם הא' להיות מלאים כל טוב
 שהרי בשעת התרבה חרבו ויבשו כד'א
 נשאו מים מהים ונהר יחרב ויבש וכמו
 סדרש

נס כי ז' שמות נקד' לנהרות ולא הן
 נהר נחל יארס פל' ויכל אסיק'
 מיכל וכלהו בקראי וגם בכר פ' קראו
 להם שמות עכז כולם הם שמות נפרדים
 וכשעת בריאתן נקראו
 נהרות כדכתיב ונהר
 יונא מערן והוה השם
 תעקרי ולכן לא אחוס
 לתת סברה רק לזה'
 והנה אל הנהרות שמן
 מורה עליהן ענין מרנן
 כמו ונהרני אלי כל
 הננייס וגם ענין אורה כי תרגום אור
 נהרא' ונהה על ענין הארתם אפסר
 טבא כונת הפ' נהרות ומאנו כף וגו' כי
 הדבר

שפתותנות פרקי שירה פ' א שירת הנדרות בספרים התהלות ה'

בכרך ידוע שהארע מיוחסת להשמה
 ברכתי אור דרקי ישמח וכן מאור עינים
 השמח לב וכתיב לב שמח ייטיב פנים
 גם הנהרות הללו מראי הארתם בשמחה
 ועליונה שהם שמים ושמים לעשות רצון
 קונם וענבאל דר' פנחס בן יוארד יוכיח
 מהו הנהרות ימחאו קף יוארד עם ההרים
 אשר מהם מקורם ומשם יפזרו חונת
 ארננו לאל חי ובעל כח הנהרות
 מבשרות גב שלום בעולם כרבותי הנני
 בוטא אלי כהר שלו והרואה נהר כחלום
 זמכים ויאמר הא קרא הרי כי עניינם
 מכונן להשמה רקחורן ועל אודות
 מרונתם משכחי כפ נשאו נהרות ה' נשאו
 נהרות קולם וגו כי מתנשאי ומתנבדים
 לרנן אורם דרך זו ילכו והתנשאותם
 נבכרותם הם מיוחסו אונתו א ה' והוה נשאו
 נהרות ה' וגם קולם אשר הם משמיעים
 במרונתם מיוחסים אונתו גב להתנשאות
 אחרי אשר הם הולכים בתורת ה' שגור
 עליהם בטבעם וזוהו נשאו נהרות קולם
 גאף כי במרונתם הם מתדבאי שמכתתי
 צנמן בהלכותם עד וגם תוכו לרגליך
 בדרדל גס את זה לעומ' זה עשה הא' י
 גהנא איהם התנשאות על דברת אשר כך
 פיה והעמיד הא' ות' פעולתם אב אשר
 גפרם עד שפי הרבר' יוסף טוטנאך זל
 עב שמו ומרה ונתנו תוף מל סילבא הכח
 נניו הכוזב אל הנהרות מסלקי צנמן מכל
 התנשאות מפני כבודו יתב' וכלי הם
 אומרים לאחרים סילקי הרבר מליחס
 אליהם התנשאות וזוהו נשאו נהרות ה'
 פלומ' סלקי ההתנשאות והנהרות נתנו
 אונתו לה וכמו בן קולם קול חיים רבים
 שגר נד התרוממות אומרים הנהרות
 שילקו אונתו הרוממות ולא ייחסו אונתו
 איהם

בכרך ה' יטיב בזה פ' בראשית ע"פ וצמח
 ה' אקים יעם וגם כס' אור נערב אשר שם
 מפורש המאמר הקוד' והכלל העולה
 לפי כוונתו הוא שגדמו העינות נסתל'
 הספע וגלינו מארצנו עד שחכ' הדגים
 שהיו בהם גלו עם ישראל כדחוקמות
 רבנן במס' שבת ע"פ מעוף השמים ועד
 בהמה נדרו הלכו עכשיו לביסחורו צנודי
 ההשפעה כנז' לתנאים קראשן להשפיע
 טובה לישראל בראש וקדושים ה' את לשון יד
 מזרים והנף ידו על הגהר בעים רהצ
 והקהו לזנחלי' וגו וכמו שגדרם המקרא
 הזה על רבנו השפע יענין בזה פ'
 בראשית ולפיכך הנהרני ימחאו קף שהוא
 כנוי א השמחה שיסמחו על רבנו השפע
 ויחד הרים דהיינו ההורים הרנני' ג' ו
 ההרים ממש ירננו שורבו לעשות פרו
 תבואה במסדרול ע"פ ישאו הרים שלום
 לעם ועוד ירננו משום שיסגור לה ות
 מלחי' כל טוב מעוף השמי' ובהמת הארץ
 אשר כבר נדרו הלכו כדלע' א' מ' מ' ו
 שהיו עד הנה כמרבר מחן יושב ואפילו
 רגל אדם חין עובר בהם ועכשיו גס הם
 ירננו כי ישיב ה' את שבתם ויהיו ישוב
 ולא מרבר עוד נוכל לתת טעם על מה
 שירננו' ההרי עם הנהרות משום שעקר
 בזילת הנהרות והמסכתם ביום רבים
 מן ההרים הם באים קיינו מן המעינות
 המונעים שם וכל זה הוא רמז אל רבנו
 השפע שיספיע אל פו הית ולכן כופלים
 הנהר' פ' שני נשירתם והוא נשאו נהרות
 ה' ר' ל' שהנהרות מונשאים ומפארים
 להיות גס בזמן שנושאי' קולם במרונתם
 שמו הם נרכאים יען כי הם וורדי' ממורם
 הרים לירכתי לבנון ולעמקי העמקים
 נהבאות וזוהו רבים מצוית או רבים
 כמדוכה

שפתו רננת פרקי שירה פ"א שירת הגהרות פספסות גדולות ה' סה

איהם ומהו הראוי לחס איהם את עניי
 נכאבם - והו אומרם ישאו נהרות דכיס
 בלומרי ישאו הנהרות לעצמם את דכיס
 בלבד ואו נשאו בכתחילה לא קאמרו -
 ולע"ד הוא דקדוק נכון מום השכל להסיר
 הארס ממונו כל התנשאות ורוממות ולא
 יתנשא רק מתוך ספלות ונכאות רוח
 כהגוא דאמר השפלותי הגבהתי - ואס
 באנו לפרש אלו הנהרות כראוקימו רזל
 על האומות יהיה כונת הפ' הראשון לומר
 כאס' לא הנהר'ו שם האומות יהיו מחו'ו
 נכפסו' והוא הכונ' באומרו נהרו' וימאנו
 כף אז הקרים יחד שם האבות ורננו כי
 ובטלנו הגליות וכביהם וכונת הכתוב
 באומרו יחד דמה בא ללמדנו - אך הרצון
 כי גם אברהם ויזחק אע"פ שיצא מהם
 פסולת יתיו לאחדים עם יעקב שהיתה
 מטתו שלימה להודות לה' א"נ יובן עם
 הא דארזל ע"פ זכרתי את בריתי ועקב

במדוכה - עוד נוכל לומר שהוא רמז למ"ש
 כזוהר ע"פ והכהו לז' נחל' כדלע"י בסמוך
 יע"ש - ומצינו גכ ביהנהרות לעולם הם
 שש' ושמים לעשות רצון קונכ ונאמנים
 בשליחותם ואינם מביני טבעם א"ה לצורך
 מצוה כמו הידוך ע"י יחובע ואהו ואיבע
 וכך גינאי נהרה ע"י רבי כנחם גן יאיר
 כדאיתא בנחישת חולין יע"ש בהגוא
 עונבד' ויבין הקורא כמה הם זריו' לעשות
 רצון הגור' כ"ה נכמה הם מתהו' להמלא'נ'
 מיום תדיר ואין ספק כי הנהרו' התחתוני'
 הם רמז לרבו' השפע המיוספע ע"י הנהרו'
 העליוני' כדאמרין - ולכן יבה הם משורר'
 בשתי' אה חדא על גודל שמחתן בתשועת
 ישראל וחדא על תשועת עצמן שימלאו
 מיסע ושפון ברכה ונרבה כד"א
 ומעוין מבית ה' ינא ונהשקה
 את נחל הטיטס -

דכר

ואף את בריתי וזחק ואף את בריתי אברהם שכל א"י כדו לעצמו כ"ס ששלשתם יחד
 החוט המשולש לא במהרה ונתק זהו יחד הרי' ביחוד גמור וזכות שלשתם כדו לגרוס
 הגאולה ושלשתם גכ יהיו לאחדים לרצן לא ית' - א"נ אפשר לפרש האו כף דאמר קרא
 מבזרת כ"ף שהוא לטון שלע כמו ובכפ' עלו וכך מורי עפר וכפס הרגום שלע כיפא
 ויהיה כונת הפסוק הכי כאשר לא הנהרות שם האומות מכו' ומעניינים את יש' שנק'
 שלע והוא עבר לפנינו בשירת המדבר אז הקרים יחד שם האבות ורננו כי וקבלג
 יש' ענשם בע"הז וינחלו הע"ב וכדכתיב אס לא כי צורס נוכרס ויה' הסגירס - או יהיה
 ענין הכתוב על אשר עתידים האומות להוליד באוניותיהם את יש' בשונס א' אדמתם
 כדכתיב ואוניות תרשיש בראשונה להביא בניד ונ' - אך יובן הענין עם מוארס זל
 במר' פ"ו זל כף א' זו ברכתו של זבולון שברכו אביו זבולון לחוף ימים ויסכון ואין כף
 לא חף כמה דתימא נהרות ימאחו כף - הרי כי רזל דרסו הרי כף דאמור בקר' למלסין
 חוף ועס זה יובן כונת הכתוב כי כאשר לא הנהרות שם האומות וימאחו כלומו' ומסכו
 מל' ומחה על כתף ים כנרת את ישראל בחוף הים באוניותיהם על אדמתם אז יחד
 הרי' שם האבות ורננו כד לעיל וקרא דנשאו נהרות ה' ונ' יובן כאן בא לתת טעם
 על ההתנשאות שהיה להם לאומות להחריב בית ראשון ובית שני' ויש לנו רמו מזה
 במדרש שפי' מקולות מים רבים על הקול כנהנו בבית ה' ג'נ האי נשאו נהרות קולס
 מנינן לפרנשי הכי ויובן עם המוסכס אלכנו שבית ראשון נחרב על עון עזובית שני

שפתו רננות פרקי שירה פ'א שירת הנהרות

על עון שנאת חנם והו כונת הפ' ההתנשאות שהיה לחלו הנהרות שהם האומות
בראשונה היתה גרמא בניזקין על שפסגו יש' ויהם בכבוד המקום בכתוב כו קצר
הומע מהשתרע וגו' וזהו נשאו נהרות ה' וההתנשאות שהיה להם בשנייה היה על
קולן של ישראל שהיו סובאים זה את זה שנאת חנם ואחכ היו מגלי את מצפונם בקול
ענות שהיו מריבום זה עם זה כי כן דרך השונאים שמסורים מסוה הבושה מהשנאה
הכבושה בהנותם על ה' וגרמו שהאויבים קול נתנו בבית ה' וזהו נשאו נהרות קולם
ועל כו עתידים כל הנבואות שנבאו על ירושלם לקבל את שלהם מתחת יד יש' להבי
על עניו ומכאובם קאמרו נשאו נהרות חכום ועם כל מה שאמרנו לא יקשה כפל
הנהרות הבא בכתוב וגם מה טעם שבשלישית אמ' ישאו ולא נשאו כי הכל מתוקן ולא
ישנו ריקן והנה אנכי ראיתי בבר פה דבר שפ' נשאו נהרות ה' נשאו נהרות קולם
הוא הים האומרו דהכי גרסי התם ודורך על במוותי יש' חר לני המים היו אומרו לא
לאן נלך ונעשה קלוסין להבה ההר נשאו נהרות ה' נשאו נהרות קולם וגו' ואי הכי
קשיא אפרקין שיחם האו קרא לשרית הנהרות ברם כד מעיינת ביה שפיר נלעד
דלא קשיא ולא מורו כי אפשר דקרא דנשאו נהרות ה' הנהרות אומרים אותו כאשר
הם הולכי א' הים וגם לאחר שהם מעורבי במוימי הים ובכניסתן סס ג' וקיינו דקא
משיים ר' לני התם דקאמר דרך הים דרך הים ר' אבא בר כהנא אמ' לרובת פלוגית
גלוגית פלוג' ר' יהודה אמ' להרד ימא להרד ימא ר' יהושע בר חנינא אמר לרבסאי
לרבסאי לא אמ' קלטן הים המד' הבאת עד בכיזים עד קלטון דימא רבנן אמרי דוך
יש קבלנוי א' ר' יהושע בר נחמיה המים היו ענלי הרים ויורדי תהומות עד שהגיעו
לאוקיאנוס ההר עלנו הרי ירדו בקעות וגו' הנה מכל דברי השלמים הללו נמצאו
למרוק כשם שהנהרות נשאים זאת השירה כאשר הם הולכים דרך הים כד' לני אגו
למקום הים כד' אבא בר כהנא או לאותוים כד' הגנא היונו הים קודע שהוא ים
אוקיאנוס זה הים גדול ורחב ידום או לממשלת הים ר' כשנכנסים תחת ממשלתו
שלכולם כונה א' וגם לאחר שהם בתוך הים נמו כד' לעזר דאמר קלטן הים כלומר
גם לאחר שקלטן ועם השירה הזאת הם נכנסים ג' בתוך הים כדבנן כלומר מוימי
הנהרות אומרים למוימי הים אתם השרים נחנו מדוכים קבלנו ושפתוים ישק משוב
דברים נכוחים האחרון חביב מאלו האמוראים דקא מפרש עניינא הוא ר' יהושע בר
נחמיה דקאמר המים עלים הרים ויורדי תהומות עד שהגיעו לאוקיאנוס ופלו
סרצונו לומר אתה דע לך מי הם המים הללו דקאמרונין שמשוררים האו קרא דנשאו
נהרות וגו' הם המים שנזכרים ועלם על הנהרות שהם הנהרות שמתהוים ועלם
מן הרים כנודע ובעת שיורדים לתהומות כדי להגיע לאוקיאנוס לעשות רצון קונס
נגם בשעה שנכנסים לים ולאחר שנקלטו בו הם משבחים כהג' נמצאו עקרון של
דברים דהאי קרא קמויותא שהובא בפרקין א הנהרות היא השירה שמשורדי בעודם
בהרות וקרא תניינא דנשאו נהרות משורדי כלכתן א הים ובכניסתן לים ולאחר
שקלטן הים כדלעיל וכזה אתי שפיר הא דכ' ודפרקין ולא פלוגי נהכל מתוקן
לעבור ולשרת הא דדורך על במוותי יש' ה' נבואות סמו:

מעיינות

שפת ירנות פרקי שירה פ' אשירת המעיינות מספרים תהלות ה' סו

המעיון

הנה הוא מונח מים אשר לא יכזבו מימיו אלא

דבר

ידוע הוא כי מן המעיינות מתהני הנקרות וכמש לעיל

מתגב והולך ולהכי נק' שמו מעיון שהוא לשון עיון שבו יעיינו בני אדם ויכירו גדולת יונד בראשית

בסמוך לכן המעיינות גם הם בסודתם נתני' ככור לה ואומרי' שירה דשר העול' נמי אמרה כדאית' בפ'

מעיינות

אזכרים יהי כבוד יי לעולם

לא טריפות יקי ככו' ה' לעולם דרש ר' חנינא בר פסא פ' זה שר העול' אמרו ובהיות כי ה

ישמח יי במעשיו

קריעת ים סוף על כי

מורכבו של ים להתגב' באיזה שעות ביום ובאיז' שעות יתמעט כנודע' אך המעיון אשר לא יכזבו מימיו ועיינו בו המשכיל' ויכירו וידעו כי כבודו יתבר' לעולם ועד' ידיעה' זו ישמח ה' במעשיו המכירים פעולותיו ועב' המעיינות משודרים האי קרא דיהי ככור ה' לעולם וגו' דמשמעו הכי משתבר בשעה שיהי ככור ה' ניכר ונודע לעולם אז ישמח ה' במעשיו עד' בן חכם ישמח אב' והנה מצינו לרז"פ' אלו גורפות שיחסו האי שירה דיהי ככור ה' לעולם וגו' לשר העולם וזל' ס' דרש ר"ח בר פסא יהי ככור ה' לעולם ישמח ה' במעשיו פ' זה שר העולם אמרו בשעה שאמר הבה' למינהו באנות נשאנו דסאים ק' בעצמן אס' רזוננו של הבה בערבובי'א למה אמ' למינהו באנות ומה אנות שאין דרכן לזאת בערבובי'א אמ' הבה למינהו אנו עמ'כו מיד כל א' וא' יזא למינו פתח שר העולם ואמ' יהי ככור ה' לעולם ישמח ה' במעשיו' ועם הדברים האלה נוכל לייחס שפיר' אן המעיינות לשר העולם כי הוא המעיון ורואה כל עניני העולם ומתנכם נכרר לו ידועה מעלותא על כבודו יתב' שישמח במעשיו ואחרו שבא לידנו מאמר זה נומא ביה מילתא כי מונתם זל' להודיענו איד' הא יתבר' רצה לעשות מעשה במעשי בראשית מוסר הכל

המעיינות אינם פוסקים מימיהם לעולם לא מושכים הם תמיד כד' וכמונח מים אשר לא יכזבו מימיו לכן אליהם יאתה לומר שירה מעולה כזו אשר שר העולם אמרה כי כזו ששר העולם לא פסק משליחותו משהה שמונה יתברך על משמעתו כן המעיינות הללו לא פסקו משליחותם ומשכחים הם כהג' להבטיח את הנבראים שישובו ה' לשוט על עם יש' לטו' אשר כל מעייניו כי בהם כד' ואדירי כל חסדי בס' ובהמסד' הבה' עליהם רבני השפע בתמידות' כמעיון הזה שחינו פוסק והולך יתוקן העולם בכל פרטיו ובכן יהי ככו' ה' לעולם שיתכרסם אקנתו לכל ע' ישראל וכזכותם יוסך טובה לכל הנבראים ואז כדראי ישמח ה' במעשיו' וכל זה הוא רמוז גב' ארבני השם הנבואי שיספיע הית' לכל כמעיון כד' ושאלתם מים בשמן ממעייני הישועה דמתרגמינן אזל'ן חדת' שהוא רמוז לחדושו תורה שיתגב' אז מרוב השם מהנבוא' שתתגלה בעת הקיא' שכן הוא אומר ונבאו בניכם וכוונתיכם וגו' יען כי אז מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים והכל יהיה מתוקן לסעודה :

יז ב 2 17 להודיע

פרקי שירה פ"א שירת המעינות שפתי רננות

להודיע אך הגדולים דרכים להיותם נשמעי' א הקטני' כלומ' להיותם זקודי' ומצויני' במעשיהם הטובים בפני הקטנים כדי שהקטנים יהיו נשמעים איהם לקבל דבריהם ומוסרם שיטאו ק'ו בעצמן כדאמרין פ' אס אינן מכירים . והכוונה עוד בזה כי כשם שהגדולים שומעים מפי הא ותורתו ועושים רצונו כן יהיו הקטנים שומעי' ונשמעי' א הגדולים לעשות כאשר יראו וישמעו מהם כאן שמעו מפי השמועה וכדדרז"ל בקהלת דכה ע"פ דברי חכמים כדרבננות . והיונו הדוגמא באנת שהן דמיון לאנשי גדולים ע"ד וחסון הוא כאנשים ששמרו את תקודם לצאת למיניהם כאשר גזר עליהם יוצר בראשית . ומה הדשאים שהם כנוי א האנשים הקטנים שרשם אותן בשאלו ק'ו בעצמן לצאת גם הם למיניהם . וענין למיניהם הוא ג"כ משל ומלצה להקדיש שלא לערב זרע קדש בזרע חול כי אין השכינה שורה אלא על המשפחות המיוחדות ואל יאמר העני המיוחד להתחתן ברני בסף במין שאינו מיוני כי ככולם למיניהם כתוב וכדאמרן דאמנם ראיתי לקרר משה מטייראני ז"ל הגרים לשירתם של המעינות קרא דרש"י כחוללים כל מעייני כד . ונתן טעם לשירה זו איהם כי להיות מיניהם זכים ונקיים ממימי הנהרות וטובי לשתייה ולכרכי תבטיל אכילת אדם ונהנים הרבה מהם הילכך מוצרדי' כל מעייני כד כלומ' כל המימות שבמעיינות הן הנאות וטובות למין האדם בפרט והשרים וחוללים הם משתדלים לשנות ולהינות מהן להיותן זכור ונקיות . ועתה ע"ד יתפרסם אן המעינות על אנשי חסד המעינות במעשיהם ומבלבלי' דבריהם במשפט אשר איהם ג"כ הנה עינו ועיינו פקוחה להשגיח עליהם עב הם הומרי' ושרים שהם ישראל ששקם כשרים סנך' שרים כחוללים במחולת המחנים בשעה שהיו גדלים במדבר שהיו מושגחים מאתו ית' מעין דגלי המרכבה ואיהם קול מהא ב"ה כל מעייני כד כלומר כל עיני הש . חתי כד . ורמז מלת כד ג"כ להורות כי כל זה איהם בזכות שקיימו וקבלו התורה שנזנה בכך אנתיות ע"ד נ"ל ונשמחה כד . וקאי כל מעייני וכן ע"ס מאמרים ז"ל במדרש חזית הקשו קראו אהרדי . כתיב הנה עין ה' חל יראוי וכתיב עיני ה' א דרוקים כאי כשעוסין רצונו של מקום כאן כשאין עוסין רצונו של מקום ופירש עליו מוה"ס אס"ד ז"ל שכשם זכות בישראל קב המינים ומטביח בהם בשני עיני הכתובות במידת הרחמים בין במה כי מהפסוק הדין לרחמים אך כדע"ד זכות משגיח במידת הרחמים בלבד . וכל קושט דברי אמת אן יח"ו באספקלריא המאירה מתוך הא קרא באומרו כל מעייני כלומר כל עיני עייני והשגחתי בין של רחמי בין של רין הוא כך לטובה בזכות קיומם התורה שניתנה ב"כ חזויות כאמרן . אן קאי קרא יתפרסם על ישראל אמר כשה פ' בלק מסייעני שפירשו מעיין גבי עלייהו דישאל כדאית התם . והכוונה יובן על אותה ענה שיצאו ממזרים שקדשו שרים חסד יובני' וכתוד עלמות תוספות . שם הם זכו למור שירה ולהקדימה למה כדאוקימו רז"ל . אבל קרא רזין חתא לאשמעו' הא דארז"ל ש זכוח נשים דקבנות שהיו באותו הדור ב"א יש' ממזרים וזהו כונן הפ' ושרים כחוללים שהם ישראל עשויים במחולת המינים אך החביב אלנו ית' הם כל מעייני כד כלומ' הנשי' הנק' מעיין כדכתי' בן נעול אחתי ב"ה ג"ל נעול מעיין חתנים על שמרו מעייניה ופתחוהם לבעליהן וא' היתה ופרסמא

הכתוב

שפתי רננות פרקי שירה פ"א שירת אם שבשרצים מספרי תהלות ה' סו

הכתוב ומאמרם זל כמו בשט מסייענו שאמרו סס ארזי בר סימון בשם ר' מ' כספ
 שהבאר נובע מים חדשים בכל שעה כך יש' אמרו שירה חדשה בכל שעה הק' ד ושר'
 כחוללים כל מעייניו כך רבנן אמרי כסס שאמרו האנשים שירה כך אמרות הנשים
 שירה שנ' כל מעייניו כך ואמר בן בעזל אסותי כלה גל בעזל מעיון חתום ומלכד
 המכונן אכלנו מפסט המחמ' לכוננתנו הנה יצא לנו עוד לימוד בזה כי מימי התורה
 הדומים למי באר מים חיים כל תלמוד ותיק מחדש בכל יום תמיד חדשים ופירושים
 עליהם וזהו כוננת המפורר באמרו רחבה מונתך מאד ועליה נאמ' גב ארובה מארץ
 מרה ורחבה מני ים ולזה מוכרנין עליה נותן התורה בלשון הנוק' וזהו המכונן
 לר' באמרו כסס שהבאר נובע מים חדשים בכל שעה כך יש' אמרו שירה חדשה
 בכל שעה כלומר אמרו ומחדשים חדשו' בתורה הנק' שירה בכל שעה גס כי היה
 אפשר נמי לומר שבונת אמרו שירא' אמרו שירה חדשה בכל שעה הוא על מה
 שצריך להלל לה' על כל נשימה ונשימה כדאמר' עפ' כל הנשימה תהלל יה כל הנשימה
 תהלל יה ורבנן הקיסו הנשים לאנש' כי אעב' סקן פטורות מן התורה עכו' נוטלות
 עליה סבר כדברסין פ' היה קורא עפ' נשים שאננות קמה שמענה קולו וגו' גדולה
 הבטחה שהבטוח הנה לנשים יותר מן האנשים אל רב לר' חייא נשים בארזי כיון
 לעלמא דרתי אל' בנין דאמטין בנייהו לכו בנישתא ומתנו בי רבנן ומיותו בנייהו
 מבי רב ומצטק לבכריוהו עד דאתו מבי רב ותוינו דילפי רבני מקרא דבן בעזל
 אסותי כלה וגו' על סקן ג' נשמות ואוגרות פתחיהן לבעליהן
 בערס עומדים בבית ה' בבתי מדרסיהן

הרב ר' משה מטראני זל גרים דבר

אם לשון רבי ועו' מייחסת
 הגירסא היא איהם קרא רישמא ישראל
 בעושינו בני ציון יגלו במלכס' ולעל
 שגורם בפרקו גס את

אלם שבשרצים אימר

אשתך בנפן פורה
 בירכתי ביתך בניך בשתלי
 זיתים סביב לשלחנה
 הקלפות ומיחס איהם
 קרא דרתי ככו' ה' לעזל'
 האמו' למעל' כברסתנו
 בשירת המעיינו' והיא
 גירס' הרב בעל העקרי'
 פ"א מאמר ב' ואולי

שהשרזי בכלל גס הם לפי שדרכם לעמו'
 בן המעינות אינו רחוק שיגוררו גב'
 שירת המעינות על התועלת שמקבלן
 מהם והכוננה הנכונה בשירה זו אל
 השרזי ברכת הרב סס כי בלא הנמאסות
 בשם ה' ולעברו שסס אחר וכח' וסס על
 העבדים ועל השפחות בומים הקמה
 אספוד את רוחי ולפי' שתשועתן של
 ישראל תלויה לכשיכלו כל נשימות שבנוף
 כדאית' בפ' חלק לבן אמר אס שבשרצים
 בשירתנו

קשפלות

מספרים חהלות ה' פרקי שירה פ א שורת אש שבשרצים שפת רננות

השכלות הנולדות מן העפוש ככר יפול
 בהם השמחה שיסמחם ה' בהם בעבור שהם
 מעשיו מנחם חממתו שניכרת עי' וכנ' יעס'
 והלא כה דברי החבר בראשון סי' ס"ח כי
 בקטן שבשרצי' מפליאה חממתו מה שאין
 הדעת משגת אותו י' ובשלישי סי' י"ז הביע
 אומר שבחממתו והנהגתו ביצירת הנמלה
 והדבור איננה מקצר בחממתו והנהגתו
 בשמש וגלגלה אף סימני החכמה יתיר
 דקה ונפלא' בנמלה ובדבורה עם קמנות'
 ובדבועי סי' כ"ה הוסיף לקח כי אין החכמ'
 בגלגלים גדולה מהחכמה בקטן שבחיים
 ובחמשי סמוך לחתימת הספר בהקדמה
 ה' כתוב לאמר כי חממתו בפרעוש
 וביתוש על הרמיון איננו מקצר מחממתו
 בכדור הגלגלים וכו' ודומה לזה כתב
 החסיד בשע' היחוד פ"ז יע"ש מתוך הרב'
 נמינינו למדון שבדבורו יתב' תכרר לעד
 לעולם למביט גם באן הבריות השכלות
 וישמח ה' במעשיו השכלים מנחם חממתו
 ניכרת בהם ונשיג מציאותות והאי קרא'
 על הכוונה הזאת נדרש מרשיה לסיפיה
 ומסיפיה לרשיה והבי' משמעו ירי כבוד
 ה' ונודע לעולם בזה שיסמח ה' במעשיו
 המביאי להשגת מציאותו י' וגם ישמח ה'
 במעשיו כאמר שע"ו כבודו ית' מתפרסם
 ונודע לעולם י' ועל האס שבשרצי' נראין
 דברי ברסתנו דגרים בלסון יחיד דסירכ
 דכלא פרקין נקט וחזיל דקתני בבבב'
 רובם ככלם לסון יחיד מלבד ככלבים
 דאה זה יא' לטעם כדכתבין התם ועל
 אנדות הסירה אפשר דאית' לקא ואיתא'
 לקא דזה נזה מורה על כשרון המעשה
 וטוב לב ההנורי על הבני' בראות ילדיהן
 מעשה ידיהם כי נעמו אבל הר' משה ז"ל
 הנ"ל לא גרים בפרקו שירה למעיינות
 כלל

בשירתו זאת אשתך כגפן פורה כסם
 שהגפן אינה מקבלת הרכבה מאלן אחר
 כך נשותיהן של ים אינן מקבלות הרכבה
 לא אנדות פתחיהן לבעליהן כדארזל'
 והגם שהם בגלות יושבות בחדרי חדרו
 והיו בירכתי ביתך דמקוימי אנפשויהג'
 כל כבודה בת מלך פנימה דוגמת השכינ'
 שאינה זזה מבית קדשי הקדשים כראיתא'
 בזה פ' תרומה ולכן חזו לפרות ולרבו'
 לרוב והיו בניך כשתולי' זיתים שהם זיתו
 רעננים ופה פרו תואר לו בחורי ישראל'
 שלא טעמו טעם חט שיזכו ליתן ריח
 כלבנון היינו שיכנה בה בזכותן שנקרא
 לבנון ויאררו באור תורתן כזית בבית
 המקדש כרא' ואני כזית רענן בבית אקיס
 זימלאו כריסם מעדנים מקדשי מזבח
 נשינו סביב לשלחנך כרא' זה השלחן
 אשר לפני ה' ונאה לאס שבשרצי' לומר
 שירה זו לפי שאין בבריות מדונה בבנים
 כמו השרץ וא' ולאמר מן העקרב שילדת
 ע' ככרם א' כראיתא' בנאה שמות רבה י'
 עוד אפשר לומר דעל כי רשריא בגלותא'
 אתמר וכלפי הבה קאמר י' והק' אשתך
 דהיינו כי סכך נקד' כגוה דאוקמוה רבנן
 בכמה דוכתי ובפרט בסיר קשירו והסת'
 שריא בגלותא' בין העלום כגפן פורה
 היא כסם שהגפן אינה מקבלת הרכבה
 מחולתה המקמינים כך היא אינה מקבלת
 עליה סוס אקות אלא הבה כרא' ה' אקינו
 בעלוננו ארנוני' זולתך לבר כך זכור שמך
 והיא לעולם מסתופסת בירכתי ביתך
 דהיינו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות
 כרא' בחרתי הסתופף בבית אלקי' ולכן
 הבנים שהיא יולדת אינה יולדת חנותם
 לביהנם אלא כשתולי' זיתו הם כרא' שתולי'
 בבית ה' בחמרות אקינו ופריחו כל היום
 משלטים

שפתו רננות פרקי שירה פ' א שירת אים שבשר צים מספרי תהלותה סח

כלל וגם אינו נותן טעם בפ' ית' כבוד ה'
א האי לים שבשר צים . ואנחנו בשם לקינו
בגדור אחר גרסתנו ואם אמרתו לעמוד
מאן ניהו הא' אם שבשר צי' הנה לבי חלוק
על זה דהוה מצינן למימר שהוא החולד
הואל ובהקדמונו הכתוב . אך מצאתי לרזל
ע"פ וכוני ישראל פרו וישרנו תרין אמוראים
חד אמר לגדול שבשר צי' את מרמה חותן
הרא עכברא ילרה שיתא גאס לקטן
שבשר צים את מרמה אותן תרא עקרבא
ילרה שיתין הרי שקראו לעכבר גדול
שבשר צי' ברם הואיל ומלת שרן הוא ענין
ההולדה עם הרבוי היינו יכולים לומר
שלי רבוי ההולדה ההוא יקר לא גדול
והוא העקרב כראמון . וחק' כי אינו
במנה עם הח' שרנים האמורים בתורה
עליו הוא נמי יקרא שרן מפני שאינו
גבוה מן קרן כדכתב רש"י ז"ל או מפני
התנועה התמידית כדעת אנקלוס או
מפני רבוי ההולדה . וגם אפשר שענין
האמות הזה ואמר דונקא על רשעו וא"כ
איך לך רשע בשרנים כמו העכבר שכן
קראוהו ז"ל . ואף הרי שיתן של כל הני
תלת דקאמון באו בפרקין . אף אני
אסיב אמרי אליך דלא קשיא . דהא
דקמייתו פרקין לכל חד וחד היא השירה
דיריה והא דקמייתו נמי פרקין שירה
לא שבשר צי' הכא היא השירה שאמרת
לשם כל השרצים . בינקוט מיהא שענין
שירת' הוא על רבוי ההולדה כמו שמורה
מלת שרן ולכן אתי שפיר האיקר' דאשת'
בגפן פוריה וג' כי אפשר ג' שם לשר צי'
מרה טובה זו איהם שאינן מזדונגים מין
בשאינו מינו א"כ שכל א' מכיר את בת זוגו
ואינו מזדונג עם אחרת ואפי' היא מינו
וכן הבקבות שומרות זאת הכוונה וע"כ

מכלפלים בתורה ובפרקין סופרי ואפי'
דיקנין סבה מלאים מנות כדמון ואפילו
בשעת האוכל אינן אוכלים לא לשוננו
בשם כי דיוקס הם כד"א ועמד כולם
דיוקס לעולם ירשו ארץ ובנותת תמיד
לשמי ולכן הם סביב לשלחך זה השלחן
אשר לפני ה' . ונאה לא שבשר צי' דהיינו
הגבור והתקוף שבהם לומר שירה זו יען
כי הוא ראש ושר לכל השר צי' ויודע שיש
קדושי' ופורשין עצמן מהם ולא מהאב"ל'
לכד לא אפי' יונגוע במקתם הם בזהרון
לכל יטמאו בהם חו' ואעפ"י שיש מקטרגי'
רבים עליהם מפני שלא נתפרש בתורה
ועם מאכלות אסורו והטקרות והטומא'
אלא כולם חוקים ותורות אמת עד זאת
חוקת התורה וכמו שפירשי ז"ל שם עכ"ז
וישראל קדושים הם ועומדים באמונתם
בקיום כל החוקי' ולכן הם זוכים ליהנות
משלחני של יקוים והוה סביב לשלחך
סביב לשלחך בוראי זה השלחן אשר
לפני ה' המשיב לרעבים לא רעב לחם
ולא צמא למים כ"א לשמוע את דבר ה'
וליהנות מזיו כבודו יתב' כד"א ויחזו את
האיקס ויאכלו וישתו ורזל אמרו העהב
אינו לא אכילה ולא שתיה וכו' לא דיוקי'
יושבי' ועטרותיהם בראשיהם ובהני' מזיו
השכינה ברם אצילי בני ישראל הללג
הנאמרי' בקרא דלעיל רצו ליהנות מינין
היבהב בעודם יולובשים בחומר וכזה
חשאו בכבוד אמנם ל' ש החומר הזה
יהיה מונוקק ומזוכך האית' שבי' כחצחנות
כשם ועצמותנו יחלין והיינו דמונדר
הכא האלם שבשר צים בניך כשתלי ויתים
סביב לשלחך שיהנו מזיו השכינה ברך
משיב לרעבים כדזנו ברך
הוא וברוך שמו .

פרקי שירה פ"א שירת אש שבשרצים שפתו רננה

זכים לרבו ההולרה ונותנים בזה שיר ושנח לא ית' כהאי קרא' והנה מקרא מלא
 כתי' מלפני מכהמות ארץ נגו' וגם מן השרץ הזה יצא לנו בשירתו זאת מוסר השכל
 א האשה כמה היא צריכה להיות צנועה בירכתי ביתה' ובמדרש בזמן שהאשה יושבת
 בתוך ביתה מכפרת על ביתה כשם שהמזבח מכפר על הארץ הוא שכתו' אשתך כגפן
 פוריה בירכתי ביתך כתיב הכא בירכתי וכתיב התם גבימזבח ושמו אותו על ירך
 המזבח אש עשתה כן תעמיד בניס ראויים להמשח בשמן המשחה שבא' בניך כשתלי
 זיתים וכן דרז' בפ' הוציאו לנו מעשה בקמחית שהיו לה ז' בניס וכולן שמשו בכקונה
 גדולה בחייה על צניעותה שלא ראו קורות ביתה קלעי שיערה' ורבינו בחיי כתב
 ביאור הדיון קרא לאשתך כגפן פוריה המשיל האשה הצנועה לגפן לפי שהמנהג לבטוע
 הגפן בירכתי הבית וכאשר יגדל מוציאים ענפיו מחור הבית ולחנן א השמש והנה
 השורש עומד בתוך הבית וענפיו חוץ לבית כן האשה הצנועה ראויה לישב בירכתי
 הבית ובניה יוצאים לחוץ למלאכתן הנה הבנים הללו כשתלי זיתים והמסילן לזיתים
 מפני שהן לך אן שאינו מקבל הרבה חוץ מאלן הזית שאינו מקבל הרבה כלל וכן
 הבני' בני אביהם שהרי אדם צנועה בירכתי בית לא נזקקת לא לבעלה ועוד המשיל
 לזית לבונה אחרת והוא שהזית נושא פריו לט' חרשים וכן דרז' בכבודות בהמה גסה
 מהורה לט' חרשי' וכנגדה באן זית וכן תמצא במעלות שהן ט' שבא הכתוב הזה במעלה
 התשיעית' סביב לשלחך כלומר יהיו מזומנים לשרת אותך בעת שחאל' ועוד
 ידוע שכל האנות יש להם לב כשתחתך אותן אבל אן זית אין לו לב כלל ואולי מפני
 זה טבע הפרו משכח את התלמוד ומטמטס את הלב כמו שהזכירו רז' בזית' ויש שפי'
 עוד אשתך כגפן פוריה שהוא מרבר בזמן גדולה שהיא רואה דם ועל' אמר כגפן
 פוריה ואמ' בירכתי ביתך כלומר שתהיה מרובקת ממך לזד אחר כשם שאתה מתרחקת
 מן האם ומזה אמ' אשתך כגפן ול' ולא בחירק ואם תעשה כן נא' יהיו בניך כשתלי זיתי
 שהיו הבני' ולא יהיה בהם שמן פסול' והנכון אכלי דרך רמז כי הא' אש שבשרצים
 הוא ענין לשרי של מצרים שהיה אש ותקיף על כל שרי האומות שהיו משועבדים סם
 והוא מעיד על נשות יתן של ישראל שלא שלטו עליהן המצרי' כי אחת היתה ופרסמה
 הכתוב וכדאוקמהו רז' על' שבאי יה עדות לישראל וסימן יפה למטרונותיה כשנרותיה
 מעדין עליה על צניעותה' ועל' בא בשבח זה של אשתך כגפן פוריה וגו' וכבר ארז'
 במדר' פ"ח אשתך כגפן פוריה אלן ישראל שב' גפן ממצרי' תשיע' עי' שהיו נשותיהן
 צנועות בירכתי בותם לכן זכו לבנים מרובי' בזית הזה המורה על בני' מרובי' כדארז'
 בכרכות מרואה אני זיתים בחלום הנוון ליה בניס מרובים שנ' בניך כשתלי זיתי והאי
 דקאמר בירכתי ביתך דהוה סגי דלימא בביתך בלחוד כדכתיב כל כבודה בת מלך
 פנימה אמנם אתה לאשמועי' דגם בבית עצמו מצנעת עצמה עד כל מה שאסרו מפני
 מראית העין שפי' בחדרי חדרים אסור והיונו הא רכתי' בירכתי המורה על החרדים
 היותר פנימיים והוא בכ' ליסא דאשתמוע על הצניעות עד שרז' במ' חני רבי רב
 ענן מ' חמוקי ורכיך למה נמשלו דת' לידך לומר לך מה ירך כשתר מבפני' אף דת' כשתר
 מכפני' הרי שהירך הוא מכונה א הצניעות להכי קאמר בירכתי ביתך' ואלו הבנים

שפת־רננות פרקי שירה פ'א שירת אש שב שרצים פט

תפנינו דאמרן שהיו כשתלי זיתים היונו לומר סבס בעלי מקרא בעלי מנסה בעלי
 מ'ט כראמרין במדרש והיו מאירי לארץ ולדרים . וכסס שהזית הזה זיתים לאכילה
 זיתים ליבם זיתים לשמן ואין עליו נושרי לא בימות החמה ולא בימות הגשמים בן אן
 הבנים והם סביב לשלחנו של מקום דמתכיה קא אכלי כדכתי' הגני ממטיר לכם לחם
 מן השמים . א'נ על הקרשים הגאכלי' והיו אתנו בזה פ' יורא . עוד אפשר לי לפרש
 החי קרא על כנסייתנו כלומר' אשתך שהיא יש' שנק' מאוהבה קהלת יעקב בגפן פוריה
 מוצרת אפריון היונו על אהל מועד אשר עליו כתיב אפריון עשה לו המלך שלמה
 וכראוקמו רז' התם בורכתי ביתך על כילא היה כבודו של ישראל שידבר עוד עמקם
 בפרהסיא ומשלנו משל למלך שהיה לו בת קבנה עד שלא הגדילה ובאת לידי סימנין
 היה רואה אותה בסוק ומדבר עמה במחננות ומדב' עמה כיון שהגדילה ובאת לידי
 סימנין אמר אין כבודה של בתי שאתה מדבר עמה בפרהסיא אלא עשו לי פאוליון
 ואהא מדבר עמה כך בתחילה כי נער יש' ואוהבהו במזדים ראו אותי ועברתי בארץ
 מזדים בים ראו אותי וירא יש' את היר הגדולה בסוני ראו אותי פנים בפני' שנ' פנים
 בפנים דבר ה' עובס כיון שקבלו את התורה ונעשו אומה שלמה אמ' אין כבוד של בני
 שאהא מדבר בפרהסיא עמקם אן ועשו לי מקדש ואהא מדבר עמקם מתוך המשכן
 אהל וכבש משה א אהל מועד . ב'נך כשתלי זיתים עד ויני כזית רענן בבית אקים
 שלא יבול עלהו מקץ לחורף כן אן הבני עומדי' בדרקס' עד שדרשו פ' החכה בפסחים
 עפ' אשר בנינו כנטיעים אמר מר זוטרא בר טוביה המור רב אן בחורו ישראל' שלה טעמו
 נעם חט מימיהם וזהו הרענן שלהם דמיה לזיתים הללו סמין על הן נושרי' א'נ מיה
 הזית הזה תחלתו מור וסופו מתוק כן הבנים הללו בתחילה וימירו הת חייהם כדי
 להביאם לתכלית טוב בקבלת התורה דעכה כתי' ומתוקים מר'ם ונופת נופים וכל
 אן סביב לשלחנו של מקום כי סביב לאהל מועד יהנו בר' דבלים לר' רוחות העולם
 והמשכן בחמנע כנודע . והואיל ואתה לידן הרין אהדתה שאול על אפריון עשה לב
 המלך שלמה האמר ל'עיל בסמוך ניהא ביה מלתא דקסיא לן עליה דל'חומי קא אתא
 גשעורי קאמנע . כי לכאורה נר' דחבה יתירה הית' נודעת לן כשהיה מתגלה כבודו
 ית' עליו בפרהסיא ונתר מבשתר . אמנכ לעד יוכן עס הא דחז' ע'פ' חיינה וראנה
 בנות זיון וגומר הס'י שאל לה ישמעאל בר' יוסי ופסר ששמעת מאביך מהו בעטרה
 בעטרה לו אמר אל כך אמר אבא משל למלך שהיה לו בת יחידה והיה מוכנה ויתר
 מר'י . לא זו מחכמה עד שקראה בתי' שנ' שמעי בת לא זו מחכמה עד שקראה אחותי
 שנ' פתחי לי אחותי לא זו מחכמה עד שקראה אחי' שנ' שמעני עמי ולאומי א' החינה
 ולאומי בתי' . ואני בעניי פירשתי כוונת המאמ' שהוא כי בתחלה באת ישראל' ממזרים
 היו בגדר בת שאין לה מדרמה כלום אן מה שנותן לה אביה כך היו ישראל' אז נעדרו
 זכות זולתי לחסד ה' עיניהם . וכשקרנב להר סיני וקבלו את התורה אז נעשו בגדר
 אחות שיש לה עשור נכסי' מאבה כן הם קבלו עשרת הדברות ונעשו כאחות לסין
 אחי כזה שמאחה את הקדע כן הם אחי את העל'ינים עס התחנתו' במעמד הנבחה
 אף עדין היו דרכים לסניע ועוד גדול מלמעלה כאחות הזה הנדובה לעד אחי'

מספרים תהלוכה פרקי שירה פ'ב שירת השמש שפתו רננת

אמנם כסהקיימו המשכן ועשו הקרבנו והורונו אשמן השמי' אז נעשו בגדר אש' מה
האם משפעת ומניק' כך כי היה כחם של יס' ופה להוסיף כח
בגבורה של מעל' ער באק' נעסה חיל וכן רוכב סני' בעזרך
מוצלת ועם הכונה הזאת אפשר שיובן המשל שעשו על פ'
של אפריון כי בתחילה היתה האומה נמשלת לבת קטנה
והיה מרבר עמה בשוק כלומר נחמת תסוקה ונחה בלבד
בשני' שהיא בתו אבל לא מרד שום זכות שיש לה ואח"כ
מרבר עמה במחבואות יש בו אותיות אחות וזה היה כשנתעלטה למדרגת אחות
כמרוב נרומא למעמד הנבחר שצמצם הלה שכינתו על הר סיני מקום שכל נחמד
מכל הקרוי כנודע ושם אחיו יש' את העולם כראמון וכיון שהגדילה ובאת לרדי סימני'
היונו שהגדילה הכנסויה במצות ובאת לרדי סימני טהרה וקדושה אמ' הלה אין כבוד
של בתי שהיא מרד' עמה בטהרה כאל' אני קורא ומשפיע לה לא יעשו לי פאול' יונן
נאהא יורבר עמה כלומר חבה זו הודיע אליהם שיכנו בה ועי' העבודה שהיא מרד' בנות
אוספו כי כח בגבורה של מעלה לאו מזמני' אותי ונותני' כי כח לקבוע דירתו
עומקס מרד' קדושתם עד ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם

יש להתעורר על שירת השמש כי
הפשו' הא' הוא כתוב עי' חנקוק
הנביא והוא לסיר ושנח להכה על שעמד
השמש כנגעו עי' יהושע בן נון כפי דעת
הגות' ר' או על מחלוקתו
של קרא כראמר רבא
פ' רנדרו וכמו שנתרם
לקמן באר' ואל' עריון
שהיכוס אנו למודעי
מאי הוה מוטרד שמשא
מקדמת רבא ואל' אפשר
לומר שהיה עומד בלא

השמש הוא יקרא על ג' פנים
שמש על היותו שמש
גדול בעולם ועו' אפשר שיקרא שמש על
שמביא את האורה ער' שנק' ב' החלונות
שמשותף על שעשויון
כדי שיכנס האו' לתוכן
עוד נקרא חרם על
שכטענו לבס' מלסן
וב' רב ובחרם וכן יבס'
כחרם כחי ונקרא ג' כ'
חמה על שממקום
(אמר חמה ראה סכך

שמש אומר שמש יורה
עמד וברה ר' אור
חציק ירלכו לנוגה ברוק
חניתה קומי אורי כי ב' א'
אורך וכבוד י' עליך זרה:

שירה וכת' ר' שני אשר בשירתו דהיינו
קאמי אורי וגו' הוה מוטרד נקנרס לכך
גם זה גד' שאינה שירתו הקדומה כי על
ביאת המשיח נאמר פ' ז' ואל' אין כאן
שירה פרטית לשמש קמיה דקבה שנוכל
לומר עליה שהיה מוטרד אותה משעת
בריתו עכ' נלעזר כי הב' פסוקים אלו
נמש' הם א' על שירתו הקדומה שהיה
מוטרד

כ'ת הג' שמות הללו עולי' שפה כחכין ימות
המיה) והנה על אודותיו ועל דבריו
הרי הוא מסבך לונרו על באמנותו
ואמתתו שלא הפיל מכל דבריו הא' יתב'
שהתנה עמו בשע' בריאתו כראז'ל צויתו
את השמ' ואת הירח שיעמדו לפניו והושע
וכל זה כדי להאיר לו בהלחמו עם חציו
נחיתיו נגד' איובו וקראס חניך וחניתו

שפת ירנות פרקי שירה פ' בשירת השמש מספרים תהלות ה' ע

ככנוי כלפי המקום כי הוא יתכר הלוחם
 לישראל ונאלץ לשמש על זה יותר
 מלירח גם כי התנאי היה לשניהם האור
 ושלם שלנו הוא וזו דיוקא נמי דקרא
 דקאמר עמד ולא עמדו כי הלבנה לית
 לה מגדמה כלום והשיר הזאת א השמש
 כוללת כל ענייני שמונתיו כי באמונתו
 שמש וסרת להאיר ליהושע וזאת וייש
 א האמורוי ע'ר הגעשה במלחמת סיסרא
 ויש עוד מקום לרוש טעם על היותו
 נק' שמש מל' שמש ומסרת ועבר עם היא
 דארזל שבשעה שאל יהושע לשמש רוס
 אל השמש אתה אומר לו דום יש קטן
 פותח פיו ואומר לברזל הימנו דום אנו
 נבראתי בר' זאת נבראת בני זאת אומ'
 לי דום אל יהושע בן חורזן קטן שיש לו
 עבר זקן אנו אומר לו שתוק לא קנה
 אבינו אברהם השמים וכל מה שבתוכם
 שנאמר ברזן אברהם לא עליון קונה שמים
 נארץ ולא זה בלבד אלא שהשמימית בעבר
 לפני יוסף שנא ונהה השמש והירח ואחד
 עשר ככבים משתחו' לו . הרי שהשמש
 נקרא עבר ושמש ועל עמד כזונו ושתק
 לפני יהושע . ועל כי הנה שיוע מזבח
 טוב לכן הוא משכח על ענין זה שפי מכל
 שאר ענייני . ועוד משורר פ' דקומי אורי
 כי בא אורד וגומ' אפשר לפרשו הבטחה
 א'ו על שסוד זווית ית' בגבעון להאיר א
 יהושע שכזכת זה ימדור לו הבה לעתיד
 מל' להוסיף לו אור גדול ועצום והו
 הכונה לעניינינו בהרץ קרא קומי אורי
 כלומר תקומה יהיה לנו כאורה ואין אומר'
 קומי אלא למי שהיה נוסף ולפי שהשמש
 מקבל לעתיד בוסה כדכתי' ובושה החמה
 והבושה היא אולי תהיה מעין לקות
 הגדולה לפעמי' באור השמש וכל זה מפני
 עוכדיה

משורר וכשעמד בומיהושע ניתוסף לו
 פ' ראשון והפ' הב' ניתוסף לו אחד שגלג
 ישראל מעל אדמתם מפני שלקה השמש
 בשבילם כד'א שמש ירח קדונו וגו' וכא
 חסד השמש בנאתנו וכאלה רכוס ומנפה
 לביאת המטח לפי שיתקן גם הא
 בתקנת יס' ולכן מנחס אותנו בזה . והיה
 אפשר לומר בכ' דאה' דפ' זה הכ' היתה
 שירתו הקדומה משום דסמו של מסיח
 קדם לבריאתו כד'א לפני שמש וזון סמו
 ברם הנכון לע'ר הוא כי שירת השמש
 הוא הורו לה' קראו בשמו הבתוב ברה' א'
 יו ובפרט פ' יס' ויס' השמים ותגל הארץ
 הוא שירתו העקדית וען כי בה'ת יש סס
 ההויה כה הכלול בת'ת והשמש נמי הוא
 מכון כנגד מדת ת'ת וכסס שמדת ת'ת
 הוא להתלבש בכל ה' מדות ובכל ה'נוני'
 כן השמש משפיע האור לכל ה' הגלגלים
 ולככבים כלם המפורסם לכל . ואשר
 האיר עיני בזה הוא מה שראיתי בס'ה
 רוס פ' ויקהל שהשמש משורר עם זבא
 השמים הורו לה' קראו בשמו וסירו לה'
 שיר חדש וכר' לקמן בסמוך נעתיק כל
 לשון המאמר הנר'ד לעניינינו בס'ד וירוע
 הוא כי בכ' השירות הללו המעולות היוני'
 בכ' המאמר' דלעיל בתריוהו כתי' הדון
 קרא דישמונו השמים ותגל הארץ .
 ומהנלעד אפשר שהשם משורר אותם א'
 בזריחתו ואחד בשקיעתו והם השירות
 ששרו הפרות בשעה שהעלו את הארון
 ממוצ' שלשתי' ותיקן דוד שיאמרו השרו'
 הללו לפני ארון הקדש בנקד ובערב
 כדאית' במדרש ויסרנה הפרות מה שמה
 אמרו ר' שמואל בר נחמני אמר הורו לה'
 קראו בשמו ר' איעד אומר סירו לה' וגו'
 לסיכר תקנס דוד לאומרם לפני הארון
 יח ב ג 18 מזמור

מספרים חרותה' פרקו שירה פ' בשירת השמש שפתו רננות

מוזמר א' שחרית ומוזמר א' ערבית עכל' .
 ולעד' מסתברא דמוזמר השחרית הוא
 הורו משום דנחשב בראשונה כמדורש וכן
 בזה' כדלקמן ועוד משום דקצעתו רבנן
 לכל יס' בפסוק דזמרה בתפלת שחרית
 נשירו לה' כה' שהיא של ערבית היינו
 בשע' השקיעה משום שהיא נחשב לחסרנו
 כה' המררשי' הני' ועוד דמסיים ביה קרא
 באמונה וסי' ואמונתך בלינו עכ' הנהגתי
 בעצמי לומר ה' מוזמר הזה לאחר השיר
 דמנחה. עוד בלעד' רזזה נתכונו מסדרי
 התפלות הלועזים לסמוך מוזמר הורו
 לה' קראו בשמו אזל הלל הגדול בזמירו'
 של שבת וען כי הלל הגדול מסיים הורו
 לה' השמים כלל ומה שמכנין ליה הורו
 לה' קראו בשמו מפני שהיא שירת השמש
 עס כל צבא השמים שמונדים להכה
 מרו יום ביום וכשאמר גם אנחנו שירתנו
 בארץ בשתף עצמנו בהרי צבור רננא
 השמים ונמנינו מזרוים עמקה לכל בני
 העולם להיות מודים ומהללים להכה כי
 הוא אפי' השמים ושיעזבו את כל העפלוס
 אשר הם עובדים וען כי גם אותם ככבים
 ומוזלות מהללים ומשבח' לפניו ית' ולפי'
 זה יעמוד זכותנו לפני הכה' כאלו אנחנו
 שותפי' עמו במעשה שמו' וארץ עד' דאמו'
 רבנן במדרש כל המתפלל ואומר ויכלנו
 בליבי שבתות כאלו נעשה שותף להכה'
 במעשה בראשית עור במיכות שירה זו
 למה שאמרנו למעלה ממנו כראי' הדברי'
 כאלו אנחנו מזרוים לכל צבא השמי' לומר
 שירה לפניו יתברך עד' דאומר רבנן גבי
 מלאכי השרת פ' גיר הנשה שאין אומרים
 שירה למעלה עד שאמרנו וס' למטה כד' א'
 ברן יחד ככבי בקד וירועו כל בני אקיס
 וזה' מוכח בנבא השמים כדאיתא בזהר

עובדיה' שמו' תאמר אבר סברו ונבטל
 סכונו לכך באה לנו התבטחה קמנו אורי
 כלומר עור תקום להאיר ואף כי בא אורד
 מל' כי בא השמים אפי' הסי כבוד ה' עלך
 זרח כי כבודו עלינו יראה להסי' לנו גמולנו
 הטוב להוסיף עליו אורה כאור שבעת
 הימים כדכתי' ואור החמה יהיה שבעתי'
 כאור שבעת הימים וגו' א' אפטר לפרש
 כי בא אורד ונוקא היינו כי בא עת לחנכ'
 אל החמה לתת לה האור שברא מו' ימי
 בראשית וגו' כדארז' וזה על כי כבודו
 יתברך עלך יראה ונכר ברמזה האורה
 הזאת בס' ואנהיו כצאת השמ' בגבורתו
 כד' צדקס ונתן וכדפר' סי' שבעתי' כאור
 שבעת הימים שהיא על א' שפ' כיום' מ'ט
 שביעות כי שבעתיים הוא מ'ט פעמים ו'
 נסימנד' ויבא כ'ס'ס לנו (א' כ'ס'ס'ס הוא
 כשר הן הן אנתיו' משבב לעתות פרה))
 וזה לכל זה על כי היה בעל' מהיודח
 כשאמר א' ל' מלכו' להשתמש בכתת א'
 ושתק ומוניה וליפו רז' כיהנעל' ואיניס
 עולבים שמועית דר'ס'ס ואיניס משיכוס
 וכו' עליהם הכתוב אמר ואנהיו כצאת
 השמ' בגבורתו כרסי' הראשונ' יז' ואבב
 אנרחין וזא לנו פי' באה ומתקבל ע'פ
 בלמתי לא אפתח פי כי אתה עשית כפי
 מה ששמעתי מפי הדרסן אחי כמהרר
 פלטיה רז'ו שחכונה בעש הא דארז'ל
 שהלה נק' מלך עלוב ולכן היה המסורר
 אומ' נאמ' פי' לא אפתח פי להסיב לעולב'
 אנתיו זה על כי גם אתה ה' ית' עשית כך'
 א' יונן עש הא דארז'ל כל הפוסל פסול
 וכמוניו פוסל וכו' והכי משתמע באלמתי
 לא אפתח פי' לכלתי הסיב אמרו לעולב'
 אנתיו אתה קוא שעשית אותה הנבלה
 שאתה מחרף אנתיו (א' יפורס כי אתה

שפתותנות פרקי שירה פ"ב שירת השמש מספרים חרות ה' ע"א

שנית ע"ה א"מ לו קלל או כרי שיגלה
 מאמו וססולו כהנא עובדא וכו' א"נ
 קרא הכי מסתבה באלמותי לא אפתח פי
 למחדתי אותי ולומר איהם כי אתה ית'
 הוה ששעיתני בנותו מוס. כהנא דאמ'
 לך לאומן שעשאתני הדרן לשירת השמש
 הנה לרז"ל בויקרא פ' ל"ח מאמר נפלא ע"פ
 שמש ורח עמר וזולה זול אמר רב בשעה
 שבגבל חנה ולבנה בכנסים ליטול רשות
 מלפני הבה עיניהם כמות מזון השבונה
 ומבקשים לצאת להאיר לעולם ואינם
 רואים כלום ומה הבה עושה להם מורה
 לפניהם חצי ומחלבי לאורם ההד לאור
 חציך והלבו לבונה ברק חנויך. וכרי
 שלא יפסד בלא כלום אפסד לומ' שמלת
 עמר עשאוהו לשון תפלה כדכתי' ויעמד
 פנחס ויפלה וזהו כונת הרשות שבכנסי'
 ליטול מלפני הבה וכסהם מסתכלים
 ומחכים בארו יתב' בבת עיניהם כמות
 מזון שכיניו כלומר מכירי' ויודעי' שאין
 הארתן כלום בלפי אורו יתברך כי אור
 השמש אינו אלא נובלות מהאור העליון
 כדאיתא כבר ע"פ ויפל ה' אקיס תרדמה
 על הארס ויבכ נד' בעיניה כשהם מבקשי'
 לצאת להאיר לעול' כאלו אינם רואים כלום
 ושואין להם אורה כלל ואפשי' נמי שתיבת
 עמר יש תמוזו ממוז ג"כ על' פסק כלומר
 בותנים לבס לפסוק מלהאיר ענד אחרי
 שאין אורם כלום. ומה הבה עושה
 מורה לפניהם חצים ומחלבים לאורם גם
 כי האו לשון מורה דרך פשט הוא לשון
 וורה בחצי אפסד גב' שיהיה משמעו לשון
 הורה כלומר שמראה איהן שאין העולם
 כדאי להסתמש באורה שלימה אלא בחצי
 וחלק ממנה והיינו אן החצי שהכונה בו
 לשון חצי וחלק וקס' אן הנובלות מהאורה

פ' ויקהל דאמרינין לעיל להעתיק זול
 מסוריותא תלתאה קאמרודא בארבע
 שעתי בתרית' ער דסליק בהורא' דצפרא
 וכדין משבחין למריהון כל אינון מלאכין
 עלאין די שלטנהון ביממא כלבו משבחין
 למארכהון ואמרי שירתא קלה ברין יחד
 ככחי בקד ויריעו כל בני אקיס בשעתא
 דשמא נסיק ביממא ישראל נטלי שירתא
 לתתא ושמשא לעילא וכשעתא דנטלי
 שמשא בגלגלוי פתח קל בעימות' ואמר
 שירתא נמא' שירתא קאמר הורו לה'
 קראו בשמו וגו' שירו לה' שיר חדש וגומ'
 ויש משבחין לקבה עס שמשא קהד ייראוך
 עס שמש עלל ויה' נמי בר' טעם למה
 אסמיכו רבין למוז' הזה בזמירי' שחרית
 מזמור השמי' מספרי' כבוד אמשום שהיא
 שירת השמים כדלעני' ומסתתפי' אנחנו
 עצמונו עס כל צבא השמים לשורר לפניו
 יתב' וית' כי ברוב עס הדרת מלך והיינו
 טעמא נמי סמיכות ובני ישראל אנל וצבא
 השמים לך מסתחוי' מפני שיש מסתחוי'
 באומרים שירה לפני הבה עס כל צבא
 השמים כדאמרן לעיל בפתוי' דסדיקין
 יען כי סבב גדול הוא ל' סד' שמסתחוי'
 להבה עס כל צבא השמים מפני שלא
 נבראו אלא בשביל יש' ואינם מתקיימי' אלא
 בזכות התורה שמקיימים ישראל כדאיתא
 במדרש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא
 אה בזכות מי נבראו אה תולדות השמים
 והארץ ובזכות מי הם עומדים בזכות אה
 הערנות והחוקים והמשפטי' וכל יש' כלם
 נקראו דרוקים כדא' ועמד כלם דרוקים
 ונמשלו לככבים כד' והמושכלים והירוי
 כוהר הרקיע וגומ' ואיתא נמי בשד' אר'
 אבהו אה פסל את הראשונים ואה מוסף
 סבב על הראשונים אה תולדות השמים
 והארץ

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ"ב שירת השמש שפתח רמח

והארץ פסל לתהו ונכהו ואלה שמות
הנסיף על ע' נפש שגאמרו לנעלה שכלם
היו דרקים ואלה שמות בני ישראל הבאים
מצרימי יעקב ובניו אים וביתו באו שקולו
הם ויש' כצבא השמי' נא' כאן שמות ונאמר
בכבבים שמות סג' לכלם שמות יקרא אף
הכה' כשירדו יש' למצרי' מנה מספרם כמה
היו ולפי שהם משול' לכבבו' קרא שמות
לכל' הקד' ואלה שמות בני יש' ומשמעות
המזמור הזה נמי מוכח שהוא שירת השמש
אשר עם כל צבא השמי' הוא משורר אותו
נמשמע דה' ק' לכל ויטבי תבל ושוכני ארץ
הודת לה' קראו בשמו כלומר את שתכלו
בנו לגומר שאנו מורידים השפיע בעולם
השפל שאין הרבה כן לא רענו באמת שאין
בידינו כלום לא להיטיב ולא להרע אלא
הכל מאת ה' אקינו הוא לבן הודו לה'
קראו בשמו כי הוא המשפיע הברזל לכל
העולמות כלם הודיעו בעמים עלילותיו
של הקה' כי הוא ברא את כלנו והוא
משדר את מערכות השמי' ועושה בעולמו
כרצונו הלא ראיתם מה עשה לדנו המבול
שנצט' בכבבי' מכימה והביא מבול לעולם
זכר עי' יהושע שמש בבבעון דום וגו' ובימי
אחז וחזקיהו שקרא את כל המעלות וכלה
רכוס ומה' שירו לו זמרו לו שמו בכל
שלאותו ואל תפנו אל רהבים ושטו כוב
יגברו השמים המותפארים במשנות הוא
ומדוחי' להרריר השפיע בתמונתו אל רעו
וראו כי אין תועלת בהם אמנם התהלכו
בשם קרשו של ה' כי הוא העקר וכמו ש
ירמיהו ע' הכי אם בזאת יתהלל המתהל'
השכל ידוע אותו כי בלא חפצתי נחוס
ה' ולפיכך ישמח לב מבקשו ה' בודאי ברא'
קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו
שמת' ועל דרוש ה' וענו דהיינו תורתו

של מעלה דקאמרן • ולא הם מהלכים
לאורם כלנו מהלכי' ונאמר דרך טבעם
לאור החלק שהטביע בהם ונוד' בראשית
אמנם הם מגידים ומשוררים את מדבר
הזה כדי שלא להגים דעתן על הארתן
והוא הכוונה באור חניך יהלכו לכוונה
ברק חניך והיינו נמי דקאמרנו במ' פ'
טו גדול אורו של ה' החמה והלבנה
מאירי' לעולם ומיהיכן הם מאירי' מוקדק
אור של מעלה הם מוטפי' שב' לאור חניך
יהלכו לכוונה ברק חניך • ואם נעמיק
על השמש הזה נמצא עוד טעם לדרוש
כאן פיו יתבר' אשר הוא שמש ומנן ידבר
כלפי הכנסי' ואומ' שמש ירח עמר זולה
כלנו הזיווג והיחוד השלם שהוא שמש
בסיהרא עינך זולה היינו בכית המקדש
הנק' זכול כרכתוב בנה בניתי בית זכול
לך להיותו מקום מוכן לחבר את האהל
להיות א' • והרבר ידוע כי הזכול הוא
הת' בהיותו מתחבר עם ו' ק' שהוא זכול
לסון חבור כרכתב הרב בעל ספר לאור
חניך יהלכו כלנו לאור המאירים ישראל
בהתאספם עם יחד קהל עדה ויש' לראות
את פני ה' אקיס בזכות רבבים ואירנו א'
מול' פני המנורה העליונה והאי חניך
יהיה מוגדת ויבא מנן כולו מלכד כי
החיים כמשמען מורים גם הם על הזווג
בסוד ג' ונין דיושע ויבא ויט' שהם ג' אבות
ולכוונה ברק חניך הכוונה בו לסון חניה
כלומר לאור המכהיק במצות שחוני' יש'
בטה לזווגא קבה' ושכינתיה ואף הברק
הוא בסוד החץ עצמו כנודע למכתי' •
וגם היה אפשר לפרש החיים והחנינות
הללו שהם כלי קרב מעין מה דמתרגמי'
ביעקב בחרבי' ובקסתי' בנלתי' ובעתתי'
והנ' הכא לאור חניך וכוונה ברק חניך

משמע

שפת רננות פרקי שירה פ"ב שירת השמש מספרים גדולות ה' עב

מסמיעו על התפללות שהיו ים מתפללים
 להמקום שהוא הנק' תלפיות תל שהכל
 פונים בו אשר בהם מקשרים העליונים
 עם התחתונים. א"נ אפשר לאוקמו האי
 קרא על היחוד שעושים ישר' בשעשוקים
 בתורה והיינו הכוונה שמש ירח עמד
 זבולה כי בית המדרש הוא בית זבולו של
 מקום דונקא אשר הם עושקים בהלכות
 ומפלפלי' בחכמה בדארזל פק דברכות
 משמיה רבב חסרא ע"פ אוקב ה' שערי
 חן מכל משכנות יעקב אוקב ה' שערים
 במוציני' בהלכה חתר מכל בתי כנסיות
 והיינו דא"ר חייא דשמיה דעולא מווס
 שחרב ב"ה אין לו להכה בעולמו אלא דא
 של הלכה כלבר והוא ניהו עניינו של
 קרא דמסיק הכא לאו מצד יהלכו לנגה
 ברק חניתך כי התורה היא נקנית ו
 ומתקיימת ע"י פלפול שנראים התח
 בלוחמי' זה עם זה ע"ד כיו דברו את אויבי'
 בשער כי מתוך שמפלפלי' בהלכה נראי'
 בדרקיס זה על זה חצי וחניתות בקשיות
 ובעיות ותרומים וקבי' את בפ"ך דקדושי'
 ת"ך וסננתם לבניך שהיו דת מחודדים
 בפ"ך שם יסאל אדם א תמגם א אונר
 לו מיד שנאמר אמור לחכמה חנותי את
 ואומר קשרם על אנבעותך כתבם על
 לוח לכת ואומר כחזים בירבנור ואומר
 חצי גבור סנונים ואומ' אשרי הגבור אשר
 מלא את אשפתו מהם לא יבוסו כי ידברו
 את אויבי' בשער וכזוקר פ' בלק בעוכרה
 דההוא ינקה אמ' דעסק התורה בעי כל
 יחי קרבא חרבא קשתא דנמחא אכנין
 דקורטא וכו' יע"ש. ע"פ הרב ר' האה יבא
 לנו טעם לשבח כי השיש ירח שהוא
 היחוד עליון עמד זבולה בר' אמות של
 הלכה ולאור התורה שעושקים בחזים

ראין עזו אלא תורה כד' ה' עזו לעמי יתן
 כלומר דרסוה ועסקו בתורה שהיא עזו
 של הב' ה' אשר בזכותה שמי' נארץ נברא
 כד' אס לא בריתי וימס ולילה חוקות
 שמים נארץ לא שמתו כמשרדזל במס'
 פסחים פ' או דברים זאת התורה היא
 המרגלית שהיתה תלויה בנארו של
 ארעה שכל חולה שהיה רואה אותה היה
 מתרפא וכשמת תלמה קב' ה' בגלגל חמה
 כדאמר רש"י בפ"ק דב"ב ואין ספק אנלגו
 שזאת המרגלית היא רמז אל התורה
 ששאר ארעה שנ' עקב אשר שמע אברהם
 בקולי וגומ' וכל חולה שהיה רואה אותה
 מיד היה מתרפ' וחזו' לבריאותו ככראסוב'
 דע"כ סנת' יור בקטן פנולר דמו והיינו
 דכתיב זאת הנפש אשר עשו בחרן וכי
 אפשר לו לאדם לעשות נפשות וכו' וכא"ס
 זל שם במדרש אלא אברהם היה מגיד
 את האנשים ושרה מגידת את הנס' וזהו
 כל חולה שהיה רואה אותה היה מתרפא
 יען כי כל החולים הם בנפסם היה
 חליוס כי צרעת הע"ז היתה חקוקה על
 עצמו ונתרפאו ע"י ארעה בשביל שפרסם
 לקנותו ומציאותו יתב' וקשבתו ויכלתו
 אשר על הכל הוא וקנס שיש לה לתורה
 סגולה ג"כ לרפאת כל תחלואי האדם
 כמשרדזל בפ' ביצר מעכרין כי לנית חן
 הם לראשך וגומר עד ולכל בשנו מרפא
 עכ"ז אין סגולתה ברפואת תחלואי הנפש
 בעצם אלא במקרה. יען כי סגולתה
 העצמית היא ברפואת תחלואי הנפש
 משום רכפי הפגם אשר בנפ' שגרים החטא
 אשר חטא בו החטא בן יחלה ג"כ גופו
 באותו חבר ממש אשר הוא מכונן למקו'
 פגם הנפש לכן בשנו החטא מחטאו
 ויעקוב בתורה יתקן פגם הנפש אשר

מספרים תרלותה' פרקי שיריה פ'ב שירת השמש שפתיו דנות

תאז כה וממלא יתרשא ג'כ מחולי הגוף
 וראיה לזה מעוברא דהגוא גברא סרא
 ר' אבא ורבי יוסי כשהיו מהלכים בדרך
 שהיה לו סי' הכתם כפניו על עבירה דג'ג
 דעבר בהגוא אוספיזא ועי' דמענות עיניו
 שהעביר על המכה ההיא כתשובה שלמה
 פעסה אחרי אשר סב א' ה'כל לבבו וכל
 נפשו וכל מאורו נתרשא מאותו הרוש'
 הכעור . והמעשה ארוך להשתקו פה
 דוק ותשכח בוזה פ' אחרי מנת ע'פ עדות
 אשת אביד לא תגלה י'עם נמינו למרוץ
 א'כ שבסוב האטא מחטאא נפשו יסוב
 ה'רשא לו מחולי הגוף . והבס סכל זה
 פסוס הוא ואינו דרוך לפניס ע'ז אמרתי
 להביא עור פסוקא חדא דרחמי לרווחא
 דמילת' למען רוצן קורא בו ניהיה לזכרון
 חלגו ההד אני אמרתי ה' חנני רשאה נפשו
 כי תאמתי לך וכי בחולי הנפ' קא משתעי
 מהלא בחולי הגוף קא משתעי כדכתיב
 לעיל מניה ה' יסעדינו על ערש דני וגומ'
 לא לאו ס'מ דרשואת חולי הגוף תלנו
 ברשואת חולי הנפש וכדאמרין . ונחזור
 לענייננו האי מרביתא היא התור' תלמה
 ה'ה בגלגל חמה וען כי המלאך הממונה
 על השמש הוא רפא כנודע לכל והשמש
 מרשא גס הוא חולי הגוף כד' שמש נדקה
 ומרש' ככספיה וה' אשכחן ביעקב אבינו
 כשהיה זולע על יריכו כתיב ויזרח לו
 השם' ורזל כ'בר לו כשכילו כרי סיתרשא
 בו מאלעתי ומאחר שידענו כי עקר התור'
 היא לרשאת כל תחלוזי הנפש נוכל לומר
 דמה תלמה ה'ה בגלגל חמה כרי שהיו
 נוחים זה עם זה לרשאת תחלוזי הגוף
 והנפש ובכין ויהי העולם שלם בגוף נפש
 גשם המלאך הממונה הזה מעיד כי כל
 רשואת נסגלות הרביאה הוא מאת ה' ות'

גס לבונה ברכ החניתות שמאירי האמרי
 אולפן בתורתם מוסיפי כח בגבורה של
 מעלה לחדא קב'הו שכונתי עוד אפסר
 לפרש האי קרא על מלכו בית דוד הנק'
 שמש יורח כדכתיב כסאו כשמש בגדי
 וכתיב כירח יוכן עולם . והנ' פי בקהלת
 רבתי ע'פ עד אשר לא תחסך השמש
 והאור וגו' והכי מסתבר הרוץ קרא ערז
 שמש ירח עמר זכולה קראו שמש המורה
 עת וזמן ממשלתו וקראו ג'כ ירח המורה
 בזמן שהמלכות פרוזה כנודע לחיבויס .
 והשמש והירח הזה עמר זכולה מנורת
 ויעמוד השמן שמשמעו פסק כלומר
 שהממשלה הזאת פסקה ונעשית דיראון
 ואשפה לכל בע'יה ויהיה האי זכולה מל'
 זבל וה' כ' מסקינן בב' ר' פ' ע'ב עם זכרני
 לקי' אונתי זכר טוב וגו' ה'סרה היו כל זמן
 שחתה מחללה ומעדירה היא עוש' פירנת
 וכלא הנביא מסיב אמרוס כי כל זה הוא
 מחמת כי החיובים לאור חזיו ות' ולבונה
 ברכ חניתותיו היו הולכים שאלמלא ה'
 נלחם בס' לא היו כל אומות סכעולם
 וכוליס נגד משיחו כ'ש עם מפני יד
 בדר ישכתי . ומעון זה אפשר לפרש
 השמש הזה על כ' שעליו כתיב אוי לנו
 כי פנה היום וגו' וקרא הכי נשמעו שמש
 זה ב' ה' כולע' וירח א' הסנהרדו' כדפי'
 בקהלת רבתי ובפתיחתא דאיוב רבתי
 מהא דתנן סנהדרין היתה בחזי גרין
 עבולה ואלו ואלו בארבעין וגלותן עמרו
 נפסקו ונפארו כזבל סמי ומאוס עד
 דאמרי' בברייתא דר' ענחם בן יאיר בית
 ועד יהיה לזנות וקבלול וחרבוכו' וכל
 זה משום שהחיובי' לאור חזיו ונונה ברכ
 חניתיו הלכו דעמא קטילא קטלו וקמחא
 עחיבא טמני וקראא אלא כתיב ונתת אש

שפת רננות פרקי שירה פ"ב שירת השמש במפרים הרלוותה עג

בזיון ועל כל הדרכים האמורים בא
הכתוב הב' דרך נחמה קומי אורכי בא
אורך וגו' כי כלפי מה שפירשנו הב' הא'
על הכל הנה הוא ג'כ אומ' לכו כדו שלא
יתייאסוכם ביהותם בגלות לחבר את
האהל כל יעצו קומי אורכי באורו של עול'
שהוא עסק התורה שבזכות זה כבוד ה'
עליך זרח לשכון כבודו עליך דוקא
שתעשה מרובה לשיכיה והנה היה זריך
הכתו' לומ' וככו' עליך זרח אמנ' הכוונ'
לפר עש המוסכם שכלנו דשיכית' מקרמא
ואזל מרבתי' ואקום ואזל אל הבקעה
והנה שם ככו' ה' עומר להכי כתי' וכבוד
ה' עליך זרח אף מקמי דעסקיך משעה
שנתנו את לבס להבין ודוקא דקרא
במי דקאמי קומי אורכי כי בא אורך אפטר
שכא לתת טעם על מה שצריך האדם
להיות הוא המתחיל במנהג באתערותא
דילי' ואחא מן השמי' וסייעהו עד שתמו
לו שתח כחורה של מחטוכו' להכי כתיב
קומי אורכי את בעצמך כי אז תקף הסיוע
הנה הוא ממשמ' ובא להאיר עיניך וקראו
אורך בבנוי כאלו משלו ותנו לו מכלי
השערת הסיוע סייעהו מלמעל אחרי
אשר הבין את לבו מעקרה' ואם נפרס
הכתוב על הבית העתיד אמר קומי אורכי
באורו ש'ע באורך בגלות כי בא אורך
וקיה משמעו על משיח דקנו שילכו
עמיס לאורו וכבר ידוע שאין הגליות
מתקבצות אלא בזכות התורה כדילוסו
מקרא רגס כי יתנו בגוייס עתה חקבנס
וכבוד ה' עליך זרח בבין הבית שיקדם
כדילוסו במדרש הנעלם מקרא דכתיב
בונה ירושלם ה' ואח' כדמי ישראל וכנס
נאח' הרופא לשבורי לב שהיא התחיה
ואו בבנין העתיד והיה לו ה' חומת הש'

וזכו סנק' בשם רבא כאל אומר לכרונת
אתתנו השבח לבגלל הממה על הרפואה
משום דלאו דיליה היה אלא ממת הא ית'
נית' והגבלל בני' הק לכרונת סאל ותנו
שבח על זה לעצם הגבלל כלל וא יבקשו
שום דבר זמנו כי אין לו משלו כלום
והיינו דקאמר לכרונת דרשו ה' עונו וגו'
כי זה יזכר להם לתועלת גדול שלא די
שתתקבל תפלתם לפני הא יתנ' וימלא
משאתו לבס לא שום להם יתר טאת עוד
שלא יצטרכו להמתין לשעות ולרגעים
ולא כל העתות שנות כדאומר רבנן
בתרסי' השתא עבוד השתא הרפא אמנס
בבקשת רצון מאחו ית' כל העתות שנות
יען כי תמיד קבלי' שומע וזהו משמעות
בקשו פניו תמי' שחן הרצון בזה שיתכלל
האדם כל היום כולו שהיה ש' זמני הרבה
שאינו יכול להתכלל כגון שעות האכיל'
והשינה ועשיית זר כיני להעמוד גופו
בריא ככל אליו וכיוצא בהם אשר בודאי
אוינו יכול להתכלל ואע"ג דאמר ה' ויהי
הלואי יתכלל דמו כל היום כולו אין
הרצון בו לא שיהיה בתחינה כדו שתהא
תפלתו בשמעת כלש בהנה כי הרבתה
להתכלל לבן האי תמיד בודאי רל שתמי'
מקסיב הבה השל' המתפללי' אינו מקורנת
לבס כד'א בה חלקינו בכל קדאינו אליו
ואוסף החפלה הוא שצריך האדם לסדר
שכחו של מ'קס תחילה ואח' יתפלל
ולכן חומר זכרו בשלאותיו אשר עשה
נופחת ומשפטי' פיהו עוד נוכל לומר
שהרצון בזה כדו לאמת אמנ' הבה כלכו'
בני האדם וא יענו בדברי סקר אוננות
הבוננות ולפי' מהירדים את הבריות
שיזכרו בשלאותיו אשר עשה וגומר והק'
להו ואם אינכם יודעים לספר שכחו של

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ"ב שירת השמש שפתו רננות

מקום הטימו וראו זרע יש' עברו כניו יעקב
 בחיריו ובמה חבבם ה' ב' בניו' ונפל אנת
 פעשה להם במצרו' ובמרחבה ובארץ ובחל
 וכ' למה משום שמקבלים עליהם אקנתו
 ואחרותיו ויתבר' וית' באהבה רבה ראמרו
 תמו' ה' אקינו ונלע' שמפרסמים אקנתו
 בעולם ולכן זכרו לעולם בריותו והיונו
 התורה ספק בריות כד' אה' רבדרי הכרית
 ונתן ה' תורתו בעולם רובמת היולד
 אשר במשפט יעמוד ארץ כן ה' יתבר' כדרי
 לנהג עולמו כדק' הודיע תורתו לבריו'
 פדיו סכל העולם ודעו משפטים דריקים
 ויתבר' עולמו כדק' ע' התורה והמנה
 למען תת' לוי קיום והעמדה וזה פסוק
 הוא שד'ת' והמשפט הם עקר קיום העולם
 בדתן על ג' דברים העולם עומד על
 התורה ועל העבודה ועל ג' ויתבר' כמי
 התם על ג' דברים העולם קיים על הרין
 ועל האמת ועל השלום ולכן השמש הזה
 עם כל נבא השמים הם מזמרים לבריות
 שזמרו לעולם בריותו שהוא דבר מופלא
 וזה ה' לאלף דור היינו סכל ה' ה'
 תתק' דורות ונתן התורה לישראל
 במשד' עו' נכל' לומר לאלף דור
 שזה ה' לאלף וללמד אותה לרורות
 כד' ולמדתם אותם את בניכם וכה'
 למען ילמדו ליראה אותי כל הימים אשר
 הם חיים על האדמה ובכלל הדבר הזה
 אהב ה' את אברהם ונלה סורו אליו
 כד' כי ידעתיו למען אשר יזוה את בניו
 ואת ביתו אחריו ושמו' דרך ה' ונ'
 ויעמידה ליעקב לחץ לומר ברית עולם
 פי התורה נצחית וסירות שברה בעה'
 הוא א' וזהו לאמר לך אתן ארץ כנען
 וגומר יען כי היא נבונה ומשובחת מכל
 הארצות וכל העולם כולו אינו שותף אלא

סבים ולכבו' יהיה בתוכו כי יהיה ה' שלם
 והכסא שלם כל' ביהודא חדא עני' אששה
 לי לפרש הא' קרא עם מאמרם ז' בס' שני
 דייני גזירות עם כי טל אורות טלך כל
 התשתמש באור תורה אור תורה מחיהו
 וכל שאין ישתמש באור תורה אין אור
 תורה מחיהו וקרא ה' קנמו אנרי באור
 תור' בעה' כי בא אורך לתאר לך בתח'
 ואומרו אורך בכננו יובן עם משאר' ז'
 בתחיל' נק' על שמו של ה' כ' בתורת ה'
 חסנו ולבסוף נק' על שמו דכתי' ובתורתו
 והג' וכבוד ה' עליך זרח אולי דאתמר
 על הנשמה הנק' כבוד כדכתיב וכבודי
 לעפר יסכן סלה ועל היותה חלקו יתב'
 קראה וכבוד ה' אשר עליו זרח בתחית'
 והנה להמשיך ה' הזה על מלכות בית
 דוד כבר קדמוני רבנן שכן שנו רבותינו
 בשעה שמלך המשיח בא ועומד על ג' בה'
 והוא משמיע להם לישראל ואומ' ענני ה' יבי
 וזן גאולתכם ונאם אין אתם מאמיני דאז
 באורי שזרח עליכם ס' קנמו אנרי כי בא
 אורך וגו' ועליכם כלבד זרח ס' כי הנה
 החסד יכסה ארץ וגו' באותה שעה מכהיק
 ה' אורו של מלך המשיח ושל ישראל
 והלכים כולן לאורו של מלך המשיח ושל
 יש' שנ' והלכו גוים לאורך ומלכים לנגה
 זרחד יעניין בילקוט באורך ובפסיקתא
 רבתי בני אמרו אמרה כנסת ישראל לפני
 ה' רב' רב' בשביל תורה שנתת לי סגן'
 מקור חיים אני עתידה להתענג באורך
 מהו באור' כ' אור זה אורו של מלך המשי'
 שבה' וירא אקים את האור כי טוב מלמד
 שצפה הנה בדורו של משיח וכמעט
 קודם שבא העולם ובגו למשיח ולרורו
 תחת כסא הכבוד שלו וכ' יע' וכ' ר'
 פ' אר' אבא סרונגיא ונהרא עמיה שרא

שפתיו רננות פרקי שירה פ'ב שירת השמש בספרים ה' ה' ער

זה מלך המסות שנאמ' קומי אנורי וגו' הרי
 כי כוונתנו כבודה מתוך המאמר הנזכר
 על פ' זה של קומי אנורי ועל המוסח אתמ'
 שהוא מלכות בית דוד . וגם על הכנין
 העתי' ככר נדרש הפ' מרבנן קסיפו בבר
 פ'ב אר' חייא רבה מתחילת בריותיו של
 עולם נפה הכה' בה' נבנו ונבנו וכו'
 ער ויאמ' אקו' יהי אנור הרי נבנו ומשוכלל
 ל'ל' ההר קומי אנורי כי בא אנור .
 ובפסוקתא אר' אושעיה עתידה וירושלם
 לעשות פנס לאה' והם מהלכים לאורה
 מה טעם והלכו בניו לאנור וכהא' נכון
 היה הר בית ה' . ונאמרנו קומי אנורי
 כי בא אנור בשעה שהכה אומר לנין
 קומי אומרת לפניו רבשע' עמוד אתה
 בראשונה ואני אחריו מ'ל' ופה אומרת
 שנ' עתה אקום ואמר ה' . ובנחמ' זל' בזה
 יזכר עם ח'ש בזה הר' ולא תוסף קום
 בתולת ישר' וענין פ' ויקרא ומסקי התם
 דתנינן אר' ינסי זמין קבה לאכרזא על
 פ' וימא התנערי מעפר קומי כד קבה
 תחד בה וימא התנערי קומי ה'ל' ר' אחא
 נכן כל אינין בני היכל דמלכ' בל' שנא דא
 פתחין ההר קומי אנורי כי בא אנור הא
 מלכא הכא וראו כרוך הוא יקרא וחרונת'
 דכולא כד מלכא חתפיים בהרה' על
 בשעה שאומר קבה' לנין קומי כלומר
 שתקום מעצמה אומרת לפניו רבשע'
 עמו אתה בראש שהרצון בזה שאינה רוצה
 לקום מעצמה אא עז'ית ולכן אומר עמוד
 אתה בראש ואני אבא אחריו והכה מסכ'
 עמהם על' הבטח' זו בקרא רבשע' ולא
 תוסף קום כדלעיל' ולכן אומר ופה
 אומרת שנ' עתה אקום ואמר ה' . ואולי ג'ב'
 שהכוונה בזה על כי ב' בגלות כנודע
 וקפתי' באולה לעצמו שנא' נשכ' האקד
 את

מתמונת או' כי סס צוה ה' את הברכה
 כדלעו' דברנו בה גבו שירת הארץ וזוהו
 חבל נחלתנו בין בהיותנו מתי' מוספר
 כמעט ונדרים בה בין בלכתנו בגלות מני
 א' גוי וממולכה א' עם אחר כו' כל עוד
 טים' עושקי' בתורת ה' תמיהה לסמה לא
 הניח לאיש לעסקו ועין כי ה' איש מלחמה
 ונלחם להם במצדו' וינכח עליהם מלכים
 כדאשכחן בפרעה ונאכזימלך ע'ר שרי
 אשת אברם ובפרעה ובכל מצדו' עי' משה
 ובמלחמת ל'א מלכו' עי' יהושע ורבי' כאה
 נאשר' בגלותיו כמו השבתו העצמה היא
 עלינו תמיד בפרט כדא' נאף גם זאת
 בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתי' ולא
 געלתים וגו' והו' השכחן בימי נב' ובלשכר
 והמן וזולתם והראה ה' כי נסי' ונפלאות
 ותוכחות רבות למלכו' ושרים אשר בכל
 דור ודור ובעשות הא' ית' נסים ומופתים
 כאה בעולם ה'ה' כאל' מצוה את כל המלכ'
 והשרי' אשר בעול' א' תגענו במיסי' היינו
 באומה זו ועין כי הם ממלכת כהנים וגוי
 קדוש של ה' ה' וזהו פ' א' תגענו במיסי'
 וגו' כלומר אעפי' שהגליתו את ישראל
 ופזרתו אותם בניכם כדי להתם פשעיה'
 ועוונותם בגלות כי הגלות מכפרת עון
 א' תחשבו בלבבכ' טים' לכס רשות עליהם
 לעונתם ביותר חלל' הם כמו מוסקדו'ם
 בידכם בתורת פקדון ממש הלא תראו
 כמה הוכיח וישיעיהו זל' לכל על שנתה
 את ישראל ונתר מראו' והסיר ה' את
 המולכה מידם על ככה שכן כתיב' דודי
 ושבי על עפר בתולת בת בכל וגו' עי'
 קצתו על עמי חללתי נחלתו ואתננ'
 בידך וגומר ונא' רבים נבואות גדולות
 ותוכחות עצומות על כל מלכו' העלום
 המצויים לישראל בגלות ולא בעלה בלבד
 יו' ב' 2 19 א

מספרים תהלותה' פרקי שירה פ' שירת השמש עיפתו רננה

לא מתקם הבה מהם גם ליום הרוך סכן
 כתי עיוול וקבנתי את כל הגוים ומורדתי
 א עמק יהושפט נגמר עד ועורו ויעלו
 הגוים א עמק יהושפט וגו' שירו לה' כל
 הארץ כשהו מיום אל ויום ישועתו הוא
 כלפי יום לעיל שיערה האדם שבחו של
 מקום וחסד יתלל ולזה חזר השנין
 שאוב שיער האדם בשלמותו של הבה
 נאם אינו ירע לברכה יבור בשלמותו
 שסבר עשה מיניס קדמונית ועתה כח
 השמי הללו אומרים כל יום ויום מחדש
 פועשה כחש' מנזח חזק מנזח נוסקיע
 אותה במערה ומשיע את הכריות בכל
 יום ויום מציקה הינו שמחזיר להם
 הנשמה ומחיה אותם שכל הלילה היו
 כמו פחדים מצים כי הצינה הוא א' מס'
 כמות נאם כשמחזיר הבה לכל איס ואיס
 בבקר בשעתו בקרבן און זה בוראו כח
 לאות ולמופת על תחית המתים כל
 כח חסידים לבקרים רבה אמנתך
 כלומר תחזרנות הנפשות שמחשם הבה
 בכל בקר שמחזיר להם נשמתם בחמלה
 ומחיה אותם מרבה אמנות תחית המתים
 בעולם וכמו שדרש ר' אבסנדרו במדרש
 איבה וכוונא כזה בני בדרם כוונה פ'
 וקח' יע' מדרש יפה אף נעים לענינו
 וזה צדדדים בשני מניס א' ויום ישועתו
 כלומר און התשועה על העתיד כלומר
 א' בכל יום ויום בני ישועתו של הבה
 נראית לבריות לכן שפרו בגוים עכום
 שמכחם בתחית המתים את כבודו יען
 כי בכל הימים בשלמותו וזהו כבודו של
 הבה בוראו כי לא כמדת הבה מדת לו
 מדת לו מי שיש לו פדון מחייו שהוא
 חי' לו אינו מחזיר לו פדונו א' מעכבו
 אזלו עד שפרע לו תכירו בעל הסדרן

את שכותך והסיו לא נאמי וקב' בחסרו
 כאו עושה עקר ומאולתן של ישראל אמור
 לזיון קומי אורו אד זיון שעושה עקר
 מה' חזק' לכבוד רכשע עמוד אתה בראש
 למוען יך מלכס לפניהם ות' בראשם
 הנה כי מפייה ומסי ב' זכ' זל יונן הכתוב
 ערו קומי אוריה הבנין שעתיד להבנות
 כי בא אורך אולי הרמז בו על המשיח
 אשר באורו כח' אור וכבוד ה' עליו זרח
 כי כל הצמ' ואמרנו לכבוד ולכח א בית אקר
 ועקב יורנו מדרסיו וכלכה באורחמותיו
 כי מנין תבא תורה גרבה ה' מירושלם כי
 כבודו יתב' עליו ודאח בחומת אש סביב
 ולכבוד יקח בתוכו ועל ישראל בכלל
 מס' למס' אד' אחת נמשלו יש' לזות סנא'
 זית רענן יפה פרו תנאך קחא ה' סוך
 נכוסל הבה כבוד סב' בראש קים נשמת אדם
 מה רכבו של סמן להכרז כבוד וחס מורד'
 שניהם בא' כך אמר הבה ל' ישראל הנחיל
 ואורי הוא אורכם ואורכם הוא אורי חני
 ואדם נלך וכו' לזיון סבא קומי אורו כי
 בא אורך הנה דבה קם זל במחצית זית
 הם ע' יקם ומצובו בר' חני יקם ע'ם
 המושסם חלבו כי העולם לא כחש חלש
 כשכיל יס' ל' חזק מושש' יכח כל כבודם
 ש' ונאלח הם לא היה נרע מלכותו חז'
 בעולם כדאמר ר' אדם עד' ניום ה' ואני א'
 בזמן שאתם גידו כי חני' והרבה ירוע ג'ם
 כיום ה' יס' קים סת' א' קים יחנה ורכוב
 גמור מור' נשמתם אשה היא חלק און
 מועל והנשמה סוף היא רומח לבנה
 בעולם כח' ז' ע'ם ברכי נשמי את ה'
 ומק' יא חלש ב' ציב בקרבך קדום כי הוא
 ית' שובן מוס' בתוך בני ישראל וסכנתי
 בתוכם ותמסיל יש' לזית הוא הסמן והוא
 רמז למנות עד' נשמן על ראשך אל יחשר

שפת חרונות פרקי שירה פ"ב שירת העש"ט כספרים תהלות ה' ע"א

שהם כעין השמן בתוך הנר וכן כתיב
 להעלות נר תמיד וכזה הם דוגמא ללחות
 השמשי והב"ה הנמשל לנר הכונה על
 הנשמה להותה חלקו ית' וכן נר ברכתי
 נר ה' נשמת אדם וקרא דוגמא לחוס הטבעי
 וזה בזה מתקיימים יחד וכסם שהחוס
 הטבעי מתוך הלחות השמשי כן האקינו
 אש אוכלת בקרבנו קרום מזכך ומזרף
 אותנו כמזרף כסף כי כל אמר' אלק דרוסה
 נמסוים המדרש ואומר אני ואתם כלך
 ונאיר לציץ הכונה כי על כי אתערותא
 דלעיל מאתערותא דלתתא עד שסניהם
 ית' ויאירו אור נח ומנצחם לאור
 באור החיים :

סלסה

כל מה שהוא חייב לו ומדת הב"ה אנו
 כן אלא אדם חטא ביום ומסקיד נשמתו
 אזל הב"ה בלילה ובבקר מחזירה אליו
 באמונה רבה יש כבוד גדול מזה היו בכל
 העמי' נפלאותיו וכ"כ למה משום כי גדול
 ה' ומגולל מאד ונורא הנש' על כל אק'י
 כי כל אק'י העמים אלים כדא' רופאי א"ל
 כולכם מפני שהכל המה מעשה תעתועי
 ואין בהם ממש ועץ כי כל חומה ואומה
 מהעולם עושים להם צורות רבות כדי
 להוריד מפע הכבדים והמולות בהם
 כפי טבע הארץ היא כדא' הגויים אשר
 הגבית ותושב בערי שומרון לא ידעו את
 משפט אק'י הארץ היא וגו' עד סוף הענין
 אמנם הב"ה בונה מעל גבוה ואין למעלה

פנינו והוא ית' שמים עשה וגדול הוא על כולם כדא'י וכאשר תתבוננו כי הוא עשה
 את השמים אשר ממש מקבלי השפע כל התמונות הא' תאמינו באמונה שלמה שהוא
 ות' ארון הכל (ונריך לתת ריחם בן אלים ליה שמו עשה שבסמיכותם יהיה כמחויב
 העולם חז) ולתחבו שהב"ה מקבל חזי מולתו כסם שמקבלים התמונות ההם שפעם
 מן השמים דלחו הרי הוא יען כי הנר והרד לפניו עוזו נארוה במקומו ואלו היה חז
 מקבל שפע מולתו לא הנה מני למעבר הכי כי הא' דאמרי אינשי דאביל דלאו דיליה
 בהיל לאס זכולי ביה לכן הנו לה' משפחת עמים כלומר הנו כבוד לה' כל משפחות
 עמים ומתו הכבוד אשר ת' צנו לו דאמרי הנו לה' כבוד ועוז הכבוד הוא רמז א' הסבחתו
 הפיזית על כל עניני העולם כדא' והנה כבוד ה' כדא' כענן ולעיל מניה כתי' קרבו
 לפני ה' כי שמע את תלונותיכם וסמיד ליה והנה כבוד ה' כדא' כלומר נראה כבודו כדי
 שירעו כולם שמעונו קדשו הוא משיח לכל יושבי הארץ ועוזו הוא רמז א' התורה כדא'
 ה' עוזו לעמו ית' שדרזל על התורה ית' עוזו הוא רמז ג' על הממשלה והחוק
 (כדא' ועוז מלך משפט אהב ובה' ית' עוז למלכו) ולכן אומרים זכא השמים הללו
 למשפחות העמים שוכני ארץ הנו לה' כבוד ועוזו יען כי הוא מלך הכבוד והתורה
 נהחמלת והחוק אלו ית' ית' שמו לעד . הבנ' לה' כבוד שמו כלומר התבוננו בא'
 בשמותיו הקדושים שכולם מורים על אק'ינו וגדולתנו וכמו הכב"ת כי בהתבונן האדם
 בפי' סם הקוים ית' וית' ב'ה ידע בלי ספק כי יש אלק נמצא בלי קץ ותכלית היה וזהו
 ביה היה מהנה כל ההיות וכשיסתכל כסם אה' ידע כמו כן כי הוא ית' היה וזהו ויהיה
 עמה שהיה הוא שהיה שחזו משתנה לעולם כדא' אי' ה' לא סניתי במשמעות מלות
 פ' אהיה אשר אהיה כלומר אני הוא מה שהוא ואין לסו' אדם להסתכל בו ולא ממנו
 יראו כי הוא מוחל וסולח לסתים עד דאמור רבנן אני הוא קודם שחטא אדם אני

מספרים תהלות ה' פרק שירה פ' ב' שירת השמש

יצא לאחד שחטא כי כסובו מררכיו ומה ובהתבונן בשם יה ודע ויאמין כי הוא יתברך
 ברא כל העולמות כולם כלא כי ביה ה' צור עולמים . ובהתבונן בשם יהיה כנקור
 אקיס ודע ויאמין כי הוא ית' השופט והדיין האמיתי וראש ברוך כפי מדת טובו .
 ובהתבונן בשם א ודע באמת כי הוא ית' בעל היכולת והרחמים כרא ואת חלו הארץ
 לקח ועוד יכיר כי הוא ית' מנהיג את עולמו במדת החסד כלא חסד א כל היום .
 ובהתבונן בשם אקי ודע כי הוא דיין אמת שפא בדרך וכל מעשיו במשפט וכדדקה .
 ובהתבונן בשם נבאנת ודע ויאמין כי הוא ית' ארון כל נבאנת מעלה ומטה . ובהתבונן
 בשם א חיל שרי וכיר ויאמין כי הוא ית' כחו ונבחרתו בלתי חי וקיים לעולמי עולמים
 והוא שאמר לעולמו די וכירו ית' נשמת הכל וחיות הכל ולשום נמוא אין חיות אלא
 מאתו ית' כלא ואתה מחיה את כולם . ובהסתכל האדם בפי' סס ארנ' וכיר ויאמין
 שי הוא ית' ארון הכל מלך ככל הממלכות ומלכותו ככל מלכה ואין לה הפסק לעולמי
 עד כלא מלכותך מלכות כל עולמים וממלכתך ככל דור ודור וכה' ה' מלך ה' מלך
 ה' ימלך ל' . ולכן שאו מנחה וכואו לפניו כלומר הביאו לפניו קרבן ואחב בואו
 לפניו בתפלה עד ולא יראה את פני ה' ריקס . ובזמן הזה שבטלה העבודה הזדקה
 פועלת מאד סכן דור הוא אומר אני בדרך אחזה פנד וגו' השתחוו לה' בהדרת קדש
 דינו שתתהדרו לפניו ומלבושים נאים כדרכה בר רב הונא דרמי פוזמקיה ומגלי
 אמר הבן לקראת אקיד ישראל עור אפסר לניור תתהדרו לפניו במוצת ובפרט אותם
 שהן לבושו ריקר למתלבשים בהן כגון ציצית ותפילין עור נוכח לומר עד דאמר
 דכנן א' בהדרת א' בהדרת כלומ' בראה במורא ברית וצויע כרא' אשתחיה א היכל
 קדשך ביראתך . והב' מסיק קרא הכא חילו מלפניו כל הארץ ומלת חילו מורה על
 תכלית המורה והפחד מגזרת חיל כולדה וכן מצינו ביחזקיהו כשהיה ירא ירא
 גדולה ממלך אשור וחילו דימה הפחד והיראה היא לחבלי יולדה כדכתי' כי באו בני
 ער משבר וגו' והושע נמי דימה הפחד הגדול המביע לאפרים בשביל העונות לחבלי
 יולדה כדכתיב חבלי יולדה יבואו לו . והרצון בזה ג' חילו מלפניו כל הארץ כלומר
 שויראו מלפניו בתכלית המורה והפחד עד שיחילו כחבלי יולדה זה יהיה נחשב לפניו
 ות' לזכות גדול משום שזכה יכונן העולם ומלואו לכל ימוט והיינו דקא מסיים קרא
 אף תכון תכל כל תמוא . וככן ישמחו השמים ותגל הארץ בנדאי כי יהיו מוכתרים
 שלא יחזיר אותם הא' ית' עוד לתוקו וכוהו . ולע' א' שיתגלה סכינתו וקאותו יתברך
 בעולם ומלאה הארץ רעה את ה' כמים לים מכסים נאפי' הע'כ'ם על כרחם יאמרו ה'
 מלך . ודעם הים ומלואו זהו רמז לכחות הדין שיסתברו ויתמתקו ל' עד כי גדול
 כים שברך מי ורפא לך וכנן יעלץ השדה וכל אשר בו כי כל הארץ יהיה שפה אחת
 ודברים אחרים לקרא כלם בשם ה' ולעבדו סכס' א' אזירננו עני העיר מלפני ה' כי
 בא לשפוט את הארץ זהו רמז אל הרשעים שהם דומים לעני העיר כי בנואם למשפט
 לפני ארון הכל וכירו ודעו האמת ויאמרו שירה לפניו ית' בהתנדע איהם מרת טוב
 נבי בטוב העולם ברוך וכמו שפי' המפרשים זל סס והכל מתוקן לסעודה לכלת יד
 ממנו נרח כי כן דרכו של מלך הרחמים עובר על פשע ומנחה אשם וכן אמר דהע'

אם עוונות תשמור יה ארני מי יעמוד ונמקום אחר כתיב ואל תבא במספט את
 עבדך וגו' ומה יאמרו בשירתם הורו לה כי טוב כלום יען כי אפי' נשעה שבח בדין
 עם בריותיו מנחם עמו מור' וזהו חסד במור בודאי הואיל וזכה יש כח ומקום לשבחים
 להתפלל לפניו ית' שישועים ולכן חוזרים ואומרי' הושיענו אק' ישענו וקצנו והזילנו
 מן הגוים להודות לשם קרשך וגו' כלומ' ירענו ה'רשענו כי העוונות גרמולנו הגלות
 וגזרת עלינו את הגלות כדי לבפר בו את עוונותינו כי הגלות מכשרת עון אמנם
 זוהי אליה נקנן בה דידוע שהעניות והגלות לא הניחו מרה טובה לישראל ולע"א
 שבעוונותינו רבים בעטו ביסורים והוסיפו חט על פשע ועון על אשמה וגרמו אורח
 הגלות ולכן מתפללים ואומרים הושיענו אק' ישענו היינו מרבו עוונותינו ואם ככה
 תעתיר אינו מירד תקצנו ותזילנו מן הגוים וכל זה להודות לשם קרשך להסתבח
 בתהלתך כלומר עשה למענך אם לא למעננו כדכתיב לא לנו ה' לא לנו כי לשמך תק'
 כבוד וגו' וכעשיתו הוא ית' כורחות יתרום שמו לעד ולעולמי עולמים והיינו דקא
 מסיים בדרך ה' אק' ישראל מן העולם ועד העולם בעה"ז ובעה"ב כי זהו התקן הפרטי
 הצריך לרשעים יען כי הסיבה העקרית אשר גרמה להם לטעות מאחרי ה' ותבר' הוא
 שכופרים בעקב תחלה ובתחיית המתים ובהשארות הנפש וחושבי' כי אין העולם אלא
 ה' ולכן אומרים כינן דאטרוד הואא גברא מהאי עלמא לטרוד כי חשבו מזמנות דלית
 דין ולית דין חו' ועכשיו כשאומרים ברוך ה' אק' יש' מן העולם ועד העולם מתקנים
 הכל משום שאומרי' ומודים בה' וכלטנותו בכל העולמות כולם ית' שמו וית' הדרו
 לעולמי עולמים אמן ואמן. אמן בעה"ז ואמן לעה"ב. והו' פסוקים הללו של סיום
 המזמור דהיינו מייסמחו השמים עד סופו הם כמו כנראה שמתנבא השמש על העתיד
 לבא. ועוד הוא למוד דעת שמלמד את בני העולם דברי פיוסם שיעלנו לרצון לפני
 נורא עליהם שיתפיים בהם וירצה את עולמו אשר בזה יגיע תועלת אל השמש ולכל
 זכא השמים גב' שיתנסף אורם כד' ויהי אור הלבנה כאור החמה וגו' כדלעיל ולע"א
 שיתחדשו ויתקיימו לעולם כדכתיב כי כאשר השמים החדשים מלמד שעתידים
 להתחדש דוגמת הדרקים שעתידים לחיות ולהתנסף להם כח וגבורה כד' ונקי' ה'
 וחליפו כח. הנה נא הואתי להרחיב המאמר בביאור המזמור הזה לפי עניניו אמנם
 קצתו מאד במקום שהיה ראוי להאריך כי עור לאק מילין לבאר שנים שלשה מזמורי'
 אחרים ולדרוש עליהם מן הענין וגם בחילוף המלות אשר בין זה לזה. ברם הנחתי
 מקום למעיין כי אין כאן מקומי דיינו כמה שהוכחתי מזה כי ב' פסוקים הנז' בפרקן
 בשירת השמש אינם סירתו העצמית אלא נוספי' הם אלי על סירתו כדאמרן. אך ה' ה'
 פסוקים הנוספים כדלעיל אי' יאתו נמי לשוררם כי הראשון שהוא שמש ירח וגו' הוא
 כדי לפרסם הנשעשה בה' עו' ליהושע ולכל ישראל במלחמת לא מלכים כפי דעת
 המתרגם וע"כ הוא מזכיר אותו תמיד לבריות לבל ישכח גם זה מן העולם לעד.
 ואפשר לפרש עוד כי כוננת השמ' בשירתו הוא על מחלוקתו של קרח כפי דעת הגמ'
 דילן וכדלקמן בסמוך ומסורר הכי כדי להזכיר תמיד לבריות את מעשה ה' כי נורא
 הוא אשר פעל ועשה בקרח וערתו וזכה לא יבואו עוד הבריות לחלוק על כבודתו

מספרים תהלותה' פרקי שירה פ'ב שירת השמש

של מרעה ועל תנורת ה' תמימה אשר נתן לנו מאת ה' מן השמים ולא יהיו בקרב
נערתו וזהו מה שדרול בפ' חלק דרש רבא מר' שמסירח עמוד זבולה שמש ירח זבוב
מאי בעו והא' ברקיע קבועים אף מלמד שעלנו שמש ירח מרקיע לזבוב אמרו לפת
דכש'ע אם אתה עושה דין לבן עמרם אנו מאירים ואם לאו אין אנו מאירים באותה
שעה זרק בהם חזי' וחייתות אל' בכל יום משתחווים לכם ואתם מאירים בכבודי לא
מחיתם בכבודי מן מחיתם ובכל יום ויום יורה בהם חזים וחייתות ומאירים שב' לאור
אמר יתלכו לבונה ברק חניתר עכל' ולבאורה לשון המדרש הזה קשה להולמו דאך
יתכן לומר שהשמש וירח העיוזו פני' ככ כלפי מעלה לחטא בכבוד שהרי נר' שבשלמה
חטאו והרכייעת לא תוכל שאת שלא עשו תשובה' בראשונה חטאו לזאת ממחיתם
ומתחום זבובים אשר נתן להם הית' בשעת הברואה יוען כי מקום זבובים הוא ברקיע
סבן כתיב ויתן אותם אקים ברקיע השמים ובעלותם למעלה זבובים שלא בהמות בר'
שחטאו חט' גדול וסוף חזי' מומנה העולם שהוא כד' כי כאשר יערכו שרי הצבא את
אנשי החיל על משמרותם אם יבא א' של ברשות הסגן והפסחת יתפסוהו ויוליכוהו
לנוע על העזי' כי מורד מלך הוא והלא דברים ק' ומה במשמרות בו כך במשמרות
של מ' שאמר והיה העולם עאלכו ומעמד הר סיני בני יוכיח דכתיב ביה והגבלת את
העם וגו' כל הנוגע בהר מות ימות וכן כתיב דר' העיר בעם פ' יהרסו א' ה' לראות וגו'
והב' קשה מן הראשונה שלא די שיבאו ממחיתם אלא שעלו למעלה ומקומם והי' אך
יוכלו מלכ' שהרי ב'ע אמרו שכל א' זבוב מחיתו של חבירו ק' למעלה במרום -
ולעם שבר' שהחיו דברים כלפי מעלה חז' באמרם אם אתה עושה דין וכו' ובי תוסק
אדעתך להשפט כל הארץ לא יעשה משפט חלילה לנו מלהרהר ברבר הזה וכס'
לאמרנו בפה והב' קשה משתיהן באמרם אנו מאירי ואין אנו מאירי' כלו בדידהו תל' א'
ולתא והלא הוא יתב' המאיר לארץ ולררים בכל העולמות ונהורא עמיה סרא כד' א'
עושה אור כשלמה' והר' קשה מכולן כי אמרן שלא עשו תשובה ואך יתכן שיסתמש
הב' במאמ' ל' בכבוד והר' ככ' הלא טובים מהם היו הנפילים שמחזירי ועזא ונפלו -
והכל בד' שטט לפרש בזה הוא דהאי זבוב אינו אותו הזבוב אשר למעלה מן הרקיע
האמר בפ' אין דורש' מ' שני' שאין כח לא בשמש ולא בירח ולא בשום צבא השמים לזאת
מין המקום אשר נתן להם ה' א' הא' זבוב על מקום כ' ה' אתמר שגם הוא נקר' זבוב
כד' כנה בניתי בית זבוב לך ובה של מטה מכונן כנגד ביה של מעלה אשר גם הוא
נק' זבוב כד' הבט משמים וראה מזבוב קרסך ותפארתך והאי עמוד אפשר שהוא לשון
תפלה ובר' דאין מורכבן בעמידה דאברהם בפ' תפלת השחר והרצון בזה הוא שהשמש
והירח יראו מאד לנפסס ולכל העולם כולו שמא יחזור לתוהו וכוהו שהרי דבר ידוע
שבזכות התורה והעבודה וג' העולם עומד כדתנן באבות ועבשיו עמודי שמי' הלכו
שלשתם ורופפו ויתמהו מגערתי וממחלתתי של קרם וס' עתו אשר התרום להפיל
את ג' העמודי אשר העולם נכון עליהם' כי בשום תפלה בנבואתו של מרעה עמוד
התורה היה נושא חז' וג' עמוד העבודה יען שעל הקרבנות היה מחזיק במחלוקת
נפסס וירב קארת' שהוא מוכר הקרבנות' ועמוד החסד כמו כן היה בטל יען פי

פרקי שירח פ' בשירת השמש פספרים תהלות ה' ע

עקר מחלוקתנו על הכהונה היה והדבר ידוע כי הכהן הוא כנגד מדת החסד כד' א'
 תנויך ואוריד לאים חסידך וכס אהרן קדוש ה' אוהב ש' ורודף ש' ועל בראות השמש
 והירח את כל זה עמרו בתפלה לפני הבה במקום הזכור דהיינו ב'ה ואמרו רבטע
 אם אתה עושה דין לבן עמרם אנו מאירי מפני שיתקיים העולם על מכינו בב' עמודי
 התווך אשר העולם נכון עליהם ואם אין אתה עושה דין לבן עמרם אין אנו מאירים
 כי וחזור העולם לתוהו ובוהו באותה שעה זרק בהם חצי וחניתות אל בכל יום ויום
 משתחוו' לכם ואתם מאירים שערוין לא החרבתו את עולמו מפני הסוטי כמו שהשיב
 הזקני' ברומי פ' דעלום וזה מפני כי אני ה' לא שניתו ואתם לא כליתם • בכבודי לא
 מחיתם כלומר לא ששטתם להתפלל כדו למחות בידם שששטתם שאחריב את
 בכבוד ב'ו מחיתם היינו שבאתם להתפלל כדו למחות בידם שששטתם שאחריב את
 עולמו מפני הטפסים הללו ובכל יום ויום מורה בהם חצים וחניתות ומאירי' החצים
 והחניתות הם רמז א' האורה שנותן בהם הבה אשר עי' הם מאירים לארץ ולרדים ועץ
 כי אין לו לשמש ולירח ולא לשום זבא השמי' אורה לא מה שמשפיע להם הקבה ממועון
 קרשו והן הן החצים האמירי' כאן אשר כל העולם כולו מאיר בכבודו • עוד נזכר לומר
 כי חצי' והחניתות הם רמז א' מענה תפלת' שעתד להם הבה' בהודיע להם כי שפעו
 העצום לא יסולק מהם לעולם • וזהו אמרו שכל יום ויום יורה בהם חצי' וחניתות
 כי בכל יום ויום משפיע בהם אורה כראמרוין בכרכת יוצר אור ונטובו מחדש בכל יום
 תמיד מעשה בראשית • ונזכר לומר ג' כי החצים והחניתות הן הן התשובה ביצחת
 שנתן להם הבה להשיב לבריות שכל האור העצום הוא מחתו יתבר' והיינו דאל' משה
 לקרח בקר ויודע ה' את אשר לו וכמסדר' אל משה ובלות חלק הבה בעולמו וכלי'
 אתם להפוך בקר לערב כך תוכלו לבטל את זו שנאמר יהי ערב ויהי בקר ויברל כך
 ויברל אהרן לתקדשו קדש קדשי' • ויש לדרקק על חלוף הגרסה מהמחמר הנזכר דבפ' ד'
 דנדריס כתיב אנו מאירי וכו' ברעיל ובמס' סנהדרין פ' חלק כתי' אם אתה עושה דין
 לבן עמרם נח' ואם לאו לא נח' • ולערך דהאי נח' ולא נח' נזכר לפרס בלשון מלחמה
 ע' מן שמים בלחמוי הכבדים ממשילותם בלחמו עס' סרח כן היו רוצי עכשוו השמש
 והירח להלחם בשביל משה בעדת קרח וה' רבטע אם אתה עושה דין לבן עמרם נח'
 ונשדוף את הרשעי' הללו כפ' מ' א' מרת רינד הנדק ואם לאו נח' שאין ראוי
 שנעשה דין הרשעים מעצמו ואל' תתמה אם נדענדרו השמש וקירח לעשות דין הרשעי'
 שהרי ל' עי' מתבקס הבה מן הרשעים כדמר' שכל פ' דעלום אין ביהנס ל' לא הבה
 מנז' חמה מנ' יתקה ומק' ירה רשעי' ד' רונים בה כדכתי' כי הנק היום בא בוער כתנור
 והיו כל דאים וכל עושי רשעה קס ולהט אותם היום הנא ונדקיס מתרפאים בה שנא'
 נזרחה לכם יראי שמי' שום נדקה ומרשא בכנפיה ועכשוו הפצירו ל' השמש והירח
 בתפלה בשביל משה משום דפני משה כפני חמה וכפי' יהושע כפני לבנה ואם ח'ו היה
 עולה ביד הערה הרעה הזאת להטיל מום בנבואתו של מרע'ה כס' וק'ו שהיו ג' מטילי'
 מום בנבואתו של יהושע ושאר הנביאי' וחסו ג' לכבוד התורה משום שמימות אברהם
 ועד משה התורה היתה קבועה בגלגל חמה כראמרו' לעי' ועכשוו שמחדש בטלה משה

מספרים תהלות' פרקי שירה פ'ב שירת השמש

ממש והזרודה בארץ ובקרב ימים אחרים ראו המלכות חסנו מאד לכטולה ולכס
 כל העולם בטובל כטולה וע'כ הפזירו כ'כ בתפילה כדחמין והתפללו ככח המקד
 כרי שתהא תפלתם נשמעת וקדבר ידוע שהשמש הוא כנגד מדת ת'ת דהיינו מקד
 של מעלה וקדבר מדת מול דהיינו מקדש של מטה ונתכוונו בתפלה יחד ביחוד
 במורה דיוקא נמי מליטא דקרא שמש ורח עמוד זכולה ואלו עמודו לאקאמו וכ'כ למה כרי
 שתהא תפלתם נשמעת ונמי בכל זבא השמים שרואה ב' המאורות הגדול' המתפללים
 ולא יתפלל עמהם כרי שתהא תפלתם כנגד שהיא נשמעת שאין ה'ה מואם בתפלתן
 של רבי' ומשום כל הני מעמי נענו ונתן להם ה'ה רשות לצאת ולהלחם עם הרשעים
 הקם ונהיינו האם אשר יצאה מאת ה' ונתחבל את הר'ג איש ואין להקשות אם לא נזכר
 שם המאורות בפירוש בפ' לא אם שתם יען כי לא נראה לכל איד היה אופן השרפה
 לא שראו שאם יודע מן השמים ונתאכל את הרשעים הקם אמנם מוכיח יצאה לא ראו
 ולבי אומ' לי שנצווי השמש ומחאו בט ושרפו אותם רוגמת מה שהעולם נהג להדליק
 את האם מנצווי השמש עי' מראה לטוסה או עי' כלומות של מים כי הא דתנן ב'ט און
 מוציאין את האור לא מן העצים ולא מן האבנים ולא מן המים וכו' והאי דאמר קרא
 ואם יצאה מאת ה' נגו' לכו למימרא שיצאה מאת ה' ממש אלא מנצווי השמש היה והאי
 מואת ה' ר'ל ברשות ה' ומנצווי א' השמש לעשות דין ברשעים הקם והאידנא ער דממו
 להו לא נפקי אטעמא קא מהדר תלמודא והכי קא' מבעיא ליה והאידנא מ'ט לא נפקי
 למחות ברשעי העולם ומותבינן ער דמחו להו לא נפקי פי' ער שינתן להם רשות אינן
 ויכולים לצאת להלחם ברשעי העולם כלומר ער בא יום ה' הגדול והגורא שאז מוציא
 ה'ה חמה מנרתקו ומקדירה וכו' כדרש' ב'ל דלעי' והאי ער דמחו להו לשון רשין ממש
 כי הא דאמרי' אין לך כל עשב ועשב בארץ שאין לו מול ברקיע ומלאך מכה אותנו
 ואל גרל וקדבר ידוע כי תרגום מכה מוחה וכסם שמכה זו של עשבים אינו לא נ'ת'נ'ת'
 רשות כן האי ער דמחו ליה ר'ל ער שינתנו להם רשות יעור נוכל לומר ולפרש והאיידנא
 ער דמחו להו לח נפקי מל' המחאה ממש כלומר ער שמוחס בידם מלמעלה אינם
 ומכאם וקבל הולך למקום א' והם ה' אשר משורר השמש דהיינו קומו אורי כי בא
 אנך נוכל לומר רעל ה'סועה העזירה הוא מחלל יען כי ב'סועתנו יסועה תהיה
 לנו בכ' שיתוסף אורי על חר קא' כמפורש לעי' על פ' אורי זרוע לזריק בני סירת הניה
 וקבר זה ל'ג'ר שהיא רמוז בפ' לפני שמש ינון שמו שאם פשט הפ' במשחול במדרש כי
 שמו של משיח הוא אימן הדברים שקדמו לברואתו ש'ע אכ היל'ל לפני ב'ראת שמים
 בארץ ינון שמו ומאי לפני שמש וכו' היה הוא תחלה לנבראים וקא' להנברא לא ער יום
 ה'ר' א' לעי' דהאי לפני שמש הוא כמו לפנים של שמש י'ר כמים הפני' לפני' כן הרבר
 הזה השמש נברא לשמש האורה בעולם לא שלקה גם הוא בעון הרשעים מפני שמוע
 הלה מהם אורו ולכשייתבסם עלמא ויתתקן מחוכני ויתי' משיחא ויתתקן שמוא נמי
 מפנימו ד'ליה ונהירו ד'ליה יתבסם ולכן הוא מוכח ואומר קומי אורי כי בא אנך
 נכבוד ה'על'ד רח מוסב על האומה שכבר נתקנה יען כי עבודת העל דהיינו
 השמש היתה השינה העצומה לגלות יש וע'כ היה מן הדין שילקה ויתמעט אורי כד'א

שפתיו דגנות פרקו שירה פ"ב שירת הירח פספרים הרלחת ה' עח

שמש וירח קרדו. ועתה מחלה פני הכריות לכל ויזרון עוד להעלות נסכים לשמש
 ככראסונה חזו ועץ כיוכל מה שברא הבה בעולם לא בראו אלא לכבודו ועכ' מודיע
 לבריות שהאור שמשפיע ומאיר לעולם לאו דיליה הוא אלא מקב'ה וזהו פי' כי בא' אורד
 דהיינו וכבוד ה' על'ך זרח וכראמרן לעי'. עוד נוכל' לומר שרומז השמש בשירתו זאת
 כי לא' האורה השמית לבד נזכה לעתיד אלא לאור השכלי והרוחני נזכה ג' היינו
 לחיות כנועם ה' ולבקר בקולו וכה' כי עין בעין יראו בשוכה' חיון ונגלה כבוד ה'
 וגומ' ורכים בחלה ולכן השמש גם הוא מסוים בשירתו זאת כמתנבא על גלני שכינה
 נהיינו דקאמר וכבוד ה' על'ך זרח:

שלשה

שמות נקד' לה' ירח.
 לבנה. סקר. ירח הוא

לשון חרוט תרגום החרס הזה ירחא קרין
 על שהיא מתחדשת כל כ'ס יום ומחצה
 ותשג' חלקי כפי קבל'
 ר"ג מאבותיו פ' אה
 אינן מכירים ושם זה
 מורה ג' על פריזותה
 לעת' ולבנה הוא על

כוונת

הלבנה בשירתה היא בשתי
 הא' לפני הבה. והכ' כבוד
 כני העולם. לפני הכבוד היא כמתנבלת
 לכל ישר' עליה חסם בשביל טפסו העולם
 העובדי' אותה לאסרה
 כגון איזבל הרשעה
 זמעכה בת אבישלום.
 נאומרת הירח שאין
 לה עין אשר חט בכל

**ירח אומרת עשה ירח
 למועדים שמש**

ידע מבואו:

שם שהיא לבנה ביותר ומזד קבלתה
 מאור השמש הלכן ומורה ג' על מלואה
 בסוד לבנה זכה. וספר על היותה
 עגולה ואפשר שגם בזה יש סוד אל אשר
 עתיד הבה להיות ראש חולה א' הדריקים
 ל' ולכן היא מסודר' עשה ירח למועד'
 וגו' על שיש לה מועדים קבועי' להתחדש
 ג' המועד' ג' כ' באו להלבין עונותיהם
 של י' בסוד אה והיו חטאים כשני' כשלב
 ולבינו כדאנקימו בה' פ' פנחס ומזה
 בתפסט תענית ערב ר' שהוא בסוד קטן
 לעומדים בסוד אוק. ועגולה מורה ג' כ'
 על לו המועדים אשר לה אשר הם סוכבי'
 והולכי' כפי החק והזמן אשר נתן להם יוצ'
 בראשית בשנוי רבו באורה ותנועותיה
 בדפי' ראש' ועל כן נפשה של הירח
 יודעת מאד רלית לה מברמה כלום
 והאורה בא לה מן השמש' עכ' מוצפתהו

מועדיהם ולא מהם ולא מהמונס היא
 נחשבת ועכ' איך מן הראוי שיסרע הבה
 ממנה כמו שעתידי לפרע מן העובדים
 אותה ועץ כי היא עקר בריאתה לא היה
 להאיר אלא לחשוב ממנה חשבון החרסים
 והמועדות ויעניין מזה בזוהר פ' ויחי ע'פ
 יהודה אתה יונדך אחיך והרי הוא שומר'
 מהלכה כמו שגזר עליה הכבוד ית' מיוס
 בה'רד וישראל יעידו לפניו ית' על זה ועץ
 כי מונים הם ממנה חשבונות החרסים
 והמועדים ונדקו לעולם בחשבונותם כי
 עשו המועדות בזמניהם כראוי ולע'א
 שממנ' לברה לא ויכלין למנות אלא משקיע'
 החמ' ואילך כד' שילא דכפר תמרה בשם
 ר' דאמר איך מונין ללבנה אלא למשתקע
 החמה ועץ כי מוכה היא את הרבים לא
 די שאינה כראית לעונם אלא שראויה היא
 ג' שלא תארע תקלה על ידה כדתנן

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ' ב שירת הירח שפתי רננות

גם הוא בשירת באומרה שמש ידע מכוא
 שהכונה בו שדרך ה' אינו לזרחה ולסקוע
 אך העקר אנלי בשירה הזאת כי הירח
 מושבת לדון הכל על שברא למנות
 בה המועדי שהיא עקר בריאתה כדאמר
 בזהר פ' יחיו ובר פ' יואמר לקים יהו
 מאורות ר' יוחנן פתח עשה ירח למועדי
 א"ר יוחנן לא נברא להאיר אלא ללמד חמה
 בלבר א"כ למה נבראת לבנה לא למועדי
 כדי לקדם בחשבונה ראשי חדשים ושנים
 ומצדת הלכנה גם את השמש בשירתה
 באומרה שמש ידע מכואו על כי השמש
 נמי מצטרף עם הלכנה במקצת כדאמרין
 התם ר' טי"ל דכפר תמרתא בשם ר' אמי
 אנשיי שעשה ירח למועדים שמש ידע
 מכואו משמש ידע מכואו אין מונין ללכנה
 אלא משתקע החמה שאנשיי שהמועדות
 בנינים למוולד הלכנה דרך ג"כ החמה לפי
 שמוולד הלכנה מחבור ב מאורנו ע"כ ת"ל
 המועדים בשניהם כדכתב ר"א זל
 א"נ משום דלתקופה מונין לחמה ועל
 התקופה מועדיי הסנה ועם העבור יהיו
 המועדים להבי כיוול לחמה נמי במועדים
 אבל לקדוש החדש לעולם אין מונין אלא
 ללכנה כדכתב בעל יפה תאר זל עור
 אפשר לי לפרש המקרא הזה ויוכן יפה
 היחס של השמש אל הירח אחרי אשר
 זכיר כי מלת עשה תפתר לשון תקון
 כמו לעשות את יום השבת וגם הוא לשון
 גדולה כמו ה' אשר עשה את משה וגומר
 ומלת מועדי נמי משמעה ענין קבון ועדה
 ועם זה נבאר הכתוב כי אזכרה מקדם
 מאור זל בבר פ"ו ואת הככבים א"ר אחא
 משל למלך שהיו לו ב' אפטרופוס' אחד
 שולט בעיר וא' שולט במדינה אמר המלך
 הנאיל ומעט את עצמו זה להיות שולט
 בעיר

כל המזכה את הרבים אין חט בא על ידו
 וכונתה השנית כנגד בני העולם הוא
 כמדברת אהם בתמונן שאל יטעו אחרי
 עונות הוכרי השמים שאומרו עליה שהיא
 מלכת השמים וען כי רואים שבכל חדש
 נחדש משלמות מהלך שבונה בגלגל ומרי
 יום ביום מזדונגת היא עם אזה כוכב
 או מזל ומקבלת כח הזלתס מכל אחד וא'
 מהם כפי זמן מהלכה ומהלכס ומשפעת
 היא בעולם השפל כפי כח הזלת כל
 מערכות השמים אם טוב ואם רע מרי יום
 ביום וע"כ הוכרי השמים יחסנו עליה
 חשבונות רבים לדעת אומת תזדונג היא
 עם הככבים והמזלות הטובים והרעים
 ועושים להם זרות רבת משונות זו מזו
 כפי מה שברו מלכס העכ"ס הנז' לחפור
 פירנת ולעטלפי שאין בהם ממש ולכן
 היא מכרות ואומרת לכל בני העול' שאין
 הדבר כן כמו שעלה על רוחם אלא עקר
 בריאתה היא למנות מונה חס' החדשים
 והמועדי אשר צוה ה' לקינו אותנו והשמש
 ג"כ אשר יחסנו עליו היותו המשפיע
 הגדול להיותו נקרא המאור הגדול לאו
 הכי משתבר אלא גם הוא נברא כשאר
 הנבראי והער על זה כי פקודת כל האדם
 ופקד עליו כי הולך הוא להטמן בלילה
 ואינו נר' כלל וזהו ג"כ אומרה שמש ידע
 מכואו ויבדק מאמרה זה לפני ה' ה' ג"כ
 כי היא מתפללת גם על השמש ומעידה
 עליו שבס הוא שמר מהלכו כמו שבאר
 עליו הבורא ית' עד שיש מוני' מונני השני'
 והשמיטין והיוכלות כמזנת צור העולמי'
 וחקות השמש לא ימוט מהאיר יומם כפי
 מה שנגז' עליה ומה ראויה היא עו' לרחמי'
 שכל המתפל' על חבירו והוא צריך לאותו
 דבר הוא נעז' תחלה ולא יעזו את חסידיו
 לעולם נשמרו :
 הככבים

בעיר גזר אני עליו בשעה שהיא יוצא תקא כל אוכלוסא יוצאת עמו ובשע' שיהא נכנס
תקא בנב' יוריומוס נכנסת עמו אמר הב' הואיל והלבנה הזאת מעטה את עצמה להיות
שולטת בלילה בנזר אני עליה בשעה שהיא יוצאה ויהיו הכוכבים יוצאים עמה ובשעה
שהיא נכנסת יהיו הכוכבים נכנסים עמה. והשתא הכתוב יוכן ועמיו שהכונה בו
הב' תקן והגדיל את הירח על שמועטה את עצמה בתת לה מועדים דהיינו עדת
וקבוץ אוכלוסי' שהם הכוכבי' המלוג' אותה בכניסתה וכיוצאתה וזהו עשה ירח לנועדי'
מה שלא עשה כן לשמש שיצא ונכנס יחיד ויהיו שמש ידע מובאו בלבד. ובהבי אתי
ספיר האו שירה א הירח על חודותיה ועל דבריה. ומאמרס זל הנז' הואיל ואתא לודן
בימא ביה מלתא כי הוא מוסר השכל כמה גדול כחה של עונה כי כל מי שדעתו שפלה
ונמוכה עליו הוא חביב לפני המקום כאלו קיים כל התורה והב' מונה לו מלאכיו
לשמרו כצאתו וכבואו וזהו ער שארז' עשה אדם מנות הרבה נותני' לו מלאכי' רבים
שנא' כי מלאכיו יונה כך וכה' חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלס מש'כ בני שדעתו
בסה עליו שאין כי כבוד של מעלה יוכל לדור עמו כראז' עפ' אותו לא אוכל וכן אמרו
חכמי הנב' לאלכסאנ' מוקדון פ' לא היו כופתין מה יעשה אדם ויתקבל על הבריות
ישני מלכות וסולטן. ואמרס על הבריות כולל' ברואי מעלה ומטה. והנבון ג' אלזי
לומר כי האוכלוסא יוצאת עמו היא ריחו למלאכיס המלוג' אותו בעה' ז והבול יוריומוס
הנכנסת עמו היא ריחו למלאכיו המכריזי' לפניו בשעה שנכנס לפני מלוכו שע' כשנפטר
מן העו' וכמשאז' פ' הנושא א' כתות של מה יוצאי לקראתו וכו'. והנה ידוע כי הירח
היתה ראשונה בעול' לקטרב ועל זה דרשתי אני בעניי עפ' ורב שעד בלי ירח שהכוונ'
בו להבטיח על שלו שלם וגמורה כמו בשעה שהיה העולם בלי ירח שערין לא נשמע שום
קטרוב בעולם. ועל מאמרס זל שאמרס פק דשבעות ופ' אלזי טרופות אשר נכסרות
מדובר בו מכמה אשלי' רבדרי גס אני לא אחשוד פי דרך דרש כפי אשר יורוני מן
השמים. וזל המאמר ד'ס בן פזי דמו כתיב ויעש אק' את שני המאורות הגדולי' וכתוב
את המאור הקטן אמרה ירח לפני הב' רבשע' אל לב מלכיס להסתמש בכתר הח' אל
הב' לכו ומעטו את עמך אמר' לפני רבשע' מפני שאמרתי: כך דבר הנון אמעט את
עממי אל ולמשול ביום ובלילה מאי רבותא דשרגא בטהרא מאי מהביא אל כך וימנע
כך ישר ימים ושנים לירידה נמולא סגו דלא מנע ביה דכתיב והיו לאותות ולמועדים
ולמים ושנים אל דיוקים וקראו על סוך יעקב הקטן שמוא הקטן דוד הקטן לא הוק
מיתבא דעתה אמר הב' הביאנכפרה לפני על שמעטתי את הירח והיינו דא' שכל
מה נשתנה שיער של רח' שנא' בו לה' אמר הב' שיער זה יהיה כפרה עלי שמועטתי את
הירח ונהנה כל און מלין תבחן שהמרש הזה אומר דרשוני וחיו ונא' לרובמא בעלמא
וכמו שהשכמו הראשוני' כי לפי פשוטו הורס את הבנין חו'. ואשר ראיתי אני אפשר
להמשיך הענין הזה משל ומלצה על היצ' ויצ'ר אשר בקרב איס ולב עמוק. כי הדבר
ידוע שהיה הר גס הוא שלוח מהא' ות' לפתות את האדם כדי לקרבנו לירי זכות ומקבל
גס הוא שבר על זה וכמשל הנפלה מהשפחה עם בן מלכיס שהביאו בזוהר פ' תרומה
ועל כי בר' פו וכזהר נמו פ' וחי' אמרו שעשו וא' מונס לחמה ויעקב ללכנה להכי

ביחא לן בני להמשיל יצט' ללבנה ויצ'הר לחמה המוחוס גופו של אדם להפילו ברשת
 זו טמין . וגם שמו של שמש מורה על זה מלשון שמש ומצינו לצי'הר סנקד' כן כרתניא
 ד'ם בן מנסיא אומר חבל על שמש גדול שאבר מן העולם וכו' כראותא פ' ד' מיתות .
 והנה בתחילת בריאת האדם ברא לו הא'ית' את שני המאורות הגדולים או ב' יצורים
 להאיר עיניו שכלו כל א'כפי בחינתו . ולפי שנתקשה אצל היצ'ט' איד' יוכלו שניהם כא'
 להשתרר על האדם ולהדריכו בדרך טובה דזה אומר בכה וזה אומ' בכה לכן אומ' הגב'
 א' היצ'ט' לכו ומעטו את עצמך וגם כי הנכון בזה על הוראת השפלות אפשר גב' לומר
 כי המעוט בו הוא על כי אינו נכנס בגופו של אדם עד שהא' בן יג' שנה ויום א'והיצ'הר
 לפתח הטאת ריבן שעב' קראו שהי' מלך זקן וכסיל . וירא וירע הדבר בעיני היצ'ט'
 חסרונו על א' המעטו' כי יותר קרוב לוראי שישימע האדם א'יצ'הר המביאו ליריבסות
 הרוח ועל אשר הוא לאתר פורע וגם על הקדומה הזמנית אשר לו בקדכוטפי מלשמו'
 א' היצ'ט' המדריכו ברוח מנוחה ואחור פעמיו ליכנס אלכלו ולא ידע איד' וירא את האדם
 לירי וכות ולכן הוא כאלו אומר ולפי שאמרתי דבר הגון אמעט את עצמי וגבר חז'
 עימלק . אל' ולמסול ביום ובלילה כלומ' וירא את האדם לירי וכות באומר לו כי לא
 הזנות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם לאכול פירותיהם בעה'ו והקדן קיימת לו
 לעה'ב ועי' כל א'ים נכזב ויכב לרש טובות העה'ו והעה'ב . ועדין נתקשה היצ'ט'
 באומרו שגב'א בטיהרא מאי מהביא שהכונה בזה שעיניו רואות שאין הבטחה לדריק'
 בעה'ו וגם אם אדם דרוק אחר מאן מוצאו שעומד בשלוח גס בעה'ו הנה הוא כשרגל'

בטיהרא ואינו ניכר לעיני השמש הזאת
 המשלם לשונאיוא' פניו . אל' הבה לך
 וימנו בד' ישר' ימים ושנים שהכונה בו על
 החדשים והמועדי' שניתנו לישראל לשמון
 ולשמא' וכזה יתענגו על רוב ש' גס בעה'ו
 מירי זמן בזמן ויבואו לירי תכלית טוב .
 אך עדין לא נתקדדה דעתו ואמ' לרדויה
 נמי לא סגי דלא למנו ביה דכתיב נתנו
 לאותות ולמועדי' ול'מים ושנים כלומר
 גם לצי'הר יש לו מקום רחב יותר מזה
 לפתות על החדשים והחגים אשר ברה
 מלכו ולהביאו לעשות כל ימיו כחגי' אל'
 דריק' וקראו על שמך ועקב הקטן שמוא'
 הקטן רור הקטן כלומר עני' שיקטן לבב
 אנוס וזכה למעלה וגדולה דמיא' אלכו
 הדריק' כי יעקב זכה להיות בחור האבנ'
 ומטתו של'מו עי' שהקטן את עצמו ושמוא'
 בקוראי' שמו שקל כמשה ואהרן ככהניו

אמר התביה הגס שרוב החסד כרו' כל יקר
 ראתה עיני וכמעט לא הכיח דבר גדול או
 קטן בתשל הכפלה הזה להתגדר עד שכל חיד'
 בו יטע' כוף דבש אחרי כועס לע'ן שכול
 ג'כ'ים המאמרה הזה של שרג' בטיהרא וכו'
 שתיה תלכות היצ'ט' על רוב בני העולם
 וכאלו יותר יען שהוא כדון אחר רובו מה
 הועיל כ' הוא ית' בתקנתו זאת הואיל ובני
 עליה מעטו . לכן השב לו הבה לחנו' בך
 יס'תים ושנים שהדמו בזה על יום רה דוקא
 דבו שעדי' תשובה פתומ' לקבל שבי' וכדתכן
 בתת' פ' דר'ה כא' בתשרי ר'ה לשנים
 ולשמייטין וכו' והכי חזיכח שימים התה פ'
 שנה כד' ית' תיה גזולתו וכדפי' ז' אל'
 ת שב הכערה אתכו ימים או ע'רור וכדכתב
 הגאון ר'ת' ע' זכוק'ל' בכוכב התקיעות על
 הפ' הכו' ימים או ימי ר'ה מעוט רבים שני' או
 עשור זה יוה' ד' והגם דאשכחן נתי' חדש ית'
 בך היא התדה למ'לך ולדון ית' התם מיתים

התם ולא ימים התם מימי דלאתי ביום מדת
 חסודם - וכד חזף דלת תיבתך דעתיה אמר
 הביאו כפרה וכו' שהיה כי כמורה על דבריו
 כדכתיב ואשר הרעותי שאל שהיה אהרן מן
 הכתובים שאלמלא הם כתמוטעו ח"ו רבלי
 שוכחי יש ה'יסיר את לב האבן מקרבנו ויתן
 לנו לב נשר לעבדו שכם א' עכ"ל :

גם הוא בהקטניו את עצמו ואם על שמואל
 ירחינאה קאמ' שהיה קטן בגופו כדאמר'
 פ' הקודר הנה לו עוד עשר ידות בחכמה
 ולו נתבלה ספרא דארס קדמאה כדאזל
 במציעא פ' הסועלי יהיה ראוי ג' לבנה
 וכל זה על שהקטין את עצמו ואפשר ניו
 דעל שמואל הקטן איתמ' שהקטין את עצמו

במזוכר בקמא דסנהדרין בסנכבס ר"ג לעבר את הסנה דודר מלך יש זכה לשבט מיסוד
 שבט מלכותו עי' שהקטין גם הוא את עצמו - וזכר א' הג' דיוקים מלכד האמור בקס
 אפשר ג' שהס' לדוגמא על הג' מעלות אשר לו לארס חכמה גבור ועושר כי החכמה
 רמוזה ביעקב איש תם יושב אהל' ועליו נא' תתן אמת ליעקב והעושר בשמואל שהיה
 שמוח בחלקו עי' שלא היה רוצה ליהנות מכני ארס כדאזל הרוצה שלא ליהנות א' יהנה
 כשמואל ס' ותשובתו הרמותה כי ס' ביתו בכל מקום שהולך ביתו עמו ואם על שמואל
 ירחינאה גם הוא היה שמוח בחלקו שאל לרבי כשהיה מצטער על דלא הוה מסתיועא
 מולתא למסמיכה דאל' לא לצטער מר לדודו חזי לי ספרא דא'ק וכתוב ביה שמואל
 ירחינאה חכים יתקרי ד'לא יתקרי ואסו דר' עי' תקא והבורה ברוד כי מלחמות ה'
 נלחם והכה גם את הארזים הרוב - וכל זה לרמוז אל היצט' כי עי' ההכנעה וזכר
 הארס א' כל המעלות בהיותו משיביל וידע הא' ית' וערוץ לא הוה מיתבא דעתיה אמר
 ה'ה' הביאו כפרה לפני על שמועטיו את הירח אפשר שהכונה היא שכל זאת לא
 במה דעתו של יצט' על כי הוא הרואה שאין ארס צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא
 והסכנה א' עצומה דלמא לירות תרתו גהינס אשר ע"כ כדי לישב דעתו אמר קב'ה
 הביאו כפרה לפני על שמעטיו את הירח וכדפי' הר"ף זל שהרצון סיהיו יש' מקריבוס
 קריבן לפניו ית' בכל ר"ח לכפר עונותיהם נריש לקיס דאמ' שאמר קב'ה שיער זה היה
 כפרה עלי' שמעטיו את הירח האי' עלי' הוא כמו א' שהאף מתחלפת בעין וכל זה על
 שמועטיו כמו של יצט' כדאמרן שעל ז' יתיאם גם כי באיזה פעם נכשל הארס בעבורה
 כי כבר הקד' לו ה'ה' רפואה בקרבן סיבוא מעין מה שהסיבה החורה ככסאל' לה חוטא
 מיה עצמו ואיורה יביא אשם ויתכפר לו והרבר ידוע כי אין קרבן בלא חטובה כמאמר
 הקוקנס ג' שאמר יעשה תשובה ויתכפר ולעתיד ביום חבוש ה' את שבר עמו ומחץ
 מכתו ירפא מה כתוב והיה אור הלכנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתיו כאור
 שבעת הימים שהו אפשר לפירשו על השבר המציע א' ב' היצרים כי אור הלכנה שהיא
 היצט' יהיה כאור החמה היינו כפי כבודו של ס'מ קורס שמרד שהוא היה הסר הגדול
 ששמים כמ' בפ' ג' מפרקי ר"א הובא ג' בולקוט וזל אמרו מ'ה לפני ה'ה' רבנן כל
 בעולמים מה ארס ותרעהו וכו' עד וכיון שראו מ'ה אמרו אם אין אנו באי' בעצה על
 ארס שיחטא לפני כוראו אין אנו יכולים בנוקיה ס'מ שהר הגדול ששמים וכו' נחיות
 פשרים משם כנפי' וס'מ מ'יב כנפים לקח את הכת שלנו וירד וראה כל הכריות שברא
 ס'ה' ולא מצא חכם לתרע כנחש ס'נ' והנחש היה ערום מכל חית הסדה והיה דמותו

כמין

מספרים תהלותה' פרקי שירה פ'ב שירת הכבבים שפתיו רננת

כמין גמל ועלה ורכב עליו והיתה התורה נוחת ואומרת סמ עכשו נכרא העולם
 ועת למורו במקום כעת במרום תמריא רבון העולמים תשחק לסוס ולרכבו וכנ'
 יעם. הרי כי כבודו של סמ שנעשה היצ'ר היה גדול מכל מלאכי מעלה ולפי השעור
 ההוא יגדל כבודו של היצ'ט וזהו שכרו הנא' בקרא דהיה אור הלכנה כאור החמה
 ושכר היצ'ר שהוא סמ דאמרן יגדל ונתר נהיה שבעתיים ממה שהיה מקדם קודם
 שמרר כאור ז' הימים שהם ימי בראשית וא' תתמה שהרי אמרו בתקונים שעתיד ה'כה
 לשוטטו ולהסיר ממונו הסם הממית שהוא הארסנית שבו וכהסיר הסם ההוא ישאר א'
 שהוא קרום אפי' ורנחני וענין מזה כפי אופיה להרב גאאטנו ע'פ שישי ושמיח' בת ארום
 וא' קשה בעיניך חיד הגדיל הכתוב השכר א' היצ'ר ונתר מוהיט' כי כן מנינו בבר' פט
 רב נחמן בר' שמאי בר' נחמן בשם ר' שמאי בר' נחמן אמר' הנה טוב מאד זה יצ'ט והנה טוב
 מאד זה יצ'ר וכה' ג' נמי מסקי' בזה פ' תרומ' בההוא מתל'א דקאמר' לעיל בסמוך ארז'
 מאן גרוס כל האי' וקר' לההוא ברא' הני אימא' הריא' זונה וקהיא' זונה אית' לה שבחא'
 בהאי' או לא וראי' שבחא' אית' לה מכל סטרוין חד דעבודת' סקורא' דמלכא נחור דגרמא'
 ליה לההוא ברא' לכל האי' וקר' לכל האי' טיבו לכל האי' רחמו דמלכא לגביה וע'ר כתי'
 והנה טוב דא' מלאך חיים מאד דא' מלאך המות דאיהו' וראי' טוב מאד למאן דאצית'
 סקורא' דמאריה' אר' כל הכבו' הזה א' ה' יצ'ר' הללו כדאמרן אינו כלום לגבי הכבוד
 שיגיע אל הצדיק שהוא בנו של מלך שמקבל כמה מתנת' ונכזבין וקר' סגו' וזהו
 קבר'ו בקרא' דכתיב וחסרה' הלכנה ובונה' החמה ונאמר' כי החמה והלכנה הרומזים
 כדאמרן יבשו ויחפרו כעשה' סימלך ה'כה' בהר' ציון וכירושלם ויחדר מכבודו נגד
 זקניו שהם הזקני תורה שיאירו מכבו' העליון. וכבר ראינו דנבוא' לזה ביום בהוא'
 אדם על הארץ שתפנו עקבו של אדה'ר' היה מכהה' בלב חמה כדאית' בויקר' פ'ב וענין
 מזה דרום נחמד בשירת התפוח' וגם אין לתמוה חיד יתעלה האדם על המלאכים
 כי רועה היות מוסבם אל כל חכמי האמת שהצדיקים גדולים מיה' מזה הנשמה שבחב'י'
 מעצמותו ועל' הם בקרא' בני' למקו' ובפ' ד' ב'ריים אמרו' שמכניס' אותן למחנה' שחפ'
 זה חינוך יכולים ליכנס לה שנ' כעת יאמר' ליעקב ולישראל מה פעל א' :

הכבבים

ממסילותם משוררים
 לפני הבה על גדול
 השכר שעתיד ליתן לצידיקם לע'הם שלא
 דו סיקה גדול ומהולל מאד אלף סיקה
 נחזי לעול' ועד ומיחרי'
 שמו ית' וכה' מאמתיים
 בלב כל הכב'ראי' אמונ'
 חרום העולם וממל'כה'
 אותנו על כל העולמות
 בולם ומעדי' על ית'
 שחל

ככב

הוא ענין גדולה ומעלה סגו'
 האומר בעומם ככב אקיס
 והענין אצ'י הוא כי הככבי' גדולו' במעלה'
 מן השמש והירח שיש להם נוסה' ל'ל'
 מש'כ' א' הככבים ולפי'
 המסיל בהם את יס' שלא'
 וכשו' לעולם כדאית'
 כמור' פרס' כ' ולחיותם
 א' הככבים כמסמרות
 הכסועי' כרקיע ורקיע
 טפל

ככבים

והמשבילים
 והדירו כוהר דהרקיע ו
 ומצדיקי הרבים כככבים
 לעולם

שפתירנות פרקי שירה פ' ב שירת הכבבים מספרים הדרות ה' פא

ספל אליהם לכן הם
מנרפי בסירתם מענין
הרקיע וכונת סירתם
הוא כי המשכילי' שהם
האנשי' החכמו' המשכילי'
נמעיינו' בחכמה ודעת
לעצמן ויהירו כוהר
הרקיע ומלכד פסגנו
של מקרא נלמד שאספ'

לעולם ועד: אתה הוא וי
לבדך אתה עשית את
השמים שמו השמים וכל
צבאם הארץ וכל אשר
עליה הימימוכל אשר בהם
ואתה מחיה את כלם וצבא
השמים לך משתחוים:

שהכל נראה לכבודו
ומי הנודיע לכבדו הללנו
לשבח כהג' בשכ' שעתו'
הבה ליתן לנדוקי' ל' ל'
ושעשה להם כב מעלם
והא כתי עין לא ראתה
אקיס זולתך יל רמעשה
ראו נלמדנו הבה ראו
מעש' דאסתקר שעלתה

לפנתנו כי המשכילים שהם אלו העוסקי'
בעיני ובמושכלות ויהירו כוהר הרקיע
כלומר ויהירו בעינם את הרבים ויעין
הזהרה שמוהיר הרקיע בעצמו ומהו
הזהרה שמוהיר הרקיע כדבתי' ומעשה
ידיו מגיד הרקיע שבישראל חוטאים מה
כתיב וגלו שמים עננו וכסהם זוכים מה
כתיב ופתח ה' לך את אונני הטוב את
השמים כראוקיונו רז"ל. ובהכי ניתח ללא
היה בעי קרא למימי' רק והמשכילי' ויהירו
ברקיע ומסוי' במצדוקי' הרבי' לפי שזכותם
של מצדוקי' הרבים למעלה מן המשכילים
ועין כי זכות הרבים תלוי בהם ועל כן הם
ככבבים. כי כשם שהכבבים רבו מספר
כך מצדוקי' הרבי' זכותם רב מאד שתלוי
בהם כל זכות הרבי' וגם הם רובם לכבד'
שעומדים לעולם ועד ולא יגששו לעולם.
וחז"ל בפ' השותפים דרשו והמשכילים
ויהירו כוהר הרקי' זה דיון רון אמת
לאמתו ומצדוקי' הרבים ככבבי' לו גבאי
צדקה במתנות תנא והמשכילי' ויהירו
כוהר הרקי' זה דיון גבאי צדקה ומצדוקי'
הרבים לו מלמדי' תינוקות' ולפי מסכת
התוס' שנסתייעו מפרקי' ר"א הרקיע הזה
דמיותו גבאי קרא הוא מוהיר טפי מכבד'
והוא הרקיע שעל ראשי' החיות שאורו
כאור החמה וההכרח בזה אליהם מהא
דאמרינן

למדנו' בימי שמחזאי' ונעשית ככב במסול'
במדד' אכביר הביאו הילקוט פ' בראשית
יעש' עו' נוכל' לומר שלמדנו' זה מן המעשי'
שרואי' בכל יום שהבה עושה שמי' החדשי'
מאותן ר"ת שמחדשים בני' ארס העוסקים
בה תמיד כדאית' בזהר פ' בראשית יעש'
עוד נוכל' לומר שלמדנו' זה מן הדבור שאמ'
הבה לאברהם הבט נא השמימה וספור
הכבבים וגו' ויאמר לו כה יהיה זרעך.
והגם רפשיטיה דקרא על מספ' הכבבים
אתמו' עכו' הלא דבר הוא שיבא מפי מלכנו
ש"ע רמשתמע בניו רזכותיהו קאמר דלא
על המספ' כלמור אתמ' ה' ל' כך אז ככה
יהיה זרעך כגון ככה תעשו רמלת כה
לא שייכא גבי מספר כלל ואין כה אלא
בדבר ההוא ממש כמו כה תכרכו את בני
יש' שמשמעו באותו לשון ובאותן הדברי'
ממש אין חסר ואין יתר ועמשרז"ל פ' אלג'
באמרו' והכא נמי נוכל' לומר דמתפרש
להו מלת כה יהיה זרעך בדכותיהו.
ואפשר לומר ג"כ שמשור דיוס הכבבי' כהג'
כדי ללמד דעת את העם לכל יעשו
אחדיון לעשותן אלקות חו' אך מודיעים
לכל כי הם אינן לא נבראו' משרתי' עליון
אשר צוה להם להאיר בעולם השפל כדא'
ניתן אותם אקיס ברקיע השמים להאיר
על הארץ וקראו הצדוקי' בסירתן משכילי'
פא ס א ז א לסי

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ' בשירת הככבים שפתי רננות

לפי שירועים שים לעולם ארון ופטרון
 נאין בעצמות זכא השמי' אקנות חזי לא
 ררעני ולא יועילנו וגם הטוב חין אותם לא
 חכה בראש ומקובי הכל כרצונות ית'
 שמו לעד אמן - ואתם שמשכילים דבר
 זה דריוק' הם בודאי ומכמי ישלם לה' חכה
 בו כסם שהקירו בשכלם הזך על דבר
 טוב כזה וכיוצ' בו בעולם מלוכסו בחומר
 כן עתידים להחזיר ל' בעולם השכלי
 כזה הרק' ואתן הדריוק' שחיון מסתפק'
 בעצמן להיות דריוקס לא שמדריוק' ג'כ
 את זולתם עתידו' להחזיר כככבי' שמאירי
 לכל העולם וכל זה מכזה הוא בלו ספק'
 אמנם מכני שמה טובה מרובה מוסף
 להם הנה מעלה היותר על השמים ועל
 הככבי' הללו הנראים לעין בעיה' יען כי
 השמי' הללו כלו נאוכרוס הם כדא' כיו שמי'
 בעשן במלחו וגו' אמנם הדריוק' הללו הם
 קיימים לעולם ועד כמו אותם השמים
 החדשי' שעושה הנה מאותם חדשי' תורה
 שמחדשים בכל יום תמיד ומכא' היא זו
 ג'כ בודאי כי פרו מעלה להם יאכלו וכסם
 שהשמים החדשים הללו קיימי' הם לעולם
 כך הדריוקס קיימי' הם לעולם ומשפטיה
 דקרא' בלמוד נמי דבר זה שכן כתיב כי
 כאשר השמי' חדשי' והארץ החדשה אשר
 אני עושה עומדו' וכו' והכי אתי שפר
 פי' ומדריוק' הרבים כככבי' לעולם ועד -
 עוד מוספים הככבים כשירתם ואמרתי
 אתה הוא ה' לברך וגו' כדו' ליחד שמו ית'
 ולפרסם אקנותו ככל יען כי לא רי' להם
 שמרסמי' שבר' הדריוק' לעולם לא סרנו'
 ג'כ להיות נמינין עמם בצדקה וכלפי מה
 שאמרנו והמשכילים זהירו כוונה הרקיע
 שאמרנו לעיל שהוא על אותם המשכילי'
 שהם יודעים שאין בהם שפעת הככבי' דבר

ראמרתי' לו עונדרי' לא נשא בת ת'ח ושא
 בת גבאי צדקה לא נשא בת גבאי צדקה
 ושא בת מלמדו תינוקות דנמצאו גבאי
 צדקה עדיפי מולמדו תינוקות וכהכי
 מתוקמא להא ולהא - ועבר שאמרנו
 דהאי יוקירו הוא ענין הזהרה נמינינו
 למדון דהמשכילי' נמי הם מדריוק' הרבים
 באזהרתן לרבים כדאמרן ואית בנייהו
 דהמשכילים מדריוקס את הרבים בעינין
 ומדריוק' הרבים במעשה והבא במאי קא
 מפלגי התוס' אם תלמוד גדול או מעשה
 גדול שאם בפשוטו דהאר' רקיע הוא אותו
 שהככבים נראים בתוכו נמצאו הככבים
 נוקדוים ויתר וקני מעשה גדול ואם הוא
 הרקיע שעל ראשי החיות שמהיר טפי
 מן הככבי' כדעת התו' הוי תלמוד גדול
 וכהי' הוא המסקנא דתלמוד מביא לרדי
 מעשה - ועל כו' ראיתי בפה ריש פ' שמונת
 שפי' המשכילי' על חינון דמסתכלי' ברוא
 דחכמתא בדין וניניין ביוא דחכמתא
 עלאה ובפ' בראשית נמי אמרנו הרקיע
 שהוא רקימא עב חינון משכילים דכתיב
 ביה ורמות על ראשי החיה רקיע כעין
 הקרח הגו' וכו' לכן ראיתי לפרש האי
 קרא' הכי דהמשכילי' הם העוסקי' בסוד
 התורה ומדריוק' הרבים הם העוסקים
 בפשט - ופרש הכתוב סדר לזה ולזה
 כדאמרנו חכמי הזקק' שהעוסקים בסוד
 בנראים שמים חדשים והעוסקים בפשט
 בנראים ארץ חדשה כדיליפו מקרא' דכי
 כאשר השמים החדשים והארץ החדשה
 וזהו הכונה נמי בהדן קרא' דהמשכילים
 שהם בעלי הסוד כדאמרן וקורו כוונה
 הרקיע הוא הרקיע אשר למעלה מהחיות
 והם השמים חדשי' איהם ומדריוק' הרבים
 שהם בעלי הפשט וקרא' מדריוק' הרבים

שפת הנות ברכי שירה פ"ב שירת הככבים עשרים תהלותה פ"ב

לפי שהנחתם קרובה לרבי יותר מעלי
המור ושכרן של מצדיקי הרבי הללו יהיו
ככבדי' שהם איהם כארץ חרשה שכן מצינו
שכבר ניתנו למדרם קף הגל וכארץ עמנו
לאברהם כשאמר לו המקום עד דסנדלך
ברגלך הרוד ככבדי' והככבים הללו
ממסילותם על כי לא זכה דעתן על
גדולתן ומעלתן כדאמרן לכן מוססוס
עוד פ' אתה הוא ה' לברך וגו' להעיד על
ברואת העולם שהיה האיתב' לברו ולא
בסתיוע משום נברא כי הא דאמרו בבר
הכל מורו' שלא נברא ביום ראשון כלום
שלא יאמרו מיכאל היה מותח ברומן
של הקיע וגבראל בצפנו והבה מורד
באמצעיתו אלא אנכי ה' עושה כל נוטה
שמים לברו וגו' מאתי מי אתי כתי' מי היה
נותף עמי בברואתו ש'ע וזוהי הכוונה
אתה הוא ה' לברך ואמרו' אתה עשית את
השמים שמי השמים וגו' הריו הם מסדרים
שכחו של מקום על סדר העולמות ממטה
למעלה כי השמים הוא עולם הגלגלים
שמי השמים הוא עולם המלאכי אשר הם
כל צבאם הארץ וכל אשר עליה וגו' הוא
עולם השפל אשר ממנו עשה הבה עקר
כי כל העולמות סדים למשמעת האדם
כי הוא היה עקר הברואה אשר בזכותו
מתקיימים כל העולמות ומעין זה פי'
הרב אשר ע'פ קן לה אקיד השמים ושמי
השמי' הארץ וכל אשר בה והאי דקאמרו
ואתה מחיה את כולם הוא ברר' חגי בשם
ד' וצחק שאמר אתה נותן מחיה לכלם
כתי' משרתיו אם ליהא מהיכן הם בחונן
מזיו השכינה דכתיב באור פני מלך חיים
ומשה נמו כשהיה בהר היה נזון מזיו
השכינה כדאדל' בש'ר ע'פ ויאמ'ה' א' משה
כתוב לך וגו' ומאין היה משה אוכל מזיו
השכינה

לא הכל הוא מאת ה'ית' שהוא נברא הכל
משו' הכי הם מיוחדים שונות ואמרו אתה
הוא ה' לברך וגו' . וכלפי מ' שמוצדיקי
הרבי' הם ככבדי' ל' דהיינו שיהיו קיימים
ונצחיים לעולם ועד בלי שום הפסק ע'כ
הם מסיימים שירתם בסיומא מעליא
ואמרו' וצבא השמי' לך משתחוו ומצדיקי'
הם בזה את הרבים בודאי יען כי כל
הנבראים עלינו' ותחתנו' מקבל' טובה
מכח שירה זו העלינו' הם מקבל' טובה
מפני שמלמדו' סיגוריא עליהם שעובדי'
להכה' שכן כתיב וצבא השמי' לך משתחוו'
ואם משתחווים הם ל'את' ועובדים אותך
בודאי הגמור שאין מקבלים הקרבנות
שוא שמקריבים להם העולם העובדים
אותם משום הכי אין ראוי שיחשבו ביום
הדין לא מהם ולא מהמונס' לא המאמרים
בנפשות' לבר' שעובדים אותם יאברו ו'
יאברו המה יען כי צבא השמי' צדיקי' הם
שמשתחווים לברוא הכל ב'ה ומצדיקי' הם
ג'כ בשירתם זו לתחתונים שאם יתבוננו
העובדים אותם בשירה זו יוכלו וידעו
כי כל מעשה עבודתם זרה ונכריה היא
הכל המה מעשה תעתועים שאין בהם
ממש כלל אלא יאמינו בעקר הכל ב'ה ה'
אחר נשמו' א' ואין מלברו והעד על זה כי
הנעבדים עמנו דהיינו צבא השמים הם
משתחווים לפניו'ת' ואך יעלה על דעת
שום אדם אפי' טפס שכטפשו' לעבוד למי
שעובד לזולתו הלא טוב לו לעבוד אל'
מקור העלין א'ם ב'ה שהוא בבת ונריכי'
הם ג'כ הככבים כדי לזכות את הרבים
לפרסם אחרותו יתב' כה' יען כיטפשו
העולם העובדי' אותם כשמשתכל' בהם
הם לכ רבו וידעו' שכל א'מ גדול מכל
העולם כולו מרמים בנפסם שהם כ'כ
כא ב 2 21 אקות

עשית את השמים עולם הנבלים שמי השמים עולם המלאכים וכל צבאם של אלו ואלו
הארץ וכל אשר עליה היונו עולם הזה השפל כדארמון וגם הימי וכל אשר בהם ודיוקא
דכל אשר בהם עפר ובראה סבא להורות על מ'סוף דבחל קיסין בעשה ערב לשרו של
יש בסבזר הבה' עליו שיבלוט המזרחי שנטבעו בנאת ישראל ממזרחים כשטען כלום יש
עבר סנותן לו רבו מתנה וחוזר ולקחה ממנו וזהו הימים וכל אשר בהם כדי למלאות
לדגו' שכתוך הים המתנה סנתן להם הבה' ואתה מחיה את כולם כליו' שמתוך החיו'
והספע שנתת בהם עשו חיל להתקומם בגד אנוכי' ומיימי' נצבא השמי' לך מסתמו'
פי להיות שכל צבא השמים מכירים אקנתו עב' הם כולם מורים ומסתמו' איו ית' משכ
בכל צבא הארץ שאין כולם מכירים אקנתו ית' עד יקוויים קרא דכתוב כי אז אהפוך
א עמים שפה ברורה לקרא כולם בשם ה' ולעברו שכם אחד . ועל כי מנינו להרבה
מקראי קדש ומאמרו חיל שהמילוי את' יש' לכבדים ראיתי לכאר הכתובים הללו על
יש . והנה מקרא מלא בתיב ברין יחד בכבי בקר ויריעו כל בני אק' ור' לוי בדר' פ' ס' ה'
אמר משורעו של יעקב שנמשל לכבדים מקלסים דבתיב בהון ומדוקי רבי' בכבדים
ואח' וירעו כל בני אקיס אל מ'ה מה הן אומרים בשלמלו . וכ' וצח בזה אמרו פ' ג' ה'
נטרס בנא א הכונה הנאיל ואתא לידן המאמר הזה לא יפטר בלא כלום ומלתא אגב
אורחין נפקא לן מקרא דברין יחד בכבי בקר דהנה סג' דליעא ברין בכבי בקר ברס
אתא לאשמעי' כי רבי' החכמה וקצורמת היא כל זמן שנאמרת כעבוד ולא ביחד
כי הן א כבוד ולא ימאס וכתיב פרה בשלום נפשי מקרב לי ביברכים מיו עמדו .

הנ כונת אומרו ברין יחד להודיענו כי אין רבי' חכמה ומקובלת לא בהיות הצבור
כולם יחד להגידה א' כלב שלם זה עם זה ולא הם קורמים למלאכי הסרת . ועדין קשיא
לן בקרא ד' קאמר בכבי בקר וקוה בעי למימר בכבי לילה סגן דרכם של כבדים לשלום
בל' ליה . אמנם גלע' שהטעם שקראם בכבי בקר להזכיר זכותו של אברהם שעליו
באמר וישעס אר' וס בבקר והוא בני תקן תפלת הבקר ונקראי' בכבי בקר בלא אמר
ככבי' של בקר דה' ינו אברהם וזה לפי שהיה מסרן והשלטן בידו של אברהם כדכתו'
הבטוח השמימה וספור הכבדים וארז' עד דסנר' לך כרגלך דרוך בכבי' . ועל פי
הרבים הללו קוה בעי' ר' לוי למימר משורעו של אברהם שנמשל לכבבי' מקלסי' וכי'
ולא לימא משורעו של יעקב . אלא טעמא דמילתא משום דבסך מאברהם ישמעאל וכני
קטורה וארז' בתי' פכ אברהם נמשל כחמה יצחק בלבנה יעקב בכבי' ל' ל' חמה ולבנה
בושים סנ' וחסרה הלבנה ונעשה החמה והבכני' אינם בושים כך אברהם ויצחק סניהם
מחכרכמות ל' ל' כשניל' בהם אברהם כשניל' ישמעאל וכני קטורה ויצחק כשניל' עשו
ואספיו הכבדים אין להם בושה כך יעקב אין לו בושה סבא' לא עתה יבוס יעקב ולא
עתה סניו יחורו למה כי ברחמנו ירדנו מעשה ידי וגו' שכולם דריקו בולד יפה רעיתי
להכי נקח משורע יעקב מקלסים ואח' ויריעו כל בני אקיס אל מ'ה מה הן אומרים
כשלמלו וטעם למה קרא הכתוב שירת המלאכים בלשון תרועה אפשר על כהם
עומרי' באימה ובירא' ברית וזע' שלא יאכלם אש כדאמרי' בפרקי' ר' אב' יש' להיותם
בני' למקום מראה להם פנים והוסי' כנן העומד לפני המלך ונכהו כתי' ונינו בני עדה .

בספרים החלוחות פרקי שיריהם שירת העבים שפתו רננות

א"כ אפשר על כי יש אינס רואים כבודו של מלך עין בעין כמו המלכא לכן אינס לנפש
 פ"כ וראיה ורעד כמלאכים עצמן ופירש המאמר ששירתן של מה היא בשכלמו וקסא
 לן אמאי לא קאמר שהיא ק'ק' ה' צבאות וגו' כמאמר הכתוב בישיעה וקרא זה א זה
 ואמר ק'ק' יצ"מ"כ"ב והכי חוקימו רז"ל פ"ב ה' אלה הנלכ"ד הוא כי בא לתת טעם איד
 שירתן של מה מאוחרת לשירת יש"כ כי שירתן של יש"כ אשר הם אדם היא שמע יש"כ
 פמו שהוכיח במוסור מר אבא זל במאמר הפתוחה ועל כי בשכלמו באמ' אחר שמע יש"כ
 להכי טעמא קאמר בעל המאמר ומה הם אומרי בשכלמו כלומר האיל ואומרי בשכלמו
 בפ"א מינה שמעוררו אחר שסרא אמרו שירתן שהיא שמע יש"כ ואחר הודיע לנג
 לקיאת כל זאת כבאל כונת שירת הככבים המיוחסים ליש"כ באמרן ופאסר טעמא
 ס' הראשון הוא להודיע כי שלמות האדם תלוי בעיון ובמעשה וכדכתי' כי אם בזאת
 יתהלל המתהלל השכל יודע אותי כי אפי' ה' עושה חסד ומשפט ודקה בארץ כי באה
 חסנתי באדם ה' ועל זה הם משוררים בקרא רוממסכילים וזהירו כזוהר הרקיע על
 חלק העיון ומדריקי הרבים כככבים על חלק המעשה אשר לו נא יזכו להארת פנים
 כל א"ל לפי מדרגתו כדאמרנו במ"ר פ' ל"ע"ב שובע שמחת את פניו וקרא תניינא
 במי דאתה הוא ה' לברך וגו' מיוחס גם הוא ליש"כ אחר אשר אין אומה בעולם הנודע
 לה לקותו ות' נשאין עוד מלכדו ושהוא לברו ברא שמים בארץ רק ישראל כדא' אתה
 הראית לרעת וגומר וזה מדר אבינו הקון אע"פ ראש היחס נראש לאומותנו וראשון
 להכרת מציאותו ות' ובזכותו ברא הבה את העולם כד' יתושע בן קרח כד' פ' י"ב
 דאמר בהכרשם באברהם בזכותו של אברהם ר' עזריה אמר על הרא ר' בן קרח
 אתה הוא ה' לברך אתה עשית וגו' וכל אשר בהם כל האונקוס הזה בשביל מה בשביל
 אתה הוא ה' האקים אשר בחרת באברהם והוצאתו מאור כסדים ושמת שמו אברהם
 והכונה בדבריהם זל כי תכלית הכריאה לכבודו ותכרך כדו שיכירו אברהם וזרעו
 גדולתו ות' וכל האונקוס הזה כלומר כל המון הנבראים הנזכרים שהם השמים ושמי
 השמי וגו' הולם בזכות אברהם שנחר בו והוציאו מאור כסדי' וכסם שהוא ית' מתכבד
 בהיותו בק' ארי השמים כך הוא מתכבד בהיותו בקר' לקי אברהם והוא הטעם באומרו
 אתה הוא ה' האקים אשר בחרת באברהם וגו' והכונה במי באתה הוא ה' לברך להורות
 שהשכינה בכל מקום כד' אונשיה בש"ל ואסור ועכ' אנו מודים ליה וליה
 עינינו שמלא כל הארץ כבודו ומלכותו בכל משלה :

<p>מאנו לעבים ושמות ואן הן עב ענן איד נשיא חוץ כפי נבלים וכולהו מקראי והתימה על ב"ר סיג דלא מנה רק ה' השמים כפי' ונבלים ואפ"ש שכולם הם שמות</p>	<p>הנה אומרים יש השך סרתו סביבותו</p>	<p>העבים הללו גם הם בשירתם זו מעדי' על כבוד הית' והשגתו בתחזונו ואומרים כי עקר כריאתם הוא להיות מסך מבדיל בין הכבו' העליון ובין יסבוי הארץ וזהו ישת חסך סתרו והאי שוכתו אינו דל</p>
---	--	--

שפתי רננות פרקי שיריה פ' שירת העבים מכפרים תהלותה' פר

המרדס ראשונה ולכן סביבותיו סוכתו השבת לל לסכך עליו מלמעל' עליו נסמך לדרו' כונן השירי ולהיותם נושא' מים עבי שהקים: אל להגין תחת הכבוד העליון כי בינו לבין

יושבו הארץ ויהיה סוכתו מלשון מסך מכדיל להגין בעלמא כגון וסכות על הארץ את הפרוכת שהיא לשון הגנה והער על זה חשכת מים עבני שחקי היינו כשיתקדשו השמים בעבים ומטר יתד ארצה פעמי' רבות תראה הקשת בענן כי הוא רמז לבני סוכי כד'א כמדאה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה נגו' והשתא בעינא לבלאה מלתא דמוסתבר לי דמן שמיא תורניו ביומא דעיבא כד הוה אמינא שירת העבים . בינותיו אז בעבו הענן האמורים בתורה אס הענן מפסיק מעבוד תפלה כפסטיה דקרא או לא . וכפי הבלעד' און הענן מפסיק מעבוד תפלה וען כי מצינו שהיה מתרא' בענן לקבל תפלה ולהעתי' ולהשפיע רב טוב לבית יש' ועלכל אשר במלכו ה'אקיני במרמ' מעש' נביא ראה לדבר הלא תראס כשאת יש' ממזרים כתי' וה' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן . ובמן כתי' יהנה כבוד ה' נראה בענן וכתיב בתריה שמעתי את תלונות בני יש' וגו' ובמתן תורה נמי כתי' הנה אנכי בא אידך בעב הענן ונהגלת הבה' בדרכי טובו למשה עבדו נמי כתיב יירד ה' בענן וגומר וכאלה רבים דמנייהו נוכל להביא ראיה מעליא דעל העתר הבה' לתפלתן של ישראל ולהשפיע איהם טובה הוא בא בענן . וכ' לא דמי מוסס דעננים או הכתובי' בתורה ענני הכבוד בינהו והעננים הנראים ביומא דעיבא הם אותם שנאמ' בהם סכות בענן לך וגו' לאו הכי מסתבר מוסס דכהנהו נמי פתח לבני עער וחזקא בן גזו בהקן שנאמר כמדאהק

את המים להבי בקראו עבים על שהם חומור עב ועבוד לבני השחקים וגם על היותם מחסיכי' את האויר בהיותם מלאי' מים וכמ'ם זל כתעניית חסיד ענני סביאן וזהו ויה' אמרו בבר' פ'ג עב שהוא מעבב את פני הרקיע ופ' שמשחור זהירות פני הרקיע וע'ק הם משודרו' האי קרא המורה על אורות החשך . וענין הכתוב לעד יונבן עם מאמרס זל פ'ק דהגבה עם ואס לא תשמעוה במסתרי' א'ר שמואל בר אינא פוקס יס להבה' שבוכה כו ומסתרים שמו שנה' ואס לא תשמעוה במסתרים תבכה ובספי מפני גוה מאי מפני גוה מפני גאותן של יש' שניטלה מהם וניתנה לא'ה ד'ט' בן אמר מפני גאותה של מלכות שמי' נמי איבא בכיה קמו קבה' והא אמר רב פפא און עכבות לפני המקו' שנ' עמו וחדוה במקומו ל'ק הא בבתי גואי הא בבתי ברואי ובבתי ברואי ליבא עכבות והא כתי' ויקרא ה' כבאות לבכי ולמספר וגו' סאני חרבן כ'ה דאפי' מ'ה בכו ס'הן אראס זעקו חונה וגומר וטרס נבא א' כונ' זנו א' יסטר מואמ' זה מירדנו כלי טוב טעם ודעת בדרך קצרה לנקח קנת ממה שפי' בו הראשונים זל וזה כדי לסכך פי דוכרי שקר והענין כי להיותו הוא ית' טוב כהחלט כל ישעו וכל חסן להיטיב לזולתו וכאס' הענן גורס וכו' מתוסין כח של מעלה . אז עליה עשן באפו על אשר צריך להעצר השפ' הראוי ליורד ואכל המקובלי' ככו' העליון וכנהו אז בשם עזרתו והוא העת שכתוב עליו במסתרי' תבכה נפשי שהוא ענין עזרת נשפע ותיא' השכינה המתחסת לנפש כי באשר

הקשת

מספרים והלותה' פרקי שירה פ"ב שירת העבים שפתו רננות

הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם וגומ'
 וררשו מבאן דול בס' הרואה הרואה את
 הקשת בענן צריך ליפול על פניו שנאמר
 ואראה ואפול על פני וכדאמי דבענני
 דידן משתעו רבנן הכא וא"כ זכינו בדין
 שאין הענן מכדיל בין יש לאכנינו שבשמים
 גהא דאמר קרא סנות בענן לך אינו אל
 דרך משל בעלמ' כמשפט המקונן ומשום
 דכבר שמע ליה ליטעיהו הנביא דקאמר
 גם כי תרבו תפלה אינני שומע והמקונן
 נמי אמר לעילא מהדין קרא גם כי אזעק
 ואשוע סתם תפלתו עכשיו עשה משל
 לסתימת חלוני התפלה ואמר שהוא כאו
 פרש ענן ליסוד שלא תעבור התפלה
 וכן המחכת ברזל שהראה ה"ה ליחזקאל
 במראה הנבואה אינו אלא משל בעלמא
 להסתר פנים הכתוב בתורה כד"א ואנכי
 הסתר אסתיר פני ביום ההוא ואז בשעת
 החרבן כדו שתתקיים הגזרה לא רצה
 ה"ה שיכנסו לפניו תפלותיהן של ישראל
 ודיוקא נמי קרא דקאמי' בינם ההוא דיוקא
 דהיינו בשעת החרבן ועד החרבן בלבד
 ולא זולת דאלת' הקשה וט' מזל' ין האידנ'
 בגלותא וכינמא דעבא והלא כל התפלגו'
 והכדכות יהיו לשוא חזו וזה אינו שהרי
 כמה חסידים וישרים בלבנותם התפלגו
 ונענו כגון דניאל וחזקוני וכגון ר'א בן
 דנשא ונבא חלקיה ורב יהודה וזולתם
 מן הישרים והתמימי' דבטרי' וקראו ה"ה
 עונה אותם ונעתר לעולמנו בזכותם ואין
 ההסתר פנים אלא על דבר הגלות לבד
 כד"א אס תעורו ואס תעוררו את האהבה
 עד שתחסמן ומשום הכי לא מצינו לשום א'
 מן החסידים שנתנו נפשם ומאוד להתאמן
 בתפלה על אורך הגלות וזלתי דניאל
 משום שאותו הקן היה מפורש בס' קך

תבלת

כאשר בארס ג' הררגנת נר'ן כך למעלה
 עם היות שהכל אחדות עצמיו כדכתב
 מזהרם אסוד זל וכונת סס המקום הנק'
 מסתרים הוא דמו להסתרת עיני כנגדו
 חזו ע"ד ואנכי הסתר אסתיר פני או יהיה
 וגזרת סתר ומחסה כי סתרו ומגיניו ית'
 מסתלק ואז והיה לאכול רחמנא לילין
 א"כ האי מסתרי' ישמש עיני סתירה ויעור
 אפשר להמסיד הכוונה הזאת אל ביטול
 זונג עליון חזו וקמפלגו בטעמו של דבר
 ר"ש בר אויא ורשב"ן חד אמר מפני גאותן
 של ישראל' שניטלה מהן וכד' אחד אמר מפני
 גאותה של יולכות שמי' פלוגתייהו דהני
 תנאי אחיא בהא דגרסינן ב"ב ע"פ את
 האקים התהלך נח ד' אמר משל לרועה
 שהוא עומד ומביט באזנו שלפניו רשבל
 אוני' משל לנשיא שהוא יושב וזקניו לפניו
 ע"ד דר' חנו דריכוס לכבודו ע"ד הרשב"ל
 הוא צריך לכבודו והכוונה כי חנו דריכו'
 לכבודו יתב' בהשגחתו הפרטית כי בזק
 נפלינו לעיני כל העמים וזהו הטעם
 דקאמר מפני גאותן של יש' שניטלה מהן
 וניתנה לא"ה כי בהיותנו בגלות השפע
 בא לנו בהתלבשות השכיני' עם שר האומ'
 אשר לנו בקרבה וזהו ישראל שבחל ע"ד
 בטורה הם כדוע למשכילים וע"ד
 דרשב"ל דאמר הוא צריך לכבודו היינו
 להוסיף כי כח בגבורה ש"מ וההפך ע"ד
 העונות שגורמיה' תשת כח עד שאומרת
 קלני מראשי קלני מזרועי כדתנן ס' נגמ'
 הדין וגורמים בכ' גלות כי חזו וזו היא
 הכונה דאמר מפני גאותה של יולכות
 שמים והדר אקשו מדרב פפא ויזוקי' הא
 בבתי גזרי' הא בבתי כד' אר' שענינו בבתי
 גזרי' על ההנהגה ההשגחית שנסתרת
 ונסתלקה ונתי' בראי הוא על ההנהגה

המבנית

שפתו דנות פרקי שירה פ"ב שירת העבים מכפרים תדלותה' פה

הטבעות סכה הנה מנהג את עולמו .
 ואפטר נמי לפרש בתי בואי על הזיווג
 עליון שאינו מתמיד ובתי בראי על היחוד
 כולל בתבטל כנודע למיבינים אל שבזמן
 המרבץ הנוקא בעדר וזהו שאני חרבץ בה
 וכו' והדר אקשו נמי מניקרא ה' כבאות
 וגומר ומקוי על חרבץ בה שאז ברמו ככ
 העונונו וגם ההנהגה הטבעית לא שמה
 אז כלום בעולם ויעניין פי' מאמר זה
 באורך בס' העקרה ס"ז ובשד ס"ג ח"א .
 הדרך לכונתנו כי עם מאמר זה יפגוש
 ופה האו קרא דמוטררים העבו' והכונה
 ירא ושת חסד סתרו על אותו מקום הנק'
 מסתרים כי ההסתרה הוא ענין חסוד נהם
 הבתי גואי שסס כינו הכביה לפינו ית'
 על עזרת ההנהגה השבחוית דוימהו
 הכתוב למקום חסוד על מודות ההסתרה
 וקבצי כראמון ועל העצבות אשר בתי
 בראי כתיב סביבותיו כלומר סביבותיו
 של הלה שהם הבתי בראי סוכתו שהכונ'
 בו על זמן חרבץ בה שאז סוכך הוא יתב'
 מעבור תפלה וגם ההשגחה הטבעית
 לא שמה . והכונה בסכות בענין לך
 רצונו אתה כסית את עצמד בענין מסד
 מכדי' ונסתרת בהחבא במסתרים כרי
 שלא תעבור התפלה וזהו מלת לך וכן
 תמצא לרב גאטיו זל והוא פי' יפה ומיחם
 לויסת חסד סתרו לפי כונ' זנו' . וענין
 חשכת מים עני' שחקים יתפ"ס גכ ער'ז
 כי עי' שהחשיכו ישראל בזמן חרבץ מימי
 התנור' כביטולה שאז התנור' היתה חוברת
 שק וכן העיר הכתוב על מה אברה הארץ
 על עזבם את תנורתי היא שגרמה עני
 שחקים שנתעבו ונ' תכסו השחקים החמי'
 ממעל שלא נשמע תפלתן השמים מכוץ
 שכתו יתברך :

הגלות הארך הזה שלא נתפרש זמנו
 עליו נא' אס תעירו ואס תעוררו וגומר
 כדלע' אמנם על כל שאר הנרות שלא
 יבואו על הצבור בודאי עינו קב' עליונו
 עינא סקחא דלא נא'ס ונטיר תדירא
 כד'א הנה לא ינוס ולא ישן שומר יס'ול
 מלא הוא בתוכחות ואף גס זאת בהיות'
 בארץ אויביקם לא מאסתו ולא געלתים
 וגו' נא'ין כה' אקינו בכל קראנו אינו ומקסיב
 את תפלתנו בודאי נא'ין הענין מכדי'ל
 ולא המחבת ברזל מפסיק אל החטא כד'א
 כי אס עונוי תוכס היו מכדי'ל' וגו' (והוא
 יתב' כל יעשו וחסנו להטיב כמו שכתב
 פוס ממלל רברבן הרמ'ע זנו'קל בנוט'
 מלת מחבת שהיא מונחח חרסבזיון תכין
 שהגס סבר' כמאזים על ישר' הוא ית' היה
 עוסק בחיקונו של עולם) גז'ה ספיר
 קאמר ריב'ל כפ' איך עומדין ראסי מחינה
 של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהן
 שכשמים והלכתא כוותיה כראית' כפ' אנ'
 באמרין דמיתו להו רבנן למל' צוה דרוב'ל
 גבי ברכת כהנים דאפי' מחינה של ברזל
 אינה מפסקת ויהי פסקו כל הפוסקים
 וכמו שרקקו שפי' התום כפ' כינד מוז'ן
 נאע'נ' דכפ' כל גביות משמע דמחיתה
 מפסק' לענין צדוקי ל' לאו למימרא דלית
 ת'בתא כוותיה אלא משום דלאו אורח
 ארעא לצוללי דבר שבקדוש' עיר דמתכנפי
 להו ל' בבית אחד משום דקדמא שכינה
 נא'תיא כראיתא בפ' דברכות נא'ינו מן
 קראוי למצחוי קמי מלכא בפירוד משום
 דברוב עם הדרת מלך ולא כ'ע' גמרא
 במירי דמח' אינה מפסקת נחתו למטעני
 ולזמן דברים שבקדושה ככה נאע'נ' דליכא
 עשר דמיתו לתפל' השנ' ולפ' כלע'ר דרב'
 זה הלכה נא'ין גמדין כן נראיה לזה דהלכ'ב

מספרים תהלותה' פרקי שירה פ"ב שירת העבים שפתו רננת

את המגיה הגם שדברי פי חכם חן מע' המכר
 כלו ויכן זריכים חזוק כי כולם ככוחים
 לחבין וישרי לחובאי דעת הלח תקאו שחלת
 עב' בלפח בית ד'ל' בם שהפליגו בה' שהשקה
 הואי לדלקוח ולח כחית מתחלפת במש'ה
 שכן התורה נקר' על שמו כד'ל' זכרו תורת
 משה עבדי יען כי אמר עצמו עליה כמש'ל
 במדרש עד כאן הגיה'

וניחא לר' פרש דמתחסת שפיר השירה
 הזאת על הכונה שאמרנו א' העבי להיות'
 מורים על הסתרת ההשגחה וזה עד
 דר'מ'גם כילא תורו לנו חבירי דרש
 בכר' פ'ל'ו והוא יסקיט ומי ירשיע ויסתר
 פנים ומי יסוהנו ועל גוי ועל ארס יחד
 והוא יסקיט מעולמו וסתור פני מעולמו
 כדיון שמונתחין כילה על פניו ואינו יודע
 מה נעשה מבחוץ כך אמרו דור המבול
 עב' סתר לנו ולא יראה שהכונה בו דרך
 פשט כי הוא יתבר' משקיט עצמו מלהיות
 יושגיה בעולמו וגם מסתור פניו מלהשג'
 בעולם ובזה בשאר העולם למקרה על
 גוי ועל ארס יחד כלומר בין ההשגחה
 על הכלל בין על הפרט כדיון שמונתחין
 כילה על פניו וכו' כלומר מתחלה היה
 יודע ושוב שס סתר לו כלל ידע במעשיה'
 ומינים למקרה עם היותו יודע בפרטיה'
 כך אמרו דור המבול עבים סתר לו שה'
 משיס ענין וערפל סביביו דרך משל שלא
 להשיגיה על העולם עד סכנת בענין כך
 מעבגור תפ'ל' והיא הכונה באומרנו ויסתר
 פנים שמש' עבים בכונה לכלתי השגיה
 בעולם ויש בין משקיט למסתור כי
 משקיט אינו הסתרת השגחה בהחלט
 וכונה אבל מסתיר הוא הסרת השגחה
 בהחלט וכונה כדמפרש במשל שהביא
 ועפ'ר אפשר לר' לומר כי משקיט הוא דוגמ'
 לבתי

רונחת הוא דיחד שהוא חזן לבה מצטרף
 עם הצנור אשר בנה לענות עמקה בכל
 דבר שבקדושה וכן עמא דבר וכן פסקו
 הטור וכו' א'חסי' ב'ו' עוד שכתב וראיתי
 לחזק את כל דבריו הנזכר בפי' הרד"ק ע"פ
 המחבת של ברזל דיוחא קולל סס וענין
 קוד הברזל משל לב' דברים האחד לחזק
 הברזל שלב ישראל חזק כברזל והשחרות
 לשחרות הברזל משל לענוונותיהם שהם
 שחורים וכענוד' כמו שדומה אותם לתאבי'
 השחורים וזה דחוקים מלהלבין וזה
 מנדויליס בינס לבין האקי' כקיר המכריל
 בין בית לבית וענין זה הכינות את פניך
 ליה כי פני ה' אלהים הם יסובו איו' הדרך
 לעניינונו בשירת העבי' מעני' ליה לאינים
 בהתקדר השמים בעבים למלאות עצמו
 יראה ורעד על כבוד העליון המתגלה
 בעולם השפל והמוטא מנוגע להיות מנוגע
 האור ממונו כד'א עב' סתר לנו ולא יראה
 זכה' כי אם ענוונותיכם היו מנדויליס
 בנייכם לבין אקי' ויירא מאד אז מן הדיון
 סתרי עינינו ראו כמה אנשי' ובתי' ועיירי'
 הלכו להם לטמיון ביום זעם כגון באבני
 הברר וזקי' וזועות וכיוצא ואבני אגבים
 דיהושע וכו' וזכו למי שלא ראה מאורות
 מוימיו וזכין צריך הארס שירא מאד
 לעצמו ועל כל העולם כולו כי לא די ראו
 עלמא בדינא קוימא אלא שהוא בהסתר
 פני' ג' כד'א סכנת בענין לד מעב' תפלה
 ולכן העת הוא להגין על עצמו ועל כל
 העולם כולו באיזה מנהג ובפרט בדת כי
 היא אור כד'א ותורה אור ויפסס מאד
 במעשיו ויירא מאד מן הדיון בראותו את
 להט חרבו של הבה מתהפכת בעולם
 כד'א אם שונתי ברק חרבו ויסבר באון
 יצרו הרע ויפסס עקמימות לבו בשמענו
 קבל

שפתיו רננות פרקו שירה פ'ב שירת העבים מספרים תהלותה' פו

לבתו בראי ומסתיר הוא דוגמא לבתי
 גואר כראמון לעיל כלומ' כשהנה' מסתיר
 פניו אז מעלים ההנהגה ההשגחיות אך
 נשא' הקסקט כול' לא יבצר ההנהג' הטבעית
 אם לא בשעת החרבן כדכתבנו' ועי' על
 גוי ועל אדם יחד אפשר שכונה' הקשגחה
 הכללית על גוי שהם כלל' האומות ועל
 אדם היווני הפרטית שהוא על יס' סנקראט
 אדם • א"נ על גוי הם יס' גוי א' בארץ שגם
 כי הקשגחה בהם פרטית עליו היא כמו
 כללית לגבי הצדוק שהוא האדם האמור
 בקרא' המושגח בפרטו פרטות כבוד עי'
 הדרך לכונת השירה הנה פשוטן של רבתי
 חשכת מ' הוא כראמון חסד ענני סגיאן

קול הרעמים וכדגרסין' פ' הרואה א"ר
 אכסנררו ארז'ל לא נבראו רעמים אלא
 לפסע עקמומיות שכלב ס' וקאקיס עשה
 שיראון מלפניו ולכן בראות האדם את
 כל' לא צריך שישים א' לבד לעשות תשובה
 ויעשוק בתורה וכו' ונכל' יון הרין ויגין
 על עצמו ועל כל העול' כולו שלא יגרמו
 החטאים חו' וכו' ויהי גדול כח בעלי
 תשובה שעבירות. נעשנת להם כזכות
 אשרי אדם מפחד תמוד' (שהוא באמת
 נק' אדם לשון חסיבות יען כי אחז במדת
 האמת ברמוז ברת' הג' מלות) ויזכה
 ליינות נבועים יזלסקר בהוכלל

מוהי והענין כי החסד הנראה בעבים הוא נוספי המים שבתוכן כי העבי' עממן כשהם
 דוקבין הם בראים לבנים וע"כ הם כאלו אומרי' שהחסד באלהם נוצר המים הכנוס בתוכם
 שאז הם עבים ומשחקים בין השחקים והארץ • והנ' אותה לרז' בתנב' א' אומר חשכת
 מים ובתנב' א' אומר חשכת מים • בשעה שהענני' טועני' את המים מחשיכי' מן המים
 ואז' חשכת מים • חזני' לעולם ללך באמר חשכת מים וחשכת מים • והרב' ר' מ' מטייראני
 פ' ופה על עבי' שחקן' כי בקראו עבי' שחקים כמו שהשחקי' שחקים מן לדיוק' ל' ל' כד
 העבים מנוח' מן לעולם • א"נ וכן הפ' הזה אחרי אשר נעדר עלינו מדכתי' ונהורא'
 עניה שרא' נאיד' כתוב ישתחד סתרו • אבל הכונה כדכתבנו בתקונים שהחסד הנז'
 כאן הוא אור בהדרגה אלא שבערך אורו ית' שנעלם יותר בקרא' חסד • א"נ בערך
 שהתחזני' אובס' יכולים להסגור כמו העטלף שהחמד בקיר לוי' כחסד וחשד לאור
 בענין זהו ישתחד סתרו עש' היותו אור גדול לכנסיה כתלג' חור' וזהו סביבותיו
 סוכתו כד' שלא רש' לכו' חזוני' כד' ועל פי הרב' ר' ל' פ' יפה תרב' בעל כפי
 וקר' מאמרם זל' שאמרנו בשר' פ' ד' מקיבן היה החסד הקנול' ויהודה' נר' נחמיה ר' אונ'
 מחסד של מעלה שבי' חסד סתרו נר' באומר מחסד של גיהנם שהכונה כד' ר' נחמיה
 סבר כשמונו ויהו' חסד חפלה ממטה ועד' נס' לכל בני ישראל היה אור במושבנות של
 מנהיים נר' ס' מחסד' של מעלה יס' חסד סתרו שהוא אור בהדרגה מאד שנגלה הב'ת
 בו על המזרחי' ולא יכלו לראותו כעטלף הזה ער' שהיה להם חסד גדול מאד • אמנם
 יס' קדושים ומוכות משה ואלהן תערב' לבשם האור והוא וזהו ולכל בני יס' היה אור
 במושבנות של מנהיים כי החסד שעל המנהיים היה אור לישר' שעי' אור הבהיר החסד
 עיניהם ועל' באמר' ברשעים שמים חסד לאור' ואור לחסד' כי מעשיהם אשר במחסד
 שמים אז' חסד לאור' בעיניהם וזה מחייב להם היות האור הבהיר והמוחזר לבפנות
 חסד בעיניהם כי לא יכלו לראותו וזהו חסד לאור' חסד' נעשה האור הבהיר חסד
 למצדדים

פרקי שירה פ"ב שירת העבים שפתי רננות

למזרחיים וכן לרשעים שמצתו בג' ימי אפלה כי מיתתם היתה שלא וכל לעמוד באור
האור הבהיר ויזאה נשמתם ומתו ומתוך הרבדים האה אשאר לי להבין הטוב כונת
הכתוב רכ זיב זרח בחמד אור לישרים חנון ורחום ודווקא כי הענין הוא שמתוך תורה
ומצא שיעוס האדם בע"הו החמד והאש' יזרח איהם הבה אור חנון ומנחם ודווקא קרא
לומר לישרים כי בקס נאצי' ישר וחזו פניך • א"כ זרח מתוך החמד שמחמד אדם פנו
בתעניות וסביגי ועסק תורה האור הבהיר כאמור עד דארזל עם קוונותיו תלתל'י
שמזרות כעורב • א"כ זרח מתוך החמד שמחמד א הרשעים שהא האור הבהיר
כמיזב'ר וא הדווקים מאיר ומזרחים ונהנין ומתעריב והכל מאתו ית' שהוא חנון וחונן
לאשר יחונן לבבנו הכובש את יצרנו ועל היתו רחום לרחם על העשיר השמח בחלקו
ועל היתו דרוק לתת לחכם הלמד מכל אדם כדקתו בחלק השמור לו מסונו • והנה
מנינו שהראה הבה רומא להארה הזאת בע"הו כראית' כשר' פ' פ' זול כשהו רבותינו
בכשאים לעבר את השנה היו בכשאים יזקנים בקיא' לכה' ואב' בר עמיה ונועלים את
הר' לתת ונשאים ונותנים בדבר כל הליכה כחצי הליכה אומרים לאב' בר מוקשים
אני לעבר את השנה שתהא השנה הזאת יב' חרש גזר אתה עמנו והוא אומר להם מה
סבדע'תם אף אני עמכם באותה שעה יצא אור מכית המדרש ונא לפניהם וקו
יורעים שב' תרצה להם האקיש שנא' זרח בחמד אור לישרים מה שחם גזרו' הבה גזר
עמיה שנא' אקרא לאקיש עלינו לא גומר עלי • וגם כי המדרש הזה ארנונו מסכים עם
הא' לה ויענין כשר מה' קה' לרמב"ם זל עלו הררשה תדרש וממונו בקח להורות על
בונ'תו וטעם להוראת הרומא הזאת בעבור השנה לפי שעבור השנה הוא מטכסמו
מלכות שנים ליב סדר השנים על מכוון כדכתב רש"י זל פ' דסנהדרין • ואפשר
במי לומר כי היתה היתה נקרא' שנת החמשים כדכתבו בתיקוני' הוא עולם החירות
והממל' ורי בזה הערה למכונים • או אפשר נמי שהכונה בהאי סידתא לומר שאע"פי
שנים חד' סדרו כראמין עלו מתבלה ומתראה כבודו ית' בענני כבודו הנקראים
סוכות כדכתבו כי בסוכות הושבתי את בני ישראל אשר הם סוככים את היכל הקדש •
ומעין זה נ"כ נראה כבודו ית' במתן תורה אשר אז היה חשבת מים עבי שמקי' כדכתוב
גם שמים נטפו גם עבי' נטפו מים וכה' אף שמים נטפו וגו' ומעין זה מצאתי למנהגים
לשך זל • א"כ סביבותיו סוכתו הוא סוד לסוכת דוד הנופלת והדבר ידוע כי רוספות
הסוכה הם ב' אבות וקרקע הסוכה היא המל' וגם הסוכה דהיינו הסך היא אומא
עילאה שחופפת וסוכת על בנייה ונשעת החרבן גרם הענין שנתגלית הסוכה הזאת
ונסתלקה אומא עילאה מעל בנין באופן שנשארה הסוכה הזאת ורוספותיה בלא
סך הסוכך עליהם והוא הגורם חשבת מים שנחשבו כי מימי החמד העליון ונתעקב
השחקים שסוחקי' מן כי ביין שאור היתה סוכת עליהם הסתיר
פנים נתראו לחזונים עד שפי' רזל על ויראו כל העדה כי גוע
אהרן את ויראו לא ויראו שבסתלקו מעליהם ענני הכבוד
בסביל מיתתו של אהרן • והוא מה שרבינו
בזה בעזרת האל העזרה ברין :

שפת רננות פרקי שירה פ'ב שירת הרוח מספרים תהלות ה' פז

שירת הרוח נשאה הרוח מירדת
הרב ר' משה מטירח'ני זל
ואנחנו א' מקו אשר יהיה שמה הרו' ללכת
בגירסתנו נלך ובאמר כי עניינו של רוח
הוא אמגורת ריגוח וכן
בכר פ' יט דרשו לרוח
היום לרוח היום וכן
כן לפי שכל הנבראים
באות נפשם שואפים
רוח ובלערו אין להם
חיים נוסף על שהוא

פסוק

זה יפק בדרם ככה פ' שלח
לך על השכר שתן הבה
לדוקים ל'ל' ונדרש ג'כ' במס' מנחות פ'
הרו עלי' עשרתן על קצון בליו' וב' הדרשו'
הללו כא' טובים יען כי
עו' הקצון גלות ושכר
טוב שעתיד הבה ליתן
לעמו ישראל אשר כולם
דוקים ל'ל' יתאמתן
דכרו הית' והבטחתינו
ל' ישראל יודע אמנתנו

רוח אומר אומר לצפון
רננו ולהיטן אל
רחלאי הביאו בני מרחוק
ובנותי מקצה הארץ ;

בכל העול' ואע"ב דהדיון קרא בדרם באופן
אחר בריש מס' תענית עכו' הלא בה
דכרו כאש וגו' ומפסטיה דקרא משמע לר'
באו הם יש' מופקדים בגלותם ביד הרוח
וע"כ בסיתעורר הבה' לקצן גולת אר"ל
אשר היא בארבע רוחות העולם יענדר
לרוח ויאמר לצפון תני' וגומ' וכזה יודע
גדולתו ית' יען כי לא במדת הבה' מדת
ב'ו מדת ב'ו מכה באחד ומרשא בא' אמנם
הבה' במה שמכה מרש' וכמס' זל ע"פ ימיוך
ה' באדרי בכח ימיוך ה' תרעץ אנוכי וכן
ע"פ מחצתי ואני ארשא ובזהר שלח לך
וכן הדבר הזה באותו דבר שהגלה הנה'
את יש' באותו דבר ממש הוא מקבצם וכפ'
בדבר ג'כ' ובלה לעכ'ס בבת' א' בגלות
יש' כתי' כי בארבע רוחות השמי' פרשתו
אתכם ועכשיו בקצון גלות עו' הרוח
מקבצם והיינו דכתיב אומר לצפון תני'
ולתימן אל תכלאו' ואז העכ'ס וג' עו'
הרוח הה' תזרס ורוח תשאם נסערה
תפיץ אותם ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל'
תתהלל' והיו מחשב דבר גדול ויתר
שאת יש' לו לרוח טפי מכל שאר הנבראו'
כי משתתף הוא עם האדם בשיריו שתוף
גמור מפני שמתדבק בו רוחא ברושא ולא
לחנם

משומר להיות ריגוח והגלה בקצון גלות
בדממשע מוסרתו וקרונו לממוע כי על
המלאכים אתמר שעליהם באמר עושה
מלאכיו רוחות ובשעת הגאולה יהיו הם
הנושאי' ומאספי' ברחי' יש' ונפשות יהודה
מעין מה שהיה בימי זאתנו ממזרים סב'
יאשא אתכם על כנפי נשרים שהם נשרי
המרכב כדכתבנו בסירת הנשר יע"ש
ואולי שזהו השו' על משיח דקצו שיתגלה
לכ' סגן רוח כדאיתא בכ"ר פ"כ ופ"ח ורוח
אקים מרחפת זו רוחו של מלך המשיח
כד"א ונחה עליו רוח ה' . וכזה ביחא לר'
מה שפי' התנ"ל פ"ק דעכ"ס על קרא כי רוח
מלכנו יעטוף כלומ' רוחו של משי' מתאחד
לכא' עד שנסמות אנו עשיתי שיכלנו כל
הנשמות שבגוף בדמסקינן התם . אך
לא מטעמייהו שנסתייעו מקרא הרוח
אפינינו משיח ה' והא' קרא בראשיהו המלך
בתי' ויתר נבון ללמוד מהדיון קרא הרוח
א"ף מרחפת כדלעו' דדבר הל' מעניינו
הוא . ואולי בני שלמותו של משיח ברוח
הוא ג'כ' שזכה לרבנות רוחא ברוחא .
ובזהר פ' יורא אמרו אבל בזמנא דיפקון
יש' עגלותא זמיון כולוהו דרבי' עילאין
למשרי עליה כדקא יאות וכרין יודעין
כנלי

מספרים שהלותה' פרקי שירה פ"ב שירת הרוח שפתי רננות

כנלי עלמא חכמתא עלאה וקרא מה
 דלא הוו ודעין מן קרמת דבא דכתי ונחה
 עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה
 וגבורה רוח דעת ויראת ה' כולתו זמירין
 לאשראה על האי פתחא תתאה דריתו
 פתחא קאהל וכולתו זמירין לאשראה על
 מלכא משיחא לתתא בנין למידן עלמא
 דכתיב ונשפט בצדק ד לים ונשפט הכתוב
 כדכתיב מיהרס אשד זל כי תמנא מנח
 רוח ה' ותתמיד בו כי יהיה שלם בכל
 חלקיו על הנשמה אמר רוח חכמה ובינה
 ועל הרוח אמר רוח עצה וגבורה ועל
 הכפס אמר רוח דעת ויראת ה' ועל החושי
 אמר והריוו ביראת ה' כהנא ונקא
 שהכיר בחכמי ישראל שלא קראו קם ברוח
 בגריהם וכוונתו של משיח דקנו יתפסט
 על כל ישראל להשליטם גס הם ברוח זה
 כדכתי' ואת רוחי אתן בקרבכם ואין לד
 דבקו גדול מזה שיהיו שרוס למשמעתו
 של מלך בלי שום מונע וכדארזל במד
 סוף פיז אל הבה ליט בעת' עי' וזה אתם
 פירשים מן המנות ל ל בני עקרו מכס
 שב' ואת רוחי אתן בקרבכם וכוזהר
 פי' יחי בני אמרו מן קרמתא לח וכלין
 למחמי אפי' שכנית' עד דיהיב קבה רוחא
 דיליה לקו' ר' חייא פתח ואת רוחי
 אתן בקרבכם לבתר חס בתקנתו תלכו
 ואת משפטי תשמרו ועשיתם אותם מן
 בתר דיהיב רוחין בכון וקדושה בניימי
 תהבון ותתקבון הרי בניינו למידן על
 מעלת הרוח יאה למלך המשיח ולכל יס'
 בכלל וכן ארזל בחול השפע על המוכן
 וכו' וכל זה כפיתו ופרח לענינו של מר
 אבה זל בסירה זו שפי' על אלקי הרוחות
 ועם' אחתין לתאי סירתא הנה נרד עיין
 למה לא הזכיר הכ' אף צפון ודרום והכיר

מזרח

לחנם עשה לנו הבה את כל השבח הזה
 וענן כיו הרוח מזמין הוא לעשות שליחותו
 של מקו' בשעת החזיה ב' כסכן אמ' הבה
 ליחזקאל הכבא א' הרוח הנבא בן ארס
 ואמרתא הרוח בה אמ' ה' אק' מר' רוחות
 בנאי הרוח ופחי בהרננים האה ניחוי
 ויש לרקק על כפל לשון המוני בהרין
 קרא בתתלה אמר הכבא א' הרוח וכפל
 ארז' ואמר הכבא בן ארס ואמרת אל
 הרוח וכדארז' המור דלאו נכחו הוכפלי
 המלות הללו ונהל' ער שעל ב' סלמות
 שעתיד להסתלח בהם הרוח רמו הכתוב
 הא' הוא קבון גלות וזה' הוא תחי' המתו'
 ולכן נרד' הארס מאר' לזהר בסירת
 הרוח כרי' לכוונתו בסלמות לפני ה'ת
 ולאמן את כחותיו שיוכל להיות באמן
 בכל שליחותיו ובס' ע' ע' ע' ע' ע' ע'
 עקרו' לאמונתו וגם על הכ' שהא' הסכר
 כדאמרנו רבן בזה' גא' תתמה בכל אה
 כי' כו' וכזה עושה הבה סלמות רבות
 ברוח עד שגורס ממנו מלאכי כרא' עושה
 מלכותו רוחות וגדולים מעשיה' עד אן
 מקר' כרוך חסר ברא' הכל ברננו ונפש
 כל חי בידו ומשלם סכר טוב ליהיו ית'
 סמו' לעו' למי' עולמים ולנח' נח' אמן
 ודואיל ואתא לידן עני' בא' דרוחא עס'
 שייכותא והקבון גלות נימא ביה מילתא
 דמן' מ' יא' אחמי' ליוני' נ' ל' תנוז' ס' פ'
 בקראי' פ' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס' ס'
 היתה זאת והוא מוכן לעני' ננו
 בוסבם אנל רז' שפנחם הוא אליהו
 והרבה ידוע ג' שלעת קן ישלח הבה
 איהו' נחמינו במאמ' מלאכי חותם הב' יא'
 הנה אנכי שול' לבס את איה' הנביא לפני
 בא' ויש ה' גדול והנורא' והנה כשאמר
 אבה למרעה עליה אתה העברים וגומ'
 ה' תכלל

שפת יונות פרקי שורה פ' שירת הרוח מספרים תהלות ה' פח

ימרח ומערב - וניחא לי טעמא לפי
 שהשכינה במזרח או במערב והיינו טעמא
 דאבא בנימין פ' דברכות שהיה מנטער
 על מטתו שתהא נתונה בין צפון לדרום
 כדכתב רש"י ז"ל ס' והיינו הטעם נמי
 שאין כפוף אל בין צפון לדרום או איפכא
 כדאמר התם להכי לא אצטרך לצנות
 על אל הרוחות של מזרח ומערב כו' אמת
 מלכס עליהם - א"כ אפשר לומר דדוקא
 על ב' אל הרוחות דרום וצפון מעורר את
 הגאולה כי רוח צפון היותר נוח שבכולן
 שאמלא היא און העולם וכול להתקיים
 אפי' שעה א' כדאמרינן פ' כל הגט והיינו
 טעמא דלא מלו ישראל במדבר לפי שלא
 נשבה להם רוח צפונית כדאית' פ' הערל
 ורו' דרומית אף כי הוא קשה ומכולץ ע"ז
 הנה הוא מתוקן ע"י הבן כן המעמידו
 כדכת' המביתך יאמר בן ישראל כפיו
 לתימן - אבל רוח מזרחית הוא קשה
 שמתק כל הרוחות מפניה כדליפו
 מקרא דוימן אפי' רוח קד' ארזית וכפ"א
 ברוח קדים עזה כל הליכה וכתוב נמי
 ברוח קדים תשבר אביות תרשים ולע"א
 שלעולם היא קשה לבני ח' כדאיתא פ'ק
 דיומא ועל רוח מערבי שמענו דלעולם
 קשה לבני בבל כדאמר' התם - ובפ' לא
 יחפור נמי אמרינן אמר רב יהודה ג'ר
 יערוף כמט' לקחיו רוח מערבית הבאה
 מערפו של עולם כשעירים עלי דשא רוח
 מזרחית שמשעתך את כל העול' כשעיר.
 ופיר' ש' ז'ל ששמע יוערפו של עול' מחזקו
 של עולם על שם שהשכיב במערב ואפשר
 נמי לומר שהוא על סם חזקו של אנתו רוח
 שהוא בחזקו של עולם - אשר ע"כ בחר
 לביה ב'אה הב' רוחות צפון ודרום להביא
 בניו מרחוק ונבנתיו מקצה הארץ ובמ'ר

התפל' או הרועה הנאמן עלינו לפני ה'ת'
 שיפקו' אים על העדה וראוי לשו' לב מט'
 קרו ליה משה לקב"ה הבא בתפלתו האקי
 הרוחו לכל בשד וכי עד השתא לא ידעינן
 ביה הוא אפי' הרוחו לכל בשד והלא בסד
 הברכות שאנו מתפללים בכל בקר אנן
 אומר' בסדר אפי' נשמה שאתה הוא רבון
 כל המעשי' ארון כל הנשמות ומאי חדושא
 מחדש באן הרועה הנאמן בתפלתו זאת'
 והנל' ע'ד לומר שלעולם מרע'ה מתחלה
 ועד סוף ביקש רחמים על ביאת משיח
 צדקנו - מתחלה אמר להב' שלח נא
 ביד תשלח ומפרשי' ליה רבנן להאי קרא
 ביד תשלח בלומר ביד מי שעתיד אתה
 לשלח באחרית הימים דהיינו משיח
 צדקנו והשתא בסוף ימיו נמי על זאת
 התפלל החסיד הזה על הגאולה ועל
 התעורה דהיינו שישלח משיח צדקנו -
 וביאור הפ' הוא ע'ד דאמור רבנן אין בן
 דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף
 ויהדר ידועג' הא דאמור רבנן במקום
 אחר כי נפש מרע'ה היתה כוללת כל
 כללות נשמות הם רבוא ישראל וכי נרמז
 כפ' ויזכור ימי עולם משה עמו עברו לא
 נאמר לא עמו מלמד ששקול משה כנגד
 כל ישראל ותיה להם נפשו כערך בחינת
 שורש האילן אבחינת הענפי' שע"כ השפע
 טוב חזק ממנו ועליה להטיב להם ועתה
 מאחר שאמר לנו ה"ה למרע'ה שיאסף א'
 עמיו עמד משה מרעיד ומתמיה על
 הנהגת עמו יש' איד תהיה לאחר פטירתו
 ויהי קאמר ליה לקב"ה עד השתא הנהגת
 עמד ישראל אחי' שפיר על ידי משום דאנא
 גופא דאנא ברם מכאן ולקבא אס יתנהג
 עמד יש' עי' שליח הנאצל ממנו הוא דוגמת
 ענף האילן ככז' ומתלא אמר אנו לבית

מספרים תרלוהה פרקי שירה פ"ב שירת הרוח שפתו רננות

שכולם ראשי כי כל א' ודנו להשתרר זה
 על זה ולא הנה הנם כצאן אשר אין להם
 רועה ח"ו ולכן אמר משה קמיה דקב"ה
 ופקוד ה' אפי' הרומות לכל אשר על
 העדה כלומי ופקוד על הער' האיש הרמוז
 אשר בו כלולים רומות כל אשר דהיינו
 יצוסיח שהוא תקון אד' הרעצמו כמה דאמו'
 רבנן אין כן דור כא' עד שיכלו כל הנשמו'
 סבבין דהיינו בגופו של אד' הר' וכו'
 יתעלו יש' עליו רב כי נפשו לא ימאזן
 לא נפשותיהן של ישראל וברוחו של משיח
 אשרו רומות כל אשר דהיינו כל שעולם
 גולו והיינו דאמ' הנביא הן עבדי אתמוך
 בו בחידי רצתה נפשי נתתי רוחי עליו
 מספט לגויים ונביא וכת' לקמיה לא יכה
 ולא ירוץ עד ויסיס בארץ מספט ולתורתו
 אויס ויחללו וגו' ועו' כתיב לקמיה אני ה'
 קראתיך בצדק ואצדך ואתנך לברית עם
 לאור גנים ופסוקים רבים כאלה יש שנבאו
 הנביאים על משיח דקנו שאליו גויים
 ידרושו וישתעבדו ואין צורך להאריך
 בזה רק נחזור לענייננו כי כונת מרעה
 בזה הית' לבקש מות ה' על ביאת משיחנו
 גזאו שאמ' ופקוד ה' אפי' הרומות לכל אשר
 איש על העדה אשר יצא לפניו וחסר
 וצא לפניו וחסר ונביא וחסר וביאס
 גהר' רוע כי מלך המשיח יצא ויבא לפני
 העם וה' בראשם כמאמר הנביא ויעבור
 מלכס לפניו וה' בראשם והנה עזה
 פכה השיב ורמוז לו לזרעה כי קודם
 שיבא משיח כן רוד' וצדק עלמא למשיח
 כן יוסף והיינו דאמר ליה קח לב' את
 יהושע כן נון איש אשר רוח בו וסוכת
 את יוד' עליו כלומר א' תורה משה אם
 המנהיג סיבתו את עמו אחר כך הוא כמו
 ענף התשתעף מאלכך כי הלא תדע כי

פ"ב לא עמרי צפון מלמ' שהרוחו עתידות
 להכניס קבאח זו עש זו רוח הדרום אמר'
 אני מביאה בלות תימן ובלות הגדה וכל
 הדרום ורוח הצפון אומרת אני מביאה
 בלות צפון והמקו' נותן שלו כי ביהם והם
 בכנסות נפתח ח' לקיים מה שנאמ' אמר
 לצפון תני ולתימן א' תכלאי הביאי בני
 מרחוק וגו' אפשר שכונת' זל במלציה זו
 כי הדרום שהוא הרוח המיוחס א' החסד
 הוא רמוז למרת החס' החפנה חסד שתקל'
 הבאולה על שמה וצפון שהוא מיוחס
 א' הרין הוא רמוז למ' החפנה גם היא
 שתקרא הבאולה על שמה וידענו הכל כי
 ברין יהיו נבאי ובהנה נתן שלום ביניהם
 עד עושה שלום במרומיני וחמור וסוקס
 בכנסות נפתח א' וכו' חולי רמוז לשתמי
 עולם היא היסוד ונקרא בלשון רבי' מפני
 שנו רדך ימין חסד ורדך שמאל גבו אב'
 למל' שהיא פתח לעיני' נצח והוד העומד'
 עליה ועיני' כספ' והיינו נמי כוננתס
 אל התם וכנ' קר' לט' ובמ' א' סתד רבה
 סוף פ"א אר' יוסי כסס ר' בנימן בר' לוי
 לשי טבעהו בזמן שרעה דרומית מנשבת
 אין רוח צפונית מנשבת ובזמן שרעה
 צפונית מנשבת אין רוח דרומית מנשבת
 אבל ל' אמר הנה אני מביא אגרסטס
 בעולם שמסמכות בו כ' רומות ה' ר' אמר'
 לצפון תני ולתימן א' תכלאי הביאי בני
 מרחוק ובנותי מקמה החרץ כוננתס זל
 על כי בעול הזה מרת חסד וקרי' אינן
 משמעות ומסמכות יחד אבל ל' הנה
 מביא רוח אגרסטס אולי הכונה על הרוח
 חרסה אשר יין בקרבנו ומל' הארץ רעה
 את ה' בארץ ססתי המדי' ישמשו ויסכימו
 כא' על הבאולה ועל העושה ויערן
 בריכי חנו למודעו על חס' קרא רקאמר

שפתי רננות פרוקו שירה פ' שירת הרוח מכפריה הלה' פט

על צפון תני כקם עסה ועל תימן אל
 תכלחו כסב לא תעסה ודעת רס' בזה
 שהוא כמו עורו צפון ובואו תימן סמתוך
 סרנח צפנית חלטה צריכה חזק לכך
 כתיב בה עורו ותני אכל דרומית שהיא
 רוח חזקה ואינה צריכה חזק כתיב בואו
 כמו שהיא וכן א תכלחו ומוהרס אס'ך
 כתב כי על הצפון שהיא מ'ה סמ'ת פתח
 הרעה אצטרך לומר תני שבסמ'ה הקסך
 להטיב אך לתימן שהיא חסר א אין צריך
 לומר לכו' א תכלחו מתת מנהגך הטוב
 וכזה' ס'לח לך תירמו וז' לא פוק וחמו
 עובדך דרחמונו דעבר קב'ה במה דאיהו
 מחי ביה יתוב אסונת'ה במה מחי בשמאל
 ביומא קריב וכשמאל מחי במה דמחי ביה
 יתוב אסונת'ה לעול' מצפון תפתח הרעה
 ובצפון מחי ומתמן נפקין כל דינין וכל
 גזירין קסיון וביה שרי כל אברטוב וכל
 טיבו דזמין קב'ה למיהב ל'שרא לזמנא
 דאחי קרי קב'ה לצפון ויניו ליה בד' יהבית
 כל טיבו וכל אבר טב לבני דסבלו במה
 בישינ בהאי עלמא על קדושת סמי הב
 אברין טבין דיקבית בד' ההד' אומר לצפון
 תני ולתימן א תכלחו וג' וכי ארחא הכו
 הוא וקא כל ברכאן מסטרא דדרום וכל
 טבין דעלמא מדרום נפקי ואיהו אמר א
 תכלחו אל' בהויא שעת'ה ותער קב'ה
 לאברהם וימא ליה קוס דקא מטא זמנא
 דאנא פרוק לבנך ולמיהב לן אבר טב על
 כל מה דסבלו בגלות'ה ונגו דאברהם
 איה בזבניו דלהון דכתיב אס' לא כי צורס
 וכרס דא אברהם הנה ליה במאן דלא
 טב בעיניו ואחוי ברמיה כמה דילקון על
 מוכיהון יתיר וימא בגו מוכיהון גבו
 מחט'הון אל קב'ה לאברהם ודענא כל'ה
 איהו מ'ה דאמרת לחספין אנא אוף הכי
 לאנפין

צריך עכ'פ סיבא מקורס מסיח בן יוסף
 וילחם מלחמות רבות כנודע ולכן אמר
 לו קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח
 בו והדבר ידוע כי יהושע בן נון מבני
 בניו של יוסף היה ומסכתו של אפר'ו היה
 ומוכן על המלחמות היה שנלחם עם ל'ה
 מלכ'ו ויהיינו דאמר קרא איש אשר רוחו בו
 היינו רוחו של מסיח בן יוסף ודבר זה
 הוא רמז ג'כ בס' וזו את יהושע וחזקהו
 ואמרתו כי הוא יעבור לפני העם הזה
 והוא ינחיל אותם דהיינו יעבור עתה
 לפני העם וגם ינחיל אותם ל'ל וזכו
 עוד קב'ה למטה שיסמוך את ידיו עליו
 ויברכהו כדילקאניל מן הרוח אשר עליו
 דמטה עליה דיהושע ויכוין למדת הקוד
 שבת'ת סנ' ונתת מהורך עליו ויהרבר
 ידו כי מטה כלול בת'ת ואל קב'ה שיספיע
 עליו מצד הקוד סבו כדילקאניל בגור
 להלחם את מלחמות ה' ואלו זכו עלמא
 היה יהושע ממש מסיח בן יוסף סכן אל
 קב'ה למטה כתוב זאת זכרון בספר ושם
 באוני יהושע ומפסט הפ' כראי שרצוני
 ות' היה סילח' יהושע את מלחמות עמלק
 וימחה שמו מתח' השמי ואז בנדאוי בהיות
 ה' שלם והקס' שלם היה אז מתבלה מסיח
 בן דוד אל שגרס החטא ולא נעשה רצוני
 ית' בזה אז כי תקף שנכנסו לארץ חטא
 עכן והסך ישראל עורף לפני אנשי העז
 ולכ'ה שבס יהושע וכל ישראל עמו הוצרכו
 להפוך לקס עורף וקדם שמה שעשה היה
 בתחבולות המלחמה כפי מה שלמד לו
 הא יתברך לכבוש את העו כד'א שים לך
 אורב לעיר מאחריה וגו' עד וינגעו יהושע
 וכל ישראל לפניו וינכסו דרך המדבר
 עז'אן לא גרס החטא היה העיר נכבשת
 לפני'ה בכח גדול ויד חזקה מכל'ה היסוך
 לבס

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ"ב שירת דרוה שפתי תנועה

להם עורף לא שמחתם החטא נגזר אז
כבר של מעלה סיהפוך ישר עורף לפני
אויב במלחמה ההוא וכך בלעד שראה אז
יהושע ברנח הקדש סכני ארומה אומר
אחרי אשר הסך יש עורף וגו' ואם ג' אפים
הפכו עורף כל ישראל לא הפכו אלא על
כרחין האי ישראל ר' יש סבא ודייקא נמי
לישנא דקרא דכתי' הסך ולא הפכו וכיין
שראה כך מיד בתאמץ בתשובה בשביל
כל ישראל ולשון התשובה מורה על הפיכת
העורף מהדרך הראשון משל לתועה
כד' אשר בהודע אני טע' חוזר לאחוריו
ולכן הועילה לנו התשובה שעשה יהושע
והזקנים ויהיה כתורים בפני הפורענות
והגזירה שנגזרה עליהם מן השמים
בתקיימה להם לטובה וגדולה תפלה
וגדולים דרוקים שמהפכים מדהר למר
ומשום הכי למר לו ה' את התשובה
הקיא להפוך עורף לפני אויב ושיהיה לו
אורב וכז' ועשה והגלית. ועכסיו איני
מן הראוי שמי שהפך עורף לפני אויב
יקרא בשם משיח. זאת ועוד אחרת חטא
יהוש' שנתעז' במלחמותיו כמכוח' ברברי
רזל שראוי היה יהושע לחיות קב שנה
כמו שחיה משה שנ' באשר הייתי עם משה
אהיה עמוך ולא חיה אלא ק' שנים משום
שנתעזל במלחמותיו גם כי לבי אומר
לוי סאין להאשים את יהושע בזה שהרי
בכר אומר הבה לא אברשנו מפניך וגומר
מעט מעט אברשנו מפניך עד אשר תפרה
וגומר וקרוב לודאי שכיבת עגלנותו
במלחמותיו או היה לקיום דברו ית' הנו
איננו יום שנלעד סהוא עונן אשר חט
ליהושע בזה הוא שנתעזל במלחמו עמלק
שלא שאמאת ה' למחות את זכר עמלק
באשר כתב לו זכרון בספר ועב' לא זכה
להלחם

לאנפין א תכלאי אנא בעי לפיוסא לך על
בכך א תמו' טובו מנהגן לא תמוע אחר טב
מנהגן כמה וכמה חבנו על חוכיהן ובניני
כך אומר לנפון תני. ואשר אחזה אנכי
אשית לבי דרך דרש על האי קרא הוא
באל דברו ית' איש' הנקרא נפון בדכתיב
ויתיעצו על נפונד ואמרתו ית' איה הוא
תני כלומר שילמדו ויעסקו בתורה למען
יחיש להם הגאול' כדרשנו עלם גם כיונתנו
בגווי' עתה אקבע. ואם ככה אתם עוש'
גם אני לתימן מלסון תומן שהיא מדה
הנזכרת ברזל' כלומר למדת ושעור
הגאולה לא תכלאי היינו לא תסלים
ותגומר הגלות עד שת הנגזר בעתה
ויהיה תכלאי מגזרת ויכל אלקים אלא
אחיסה מללט להם. ועדיון יש לילמד
מדיוקא דהאי קרא דמשמע דשום אופן
לא יכלה הבה רחמי' מינו לגאנו ולקבץ
בפונותנו. וזה באומרנו לנפון תני
ולתימן א תכלאי ומכאן יבא לי טעם להא
דארזל בטל ובנחות לא חייבו חכמים
להזכיר ואם בא להזכיר מזכ' מפני שאין
בעצרים. כי הנה הרוחות רומזות לקבוצ
גליות כדאמרן והטל לתחיה כדבעינן
למימ' קמן ועל שתיים או לא חייבו חכמים
להזכיר וללהרבות בתפלה כי הגאול' והוא
דבר המסור ללבנו של מקו' אין לנו לעורר
את האהבה עד שיחפץ וטעם זה ראיתי
וכדכתב ג' מר אבא זל בסירת העבים
שעב' לא נמצא שום חסיד בגלות החל
הוא שימסור נפסול להתפלל על הגאולה
כמו שעשה דניא בבבל הגאול' ולא נודע
קץ הפלאות הזה כמו שהיה נודע אותנו
של בבל וזהו הכונה שלא חייבו חכמים
להזכיר ולהעתיק בתפלה על שני אה כי
באמונה אבחנו עיני ית' שלא ימוע מינו
לא

שפתיו רננות פרקי שירה ב' שירת הרוח טכפרים תהלות ה' ז

לא זה ולא זה בעת הכמוס עמו. ואם
 בא להזכיר מזכיר כדרך סדר התפלות
 שתקנו חז"ל בלבו יועל קרא דידן רקאמ'
 הביאי בני מרחק וכננתי מקצה הארץ
 רז"ל פי' כי הביאי בני מרחק אלובליות
 שכבבל שרעות מיוסבת עליהם כבנים
 וכננתי מקצה הארץ אלובליות שכבאר
 ארצות שאין דעתם מיוסבת ככננות.
 אפשר לפרש כונתם רך פשט כי בליות
 שכבבל הם בני יהודה וכנימק שבלו לבבל
 שהיה דעתן מיוסבת עליהן יותר מג'וני'
 שכבאר ארצות שהם בליות עשרת השבטי'
 שהובלו ע' סנחריב. אבל דרך רמז היה
 בר' למר כי כונת הביאי בני מרחק הוא
 יעוד על בלוי שכינה שתבלה ותרחה על
 ים' בזמן הגאולה ויובן זה עם הא דארוז'
 בסוט' פק ע"פ ותתצב אחותי מרחק שעל
 סם השכינה נא ותתצב רכתוב ויבא ה'
 ויתיצב ויקרא כפעם בפעם אחותי רכתי'
 אמור להכימה אחותי חת מרחק רכתוב
 מרחק ה' בראחלי וכו'. הג' היא מרחק
 נפרסהו הכי על הבנים שרעזן מיוסבת
 אבל על הכננות אמר וכננתי מקצה הארץ
 כי יאחזו קצת במרדגת הארץ העליונה
 בלב' אך לא יתבלה עליהן בלוי מפורסם
 כמו על הבנים שהם מוכני' יותר בהיות
 דעתם יותר מיוסבת עליהם. אף אפשר
 לפרש השוק לשבח על הכננות ויובן הכי
 כי על הבנים אשר רחוק מעל ה' וילכו
 אחרי ההבל עליהם הוא אמר הביאי בני
 מרחק כלומ' הביאי בני וקרבה לי אחותי
 מרחק שנתרחקו וכן מצינו שהחוטא נקרא
 רחוק כרכתי' שלום שלום לרחוק ולקרוב
 וכדאוקיינו חז"ל וכה"א רחוק ה' מרשעים.
 אך הכננות כי לא חטאו ואדרבא הם יותר
 דקנייות שמחכבות הארץ כראז' עליוהו

להלחם את המלחמות הראויות להלחם
 עי' משיבחן יוסף ואולי סמך והושע על
 שכלחם במלך ערר והרגו. סוף דבר
 לא נסתיעעא מלתא אז כי ברם החטא
 ולא היה הדור ראוי לכך ועו' חזון למיעוד
 כי העולם היה צריך תקן. וכך יתקן
 עלמה ושתלם הכל עי' איהו ז' כי שמר
 צורתו וקנא קנאת ה' ע"כ זכה וזכה עוד
 ל' לבשר איתנו בזמן הגאולה ברפר
 סלוי' כי זהו הסימן הנמשך לנו מקדמונינו
 שיתן לנו משיח דקנו לכשתגלה לנו
 במהרה בימינו יאמר לנו שלום כדא' מה
 באנו על ההר' רבלימכשר משמיע שלום
 וזהו רובמת סימן הפקידה שמסר יוסף
 לאחיו וס' היה עתיד לומר' להם המוש' ע"ש
 מוצרי' וע"כ כששמענו למרעה' שאמ' בשם
 ה' פקוד פקדתי אתכם מיד ויאמן העם
 וישמעו כי פקד ה' את בני ים' כן הסימן
 שעתיד להנתן לנו בבוא הגוא' הוא שלום
 והשליח המכשר לנו את הש' הוא איהו ז'
 שכן הבטיחו האיתכר באומרו לכן אמור
 הנני ניתן לו את בריתי שלוי' היו הכרית
 שברת הבה עם אחי' בני הכתרי' לבאול
 את בניי מכל הגליות וכשר' בגלות החל
 הזה שהוא האחרון אשר סימן הוא הוא
 שלוי' עי' איהו ז' יתבשר לנו ס' הנני ניתן
 לו את בריתי' ש' כן חזר הבה' והבטיחני
 בכל זאת בפי' עי' מלאכי חותם הנביאים
 ס' בריתי היתה אתו החיי' והשלוי' החיים
 כמשמעו שברם חיים לכל ים' שיער להם
 היג'שה וי'כ מלמ הוא חי לעולם ולע'א
 שתחית המתים באה עי' כרתן בסוף
 סוטה בבריות דר' פנחס בן יאיר. והם'
 כמשמעו שהוא עתיד לבשר לנו סימן
 הגאולה העתידה דהיינו שלוי'. ואתנם
 לו מורא שהכה נתן לו ב' דברים הללו
 כג' ב' 2 23 למורא

שפתיו רננת פסקים תהלוכה פרקי שירה פב שירת הרה שפתיו רננת

למורא והוא הוסיף וראה על ידאתו סב' ויראני ולעל' ומכני שמי נחת הוא היינו מפני שמו יתבר' נחת הוא שהוא מלסון סבירה ומורא בן מרוב ידאתו לסס ה' נשבר לב הכשר אשר בקרבו ושס נפשו בכפונקאל לה' ית' ולעל' שתורת אמת היתה בפיהו שהזכיר הקלכ' לרבו ששמע אפיו בדתו מן ההר הנוצל ארמות קנאין סוגעו' בו ועולה לא בנצח בשפתיו גם לעתי' אחרי מות משה ויהושע והקני' שנשארה הקבלה ביד פנחס לעולם בש' ובמיסור הלך את הית ורבים השיב מעון כמו שראינו כאן במעשה זמרו וכינוי השופט' נכ כתי' ועל מלאך ה' מן הגלגל א' הנוכח ואלו סקיה פנחס' ובמי' אחאב ציו השיב כל ישר בתשובה שלמה לפני ה' ית' וזמרו ה' הוא הא' ק' ה' הוא הא' ק' ולמה זכה א' ה' זל לכל השבח הזה מפני שסמך נורתו שנאמר כי שפתי' כהן ימרו דעת וקבר ידוע כי פנחס הוא אליהו ברור דעה היה סבן דור המדב' בק' כרברי דזל דור דעה וקיינו שפתי' כהן שהוא פנחס סמרו דעת קיינו שסמך נורתו ודעתו ולא טעא ברעתו כשאר בני דורו שנ' דאו דור דעה א' סמך נורתו ודעתו הנוכח משום הכי' זכה לשמור דעתו בנ' גם ל' ועל' תורה יבקשו מפייהו ל' אהיה אחר המר ית' עוד ראה ל' ד' מה מכ' בכתוב ודור יבקשו מפי' הוא על העתיד שבקשו תורה מפי' אלו' כדברי מר חבא זל שכו חמינו תורת זה ביד חכמי הגמרא שיהיה י' יתבר' כל הקושיות ובעל' הפסוק בהלכו ב' הירוק והיכו מרגל' בפומיהו דרכו בכל הלכ' שפארה באיז חבין ויודע פחד דבר אחרו תקין סביו' שלו תשבי יתרון קושיות ובעיות עד כאן הגיה'

קאמר וכנתי מקצה הארץ כלומר בזכות נוח שאחזו בקצה הארץ לחכמה ולהיות יקרה בעיניהן כאלו היו תמיד דבוקות באחזות בה' נוסף ג' כו זכותן של נשים מצאנוהו גדול משל חנאים בדהסינן פ' היה קורא גדולה הבטחה שהבטיחן הבה לנשים ויתר משל האנשי' שנ' נשי' שאננות אל רב לר' חייא נשים במאי זכיון באקריו בנייהו כי בנישתא ובאתנוניו גבריהו כי רבין ומצטרין לגבריהו עד דאתו מצו רבין אשר על כן על א' הבנות אמ' וכנתי מקצה הארץ שזכות' יעמו' לחתוד ולכרות כל גויי הארץ עכ'ס והיינו הכונה מקצה הארץ מגזרת מקצה רגלים חמס שנתה ובדבריו דזל במי לקנות בתאנים והנה לה יצאנו די חובת ביאור חומרו הביאו בני מרחוק וכנתי נגומר שהי' ל' הביאו כלסון רבי הואיל ועל נסון ותיומן קאמר' אמנם אחרי הודיע לנו אק' את מאמרו זל שכתבנו לעיל שהבה יסיס שלום בין אה הב' רוחות והס נכנסות בסתחא' הנה יצא לנו טעם מספיק כי הואיל ויתאחרו יעשו אנוד' א' כדאמרן להכי' בתי' הביאו כאלו סניס נעשו אחר' וערוין הרבר שקול אס קוסון הוא המביא את הנשים הואיל וברוחות הקדים את הנסון נאחב הקדים במי' את הנשים אז דילמא קרא אזיל וקרו למאיר סלוק מיניה וא'כ' התיומן הוא המביא את הכני' והנפון את הכנות וקיה אפס' לקרע' ולומר דכל א' יביא את ס'ו ברומה ל' כראמרי' קוא מרבי דידיה וקוא מרבי דידיה והנה ידוע שהכנות סס מכחינת הרין והכני' מבחינת החסד ולכניס טעם וסברא שהנפון יביא את הבנות וקררוס את הנשים הנה הסוה שהעניסה שלום במרמוני יעשה שלום

בניסם

והסמון

שפתי רננות פרקי שירה פ"ב שירת הרוח כמפרים הדלותה' צא

ביניהם ויכנסו כולם בפתח א' כמדובר והסימן על זה כי מלאך ה' נבחות הוא
ויהיו אחד ברוי ותכרד וכלל כנפיו יחסו סלה

הרב בעצמו של ויס לעיני כל חזקה כך
בלעזר לדרוש הפסוקים הללו על איהו ז' והגם שראיתי לרזל שדרסוס על אהרן
בראיתא בילקוט אמרתי על פ' דרשתי תדרש ג' ולא יהיה על אהרן קרוש ה' קפידא
עלי בזה יען כי בכל ארס מקנא חזן גבנו ותלמודו ויש לעיין לפי דרכנו כי ב' פעמי
מנינו במקרא שנח זה מאקי הרוחות לכל בשר ותרווייהו גרעיה אמרן לכני הבה
בפעם ראשונה במחלקתו של קרח אמ' אלקי הרוחת לכל בשר ובפ' פנחס אמ' יפקוד
ה' אלקי הרוחת לכל בשר ותרווייהו רוחת חסר בתובן כל אלו סניה דהכי דייק לה
במסרה תרון רוחת חסר ועוד דייקי לכל בשר ז' אלקי הרוחת לכל בשר כל
פטר רחם לכל בשר יפקוד ה' אלקי הרוחת לכל בשר והיו דראן לכל בשר נותן
לחס לכל בשר אין שלום לכל בשר בא שאן עד קנה הארץ כי רוב לה' בגוי נשפט
הוא לכל בשר עכ' אשר לפי דרכנו ראיתי לפרס האי תרי אקי הרוחות דאמ' מרעה
תרווייהו זריכי וכפי השעה הצריכה לכך התפלל על ביאת גושינו הראשון אמר
במחלקתו של קרח והוצרך אז להתפלל לפני הבה על ביאת משיחנו לסיבת המחלוקת
וה' קמסה להבה רבון כל העולמים כל המחלוקת הזה מחולקים עלי העדה הרעה
הזאת הוא מפני גריעותי שהגם שאני כלול מכל גשמותיך של ישראל עכו גשמות
החזונים אינם אתי ומקסי תמיד להתפלל בסטרא דקרושה ולהרסק בנו להסטין חז
ולכן לא אנשי המחלוקת בודאי הגמור שרוחות אחרות עליהן בסור העיבור שא לא
היה להם לא בשמתן הטוהרה לא היו מריבים עמי יען כי כולם הם באבלות ממני
ונשמעי' לו אמנם מפני הכחות החזונים אשר עליהם עתגברים ומרבי' הם במחלוקת
עכ' אני מתפלל על ביאת הגושים שהוא כלול מכל הרוחות אשר לכל בשר ובודאי
הגמור כי בבוא האים הזה לעולם הכל יהיו נשמעי' איו ויבטל המחלוקת מישראל כדא
נשרה קבאת אפרים וגו' ומן הגושים בכ' בדבתיב לא ישא גוי א גוי חרב ולא ילמדו עוד
מלחמה ואיו גוי' ידרושו וקיתה מנוחתו כבוד ואפי' בין חיות השדה בכ' יהיה שלום
סכן בתי וגר זכב עם כבם ונמר עם גרו ורבן וגו' ואז יתקיי' בודאי ההבטחה שבתורה
ונתתי שלום בארץ אך מפני גריעות החזונים הרבה מהם ילכו לטמיון ועכ' אל
השני רוחות חסרן בתיבי לסיבת חסרונן ואכרן ועל אוק' לכל בשר דייקי להו
במסרה אימא במי בהו מילתא גאפרסם בקנור ערז כלומר אלקי הרוחות לכל בשר
ואפי' על רוח הבהמות באמרן והיינו כל פטר רחם לכל בשר אשר לקמיה בפ' קרח נמו
וכבהמה כתיבא יפקוד ה' אלקי הרוחת לכל בשר דבפ' פנחס התפלל אז בשם של
דחמי' מפני שאן הבה בא בטרוניא על בריותיו א' ארס ודקמה תושיע ה' במחלוקתו
של קרח התפלל בשם א' שהוא מדת החסד יען כי כל גוף המחלוקת על הכהונה היה
והדבר ידוע שהכהן בעולם הזה התחזן הוא מכונן כנגד מיכא אשר הגדול שהוא
הכהן גדול בעולם העליון והוא כלול במדת החסד ועכ' התפלל כלפי מדת החסד

מספרים תהלותה פרקי שירה פ"ב שירת ענני הכבוד שפתי רננות

כדי שתתלם בעולם ולא תתבטל מפני המחלוקת חזו . אמנם על הרשעים בעלי המחלוקת נאמר והיו דראון לכל בשר . ועליו בעולם בעליו הלה במדת חסדו נתן לחם לכל בשר במאמר הסייגין זן בריוותך נחסר כולם זדים וחסדי ולא כפעלים . וכן אתה מונח בשמאלו בעגל לא מנע המן מהם כמאמר נחמיה ומנח לא מנעת מיהו . וינין כי אין דרוק בארץ אשר לא יחא ולכן אין שלום לכל בשר כי את הכל יביא האקי במשפט אך צריך לדעת שכשיפקד הלה את בריותיו ברוך ויעורר עליהם את עונם אין דינם סנה יען כי כל פושעי עמנו לאחר שיקבלו דינם הכל מתוקן לסעודה ויש להם חלק לעמל כדתנן כל ישראל יש להם חלק לעלה שנא ועמד כולם בדיקים . ולכן אין שלום לכל בשר עד שיקבלו דינם וכן אמר דהנה אין מתנס בבשרי מפני ועמד אין שלום בעממי מפני חטאתי . אמנם על הפושעים אשר לא מבני עמונו נאמר בא שאון עד קצה הארץ כי ריב לה בגויו נשפט הוא לכל בשר שאין להם תקומה וכה אהיו כל זרים וכל עושי רשעה קם ולהט אותם היום הבא . והירצון מלפני אקינו סיתגלו לנו אלהו ומסח נדקנו לב ויגאו מעמים כמו שהבטיח לנו עי' נבואיו ואם כפי מדה' לא הגיע עריון קן השלמות ימהר יחיס למוען רחמינו במאמרנו ית' אכי ה' בעתה אחישנה :

בהיות שלא נזכר בפ' זה שום שירה זן הנכבד אשר

למעלה מן הכלל ל' כבוד המל' אכיו והיות מהאפני לכן נלמד דענני הכבוד האמורי

פאן הם אותם העננים
 חזבי והבתי' הדרמים
 לעין בעליו ונראים
 ענני הכבוד יא' שנושא
 הכבוד ה' ולפעמי' הלה
 מתגלה בהם ויושטמם
 מהם סר' וככה נראה
 בענין וכלה הנה הרוב

על עב קל ונא מזרמיה ועננים הללו מסבחים להכה על חופן נתינת המטר בארץ רמעלה הנשאים שהם העננים הנשאים את המים מעלה אותם הלה מן קצה הארץ עי' קולות שהם הרוחות והרעמים . ועי' הברקים שהם חרבו של הלה כדלע' קרע אותם והמטר יורד בעולם ויען כי העבים הם מפני שהן נסוקי' במזנותן אינם יכולי' לספר בשבחו על

הרב

ר' משה מאיראני זל גרוס גם הוא בפרקי ענני הכבוד עם הסירה ה' את אך חסכ גרם ברק' ומיחס א' הם לשירתם ברק' למטר עשה מונח רוח מאונדנותיו ונלמד סנפל טעות בגרם כי בשיר הענני גרם מונ' רוח וכל יונח רוח כיון הוא הפסוק בירמיה ונברק' גרוס יונח ואולי כל מונח כפי הכתוב בתה' לים

ענני הכבוד אומרים לקול תתו המון

מים בשמים ויעלה נשואים מקצה הארץ ברקים למטר עשה ויוצא רוח מאצרותיו :

סי' קל' . ולקיים גרסתנו אשר לומר כי לא חס ליהד סירה אל הברקים הואיל יורדים למטה לסיבת האיר ועל כללם עם ענני הכבוד כי זכרון ח' עולה לבחן ולבחן . ועל א' ענני הכבוד כתב הר' משה מאיראני זל שהכונ' בהם על ז' ענני הכבוד שהיו משמשי' לים במדבר כדאיתא במכילת ד' לר' רוחות העולם נא למעלה נא למטה נא ל' פניהם ונקראו ענני הכבוד על

שפתירנות פרקי שורה פ' בשירת ענני הכבוד מספרים ההלותה' צב

על כי כרוב כתובי ענן כתו' ה' . וה' מלא
כל הארץ כבודו וגם כתוב כי שכן עליו
הענן וכבוד ה' מלא ובתי' בי על כל כבוד
חופה שהיא כמו ענן שהיא חופה על ישראל
ובתי' ויכס הענן את אהל מועד וכבוד ר'
מלא את המשכן ורזל זה ה' מענני כבו'
שמשו את ישראל במדבר מ' סנה וכהיות
עננים אלו של כבוד לא של מטר משורדות
כי גם שהעננים והאדים המשקים פני
הארמה נק' גב עננים בראשו בבר אלו
ה' לא בקר' אלא ענן . ונהנה הרב זל לא
פירש כלום על שירתם ולא נתן בה שום
התיחסות אלהם . ואני טרם אבא לפרש
אחינה בדבריו מר אבא זל שבידו לו דרך
אחרת ואמר שבהיות שלא בזכר בפרקין
שום שירה מן הכבודים אשר למעלה מן
הגלגלי וכו' וסלכן ענני הכבוד האמורים
באין הם אותם העננים הזכרים והבהירים
שמתגלה בהם ככבר עליון . ואולי כוננת
מר אבא זל כהא דר' שמואל בר יצחק פט'
דברכות בני ענני דשפרא לית בהו מששא
דכתיב חסדכם כענן בקר סל רב פשא
לאביו הא אמרי אנשי כדמפתח בני
מטרא בר חמרא מוד סקיד וגני לא קשיא
הא דקטר בעבא הא דקטר בעננא הרי
שיש חלוק בין ענן לענן וכי הענן הוא
דבר זך כלומר דק שאין בו ממש . אבל
עכ' לא סוה לי כי לא ימנע מחלוקה או
שהם עבים המושמים למטר השמים הן
מועט הן הרבה או שמשמשו לכבו' עליון .
ואין סברא שאותן המשקים פני הארמה
ישמשו גם להתגלות בהם כבוד השכינה
כי כלי שנשתמש בו קדש לא ישתמש בו
חל ויותר היה בר' לומר שכל מקום שנא'
וכבוד ה' נראה בענן או כדומה אינו אלא

של מקום עב ענני הכבוד אמרים שירה
בשב' לם . והגם שהנשיאוי הם הענני הנו'
שאמרים ישת חשך סתרו וגו' אך מפני
שאינם רואים כבודו ית' לא עסוקים הם
במצותן ואינם יודעים אופן המטר כיצד
הוא יתבר' בנתנו בהם ומריק אותו מהם
אמנם העננים הללו מפני שהיו' כבודו
של מקום ואינם משמשים לגשמים ולא
לזולת מפני שהם תשמישו קדושה כדלעז'
יודעי' אופן נתינת המים בעבים והרקתו
מהם לכן הם משבחי' כה'ג ושירה מעליה
היא זו שמשפירים כבוד הית' בהודות
הגשמים ואינו דרך טבע כמו שחשבו
הפלסופי' ארסונו וחבריו שחברו ספרי'
דבריו העננים והקשת והטל והמטר
והרוח וכו' ויצא מהדברי' הללו המתחדשי'
באורי' העולם והדרושי' ההם נק' בלשונם
מוט' יודי' אמנם אנו בני ברית אין לנו לא
להאמין כל מה שכתבו כתורת ה' תמימה
ואם בקשת כתיב את קסתי נתתי בענן
ואינו דרך טבע וכבר מניחו רבנן מארי'
מתביתן מהי' דברים שנבראו בעש' בון
השמשות וכן בענן ז' ארצות ז' אקלימים .
ורזל תפסו להם דרך אחרת שלא דרכו
בה שכימו הפלסופים והיא רחוקה מהם
במאד מאד . וכבר העיד עליהם ע"פ
הראיה ר' יהוראי כדאיתא בסה' פ' ויקרא
ע' פואס זבח שלמים קרבנו אשר מקודם
לכן היה מפקפק בדבר ולבסוף הורה
ולא בום משום שראה בעיניו כל מה
דאמו' רבנן בהם ואחב היה ירא מהעונש
משום שפקפק בדבר עכ' אין לנו אלא
למסוד אהי' מנותייהו דרבנן שהם אמת
ודבריה' אמת' יסוד ה' ליראיו :

ויקא מענני כבוד אלו וכאשר בינותי בדברי' שניהם עלה ברעתי שאלו פלגתייהו
כאמוראי

פרקי שירה פ"ב שירת ענני הכבוד שפתי רננה

כאמוראי דברסי' כבד פיג ר' יוחנן ורשב"ל ר' אומר אין עננים אלא מלמעלה שנ' וארו
עם ענני שמיא רשב"ל אומר אין עננים אלא מלמטה שנ' מעלה בשמים מקצה הארץ
עד ררי' לא' שכבד את חבריו בחבית של יין וקבוקה רש' אומ' לא' שאמר לחבריו הלוינו
סאה של חיטים אלא הבא קופתך ובא מרוד כך ה"ב' אומר לארץ אייתי ענניך וקבל
מטר. ואתיא א"כ ר' כרעת מר' אבה' דסבר דאין עננים אלא מלמעלה וענני הכבוד
המשמשים להביא משיח דרקנו הם נמו' אותם שמכונים המטר. ורעת הרב מטיראני
כרעת רשב"ל דסבר שהעננים המורידים את הגשם הם מן הארץ ולהכי לא קשיא ליה
קרא ררי' משום דהבינו ענני' לאו ענני' מטר ניבנו אלא ענני הכבוד שעמהם בא מלך
העמים וכל א' עשה משל לחוק את דבריו. ר' אומר לא' שכבד את חבריו בחבית של
יין וקבוקה שאולי הכונה בו כי התחתונים מקבלים מן העליונים דרך השבחה והיא
תקרא מתנה וההשבחה תבא על קבול הענין וגם על הכנתו ולכן ממטיר עי' עננים
של מעלה. ורשב"ל סבר שהתחתונים מקבלים המטר דרך טבע שהטביע יוצר הכל
בארץ וסיוע הגרמיוס קרו ליה הלואה והארץ תביא העננים שהוא כח קבולה והכנת
ויענין בס' יפה תואר. ואני אין בודי להכריע בין הני רבנן קשוי'. אמנם לא אוכל
להתעלם כי רדתי הקלוסה נוטה הרבה לדעת הרב מטיראני ז"ל מהני טעמי דאמינא
וגם קשה עלי' לרברי' מר' אבה' ז"ל שענני הכבוד יאמרו שירה בשביל העבים שהרו כל
הנברא' י"ש להם חק וזמן סנתן להם ונצר בראשית ושמים ושמים לעשות רזון קונס
ועל"ז כל א' משורר שירתו ואין א' משורר בעד חבריו. ועל אומרו כי לא נזכר בס' זה
שם שירה מן הנבראים העליונים אין בזה קושיא כלל הואיל ואו ענני הכבוד י"ש להם
התייחסות עם התחתוני' הואיל ושמשו את י"ש במדבר מ' סנה והם מעותרי' להתראות
במי' בעה"ז התחתון לכל זמן שהשעה צריכה לבגוי שכינה וגם אלה הדיוקים והנביאי' בכל
דור ודור כמו שזכרנו בספ' מקראי קדש ובדברי רז"ל וגם באחרית הימים בבואת
משיח דרקנו באופן שאינו רחוק שגם הם יסורו למקום על אודותם ועל דבריהם.
אשר ע"כ אני אומר כי או ענני הכבוד שמש מורה עליהם כי הם מלבישים את האדם
ענוה ויראה וסדר דיוקן שם ענן כבד פ"ג ואמרו למה נקרא שמו ענן שהוא עושה את
הבריות ענוי' הרי כי ענן יורה זל' הענוה. ויזכר כי נק' ענני הכבוד על שמתגלה
בהם כבוד עליון אפסר בני' לומר שנקבן על שם דכתי' ולפני כבוד ענוה. ולא הענני'
א"כ מלבישו את י"ש ענוה ויראה והג' יעוסי' לכבוד התורה ועליהם הם משוררים.

והנה ידענו כי התורה ניתנה עי' הענין כי משה עלה בענין ובתקפה בענין ונתקדש בענין
כדי לקבל תורה לישראל בטהרה כדברסי' פ"ק דיומא ובג' הלוי' השכינה על הר סיני היה
במי' בענין בדביתים הנה אנו בא א"ך כעב הענין וגו' לכן הם משוררים לקול תתנו המון
מים בשמים וגו'. וכונן זה הוא כי כאשר נשמע במרום קולו ית' על המים היינו לתת
לי"ש התורה הנמשלת למים נעשו מלאכי השרת המונים המוני' ונתקבצו לפני המקום
בשביל שלא יתגנה להם ואמרו מה אנוס כי תזכרנו בדמיו' פ' רעיוהו הכונה לקול
תיוו כלומר לקולו ית' שאמר לתת התורה במתנה לי"ש המון מלאכי השרת נתקבצו
על עסקי המים הללו שלא תצרה שתשאר בשמי' למען לא תנתן להם. איך לקול תתנו

של הבה לתת התורה כראמון המון מים בשמים כלומ' כל המים העליונו נעשו המון
 ונתקבצו כולם שהיו רוצים לזכות במנה ול להיות הם הגשם כרכות דנטפו אז השמים
 ועל הקטיוגוריא שעשו מה' כל לעיל הית העלה נשיאים מקצה הארץ ואז הנשואו ונכנו
 מלשון נשיאות כי מלבד שכן דרסוהו רזל בבר פוג הנה ג'כ הרשונו רזל בדרשתם ע'ם
 והנשיאים הביאו וגו' יודוע כי הנשיא הוא המלך באין על גביו אלף ה' אקינו כדתנן
 בהוריות ויש ג'כ נק' מלכים כדתנן כל ים בני מלכים הם - אמנם יש טעם ברבר למה
 הזכיר הכתוב נשיאים ולא מלכי' כי כן ארזל כסבקשו מה' לראות את מרעה נר הבה
 קלסתר פניו דומה לארעה' ואל' למלאכים אתמוול אכלתם עמו ועכשיו אתם דומים
 אותו - יודוע כי ארעה' נק' נשיא כדכתיב נשיא אקיס אתה בתוכנו וגו' - וא'כ אנורו
 ויעלה נשיאים מקצה הארץ הכונה יוכן כנודע מהתשובה שהשיבם מרעה' למה' כי על
 היותם בני האדם ררים בארץ ראוי איהם התורה עד שהודו ואמרו מה אדור שמוך
 בכל הארץ וזהו ויעלה נשיאים משמעו שהעלה לו בני אברהם הנק' נשיא כראמון וזה
 על היותם מקצה הארץ ששם יש דר שמירת התורה ורקונקו של כתוב מסייע כונתנו
 ועל בני אברהם קאמר דאן על העבים המורידו מים הל' מועלה נשיאי' לישנא דמפיק
 כראמון בתהי' ומדקאמר ויעלה לישנא דאפיק ודאי הניח לנו הכתוב מקום לדרום
 ולקבל שכרי' ואז ברקיס למטר עשה כי הנה ידוע שהתורה ניתנה באש ובמים
 ועל אודות האש אמר ברק' כי הנה הברקה הוא מאש וגם כי טבע האש לעלות למועלה
 הנה ירד למטה עם המטר אשר ירד במותן תורה כדכתי' גשם נדבות תניף אקי וכהא'
 אף שמים נטפו ולב' כי התורה נק' ג'כ מטר כדכתי' יערוף כמטר לקחי' - ואפשר נמו
 לתת טעם ללישנא דקרא דאמר ויעלה נשיאים מקצה הארץ דהנה סגי דלימא ויעלה
 נשיאים לא שרצה להזכיר בהאי קרא המורה על נתינת התורה כל' הג' דברים שבהם
 ניתנה התורה אש ומים ומדבר והארץ היינו המדבר - וא' ענני הכבוד נמו אולי מזכירי'
 גם את הברקיס כדי לזרף בשירתם גם עמוד האש אשר היה הולך לפניו ושר' כמדבר
 להאיר להם ושמא אותו עמוד האש היה נעשה מאן הברק' - א'כ אפשר לומר לומר
 עשה כי אעפ' שהתורה היא תורת חסד עכ' היא מרתחא ונק' ג'כ אש דת והיינו ברק'
 למטר עשה להיותה כוללת חסד ודין - ואחרי אשר מרעה' נצח בטענותיו את מה
 כראמון אז הוא ית' ויוצא רוח נדיבה מאוצרותיו שרוחו אותה ויעש לתת ליש' החמודה
 גנוזה שהיתה באוצרותיו ותקב' דורות - א'כ אפשר לפרש האי ויוצא מלשון האצאה'
 והצפיעות ויוכן עם המוס' מרזל כי כל נשמות יש' היו נמצאו במעמד הנהחד וקבלו
 את חלקם ומוקרא מלא כתיב כי את אשר יסנו פה ואת אשר איננו פה - לכן אמר כי
 לו הכני בעודם ברוח באוצרותיו שהיא האוצר שיש לו להקב' אשר בתוכו כל הנשמות
 כדאז אין כן דוד בא' עד שיכלו כל הנשמות שבגוף מאוצרותיו של מקום כמדובר
 באז נעמרו לו הרוחות על הר סיני וזהו ויוצא רוח מאוצרותיו וקאמר רוח כלשון יהוד
 כי כל נשמות יש' הם אחרים ואחרים יחד מעולם האחרות וכדכתיב כל הנפש לכות
 יעקב הבאה מזרמיה - ודיוקא דקרא הבא נמו מסייע לדרשתנו דקאמר ויוצא רוח
 דאפיק משמע לשעבר כראמון דאן הכונה על אשר משיב הרוח ומוריד הגשם תדיר

עספרים תהלותה' פרקי שירה פ"ב שירת הטל שפתי רננה

ש"ה אומר מוצא רוח כמו בתהילי רמשמעו דמסיקי. ולרזל פק רמגילה מאמר נשלא
על ס' זה מכונן לעניינו וזל נאר אעזר אר חנינא בא וראה שלא כמדת הבה מרת ב'ו
מרת ב'ו שופת את הקדרה ואחכ נותן לתוכה מים והב' נותן מים ואחכ שופת את
הקדרה לקיים מה שבא לקבל תתנו המון מים בשמים ויוכך אחרי שנקדים כי הקדימה
סהקדומו ישראל נעשה לנשמע לא היה אלא על התורה שבכתב אבל על התורה שבבעל
הנדרך הבה לבפנת עליהם את ההר כגיגית כיהיה קשה בעיניהם קבלת כמה סייגי
ורקדוקי סופרים ולזה קאמ' כי מרת ב'ו שופת את הקדרה ואחכ נותן לתוכה מים כי
מלך ב'ו יסאל תחלה יעמו ועבריו ענוק רין משלגת ורברות דומיא לשפיתת הקדרה
על האם ואחכ נותן לתוכה מים כלומר שמראה אחכ שבא עמהם בפשרה ע'ו החסד
באזיה דבר אמנס הבה נתן מים תחלה שהיא תורה שבכתב תורת חסד על לשונה
ואחכ שפת את הקדרה בתור שבבעל בבחינת הרין וזה מחמלת ה' עלינו שאם מתחילה
היה נותן את התורה שבבעל היינו החומרות ורקדוקים היינו נדחים ח'ו מבלי שנוכל
קום. אך אחרי שקרבנו בתורת חסד לא בתרחקנו ג' מן התורה שבבעל כי היא
בבחינת הרין א' הכונה בו על שהקרי' הבה וברא את התורה קודם שברא את האדם
וז'ו נתינת המים שב לקבל תתנו המון מים בשמים ואחכ יועלה נסויאם מקצה הארץ
שהוא בריאת האדם ר'וינו יש' שהם עקר הבריאה והיינו שפיתת הקדרה דקאמר.
והמשיל הרבה לקדרה ולמים כי הקדרה מורה על השלם כדכתיב ה' תשפוט ש' ל'נו
נארזל הרוחה קדרה בחלום יצפה שלום והשלם הוא עצמו הרין כדכתי' משפט שלום
בוסף כי הקדרה עצמה מורה על הרין מלשון אבוש שמים קדרות ועכ' נקראת קדרה
על שהיא חסוכה מהתמדת האש תחתיה. והמים אין ספק שמור' על בחינת החסד.
ותיה נמי אפסר להמשיך כונת המאמר על בריאת העולם כי הקדים הבה מדה'ר למ'ה
כדכתי' ב'וס עשות ה' אק' ארץ ושמים ועוד אפסר למור עם ה'ודיע לרזל כי בבריאת
האדם נעשו כמות כמות חסד אומר יברא של' אומר א' יברא ועל זה אמר כי
הבה נתן תחילה המים כלומר שהסכים עם החסד שיברא. אך נתינת המים הוא
על שברא את התורה אשר על ודה המשפט שלום נעשה בעולם מש' דרכו של ב'ו
שבתחילה במשפט יעמיד ארץ ואחכ מראה פניו קצת א החסד והרחמים.
אבל חסדו הא' הם מאוחרים ומוקדמים:

<p>הנה הטל הזה בשירתו הוא מעורר א התחיה העתיד' בטל חורנת כנודע ושמו יורה שהוא לשון זל וסכך כדכתיב הוא יבננו ויטללנו וכן תרגום בסוכות במטל'א וכן בזל קורתו תרגומו בטלל שירותי ועל כי על ידו אחרי התחיה בזלנו</p>	<p>טל ואומר עורי צפון ובואי הימן הפיהו גני וזלו בשמוי וב'א רדוי לגנו</p>	<p>יש להתבונן ב' ראשון של שירת הטל שהג'ע אומרנו ג' ועודים להתבונן ש' זה נדרש על הקרבנות עורי צפון זו העולה הבשחטת בצפון וכ' עוד יש להתעורר מה ר'ל ב'פ' פני' אהיה בטל ל'ים מאי בטל והלא טל ממש הוא וכ' הרמיון מה שיך</p>
--	--	--

שפחירנות פרקי שירה פ' בשירת הטל מספרים תהלות ה' צד

צדל ית' נחיה חירות	לגנו ויאכל פרי מגדיו :	סייד הכא בשירתו
מיוצר הרע וממיה להכי	אהיה בטל לוישראל יפרח	והנלעד כי נהיו שהטל
נקרא שמו טל ומכונן	בשושנה ויד שרשו	הוא תשועה לעול' שעי
לפעולתו זאת העקרית	בלבנק :	הכה מחיה את המתים
אליו הרי הוא משורר		ונכספי' אשכ' בג'ע בגוף

עזרי צפון וכנאי תימן וגומ' . כי הנק מהמראה שראינו ביחוקא' כשהחיה את המתים במצונו למרין שיתעורר בתחיה ד' רוחות העולם כדכתי' מ'ארבע רוחות בנואי הרוח ועל כפ' הנה נזכרו ד' רוחות העולם שמעורר הטל להחיות המתים כי צפון ותימן באמרו בפ' א' מזרח ומער' באו ברמו כי על מזרח אמר הפיחי גבי שהוא רוח מזרחי מתחילת היסוד באורך מצד מזרח לצד מערב הכל מיושב ועל זה אמ' הפיחי גבי כי הן נטעו אקו' בעדן מקדס ומזרח יסרח להזיל בשמי מערב לשיבא דנדי שהס ישרא' הנדו' לה' יאכלנו פרו מגדיו וכן פ' ה' משה מטוראני זל ומאמרם זל כש' פ'ט' מסייע להא' דאמרן שבפ' זה נרמוז ד' רוחות כי כן אמרו שם כיון שעשה משה את הפסח גזר ה' לה' רוחות העולם ונושבות בג'ע ומן הרוחות שבג'ע הלכו ונדבקו באותו פסח שנאמר עזרי צפון וכנאי תימן וג' . אבל הנכון אליו באלו הד' רוחות שעליהן התנבא הנביא על התחיה כדעת מהרוא' זל שהכונה בהם על ד' כחות שבאדם שהם החיוני והטבעי והנפשי והשכלי שאלו הד' כחות לא יבואו בתחיה בהדרגה זמנית כמו בילד הנול' ועל הדרך שזכרו הטבעי' לא כול' כה' יבואו נישו בתכלית השלמות וכמ'ם ב'ה' הר שבקומתו נכרא נצחינו נכרא בדעתו נכרא כלומר שלא נכרא ילד ואשכ' נגדל לא בקומת אדם נכרא וגם לא נולד מטונף ומלובלד מזהמת

ונפש באותו אופן ממש שהיה אדה' קוד' שחטא וכל זה בזכות הקרבנות שבפרו על עונות אדם בעוד בחי' חיותו ואעפ'י שמת בעטיו של נפש אינו נטרד מן העול' וזוכה לתחיה . ואם יש לך אדם מישראל שחטא ועשה תשובה אך לא הביא קרבן שלא יוכל בגן אנון שאין לנו בעוונותינו מקדש הבה למען רחמי ו למען קדושת שמו יחינו וקיינו דקא' מסוי' הטל בשירתו אהיה בטל לוישראל וא'כ הטל מכנין בשירתו לשם ית' ולפ' נראה שאהיה כאן הוא קדש כפי כונת הטל והוא ע' שדרזל בפק' דברכות אהיה אשר אהיה אני הוא קודס שיחטא אדם אני היא' לאחר שחטא וכולי ולכן אומר הטל אהיה הוא בטל לוישראל ולאטל ממש אלא שדרזל' אהבה שמקלקלת השורה ורובה להחיות את ישראל על כל פנים להיות הוא עצמו כי בעין טל לוישראל נדרים בה ר'ע במתניתו' מה מקוה מטהר את האמאים אף הבה מטהר את ישראל ומקוה בג' אהיה במלני הקין . וכבר נודע כי בצורת אות ה' יש רמוז לבעלי תשובה ונבי' כתוב ועמד כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ זו ארץ החיים . עוד נוכל לומר שבזכות מנחת צדית זוכים ישר' לתחיה מפני שהיא סקולה כנגד כל המצות וכן צדית הוא בג' ת' ועם ה' חוליות הוא תר' והמנוה הזאת מאכבת לאדם בד' קצותיו ומשמורתו מן החטא כל' וראית' אותו ועובדא דההוא גברא יוכיח כראית' בפ' התכלת ונכל צדית יש

שספרים תהלות ה' פרקי שירה פ' ב שירת הטל שפתי רננות

מזוהית בן המלאה אלא כבנונו ל' ביוסיו במ' סוף בגדלו שהיופי בא אחר הגדול וגם לא נולד עיר פרא ואחכ בתלמוד יודע מתוך למודו כי הוא בדעתו שהוא שכלו ושלמותו בברא' ועל אלו ק' כחות אפסרם שכיין הכתוב כי על החינוי והטבעי שהם היותר מפוסרמים הזכור כסוף נתימן בפי' ועל' הנפסיו והשכלי שהם יותר נסתרים ונעלמים הזכור ג' ברמז מזרח ומערב באומרו הסיח גני יחלו בשמינו ועוד שכתבנו למעלה ולע' כי להיות שמזרח ומערב הם רוחות השכינ' כנודע לכן הזכירם ברמז' - ואז אחר התחיה כאמו' יבא דגוריה שהם יש' שנקראו דודים להב' לגנו שהוא הג' נקראו גני דווק' כי לכל דווק נדווק יש לו ערך בפני עצמו כדרדשו עם ונחל' עונ'ך תקסס וזהו נמי הטעם דאמר דודי בלסון יחיד' גם כי היה אפשר נמי' לומר שכל' יש' בק' בלסון יחיד' על כללותם כדכתי' כל הנפש לבית יעקב וגו' ויאכל פרו מגדיו ורמז על הסעודה של ליתתן העתידה אז' אב על מתן שכרן של מונת' - עוד אפשר לפרש האי קרא הכי על כונת התחיה כי בהקיא זמנא יעיר ויקיץ ה' את' יש' הנק' צפונה כדכתי' ויתיעצו על' צפונ' - וזה בזכות התורה שנק' נמי הכי כדכתיב יצפון לישרי' תושיה כדרדשו רזל' עם פנו לבס' צפונה זוהי הכונה באומרו עורו צפון' אך לעשו ואופיו יבא שמשן שלא יזכו לתחיה וזהו הרצון באומרו וכו' תימן מבזרת כי בא השמ' נתימן על עשו בא' כדרזל' עם' אוק מתיומן יבא ובלאופיו נמי כתיב אף תימן' - ואחכ יגזור על הגן שיסיח רוחותיו על אלו המתים שיזכו לתחיה ויזיל מכשמינו עליהם וכתר הכי

ט' כריכות וזהו הטל המעורר וסני עפר מר' כנסת הארץ ע' דאמר' לעיל בסור' הארץ לכן אומר הטל עורו צפון וכו' תימן וגו' לומר הקיצו ורננו שוכני עפר אשר מר' כנסת העול' בזכות ה' כנסות הטלית אשר בכלן' יש' ט' כריכות הסיח גני יחלו בשמינו מעורר הטל' לשכינה כי להסיח רוח של תחיה כסוכני הארץ ויען כי נראה לטל שאינו דרך כבוד שיבא הטמור בכבודו על' המתי' לכן אומ' שיסיח רוח קדשו דרך ג'ע' שהוא מכונן כנגד כל העולם כמו שפי' רש' בספר חלק בהקו'א עונדא דמוסיח אפתחא דקרתא קאי' וה' מוסימ' בע' פ' ויקהל ויהיו דקאמ' הסיח גני' ויען כי בזורה היא על המת שיסריח לכן אמ' יחלו בשמינו אל' עני' בשמים שבג'ע' להעביר הסרחון כדו' שהיו ראוי' לתחי'

וזהו אמ' המר גמי' כיוצ' בזה אמרו בפסיקתא שונא בילקוט עורי צפון וכו' תימן תכאן חתה חומר שהדקיקים ל' ל' אינם כריכים לא אפרסחון ולא כל' תימן בשמים רוח צפונית מרבת וזולת לפניהם כל' תיני המכי ג'ע' וכו' וקרוב לודאי' העל' שעת תחיית המת' קאמרי' כדו' להעביר הרמוכס כדברו מר' אבא אל' דאלו לאמר סימיו ויהיו בג'ע' לפ' יהיו צריכים לכל' זה כי שם יהיו משתעשעים עם כל' תיני בשמים עד כאן הגזה'

ולכשיחיו יזכו לויכנס בג'ע' ולכן הוא אומ' יבא דודי לגנו ויאכל פרו מגדיו היונו ה' יבא להשתעשע עם הצדיקים הללו בג'ע' בזכות המצות שקיימו בע' הז' בעור כתי' חיותם אשר הם רוח בייחח לפניו ית' ולכן מן הרין הוא שה' כי יהיה טל ל' ישראל היונו לרצון ול' שועה כמו הטל שהוא רצון ו' שועה לעולם'

והנה אמר המר גמי' הן הראוה' אלקינו חת כבודו

שפת רננות פרקי שירה פ"ב שירת הטל מספרים החלוקה ה' צה

יבא דרורי לבנו ויאכל פרי מגדיו כמרוכר
 והנה מצאתי לרזל מאמר בסלא המורה
 באצבע על פ' זה שעל התחיה אתמר
 איתא במ"ר פ"ב וזל ד"א עורו צפון ל"ל
 עתיד לעשות סעודה לכדוקים בג"ע ואין
 צדוקין לא בסלמון ולא ראשי בסמי' אל
 רוח צפון ירוח דרום מכברות וזחלות
 כל בוסמני ג' עונותי רוחם הה"ר הפיחי
 בני זה כיבוד הגן וזל בסמוי זה זילוף
 יבא דרורי לבנו ואמר יש לפני הבה וכו' וס
 כ"ה שעושה סעודה לאורחים ולא יהיה
 מוסב עמ'ה'ים חתן עושה סעוד' למקוראו'
 ולא ישב עמ'ה'ם אס' הצונד' יבא דרורי לבנו
 ויאכל פרי מגדיו ואמר ל'הם הבה הרויני
 עושה כסס שאתם מנבקים באותה סעה
 הבה בא לנ"ע הה"ר באתי לבני אחותי
 כלה וואמרם בתחילה אדם עושה סעוד'
 לאורחי' בלומר אע"פ שאינו לא חברותא
 בעלמא ואפ"ה מוסב עמ'ה'ם כ"ס כשהוא
 חתן העושה סעודה שצריך להיות מוסב
 עמ'ה'ם להיותו ענין התחרש בשמחה
 שתתחד השמח' ביום החופה כמו סבדר
 זה יהיה אז הבה עם הדוקים שיחי אשר
 ע"כ הם מנבקי' לראות את מלכס' ובקרא
 תניינא משורר הטל אהיה בטל לישראל
 הנה אמרו בטל בכף פתח הרומות לה'
 הידיעה אפשר לומר שכונתו שהוא כמו
 על וסכך למחשה ולמסתור סנו יחסו
 עניו עמו לחיות על ידו בזמן התחיה

כבוד בדומה לזה בעה' במתן תורה לפי
 שכל דבור ודבור שהיה יונק טעמו של ה"ב
 היתה יונקת כדמתן של ישר' כדכתיב כסמי
 יצאה בדברו כדל"ל בשבת פ' ר"ע זה"ה היה
 מוריד עליה טל שעת' להחיות בו את התני'
 והקיה אותם כדכתי' יג'סס מדבות עמי ק"ף
 וכדי להעביר הרמזים על שינאת' כשאתם
 ויזכו לתחייה ככ' הוצרך ה"ב שכל דבור
 ודבור שינא חפיו למלאת את כל העולם
 כולו בשמים כדכתיב לקיוו כערות הנשס
 דאי לאו הכי הבשמי' הללו חאי עבדיתינו
 והכי מהתבר דהיינו עמ'ה' שניו בלי'ם
 מוקבלים לכל דבור ודבור בלפי מה שהיה
 כשמתן יונקת על כל דבור ודבור ומעשה
 מהאנו ראינו טעם ככון למאמרם ז' סנון
 לדרשת מר אבא ז' על ע"כ הגהה

וממה שצריך ג"כ לרעת בענין סיר' הטל
 והג"ע הוא כמה שדברו בו מקצת החכמי'
 במ"ס זכחים פ' פרת חטאת שדרשו פ' זה
 על קבוצ גלויות ולפי זה אתי שפיר מ"ס
 לעיל בסירת הרוח ולכן בר' שמרחמים
 הטל והג"ע על ישר' ויותר מן הרוח מפני
 שהרוח מנפה מתו יונה הבה אינו על קבוצ
 גלויות ויאמ' למספן תני ולתימן א' תכלאי
 וגב' אינוס הטל והג"ע מעוררדי' הם בסירת'
 לא יתבר' על מהירות הצנוקה עוד כל'
 שכלפי הרומות קאמרו ע"ד לא תתנו דומי
 לו זכן איתא במדרש ולקוט ד"א עורי
 צפון יבואי תימן שהרומות עתידות
 להכניס את הגלויות גו'

ובכל פרי יתלוננו כדאמרן' חמוס היותר נכון לכונתנו הוא מה שראיתי בספר בני
 טל הוא כללנות יוד' הא' וא' שעלוש טל והוא שפע הבא מל"ע דרך הספי' ואונותיות לא
 עוד המל' שהי' הא' והטל הוא לראש הת' בענין שראשי נמלא טל פי' משפע העליון
 וא' תחיית המתים אשר ע"כ אפשר שהטל בא לרמוז לטל עליון כדאמרן והוא אומרנו
 אהיה בטל כלומר מעין הטל הנז' עוד חשבתי לתת סוכ טעם ודעת לכף הרמיון
 הנאמ' בהאי טל ויזנן עם ההסכמה שהתחיה באה בזכות התורה כדיליפו מקרא דכי
 טל אורות טלך וידוע שחתרו חזל למנא' מנחם לזה גם לנ"ע כדאית' בגמ' והנה מצאתי

פרקי שירה פ"ב שירת הטל שפתי רננות

בסם הר' יחיא מפרשו זל הכיאו בעל הדרת קדם בסדר מוסף ליום ראשון של ר"ה כו
כסלומרים התלמידים וישנים על הספר רוד היוצא מפייהם הנה משמרו ועשו טל
להחיות ומחיה מתי עם הארץ. אשר ע"כ על הטל הזה היוצא ונעשה מרוד התלמיד
עליו נאמר אהיה כטל שיהיה כמו הטל עצמו של תחיה להחיות מתי עם הארץ כמנוכר
וכל זה ליש' דוקא אשר איהם יאות התחיה כדכתיב ורכים מיטני ארמת עפר ויקונו
ופירש הבאון על תחיות מתוים שבגורלם לחיו עול' וזהו כונת אומרנו אהיה כטל ליש'
ומלבר זה הנה כבר ידוע כי העוסק באור תורה טל תורה מחיוהו ולא עשה כן לכל
גוי כתיב ומסיים קרא בתת טעם לזה לפי שיפרח ישראל בתורה דוגמא לשושנה בת
החוחים כי יסתכן העולה שמה כך היא דרכה של תורה לסיבת הסגופים הנאמרים
סס וכמאמרס זל עם ארס כי ימות באהל אין דת מתקיימים אלא במו שמיות עצמו
עליהם וכדאמר ליה נמו רב לרב כהנא לא תמצא בארץ החיים כדאיתא בפ' חלק
ובמדרש ש"ט אמרו מה שושנה זו מפורחת ולבה למעל' כן אתם כשתעשו תשוב' ויהיה
לכבכם למעל' אני גול אתכם שב' אהיה כטל לישראל אומתי כסיפרח כשושנה ויד שרשו
כלבנון. הנה היה אפשר לפרש לשון הכאה כלומר סיכה המורדים והפושעי' בני ית'
המכונים כלסון שורש כדכתיב פן יש בכס שורש שורה ראש ולענה ואף כל נאעו כל
שורש בארץ החיים גזעם ועליהם כתיב לחרפות ולרחאון עולם. ואומרנו כלבנון הוא
להמשיל חרבנון לחרבנון הנהק' לבנון כי קשה בעיני הנה' אבונן של רשעי' כחרבנון הנה
ומקרא מלא כתיב ולא קרב זה אזה כדרשו זל תס. ועוד יש לתת טעם בדבר על
הטל המכה באו הפושעים כי הוא תוכע עלבוננו כמו הלבנון שהוא הנה' שמשך עליו
החרון אף מחמת עונותיהם של ישראל כן הטל הזה נענש בשבילס שמשחרב הבית לא
ירד הטל לברכה כדתנן פט' דמוטה. ואין לתמוה איד' יעשה הטל בני הפכו' להחיות
את הצדיקים ולהעניש את הרשעי' כי השמש גם הוא לעתיד יהיה שמש צדקה ומרפא
לצדיקי'. וענבונו' וכלו בו כרסכל ראמר אין גיהנס ל' לא הנה מוציא חמה מנרתקה
וכו' כדאיתא פ'ק דנדרים כי הכל בא מצד המקבלים. אך הנכון אנלי לפרש האו' ויד
שרשו כלבנון לשבח והכונה שימשך לשרשי' בשמתן של הצדיקים למעלה מצד לבנון
מעשיהם. א"נ כלבנון הרנון בו דוגמא לבה' מה של מטה מוכוון כנגד בה' של מעלה
כד נשמנתיהן של ישראל הפאות ונמשכות למטה הנה שרשם נשאר ועומר במרום ע"ד
שארזל משל' לאן הנטוע במקום טהרה ועבסו נוטי' למקום טומאה וכו' ועל כי נמשלה
התורה לטל כדכתיב תזל כטל אמרתי ע"כ אמרתי לדרוש אן הפסוקי' על התורה כאן
היא משוררת ומשמעת את אמרותיה הנעימי' לעורר לב' לנמריק לשקוד על דלתותיה
והנה ידוע מסוד שיח חזל כמה מעלגת טובנות א העומדים בבית ה' בלילות' ואותן
המורדי' סיבה מעניניהם בע"הו הנה' משביען מויו סבינתו לע"ה' כדרשו ע"פ אני בצדק
אחזה סנד'. ולע"א שמועד עליהם חוט של חסד כדכתיב יומם ויוה ה' חסדו וכלילה
סירה עמי מה טעם יומם ויוה ה' חסדו משום שכלילה סירה עמי. ע"כ היא משוררת
ענרי צפון כלומר שיעור האדם משנתו בחנות הלילה בשעה שרוח פסונית מנשבת
לעמוק בתורה הנק' ג"כ צפון כדכתיב וצפון לישראל תושיה. ובה זוכה כי בואי' תימן
סיכא

שיבא לידי מדה טובה שימסך עלינו חוט של חסד הרמוז ברוח תימן שהוא מורה א
החסד כנורע . ורוח שפתיו שיוציא אז בתת יגיע וינטרף עם הכל פיהם של הצדיקים
שמסתעפים בג'עש כנגד השכינה דבהא שעתא אתער קבה בנתא רעדן וכרווא
בפיק וקרי ענדי צפון וכואו תימן הפיחי בני ילנו בשמוי ובא דודי לבנו ויאכל פרו
מגדיו מאי יאכל פרו מגדיו אין קרבנין דאתקריבו קמיה מנשמתהון רדיוקיא וכנ .
ברכתבו כסה פ' בא . וזהו הטעם בכ' שרז'ל פ' זה על הקרבנות כי כן הטיבה התורה
כשאלו להחוטא מה ענשו וביא קרבן ויתכפר . ונפ' אהיה כטל לישראל הכונה בוכי
התורה עצמה אומרת אהיה כטל לישראל כימה טל זה עי' יחיו המתים אף התורה היא
דומה לו בזה כי כל העוסק באור תורה טל תורה מחייהו ונזה יש טעם נכון לכף
הדמיון . יסרח כשנסנה הענין הוא כי הצדיקים הללו בזכות התורה וסרחו בתחיה
ויעלו ריח טוב כשנסנה וגם פניהם יהיו דומים לשוכני שהוא אמן המדרגות שפניהם
של צדיקי דומים ל' כדרז'ל ע"פ שובע שמחות את פיך . ויד שרשו כלבנון כלומר
שהתורה תמשיך ותרחיב שרשי בשמותיהן של לומדיה ויעלו למעלה למעלה לקבל
הארה ממקורם העליון וזה דומיא ללבנון הוא כה' אשר עליו כתוב ורחבה ונסכה
למעלה למעלה . א"נ אפשר לפרש האי ויד שרשו כלבנון עם מאמר ז'ל פ' כיצד מברכין
אמר מר זוטרא בר טוביה אמר רב עתידים בחורי יש' שיתנו ריח כלבנון שנאמר ולבו
יונקותיו ויהי כזית הנודו וריח לו כלבנון . הכא נמי התורה אומרת שסגולתה היא
להכות שרשי ועקרי וזה"ר של אלנו הבחורים כדי שלא יטעמו טעם חט ויזכו לעתיד
להיות כלבנון היינו לתת ריח כלבנון . ודקדק קראיפה לקרוא לזה"ר כלשון שרשו
להיותו מושרש עם האדם נכון לפתח חמאת רובץ . ולהכי נמי קראו הכתוב מלך וקן
וכסיל . והנה רז'ל בפסיקת ונכ'ה רבה א"ר אבהו ישראל שאו ויבא כגסם לבנו וכמלקוש
יורה ארץ אל הנביאים לא שאתם כראוי הגסם הזה ונצאי דרכים מצרים בוטחי גגות
מצרים בו דורכי גתות וגרנות מצרים בו אף אתם בקסתם לשאול אהיה כטל לישראל
יסרח כשנסנה ואיתא נמי פ'ק דתעניות בשנוי לשון . והכונה אליהם לעד הוא כי
הגשמים הרבירודע שהם חיים לעולם . אך התורה היא חיי העהב וישר' שאו מאת
הב'ה על חיי העהב שהיא הפרנסה ואמרנו ויבא כגסם לבנו . אבל הנביא' אל לא שאתם
כראוי הגסם הזה ונצאי דרכים מצרים בו טחי גגות מצרים בו דורכי גתות וגרנות
מצרי' בו . אפשר שכוננו בזה להא רתנן באבות על כרחך אתה נוצר ועל כרחך אתה
נוצר ועל כרחך אתה חי ועל כרחך אתה מת ועל כרחך אתה עתיד ליתן דין וחשבון
לפני מלך הבה . כי היוצאי דרכים שמצרים באלו החיים היונו הנשמות היוצאות
מהליכות עולם עליון א זה התחתון ואח"כ מבטן המלכה א אור העול' כי הדבר קשה
בעיניהם ועל כרחן הן באים מדרד' זו לדרד' זו והטחי גגות להסתוסף בחיי העהב גם
הם לא נוצאו מנחם והם מצרים ועל כרחן הן חיים . ואלו שהכונה בכ' בו על השבת
המושכלות למעלה לנשכיל שהוא דבר שמצרי' בו הרבה בני אדם בעה' ז מקוצר המשוב
ועומק המושב . והדורכי גתות וגרנות הוא כלפי על כרחך אתה מת ועל כרחך
אתה עתיד ליתן דין וחשבון כי הגתות הוא דוגמא לחציבת וחפירת הקבר שהוא על

המיתה

מספרים תהלותה פרקי שירה פ' שירת הנשמים ששתי רגנות

המיתה והרגנות על הדין ועל החשבון דומיא למאי דקאמר ושעיה מרשתי וכן גר ב' שהכונה בו כרפי' מהר"א שעל ים' נאמי' על שהם מרושים מאתו ית' ומתכחשותו כבורן הזה ואין לך יום תוכחה כיום הדין שעליו אמרו אני לבנו מיום הדין אני לבנו מיום תוכחה והמית' ונתית' דין הם מצדני' וסמוכי' כנודע ולכן כללם יחד ועל שתי' אלה הנה בני אדם הם מצדדים כי על כרחן הם מתים ועל כרחן נותנים דין וחשבון אשר על הנביאי' אמרו לא שאתם כראוי' לא אם בקשתם לשאל' אהיה בטל לישראל כלומר בקשו חק בקשו עניה סיתן חלקכם בתורה הרמוזה בטל וא תניחו חיי העולם שהיא התורה כדי לעסוק בדרכי' שעה שהם חיי העליון בשאת המוחיה והכלכלה א"כ הגשם מורה על חיי העליון הטל למין התחיה כראמין ועל יתד טוב לבקש מאתו ית' ומת' וחס זמן התחיה לאור האור החיים סלה ומפני שהתורה גם היא תקרא בלשון מטר כדכתי' יערנף כמטר לקמי' עכ' ראוי' לחלק איה דרך ממה תקרא מטר ואיה ממה תקרא טל ומתוך כך נבא לבנות ים' שאלו חלק המטר ולכונת הנביאי' שאמרו להם לא שאתם כראוי' אשר לזה אני אומר כי חלק הפשט הוא יקרא בלשון גשם או מטר אשר ע"כ יש שמצדדים בו על רוב הדעות והאלוקים שמחבלי' זה את זה בהלכה ואין הכל שמחים בו לכונן הלכה כדברי מי' אבל חלק הסוד שבתורה הוא יקרא טל להיות תלמודו נכמת בלי מחלוקת רק דרך קבלה ולהכי נק' קבלה על שצריך לקבלה איש מפי איש מבדרת בלי מחלוקת והכל שמחים בה שמתוכה רואים אור גדול והנה ישראל שאו ויבא בגשם לבנו על חלק הפשט לבר כי במדומה להם שאין להם חלק לא בו להיותם ארזיים שוכני בתי חומר' אבל הנביאי' אמרו להם לא שאתם כראוי' הגשם הזה ינחיל דרכים מצדדים בו הכונה על הלכות תחומין עד שרחל' על באשר תלכי' א"ך וכמה מדיני הולכי על דרך שמוצרי' בו כמה הלכתא בגרונת' וטחי גגות ג"כ כדוני בתים וחצרות ודורכי גתות וגרנות כדוני תרומות ויועשרות ויין נסך וכרומה שרבו כמו רכובתם כמה מחלוקת באוסן שמצדדים בהם לכונן השמוענות לא אם בקשתם לשאל' אהיה בטל לישראל חלק הסוד אשר הוא נוח ומקובל לכל המתעסקי' בו בלי שום מחלוקת בטל הזה שהוא נוח לכל והיינו נמי הכוונה באמרו אהיה בטל לישי' כי החלק הזה ראוי' ליש' דוק לא עשה כן לכל גוי וכבר ידוע מה בין הפשט לסוד כי העוסקי' בפשט כוראי' ארץ חרשה והעוסקי' בסוד כוראי' שמי' חרש' וכולו לאישים :

הנשמים

בסירתם זו משכמים להבה על באחנס בו יתב' שיהיו בשמי' רצון ברכה וברכה ולא יחריבו עוד את העול' והזכרת כאן סם אפי' שהוא סם הגבורה והוא גוף הוא מנני שירדין בגבור' כי הא דתנו מלמתי מוכדין בגבורות

הרב

ר' משה מטיראני זל כגדתו הזכיר את הנשמים עם זאת השירה ונפסידונו נשכח זכרם ואני בתומי אר' לתת טעם למה נקראו בשמים והענין הוא לפי שעי' הנשמים כל זרע זרוע אשר יזרע וכל העץ לזינו מתגש' ומתסוה גופו ומודתו ועל

נשמים

אומרים נשם נרביח תניף אקים נחלתך ונלאה אתה בינתרה :

שפתירנות פרוקו שירה פ' בשירה הגשמים מספרים חרות ה' יז

בגרות גשמים ואפי' בזמן שהעולם עומד
ברוך וכוונר הבה את השכונת שנסבע
מעבורמי נח עור על הארץ ואם אין זכות
בשאר ארצות בא' כנדאי יש זכות יען כי
כל העולם כולו אינו שותף לא מתמנית
א' והו דקאמר הבא נחלתך ונלאת אתה
כוננתה כי מא' יכון כל העולם כולו יען
כי כל הארצות יונקים ממנה :

ועל כי מורה עמם הפעולה להכי נקט
השם הזה וסביק שמות האחר' שהם מטור
שעירים רביבים אור כי אלו הם שמות
הסמיות והו השם העקרי ונקט כלסון
רבים להורות שהם מהונו' גשמים הרבה
כראמר . ועל הם משוררים הדין קרא
גשם נרכות תניף לקי' להודיעו כי כל גופי
הבריאה שברא הא' יתבר' לא נתהוו מזר
החיווב חו רק מזר שנדבה רוחות' בלבד

והנ' כל מה שמחרם בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית הכל נדבה . על הם אומרי'
גשם נרכות תניף לקים . והכונה במלת לקי' מלבד הטעם על שירדו בגבורה כראמר'
לק רתעניות הנה אמרו גכ התם שגדול יום גשמים כיום שנבראו בו שמים וארץ .
וכסם שכבראת שמים וארץ כתו' בראשית ברא לקי' מהאי טעמא נמי נקט בגשמי' לקי' .
והכונה במלתך ונלאתה וגו' הוא כי כסם שלא נברא העולם לא בזכות ישראל כדדרסינן
ממלת בראשית כך אין הגשמים יורדים לא בזכות ישראל כראמר' התם אין הגשמים
יורדו' אלא במחלו עונותיהם של ים' . ואמר' נמי שאינו נעצדי' אלא בתחיובו סנאיהן
של ים' כליה' . הרי שהכל בא מזר ישראל להכי קאמר' לו הגשמים שהם יורדים אחרי
אשר נחלתך שנלאת באיזה עון ועשו תשוב' אתה ית' כוננתה וקבלת אותה בתשובה .
והנה לפי שמינונו מה תורה נקד' מטור כדכתי' יערוף כמטר לקחי' על כל עלינו חובת
ביאור הדין קרא על התורה . והכו משמעו גשם נרכות התורה שנתנה הבה נדבה
תניף לקים כלומר מנישה ומעלה מה לפי שכל העוסק בתורה וסורין בדלין ממנו .
נחלתך ונלאתה היינו ים' שבתה' לנחלה לו והם מתיסין עצמן עליה והוא יתב' מוסף
כח בהם לסבול עולה ולתת חיים לעושה וזהו אתה כוננתה . סמכין מצעדי האנוה
בה . ונסק רתעניות אמרו גדול יום הגשמי' מיום סניתנה בו תורה שכל יערוף כמטר
לקחי' מי נתלה בו קטן בגדול . הנה אין ספק שלא עלה על דעתם זל לומר שהגשמי'
שהם חיי שעה יקו גדולים מן התורה שהיא חיי עולם לא לפי שעי' הגשמי' יכול האדם
לעסוק בתורה כי כשים קמח ים תורה וזהו נמי הטעם שנזכרו הייעודי' הבוסניו' לפי
שהם מוכו' לעבודת הא' כדכתיבו הקדמוני' להכי אמרו סיום הגשמי' גדול כלום נראה
יותר גדול וכלתו אין עסק בתורה כי אם אין קמח אין תור' וזהו עקר כונתם זל ויש
לזה סמוכות כדבר' אעזר בנו של ר' הגלילי לדרוש בלב' מרות האגדה וא' מהם מרבר
גדול נתלה בקטן כיצד יערוף כמטר לקחי' וכי הגשמים גדולים גון התורה שהתורה
בתלית בהם לא שהגשמים מחיים את הכל להשמיע את האוזן כדרך שהיא שומעת
כיוצא בו ארוה שא' מי לא ירא וגו' והיינו טעמא דקאמר להשמיע לאוזן כדרך שהיא
שומעת כלום דבר' לפי טעמן . עוד אפשר לדרוש כונת השירה הזאת להשמוענין
שהגשמים יורדו' בזכות האבות והיינו דקאמר גשם נרכות כלומר הגשמי' יורדים
בזכות האבות שנקראו נדיבים כד' נדיבי עמים נאספו עם לקי' אברהם תניף לקים

פרקי שירה פ"ב שירת השמים שפתי רננות

שמהפכו מרה למהר . והוא מן השם שגם מהתקיה לעזר וען כי אין בגמיו יורדים
 ח"כ במחלו עונותיהם של ישראל כדר' תנחום בן הללאי פק' דתעניות .

חמר החגיה אי אישר חילי חמיכא ע"ד נקות
 ופסט בפ' הכוזב שהארס עם שהוא בעל גסם
 בנדק' עושה בכדיבותו יש כח בידו להכניף
 מ"ה המכונות בשם אקו' תן העולם . ולע"פ
 להביא נ"כ חדת דחמיו יתבר' בעולם כחמוז
 בר'ת הד' חלות' פעם כולל ח' עולים תכ"ה
 כמס' ג' חלואי' אהיה וע"ז וכה לבגתא דערן
 הפה כי כן ר"ת הד' חלות' חינון בגת"א הוחיל
 וע"כ יעשו היסודים חב' שמות הידועים
 הרמוזים בר'ת וסת כחלתך וכלתה חתא
 כוכבתה עולים י"ב ק' ע"ד חמת מארץ
 תנחום וכדק משמים כקפך ע כ"ה :

עזר חני אומר דרך רמוז עם ההסכמה
 הנורעת לנו מסוד שיחכמו האמת שכל
 השפע היורד לתחתונים הוא מן המדה
 הנצבת עלינו לחיותנו ולחייטוב אותנו
 כי היא אם כל חי . וכבר פשוט הוא כי
 הגמיונים הם רמוז לשפע היורד מלמעלה
 למט' בהדרגה והנה ידוע שכאשר יקובל
 הטוב גם מזה מדת הדיון הוא יותר סימן
 ופה לתחתונים כי תוקף הדיון נמתק
 וקטורגור נעשה סניגור וכל זה מבואר
 אזל קרא רבתיב מוי יתן מניני ישועות
 ישראל בשוכ אקיס שנות עמוקרינן ביה

ישועות בלשון רבי' בהיותו מוסכם מזה אק' אך בהיותו מוסכם מזה ה' בעל הרחמים
 כתיב מוי יתן מניני ישועות יש' בשוכה' שנות עמונוג' בלשון יחיד . ולכן הגמיו' הללו
 הם מתאנו' שיוסכם השפעתם גם מזה מדת הדיון ותינו דקאמרו גסם נרבות תניף
 אק' כלומר אימתי יהיו גסם נרבות כאשר תניף אק' אחרי אשר נחלתך שהיא האשה
 המשתוקקת לבעלה שהיתה עד עתה נלאה מזה נבורת הרונים ועכשיו אתה שהיא
 אק' נעוריה כוננתה לשוכ איה ברחמים בשפע טובה וכרכת שממונו משפעת ונותנת
 חלק לתחתונים וע"ן כי השפע היורד למטה תלוי בשפע היורד למעלה על עקרת
 הבית והשפע היורד ג' איה תלוי מזה מעשה התחתונים נמוא' ח' רחא בהא תלוא .
 ע"כ נראה לפי קוצר השגתי שזה כוונת רז"ל בשייכות נפלא שנתנו לגמיונים עם האשה
 כדגרסי' פק' דתעניות אר"ל משום בר קפרא נאמרה עזירה בגמיונים ונאמרה עזירה
 באשה נאמרה עזירה באשה שנ' כי עזר עזר ה' בעד כל רחס ונאמרה עזירה בגמיונים
 דכתיב ועזר את השמיים נאמרה לידה באשה ונאמרה לידה בגמיונים נאמרה לידה
 באשה שנ' יתקד ותלד ונאמרה לידה בגמיונים דכתי' והולידה והנמיחה נאמרה סקודה
 באשה ונאמרה סקודה בגמיונים נאמרה סקודה באשה שנא' זה' ס' קד את שרה ונאמרה
 סקודה בגמיונים דכתי' סקדת הארץ ותשוקקיה . והנה כל חד מילין יבחן כי האשה
 שכוונת איה רז"ל היא אם כל חי שאמרנו לעיל והגמיו' הם כנוי א' רבני השפע כדאמרן
 והנה אמרם נאמרה עזירה באשה כוננת' זל כי ידוע שכאשר יושפע איה שפע רב כפי
 הראוי לה לפעמי' מפני רוע מעללי בני האדם היא מעכבת את השפע להיותם בלתי
 ראויים א הטוב הקוד' ואז נק' עצרת ולפעמי' נמי לא יורדו איה שפע ברבני כדי שלא
 תשפיע לכניה הכלתי ראוני' והיינו דקאמרי' הבא נאמרה עזירה באשה שנא' כי עזר
 עזר ה' בעד כל רחס ה' שהוא אק' נעוריה עזר מלהגוריד שפע לרחס נוקביה ונאמרה
 עזירה בגמיונים שנאמ' ועזר את השמים ולא יהיה מטר שכונתם על השמים הידועים

שפתירנות פרקו' שירה פ' בשירת הגן עזר מספרים תהלות ה' צח

שהוא הזכר שלא יורוד מטר היינו השפע לנוקביה וכשכיל זה גם הארמיה שהיא נקר'
 ארמיה כשהיא ונקת מן הדין לא תתן את יכולה לתחתוני' כראמרין אך כאשר בני
 העול 'מוטי' את דרכיהם ועושי' רצונו של מקום גם היא מקבלת שפע הרבה מלמעלה
 ותשפיע טובה וישועה לכל בני העולם והיינו דאמרו באמרה לורה באשה רכתיב
 ותהר ותלד ותהר כשהשפע יורד אליה ותלד אחר כן מהשפע הוא לכל בני העולם
 ובאמרה לורה בגמנים רכתיב והולדה והצמיחה ורוייה דקרא כי כאשר יורד הגשם
 והשלב מן השמים הם השמים הידועים כדלעי' ושמא לא ישוכו כי אם הרזה את הארץ
 היא ארץ חפץ ואח' והולדה והצמיחה לתחתונים וכל עוד שיוטבו התחתונים את
 מעשיהם כן ירבה וכן יפרוץ השפע אליה בתמידות כפקודת ישועה ורחמים והוא
 תשפיע לעולם בלי צמצום והיינו כונתם דאמרו באמרה פקודה באשה שנו' וה' סקד את
 שרה שבפ' זה גלו דול כונתם שהיא על השל' אשת חסד לאברהם שר' ה' כנודע
 כאשר ישפיע אליה חסדים טובים ונאמר פקודה בגמני' שפ' סקדת הארץ שרצונו כאשר
 סקדת הארץ הלזו היא ארץ החיים ותשוקקה רבת תעשרנה בשפע שבע רצון אז גם
 שלב אקים מלא מים להוריד טובה לעולם וכמה פ' יושב ראיתי גשם נרבות דא' גשם
 דרענותא כד אתרעי קב'ה בל' ובעי' לארקא לה ברכאן כרין נחלתך וכל' אתה כוננת'
 נחלתך חינון יש' דאינון אחסנתיה דקב'ה כד' יעקב חבל נחלתו וכל' דא' כי דאיהו
 כל' אה' במרעא אחרא דאיהו נחיל' למושת' וכרין איהו כל' אה' וכד איהו גשם דרענותא
 איתיהוב כרין אתה כוננתה וכו' והמשכיל יבין ויוסף לקח ולר'ל בנוקרא רבה
 פ' ל' וגם בקבלת רבתי איתא הוא שרוד אומר גשם נרבות תניף אקים אם גשם היא
 צריכה נרבות ואם טל היא צריכה תניף אקים ופשוטן של דברים כי הגשם בא בתורת
 נרבה והטל הוא מן הרין ש' א' לעולם כל' טל - אבל לפי עניינו אפשר דהגשמים
 מורו על הזיווג והטל על היחוד ולכן הגשמים הם נרבה כי העונות גורמים לסלק
 הזיווג אבל היחוד לעולם אינו פושק וכא' על הרין ועל האמת ועל השלום :

<p>אמרנו לעיל שזיהי ג' שירת הטל והנה הג' משורר בני כה' משום דהא בהא תליא היינו כשיחיו המתים שיהיה ע' הטל הג' מרנן ומשבח לפני ה' שישוכו אלנו</p>	<p>כבר</p>	<p>רזל כבר פ' הודיעונו משמעות שמו של ג' שהוא לשון הננה ועידון שכן אמרו ס' ר' יורד' ברכיה ר' יורד' אמר הניח לנו והגין עלינו ועדנו מכל אני ג' ר' ברכיה אמר</p>
<p>בני אדם אשר ממונו גורם ולא יהיו עוד מחרובי ארץ כחא' חו' אלא יברמו לו טובה וגדולה לשותיחוד ס' ע' קלה נשכית' ויתום'</p>	<p>גן עזר אימר עוריי צפון ובואי תימן הפיחי גניעלו בשמיוי בא דודו לגנו ויאכל פרי מגדו :</p>	<p>להניחו ולהגן עליו ולעזרו מכל אני ג' ע' והנה לפי שהג' הוא סכר המונע ולא זולת כדכעיון למומר קמן להכו אפשר לפרט סאו</p>
<p>רוח טוב ביותר ע' בחורו יש' של' טעמו טעם</p>	<p>הג' תאר' שדר'ל הם רמוז לערות חוקים ומשפטים</p>	

בספרים תהלותה' פ' ר' שירת הנקרא שפתי רננות

טעם חט כד' ולכו וינקותיו ויהי כזית
הודו וריח לו כלכנון יסובו ויטבו בכלו
וחיו רגן ויפרחו כנפן וגו' ונחמ' כ' פסוקי'
או לדרוש בענין זה מכח סמיכות דלעיל
מנייהו שכבר שרר הטל דהיינו אהיה כטל
לישראל וגו' ולפי שראיתי שלמו' וכן רבים
שאומרי' פ' זה קוד' טעום הקטרת אמרתי
לתת טעם בזה שאולי הוא כדו לכונן
במחשבתם בלא הם בג' ממש ועין כי זה
זכות גדול וכמ' בע'ס ר'ח' ש' הקדושה
פ' שטוב מאד לאדם בעת שהוא עוסק
בתפלה או בתור' שיחשוב בלבו כאלו אינו
עומד בע'ה' אלא בג' לפני השכינה והלא
דברים ק' ומה בשאר מנות כד בפטום
הקטרת לא כ'ש' שצריך לכונן עיניו שם
אשר מומנו ונאמ' כל מיני בשמים כפרים
עם נרדים וריח טוב שבעולם :

וימספטי' שבהם נחלקים פקודי ה' ישרו'
כי המנות הנק' עדנות הם מנוחה א' האדם
כגון שבתו ויט' ועליוהו קא דרשי להניחו
לשון מנוחה ועל החלק הנק' משפטים קא
דרשי להגן כי המשפטים הם מוגן ונחה
למדניות ובלעד' איש את רעהו חיים
בלעו ועל החוקים קא דרשי לערונו כי
אין לד' שכל המועד' את הנפש כגון החוקי'
על כי הם בלי טעם והמסמר' מור' דבקתו
וערונו ב' איתברך אשר חקה חקך וגזרה
גזר' יפלו בג' תייהו דר' יודן ור' ברכיה אולי
יתפרש על שכל המנות בהאי עלמא כי
ר' יודן אמר הניח לו והגין עליו ועדנו
כי הטעמו בעה' שכל מנו' או מפריותיה'
אבל ד' ברכיה סבר דאין שום הבטחה
לצדיקים אפי' מסרי' מעשי ודיהם בע'ה'
אלא הכל מתקוק לעלב' וזהו להניחו ולהגין
עליו ולערונו מכל אפי' ג' לעתיד' והנה
אין ספק כי התורה המשיכה סבר מנותיה
הנטועים בתוכו הם המנות עמק כדכתיב לעבדה
ולשמרה לא מל' וביאור דבריהם כמו שראיתי
לחכמים כי כשהמסוד' הנה התורה
מהעולם העליון א' ע'ה התחתון המשיכה א'
ראש זה העולם' והוא הג' של מטה
מקום היותר רוחני שבה העולם ושם צייר
פרטי התורה וחלקיה וברא' אג'נות טובות
דקים ורוחניים מהם מכוננים א' מ'ע' ומהם א'
ל'ת ומען החי' ומען הדעת נבין סגולת
ומעלת שאר האג'ות וילמד סתום מן המפורש
וען החיים הוא ציור כללית התורה
ותמונת דרושה ולכן כתי' ען חיים היא
למחזיקי' בה הבונה התורה ממש היא
דוגמא לען חיים ולכן המחזיק בה יאכל
מען החיים וחי לעולם כי טל תורה מחייהו
וזהו הכונה לעבדה ולשמרה שאם היה שב' א'
הגן הי'כל לעבדו ולשמרו אבל הרצון
לעבדה ולשמרה את הנשמה בג'ע' כי ע'
עשייתו המ'ע' הוא כעובדה וכמנוחה
כי מוסקה אור מהאור העליון עד בלי די
לכל עני' ג'ע' המתחסי' א' המנות שקיים'
ובהסמר' מעבור מנות ל'ת שומר כל אורות
הקדושה המתחסי' א' נפשו מלהתערב
זר הוא כח טומאה יאסור ען הדעת טוב
ורע מצד סודו כי מ'ע' עז' וש' רמוז בו
כמו שהאריכו בתקוני הויה יענין
כאסוד' כפ' נוסע' ה' אק' גן בעדן מקדם
דרוש מתוק מרשם מכונן לכוננתו ולא
דבר ריק הוא הדרוש הזה מרזל שהר'
מנינו שאמרנו בתנחומא ע'ס אורח חיים
סן תפלת' א'ר' אבא בר' כהנא שלא תהא יושב
ומסקל מנותיה של תורה ורואה אינו מנה
סברה מרובה ועושה אותה למה נעו
מעגלגתיה לא תדע מטולטלין אינן
שכיבי דאוריותא

דאודיותא תני ר' חייא משל למלך שיש לו סדרם והכניס בו פועלים ולא גלה להם
 סכר נטיעותיו של סדרם שאן גלה להם היו רואי' אחוז נטיעה סכרה מרובה ונטועים
 אותה ונמצאת מלאכת הסדרם מקצתה בטלה ומקצתה קיימת כך אן גלה סכר המצות
 נמצאת תור' מקצתה בטלה ומקצתה קיימת . הריו בו תמוסלו המצות ושכרן לנטיעות
 שהם האילנות הללו המכונים א' המצות כדאמרן . והסדרם שהגא' כנוי א' הג'ע' הן הן
 המצות עצמן . ולא זו אף זו הנה הדרוש הזה נמצא ג' מוסבס לחכמי הגמ' בי כן אמרו
 בפ' אין דורשין ד' נכנסו לסדרם ואמרו שם אחר קצן בנטיעות ופי' רבינו הא"י גאון ז"ל
 כי המוש' לו את ההיכלות העליוני' שהיו עולים ונכנסי' שם בדעתם אן החכמי' לסדרם
 ואלו אן ההיכלות הם הארות העליונים שהמסיד משה האיתב' התורה ואחר שקצן
 בנטיעות הוא משל שכיון שהפסיד והשחית דמוהו למי שנכנס לסדרם וקצן בנטיעות
 כי האיל' וכפסד בתורה ומצות הריו הוא כקוצן אן הנטיעות דרוחני' דאמרן . ואחרי
 אשר ראינו מוסבס אלל רבנו'נו שהג'ע' הוא ערין ושכר המצות והן הן האנות הנטועי'
 בתוכו . הנה לקיים כל דבר ראיתי ג' מדרש לרזל שאמרו וי' יהו' ג'ע' לעבד'ה שמא
 תאמר יש מלאכה בג'ע' לפתח ולסדר את הארמה והלא כל האנות נצמחין מאי'הן .
 אן שמא תאמר יש מלאכה בג'ע' להשקות הגן והלא נהר יוצא מעדן להשקות את הגן
 אן לעבדה ולשמרה לעסוק בדת' ולשמור מצותיה שנ' לשמור את דרך עץ החי' כד"א
 עץ חיים היא למחזיקים בה' . הריו כי הדברים פשוטי' כדאמרן . ואינס דרובי' לפנים .
 ואני טרם אכלה לדבר אמרתי הנה מה טוב להאיר עין הקורא במה שכתב הרב רבינו
 בחיו על משנת א' תקי' כעבדים המשמשים את הרב ע"מ לקבל פרס וכו' זול' נר' לפרס
 כי מכלל דברו החכס אנטויגנוס נוכל לקבין עוד אמונה נאונה ומעלה יתירה ויקר
 תפארת גדולת המצות כי המצוה והשכר אינס ב' דברים כא' דבר א' והפתאים שאי
 מדוע לא הוזכר בתורה בפ' ג'ע' הנשמו' ואן ידעו זה לא שאו ככה ולא היו תופסי' עליו
 ובדאי הענין הזה כדמינן העניינים הגופניים האמורים בתורה שאין הכונה שיהיו
 תכלית השכר וקיום המצות אן אלא שהם הכנה בעיה כדי לקבל שכר לעהב וכן
 מרעה' בסוף התורה הזכיר ועודים גופני' כפ' וישכון ישראל בטחוסמוך לו מיד אשריד
 ישראל מיו כמוך עם נוסע בה' כלומר מיו כמוך עם בעמים שיהיה נוסע בה' לחיי העהב
 והמופת שלך על זה ומן עזרך כלומ' להיות לכה ההצלחה התמידית בעיה' שהוא ככל
 עת מן ועזר שלכם ומרת הדין גאנתכס זה ראייה ומופת וסימן שאתם נוסעי' בהכה'
 כענין שאמר הנביא יש' נוסע בה' תשועת עולמים . וא"כ הוא הדין והוא הטעם בעצמו
 בענין המצות כי ספור המצות שבתורה הוא סימן לג'ע' הנשמות מפני שהמצוה היא
 אור והאור הוא משאב לנשמה ועל זה אמרו שכר מצוה מצוה כלומר המצוה עצמה
 היא שכר המצוה ולא יוכל העניין הזה רק מיו ששתה מיו המריר ולא זכה לשתות מיו
 נהרוי בחלי דכס התורה ומצותיה . וזה'ם אנטויגנוס לתלמידיו אל תקי' כעבדים
 המשמשים את הרב וכו' כלומר א' תחשבו שהמצוה והשכר על עשייתה יהיו ב' דברים
 אינו אן דבר א' . והענין כי הנפש בעמותה המצוה אור המצות חל עליה והוא הוא
 ג'ע' הנשמות ועל זה רמזו ואמרו העושה מצוה א' מקדמתו ומוליכתו לעהב שנ' והלך

לסניך נדקדק כדאית' פק' דע'ז' וזה בעבירה כי הנפש בעשותה העבירה תחול עליה
מכת החסד והיא היא העונש שלה והייסורין שאין להם סוף ועל זה רמזו ואמרנו
העובר עבירה מלפנתו ומוליכתו ליום הדין סני' ולפנתו אורחות דרכים כדאית' התם
וממה שזרוד שתשכיל הוא כי המצות כולם חקוקות למעלה בשמים ואין צריך לומר
החוקים שבשכיל כן נק' חוקים עם חקיקתם וצוירם למעלה בשמי' לא אף שאר המצות
כולם חקוקות למעלה ואז רמז דהע' באומרנו ואשא כפי' א מצותיך אשר אהבתי
למדך בזה שהמצות חקוקות למעלה עד שיצטרך האדם לישא כפי' להם כמו שנושא
כפי' ועשר אנבענותיו לשמים לרמוז ולכוין לענין צווא' בשמים וכענין שכתוב נשא
לבבנו א כפי' א א בשמי' וכיון שכן כל מי שמקיים המצוה למטה ה' מתאחז בשרשה
למעל' ששם חביון עוזה וכאשר יפרוד מהחומר אור המצוה שהוא שרשה יהיה מוחספ
על הנשמה והוא זיוה הוא הורה הוא הררה והוא ג' ע' שלה והענין היה ככון ומוכן
למשכיל' על הרב זל' ושפתיו ישק משוב רברים בכוחים ועדן צרכי' לנו למודעו
הא' ג' ע' אי חרא מולתא היא אז גן לחוריה ועדן לחוריה ותי מוכיחו עדיף' והנה
מוסר סיח רז' פ' אין עומדין בר' דגן לחוריה ועדן לחוריה ועדן עדיף מן כי כן דרשו
התם עם עין לא ראתה אקיס וזלתך רל אמר זו ג' ע' שלא ראתה עין מעולם ואת
אדם היכן היה דר בגן ושמה תאמר גן זה עדן ה' ונהר יוצא מעדן להסקות את הגן
גן לחור ועדן לחור' אמנם בכר פנו איכא פלוגתא בין ר' יוסי ר' אומר גן גדול
מעדן סני' וקבאיהו כל עצי עדן ואומר בעדן גן אקיס' ור' יוסי אומר עדן גדול מן
סני' וטע' הא' גן בעדן וגו' והא' גדול גדול הכמות קאמרי' ולבא א תכינת כוונתם
הנני עומר א מעינות מימי הישועה שאמרנו מפי סופרים וספרים על עניניו ג' ע'
ומאעם מאמרם זל' שדייקו גן לשון הגנה ועדן לשון עדן כדמיתו' לעיל בלע' שכתב
לפטר דבר כי הגנה בשמים זו יתחת העושה מצוה בהלכה ראשונה קונה לו סני' ו
א' וכתב' זל' עשה אדם מצוה א' נותנים לו מלאך א' שתיים נותנים לו ב' מלאכים מצות
הרבה נותנים לו מלאכי הרבה ונסקא לבו מקראי ואל המלאכי' הם א האדם מן וצנה
ולצחפה ולמסתור בעיה ולכבו' נתפארת לעלב' וקם אותם שאמר ריב'ל במדרש שני
שערו כדכר יש בג' ע' ועלית' ס' רבוא מה' וכל א' מ' זיו סני' כזוהר הרקיע מבהיק ובשעה
שהצדיק בא אלכל מפשיטו מעליו הכבודים שעמד בהם בקבר ומלביט' אותו ח' כבודים
של עניו הכבוד וכת' דרים נותנים על ראשו א' של אכני' טובות ומרגלות ואל' של זהב
פרוים וכו' עד וס' מלאכים עומדי' לראש כל צדיק וצדיק ואומרים לו לך אכול בשמחה
דבם שעמקת בתורה שמוסלה בדבם וכו' ועוד לו לעושה מצוה מדרגה ב' כי וזכה
א הארצית המת' יחסים לעני' ג' ע' לכל מצוה ומצוה כפי מדרגתה כדאמרן לעיל והוא
הוא העדן האומר והיינו בני דאמרי' התם ויש בג' ע' פ' רבוא מיני' אנות בכל זנותיו
הקץ שבהם משוכח מכל מיני' בשמים וכו' והנה אחרי ההקדמה הזאת אולי נבין
פלוגתיהו דר' זל' יוסי' כי ר' סבר ר' גדול כח זכות הצדיק בה' נת מלאכי' צבאות
העומדים על ימינו בע' זה ובע' זה כדאמר ויתר מצבות ועדן הארות הנמשכות מן
המצות המיוחדות לאנות ולכפי' קאמר ר' גדול מעדן' כרס ר' יוסי סבר ר' גדול ויפה

פח ערן הארות הנל והוא סכר יותר דק ורוחני שמתערן בו הצדיק יותר מסכר
 ההגנה המקבל מאותן מלאכי השרת ולכחי קאמ' דערן גדול מגן והכוונתו מסתכר האיל
 ורובל בס' אין עומדן קאי כותיה כדכתבי לעיל . וינקוט מיהא כי זה זה הוא נעשה
 ונמשך משעולת הימות ועסקה תורה לכל צדיק וצדיק כפי מדרגתו וכדדרשו ע"פ
 ונחל ערנד תסקס ערנד לא נאמר אלא ערנד . והנן אמרו שכל צדיק וצדיק נכוח
 מחופתו של חכירו . ואלו ה' ע' היה מרוד כללי כדמשמע להמון העם לא היה מקום
 לדרשות הללו של רז"ל . ואחרי הודיע לנו אקיס את כל אלה נבוא לפרש שירת ג' ע'
 מיוחסת לכל האמור מסוד סיח האקי מותרם אלקב"ן זל וזה כי אחר שהודיענו כי
 המצוי יש להם סודם למעל בלתי מוחש עד שעליו לנו מתפלג'י והאר עינינו במנותך
 וירענו שהתורה תחלק למ' ולמנות ל'ת ומל'ת קודמות כנודע יעלה בידנו כונת
 הכתובים באופן נאה . אמר עורי צפון על חלק מל'ת אשר לא דערה התורה בהם אלא
 כנגד ופ'ר והוא הצפון האמור הנה . ועל מ'ע אמר ונבוא תימן ואם תרע לכנין את
 הרוחות כדכרו המפרשים נחוי נפש ענרי רוח צפון ונבואי רוח תימן תשכיל מנונא
 דכר הענין אשר כונתי לוי ולכן אמר ענרי צפון אשר משם תפתח הרעה וכאשר יפוח
 רוח צפון במנות ל'ת אז תחרן כי הנה ה'נא לקראתך ונבואי תימן מ'ע אשר הן נצונות
 הנפש פרחיה ותכסוטיה תוכלנה בשמחות וגיל א' היכלך ואין צורך א' ההתעוררות
 כי הן מעצמן תבואנה ועליהן אמר הפיחי גבי נבואי הן המפיחות בגן לא כן מל'ת אח"כ
 בא עבירה לודו ולא עשאה כי הוא נעשה רב בהס'יע עצמו משם ובהלחמו עם יצרו
 ולכן יתנו לו שרי ודיו ואמ' הפיחי גבי יזלו בשמינו למו' ש'פרעו המנות הקמה היושבנות
 שמה בגן העליון על השלם ועל הסבתו וזהו יבא דודי לבני ויאכל פרו מגדיו כלומר
 שסיג מה שלא הטיב קודם . ועל כי כל'ת וא' מישראל יש לו חלק מיוחד בתורה זהו
 שאמר פרו מגדיו כלומר פרו המגד'י המיוחדים לוי והם חלקו ונחלתו . ומעתה יבא
 לנו טעם להא' דארזל שב'ע קדם לעולם כי הוא לויים להם למנו' שורם למעל כדאמרן
 הוא ניהו הקדמה שקדם ג'ע לעולם . ולע"א כי בריאת האדם בחיוריו היתה קדמות
 ותכלית הבריאה הכוללת נמצא א"כ כי בחירתו הטובה הוא עצמו הב'ע שקדם לעולם
 והנחה שעתידה ג'ע להיות צועקת וחומרת תן לי צדיקים אין לי עסק ברשעים שנא'
 שנאתי השומרים הבלי שוא ולמי הני מבקשת לאותן שהיו בטוחים על שמך שנא' ואני א'
 ה' בטחתי כראית' ש'פ' הנה לכל ארון שנועת האי נוחה יקשה מאי תצעק הב'ע ומאי
 סלקא דעתה שיתנו לה רשע' וקרא כתיב כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים .
 אבל הנר' כעניו הוא כי מספקא לה לב'ע אולי יתנו לה ולחלקה ג'כ אותם שעסקו
 בתורה ומנות שלא לש'פ' או לפנים ולא היתה כונתם לשם מו' שנים . ועכ' היא צועקת
 שנאתי השומרי' הבלי שוא כי שוא עמלו ונבוי בו הנחיל ולא היתה כונתם רצויה וא"ש
 אשר אלה לו יחסכו כוכבי נפש יקו לאור באור המנות ובשרסן אשר למעלה ולא יעלה
 בידו אחרי אשר פעולותיו היו הבלי שוא ולא האירו השרשים למעלה כי הכל הולך
 אחר הכונה . ואת מו' היא מבקשת לאותן שהיו בטוחים על שמך כלומר שכל כונתם
 בעסק תורה ומנות היתה לשמיות' ולאחדא קב'ה וסכינותיה . ועוד זאת ראיתי אחרי

בספרים תהלותה' פרקי שירה פ'ב שירת הגוהנס שפתו רננת

רואי כי הטיבו אשר דברנו חזל לדרוש האו קרא דעורו צפון וגו' על הקרבנות הנאכל
 וכסלקת הכה את האדם ויניחמו בג'ע לעבדה ולשמרה דרשו זל כבד פיו כי לעבדה
 ולשמרה או הקרבנות דכתיב תעבדון את האקי על ההר הזה . וכתי' תשמרו לקריב
 לי במועדו וצורך הקרבנות לארצה לא היה אלא להמשיך על ידם האורות מהמנות
 המנושרות במרום כדאמרן . והנה ידוע כי סוד הקרבן הוא להמשיך שפע מעולם
 העליון ולפי' שלום בין פמיליא של מעלה ושל מטה ומכונים הג'ע והוא בהאי שירתא
 כי הארת וזכות התורה הם המועמדי' הת האדם גם בתחיה כדאמר' כל העוסק בטל
 תורה טל תורה מחייהו נמוא דתרויהו שייכי אהרדי ומכונני' לרעת' א' לומר לה' אקי
 ישראל . זוכה נחיה ונראה ונדרש ישועת שני המושא נחיו העלה בבוא :

כבר אמרנו לעיל בהקדמת דברינו **הנה** אין רצוני להאריך בענייני
 כי הגיהנ' עתיד ליתקן ובהיות
 כי עכסיו אינו שבע כר'א שלם הנה לא
 תשבענה ולעתיד לבא לכשתקן אז יהיה
 שבע בטובו ולא ברעות

גיהנס אומר כי השביע **נפש שו קורה**
 כאשר עד הנה לא היה
 מלא כל טוב לבן משול
 כי האר גוונא כי השביע
 נפש שוקק' להיות' תמיד
 משתקק לתיקון זה וזו נפשו הרעבה
 מכל טוב תמלא טוב :

המנושכים משרשם אשר במרום ככה העבירות הם עצמם הגיהנס כדכתיב ותמוגנו
 ביד עינינו וכתיב עונותיו ולברונו את הרשע וגו' והם המושכים ככני נשפו ואור
 נשמתו של העובר ונחשך שמו יכוסה והוא טעם קרימתו גם הוא לעולם כמו הג'ע
 עצמו כדכתיבנו לעיל לכל א'וא' כרחוי ליה ע'י הבחירה שנתן הבה' לאדם לא עשה כן
 לשום ברעא עליון ותחתיו . נאולי' שלזה כיון הכתוב כי ערוך מאתמול תפתה שמנונו
 לנורו רזל שקדם גיהנס לעולם ורזל' למה נק' שמו תפתה שכל המתפתה אחר יצרו
 נוסף ס' . כי הענין הוא שקדם בריאת העולם קרומה מחשבת בריאת האדם כי היה
 הוא תחלת המחשב כנודע וערך הוא ית' אינו בחירתו להתפתות אחר יצרו אז לימלט
 ממונו . הררן לכוננינו כי הגיהנס אינו אלא חשך א הנשמה שהחשיך בעונותיו והדבר
 הזה מושסס אצל רזל' שכן אמרו בס' פ'ד ר' בר רבי אמר במה הרשעו' מתכסי' בגיהנס
 בחשך חזקה אמר הגיגית הזאת במה מכסים אותה בכלי חרס מנה ובה כסס שהיא
 של חרס כך מכסים אותה בכלי חרס כך הרשעים שנ' והיה במחשך מעשיהם לפי' הבה'
 מכסה עליהם את התהום שהיא חושך שנ' וחושך על פני תהום . והואיל ואתא לידן
 נימא ביה מלתא כי מה ראה חזקה להמטי' הגיהנס א הגיגית עס הכסוי של חרס .

אמנ' אפס' סכונתו א האומות עכוס שהם יורדי גיהנם כדכתי' וליהט אתם היזק הבא
 והמשיל הנביא מפתחן לרודך בגת כדכתי' מדוע ארום ללבנוסך וכגודך כרודך בגת
 וכתי' ונאו רדו כי מלאה גת ועליו משור' דוד למנצח על הגית' כדאית' במדר' יודוע
 ג"כ כי האומן נמשלו לקדר' ונארז' נפל כיפא על קדרה וי לקדרה נפלה קדור' על כיפא
 וי לקדרה לכן בא במשל זה של הגיגית שהיא של חרס וכסויה של חרס שכין שנשברו
 טוב אין להם תקנה ונהה הכתי' נמי קראו לביה' חסד שנ' ארץ עיפתיה כמו אוכל' אך
 כדי לקרב הענין השכל הנני בא איד' בענין יקר מצאתיו בהקדמ' ספר פסע טל הביא
 מאמ' מן הזמר שכת' וזל נשמת' לא סלקא לאתחזא' קמיו מלכ' קרישא עד דזכאת להתלבש'
 כלבושא דהאי עלמ' הורה כפי' כי הנשמת' לא תוכל להתראו לפני ממה הבה א"כ וכתה
 להתלבש כלבוש העשוי מתרד' נרות שהוא לבוש האו העליון של תרד' אורו' הרוחני'
 העליוני' אשר מפני זה דרקק לומ' דהאי עלמא שרצוננו בזה לומ' כמו שהלבוש מהנשמה
 בעה"ז הוא עשוי מתרד' אברו' ונדרי' גופניו' כמו כן לבושה של נשמת' לעה"ב עשוי מתרד'
 אבריו וגידיס רוחניו' שהם הנרות העליוני' שפירשנו והוא סוד חלוקא דרבנן שזכרנו
 חזל שהדריקו' זוכי' לו וכדי להכניך סוד הענין למה באמת לא תוכל לעלות למעלה
 בלא לבושי אור וכי לכסות בשר עדותה היא צריכה שם ולמה לה הלבושי' שהרי הנשמת'
 היא כולה אור במשרד' ע"פ בהלו נרועלי ראשי נר דלוק על ראשו שנו מביט מוסוף
 העולם ועד סופו שאתו נר הרולק הוא נר הנשמה וא"כ למה לה לבושי אור' ועוד
 שהרי היא חלק אוק ממעל חלק מעצמותו בה שכולו אור כדפירשנו ולמה לא תוכל
 לראות לאכיה שכפמים בלא לבושי' וכי קור וחוס יש בג' שצריכה ללבושי' לקדרה
 או לחימה אבל סוד הענין הוא' הנה תדע כי הגם שאור הנשמה גדול ועוד שהיא
 חלק אוק ממעל עד שגם היא כלולה מתרד' עכ"ז לגודל אורו בה שנרותיו יותר כוללי'
 ויותר גדולים שאין להם קץ וסוף ותכלית עד שנרותיה של נשמה נחשבים בערך
 אור הכולל בניצן אור או ניצונות אור הנה מפני כן תכהה ותכבה אורה מפני אור
 הכולל בה שלא תוכל לעלות באור הגדול והוא לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו בגן
 עדנה והגם שהיא חלק ממנו וחלק מעצמותו וכדי לקרב הדבר אל השכל אערנד
 לסוד מסל גשמי ומהגשמי תשיב ותשכיל את הרוחני' המשל בזה אבוקה גדולה
 עשוייה מנרות הרבה והם מאירים ומבהיקי' באורם החזק אור בהיר אור חזק וגדול
 שאין לו סוף ותכלית' הנה הגם שכל הנרות שבהאבוקה כולם שנים ודומים זה לזה
 וכולם מאירים בשנה וכולם עצמות אור א' להאיר באורם אור גדול המאיר עד בלתי
 סוף ובלתי תכלית עכ"ז כשתקח נר א' מאבוקה הגדולה לא יאיר הנר ההוא שהוא
 חלק מאור האבוקה כמו שהיה מאיר בהיותו כלול באור האבוקה להאיר כמו האור
 הכולל כל הנרות אך אמנם תתמעט אור הנר ההוא עד שחמעט אין לו יחס וערך
 לציבת קטנות ומיעוט אורו לערך יחס אור האבוקה אור הגדול אור הכולל אור
 המאיר עד בלתי סוף ועד בלתי תכלית וכ"כ תתמעט החלק אור נגד אור הגדול עד
 שאינו נחשב לכלום נגדו וכאח"כ שרבה בטיהרא מאי מהניא וכן אור הלבוש' שהיא
 חלק מאור השמש אינה נחשבת לכלום נגד אור השמש ואינה ניכרת באורה נגד אור

פרקי שירה פ' ב שירת הגיהנם שפתי רננות

השמש הגם שעימדת באמצע הרקיע ביום וכן אם תחזור ותקח אותנו ב' שהוא חלק
 אור מהאבוקה הגדולה להחזיר אותה לאבוקה הגדולה הנה בהתקרבותו לאור אור
 פני האבוקה קורס שיגיע לאור אבוקה בעצמה הלא תכהה ותכבה אורה וזה הרב
 ב' כחוש בהתקרבותו לאור אבוקה גדולה תכבה הנה הוא הגם שזה הנה שנה
 ודומה בעצמותו לעצמות הנרות שבאבוקה והוא חלק מהם חלק מעצמותו וכמסל
 הזה בעצמו הוא באור הנשמה הגם שהוא בתו ובנו של ה'ה' וחלק ממונו ומעצמותו
 במאמר שלמה ב' א' קים נשמת אדם עכ' תכבה ותכהה ותכבה אורה בהתקרבותה
 לבשת להיכל שבו השוכן שכינת עוזו לחזוק ועוצם אור זהירותו ובהירותו וכמאזל
 אם אוכלת הוא אם אוכלת אם וכ' יע' באורך הנה כי י' א' לבנו מזה כי עסק
 התורה והמוצות בע'ה' מוסף אור וזהו א' הנשמה עד שתעשה אבוקה גדולה ותוכל
 לבשת להתקרב ולהתדבק באור הכולל אור על י' ז' א' א' לו סוף ותכלית וזהו
 ג' ע' של הנשמה וכרפי' למעל' בסירת ג' ע' א' בעבור אדם על תורה ומצות חו' מחסד
 אור נשמתו באופן ששעוולה להתדבק מקורה וסרטה העליון תכהה ותכבה אורה
 מהאור הבהיר ונשארת חסוכה ואפלה ובחסד שמה תכוסה וזהו גיהנם שלה' ולכ'ר
 הוא נמי סוד ונכרת' הנפש היא מלפני החמנה ליצ'ן ויפה שיחתן של חכמי שאמרו
 אוי' לו לבית שחלונותיו פתוחים לתוך חסד שבנותם אוי' לו לאדם כי בן קראוהו בית
 במקומות אחר' כמו אוי' לו לבית שהלפת עוברת בתוכו פ' כיצד מכרכין שחלונותיו
 היינו הנשמה שהיא מאירה לאדם א' כשהיא פתוחה א' החסד שמחשבת וכו' מ' ע' ע' ע'
 בעבירות הרי היא פתוחה לתוך חסד של גיהנם שהם העבירות עצמן ונכרת' מאור
 וקר המלך' ואחרי אשר ידענו מהות גיהנם נכ' לבואור השירה הנאמרת ממונו
 והנה רז'ל פ'כ רערונו' נ'נו טעם למה נקרא גיהנם כלומר ג' הנס שכל הוירד בו על
 עסקי חנם' והכונה בזה כי העבירות הם עסקי חנם כלומר בלי תועלת והם תהיו
 נכונה כדרז'ל תהיו וכו' או מעשיהם של רשעי' כי הרב' ידוע שהנאות העליון הכל
 המה מעשה תענועים ולו חכמו יסכילו בני אדם להרע' עצמן מן המורגשות היו
 בנ'ל נשדשים מן החטא אבל כל עור שרודפי' אחריהם ואפי' כמותד במשכי' ומתחיים
 אלא האיסור ורז'ל אמרו אברקן יש בו באדם משביעו רעב מרעיבו שבע ואדם
 גדול ומנו דה'נה נכ'ל בזה כרארז'ל' ועל הסנה הזאת אפשר להמסד האי סירתא
 כאו ה'הנ'ס מהיר לבריות כי השביע נפש שוקקה כלומר כל עור שאדם משביע את
 הנפש אעפי' שמנוין כרו להפריש עצמו מן האיסור לעולם תהיה יותר שוקקה
 ותבא מן המותר א' האיסור אבל נפש רעבה שמרעיבה האדם אפי' במותר כרו שלא
 לב' לירי איסור אוי' תהיה מלאה טוב שתדבק בטוב ותמאס רע' אי' יוכן האי' כי
 השביע מלשון שבעה כאלו גיהנם קורא תגר על הרשעים שהשביעוהו היו צדיק ואל
 תהי' רשע כרארז'ל ועל' תמיד תאות' א' המזרשמות' אי' הכונה כי השביע נפש
 כלומר המשביע עצמו בתאות העולם הזה הנה מופה להי' ד' שוקקה מ'זירת והאי' קו
 היקבוס תירוש ויפה וכדבריו רז'ל הסיקן ואח'ב הקדושן שהענין לשון שדעיה למטה
 בכה יוכן האי' שוקקה כי הנשמה שהשביעה עצמה כראמין תשתד'ע כחסד אשר בתקום

אנה ובה. אך הנפש המרעבת עצמה בע"ה מלא טוב לע"כ. כלומר משלומה הנה
 כל טוב. וקאר משה מאורחיו זל פי כי הגיהנם נותן טעם לבאי' אי ועין כי מלאו ורש
 נשבעה נפסם מעירוני עולם בעבירה ומשתוקקי א העבירות כאמרוס בא לטמא
 פנתחין לו ליכנס מהן לגיהנם והגיהנם עצמו משורר על הצדיקים שמרעיבין עצמן
 מהמוותדות שיתמלא נפסם מטובות ג"ע כמ"ש בא לטקור מסייעין אותנו. ואפשר
 לסמוך לזה מאמרוס זל ב"ס פז שאמרו עתידה גיהנם להיות צועקת ואומרת אין לי
 עסק בצדיקים ולמי אני מבקשת לרשעים להבלי. שוא לאתם פועלי השוא וזהו נמי
 כונת שירתה שמבצנת בין דריק לרשע. גם כי הנכונן אכלו במאמרוס זל שרצונס לומר
 שהגיהנם אינה רוצה ואינה תובעת בתחומה ובכלה הצדיקים הכונה בגון העובר
 עבירה לשמה שכל לבכות דורס ה' ומה היא מבקשת לאתם פועלי השוא רהיבני
 לפועלים המנות כאו הם הבלי שוא שלא לשמש וכלא כונה. והנה כפ"ב דערובין
 אריכל ז' שמות יש לו לגיהנם שאול נאכרון ובאר שחת ונבר שאון וטיט היון וצלמות
 וארץ תחתית וכלהו ילפי התם מקראוי והנראה בעיני על אן השמו' הוא לבדר כונתנו
 שאמרנו כי העין עצמו הוא הגיהנם ממש. ועל כי מצינו לרזל באבות פ"ה שמנו ז' מיני
 פורעניות מקבילות לז' גופי עבירה וקראוס גופי עבירה לפי שהם עבירות היותר
 חמורות והן הן גופי העבירות והשאר הם פרפראות לאו כי אלנו הם כדמיון הגופים
 והשאר כסעיפים ותולדות נמשכים מאו כרפי. מנהרש אזודה זל מהא ילפי' כי אלנו
 הגופי עבירה הם עצמם ז' מיני גיהנם וכל א' בורא גיהנם לעצמו גם את זה לעומת
 זה וכבר טרחו המפרשי' לתת שייכות לפורעניות מקבילות א העבירות אשר על כן
 עלייהו דרבנן קא סמיכין מכל יתת טעם אחר. רק לזאת אדרס לבנו דרוסנו להקביל
 גלתת טעם לאו הפורעניות מכוננו ג"כ לאו הז' שמות של הגיהנם להראות קובט אמור
 אמת כי כל אן ז' שמות שמנו לגיהנם הם כל אן א' גיהנם בפני עצמו עשו ומכוון מאו
 הגופי עבירה כראמרו. והנה כנגד מקצתן מעשרין אית גיהנם הנק' שאול והטעם
 כדנתאר דבי ר' ישמעאל פ' במה מרליקין בשביל דברים שזויותי אתהם בימות החמה
 ולא עשאוס יבזלו מהם מימי שלג של ימות הגשמים דכתוב ציה גם חוס יבזלו מימי
 שלג שאול חטאו אשר ע"כ רעב של בצורת בא והתם קא מסייס קרא שאול חטאו כלומר
 שעדיין החטא משומר לפורענות השאול שהוא גיהנם הנק' שאול הנכרא מאו שאינן
 מעשרין. ועוד נק' שאול לפי שעי' הרעב הרבה צדיקים לשאול על הפתחי' (א"נ נימא
 א"ת חטאו אלא חטאו עד ותמוגנו ביד עוננו) וכנגד גמרו של לעשר אית אכרון
 והטעם כמ"ס רעב של מהומה ופי' כו כי בהיותם בתיהם מלאים כל טוב בר לחס ומזון
 ובא עליהם חיל גדול ויאכלו את מוונותיהם. א"כ האי מהומה הוא ענין אכרון ולכן
 הגיהנם שלו הוא נקרא נמי אכרון. וכלפירסלא לטול את החלה אית באר שחת
 וטעמא לפי שכברו אמרו רעב של כליה בא שהוא לשון כליון והשחתה ה' באר שחת
 שהוא הגיהנם שנברא מאלו שאינן נוטלי' את החלה נקרא באר שחת. ועל מיתות
 האמורות בתורה שלא נמסרו לב' ועל פירות שביעית אית בור שאון מפני שכנגד
 אמרו שהדבר בא לעולם וידוע כי הדבר היא מיתה קבאה למ בפתע פתאום בהיותו

בספרים תהלות ה' פרקי שודה פג שירת הנהש עיפתיו ננות

בריא אולם שאנן ושקט. ה' הנהיגם של אלה העבירות נק' בור שאנן כולל שאנן לשון
 הסקט כדכתבו הראב"ע והמסרה. ועל עניו הדין ועונות הדין והמורו' בתורה שלא
 בהלכה אית טיט היון וכנגדם אמרו חרב בא לעולם וכן דרכן של הרמני חרב שנוסלי'
 סדורו' לארץ ונטבעו' בטיט ודם עצמן נעשה כטיט חוזנות ועל הנהיגם של אלה העבירות
 נק' טיט היון. וכנגד שבועת שוא וחלול ה' אית זלמות והנה כנגדם אמרו חיה רעה
 באה לעולם והרבר ידוע כי אין חיה רעה שולטת באדם אלא נדמה לו כבהמה כלומר'
 סר מעליו זלם רמות קונו אשר יעליו כתי' אך כזלם יתהלך איש והנה כאשר בחטאיו
 סר מעליו הזלם של קדושה נח וסורה עליו זל של מות והכל שולטים עליו וכמאמר
 קין הן גרסת אנותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונר בארץ והיה
 כל מונאי והרגני להכי הני שאו העבירות הנהיגם שלהם נק' זלמות. וכנגד גע' וסד
 ושמיות הארץ אית ארץ תחתית כי הנה כנגדם אמרו שכל גלות לעולם והגלות הוא
 יודיה לארץ אחרת מאיברא רמא לבורא עמיקתא וגם הענין הוא לגלות לארץ אחרת
 תחת כל אומה ולשון והוא כמו ענין הנהיגם הנק' ארץ תחתית הנעשה בעבירות אלו.
 והנה כשם שמנו חכמו' ז' גופי עבירה שמחסיבי את הנשמה בנהיגם כפי מה שבוראים
 כל אלו לפי מדרגתו כדאמרו גם את זה לעומת זה מנו ז' כתות של דריקים שיזכו
 להקביל פני שכינ' עי' שמוסיפי' וקר ואורה בנשמתן בתור' ומצות אשר עכ' וזכו להקביל
 הארת השכינ' והגא' הגב' שלהם ולכל א' יהיה הארה לפי מעשיו והיינו דאמרינו' בויקר
 פ' ל' דא' שובע שמצות את פניד' אלו ז' כתות של דריקים שעתידי' להקביל פני שכינה
 ופניהם רומים לחמה וללכבה לרקיע ולככבי' לברקים ולשמשנים ולמזורה הטורה
 שהיתה במקדש וכלהו ילפי מקראי התם ומסיק נעיונות בימינד נחזי וכי מי מודיעני
 איזו בת היא החביבה והנעימה שבהש תרין אמוראין חד אמר זו שבאה מכחה של
 תורה ומכחן של מצות וחורבא אמר לו סופרין ומשני' שמלמדון תינוקות לאמיתן שהן
 עתידים לעמוד בימינו של הנה' ההר נעיונות בימינד נחזיה כי נמנינו למרדן על
 הנהיגם שהוא חשבת הנשמה מנד העבירות ונטול תורה והגע' הוא הארת הנשמה
 בתורה ומ'ט כדרי להדבק בקונה המאיר לארץ ולדרים ועל זה הובטאו ישראל
 ואתם הרבקים בה' אקייסם חיים כלכם היום:

פרק שלישי

<p>מצינו לרזל בבר' פ' ל' כי נחש מגזירת נחשת זול סס ר' יורן נסס ר' אסוי אמר ישמע חכם ויוסף לקח זה משה כיון שאמר הנה למשה עשה לך סרף ולא פירש אמר אס אפי עושה אנתו של זהב אין הלשון נוסל על לשון זה של כסף</p>	<p>הנה נחש אומר סומך יי לכל הגופלים והקף לכל הבפופים</p>	<p>זה באמר אפי' חרב חרה מונחת ועל צארו של אדם אימנע עצמו מן הרחמי' אפי' דאמו' רבנן לרכל הכרות' יש להם תקון חזן מן הנחש סכן כתיב ונחש עפר לחמו עכו' אינו מונע עצמו מן הרחמים ואומר סומך ה' לכל הגופלי' כלומר' מאמר</p>	<p>על</p>
--	---	---	------------------

שפת רננות פרקי שורה פ'ג שורת הנחש מספרים תהלוה' קב

כסף אין הלסון נופל על לסון זה לא הכרי
 אנו עושה אותו של נחשת שנ יעשה משה
 נחש נחשת ואולי שעל עזותו וקושי ערפו
 סחטא והחטא ודבר כזבי' בדיבה שהנזיא
 כלפי מעל' בק'ן עד משה ומנחך נחשה
 שהכונה על העזות הנראה במנח ונכני'
 ושל לא יבוס לדבר כזבים ומכיון שהנחשת
 והנחש בשם אמורה על כו' יש סווי להס
 בדבר שלא לחנס נק' נחשת והנחש בשם
 א' שהרי כתיב וכל אסד יקרא לו הארס
 בשם חיה הוא סמו כרפי' בע'ם גור אריות
 ואהנניא ליה חזיפותיה ספי' כלפי שמיא
 שלא להתיואש מן הרחמים ולמנא שררה
 מתיוחסת לבקש רחמי' על אודותיו ועל
 דבריו דהיונו קרא דסמוך ה' לכל הנופלי'
 וגו' א' אפסר סנק' נחש מגזרת נחש עד
 שאמרנו עבדי נן הרד כשאמר להם אחאב
 עורנו חי אחי הוא נכתי' וקאבסו ינחשו
 וימחרנו ויחלטנו הממנו וגו' א' כ' כסמע
 נחש דברו חונה שהוספה על דברו המקו'
 ואמרה ולא תגענו נחש ינחש מזה ורחפה
 עליו ומנא מקום להטענות כדארז' על
 פ' א' תוסף על דבריו ככ' פ' יט' ועד'
 אפסר שבסירתו זאת מוכין לבקש רחמים
 על חונה כשנפלה על העץ כשדחפה הוא
 עליו וזה על כו' הוא היה סיבת חטאה
 והיונו משמענות דסמוך ה' לכל הנופלים
 וסווינא דקרא דזוקף לכל הכפוסים הוא
 תפלה על עצמו על שכשפה ונברעה
 קומתו • אמנם היותר נכון אזלי בטעם
 שם הנחש הוא על כו' בחטאתו הורד
 לארץ על גחונו וירידתו הוא תחתיתו
 ולהכי נקרא נחש מלסון הכתוב השפך
 נחשתך שפירושו תחתיתך והוא כנוי
 לערוה וכן נחשה נחשתה פי' תחתיתה
 ועלסון משנה פ'ח דכלי' חכות שהיא מלא'

מאחר שעתיד הנה לתקן את הכל א'
 אפסר שם הוא יסמך ויזקף מנפילתו
 ומכסיפותו וחס' אס לא יתקן בתכלית
 התקן מפני הגזירה שנגזר עלי' וגם ל'
 דכתי' ביה ונחש עפר לחמו מתפלל הוא
 שלפחות כפיפות קומתו יתקן יען כו'
 לכשתתקלל לכה בשתי' היונו שילך על
 גחונו ושעפר יאכל וכשנזכ' פגמו לעתיד
 לא נזכר אלא אכילת העפר ובהיות כו'
 הוא אז יהיה מתקן כמעטוי שלא ירע
 ולא יסחית עוד לכן כוטח בחס' א' שיתקן
 קומתו כדאמרן עמד יל כו' בסירתו זאת
 הוא מזכיר להם לכני' ארס לכל ופלא
 בכשלונו חזו ולכן הוא משיא להם נעה
 טובה על כבה והוא להיזת הארס נגפל
 וכנע לפנו יתכ' ונפרט במורים שזרד
 שיכרע כחארא עד שיתפקקו כל חוליות
 שבשרה כו' הוכיר לל' ליהני שדרתו נחש
 חז' כמזל ס'ק דב'ק והיונו דאמר סומך
 ה' לכל הנופלי' ג' אחי נופלים ד' למסתחוי'
 כמו לפני' וברעו וכן נחתפל לפני' ה'
 ופי' ה' ערז' לעד כן הוא סומך ה' לכל
 הנופלים לפני' להשתחונת לניול הנודות
 לשמו יען כו' מלכות דארעא כעין מלכות'
 דשמיא כסם שכשילך הארס לפני' הסרו'
 והפחות מפיל מלא קומתו ארצה בהכנע
 רבה ונויד השר או הטפסר הוא מקום
 מעפר הדל' הוא כן כו' הבה מקום לכל
 הנופלי' לפני' בהשתחוויה והודיה וזוקף
 נמי לכל הכפוסים היונו לאותם השפלי'
 בך שהולכים תמיד בהכנעה לפני' ית'
 הוא כו' זוקף אותם ומוליכס קוממיות
 וים לדקדק כי ברת' של פ' תמצא יל' הוהוא
 השם המ' מהלכ' דיוסע ויבא ויט והוא
 כג' מ' כמנין ארס והדבר ידוע כי פני
 נחש הוא כסוד אמרוי' של פני ארס גר' •

ואין

מסקין

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פ"ג שירת הנוחש שפתי רננות

ואין ספק שאין הבה מקפח סכר כל בריה
 ואם סיחת ת"ח צריכה תלמוד הלא דבר
 הוא הא דאמור רבנן סוף פ"ק דברכות
 רב שסת כרע כחזורה וזקוף כחזיר ל
 לנימורא דחזיר נמי וזקוף (פוק חזי
 ססת כל הפ' עלים קום לרמוז למ"ש ה
 הרב כי אין מעצור לה' לתת לו תקומה
 בכלנו אנבמקצתו כמ"ש העומדו בסוד ה'
 על פ' וראש פתנים אכזר הלא הוא במוס
 עמרי) ואני בעניני נפאיתי לו תקון בדברו
 הטבע והוא האורחאקה והדבר ירוע כי
 עסתה הוא מבשר הוי"ס"א שהוא מין
 נחש לא שמשוטיין את עורו מעליו ג
 ומתקני את בשרו היטיב ביון ועיקרו רבו
 עד שיתרונן מכל מין ארס שהיה בה ואז
 הוא קנודיוטון נבחר ונאמת ומסוגל מאד
 לכל מי שאכל סם המונת או למי שאחזנהו
 צירים וחבלים או מיני קדמות רעות אשר
 בטבעם להמית ח"ו וכאכל החולתה מי
 מהקנודיוטון הזה יתרפא בע"ה ודבר זה
 אינו צריך לפנים שאתי תינוקות ונדעים
 אותו . זאת ועוד אחרת מאתתי תקון
 לנחש כתבו הטבעיים בה האיל אוכל
 נחשים לרוב ומתחמם על אכילתן היטב
 וכדי להגין על עצמו ולהתקרה מרוב
 החום אשר הולידו הנחשי בקרבו תערוג
 על אפיקי מים ומאמץ את עצמו כנחלי
 מים קרים היגדו מן ההרים להנאות
 ועמוד סם עד שמעכל את המזון הארסי
 שבמעיו וחרסא רעכא מתפסא לקצוות
 גוף החייל והיזעה והרמעות הלכו מי
 מתקדס"ה ומתהוילאבן ונשא אח"כ מן
 המים בריא אולם והולך ורועה במרבה
 פמחשבו וכלכתו ופלו מעליו החבנים
 הללו והם נק' כזונאר היא החבן הכזונאר
 אשר נודע בפעורים שמה וסגולותיה רבנ

מסקין וכתובה למטה מנחשתו של תנור
 פי' תחתיתו וע"פ הרמב"ם האה אתי
 ספיר סירתו מכונן לשמו דקאמר סומך
 ה' לכל הנפלים וזקוף לכל הכפופים כי
 גם שבענו ירד ונברעה קומתו לחרץ הרס
 הוא בנח ב' שהוא סומך נפלים וזקוף
 כפופים . אבאפשר לפרש שכונת הנחש
 בזאת השירה הוא להורות לה' שאע"פ
 שחא הבה קרוב לו להמציא מונותיו
 בנ"ל ויובן עם מאמרו ז"ל פ' יהי אר וצחק
 בא וראה שלא במדת הבה מרת לו מרת
 ב'ו מקניט את סבורו וחד עמו עד לחיות
 אכל הבה קלל את הנחש עלה לבג' מ
 מונותיו עמו יורד לקרקע מונותיו עמו
 וכנ' זהו משמעותו של פ' סומך ה' לכל
 הנפלים מלשון קרוב וסומך כמו סמוכני
 באש"ש בן הכונה בסומך ה' לכל הנפלים
 שנעשה קרוב וסומך להמציא מונות אל
 הנחש בכל מקום שהולך כדאמרן וזקוף
 לכל הכפופים שעדיין זקוקה אה ורימיהו
 ראש . ואחזה אנכי עוראסית לבי ל
 להפליא ענה ולהגדיל תנשיה על הנחש
 הזה וממנו נקח להביא אב' במסורת ה'
 הקרושה סי הגה מצינו כזונאר פ' יחיר ה'
 וצחק אמר הן היינו חונא כמין על אנרסין
 נכו"רא הוא נפש אחרת נאית הרסוי נחש
 זוטא וכנ' ופ' חיי שרה איתא נמי ת"ח ב
 באמנעו דרקיעא איתקשר חר ארחא נכו
 נאיהו חניא דרקיעא ופ' בעל זהרו חמה
 דהיונו חת"ו סכל הכבדים ארוקים בני
 תלתלים וכתב עור עם יחיוזל נקודין
 של דברים פו מלכד נחש הקרמוניו נחש
 אחר קטון ממנו ולכך נק' נחש זוטא והוא
 כח קרום סכל הבכבו דקיקין שהם כחות
 קדמיי ומקושרי והם מסייעי לארס ההולך
 בדרכיו ונאר והוא באן הרקיעא תחתיו

שפת דגנות פרקי שירה פ' שירת הנחש בספרים החלותה קד

למטה מההוא נחש קדמאה והוא התל
 סבראו הבה מאש ומים והוא כדמות נחש
 עקלתון ובערן סלחה כיון נמו רבינו
 פעריה באין זל בסירונו לס יזירה על
 מ'ס ס' פו תלי בעולם כמלך על כסאו
 וניירו כדמות נחש עקלתון ראשו על
 קוטבו בתוך ז' ככנים וז' ככנים בתוך יב
 מולות וכסס הרב ר' יוסף אשכנזי נמו
 פתבו תלי מכוננו כרקיע רביעי מזריח
 וזן הקצה אל הקצה וכל אופני הככבים
 והמאורות והמזלות מחוכרים וארוקים
 ונקשרים בו ואינונר לעין בני אדם והוא
 המנהג והמנהל והמכלכלם אך ודעתי
 גם אני שכל זה נבר דעת התכונים שלא
 השיגו בזה לא הנודע לחכמתם ועכ' הם
 מורמים התלי ומצוירים אותן ומספרים
 חנותו בעניין אחר ויעניין מזה בס' קול
 יהודה פי' לס' הכוזרי מאמר ד' סי' כ"ה
 אמנם אגן בירדן וצבחה בירדהו כי הנה
 ידוע כמה גבהו דרכי חכמי האגן מררבי
 חכמי התכונה ואנחנו נחם אקינו במסד
 עתה כונתינו ער הזוהר ברכתנינו כי
 הנחם הקטן הוא הוא בחקדוש שכל ככב'
 דיקיקי' שהם כחות קדושי יקושרו כו והם
 משייעים לארס ההולך בדרכי יוסר כי
 הכוונה הזאת מכוננת לער בהאי שירתא
 ואלולי היא נמו מיוחסת אל הנחש הוא
 דקא משורר איהו נמו האי קרא דסומך
 ה' לכל הנופלים וגו' כאילו מורה ומשבח
 לא יתב' שהסיוע שמשיעי' א' הארס וכו'
 כמדובר הכל הוא מכחו יתבר' אשר הוא
 מעוזר האמיתי סומך לכל הנופלי' וזקוף
 לכל הכסופים ונהנה אחרי אשר ראיתי
 לראבע וררק שפי' נחש בריח נחש ע'
 עקלתון על התלי הזה אמרתי אחכמה
 ברברו רזל פ' השפיה אר יהודה אמר רב

מספר ונותנים אותה לאכול למי שאכל
 סס המות ולבעלי קדחות המעוסמות
 הנקראי' סי' ר' פוטוריו ובזמן הרב ר' חזי
 רחמנא לונלן רחמנא לי' זכין מכל מעשי
 ביטין ונא יקשה עלי ארס לאמר איך
 כל ארס תמת השמש ואילו היה מוסכס
 אכל רזל תיקון לנחש נחשם חופץ לא הוו
 משתקין מלמימר ליה גם למקשה הזה
 אסיב אמרי לו כדאמר ר' בא נאראך ד'
 דוגמתו בעולם והובא ברברו רזל כתיב
 בתורה החוי יושב הארץ ואמנו רבנן עליה
 שהיו טועמי' את הארץ כחויא' עוד יוכל
 הרואה לראות בני ארס רבים אשר מ'
 מתענגים באכילת העפר ואעפי' שרבר
 זה ברור הוא ואין צריך לראיה לא אוכל
 להחרים מזונה יען דאמרה רזל פ' אלג
 קשרים בעא מיניה ר' מר' יאמעל בר' יוסו
 מהו לאכול ארמה בסכתו וכו' אמי כל
 האוכל מעפרה של בכל כאלו אוכל וכו'
 דאמי ים בני ארס שאוכלים עפר ויוכל
 עוד המשכיל להבין בשלאות מתורתנו
 הקדושה מפ' נחש הנחשת דאמי קראוהיה
 כל הנסוך וראה חותמו וזאין ספק כי
 כל הקורא בלאתה פרסה וזמה שאמר
 עליה רבנן במתני' דר' יקשה ניאמר אס
 הרברים בפסטן מ'ט לא אמר הבה למסה
 בפ' שיאמר לבני ים שיסמו עיניהם כלפי
 מעלה ויטובו א' ה' בכל לבנס וככל נפסס
 יוחיו ומה צורך לאות נחש נחוסת אש על
 כרחין צריכין אנו לומר כי אותה הגזרה
 היתה מועלת להחיות כי בראות הנסוך
 את צורת הנחש באויר היה דומה לו באן
 הנחש הנסוך ממש בא לקראתו להמיתו
 דוגמת מה סנר' לנסוך מכלב שוטה ב'
 בהיטו במים שרואה בהם דמות כלבים
 כן הנסוך מנחש כשהיה נושא עיניו ורואה
 אותנו

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פי' שירת הנחש שפתיו רננות

אותו נחש נחשת היה נרמיה לו כלא אותו
 נחש הוא חי ונבא לקראתנו לנשכנו ונזה
 הבה שוי' אותנו על הנס כרי שבהסתכל
 הצפוף בו יסתכל בשמים ממעל גב כי
 זה מביא את האדם לירי ויראה וחכמה
 כדאיתא במנהגי' של האקי מנהרי' זל
 וסמכוהו אקרא כי ארעה שמיד מעשה
 אנבעותיד וגו' ואמרנו לקמיה סכן הוא
 נדרש במדרש הנעלם על ענין כל שכתוב
 בו ענין לשמיא נטלית ומכל הני טעמי
 השכל נותן שבהביט הנסוד א נחש הנחוש'
 מיד היה שב אל הככל לבבנו בכל נפשו
 כדא' ה'בצר פקדון והבה מתמלא עליו
 רחמים ומחייגי' הנה בעינינו ראינו מן
 התנוד ומן הטבע כי מן האוכל יצא מאכל
 ומאר יצא מתוק מהאוכל זה נחש שנוסף
 ואוכל לבני אדם יצא מאכל שאוכלי' אותו
 בני אדם ומתרפאי' ומאר זה הנחש שהטיל
 זקמות החלא באדם ולכן שר מר המות
 שולט בעולם יצא מתוק שגרם לבני אדם
 מתוק התשובה אשר מתוכה הוא חי ל'ל
 מעט דונרפא אין כתיב כאן אלא וחי
 להודיעך שכל המסתכל בעטיו של נחש
 דהיינו יצהר ההווה בעולם שהוא רוגמת
 נחש הנחשת אכל נחש הקדמוני ויסים א'
 אותו על כס לעומתו להסתכל בו כדא'
 נחשאתי בגדי תמי' ויירא מן החלא דהיינו
 וראה אותו כאלו קרינן ביה ויראה אותו
 אז וחי בודאי ליעהב ומעתה יוכל הקור'
 בזה לשאת ק'ו בעצמו ומה אם תולעת
 ולא אים כמוני היום בער ולא מבין בשום
 חכמה לא טבעית ולא לקית מצאתי את
 התיקוני' הללו לנחש כס למסכילי יראי
 ה' נחושכי שמו אשר עמדו בסוד ה' לו ח
 חכמו ויטכילו זאת ובינו לאחדותו ואם
 בעהז כך ל'ל עשכו ברוך מרחם על ה'
 הארץ

כל מה שנרא הבה בעלמו זכר ונקב
 בראש ואף לויתן זכר ונקב בראש ואלא
 נזקקי' זה לזה מחריבו' את כל העולם מה
 עשה הבה סירס את הזכר והרג את ה'
 הנקבה ונמלחה לדוקי' ל'ל שנ' והרג את
 התנין אשר בים ופרשי' והרג את התנין
 סיפיה דהאי קרא ויפקוד ה' במרבו הקסם
 הוא ומללא כתיב ויפקוד במרבו והרג את
 התנין קא דריש הכי והכי משמע ליה
 האי קרא ויפקוד ה' במרבו הקסה על לויתן
 נחש בריח ל'ל כאשר עשה את לויתן
 נחש עקלתין שהרי הרג את התנין אשר
 בים משסת ימי בראשית והכונה עכר
 הוא שמשסת ימי בראשית הניח הבה ה'
 הארסיות שבתוך נחש עקלתין ותלאו
 למעלה שסם הוא מצוייר כנחש עקלתין
 וכן יעשה נמי לעתיד כשיתקן הנח' בריח
 שהוא סם מורה על זכח מעין ברחא קרחא
 וכך תרגם וממכלאותיד עתודים ומן ע'
 עדרויך ברחו וזה יהיה כדאזל שעתיד
 הבה לשחוט היצהר ל'ל היינו סיניא
 ארסיותו וזהו תיקוני' ומה שפינה הנביא
 הנחש כסם לויתן הטעם משום שהלויתן
 הוא דוגמא אל מותן סכרן של מצות כי
 העומד בגד כמו של נחש זוכה א' הלויתן
 ולטובתן של בריות הרג הבה לגמרי כח
 הנקבות שביצהר שהסטר' דנוקבא הוא
 יותר נוטה אל הטומאה ולע'א סירס ג'ם
 כח הזכרות שבו כד' שלא יהיה ככ תקיף
 ואמין מעין מה שעשו אנשי כנסת הגדול'
 דחליבהו לעיניה כי היכיד לא מגר ליה
 לאיניס בקרובתא כדאית' ס'כא ל'וואסשר
 שהיתה כונתם מעין מעשה ה' הגדול
 דאמרן לקרנ' גס הם יצהר דע'ו ולסמנות
 עיניו דיצהר דעבוד ומעתה הוא מסורס
 כונת רב יהודה דאמר דאלא נזקקי' זה
 לזה

שפת רננות פרקי שירה פ' ג שירת הנחש מספרים תהלות ה' קה

הארץ בדרך מרחם על הכריות בדרך הוא
 וכדרך שמו לעולמו עולמים אמין

הגהה אמר המז גמי אם כעמיק עוד בסוד
 העיני כל חן מליני יטעם כי זה כמו ל
 לאקיניו לתקן הקלקלה במקלקל עמו כדו
 שותנו המקלקל יתקן ונדקה תמשב לב
 בהסוד חותה הקלקלה מעין חמדה ועוזב
 ושב לאשקי והכחש הערוס מוכיח דיבה הוא
 כסיל מתחילת בריאתו השמש ג' ב את לב
 בני ישראל לדבר בשקיס ובחשה והוא ענמו
 היה רכועת חרות לישראל בשלום ה' אליהם
 את הכחשי' השרפי' ומכיה וביה רנה הש' ית'
 להנחיש ישועה לעם זו יצר כדו שנס עליו
 יעבור כום ישועות ושפתי נדיק הרמב"ן
 זל ידעון רבו דכת על' הדין קח וזל והכר'
 בעיני בסוד הדב' הזה כי הוא מדרכי התורה
 שכל מעשיה הם בתוך כח תמיד הכוזב נחויק
 ותרשא החולי בתמלי כמו שהזכירנו ביושרה
 ה' עץ וכן במלח' אשע במים וידוע מדרכי
 הרבנות שכל כסוכי בעלי האדם יסתככו
 בראותם חותם או בראות דמותם עד כי
 כסוכי הכלב שוטה זכ' שאר הבהמו השוטות
 אם יביטו במי' דראה להם הם בבואת הכלב
 חו' החו' ימותו כחם בספרי הרבנאו ומזוכר
 בגמ' דיומא וכן ישמרו חותם הרופאי' והזכ'
 בפניהם הם הכוסף שלא יזכרו חותם כלל
 כי כפסם תדבק במחשבה ההיא ולא תפרי
 מוחה כלל עד שתחית חותם וכבר הזכירנו
 דבר חנוסה מפלאות התולדות כי כסוך
 הכלב שוטה חמר שכחטה כמוליו חא יקובל
 השתן שלו בכל' זכוכית יראה בשתן דמות
 גורי כלבי קטני' וחם מעביר חמים במטלית
 ותסנכס לח תיבא מהם שום רופס כלל
 וכשתחזירם לכל' זכוכית וישתהו הם כשעה
 תחזור ותראה הם גורי הכלבים מתחזירם
 וזה חמת הוא בשלתי חמות הפסח ח' רחמי
 היה לישראל כסוכי הכחשי' השרפים שלא ירחו
 כחם ולא יזכרו ולא יעלו על לב כלל וזנה
 ה' בה למטה לעשות להם דמות סרף הוא ה'
 החמית חותם וכו' עד והכלל כי בזה ה'

לזה ממדיו את כל העולם סאי השתי
 כחות הללו היו נזקקים זה לזה והיו
 לאחדיו להחטוא את הכריות היו מחרוב'
 את כל העולם סלא היה אדם יכול לעמוד
 כנגדם ומימלא היה העולם בחרב ומלחה
 לדריקים ל' ל' לחכול לשטעה ולמכסה
 עתיק ועד כי מנינו מכתבו של יעקב
 לרן שנתבנא על שמשון כשאמר יהו' רן
 נחם עלי דרך על שהיה עתיד לעמוד בין
 העמודי והתפלל עליו שיתן לו הלה כח
 וכהא' ה' אקי זכרני נח וחוקני ובבר נמי
 אמרו כשם שהנחם בקמן כך היה שמשון
 נקמן ס' ואבקמה נקם חמר להבי חית לך
 לפרס האיקרא על שמשון שנק' נחם ויוכן
 עם מאמרם זל ס'ק דסוטה דאר' יוחנן
 בלעס חמר ברבל ח' סנ' וילך ספי שמשון
 בשתי רגליו שטיפון עליו אורח הנה כי כן
 על היותו נופל וכסוף היה מתפלל אז
 א האקי' כהאי קרא דסומך ה' לכל הנופל'
 וזוקף לכל הכפופים - ח' ח' אפטר דאמר
 שמשון האיקרא לבקש דחגים על כספו
 לפי שבעל כת אל נכר והיא סגרמה לו
 שתמות כספו עם שלש' צי' משום שקטורה
 בו בכלב כדארזל ע'פ לשכב אלהה להיות
 עמה וקרא רובלסת שמשון את סני עמודי
 התוך מסייעני דנקט לשון רובלסת לרמוז
 על ענשן של עוברי עבירה כדכתי' ולפתו
 אנדחות דרכם שכל העושה עבירה בעיה
 מלפסו ורובלסת לפניו ליום הרן ור'
 לעזר חמר קטורה בו ככלב וכו' כדאיתא
 ס'ק דסוטה עכ' בא בתפלה לפניו ותברך
 כהאי קרא דסומך ה' לכל הנופלים וגו'
 סימכמו וזוקפהו ממפלתו והנה מנינו
 כמו שהנחם מתוך קלקולו נפל מקומתו
 כד שמשון מתוך קל קולו נפל וזות כ
 כנפילה ואולי סלזה רמו יעקב באומרנו
 ויטול

בספרים הראשונים פרקי שירה פ'ג שירת הנחש שפתי רננות

שיתרעאו במזיק המאי בטבע ועשו דמותו
 שמו וכשיהיה האדם חביט אל נחש הנכשת
 שהוא כעין המזיק בגמיה היה חי להודיעם
 כי המות ומתה עכ"ל ושפתים ישק כי
 הוא כפתור ופרת לעכניכו והנה זה עוד
 מנאמי מאמר ב' יקר סוף פ"ב כחול למראה
 נטוב להשכיל כל כוונתו שאמרו ואל שם
 חמר ה'ה לפי שבעה היו תקלה לעולם
 ל"ל אכי עושהו שמהה' והיה ביום ההוא
 יטפו ההרים עמים נחמינו למדון שבדבר
 המקלסל מתקן והמקלסל עמו יתקן כ
 כחובן המחמת בקקן ישן תל ישן ע"ה:

ויסול רוככו אחור ולכן שמשון בקס ר'
 רחמי' על הראשפילה בהאי קרא דסומך
 ה' לכל הנפלים וכבר פ'נח אמרו מה
 נחש זה מצוי בין הנשי' כך שמשון בן מנחם
 מצוי בין הנשים מה הנחש נאסר בשכועה
 כך שמשון נאסר בשכועה ויאמר להם
 שמשון השבעני למה נחש זה כל כמו אינו
 אלא בראשו כך שמשון אס גלחתי וסר
 מוצני כחי ומה הנחש ריסו מחלחל לאחר
 המית' כך ויהיו המית' אשר המית' במוותו
 תרו כי מיוחס שפיר שמשון לנחש לכל

דבריו והדברו עתיקי' נמו על אשר נקרו עיני שמשון דומיא למה שעשו אנשי כנשת
 הברולה ל"ה הר דעביר זאת היתה לו מחמת היותו מצוי בין הנשי' כמו הנחש והדבר'
 מצוי ל'מאמרם אל שכונת הנחש היה שימות אדם וישא הוא אתחונה וכשם שבא לזה
 תוקונו בקרא דסומך ה' לכל הנפלי' ה'נתקונו של זה כי באותו לשון שבא לקללתו בא
 תקנתו ועדיין יש לנו דררו הנחש הזה על משיח דרקנו ולא דבר ריק הוא אחרי כי
 נחש בגי' משיח ומצוינו למשיח שנק' בן כפילי כדאמרי' פ' חלק אל' רב נחמן לרב יצחק
 מי שמיע לך אימת אתי בר כפילי אל' מאן בר כפילי אל' משיח אל' בר כפילי קרות
 ליה אל' הין דכתיב ביום ההוא אקיס את סוכת דוד הנופלת וזה על שון של יש' שהם
 נופלים בגלות וכדאית' בזוהר פ' ויקרא ות' דהכי הוא דקא כתיב נפלה לא תוסף
 קום וע' כתיב ביום ההוא אקיס את סוכת דוד הנופלת מאן סוכת דוד דא בתולת
 ישראל הנופלת כמה דכתיב נפלה ורא היא וקרא ות' שבחמא דילה וכי' הרי מנאר
 היטיב כי בין על המשיח בעצמו כמו על ישראל' ענמן אתי שפיר האי קרא דסומך ה' לכל
 הנפלי' וגו' ומשמעותו כדפי' בזוה' התם על ההוא קרא דנפלה לא תוסף קום מעצמה
 לא הבה יחדיר בודקא ויוקי' לה' ה'נ באה ההבטחה בהאי קרא המיוחס לשרית משיח
 דרקנו ולנו שיסמוך ויוקוף הבה בעצמו את כפילתנו ואת כפיתנו ויקימונו מעפר'
 נהכי איתא בבר סוף פ' פ'ח מי מחכה לסוכת דוד שיקימונה הבה ס' ביום ההוא אקיס
 את סוכת דוד הנופלת וכפל הענין במלות שונות שבא בקרא דסומך ה' לכל
 הנפלים וזוקף לכל הכפופים אינו על חנם כי סומך ה' לכל הנפלי' הוא רמז להקמת
 סוכת דוד הנופלת וכדאמרן וזוקף ה' לכל הכפופי' הוא על אשר ודכה ה' את גבולנו
 בבנים רבנו רב כדכתיב ואמרת בלבבך מי ילד לי את אה ורבוני הבני' נק' זקופה דהכי
 ברסי' ב' פ' ע' ד' סומך ה' לכל הנפלים או העקרנות שהן נופלות בתוך בתיהן
 וזוקף לכל הכפופי' שהבה פוקרן בבנים והן נזקפות תדע לך שכן לאה שנאחת הבית
 היתה וכיון שפקדה הבה' נזקפה הרי כי האי קרא הוא הבטחה על גאולתנו ועל דכוי
 זרענו אשר לא ימד ולא יספר והגחיל ואתא לידן עניינא דהדין בר כפילי שהוא משיח
 דרקנו כמדובר ראיתי לגלות אגב אורחין את אשר העיר ה' את רוחי טעם נכון למה

קראו אותנו בר כפילי מלבד טעמא דבינים ההוא אקיס את סוכת דוד הנוסלת דאמור
 רכנן . וזה על כי הדין משיחא הוה צתי' להיות צפל שלא היז לו חיוס כלום כדאיתא
 ביזקנט ע"פ זה ספר תולדות אדם ד"א זה ספר תולדות אדם העביר לפניו כל הדורות
 הראהו דוד חיוו חקיקים לבג' שעות אמר לפניו רב'טע לא יהיה תקנה לזה אמר כך
 עלתה במחשבה לפניו אל' כמה שני חיוי אל' אף שנים אל' יש מתנה ברקיע אל' הין אל'
 ע'סנין משנתי יהיו למזל זה מה עשה אדם הכיר את השטר וכתב עליו שטר מתנה
 וחתם עליו הכה מא' ט' נאדם וזהו לעד כונת דוד ששאמר אז אמרתי הנה באתי במגיל'
 ספר כתוב עלי לעיל מניה כתיב רבות עשית אתה ה' אק'י בפלאותיך ומחשבותיך
 אינו אין ערוך אך אגודה נארברה עצמו מספר וגו' וכתב הכי קאמר אז אמרתי הנה
 באתי במגילת ספר כתוב עלי שהכונה בו להודות לאית' על פלאותיו ומחשבותיו
 שחשב מחשבות לבלתי ידחמן החיוס וזה עי' אר"ר בשטר מתנה שכתב לו מע' סנה
 וזהו המגילת ספר דקאמר . אל' האי מגילת ספר הרצון הוא על ספר תולדות אדם
 שלא היה כתוב עליו חיוי והיה מתמיה דוד על זה רבות עשית אתה ה' אק'י וגו' דהוה
 בעי למנדע הא דעלמא דא לית לה חיוס לסיהרא מגרמא ולמנדע עקרא דיליה כ
 כדכתבו בזוה' פ' ויחי גזל אר' יהודה הא שמענא מר' שמעון דהאי קרא' (חיונו הודיעני
 ה' קצו) אתמ' על אינון יומין דאתבזרו עליו מאדם קרמאה דאינון ע' דהא אתמ' רחיוס
 כלל לא הוה ליה לא ריהוב ליה אדם מאינון יומין דיליה ע' שנין ורזא דא וילון לא
 משמש כלום וסיהרא לא נהרת מגרמא כלל וע' שנין דנהרין לה בכל שטרהא ואינון
 חיוי אדם סתם ועד בעא דוד לקב' למנדע הא דעלמא דא לית לה חיוס לסיהרא
 מגרמ' ולמנדע עקרא דיליה ומדת ימי מה היא דא הוה דרגא דעלמא סתימא דההוא
 קיימא על כל אינון יומין דאינון חיון דיליה אתר דנהיר לכלא ארעה מה חרל אני
 אמר דוד אנדע על מה חרל אנא נהרא מגרמי ואתמונע מני כשאר כל אינון חיו
 עלאין דאית לון חיון לכלהו נאכא על מה אנא חרל ועל מה אתמונע מני ורא הוא
 דבעא דוד למנדע . ולאנקמו מאמ' הילקנט דאמ' שהיו חיוו חקוקי' לבג' שעו'עס מאמ'
 הזנהר דאמר דחיוי כלל לא הוה ליה אפשר דהאוב' שעות הכונה בהס לרמוז לבג' אבות
 אברהם יעקב ויוסף . שס הם נתנו לו ע' שנין כדאיתא בזוה' פ' וישלח וזלפתח ואמר
 חיוס שאמ'ר נתת לנו אורך ימים עולם ועד . חיוס שא מוק דא דוד מלכא דהא
 כד ברא קב' הגנתא דערן אט'ל ביה נשמתא דדוד מלכא ואסתכל ביה וחמוי דלית ליה
 חיוס מרזליה כלום וקיימא קמיה כל יומא כיון דברא אה' אמ'הא נראי קיימיה ומאדם
 קרמאה הוה ע' שנין דאתקיי' דוד מלכא בעלמא . תו אבהן שבקו ליה מחייהון כל חד
 וחד אברהם שבק ליה וכן יעקב ויוסף יחק לא שבק ליה כלום בגין דדוד מלכא
 מסטריה קאתא אברהם שבק ליה ה' שנין דה' ללאתקיימא ק' שנין ואתקייס קעה שנין
 חסרין ה' יעקב ה' ללאתקיימא בעלמא כיממי דאברהם ולא אתקייס אא קמו חסרין כח
 אשתכח דאברהם ויעקב שבקו ליה מחייהון לבג' שנין יוסף דאתקייס ק' שנין ק'ל
 לאתקיימא קמו כיממי דיעקב נחשר מנהון לז שנין ק' ע' שנין דשבקו ליה לדוד מלכא
 לאתקיימא בהון ובהו אתקייס דוד בכל אינון שנין דשבקו ליה אבהן ואו תימא יחק

אמאי לא שניק ליה כלום כהני בגין דאיהו חסך ודור מסטרא דחסך קאתי ומאן דאיהו
בחסך לית ליה נהורא כלל ולית ליה חיים ועל דא לא אתא יצחק במושבנא . ואי
תימא יוסף אמאי לא ודאיוסף בלחודו ככלהו בגין דאקרו דרוק נרא הוא דאנהר
לסוהרא יתיר מכלהו ובג"כ האי שבק ליה לדור מלבא חוין יתיר מכלהו דכתוב ויתן
אותם אקים ברקיע השמים להאיר על הארץ . ומה שצריך דרך פסט לעיניו באלו
המאמרים הוא כיו"ס א"ה נתן לו לדור ע' שנים מחיוו ומה דרוד עוד לחיו האבות ואי
אצטריך לחיו האבות למה לו חיים של א"ה ואי אצטריך להא ולהא א"כ ה"ל לחיות ק"מ
סבי ונהה לא מצינו שחיו א"ה ע' שני בלבד . ומה שלבי אומר לר"ב זה הוא כי להיות שאלה
פגם עצמו בחטא הקדוש ואצטריך לתקון עו' האבות כנודע למה נמצאו א"כ שנותיו
פגומים ולכן אצטריכו למיתן ליה מהשנות של האבות המתוקנים . ועדיין הדרא
קושיא לדוכת' ביתן לו שני האבות בלבד המתוקנים ולא זכיר כלום משנותיו של
אדה"ר אשר לזה אנו אומ' דאצטריך לשנותיו של א"ה כמו שהן אך כצדוק התקון שעשו
האבות וזה כי כשהראה ה"ה לא"ה שעתיד היה דור להיות נפל הכונה בו ג"כ מלבד
האומר כי הדין בר נפילי שקרא דור הוא משיח לא היה לו הכנה מספקת משעת
הבריאה להנהיג את כל העולם השפל הזה וללחום מלחמות ה' והיה מוכן ליפול
והוא הרמז כלישנא דבר נפילי . ואז א"ה כדרי לחזקו ולאומנו נתן לו ע' משנותיו למען
יהיה כלול כמוהו מכל נפשות העולם שהם באיפתו כנודע ולא בלבד כללו בכל
הנפשות אלא גם בגופות חיות אשר ימי שנותם ע' שנה כי המשיח צריך להיות כלול
מכל הנזכר כדרש מר אבא זל יענין במספרים תקלות ה' שירת הרוח וזה למען
יוכל לקום משניו כל וטעמא דמלת' שכללו בו ג"כ שנותיהם של אבות מלבד הכונה
שאמרנו על התקון כדרי סהיו לו אותן ע' שני של אדה"ר מתוקני' מכל חטו ושכחי' מכל
עון . הנה ג"כ יש רמז בזה על מורד המשיח למען יהיה כלול ויפה ויפה מכל בני העולם
כדאמרין . והרי באברהם בתי' כי אב המון גוים נתתיו ואצטריך ליה ג"כ כללותו של
יעקב כי כן מצינו שדור קרא עצמו משיח אקרי ועקב ודיוקנו חקוק תחת כסא כבודו
ות' כי יעקב חבל נחלתו . וגם ביוסף למען יהיה ג"כ כלול משיח בן יוסף . ולא
אצטריך ליצחק מטעמא דכתב הזוהר וכבר מצינו בו שהיה ארמוני עם ויפה עינים
באופן כי בזה איש לא נעדר ממנו ונמצא הינתו איש שהכל בו . והנה מנאתי רמז
לדבר כי ר"ת אור' אבות מוכים שוכן לדור לכותבו בספר החיים עוליס בגי' כמו בד
נפילי בא"ק . וכל הנוצה לטוב וללהרחיק הדרוש בבחינת' אלו האבות עם משיח צדקנו
יבא ויטול כי הנחתי מקום למשכילים לדרוש ולהבין ודו בזה הערה . עוד אמר לי
לבי לדרוש האי קרא דסומך ה' לכל הנופלים ונגו' על תקון הנפילי והמזמור וכלהו
מסוד סיח רזל והכו פירושו סומך ה' לכל הנופלים קריון ביה הנפלים שהלה סומך
ומכאן לחיי העל"ה דבתי' דסל"ינן וטרינו מאימתי קטן בא לעולם הבא הכי אמר
דביא משעה שזרע שנ' זרע יעברנו וסיפיה דקרא רזוקף לכל הנפסו' הוא על תקון
המזמרים דהכי נקראו כפוסים ומעוות' במתני' פ"ק דחגיגה דקדמי מעוות לא יוכל
לתקן זה הבא על הערנה והוליד ממנה ממזר ועל זמנאנו להם תקון לעה"ב כדאיתא

בקבלת

שפתו רננות פרקי שירה פ"ג שירת העקרב כספרים תהלותה קו

בקהלת רבה ע"פ והנה דמעת העשוקי ואין להם מנחם אר יורא אפי' ממזר באל' פ"ה
דכתי' והנה דמעת העשוקים וכנ'. אמר ה"ה לסי' שבעה פסולי' אבל ל"ל אמר זכרית
אנא חמיתה אילו כרסוון סב' והנה מונרת זהב כול' וגו' הרי כיה"ה זוקף לאו הכפופי'
והמעוותים והנחש הערוס שהשחית את דרכו וגרס לכל אן הקל קוליס לכן הוא
בשירתו זאת נותן תנחומין לכל בני העולם על תקון הנפלים והמעוותין הללו שיזכו
לחונת ננועס ה' כדאמרן א"י יסודש סומד ה' לכל הנפלי' מלשון ואתפלל לפני ה'
שהוא לשון תפלה שה"ה סומד ועוזר לכל הנפלי' לפניו בתפלה וזוקף לכל הכפופים
בס הוא לשון תפלה כמו וכפיו פרושות השמים וכן נשא לבניו אכפיש אא בשמים
להורות על התפלה הצריכה להיות בהכנעת ראש וכפופת קומה להקיס סס העיר
מיוס ה' שמה ובענין הנחש דברנו ג"כ בכבודית בשירת חיות הקרה יוקח
משס ויערב לקח נא ה' יודה :

העקרב הוא מעיק רב כדויקי
בשמייה כלומר צורר ומזיק
גדול להזיק את הבריו ועל כיו שלחותיה
דחמנא קא עבדי והרבר ידוע כי טוב
ה' לעולם חסדו כדאמ'
ר"ב פ' דפסחי' קודו
למי שבגבה חובתו של
אדם בטובתו ויהי'
אמרנו ה'נתן וה'לקח

כבר

אמרנו לעיל גבי שירת אלס
שנשדעיס שהעקרב מרובה
בכניס שיולדת שבעים בכרס א' כדאמר
רבנן בנאה שמו' רבה ובהיות כי העקרב
הוא שרץ ארסוי מאד
אומר טוב יי
לכל ורחמיו
עקרב שמשמעו צורר
גדול ולכן הוא כדוף

מבני האדם והיה כל מוצאו והרגו ולע"א
שנשוק הוא ברבלי האדם והבהמה אשר
לפי תומס ירמסוהו ברבלס ויהרגוהו
דרך הליכתם אף בלא כונה לכן ברנות
ה"ה שגס לשרץ הזה יהיה לו העמדה
בעולם משום הכי הרבה אותנו באוכלוסין
היונו בכניס כדלע"י כדי שיהיה לו מחנה
לפליטה כי בכל ה"ה עושה שלחותיו
ואפי' ע"י עקרב כדאיתא בבר' פ' ויבולג
ופ' שחוטו חוץ ופ' חקת ובהקלת רבה
ע"פ ויתרון ארץ בכל היא ובהסתכל ה'
העקרב בכל זה נותן שבח והודאה לה"ה
על שספק צרכיו בהשגחה רבה ונעינא
פקיחא ולכן משורר הוא טוב ה' לכל ואפי'
לעקר' שהוא לכ' מין גרוע היטיב לו בבני'
כדאמרן

עקרב

על כל מעשיו

כדאמרן

לכל

מספרים תהלות ה' פרקי שירה פיג שירת העקרב שפתיו רננת

כראמון ורחמיו על כל מעשיו שאע"פ
 שהוא לכ' ארסיו אינו מחריב את העולם
 מפני שאינו נוטף אלא נתנו לו רשות מן
 השמים בלא אס וסוך הנחש בלא לחש
 וכדמוכח התם במדרש רבה דלעו. עוד
 נזכר למור ורחמיו על כל מעשיו דמויה
 וביה לוקחים בני העולם להתרפאת מ
 מעקבתו היינו שהרגים העקרב עמנו
 לשסוף על עקיבתו ומת'ר' הנסוך ממנו.
 עוד משימו' הכרינו עקרכי' למות בשמן זית
 וממנו מושחי' על עקיבת עקרב ומת'רפאי'
 וכך מושחי' ממנו בשיפולי הבטן לעצורים
 משפתן. ולחולאי' אחרים ב' מועיל ולכן
 שפיר קא משבח ורחמיו על כל מעשיו.
 עוד נזכר למור שמפני שהוא קר בטבעו
 ביותר ומזלו בשמים הוא בשמני מהיב מ
 מזלות כנודע לכל ותמונתו העליונה
 היא על פני נשר משום דהעולם התחתון
 הוא מבזון כנגד עולם העליון ועינינו
 רואות שבעולם הגלגלים יש במזלות
 הפרצופין דוגמת העליוני' מלמעלה הלא
 תראה כיוש במזלות מזל שור וכנגדו ב
 במרכבה העליונה יש פני שור ואחריו ג'
 מזלות יש מזל אריה וכנגדו במרכבה
 העליונה יש פני אריה ואחריו ג' מזלות
 יש מזל עקרב וכנגדו במרכבה העליונה
 יש פני בשר ואל תתמה שהרי יש במינו
 העקרבים מקצתם אשר להם כנפים כפי
 מה שכתבו הטבעיים תבוא דבריהם ה
 המאטי' אולו בפירושו לדיאוס' קודרו סי'
 ב' פ' יא' וע'ש. ואחריו ג' מזלות יש מזל דלי
 והוא תמונת ארס שלם וכנגדו במרכבה
 העליונה יש פני ארס וכל זה דבר פשוט
 הוא ואינו צריך לפנים והחכם בעל ס'
 המאורות כתב האחרוני' של ד' פני' גאל' הן
 אחריו ארס בחש. אחריו אריה סוס.

לכל כלומ' שברא את הכל על דר היותר
 טוב וכרכתי' יורא אק' את כל אשר עשה
 והנה טוב מאד ובהם מרחם הוא ית' על
 כל מעשיו כי כל בריותיו ליון זה מזה
 ומזה ומזה רחמי' בעול' לספק לכל דרכיו
 ובפרט לארס שכל העולם נברא בשבילו
 וזהו ורחמיו על כל מעשיו. ואם מצינו
 שיסוך הנחש ונעקן העקרב וכדומה אין
 הם המזיקי' בעצם כל החטא כראמרי' אין
 ערוד ממות אלא החטא ממות. ואלו היה
 הארס ישר לפני האק' על חור פתן ועל
 מאורת כשעונו במזל ידו קרה ולא ירענו
 ולא ישחיתו וראיה מרביאל בגוב אריות
 ויוסף בכור אשר נחשים ועקרבים היו בו
 והרבה כיוצא באל וקרא מלא כתיב וי
 ומוראכם וחתכם יהיה וגו' והנה בכ' פ'
 לב' אמרו טוב ה' לכל ורחמיו על כל מ
 מעשיו אך לנו טוב ה' לכל על הכל שהוא
 מעשיו אך שמו' טוב ה' לכל ורחמיו על
 הכל שהן מרותיו הוא מרחם ר' יהושע
 דסבנין בשם ר' לוי אמר טוב ה' לכל ו
 ומרחמיו הוא נתן לבריותיו אין ספק
 דקשיא להו לרבנן כפל הענין במלות
 שונות ולית לפרושי' ביה כדפרשי' בטוב
 ה' לקונו ולא שייך ביה טעמא כמו לכפש
 תדרסנו לכהי באו לידי דרשה. ור' לוי
 דאמ' טוב ה' לכל על הכל שהוא מעשיו
 אולי שכונתו בו כדפרסנו טעם ה' לכל
 שהכל ברא על היותר טוב כראמון ועל
 הכל שהוא מעשיו כלומ' שרחמי' ית' בראון
 על כל מעשיו מצד מה שנתן לכל א' סגולה
 פרטית שזה לזה מזה וזה נוספיק לזה ל
 לספק לכל דרכיו עד שרחמי' ית' בראון
 ונכד'ר' מצד כל מעשיו כאמור. ור' שמואל
 דאמר טוב ה' לכל ורחמיו על הכל שהן
 מרותיו הוא מרחם הבונה בו כמאמ' ענת

שפת רננות פרקי שירה פ'ג שירת העקרב מספרים תהלותה קח

אחורי נשר עקרב . אחוריו שור ממור .
 ויען כי העקרב הזה טבע קרירותו כיוצא
 גורם לו להיות כ"כ ארסיו ע"כ רצה הבה
 למען רחמינו למתק במקצת כח הארסיות
 שבו והוא כי סס הרין עוקצא דעקרבא
 בנהר דינור כדאיתא פ' הרואה או לאו
 עוקצא דעקרבא דמונח בנהר דינור כל
 דהוא טרקא ליה עקרבא לא הוה חי .
 ובר"מ מהזוהר נמי ריש פ' פנחס אמרינן
 דמלאך ננריאל הוא מכוון בנהר פני נשר
 וזכו רמז א הנהר דינור דאמרו בגמ' והכי
 אמרו נמי בזוהר פ' בראשית ע"פ געסה
 אדם נזל וכד אפתח פומיה בגלותא ד'
 דערבית נשרא קא נחות בימין דחולא
 לקבלא לה בגרפהא ורא ננריאל אתקרי
 אנריאל מסטרא דחסר ננריאל מסטרא
 דגבורה דאיהו נור דליקדא תמ' ביה נהר
 דינור וכו' עכ"ל . ולכן טוב ה' לכל משוש
 רבזה יכול הוא לעמוד בעולם וגם בני
 העולם כמו כן איש על מקומו יבא בשלום
 משוש שנתמוג טבע ארסיותו ולא אל
 החכמים התורני' בלבד נוכל להסביר
 דבר זה לא להוכרי השמי' האטגוני' ג"כ
 נוכל להסביר להם דברי האמת האו יען
 כי לב העקרב והוא כבכ א' דהכי מתקרי
 בלשונם קורא' סקארפ' אונגס והוא כבכ
 כסיל האמור באיוב כפי דעת הראב"ע
 ע"פ התקשר מערנות כימה והכב הזה
 הוא נתון בג' מדרגות מקשת שהוא מ'
 מוזלגת האש וחיימות הקשת מחמונ'
 עוד מתחמם העקרב מפני שהוא נתון
 בצד דרום דהכי גרסי' בערונ' פ' כיצד
 מעברין ובשמים פ' מי שקיה טמא עגלה
 בצפון ועקרב בדרום והדבר ידוע כי צד
 דרום הוא חס ביות ולכן קרירות העקרב
 מתחמם בשמים או במקשתו ולפי זה אינו

קרא הכי טוב ה' לכל בכלל אך רחמינו אינן
 מתפשטין לא על הכל שהן מדותיו הוא
 מרחם . יוכן עם הא דארזל ע"פ ונתן לך
 רחמים ורחמך כל המרחם על הבריות
 מרחמים עליו מן השמי' . ה' קאמר קרא
 ורחמינו על כל מי שילך אחרי מעשיו ית'
 כלומר אחרי מדותיו מהו ית' רחום וחונן
 אף הוא כן ע"ד והלכת בדרכיו . ור' יהושע
 דסכנין דאמר טוב ה' לכל ומרחמינו הוא
 נתן לבריותיו הכונה בו הכי כי הבה
 טוב לכל בהחלט וגם הופיע קצת מדרבי
 רחמינו על כל מעשיו דהיינו על הבריות
 שהיו מרחמים זה על זה . ונתחנמא
 דרשו נמי טוב ה' לכל יכול לכל ת"ל ו
 ורחמינו על כל מעשיו איתא כר' שמאל
 דאמרינן כי טוב ה' לכל אך לא לכל אלא
 למרחם על בריותיו . וכעובדא דר' פי'
 דמציעא וכעובדא נמי דר' תנחום דכר
 גזר תעניתא דרש בני התמלאו רחמים
 לו על אלו והב' מרחם עליכם כדאיתא
 התם בבב' . עוד ניחא לי לפרש האי קרא
 דטוב ה' לכל היינו לאיש שהכל בו הוא
 דתנן בטלנו האשכולות ואמרינן מאי א'
 אשכולות איש שהכל תלוי בו והוא הזן
 לכל והסומך לכל העולם בזכותו ע"ד
 וצדיק יסוד עולם וכדר' חנינא דנפק בת'
 קול ואמר כל העולם כולו ניזון בשביל
 חנינא בני . ורחמינו ית' נמי על כל מעשיו
 היינו על מי שמוסיף כח על כל מעשיו
 ית' כי הצדיקים בזכותם נהנין מהם כל
 הבריות וההפך נמי כנודע . אינ מעשיו
 חוזר אל הצדיק כי גם הוא געסה שתף
 להבה במעשה בראשי' ונמצא נמי מעשיו
 נרמז לזה הא דאמרינן בזוהר פ' לך לך ה'
 יורא אמר והא תנינן דעל ז' סמכין עלמא
 קיימא דכתיב חנכה עמודיה שבעה .

מספרים תהלות' פרקי שירה פיג שירת העקרב שפתירנות

אל ר' יוסי הכי הוא ודאי אבל הכא כולק' אחריו בשבע קיימו דאיהו סמכא דעלמ' ואיהו דריק ודא חסקי לעלמא ורני עלמא וזן כולא ועליה כתיב חמרו דריק כי טוב הי פרו מעלליהם ואכלו וכתי' טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו ופי בעל זהירי חמה טוב ה' לכל היינו מזון לכל במ' וזן כולא . ונפ בראשית חמרו בגין דנהירי עילאה כלילא ביה דכתיב טוב ה' לכל ורחמי על כל מעשיו . א"כ חסדר לערם האי קרא ומניה נליף הקטגוריה הכללית והפרטי' אחרי אשר נדרק מט בטוביות קאמר לכל וברחמנות קאמר לכל מעשיו וזה כי מרת הטוב היא מדה כוללת אך מרת הרחמנות היא מדה פרטית כדכתי' ורחמתי את אשר ארח' . ולע"כ כי ליטנא דרחמי מורה אהבה תרגום ויאהב ורחם נמזה הענין בני ארחמך ה' חזקי וליטנא דמעשיו משמעו קפיון כדכתי' עשה לי את החיל הזה וידוע כי חמסה הם הקניינים שהקה הבה בעולמו כדתיב ב' קפיון ת תורה וזה נשכיל להיטיב משמענת האי קרא שהבונה בו כי טוב היזמטובו מטיב לכל בכלל בהשגחתו הכללית . אך הרחמי שהם לאותהבין ולסומרי ומנותיו להשגיח עליהם בהשגחה פרטית זהו דונקא לכל מעשיו היינו לקנייני שהם הקניינים המיוחדים דאמרו . א"כ ליטרא כלבד דעלייהו כתיב מעשה ידי להיתסאר :

לכ בתכלית הקדירות ומשום הכי ניתן רשות לרופא לרפאת עקיפתו כדאמור רבנן התם . ולכן בראות העקרב רחמי ה' מרובי' כה' ספיר קא משורר שירה מעולה זו היינו טוב ה' לכל ואפי' לעקרב שהיא בעצמו שרץ פחות וגרוע ביותר ומקולקל במעשיו לכ' ואעפי' כן טוב ה' אלינו על שמוג טבעו בכח המזל העליון בחממו במקצת מן הקדירו' המיוחדת שבו ככל אשר עב' יש לנו לשרץ הזה העמדה וקיום בעולם כפי מוגו בתולדותיו ולכן טוב ה' לכל כדארי יען כי כל זה מפני ש שמתמוג קדירותיו ויכול לעמוד בו ולכל פני העולם כמו כן טוב דאי לאו הכי כל מאן דטריק ליה עקרבא לא הוה חיי וכ"כ עשה הבה משום דורחמי על כל מעשיו כדאמרו וכקטן כדגל שנים הם הבריות לפניו ית' כי יוצר הכל הוא ומעשי ידיו בולם ולכן הוא מרחם על כולם כה' ברון מרחם על בריותיו .

הנה כבר הארין מר אבא זל לברוקן בשמה של חולדה זלרדו עליה ולפי עניינה שירתה עמה . ויערב עלר סוד שיה שפתותיו של הרב ר' משה מן מטרל אבי זל אשר היטי' לראות מ'ט סביקתנא ל'טנא דקרא דכתיב החלד והעכבר וקמנו חלדה לשון נקב' ולזה חמ' שהיא על הנשמה שה' חבקה שתהלל לפני

ירוע לכל דקרו כי רב כי השרץ הזה הוא הראשון לשמנה שרצים האמור' בתור' וכטבעו נכבא הוא בחורה וכסדקי' במחילות עפר ושמו מורה עליו בזה כי הא דתנן ב' בהשגח או שהחלד את הסכין תחת השני ופסקו ואמרינו עליה בגמ' מאי חלדה כחלד' זו הרדה בעקרי הכתים ולסון חלדה מורה

אוטרת כל
דוגמנה

חולדה

תהלליה הללויה:

שפתי רננות פריקו שורה פ'ג שירת החולדה מספרים החלוח' קמ

לפני ה' שחטם כמה להלל סס ה' שלם ואני
 בעניו אתן טעם לרבר דהבי נקד הנשמה
 חלדה להיתנה טמונה וכסוויה ובעלמות
 בתוך הגוף כי כן הוא משמעות ליפגא
 החלדה כראמ' בחולין מאי חלדה בחלדה
 הדרה בעיקרי הבתים דמוכסו ויהי בפ'
 לא נחפור אמרי מרחיקי את הזרעי מפני
 שמחלדי את הקרק' ופי' ונקד' כח הקרקע
 בחלדה שררה בעקרי הבתים כן הנשמה
 דרה בעיקרי הגוף ועליה יונק' הוא קרא
 בכל הנשמה תהליך הללויה כי הוא
 פירה מיוחסת ונאה לה כרם מבעי לן
 לדיוק מט' קאמר קרא כל הנשמה נהל ל'
 כל הנשמות ער ונשמות אני עשיתי
 ונהנה מלבר מה שאפשר לתרץ כזה כפי
 מה שפי' רזל ע"פ כל הנפש הכאה ליעקב
 מזרומה ובעשו כתי' כל נשמות ביתו שני
 שנפשות ישראל מעולם האחרות וכולן
 בלולות זהו וכן כל הנפש אחת נחשכות
 עול' אחרותן אמנם נפשות עשו מעולם
 השירור ופי' ונור לרשעי' הנאה להם והנאה
 לעולם לנפשות רבות וחסדי' ויפנס
 הכי אפשר דקאמר קרא על ישראל בני א"כ
 הנשמה תהלל יה נגז' אך הבכין ענר חללי
 הוא שהכונה בה להודיענו חיזוק הנשמה
 שזוכה להלל שמו ות' וחמר היא הנשמה
 שהיא כולה שלימה כלי' שום פגם ע"ר כי
 זה כל האדם מי שהוא אדם שלם ברמ"ח
 אבריו ונשמה נרדיו כלי' שום פגם ומוס'
 מעטירה ועין המכווני לכל הוא מאכריס
 נגודים כגודעו ידוע כי כשם שבגוף יש
 דקמ' אברים ושם הברים ה' הנשמה כ'
 באופן ועניין דומה דקה יון הדקה ובאש'
 יתן מוס האדם בגופו מזה השאתו סן
 יתכן כשמתו או יעניין מזה כרמזי א'
 אבות שלי על משנת כל המחלל שם כסת'
 נרעין

מורה ב"כ על לשון חלודה שמעלה הנדול
 כי הא דתנן סי' דכלי מחט שהעלה חלוד'
 וזה לעד מורה על הגוף שלו שהוא מקום
 כעין חלודת הנדול ויש עוד לשם ש'
 החולדה הזאת דמו לכל העולם כולו
 כד"א האזינו כל יושבי חלוד וד' זה ציונה
 רכבן ודרשנהו למעלותא דהכי גרסוין
 עליה בירוש' פ' שמנה סרזים ד' אחא אמר
 ר' אבהו ורבין חד אמר למה הוא מושל
 כל באי העולם בחלדה א"ל לפי שכל מה
 שיש ביבשה יש בים והרבה מיני' יש בים
 שאין כן ביבשה ואין חלדה בים נחרנא
 אמ' למה הוא מושל כל באי העול' בחלדה
 אלא מה חלדה זו גודרת ומנחת ואינה
 יודעת למי מנחת כך כל באי העולם ב'
 גודרי' ומיני' ואינם יודעים למי מניחוס
 יצבור ולא ידעו מי אוספס' ונהנה כפי'
 ההודעה שהודיענו רזל בזה המאמר
 יתבאר לנו טעם שירתה המעולה הזאת
 כי יען שנמשלו כל באי העולם לחולדה
 בין למר ובין למר לכך איה תאמת לסודר
 שירה זאת היינו כל הנשמה תהלל וה'
 הללויה מטעם דאם הטעם כמ' שדיס מיני'
 בים שאינם ביבשה וזה המין לכרז ביבשה
 שאינו בים א"כ אי תאמת לומר כל הנשמה
 וג' מפני שהיא יחודה בעול' כמו הנשמה
 שהיא יחודה בגוף ואמרת לכל א' תקו
 מהרהר' אחר מדותיו יתב' בפלופוסוס
 הללו מפני מה כדאני ביבשה כלומר ולא
 בים וכן מפני מה כדא' אותם המיני' בים
 כלומר ולא ביבשה אלא התכוונו שכל
 הבריות הם גופות הוים ונפסדים ואין
 לגוף הנשמי שהוא הווה ונפסד שום כח
 נחלק לשבח להל' אלא בעוד בחי' חיית
 כד' ה' למתים תעשה פלא וג' וכב' לא
 המת' והללו יה אמנ' הנשמה תאמת להלל
 כח א' ח' א' 28 ולסכת

בספרים תהלותה' פרקי שירה פ'ג שירת החולדה שפתי דננות

ולשכח לכפניו יתב' כמו שרמוז בשירה זו
 כל הנשמה תהלל יה הללויה ובהיות שכל
 ענין שהנשמה בגוף הגוף מתעלה מפני
 שהיא חיה על ידיה ולכן ראוי גם הוא לומר
 שירה לפניו ית' כדל' אהל ליה את ה' בחי
 אומרת לאקי בענודי וכה' כל עצמותי
 תאמרנה ה' מי כמוך לכן החלדה הזאת
 אומרת כל הנשמה תהלל יה הללויה
 וחותמת את שירתה בלשון זירוז ואומרת
 לכל הללויה ונאם טעם המשל במאן
 דאמר מה חלדה זו גודרת ומנחת ואיבה
 יודעת למי מנחת איה נמי תאות לומר
 שירה זו מפני שהיא מזרזת לכל בני ה'
 העולם שאיבטחו בעושק ונגזל איהבלו
 לעשות חיל בהכלי הגוף מפני שהוא מ'
 מוטבע ברפס וטיט חומרות הטבע ולכן
 כל הינם הוא מתאנה לכלי חק ונוטה אחר
 יצריו הרע לא צריך לבטול אחר התעוררות
 ה'טט שהוא מזר הנשמה האקית כי טהורה
 היא וכל מעשיה בטרהק ויש לה סדר טוב
 בע'ה ובע'הב ולכן אומרת כל הנשמה
 תהלל יה משום כי ביה ה' צור עולמו
 הע'ה והע'הב כמה דאמור רבנן במדרש
 גימטום הכי מזרזת את הכל ואומרת ה'
 הללויה ויהואיל ואת' ס' זה לידן בימא
 ביה מלתא מה טעם נהגו העולם לכפול
 ס' זה בהשלמת מזמור הללו אל בקדשו
 משום רכפי הנראה מן המסדה הפסוקים
 שצריך לכפול אותם הס' יתק' שרל
 ישעיה תרי עשר קהלת קינות והטעם
 מפני שכולם מסיימי בלשון תוכחה ולכן
 כופלים לכל ח'מ בס' שלפניו כדי לסיים
 בדברי שבת והללוים שהרי כל הנביאים
 לא סיימו את דבריהם אלא בדברי שבת
 כדארוז והרי ס' תילים כולו תהלות
 ומסיים ג' כשכח ותהלה רנה ומה צורך
 לכפול

נפרעין ממנו בגלוי ע'כ היא אומרת
 כל הנשמה תהלל יה כי כשהנשמה היא
 כולה שלמה אז היא ראויה להלל ס' יה
 בע'ה ובע'הב ענין אפסר לתת טעם
 לשכח לנשמה המשבחת ומשורר בשם יה
 ממה שנודע מ' הזוהר כי חלוקי רבנן הס'
 ב' לבושים א' לבש בג' של מטה מומעשה
 המצות וא' לרוב בג' של מעל מהמחשבה
 ועל שתי אלו הכבושי' משבחת בשם יה כי
 היוד ומוצת לב' עליון והוא לב' ת'
 תחתון מעין מאמרם על הע'ה והע'הב
 גם אפסר לומר כל הנשמה שהכונה בו
 על הנשמה הכוללת כל טוב והיא נשמה
 דאצילות שעליהן ארוז שכנסמו הדריקי'
 במלך והם בשמות טהורות מאד שבעליהן
 לא יטו מדרך הטובה וגם אם יטה ומוצת
 זכאי שאע'פי שהאדם בעצמו הוא בחריז
 עכ'ז אם יחטא תשיבנו הנשמה עד ה' ולא
 תהיה מגודה לעם בכרי הם בחו' הטומאת
 כימנא' בזה' פ' משפט' יהוא כי קיושתה
 הגדולה תטה בחירת בעלה להיטיב בל
 תמוכר ע' כן ובה תזכה ותהלל יה בודאי
 ונשמה כזו היא היא שארוז הובא בילקוט
 סוף תהלים אר' חייא בר אבא דין יפז
 הנשמה שבאדם בכל שעה היא עולה
 ויורדת והיא מבקשת לצאת ממנו והיא
 היא עומדת בגופו א' הבה כבודו מלא
 עולם והיא באה לצאת ורואה את יצרה
 וחוזרת לחחוריה לכך כל הנשמה כל זמן
 שהיא עולה ויורדת תהלל יה על הפלא'
 שהיא עושה עימו והכונה כרפי' מוהרס
 אלסיד זל כי להיותה חלק חלוק מועל
 תתאו לעלות מהחומר א' מקורה הקדוש
 אך בראותה שהבה בעבוד האדם שוכן
 בעולם השפל וממלא את הארץ כבודו
 גם היא חוזרת בחומר דיו לעבוד להיות
 ברבי

שפתי רננות פרקי שירה פ"ג שירת החולרה מספרים תהלות ה' קי

כרבו ועל ההיא דמסוים ההיא אגדתא
 לכך כל הנשמ' כל זמן שהיא עולה ויורדת
 תהלל יה וכו' וכן אכלי עם מאמרס
 זל וכפי גירסת הילקוט זל הני ה' כרכי
 בפשי כנגד מוי אמרין דוד לא אמרן אלא
 כנגד הבה וכנגד הנשמה מה הבה מלא
 את העולם כולו אף הנשמה מלאה כל
 הגוף הבה טהור אף הנשמה טהורה הבה
 יושב בחררי חררי הנשמה יושבת בחררי
 חררי הבה רואה ואינו נראה אף הנשמה
 רוא' ואינה נראית הבה דן את כל העול'
 כולו אף הנשמ' רנה את כל הגו' תבא נשמ'
 שיש בה ה' דבריה הללו ותשכח להבה שיש
 בו ה' דבריה הללו הנה כי הנשמ' לקיחה
 בגוף רובמא רהבה בעולם אלהי תחות
 להל' ולשב לפניו ית' על כל הפלאי שהוא
 עושה עמנו ותהלל יה הללויה והואיל
 ואתא האי מאמר דהני ה' כרכי בפשי ל'
 לידן נומא ביה מילת' כי אולי כווננו רזל
 לה' מדרגות הנשמ' שהם נר' ח' שהזכירו
 רזל כבר פ' יד אשר פשוטן של דבריה כפי
 מה שראיתו לבעל הדת קדשגס כי אינו
 מכוון היטיב למשך דבריו המדרש הוא כי
 מדרגת הנפש זהו דם של אדם ונראה
 שזהו כלפי מ' מה הבה מולא את כל
 העולם כך הנשמה מולאה כל הגוף כי
 הנה ידו שהדם נמצא ומתפשט בכל חלקי
 הגוף ומדרגת הרוח הוא הפורח בשעה
 שהוא ישן וחוזר בו בשעה שהוא מקץ
 מכוון למ' מה הבה טהור אף הנשמה
 טהורה כי חלק הזה לטהרתו אינו רוצה
 לעמוד בקרבו של אדם בשעה שהוא ישן
 שאז סביבו מתקררין גרדיני טהרין ו
 נחילי טהרין ונטרא רמסאבא כנודע
 ומדרגת הנשמה הוא הכח הנוסס ומנפח
 בתמיד ויוצא ונכנס במשפונות הרואה

לכפול פ' זה כאן והנלעד הטעם הוא
 משום האמונה שאנו נאמנים בהשארות
 הנפשיות ושעתיד לחיות לעתיד ולומר
 שירה לפניו יתכ' שכל האומ' שירה בעלמ'
 זוכה נאמרה ל' כל כרעו' בריש פרקין -
 לכן משבחים אמצו פ' זה ב' ש' עד דאמור
 רבנן ע'פ ברנך ה' לעולם אמן ואמן אמן
 בעהו ואמן בעהב ועוד דלע'הב כתיב
 ביום ההוא יהיה ה' א' ושמו א' ושמו פ'עמי'
 יה הוא יהיה והיינו טעמ' דר' דאמר יהא
 חלקי עם גומרוי הלל בכל יום והוא מ'
 מתהלה לדוד עד כל תשמה תהלל יה -
 עוד יש לשים לב כי בפ' זה יש ש' שמות
 מהע'ב האחד הוא כה'ת והוא השם הח'
 משמות הע'ב והוא בר'ת של ג' תיבותיו
 הראשונים - עוד יש שם שני דהיינו יהיה
 והוא השם הס' משמות הע'ב והוא רמוז
 בג' אותיו הבאות זו אחר זו כא' מב' מלות
 אלו יה הללויה וכדי לקיים תא דאמר
 קרא מלפנו מנהמות ארץ נאמור רבנן
 עלה במ' ערוכין אמלא לא נותנה תורה
 לישראל לודנו חריונות ממזלה נניעות
 מחתול וכו' ראיתי לבג'ת כאן ג' מדות
 טובות בבדיה זו הא' הוא החרינות רצוני
 לומר מהירה היא במעשיה ביותר - הב'
 היא מרחמת על בניה במאד מאד ואינה
 מנחת אותן בחור ובקן שלה כמו שעוסי'
 שאר השרצים יען כי יראה וחוששת היא
 שמא יזיקו להם נחשי ועקרבי או זולתם
 ולכן נושאה אותם בפייה בכל מקו' שהיא
 הולכת לטרון טרף לביתה לתת לפיה
 אוכל - ג' עושה מעשה סגוראית כמוסרת
 עצמה על קדושת ה' - דע כי הצב היינו
 הרוספו בלעז שונא הוא לחולרה ביותר
 ורודף אותה והוא רצה ונמלטת לכאן
 ולכאן ולבסוף הצב יושב לפוש ופוחת

פני לרונתה וקרא במרונה תלך ותכניס
 ראשה כפי המצב ואוכלה ומקיימת מה
 שגא' אם רעב שונאך האכילתו לחסוכו'
 וכדלע' הגאמר בצפרדע ומפני זה חלית
 תארת לנו כל הנשמה תהלל יה שחס מצד
 החריפות שבה תלמד את האדם דעת
 להיות זרו במעשיו לעבודת ה' ע'ר
 דאמר קרא חיות איום מהיר במלאכתו
 צדו וכמה האוקמנהו רבנן בצדוקים שהם
 עונקים במלאכתו של ה' ה' והחריפות
 שילמד האדם ממנה הוא שלא להוציא
 ג'עולם זמנו לטעלה אלא לעבודת ה' ה'
 שיהיה כונתו תמיד וקיים אנפשיה הא'
 דאמו רבנן בהרין קרא כבר ז' ר' לוי בש'
 ר' חנינא אמ' על כל נשימה ונשימה שהיא
 צונס צריך לקבל להכה שגא' כל הנשמה
 תהלל יה עכ' - והוא המאמ' הזה בעם
 ראשית חכמ' סוף פי משער היראה ולעו'
 מיניה הביא מאמר מהמסרטים ז' אשר
 חלקו כל ה'ב' שעת מזהים ומחלילה ל'ב'
 צדופי שם ההויה בכל שעה צדוף אחד
 שתת'רף חלקים אשר בכל שעה הם כנגד
 תת'רף צדופי נקודות של שם ה'ב' עם
 כל נקודות האשף ביתא ועם כו' באמת
 הוא מאמ' מעולה ונע' - ואם מצד מרת
 ירחינות אשר לחברה על הבניס תלמד
 את האדם דעת להיות רחמן על בני
 דלא לימרו עליה עורבא בעי בני וכו' לא
 ירחם עליה ויגדלם לעבודת ה' ויותקיים
 ביה קרא רבתי אשרי שומרי משפט עמיה
 צדק' בכל עת ואמו רבנן עליה בכתובות
 פ' נעיה זה הזן בניו וכנותיו כשהם קטני'
 אשר גם בזה כל הנשמה תהלל יה ואם
 מוסר המורה ה' שמלמדת האדם דעת
 ליחסר עצמו על קיוסת ה' כ'ס וכ'ס שאיה
 תארת לנו שירה זו כל הנשמה תהלל יה

וזה מקביל למש מה ה'ה' יושב בחדרי
 חדרים אף הנשמה יושבת בחדרי חדרים
 אחרי אשר בחלק הזה היא נכנס' ומנסבת
 אפי' בסמנוני הריאה ומדרגת היחודה
 היא המספסת בידים ונרבלו' וזה כלפי
 ג'ס מה ה'ה' רואה וצ'נו נראה אף הנשמה
 רואה וצ'רה נראית כו' הנה כח המסמוס
 והספסוס אשר בידים ונרבלו' חותנו הכח
 בעצמו אינו נראה אלא הרי הוא כמנס
 בסגולה אצל אלו האיברים ומדרגת
 החיה הוא המתארה לאכול כדו' לקחוק
 חיותה והוא בעצמו מכונן למ' מה ה'ה'
 דן את כל העולם כולו אף הנשמה דנה
 את כל הגוף אחרי אשר אין לך דין קשה
 א הגוף כמו באשר כל אוכל תתעב נפשו
 שאו יגיע ער שערי מות - ויותר מזה
 ארזל ע'ס הלכ' כח' לננס עליו ארץ אכל'
 סתו והאיתו כבא לו עמר תנך גרונן
 וחנקתו כבא עליו הרי כו' האכיל הוא דין
 ומש א הגוף והנה אנו בעניי לא רציתי
 להכב' במאמ' הזה לפני מוחצתי ולדרוש
 עליו על חמש מדרגות הנשמה ע'ר וסוד
 בעל הקבלה שהס' דין כו' לא נוסיתי
 באלה והחספ' ימלא דרו כו' בזה הערה
 למשכילי עם - א'ן אפשר לפרש האו קרא
 דכל הנשמה תהלל יה באופן נכון אחרי
 אשר תפתר מלת הנשמה מלפון והארץ
 הנשמה והכוונ' בני כו' כל מי שמשמש ומסגף
 עצמו וצ'נו הולך אחר תאוותיו וממית
 עצמו על עבודת שמים הרי נשמתו זוכה
 להלל יה כלומר להאיר כו' לפני אף עולם
 ע'ר האמו' בא'עה ע'ר שאתה מאיר לסני
 וכו' והוא סוד היר' ל'דיק' שמוסופי' כח
 בגבורה של מעלה כו' והוא הבונה עצמה
 באומרו כל הנשמה שהיא הנשמה שבסרונה
 לחיות היא ממותה את עצמה באופן

סתיקה

שפת רננות מרקי שירה פ'ג שירת התולדה בספרות תהלותה קיא

שהיתה שוממה בזה העול תזכה ותהלל
 יה וכן מגזרת אורה כמו בהלנו ברו וכן
 עטיסנתיו תהלל אור כלנו שתאיר לפניו
 את זכה הללויה לבורא עולם ה' סברא
 העליו כה ויעלה כי כנודע ונכחי וכן
 הפ' כליו פוס ותור לשון ור' לנו בל' פיר
 דאמר על כל נשומה ונשומה שהיא נשם
 צריך לקלם לבוראו מט' כל הנשם תהלל
 יה הרי הוא מטייענו כי כונתו ז' שעל
 כל צער ושומנות ורעה הבאה א' האדם
 צריך לקלם להכ' ער חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה וכה"א
 באק' תהלל דבר וכדר' עקיבא שעל כל גל וגל היה מונענעלנו רחשו בדאיתא פ' האשה
 בתרא ותורתו כן עור אלזי בהארקרא דכל הנשמה תהלל יה הוא להורות לנו
 על ספר הנשמות כשנפרדות מן הגוף והולכות להתענג בדתן באור פני מלך חיים
 וכבר כנודע חז' בלשון הלולא כאשר ימצא הרכה פעמים בזוהר ובסאר מקונות ע"כ
 אמרתי זהו כונת הנשמה בשירתה לומר כל הנשמה תהלל יה הללויה בהאי הלולא
 שהוא לשון חספה רומזת לחופות שעושה ה"ה לכדוקי לכל דרוק נדריק כפי מדרגתו
 לחוות בעושה ה' ולבקר בהיכלו והנה מצינו שזה ההלול דכל הנשמה תהלל יה הללויה
 היה באמר ממבואי הבכור' כשהיו נכנסו בעזרה כראות בירוש' פק דכבורי ונאויכה
 דתני וכן ססק רמב"ם סוף פ' מה' ל' בכור' רמז כן כונתנו כי מצות בכור' הוא
 רומזא להקרבת נשמותנו א' הויכ' ה' כי ראשית קראנו ה' על ראשית קרס נשמתנו ועל
 עסקי ראשית דרכו הזוהר אותנו וכשם שבגמור הבאת בכור' שהוא בעזרה בנקוס
 המיוחד להיות בעזר ונשמע מהאל אשר עזר בצרות נמצא מאר אז היו מסוררים כל
 הנשמה תהלל יה הללויה כד הנשמה בהתקרבה לפני מלכה אל משכן כבודה אז
 משוררת כל הנשמה תהלל יה הללויה על העזר והסיוע שנתן לה הא' ית' להותה
 צשמעת למצותיו ותורתיו עור אפשר כי הלול וסנח הנשמה הוא על סדרה אשר
 עכתה להדבק בה"ה שהוא הכל והוא כל הנשם כי מחלק שהיתה קורס בהתדבקה עם
 קונה נעשית כל מצד האבקה עמו וזהו חסד של אמת אחרי אשר מן הדין אין לה על
 קונה כלום בדכתימו הקדמוני ואלטלם ובה נבין מאמר לרז' ע"כ אשר בודו נפש
 כל חי ר"א כנו של ר' הגלילי חומר סימן זה יהיה בידך כל זמן שאדם נתון בחי' נפש
 קשורה בוד קונו סג' אשר בידו נפש כל חי ואומר בידך אפקיד רוחי מת נתונה באונר
 עבא והיתה נפש ארז' צרורה כצור החיים ד' לוי אמר ב' דברים בימין וב' דברים ביד'
 ב' דבר' בימין התורה והצדקה תורה מימינו אש דת למו צדקה צדק מלאה ומיני'
 ב' דברים ביד נפש נמשט נפש מנין אשר בידו נפש כל חי משפט מנין ותאחז במשפט
 ידו וכונת דבריהם כפי הגלגל הוא כי כל זמן שהאדם נתון בחיים נשמו קשורה בוד
 קונו כלומר לבווע קונו ית' שיעזרהו וישיעהו מאויבי נפשו מגזרת מוצרים נתנו ית'

וכדכתוב

מספרים תהלותה' פרקי שירה פ'ג שירת העבד שפתו רננת

וכדכתיב כי ועמוד למוין אכיון וכה'א ה' לא יעזבנו בידו כד'יכל פ' החליל יצרו של
 אדם מתבכר עליו בכל יום ומבקש להמיתו ואמלא הבה עוזרו אין יוכל לו סב' ה' לא
 יעזבנו בידו וזהו אשר בידו נפש כל חי הכונה כאן אמר אשר בעזרתו וסיועו יתברך
 תלויה נפש כל חי וקרא אחרינא ד' בידך אפקיד רוחי אצטרך להודיענו ד'אין הבה
 מסיוע ועוזר לא דנוקא לאותם הא' ליטהר שמשקדו' נשמתם לסייע קונס וזהו בידך
 אפקיד רוחי למי שלעזרתו ית' מפקיד רוחו ונשמתו לאפקיד' למי שאינו מתעורר כלל
 אבל כשמת נתונה באוצר רצונו נתונה לקבל שכרה באוצר שהיא אוצר וסגולת המצות
 ומעט שעשת' בעהז' ער' שאמ' מונכו' אבותי' גנוז למט' ואני' גנותי למעל' לפי שסם הוא
 עולם הממול' וכונת ר'לנו בב' דברו' שהם ביד ובב' דברו' שהם ב'ימין הנה אין ספק כי
 הימין מורה א' המצד והרחמים והשמא' א' הדין וירדע ג' כי התורה היא תורת חסד
 והצדק נמי הוא חסד שעושי' עם הכריות והיה אפשר לגמ' שהשתי' של החסד מקבילות
 לשתיים של הדין לכל א'וא' כדו' מחסורו וזה כי התורה שהיא תורת חסד היא לזכות
 א' הנפש אשר בדין הנואה הבה על כרחא בעולם כדנתן ועל כרחא אתה נוצר וכנ'
 כי כדו' שלא תיבע לריוק ולבהלה נתן לה את התורה להתענג בדין נפשה והצדקה
 היא ג' כדו' להעמיד המשפט כדכתיב והי דוד עושה משפט וצדקה וכה'א עשיתו
 משפט וצדק וארז' בסנהדרין איזהו משפט שים עמו צדקה הוי אומר זו פשרה אב'ל
 הכונן עור אזלי בזה מכונן לענייננו הוא כי שכר התורה אשר נתן הבה לעושה הוא
 דנוקא תורת צדקה כי מוי הוא זה סיכל לצאת ידי חובת בוראו ואפי' יזכה בתורה
 ומצות מוי הקדמוני ואשלים כתיב וע'כ זה וזה ב'ימין חסד גמור שנתחסד הבה עם
 בריותיו לתת להם תורה ומצות למען יזכו בהם ואעפי' כן שכרן שנותן להם הוא
 צדקה ממש כדאמרן א' משום רוח נוחח נחת רוח לפני שאמרתיו ונעשה רצוני
 והנפש והמשפט שהם בשמא' מורים על הדין ועל האמת כי הנפש היא סיבת המשפט
 וען כי הנפש היא המעידה לפניו ות' מיצרי מעללי איש כדארז'ל ס'ק דתעניות משוכבת
 חוקך שגור פתחי פיך איזהו דבר שהוא בחיקו של אדם הוי אומר זו נשמה נמצא שמה
 הערות הבה בא' המשפט עם בריותיו ואולי שזהו ג' כונת המאמ' דכתיב לעיל מה
 הבה'רן את כל העולם כך הנשמה רנה את הגוף כי עו' עדותה נידון כדאמרן א' אמנם
 הנפש אשר תשוב א' האקי' כמו שנתנה היא הזוכה שתהלל ויה' הללויה

כונת

העכב' בשירתו זאת מפורש

מראשית

כזאת הודעתו ש

היא כפי עניינו שבסעה ש
 סניגול מרדיפת החתול אמר הכוונות
 שבח גהוראה להבה שהחילה ומונו
 כלומר דעת שבהכל
 האדם מאוביו או כ
 כהעשות לו כס אחר
 אין לו להתהלל בעצמו
 ולומר

עכבר

אומר ארובטך
 יי כי דלירגני
 ולא שמהת אויבי לוי

שכתחילה לא עלה
 במחשבה לפני רק למלאות מה שלא
 הספיק מר אבא זל בפי' זה כדו' שמונה
 דמר ומני ובא לידו
 גמר ולכן בתחילת ה
 המחשבה לא יחדתי
 פי' לשירת העכבר וען
 פי

שפתי רננות פרקי שירה פ'ג שירת העבד מספרים תהלות ה' קיב

ולומר שעה הקשת רלנות הראוי או ש
 שדקנותיו גרמו לו נשעכ הצליחא חרוך
 להאמין באמונה שלימה שארץ הכל ב'ה
 למען חסדיו הגדולי היצילו והצליח עי'
 התשועה ההיא וכן זכור הית על ב' אלז
 בתורתו הקדושה שנאמ' א' תאמר בלבבך
 בדקתיו הביאני וגו' וכה' ואלמרת בלבבך
 כחי וענסי ידי וגו' וכס' שאמרנו בענין
 ההודאה כן חרוך לומר בענין השאה נמי
 בדארזל פ'ק בדרכות כל התולה בזכות
 אחרי' עושים בזכות עצמו וכל התולה
 בזכות עצמו עושי' לו בזכות אחרי' ולמדו
 ממש' וחזקיהו ומצינו נמי בר' עקיבא
 שגזר כמה תעניות על הציבור ולא נענה
 עד שאמר אבינו מלכנו אבינו אתה א'מ
 חנני וענני כי אין בנו מעשי וכו' ונענה.
 ולכן העבד הזה מהלל ומשבח לנורא
 עליה כידלה דלהוסי' מלת דליתני' ר'ל
 דוממי כמו נגס דלה דלה לנו כי מי
 שדולה מים מכירא עמיק' מגביה ומרום
 אותם המי' ימעלה אותם למעל' על שפת
 הבאר ולכן הוא משבח כי האי ליטב
 דארומך משום שרוממוהו הא ולא שמח
 אויביו לו דהיינו החתול שהוא מותרים
 ומנח כבדו תמיד ונורה את נפשו ל
 לקחת כבוד על לכל' ומנסה דהאי ליטב
 דליתני משמע נמי לשון דלות לכן א'
 אמרתי דלשתי' א'קא מכון הדין עכברא
 כלומר שאעפי שרל הוא מצד כמו ומצד
 זכותיו כדבעין למימר קמן עכ' האית'
 ברוב חסדיו פעמים רבות מצי' אותו
 מאויביו הנלחמים אתני' והדבר ידוע
 כי בר' דברים האדם נקרא עני ודל' הא'
 בממונו כר'א נאם דל' הוא ואין ידו משגת
 הב' בגופו כר'א מדוע אתה ככה דל' בן
 המלך שפי' בו כאוש כמו דלות ורעות
 תואר

פי' בו מר' אבא זל ביאור קצת המעט הוא
 אם רב לבד ראה זה סכללתינו עם סירת
 החתול להמסך הענין אשר ביניהם ב'
 בשירתם. ועכשיו בסוף המעשה אחרי
 ראותי שער הנה עזרני ה' וצאתי לירי
 גמר כל הפרק בפירוט' וענייני' מחורשי'
 אמרתי שלא לפטור ג' סירת העבד
 כפרטות בלא כלום למען לא יגרע כמו
 מוסר המסורדים. ולהכי נימא ביה
 מילתא דרך דרש' אך טרם אחילי ראיתי
 לדונב שפתי יסנים הוא הר' משה מ'
 מטיראני זל אשר פי' בו דרך פסג כי
 העבד משורר ארומך ה' כי דליתני
 לשון רוממות והוא על דריונות העבד
 בדלוגס ובהתנשאות מעל הארץ לברוח
 מן החתולים גם להיות רובם נזורים
 במחלואות חורי' גבוה' ומשורר העבד
 באומ' ארומך ה' מרה כנג' מרה שרוממת
 יאותי בטבע' לתת בי כח להנצל מן ה'
 החתולי' וא' ישמחו בו. אמנם הנר' בעיני
 הוא כי העבד הזה אפשר לתת בו רמז
 להחומר שהוא עך כלומר חסוד ועבד
 אשר תמיד מתאו' תאוה ואשרי המכביעו
 עמזככו עד שנעשה חפשי מן התאוות
 וכחות החומר הגוסי' עינים כולם א' היצ'הר
 שאז פי' יספר דקתני' ית' וירוממוהו בקה'
 עם על שדלה דלהווינשאהו וינטלהו על
 כמות היצ'הר ולא שמח עליו אויביו שהם
 אנשי ביתו הגדים בתוך לבו וזהו כונת
 הכתוב ארומך ה' כידליתני ולא שמחת
 אויבי לוי'. ובהא ליטב דהאי סירתא
 בלשון רוממות כדי לתת לנו יתבר' מעין
 בדכותיו על אשר דלה דלהו ורוממוהו
 על אויביו כראמך. א'ב אפשר דקא
 מכנין בהיא דאומר רבני' ויה עניותא
 לישראל כי בזה הם יותר מכונים לבס
 למקום

מספרים תהלותה' פרקי שירה פ"ג שירת העביר לפתי רננות

תואר דפרות פרעה . הג' בסכלו כמה
 ראוקימנרכן סב דקדושין און עני אלף
 כדעת . הד' בפסו היינו במנות נזכיות
 כמשרול סקדלה עכ' דלותי ולויהושיע
 אנשי סרלה ארי מן מנות לו נאה להושיע
 גבהתדלות הטבעי און לו לעכבר כח
 להלחם באויביו וען כי הוא עבירול .
 נרל הוא בדעתו כמס' זל האוכל ממה
 שאכל עכבר מוססח תלמודו ואין ירו
 משבת בממון לסכור לו שומרים וכבוסו
 צמי בריה פחותה הוא ובכלל השרטי' הוא
 במנה לכן און כאן שום השתדלות טבעי
 שוכל להנצל בו . נמדד זכותיו נמי דל
 הוא תאר ואינו ראוי להללה סכן קראוהו
 רבנן רשע הני עכברי רשיעי ולכן כל
 הלה שורתא שתכא איו חסד חסדי' הוא
 לו כנראי מאת הא ית' שמרה' על בריותיו :

למקו' . והנ האיש העני והוא און מדור
 בטבעו וחמוני ים לנ לרומס לא יתב' על
 עניותו אחרי כי בזה נמשך שאינם שמה'
 עליו אויביו ביתו הם כחות היציר כ
 כראמון הנאיל ודעתו שפלה עליו ואינו
 יכול לפנות אלהי וטעו כזו זהו כונת
 הפ' ארוממד' ה' על אשר דליתני כלומר
 שעשיתני מד' נרל כי זה היה סיבה שלא
 שמחת אויבי לו דהיינו כחות החמה כ
 כמדוכה . עוד אפשר לפרש האי דליתני
 רמו לתורה מעון זל מים מדליו ועל זאת
 נאה ההודא' על אשר הקרו' הבה רפואת
 התורה למכת יצהר כדי להכניעו ב
 כדארול ס' החליל אס פגע כך מנוול זה
 נוטקו לבה אס אכן הוא נמוח אס ברזל
 הוא מתפוצץ . וקב אמרו בראתי יצהר
 בראתי לו תורה תכלין כנגדו . וכבר פ'
 כס אמרו יצר סמוך תנוה' שלום שלום

ר' חנינא בר פפא נר' סימון ד' חנינא בר פפא אמר אס בא ינרד להשחוק . שמכהו בדת
 באס עשית כך מעלה אני עליך כאו בראת את השלום תנור שלום און כתוב . כאן אלף
 שלום שלום . זאת שאינו ברשותך ת' ל' כי כך בטוח כבר הכתבתי עליך בתורה ואיך
 תסוקתו ואתה תמוסל בו ד' סימון אמר אס בא ינרד להשחיק שמכהו בדת ואס
 עשית כן מעלה אני עליך כאו בראת שני עולמות סב' שלום שלום וכו' . ועעס לתורה
 שתהיה תכלין ליציר הוא עי' תענוה והוראה שמלכשתו התורה . און עי' שמתשת
 כמו שלכנןק' תוסיה . און עי' דת' תטרד מחשבתו ויוסר ממשבת התורה . אמר
 לבנות המאמר דר' חיוא בר פפא אמר דמעלה עליו הית' סאו בראת את השלום הרנן
 הוא למר סאו בראת את השלמות ומהלמה שהוא ענין השלום יר' סימון דחל' כאו ברא
 שני עולמות הוא כי בהשלימו היציר הוא כאו ברא ב' עולמות . כי הע'הו הוא כנגד
 וצהר והע'הב כנגד יצ' ועל הררד סדרשתי בסירת הירח יעס . וכאסר מסל' סב' הים
 הוא כאו ברא ב' עולמות הע'הו והע'הב שלמים ומתוקנים כמו סהו בעשת בדיאתן .
 וקיינו כונת ה' תנב ארוממד' ה' על כי דליתני עי' התורה . כי בזה לא שמחת אויבי לו
 דנ' אה מלת' לו ינוותרת אבל הכונה באו אמ' ולא שמחת אויבי ולע'א סהמתקת אותי
 והסבתני לבי ית' לו בעזרתו וממונו נקח לעבוד את ה' כמו שבאמ' באברהם ומצאת את
 לבבו נאמן לפניך והוא עצמו הבאמ' בסדר איהו רבה וכל יצר מחשבות לבו אמר הלה
 דאו ינה רשעים הללו עושים בסכראתי אותם בתתי לכל א' מהם ב' סימס' א' טוב וז'
 רע נהס מניחיס הטוב ומתחכרים עם השמש הרע ולא דוים שלא עסמן השמש הרע

יזכר לא שעשנו מירצ' וצהר סנ' וכל יצר וגו'. והכונה כי ביד האדם לעשות ב' היצורים
כאוס א' ממש וכמו שמטבע היצ' לדרוש הטוב והישר ולשמוח בטובת בחירו כד
יהיה תשוקת היצ'ר גב' עד שיסוב גם הוא יזכ' ויותר ויותר והוא המכוון בקרא ולא
שמחת אויבי לעלות עלי לא חזר לי אוהב ועוזר לעבוד את ה' ככל לבני:

חתול אומר ארדוף אויבי

ואשיגם ולא אשוב

עד כלותם: אם תגביה כנשר ואם

בין ככבים שים הנך משם אורידך

נאמ' י: (והעכבר אומר) ואתה צדיק

על כל הבא עלי כי אמת עשית

ואני הרשעתי:

פשטיה דקרוין שירת' כמשמעה

על רדיפת החתול ל

לעכבר בשנאה הכנוסה אשר ביניהם.

והדר משה מטיראני זל פי' בו דרך פשט

כי לפי שהעכבר אומר ארומך ה' כי

רליתני אומר הוא אם תגביה כנשר על

מה שהוא בורח במקומות הגבוהי' בבתי'

ועל מה שהוא מתחבא בחורי' וכסדקים

מקומות שאין החתול יכול ליכנס בהם

אומר החתול ואם בין ככבים שים קנך

משם אורידך כי גם החתול טבעו לרלב ולקפץ

במקומות הגבוהי' עי' פסדניו. וגם

כשהוא בחורי' וכסדקים הוא מריח בו ואורב

עליו לכשיצא להשיגו ולכן אומר נאם ה' -

שש' בטבעו כזמן היצירה שיוכל להשיגו כמו

הרופי' החרר אויביהם המתנצל'

מהם בהיותם בורחים למקומות רחוקים או

בבזרות גבוהות להנצל ועל זה האויב

אומר אם תגביה כנשר ולפעמים אינם

בורחים מאויביהם כשום להם משען ומשענה

מאנשים גבורים והוא מתחבר עמהם שלא

יוכלו אויביהם לשלוט בהם ולזה אומרים

האויבי' ואם בין ככבי' שים קנך כלומר בין

הגדולי' והגבורי' משם אורידך וגם ארוב

אותך כי לא לעולם חוסן סתיה בין הגדולים

והגבורים. וכן הוא ענין החתול'

עם העכבר ולכן כשמיטיב אותו אומר ארדוף

אויבי ואשיגם על אופן העמידה בין הגבורים

שהוא בחורי' וכסדקים הוא מריח בו ואורב

עליו לכשיצא להשיגו ולכן אומר נאם ה' -

שש' בטבעו כזמן היצירה שיוכל להשיגו כמו

הרופי' החרר אויביהם המתנצל'

מהם בהיותם בורחים למקומות רחוקים או

בבזרות גבוהות להנצל ועל זה האויב

אומר אם תגביה כנשר ולפעמים אינם

בורחים מאויביהם כשום להם משען ומשענה

מאנשים גבורים והוא מתחבר עמהם שלא

יוכלו אויביהם לשלוט בהם ולזה אומרים

האויבי' ואם בין ככבי' שים קנך כלומר בין

הגדולי' והגבורי' משם אורידך וגם ארוב

אותך כי לא לעולם חוסן סתיה בין הגדולים

והגבורים. וכן הוא ענין החתול'

עם העכבר ולכן כשמיטיב אותו אומר ארדוף

אויבי ואשיגם על אופן העמידה בין הגבורים

שהוא בחורי' וכסדקים הוא מריח בו ואורב

עליו לכשיצא להשיגו ולכן אומר נאם ה' -

שש' בטבעו כזמן היצירה שיוכל להשיגו כמו

הרופי' החרר אויביהם המתנצל'

אמלכות הוא. והחתול מלשון מלבוס כמו וערפל חתולתו רמז לישראל שהם מלבוס
 א הכינה והיא מתלבשת בהם ונעשו מרכבה איה כדכתיב וסכנתי בתוכם וכח' היכל
 ה' המה. וכמו שהעכבר מאכל לחתול כן אה' עכוס מאכל לישראל בזמן שעושים רצונו
 של מקום כדכתיב כי לחמנו הם. ועל כן שרו של המלכות הזה ראה אותנו יעקב עולה
 ואינו יורד חשב לעלות השמים שיאו וכפוס טלפיו אומר ארומאך ה' כי דליתני על
 פנתרומם ונתגדל בעז' ולא שמחת אויבי לי להשליט את ים' עלי גם כי מכרכת פי
 הזקן ונתברך הוי גביר לאחד. אבל זה היה על כן נתרצה אבינו יעקב שלחכל
 בחלתו בירד לו העלה והניח לאחי העלה כשאמר לנו יעבור נא ארו לפני עבדו.

אמנם יש מונכחים ועומדים ערוין של יסוכו מזה העולם באחרית הימים עד שיכלו
 זרעו של עמלק כדכתיב ונתתי נקמתי בארס ביד עמי יש' וכה' חולא יהיה שריד לבית
 עשו וכתיב ויהי בית יעקב אש וכתיב יוסף להבה ובית עשו לקס וגו' ועל רמז זה קאמ'
 ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם. ולא דבר ריק זה מרזל ספי' הדין קרא
 על מלחמת עמלק ממש סכן אמרו במדרש ת' לים וזל ארדוף אויבי בגדוד עמלק סכ'
 ארדוף אחרי הגדוד הזה האשיגנו ולא אשוב עד כלותם שנאמ' יוכס דוד מהנשף ועד
 הערב למחרתם עכ'. וגמירנא דמה שאירע לאבות סו' לבנים וכמופת היה דהעלה
 לאשר עתיד להיות. ועל אשר מוסף עוד החתול בסירתו פ' אס תגביה כנשר וגו'
 מנשב גכ' להדין ענינא. והאי כנשר נוכל לפרשו מלשון משנה רקתני שהנביה נוסרת
 עליהן. והרצון בזה כלפי העכבר הרומז באמור סבם כי למראה עיניו תגביה תהיה
 אחכ כעלה נידף העולה למעלה ונושר מכח הרוח לארץ ונעשה זבל. כן ה' יתברך
 ויריד לארץ נצחו ויהי דראון לכל בשר. ואף אס בין מזדיקי הרבים ככבים סיס
 קנך הם אבות העולם שבא מכחם ויס' לו על זה קצת אחיזה בקדושה עכ' ומסס אנוריד
 באס ה'וכן ארזל בתחומא הובא בילקוט וזל ל' כשהבה דן את עשו הרשע מה עשו
 עושה מתעטף בטליתו ובא אל יעקב סנ' ואס בין בכבי' סיס קנך ואין ככבי' אל יעקב
 סנ' דרך ככב מיעקב וכתי' הבט נא השמימה וספור הבכבי' ויעקב אומר אחי לא תהא
 כיונא כי סנא אהי דברך מות אהי קטבך סאול גזרות שהיית גזור עלי לעבוד אליס
 לו הייתי עושה בתחייבתי מותה בירי שמים ואס לא אעבור אתה הורג אותי כיון
 שירד עשו לסאול כסתיר יעקב לעצמו סנ' והשלישית יותר בה ואין שלישית לא ישראל
 סנ' ביום ההוא יהיה יש' שלישיה עכל. והאי דמתעטף עשו בטליתו בלעד' שהוא רמז
 על מה שחושב להציל את עצמו על מה סזכה רישיה דהקנא גברא להקבר בעטפיה
 דזחק כדברו יונתן בן עוזיא בתרגומו לתורה ויערוין מזה מתוק מדבס כפי' איכה
 להרב ר' אברהם גאאטני זל עפ' ישבו לארץ נאולי כיוונו על שהיה זחק מאמינו כשהיה
 דר אותו בסיו היאך מעשרין את התבן נאת המלח וכיונא. אמנם יעקב משיבו כהוגן
 שלא יהיה כיונא בו. כי לעקב לא לפניו ית' חנף יבא נרמאנא בתונוי דלבא קא יתיב
 וירע שפיר את זרעו ואת רוע לבו שלא בלבד הזיר לעשות אלא סבס תמיד כונתו
 להריח את ישראל מאביהם שבסמו' בגזרות קסות. ואפסר נמי לומר דכונתו של עשו
 כשיצטעף בטליתו ובא יושב אל יעקב הוא על כן כמדומה לו סבס לו חלק ונחלה

שפתי רננות פרקי שירה פ'ג שירת החתול קיד

ליכנס במחיצתם של אבות להיות נמנה עמם ויעקב משיבו לא תהא כיוצא בייכו.
 והיונו קרא מפיו המדרש כיון שירד עשו לשאול נסתיר ועקב לעצמו סג' והסליט
 יותר בה ואין סליט לא ישראל סג' ביו' ההוא יהיה ישראל סליט. דמה בא ללמדנו
 שסתיר ועקב לעצמו עם קרא רהסלסית יותר בה. אלא לאו כדאמרין שעל שחשב
 עשו ליכנס במנין האבו' אז כשיצא דינו לשאול יסאד ועקב מבניו סג' יצא לעצמו במנין
 האבות סג' ארז' את קורין אבות אלא לשלשה וזהו כונתם ול בהדין קרא דקמייתי
 והסלסית יותר בה ואין סליט לא ישראל וכו' שהוא לבדו שליטי לאבות. יצא לנו מזה
 רמז נפלא על הגאמרא מכוון לעניינו ועל הדין קרא דאס תגביה כנשר מצאנו ראינו
 ג' כ' בזהר פ' אמור שהוא מכוון אל האומות עכ"ס סג' אמרו פס בענין קרבנות האב
 ות' אין סלקין לעילא לעילא ואין נחתין לתתא לתתא כד' אס תגביה כנשר ואס
 בין ככ' פ' ס' קנד מסס אורידך נאס ה'. והעכבר שהוא רמז כאמור אז עתיד לומר
 ואתה דריק על כל הבא עלי' כי אמת עשית ואני הרשעתי הואיל וידע את רבוננו וכוון
 למרוד בו והרשיע ג' כסרופת בות אקינו וכנפשות אבינו נקיים אשר עליהם נאמר
 ונקיתי דמס לא נקיתי וכת' כי דס עבדיו יקום כי לא היה לו לעזור לרעה וכדאמר
 פרוץ קב' בעי למרובי ביתיה ובעי לכפורי ודיה בההוא גברא. עוד אפשר לתת
 רמז נכין לשירת החתול ללמד לחדס רעת שילמוד וידו למלחמת מונה כנגד יצ'הר
 וכחותיו כי כלפי מאמ' העכבר שהוא עוכר ומבלבל בני אדם מעבודת המקו' וממס'ס
 בר חזן ממחנה שכינה וקאמ' ארומדך ה' כ' דליתני כי להיותו גם הוא עושה שליחותו
 של מקום להסית ולהדיח כד' שעי' וכו' גם בני אדם גם בני איס כמסל הנפלא שעשו
 על זה בזהר בכך המלך והשפחה וכמו שנכבדות דברנו בו בשירת הירח. חושב
 להתרומם על זה. ועכ' החתול שהוא רמז לאדם בעורו מלוכס בלבוס עין וערפל
 של החומר העכור דומה ליוסב כחשך והיונו דומיא דליטנא דקרא וערפל חתולתו
 להקי אנטריד' להזהר ולהתעורר לבל יתגבר יצרו עליו ויתלכלך בחטא. אדרבא
 יבערם ויאלכס באש התורה ולא יסוב מזה העולם עד כלותם. (והואיל ובדיקין
 בשמי' נימא שריר' סיהא חת' ל' פן וכסילהו) ויפה בחו' של החתול לעורר לבנת בני
 אדם על זה מתוך מרה טובה שנמצא בו שהוא הנניעות. כדאמרין פ' המוצא תפילין
 והנניעות מביא לרדי חכמה כרבתי ואת' ננועים חכמה. ויס לנו על מה להסמך לפי
 הכונה דאמרן בהאי קרא דארדוף חויבי ואסיגס ממה שררשנו בזהר פ' מקן ול ות' ח
 ד' מלכים הוו מאן דסא דא לא סאיל דא דוד אמר ארדוף חויבי ואסיגס ולא אסוב עד
 כלותם מ'ט בגין דהוה מסתמר מאין חובין ולא יהיב דוכתא לסנאוי לשלטה ועד בעי
 למרדף אבתרייהו תדיד ולא ירדפון אינון אבתריה למתבע חובני ויפול בדייהו וכ'
 עד בגין כך אית ליה לבר נס לאסתמרא מאלין חובין כדקאמרן בגין דלא יסלטון
 עליו אינון ימו רע דלא מרחמי ליה. ואפשר לעד' לתת רמז וסייכות לאן הד' מלכים
 דדיקוס שמנו בזהר וגם בפתיחתא דאיכה רבתי ובשחר טוב ממור עט' שבחמלת
 ה' עלינו העמידן למגן ונינה כנגד הד' מלכות שהיו עתידים לשעבד את ישראל והס
 במעשיה' הטוב' החלוסו כח היצ'הר בדמוכח בזהר וזה כד' שלא יתגרה עמונו כנאמע

פרקי שירה פ"ג שירת הנמלה שפתו רננות

ח'ו בין האומות וע"כ בעבודתנו לא עזבנו את אקינו והיא שעמדה לנו לחסות בסתר
 ככפיו ות' וסוכינו וזכה לבאולה וכמו שהבטיחנו בקרא דכתיב ושב יעקב ושקטו ושה' וס' וס'
 ואלו המעיינין לאוקומי כל א' מהמלכים הנדריקים למלכות שכנגדו וקל להבין תן לחכם
 ריחם עור . ועל תוספת הפ' דאם תגביה כנשר אתו נמו שסיר הרמו הזה ועליו
 ריז'ה קאמר שגם שיגביה כנשר ובין ככבו כשעולה ומוקטרג משם יורידוהו כבושת
 פנים כאשר שב החוטא מחטאתו כדא"ל על פ' דגם ה' העביר וזאתך האומר ברור
 שהעביר בתשובתו הקט' ג' ור' שהיה קורא תגר לפניו ות' באומרו בלב נשבר חטאתי .
 ועל הזמן העתיד שמוזמן ה' יז'ה להשחט בפני הנדריקים אז יודיק את דינו
 ויאמר ואתה דויק על כל הבא עלי וכו' :

על הנמלה הזאת הפליגו רז"ל לספר
 בשנחה בחולין פ' אלנו טריפות
 וכדברי רבה פ' סופטו יע' וקרא מסייעא
 להו לך אל נמלה על ובומר וכו' מדות

טובות נתתנה . א' שהיא מרחקת עצמה מן הגזל וכדאיתא נמי פ' הנוצא תפילין
 דא"ל לא ליתנה תורה לישא למדנו גזל מנמלה . וקב' על הבטחון שיש לה על יוצאה
 שיאריך ימיה כמוזכר שם ברכים רבה . וכדי ללמד לאדם דעת א' הב' מדות טובות
 מנורדת האי קרא שמונו כקח מוסר השכל ראשונה כי אין לו לאדם להיות להוט
 אחר ממון חבירו מאחר שכל מחסורו על ה' יתב' הזן מוקדני ראמי' עד ביצי כני' ונותן
 לחם לכל בשר . והאי לחם לישנא דמוזן הוא כדכתיב עבד לחם רב . ושמה של ברירה
 זו נאה לה להטות למשל אוני בני אדם שהיה הע' הזדומה בעיניה לנמל מלשון האומר
 בגמ' דינמא כיון שהגוע לנמלה של עכו . והרו כל בני העולם מוכנים תמיד לעלות
 על הנמל דרך לעבור גאולים מן העה' לעה' . כנמל הזה העונד ההולכים ושבים
 ממקו למקום . ועל זה צריך כל אדם לעמוד תמיד מן המוכן בזוודין רבתא לאורחין
 דחיקא וכמ' שם במדרש לפי' אמור שלמה לך א נמלה עזל ראה דרכיה וחכס אף אתם
 התקינו לכם צרה לרוב א' תמועיטו מנות מן העה' לעה' . וא"כ הואיל וכן הוא שגם
 בני אדם גם בני אדם יחד עשיר ואביון מוכני' בכל יום ובכל עת ובכל שעה ובכל רגע
 לעבור את מעבר ובק מן העה' לעה' למה ינטער האדם על עולם שאינו שלו ולמי
 הוא עמל לרדוף אחרי המומן ומחסר את נפשו מטובה לשלול שכל ולבזו כז' ולא ידע
 את עתו כי בחצי ימיו יעזבו ואחריתו יהיה בכל . ותרחק א"כ עצמו מן הגזל שהוא
 המוסר הא' ויבטח ג' בשם אקינו שהוא המוסר הב' שהוא יתברך נותן לחם לכל בשר
 ג' יסתפק בהכרחי מהשלו בהלל דאמר ברוד ה' יום וס' ואל' ית' אש עצמו מן הרחמים .
 גם כי יראה בעצמו שאינו כדאי הואיל ולעולם חסרו ות' מטיב עם בריותיו מנר חסדו
 כי אין לך ברירה שיש לה עם קונה כלום כדאוקמוהו רז"ל על קרא דכתיב מי הקדימוני
 ואשלו ועכ' ומסיק לכל א' דו מחסורו . וכ' לו המוסרים תלויים זה בזה כי בהיותו

שפת הרננות פרקי שו"ה פ"ג שירת הנמלה קטו

בוסח לא יראה בעצמו שום מחסור ולא יחמוד משה אחר. ועדנו עלי דברי דודים
 ונאום מפי קדוש הרב בעל העקרים במאמר ג' פ"א שכתב כדומה לזה וז"ל וכן הנמלה
 מה היא אומרת נותן לחם לכל בשך כל' כי כשיסתכל האדם בנמלה שהיא בריה
 קטנה ותכין בקיץ לחמה ואגדה בקיץ מאכלה ולמד מרת החריצות ויבין כי ה' נותן
 לחם לכל בשך ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא בשנתן בהם טבע לבהם טרפס בעת
 הראוי ומדבר הראוי ולכן האדם אחר שנתן בו מרע והשכל צריך שיסתכל בהשגתו
 ולא יתראש כל זמן כי ברכת ה' היא תעשיר למכוניו עמם לקבל אותה כמאשר ז"ל יכול
 ישכ ובטל ת' לכל מעשה ידך אשר תעש' ועדך צרכיו אמנו למודעי האל לכל בשך מאי
 קמלך ומה היה חסר הכתוב לו הנה קאמר נותן לחם לכל' והיטיב לראות הרב ר'
 משה מפרדאני ז"ל כי האל לכל בשך הוא מכונן יפה א הנמלה הואיל ואין לה לא עצמות
 ולא גודין והיא כולה בשך להכי נאה לה לומר נותן לחם לכל בשך כלונו' למי שכולנו
 בשך' והוא הלצוי' אבל לעדן לומר שבא ללמדנו שהב' נותן לחם ונמלא חסרוננו
 של מי שבא לפניו בענוה ועושה עצמו רך כבשר מעין מה שארז"ל ע"פ שומע תפלה
 עריך כל בשך יבואו שהב' שומ' תפל' מאותם שעדין כל בשך יבואו שפלי' ורכי' כבשר
 והב' אמרינו בקמא רסוטא אמר חזקיה אין תפלתו של אדם נשמעת אלא מסיס עצמו
 כבשר שנאמ' והיה מרי חרש בחדשו ומרי שבת בשבתו ויבא כל בשך להשתחוות לפני
 אמר ה' ונוסף לקח נמיו לומר דתאי לכל בשך הכונה בו למי שמסיר ומקדב
 לב האבן וצור מכסול וילבס כולו לב בשך לב טהור לעבודת שמים כי אז מוונותיו
 יהיו נרונחים וטעם ג' לכל בשך לבל יאמר האדם ונאחר שכל בני העולם צועקים
 לפניו ותב' על המחיה ועל הכלכלה איך אפשר שיכנסו באוניו דברי כולם' להכי
 קאמר נותן לחם לכל בשך שמכין ונותן מזון לכל בריותיו ושומע כולם שומע כהרף
 עין כמאשר ז"ל מרת ב' אינו יכול לשמוע מב' בני אדם כשהן צועקים כא' אבל מי שאמר
 והיה העולם אינו כן אפי' כל באי העולם צועקים לפניו הוא שומע צעקתם שכל שומע
 תפלה עריך כל בשך יבאו' ונדויקנמיו האל לכל בשך שהכוונה למי שכולנו רך כבשר
 כלונו' שתוכו כבדו ואין מעורב בו שום דופי מעין מה שכתבתי ברמזי אבות שלי ע"פ
 כי זה כל האדם שרוננו על מי שהוא כולו אדם שלם ברמז איבריו ושפה גריו שלא
 פגם אותם בשום עבירה מהעבירות המכוננים איהם יע"ש' והאוי ליסנא דנותן לחם
 הוא לרמזו נמי להא דארז"ל בכתובות פ' ע"פ ואתה נותן להם את אכלם בעתו בעתם
 לא באמר לא בעתו מלמד שכלל א' וא' נותן ה"ה פרנסתו בעתו וסירשו"ל בעתו
 הכל לפי מה שהוא כל יחיד ויחיד לפי למודו ובהקו עובדי דמיתו התם ועור נוכח
 ונכחין כי השירה הזאת נאה לבמלה והנמלה נאה לה להודות לה' כי טוב שזימן לה
 מוונותיה ברויח ולא ברנחק ואע"פ שהיא בריה קלה ופחותה כרד' בפ' אלנו טרפנות
 דבי הנה חזי נמלה אמר דרקתך בקרדו' וסירשו' כשם רבו דאפי' נמלה אית לה חיותא
 כגדולה ועור פ' ב"ל' על שמונותיה מוונותיה לה בלאטנרא' ע"כ על כל הדברי האה
 היא משכחת לה' שופלא לעשות ונותן לחם לכל בשך' הנה כל הרמזי הללו רמזה
 הנמלה בשירתה זו כדי שירחיקו כל העולם עצמן מעושק ולא יודאו ולא יהיו כפניו

טובה לארון הכל ויבטחו בו בכל עת וכענין וכו' ויבטחו בו כל ימי ימינו
 באקדמיה. עור אית לן לפרוסי הדין קרא להשכיל להטיב את האדם שכאשר יאכל
 צדיק לשוכע נפשו יהיה תמיד יראת ה' אונרו כאן אתה כח רחמנו קא שמיר ולא כלא
 סכטנס בטן רשעים ואוכלים ופנחוי ומרדש שמות רבה פ' כה מויעונו רהבי גרסינו
 התם ל"א לחמו נתן זה ה"ה שח' נתן לחם לכל בשר וכדראי שעל כונה זו קאמרו.
 רפשיטא סהכ' הנותן לחם לכל בשר א"ל לאו על הכונה דאמרן. ויעניין מזה עניינים
 פאים ונפלאים בזוהר פ' תרומה והביאו ג"כ האי קרא דנותן לחם לכל בשר מכוונים

ומתוקני לדרוש זה. ואם באנו לפרש
 האי קרא על התורה אתו בניו ספיר דאין
 לחם א"ל תורה שבאמר לכו לחמו בלחמי
 וירמוז על הכו' וררות שעמד העולם בלא
 תורה והיה ה"ה זן ומפרנס את בריותיו
 בטובו בחסדו כדא"ל הני לכו כל"ה כב"ג
 מיו וכו'. ומזה יא' לבו טעם כבון לעד
 למה סיים דהע"ה הל"ל הגדול בפ' זה כי
 הוא לפי שהוא רמוז לתורה כאמור ועל
 הכונה שא"ל כדאמרן. וכמצינו למדן
 מזה ג"כ שלא ליפטר מן השלחן בלא
 תורה כי היכי דליקוני בלא אכל משלחנו
 של מקום כדתנן באבות. ואתתמה מכל
 הני מילי מעלייתא שבאנו ללמוד מן
 הנמלה שהרי כבר אר' שמעון בן אלעזר
 עלוב ארס הזה שצריך ללמוד מן הנמלה
 אל למד ועשה עלוב היה א"ל צריך ללמוד
 מדרכיה ולא למד. ודהע"ה צונח ואמור
 מכל מלמדי השכלתי:

אחר כמגיה חזי ס'ת הד' חלות ראשונות
 מהפסוק עולי יב'ק ימוד הג' שמות
 הקדושים הידועים והס'ת עולים ס'ך ועם
 המלות והכולל ס'ה מס' הדינים דוק ובין
 אמרם זל דמוכי בתולא תלו ושקשים
 מוונותיו של אדם בקריעת ים סוף ואולי זו
 היתה כונת מלכנו דוד ע"ה כשאמר לו גד
 הכניא כדברה' שלש אכבי כוטל עליך וגו'
 אמרי שהודה על קטאתו והתפלל לפניו ית'
 לעבוד את עווכו. וקרא והאר כפלה כח ביד
 ה'כי רביס דמתנו וגו' כי כן ל"ת הד' מלות
 עולי יב'ק שבהתייחד הג' שמות הכו' מראש
 החשב' עד סופה יתעוררו דרמתי ותבטל
 הגזירה ומייתן וכדע' א"ל ליה כוונו חותם
 שהתקינו לומר פסוק זה קודם כפילת אפים
 כמו שרמתיי שלמים וכן רביס כוהנים שאין
 דווקא נריך לבניו לחבור עמנו על קדושה ה'
 כדי לעשות היחוד תלבד חזי דאיכא למדרש
 על פסוקי דכח לשבחה שהרי ח'לית כפ'לה
 בתר דשמית חכה מס' האותיות עולה קס"א
 א'חמלויא א'היה ותלת כ'אעס חמלה עולה
 בן ועם האותיות לבד עולה ג' דאיכין ב'
 מילויא ההויה נוסף על חזי דחזון קחתי על שלח כח ביד תשלח דחזר רעיתי תהיחא שבוה
 יעשה היחוד חסס ח' ובכן סס'ה הרמוז בס'ת הד' מלות יהיה שלם וכשאו שלם שכ"ר שיהא
 בעגלא וכוחן קריב ע"ה:

ותוקני לדרוש זה. ואם באנו לפרש
 האי קרא על התורה אתו בניו ספיר דאין
 לחם א"ל תורה שבאמר לכו לחמו בלחמי
 וירמוז על הכו' וררות שעמד העולם בלא
 תורה והיה ה"ה זן ומפרנס את בריותיו
 בטובו בחסדו כדא"ל הני לכו כל"ה כב"ג
 מיו וכו'. ומזה יא' לבו טעם כבון לעד
 למה סיים דהע"ה הל"ל הגדול בפ' זה כי
 הוא לפי שהוא רמוז לתורה כאמור ועל
 הכונה שא"ל כדאמרן. וכמצינו למדן
 מזה ג"כ שלא ליפטר מן השלחן בלא
 תורה כי היכי דליקוני בלא אכל משלחנו
 של מקום כדתנן באבות. ואתתמה מכל
 הני מילי מעלייתא שבאנו ללמוד מן
 הנמלה שהרי כבר אר' שמעון בן אלעזר
 עלוב ארס הזה שצריך ללמוד מן הנמלה
 אל למד ועשה עלוב היה א"ל צריך ללמוד
 מדרכיה ולא למד. ודהע"ה צונח ואמור
 מכל מלמדי השכלתי:

תרגול

אומר בשעה שבא
 הקדוש ברוך הוא
 אצל הצדיקים בן עזר מרגנין כל
 אני בן עזר:

התרגול

הזה שמן מוכיח עלי
 שח' ללמד לאדם
 דעת על ענייני עסק התורה ולעורר
 הישנים מתרדמתם לפאר ליוצרים וגם
 שגולג על ה' דרכם והכו קראו סמו ת
 תרגול שמועני הרן גול גפי' תרן הוא
 הען

בקול

בקול

ראשון אומר שאו
שערים ראשיכם

הגשאו פתחי עולם ויבא מלך
הכבוד מזה המלך הכבוד יי עוז
ונגוד יגבור מלחמה :

בקול

שני אומר שאו שערים
ראשיכם ושאו פתחי

עולם ויבא מלך הכבוד מיהוא
זה מלך הכבוד יי צבאות הוה
מלך הכבוד סלה :

בקול

של ישי אומר עמדו
צדיקים ועסקו בתורה

כדי שיהיה שברכם בפול לעולם
הבא :

בקול

רביעי אומר לישועתך
קויתי יי :

בקול

חמישי אומר עד מתי
עצל ראשכב מתי

תקום משנתך :
בקול ששיו אומר אל תאהב
שיגרה פן תורש פקה

בקול

עניך שבע לחם :

בקול

שביעי אומר עת
לעשות לוי רפוד

רודתך :

העין הנבונה שנספיתה סמל לטוב בן הנס
כלי שגא דקרא דכתיב כתרין על ראש
ההר וכהא לעשו תרין עלידין כן התרגום
הזה מרס בכח קולו כנס על ההרים
להשמיע אמרותיו ולעורר בני אדם מ
מסנת אולתם ושיקצו וירננו לעסוק
בתורה ונס סגולו על הדרכס . איך גול
מלשון גילה סכל השומע את קולו של
תרגום ונרמו ברמזותיו כדבעין ל
למימד קצין ישמח בפסו ויגל כבודו אף
בשרו וסכין לבטח . ועוד כי ישתעשע
בפיקודי ה' ישר' ומסמח לב . ומצינו עוד
לתרגום כלסון פסוק וכלסון רבותינו
סנק' סכנו . בקרא כתי או מן נתן לסכנו
בינה . ורבותינו אמרו ברומי זונחי ל
לתרגום ל' סכנו ודרש כל אמר בשהלכתי
לתמוסקן גשריא היו קורין לכלה בימי
ולתרגום סכנו ונק' כן על הבינה יתירה
שנתן כן הלה בהרבה דברים דומה לבני
אדם כלב הזה שהוא מבין ועל זה גכ נק'
סכנו בהוא קרא דאו מן נתן לסכנו בינה
וכמו סכבאר . ועל בינתו זאת מסל
מסל רזל ביוקר פ' לה וזל הרא תרגום
כד אפרוסיא דקיקין היא מכנסא להון
ויהבת להון תמאת אגפיה ומסמנא להון
ומערבא קדמהון וכד אינון רבוא חד
מנהון בעו למקרב לותה והוא נקרא ליה
בגו רישיה ואל זיל ערוד בקיקלתך כד
כסהו ישראל במדבר מ' שנה היה המן יורד
והבאר עולה והסליו מננו להם וענני
הכבוד מקיפות אותם ועמוד ענן מסייע
לפניהם כיון שנכנסו ישר' לארץ אל משה
כל אונ' מכס יטעון מכוסיה ויפוק וינכח
ליה נזיבין ה' כי תבואו א' הארץ ונטעתם . מה במרצו אמרי ישר' להכין בינה מהרון
תרגום סכסחי יס' במדבר סעדין לא נכנסו לארץ הקדושה היו לפני הבה בגדר
בת נחות כד אמרין באגדה ככת הוא הנדיבה לשרי אמר זה היה ביציאת מצרים .

ובשעת מתן תורה שנעשו אחויו זרביקי' בהל'ה אז היו כאחות מלשון אחיו אך כאחות
הזו הנדריכה עדיין לעזר אחיה. אמנם כשנכנסו לאנורא קדישא דארעא דישראל בכנין
הבית והעבודה אז נכנסו בגדר אס קהא דאמרי' לא זו מחבבה עד שקראה אמי ולאמי
אי האינו וכהא עד שהבאותיו א בית אמי. וסוד הענין כי אז לאקי נעשה חיל ועל
דגדולים דרזיקים שמוסיפי' כח בכני' של מעלה כאס הזו המניקה את בתה. כך אמר
להם משה ברו תכואו א הארץ ונטעתם כל עץ מאכל במעוכם הטובים נתעשו פרו
למעלה אז אתם בעצמכם תורידו השטע מלמעל' למטה כי הארץ תענה את השמים.
נמיניו למדון כמה גדול כח התרגול הזה לזרז בני אדם על עסק התורה הנותנת
חיים לעושה בעיה ובעקב. והנה מיניו מרה טובה לתרגול שממנו למדנו דרך
ארץ כראמרי' פ' המוצא תפילין. ויש לו ג' יחס ושייכות קצת עם בני אדם הן מזה
הבחינה שנתן לו ה' כה כראמרי' וסמו שתקנו מסדרי הברכות אשר נתן לשכוי פינה וכו'
ולע' אגם בלשון רז' נק' בא' משמות בני אדם שהיא גבר כהא דתנן קרא הגבר נכו'.
ולא על חנם הנהיגו הקדמוני' לעשות כפרות בערב וה מתרגולים כדאית' בטאח וכו'
סי' תר'ה. ולא זו אף זו מיניו לז מדת הנאמנות שהיא מרה טובה כוללת כל התורה
כדכתי' וזריק באמונתו יחיה דהכי קאמרי' רבנן בביטין פ' מי שאחוז בענין השמיר דלא
יהיב ליה אלא לתרגולא כראדמהימן אשבעתיה. ובע' החסידים כתב סי' מזע'ם
מלשנו מכהמות ארז ומעוף השמים יחמנו ילמוד אדם מתרגול הבר שבסביל שלא
שמר אמונתו לשרן של ים בימי שלמה עכו השמיר שהפקד חנק עצמו ולכך כל אחד
מישראל ישאוק' ובעצמן וכו'. עכ' על כל דבר ההתחשקות הזה מתעורר להזהיר
את האדם שיקום לראש האמונות כי אין הינה של תורה אלא בליה. ועל כי הוא
מבחי' בן יום לליה אי יאות להזהיר על זה נוסף על הבונה יתורה שיש לו לתרגול
ולקבוצין בעצמו אונתו רגע דרתח ק'ה כדכתיב ואל זועם בכל ויס וכראמרי' בן קמא
דכרבות דגרסינן התם נאומת רתח אמר אביי בהך תלת שעי קמיייתא כי חורא
כדכלתא דתרגולא וקאי אחד כרעא וכו'. וזהו נמי לער טעם נכון למה שאנו אומר
בברכה להבחין בין היום ובין הלילה כי מלבד שפסגו כמשמעו עזר למדנו דעת
שהוא מבחי' בין מדת יום והיינו חסד אל כל היום ובין מדת לילה שהוא כאשר מ'ה
מתנחה הדומה ללילה והיינו אונתו רגע במימריה דרתח ק'ה כמורבה. וע'ר הזהיר
ספי' ואל זועם ואל זועם לא נאמר אלא זועם ר' כי הוא ית' במדת רחמי' מועים ומכניע
ומשפיל את הכח החומרי או המעים הי'ט על הי'הר להכי אחי' ספיר האי היתגדרות
דקאמר להבחין בין יום ובין לילה והיינו בין יום שהוא הי'ט המליד עיני האדם
לעבודת הא' ית' נמוכה אונתו לימים העליונים הארוכי' ש' בהם והארכת ימים ולי'ה
כיום יאר'. ובין לילה הוא הי'הר המחשיך עיני הבריות כשתניס פזזים ומורידם
לבוהם הדומה ללילה. ועל כי הטיה היא ח' מס' במיתה כדארז'ל. א'כ איפה צריך
להעביר מן האדם כשיעור מוצתו קצת שחזון גרוע טומאה שסגרה עליו מחמת
הטיה מעין ינה שצריך לתקן ולהעביר מן היותו בשעת התחיה כדכתיב לעיל בקראר
דפיסי' גבי יולו בשמי' כשדית הנוח וע'ם. להכי קאמ' הדין תרגולא כשעה שנכנס

א"ה בנ"ע מרנני כל אני בנ"ע כונתו לזרו לקום באשמונת הנקד כי כל חרזו הרי זה
 משוכח כרו לכונן השעה שנכנס ה"ה אלל הדריק' שבנ"ע שאז יזכה ליהנות מרוח ורוח
 טהרה של אני בנ"ע שכעורס מרנני בשעה שנכנס ה"ה בנ"ע אז מעבירים רוח טהרה
 וקדושה בעולם לבסוף כל אותם שמתפ' עינים עם הדריקים שבנ"ע לקום לעסוק
 בתור' באותה שעה כדי לבסוס ולהעביר מעליהם כל סרחון ורנחא ומסחבא השורה
 עליהם בהיותם יסנים . בק"ל ראשון אומר שאז שערים ראשיכם והנשא פתחי
 עולם ויבא מלך הכבוד מן זה מלך הכבוד ה' עוזו וגבורה ה' גבור מלחמה . כונתו על
 לגמרי התורה אשר איהם אומר שאז שערים המזויני' בהלכה ראשיכם והאי שערים
 ליסבא השיעור היינו לשום מאי דמשערי בלביהו הני זבאי קטנא וקטנא נמי כונת קרא
 דנודע בשערי בעלה וקבי פי' כסא פי' יורא גם כי על קבה מפרשי ליה לקאי קרא יע"ש
 ויעויני עור נמי פי' פנחס דאמרי התם אשכחנא בס' חנוך שאז שערי' ראשיכם אין חינוך
 תרעין דלתתא בתרעין ראשיכ' אין אינון ראשי אפי ישראל אינון אבהן עלאי דאינון
 רישין דאינון תרעין ובגין אין דאינון אנשי דסחרן ונטלין לון על כתפיהו אמרו שאז
 שערים ראשיכם שאז למאן לראשיכם דאינון ראשי' עלייכו ושלטנין עלייכו והנשא
 פתחי עולם אין אמהן נארבע אינון דלתתא . וכלפי אנ הת' חקא נוחא שאז והנשא
 ראשיכם מבי סריא לקום לעסוק בתורה שזכותכם זה יעמוד איכם שהנשא פתחי
 עולם הם פתחי הלב כדכתיב גם את העולם נתן בלבם כלומר מן השמי' ופתחו לבם
 פתח נקרב איש ולב עמוק כפתחו של אולם להבין ולהשכיל . ולא זו אף זו סיבא
 מלך הכבוד לשכון כבוד בתוככם כדכתיב בכל המקום אשר אזכיר את שמו אבא אידך
 וברכתיך . וקראו מלך הכבוד משני שחולק מכבודו ליראיו ולאו שקוני' חכמה כדכתיב
 וגדד וקניו כבוד . וחסבר עור לגמר שהוא הבשחה לעתיד שיסאז השערים הללו
 המזויני' בהלכה לקום בתחייה בטל אורנת טלס . ונמשך עור הדרוס על הת' ח
 שאומרי דבר הלכה בשמש בעהז שפסותיהם דוכבות בקבר כדראסי' פי' האשה רבה
 נחך כיון הטוב אר' יהודה אמר שמואל מ'ר אגורה באהלך עולמים וכו' עד דא' ר' משום
 רש"י כל ת'ח שאומרי' שמועה מפיו בעהז שפסותיו דוכבות בקבר וכו' ולע"א דאמר
 רב גידל פ'ק דסבת בירוש' כל האומר שמועה מפי אומרה יהא רומה בעל שמועה כאל
 עומר כנגדו מ'ט אך בכלל יתהלך איש . ואתתמה על זה שהרי כבר הראה לנו ה"ה
 דוגמה זו בעולם בפומבי בשעה שניקם שלמה להכניס ארון בבית קדשי הקדשי' אמרי'
 בשמות רבה פי' ה' הובא ג' בקהלת רבה שלא היה יכול להכניס את הארון עמר שלמה
 נהיה מתכיים ולא היה יודע מה לעשות התחיל להתפלל לפני ה"ה . מה עשה
 שלמה ארזל הלך והביא חרוננו של דוד ואמר ה'אקי' אתשב פני משיחך . אר' ברכים
 בס' ד' חלבו באותה שעה חיה דוד והכל ממך לדרוס סכן דוד אמ' העלית מן שאל
 נפשי חייני מירדי בור והיה שלמה אומר עשה כשכיל זכותו של זה סנ' זכרה לחסדי
 דוד עבדך . ובהוא עניינא נמי מייתי האי קרא דשאז שערים ראשיכם והכל ממך
 לדרוס כדכרי בעל המאמר שר'ת כפטיס יסוצן סלע מתחלקי' לכמה ענייני' . ומוסיף
 עור מן זה מלך הכבוד ה' עוזו וגבורה ה' גיור מלחמה . הכונה בזה סה' עוזו דהיינו

בתורה שנק' ענו כדכתיב ה' ענו לעמו יתן . ובכבוד נבכורת התורה על החלק הנקרא
 וין כדכתיב כי טובי דרויד מיון שמלמד הוא ית' ידי למדיה לבכורה ולמלחמתה של
 תורה . ובקול שני אומר שאו שערי ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד
 מן הוא זה מלך הכבוד ה' נבאות הוא מלך הכבוד סלה . בא ללמדנו שאם מוסף
 מוסיפין לנו כי בתחלת למודן של דרוקים אומר שאו שעריים המצוינין בהלכה כמדובר
 והנשא עי' אחרי שהוא השויע הצרכי פתחי עולם כדלעו . ברם כשמתמודי בלמודם
 והולכי קאמר ושאו הם מעצמם פתחי עולם וגומ' כי הם בעצמם יהיו הפתחים לבא
 דרך השתלשלות נשמותיהם כל ספע טובה וקדושה בעולם כמאמר הכתוב ועל
 פתחיו כל מגדו . דומיא לבגהקיה דר' חייא דמנפסיה סליק ומנפסיה נחית כדאית'
 פ' השוכר את הפועלים . ולא זו כלבר אלא שזוכים להארת השכינה יותר מרקאמר
 הבא מן הוא זה מלך הכבוד שהוא יתר סאת להא דקאמר לעיל מן זה מלך הכבוד
 שמשמעו מן הוא מלך הכבוד הגדול והנסתר האם הוא זה מלך הכבוד שלא ראנוהו
 עד עתה כמרא' באצבע עד ואמר ביום ההוא הנה אקינו זה קוינו לו וגו' . ועוד
 יביע זכותן של אנ' לומדי תורה שיקרא כי הא יתב' ה' נבאות על שמסרה שכנית ענו
 בנבאות מעלה ומטה ח'נ על נבאות יש' קאמר עד' והוצאתי את נבאותי את עמי בני
 ישראל ועל זה יקרא מלך הכבוד סלה שיחלוק כבוד לקניו בעה'ז ובעה'ב . בקול
 שלישי אומר עמדו דרוקים ועסקו בתורה כדי סיהיה שרכס כסול לעה'ב . אפשר
 לפרושי על הכבוד שצרכי לומדי התורה לתת איה והוא ללמוד מעומד כדתנן סוף
 סוטה משמת ר'ה הזקן כטל ככו' התורה וקאמרו עלה שהיו לומדי תורה גועמד ומעב'
 שופני החולסה שנפלה בעולם התחילו ללמוד מיושב עכ'ז מן שאפס' לני יאה ויאה כי
 בזה יהיה שכרו כסול לעה'ב כלומר יקבל שכר על עסק התורה ועוד יוסיפו לו שכר
 טוב בעמלו שציער עצמו ללמוד בעמידה וקיים אנפסיה זאת התורה ארס כי ימות
 באהל כדפירשוהו רבנן ח'נ ענה טובה קי'לן שכסמס ארס חנות לילה להגרות לשם
 ה' עדיין חבלי סינה על עיניו ותנומה על עפעפיו וכדי לברר סינה מעיניו מבעי ליה
 ללמו' בעמידה שאם ישכ בקל אונסתו סינה . ועל הצער הזה שמקבל עליו לברר סינה
 מעיניו זוכה לקבל שכר כסול לעה'ב כראזל עפ' אני בדרך אחזה פניך הובא בילקוט זל
 אר' נחמן אלנו ת'ח שמוקיון סינה מעיניהם בעה'ז והכה משכיען מיו שכניתו לעה'ב
 והיינו השכר הכסול דקאמר . בקול רביעי אומר לישועתך קויתו ה' הכונה בזה
 להזהיר לעסוק בתורה לשמה ליחרא קבל' ושכניתו כדי לקרב הגאולה כראזל בנזקד
 פ' רב הובא אומר אין הגלויות מתכנסות אלא בזכות מוסניות מט' גס כי יתנו בגוים
 עתה אקבצם . אך לא תהיה כונת העוסק על גאולתו ועל פרות נפשו כלבר אלא
 יעשה מן העדך עקד על גאולת כנסת ישר' כדלעילא אשר בעוונותינו כי היא עמנו
 בגלות כי יתת יס' לקרבים בגלותה ממה שאנו מרגישי' על היותנו מוסועדים בין
 האומות עולם וכמו שדקנו אנשי כנסת הגדולה בתפלה כי לישועתך קוינו כל היום
 וזהו עמנו כונת התרגול בהאי קרא דלישועתך דוקא קויתו ה' . עוד רמז לנו בהדיון
 קרא שיגלו עוסקי התורה על ה' דרכס וגם כל בני הגלות החל הזה על עני' הגאולה
 כמסאראל

שפתי רננות פרקי שירה פ'ג שירת התרנוול קח

כמסארוזל עפ זה בשמות רבה פ' ל' כד שאר ישראל לכלעס אימתי תהיה היסועה אל
 אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב אל הב'ה זו היא דעתכס אין אתס יורעיס מסוף
 כלעס יורד לבהנס נאינו רונה שתבא ישועתי אלהיו דנמי' לאכובס שאמר ליסועתך
 קויתו ה' צפה ליסועה שהיא קרובה לכך נאמר כי קרובה ישועתי לבא' וכוזהר
 נמי פ' בלק הביאו פ' זה על הבאולה ועל התעורה ועס' ויפה פי' בנמוהר'ס אשיך זל
 כי ליסועתך שכו אנו מקויו ישועתנו תלוי כשיהיה ק'בן ד'אותיות ה'לס והכסא שלס
 סנ' כי יד על כס יה כ' אין ה' שלס ואין הכסא שלס עד שיכירת זרעו של עמלק כרכתו
 האויב תמו חרכת לבנח וערו נתשת אבר זכרס המה ואז זה לעולס ישכ כונן למספט
 כסאו ה' שלס והכסא שלס' בקור חמסי אומ' עד מתי עזל תשכב מתי תקום מסנתך
 על לומרו התורה סקמו בחצו הלילה קא מזהיר גכ שלא בשביל זה יתנו דנמי להס
 ליסן סינת קבע כיו' דהכי מפקי רבנן להאו קרא בסוכה פ' היסן הובא גכ בילקוט אמ'
 רב אסי אמר ליסן ביום סינת הסום וכמה סינת הסום שיתין נשמי' אמ' אביי שנתיה
 דמר כדרך ורוב כל רובי כרור רורד כסוסיא וסוסיא שתין נשמי' אביי כי הנה נאוס
 כמיעל מפומכודית' לכו כוכי קרו עליה רב יוסף עד מתי עזל תשכב' והאו דלא
 קאמר מעיקרא שנתיה דמר שתין נשמי' להזכיר לשבח כל הכי רבנן וזשה למר מזה
 עד דור והוא עצמו לאו מסבת רידיה עביר אלא יליף ליה מן הסום עד מלכנו
 מכהמות ארין וגו' כי הסום תמיד עיניו מיחל לאקויעניו עכרי' א' יוד ארונהס כי כן
 הוא אומר בשירתו וכרבעינן למימר התס בס'ד הכונה אכ לענייננו בהאי קרא דעד
 מתי עזל תשכב לומר דאע"ג דאין דינה של תורה אא בליילה בס ביום דריר לזאת ודי
 חובת והיית בנו וימס וליילה' והאו דקאמר תשכב ותקום בלסין עתיד' בלעד' שבא
 לרמוזו בהקיא דאמר רב חסדא לבנתיה בס' הדד כד הוו אמרי' ליה בעי מר בינוס
 פורתא אמר להו השתא אתו וימי דאריכי וקטיני וכינוס טובא הכי קאמ' נמי האי קרא
 עד מתי אתה העזל לעסוק בתורה בעה' תשכב בקבר ותיסן הרבה חפשי מן התורה
 ומן המצות ודי לכך להמתין הסינה היא' וימתי תקום אח'כ מסנתך בתחיית המתים
 אס לא ע' זונדן טובא לארחין רחיקא' על כן כל מה דאפשר לכך לעסוק בתורה
 ובמצות בעה' שהוא עולס המעשה עשה והזלח' בקול שסי אומר א תאהב סינה
 סן תורס פקח עיניך שבע לחס בא להזהיר על אותס שיסני' בבית המדרס שתלמודס
 נעשה להס קרעיס קרעי' כדאמר ר' זירא כל היסן בבית המדרס תורתו נעשית לג
 קרעי' קרעי' סנ' וקרעי' תלביס נומה להכי קאמר א תאהב סינה בבית המדרס סן תורס
 מתלמוד פקח עיניך ושבע מלחמה של תורה באופן שתלמודך יתקיי' בידך סזו היא
 השביעה היסרה' בקול שביעי אומ' עת לעשות לה' הפרו תורתך הזהרה ללומרו
 התורה להפריח עליה מן המרה בס שאין הרין כך כל עוד שהס מכירי' שהעשה צריכה
 לכך כדו לעשות סייג וגדר לתורה ומעשה דאיהו בחר הכרמל וכיחס וכמה מעשים
 שהוכחו בנמי' כההוא שרכב על הסום בימי יוני' בשבת והביאוהו לכד' וסקלנהו וההוא
 שהטיח באשתו תחת התאנה והביאוהו לכד' והלקנהו' וכגיטין נמי אמרין ר' ורל
 מעייני בס' אגדתא בשבתא והא לא ניתן ליכתב אא כיון דלא אפשר עת לעשות לה'

יונה לפני הבה העוסק והאונאה הנעשה לי תהי נא ערב לי אך ה' לפי טכונגה פתה
 חן לי לב ובח להנכס אל עיני ולכבי ליד סמוד וכטוח להסליך יהבי ואם נצרך הפסוק
 הזה לענין תפלתה שמוספת והיו מוונותי מרורים כזית בדרך וכו' כונתה לומר ה'
 עסקה לי ערבני כלומר שיעסקו לה מוונותיה להיותם מוונותיים ומורי כזית ובלבד
 שיהיו מתחת ידו ות' וכהי והיו ערבים וטובים לה עכ' אמרה ערבני ערב אותי בזה
 מגזרת ערב עכרך לטוב ומה שמוספת בהתחנה שיהיו מוונותיה מרורי כזית בודי
 הבה וכו'. אם כונתה ברמז אמריה על ענין המרירות היתה יכולה לקחת מהעשב'
 היותר מרים כאותן שפניו סינאי בהם בפסח בגן חרבה ונה ומרור וכונתה בזה
 אומנם כונתה לומר שיהיו מוונותיה מרורי בזית דוקא מה זית זה תחלתו יורוסופט
 מתוק כן היא תתרצה להיותה במרירות בהיותה נדרשת ובלב' שתהא סופה במתיקות
 כמה שמתמתקת ומתקנת עיניה להקרב עג' המזבח אז מה זית זה ומכתתין אותה
 ומכתתין אותה עד שעושים ממנו שמן זית זך כתיב למאור ולמנחות כן היונה
 הזאת סובלת מאהבת ה' ה' הואיל וזכתה ליקרב עג' המזבח ואם נבא עוד לרין על
 היונה הזאת שעניינה לרמזו על בית ישראל המסוללים ליונה כדכתיב כנפי יונה נחפה
 בכסף וכך דרשו במדרש חזית ע'פ' יונתי בחגי הסלע' להבי נוסף לקח כשנסכר
 להטיב שכמו שהיונה הזאת היא נדרשת וכו' כן ע'ס ה' אה נדרשי וסנאוי' אצל האומות
 עכ'ס שלכונק' הר סיני על שירדה שנאה לישראל עם על'ס עי' התורה ואין גם א' שאין
 מוכסי רעת' וכיונה זו ג'כ שאינה נזקקת אל לבן זוגה כי למרנו עריות מיונה כדגרסי
 פ' המונח תפילין כן הכנסויה הקדושה לא שכחה שם אקוה ולא שרשה כסיה לא זר
 זמעין רוגמאזו כתב הרב בעל העקרים פ' מהמאמר ג' וז' כי לכך נמשלו ישראל ליונה
 כדי ללמוד מררכי' כנ'ס במדרש חזית מה יונה זו נצועה אף יש' כנעני' מה יונה זו משעה
 שמכרת את בן זוגה אינו ממירתו באחר אף ישראל משעה שהכירו להבה' לא המירוהו
 באחר וזה כענין מה שאמרנו למרנו עריות מיונה עכ' אף מבעי לי למיור כי הרב
 ז' יחסא היונה בשירתה קרא דיונתי בחגי הסלע' לא ידענא מנא ליה למר כי גם
 שלא ראיתי אינה ראויה לא מנאחי' בשום גירסא פ' זה א היונה וגם הר' משה מטראנני
 ז' גרים בגירסא דירן ואי' ביחא לקורא בימרינהו לכולהו כדרב פפא ולא יהיה אלא
 בקורא פ' בעתו ויהי מה מכל הני מילי מעלייתא נפיק לן טעמא על כנסיותנו גם
 לפי גרסתנו שאומרת כנסת ישראל לפני הבה מעין מה שאמ' חזקיה בחלנתו כסום עגור
 כן אצפנך בשירות ותושבחות לפניו ות' אהנה כיונה בהגיון לבי לפנדוד לנג' עיני
 למרנס מאין יבא עזרי מקרס' העסקה לי כלומר העוסק והחמם ססוכל הבה' שעושים
 האומות עכ'ס לכניו הוא עג' החסד והרחמים להבי קאמר ה' שגם כשנפרע הוא
 ברמזו כדי לזכותנו סכן הוא ית' להנאת' של ישראל בדרך לו לאברהם הגליות ואתי
 נמי ספיר מלת לי שנראית מיותרת אך עניינה העוסק והחמם והשנאה והמרירות
 ופה הוא לי לזרכי להנאתי ולטובתי ואכ' ערבני יערב כאבו ונערי כריה נחמח
 לפנדוד והנ' כלפי כנסת ישראל פירס ערבני מלסון ערבנות ולק' הנה דלנו עיני למרנס
 אורנ' תסובה ודבקותנו ית' ועי' כן עסקה לי כי גם אם בגמר דיני' למקסר ביד אויב

חו' א' תעזבני כידו ואף אם מרת הדין תקטרג ערבני כלומר היה לי ערב שאתקן
 מעשי להיותי רבקה כך כי רבו עיני למרוס ואתה תתן כי כח להמסיד רבקותי זה
 להיות שלמה עמד וזהו אומרו ה' שהוא מרת הרחמים עשקה לי ערבני מורת הדין
 ועל אודות המזונות גב' יערב סיח כל בית יש לפניו אבינו שבשמי' שהנה ידוע שבשם
 עושי' רזנונו של מקום וישבבים על ארמתם אז השפעת מזונותם ונצרכיהם בא' מרת ה'
 מן השמים ומתמציתם יונקי' האומות כמשארול שמומה שהי' נותר מן היזן כשהיו ושר'
 במדבר וחס השמש ונמס ויורד א' הנחלי' ונעשי' בהרי נחלי דבש וחמאה וממנו שותים
 הצבאים וחיות השדה והאומות טועמים בהם טעם מן' אך בהיות יש' גולי' תחת יד'
 מלך ושירים נהפוך הוא שאז מתמצית שפע הבא' האומה אשר הם תחת ממסלתה עי'
 שר שלהם יונקים יש' ואזי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם' ולזה החמירה התורה
 במי שנמכר לעקר משפחת גר שלא נניח אותו שיטמע כלומו שיבא השפעתו מתמציתו
 של אותו עבד' אם מיר גאולה תהיה לו ומכאן מודעה רבא לכל אשר יראת אקיס
 בקרכו להיות רזו ונשכר במצות פרוץ שבוי' וכבר קראה רזל מצוה רבה' ומכאן
 אתה למד גב' שנח לו לאדם שיעבוד עבודה שהיא זרה לו ויהנה מיוגע' כפיו מבלי
 שיסתעבד לשגס ברוה ואפי' בבני יש' איש באחי' לא יורה בו אף כי יהיה רדך שכירות
 כדי שיקבל הגבתי' והשפעתיו מאתנו ית' ולא מיר ב' לזינן מתמציתו כי לפעמים
 הנכבד שותה משיורי הנקלה בסור הנשמות' נוסף גב' כי בהשתעבד האדם א' חבירו
 הנה הוא נכזה בעיניו נמאס וככל עבודה כמזה ונמס צריך לעבוד כבית ובסדה
 ולעב' שלא יבצר מלשו' עליו קת מכתחונו וכרבותי' כעיני עברי' א' ארונקס כעיני
 שפחה א' אר גבורתה' ברם מי ששס נפשו בחיים ונהקה מהשתללות יגיע כפיו מבלי
 השתעבד לשגס ברוה הרי הוא שומר צורתו וכבודו לאחר לא יתן וכל מאן דעבדין
 ליה מן שמיא לטב בא' ובא בריתה מגבתי' מרומים ואין כאן תמצית שום אדם' ואשריו
 אשר תמיד שם בה' מכתחונו כלכר' ויורה כנגד מרה יקוים ביה הנה עין ה' א' יראנו
 למיחלי' לחסדו' נחזור לענייננו על מה שמבקשת הנכסיו' הקדושה מיושב תקלות
 שיהיו מזונותיהם מתחת ידו יתכ' הנה בומר נפסה אומרת ה' במרת הרחמים שלך
 אפי' אם איני כדאית' ליהנות משפע רב עשוק אותו רבני מהשפע ונמס אותו וכלכר
 שיבא מירך הטובה והרחבה כי בהכי תקא ערב וטוב לי' וכפי הכונו של כיונה נלעד
 שפא לרמוז על היונה העליונה היא כי רלעילא שגס היא מרת נפש בזה כדכענין
 למימר קמין ועליה יספכו שיחם בניי' בזה הגלות' וכשתפרס הספוק על כי רלעילא
 גס היא תתן אמריה כלפי יונת' אס' יש' העשוקים ברס נפש בגלות נמאסת כף הכנוי
 עולה לכאן ולכאן' ומוספת עוד שיהיו מזונותיה מרורים כזית הזה שתחלתו מר
 נוסכו מתוק כן הדריקס תחלתן יסורין וסופן שלוח כל עיר שנהיה בירך כלומר
 דבוקים כך כי כן ה' מתנות שבהם קנו ישראל הרבקות בנות' שהם תורה וארץ ישראל
 ועל כל לא ניתנו אלא ע' יסורין ולכן ערב להם לישראל' הרחוק קמיל ועל ידו הם בירך
 כלומר ברשותך מלסון ויקח את כל ארצו מירי' ולא מתוק' כרס בירי' כו' כרסעים
 הללו שתחלתן שלוח וסופן יסורין' שלהם לברס ביתנה הארץ בעל' כדי לטרס

מארצות החיו לע"ב ועליהם נאמ' כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו וגו' . ואם נמכור
עור הרדוס שהיונה הזאת דומת לכו העליונה נכין נכלאות מתורתו וכלהו דאיתמ'
איתנהו בה ולא נפלאת ולא רחוקה למי שיחפז בתבונה . וכבר פתחו לנו רז"ל פתח
בפתחו של אולם בזה בפק דרכות בהוא עובדא דר' כשנכנס לחרבה א' מחרבות
ורושלם להתפלל ושאל לו איהו ז' מה קול שמעת בחרבה זו ואל שמעתי בת קול
מונחת כינה וכו' . וקרא טובא בסוד השירי יעידון ויידון כל המכוון . אך מעתה איך
כונתי לכנס בתחום שאינו שלי דייני לתת העדה קצת כעץ קטן שמדליק את הגדול .
רק זאת אדרש למעיין סוד מה שארז"ל ישר' שבחל עינו בטמרה הם ופירש הרב האקי
מוה"ר קורדואורו ז"ל הביא דבריו הרב גאאנטי בפי' למגילת איכה על פסו על"ך
פיהם וע"פ גרר בעדו כי הנזכרה כי דלעילא לרדת עם ישראל בבבל ולהתלבש בשר
ההוא השולט על בבל לפקח ולהשגיח עליהם שלא יבלעום זכרו וכן א' שגלה לכנס וא'
גלה לברבאריהא תשלח א' מפארותיה וענפיה להשגיח עליו וזהו עעז' בטמרה
דהיינו הטמרה והקרוסה המתלבשת בשר אותה האומה שנמצאו עומדים תחת השם
ההוא שהוא נעבד מעובדי' ונשפעים עי' מהטמרה המתלבשת בו ואוכלים את חלב
הארץ ושירי שירי' אוכלים יש' וזהו ארז"ל משחרב ב'ה ניטל טעם ביהא וניתן לעובדי
עבירה שהם החזונים ועד' יסורטו כל אותן הפסוקים גפן ממזדים תסייע עד וראה
ופקוד גפן זאת . הנה מכל אה הדברים ישמע חכם ויוסף לקח על עניינו הפ' הזה
שאומרת היונה . ועל מה שמוספת בתפלתה שיהיו מונותיה מרודי' כזות וכו' . ועל
אורותיה ועל דבריה של היונה העליונה הנז' נלעד' שכווננו רז"ל ברמי' נפלא מכוון
לענינונו בב' ר' ל' ג' ז'ל וישלח את היונה ולא מצאה היונה מנוח יהודה בר נחמן בשם
ר' שמעון אמר לו מצאה מנוח לא היתה חוזרת ודכותה היא ישבה בגנייס לא מצאה
מנוח לו מצאו מנוח לא היו חוזרים ודכותה ובגנייס ההם לא תרביע ולא יהיה מנוח
לכף רגלך לו מצאו מנוח לא היו חוזרי' הלא זה הדבר אשר דברנו כי לא מצאה היונה
היא כי דלעילא מנוח לכף רגלה בין האומות עכ"ם וזאת נחמתנו שאלו מצאה מנוח
בין האומות עכ"ם כמו בין יש' לא היתה חוזרת ליש' ועל כי לא מצאה מנוח בהם שאין
דעתה נוחה עמהם חוזרת א' האומה המיוחדת איה' . ודכותה היא ישבה בגנייס לא
מצאה מנוח לו ישראל גם הם מצאו מנוח בין שרי האומות לא היו חוזרים תחת כנפי
השכינה עכשיו שלא מצאו מנוח עמהם חוזרים ואומרי' אלה ואסובה א' מקומי הראשון
ודכותה ובגניי' ההם לא תרביע ולא יהיה מנוח לכף רגלך הבטחה שלא ימצאו מנוח
לקבל השפעת עי' שרי האומות כי עי' יתנו א' לכנס לשונב א' ה' . ה"נ היא ישבה בגנייס
לא מצאה מנוח כלפי כי דלעיל' הכתוב מדבר . וה"נ קרא רכתי' ובגניי' ההם לא תרביע
ולא יהיה מנוח לכף רגלך רומזי' איה' כאמור שלא מצאה מנוח גם יש' לתת' היו מוצאים
מנוח עכשיו שהיא לא מצאה מנוח גם יש' לא מצאו וכל זה הבטחה אינו שעתידים לנו
לחזור עמה כרכתיב ושכ' ה' אקד' את שכותך ורחמד' וגו' . ואולי אצטרך נמו' לקרא
תכיינא כדי ללמוד בזורה שנה מכף רגל לכף רגל לותן את האמו' של זה בזה מה היתה
לא מצאה מנוח לכף רגלה מדבר בכו' דלעילא אף זה האמור ובגניי' ההם לא תרביע

ולא יהיה מנוח וגו' מרבה בה והכל עולה ויפה ומנופה בשלם עשרה נפה :

העגור

הזה הוא הכפור דרור הנק' בלשוננו רונדאנינה כרפי דרק' זל - וכלע"ר סבך עגור על סס סדר

עגור

יאמר חודו לוי בכבוד
בגבל עשור זמרו לו :

בבתי וכהכלי מלך והוא מלשון אגודה כאלהך עולמים באותיות המתחלפות . אך
 צריך לרעת כי יש נסוד אחר למינו הנק' סנונית כדג' רס"ס או טרופות למיניהו להפ"א
 סנונית לבנה וכרס"פ המוציא יין אזרי אימת סנונית על הנסר ויונתן בן עוזיאל תרגם
 עגור סנונית'א . והסנונית משוררת בפני עצמה כדלוקמן בפרקין . והנה במינו
 דרור הללנו יש מהם מינים שהגד' כדלוקמן ר"ב גבי הטנה על נסוד דרור שקנה וכל'
 נכן ה' כ' כפורים חיות טהורות שהיה זכיה המזדע לטרתו כסוד דרור היו כדתנן
 פ"ד רב"ע' ומכ"א כ' כפורים דרור ואין לי לחלק אם השמור הוא הנק' סנונית או הנק'
 דרור כי היותו צריך לרב ציוד אך לבי אומר לי כי העגור הזה הוא הרר בימי הקץ
 בבתינו וכחומותינו כי שמו מוכיח עליו כדלע"י וכל מה דמנינן למחבר בשמ"א הוי
 הנכחא מעליא ומלכו של עולם אשר שם שמות בא"ך ונסוד דרור הלזה הוא המורה
 נקרא דרור ומשך טוב לבני ישראל על הגאולה העתידה וכבוד אומר קולו קול נעים
 זמירות לחזק לבנת בני אדם של יתואסו מן הגאולה כי לקינו זה קינונו לו בעתם
 וחסונה ואז יורו לה' ככבוד ובגבל עשור כמו סיבא . ועל כי הכפור הזה מטיב לסודר
 בקולו הנעים והערב וכל בעלי סוד צריכי לכלי זמר וניגון לחבר את הקולות להיות
 א"כ זה נזה גורם הניגון שהלכתו וכתיקונו ע"כ ידמוז בשירתו כי אחרי אשר הוא עושה
 את שלו בקול יסודר בחלון גם בני אדם גם בני איש ויטיבו לנגן בכלי זמר בכבוד וכל
 עשור לזמר לשמו ית' עלי יקולת הדרות לה' כי טוב . ולא זו אף זו העגור הזה מסמיע
 היטועה העתידה בשירתו זאת וכבר דרסוהו רז"ל במס' ערכין תנ"א ר' יהודה אומר
 כבוד של מקדש של ז' נימין שנ' טובע שמחות את פניך א תקרוי טובע לא טובע ושל ימות
 המשיח של למנוח על השמנית על נימין ח' ושל עת' עשר שנ' עלי עשור ואומר הודו
 לה' בכבוד בגבל עשור ולע"ה א יידי רפסיס נימין דידיה נפסיס קליה וקרני ליה ככל .
 ואפשר לתת טעם לאן מדרגות הנימין של כבוד כי בלה היו ז' כנגד וקיימונו עליו ז'
 דועים ושל ימות המשיח ח' כנגד שמנה נסיכי אדם ושל עת' ר' כי אז הקדושה תקיה
 עומדת בקדושתה בלי עירוב מול בקדש כאשר ער עתה וכל דבר שנקדוש ב"ה הם הם
 ספיר גזרתם מהסיכה הראשונה ישתבש ויתעלה שמו והדרו ויידי רפסיסי נימין
 דידיה נפסיס קליה וקרני ליה ככל לע"ן שמשמעו מלשון ונבלה שמים מי יסכיב שפי'
 בשמי שמים . והק' ויידי רפסיסי נימין דידיה במדרגת משפר העשר של קדושה
 כדלמין . נפסיס קליה כלומ' התעוררו סלומלמטה למעל' וקרני ליה ככל שהתעוררו'
 ההוא יפה כמו להגוריד שפע טובה וברכה מרוב כל מ' מעלה למטה דומיא לחלו
 הקסמי רצונ' וברכה הידרדי לרוב על פני הארץ ויענין עוד מאמ' זה ברוקאנאטי
 ז' רים פ' בהעלתך . עוד אפשר לתת רמז נכון לאן ה' נימין באותה ששירנו בזה

כי עשר קללות נתקלל העולם בחטא אר"הר ולענומתן קבל ועקב עשר ברכות ומן
 לעתיד ויתן לך האקי' וכו' והוא ג"כ מאמרס זל שעשר גודי אילני
 של יצחק הם עשר מיתרים של ככל דור שנודאי רמוז על העתיד ועל העשרה דברים
 הללו ברכות לראש דרוק שברך יצחק את יעקב שיהיה אז אושר נוסף ומתרכבה בעולם
 סנא' כנבל עשור זמרו לו שבהתעוררות הנבל עשור הלז יתבסס העולם ב' ברכות
 הללו לתקן ה' קללות שנתקלל העול' כדלעיל. ואם באנו לפרש הפ' הזה על עס ה'
 אה בעורס אשירי עני וכדלז כללות החל הזה הנה ירוס רשות' יאמן להגדות לה' כי
 טוב על כל מדה ומדה בין במרה טובה בין במדת פורענות ועל כן העגור הזה נמצא
 תמיד בביתו של אדם מעורר את לבו לשאר לונדו על כל מה שעובר עליו וגם כי
 נהפך לאלל כנונו עכו חזקו ויאמן לכבס והודו לה' בכנו' אף בשעת הגזרה חיו שאנו
 מנבלים עצמנו על עשרת הרברות עלינו לקבל בשמחה ולומר שנו עליון. והכי
 איתא בפסיקתא ד"א עליו ככל עליו להתנבל עליה בימי הגזרה עליו עשור עליו לקבל
 עשרת הרברות עליו הגיון כנור ל' אמ' בשמחה ורכיו אמרי שלא באגריא. הן כל
 אה יפעל אלענורר ולאמן לבנות בחונוי עי' הנפור הזה הקורא דרור בארץ המכרות
 נרמוז על הגאולה העתידה מתוך הבינה שסם יוכל של חירות לקרוא דרור בארץ
 וכל זה רמוז לנו במאמר כסלא בזוהר פ' תצוה ר' לעזר פתח ואמר גם כפור מצאה
 בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחיה את מוכחותיך. גם כפור מצאה בית אין צפרי
 שמיא דמנהון שוין מרוריהון לכר ומנהון שוין מרוריהון בביתא כגון דרור דאיתו
 עופא דשוו דיריה בביתא דכל בר נש ולא רחיל אמאי בגין דכלא קראן ליה דרור
 מאי דרור חירו כר' וקראתם דרור בארץ ותרדגמו חירו ודא איהו כפור דרור דהא
 מיומא דעבד קבא ואפיק בני מרוריה בביתא חמוסין יומין בהו ולכתר מתפרסן
 אין מאן ודא איהו עופא דאיקרי דרור חירו עלל. ישמע חכסניוסף לקח
 ונכון תחבלות יקנה:

אווז אימר שירו לו זמרו לו **הנה** מצינו לרזל שהאווז מורה על
 שיהיו בכל נפל אותיו: החכמה סכן אמרו בכרכות
 פ' הרנאה. הרנאה אווז בחלום יצפה

לחכמה דכתיב חכמות בחון תרונה ומנין להם זל לא לכו שהאווז הוא מלסון זינא
 לאני וכן קורה זינה והדרה בהיפוך אותיות. והחכמה מאירה פניהם של חכמים
 כדכתיב חכמת אדם תאיר פניו וכדאמר רב יהודה לההיא מטרוניתא בפ' הגורר מן
 המבושל ועל כי בעלז לא זכינו להארת החכמה העליונה עכ נקר' בהיפוך אותיות
 אבל ל"ל שיקויים קרא דכתיב ומלאה הארץ דעה את ה' יראו ויאירו פני תבל תבונה
 ויהיה זינא ותינו דאמרי אנשי שפיל נאזיל בר אווזה ועינני מטייפין לארעא כדארזל
 פ' מבילה נקראת ופ' החובל והאי בר אווזה הוא הבן חכס דשפיל ואזיל סייף עייל סייף
 פסיק בענוה ויראה ללמוד תורה מכל אדם ועינני מטייפין מפנות למעלה מרחוק
 למתן סכר המזומן לו כדאמרי דרוק כתמר ופרח מה תמרה זו כללה למרחוק כד מתן

שכתן של דרקים למרחוק שנ' ויהי עקב תשמעני ולרמו עונתנותו בעהז נקרא אווז
 בהיסוד אונות של זיווא כראמרן נוסף גב כי האווז הזה המורה על החכמה כאמר
 היא מתגבית על ורינו שבעונותינו גורמיו'לה עלבון ברתן אוי להם לבריו מעלבונה
 של תורה ומארכיכו ביאת משיח דקנו אשר על כל היום רנה - והוא המכוון באברה
 דפ' הספינה אמר רבה בר בר חנא זמנא חרא הוה אזלין במדברא נחוינן הנהו אווזי
 דשמיטן גרסייהו משמיייהו וקא בגדי נחלי משחא מתתויהו ואמנא להו אית לי
 מולקא מויכבו לעלמא דאתי חרא דליא לי אטמא וחרא דליא לי גרסא כי אתאי
 לקמיה דר' לעזר אמר לי עתידין יש' ליתן עליהן את הדין - ופירשי ליתן עליהם את
 הדין שבחטאתם מתעבב מסיחויס להם צער לאותן אווזות מחמת שמיטן - והואיל
 ואתא לידן נומא ביה מילתא בעניינא דילן גם כי רבו הפירושי והרמוי עליו ממפרסי'
 שוני' איש לפי מהלכו - אמר הנלמד דרבה בר בר חנא מסתכל הוה בחכמה העליונה
 ברמזה באווי שמוני על כי האווז מורה יורה על החכמה כרלעיל והרמו בשמונות
 כי הבעל חי שהוא שמן מאיר עורו עליו וכמו כן הלב שמח בשמחת התורה יוטיב
 פנים הפך למי שפטר עורו על בשרו ובש היה כעץ נחשך משחור תאורו ועכ כדו
 לרמוז יתד על האורה זו תורה אמר שהיו שמיטן גרסייהו פו' שגופל הנוזה
 שלהם מרוב שומן כלומר שמובלות החכמה העליונה חנו זוכים בעהז כדודע לירעי
 חן וכמנא' בבר פ' ח' - וקא בגדי נחלי משחא מתתויהו הס נהרו נחלי דבש נחמא
 תורת ה' תמימה מסיבת נפש ומתוקי' מרדס ונופת נופים העתידים להיות בדרסים
 לעהב ויהי מסתכל באזה חלק בתורה היה חלקו לעתיד - חרא דליא ליה אטמא
 רמוז לסתרי תורה אשר עליהם כתוב הדר חמוקי' ירכיך ואזל מה ירך בסתר אף דת'
 בסתר - וחרא דליא ליה גרסא כוונתו על החלק הגולה כי יפה חלקו ונעי' גורל
 לאחוז בזה וגם מזה א' יחד ידו כמ' על ר' ואנאנוניוס שלא פסקו מעל שלחם לא צנון
 ולא חורת ורשו עליו שהצנון רמוז לסתרי תורה כמו שהננו עומד בסתר ומכסה
 בקרקע וקחזרת על פסטי התורה המפורסמים ונגלים כמו שהחזרת פניה גלויות
 על פני השדה ויפה כחן של העומרים בבית ה' לעסוק בזה וזה שהם כבנרא' שמים
 חדשים וארץ חדשה השמים חדשים על חלק הנסתר והארץ החדשה על חלק הגולה
 וכדאוקמהו ב'ה' וכד אתא לקמיה דר' לעזר אמר עתידין יש' ליתן עליהן את הדין
 על שגורמים בעונותיהם לאחר פעמי הגורככה העליונה להתבלות ולהתראות -
 ועוד היה אפשר לפרש כי הרמוז בהיא דר' ליה אטמא כי דרין יסוד עולם כירך
 הוה שהא' יסוד הגוף וכענבר דהוא דירושלם באיבה רבתי כד פלג ההוא תרנגולא
 דיהיב תרין אטמא' לתרין בני משנס דאינון עמודי ביתא - והוא דר' ליה גרסא
 על הכנפי' שעתיד תב' לעשות לנדיקים ל' כראזל פ' חלק - אנעל אשר יזכו לחסות
 בסתר ככפני ית' ס'ה עקב ענוה וראת ה' בתורת חסד על לשונם שזוכים בעהז ובכא
 ואחרי תודיע א' ל' את כל זאת נבא לכוננת השירה שמשורר האווז שירו לו זמרו
 לוי' ירוע כי השיר הוא בפה והומר הוא בכלי שיר כרפי' דא' כע השיר שנסה הוא בח
 קבוצר והכלי שיר הם האכרוס שבארס שבכולם חיובים אפננו לתת כבוד וזתלה

לאקיני ע"ד כל עצמותי תאמרנה - וגדול כח הת' שברמ"ח מנות עשה וספ"ה מל"ת
 שנה משלים את האדם ברמ"ח אבריו וספ"ה גודיו - להכי אמ' שירו לו זמרו לו כדלע"ז
 בע"ה ונעם זה תזכו לשיח בכל נפלאותיו לע"ה והאי נפלאותיו יהיה מלשון כי יפלא
 כלומר הדברי המפלאים מכם בע"ה תזכו לשיח ולהגות בהם לע"ה כשיתגלו סתרי
 תורה - ה"נ אפשר לפרש האי ליסבא דשיחו כמו והלכו א"ך שחוח ובלשון מסנה בן
 תשעים לשוח ופי' הולך שחוח וכסוף - הכא נמי ה"ק שירו לו זמרו לו לפניו ית' בשירה
 וזמרה של תורה כי הנה מה טוב ומה נעים וכל המוסיף מוסיפים לו - אמנם לספר
 נפלאותיו יהיה שחוח וכסוף ברברי מעטים דלא לחזי כהגוא דאמרי' בברכות פ' א"ן
 עומדין דבת קמיה דר' חנינא ואמ' הא גדול הבנו והנור' החזק וכי' ואל' סוימתיהו
 לכולהו שכי' דמרך וכי' כי מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו - בתמיה -
 ועדיין דרובים אנו למודיעי בהאי קרא דבר' דלא דק דמה זה תרי לו דקאמר והנה מצי
 למימר שירו וזמרו לו - שיחו בכל נפלאותיו א"נ שירו וזמרו ושיחו בכל נפלאותיו -
 אמנם לע"ז דתת' לאשמועי' זכות העוסקים בתורה שזוכים לתרי לו הנאמרים מפי
 ישעיהו חדא אשרי כל חוכי' לו וחדא יעשה למחכה לו שכולך נתפרסם על מתן שכרך
 של דרקי' כדגרסי' בפ' א"ן עומדין ובקהלת רבה ובסוכה פ' לילב וערבה יע"ש - ואתי
 נמי שפיר למימ' בשכר אשרי כל חוכי' לו וזכו ליעשה למחכה לו - והכי נמי משתמע
 קרא בשכר שירו וזמרו תזכו לתרי לו דאמרי'ן נוסף כי תרי לו קס' בגי' ע"ב רמז לשם
 שלע"ב ית' שמו המיוחס לעולם שכולו שבת מנוחה לחי העולמי אשר אין זכנו העוסקי'
 בתורה - כל זה הבטחה ללומדי חכמת התורה ועליה מכרזת האווה אשר חכמות
 בחן תרונה כזיונה והרדה הור והדר תשוקה על משכילי'עם לחזות בנועם:

אווז הבר אומר בטחו ביו האווז עדי עד כי בירה יי צור עולמים:

הבר לא למינהו של האווז
 הנזכר ישכון לפי שהוא
 כלאים עמו כראמרי'ן פ' שור שנבא אמר
 שמואל אווז ואווז הבר כלאים זה בזה

וטעמא אמר אביי דזה ביציו מן החוץ וזה ביציו מבפני' ורב פפא אמר דהא טעונה חדא
 ביעתא כשיחלא והא טעונה כמה ביעתא כשיחלא ורבה בר בר חנין אמר דהא אריך
 קועיה והאי ונטר קועיה כראיתא התם - ואפשר דכולהו איתנהו ביה - והנה הגם
 שהוא מדבריו ואין יסובו עם בני אדם אע"פן גס לו לבב כמוהו של האווז הביתתי
 ברמז שירתנו' לא שחולי' יען היותו עומד ברוחק להותו מדבריו בי א"ן לו בני אדם
 שמכני' ספוקו כמו הביתתי' עכ"ז שם בה' מנחמו - ובא א"כ ללמד דעת את העם כי
 הגם שעומדים ברוחק ליתאשנו ענמם מן הרחמים ולא ירפנו ודיהם מן התורה אלא
 וסימו בקי' כסלם ולהכי קאמר בטחו בה' עדי עד שפי' כנ' עולמים בלי הפסק כי כל
 מוקדם ספח' נצח סלה ועד א"ן לו הפסק לעולם כדארזל פ' כיצד מעבדין וזה כי מפני
 שביה ה' צור עולמים ולו ית' ב"כ נתכנו על לנות למי שמקיים את התורה בעוני בע"ה
 ספוסו ויהי לקיומה בעושר ואם לא יעמוד לו השעה בע"ה לא יבצר ממנו לע"ה יען

היותו ית' נזר עולמים ארוץ כל העולמי ואין בטהונו עליו ית' כמו אשר סס כסר וזועו
 שחם וימות המוכטח או המוכטח נמוטו הטמותיו הכל ורוק אבל האיית' המוכטח' חו
 וקיים עדי עד ואין ערוך לו לשלם סכר טוב לעושי רצונו בזה או בזה . וגם המוכטח
 אף כי ימות ואין בידו חזו תאוותיו לא יתיאש עצמו מן הרחמים לעולם שכולו טוב
 וכלו ארוך כי תואיל ונעצמותו ית' נפח באפנו נשמת חיים ושים ג' נפשו בחיים
 הנצחיו וכדוד ר' אמי פ'ג דמנחות ובכ"ר פ"ב כי ביה ה' נזר עולמי כל התולה בטחוני
 בה' ה' הו' לו מחסה בעה' ובעה' . והבטל של כי ביה ה' נזר עולמי להודיע גדולת
 יוצר בראשית כי אם ביה מהם שתי אותיות שמו ותב' יוצר שני עולמים של לבשיתיה
 לעתיד ה' של ד' אותיות שלם שיאוסר בארץ חלקם של עושי רצונו ית' המוכטח' עליו .
 ומאן אנו למדו ג' ה' דא' רז' בדבריו רבה אר' סימון בשם ריב"ל כל מי שנוטח בה' ה'
 זוכה להיות כנוהו שנאמר ברוך הגבר אשר יבטחה בה' ויהי ה' מוכטחו שכוונתם ז'
 שהנוטחים בה' הם כו' כמותו ות' לגזור אומר ויקם למו כב' עולמים כראשכחן ביהושע
 בשמש בגבעון דום . וליהו כשאמר אם יהיה השני האו טל ונמר כי אם לשי דבריו כח
 כשקם משה רחמי על ישראל אמר ה' סלח נא והב' אמר אכנו בדבר נא' ה' חיד
 שלי בטלה ושלך קיימת הוי נתגזר אומר ויקם לך כדא' רז' התם בדבריו רבה . ה'ג
 משתמע לן האי קרא בטחו בה' ותזכו גם אתם כנוהו להיות מושלים עדי עד והיינו
 בב' עולמי כי כמו שהא' על שני יוצר וכונן ב' עולמי עושה בהם כרצונו כן המוכטח'
 ב' ית' יהיו כנוהו לגזור עליהם ולא זו אף זו האי עדי עד משתמע במו לשון עונות
 כלמי תנוספת ותרין ואלמלא מקרא כתוב אף לאומרו דרוק מושל ירדת אפי' וכראמרן
 לעיל שאמר ה' שלי בטלה ושלך קיימת להודיע כמה גדול כח המוכטח' בה' עדי עד
 כי הם כו' דומי ליה ה' כבאות אשר צר ב' עולמי כדלעי' ועל אודות הארת המכמה מה
 בין העלז לע"ב הנה הוא רמוז ב' זה מתוך מה שגילה לנו ר' יהודה בר אבאי התם
 במנחות פ"ד כי ביה ולא בתי' יה' אלא ב' עולמות שכרא ה' א' בה' וא' ב' ואיני יודע
 אם העלז בה' והע"ב ב' או אם העלז ב' והע"ב בה' כשהוא אומ' אה תולדות השמי'
 והארץ בקבראם א'ת בקבראם לא בקא' בראש הוי אומר העלז נברא בה' וישרי ז'
 חילק את שמו והקיף מכל אות ג' טיפין נמאותן טיפין נעשו מים נאש ואמר וכל העולם
 כולו וכן כתוב ב' על כל ועמין זה אמרו בזה כי האי ית' ברא ג' כלים למעשה בראשית
 נהם אור וימי נארץ והאור הוא יוצא מן האם או הוא עצמו ביום א' פעל האור וביום ב'
 פעל המים ובג' הארץ . אחכ בר' פעל האור ובה' המים ובג' הארץ . ולכיו אומר ל' כי
 לו הכלים הם כנוי' להתורה שהיתה כלי אמונותו של ה' לבריאת העולם ונונינו
 לתורה שנמשלה לאור כדכתי' ותורה אור . ולמים כדכתי' הוי כל צמא לבו למים .

ולארץ כדכתיב וממזבר מתנה וכדרשו רז"ל ועמין זה נמי אמרו כג' דברים ניתנה
 תורה בשם במים ובמזבר . ואלו הם כנ"ד : מדרגותיה סוד דרש פסט . האור הוא
 האם כנ"ד הסוד שהוא דברו ממש של ה' כדכתיב הלא כה דברו כאש . ומה האם
 הזה כל הקרב הקרב לו ית' מראי יכוה כן הנכנס בסוד אוק צדיק לזהר מרשטיק
 רשפי אש והנכנסו לפרדם ויכחו . היום הם כנגד הדרש המוסך לבו של אדם

במים . והמדבר הוא הפסג מכדבר הזה שהכל דשן אותו כך הפסג כל הפסג ירו
 ליטול יבא ויטול ונחתיים לו ועליו באמי כי לא דבר ריק הוא מכס . ואמנם הדברים
 הללו כבשנונו של עולם ואין לי עסק בנסתרות . אלא עיני נחוור למאמר ז'ל שאמר
 שהעולמות נבראו באותיות יה כי הנה אין כונתם ז'ל שנסתמש בהם הבורא כגדון
 ביד החונק בו כי בדבר ה' שמים בעשו אלא סלקיות אותיות שמונת ותבר' מורים על
 הארה ושפע מיוחד לאוקבות ושומרי מונתיו להבי קאמר שזן הכח והשפע והארה
 שמונה אות ה' הארץ הלזו האירה מכברו בעיה בתורה אור שזכינו לעסוק בה .
 וימן הכח והשפע והארה שמונה אות יוד' האיר הע'הב מכברו כסתרי תורה שזכס
 לעסוק ולחיות בעוים ה'ולבקר בהיכלו . וכבר נודע כי יוד' רומז בחכמה וק' בבנין .
 ועוד בחינות אחרות בעלמות ונסתרות הכלל העולה בכלם כי מדרגת קיוד' עולה
 על מדרגת ההא' . והדברי עתיקי והרונה לרונות את זמאנונו זה ועיני בספר להרב
 האקי מנה'ס קורדואירו ז'ל בשער בס בן ד' וכשע' ערכו הכנוני' דיינו שמונונו למד'
 שהאותיות הללו המכנוני' לעולמות כז' הם לפי מדרגת הארתן שהשפיע עליה יוצר
 בראשית והוא כונת רז'ל במאמר הנפלא וגם רש' ז'ל במה שפי' באותן ג' טיפין ודאי
 שבונתו על מדרגות חדר' אשר עליהם יכון תכל כל ימוט . ונחזור לענינונו כי העומדי
 בבית ה' כלילת בעיה הרומה ללילה שנברא בה' ועוסקי בתורה אור וכונתו על ה'
 א' ה' יאיר להם הארות נפלאות כסתרי תורתו בעולם שכולו טוב הוא הע'הב שנברא
 ביוד' ואין טוב אלא דרוק שנא' אמרו דרוק כי טוב ואין טוב כמי אלא אורה שנ' וירא אקיס
 את האור כי טוב ואין אורה אלא תורה שנא' כי בר מצנה ותורה אור . עוד אפשר לי
 ללמד מהאי קרא של בטחו בה' עדי עד וגו' הא' דרז'ל על פ' אתם עדי באם ה' ואני א'
 כשאתם עדי אני א' וכשאתם אתם עדי כי אני א' . הן האמ' קרא בטחו בה' ומהו הבטחון
 בו שמירת מונתיו כי הבטח בחברו יהיה ג' חר' א' רברו כרוי סימור לו הבטחתי
 וכתמורת מונתיו ית' יהיה לו ערו עד לשון עדים לעד כלומר שתהיו כי עדי א' ית'
 שברא את עולמו וכיוצא יהיה זה בשמירת מונתיו כחאמר ובפרט אותם המונת
 המורי' על מונתיו ית' כ'א'ם במכילתא כל מי שסומר את הסבת מעלין עליו בלא מעיד
 לפני מי שחמר וקיה העולם שברא עולמו כששה ונח בשביעי שנא' וינח ביום השביעי
 ויהי מסתבר קרא בטחו בה' לעשות רנונו ותהיו בזה עדי לעד כי ביה ה' צור עולמים
 הע'הו והע'הב . וידוע כי תלמוד תור' כנגד כול' זכל העוסק בה בעיה מעיד על יוצר
 בראטי שברא את עולמו הואיל ובה נסתכל וכרא את עולמו כדארז'ל וזכה ג' לישב
 בישיבה העליונה לחסות כסת' כנסיו ית' סלה . ואפשר עוד לפרש עדי ערמוזות
 ועדית עדי וכן עוד תעדי תוסיד' ואעוד עדי . שכולן לשון פארקונוט . והכי מסתבר
 קרא בטחו בה' כמרוכ' ותזכו לעדי עריו' בעיה ובע'הב סילכוס אתכם הא' ית' מחלנות
 הם החלוקא דרבנן ולבושי אור שוכי' איהם אותן העומרי' בבית ה' כליל' שהוא הע'הו
 הרומה ללילה ות'ינו כי ביה ה' צור עולמי' כשם שנתעטן בה' כשברא כל עולמי' דכת'
 עושה אור כשלמה כן יתעטפו כלבושי אור וקרות העוסקי' בתורה אור הואיל והם
 ככנראי' שמי' חרשי' וארץ חרש' כרפי' בונה על פסוק כי כ'א'ם' הסמי' החרשי' והארץ חרש' :

פרק רביעי

הצפור

הוא יש לנו לפרשנו כג'

פנים או שהוא מין עוף

כפני עצמו הנקרא כן בשם צפור והוא רב

המין ולפיכך כלל כל עוף בזה השם כדפי

הדרך או שהוא כנוי לכו' כדפי רש"י זל

וגם להב"ה יחד או שהוא רמז לנשמה

צפור אומר גם צפור מצאה

בית ודרור קן לה אשר

שתה אפרוחיה ארץ מובחתיך

וי צבאות מלכיו ואקוי

כדפי' כזוה' ולכולהו פירושי יהיה משמעו לסוג צפר תרגום בקר צפר וכן ישוב ויצפור

ועל כי הנשורה הזה מסכים בבקר יותר מכל שאר העופות כדדמיז בקרא דכתי' ויקום

לקול הצפור להכי קרא שמו צפור ואולי כי להיותו רב המין כדאמרן צריך להיות

זריו ונשכר בבקר לטרוף טרף להביאו וע"כ קראו שמו צפור ואם נפרשהו מלשון

סבוב כמו ולצפירת תפארה על שם סבוכים המצנפת על הראש וגם בלשון נשמה

איתה משיעשה כנצפירה חזת יהיה נקרא כן על שם סבוכ סוכב הולך הולך לעוף

מפה ומפה והבבז' ישר' והכה נב בשם בקר יקראו על כי כאור בקר זרחה עלהים

אור יקרנות היריעה האקית ועל האיתן הגדול אשר העיר הבה ממזרח ראשון

לאומתנו כתי' וישם אברהם בבקר והבה אורו של עולם והנשמה נב' תקרא בזה

הלשון על שהיא מאירה את הגוף ואין לו אורה ונשמה בלתי וקרא מלא כתיב נשמה

ל'ה' משמורים לבקר ואם יהיה פירושו מלשון סבוב גם על כנסיותנו והלה יפול זה

הלשון על שם סבוכים בלגיות וזהו ומה כדכתי' כי כדבע רוחות השמים פרשתי

אתכם וככל מקום שגלו שכנה עמהם ועליהם נמי כתיב במזלות המזנים הרומז

לדגלי' שהיו סוכבי' את הארון ועד' ג' הבה להיות ריש חולה לדדוקי' ל' כדאמרן

ע"פ שינוי לכה לחילה וגם הנשמה שנתן בנו הבה תקרא בלשון סבוב על שהיא

סובבת ומקפת את הגוף וקרא כתי' נפשנו כצפור במלטה ועל אנהות הצפור טהורה

מושרה כה' ללמוד דעת את העם שהא עליון ית' מלפנו מבהמות ארץ לתת' לפני כל

ידע דעת איד נתן חשק כדכר טבעי בצפור הזה לסיף אפרוחיה אבל מוכח ה' כמותא

להיותה נשמת היא ואפרוחיה לשמים על מוכח ה' וחינו הקאמר גם צפור מוכח

בית ודרור קן לה וגם כי היא חונ' מוכה עכ' חסקה לסיף אפרוחיה את מובחתיך ומה

יוסף וזהו וכן לה לסיף אפרוחיה שם מובחתיך אחד לא כי היא ית' נתן כה חשק טבעי

להיות לה תאוה בירצת ליקרב עצמה על קרובת מלכה נאקיה וממנה ישא קו' החשף

שהם בני דעת למסור עצמן על קרובת שמו ותי' ולא אוכל להתעלם מלפני' נמי

הדי' סירתא מעלייתא על הת"ח שנישלו לצפור כדאיתא בקמ"א דמגוה ר' יהודה

אמר בצפור נודדת מן קנה זה ת"ח הפורש מן התורה וכדכתיבן נמי למימר קמן בשורת

הנשורת בעהו ע"ז יתפרש האי קרא גם צפור שהוא הת"ח מוכח בית בר' אמות

של הלבנה ודנהו קן לה הדרור הוא לשון חירות כדכתי' וקראתם דרור ויהי כשהת"ח

יגא בית תלמוד וקבע עצמו לתורה הוא דרגר קן לה היינו חירות מולמד הינות

נזירות

שפתירנות פרקי שירה פ'ד שירת הצפור קבר

חירות מעבדור מלכיו וכרתנו כל המקבל עליו עול תורה מעבדיו ממונו עול מלכות ועול דרך ארץ וכרפי' כרמיו אבות שלו יעם. ולעל' שהתח' מוגדל את בניו לתת ומעלים עליו כאל הקריבם ע' המזבח לרצון להם לפני ה' והיינו אשר שתי אפרוחיה את מזבחותר' ה' כבאות מלכיו ואקי. כלומר שינחיה הבה כבאות מעלה ובא נדר בר' אמות של הלכה וניחד שמו עליו כחוסן שיוכל הת' לומר לפני בוראו מלכיו ואקי ביחוד. והט' כסת' פורס חיומן החורה גורס ג' ללכונה שתסתלק מישראל והיינו כצפור נודדת מן קנה כלומר כשהת' נדר ונעמית מדרשו שהוא קנה ע'ש קנה לו רת קנה לו חיו הע'כ בן אים נודד ממקומו אין אים לא הבה וכה' ה' אים מלחמה כי נודד ממקומו שאין לו נחת רוח בתחתיו. והיינו דקאמרי רז' כברכות פ' הרנאה הרנאה צפור בחלום יסכים ויאמר בצפורים עפות כן יגן ה' צבאות קודם שיקדמונו פ' אחר בצפור נודדת מן קנה בן אים נודד ממקומו כי פ' בצפורים עפות הוא מועיז נדומה ל הת' העוסקים בתורה שהם דומים למלאכי השרת כדאמרינן פ' עשרה ויחזין והאי עפות לישנא דמלאכי השרת הוא כדבתי' ייעף א' מן השרפים וכתוב והאים גבירי' מועף ביעף. ולא יקדמונו פ' דכצפור נודדת מן קנה שהוא באמר על הת' שפורס מן התורה כדאמרינן. ואם באנו לפרש ולרמוז הצפור הזה על הבנשיא הקדושה הנה כבר דרשו זל האי קרא במדרש שחר טוב מכונן לענין זה וזל אמרו יש' עד מתי והיו אויביו מחרפי' אותנו ואומרי' בצפור נודדת מן קנה וכו' ואין אים לא הבה שנ' ה' אים מלחמה ואומרים שאין הבה חוזר לביתנו שנ' כן אים נודד ממקומו. ובה' נודד הרבם צפור ולא אמר כיונה לא כצפור כיונה הזאת נוטלי' גזליה וקיא חוזרת למקומה שנא' כיונה פותה אין לב אבל הצפור הזה אינו כן לא ילדה במקומה ונוטלים את גזליה ואינה חוזרת למקומה וכך משלו הרשעי' הבה וישראל אומרי' להם גם צפור מצאה בית ודרור קן לה. אולי כווננו רז' במשל הזה על מה שאה' עכ'ס ויז'ה מונים את ישראל העומדי' ביראת ה' כל היום ואינם מייורי' את כבודו ית' באחד חליה רנזי' להטעותם באומרים גם שאתם תעשו עצמכם כיונה זו שהיא פותה אין לב שאפי' נוטלי' את גזליה היא חוזרת למקומה וכיוצא בזה תדמו בנפשכם שאעפי' שהרב השם הטובים שבכם והגלה אתם חוורי' למקומכם לחסות ככלו ית' הנה טוב היה לכם להיות נדמים לצפור הזה שבנוטלי' את גזליה טוב אינה חוזרת למקומה הואיל וכן עשה לכם הבה' שאחרי שהרב הטובים שבכם והגלה אתכם בגלות הארץ הזה טוב אינו חוזר אלכם וכשם שנדמה הוא כצפור לעזוב אתכם כך אתם תעשו בן ותהיו כמוהו לעזוב אותו מו'. אומנם ע'ס ה' אה' הכושחי' בה' כהר ציון לא מוט' משיבי' גם צפור מצאה בית ודרור קן לה הצפור הזה שהיא הבה' שאמרתם שעזבנו הנה מצאה בית הוא בית יש' הנקדראים על ס' יעקב דבתי' ביה לכו ונלכה א' הר' ה' א' בית לקי יעקב והם מהב' מצאות שמוצא הבה' בדבתי' בענבים במדבר מצאתי ישראל ונדראי שיחזור אלנו וכמו כן אהנו עומדי' חזקי' בראי' מונק' לשמור עבודתו עבודת הקדש וגם כי שתי אפרוחיה כלומר שכמה מהמה נהרגו ע' האמות עכ'ס בדורות של גזירה הנה הם כאלו נקרבו קרבן לרצון ע' המזבח והיו את מזבחותר' אחרי אשר יחד שמו ומלכותו ואקנתו עלינו

והיינו

והיינו מלכי ואקוימונו ג' לרזל באיכה רבתי שדרשו פ' שקרתי ואהיה כצפור נודד
על גג על הבה זול סס דא שקרתי ואהיה אמר הבה שקרתי אני להשרות סכרתי כבה
לעולם ואהיה כצפור מה הצפור הזה בשעה שאתה נוטל בגוליה היא יושבת ברד כך
אמר הבה שרפתי את ביתי וחרבתי את עירי והגלית את בני לבן חיה וישיבתי לך
לברוי וכרמ' מהזנה פ' כנחם דרשוהו נמי באופן נאות מכוון קצת לעניינו זול וירש
את הארס דא בשמא את בת זוגו דארס כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו
וכב' גם צפור מצאה בית ודרודר קן לה היינו גוא אשר שתה' אפרוחיה בן וכת יעש כו
הדברי' עתיקי' עוד אפשר להמשיך דרוש זה על יש' עצמן במה שנתאו לב' הכרארזל
במד' משה וישראל בים נתאו לב' שנה' נחית בחסוד' עם זוגא'ת נחלת בעוד אנה
קדשך תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מוכן לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו דודי
והכוונה היא כי גם צפור לא ישרא מצאה בית זה לה וקן לה אצל מוצאותיה' דבאות
אחרי אשר לזה נכספה וגם כלתה נפסס ועיקרא' כשנכחרו והכירו אקנתו יתב' בים
ואמרו זה אי ואנוהו וקיינו מלכי ואקי' ובאיכה רבתי נמי דרשו קרא' דשקרתי ואהיה
כצפור נודד על גג על יש' אמרו סס אמר הבה שקרתי להכניס בני לאי' מיר ואהיה
כצפור נודד על גג מה הצפור מתנודד מנג' לבג ומגדר לגדר ומאילן לאילן ומסוכה
לסוכה כך כשיצאו יש' ממד'ו היו נוסעי' במחלקות נחונו' במחלקות ויסעו ויחנו וכיון
שבאו להר סיני נעשו כולם הומניא ויחנו אין כתיב כאן לא יחנו סס' יש' באותה שעה
אמר הבה הרי העשה שאתן תורה לבני' והנה יש לבנו עוד בזה כונה על מה שנתאו
יש' להעשות מרכבה לשכינה ולהיות רבוקי' איה ושיהיו המה היכל ה' וגם כו השאמר
שבעים מעבב הנה הם תמיד מזוייני' לערוך מלחמה כנגדו ומצאתו רמוז בכון לזה
בשמות רבה פ' כ' ההר נפשו כצפור נמלטה נפח יוקשו משל ליונה שהיתה יושבת בקנה
ראה אותה נחש רע היה מוכס לעלות איה ברחה הימנו למקום אחר עלה וישב לה
בקנה וכשרף הנחש פרחה הצפור וישב לה בגג כיון ששרף הנחש והקן אמרו לצפור עוד
מתי את פורחת ממקו' זה למקו' זה הלכה ומצאה לה קן נאה ומשוב וישב לה בתוכו כך
היו יש' במצרים והיה פריעה הנחש מתחבס עליהם שנאמ' הבה נתחבמו' לו והוא נמשל
כנחש שב' הנבאל על פריעה התיקן הגדול כרחו יש' מפניו שב' יחדרו כצפור ממד'ו וכיון
שצאו יש' ממד'ו כשרף פריעה שב' תשלח חרונוך יאכלמו קס ישבו להם יש' במקום אחר
שב' ואהיה כצפור נודד על גג ואח' ברחו כצפור ממקום למקום שנא' כצפור נודדת מן
קנה כן איש נודד ממקומו וכשבאו לארץ מצאו להם קן שב' גם צפור מצאה בית וכן רוד
אמר עוד אמר מקום לה' מסכנות לאכיר יעקב לכך נאמ' נפשו כצפור נמלטה הנה
המשל הזה רומז לכונ' תינו והמליצה נכונה דפתח ביונה וסוים בצפור כי היונה היא
רמוז לכנשת ישר' וזכתי תמתי אשר תמיד חיה ויצה'ר מסיתים ומריתים אותה מעבודת
שמים והצפור הוא נפשו כצפור נמלטה הנה היונה הזאת עם ה' אלה וישבת בקנה
לבטח מוכן לשכתי ות' עולמים וכשהדריקים מוכסי' ליטב כשלוח קושץ עליהם רגזו
של וצה'ר הוא הנחש הרע הקדמוני שראה אותה ומכס לעלות איה להרימה ברחה
הימנו למקו' אחר כלונו עוצמת עיני' מלראות בראות היצה'ר והנחש הארור וישב לה

שפתי רננות פרקי שירה פר' שירת האיזון קב"ה

במנה מתחזק לאחוז ולהתיישב בגוף אמונם נפלה האש שהיא התורה הלא כה רב"י
 פאש וגם רשפי אש עזרתנו ית' אש אוכלת העומד לימין אבינו בקרב אים ולב עמוק
 למשוך אותנו לבה כדו שיהיה הוצר סמוך נמוח וזהו נשרף הנחש סיוע האקי וכח
 התנור שרף וביער היצ"ר מן האים הלזה ועזב תאוות הגוף וישב לה כבב כלומ' בעצות
 השכל העומד כראשו של אדם כיון שנשרף הנח' שהוא כח היצ"ר שאולי בא לרמוז על
 יצה"ר דע"א שאנשי כנסת הגדולה בטלוהו כראמרו' פ' בא לו והקץ נמו שהוא הגוף
 נשרף עמו כי מצימת עסק התורה התיש כמו שלכך נק' תושיה על שמתשת כמו של
 אדם ואמרו' נמי זאת התורה אדם כי ימות באהל וכל והכל רמז לבנות החל הזה שבר
 אנחנו דנוים שחופי' ומעוני' וע"כ הנה עדיין כח אה עכ"ם עומרו' עלינו לכלנתנו
 ואמרו' לנו כנגד נפשותנו עד מתי את פורחת ממוקום זה למקום זה כלומ' הנה נפסכם
 פורחת מדבקת ה' וגם בגוים לא מצאת מנוח עד שמצאה לה קן נאה ומנוח שהוא
 הרבקות בני ית' זה א' ונאווהו לכשיחזרו יש' לאיתנם הראשון' וכדי להבין הרברים
 יותר ולחזק לבנות בני אדם למען לא יתיאשו הנאיל וכבר אירע הדבר הזה המסיל
 הענין לזמן שהיו יש' במצרים בחומר ובלבנים ועמד עליהם פרעה שהוא רמז א' הנחש
 להדיחם מעבודת ה' וכיון שיצאו יש' מכחות חומר וטיט היון של המצרי' נשרף כח
 היצ"ר שהוא בסדר שהאמינו בה' וכמשה עבדו וישבו להם יש' במקום א' כצפור כנוד
 על גג כי בקריעת ים סוף ובמתן תורה השכילו האמת בכח שכלם' ונאח' כרחו
 ממוקום למקו' כדכתי' וזהו מתהלך באהל וכמו שכן דעה היא שעתא לא מצא מקום
 כנו השכינה לשכון בתוך בני יש' עד שבאו לארץ הוא מקום מיוחר א' הרבקות מנורף
 לזכותו של רה"ע והואו להם קן סג' גם צפור מצאה בית שהיא בעצמה האומה הנבחרת
 ביתו של מקום וכן כנוד הוא אומר עד המצא מקום לה' מעין קרא דכתי' לא בחרתי
 בעיר ואבחר כנוד כדארז' והנה מלבד מנה שאמרנו בפ' זה על ענין הנשמ' הנה עוד
 פירשנוהו בזה פ' בלק וזל כתי' גם צפור מצאה בית ורורו קן לה וגו' וכי דוד מלכא
 על צפרא בעלמא הנה אמר מלה דא לא כמה דתנינן כמה חביבן נשמתין קמי קב"ה
 אי תינאל כל נשמתין דעלמא אלא אינן נשמתהון דצדיקיא דתמן מרוריהון כהדיה
 מרוריהון לעילא ומרוריהון לתתא והכי אתמר גם צפור מצאה בית אלון רוחיהון
 דצדיקיא וכנ'. וע"ם כי המאמר ארוך ונעים לעינינו להעיר נשמת האדם לעמוד
 דבוקה עם קונה בעלמא דין ובעלמא דאתי:

איזון אומר שירו לו וזכרו לו האיזון שיחו בכל נפלאותיו :

מגדסתו ואבחנו בשם אקינו באיזון ונקטיב
 לקול ברסתנו ונאמי' כי שמו של העוף הזה מוכיח ב' עניני' הא' לסון אונה כמו האיזון
 השמים' הב' לסון מאזים כמו מאזני דרק' און נחקר' נמי יתן ידעתי איהו שייכות
 יש לו לעוף הזה עם האנוש שסנהים משוררים שורה א' כדלעיל' ואלו' למינו ישכון
 אבל כמנפלא ממנו לא אדרוש רק א זה אביט הנאיל ומתייחס כשירתו לאונו אשר
 לב א 32 א עליו

פרקי שו"ת פ"ד שירת האזינו שבת ורגות

עליו דרשינן על התורה ולומדיה גם על האזינו המכפרים בונות שירתו זאת לפי
הנוראת שמו שכל להזקיר על פתים לו בענין האזנה ובמאזני לעלות כי הדבר ידוע
שיסודי התורה תלויים ועומדים על כל העמודים והם מכוונים כנגד הנעשה ונשמע
שאמרנו ישר בסניי המאזנים כנגד הנעשה כי אם ישקול האדם בואו להשכל את
מועצו קודם עשותו לא יבא לדיו עבירה וכדתנן הו' מחשב הפסד מנוה כנגד שכרה
ושכר עבירה כנגד הפסדה וקרא כת' כלם מעגל הגלגל וכל דרכי יכונו באופן שכל
מועשי בני אדם תלויים ועומדים בכלם ומאזני משפט ויחשוב מחשבות כלו הוא עצמו
הדיון להיות עיניו פקוחות על כל דרכיו וכן כתוב שופטים ושטרות אתן לך שהרגון
לך לעצורך תתן השופט והשטרות ועל הערת המאזנים הללו יהיה נגד עיניו תמיד
כי כל מועשיו נשקלי' בנבחי מרומים בכף מאזנים וככה העירונו ד"ל בזה באומרם
לעולם ידאחך אדם עצמו כלו חציו זכאי וחציו חייב עשה מנוה א' אשריו שהכריע עצמו
זאת כל העולם כולו לכף זכות עבה עבירה אחת או לו שהכריע את עצמו ואת כל
העולם כולו לכף חובה חו' ובמאזנים הללו ישפוט בדרך ג' בן איש ובן אחיו ובן
גרו בן ברבדים שבינו למקום הנקרא ה' איש מלחמה ובן אחיו במשמעו ובן גרו בן
איבריו קברו ודרי' תמיד עמו ח' גרו הוא יצרו הגר בקרב לבנו ואם יישר אורחותיו
במאזנים הללו כראומן מרה כנגד מרה זכה ג' להתפטר במאזנים בראמרו בויקר פ'
כא במאזני' לעלות הוא מתכס' להם בחדש שמחלו מאזני' ואז זה זה חדש תשרי תשרי
תשרי ותשבוק ותכפר על חובי עמך והאזנה הוא במשמעו כנגד ונשמע כי אונן
שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין וכתוב שמעו ותח' נפשכם ואר"ל בשמות
דבה פ' ז' אם נושך אדם מראש הגב כל גופו לוקה והרופא נכנס אליו ונותן לו רטויה
בראשו ברדיו ובר' ליו ובכל איבריו נוצא כל גופו מלא רטויה אתי איני כן אלא רמח
איברו בארס הזק והאזן א' מקם וכל הגוף מלוכלך בעבירות והאזן שומעת וכל הגוף
מקבל חיים שועו ותח' נפשכם הנה במליצתם זאת כווננו ד"ל שבס' שפסל האדם
מראש הגב כלונו' ששכלו שפגום בדעות שנמצאו כל איבריו ברמ' מ'ע' פגומי' ומקולקלי'
הרי הוא מתקנס בשזיעת ק' תורה כי לכל בשרו מרפא וכת' רפאת תהי לשריך וגו'
ובר קפרא בקרא דכתובות דררש ויתד תהיה לך על אונך וגו' שאם ישמע אדם דבר
שאינו הגון יח' אכזבו באזני' וכדל' לעזר דאמ' משני מה אכזבעתיו של אדם משופעות
כי דיון ש' ש' ישוע דבר שאינו הגון יח' אכזבו באזני' הנה יוכן כוונתם ז' לפע'ד
כי אזכיה מקדם שהנאות ותענונו העהז מנחנס מכוונים אל האכזעות כדומכח
מזמ' רבינו הקדוש כשעת פ' יתנו סוף עשר אכזעותיו כלפי מעלה ואמר דבש'ע
ג'נו וידוע לפניך שובע' ע' בעשר אכזעותי בתורה ולא נהייתי אפי' באכזע קטנה
שלי כדחית' פ' ה' כג'א' יעירין בתוספת ס' ע'ז יוכן כוונת בר קפרא ור' אלעזר
שאם ישמע האדם חיצו' ליהנות בדבר שאינו הגון יח' אכזבו באזני' כלומר ימרה
ויטל הנאי'ת הקס' בהיותו נשמע א' החכמי' ותח' נפשו ועל הכוונה הזאת האכזעות
הס' כיתרות שבאשר הוא שומע אל התורה ולומדיה וממרה כח ההנאות בשמיעת
האזן אז האכזעות עצמן נעשות כיתרות לקיים בו קרא דכת' ותקעתיו יתר במקום

באמן וזהו נמי כוונת הכתוב דקאמר ויתר תהיה לך על אונך כולו מוסר השכל על
תקנתו של אדם בשמיעת התורה וכדכתי' שמעו ותחי נפשכם : וכס' האיו נג נמי אמרו
רבנין אמרו מקבס אתה שלא לחוש באונך ולא בא' מאיכריד המה אונך לתורה ואת
נחל' חיים שני' האו אונכים ולכנו אי' שמעו ותחי נפשכם ר' לוי אמר האיון לבני קבנקל
לכלים שכן הקנקל כמה כלים נותני' עליו ואת נותן מוגמר תחתיו וכולם מתעשבים
כך רמז איברי' שבאדם הזה עי' האיון כולם חיים מנין שנ' שמעו ותחי נפשכם : כוונת
רבנין שבהאיון האדם לתורה ינצל מן העבירות שבה לא יפגם שום אחד מאיבריו כי
הרמז מיע ושס"ה מלת' הם כנגד רמז איבריו ושס"ה גידים שבאדם וכל ענף שהוא
שומע ל'ת ויכל לזהר בכלום : אמנם כשאינו שומע היו"ד יזהר בהם כיו"ש בשמות
רבה' ל' כך הקרויט שאין כירד ל'ת מצא עבירה ונכשל בה ומת' שכן רמז הקדש
כוונת' הוא ימנע באין מוסר ואין מוסר לא תורה שנאמ' החוק במוסר וכי' ע'ש ונמשל
השכלא של ר' לוי אתה לאשמענין שלא בלבד תועיל האינה לכלתי ופגום איבריו
בעבודה לא לתת להם שלימות נמוך בקנקל הזה שהוא כלי מלא נקביונותי' מוגמר
תחתיו ובגדים עליו והם מתגמרים כך עי' האיונה האדם מקבל שלימות קדושה בכל
גופו כדארז"ל ישב אדם ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מונה שנאמר אף לא
פעלו עולה בדרכיו הלכו וזהו השבח עצמו שהיה נותן המלך החכם באותו שיר
הנעים וריח שלמותיך כריח לבנון : כי השלמות הללו הם כניו א' האיברו' שהם שלמה
ומלבוס א' הנשמה וכל עור שהאדם שלם בהם הרי הוא מלביש את נשמתו בגדי יסע
ומעיל דרקה כרפי' רז"ל על יהושע כהן הגדול בהנהו קדאי דיסירו הגברים הזואים
ואח"כ והלבם אותך מחלצות בני לבישתו המחלצות זהו וריח שלמותיך כריח לבנון
הוא כ"ה שהיה מוכה אותנו בכל חלקי נפשנו וגופנו ומעתה נבא אל כוונת האיוון
שפשירתו מכנין למה שמורה שמו עליו כראמין כי הנה הוא בא להזהיר על היושה
והזרק ויהיה ענין שירו לו מוגדרת וישרנה הפרות שמשמעו לשון יוסר ורז"ל דרשו בו
לשון שיר שאמרו שירה ומקו' הניחו לבוג"ב בלשון שירו להפסו ללשון יוסר ואולי בנק'
שיר על סס היותו באמר בלשון ישר ומינפה : והאי זמרו יהיה מוגדרת זמיר ערצים
וכונתו לומר על לומדי התורה שיזהרו להיות ישרים בדרכהם לו לעבודתו ולשמו
ות' וגם זמרו הרבון סיכורתו כל עדת הנק' לו לעבודתו ולקדושת שמו ותעלה : ועם
זה יהיה רשאי להם לשים בכל נפלאותיו כד' א' עזר דאמר מי ימלא בגבורות ה' ישמיע
כל תקלתו למי נאה למלא בגבורות ה' למי שיכול להשמיע כל תקלתו וכונת' אל
שהיה הת' חנאה דורש נאה מקיים שאם יהיה דורש ועשית הישר והטוב דרך דרך
תדרוך לא תשא פני דל ולא תהדר פני גדול והוא בעצמו מעונות את הדין מחניף
לאוהביו ולקרוביו ויניין רן ומוכיח אותן אין ספק שתורתו נדכריו לא יהיו נשמעים
שיאמרו לו טול קורה ענין עיניך והי"ך ישיח בכל נפלאותיו : וכונתו נ"כ להשמיע
באזני הבריות שהיה תלמוד תורתם לשם נבאמונה והיינו שירו לו זמרו לו כי בזה
יהיו הדבריהם אלא מן הלב נכששים בלב שומעיהם ויכול לשים נפלאותיו ית' כדארז"ל
כל מי שיש לו יראת שמים דבריו נשמעים שנ' סוף דבר הכל נשמע את האקו' ירא ואת

פרקי שירה פ"ד שירת הרציפי שפתירנות

ממתינו שמור וכוונת העוף הזה כאן נווח נאומי האוינו ושמענו קנלי וסירו לנו ית' זמרו
לו וכזה תוכלו לשיח בעניי הכריות בכל נפלאותיו ויהיו ערובים לשומעיהם ולא
תקבלו מהם כוונת פנים כמו שהיה אומר דהעלה נאדרבה בערותך נגד מלכים ולא
אבנש שכוונת הפ' אצלי כי דהעלה היה ככ' זהיר במעשיו שמוכסא ועומד לדבר במצות
התורה גם נגד מלכים כלומר כנגד' להוכיח' במישור מבלי שיוכלו לביישו שאינו נאה
מקיים להיותו מקטט עצמו תחילה ואחכ מקטט אחרים עוד אפשר לפרש הערת הפ'
הזה באופן אחר וכזה נביא ג' כסל המלות סונות של שירו זמרו כי בתחילה מעורר
הארס לעסוק בתורה בעה' הנק' שירה כדכתיב וכל'ה שירו עמי כדו שיזכו לחוט
של חסד לעה'כ' וכדאמרין בפ' אין דורסין א"ר לוי כל העוסק בתורה בעה' שהוא
דומה ללילה הלה מוסך עליו חוט של חסד לעה'כ' שהוא דומה ליום שנ' יומם וזנה ה'
חסרו וכל'ה שירו עמי מה טעם וזנה ה' חסרו מווסד דכל'ה שירו עמי • והיונו נמי
כוונת הפ' שירו לו בתור' בעה' ותוכו לשיח בכל נפלאותיו לעה'כ' שהוא החוט של חסד
כי כן הנפלאות הם מעד החסדי' וכוונת זמרו לו הוא לעורר על עסק התורה בכל'ה
הנקרא זמירות כדכתי' הנותן זמירות כל'ה • וכדגרסין פ' דערנבין א"ר ירמיה
בן אעזר כל בית שנשמעים בו דת כל'ה טוב אינו נחרב שנא' ולא אמר איה אלק עושי
הנותן זמירות כל'ה וקרא דידן הכי נמי קאמ' זמרו לו בתורה כל'ה ותזכו בכ' לשיח
בכל נפלאותיו פלאות תמים דעים שיעשה ה' עם ביתו שלא יחרב • ואם באנו לפרש
ג'כ' הוי ליסנא דשירו לו מניירת הנטיפות והשרות דמתרגמון ענקיא ושריא ועלה
הכוונה על רדך הכתוב כי לגינת חן הם לראשך וענפים לברגותך וכדאוקמוה רבנן
עלה • ותורת ה' תמימה כפטיש הזה המתחלק לכמה נצונות וכסלע מתנוונות :

רציפי נאמר נחמו עמי הרציפי הזה כולו רצוף אהבה ואמר אקובם!

ורובר שלום לכל זרע ישראל לנחם אותם
ולדבר על לבם • והנה ראיתי להר' משה מטריני ז"ל שבגרסתו יוחם השירה הזאת
לאותיבי לא ידעתי אכנהו • ולערך לקיים גרסתו כי שמו יותר מיוחס לסירה זו
כדאמרין כל פעל ה' למענהו וגם העוף הזה ליוס טובה לבשר נבארב נחמות לנו ועל
כי השם הזה מורה ג'כ' לטון אש כדכתיב וכירו רננה ועוגת הצפים שעניינם לטון
גחלים • לכן לבי אומ'י שאלו העוף הזה הוא הנק' כלסון רז' חול זכרונה כב'ר פ"ט
והוא נק' כלסוננו פינ'י וכל בהמה חיה ועוף שמענו לחוה כשהאכילה אותם מפרי
עץ הרעח טוב ורע חץ מעוף זה אשר ע"כ זכה לחיים ועליו כתיב וכחול ארבה ימו' •
ועל כי העוף הזה אינו מת אף מתלהב בלבד אש לסוף אף שנה ושכ' לימי עלומיו ע"כ
אמרתי שמעם זה נק' רציפי • ונראים הדברים הואיל ולא נזכר בפרקי • ואם לא
איפה מי הוא ראוי לסורר לפניו יתכ' יותר ממנו הואיל ולא נחלכלך כחטא • ועל
אודותיו ועל דבריו ששמר צורתו כמדובר וזה לסור' נחמה כפולה על יס' לנחם אותם
ולדבר על לבם מעין אהו ז"ל שגם הוא שמר צורתו וזכה לחיים ונתלהב בלהב אש
ונתייחד

ונתתיחד להיות משמיע שלום מכשר טוב משמיע ישועה . וכפל מלת נחמו אפשר דהו
 נחמה מנחם אותנו בהיותנו בגלות לבלתי בתיאש מן הרחמים . ונחמה אחריתי היא
 הנחמה אשר עינינו תאמר מיחלית איה בשחבלה ותראה מלכותנו ות' עלינו וקיינו ואמר
 אקיים כלומר כאשר בוכה שייכנה הוא ותבר' אקנתו עלינו . ומשלו נתנו לו לשורר
 נחמה כפולה על כי אהב דרך לשמור צורתו וישנא רשע לחיוב את העולם בחטא כמו
 שעשו שאר הבריות כיון כל פרו כדארזל בויקר פי' אל ישעיה אהבת דרך ותשנא
 רשע אהבת לדרך בניו ונבאת מלחייבם ע"כ משחד אקיס אקיד מהו מחכירך אל הבה
 חידך כל הנביאים קבלו בבואותם נביא מן נביא יואל מן הרנח אשר עליו נחה רוח
 איהו על אישע אבל אתה מפי הבה רוח אקיס עלי כל הנביאים מתנבאים נבואות
 פשוטות ואת נחמות כפולות עורו עורו שוש אשים התעוררו התעוררו חנכי חנכי
 הוא מנחמכם נחמו נחמו נראה דתרו למעלותא איכא הבא חרא על היותה נבואה
 מפי הבה בעצמו וחדא על היותה כפולה והכל עי' שאהב דרך וישנא רשע . וא יקל
 בעינינו הנחמה הזאת שהרי רזל כבר פ'ק אמרו ומה יוסף שדבר דברים רבים על לבן
 של שכתי כך נחמן לכשיבא הבה לבחם את ירושלים ע"כ ונחמו נחמו עמי כלומר
 דע"כ שער עכשו אותותינו לא ראינו יש לנו להתנחם בעודי ה' מקו' מתנחמוי הו'
 שהרי היה להם לשבטים לפחד מיוסף שמא יקום ויטור להם ומאחר שדבר על לבם
 רכות נתישבה דעתם והאמינו לו שלא ישקר באמונתו . כש שים לבו להאמין בדבר
 ה' ולהתנחם בנחמותיו שלא יפול מכל דברו הטוב אשר דבר וגם כי יתמהמה נחמה
 לג' . ובהים לי עור לדון שהנחמה הזאת היא מעולה מכל הנחמות שהרי היא באה
 בכבוד האנחה כדארזל בפתיחתא דאיכה רבתי ירמיה אמ' שמעו בניאנחה אנו וישעיה
 אמר נחמו נחמו עמי . ומצינו שהאנחה סוברת כל גופו של אדם כד' ירחן דאמר
 אנחה סוברת כל גופו של אדם שנ' היה כי יאמרו איד על מה אתה באנח וגו' . אכ
 הנחמה הבאה לרפואת כל ה'וף בוראי שהיא היותר מעולה כי לכל בשרו מרפא .
 ולע"א שהיא באה ב' לרפואת הגסס כדאמר ין נמי התם חטאנו בכפלים דכתיב חטא
 חטאנו וירושלם ולקו בכפלים דכתיב כי לקחה מיר ה'כפלים בכל חטאתיה ומתנ' אמר
 בכפלים דכתי' נחמו נחמו עמי ואמר אקיים . הרי כמה מעלות טובות לתנחומי' אל
 ועוד מצינו טעם במדרש הנבא בילקוט סי' ט"ח על כפל הנחמה הזאת נחמו נחמו עמי
 נחמה עלינו נחמה תחתונים נחמה חיים נחמה מתים נחמה בעלי' נחמה לועה
 נחמה על עשרת השבטים נחמה על שבט יהודה וכנימן לפי שכתוב שתי נכונות בכה
 תבכה על בית ראשון ועל בית שני לכך נחמו נחמו עמי . אפשר שכונתם זל על כי
 עונותינו גרמו פגם לעלינו' ותחתונ' בסוד נור ילךך תשי וכהמעטת השפע גורם
 פגם ועונם לתחתוני' בריות רבות סבבם . ולמתים נמי שיפני הדעה נאסף הדריק
 וכתוב ג' בחרבן ומקדשי תחלו . ויתר מזה הנה כבר ארזל שבעון החיים האבות
 לוקח בקבר שנ' והיתה יד ה' כבס ובאבותיכם וגרמו פגם וקלקול ג' כעלה' ובע"ה
 ועל גלות כ' דלעילא שהורכה לגאת עם עשרת השבטים ושבט יהודה וכנימן בגלות
 ועל אשר שפר חרון אפו על העמים והאכזבים בחרבן שתי המקדשות ויצת אש כניון :

ובנחמה הזאת יתנחמו כולך כי הכל יתוקן ויבוסם כל מעולם לא חטאו והנה הנחמה
 הזאת מעוררת אינו וכלל הדורות משעה שנחרב הבית שלכן נאמרה בלסון עתיד
 ואמר אקיסם כדארוזל במדרש ואמר אקיסם ר' חנינא בר פפא אמר אמרו יש ליסעיה
 ישעיה רבינו תאמר שלא באת לנחם אלא אותנו הרוד שחבר ב'ה בימיו חל לכל הדורות
 באתי לנחם אמר אקיסם אין כתיב כאן אלא ואמר אקיסם . ויש לנו להבין דמאי סלקא
 דעתיהו דרשא סהקשו ליסעיה שמא לא בא לנחם אלא אותנו הרוד והרי כבר שמענו
 קול קורא מסיני ואמר אקיסם בלסון עתיד ומה חדש להם ישעיה בסוף ממה שאמר
 בתחילה . אלא הכונה לעד הוא לפי שאין לנחם את האכל לאחר שנים עשר חדש
 כדכתב בוד סי' ספ' ובסוף פ' גאון ובלחץ א"ר מאיר המוצא את חבירו אבל לאחר זב
 חדש ומרבר עמו תנחומין למה הוא רומה לחדש שנשברה רגלו נחיתה מצאו רשע
 גאל כלך אזלי שאני שוכרה וארפאה כדי שתדע שסממנין שלי ישיין הביאו הרמז בן בס
 תורת האדם זהו הטעם והסכרה שהיו חוששין יש' שאין מקו לתנחומין לאחר דרו של
 חרבן עד ששאל את פי ישעיה והוא הבטיחן עליהם שלמה כיון באמרו ואמר בלסון עתיד
 כדי ליעד ולהבטיח הנחמה כללית לכל הדורות לפי שאין תנחומין אלו דומין לתנחומין
 דעלמא כי כמו שאנו נוהגים בו כאלו הוא אכלות חרש ויום ראשון באסור תפילין בט'
 באב הכי נמי נזכה להתנחם סכך הבטיחנו שיסו אתה משום כל המתאבלים עליה .
 עור טעם נכון להבנת מלת עמי ונאמר ואמר אקיסם כי הוא לנחם אותנו כנאמר
 הושע שאמר והתנבא סה"ה יאמר ללא עמי עמי אתה ומהראוי היה שאנחנו ג' כענה
 אחריו ית' אתה הוא אקינו וכיננא אך הוא ית' כאב את ב' ירצה ואמר גם את המביע
 אינו והיינו דכתיב יאמר אקיסם כי הוא יקדים ליחד שמו ית' עלינו קודם שנייחדנו
 אנחנו כי נוכחו של מקום שלימה ומעין זה פי' ג' מוה"ר אש"ד זל' בעל הנחמו' ונחם
 אותנו בכפלים . בנחמת ציון וככנון ורשעלם אכיר :

הנה חסידה היא חסידה

לכנה ולמה נק' שמה חסידה
 שניסה חסידות עם חבירותיה כלומר
 במזונותיה שמתקת להם . ובמדרש
 שנת טוב אמרו אשר שם נפרים וקננו ר'
 הוצא בר פפא ר' יהודה בשם ר' סימון חר
 אגור למה נק' שמה חסידה שהיא נרמסת

תחת חבירותיה וחר אמר שהיא חסה על שכניה יצא לנו מדבריהם זל טוב טעם ודעת
 על שמותיה אלו כי שמה אשר יקראו לה דיה על שם שהיא דנה לכה על החרבן והגלות
 וזה אמרו נמי שהיא נרמסת תחת חבירותיה מנער הגלות . ואנחנו היותה לכנה
 מורה על החסד שעתיד ה' להחמד עם ישראל ואולי שלא כלכך נקראת חסידה על
 החסד שניסה עם שכניה וחבירותיה אלא גם על החסד שרומח שעתיד לעשות ה'
 עמנו . ויפה ארזל כי כל המתאבל על ורשעלם זוכה ורואה בנחמתה ס' שיסו אתה

שפתו רננות פרקי שירה פ"ד שירת ההסידה קכב

אמש כל המתאבלים עליה ולכן זכה העוף הזה להכרוז בשורתו זאת נחמת ודובלם
 והנה קרא רכתוב גם חסידה בשמים ודעה מועדיה אתא לאשמועינן דתרי מועדים
 ודעה חד מועדה ללכת במקומות אשר תסכון סס בקין ובחורף ומועד ארבותי הוא
 המועד רכתי ביה אתה תקום תרחם זיון כי עת לדונה כי בא מועד יתאיתי ספיר
 לפרושי האי חסידה על כנסת יש וכבר משל משל הול' את כי לחסידה דהכי גרסינן
 בשמות רבה פ' כ"ה משל לחסידה שקיתה וילדת בעפר הארץ והיו עוברי ושב' דסיס
 אותה ומאברין אותה מי גרם לה על שקיתה וילדת בארץ לא משתעלה למרום ותלך
 סס אין כדויה מזיקתה כד ישרא כנף רנניס בעלסה וכנ' הנה זאת חקרונה כן היא
 שהחסיד משל ומלצה על כנסת יש בהיותם בגלות החל הזה שוכני בטח על הנטחות
 הגאולה העתידה ואלו נקראת דויה על זמן הגלות כדכתיב כל היום דוה על סס
 דנויס וסחופי משולים לעפר הארץ ועל זמן הגאולה נקראת חסידה כדכתיב גם
 חסידה בשמים שאו יהיו משולי לככבי השמים וטעם ג' למה נמשלויש' לחסידה
 כי כמו שהחסידה עושה חסד עם חברותיה כדלעיל כך ישרא עושים חסד עם כל
 העולם סאלמא הם אין העולם מתקיים במשארז' על קרא כי כארבע רוחות השמים
 פרסתי אתכם והני ע' פרי' של חג כנגד ע' חומות של איתרוקן העולם מהם ועד' ארז' ל
 בשמות רבה פ' ל"ה מהו חסידה ברוסיס ביתה וכי חסידה בחרוסיס ביתה ומהו חסידה
 זה ל' ס' תומיד ואוריך ל' איש חסידך וכן אמרו בשט' שנמשל לשכנו של לוי ויל' ל' ליה
 ג' מקרא דתומיד ואוריך וגו' וכזוקר פ' כנחש אמרי חסידה ברתיה דאברהם אבינו
 דחקרי חסד ועבר חסד עם כל בני עלמא בגין כך חקרי חסידה ברוסיס ביתה בגין
 דרושי עלמא כונתס ז' דרך פטט כמו שהחסידה זו עושה חסד עם חברותיה
 במוזנות כך הל' עושה חסד עם יש' בקרבנות שהס מוזן רוחני שעל זה נקראת רעיית
 מפרנסתי את הכבש אחר תעשה כבקר ואת הכבש הכני תעשה כין הערבים וכסס
 סל' נמשל לחסידה על שעושה חסד עם יש' כאמור כך יש' נקראים כ' על שעושי חסד
 עם כל העולם כדאמרו להיזתה ברתיה ד' חקרי חסד וכי וברמו החסידה הזאת
 הינו יכולים להמשיך דרוס נשלא ולהעלותה במדרגות עליונות כמו שפתחו לנו
 פתח בזה בזוקר פ' יוצא על פי פ' אשר סס צפורים וקנו חסידה ברוסיס ביתה יעס
 כי דיבזה הערה למעיין להכין נפלחות מתורהנו והנה בבואר השי' ה הוא חומר
 כי דברו על לב ויגשס ר' דבריס המתייסבים על הל' ע' יינחס רוחס וידבר על
 לבס כי גם שלכאורה נר' שמנו עוונותיהם של ישר' לא היה להם תקומה חו' עכו לא
 וטוס ה' את עמו בעבד סיו הגדול ואלחר שדברו על לבה דברי המתייסבי כאמור
 וקראו עור איה שענינו סיכרוזו עליה ובעדה להודיע א עמיס רביס כי מלאה צבאה
 כלומר הזמן שהיה לה לעמוד בגלות וכולס יבאו ויס' בחונו וכסף כהנחת הנביא
 או חולי סירוטו כמשמעו על עם ה' אה כי תחת היות עתה סכולי וגלמוד' א מעירוב'
 ממשפחה יתמלאו אז רבני נשלא כמו שרמו בפי שירת המרבר יעס' והינו כי מלאה
 צבאה ובע' א' יהיו נקראי צבא ה' והכי דיוק צבאה ר' צבא ה' כמו שהיו ביציאת
 מצרים כדכתיב וצאו כל צבאות ה' כי ברצה עונה חולי יתפרס ע' שאל' גדולה

פרקי שירה פ'ד שירת החסידה שפתי רננות

תשובה שהעבירות נעשים כזכות ולפי שיזכו יש' לבאולה ע"י התשובה מאהבה לכן
 קאמר כי נרצה עונה שמשמעו עלה לרצון מזכות עונה ע"י התשובה מאהבה
 שהקרימו שמה נחשבו העונות לזכות כי לקחה מיד ה' כפלים ככל חטאתיה
 כלומר לקחה המוסר ע"י מדת הרחמים וזה חסרו אשר עשה עמה להראות שרצה
 לייסר אותה כפלים במה שעשתה וזה כדי להשקיע תוקף מדת הדין ולסכר פי דוברי
 סקר המקטרגי עליה אבל כשהא להלקותה הראה גם בפועל כפל המלקות אך זה
 על החטאות כלבד שהם השגגות שאינו אפי' מרה פשוטה ממה שצריך לדוננו ויהי' פ'
 כי לקחה מיד ה' כפלי' ככל חטאתיה כי כל זה מרחמי הא' ית' שרצה שתהיה מסתלמת
 ע"י מדת הרחמים כאמור או יתפרש ע"ד שפירש הרב האקי מנהריא' זלקה ע"פ כי
 בחטאינו ובעונות אבותינו עם מאמרם ז' אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלי עון
 דכתב ז' רכל אדם מת ע"י חטאתיו ומינח העונות לבני' להתייסר בהם והיינו כוונת
 הכתוב אבותינו חטאו ואינם נחננו עונותיה' סכלנו שמשמעו אבותינו חטאו בשגב
 ואינם פ'י שמתו נחננו סובלי' עונותיהם המזדרי' וזהו פ'י לא יומתו אבות על בני'
 וסיפיה דקרא איש בחטאו יומת כי על חטאות האב אין הבנים נענשי' כי איש בחטאו
 יומת וזהו כוונת כי בחטאינו כלומר אנו סובלים חטאים שגבים סלנו כדאמרינן איש
 בחטאו יומת וגם אנחנו סובלים עונות אבותינו ועד' ייתפרש ג' כי נרצה עונה היינו
 עונות הראשונים של האבות ע"י היסורין שסכלנו בגלות ולזה נלעד' שכיון הכתוב
 באמרו א' תזכר לנו עונות ראשונים כלומר א' נח תזכור לפקוד עלינו העונות
 שהניחו הראשונים מהר וקרימונו רחמיך לכפר עליהם כי דלנו מאד ואין לנו כח
 לסובלם כי לקחה מיד ה' וגומר האי לקחה הוא לשון מיתה כמו הנני לזקק ממך את
 מחמר עניך והרצון בזה על אותם שמתו כפלים ככל חטאתם שהחטאות הם גרמא
 למותה כדאמרן ובהו יוכן נרצה עונה וכפלים ככל חטאתיה ואם נעמיק עוד
 ברמז פ' זה נשכיל מהו דין דכתיב דברנו על לב ירושלם לא שכונת הענין כמו שאמר
 דהנה נור לבבי וחלקי אקיס לעולם ומכאן למרו רז' במדרש חזית ובדוכתי טובא
 שהנה לבן של ישראל ועל פי ס' חרבן והגלות הניע עד כבודו של מוקם כדארז'
 בפתיחתא דאיסה רבתי נז' לא כי נגע ער לבד זה הנה אר' חייא היכן מינו שנקרא
 הנה לבן של ישראל מן הדין קריא נור לבבי וחלקי אקי' לעולם לבוי אצטרך ג' כנחמה
 להבתי' כי נחמה לעצמו ע"ד שהבתי' באולה לעצמו כרבתי' ושכ' ה' אקד את שנתך
 וגו' והיינו נמי דארז' התם חטאו בלב דכתי' ולבס שמו שמיר משמוע ולקו בלב דכתי'
 וכל לבב דני ומתנחמו' בלב דכתי' דברנו על לב ירושלם כונתם ז' לענייננו כי חטאו
 כלב היינו כנגד הנה' שכן' לב כדאמרן דכתיב ולבס שהוא הנה' שמו שמיר משמוע
 דינו החשיבו לשמיר משמוע בקולו או ירצה ולבס שהוא הנה' שמו שמיר על הנה' ר'
 וכחתי' אכן נגף ונור מכסול שמועם מלשמוע לקו כלב כי נגע ער לבד שהוא
 הנה' והבא נשקף ליה מהדין קרא רכל לבב דויכרי לכלול הנה' וישראל' ובהכי דייק
 ותירא רכל לבב ומתנחמן בלב דכתיב דברנו על לב ירושלם הוא הנה' לבן של יש'
 והיינו נמי דקא מתנחמו ים' בגלותא שלא להתייאס מאורך הגלות כדארז' בשמות

רבה פ' ל'ג ובמדרש חזית הה"ר אנו ישנה ולכי עד אמרה כנסת יש' יסנתו לו מן הקץ
 והב'ה עד סג' צור לבני וחלקי אקיס לעולם כי זאת נחמתנו בעניינו סכסיתבב הבה
 עלבנו ותבע ג' את עלבנונו . ועל הלב הזה נלעד שכוננו רזל בסוקתא בעשרה
 דברי שאמרו על הלב הנבא בלקוט וזל ונתת לעבדך לב שומע מכאן אמרו הלב רואה
 הלב שומע הלב מדבר הלב ורע הלב עומד הלב נופל הלב מהלך הלב זועק הלב
 שומח הלב מתנחם וכולהו נפקי מקראי כדאי' התם וכולהו איתנהו ביה בקב'ה לפי
 מדרגות הספירות והעניינים שהרשנו רזל לרבר בהם והחכם יסביל ויבין מרעיתו
 כי הדברים עתוקי וכבוד אק' הסתר דבר ולאחר שש'ס נחומים כלפי מעלה כמדובר
 חוזר כלפי ורוש'ס ניושב'ה ואומר וקראו איה כי מלאה צבאה כי נרצה עונה כי לקחה
 מיד ה' . שלשה נחמות איבא הבא כי מלאה צבאה חר כי נרצה עונה ב' כי לקחה מיד
 ה' כלים בכל חטא'ה'ה הא תלת והכל כדכתבין לעיל . עוד נוכל לומר דרך פשט
 שכונות הבתו' באומרו דברו על לב ורוש'ס היינו דוקא על יש' שהם לב ורוש'ס עיר
 הקרש המיוחדת להם ולא בלבך בייחוס'ל לב ורוש'ס אלא ללב דכולי עלמא כדכתב'
 בזוהר פ' פנחס מאמר נפלא ראוי היה לכתבו אלא שאין רזוני להאריך יע'ס . ועל'
 יתפרסם הכתוב דברו על לב ורוש'ס שהם יש' שנתווחו ללב וקראו איה לרוש'ס כי
 מלאה צבאה וגומ' . ואם ורוש'ס הזאת העיר כלילת יופי יונן על כו' דלעילא הטעם
 הוא לפי שטעמה מר ממות על דלא אקדימת קיסטא לברה כדכתבו בארוכה בס'ה
 הזכירו הרב גלאנטי בפי' מגילת איכה . ועלה עם זה מכוון כי מלאה צבאה על
 זמן הגלות או על עם ה' אלא דצבאה אתקרו וכמו כן כי נרצה עונה וכי
 לקחה מיד ה' וגו' . ושמע חכם ניוסף לקח :

זרזיר אומר ונודע בגוים זרעם
וצאצאיהם בתוך
העמים כל רואיהם וכירום כי הם
זרע ברך יי :

על אודות הזרזיר הזה אית לספוקי
 אם הוא הזרזיר האמו' בקרא זרזיר
 מתנים או תים שפירשו בו שהוא הכלב
 הגד ציר הנק' לזרזירו בלעז . או דלמא
 הוא הזרזיר שזכרו רזל סוף פ' החובל לא
 לחנם הלך זרזיר אכל עורב'א מפני שהוא
 מינו . וחולקן פ' לא טריפות עורב זה עורב ליינו להביא את הזרזירין אבל מטעם
 דבה הלמד מעניינו נלעד להכריע שהוא מין עוף אותו שזכרו רזל שלמינהו של עורב
 יסבין ונק' בלעז סטור'נינו . וזה הואיל וכא' בפרקי' בתוך הבאי' בין שאר מיני עופות .
 נהדר השנה במל' זרזיר הוא לשון רקת כאו הוא חכום או חגור במתנו כמו שמתרגמי'
 ויעשו להם חגורות ועברו להון זרוין וכן תרגום ויחכום זרוין . הנה כי כן הזרזיר הזה
 כמו שהוא חכום וחגור בעצמו לכלתי התערב עם שאר עופות כן הוא מעיד על ישר'
 שגם סתפזרו בעמים הן עם לברד יסבין דתיהם סונות ואת דתי האומות עכ'ס
 אינם עושים וניכרום במאכלם וביון משתיהם ומנהגיהם כי הם זרע ברך ה' ועל כפ'ל
 הענין במלות סונות שהנבאו בס' זה נלעד לפרש' הכי ונודע בגוים זרעם כאו אמר

זרועם כלומר כחם וגבורתם מלשון חסף ה' את זרוע קדשו וכן וזרוע נטויה ומצאתי
 סיוע מרזל בפסיקתא שאמרו ונודע בגווי' זרעם א תקי קורא לא זרועם שהב' עתיד
 ליתן להם נצחון על אויביהם ומי עומד עליהם בזרוע הב' סנ' ה' חוננו לך קנינו היה
 זרועם לבקרים אותם שמשכימים בכל בקר ובקר לבקש רחמים על הישועה ונתאבלו
 על ציון. ונאציהם יהיו בתוך העמים לתהלה לשם ולתפארת להושיבם עם נדיבים
 עם נדיבי עם. כל רואיהם וכיחוס אפשר שבא להביא אף חיות השדה וזחל' עפר
 אשר דרכם להזיק אבל בזמן ההוא שישראל יהיו בתכלית השלמות וקניינם בהם וחיות
 השדה השלמה לך. כי כבר נודע שאמלא החטא אשר מחסך מחסור תואר נורת כלם
 אקים אשר על פני האדם שעב' נרמה לבהמה לא היתה שום ברירה יכולה להזיקו
 כדאוקימוהו רזל על פ' ואדם ביקר כל ילין במשל כהמות נדמו על שלא לן בכבודו
 אינם ורואים ממנו ופירק' עול מצות ומנראכס וחתכס יהיה על כל חיות השדה וגו'.
 ועב' באה ההבטחה הזאת שכל רואיהם של ישראל אפי' לו שרכן להזיק וכיחוס כי הם
 זרע ברך ה' מחמת דיוקן מלבא קדושא אשר על פניהם. ועדיין נדיבים אנו למודעי
 מה חלוק יש בין גווי' לעמי' דאמר קרא. והנלעד כי אפשר שיחס הנביא הגוי לאותם
 שבאו מזרעם של אברהם וינחק סכן באברהם כתיב ואעשך לבנו גדול וכינחק כתיב
 שני גווי' בבטן. ועל כי אין לך באומות המזדרי לישראל כמו יושמעאל ואדום משום
 שבאים מכחם של אבות ויש להם קצת אחיזה בקדושה וטענתם כנגדנו מחמת קבלה
 אשר אמרו כמונו כמוהם נירשה לנו את נאות אפי' וכמו שהרחיב הדרוש הזה הרב ר'
 שלמה אקבץ הלוי זכ' במדומה ל' בהקדמתו לספר מנות הלוי. להכי אצטרך בלא
 הגווי' להודיע בחו וגבורתו לבקש בקומתו. אמנם בשאר העמי' שלא הזרו כ' לישראל
 לא יתעדרו למכות ויסורין כאלו ולהכי עליהו קאמר ונאציהם בתוך העמי' שיכירו
 בידעו בכבודן של י' ואפי' ארץ ישתחוו להם. ואם נפרס מלת ונודע מגזיית ויודע
 בהם את אנשי סוכות שמשמעו ענין מוסר אתי עוד שפיר לפי כוננתינו עי' שישראל
 בתייסרו במוסרים קשים ותקפים בלא הגווי' על כן יחסוף ה' עליהם את זרוע קדשו
 לשכרם ולבקש מהם. והיינו שפי' בזוהר בראשית כשנסנה בין החומים מאי שנסנה
 דא כנסת ישראל בנין דאית שנסנה ואית שנסנה מה שנסנה דאיהו בין החומים אית בה
 סומק וחזיר אוקי כנסת ישראל אית בה דין ורחמיים וכו' כונתם זל דרד פטט כי ישראל בין
 האומות יש מהם שנתאכזרו עליהם בשפטו גדולים ויש מהם שעשו חסד עמוהם והיינו
 כוננת ונודע בגווי' זרעם על מוחם שהרטיעו לישראל ונאציה' בתוך העמי' על אותם
 שהושיבם ביניהם בחסד וברחמי' ורבינו הקדוש מסייענו כשלא רש מיהם כל גווי'ם
 גמיי הם כל החומים וחל' כל גווי'ם לא ששעברו בישראל כל החומי' לא שלא שיעברו בהם.
 עוד אפשר לפרש החי קרא על ג' מדרגות הנשים פיש בניני נדיקים בניניו רשעים
 כנגד הרשעי' שנשמעו בין האומות קאמר ונודע בגווי'ם זרעם שהם שהם זרעם בין
 הגווי'ם אפי' הכי יהיו נודעים וניכרים שיצרת ה' עליהם מביניהם כזרוף את הכסף כי סוף
 סוף אשא רקחי בני חלפי אשא שמייה ואשא קרו ליה. ונאציהם שהם הבינוניים
 שנתייסבו בהסקט ושלנה בתוך העמים כאלו בתוך עמם הם ושכ' גס הם יהיו ניכרים
 ונכבדים

ונכררו מתוסס כי נמשלו יש' לשושנה מה שושנה זו ניכרת בין העשבים כן יש' ניכרים
 בין האומות שנ' כל רואיהם יכירום כראית' בויקר פ' כב' אמנם הדיוק' שממנו נזרתם
 ובגוים הקם לא הרגיעו ולא מצאו מנוח עליהם קאמר כל רואיהם ויכירום כיהם זרע
 כרד ה' כי לא יהיו צרכי' לשום הנדעה וכדורר וצדקו והיכר לא כל רואיה' ויכירו מעצמ'
 מחמת שהם זרע כרד ה' ואפשר לומר עוד שאו הדיוקים יהיו ניכרים כמדובר מחמת
 שהם זרע כרד ה' כלומר שמשעה שנזרעו בבטן המלאה היו צרכיה' כמאמר דהע'ה
 זרע יעברנו ומשם למרו רזל שמשעה שנזרע יש' לו חלק לעה'ב וכמאמר ה' לנביא גב'
 בטרם אשר כבטן ירעתיד . ואית נמי לפרושי רכל השבח הזה שישוכחו ישראל הכל
 בא להם לפי שהיו בין הגוים ובין עמים רבו כרפי' בזוהר פ' תשא על פ' יסושנה בין
 החושים ושושנה דסלקא רוחא ואת כרירי מכל שאר נרדון דעלמא לא היו אלא ההיא
 דסלקא בין החושים ורא ארחא כרקא יאות ועד זרע שבעין זוגין דהגו שבעי' נפש ואעיל
 לין בין החושים וכו' ועם . וכל זה נחמה אינו על כי שחי ומאנס שמנו בקרב העמים
 כי אין לך ביניהם בזוי גדול כאומר לחבירו פניך פני יהודי כמעשה שהובא באיכה
 רבתי בשתי נשים שהיו מריבות זו עם זו וחרא אמרה לחביתה פניך כפני יהודית
 וכשכחו לעשות שלום אמרה הכל אני מוחלת לך חזן מהבזוי שקראת לי פני יהודית .
 וכל זה תחת אשר חסד משחור תארנו ונפלה עטרת ראשנו הוא הדיוקנא דמלכא
 קרישא אשר בראשנו בעון כענין אך לעת יסועתנו שישוכ ויאר ה' פניו אינו נהיה עטרת
 תפארת לעיני עמים רבים . ואפשר שזה כוונת מאמרם זל בשמות רבה פ' טו שאמרנו
 הפה שאמר זרע מרעי' הוא שאמר ונזרע בגוים זרעם כלומר עונותיהם של יש' גרמו
 שהפה קרום של ה' אמר עליהם זרע מרעים היינו שסילק מעליהם הדיוקן עליון
 ולא לנו ביקרם ועכ' היו חרפה בין העמים וכשישוב ה' את שבותנו ויחזור ההוא דיוקנא
 קרישא על פנינו אז ונזרע בגוי' זרעם וגו' . ואמרנו עוד התם פ' מו' משל נחה מתייחס
 לכל זה . דא' ועתה ה' אבינו אתה ה' בנר פקדון וגו' משל לסנקליטום שהיו לו
 בני' נרבוך לבני אדם רעים ויצאו לתרבות רעה הפשיטן והסליבן וכך סנקליטום
 זה הנה בניו או ישראל שב' בני' אתה לה' אקייסם נתעברו באומות ויצאו לתרבות רעה
 שנ' ויתעברו בגוי' וילמדו מעשיהם מה עשה להם הפשיטן והסליבן שנ' הפשיטוך את
 בגדיך וכתיב שלח מעל פני ויצאו וכי' עוד אמרו הנביאים לה' הרי אתה אומ' שאינם
 בניך ובפניהם הם נוכחים שנא' כל רואיהם ויכירום כי הם זרע כרד ה' מה דרכו של אב
 שמרחם על בניו אעפ'י שסרחו כך אתה צריך לרחם עליהם הוי ועתה ה' אבינו אתה .
 הנה הזורו לנו רזל במלצתם זו של הפשטת הגברים רמו כראמרן על אשר פני ה'
 מילקש והסתיר פניו מהם ועל'ז נשאר רועם קצת בפניהם שהם ניכרים וגם כי עכשו
 הוא לבנאי ללעג ולחרפה ביניהם כשיתן ה' עזו למלכו וירם קרן משיחו יאר פניו
 אתנו סלה וכהני נכרזי ה' יקראו לנו :

צפורה אומרת אשא עיניא **הצפורה** הנקבה תשבח ואינה
 החרים מאין יבא עזרי : בטוח להמלט באכרת
 לב נ כ 8 33 יס

פרקי שירה פ"ד שירת הצפורת שפת ירננה

יסד לה בצפור הנמלט מפח יוקסי' ולכן נוסחת עיניה להקדים מאין יבא עזרתה לה
 ואולי גם היא תתן אמריה להוריה בדרזל לתקריא הקרי' לא אהורי' נוסחת עיניה
 להם מאין יבואו לה עזרתה כי גם לבעלי חיי' יש אהבה טבעיה ביניהם מאבות לבני'
 ומבני' א' האבות כנודע' או אולי כוונתה א' בן זוגה שנוסחת א' עיניה כי אה' לזרה
 יולד ואומרת מאין יבא העזר שהיא כנגדי לתזילני מקטב ישוד צהרי' ועל כן מצאתי
 לרזל בקמא דחגיגה שהגשילו הת' לצפורים וז' שם ר' יהודה אומר בצפור נודדת מן
 קנה זה תח' הפורש מן התורה' להבי' אפסד לפרש פ' זה על הת' והיא היא הצפורת
 המתפללת לפני הבה על הזלחת הלמוד וכבר קדמונו רבנן לפרש ההרים מלשון
 מנורי' כי הת' כרז' שהיו תמיד עיניו רואות את רבנו ללמוד ממנו תורה כרב דאמר
 פ' דערנכין האי דמחרנא מחברא ומנו דחיותיה לר' מאיר מאחוריה ואמל' שותיה
 מוקמיה הנאי מחרנא טפי דבתי והיו עיני' רואות את מוריד' להבוקאמ' אשא עיני
 א' ההרים הם המורים לזרהק' ועל כן לאוקומי שמעתתא א' בה' דהלבתא סיעתא
 דשמיא להכי מסוים מאין שהיא בחינה על ונה כנודע דעליה כתיב והחבמה מאין
 תמצא משם יבא עזרי' כאלו מוכתם ועומר שאחרי שיעשה את סג' להיות עיניו ולבבו
 א' רבותיו לסקוד על דתיו הלמוד מן השמים יעזרהו וסיעתו לאוקומי שמעתא
 א' בה' דהלבתא וכא' הצפורת כלסון בקנה כי כן הת' הם תשי' כחמנר התורה' שמתת
 בחס' כי עכ' נקרא שמה תוסיה ויעוין כפי' שירת הצפור כי גם שם פרשתו על
 הת' מועט זה' אמנם הכוונה הנכונה חזלי בצפורת ה' ונחפרש על סתו הכנסיות
 הקדושות הכנסיה התחתונה הם עס ה' א' אשר הם בגלות והכנסיה העליונה היא
 אס' כל חי אשר בעניונוניו סולחה עמונו ככל מקום שגלג' כנודע וכל אחד נא' מקם
 עיניהם מירלות מאין יבא עזר מן שמים לתנח' מכות כלא' יוסבי חסד וכבר דברנו
 למספיק על אורות השם הזה בשירת הצפור' והוא נכון למוסחר דעת גם בצפורת
 הזאת ובח' כלסון בקנה לרמוז לאשר אמרנו וכמו שברחיב עני' האומר בעני' זה' והנה
 כשנפרש הצפורת הזאת על כנסת יבר' הנוסחת עיניה א' ה' מאן יסלח עזרתו מקדש
 לבאש הכי' קאמר קרא אשא עיני' א' ההרים אולי על א' ה' המבשר טוב וב' מסיחיס
 קא מירי' ולהכי' אמרה הקדים לשון רביס וקראש הרים על סם האבות סנקראו הרים
 וה' אולה באה בזכותם כרבותי' מרלב על ההרי' ואומרת מאין יבא עזרי' כלומר גם
 כי הנני מאין זכות ובאפס ותהו אלה על דד חסדינות יבא עזרי' שהיא יתבר' עזרה

בצרנת' ויעיני' זה אמרו במדרש חנניומא
 אשא עיני' א' ההרים למלך המושח כנא' מי
 אתה הר' הגדול ולהכי' הוא בא ברזל
 ההרי' ש' מה נאוו על הקרי' רגלי' מבשר
 אפסד שכלל דברי' דבריהם' שהרי קרא
 דמה נאוו על ההרים לה על משיח אתמר
 א' על א' ה' זל המבשר טוב אך כוונתם
 באמרם ולהכי' הוא בא כלומר באיזה

חמר התנה הגם שהרב המחבר כרו' בנזק
 דבס' חמרו כמעט לא הכיח דבר גדול או קטן
 להתגדדו כי הלא הם כח' דרש' דרשי' כוהר
 מחירים כח' קט' אחרי' הקוברים לקוטי בתר
 לקוטי העיר הערה ח' קטנה למע' יכי' הלא
 מוער היה ותמי' בה כפשי' כי ר'ת אשא עיני
 א' עוליס כמס' חסד ובהוסיף חלת' ההרים
 הפת יעלו למת' כה' כד' א' וכן בחסד כמס'

והכל

זגות

והכל בזכו התורה איתרומזזה בליל ד'מלות
 דחפזות מהם סך עולים במס' שנה וזה
 יהיה לעת קץ דאיתמה לאיש חמודות הרמוז
 בליל שש עיני אל ההרים מאין יבא עזרי
 בית דקמות מכייהו' מס' המלות שמו יעשה
 היקוד הרמוז בליל ההרים מאין יבא' והיה
 ה'אחד ושמו ה' ועין בהקדמת ס' המור שיר
 ידילו ובלכות השיר להר' יוסף ברוך אורבינו
 פרו ברומי מס' ליל וס' שיר למעלות שעול
 במה שמתיו של אהר' ולכפסך יעס עכה :

זכות הוא בא בדרך הקד' היינו זכות
 האכות סנקראו הרים והכי קאמר קרא
 דמה נאוו על ההרים בשביל בני יוסף
 מעשיהם של אכות זוכה לרבלי מנסר'
 והנה גם הם קראו למלך המסים הר'
 כדנפקא מקרא דמי אתה הר הגדול וגו'
 אמנם לא דקו על היות ההרים בלשון
 רבו' והאן דיוקנין להרא' גם איהו המנסר'
 ומסית בן יוסף שיתלבו בנלא' . ה' קרא
 הכי פרשו אשא עיני אל ההרים אמרת כנסת
 ישראל הנה באשר אשא עיני אל ההרים
 הם האכות סנקראו הרים והוא מלשון הורים ומורי'
 כדאמרין בבר' פ' ס"ח למלפניו
 ולמעבריו ר'ל כשהני מסתכל בדרכס וזוכר אושרם
 שהם היו הורים ומורי' לקיים את
 כל דברי התור' פליאה דעת ממיני מאין יבא
 עזרי כלומ' בלאה זכות יבא עזרי להיות
 גלמודה וסורה מכל טוב וגם כיררסו רזל
 התם האי קרא על יעקב כשהלך לישא אשה
 אפטר נמו דיעקב כבאחו מארץ ים' ראה
 הגליות העזרי' לבא על בניו כי יקו הטעם
 סנתישב ככ זמן חנה לארץ ומוליד לשם
 הסכטי' ועל גאולתם ועל פדות נפשם
 נחם עליה רוח הקדש ואמר המזמור הזה
 שכלו הוראה על הגאולה וקל להבין .
 ואפשר עוד לפרש האי מלת מאין על זמן
 האול' וקראו אין על כי עדיין הוא בחון
 שלא הוניאו ב' ה' מן השפה ולחון
 כדכת' כי יום נקם בלבי וחרז
 בלבי גליתי לאברי לא גליתי
 דלכא לכומא לא גלי' והכי משמעו
 של מקרא אשא עיני אל ההרים כדאמרן
 על אותן אין שהוא היום נקם
 שבלבו ית' שעדיין לא קבל הויה
 ומסס יבא עזרי והנה מצינו לרזל
 כשאר טוב שהוניאו ה' הזה על
 הגאולה העתידה וזל שם אשא עיני אל
 ההרים דוד אומר שיר למעלות
 משנתת עלינו מעלה זו אין רצו
 יורדים מפיושענו ממלכות אחרין
 טוב אין אנו יורדים עוד לשעבוד
 מלכות סב' ועלו נוצעו' וכו' עד אומרים ים'
 לה' אנו נאמר לך שירה על אותה מעלה
 שהעלינו מן המלכות לכך נאמר שיר
 למעלות אשא עיני וגו' מהו אל ההרים
 יום שיבא ה' כדן מסתכלין באכות שידברו
 עליהם זכות ואין אב שיםלט אח
 בנו ואין איש שיםלט את אחיו מאותה
 זרה כיום הדון באותה שעה נושאים
 את עיניהם לאביהם שבשמי' ואומרים
 כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו
 וגו' סב' עזרי מעס ה' וגו' אומר ה' ה'
 אתם יודעי' מי עזר אתכם עושה שמים
 וארץ . כוננת זל על כי בגלות הזה
 שחה לעפר נפכנו דבק לארץ בטננו
 כמאמ' הכתוב והיה זרעך כעפר
 הארץ שהוא הוראה על זמן הגאול'
 אך כאשר יבא לציון גואל' יעלה אותנו
 מן השפלות הזה כדכת' ההנערי
 מעפר קומי וגו' ועי' הגאולה בין ככבי
 יסים קבנו כמאמר הבט נא השמימה
 ונספור הבכבים כדאוקמוהו זל .
 וכבר ראינו מעין זה בימי משה
 כדכת' והגב' היום ככבי השמי' לרוב
 ועל מעלה זאת אמרו סבין דהע' ה'
 באמרנו שיר למעלות . נאמרים עוד
 שאומרוס ים' להבה אנו נאמ' לך שירה
 על אותה מעלה שהעלינו מן המלכות
 וכו' רמוז להא דארזל שכשראה יעקב
 מראת הסולם

מלאכי

ונמלאכי האומות עולמים ויורדים וראה שר אחרון עלה ואינו יורד ונתירא וכו' עד
 סהבתי על השר ההוא אם תגביה כנשר ואם בין ככבים שים קנך משם אורידך באש
 ה' ועבשו עמי הבאולה ועלה אותנו למעלה ממה שהיה השר ההוא לזה בעצמו כיון
 המאמר באומרו באמר כך שירה על אותה מעלה שהעלייתנו מן המלכות ועל זה אמר
 דור סיר למעלות ומה הוסיפו עור באמר שכשוכא הבה ברין מסתכלין באכנות
 שירברו עליהם זכות ואין אב שימלט את בנו ואין איש שימלט את אחיו . הכונה איהם
 לעד שעני ישראל א האכנות ישברנו שילמדו עליהם וזכת והנה אין אב שימלט את בנו
 כלומר אברהם שנקרא אב המון אינו ממלט את ושמעאל ואין איש שימלט את אחיו איש
 זה יעקב את יעקב איש וביתו ואינו ממלט את אחיו שאומ' לו אחי לא תהא כיוצא בו
 שנא' אהי רבדך מות אהי קאבך שאול וגו' כראית' בכתחומא . והנה הוא לא פנה א'
 ונחק כי הניח הרין והלך לו לרחמים שהוא יעקב ואז באותה שעה ישראל נושאים את
 עיניהם לאביהם שבשמים ואומרי' כי אתה אבינו כי אברהם לא ברענו ויש' לא ויכרנו
 כלומר מאחר שלא הציגו את אלו גם עלינו לא ישביחו והלכה אומר להם אתם יודעים
 מי עוזר אתכם עושה שמים וארץ . והיה אפשר להמסיד הדרוש הזה עם מאמרם זל
 במסכת שבת כשאומ' הבה לאברהם בניד חטאו ומשיב ימחו על קדושת שמך וליעקב
 בניו הכי כדמסיק התם אך די בזה הערה למעיון ויוסיף לקחי . ובספרי דייקי סיר
 למעלות ר' אומ' סיר המעלות אין בתי' כאן אלא סיר למעלג' למי שעתיד לעשות מעלות
 לבריקי' לעתיד . אפשר שיוכן בונתם זל עם מש' בבר' פ' ל'ה נפ' מוט ואברה' היו יהיה ל'
 תנחום בשם ר' ברכיה בשרו שאין העולם חסר מתלתין דריקים כאברהם ר' יודן בשם
 ר' אבסדרו מייתי' לה מהבא ואברהם היו יהיה וכו' ובכתחומא מייתי' לה פ' יורא מקרא
 דכה ויהי זרעך . הנה אם כן ל' זאת יתורה הבאה בשיר למעלות לקורות על השלש
 צדיקי' או שבכל דור ודור שהבה עושה להם מעלות והמעלות הללו הוא לאו דעילוי
 בלא בר דסקי' להנך דעילוי' כבר כדאמרינן בפ' לולב וערכה ובהכי ניחא נמי הא
 דאמרי' בפ' גיד הנשה חומר שעורו ולתך שעורו' או מיה דריקים שהעולם מתקיי' בהם
 ואינו יודע אם ל' כאן נט' ו' כאו' ואם ל' כאו' נט' ו' כאן כשהוא אומר ואקחה שלש' הססף
 ואשקלה בית ה' א האונד הני אומ' ל' כאו' נט' ו' כאן אמר אבוי ורובייהו מסתכרו בבי
 כנישת' רתנתי אשתא' . דהתם מיידי להנהו דעילוי' כבר דאפשר דטובא נינהו והבא
 דאמ' תלתין הן אותם דעילוי' בלא בר היינו דמסתכלין באספקאריא המאירה ועליוהו
 רמזו נמי בספרי' בהאי ל' יתירא דרייקו בשיר למעלות . ועדיין חל עלינו חובת
 ביאור לשירת הצפורת הזאת על כו' דלעילא אשר עימנו בגלות כאשר יעדנו . הנה
 היא נושאת עיניה א' ההרי' שהם האכנות גג'ת כמו שפי' בתקונים שמועו הרים את ריב
 ה' אין אכהן וכו' מאין רמזו לב' ראשונו א' כתר ו' חכמה ק' בינה ושם החירות והבאולה
 ומשם יבא עזרי כאשר יתקע בשופר ברזל בסוד היוכל ויקויו' ושב ה' את סבותך וגו'
 כדאוקיימו רבנן ורייקו' מלת עזרי כלומר עזר יור' שהוא עזרי . ובזוהר פ' ויגש רמזו
 קצת לבונה זאת זל אשא עיני' א' ההרי' דא לעילא בנין לאמשכא ברכאן מעילא לתתא
 מאין הרים עלאין לאמשכא מנייהו ברכאן לכו' דאתברכא מינייהו אידך נשאתי את עיני
 למנסי

שפתי רננות פּרְקוּ שִׁירָה פֶּדֶר שִׁירַת הַצִּבִי קֶלֶב

למזמי ולחכמה לאינן ברכאן דנחמו מתמן לתתא. היושבי בשמים דכל תוקפהא וחילהא וקיומהא איהו בשמים בגין דכד יוכלא אסתח מכוועי דכל אינן תרעין כלהו קימי בשמים וכיון דשמי' נטיל כל אינן בקורין דנסקי ויובלא כדין איהו זן ואסקי לת לכי עז' דדוק חיוכו יעם. כי די בזה הערה למיני דעת:

צבי אומר אודה למטיב אודה **הצבי** הזה כשמו כן הוא צבי לעמי' למטיב על יושר: ואני

אשיר עוזך וארנן לבקר חסדך כי היית משגב לי ומנום ביום צר לי:

יקרא על ב' עניינים או אם מלסן חפץ כמו ודי האה צבי הוא קטיל וגו' ורצונו תמימי דרך תרגום ירושלמי וצבי באין דתמימי' בארחהון. וכן ולא אבייתם לעלות מתרגמי' ולא נבתון. ואם מלסן יופי והדר וכבוד כהא דאמרינן בציבונן כנראו וכן צבי היא לכל הארצות לצבי ולכבוד. ואמרו עליו גב' שלמרחוק יביט ורואה הרודפים אחריו וגם כי ירנן עניו ולכו סם לאחוריו לראות אם רחוק יהיה בינו וכן הרודפי' כדכתב מוהרס אשך זל בפ' בהר סיני על משנת יהודה בן תימא. על אודותיו ועל דבריו או משור' הצבי הזה לקודות לה' על האורה שנתן בו הא' ית' לראות למרחוק כדי להציל עצמו כצבי מיד וגם על היותו יפה תואר ויפה מראה שגם זה יתואר באורה כדכתיב ותרא אותו כי טוב הוא וארז' שנתמלא כל הבית אורה וכתיב יפה עינים וטוב רואי להבי קאמר האורה הנמוצת אצלי כדאמרן למטיב שהוא הבה המטיב לכל איני אודה בכל לבי למטיב על יושר כלומר שהוא ית' מטיב אי על יושר פעולותי שאיני מוזיק לשום בריה. וכאשר יצול מיד המד ציד קאמו ואני כלומ' אני וכל כחותי אסיר עונך כי הענז ונקלות שברגלי להנצל מכירו אניכי מתת אקים היא ומכחתי ית' בא' אי לבלתי רום לבבי לומר כמו וענזס די עשה לי את החיל הזה. וארנן לבקר חסדך כי גם שאמר למטיב על יושר פעולותי עכ' הוא עכ' חסדך מאתנו ית' כי אין לשום בריה עם קונה כלום והיינו דקאמר וארנן לבקר חסדך כי אמלא לא יאיר לבני אה' עפעפי שחר הוא חסד בגמור כי הוא מפלמות תמים דעים מה שלא נמוצ' כן לשום אקי העמים כדאזל בתנחומא ריש פ' אמור על פ' אשר אין להם שחר וגו' יעם או אולי רעה גב' באונורו לבקר חסדך ער' חדשים לבקרים רבה אמונתך כי אין לך נוסד כזה שהבה עושה עם בריותו להחזיר איהם נשמתן בבקר גם כי חייבי' איני כי היית משגב לי כלומ' לרוממו ולהבניהו מרום הרי' קינו כדכתי' וכצנח' על הקרום למחר שלמלא היה דידתו בעמק' היה יותר בדרך. ומנום ביום צר לי הוא בשעה שרודפי' אותו ונמלט מכיר ואומר שמענו ישועתו ומנוסו מאתנו ית' היתה כל זה הערה רבה לבני אדם לכל יהיו כפניו טובה לטובתו של מקום ולהסיר כי ממנו הכל. ועל כי מנינו לישראל סנקד' בשם צבי כדכתיב הצבי ישראל. וגם ארמת קדשנו ותפארתנו בשם צבי תקרא כדכתי' צבי היא לכל הארצות. לכן רחש לבני דבר טוב לפרש הסירה הזאת על ב' ענייני' או כי הלל

כה דצבי כאש . הנה יש נקראו צבי על שלמות מעשיהם מצד התורה וכרכתיב ותא
 לך סס בגווי' כוסיפוך נכתי' ויסיפיות מכני אדם . ולפי שהעם היושב' בחסד הגלות
 ראו אור גדול כי בכל עת ובכל שעה ליהודי' היתה אורה היא האורה האמיתי' השבת'
 הא' ית' בהם א' אור התורה אשר עליה ע'ב משכחו' ואמר' אורה למטיב אורה על
 האורה הזאת לא ית' שהוא המטיב אורה בכל לבב לאותו שמטיב על יוסר ותפרש על
 יוסר מעשיהם של האבות והמחוקקי' בדרכיה' כדכתי' המטיב ה' לטוב' ול' ישראל' כלבנות
 א' על יוסר התורה הנקראת הכי כדכתי' כי ישרים דרכי ה' . ואפשר עוד לדיוק על
 יוסר להודיענו מרת טובות ית' על בריותיו כי היא מרובה יותר על זכותיהם למאמר
 המפור' כל תמונוליהו עלי . ואני אסיר עונך בעה' וארנן לבקר חסדך כעה' . א' ואני
 אסיר עונך כל' ללות וארנן לבקר חסדך ב' כדח'ל כהג'ה כל העוסק בתורה כל' לילה
 מושכין עליו חוט של חסד ביום כדכתי' ויום יצוה ה' חסדו מה טעם משום דכל' לילה
 שירנו עמו . וכן אמרו כל העוסק בתורה בעה' הרומה כל' ל' מושכין עליו חוט של חסד
 לעלב הרומה ליום ואסקוהו מהרין קרא כי הוית משגב לי כדכתי' משגב לעתו כ' צדה
 דהיינו הצרות המתרגשות בעה' . ומנוס ביום צ' ל' היא דכתי' ביה כי הנה היום בא
 בווער כתנור והיו כל זדים וכל עושי רשעה קם וגו' וכתי' וזרחה לכסירא' שמי וגומר
 ועשותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגל' כסם ביום אשר אני עושה א' ה' זבאות
 ג' הנה מעין זה דרסנו ח'ל כש' ס' כ' ג' ח'ל ר'א אז יסיר משה ה'ר ואנו אסיר עונך וארנן
 לבקר חסדך . וכן אסיר עונך ל' ס' הנה א' יסועתי אבט' ולא אפחד כי עזי וארנן
 לבקר חסדך אותנו בקר של יום הרין ס' אמר שומר אתא בקר וגם לילה . כי הוית
 משגב לי בארם ומנוס ביום צ' ל' בגוג ומגוג . הנה כוונתם ז' כהא דאמרין בריש
 פרקין אז יסיר משה ס' לא נאמר א' יסיר מלמד שעתיד לאומרה ל' ולהכי נקט האר
 קרא דאני אסיר עונך דגם הוא כלסון עתיד אתמר ול' קא מיירי דתכי כתי' ביה כי
 עזי וזמרת יה' ה' וגו' שרצונו בעת שס' יה' יהיה שם שלם שאז יהיה לנו ל' שועה וזה
 בודאי יהיה לעתיד וארנן לבקר חסדך אותנו בקר של יום הרין שאז תעבור הרומה
 בארנן של רשעים וגם יג' להויראה חסדו על הנדוקים א' ואנו אסיר עונך הוא יחוד
 אבא ואמא סיר בחכמה כרפי' כתיקונים ועמ' כבינה כי היא נקראת נשכינת ענוו
 כנבהו מדומים כרפי' התם . וארנן לבקר חסדך הוא היחוד הסני עם שלום הכות
 סית' יוד כנודע למיני' כי הוית משגב לי

בארם ומנוס ביום צ' ל' בגוג ומגוג .
 ורמז נמי האי עניינא בקראי דכתיב
 אשגבהו כי ידע שמי . וזה בארם על
 אשר עמדנו בנסיין על קרוסת שמו ית'
 עמו אנכי בצרה וגו' בגוג ומגוג שיום צרה
 היום ההוא . נאיתא נמי התם כש' ד' ר'
 ואני אסיר עונך אימתי בשעה שעמדו יש'
 על הים ואמרנו סירה סבא' אז יסיר משה

בג' משה והכל בוכו התור' ספק על שמו כד' זכרו תור משה עבדי ואני תור' חסד סגרת חסד לעתות כד' עולי כמזמן חסד חסד על חסד על לומדיה ולעולם חסד ומחלוא ע' כה :

ומה אמרו עני ונמר'יה נארנן לבק' חסדך אותו בקר שהסקפת על מחנה מצרים שנ' ויהי באשמוורת הבקר ד' אותנו בקר שהורדת לנו חסד וזכב' חסד סכבת הטל ד' אותנו הבק' של מתן תור' שנ' ויהי ביום השלישי בהיו הבקר כי היות מסגב לו בסרעה ומנוס ביום צד ל' בעמלק סמונו רז' ל' בקרוע' י' סוף כשה' אמינו בה' זכמסה עברו וזכו לומ' שירה בתאמינו אמי' והחזיקו בג' עקרי הדת ולהכו קאמרו נארנן לבק' חסדך אותנו בקר שהסקפת על פני מנר' שבאותנו חסד עצמו סנתחסד האות' ע' ישר' כשרע ממנר' ע' ימנר' ה' כאררי בכח ימנר' ה' תרעץ אויב וזכה מורה כח הסגנתו להספיר ולהעניס כחאר' ועל אותו בקר שהוריד לנו חסד ביונונו על הורעת מציאותנו ית' דתמן כתי' וירעת' ב' אויב' ה' אק' ועל אותו בקר של מתן תור' הרבר' כמסמיען על ידועת ואמונת העקר סנתן לנו תורת חמת מן השמי' וזכינו לכל זה בחסד א' עלינו כל היום ושימונו ז' במדרס כי היות מסגב לו כשרע' זכמנר' ומנוס כיו' צד ל' בעמלק אשה בזה רמונו לנו הא' דקאמר קרא כימי באחד מארץ מצרים ארסנו כסלמות להכי מקיס מלחמת עמלק שיהיה לעתיד כשימחה זרעו של אותו רשע לרשועה שהצמיח לנו משיעה ומצרים נאל' לפדסו על מלחמת עמלק ששעה יהושע כימי משה כי לא היתה אותה שועה שלומה תואיל והחלישם כללך אמנס על המלחמה העתידה קא מיירי סחו' יתמונמאס מן הארץ ורשיע' ענה אויב' ועל ארונת הארץ הנקרא' כבאות גויס חרז' כי לכך נקרא' עני כי מה צנוה קל כרגליו מכל חסונת אף או' קלה לבסל פירו' תיה מכל הארצ' ת' ואמרו כמי מה צנוה חין עורנו מחזיק את כסנו כד' ח' כיוון סיסראל ינשבים עליה דנוחא וכיון שאין ינשבים עליה גמרא' הנה לזאת מסורת אורה למטיב אורה על פני המאורות הגדולים מונר' תבואות שמש ומגד' גרס ירחי הממקדים לבסל פירו' תיה למטיב שהוא הבה מורה ומסכחת למטיב על יוסר שהוא מטיב לה על שהיא שירה נארה סוכלת חנוטא' ואורה חנוט מכל הארצ' וע' עינו ות' בה מראשי' הסנה עד חזר' סנה ינאס כשרהו על הרמיון הסני אשר לה עם תצני שאין עורו מחזיק את כסנו ויהי פי' אורה כמו עורה עד שפי' ז' כד' ר' ס' כ על הכתנו' עור ששעה ה' אק' לארס ולאש'נו סבתורנו של ר' מ' היה כתוב כתנות אור דאותיות אחיע' מתחלפות כרסי' הרב בעל יפה תואר הת' ולתכי קא' מסכחא כשעורה על ה' מאירה כאור פני מלך להרבות חובל'סיה למטיב שהוא הבה אורה לסון הורחה וסכח ונחא ותכר' מטיב לח בזה על יוסר היינו למען ובעבור יוסר' הירי'ס כללנותם כשינשבים עליה כי כשהם חז' רשעי' אז תקרא הארץ אותם כאשר קאה את הגוי אשר לשכניהם א' א' אשר לאוקמוי האי שידתא בענין או' על אשר לא גושמה ביום זעם ועלה קאמר אורה שהוא ענין משר כמו הן פרס עלינו אורנו וכן יסין ענין אורנו למטיב שהוא הבה מורה ומסכחת סלל' הוריד עליה מאר' ביום זעם למטיב על יוסר כדאמין א' נעל יוסר מטי' וסולין סלה הנק' עיר סדרק קריה נאמנה ועל כללות או' כתי' ולך וקרא דרונה עיר לה נעזבה ואני סמונה על הרין והוא כאשר ספר' ה' חרין

פרקי שירה פ'ד שירת חיות השדה שפתי רננות

אפני על העני' ועל האבני' בחרבן. אשר עוזך היא מסודרת על אותנו העני' אשר עשה
 לה ברוך הוא ויהאקים חסכה לטובה כדי שלא לעשות חזו בליה כישראל וארנן לבקר
 חסוד לאותנו בקר סיגלה חסדו דעליה קאמר הנביא אתא בקר. כי היית משגב לי
 ומונס ביום זר לי זה ותפרס על אשר לא הניח הבל' שיחולו בה ידי האוני' כדכתוב
 ולא חלנו בה ידום א"ב על השומרים שהפקיד הבל' על ירושלם כדכתוב על חומותיך
 וירושלם הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה תמיד לא יחסו וגו' ואמרו' בזכחים פ'
 כל הקרבנות מאי אמרו אמ' רבא בר שילא תרחס ציון וגו' רב נחמן אמר בונה ירושלם
 ה' ומעיקרא מאי הונאמרו כי בחר ה' בציון אנה למושב לו זאת היא נחמתה כי ה'
 משגב לה ומונס ביום זר לה גם בימי החרבן אחרי אשר עליה הפקיד המלמדים זכות
 לפניו ית' תמיד. נאפשר דמשמע להו לרבנן דהאי שומרים לישנא דהמתנה הוא כמו
 לא תשמור על האמתי ספי' לא תמתין וברכרי רזל שמור לי על הפתח ורל' לכוונתנו
 שהשומרים האו ממתני' בחסק נמרץ בשוב ה' את שבת ציון ורכא בר שילא דאמר
 דקאמרו תרחס ציון כאשר אמרת וכו' כיוון על ספקראת ארץ זכרי קלה לבשל פירותיה
 שהא דבר התלוי בנפשה וכיסורה של ארץ מושג ועל זה מתפללי' שירחס ענין ציון
 בהשחיתו וכוונתה עד עולמ'. ורב נחמן דאמ' דקאמרו בונה ירושלם ה' נרחי ויש' וכנס
 הוא על קרבתת המזן וקריבני עם שתחזיק אוכלוסיה כבראשונה ומעיקרא הונא אמרו
 כי בחר ה' בציון על ההשגחה הפרטית לבשל פירותיה במהירות נמרץ אנה למושב לו
 כי כשהוא ית' שם הכל שם ורחכה ונסכה למעלה למעלה.

הנה מלת חיה וס' לה משמעות מוזן חיות השדה ומורות ברוך

הטוב והמטיב :

כמו על המחיה ועל הכלכלה
 וכן לשון חיים כמו להחיות רוח שפלים

וגם יפול בו לשון רפואה כמו או כי ישוב הבשר החי. והמילדת ג' תקרא בלשון זה
 כדאמרו ג' נאמני' על הכבוד אביו ואמו וזיה. וכן כתו' כי חיות הנה כלומ' מילדת.
 וקראו ליוזר' חיה כמו נחמיה תנעול את הסנדל. ועל כול' אית לפרושי' האי שירתא
 מעלייתא. נאס על חיות השדה שסאנו כמשמעו כונת הענין כי להיות סגודר משעת
 הבריאה על חיות השדה שהיה כפשו' תחת בני אדם כדכתו' ודרו בדת. הים ובעוף
 השמים וככל חיה הרומסת על הארץ. נאס מצינו חיה השולטת באדם הוא לפי
 שבעונותיו לא לן ביקרו ופרח ממונו הדייקן עליון שהיה עליו מנר נשמתו ונדמה
 לבהמה כדמצינו בר חזא דאמר איך היה רעה שולטת באדם א"כ נאסל לו כבהמה שג'
 נאסל בהמיות ודמו ועכ' הם משבחים לאדון הכל' כאשר בני אדם שומרו' נורתם ואינן
 יכולות להזיק להם כי אז גם הן עומדות בתפקידן של מלך ולכן אומרו' ברוך הטוב
 והמטיב. הטוב להם ששומרו' כצוויים והמטיב לבני אדם שרודו' ומוסרי' בהן ואינן
 ביוזתן אצלן. וזהו הענין והסכר' שתקנו ברכת הטוב והמטיב על הרודי' בתר' הטוב
 שלא השימו ולא אכלו אות' חיות השדה שמשחתו ואוכלת והמטיב שניתנו לקבורה
 וכרכב' מר אבא זל במאמר השת' ית'. נאס נעמוד עוד על פסטי' הדברים האמל'

שפתי רננות פרקי שירה פ' שירת היות העדה קלד

ג' כ' שאת השירה אפסר מהיא מיוחדת להן בשעה שטורפין חזו כ'ם אחז מכני ארם
 נסויד ספיר למימר הטוב והמטיב הטוב לחיה שטורפת ואוכלת מוזן טוב לה והמטיב
 ג' כ' כבוד הנטורף ספיר ופה לו שנספרעים ממנו ב'עהז ולא ישמרו על חסאתיו לעהב
 וכדארזל סימן ופה לו לארס שנספרעין ממנו אחר מותו כגון חיה גוררתו גשמי זולפי'
 עליו . וכמו שה' מיתנת ב'ר היו כפרה א הכידון כרכתיב בעשן ועכרד ה' כיום הזה
 נארזל היום הזה אתה עכנר נאו אתה עכנר לעהב כן דין ד' מיתנת כמו מי שנתחייב
 סקילה שנופל מן הגב או חיה גוררתו הוא כפרה א הנצרך ומביאו לחיי אלה . ואם
 בעמיק ענר בענין נשכיל להטיב בלא חיות הש' דרך רמז ולהכי אתקרו חיות השדה
 כי לתונתן חיות מסטרא דשמאל סטרא דההוא דכתי' ביה איש שדה עכ הס' מועדות
 להזיק ממסד הינך מההוא סטרא דאית שדה נאית שדה . אית שדה כההוא רעשו
 וכההוא דכתי' נוסף בשדה וכההוא בני דכתי' על שדה איש עזל עכרתו . וכן מנאנתי
 ברבינו בחיי על פ' וכשר בשדה טריפה וזל והזכיר בשדה לתוספת ביאר כי סב כמו
 דההוא רשיעא שהיה איש שדה והוא כמו של קין ראש המכזמים שהזכיר בו הכתוב
 ויהי בקויתם בשדה . נאית שדה כמו מסטרא דיימיה סטרא דיעקב דכתי' ביה ראה
 דיומני כרוח שדה ועליו כתי' לכה דור-נא הארה . ולהכי כתי' בתורה ככרבות
 ב'כה בשדה ובקללות בני קללה בשדה וע' ד' נכין כל לשון שדה האמור בתורה
 פ' תרנוו לשי מקומו . והנה לע'ן שנוכל להשכיל להטיב דבר והפכו מקד' חרא דכתי'
 כי עם אבני השדה בריתך נחית השדה השלמה לך . כי אבני השדה הוא רמז ליעקב
 כרכתנו בתנחומא וזל כי עם אבני השדה בריתך מרכר ביעקב ס' וי' ש'ע במקו' אמר
 אברהם נשא ב' נשים ותוליד דווקא ורשע אבא מן אשה אחת עשה כן אבי נטל ד' נשים
 כמה יעמרו ממני נטל ד' אבנים וחמר אס מתאחות זו לזו מנבטח אבי שמטי' שלימה
 מיר וישכס יעקב כבקר ויזח את האטן היו עם אבני השדה בריתך . ומס' רכר הלמד
 מעניינו באמר ג' דהואיל גריסיה דקרא מרכר על יעקב כדאמרין סיפיה דקרא בני
 נחית השדה השלמה לך מרבר על אחיו שממוני היה מתירא יעקב והכטימיהו במאמ'
 נחית הש' שהוא אנתו איש שדה השלמה לך . וככר דרשו זלע ש ויהי לב גבור ארוס
 כלב אשה מזירה אמרו ישראל לפני ה' לא ריינו שנסתעברנו לע' סגמות לא אף לזו
 שנבעלה כנש' ס' ויהי עשו איש יודע יוד איש שדה שהפקיר עצמו כשדה אל הנה אף
 אבי באותו לשון אבי פורע ממנו ההו' ויהי לב גבורי ארוס כלב אשה מזירה ועל
 כוננת המחמר מיררשת תנחומא שאמרנו הוא שער יעקב היה גדר אבני האבנות נהרס
 ומק' ממני לטומאה ליכנס כיעריון ונהמת הנחש לא נודכפה לגמרי ולכן מורעס ונאו
 השדה לסטרא דשמאל אבל כשהגיע ליעקב הנחור שכלבנות ונסקה הזוהמה לא יבא
 נחרעו מחן לקדושה . ועל נטל ד' אבני הכבין רמז ל' דגלי המרכבה ועשה יחוד שלם
 וכ'ית ברית לאקו שהיה זרעו מזדר בקדושה לכלתי זאת ממנו לחזן על פני השדה
 ולהכי כתי' כי עם אבני השדה בריתך . ומימלא גם חית השדה שהוא כח אותנו איש
 שדה סטרא דההוא כראמך השלמה לך חוה אויביו השלים אתני . והנה ענינו רואות
 כי ששפת הכרואה הכין נפעל ונר בר אשית או הכמות נמו ע' הותר שלם לקטליש

פרקי שירה פ'ד שירת היות השדה שפתי חננות

בהם בני העולם אמלא לא גרם החטא • ולזה כווננו לע"ה רז"ל בברייתא בס' ארבע
 מיתות דתניא ר"ס בן מנסיא אומר חבל על שמים גדול שאבר מן העולם שאמלא לא
 בתקבל נחש כל א' וא' מישראל היו מזדמנים לו ב' נחשים טובים א' משברו לצפון וא' משברו
 לדרום להביא לו סנדל לפנים טובי' ואבני' טובות ומרגלות ובע"ה שמפסיל לו רצועה
 תחת זבנו ומוציא בו עפר לגינתו ולחברתו מה נמלכו אמרו וישר להבין אמרו בונה כי
 הנה פתח בשמים א' נסויים בשתי' לומר שאמלא לא בתקבל הנחש בחטא הקדוש כל א' וא'
 מישראל היו מזדמנים לו ב' נחשים טובים הם רמזו ליצט' וליצ"ה שכולם מעיקרא טובים
 היו א' משברו לצפון וא' משברו לדרום כלומר לימוצו ושמואל של ארס כדכתיב צפון
 וימין אתה בראתם שיצט' מושבו בימין ויצ"ה מושבו בשמאל והיו מביאים לו סנדל לפני'
 טובים ואבנים טובות ומרגלות היינו שהיו מסויעים אותנו לעבוד את עבודת הקדש
 ולקמטין האריות והשפעות מלמעלה שהם רמזו לאו הסנדל פנים ואבנים טובות
 ומרגלות • ולע"ה שמפסיל לו רצועה מתחת זבנו ומוציא בו עפר לגינתו ולחברתו
 ר"ל שלא בשביל זה היה העולם שמים ממונהגו אלא כח היצורים הללו היו משמש' ג' בכח
 החזוני הרמוזו לצבא אבל היה אחוז בקדושה ומקונו היו מתקנים וממלאים צרכי האדם
 נחצרונות העולם באופן שאת הכל היה נעשה יפה בעתו חפזי שמים וחפזי העולם
 בלי שום חסרון וגרעון • והיינו כוונת אמרו ולע"ה שמפסיל לו רצועה תחת זבנו
 ומוציא בו עפר לגינתו ולחברתו • ויעניין עוד פי' מאמ' זה בגא' אנו ע"פ שישי' ושמו
 בת ארנס • והנה מצינו שהנחש שהטיל הזנהמא כתיב ביה ערוס מכל וארור מכל
 יען היותו אבי אבות הטומאה ועל כן חיות השדה הללו הם כדאמרן בחות מסטרא
 דשמאל להבי משהכחים ליצורים ברוד הטוב והמטיב וזה יתבאר במדרש רז"ל בר' פט'
 ר' נחמן בר' שמואל בר' נחמן בר' שמואל בר' נחמן אמר הנה טוב מאד זה יצט' והנה טוב
 מאד זה יצ"ה וזה שאמלא הוא א"ן לו לאדם הבחירה ולא היה מקבל שכר וכבר משלו
 מושל בזה להשפחה יפה שאמר לה המולך לבי ופתי את בני ועשי כל מאמצי כח למען
 יחטא ואת הבן צוה לאמ' השמר סן ולא תכשל ברשתו זו השפחה העומד תמיד לעומד
 והנה השפחה בגזרת המלך עושה את שלה עם בן המלך • וכאשר הבן חכם ושמוח אב
 עומד כצונו של מלך הנה כי כן יברך גבר מברכו' פיו והשפחה בכתקבל פרס על כן
 סכה לבנו של מלך למצוא חן בעיניו ולקבל מתנות רבות כן הרב' הזה בעצמו המלך
 הוא מנהיג הנה השפחה הוא היצ"ה ונבנו של מלך הוא האדם הנעשה בכלם ודמיות
 תנביתו ית' להבי קאמר ברוד הטוב והמטיב הטוב לו והמטיב לו זולתו וקל להבין •
 ואם באנו לפרש האי חיות מלפניו מוזן כמו על המחיה ועל הכלכלה הנה בעבור זה
 קראו לה חיות השדה כלומר על המחיה והמוזן שיצא מן השדה כדכתיב מן השדה
 תאכלו את תבואתה ועליה מברכינו הטוב והמטיב לפי שצריך להודות לה' שהמטיב
 לו ומטיב לאחריו פעמו ועל זה נמי אפשר שתיקנו נוסח זה של הטוב והמטיב בכרכת
 המוזן כי א"ן לך אדם שא"ן לו לסקח על זולתו כמו על בניו ובני ביתו או שמקבל
 הנאת מוזנו יחד עם אחרים פעמו או שמפסיל את צרכי' בהנאת מוזנות קרוביו ואיחיו
 ועל כל אלו שיד הטוב לו והמטיב לאחרים • וכבר ארז"ל על הגשמים ועל השבועות
 גונות אומר ברוד הטוב והמטיב ואוקימו כדאית ליה סדה בשותפו רשיד למימר

פרקי שירה פ"ד שירת הפרנציות שפתי רננות

ספיר אית לך לשוד' על החיי' וחסד שעושה לנו ה' ית' לרפאת אותנו מכל חולי ומכל
 מכה ברוד הטוב לנפש שהיא ראשונה לקבל הרפואה עי' התשובה כראמון . והמטיב
 לבנוף שעי' ארובה מהרה תנמח ותעלה לנו כרלעי' ועל המילדת שתקרא בשם חיה
 כראמון סייד נמי לשבח השירה הזאת וקראן כלשון חיות השדה על סס רבבה כצמח
 השדה נתתיך וכראמוןמנהו רזל . ועל כי המילדת הזאת בגמ' זה שעושה עם הכריות
 זוכה לרברים הרבה הנאמרי' על גמ' וכס' או שבאומנותן ומלכתן שעושות באמונה
 כמעט שחיות נפש היולדת והנוולד וגמירנא כל המקיים נפש א' מישראל כאלו קיים
 עולם מלא ומילדות מנדרים ויכוחו דכתיב בהו ויעש להם בתים . איך טוב לה וטוב
 לילד ג' שמספרתו וסופעה עיונו וגם לילדת שמסייעת אותה להוליד . להכי אית
 לה לשודר ברוד הטוב לה על מה שהיא זוכה בגלל הרבר הזה והמטיב לולד ולילדת
 שעי' מקבלים נייחא כראמון . ויתפרסם ג' חיות השדה על היולדת שקראנה חיה
 כרל ב' יונקה לנו איה קאי לשבא רשרה על אורות הנאים דקניות שהיו במצרי' שהיו
 יונקות שדה חבל בעליתן ונש היו מצעברי' כרבי' ת' חז' התפוח עוררתך וכספיה
 מביע זמנ' לילד כדי שלא ירבישו בהן המצריים וישליכו ביאור ויריקן היו יונקות
 השדה וילדות סס כראמוןמיו כל זה רזל בכריתא רסופה . הנה אס' כן נאה להן
 לאור' קה' להורות לה' כי טוב איהן שניצולו ממצער הלדה אשר אז מתקרקין פנקסיהן
 כד צנן על ג' עבירות נשים מצות בשבע לרצן והמטיב נמי לילד שיצא לחיור העולם
 בשלום ולא נבצעה נפשו או שיר' וסברל . איך הטוב להן והמטיב לבעליתן שזכו
 לבנים הו' לי ונשיהם סו צ' פ' ביצירת הולד וגם על אשר זכו למונת פרוה ורביה כי
 אעב' רק' ל' רחית' ז' לה מיפקרא אשריה ורביה ממ מצנה קא עברא כשהיא מתקדשת
 נשאת שמבלעדיה אין האים יכול לקיים מצותנו וכל הקורמת לסייעו מצנה קא עברא
 כרבתנו הזו קיים וכתאו הרן סי' ל' להכי אית לה לשכוחי ברוד הטוב והמטיב :

הרב ר' משה מטראני זל גרים פרעית כסדר הפרקי שירה
 סלנו אך בפירושנו גרים פרנציות חולי
 שפתי רננות
פרנציות או מדרות יודות ייבל
 טלבו מארץ בני
 שמעו אמרי פיה :

סס על פרעית חבל פרנציות מצאנו זכרם וכי הוא עוף טהור למיניהו כראמון פ' או
 מציאות ר' אצי אסבח פרנציות שחונות בין טבריא לכסברי' ובכד פ'ו נמי בעוברא דר'
 ונשיעם אנת צ'יה וקאמ' התם נשה בהיא קררה א'ל אית בהיא קררה כלום אל אית
 פרנציות אול בליותה ואלסבחן פרנציות וכי יעם . ואלו ימוסיעו' לשון פרנציות הוא כמו
 נמי' פירי גויאיות והס צפורה קאני' כרבתב העירוד . ולכו אנו לי שהוא מן מד' מינו
 סלנו הכתוב בתורה סאנו חכמים פ' יולד' ועל כי הם נאכלים כפירות אחד המזון
 וכקניוח סעור' בהתם דאצי' פ' שלמה שאכלו איליו היו מיותי ארדל' ונצולו ל' אבא
 מו לא הוא אכיל . ודרכם ג' לגרל בבאיות ועמקי' ועל נקראו פרנציות שהם פירות
 הגרל' בגאיות כאמו' . משכחי' ואומרו' ונרן' ה' כל מלכו ארץ כי סאעו אמרו' פ'ד על

שפתי רננות פרקי שירה פ'ד שירת הפרגות קלו

כי בתקדש עי' שמו ית' כון מלכי האומי' סגס לחס יוכל תת ויסיך שחר לעמו במאכלי
 מלכי' שהיה מאכילי הבה לים כמדבר ועי' היו מקלסו' להכה והכי ארזל בשד פ'כה ד'א
 הנני ממאיר לכס לחס מן השמים ה'ה' תערוך לפני שלחן נגד זוררי אימתי אמרו
 יש' דבר זה כשיצאו ממזרים והיו האומות אוננים עתידים אלו למנות במדבר ואמרו
 היוכל א לערוך שלחן במדבר מה עשה הבה הסיכן תחת ענני הכבוד שנ' ויסב אקים
 את העם והאכילם מן סנ' המאכילך מן במדבר וכי' עד והיו האומות רואים את ישראל
 ומסוכי' ואוכלי' מקלסו' להכה שנ' תערוך לפני שלחן נגד זוררי דסנת בשמן ראשי זה
 השלו כוסי רותי זה הבאר וכן ל' הוא עושה שלום לחס והם מסוכים ואוכלים בג'ע
 והאומות רואי' מנהגם ונמוסות' הנה עבדו יאכלו ואתם תרעבו עכל' ועפ הדברי'
 האה ה'ק האו קרא ירוד ה' כל מלכי ארץ על אשר עיניהם ראו שהיבס הבה ל' ישראל
 במדבר והאכילם מן ושלנו ומו באר' כי שמעו אמרי סיד על העתיד לעשות גב' איהם
 בג'ע שהוא דבר התלוי במאמ' סיו ית' עד אשר יוציא כלי למעשהו' ואפסר נמי דהאי
 כי שמעו אמרי סיד חזר על סבההיא שעתא קבע להם משה מפי הגבור' ומן הסעודה
 כדארזל בס' ויה' בתחילה היו ישראל דומים בתרגולים היונקים באשפה עד שנא
 משה וקבע להם זמן סעודה' והיונו אמרי סיד שתי אמירות חד קביעות הסעודות
 נחר הדרך ארץ שלמרה תורה שלא לאכול בשר לטובע כדארזל' והנה רזל
 דרסו פ'ק דקדוסי' גזל דרש רב יהודה רבה אפתחא דבי נסיהא מד' ירוד ה'כל
 מלכי ארץ כי שמעו אמרי סיד מאמר סיד לא באמר אלא אמרי סיד בשעה שאמר
 הקדוש ברוך הוא אנכי ולא יהיה לך אמרו אה לכבוד עצמו הוא דורס כיון שאמר כבוד
 את אביך ואת אמך חזרו ונודו למאמנות הראשונות אמר רבי יצחק מהבא ראש
 דברך אמת ולא סוף דברך אמת לא מסוף דברך ראש דברך אמת' הנה כוונתם
 זל כי מתחילה היו האומות כופרים בשכר ועושה הנפשו ונלחי כשמעו הדברות
 הראשונות אמרו לכבוד עצמו הוא דורס כלכר כלי הבטחת שום שכר נפשו כיון
 ששמעו כבוד את אביך ואת אמך רעלה כתיב למען יאריכוני ימך והאי יאריכוני ימך
 ממונא דבר יכון ויטכיל דלעולם שכולו ארוך קאמר דהרי שעלה במונת אבו ושלח
 את האם ובידיתו נפל ומת הוכן אריכות ימיו של זה וההיקש הזה על כל הייעודים
 לטוב או למוטב ועל זה כשמעו כבוד את אביך וגו' חזרו וקודו למאמר' הראשונות
 ועד' דרסתי ברימי אבות שלי במתני' דהפוך בה ודכלא בה כלומ' הפוך בה'
 דברות ראשונות דעלייהו כתי' אורך ימים בימינה כלומר עד אורך ימיו' שהיא מונת
 כבוד אב ואם דכתי' ביה למען יאריכוני ימך והם מיימינים דכולהו שייכי בכבודו של
 מקום ואף כבוד אב ואם נמיו לפי שהוא ית' המיוחד סגב' שותפים ואב' א' לכנלנו כתי'
 והפוך בה' דברות אחרונות דעלייהו כתי' בשמאל עושר וכבוד הרונח וגונב ועושה
 עושר שלא במשפט שאחריתו יהיה נבל וענוי' ואם ישמור נפשו מאו האהרות יהיה לו
 מן עושר וכבוד והם שאלים לפי שכולהו שייכי בדברים שבין אדם לחבירו' והפוך
 א'כ בה' דברות ראשונות עד אותנו דכתי' ביה למען יאריכוני ימך שכולל את כולם
 ומהם יכון דלעולם שכולו ארוך קאמ' כמדובר' והפוך בה נמיו בה' דברות אחרונות
 דככולהו

פרקי שירה פ"ד שירת הפרגיות שפתי רננות

דבכלהו אית בהו עונש מיתה ואם על המיתה החומריות בלבד קאמ' הרו כבד נאמר
 חכמים ומתנו יחד כסיל וכער יאכרו וקטין וגדול שם הוא וסוף. הארס למות.
 לא עב במיתה הנפשית אוירו דבתוב בה הכחת תכרת. הכחת בעיה תכרת לעה"כ
 באופן רכלא בה הסכר והעונש הנפשי. תרין למאמר דירן הנה לר' יצחק קטור ליה
 לאפוקי האי דרשא מאמרי סיד שהרי לא נקראו מאמרות לא רבדות ניש בין מאמרות
 לרבדות כי מאמרות יורו על חרוש מניאות דברים שלא היו אבל דברו יורו חרוש
 אבל הנדבר והנהגה למונהגים כגון ידבר עמוס וכן התורה ניתנה להנהיגן שליש
 וכרכתב הרב בעל בית מועד דרוש ל"ד יע"ש. ולהכי נישא לרב יצחק להוציא הדרשה
 הזאת יותר מקרא דראש דברך אמת להקים דבר מד"כ ולא מאמר מוכר ויענין ג"כ פי'
 מאמר זה בעקורת יצחק שער מ"ה ובמדרש רבה פ"א איתא כמו ע"פ חיים ואשך וכו' הה"ד
 יורוד ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי סיד אר' פנחס ב' דברים שמענו מלכי א"ה מפי
 ה"ה ועמדו מבשאות והורו בשעה שנתן ה"ה תורה לישראל וכו' עד אבל בשעה שאמר
 כבד אמרו בנימוסות שלנו כל מי שהכתי' את עצמו סגורין למלך הוא כופר באבותיו
 וזה מכרו ואומ' כבד את אבוק ואת חמך עמדו מכסאותם והורו לנו. בשעה שאמר
 ה"ה את אשר חטא מן הקד' ישלם אמרו בנימוסו' שלנו כל ראב"ל נגודין קיסר וקרב
 ביה סגן דפרן וזה מכרו ואומר את אשר חטא מן הקד' ישלם ולפי' שהחמיר בהדיוט
 יותר מכבונה שבבונה כתי' נפש כי תמעול מעל וכפריוט כתיב נפש כי תחטא וכו'
 עטאו כחמיר ולפי' שבזה הקד' מעילה לחטא ובה הקד' חטא למעילה ולא נער
 לישראל אלא אפי' בגזל הגר כן מן הוא אוק כזה האוקב את אוקביו ומקרב את הקדוקים
 כקדוקים קבא' ל' שמו עמדו מכסאותם והורו לנו. בוונתם ז' בתי דקאמרו שעמדו
 מכסאותם קיינו שירדו מגדולתן והורו שאין הגדולת לא למער בראשי' שהיא המוסר
 והמענים לעולם שכולו טוב וארנד מ"ש מלך ב'ו שאין מיתתו מיתת עולם וגם אין
 סכרו סכר עולם שאפי' בעהו אינו יכול לשמור לעכרו סכרו כדארזל על יברכה ה'
 נישמרד. ולהכי מיתו השתים או המורים על הסכר והעונש החמיתי הקבאים לאדם
 נער פעולותיו סבינו לחפדו ועליהם החמירה התורה והנה הסכר הוא מהאורד
 ימים דכתוב גבי כבוד אב ואם שבדאו לעולם שכולו טוב וכולו ארוך כדאמרין
 והעונ' מן הגזל שהחמיר בהדיוט מבהקדם שם עליו הכתי' מיתת הנפש דכתי' וקבע
 את קובעייה נפש וכדאוקמומה רבנן והיינו תמיהתם של מלכי א"ה מן שהכתוב את
 עצמו סגורין למלך הוא כופר באבותיו שבטובת הגאה מועטת שנותן לו המלך
 ש"ה לה לעולם הנה מא' נרד לכפור במי שהפאו לעולם וה"ה שהוא העקר שבשלת
 שנתפס מכרו כבד את אבוק את חמך למיין ואריכות יווד לעולם שכולו טוב וארוך
 כחם על כבוד ב'ו ואינו שלא לקפלו סבין. וגם על העונש הנפשי המה ראו כן תמהו
 על ארדות הגזל שהרי הגוים תלגונו שכל ממי שגזל מהם ושחזר עיניו והבה
 הכתי' ואת אשר חטא מן הקד' ישלם והחזיר כהרו' שעטאו כמזיד וקדרי הטא לנעילה
 להורות העונש הנפשי ועב' נפשות הוא תובע מהם כשכיל זה ירדו מכסאותם קיינו
 מגדולתם והורו לטא' אחרי אשר עיניהם ראו שהחמיר יותר בדברים שכן ארס
 לחבריו

לחבריו שהכתוב עליהם השכר והעונש הנספוי ומהם צדיקים אנו ללמוד לשאר מנות
ועבירות שבתורה. והכי נמו תנן עבירות שכן אדם למקום וה"ך מכפר עבירו שכן
אדם לחבריו אין יו"ך מכפר עד שרצה את חבריו כי דרכי התורה דרכי נועם וכל
נתיבותיה שלום. עוד לרז"ל בספרי ע"פ ויאמר ה' מיני בא כסנגלה הלה ליתן תורה
ליש' לא על ישראל בלבד נבלה אלא על כל האומות וכו' עד לא היתה אומה באומות שלא
הלך וזכר ודפק על פתחה אם ורצו ויקבלו את התורה וכה"ל יורד"ק ה' כל מלכי ארץ
כי שמעו אמרו פ"ך יוכל שמעו וקבלו ת"ל ואותם לא יעשו ואנן ועשיתו בא"ף ובחומה
נקס את הגוים אשר לא שמעו אלא אפי' שבע מנות שקבלו עליה בני נח לא יכלו לשמו'
בהם עד שפרקנס ונתנום לישראל משל לא' ששלח את חמורו ואת כלבו לגורן והטעינו
לחמורו לתך ולכלבו ג' שאין זהו החמור מהלך והכלב מלחית. פרק ממונו סהה ונתנו
על החמור וכן שני וכן שליש' א"ף כאן ישר' קבלו את התור' בדקדוקיה ופירושיה. א"ף
אותן ז' מנות שקבלו עליהם בני נח לא יכלו לעמוד בהן עד שפרקנס ונתנום ליש' לכך
באמר ויאמר ה' מיני בא. הנזכרו רז"ל לדרשה זו ולומר וכול' שמעו וקבלו דלא תימא
דהאי כי שמעו אמרו פ"ך הוא לשון קבלת דברים דהרי כתיב ואותם לא יעשו ולע"א
דגמיר האי שמעו מלא שמעו האומר בקרא. דנקס את הגוי' האיל וג"ל לן קרא בהאי
לא שמעו שלא קבלו אם כן על כרחין לא תמצא לגורן דהאי שמעו אמרו פ"ך עניינו
קבלת דבריו' אלא שמיעה בעלמא בלבד. אמר' על המשל הנפלא שעשו רז"ל בזה המאמ'
לא יעטר בלא חדוש המושל וישראל לחמור על אשר נוטים שכמס כחמו' למסאוי לשמו'
לעשות את כל דברי התור'. וימקננו התכוננו שכן קרא ליששכר היודע בינה לעית'
חמור ברש'. ואת האומות עלום המשלנו לכלב על אשר הם באים מסטרא דמסאבא
ועל ימין אתו שפיר קרא דהכלבו ע"ז נפש וגו' ועד שפירסוהו בזוה"ס פ' קדוש יע"ש.
וכבר א"ל בברכות הריאת כלב בחלום יקדים ויאמר ולכל בני יש' לא יחרץ כלב לשונו
בטורס יקרמנו פ' דיהכלבים ע"ז נפש וגו'. והאי דקאמרו ששלח לגורן יובן ע"ש משל
אמר שעשו רז"ל במדרש חזית הובא ג"כ בשוחר טוב התבן והמון והקס מוריני זה ע"ש
זה. זה אמר' בשבילי בזרעה השדה וזה אמר' בשבילי בזרעה השדה. אל החטים המתיונו
עד שתבא הגורן ואנו יודעים בשביל מי בזרעה השדה בא הגורן וכסנכנסים א הגורן
יתא בעל הבית לזרותה הלך לו המון לרונא נטל התבן והשליכו לחרץ נטל הקס ושרפו
נטל את החטין ועושה אותן כרו תיו עוברין הכריות כל מי שדואהו מנסקו קה"ד נסקו
בר כד א"ה הללו אמרו' אנו יש' ובשבילנו נכרה העולם והללו אמרו' אנו יש' ובשבילנו
נכרה העולם אל ישראל המתיונו עד שיבא היום של הלה ואנו יודעים בשביל מי נכרה
העולם קה"ד כי גבה היום בא בושר כחמור וגו' וכתו' תזרס ורונא תשאס. אבל ישראל
באמר עליהם ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל ע"כ. זהו הטעם שאמרו במשל
דספרי ששלח לגורן כי ע"ש יתבררו ויתלכנו הרברי ריבות הללו. ואמרו שהטעין
את החמור לתך בני' תן ע"ד תן לחכס ויחכס עוד על אשר ישראל הם מוסיפי' פירושי'
נדקדוקי' שיוגת וברדים על התורה וכאמרוס זל על ישא ה' פניו לא' ולא אשא להם
פני' לישראל שאני בתבתי בתורתו ואכלת ושבע' וברכת וקס החמורו על כזית וכבזית

אנ הלכתך הוא טו סאין כמוין סס יה סכו צר יונד כראסית כ' עולמות בזכות התורה
סהיו עתידים ישראל לקבל כראזל על יום הסס יה יתירה למה וכו' אנו הוא הכנון הא
לתך על הדוקים אתמר כדכתי' חומר שעורים ולתך שעורים נאחזל בס' ג'ה אנו מה

דוקי' שהעולם מתקיי' בהם . והוא עבר
לפנינו כפי' שירת הצפורת וע"ס .

נאת הכלב הטעונו ג' סאין רמז לרוח
שמות סנצטנו ג' אכנות העולם שלכל אחר
בתוסף איו מצוה עד שכאו ישראל וקיימו
וקבלו כל התורה כלה . ולא ג' אכנות הם
אדם נח אברהם עמר אברהם שהוא היה
אב המון גוים היה להם לאומות לקבל
המצות סנצטנו וללכת בחוקם של האכנות
הז' . ברם גם אותם המצות פרקים
מעל הס ולא יכלו לעמוד בהם ונתנום
לוי' . ועל אורניתיו ועל דבריו של מרש
חיות אית לי דבריו בגו' לריווקי מלתיהו
דרבנן דבחרא אמרו בסבילי בזרעה
הארץ ונתנינא אמרו בזרעה הסרה
וכתר הכי לא קאמרו לא בעל הארץ
ולא בעל הסרה אלא בעל הבית .

אמנם עיקרן של דברים כי אין להם לוי'
מריבה עם האומות יותר מימעאל ועשו
על כי ים להם קצת אחיה בקיוסה זה
בא מכחו של אברהם וזה בא מכחו של
ינחק והם אומיים בירסה לנו את נאות
אין זכ' נהו בסיר' קורזיר וע"ס . ולקבי
גבה לבס ורמו עיניהם עד שסכנו לקרא
עצמם בשם ישראל זה אומר בסבילי בזרעה
הארץ הוא ישמעאל שבא מכחו של אברהם
דכתיב ביה ויעבור אברהם בארץ וכתיב
במיו וקתרכו בזרע' כל גויי הארץ ועליו
דישמעאל כתיב נתח' לו אמו אסם מארץ
מצרים . וזה סאנוו' בסבילי בזרעה הסרה
הוא עשו הבא מכחו של ינחק דכתיב
ויבא ינחק לבסוח כסרה ועליה רעשו כתי'
עוהו עשו אים וירע צוד אים סרה . אמנם

אמר המגיה מפתח פומיה של הרב הממבר
כרו' הנה לן כרור וברשותי כימא לא להוקי'
על דבריו סליה כי כל יקר דאתה עיני על
הדאיה שהביא לבית מלת לתך שעולה תן
ער' תן למסס ויחכס עוד שרית הד' מלות
איכון אותיות תזלע כי בן בקד' ישראל כד' א'
אל תידחי תולעת יעקב וגו' וכחאמרס אז
שנק' כן על כי אין חכס לא בניהם כתולעת
היה וכמ' אז על הקול קול יעקב . ויפי'
סהם מקטיבים עצמם כמ' המלך המסיד
ואככי תולעת ולא אים יש להם חלק לעהב
כמ' ס' ת הד' מלות עם המל' כי הו' דתכן
כל ישראל יש להם חלק לעהב וכקד' חלקה'
כד' כי חלק העמו וגו' וכמו בן נק' עם חכס
כד' רק עם חכס וכבדן הנזי הגדול הזה
והם באמת נק' אדם כד' אדם חתם על כי
כבראו בכלם ודמות עליזן סכן דמות עולה
תן כמ' פ' אדם ואלית בניו לפרוסי האי לתך
באופן אחר והוא יבהק'ב הד' מלותיות
אנככך באלפת ביתא דחיק יעליה עם המלה
כחמפר ס' ת אית השמים ואת הארץ כי כל
העולם כולו לא כברא אלא בשביל ישראל
ובפרט הדוקים סבסם מתקיימי' את התורה
ותפקים מה שסחר אלהי' ססיה כך סכיס
א'כ יובן רמז המלה על התור עצמה עם מה
שדחל ע'פ' ויהי בינם כליות משה כלת כתי'
דלותיות דליו' באותיות דליו' ועל אודות
חאי דרמיו בה' יתיר' אל יום השמי' לה קיימטי'
תורה א'כ חאי דארץ ים השמי' הידוע סמי'
במיון שתכחי הסכה הבה אים יקבלו ישראל
את התור : מוטב וכו' להגדיל תור' ולהאדיר
כימא חאי דחוקו לן מן סמי' הוא' ויחוקסו'
גוי' מעריחות הן פרפראות למכתה סמלת
הסמי' כרמזה התורה עכמה כי כן עולה
במס' סוה כתר דממית מזה חמפר האות ית
דאכטריכו לרדמס ארית' דאיכון לקביל די

פרקי שירה פר' שירת החסיל שפתירנות

מנדר. כך הני מורה לו במאמר מאד. כי עשית פלא אולי יתפרסם על משה'ל לא נשא
 ארצה א'פי' המלומד יתוא באמת פלא. והעצות מרחוק יתפרסם מלסון כנראה כמו
 מרחוק ה' בראה לי וכדפי' ול ע'ס נתת צב אחותי מרחוק וכן הוא בזה סוף כ'ז ועניינו
 על המחזה שהראה ה' לא'ענה בן הבתרים שס'ס כתיב וגם את הגוי אשר יעבדו דן
 אנכי וקרונו לזה פירשי' ול'. אמונה אומן יובן עם מ'ס ר'ל בשר' פ' י'ג'פ' ס'ז שבמכת
 הארצה הכירו עד היום גבול מצרים שער כל מקום שנתן ה'ב' לחסיל וכולם היו
 יודעי' שמגיע גבול מצרי ועל זה נאמר כי כאשר משפט'ד לארץ דק למדו יושבי תבל.
 והיינו כוונת אמונה אומן שעי' החסיל האומן ה' את דבריו להביב בגולות עמים כפי
 האמנות עתו ועמו של יוצר בראשית. ונדע בגוי' ההשגת גבול והחמס שהיו חומסי'
 פחושפים מזה לזה. ולאס'ר ג'כ לפרס' הקוראה הזאת של החסיל על אשר הפלא ה'
 בתפלתו של משה שנווד היום אין הארצה מפסוד בכל גבול מצרי' ואם יפול בא' ויכנס
 בגבול מצרים אינו אנבל בכל גבול מצרים כלום כי נאמנו דברי משה לטעה ולהורגות
 נכדכתב רבינו במי' וע'ס. והיינו כוונת האי קרא על'ז ארוממד אורה סמך כי עשית
 פלא לטעה שלא נשא' ארצה א'ככל גבול מצרים וגם עצות מרחוק לעתיד כראמון
 וכל זה לאמת דברי הכביא אשר בכל ביתו באמן הוא. והנה ראיתי למארו' ול ספי'
 הפ' הזה של ה' לקי אתה על התחיה כי כן הפסוקי' הקורמי' לו בכנראה הקי' יתפרסם
 עליה ויבא על כון וענינו של החסיל זה ע'ס הקבלה האמיתית שקבלו ר'ל מהפלא
 העצום שבעשה בארצה שממנו מלחו ממצרי' חבינת הרבה עד אין מספר והפלא ה'ב'
 לעשות פלא להשא'ר אפי' א'מ' אש'ר א'כ שעל הבס הזה בא החסיל להודות לפניו ית'
 ולהקדים כלב כל חס' לב שורש בטחון תחיות המתים וממנו יראו וישכילו כל יושבי
 תבל וסוכני ארץ לבלתי הרחיק מהם האמונה הזאת להכי קאמר ה' לקי אתה מימים
 קדמונים בטעת בראתי היות לי ללקים כשעלה במחשבתך לחדש מעשה בראשית
 וקייית חייב לרומס ולהודות את סמך אבל עתה בפרט עי' גם זה שהייתני ארוממד
 אורה סמך כי עשית פלא. היינו אף ומהו אף כראמירון אף בות אף בינה וקבי פי'
 בזנה פ'כלק יע'ס. ומשמעו שעי' למר ה'ב' לארס דעת להביט בפלאות תמי' דעים.
 א'נ כי עשית פלא להודות פלאי פלאות גדולתך להחיות אותי ודבר זה הוא מאמון
 למפרע העצות מרחוק הם החסות הגדולות שבראו כברי' העול והאמות והמופתי'
 שמימיקדם קדמתה שזכרו בתחילת התורה שהם אמונה אומן כלומ' אמונה אמיתית
 וקיימת וכוה יתאמת ג'כ אמונת תחיות המתים שאם ואמון כהדוש העולם שבעשה
 יש מאין כ'ס שיתר קרוב להאמין בתחי' המתים שהם להביא מה שכבר היה וכמאמר
 ז' מה ר'לא הנה הנה מה דהוה לא ב'ס. וגם שיש לחונק לחלוק ולומר שלא נשא'ר
 ארצה ארז היינו שרומ הקדים נשא'ר גם את המלומס בחבנות עכ'ז הפסט משמע
 כדברינו להגדיל מעשיו יתברך ולא ירע כמו של רוח קדים זה מכח ההי' אכן טבא
 דמשתעי רב יקודה היכרואה כ'ס' הספינה שהחיה גם צפורים מלומס וגם מעש'בא
 שמת'י דאמ' י'נ'י ה'ס. ואולי שהחיל וכה לבס גדול כזה בוכות הסירה הנפלאה
 הזאת ונעשה רצוני לבלתי היות מאכל לאויביו וגם לזכות לתחיה. גלע'א שהביא

ג"כ טובה לעולם לפרסם גדולתנו של מקום ולהשריש אמנות התחייה כדאמרך
 ורב חילה דהיא סורתא בדאמרינן בזוהר פ"ח שתח"ל ואמר ה'אקי אתה ארומך
 אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמנ' אומן כמה אית לון לבני נשא לאסתכלא
 ביקרא דקב"ה ולשכחא ביקריה בגון דכל מאן דידע לשכחא למחריה בדקא יאות קב"ה
 עביר ליה רעוניה ולע"א דאסגי ברבאן לעילא ותתא ועל דא מאן דידע לשכחא ליה
 למחריה ולחדא שמיא חביב הוא לעילא וחמוד לתתא וקב"ה משתבח ביקריה ועליה
 כתי' ויאמ' לי עבדו אתה יש' אשר כך אתפאר והכי פירושו של מקרא על כי קראתוך
 בסם ה' אקי וארומך אודה שמך גם אתה הפלית לעשות דמוני ועוד להביא העצות
 מרחוק הסבולות הנבוא' שנתבכאו על ויעורו הגאולה והוסף עוד המאמר מאן
 דידע לייחדא שמיא וכו' היחוד הזה הוא על יסוד השתי שנות ה' אקי כי הוא היחוד
 הגמור כדכתיב ה' הוא האקים והזוכה ליחוד הזה חביב הוא לעילא וחמוד לתתא
 בפקא ליה מאמנה אומן סרנונו בעה"ז ובע"ב ע"ד דאמרינן אמן ואמן אמן בעה"ז ואמן
 לע"ב נא ופלא בעיני הקורא אם על כריה ספלה כזאת הפליא הקב"ה להשריש
 אמנות תחיית המתים כדאמרך כי כן ראינו לטובה אות ומופת לזה גם בצשרדע
 ותולעת המשי כדדרש מר אבא זל וככל ה"ה עושה שליחותו כי כל פעל למענהו :

סרסור אומר הטוב והמטיב **גירסת** הרב ר' זשה מטוראני זל
 למטיב : לא נעשית סרסור למיבא

את הכריה הזא' בפרקו והואיל וגרסתנו
 הביאה בתוך הבא' אף אני אומר כי תם אני ולא ארע מהו הסרסור' הל' זומה טיבנו והנה
 ע"כ דריבין אנו לומ' ממה שהודיענו בשמונה סה"א ברית המתמצעת עם חבירותיה
 באזהר הנאה שמביאה מוז' לנו וגם עליה תעבו' שכר הנאת מה ולכן היא משורר' כה"ג
 מוסס דקילין דעל כל טובה שיש לנו לאדם מלאחרי הנאה בה אומ' ברוך הטוב והמטיב
 בדאמרינן ב' הרואה קצרו של דבר על שלנו ושל חברו אומ' ברוך הטוב והמטיב הנה
 א"כ הסרסור הזה עי' פעולותיו כדאמרך מסבח ליעזר בראשית ומספר הנאה שמקבל
 לעצמו באומרו הטוב והנאת חבריו באומרו והמטיב ומוסף ג"כ למטיב כי כל הטובות
 שרשן ועקרן מהמטיב לכל כ"ה ועל האמת לוי' ית' ויוחס עבוינו של הפרסו' הזה כפי
 הבחינה הראויה אלנו וכבר קדמונו ר"ל במדר' קינות ע"פ דריק הוא ה' כי פיהו מרותי
 פיהו ופוס סרסורו וכתב בעל מתנות כהונה בסוד קדושי' רבה כי זהו פי' ה' ולכן כתי'
 בראשונה דריק הוא ה' ואח"כ פיהו והכוונה נכונה לוי' ית' בסורה זו מעין היא כלותא
 דאמרי בגמרא דבריכות פ"ק דמזלי רחמנא יד' סיכסו רימוי את כעסי ויגלו רחמי
 על מרותי ואתנהו ע"כ בני במדר' ואכנס להם לפני' משורת הרין שהכוונה בו על גודל
 חפנות' להיטיב תמיד באמנעות השלימים וסיוכנו בני העולם לזה כדו' סיתן ויחזור
 ביתן וכמו שהאריך הרב אבירדה זל בספר' מאמר א' כלל ג' פ"ב יע"ש והיינו הכוונה
 בשירה זו הטוב שהוא הא' ית' טוב לכל וחפץ חסד ומטיב למטיב דרכיו ומיישר
 שורחותיו וזהו גלוי חפצו ורצונו המיוחס לוי' להינה ותפלה באומר ואם באנו להבין

פרקי שירה פד' שירת הסרסור שפתי רננות

השירה הזאת דרך רמז באמר כי הסרסור הזה הוא משל א לב האדם שהוא הסרסור
הגדול שבקרב איש ולב עיווק שגם בו הן אמת שהעין רואה עכו החומר והתאווה היא
בלב וכל הדברים תלויים בו להיותו מלך באבריו ועל פי יצאו ועל פי יבואו וכל
דבריו רכרו כולם כי הוא לבדו יחיה בעליו כדכתי' מכל משמר נצור לבך כי ממנו
תוצאות חיים ויעניין מזה מתוק מדבש כרמזי אבות שלי על מסנת עשרה שיושבו
ועוסקין בתורה וכו' וכאשר לבנו של אדם לב טוב כדא לו אקים אז הטוב שהוא הא
ית' כדכתי' טוב ה' לבל על ידו מטיב לאחרים פנהים ממנו כל העולם על שמכרעים
לכף זכות וגם למטוב שהוא האד' עצמו שנודם הקטנה כדארמז שגם עליו ינמו ברכו
לראש דרוי והנה לרוז מאמר בפלא בזה בבר פ' ח' ע"פ נעשה אדם אמרו סס במר
פולך ר' אמי אמר בלבו נמלך משל למלך שבה שלטון עו' ארריכל ראה אותה ולא
עדיבה לו על מי יש לו להתרעם לא על הארריכל אתמהא הו' ויתעצב א לבנו אר'
אמי משל למלך שעשה לו סחורה עו' הסרסור והססור על מי יש לו להתרעם לא על
הסרסור אתמהא הו' ויתעצב א לבו והנה ראינו להתרשם הלנו זל סנותו בו רמז נכון
על מעלת האדם מצד השכל האקי סנו שעב נקרא עולם קטן וזהו אמרו בלבו נמלך
משל וכו' כי הארריכל היא הנפש האנושית ולהיותה מושפעת מאת ה' נקראת לבו
של ה' הולא ויתעצב א לבו כי כל תקלונה היתה ממנו נד' אמי סבר שלא על השכל
היה יוצא האנושי שבאדם נקד' עולם קטן אלא מצד השכל הנקנה שהוא בא לו מאת ה' מן
השמים והוא זר וחזוני אלנו כמו הסרסור שהוא חזוני מהסורה כי לא היה רק כרו
להיו' אמעו בין הסועל והמתפעל וזהו יתחלף שכל האד' מהשכל עליון שהשכל עליון
אינו כח בגוף והשכל האנושי הוא כח בגוף אכל עפר באמי כי כל א' מהשלקו קללו
הורו במלכות' שהלב הוא העיקר בכל הפעולות הן לטוב הן למושב נד' אמי המשיל
לארריכל שהגו הכבאי כי בן הלב הוא הכונה הבנות מהעולם קטן שהוא האדם והוא
לבדו יחיה בעליו וזהו סוד מאמרו זל ת'ח נק' בנאים שהם במעשיהם הטובים בונים
עולמות שיחור שעושים להוריד טובה וברכה מן העליון לתחתון אמנם אם בנינו של
הלב בנות בעדים שהוא סתירה אז ויתעצב א לבו האי ויתעצב א לבו נלעד שאפשר
לאוקמו שחור א לבו של אדם כרי שלא ליתן שתחון פה למתפקדים ועניינו שסוד
הב' אסנו גרמו על הלב לבו של אדם כי הוא גרמו כניוקין נד' אמי המשיל לסרסור
כסרסור הזה המפתה את האדם לעשות סחורה לקנות ולמכור ולהחליף וכל זמן
שהסרסור הזה הוא איש אמנות רוב ברכו נושא ונותן באמונה ואין בידו מאזני מרמה
לעשוק אהב אז איש על מקומו יבא בשלום כי כל א' נהנה מהשלו וגם הוא הנה שכרו
אתו ופעולתו לסנו באמת במשפט ובדקה ומי לבו גדול ממה שמשלו נתנו לו קרנו
החור על אש ה' סרסור באמן בין המקום ובין ישראל אמונם אס הוא מעין ע"פ דרכו
ואן כונתו אלא להנאת עצמו ואינו מקפיד על נזק חבריו ולסונו לשון רמיה וחורש
דעה על ריעיו היושבים לפטח אתו הנה ענשו הרבה וכל תרעמות של בני אדם
הנשאים ונותני עמו עליו ויקולל בארץ חלקו כי הוא גרמו כניוקין כן הן אמיתתן של
דברי מן הלב לפעולות בני אדם לטוב או למוטב כי הוא המטה כל האבריו לפעול

פעולתם

פעולתם עפ' עצתו והמסל והנמשל מתוקי מרבה ונופת זופי להעיר לבנת בני אדם
 קאי כי ארחה והאי כי ארחה עור באמ' הדרך כלל בסרסו' ה'ה' שהכוונ' בו על כל מי
 שמקבל טובת הנאה מחבריו ועל ידי מי שהיה שיש לו להורג לה' כי טוב זה שהתפל' ג'כ
 על המטי' הוא סנה' ובתכרך לרגלו על הטוב שהטובו לו בסבילו נפק' מנה למקבלי
 צדק ולבנה' מעצבות שמנתי' ארחה' ברכה הנפטרי' לחיו' עול' שיש להם לשבח לארון
 הכל סנתן כלב האנשי' הקם לעצמ' אותה הנדקה והטובה והעצובן ועליה' יסכו סיחס
 לבני נורא עלי' לה על בני אדם כדי שלא יהיו כספוי טוב' לא למקנול' לכריות ויעויו'
 מכל זה באורך בס' מעבר יבק' מאמר שפתי רננות פ' כ"א וכב' וההערה האחת יתשמ'
 ג'כ א הכהנים הנגסים אלק' לשדת בקדש להוריד השפע מלמעלה למטה וכן אל
 השלוחי בצור העומדים לבקש תפלה ותחנינים על עמ' יס' ועל ההיקשה זה כל אים
 נאים לפי מדרגתו שהוא מתמצע להטיב לבדיו והמקבל הנאה מהם או במילי דעלמא
 או במילי דשמייא שפתי רננות יהלל פי' לא ית' כלל על כל הטובה הנאה לחבריו
 ולעצמו כי כזה יגרוס סננווי ההספגו' יעמדו שתוח' לרונתה להרית רוב טוב' ושוכע
 שמחות על הכלל ועל הפרט נעיומו' בימינו נח נאי' לאו דמסתפינא אמיןא דמסמעו'
 האי שירתא קרימי הטוב שהוא האים הפועל הטוב ונאמ' ל' אחרים שנהנים ממנו
 ובזכותו כדלעיל וגם כי למטיב עצמו שהוא הא ית' המטיב לכל' שספעולת הטוב
 של הנדיק מוסף כח כגורה של מעלה בסוד באקי' נעשה חיל' זה הטוב יבפר בעד'

פרק חמישי

<p>עורב אומר מיבין לעורב צדו כי ילדו א אל וישעו יתעו לבלי אובל' נורא לבהמה לחמה לבני עורב אשר יקראו קול קורא במדבר פנו דרך יי ישרו בערבה מסילה לאקינו</p>	<p>הנה העור' בשם זה יקרא ומשמעו בהרבה פנים או יתפרס לסון ערוב כמון ויתערבו בגוים וגם ערב רב עלה אתם או לסון חשיכה כמו הנה נא אחסה היום לערוב וכן ערבה כל שמחה וכבה ארז' כחולין שמורות כעורב מכאן לעורב שהוא שמור וכתוב את כל עורב למינו זה עורב שמור באמרו במי אים תמצא עורב כולו לכן תמצא כשרה בגסים וסחרותו זה על</p>
--	---

סקלקל בחיכה ועל כ'א' מוטנה מן הכריות כדאמרי' בירוש' דתעניות עור' יתפרס
 עורב מנחת פאת העורב כמו למען ידעו ממזרח שמש וממערבה וגם הוא לסון
 הטובה והכשר כמו וערבה לה מנחת יהודה יערב עליו סיחי ב' קולך ערב או יהיה
 לסון ערבות כי עבדך ערב את הנער בני אים ערבת לרעד' ולכול' ים טעם לדבר
 בסור' זאת והכי' נק' שמו עור' מלסון ערוב על כי הוא חוסר את בת זוגו שנתערבה
 עמינים אחרים על' הוא ערוב את גולתו ועל ענין זה אתו ספיר' בני קראי מי
 יכת'

פרקי שירה פד שירת העורב שפתו רננות

ופיו לעורב צדו עד שיסמור וינצור את מינו שלח ימות ברעב כיוצאיו א' וישועה
 להעדר מזונותם ויזעקו אה' דרך משל לתת הכלם איהם בעתם כיוצא להם וזלתו
 סימניא איהם ספוקם אחרי אשר יולדיו עזבו ושוכאי אותם משעת לידתן אם מפני
 היות נזנתם לבנה בראשיתם ויחשוב מפני זה שאיני בניו או מפני טבעו שאין לו זאת
 האהבה דמיונית וטבעית לבניו כדכתב רלבג זל ומעין זה בניו כו' הפ' רבותן לבהמה
 לחמה לבני עורב אשר יקראו ו' ולערך לומר דקאי בהמה על הכלב אתמר ואתיא
 כו' מאיר סוף פ"ח דכלאי דמי' מין בהמ' הוא וטעמא דמלתא משום דכלב בגמטריא
 בהמה וקאי איתא בתוספתא פ' השותפים בהוא עובדא דיונתן בן עמרם שאמר לר'
 פרסני ככלב וכעורב ויהיונו כוונת הכתוב נותן לבהמ' שהוא הכלב לחמה שאין לך
 בבהמות שמוזנותיו לחם כמו הכלב וכדתנן עוסת הכלבים וכו' ומפני שמוזנותיו
 קשי' על בעליו לפיכך הקב"ה משהם מוזנותיו במעשי ג' ימים וכן תנן פ"א דאהלות על
 הכלב שאכל בשר המת וכו' וזמנה תשהה במעיו ג' ימי מענת לעת וכן לכרי עורב
 אשר יקראו שלהותנו אכזרי על בניו מזמין להם הבה ויתנסיק מתוך זמנתן ואוכלים
 ומסיים האי שירתא בקרא דקול קורא במדבר וגו' ולבניו שהשתחוית ית' הרי היא גלויה
 חזר מה שראינו שמוזין מוזן לבני עורב אשר יקראו אפי' במדבר שהוא מקום שום
 התם נמי יש קריאה לכל לחזות בנועם ה' ולפנות מהרהבי ופטי כוכ ולבטוח בסם ה'
 ולישען באקינו זה קיינונו לנו שהוא דרך כבוד ומסילה ישרה לדעת כי ה' הוא עושה כל
 ואשר נמי לפרש האי מי יוכן לעורב צדו שרצונו לומר מי יוכן לעורב היינו הזכות
 שמוכן לעורב פרנסתו הוא צדו ומגזרת ספוק כמו צדוה שלח להם לשובע הוא הג'ח
 שבמל' ע' אהו כדכתוב ואת העורבים צויתי לכלכלך וגו' וקרא דקא מצח בשירתו
 קול קורא במדבר פנו דרך ה' ובעל פ' מעשיו שאמר עזבו דל' בתבחימו ובמדבר
 דנה פ' לב שהלחם והבשר שהיו מביאים העורבים לאהו משלחנו של יחושפט היו
 מביאים לו שלח היו רוצים ליכנס בביתו של אחאב להוציא משלחנו של אותו רשע
 כלום מפני שהיתה ביתו של אותו רשע מלאה עז' להבי נאה לו לומר פנו דרך ה' ישרו
 בערבתה מסילה לאקינו והנה מצינו לעורב שהוא למוד על ג'ח כי בן בתחילת
 ברייתו של עז' למד דעת את אהיה לקבור מתו כדאית' בפרקי רא' כיון שהרגו קין
 להכל אחיו היה אדם ועזרו יושבים ובניו וזאת אכלו עליו ולא היו יורעו מה לעשות
 בו יבא עורב א' והמות את רעהו וחסר בארץ לעיניהם וקברו אמ' אדם כעורב הזה לא
 נעשה נאל את נבלתו של הכל וחסר בארץ וטמנה ושלם הבה סכר טוב לעורב' בעהו
 ומה סכר נתן להם כשהם מולדו את בנייהם ורואים אותן לבני בורח' להם כסבורים
 שהם בני נחם והבה נותן מוזנב לחקר שחאמר מי יוכן לעורב צדו ולע"ה קוראים
 ליתן יצור על הארץ והבה עונה אותן סנא' לבני עורב אשר יקראו הנה מתוך דבריהם
 זל נשכיל לתמיד הדולה עברה לסמה שע' שכונת העורב היתה ללמוד דרך הג'ח
 לקבור מתים לחת' דרקה תחשב לו מה שהרג את חבריו ועדין צריכי' לנו למודעי
 גואי קאמרו דבן כסברי' אים את בניהם לבנים כסבורי' שהם בני נחם אמר העורב
 הזה דרכו להיות קנאי על זנתו כדארזל ע"פ וישלח את העורב ויא' וצא ושוב שקפא
 לבת

שפתו רננות פרקי שירה פ"ה שירת העורב קמא

לכח על זנתו ועל כי ידע העורב שהנחש בא על חוה והטיל בה זוקמא עכ כסרנאה
 את בניו לבנים כסכור שהם בניו של נחש ולקה נדרעת כסלג . והאי רקאמ' קוראים
 ליתן מטור על הארץ והכה עונה אותן וכו' אפשר שכוננו להא דארזל כב' ר' בשעה שסלח
 פח את העורב ויצא יצא נסוב וגו' אמרי' התם אל הנה קבלהו שעתיד העולם להנטרד
 לו אל איתו' אל עד יבשת המי' עתיד דרוק א' לעמו ולביט את העול' ההד' והעורבים
 מביאים לו לחם ובשר וגו' . כלומ' בעד יבשת המים אז ינטרד להספיק מזונות לאהו
 (מלכר מאי דאמרו דרסי' רשומות שמלת יבשת אינון אותיו' תשבו) . אמר' אס כוונתם
 זל על איתו כלחור הל' ז' ונטרד דרוק אחד חליו . וגם כי דרוק יסור עולם עכוז מצינו
 למימר שגם בזכות העורבים בעד הגח' שהיו עוסי' לאהו נתן הנה מטור על פני ארץ
 והיונו הא דפרקי' ר'א דאמרי' שקורא' ליתן מטור על פני ארץ וכו' שרמוזו על הזמן ההוא
 שהגיד הנה מראשית במה שזכו עם אר' הר' אחרית מה שזכנו בימיו אהו . והנה לרז'ז
 מאמר בשלח בענין העורב הובא בויקר' פ' יט' וזל' ר' יוסי הוה עסקן חמא חד עורב
 עבדו קן עבדו ביעין עבדו אפרוחין כסכנינון ויהינינון בקדרה חרתא וחסע באפיהון
 ג' וימין בתר תלתא וימין פתח באפיהון למידע מה אינון עבדיון אשכח ויתהון דעבדיון
 נראה ונראה עבד' ויתוסי' והונו פרחין לעיל מנהון ואלכלין להון קרא עליהון הרין קרא
 מי יכין לעורב צירי . העורב הזה כסמו כן הוא מוסר השכל לאדם הנבחר בחלק
 הערב אשר בעה'ז ור'אסי' שהיה עסקן להבין אחרית דבר מראשיתו הטוב לראות כי
 האדם הזה שעורבים עליו הנבואות גופניות הנה הוא חושב לשים בשלע קינו עבדו
 ביעין עבדו אפרוחין אבל מעשו אינם שלמים כאפרוח זה שלח נתפתחו עיניו .
 וכבר ארזל מה בדים דרוכים לאדם אף אפרוחים דרוכין לאדם . ובתקונים נמי אמרו
 פי' האפרוחי' הם פרחי' שאינם במד' פרו והנמשל הוא על זה שלח השתדל להסלי' חוקו
 כמעשיו . ומה שאמ' בטל' והניחן בקדרה חדשה הוא רמוז לקבר ששם יונבל . והמשילו
 לקדרה על שם הכתוב ביחזקא שפנת הסיר שפנת ומועין נמי דארזל בשלה קדרה על
 כיפא וילה לקדרה בשל כיפא על הקדרה וילה לקדרה . והני תלתא וימין דבתר
 הכי פתח באפיהון ואשכח ויתהון דעבדיון נראה . הוא מליצה להא דאמור' רבנן פ' שט'
 אז לני אמ' רב פפי' א' יהושע לאחר ג' ימים כריסו נבקעת ונופלת לו על פניו ואומר
 לו טוב מה שנתת בי והיתוסי' המתהו' הוא רמוז למלאכי חבלה דנפרעי' מן האדם
 מרעתו ושלח מרעתו סכן היתוס מוכן לכך בעובדא רטוטוס שחיק טמיה שנפרע
 ממנו יוצר הכל בה עי' יתוס כדאיתא באגדה פ' הנזקי' והיונו הכוונה דפרחין לעיל
 מנהון ואלכלין להון כי הלסון צריך הכרע אס האפרוחים אלכלין ליתוסי' או היתוסי'ן
 האפרוחין וקרא עליהון הרין קרא מי יכין לעורב צירי והאי צירי מגזרת הגז
 ציר עד' עונותיו ילכדונו את הרשע כלומר מי יכין לזה שהלך אחר הערב נתאות
 לכזו צירי דהיונו פח וקפסי' ברשת זו טמן להתם פסע ולכפרת רשע . אינ' אפשר
 לאוקמוי' האי עובדא על תקונו של אדם כדנפקא לן מקרא רהן כל אלה יפעל א'
 פעמיים שלש עם גבר . והרין ר'אסי' הוה עסקן כלומר מסתכל בענין זה של אדם
 אשר בעורבו חי בעה'ז וערב עליו סיחו הנבואות הנה'ז ועבדו קן בדורה נאה עבדו

שפתי רננות המתלבשת בשיר האומה אשר הם בגלות פס כראמרן משמיהו דרבנן
 קטשי כפי שירת הוינה וזה על כי אין להם אוכל וספע מדרך איה בפרטות ומוספת
 מעין זה בס' נותן לבהמה לחמה לבני עור' אשר יקראו וק'ל למסכילי' כי אין להעלות
 על שפר דברים הנובעי' לכבודו של מקום ובקרא רקול קורא במדבר הענין בו הוא
 כי להיות' מספרת ניין וירושלם היא תיוד ג'כ מנחמת את נביה בגלות נשכח ניין לא
 ימוט ובטחו על ה' ועל משיחו וכרוא קרו בחיל איהם שיטבו א'ה' כדכתיב טובו אלי
 פאסובה א'ס ולקבי קאמרא קול קורא במדבר ארץ העמים אשר הם כל בית ישראל פנו
 דרך ה' ישנו בערבה כלומ' כשכינה עזמה הנק' כן כשכייטבו מעשה וייסירו דרכיהם
 היא והם יוכו סקרא סמו של מקום עליהם ולומר לקינו כי כל עוד סאין ישראל עושים
 רנונו של מקום האם והבני' משולחים מהיכלו של מלך היא לא אשתו והוא לא אישה
 והבנים בני זנוני' כנודע - אך כהנות ה' דרכיהם אז יקרא סמו ית' עליהם והם יקראו
 בסמו של מלך ורי כזה הערה - ואם נפרסהו מלסין הטבה והכשר יהיה שתרונו על
 התורה כרארול עיובים עלי דברו ודורס ובתורה כמו כתיב ומתוקים מרוב ונופת
 צופ' ומכריכותו עליה והעורב בא לקינו את דברו תורתך בפניו וכו' וכבר קדמונו
 רז"ל בהקד' פ' יט ובמדרש חוית פ' ראשו כתם פז וגו' ודרשו שמורות כעורב או קוני
 האותיות דברי ר"א רי אומר תלת לים בניי הם מתקיימות בניי שושחר ומעריב בהן
 א"ר שמואל בר אמי דת' דריכוס השחרה והערבה סנ' מייכין לעורב זידו למוד מאלהו
 עו' שהשחר והעריב כתורה לא זונתי לו עורבים סנ' והעורבים מכירי' לו לחם ובשר
 וגו' מהיכן היו מכירין לו משלחנו של יתוספט א"ר שמואל בר אמי דת' דריכוס השחרה
 והערבה כפרנסה מניין מייכין לעורב זידו כך אם אין ארס נעשה אכזרי על נוספ ועל
 בניו ועל ביתו כעורב הזה אינו זוכה לדת - ובס' עושן עושן בניי אמרו א"ר חסדא
 אמרמר עוקא מלמד שיש לדרוש על כל קנן וקנן תילית לים של הלכות שמורות
 כעורב בניי אתה מוצא סתרי תורה בניי שמשכי ומעריב עליהם בבית המדרש רבה
 אמר בניי שמשחר פניו עליהם כעורב רבא אמר בניי שמשים עיניו אכזרי על בניו
 כעורב כי הא דרב אר"ב בר מתנה הוה קא חזיל לבי רב אמרה ליה דכיתתו ינוקי מאי
 אעביד לתו אל' איבא קורמי באגמא - ער"ז יתפרשו לו הכתובים הרומה לקבל עליו
 עול תורה עריב עליו סיחה שהיא טרבו למתוק ויעביר ממונו עול הבני' שהיה אכזרי
 עליהם כראמרן ויבטח פסם לקינו סכסס שמכין מזון לבני עורב אשר יקראו כן יזמון
 פרינסתו ופרינסת בניו ומכירי' אכזר ממונו בהם והיונו משמעות מייכין לעורב זידו כי
 ילדיו א' אישועו ותענו לבלי אוכל והקב"ה מזמון איהם היתוסים ונכנסים לתוך פיהם
 הלא ור' העשתה זאת וכמו קן לא יבצר ממונה לה כשיעכשם בני הלומדים תורה
 אם רעובים צמאי' נכסס - וקרא רננות לבהמה לחמה קול'ך דהתורה נתונה במתנה
 למי שמשים עיניו כהמתה לבלתי לבת אחרי הנאות היתה כרארול פ' כיצד מעברין
 חיתך ישנו בה תכין בטובתך לעני' אק' אמר רב הובא אם משיס ארס עניו כחיה זו
 שורסת ואוכלת ואמרי לה שמשחת ואוכלת תלמונו מתקיים זידו ואם לאו אין
 תלמונו מתקיים זידו והיונו כוננת הפ' שהיה נותן במתנה לאו בני ארס שמשים

פרקי שירה פד שירת העורב שפתי רננות

עצמן כבהמה נחיה כמדובר לחמה שהיא התורה דכתוב בה לבו לחמו בלחמי וקרי
 לה לחמה בכנוי עד דרזול עם כי אם בתורת ה' חסנו ובתורתו אמר רבא בתמילה
 פק' על שמו של הבה שנ' בתורת ה' חסנו ולבסוף נק' על שמו שנא' ובתורתו יהגה וגם
 ללא הבני עורב שמוימין עצמן כעורב הזה שהוא אכזרי ומסחורים פניהם על התורה
 ומסחורים ומעריבו' עליהם כב' אשר יקראו בתורה ואינם מניחים חיו עולם בשביל
 חיו שעה . קול קורא במדבר עניינו שקולו של הבה קול לו קול לוי למי שמש' עצמו
 במדבר הפקר לכל והאי קול אפשר שרומז לתורה שבע"פ שקול דברים בלבד שמענו
 ולא ניתנו ליכתב פנו דרך ה' אשר מתוכה האד' לומר ללכת בדרכי ה' ולפנות א' ונרנו
 ישרו בערבה רננו שמוישר האדם ללכת בדרכי ה' אם חשוכה לו במעשיו והאי ערבה
 הוא מלשון חשיכה או אולי יהיה מלשון ערבה כל שמחה שלמי שערבה לו כל שמחה
 התורה מיישרתו ומשמחתו שהם משמחי לב לעלות במסילה לאקינו דבק עמו . אז
 ותבאר עם מאמ' הנה' פ' זאתחנן כי התשובה העתידה תהיה ע' התורה . וכן ברמ' פי'
 עם עני נרוכב על חמור שהוא כי בזכות התורה יבא משיח דקנו כד' יא ישכר חמור
 גרם ורזל נמי אמרו שבאשר ישרא' ותעסקו במשנה תבא הגאולה כדכתוב גם כי יתנו
 בגוי' עתה אקבצם להבי קאמ' שבזכות הקול קורא במדבר המכריז ואומ' על עלבונה
 של תורה שעי' יבא החירות ונמר התשובה העתידה שתסירו כל מכשול עון וזהו פנו
 דרך ה' שתפנו לו דרך והכנה לבא לבאול אתכם ולא יהיה עוד מכשול העונות
 מעכב . ואף לאשר אין להם זכות שהם רומים לערבה עב' ע' התורה הישרה ישרו
 מוסילה לאקינו לעמוד לב המלך הקרוש למהר לבא במסיל' הקרא וקרוכ לזה פי' הרב
 אשד' ז' . ואם באנו לפרשו מלשון ערבות ותבאר עם מאמרו ז' בפסוקתא ר' מאיר
 אומר בשעה שעמדו יע' על הר סיני א"ל הבה הביאו ערבים שאתם מסמרים התורה
 ואני נתנה לכם א"ל אבותינו ערבים אותנו א"ל אבותיכם יש לי עליהם אברהם על
 שאמר במה ארע יחבק על שאהב את עשו יעקב על שאמר נסתרה דרכי א"ל בנינו
 עורבים אותנו א"ל הם הם ערבים טובים שמי' עוללו' ויונקו יסדת עון ואין עון אלא
 תורה סב' ה' עון לעמו יתן וגו' ועד' ונאו כמין חומר משמעות או הפסוקים כאן הבה
 או התורה עצמה מכריז' א בני אדם לענורם מסנת אולתם שיעסקו בתורה ואומרים
 מי וכו' לעורב לערב הזה דאמין חירו היינו הבנתו כדי שיתקיימו ולא ישרע מהם
 כדכתיב ותשכח תורת אקיד אשכח כבוד גם אני וקא מפרש ואזיל כי וריו א' א יסענו
 כי הילדים הללו אשר אין בהם חטא ועון ישועו א' ה' על החמס אשר מביע איהם מנר
 אבותיהם והיינו יתנו לבלי אוכל כלומר הנה הם תועים ואבירים מבלי שלא ימצא
 אוכל התורה כפי אבותיהם . וקלא קורא בחיל בקרא נמי רננתן לבהמה לחמה לבני
 עורב אשר יקראו משמעו יתבאר נמי עם מאמרו ז' על פ' ארם ובהמ' תושביה' כעובדא
 דאסנדרוס מוקדון כשהלך לבני מלכא קרא לבתר הרי חסד הובא בווקר וברוס'
 פ' א' וניאית ומשיק התם א"ל מוטרא נחית לבון שמשא רנח עליכון ובעירא דקיק
 אית בביון א"ל הן א"ל תיפח רנחיה דההוא גברא לאו בזכותון שמשא רנח ומוטרא
 נחית עליכון אלא בזכות דבעירא דכתוב ארם ובהמה תושביה' ארם בזכות בהמה .

וכיוצא בזה אמרו בשחיטת חולין אדם ובהמה תושיע ה' אמר רב יהודה אלן בני ארס
סקה ערומים בדעת ומסימים עממן כבהמה ופירשו ערומים בדעת כאר'הר ומסימים
עממן כבהמה סקה דכאי רומי וכהכי יתפרש כוננת הפ' נותן לבהמה לחמה לבני
עורב אשר יקראו כלומר הבה' נותן בעד זכות הבהמה כההוא דאסנדרוס נוקרון
או בזכות אל הדכאי רומי המסימו עממן כבהמה מוננותן של בריות וגם בזכות אל הבני
הערכים אשר יקראו א' ומפיהם יסד עוזה של תורה א' ח' הרצון על הכל פיהם של
אל התינוקות שאין בהם חטא שהעולם מתקיים בזכותם קול קורא במדבר פנו דרך ה'
וגו' חולי בא להזהיר שצריך האדם ללמוד תורה בטק' כדארז'ל ישא אשה ואח' ולמוד
תורה וזהו פנו דרך ה' לשכון יה אקיס בתוכפס ישרו בערבה מטילה לאקינז והאי
במדבר ערבה הוא הערה א' הלמוד תורה שצריך שיסיס עצמו במדבר וערבה דהיינו
השפלות והענוה כמו שאמרה תורה תן חלקי בשכט של עוני שאם עשירי' יתעסקו כי
יהיו מתגאים אבל כשהם עניים הם מתעסקים בו כו' כדארז'ל ע'פ תכין בטובתך לעני
אקיס . הנה כל אה הערות יקרנות לבני עורב אשר יקראו בספר תורת אקיס :

נשר אומר ואתה יי אקיס
הנה שמו של הנשר הזה מורה על
צבאות אקיו ישראל הקיצה
לפקוד כל הגוים א תחז כל
בוגדי און סלה :

דסנה דרוין זוג בא מרקת ותפסן נשר נפי' בו עיכנן המולך כינשר הוא מולך כדכתיב
הנשר הגדול ואית דמפרשי תפסן נשר שעוכנן המט' הנוס' מן השמי' ולהכי אפש' שיקר'
בס נשר לפי שמגביה לעוף השמים וכדירדתי נראה בנושר מן השמים והוא מלסונ
ימנה פ' דעלום שהגביה נושרת עליהן והוזה להן לזבל ולפי שכל זדי' וכל עושי' רשעה
שתו בשמים פיהם כדכתיב ומולין לזר עלאה ומלל לכן מדמין עצמן כנשר יעוף
השמים . אמנם כשפתאום ובא אירס ינשרו מלמעלה ויושלכו מרום רקיעא לבירא
עמוקא כדכתיב אס תגביה כנשר ואס בין ככבים שים קנך משס אנרידך נאס ה' וכן
כתיב עי' ורמיה הנה כנשר יעלה ויראה יפרוש כנפיו על בגרה ולהכי אחי האי נשר
ומעורר עליהן את הדון כדאמרי' אינסי מניה וביה אבא לחיל ביה נרגא והכי קאמר
נאתה ה' אקיס צבאות אקיו ישראל כלומר הגם כי אתה ה' אקיו צבאות מעלה עב' ויחדת
לאקנתך על ישראל סבא כדכתי' ויקרא לנו א' אקיוס' הקיצה לפקוד כל הגוים רננוני ע'ד
עגרה למה תישן ה' וגו' כי עד עכשו מצד עונותיהם של ישראל כי הבה רומה לחים
בדהם כבטור לא יוכל להושיע וכאשר תושיע לנו וימוני אז נאמר ויקן כישן ה' וגו' ויד
צדיו אחור וגו' וזהו הקיצה לפקוד כל הגוים וכן ארז'ל לפי שנע'הו הבה' עושה עצמו
ישן למה שאין הדון נותן סוגלו סנ' ויקן כישן ה' . אבל ל' כ' הבה' נוער עליהם סנ'
הקיצה לפקוד כל הגוים באנתה שעה א תמון כל בוגדי און סלה . הנה סוד סיח חזל

פרקי שירה פיה שירת הנשר שפתירנות

הוא לא להגוריענו כי השינה הנאמרת לפני ות' אינה אלא ההסתרת פני שמור עונותינו
 הכתיב ואכבי הסת' אסתיר פני וזהו למה שאין הדין נותן סיגלו שני ויקן כישן ה' כלומר
 הבה לעולם הוא בהקצף כי אין שינה לפני כשא כבודו חז' אלא שעושה עצמו כישן מטר
 ההסתר פנים כדלעיל' אבל ל' הבה נוער עליהם ש' הקינה לסקוד כל הגוים והאי
 הקינה אולי ותפרסם לטון קוצץ להכרות ולסקוד כל הגוים ובאותה שעה א תחון כל
 בוגרו און סלה . ועדן צדיקי' אנו למודעי מה הוסיפו חז' באומרם באותה שעה א
 תחון כל בוגרו און סלה . אלא הכוונה לער הוא דקרא הכי ומצדד ספקוד ה' תחילה
 על אותם שהם על כל הגוים היינו על השמים סלהם שבמרו' שמדתנו ית' כן שבתחלה
 וסקוד על כגא המרום במרום ובאותה שעה שיפרע מן השמים באומר חז' א תחון כל
 בוגרו און סלה שהם מלכי הארמה בארמה סקוים בהם נד' צדיו אחר חרפת עולם
 בתן למו שמשמעו לפער מבזון לעניינו נד' צדיו אחר כלומ' סיבה צדיו שהם האונו'
 עכום אחר היינו לחמד שפרע משריהם של מעלה ואלו חרפת עול' יתן להם עוד אית
 לן לאוקמי הדין קרא שהוא התעוררות הרחמים שמעורר הנשר הזה על ערת ישראל
 שכיוי' צדיקו ממזרים וראנו בשלאת נירחם עוד עלינו ונן בעדינו וילחום את
 מלחונותינו ויפה כמו של הנשר הזה להתעורר על ככה אחריו אשר בשאת יש' ממזרים
 כתיב ואשא ארצם על כנסי בשמים וארז' מה בשפת הנשר הזה מכל העופות כולן
 שכל העופות כולן נותנין את ביהן בין רגליה' משני' סקן מתייראים מעוף אחר שהוא
 פורח על גבו אבל הנשר הזה אינו מתיירא אלא מן האדם זה כלבר שמא יזיק בו אדם
 חז' אמר מוטב שיכנס בו החץ ולא כבתי משל' לא' שהיה מהלך ברדך וקיה בנו מהלך
 לפניו באו לשטים לשבתו בטלנו מלפניו וכצנו לאחריו בא זאב לטלו בטלנו מלאחריו
 וכצנו לפניו לפני' לפניו זאב לאחריו בטלנו וכתנו על כתפיו ס' וכמדבר אשר בשאך
 ה' אקד' כווננו חז' בעליהם על מה שהיו ישר כוונתם ממזרי' בחקא דמטרונותא
 אחריו אשר בתלפנו וצא מכל כחות האומא' ריב' א' ללש' וצא' ויהיו עומא' דואשא
 ארצם על כנסי בשמים ויעוין כספר וגם בהם' שערי אורה דק' ט' כופת מתוק . וכבר
 המ' לו חז' במדרש הובא בילקוט ע"פ כנסר יעיר קינו הרבה עניינים שהתנהג הבה
 עם יש' א' כמו הנשר עם בניו ועם' . והחס יבין מדעתנו . ויש לנו מאמר בשלא בזה
 בויק' פ' אחרי מות הובא בילקוט ע"פ אש על פד' ובה' נשר וז' אמר הבה לזיב אש
 על פד' ובה' נשר אש על מיימד פומך היותו משרה שכינתו על גבי הארון כשם
 ששכינתו ע' אהרן ועל מיימד פומך היותו מולק שכינתו מעל גבי הארון שלע' יסבון
 בית לבון זה מקדש ראשון על סך שלע' ומצורה זה מקדש שני ועם וברכינו בחיו' פ' אחרי
 מונ' יחמע חסד ורחם לקח . והנה אמרם זל' שכל העופות כולן נותנים בניהם בין
 רגליהם אולי' כוננת' על שרי' א"ה שכל א' מופיע לאומה שלו בין רגליו והוא כנוי למה
 שנת' ד' ר' ונתן מן הדין שמתג' עליהן במרום על אשר מהלך הבה אשו לעוברי
 רצונו והוא היראה מעוף אחר שהוא פורח על גבו . אבל הנשר היה אינו מתיירא אלא
 מן האדם זה כלבר אמר האר' כליל' הוא שכן הוא ית' חז' האר' הוא האדם ענמו
 שספק' ל' את מנעמי' מתים ס' שח' בגורה של מעל' בסוד נר' ודרך תמי' ולכן מתיירא

שמה וזרזנו בו אדם חץ שהוא הקטרונו שגשג' היחזק כשעולה ומשטין אחריו אשר הסית
את האדם מדרך הטובה ומא' כמתלהלה וורה חיצים זקיס ומות והשכינה מגנת
בעדיוני וסובלת מאהבה ולא יתכות קיסטא לברה מרוב רחומות גס כי זה גורם לה
אור ממות כראוקמו חכמו האורה . וכדו להמתיק הענין משלנו משל לא' שהיה מקלך
ברדך וכו' שכונתם זל כי נבאת וש' מנצרו רבו כמו רבו המקטרגים עליה' כמאמרם
זל עכ' ויסע מלכך האקיס מגיד הכתוב שהיו ישראל נתונים בדין באתה טעה אם
להנצל אם להאכזר עם המצריים והשכינה קסתה אותם בסתר כנפיה מכל הנדרין עד
ססוף דבר העלתם על כנפיה והיוני ההעלמה על הכתף האומר במאמר וכל זה כדי
להגן בעדם כהא דרזל ע"פ יובא בן מחנה מצרים וכן מחנה ישראל שהיו זורקי בהם
חצים ואכזו בליסטראות והענין מקבל' בעין מה שנ' א תירא אברם אכזי מגן לך ונאמר
מגיני וקח יסעי וזהו כוננת הפ' ואתה ה' אק' נבאת בכלל אבל בפרט ייחרת אהנתך
על יש' להגן בעד' . הקיזה לפקוד כל הגוי' וכן מלסון קן וחכלית או גס לסון כריתה
וחיתוך כראמון כמו מקצה רגלי' קצות העמים וכדבריו דול לקנות בתהנים כלומר
יביע יובא עת שהיה קן ותכלית וכריתה לא' עכ' שעתיד' הקיזה לפקוד כל הגויים
בכלל שהיו מטרפות סוד אבל על עשו בפרט נאמן' א תחון כל בוגדי חון סלה . שעליו
בתי גס כי יחנן קולו א תאמן בו כי שבע תועבו כלכו כדרדשו דול כדר' ס' יע' .
ונסיפרי נמי דרשו כי שבע תועבות כלכו שהיו בו שם הנה טבא ה' ושבע תועבת
נפשו וגו' וזה כי כן דרכו היה כסל לו לבנוב דעת המקום ודעת הכריות ומינו ראו
וכן עשו ונצאו חלניו כי מכלבא ביטא גורא טבא לה נפיק ר' יוכן האי קרא' עם מ'ס
בס' פ' יתרו שדרך הנשר להיו' ראונו על בניו ואכזרו לאחרי' כן הבה ברחמי על יש'
ובדין לגבי ח' יע' . נאה א"כ לנשר לשורר בהג' והכיקאמר ואתה ה' אק' נבאת אק'
ישראל אשר עליהם תיחרת אקנתך לבעלם ולבשאם כל ימי עולם כי הם בניד בני בחונך
אמונם על ה' עכ'ס סמוך עליהם ועמיד והקיזה לפקוד כל הגויים ולא תחון כל בוגדי
חון סלה כי אינם ראויים לרחמים שכל מי טבא עליהם במידת רחמים לסוף כה לדי
בזיון כמו שאירע לדוד כששלח לעשות חסד עם חנן בן נחש הובא במ'ס' בא' .

והנה כסס שהרום ה' קרן ישראל ונטלם ונשאם על כנפי נשרים כשיצאו ממצרים במדך
בסיחון זה על המלך הרשען שמלך עליהן בי קרו קרנו בככו' הנשרי' הללו כדכתיב
שאלו ויהונתן הנאהבי והנעימים וגו' מנשרים קלנו ומארותי גברו . וגם שלמה שהיה
במילואה של לבנה רכב על הנשר כרארזל ע"פ נאת תרמוד במר' רב הונא ורב ירמיה
בשם רבו וזקח נשר גדול היה לשלמה והיה רוכב עליו ונא' לתרמוד ביום א' וכזוהר
פ' שנחם איתא נמי בשרא' רכרבה הוה אחי' לגבי שלמה מלבא בכל יומא ויומא והוה
שלמה מלבא רכיב על גרסא ואוכל ליה ת' פרס' בשעתא חדא אוכל ליה לתרמוד
במרבר בהרים וכו' יע' וגם את זה לעומת זה מצינו בעיה כירידתן ובשעת פחותתן
סל' יס' כי נהפכו הנשרי' הללו לאויבי' איהם כי בשעת גלותן הביא הכ' עליהן רודפים
קלי' מנשרי' שמים שנ' קל' היו רודפינו מנשרי' שמים וכתיב קלנו מנשרי' מוסיו ובתורה
כתיב ישא' ה' עליך גוי מרחוק מקצה הארץ כאשר ידאה הנשר וכעונדא דטרכיניס

פרקי שירה פה שירת הנשר שפתיו רננות

שחיק טמיה הובא באיכה רבתי ורזים מגולת אמתר וכירוס פ' החליל ומדו הרבר ע
 בהרד בעליה להם לאוני והוא נלחם בס והן הן הנשרי שמים האמור בקרא כאן ואמר
 סרורשינו באו משולחין מנשרי שמי' נוסף ג' כי בהיות ים' נסוגים מדרכיו ט' אז המרה
 העליונה הזאת חסרה ודלה ונספלה והיא כאלו נובלת עליה וכגנה אשר מים אין לה
 ואז היא כליץ סנוסר פירותיו ואז ים' דלים ונספלים כונוי' שלולי' למרפא ולקלם שהרי
 כשאין המרה הזאת וננקת מלמעל' אינה יכולה להניק את ים' ונקרא נשר מלשון אילן
 שמסור את פירותיו כדכת' כל זה יותר מזה בעל ס' שעריו אורה יעם' וכשירא יעשו
 תשוב' ויתקנו הצינורות אזי היא מתחדשת ומתעשרת כדכת' הקמטביע בטוב עריוך
 תתחרס כנשר בעריוכי ואז ירפא ה' את שבר עמו ע' הנשר הזאת עם כל שאר
 מחננותיה הנקראי' נשרי המורכב' ויבנו על ים' וינצו אתם מסבלות ויקוו קרא דכת'
 וקויו ה' יחליפו כח יעלנו אבר כנשרי' לשם ולתפארת ולתהלה לעיני כל העמו' וגדולי'
 הצדוקים שמרמים הצורה ליוצרה דלקו כתי' כנשרים כלומר שיקו דומים כי להרי
 נשרי' ראמון נזו תהיה נעלה ויתורה מכאשר ינצו ממרד' כי להל' נאמר ונשא אתכם
 על כנפי נשרים ער כאשר ישא האומן את היונק ברם הבא יעלנו אבר כנשרים ממש
 ער עתירי' דוקי' שיקראו בשמו של מקום וכאלו רבי' יעב' ירוננו ולא יגענו ולאו
 ויעשו ער האמור כי בהקלה לא ויעף ולא יוגע אין חקר לתבונתו .

אמר המגיה הנה כח הולתי להעיר לב משכילי עם ים' תכמה חילי מעלייתא וסמות קדושים
 דכפי אן כתוב הדר הלזת המבשר וואמר המעלה הגדולה הזאת שיהיו יסדאל ל' כל כח' הרב
 החסד כדו הוואיל ואז יעשו היחודים וכבר תרזל הכל בקווי' והגם שילעתי שלח ידעתי
 דלית בי חכמה והוכלתכו ולא חמיים לשבחין כולהו דעליהון חית לשא ונספא הלכת
 גברותא תהכה וכהכה . אענה ואומר של' ג' מלות ראשונות מהפ' עולים כחם' השם הגדול
 ב' ה' והס' עולים כחם' שהיה דאיהו רחמים גמורי' ר' ת' הג' מלות דאיתו בתריהו עולים
 ל' וכמו כן ר' ת' וס' וקווי' ה' . וכן ר' ת' אבר כנשרים ירוננו דאיהו חסד' וגם אל עולים
 חג' כד' חג' הוא לכל החוסים בו ומורה על חסד' ל' כל היוש המופץ על הקוים הללו אשר
 תמיד חנפים ומחלים אתי יעשו היחודים הכרחיים במלת אבר' שעולה במס' הויה לקיש
 הויה ח' ומקרא מלח' כתיב והבועה בה' חסד' יסובבהו של' ת' מלות עולים כחם' השם
 הגדול ויבא על ככון פשטיה דקרא שהצדוקים הללו הם ענאם יהיו סיבה שיעשו היחודים
 הכו' ע' בשחוסם בה' ושמו ב' לקים כחם' בחופן שיהיו חרכבה וכסא ומכון לשכיבה ועליהם
 יבדק למיחר דוקא יעלו ער' דחמור רבין' ע' ב' לקים כעשה מיל' סכ' מומסים סח בגבור' של
 מעלה . מלבד שחלת יעלו בתר' דהמית' מיכה מס' האותיו י' שאר' ב' יסוד הג' סמות הקדוש
 הידועי' מראשית החשבה עד הוס' . ומלת כנשרי' עולה כחם' כתר' ס' יעלו אבר כנשרים
 איכון חנותיות ר' וס' וככתוב האותיות הכו' מל' ה' ס' ס' שהם שמו דאיכון י' על י' זה
 על זה . ס' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים עולים כחם' י' היות' ר' ת' ירוננו ולא יגענו
 עולי' כחם' מתא קדישא דהויה וכמו כן ר' ת' הג' מלות אחר נכות מהפ' הרי שנתנו השם הגדול
 והקדוש הזה בר' ת' רחם' ומוק' הפ' להורות שהם מושגים וכשחמים תכל' נר ומכל' פכה . וכן
 כתי' עולי' ס' ה' מלות ס' כל' ח' מהג' מלות עולים כחם' אחר' ג' אחר' עולה כו' להורות
 על היסוד השלם כמה דכתב' ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד' . ואם כנרף עתה מס' מלות
 הפ' שהם כתי' כחם' אחר' יעלו כחם' ה' וכל' ר' ת' מלות אחרונות מהפ' עולים חסד' ר' ת' כל
 הפ' עם המלות עולים כחם' ה' אברהם' יחזק ויעקב' . וס' כל הפ' עם המלות כתי' עולים
 כחם'

כחם שר' לרמוז שבזכות הקווי' בו ית' כמו שעשו אבותינו הקדושים הב' יחד כל מערכות
השמים במדת שר' כמו שעשה במזמרים ויאמר לברות יכו די ויקנים לנו הבטחתו שהבטיח לנו
בתורתו הקדושה ע"י הכניא הכחול וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את
בריתי אברהם וגו' ויעוין במזמור חס כל מי להרמז ע"י ק"ל ס"ב ס' כ"א וז"ל ס' כ"ה דברי
טובים ודברי יחמושים ראוים חסי האומרו פוס מחלל הרבנו בדברי סכמה וקבלה מלבד
מ"ט דרשי רזומות על יעקב דכתיב בהי קרא פלא ו' שהיא ו' של שיהו דכסיב למשכוכא על
דינתי בפרוקא דבכו ונטיל' הוחיל והיא מדתו כמדע וזולי דרמי ג' כל ל' דברי סכמה
בעון אהר שזו יסודו כתם על תולדות פרץ שהוא מלא ו' ז"ל בזה הערה לחמי' ע"כ :

סנונית אומרת למען יזמרך **ראיתי** גרסאות דגרסי סנונית וגם

סנוני' ולכלול מויחסי האי

בכור ולא ידום י"א קו

לעולם אודך:

קרא דלמען וזמרך ככו' וגו' ולכו אומ' ל'י
דלא גרסי דק סנוני' וזהו איתא בגירסת
הר"ר משה מטורדני ז"ל ונהג ככו

העירונתי ברוק לעיל כשירת העגור כי הסנונית למינהו יסכון ואפשר שנק' סנונית
מלשון יבחוסי שסינן וכן מסננין את היין שפטרוננו בגד סנונל' בו וכן תדרגס יונתן
אמרת ה' דרפתהו סנו יתיה כי על היות שהסנונית הזאת קולה זך ונלול בעימה
בזמירותיה נאה ויאה לה השם הזה או אולי נק' כן על שם לבנינותה להיותה במראה
זך ונלול כדאמר' ס' אל טרופות למינהו להביא סנונית לבנה ולפי שאימתה מוטלת
על הנשר שפורחת בין כנפי הנשר ומפחדו כדאז"ל בס' המוציא יין להכיאף הוא תתן
אמריה בשירתה לארון הכל אשר חלק מכבודו גם לבריות קלות כי זה כמו וכבודו
לאקינו שאימת בריה קלה תהא מוטלת על בריה גדולה להודיע כי הכל מאתו יתנדך
והיינו הכוונה למען יזמרך הכבוד הזה לעולם בלי הפסק שהו משמעו של ולא ידום
כמו שמש בגבעון דום שפירושו פסוק ממהלך אל מגזרת יודוס אהרן שפי ענין
שתיקה הכא נמי הסנונית לא תתן דינו לה לא הנותן לה כח לעשות חיל להפחיד
בריה גדולה כזו ומוסימת ה' אקו לומר אין זה כחי ועונס יודי אל בכח ותעצמות
מלכי ואקו סוחד אקונו והסגנתו עלי ולזה לעיל אודך לבל אהיה ככפני טובה וכל
זה רובמה שרצה הבה לזכות ולהראות אנתנו כרו לחזק את לבנו שבקום אדם רשע
וערוץ לאכול את בשרנו דנינו ואויבנו לא נירא ולא נפחד כי גבוה מעל גבוה שומ' י'
אשר לא נחננו טרף לסיניה וכסה שבה שגמתו ית' מטי' אימה ופחד מעוף קטן על עוף
גדול כס שמנונו לא יפלא כל דבר להיות מוראנו וזאתנו על כל האומו לכלתי עשות
אותנו כלה חו ומה יענו מלאכי גוי לכבשה א' הדרת בין ע' זאבי' אל שגדול הרועה
ולא על הכלל בלבד אלא גם על הפרט הנה עין ה' יראו למיחלים לחסדו ועל כיוצא
בזה בתייחד הפ' היה להביע תהלה לרוכב בערבות ביה שמו מפי מרדכי הנדק
כאשר בחמלת ה' עליו רכב על בנותיו של המן הרשע כראיתא בויק' פ' כ"א וכמדדש
אסתר יע' ועל כיראיתי בויק' דא' פנחס דב' היה עוסק ולא הפסיק ס' למען
יזמרך ככו' וגו' אמרתי לריוק מהכא הא דכתב מר אבא זל כשירת האדם היא שמע

פרקי שירה פה שירת הסוגות שפתי רננת

זמרה ולכן על הנס שנעשה לו למרדכי המדיק נבד אדם רשע נדבנו לבנו לסוגר שירת
האדם ונפקא להו לרבנן דבקש היה עוסק משום דכתיב למען יזמרד כבוד והכבוד
הזה הוא כנוי א הנשמה כדכתיב וכבודי וכבודי לעפר ושכן סלה וכה"ל לכן שמח לבי ויגב כבודי
בקבלם א תחד כבודי ורבים כמוהו ומשמעות הפ' הזה הכי הוא למען יזמרד כלומר
כדי שתתן לך הזמרה זאת הנשמה ומהו הזמרה היונו הקש שהיא שירת האדם כדאמרן
ונבין הוא שלא ידעו היינו שלא יפסוק וכו' דכלא הכי מנא להו לרבנן למימר דבקש
היה עוסק לא זמרי כדאמרן וכהכי ניחא לי לאוקומי גירסת יוקר דבקש היה עוסק
וכדפרישנא וגם גרסת מדרש אסתר דאמר שרונה הקדש היתה אומרת למען יזמרד
כבוד דתרווייהו מילתא חדא קאמרו ולא פליגי כי הכל עולה לכונן אחת בסוד חלקי
ה' אמרה נפשי וק"ל וכן מצינו ליעקב אבינו עליה כשנעשה לו נס לראות פני יוסף בנו
תבין נמר נתן שירה לא יתכר בשירת האדם שהיא הקש כדארוזל על ויבך על זמיריו
עוד אבל יעקב לא נפל על זמיריו של יוסף ולא נשקו לפי שהיה קורא את שמועמה לו
לקרוא אז את שמועאל לסוגר שירת האדם כדאמרן ואבב אורחין בנין מהאי קרא חובבו
של אדם לזמר לה' אקרי ישראל בין כשפועל עמו במדת הדין כמו כשפועל עמו במדת
כדליפו רבנן מקראי דבאקי אהלל דבר בה' אהלל דבר וכן כום ישועות אשא ונכסס ה'
אקרא צרה ויגין אמר ונכסס ה' אקד' להכי קאמ' למען יזמרד כנו' ולא ידעו בין כשפועל
עמו במדת השמורה על הרחמי או כשפועל במדת אקי המורה על הדין בין בזה ובין
בזה לעול' אודך וכדמומה לי שמעין זה פי' עליו ב' האקי מהרש אקבן זל כמנות הל'ו
פלו' ויתכן לפרש עוד האי קרא דהכי מסתבר למען יזמרד הבבו שהיא האדם שעליו
כתי' וככו' והדר תעטרוהו הואיל ונכרא לספ' מינסי יה' אד' לא יחשבו כהקללו שסוד' חו
שבחי דמארי עלמא נשקביע אפי' ער סוף א' מאף אפי' ורבבו תהלתיו וקיינו הכוונה
כולא ידעו מגזרת ותוא לא כן ידמה שענינו יחשוב כי מיימלל בגזרת ה' ישמיע כל
תהלתו לא כפי' כמו יחיד מקצתם להודיע כי הוא אקיו ולעולם יודה סלה י' אכענינו
כפשוטו לסוף שתיקה וה"ק למען יזמרד כבוד בהיכלו כולו כי לו ית' צוה תהלה ולא
ידעו כלומ' לא ישתוק מלפני תהלתו מספק שוא חו' לא יאתה לו ית' אותה תהלה כי
אדרבה ה' אקיו לעולם אודך כי כשמו כן תהלתו כדארוזל מלך בו נכנס למדי' מקלסין
אנתו שהוא בבד ואינו אלא חלם שהוא נאה ואינו אלא בעור שהוא רחמן ואינו אלא אכזרי
אכל הקבלה הוא יתת מקיפוטו בבד סנ' הא הגדול הבבד באה שנאמר דודי נח אדעס
דחוס דכתיב כי א רחום ה' אקיד ונמו'.

אחר המגיה עם כי לא ידעתי דבר כי נער אכבי הכה כח הוצתי להעיר המעיין שעוד כוכל
לומר עה"ד שכתב הרב המחבר כרו' שא ישתוק האדם לעולם ושא יתן דומי לו מלפני תהלות
ה' יען כי הוא ית' אינו כאלך ב'ו סתיה פעמים תקלמים אותו בזה שאין בו' אבל הב'ה
אינו כן כי כל עוד מרבה לכתב תהלותיו כלם הם אשת בני ית' כח' כעיס זמירות ישראל
כשמך אקים כן תהלתך שרת' הד' תלות עוליס כמה' אחת' והסת' עוליס קל דאיכון ה' היות
התורה על המסדים הגם שהזכיר מדת אקים וזה' כן תהלתך' ונאלי' סכיון התלך המסיד
להודיע א' האקי קורדווארו זל בספר שער ערכי הכוונים במל'ת תהלה יע' הוואיל וליכא
דינא בלא דמתי וכולן בימוד גאור בתכלי האמרו' כעין סופן בתמלתן ותמלתן בסופן וד'ל
נע"ל

פרקי שירה פ"ה שירת השממית שפתי רננות

כי את גערה כי אל תן לו את המקל ואשכר חף אני נתן לו את המקל והוא היה משבר
 חדא והוא מתבר תרוי מי גרס לו על שלא הוניה מעשרותיו כדאני ונכות נמיעי שהיה
 קולו ערב וכל ישראל בכנסו לשמוע קולו ברב על כי פעם אחת לא עלה העידו עליו
 בני בליעל ונאכר מן העולם הנה לאותו שהיה עשיר ולא היה מכבד אתה מממונו
 הכניסנו ה' הרנח תזוית ואכר העושר ההוא בענין רע אך על כי חטא ברבר שחון
 ממונו נפרעו ממונו ברבר שחון ממונו כי הרנח תזוית אולי לא היה לא לפי טעה כדו
 שיאכר העושר ההוא אמנס נכות על שמנע עצמו בקולו קול אלו ורברכו להלל לה'
 מכי עמדו נבדו קול ענות בני בליעל להעיד עדות שקר עליו ונאכר מן העולם כי
 כל דרכיו יתבר דק ומשפט הנה כי כן יבורך גבר המכבד הזור תמים פעלו כמק
 שחננו כדאמרן וכרנפיק לן מהסנונית הזאת המלמרת לארס רעת בהא מלתא
 ודיוקא דהאי קרא משתמע לכלהו אנשי כי מלת כבוד משמעו ממונ ורכוש כמו זאת
 הכבוד לפניה וכן נחכרתו ולא יצערנו וה' קרא למען יזמרד מו שחננו ה' ככו' דהיינו
 הממונ ולא ירוס וכו' ופטרנונו של כבוד הוא נמי לשון הלול ושבח כמו ואחר כבוד
 תקחנו וכן תנו לה' אקיסם כבוד וכן סיס נא כבוד לה' אקו ישראל ותן לו תורה
 והכי משתבר למען יזמרד מו שחננו לו ה' כבוד היינו הקול הנעים
 להורו ולהלל ולא ירוס וכו' נשירה ונזמרה גבורותיו ית סלה:

רעת רוב המפרשי בשממית הזאת
 שהיא אותנו הנקרא בלשוננו
 ראנינו ומצינו לו שם אחר במקרא עכבים
 כדכתיב וקרוי עכבים יארגבו ושניקס
 כאחד יעירוני יגידון על טבעו ומזגו ועל
שממית רוב המפרשי בשממית הזאת
 שהיא אותנו הנקרא בלשוננו
 ראנינו ומצינו לו שם אחר במקרא עכבים
 כדכתיב וקרוי עכבים יארגבו ושניקס
 כאחד יעירוני יגידון על טבעו ומזגו ועל

הרמו הנרמו עליו כדכעין למימ קמן כי לשון שממית מורה יורה לשון שממונ נחרכה
 על כי על הרוב משתדל לארוב יריעותיו במקומות שוממין ובמקומות אשר חין דרד
 בני ארס ליכנס שם אר' שמו יורה על יריעותיו להינתם חלושי ושמוי' בלתי רחמים
 להשתמש כדכתי' קוריהם לא יהיו לכבד ועכבים ג'כ הוא מדרת עד בים שמשמעו
 עכור ורעיו אוליכ' כן על שמרבה להרע עם העקרב כדארז' שאותו מוטלת על
 העקרב כדאית' פ' המוניא יין וכמו כן אמרו עליו התם שממית לעקרב פי' לעקובת
 עקרב כותם שממית ומניח' עליו ואפשר נמי לפרש שממית מלשו' שממין על היתה
 שממית לעקובת עקרב כדאמרן והנה הרעה שעושה שממית לעקרב הוא שנכנס לו
 באונו כדפ'ס' ז'ל סס להכי יחא ליה לשכוחי קמו מארה הללוהו בכלליו שמע על
 שנתן אליה כח להזיק בחוס השמע על העקרב הללוהו בכלליו תרועה על הקול
 פחדו שנותנת באונו של העקרב או יהיה מלשון תרועס כשכט ברזל על שמספרת
 כמו וענוז ועו' אפשר לפרש כוונת שירתה להוכיח במישור לפועלי חון כדארז' מניה
 וביה אבא לזול ביה ברבא לפי שהנביא המסיל פעולות הרשעים לקורי העכבים לכן
 מעורר אותם בשמים זו אונן שומעת תוכחת חיים שעליה כתי' שמעו נתיח' בשכס:
 ושברון

ושכרון רוח שעליו כתי' לב נשכר ונרכה אק' לא תכזה ויהיינו כוונת הללוהו בכלכלי
 שמוע על השמיעה לתקן לעתיד. הללוהו בכלכלי תרועה לתקן לשעבר. עוד אמר
 לי לבי לפרש הא' כלכלי שמע וכלכלי תרועה מלשון אל ויפורש הכתוב היטב עם
 המוסכס בזוהר פ' ויחי ופ' ויקרא נתזרע ע"פ עד שיפוח היום ונפשו הכללים וקרא ננו
 דרך כללם יתהלך איש כי שלשים יום קודם המותה נולמא דבני אתחמד צאמרו ננו
 סלא נשאר רקא' מה' כללים ומייתי עובדא דר' יצחק שאמר לה' יהודה טע' כך נודע
 לו סגוד עליו בזרת מות יע' באורד. ע"פ הדברים האה' יובן הא' קרא הללוהו
 בכלכלי שמע ט"ס לו לאדם להלל לבנדאו ולסוד למשמעתו ולשמוע בקולו בעוד עליו
 או הכללים המביאים אותו לידו שמיעה וכמו כן לירא מכניו ית' ולשכר רוחו מאימתו
 עד שהכללים הללו עומדים עליו להחיותו עד שאמרו עשה עד שאתה מוצא ומצוי
 וכו' והיינו כלכלי שמע וכלכלי תרוע' א"נ הכוונה בזה הוא להזהיר שכאשר ירדגים האדם
 שטר כלו מעליו כד' יצחק האמרן אז תנד אותן ל' יום לא יפנה רק להלל שמו ות'
 בקום עשה להרבות במ' והיינו כלכלי שמע. וכמו כן כלב נשכר ונרכה וידה עליו
 פשעיו והיינו כלכלי תרועה כלומר הכללים הללו יהיו לו להערה על תקון פעולותיו
 באמור ועל כולם אמ' לי שנא דהללו כי צריך האדם לקבל בסכר פנים יפות בזרת ה'
 ית' ולהלל לפניו על הרעה כמו על הטובה כנודע. ואם באים אנו לפרש השמיות
 הזאת על המלכות הד' כדמשמע להו לרבנן בקר' דשמאי' בירד' תתפש להבי קראו לה
 שמאי' על אשר החרבו' ושמיהו בית קדשנו ותפארתנו והרבתה להרע לנו מכל מלכי
 הארמה ולא דבר ריק הוא לכל מכן כי כן שמיות הוא במ' עש' אבר ארום. ועכ"כ
 גם הוא במ' בג' ארום והוא ב' מ' של עמ' ל' וכן עולה מ' שמו של ס' ע' ע' ע'
 המלה וזכר ברמז מפתנו פ' לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאומים שהרת עולים
 במ' עש' ונב' אורחין ברמו ג' מפתת ישמעא מקרא דבתי' בתדיה לאסור מלכיהם
 בזיק' ונכבדיהם בכבלי ברזל שהרת כמ' עולים כמ' ישמעא וירוע מפירושי הרב
 אכרנב"ל ז' ראומת ישמעא ממלכו' הד' תחשב וזוה' ואל לנו טעם על האגרות שהכתו'
 המן על יס' סנ' במדרש ע"פ אס על היולך טוב שאומ' סס על וס' שקללת המלך שבורה
 בפיהם ומה היא הקללה שמקללים אותנו ה' מלך עולם ועד אברו בגוים מארצו. ועוד
 אומר' לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאומים כי הכוונה לפי שהמן היה מזרעו של
 עשו קנא קבאה גדולה על מלכותו של אק'ינו שיתגלה במחיות זרעו של עמלק כדכתי'
 אבר זכרם המה ונה' לעולם ישב כנון למשפט כסאו שאז יהיה ה' שלם והבסא שלם.
 והיינו הקטגורייא שקטרג על א' הכ' פסוקים שבא' תלנו מלכותו ותבר' שיתפרסם
 עולם ועד כשיאברו בגו' מארצו. ואב' ית' או הגו' הלא היא תלניה ועומדת ברמזה
 דקרא לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאומים כדאמרן. ופ' לאסור מלכיהם בזיקים
 וב' דרשוהו נמי סוף סיד השירים ענין קצת לכוננותו וז' ס' א"ר תנחומא לאסור
 מלכיהם בזיקים או שרים של מעלה ונכבדיהם בכבלי ברזל או שרי' של מטה. ויעוין
 ב' פ' א' מה' אה' הדברי' רבה ודי בזה הערה. נחזור לענייננו הנה מצוינו במדרש שדרסו
 על הדין קרא דשמיות בידים תתפש זה מלכות הד' שאין ככל השרצ' שנאה כשמיות

פרקי שירה פ"ה שירת השמיות שפתי רננות

וכתו' זאת עש' שנאתי והיא כהיכלי מלך שהחריכה מקדשו של מזה הכה' וכבר סוף
 פ' סו' אות' וזל' ויעש גם הוא מטעמים ויאמר לאביו יקום אבי הה' שמיות כדו'ס
 תתפש' אר' חמו' בר' חנינא' באיזו זכות השמיות מתפשטת בזכות אותן היודי' ויעשגם'
 הוא מטעמים וגו' יקום אבי עו' שאמ' לנו יקום אבי כפרע' לו כו' כלסוף יקום אקיס' ית' ונז'
 אנו' ביו' כיווננו רזל' סאלמלא היוד' ודו' עשו ששימש את אביו שעליו באמר כן וכבר אב'
 לא היה יכול לפשוט את ידו בזבול' א'ז אמלא הברכה שכרכו אביו והיוד' ודו' עשו
 לא היה עולה כדו' את אשר פעל ועשה נגד' בית אקינו ועל כו' שתרכשו' פיה' ולסנס'
 תהלך בארץ בגאווה וכח' כמו שנעשה עשו הרשע בשעה שאמר יקום אבי וגו' כן עתיד'
 הבה להפדע ממנו באותו לשון שב' יקום אקיס יפנו אנו' ואלך אומה אויבת כו'
 שעליה כתוב את שמחי אויבתי ליוכר' נא' ואת עשו שנאתי כלעיל ואולי השמיות
 הזאת שהיא כחמס' שרו' של עשו אחזה שער לפשוט ידה בזבול' כימי מלכי יהוד' אשר
 השחיתו את דרכם שעליהם דרשו רזל' קרא רכתוב על סדה איש' עזל' עבדתי ועל'
 כרס ארס חסר לב סכן אמרו בפ' חלק על סדה איש' עזל' עבדתי זה אחז ועל' כרס ארס
 חסר לב זה מנשה והנה עלה כולו קמסונים זה אמוץ בסו' פניו חזילים זה יהונקף וגדו'
 אבניו נהרסה זה דקיהו וכו' ותנקה אחיזה מהקיא סטרא דמוסאבא היתה כימי
 אמוץ שהעלה שמיות ע'ב המזבח כדגרסין התם ואף כי פשוטן של דכריו כדס'רשי
 זל' שביטל העבודה מכל וכל עד שארגו עכבי' קוריהן ע'ב המזבח ואלע'ב דמונשה הרס
 את המזבח כדאמר' התם עליו חזר וכתבו כאשר שב אקינו כדכתיב בדה' ויכן את
 מזבח ה' וגו' נמצא שאמוץ הוא שביטל העבודה מכל וכל עד שארגו עכבי' קוריהן
 ע'ב המזבח אך על כל פני' הדרשה נמו' תדרש כו' עו' אמוץ שהרבה להרשע עד שבא
 על אמו' להכעיס כדארוז' העלה אותו כחשל ס'ו שרו' של עשו לשלוט על המזבח
 כדאמר אביו הזקוק והיה כאשר תריר ופרקת עולו מעל' זוארד' והרכ' באנטי' זל' ע'פ'
 כל' שעריה שומות כתב וזל' אל' שומות מל' שמיות כדו'ס תתפש' וה'ס' אותן חמסין
 תרעין דולה' כו' ככנסה בהם הקליפה הנקר' שמיות המשומם העולם באופן ששמת
 כל' אותן השערים מלאים שמיות וקורו עכבי' כדרך הפתח שהוא סגור ומן מה
 והשמיות אורגות בהן קוריהן כסיבה שאין יוצא ואין בא' בהם' ואפשר שרמוז רזל'
 באומרם כל' שעריה שומות שלח היו יוצאים וככנסים בהם' נר' מתוך דכריהם שמלת
 שומות' הוא מלסוף שמיות כרפי' וזהו לדעתו סוד אומרם זל' על מנשה שהעלה עכבי'
 ע'ב המזבח והו' ע'ר שפי' בטה' פי' פנחס ע'פ' גער חית קנה פי' מאמרם זל' יוד' גבריא'
 ונעץ קנה בים וכו' שהכוונה שהקנה שהוא הזכר בקליפה נתעלה ויחזו בים העליון
 להיותו מושפע משם וזה ג' העלה עכבי' דהיינו לילית הרשעה שמיות השוממה את
 העולם ע'ב המזבח העליון ליתק' ומונה וכו' יע'ס' באורד' ועל כו' הסגנתו ית' עלינו
 והנה לא ינוס ולא יסן שומר ישראל גם כהיותנו משועבדי' תחת הקליפה הזאת להכר'
 מעוררת אותנו לשבח לארון הכל על כ' ההשבחות אשר תמורד עינות' עלינו היינו
 ההשבחה הנב' לית אשר עליה קאמר הללוהו ככלכלי שמע פהם הניסים המפורסמים
 ונב' לית לכל עין רואה ואזן שומעת' והקאגחה הנסתרת שהם הכיסים הנסתרים

שפתו רננה פרקי שירה פה שירת השבטית קמח

עד שאין צעל הנס מכיר בניו ועליהם קאמר הללוהו בכל צלי תרועה על שהם דברו
 שאינם מפורסמו וברורו א"כ אפשר דקא מכיין על אותה מעה סיקויי אזיתקע בסופר
 גדול סיקויי בימי בלע המנות לבצח וכמור חסאי כדרך קאמ' הללוהו בכל צלי שמע כלומ'
 אם תזכו להלל את ה' ולעבדו בשמועה שהוא העקר תזכו לגאול שתהיה עז תקיעת
 סופר והיונו הללוהו בכל צלי תרועה וזה ע"ד היום אם בקולו תשמעו ויהאי כלצלי
 שמע וכל צלי תרועה יהיו מלשון צל כלומר שיחסו בכל כפיו הסמיע והתרועה בדאמרן
 וא תקסה איד על זאת והלל יה הסר הזה סג' רבר והפכו כי סוף סוף גם הוא מוצת
 לאותו יום שאז גם הוא יתקון כי יעבור ה' ממונו קסם של מיתה וישאר א' וזהו בלע
 המות כלומ' המות בלבד ובלע' וגם כי הסית והריח הגואל וכיין לעשות רצון קונו
 כדי לזכות את בני האדם בבחירתם יקבל גליו סכר במאמר הזוקר במושל הנפלא
 מהשפחה עם בנו של מלך שלבסוף מוחיק טובה ונותן סכר טוב גם א' השפחה שגרמה
 לבן המלך למצוא חן בעיניו אביו ויעניין מזה בכבודות דברנו בו בשירת הירח ואפשר
 כימי הפרס כלצלי שמע וכל צלי תרועה על הסוד מרע ועשה טוב כלצלי שמע הם המרע
 וכל צלי תרועה הם המלכת אשר בסניקם בכלל העבודה לכניו יתברך מאהבה ומיראה
 כדארזל עבוד מאהבה עבוד מיראה עבוד מאהבה שאם באת לסנוא דע שאתה אוהב
 יאין אוהב שונא עבוד מיראה שאם באת לבעוט דע שאתה ירא יאין ירא בועט
 ויהאי דאפקיה לעבודת שמים בהאי לסינא דכלצלי אפשר לתת בו טעם ע"ד דארזל
 אין לך מנוח בתור' שאין מתן סכרה בצרה וידוע בי העובר את ה' זוכה ויושב כל שדי
 כדכתיב' בכל מדוי ותלונן וכבר ארזל פ' הספיה אמר רבה א"ר יוחנן עתיד ה"ב לעשות
 סוכה לדרוקים מעורו של לוייתן ס' התמלא בסוכות עורו זכה עוסיין לו סוכה לא זכה
 עוסיין לו כלכל סג' וכלכל דבי ראשו נכו להכי ביהא לפרוסי כלצלי שמע וכל צלי תרועה
 מלשון צל כלומ' שחכו לצל שדי וכלל זה שיעשה ה"ב לדרוקי' ל' מעורו של לוייתן
 מאד המגיה בראותי דברי פי חכם מן הרב המחבר ברו' נופת חינוך לכל מיך בו יטעמו
 יטעמים מיכי ומיכי סוכי כללהו לשבחא שפתותיו טושים כוספות מור עובר על הנלל יש
 הללו עד שחמעט לא הכיח דבר קטון או גדול להתגדר בו שחמתי שכונתי לדעת גדול
 כחמהו ואחרתי כי מהיות טוב אל יקרא דע לנרף כאן מה שבעהו מדמתי בקרא דכתיב
 בפ' יתיבא כל ענך ופרי אדחתך יירש הנלכל' ועם המוכס לכו חפי מה דאית לפרשת
 כל מילי ופתגמי אוריייתא לשבחא זאפי הלות הכתובות בה' התורה כמ"ס הרמ"ע זל בכמה
 דוכתי ובפרט הכי דכתיב' ב' במשכה יתורה שארזל עליהו חשה חפי ענמו אחין ופליה לכו
 להחמין שהרועה הכאחן שמהר כפשו פל יט' להכילם יעשה בדבר הזה או כדומה לו רק ע"ד
 איוס ונאם כדי שיראו את ה' הכבוד והכבוד לשוב להם כל הימים ובהוד כחום וסתוש
 בדבריו ישאו ברכה מאת ה' אחי בעיני דמתי אחרי דואי של' הפ' הכ' עולי' כחמ"ב ימוד
 הג' שנות הקדושים הידועים ושהם עוליים קדוש ומחלות עץ ופרי דכתיב' בקרא ה"ה ד'
 הכינו ו' המבור עוליים כ' הספר רמות שהוא פ' אל'ם כד' כי' החלם עץ המדה וכמו בן קרא
 שדי בטן לכו לע' דן שוכל לומ' שלחם הלוה ששחר דמותו ונלמו בלי טעם ועון וע' עבקו
 בתורה ובמע' כעס הימודים המנטרכים עד שקדוש יאמר לו יוכה שרשהו הנלכל הייכ
 פעורו של לוייתן יהיה לו לבוש שפחה הואיל וע' במתקו הגבורות הכדומים במלת כל
 שעולה ק"ך והקפל במלת כלכל יפורט כמו שפי' אל בעלת שטרות בראון שמה שהע

פרקי שירה פה שירת השבטית שפתירנות

כר' ח' במלת כלכל בהפוך הקל לה לברכה יהיה ר'ס . ועיני בם' יונת שם להרמז על ח' ח' פה על הפ' הכן דברים עתיקים תלבד מה שזכורני שראיתי כתוב שמלת עץ עולה כחם השם הגדול הגם שלח ידעתי אופן האשבון אך זו חשבתי בלבי שהע' ב'א בס מתחלפת בה' וזכמו כן הן באתבש הרי ב'ההין ועץ בתק' עולה י' הרי שם ההויה ברוך הוא וברוך שמו . ובקראת לכלכלי שמע וכלכלי תרועה לא אחדל תלהעיר התשכילים שסת' הר' חלות בתר דסמית מיינייהו חס' החלות עוליס אמן ימוד קב'ה וסביכתי וזמלת כלכלי עולה כ' כח'הג' יחודיס הידועי' הויה ח'ה'ה' הויה ח' הויה ח'לקי' באופן ש'עד ח'ח'זל טען ופניכה לש'ש כתבוננו נחשל הכפלה משה שהביא הרב התחבר כל'ו מבין התלך עם השפחה כוכל לומר שבת להזהיר על היסודיס הללו ודי בזה הערה לתבני מדע אשר לבס רמז כפתחו ש' אולם עלי' :

אין אפשר לפרש האר' כלכלי כמשמעו שהוא כלי סיר . ומלתא אגב אורחין קולן שצריך לעבור את ה' כשמהה ובטוב לכב מרוב כל בין העבודה שהיא מבחינת האהבה שהיא המ'ע כמו העבודה שהיא מבחינת הירא' שהיא ה'ת' ולפ'ער הוא רמזו ב' עברו את ה' כשמהה בואו לפני ברננה עברו את ה' כשמהה הוא על גדר האהבה שהם המ'ע ועליהם כתיב ושמוחו ועלנו לפני אקיס וישישו כשמהה וכהא' שמחו בה' ויגלו דריקיס נמצינו השמהה והעליצה על אהבי שמוית' כרכתי' וישמחו כל חושי' כך וגו' ויעלנו כך אהבי שמך וכן אמר רבא על אונתו תלמיד דא'ריון בחלמיה האי קרא סוף פ' כסס שהמים . בואו לפני ברננה הוא יג' גדר היראה שהם המצות ל'ת כי כן נקרא הצדוק כרכתי' רננו דריקי' בה' וזה כהיותו יונק מצד השמא' כפי מנהגו כרפי' בתקנויס נכין ישישו וישמחו בני ית' כל מבקשיו ויאמרו תמיד יגדל אקיס החפן שלום עברני .

זכוב אומר בשעה שאין
ישראל עוסקים בתורה
קול אומר קרא ואמר מה אקרא
כל הבשר חציר וכל חסדו כצוף
השרה יבש חציר נבל ציץ ודבר
אקיני יקום לעולם ! בודא נוב
שפתים שלום שלום לרחוק
ולקרוב אפר יורפאתיו :

שמו של הזכוב הזה מוכיח עליו
על שהוא זכ מרוקף לרפואת
עקיצת צרעה שכנתסין אותו עליו
כראית' פ' המוצא וין ועוד מורה ענין
ביוני ומיאום מלסין והזב את זכוב . והנה
כא' להוכיח במישור על בטול התורה כי
בשעה שאין יש' עוסקי' בתור' יהיו כמוהו
מאוסים ונכזים כמה דכתיב סחי ומאום
תשימנו וכתיב כל מכבדיה חזילה וכל
זה על עזבם את תורתו ש'עב מענת דרס
לכל חולי וכל מכה חו' . והרב'ר' משה

מטיר אנו' זל כתב שבהיות הזכוב מצוי בבתים רואה כשאין ישראל עוסקין בתורה .
ואפ'ש' עוד לנ' שהוא ע'ד אומרם זל אכני' ביתו נקרות ביתו נעודית עליו וככל הל'א
עושה שליחותו להתרות ולסיר על הכרת בני ארס ואפי' עו'ה'כרים קליס וקברונת
פסחותות כגון זכוב ורכורה כראמרי' במר' פ' יח ול' לעתיד הבה להסרע מן האמונת
עו' דברים קליס שנ' והויה ביום ההוא יסרוק ה' לזכוב אשר בקצה יאודי מצדו ולרכורה
אשר בארץ אשור . ולאקרתו זאת אפשר שהוא לעורר על הארס בשעה שאינו עוסק
בתורה

בתורה שפירש מונח כאן מתרה עליו אותנו בת קול ממש אשר בכל יום ויום יוצאת
מחר תהיה נזכרת ואומרת לנו להם לבריות מעלבונה של תורה כדתנן בס' קנין
תורה וזהו הכוונה דקאמר בשעה שאין ישראל עוסקים בתורה קול אומר קרא כלומר
הזהר מהבת קול הגואל המכרזת ואומר תמיד קרא אתה כפיך והגית בו יומם ולילה
ואם האדם הזה שפירש מן התורה אומר מה אקרא כלומר כבר קריתיו וסגיתו ושמתו
ת"ם ואין לי עוד מה לקרוא הנה מתרה עוד איני שיארע לנו שכל הבשר חזיר כי כל מה
שאינו עוסק בתורה נק' בוזף ומהנזיפה יבא לירי שמתא שסם מיתה ח' וכל חסדו
כניץ השרה כי כל החסד טעשה במה שעסק בתורה כשפירש נעשה לו כניץ השרה שאין
בו ממש שכן הפורש קשה מכולם כראית בפסחי' איך הכונה לומר שתלמודו משתכח
ממנו כראמרי' אם יום תעזובו יומים לעזוב זה וכל חסדו שהיא התורת חסד נעשית
כניץ השרה וכן מצינו בדואב שדרשו עליו חיל בלע ויקיאנו והיינו נמי דקאמר יבש חזיר
בכל ציץ שמתכבד ונעש' ב' כנבלה מוסרחת על דת כשאנו יודע להשיב ומשי' יד לפה
ודבר אקינו יקום לעולם דכתב בתורתנו לא ימוש ספר התורה הזה מפיך והגית בו
יומם ולילה וגו' איך אתא לשמועני' שלא יאמר לכשאפנה אשנה שמה לא יפנה כדתנן
באבות ונענין הוא כי סוף האדם למות ולא ידע את עתו לפיכך אם אמר לעשות
חסד בעסק התורת חסד וקיים מיר את דברו שמה לא יפנה כי הרי הוא כניץ השרה
אשר ימולל ויבש ואין לסמוך על חייו לפי שאין בידו לקיים להיותו בכל יום מעותר
למיתה ועל ישיש הרבירים האה אשר נהיה הית על לבו כאו אין לו עוד פנאי רק
היום עד שארז' שישוב היום שמה ימות למחר ואם ישיא ארוב בו איך אפשר לו לעסוק
בתורה ורחי' על זונארנו וכו' א' ישיא אינו לבו כי דבר אקינו יקום לעולם ואת אשר נדר
שלים ושלם כי אין מעצור לה להושיע ובין בהשתדלות רב או מעט לא יוסף ולא יגרע
מחוקו אשר נגזר עליו והמן אשר הנריר לנו במרדב הוא למשמרת לדורות לאות
ולעד שלא העדיף המרבה והממעט לא החסיר איש לפי אכלו לקטו וכן אמרו נמי
בשלי' והנה במשיב אמרים לאותו שאמר מה אקרא כדלעי' בא להודיע כי הנורא
ית' כנרא ניב שפתים ומורה וחונן לאדם דעת למדש ניב שפתים מגזירת תנוונת סדי
שהם פירות וחרושים לתורה שע"כ אנו חותמים נותן התורה לפי שבכל יום ויום הא
ית' נותן חרושי תורה עי' העוסקים בה לשמה איך כנרא ניב שפתו רצונו שמן השמים
ותנו לב מענה לשון שיפנו מעיינותיו חונה ויקרא שלום שלום לרחוק ולקרוב כי
הת' חמרים שלום בעולם אמר ה' ורפאחיו במאמר הכתוב רפאות תהי לשרך ושיקמי
לעצמותך וכמאמרם זל חס בכל גופו יעסוק בתורה וכו' ומקרא מלא כת' כל המחלק
אשר שמתו במזרי' לא אשים עלך כי אני ה' רופאך איכוננת הכתובי עשר ותבאר
כן קול אומר קרא הבת קול דקאמר המכרזת ואומרת לנו להם לבריות מעלבונה של
תורה והוא בעצמו במשיב אמרים מה אקרא באזני בני אדם או אחרי אשר כל הכספר
שהוא כנוי א' הנה הוא כדכתיב ונתתי לכם לב בשר הוא כחזיר יבש אחרי אשר נגזר
עמלק וכל חסדו כניץ השרה שאפי' אם לפעמים יעסקו בתורה אינן עוסקים להשת
באופן שאינן ראויים להגות בה עד ולרשע אמר אקום מה לך למסר מקד' ונענ

פרקי שירה פ"ה שירת הרוב שפתי רננות

אשיבה רוח הקדש יבש חציר נבל צין ודבר אקינו יקום לעולם כלומר גם כי יבש חציר
 נבל צין כראמון דבר אקינו סקיה התנוד תחיה בעליה ויאר עיני לומדיה שמתוך שלא
 לשמה יבואו לשמה ונבר ישראל כי כן זה כמו לאקינו שבעולתה אי פעל בני סוגי דברי
 הפכיים וזה וזה ישוערו כפי כח המקבל כמו לכאן שברבר אקינו זה יקרב את הרחוק
 הוא היבט שנתרחק וירחק הקרובים הוא היצטר שהיה קרוב ונתרחק ומעין זה פי' האי
 קרא כבר פ"ג וזל וה'פקד את שרה יבש חציר נבל צין יבש חצירו של אבימלך ונבל
 סינו ודבר אקינו יקום לעולם וה'פקד את שרה כאשר אמר כיווני רזל שמהתחלה אחת
 ששוקה של יוצר בראשית יצא שני עניינים הפכיים אבל הם מכווני כפיו המקבל והביא
 דמיון מאבימלך כי עזר עזר ה'בערו וה'הוא אשר פקד את שרה ועשה הקסד באותה
 פעולה ועניין וכזה יעלה ומה שמוסיף לקח בס' בורא ניב שפתיים וגומ' כי יברא לו
 ה'ניב שפתיים ושיב דברים נכוחים תהלה לאקינו שלום שלום לרחוק ולקרוב עד מה
 שדרש ר' אבהו לרחוק בראש שקוה היצ"ג שנתרחק וחדר לקרוב שהוא היצ"ה שהיה
 קרוב כי העושה שלום במדומיו ועשה שלום ביניהם ויהיה לבבו נאמן לעבודתו יתב'
 בב' יצדים בראש וביצ"ה ואו ורפאתיו כדכתיב דרכיו ראיתי וארפאתיו וגומ' ולא יפלא
 גועיני הקורא אם הזכיר את התורה ולהזכיר על עסק התורה הואיל ושמו מוכיח
 עליו כי כן זכור בני' תורה כ"ק ועוד כי לעולם היה רצועת מדרות מאקינו זה
 ליסרע מישראל על עון בטול תורה כראמון בשמות רבה פ"ל ע"ש וכי ימכור אים את
 בתו לאמה בת אחת היתה לו ומכרתיה לבס שאין אתם מוציאים אותה אלא חנושה
 בארון לא תצא כה"ז העברים נהגו בה כבוד ששבתם אותה מאצלי שב עליה למרום
 שבת שבי וכן דור משבח הללויה כי טוב זמרה אקינו כי נבי' ר' שמואל אומר הקורא הבה
 קל כחמור שהרבה חזירות יש כאן בגון חכה אכיו ואלו אמר הבה חס אכיו כנעני לא
 הכה לא ראה בלבד עכסיו הוא ונני עבדים לעולם המקבל והמכה עאלו ומי היו לו
 עשרת השבטים שלא רנו ליתן עליהם עולו של הבה וכל שנחריב עליהם והגלם מושל
 למלך שהיו לו י' בניס ומדרו כו וכתבו ר' יוסטבמאות שלו אמר להם כשם שכתלתם שלי
 כך אני משלח לזכוב ויסרע מכס כך י' השבטים מדרו הבה וכתלו את התורה שנאמר
 כחשו בה ויאמרו לא הוא הביא עליהם הזכוב שנא' ישראל ק' לזכוב זה שנחריב היו אם
 בטלו יש את המצות כאן מקללים אב ואם ואין אב לא הבה שנ' ועתה ה' אכיו אתה ואם
 זו תורה שנ' לא תגוש תורת אמוך ויא' וגדלת בסיוי שנא' בדרך חכמה הוריתיד וגו'
 הריו יאל לנו טעמים נכוחים על הזכוב הזה שמהיר על עסק התורה ע"ד עלה
 ברעתי להמסיד רדוש שפוקס לו על קרח כשבא לחלוק עש משה ומרש רבותינו
 מסייענו אחרי אשר המסיליהו לזכוב דהכי אית' במדרש קהלת רבה ר"ח זכובי מות
 יבאים וביע שמן רוקח מרבר בעדת קרח אתמול מבאישין כנגד משה ואומר לא משה
 נביא אמת ולא אהרן כ"ג ולא תורה מן השמים והיום מביעי' דברי' לפני משה ואומרים
 משה נביא אמת ואהרן סב ותורה מן השמים יקר מחכמה ומכבוד זו הנבואה שכלת
 מעט זו בזרתו של משה שאמר ואם כריאה יכרה ה' ע"כ אפסר דנפקא להו דרשתם
 ומצלת רוקח כאן משפטו להיות נכתב חסר והם אותיות קרח וכתבתו הבאים הרוקח
 מרקחת

מורקחת שהיה בו ונעשה רחוק רחוק המרשעים וכדכענו למימר קמין. ולפי שהיה
 כוונתו של קרח לבטל סנת וקרת תורה מן השמים היונו הא דקאמר הכא הזכוב הזה
 הרומז אין בשעה שאין ישראל עובדים בתורה על כי לקח עמו ראשי סנהדרות שהם
 עמודי התורה והיה ברעיון שאחריו יבואו כל ימי לחלוק על התורה קול אומר קרא
 אולי הקול הזה הוא קולו של משה בשעה שהיה מפיסן בסאמ' להם בקר נודע ה' וגו'
 נסוף רבה כשראה אתם שלבס שמו שמיר אמר מה אקרא באוני אלנו שכבדה אונס
 משמיע ואו אומר כלפי מעלה א תפן א מנחתם וגומר אחרי אשר כל הכשר חזיר וכל
 חזרו כנין השרה. ואפשר שיש בזה רמז לב' טענות ששפרו לנו חול שעי' באו לחלוק
 על משה שהיה בות מלא ספרים וטלית שכולה תכלת כל הכשר חזיר הוא רמז לבנות
 מלא ספרים וחזיר יהיה מלשון חזר כמו חזיר לבנות וענה חזיר לקנה וגומר וזהו כל
 הכשר כלומר כל האנשים הלא טענתם על החזר שהיא הבות מלא ספרים אם פטורה
 מן המזוזה. וכל חזרו הוא על טענת הניצית הריינו הלכין שבו שרומז א החסד כנין
 השרה שהפכו ניצית לבין השרה בטענתם הכוזבת אם הטלית שכולה תכלת פטורה
 מן הניצית. ורמז לרבה שעל קרח נכון הרבה מעם האקים לפרט או הדברים שכן
 חזיר בגו' קרח. יבש חזיר בכל צין ורבה אקינו יקום לעולם יבש טענת החזר מלא
 ספרים וגם יתנבל ככורו על טענת הניצית ורבה אקינו שהיא התורה וקום לעולם.

אני יבש חזיר רמז לקרח שמספרם בגו' טוה שיבש מקורו בחרבנו קיץ כשנשרף כי כן
 קבלנו שהיה מן הבלועים מן הנשרפי ויתנבל גכ ניצת תפארתו מהשל שלת גדולה
 שהיה רואה ויצאת ממנו שג' היה סומך כי לא ראה ופה ורבה אקינו שרבה א משה
 וקום לעולם רמז למשה שעור היום קרח וערתו מעידים ונוחים ככרביא משה אמת
 ותורתו אמת והם כדאי כפי מה שהעיד לנו רבה בר בר חנה בפ' הספינה וסימן ופה
 למטרונותא כשהיא מת שארת עי' צרותיה ובקרא רבנא נוב שפתי רמז לנו גכ תקונו
 של קרח שעתיד לעלות על רעתיה דר' איעזר בפ' חלק וכן כתב הרב האקי הרמז עז'ל
 בקונטרסיו ואסוביה אקרא הרעוק כתמו' יפר' פת קרח גם אני אבא אחריו ואמר עליו
 זכות מהרין קרא רבנא נוב שפתי כלונו הכנרא שנתן לנו עדיין הניב שפתי להתורות
 על ששעיו לה' ולומר משה אמת ותורתו אמת וכו' מבטוחו שהעושה שלום במדומיו
 שלו ועשה לו רהינו שלום שלו לרחק ולקרוב לרחק הוא קרח אותיות דרין באותיות
 דרין שנתרחק מעונו לפי שמקרה נעשה רחוק ועכסיו עי' תשובתו בתקרב בעלותו
 מתהום רכה כי מרחק נעשה קרוב שעולה בגו' קרח קרוב ה' לכל קוראיו ואחרי כרטי
 ונחנן דרדש רחוק רחוק מעבירה מעיקרא קרוב קרוב לעבירה מעיקרא ונתרחק ממנה
 השתא כראית בכרכות. ועל סיהאיתי לרזל שהמסילו קיצהר לזכוב כדגרסינן
 בכרכות פט' זכובו מנת יבאים אמר רבא תימר דומה לזכוב ויושב על כ' משפתי הלב
 סנא' זכובו מנת יבאים ויבש שמן רוקח. להכי חל עלן חובה לפ' הני קראי על היצהר
 הואיל ומיוחסים א הזכוב ולפי שהיזהר הוא הסטן המוסטין ועולה ומקטרד ויורד
 ונוטל בשמא. לכן כשרואה שאין יש' עוסקי' בתורה שבלערי התורה אין להם העמדה
 וקיום אז הוא נכב' לפני ה' לטמן עש כנו הא' קי' כענין האומר באינך וקולנו של הבה אומר

לו קרא עַד האומר שם אי מזה באת וגו' כלומר מה יש לך לקרוא תגר על בני העולם
 ואז הוא אומר מה אקרא כיוודע הוא גברא לאשתעניו בלשנא בישא ועשה עצמו
 במסעיד את הקטרוג אך מכה טפח ומגלה טפחיו כמו שאומר מה יש לי עוד לדבר
 אחרו אשר כל הנשר חזיר וכל חסרו כניץ השדה . כונתו באומרו כל הנשר על ישראל
 בפרט שנק' כל הנשר כדפי' מהר' אברהם אילן ז"ל ע"פ יבא כל בשר להשתחוות לפני
 ונסתייע מקרא רכתי ויכרך כל בשר שם קרשו לעולם ועד . וגם ממאמרם זל שאמרו
 שם זשה מתיי' חכא ואראה פני אקים . אמרו ישראל רכש'ע אימתי אתה מחזיר לנו את
 שככור שהיונו עולים בג' פעמי רגלים ודואים את פני השכינה אל' הלה בני בעהז
 היותם עולים בשנה ג' כשיגיע הקץ אתם עתידים להיות עולים שם בכל חרם וחרם
 שנ' והיה מרי חרם בחרשו וגומ' יבא כל בשר להשתחוות לפני . ה"ב היא כל הנשר
 יתפרש על ים' שהמקטרג קורא עליהם תגר על שאינם עוסקים בתורה וראונו' להיות
 בחזיר יבש וגם כל חסרו המורה על המסידים שבהם הרי הסג' כניץ השדה עַד
 מוכס כדרך ישר ממסוכה וכס חזיר נבל צין וגומ' אפשר שהיא תשובת מדת הרמזים
 האומרת לזכותן של ים' כי יבש חזיר נבל צין כדאמרת עכ"ז דבר אקינו יקום לעול'
 שנשבע שלא לעשות בליה חז מ' ישראל כדכתיב אם ימרו שמים ממעל וגומ' גם אני
 אמת בכל זרע ישראל וכתיב ואותך לא אעשה כלה . וכה"א כי כארבע רוחות השמים
 פרשתי אתכם וכמו שפי' עליו רז"ל .

אמר החגיה הגם שהרב המחבר כרו' בטוב טעם ודעת הרבה לתת טעמי טובא לשבחא בהמי
 קרוי חזרתי להעיר הערה קטנה ע"פ דבורא כיב שפתיים שחלת ליב בלשא ביתא ר"ל ב"ס
 דחזרו בכה דהיי' שלקח ולא כמתא מתחלתת בחלת גשם לרמוז ששם יבא השובב הוא הינהר
 לשדות על הגשם הלו להמשיאו הרי כיב שפתיים שברא הנה' בלדס לעמוק בתורה שהיא
 שבלין ככגור כמ"ס זל אם בא ינה' להשמיך מוכהו בלית ואם לא כן יעשה באופן שיתן לו
 מקום לקטרג עליו שאינו עוסק בתורה כראונו' . הרי ליב שעם האותיות עולה כמס' א"ד היא
 המידה הנקרא' פי' ה' החכרת ומעכשית כפי מעשה התחמוכים . השכר לעובדים בה לשמה
 לעשות לו שלום חכל וכל ואפי' תחויביו כד"א בדנות ה' דרכי איש גס אויביו ישלי' אתו שכה"א
 שלום רב לאוהבי תורתך ואין לחו מכסול מעפר' ישרש שלום רב דקאמר על הינה' הנקרא
 אבן כגף וזור מכסול . ח"כ שהיה לו שלום בין חמד' הכרמות בבית ש' רב לאוהבי תורתך
 שעולים חמד בין חמד' הכרמות בבית ואין לחו מכסול שעולים כמס' אקים וזה' ש' שלום
 תרי וחמי דהיינו שלום רב והעופש לחי . שנותן לו מקום לקטרג כזכר ידרש ג' חמלת ליב
 שהם אותיות בל' כמ"ס זל ע"פ ותשכח תורת אקין' אשכח בכין וגו' ח' . והיא ג' מתהפכת
 בחלת יב' כד"א מי חכם ויבן זאת וגו' . וכמו שדרשו זל הפי' א"ל על בטול תורה עכה :

ומה יעשה הא' ית' ר"ל עבד נסח לסקרו הרי הוא בורא נוב שפתי' עַד נאת רוחי אתן
 בקרבכם ועשיתי אשר בושפטי תלכו ככה יחדש רוח נכון ודבר שפתי' שיאמרו שלום
 שלום לרחק ולקרוב כלומר שיאמרו ויעסקו בתורה שכתב וכתורה שנע' הנקראת
 שלום שלום כדכתיב וכל יתיבותיה שלום ונקראים שלום ע"פ שהעוסק' בהם משוימים
 שלום בין פתי' ליי' של מעלה וזעה . ובזה יעשו שהשבתו יתבר' שנתרחקה תעשה
 קרובה ואך קרוב לראוי יעשו לשכון כבוד . ועוד אפשר שענינו של השלום הזה הוא
 השלום

הסל' הנדוד בן שני היצרי שהיא המלחמה הפנימית שכקרב איסולב עמוק ויהתורה
תכלין וטנוריוקין לסוס דמיו מלחמה זאת בשלום כדארזל בראתי ויזהר בראתי לו
תורה תכלין אס פגע כד מנוול זה מסכהו לכה וכו' וכוה יהיה שלום לרחק ולקרוב
הוא היצ'ט שהיה רחוק עם הקרוב שהוא היצ'הר הקרוב להסית ולהדיח את האד' וכבן
ועלה הבה רכנאה לו רפאות תהי לשריו וסקויו לעצמותיו עי' הלה בעצמו שהוא
הרופא השלם לבוג ולנפש כמו שדרשו בס' עפ רפאני ה' וארפא וכן דרשו נמו על
פסוק זה של ורפאתיו בויקר סוף פ' יז זל אמר ה' ורפאתיו ואסנייה ליה לברמי' סג'
רפאני ה' וארפא הושיעני ואשעה כיתלתי אתה :

רחמה אומרת אשרקה להם הנה
ואקבעם בני פדיתום
ודכו כמו רבו:

מטעם העוף הזה כתבו עליו
המפרשים שהוא רחמן ביותר
על בניו . והפותרים קוראים לו פוטה
בלשוננו . ועל כי רחמיה על בניה כדאמרן
להכי קאמרה אשרקה להם ואקבעם כי לא תניחם ללכת אנה ואנה נעים ונדיים אלא
תקבעם להיות לאלגודה אחת וכוה היא פורה אותם שמזילן מפגעים רעים ומעופות
הדורסים ויגדו לרוב והיינו רבו כמו רבו . ובפ' אל טרפות איתא אמר רב יהודה רחם
זו שרקק ולמה נק' שמה רחם אר' יוחנן כיון שבא רחם באו רחמים לעולם אמר רב
ביבי בר אבוי והוא דיתיב אמירי ועביר שרקק וגמירי דאי יתיב אארעא ושריק אתי
משיחא סג' אשרקה להם ואקבע' אל רב ארס בר שימי למר בר איתאי והא הגוא דיתיב
בי כרבא ושרק נאתא בלל פסקיה למוחיה אל' הגוא בידא הוה . הנה המאמר הזה
לכל עין רואה אומ' דרשו כי הרחם הזה הוא כנוי א' הסכינה הגורמת עליו וכדכתיב
רחם ארחמנו והוא לשון נופל א' הנקבה כדכתיב רחם רחמים והוא שרקק מגזרת
סורק סכהסכי' בהוד יותמן אתקריאת שרק קשר ואיהו הנוד דמטה והוא קשר המרכב
הסכינה עם קב' ועליה נאמר ואנכי בטעתיד סורק כולו זרע אמת דאתמר ביה תתן
אמת ליעקב יעניין מזה בתקונים דף קכ"ח והוא שבלה אבינו הזקן רמז מזה בכרכתנו
של יהודה שממנו יצמיחקין לרוד באומרו ולשורקה בני אתונו שהוא סוד אל הסורק
הזה דאמרן הרמזו בקב' גלות . ורזל בפ' הוואה אמרו הוואה סורקה בחלום יצפה
למשיח דכתיב ולשורקה בני אתונו . וכזוהר נמו דרשו האי קרא על מלכא משיחא
ואמרו האי נבח לעילא ושרא דאינון סורקה ישמון וינצח חילין אחרנין לתתא וכו' יעם .
ועוד אמרו תמן סורק כדכתיב ואנכי בטעתיד סורק בן כד' בן אחותי אמאי סורקה
ואמאי בני א' כמה דאית שמא קדישא לאכפייא לעיר ה' שמא קדישא לאכפייא חילא
אחרא דאיהו חמרא דאלמלא דשמא קדישא אתרמיו הכא הונו מטרטשו עלמא יה בחילא
דא ויה בחילא דא לאסתמרא מנייהו ולאסתמרא כ' דלא ישלטון ביה בעלמא וכו' יעם
כי הדברים עתיקים . והיינו שבשעת החרבן היה המקונו נענב על זה ואומר שרק
ויחרקו סן ורמזו לנו הרב גאנטי זל בפירושו סס דכתב שרקו ויחרקו סן הסורק
והדרק שהיה להם מעיד לעזור שהם הנצח וההוד וסניה' הסכימו בהנהגת הרין וכוה

צרכי שירה פיה שירת הרחמה שפתו רננות

גברו החזונים עד שאמרנו בלענו וכו' ועם . ועל זה כתוב והורו נהפך עליו למשחת
וכאנתו יד שמחץ ירפא שכל סמן הזה בעצמו יבוא רפואה לעולם כדכתיב אשרקה להם
ואקבצם וכיון שתאיר השכינה פניה לנו יבואו הרחמים לעולם וקול דיתוב אמורי
כלומר סיהיה לה על מה להשען באזה וכות של התתנונים כי אתערותא דלעילא
מאתערותא דלתתא והיונו נמו דכתיב לקי נעשה חיל כי צדק עמם לתת כח בגבור
של מעלה כהיא דר' חנינא בן דוסא כשקם להעלות אבנו לירושלם שהתנו עמו
המלאכי שמי' אצבעו עמם כמוזכר ריש מדרש חזית וגמירי דאי יתיב ארעא ושריק
אתי מסיחא אנלי רמוז בזה לתא דכתיב והארץ אזכור שכזכותה של ארץ כדאי לנו
הנאולה ושריק בגי' תרוא רמוז לתורה וזה לנו משה כי אנכי ולא יהיה לך שמים זו מפי
הטבורה שבענו . הורה לנו שזכותן של אנ דהיינו הארץ והתורה כדאי להצמיח לנו
ושעק כי כשם שע' הארץ והתורה ג' לנו מארצנו ונתרחקנו מעל ארמנות הארץ כרכתי
על אשר לא שבתה וגו' והתורה כדכתיב על עזם אלת תורתך וכן כתיב ותשלך אמת
ארצה היא התורה אז המלכות עשתה והגלימה כן בזכותך ג' ויתר מסיחא בזכות
הארץ כדארמץ והארץ אזכור וכזכות התורה דכתיב גם כי יתנו בגויים עתה אקבצם
וצרבעינן נמו למימר קמן . ואקשי ליה מהקול דיתוב כי כרבא וכו' הרברי עתיקים
ונתן סי' לדבר דיתוב כי כרבא שפירושו הרישה כלומר סימן לזמן שנתקיים צינן שדה
תשרש . ושרק כמה שברה מלכו ואתא ג'לל תסקיה למנחיה כנודע . אנ כוננת ג'ם
על העתיד האמור ע' דביאל איס חזונות אתגזרת אבן די לא בירין והרקת פרולא
נחשא כשפא ורהבא וגו' ותידין שעל היותו בירא סי' סקרון לפיכך לקה כי כן עשנו של
כדאי . והנה עד' יתפרש האי שירתא . אשרקה להם השכינה כדארמץ בזכות התורה
הרמוז באשרקה שהיא כמנן שורק שעול' ת'רו ועם ז' מנות בני נח הרי תרג' בזכו זה
ואקבצם . וכבר ארזל איך הג'ו מתקבצו לא בזכו בעלי משנה כדכתיב גם כי יתנו בגוי
עתה אקבצם . ובתנחומא פ' יולך אמרו נמו מעין זה וזל כרס היה לירידי בקרן בן סמן
כרס זו יש שנ' כרס חמר ענו לה ויעזקהו באברה שהשלכתי הפסולת ממנו כגון ישמעאל
ויסקלהו ביצחק שיבא ממנו עשו וישעיהו שורק הוא יעקב שכל הנטיעות שיבאו ממנו
היו נחזרות וטובות כשורק הזה שכולו טוב וזהו כולו זרע אמת כורק עולה בגי' ת'רו
ז' מנות של בני נח הרי תרג' עכל' . עוד אפשר לומר אשרקה להם ואקבצם בזכות
ישראל עממן סנק שורק כדאית' בזוהר פ' בלק וזל אושרי לבטן עיריה זמן קבה לקשרא
בגינהן דישראל ראקרון ג'סן עיריה דאיהו קטיגורא דיליהו ונגין ראקרון שורק דכתיב
והנסי נאעתיד שורק וכו' ועל' . נאפשר שזכותה זה לישראל על שנקראו שורקבא להם
ע' קבלת התור' הנרמות בגי' שורק כדארמץ שע' נקראו כולו זרע אמת להיותה תורת
אמת . וטעם כי פדיתים כלומר פדיתים קודם משולטנות של הסריס אשר למעלה
למלכו הארמי נאח' מן הגליות כי אינו סוקר אומה אלא יפקוד קודם שרה של מעלה
כדכתיב ופקוד ה' על צבא המרום כמרום והרר על מלכו הארמה על הארמה . ובכר
פ' יור דרסו כי פדיתים ש' אמרו של הלה מעשה סבא לזרעך נתתי אמת לא כתיב כאן
לא נתתי אמת הארץ הזאת ר' יודן בשם ר' אבא בר כהנא אמר ואמרו גאולי האסר וגאש

שפתו רננות פרקי שירה פ"ה שירת הרהמה קוב

לא נאמר לא אשר גאס אר אינון כי פודה ה' את יעקב אין כתיב כאן לא כי פודה ה' את
יעקב רבנן אמרי אשרקה להם ואקבעם כי אפרס אין כתיב כאן לא כי פדיתים אר
יהושע ויברא ה' על כל מכוני הר ציון אין כתיב כאן לא וברא כבוד ברואה ונתוקנת עכל
ולפוטרו בלא כלום אר ואולי רמזו זל על ד' גאולות ושכר העהב כמושי על גאולות
מוצרים הביאו פסוק לזרעך נתתי כי כל כוונת הבורא יתבר' להנאיהם ממצרים היתה
לקביאם א' הארץ כדי לשמור הבטחתו לאבות כדמוכחו קראי התם ועל גאולות מרו
בימי המן הביאו פסוק ואמר גאולי ה' כי גאולתם ופדות נפשם היה דרך נס והשגחה
כמו שבראה מן הענין ושייך בהו למימר גאולי ה' כי לא נגאו לא ממדת הדין של מעלה
ממות לחיים אבל לא היו גאולי אחרונם דאכתי עבדי אחרונם אכן כטעם האומר
בגמ' דלא למימר הלילא בפורים ועל גאולת בגל אמרו פסוק כי פדה ה' את יעקב
להיותם אז בגדר יעקב כלומר בלתי שלימים להיותם בטואים נכריות וכדמוכח
מקראי דעזרא ועל הגאולה העתידה שמורה יש וקבענו מארבע כנסות הארץ הביאו
פסוק דאשרקה להם ואקבעם וגומ' ועל הדרך שפירשו ועל טובות העהב הביאו פ'
דוברא ה' על כל מכוני הר ציון וגו' והוא קרא על שכר העהב אתמר והכי פירשוהו
דזל וסיפיה דקרא דירן דאמר ורבו כמו רבנו רננו שאז כל א' מים ירבו למעלה מס'
דיבוא וכדי שלא יקשה הדבר נתן דוגמא בעולם והיונו כמו רבנו כלומר כמו אותם
דכתיב בהם רבנו למעלה לה ראש שהם בני רחביה וארזל שרבו למעלה מס' רבנו והיונו
המספ' בני יש' שלא ימד' ולא יספ' עפ' החשבונ' דבי' שעשה מר' אבא זל עם סמך מאמר'
זל כדלע' בפי' שירת המורב' ועס' אר' ורבו כמו רבנו על הרבו מעמי הארץ שיתיהדו אז
שיתרבו ועל עס' ה' לא כדכתי' ונתרו לוי כל הגוי' ונא' והביאו את כל אחיבם מכל הגוי'
מונחה לה' וגו' וגם מהם אקח וגו' עוד אפשר לומר כמו רבנו דוגמא להא דכתי' מה רבנו
מועטד' ה' עני' הגאולה ויתברל ויתקדם טמו יתבר' כון האמונת ויאמר מה נורא מעשי
נאו והפכו כל העמים ספה ברורה לקרוא כלם בשם ה' ולעבדו שס' א' ואס' באנו
לפרס' האי אשרקה על הבית המקדש סיבב הגאול' והוא מגזירת שורק ומושבניה דרין
בחושבני' דרין כדאמרן רנה יש לנו להסמך על מאמר זל פ' לולב וערבה ויטעהו שורק
זה ב' ה' וכן מגדל בתוכו זה מוזכר וגם יקב חצב בו לו שיתין ויוצן כל זה עם מאמר
הזוהר פ' תולדות וחק במדרש הנעלם דכתב שבה קורס לקבץ גליות וקבץ גליות
קורס לתחיית המתים רמז לרבר בונה ירושלם ה' זה ב' נרמי יש' יכנס זה קבץ גליות
ואחכ הדופא לשבזרי לב זה תחיית המתים אחרון לכל ער' ויתפרס' הרין קרא אשרקה
להם שהיא הבה תחילה ואחכ אקבעם ולא יהיה הקבץ הזה כמו כשעלו מכלל שלא
עלו כל הגולה וגם בשאריו עריון משועבדים למלכי האמונת לא כי פדיתים מכל וכל
ורבו כמו רבנו ויתפרס' על התחיה העתידה לאחר הגאולה כדאמרן וזה יוצן עם מה
סדרס' רע' פק' דסוטה בשכר נסי' דקניות שהיו באותו הדור נגאו יש' ממצרים וכו' ער
וכיון שמכירין בהם המצרי' באים להורגם ונעשה להם נס ונבלעים בקרקע ומביאים
שוורים וחורשי' על גבם סנ' על גבי חרשו חורשי' לאחר שהגל' יוצאו ומבצבי' כעשב
השדה סנ' רבנה כממח השדה נתתך וכיון שמתגדלים באים ערדים ערדים לכתיהם

פרקי שירה פ"ה שירת השדות שפתי רננות

ש' ותרבו ותגדל ותבוא בעדי עדיים א תקרי בעדי עדיים א' כעדרו עדרים וכ' -
 א' זהו משמעות הכתוב ע"ר ורבו כמו רבו כלומר כאשר יצאו מעיר כעשב הארץ
 בשעת התחיה אז ירבו ויעצמו במאד מאד ונתן רוגמא לזה כמו שרבו אז במדרים עי
 שהיו מכבדים ויוצאי מן הקרקע שהיה ממש מעין התחיה והיינו כמו רבו בכ"ף הרמיון
 לזכר וסימון לזכר כמדובר. אז אולי יתפרש ורבו כמו רבו שהוא הבטח ליינות המסוזה
 והאז רבו יובן מלשון רבי המלך שהיא ענין סבור וחשיבות סיהיו תשוב' כוללם ככני
 מלכיו וכמו שהיו כבדת מונדרי כי אז יתקיי והיו מלכיו אומדן וסרתיה מניקתיד נגז'.

חזר המגיה הנה הרב העשב כל' הפלתי ענה הגדיל תנשיה בשירת הרמזה הזאת ליחס חותם
 א השכיב"ה אס כל מי באמת התרמת על בניה בכלל ובפרט על יס' עס סגולתו ושכזכות
 התורה והארץ יחזיקו לכו ישועה כמו שהביא סעד ומתך לדבריו דברי אקיס מייס בטוב טעם
 ורעת תמלת אשרקא שעולה תרו' וכו' כלעיל. ולא להוסיף על דבריו מלילה רק כעונה
 חזן אחר התברכי' אעיר התענין שמש' דרית הוא מלוי' ושל אד' ותלת אשרקא עם האותיות
 עולה כחמ' תורה ועל מ'ס בזכות ישרא כבר ידוע תשאר' ע"פ שבטי יה עדות לישרא שז"ת
 סתם שמו הגדול והקדוש בהם וכמו כן ע"פ ויקרא לו א' אקיי ישראל ועוד אמרו עתידי' בדיקיש
 להקרא בשמו של ה' והקרא תלש' כתי' ומה תעשה לשמך הגדול וכתוב ואתם עדי כאזס ה'
 ונאמי א עס חתי דאמרו עליו קחמי לכן ע"פ הדברים והאמת ה'א דאיתי וכתון א לבי שגלות
 עמ' ישראל עם האותיות והמלות עולי' תרע"א כחמ' עס אק דלת תלש' כוסף על מה שכולל
 לפרש האי חרץ דקאמר הרב כל' על הארץ העליובה כדפי' הרמזע זכ"ל קרא דכתוב והארץ
 אזכור במאמר אס כל מי ק"ב מ"כ"א וכתוב אעשה למען שמי שבת ה' מלות עוליס כחמ' א'ד
 הוא השם שבעונותינו שרבו כל מחולל בגויים כח"ס הרב גאכטי ע"פ שמעת מרפתס ה'זכמן
 שפי' ע"פ אשר חרפו איניך ה'גו' כי שם ההויה ב'ה וברוך שמו תלבד שלח כודע להס להימתע
 שם העצם לא תחאו כל אכטי חיל ידיהם ליחס אליו דבר תלש' שהוא תהיה כל החיות גם הם
 תודים סבורא הוא על כל אקיס וכדפי' רב ייבא שבא ע"פ מי לא ייראך מלך הגויים כדאית ת
 בזהר פ' משפטים וענין מ"ס על זה הרמזע וכו' קל בס' הקוד דין שלוש ד' פ"א ובמאמר
 אס כל מי ק"ב מ"ו ט"ו וד"ל עד כאן הגדה :

גם כי השדות הללו נד' לכאורה דעל שדות אומרים" בהכמרה

שדות הזרועה אתמר עליו לבי חומר ל' שיעלה ב"ס על ככון ומשמעות הרון שירתא אס נפרסם השדות הללו כנוי

א' הארנות כמו ויברח יעקב שרה ארס וכך לגור בסרי מואב בשדה פלשתים ורומיהן
 ועכ"ז בשם אקינו נאחזו בזה וגם לא נניח ירינו. ויפה קראנו לשדות הזרועה בזה
 השם להיותן מגדלות וימיקות כל באי עולם בתנוכות סרי כסדויס הללו המגדלות
 ומיקות את בוריהן. וגם על המדינות כו יאמר יש ארץ מגדלת גבורים ויש ארץ
 מגדלת חלשים ויש מגדלת אוכלוסין כמו במדבר רבה פ' ט"ו. ובהה להבנת הכתוב
 כבר ידוע ושאר' כי חכס יקרא המשיב המהמה מרבותיו דבר דבור על אופניו כפי
 מה שלמדוהו ונכון ההוא יקרא המוכן דבר מרענו וממתוך דבר שלמדוהו רבותיו מוסל
 למה הרב דומה וכו' ועל כי הארץ לעולם עומדת בטבעה שהטביע בה יונד בראשית

ואין לה רשות לחדש דבר מעתה רק כבזרת עירוי פתגמא עי תנועת ככני ומזלות
המשפיעים בה אם לשבת אם לראשון - עכ ויחס הכתוב החכמה בארץ - וסתב בה
לסון עבר להורות על עמידתה במצבה הראשון כשעת הכריאה - אבל שמים דכתיב
בהם ושמים לא זכו בעיניו שמחדש בכל יום תמיד פעולתן להבי קאמר כונן בלסון
הונה והבי איתא בוהר פ' וגם כונן שמי' בתבונה כונן מאי כונן לא כונן כל יומא ויומא
ולא פסיק ולא אתתקן בזמנא חרא לא בכל יומא ויומא אתתקין ליה והיינו רזא דכתיב
ושמים לא זכו בעיניו וכי סר דברוענתא איהו לא חשיבו משמי' איהו בגין חשיבו ורעו
טגרא דקל' רעי בהו וחביבותיה לגביה דהא אעב דאיהו מתקין לון כל יומא ויומא
לא דמי בעיניו דאינון מתתקן כדקא יאות בגין רחמינותא דלתון לגביה ורעותיה
לאנחרא לון תדיר בלא פסיקו וכו' ועם כי הדברים עתוקין - ויחס התבונה בשמים
על כי הם בעלי נפש ודעיה והשכל ומכירי את מי שאמ' והיה העולם ומסבחי ומסארי'
לינדרם כדכתיב רמב"ם פ"ב מה' יסודי התורה אינ' אפשר לפרש ה' בחכמה שהיא התורה
יסר ארץ כלומר בה נתייעזר כי כסכרא את העול' וכדארז"ל בשמות רבה במאמר דבעיני
למימר קמן והאי יסר יהיה מלסון יסדת ענו - ואלה הושר שלמה כי סוף העצה וסוד
למעשה הוא כיסוד לכניין - וזה כמה שידענו מרז"ל כי התורה היתה לכו' אמנותו
של הבה דכתיב ואלהיה אלנו אמן ובה נתייעזר כדכתיב לוי ענה ותוסיה - וגבי שמים
כתיב כונן שמים בתבונה כי מועל התורה שבה נתהוו השמים היא במדרגה יותר
בעלמה ועל זה היה כחה יותר ופה לתת תבונה ודעיה במעשה שמים כדאמרין -

ואמר בהם כונן אולי הוא מלסון האומר בו"ק פ' ד' אר' סימן מעיה של אישה עשויה
כינים כינים כדגרים העירוי' ופי' חרדים ממשמעות זה יהיה נמי לסון כונן זה על
אורות הגלגלי' אשר זה למעלה מזה חדר לשבי' מחדר גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים
עליהם כי מחדש בכל יום תמיד הנקבטם כפי סדר מהלכס - ועל כי הסודת הנזרע'
להוציא פרי למעשהו דרוכים היניקה מהארץ והשפע מלמעלה המשפיע בהם כדארז"ל
אין לך עשב בארץ שאין לו סר מלמעלה וכו' - עכ משבחים בהאי קרא לפאר לינדרם
על כל מה שכרא בשמי' מועל ועל הארץ מתחת - ואם על המדינות נמי בו ואמר סדר
גירול הארס לפי חשיבות המדינה וטבעה וכפי הנקבט השר או המלאך אשר השליט
עליו ונדר הכל בה הנחילנו גוים ובהסודו בני אדם והצב בגלגלת עמים כנורע -

ויותר נכון אל' לפרש השדות הללו על התורה כי כן שהע"ה המסילה לשרדים הללו
שהתנוק ונבק בהם כדכתי' דדיה ויוך בכל עת וארז"ל מה דרז"ל ללו כל זמן שהתנוק
ממשמש בהם מונא בהם טעם חרם אף דת כל זמן שארס לומר בהם מונא בהם טעמים
נחרושים וזכות לומר התורה שמים וארץ מתקיימים כדאמרין בס' פ' מז' דא כי
ע"פ הדברי' האה שתהא יגע בהם בס"ך וכהא בס"ך ובלבד לעשותו ומהו כדתי' אתר
כדית ואת ישראל שאלמלא שקבלתם את תורתנו הייתי מחיר העולם לתוהו וכוהו שאל'
אם לא בריתי וימא ולילה וגו' למה שבתורה כדאתי' שמי' וארץ וכו' - ונזכר פ' בראשית
נמי אמרו וזל רכל מאן דאסתדל באוריותא בכל יומא ויזכי למיהוי ליה חולקא בעלמא
דאתי' ויתחשב ליה כאל בני עלמין דהא באוריותא אתבני עלמא ואשתכלל ה' הדר ק'

פרקי שירה פ"ה שירת השורות שפתי רננות

בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתכונה וכת' ואלהיה אכלו אמוץ ואלהיה שעשועי' יום ויום
 וכל ראשיתך ביה שכליך עלמין וקיים לון וכו' ובס' ויום נמו אמרו וזל ת"ח כד ברא
 קב"ה עלמא חמא דלא יוכל לאתקיימא עד דברא אוריות' בנין דמניה נפקין כל נמוסין
 עלאין ותתאין וכה קיימי עילאי ונתתאי ההד' ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתכונה
 דהא בחכמה קיימין כל קווימין דעלמא וכלהו נפקו מגונה וכו' והאי דקאמ' כד ברא
 קב"ה עלמא וכו' ע"כ אית לן לפרוסי כשעלה במחשבתו לברוא את העול' ראה שלא
 יוכל להתקיים עד שברא את התורה תחילה וכו' כי היכי דלא תקשי להא דאמרין
 אפי' שנים קדמה תורה לעולם כדכתיב ואלהיה אכלו אמוץ ואלהיה שעשועים יום ויום
 וכבר אמרו שהיא היתה כלי אומנותו של הקב"ה והשתא ע"פ הרברים האמורים יוכן
 האי שירתא על התורה אחרי אשר השרות הללו יוכנו מלשון שדים כמרכיב' וזה
 יתפרש ע"ד ספי' בזוהר ע"כ כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו' שכל העוסק
 בשורה התורה זוכה לשמים חדש' וכל העוסק בפשטי' התורה זוכה לארץ חדשה להכי
 אמר קרא על או העוסקים בתורה כתיבוק הזה שממשם ברדי אמו' וס' מהם מוצאים
 בו טעם בחכמה ליסוד הארץ החדשה וס' מהם מוצאים בו לטעם ולכונן שמים החדשים
 בתכונה שה' בחכמתו מחלק לכל א' החלק הראונו לו כדאמרין עוד אמרתי להגדיל
 תורה רהני שרית אפסר לתת רמו' בהם א' האדם כדכתיב כי האדם עץ השדה ועל כי
 הא' ית' כדריאת האדם קרא א' השמי' מעל או הנשמה נא הארץ זה הגוף וקורא איהם יחד
 לרובם כדאמרינו רז' ע"כ הנה זאת חקרונה כן היא היא קרא שירה מעולה א' בני אדם
 גם בני איש להורות לה' כי בחכמה יסד ארץ זה הגוף ע"ד שתקנו מסדרי התפלה אשר
 יצר את האדם בחכמה וברא בו נקבי' נקבי' וכו' וכונן שמים זו הנשמה בתכונה שהשפיע
 ויצר האדם בו ולהכי קאמר כונן כלשון הוניה על כי זקני ת"ח כל זמן שמקנינן דעתן
 מותשפת עליהן וכהו' קאמר להו' משה לישראל הוא עשר ויכוונד דעשר מורה על
 יצירת הגוף ויכוונד על הנשמה וחול' שלה כיוונד רז' במדרש תנחומא הובא בל' קוט
 זול א"ר אעזר בשם רשב"ל בחכמה ברא הקב"ה את העולם ביום הראשון ברא את השמים
 מלמעלה וארץ מלמטה בשני ברא רקיע מלמעלה בב' יקנו המים מלמען בה' יתי' מאורות
 מלמעלה בה' ישרנו המים מלמען כשתייר יום ו' אמר הקב"ה אם אני בנרא אותי מלמעלה
 הארץ מצרבות ואם מלמען השמים מצרבות מה עשה הקב"ה ברא גופו מלמען ונשמתו
 מלמעלה הוי בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתכונה הוי שם' ה' זל הוציאו האי קרא על
 בריאת הגוף והנשמה כדאמרין והואיל ואתא לידן ניתן רמו' לדבר לתרנוי הא'
 הקשיא לן דכשמי' נמי' נבראו בהמה וחיה מלכד ה' דברים שנבראו בע"פ בין השמשות
 דתנן פ"ה דאבות וכבר קדמוני תר"ס יפה זל' להקשות ותירץ הוא זל' שאין קפידא
 בראו משפך המינים כמו בב' שנבראו מיני דשאים ואבות רבי' וכו' שנבראו ב' מאורות
 וכספי' רבי' וכה' עופות ודג' ואין ספק שלא ישנו המספר אלא כוונת ההשאלה בהוצאת
 השם שהנמוץ יקרא אחד אע"פ שכלול מיניו רבים וכן הגרם הכספוי וכן החי אכל
 האדם אילו נברא מהצמחונים לא היה בכלל החי שע"כ הוי משכיל ולא יוכלל עם
 החי הכלתי משכיל והשתא נמי' לא קשיא מן השמים שם' הם בכלל החי שבראי' ארץ
 נשמתן

בשמותן מן העליונים ואלפי שמונים למה נב' דברי' כד אמרי' פ' אין דורשין ואתי ספיר
 נמי ולא קשיא לן מהו דברים הנז' ועל אודות ההתרגנות דקאמר באברה רידן אנ
 השלום דברים בבר' פ' יב או קנאה דברים רש' זל יפה פ' יב ר' יהודה לבי בר בבלי זל
 שהענין הוא כי לפי שהשמים והארץ הם שקולים כד ארזל פעמים שמקדים השמי' לארץ
 ופעמים שמקדי' ארץ לשמים לומר שהם שקולי' זה בזה זהו ענין הקנאה או ההתרגנות
 שלא יהיו שקולי' וסוד הקבר דרפ' בעל ד"א ברא"ש כי להיות האדם המקשר המזיאות
 כולו באמצעות השכל שהוא מטבע העליונים ועי' תבא ההספעה לעולם השפל
 ומוסיף אני משלי' כי זה להיותו הוא משיש שלום בעליוני' ותחתוני' בעליוני' כשמוסיף
 כח כי כבדורה של מעלה כדכתיב באק' נעשה חיל' וכתחתני' נמי שבזכותו יסקן
 כל העדרים הנעדרים מוכות אשר בעולם השפל כהגדרת השפע נוסף כי הוא כולל
 מכל העולמות כנודע לדורשו חמורות נדי' בזה הערה למכונים :

אפשר דהאי גפן יוכן משמעו

ומתני' פ' דמעשר שני
 דתנן המשאיל קנקנים למעשר שני אעפי
 שבסן לא קנה מעש' ופירושו לסוף סתימה
 כן הבסן הזאת על שהיון שהוא המשובח
 שבה כמוס ושמוד וכנוס בתוכה והוא
 העקר ולא הסרי בשאר הפירות דלהכי

גפן אומרת כה אמרו יי באשר

ימצא התירוש באשכול
 ואמר א תשחיתוהו כי ברכוהו
 כן אעשה למען עברי לבלתי
 השחיתוהו הבל :

קבעין ליה ברכה בפני עצמו לחכי קרא שמה גפן . ואם נעמיק עוד על היון המשומר
 בעשבו לזריקים ל"ב כ"ס שהוא שתוס וחתוס וכמוס עד עת בא דברו של מקום .
 והנה לבא א כוונת הכתוב אומר כי כוונת הגפן בהאי סודתא הוא לומר כי הגם שהיון
 מביא יללה לעולם וכל סוגה בו לא יחכס עכ"ז אין ראוי לדחותו בסתי ודים אך בשמא
 דנחה נימין מקרכת א זה צריך להביט לצד הטוב אשר בו ויבא זה ויכפר על זה . להכי
 קא משנרד האו קרא דכאשר ימצא התירוש באשכול נגומ' מוסס שמשס מוכיח שזכות
 הבנים הגונים העתידים לזאת מוציאים ומבינים את האכות . ככה החלק הטוב הבא
 מן הגפן יצין וילין על חלק הרע הנמוסד מיאנה והיינו כוונת האו קרא עכ"ז כאש' ימצא
 התירוש באשכול שהתירוש הוא העקר ואמר א תשחיתוהו אעפי שלפעמים יוצא מוכו
 תקלה : וזה כי ברכה בו כלומ' על שקובע ברכה בפני עצמו י"ב על הכרכו הנאמרות
 עליו כגון קדוש ברכת המזון הבדלה וברכת חתנים וכיוצא . ובהקרא דחמורין נמי
 פ' כיצד מוכרין אר' שמואל בר חמני אר' ונתן מנין שאין אמורים שירה לא על היון סב'
 ותאמר להם הגפן החדלתי את תירושי המסמח אקים ואנשים הם אנשים משמח אקים
 במה משמח מוכאן שאין אמורים שירה לא על היון להכי קא מסיים כן יעשה האייתב'
 למען עברו העתידים לזאת מן הרשע שמוציין על אבותם לבלתי השחית הכל כגון
 עמון ומואב שזוה ה"ה א תצר את מואב וגומר וכן וקרכת מול בני עמון א תצורס ובי'
 מפני סתי פרידת טובות שהיו עתידות לזאת מהן ורכי' כאה . והנה ונתן כן עמיה

ורזל כבד סוף סדר בראשית פי' האי קרא על נח וזל סס' ר' סימון פתח באשר ימצא
 התירוש באשכול ואמר את תשחיתנו כי ברכה בו מעשה בחסיד א' שיצא לכדמו בשבת
 וראה עוללה אונירד עליה אמ' כראי הוא העוללה הזאת שנכרך עליה כך כה אמ' ה'
 באשר ימצא התירוש באשכול וגו' היציל נח לאשכול שניצל באשכול התירוש שבו
 שהכוננה על תולדותיו והיא הברכה דקאמר כי ברכה בו וקיינו דלא קאמר כי ברכה
 הוא לא בו בזכות הדקיקים שיעורו ממנו וכן דעתיה דר' סימון סוף הפרשה דאמר
 ומיין שה' עושה נסר עם הראשונים בזכות האחרונים ונח מצא חן בעיני ה' באזה
 זכות בזכות תולדותיו ומלבד כוננת דרשת רזל בהאי קרא על נח כדאמרין אולי נמו
 דמוז על כי נח החל לטעם כרס ושתה מיינו ונתגבה בו וכדי שלא נאמר כי פעולתו
 פעולת שוא היתה להק' כי ברכה בו ג' והכל לפי מה שהוא אדם על דרך רא' ונסי
 כל מיני משפחין פי' לחלום חנומן הין למה אם זכה משמחו ואם לאו משמחו ש' לזיוון
 הומם סכר' אמנם כוננת איתנו חסיד אשר לפי ש' כי חשב מחשבות על כדמו של נח
 שיצא מינו תקלה ורעה מחזקתו גם על כדמו כרס ה' כבאות בית ישראל מה תהא
 עליהם בשבת יום שכלו שבת מנוחה לחי העולמים רח' והכיס בעין שכלו ודעתו
 עוללה אחת כלומר סכראי פעולה אחת של מנוחה שעיני ישראל להנחילם חיי העליב
 כדאמרין בקדושתן אין לך מנוחה בתורה שאין תחיות המצות תלויה בה ונירד עליה
 ואמר כראי היא העוללה הזאת שנכרך עליה כה אמר ה' באשר ימצא התירוש באשכול
 וגו' אי' העוללה הזאת הכוננה בו על דיוק יסוד עולם שכל העולם כראי הוא לו
 ויותר אשר נמי לפרש דהעוללה הזאת רמו שהסיג א הזכר האמיתי שררשו רזל סוף
 פ' אין עומדין ע' עין לא ראתה זה יין המשומר בענבו מששת ימי בראשית והכוננה
 הוא שראה שעל עוללה אחת שהיא ענבה אחת כראי לברד עליה על כל קנובה אשר
 נשיג בה כראי לא בהנחיתו עתה כעליו יש נער' לכבוד ולרדוד אבל לעליב כל א' וא'
 ונא השרה ומציא ענבה בקרון או בשפינה ומציחה בקרון ונית ומאדפק בפיטם ברזל
 ועניו מסיק' תחת הדבשיל ואין לך ענבה וענבה שאינה עושה שמים גרבו יין שנאמר
 נרם ענב תשתה חמר' את קרי חמר לא חומר' ולבי אומר' כי דיוקיה האי דרשה מקרא
 דכתיב באש' ימצא תירוש באשכול דלא קאמר באשר נמצא אי באשר מנצא' לא ימצא
 מכלל דעל הענין דאמר בירובי' והנה עדין לא יצאנו ידי חובת ביאור מה בשתנה
 הנפץ שלא הקבע שירתי על הסרי לא על גוף החילץ והל' למתני ענבים אוןין
 אמנם הבלבד הוא לפי שהנפץ בכללה כוללת כל הכנסי' כראי בס' בר הנסה אומה
 זו כנפץ במשלה וזויות סבה או בעלי בתים אשכולות סבה או ת' עלין סבה אלו עמו
 הארץ קנקהנות סבה או ריקנות סבישראל וקיינו דסלחו מתם וכעון רחמי אתכלי' על
 עלי' סאמלא עלי' לא מתקיימי אתכלי' לומר לך שהדקיקים מונינים על תולדותי
 דרוק' ומנינים או על אן כראי' בניקר אמר ה' לאברהם א' לא יעשו כולם אגודה
 א' ויכפרו או על או היינו אם כן טעמא שמיחדת הסירה א הנפץ לומר לך שנעשית כל
 הכנסי' אגודה א' לומר לה א' וקיינו נמי כוננת ה' באשר ימצא התירוש באשכול
 התירוש הוא כנוי האנשים הרעים ורלים במצנת כדאמרין למה נקרא שמן תירוש

שכל העוסק בו נעשה רש והאשכול הוא כנוי לאים שהכל בו כההוא דתנן בטלו
 שאשכולות והכוונה לומר כי כאשר האשכול מביא וסומך התירוש שבתוכו כן הדיוקים
 מביא ומצוי על בני דורן עד שאמר מרעה שם מאות אף רבלי העם אשר אנו בקרבנו
 וארזל בסוטה וכלר פ' לו ושר פ' אל משה לישראל בשבילי נצלתם כולכם זהו ואמר א
 תשחיתתו כי ברכה בו שמתפלל ומביאים על אחיקם . כן יעשה הבה למען עבדיו
 לבלתי השחית הכל כלומר כללות האומה גם כי מעצמן אין להם זכות . ועד הזוהר
 שפ' יוחי' בן על מלך המשיח אתי שפיר האי שירתא בהאי לישראל דבאשר ומנא בו
 המשיח הוא מן הג' מציאות שמנא הבה כדכתי' מנאתי דור עבדיו וק"ל דור הוא משיח
 עינר מצינו לרזל שהמשיבו התורה לבן כדאמרינן פ' גיר הנשה בן זוטורה שלשה
 סריג' זה משה אהרן ומרים והיא כפורחת עלתה נזה אל סנהדרין הבשילו אשכולותיה
 ענבים אל דיוקים שכל דור ודור וריבל דמוק' לה במתנות ואמר בן זוטורה שלשה
 סריג' זה באר עמוד ענן ומן והיא כפורחת עלתה נזה אל הכבור' הבשילו אשכולותיה
 ענבי' אל הנסכי' . אפשר לי לאוקממי דלא פליגי אהרדי דמן באר ענן דאריבל היינו
 משה אהרן ומרים דאר' יהושע כנורע שכזכות אל הג' דיוקים היו להם לישראל ג' מתנות
 מוכנות הללו . והכבור' נמי היינו הסנהדרין כי הסנהדרין ראשי לישראל כמו הכבורים
 הללו שהם ראשית כל בכורו כל וכתוב נמי בכורה אותה נפשי . והנסכי' הם הדיוק'
 שכל דור ודור והיוו דקראן נסכי' לפי שהם מנסכי' בפסח בתפילתן לכני אקי עלים
 היוסופכים דמס כמים על קדושת שמו ות' ומכפר' ג' על הרגד במיתתן כנסכי' הללו
 כדאמרינן רב לך טול הרב שבהם . ועד' וכן ג' כוונת הפ' דבאשר ומנא התירוש
 באשכול וגו' דמסיק כן אעשה למען עבדיו לבלתי השחית הכל . ועו' אפשר לפרש האי
 קרא על התורה היינו על ת' שאין אור של גיהנם שולט בהם ק'ו מסאמדרה להק
 באשר ומנא התירוש היינו התורה הנמשלה ליון באשכול באים שהכל בו כדאמרן
 ואמר א תשחיתתו אף אם עבר עבירה משום דברכה בו שהיא התורה המביאה עליו
 כן יעשה הא יתבר' למען עבדיו לבלתי השחית הכל שיבינו זה על זה . ואב' אורחין
 בכין טוב טעם ורעת להא דארזל פ' הרנאה הרנאה בן בחלום אין אשתו מפלת נפל'
 שנ' אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך אולי כוונתם על הת' עד שאמרנו כבר פט ביון
 יש שנתה וטוב לו ויש שנתה ורע לו . ת' טוב לו שהוא סימן לתורה כי טוב' דנידך
 מיון וכתוב ושתו ביון מסכתי ועם הארץ שנתה ורע לו שהוא סי' תנו סכר לאובר ויון
 למרי נפש וכת' השקינתו יין תרעלה כן ת' הרנאה בן בחלום סי' יפה לו שאין אשתו
 דהיינו תורתו שהיא אילת אהבים ויעלת הן חברתו ואשת בריתו וכמה טובה אשה
 טובה שהתורה נמשלה בה אינה מושתכחת ממנו והיינו כוונתם שאין אשתו מפלת
 בפלים כדאמר' כל ה'אמר תורה וסוכח דומה למי שמוזר וקובר . ועדיין דיוקים
 אנו למודעי שהיה ר' א' עזר המודעי אומר בן ז' ירושלם שלשה סריג' זה מוקדם ומלך
 נכ' והיא כפורחת עלתה נזה אל פרחי כהונק הבשילו אשכולותיה ענבים או הנסכים
 והיינו נמי דתנן סוף פ' דמרות בן של זהב היתה עמוד' על פתחו של היכל ומדלף
 ע'ב כלונסות כל מי שהוא מתנדב עלה או גריד או אשכול מביא ותולה בה אר' לעזר

בר' דרוק מעשה היה ונמנו עליה שלש מאות כהנים אולי לכוננה הזאת עשו צורת
 גפן לרמוז על ירושלים שנמשלה לגפן כדאמרן ועל יש' ג' כ שנמשלו לגפן כדכתיב גפן
 ממונרתי תסוע ועל התורה כדלעיל שכולם תלויים ומכווני' ועומדי' זה בזה כי ירושלים
 מיוחדת לישראל ומשם תצא תורה ודבר ה' ומונרה על' כלונסות רמוז להא דארז' מה
 הגפן הזאת סומכים אותה על קנים והיא חיה כך ישראל אינם חיים אלא בזכות התורה
 שהיא כתובה בקנה וכן ירושלים לא נחרבה אלא על עזבם את התורה מה הגפן הזאת
 סומכים אותה על עצי יבשים והיא חיה כך הם ים' אינם חיים אלא בזכות אבותיהם
 אל'פי שמתו שנ' וזכרתי את בריתי וגו' ע' דארז' נמי ולמה מזכיר זכות אבות ומזכיר
 זכות הארץ עמקם ארשב' מל' למלך שהיו לו ג' בני' ושפחה א' מגדלת' בין שהמלך
 טול בשלום בניו הוא אומר שא' לי בשלום המגדלת כך הנה מזכיר זכות אבות ומזכיר
 זכות הארץ עמקם וזכרתי את בריתי ועקוב וגו' והארץ אזכ' וכל מי מישראל שהתקרב
 בגרור או אשכול בגרור רמוז למצות ומעט הן הרבה הן מעט שנים שלשה גרורי' אשכול
 מכוון לארץ שהכל בו את הכל היה נעשה עשרה לראש דריקו של עולם ותולק בה
 בההיא גפן קריה נאמנה להוסיף עליה זכות ולהעלות זכרונה לטוב אומנם ר"א בר
 דרוק אמר מעשה היה ונמנו עליה ש' כהנים הנה הוא כחולק על ת' ק' בהא דאמר כל
 מי שמתנדב בגרור או אשכול כמרוכב כרס הוא סבר שכל קיומה של ירושלים וכו' היה
 בזכות האבות בלבד כדאמרינן לעי' בקרא דזכרתי את בריתי וגו' וקיינו דקאמר
 מעשה היה כלומר המעשה שהיה כך היה שנמנו עליה ש' כהנים כי השין רומזת להם
 כדאמרינן בזהר והם ג' בת כסוד ג' וי' ויסע ויבא ויט קו החסד קו הדין קו הרחמים
 ולא האבות שהם כהני ה' הם הנמנים ורואים ופוקדים גפן זאת כדאמרן :

הנה למרוננו רזל דרייקי בשמא **תאנה** אומרת נוצר תאנה
 ותאנה הוא לשון תואנה
 סין בכר סי' דרשו ויתפרו עליה תאנה

ארש' כי עליה שהיא תואנה לעולם א' ריזחק קלקלת עוברך סב חוט נחייט והאי תואנה
 אית לפרוסי' לשון יללה כרפי' בעל מתנות כהונה ואית לפרוסי' נמי לשון עליה
 כדארז' בתנחומי נורא עליה על בני אדם וכו' על מיתת אדה' ר' כרפי' בעל יפה תואר
 ולכא לכוננת השירה כמתאוננת התאנה על אדה' ועל העלילה שלו על שלא עמד
 בזונו שעה א' כדרדרס ר' יהוד' בן פי' מי יבלק עפר מעינד' אדה'ר' שלא יכולת לעמוד על
 זונייד שעה א' והרי בניד' ממתני' ל' עה' לה' ג' שני' ינהגה כי כן התאני' הללו אינם כסאר
 הסידות שמתבטלין כולם בא' ומתלקטין כולן בכת אחת לא מתבטלין היום א' ולמחר
 א' ע' שזכיר בעל התאנה להמתין יומי' ויום ביומו ללקטן כדאמרינן יודע בעל התאנה
 אומתי' ולקט תאנותיו . נאילו חכמו יבינו זאת האדם ועזרתו והיו מתונים ועומדים
 על זוניו של מקום זמן מה היו אוכלים פריה בהיתר ולא פגיה באסור כי כוננתו ית'
 לא היה לאסור פרי עץ הדעת אסור עולם לא לפי שעה כלבד כדררס הרב בעל סני'
 חמרה ורקק' ליטבא דקרא דקאמר מכל עין הגן אכול תאכל שעתיד אתה לאכול
 מכולן

מכילך אך עתה לזמן מה מען הדעת לא תאכל ממנו וזהו כי ביום אכלך ולא קאמ' כי
באכלך ממנו כלומר אין האיסור רק ביום הקודם לא ביום זולתו. וזהו כונת ר' יהודה
מי ובלה עפר מעניך אדה"ר סניך ממתניס לערלה ג' סניס ואתה לא יכולת לעמוד
על זנויך טעה אחת עם היות זנוי שדי עץ הדעת רומה לערלה לזמן מוגבל כדאמרן
דאל"ת קסויא לר' יהודה מה למנויו של אדה"ר שאין אחריו היתר לערלה שיש אחריה
היתר. וזהו נמי כונת רז"ל באמרוס מפני מה קנסת מיתה על אדה"ר והשיב מונה קלה
צויתו וכו' כלומר לא האיסור היה עולמית קשה מפני מה קנס מיתה כיון שיצר לב
האדם רע וצונו וכו' לכנסו עולמית. והשיב קב"ה כי להיות שאין האיסור לעולם
אכל המנוה היא קלה ולטעה קלה היתה ועבר עליה לסיכך ראנו להענישו על אשר
לא עזר כחו אפי' טעה א'. ולכן התאנה הזאת באת להוכיח את האדם וללמדו דעת
נורד תכונתו והיינו הא דר' יצחק דקאמר קלקלת עוברך סב אונט וחייט כלומ' באותו
דבר שקלקל יתקן פעולותיו כך בתאנה קלקל ומן התאנה ענמה תחת גערה במעין
לשוב לא קניו כי ירבה לסלוח. ובב"ר פ' מו' המשילנו ישר' לתאנים שכן דרש סס ר' יודן
פ' כענבים במרכר מצאתי ישר' ככנורה בתאנה התאנה הזאת בתחילה אנרין אותה
א' א' נאחב ג' נאחב ג' עד שאורו אותה בסלס ובמגדריפות כך בתחילה א' היה אברהם
נאחב ב' אברהם נוצחק נאחב ג' אברהם יצחק ויעקב נאחב וכו' ישרא פרו וישרנו וירבו
ויעצמו במאד מאד אר' יודן מה תאנה זו אין לה פסולת אף עניקה בלבד העבר אותה
ובטל המום כך אמר ה"ה לאברהם אין כך מום אף הערלה העבר אותה ובטל המום.
אולי רמזו שסלמות החומה אינו אף לבסוף באחרית הימים וכו' נמי יונג קרא רננר
תאנה כי כמו שבעל התאנה צריך להמתין ולשמור פירותיה כנז' כך סכרן של ישראל
לאכול פירות מעשיהו בסופע אינו אף לבסוף כדרדסו רז"ל ע"פ ויהי עקב תשמעון
ומה תאנה זו אין בה פסולת אף עניקה כך אין להם לישראל שום מום אלא הערלה
וכשמעבירי אותה הרי הם נקיי וזוכי לחיי העה"ב כי כל בן ברית אף העומד על פתחו
של ג' ע מכניסו לשם. ואפשר נמי לומר דכוננתם זל לומר שאין להם ליש' שום מום אף
הי"הר שהנא ערלת לב ובישראל כתיב וכל בית ישראל יערי לב וכשיעבירו לב האבן
מכסרם ויתנו תחתיו לב בסר הרי הם נקיי וזוכי לחיי העה"ב. ועדיין ניתנה התאנה
הזאת ליררש על התורה כי כן נמשלה לה כדארז"ל פ' כיצד מעבדו אר' חייא בר אבא
מאי דכתיב נוצר תאנה ואכל פריה למה נמשלו דת לתאנה לומר לך מה תאנה זאת
כל זמן שאדם ממשמש בה מונח בה תאנים אף דת' כל זמן שאדם הוגה בהם מונח בהם
טעם והכי איתא נמי בילמדנו למה נמשלו דת לתאנה אף כל הפירות יש בהם פסולת
תמרים יש בהם גרעיני' ענבי' יש בהם חרצנים רמוני' יש בהם קליפין אבל התאנה כולה
יפה לאכול כך דת' אין בהם פסולת שנאמר כי לא דבר דווק הוא מכס וירר כי מושכלי
התור' נמשלו לתאנה וכן כב"ר ד' אעזר בסס ר' יוסי בן זמרא אמר ג' דרבי נאמרן בתאנה
עוב למאכל ויפה לעינו ונוסוף חכמה ושלשתן באמרו בפ' א' ותרא האשה וגו' אפסר
שרמוז לג' מדרגות התורה מקרא מטה גמרא. א"נ תורה נביאי כתובים. א"נ פסג
מדרס סוד. ובמר' פ' יב' ופ' כא' נמי איתא למה נמשלה התורה בתאנה שרוב האונות

פרקי שירה פה שירת התאנה שפתי רננות

הזית הגפן התמרה נלקטין כא ונתאנה נלקטת מעט מעט וכך התורה היום לומר
 מעט ומחר הרבה לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשתיים עליו נאמר נוצר תאנה
 מהו ואכל פריה פרו של תורה מלכות נשרת שבאנו בו מלכים ומלכו בו שרים ושורו
 כהיה ראמוני נמי במר פ' נבנים היאך אדם לומר תורה תחילה קרא במילה ואחכ
 בספר ואחכ בנבואי ואחכ בכתובי משהוא גומר את המקרא שונה את המשנה ואחכ
 הלכות ואחכ אגרות וכו' וכו' יט' ר' חנין דצפורי פתח קרא בתלולית זו של עפר
 מי שטפס מהו אומר מי וכול לקנות את זו מי שפסק מהו אומי הריני קונץ סתי מספלות
 היום סתי מספלות למחר ער שאני קונץ את כולה כך מי שטפס אומר מי וכול ללמוד
 את התורה נזיקי ל' פרכי' כלים ל' פרכי' מי שפסק מהו אומי הריני שונה ב' הלכות היום
 ב' הלכות למחר עד שאני שונה כל התורה כולה אר יוחנן לכסר תלמי באוירו של
 בית מי שטפס אומר מי וכול להוריד את זה מי שפסק אומר ולא א' תלאו לא מביא
 סתי קנין ומסקין זה לזה ומורדו כך מי שטפס אומר מי וכול ללמוד תורה שבלבו
 של חכם מי שפסק אומר והוא לא מאחר למרה לא הריני למד ב' הלכות היום וכ' למחר
 עד שאני למד את כל התורה כלה אר לוי נוטל לטרסקל בקוב ששכר בעליו פועלים
 למלאותו מי שטפס מהו אומי מה אבי מועיל ללמו' מבינים בזו ומזינא בזו מי שפסק מהו
 אומי' לא סבר כל חבית וחבית אבי נוטל כך מי שהוא טיפס אומי' מה אבי מועיל ללמוד
 תורה ומשכחה מי שהוא פסק מהו אומי' ולא סבר יגיעה הבה נותן הנה למדונו דל
 במלומתם או הנעמונת כי צריך לו לאדם להשתדל בגיעה רבה כדי לקנות לו דת
 והיינו המושל של ר' חנין שהמוטיל הרבה לתלולית של עפר רמו להא דארזל גבי קרא
 דכתי' כבריא את הארס לעבדה או מע' נלמרה או מלת' הנה שהמוטילה התורה עבודת
 המקו' ולימוד התורה לעבודת הקדקע ונבא רמו בזה ג' על מה שצריך הת' להשפיל
 דעתו ועצמו ללמוד מכל אדם אשר לזה במשלה התנוד' כמדבר בדסתי' ומדבר מתנה
 ומתוך כך יבנם בשערי החסידות והטהרה והיינו דקאמר נזקין ל' פרכים כי הביזקין
 רמו לחסידות והוא דבעי למהו חסידא לקיים מילי דביזקין וכלים הוא דיש סדר
 טהרות ליבנם בשער הטהרה והיוסכתא עצמה חבי קרא שמה כלים רמו לכלי' שמיסו
 של אדם שהם איבריו שיערו בשמים בטהרה והיינו דקא' תנינן בסוף היהא מסכתא
 אשירי כלים שנכנסת בטומאה ונפלת בטהרה כמדבר על האדם שנכנס בכלי חמר
 בזה העולם של טומאה ומשגור אותם ויוצא ממנו בטהרה שכנס פטר. נפטר בשם טוב
 וטהרה כהיה ראמוני' למה הדריקס דומין בעיה' לאן שהוא נטוע במקום טהרה ונפסו
 בנטה למקום טומאה בקץ נפשו הרי כולו עומד במקום טהרה וכסם שהעובד ארמתו
 ושבע לחם בן מי שעבד ושמר את התורה וממית עצמו עליה כדאמרי' עלם זאת התורה
 אדם כי ימות באהל וזהו להבין אמריה הנעמי' והיינו הושל של ר' יוחנן לכסר התלמי
 באוירו של בית כי הכל יהיה נכון ומתוקן לפניו ככך הזה שאין צריך לעשות בו שום
 מלאכה לא יביא סתי קנים שהם רמו לחכמה כדסתי' קנה חכמה קנה בינה וארזל בפ'
 הרמאה הרמאה קנה בחלום יצפה לחכמה שנ' קנה חכמה קנים יצפה לכל שנאמי' וככל
 קניינך קנה בינה ואו הכ' קנים אולי' הם דומין לתורה שככתב ולתור' שבעים או לפסא

שפתי רננות פרקי שירה פ"ה שירת דהאזה קנ

ולסוד והיונו דקאמ' ללמוד תנור' סכלבו סל חכס כי התנור' סבע'פ וחלק הסוד הס נמסד'
 אפה א פה כנודע . והמסיל גכ הדבר לכבר התלוי כאוירו סל בית לומר סזכה
 לעלות לברולה ובמרוס הרי' גגו כדאמרי' ומנחלי' כמות . ור' לוי בא במסל הטוסקל
 בקוב לרמוז לקא דאמרינן סהחכמה תחיה בעליה וגס כי נקרא סמה תוסיה סמתסת
 כמו סל ארס עכ"ז עץ חיים היא למחזיקים בה כי הרננה סחיה ומות עכ המסיל הדבר
 לטרסקל הזה סהוא כלי סל ערנה קלופה סיכול לעמוד בפני רד וככני קסה כי קל
 הנה על פני מים וחיותו מן המים כן העוסק בעץ חיים סל תורה יחיה במי טוקר סלה
 וגס כי תקפה עליו ומסתנו ונא לירי סכחה לא משוס זה הנה מקפחה סכרו סלא אמרו
 סמתחייב כפספו הסוכח רכר א' ומסתנו לא ביושב ומסירס מלבו . ונהה מן התאנה
 ענמה למרנו רז' ענין זה דאמרן סהתורה תחיה בעליה ותעזו לחכס כי כן אמרו
 ביומא ס' יהוד' תני רב יוסף הרננה ליהנות מן התנינה יאכל ממזרחיה כנאמר וממגד
 תבואות שמש אמר' ר' יוחנן פעס אחת אחוני בולמוס ורנתי למזרחיה סל תאנה ואכלתי
 קיימתי בענמי החכמה תחיה בעליה . ורדך רמו כוונת' ז' סהרננה ליהנות מן התורה
 סגמסלה לתאנה יאכל ממזרחיה אשר סס חונים משה ומהרן וכניו כרתיב והחונים
 קדמה מזרחיה וגו' ועל יהודה ישסכר וזכולנן החונים סס נאמר טוב לזדריקוטוב לסכנו
 כי הרננה ללמוד תורה יהיה מתלמידיו סל משה ומהרן . א"ז יהיו כל פניותיו לסמו
 סל וקוס שמש ומגן ה אקיס ומפרי פיו ישבע טוב כי הלמד ע"מ לעשות מספיקין בירג
 ללמוד וללמד לסמוד ולעשו' ועץ חיים היא למחזיקי' בה . ור' יוחנן כשהחזתו בולמוס
 סל תורה הלך למזרחיה כאמו' ונתקיימה בירו וקרא אנפסיה החכמה תחיה בעליה פי'
 לח מ'ה כמספ' ארס ובה פני ארס והוא סוד להויה במלוי אפין סעול' מ'ה . עו' להמסוד
 דרוס הזה סל תאנה על התורה מנחתי ראיתי מאמר א' לרזל במכילתא הובא בילקוט
 פסאמי' ישעיהו יסאן דכלת תאני' וגו' והלא בסר ח' כסאתה נותן עליו דכלת תאני' מיד
 מסריח הא כינד נותן דבר המחכל לתוך דבר סנתחכל כדי לעשות נס בתוך נס .
 נאפסר לתת רמו בזה כי הכסר החי סהוא הארס כסאתה נותן עליו דכלת תאני' סהוא
 רמו לתורה היה לו למות כי מתסת כמו סל ארס וכתי' בה הלא כה דברי כאש והדבר
 בהסך סתחיה את בעליה סהוא נס בתוך נס . הנה כי מתוך התא'ל הזאת באנו לכלל
 ודועה איד' יסמוד הארס דרך עץ החי' ל'כנס בסערי התורה והחכמ' כפי סוד הלימוד
 כדאמרן סאז תלמודו יתקיים בירו ויוסיפו לו ג' סנות חיים ונזה יאכל פריה פריה ה'
 חמסה חומשו תורה . ועוד פריה פרי סני עולמוס העליו' והעלוב סנבראו כסס יה כי
 ביה ה' צור עולמי' אשר עליה' ימסול וימלוד לגזר אומ' ויקס לו סעל זה נקראו החכמה
 מלכו' וסרי' כדכתיב בי מלכו' ימלכו כי פריס יסורו ומכוון לכל זה ארזל כפי' הרואה
 הרננה תאנה בחלו' תורתו מסתמרת עליו כנ' נוצר תאנה יאכל פריה הכל כדאמרן :

רמון אומר כפלה הרמון בנירכת הר' מסה מטיראני' ז' רמון לא מצא נהאר' וקתך מבעד לצנתך ; וברסתנו מצאו אפן נמי תוכנ באכל א א ג 40 וקליפתו

תקליפתו נזרוק . והנה אפשר דלהכי נקרא שמו רמון על היותו מרומם על כל
 ברכה ותהלה ברכיו גרעיני פירותיו לא עשה כן הא ית' בכל מיני פירות שראו עינינו
 ולהכי נתעלה בפי המשורר הנעים לקחת רמון השבח ממוני אף במקצתו מושב בשאר
 הפירות שהמשל בהם הוא בהיותם שלימים להכי קא משורר לנדר . תהלת שזכה
 הוא במקצתו כמו שאר הפירות בשלמותם והוה כפלה הרמון הקד . ונא השבח
 שלו מכוון לגובה הראש כי כן העצים רמונים מסוגל ונושעל לאיטנמכא ושתיותיו
 אחר האכילה ימונע עליות הענף א הראש כפי מה מסופר ממוני זהוה הקד . ומבעד
 לצמתך שהם כוללים כל חלקי הראש מבית ומחוץ . ועל כי הפסוק הזה מרעה אמרו
 על יס' כדאמרין במדרש חזית באותה שעה כשחזרו יס' ממלחמת מדין התחיל משה
 משבחן בפל' הרמון קתך הריקן שבכס רזוף מצנת כרמון הזה איך צריך לומר ומבעד
 לצמתך על הננועים ועל המצומתים שבכס . לכן אמרתי אחכמה למה זה המשיב
 לפלח הרמון ולא לרמון שלם . ולכו אומר לי שיוכן עם מאמרם זל בדר פ' עא תני
 רשב' לפי שכל הרברים תלויים ברחל לפי' נקראו יס' על שמה רחל מבכה על בניה
 ולא סוף דבר לשמה אלא לשם בנה אולי יחונן ה' נבאות את שארית יוסף ולא סוף לשם
 בנה אלא לשם בן בנה שנ' הן יקור לי אשרי' קרו שחלק א' מישראל נקראו בכל הכנסו
 גלכן המשורר גם הוא המשיב לפלח הרמון דוקא אולי על כוונה זו כדאמרן . וסוד
 שיח רזל אפשר שבאו גכ ללמרנו עוד שאין לך יפה לארס כמו להיות מן הגרדסים כי
 אותם ראויים הם ליקרב אבל הבה כדליפני רבנן מתנרי' וכו' ונה זה סימן ופת
 לכנסיותנו שהיא רחופה ורחופה מן האומות עכוס געתורה להיות נגאל ולחזות
 בנועם ה' ית' ולבקר בהיכלו . כי הנה מצינו שהכתוב הבה הגאולה העתידה לכללות
 האומה עי' שלמה המה משיבי צער שנרצחו כי רחל אביה רחפה והכנים למה תחתיה
 ויוסף נמי ברחף מאחינו וגם אפרים כשהביאו אביו לפני יעקב בברכו אותו חשב
 שחשבות למען יסים אביו ומינו על ראש מנשה עד שעצת ה' לעולם תעמוד ושיכל
 הזקן את ידיו ולפי' שלשתן נרחו מפני השעה השעה עמדה להם שנתעלו רחל הנה
 בני לאה עצמן הקדימו לאמן ועשו אותה עקרת הבית כדכתוב יתן ה' את האשה
 הבאה א' בותך ברחל וכלאה ויוסף נעשה מלך ויבואו אחיו וישתחוו לו ויאמרו הננו
 לך לעבדים . ואפרים גכ הקדימו הנה למנשה לכל דבר שבקדושה כדגלים נבחנוכת
 תמוכה וגם במלכים ולהכי נמי וכו שתכתב הגאולה על שמן ועדיין צריכי' לנו לומר
 על דרש' רזל שדרשו קתך על הריקון שבישראל ומבעד לצמתך על הננועים
 והמצומתים שבכס . הטע' כזה הוא כי המשיב הריקון למנח כי סם נגעל מן הריקון ער
 נמצא אס' זונה היה לך והעו' אים רשע בפני . אמנם הננועים והמצומתים המשיב
 לשער הראש הזה שהוא נכסה כן הת' עומדים נכסים נעוניו הבריות לקיותם ונכני
 אהלים ועליות נמי כתיב קוונותיו תלתלים שחורות כעורב שורדס' על כל קץ וקץ
 תליתלים של תלכות ומשחירן עימן כעורב הזה על דת כדכתבין בשירת העורב
 והנה רזל בדר פ' ל' ובמדרש חזית פ' כמגדל דנר נואחד דרשו האי קרא על מה שסר'
 אפי' הריקון שבהם רדופים תשובות כרמון וסיפרו מעשה שהיה בר' יונתן דסלק

למלי

שפתו רננת פרקי שירה פיה שירת ארמון קנח

למנוח בירושלם עכר בהרין פלאטאנוס וחמתיה חד שמריו אל להיכן את אויל אל
 למיסק למנוח בירושלם אל לא טוב כך למנוח בהרין טורא כריכא ולא בהרוא ביתא
 לקלקלתא אל למה הוא ברין אל דלא טף במנו דמנוכלא בתעלמה מעיני ד'ונתן ולא
 השיבו לשניה אל חמרה ר' תרסני ואני משיבו אל את אל אס מן טוריא דמיא גאס
 הא בתי יוכסו כל ההרו הגבוהים ואס מן משיא הוא לא אשגת ביה קריא ולא אחסביה
 כלום קיר ירד ר' יונתן מעל החמוד והרכיבו ג' מילין וקרא עלינו ג' מקראות לא יהיה
 כך עקר ועקרה ובהמתד אס' בבהמים שבכס כפלא הרמוזן רקתד מבעד למתד
 הריוקין שבכס רצוף תשובות בריוזן ההד כל כלי יוצר עליו לא יכלא וכל לשון תקום
 אתך למשפט תרשישו זאת נחלת עבדו ה' וגו' אפשר לתת רמז נכון בהרין עכרא
 דמיא להא דנתן בס' קנין תורה על ר' יצו בן קסמא כפס' עכו אדס א' שפירסנו בו
 שאותו אדס הוא שטן הוא יצהר שבא לראות ר' בן קסמא מן הקדוש בטענות מזויפות
 כך ר' יונתן הלזה היה פונה ומלהך ברעתו לדרימין ה' רוממה להעלות תפלותו דרך
 שער השמים כרתן היה עומד חזן מירושלם יבין כנגד ורשלים תל תלפיות שהכל
 פונים בו ועבר בהרין פלאטאנוס כלומר הביט וראה במחשבתו בעין פלטין גדול דבר
 המכוון לטובות והנאות העה' מיר נזרמן לו חר שמריו הוא כנוי אל היה'ר שנמשל
 לאבן וכן כתיב לבס שמו שמיר ושא לו להיכן היה הולך ברעתו ור' יונתן גם כי הרין
 ונפגע קצת בטובות העה' עד שבירה בו את הדוכ עכ' החזוק בתומתו והשיב לו כי
 כוונתו לשמים להשליך על ה' והבו דרך שער השמים ויצהר השיבו כדי לראותו
 בהראותו את עושר כבוד טובות העה' הלא טוב כך להתפלל על ההר המכונן הזה
 שהוא יצהר' עצמו שמנו באות הטובות והנאות בעה' יותר מלהתפלל בהנא
 ביתא לקלקלתא שאס כוונתו להעלות תפלותיו דרך שער השמים וכראמין הנה הוא
 צריך להשרי' את ביתו היינו נופא ולהמית תאוונתו ואל ר' יונתן למה אותו ההר שהוא
 כנוי א' היצהר' כמרזכר הוא כרד כלומר מי מפים שהוא ברין רצון וריאו יעשה
 ויציאה השיב לו על שלא הוסיף במי המכול כלומר שמו המכול לא התישו כמו כלל
 וערין בתוקפו ובכרתו עומד ואפשר עוד לומר דהאי דקאמר ליה דלא טף במנו
 דמנוכלא הוא כנוי א' ר' יונתן עצמו כי גם שהיו לו מים רבים ממיומי התורה דמיא רמי
 טופבא רה' לתים ולבטל כמו של היצהר עכ' עריון וכול לו לשוטט ברעתו על טובו
 העה' בתעלמה הלכה מעיני ר' יונתן ולא השיבו כמעט שיכול לו חו' אמנס על כי
 כוננת השלם מיהא לכונה טובה ולשמים היתה ואפי' כחות החומר שלו היו מוקפי'
 שבעתו יעד האמו' ברה'עה ולכו'חלל בקרבו תקף ומיר כשראה שמעיני שכלו בתעלמה
 הלכה כמרזכר עס נשאו אל ר' תרסני ואני משיבו כי יונתן קהיון שינים יהיה לו ליצהר
 ברמיה וביה ארכא לזיל ביה נרבא ואל אס היצהר שמכוון א' ההרי הגבוה' כפס'ע
 כך השתא כשפנית לשוטט בהנאות העה' הוא ככ גדול כראמרת הנה כבר נאמ' והמ'
 גברו וגו' ויכסכול ההרים הגבוהים שכח מי התורה נכספים הרים הגבוה' שהם כחות
 היצהר ואס מן הקטנים הוא כלומר שערין הוא קטן שלא נאחז בקרב איש ולכ עמוק
 לא אשגת ביה קרא ולא אחסביה כלום כלום אינו צריך לכ גירסא לבטלו מיר ירד ר'

ונתן מן החומר היונו סירד מעל כחות החומר שלו והרכיבו אינו אומר והרכיבו על
 החומר אל והרכיבו כלבד עד ורכיבהו על בנותי ארץ כלומר העלה את חומר גס
 עלה על ג' מילין או ג' מילין הוא לשון מילין לבד עלאה ימלל ומספר השלשה כנגד
 תורה כתיב וכתובים כי כולם מצוונים להסרת אזה אשר כלבנו של אדם במקשה
 דבור ומעשה על המחשבה אחר לא יהיה בד עקר ועקרה וככה מתוך ויקרא דלא יהיה
 כך מורה על המחשבה אפי' ככהמו' שבכס כלומ' אפי' בכח הבהמו' שבכס וקרא דכפלה
 הרימו'ן רקתך מורה שבכח התשובות הניצחות שיש להשיב דרכור ההוא ניגול ועל
 שלי המעשה אחר כל כלי יוצר ענין וגו' כי כל כחות המעשה לא יצאו להדיו האדם
 השלם מעבודת קונו והתחיל בתורה והשלים בנביא שרד פסוקי מלכות וזכרונות
 ושפרות בקט ומשמע דאמרי' ברה' ומכונן לזה אמרו במדרש חיות על האי קרא
 ברכתני' לעיל באותה עת כשחזרו ממלחמת מדין התחיל משה משבחן אפי' דיקון
 שבכס רצופים ומלאים מצות ומצט כרימו'ן הזה לפי שכל מי שבא עבירה לידו וניגול
 שימנה ולא עשה אותה מצוה ברובה עשה ואין צריך לומר לצמתך על הצנועים ועל
 המצומצמים שבכס קרי' שהצמינו על הפסוק הזה לפרשו על הרדך שאמרנו להנצל
 שיצאך ועל דעתיה רהיב בעל סי' פה תואר ג' מקראות הללו באו כנגד ג' מונעי' שיש
 לו לאדם להצב החכמות טרדת זכרי הנק' וקוצר שכלו ואומץ המנבד שיתתמו
 שענותי נבדו כנגד הא' אזה וככה מתוך אפי' הבהמו' שיש ולילה לא ישכנת לא
 תחסר תשובה וכנגד ה' אחר בשל' הרימו'ן אפי' הרקקו מצד קצורו מלא תשובות
 וכנגד ה' אחר כל לשון תזום אחר למשפט אפי' המנבדו יקום להכנינו ירשיענו
 בהשטן הגה מצונו לרז' שילנו לנו איד הרימו'ן הזה מורה על התור' ועל העבודה
 בדאמיו'ן בעירובי' אפי' יתקן שביד מלאים מצות כרימו'ן ואמרנו צמי שפושעי' ישראל
 אין אור של הניס שולטת בהם וילפי' לה מקו דמובח הזהב שאין עליו לא כענין דבור
 זה ואין אור שולטת בו שפושעי' ישראל שאלו מצות כרימו'ן אלו' ורצו בזה עפר' מה
 שפי' בו הרב א' קו' י' א' ק' וכל אפי' הרב'ים הנראין ריקני' באומה שהשן וזה
 מוכן את ישראל עליהם הם מלאים ריעות כרימו'ן אשר אין פרי מעט'ר בנין כמוהו
 גמ' צדי' ומצו' חזקה וק' יפה והוא ועיסו מועיל לאצטומכא ויעיל מאד לרפיקת
 שלב' וס' צי' א' א' האכלה ימנע עליית השן א' האש ומלת רקתך שהוא גובה הפנים
 צורה כי החלק הזה הם שני התורה והוא החלק המוכן כמו הפני' שהם החלק המוכן
 שבאדם וגם כי האמר אותם והירו' פניו סתה' הרקיע לעתיד להיותו חלק הנשמה
 ומכע'ר לצמתך יורה כי אף גם זאת שהחלק הזה בלתי מושג יש להם שלמות מהנראה
 מתוך ההתלבשות ההוא ופי' היראה אצ' היראה רימו'ן בחלום וצדו פרו ורבו
 עסקיה כרימו'ני' רכבו' א' א' הוא יפה לתורה ואם ע'ז הוא יפה למצות שנאמר
 בשל' הרימו'ן רקתך הירונו על כי בכל תחכמה בכל הכסף אך חלקו רז' בין רכבו
 ליוצרי' כי יוצרת ה' יצו' הם קצו' לבני סדרה של תורה ל' א' א' כיוונו עד' הוי ממעט
 בעצ'ק ועצוק בתורה ויעוין בזה פ' שלק טוב טעם ודעת על הדון קרא כי שתומי'
 בפתומים ממו' הרב'ים וזכה הרימו'ן הזה להיות' על שולי המעיל שבא לכסוד על

לשון

לסוף הרע כדאמרנו בנזקך פ' והכי אמרו נמו בזבחים וערכך . וזה כי הדימון הרומז
 לתורה כדאמרן מכפר על ל'ה יבא רבב שבקבל סהיא התור שניתנה בה קולות ויכסר
 על מעשה קול שהגא ל'ה ולע"א שמרפאהו כרכתי מרפא לסוף עץ חיים .
 אמר התגיה ידוע ומפורסם שהתורה כק' עץ חיים כד"א עץ חיים היא למחויקים בה . והנה
 ד"ת ד'אלות תהי' שהביא הרב החסיד כרו' בשתיפת דבריו כפי' שירת הדימון הלזה עולים
 קמה ובז'א עולים כ'ב כחמין חותיות התורה לרמזו למ"א התכא אל' אין קתם אין תורה
 וכדדיוקן ז"ל מל"א כתיב לעוסקים בה וכדשלחו מתם בעו רחמי על לעליא וכו' . והנה מלת
 שמון עולה כחמ"ד שהיא כמין ליצהר שכך כק' אבן כגף ונור מכשול אהכס גם הוא למלך
 הזכין להרבות שבתו כמו שמשלו ז"ל אבן המלך עם השפחה ויש נזקך ממנו לקיום העולם כי
 לא תהו ברה"ל שבת יגרה . וכד אעילו ליה גו גושפכא דפרולח לא אשתכח בינה בת יומא
 שבר מעינין שמיך בתך עולה טוב לרמזו שהתעט מחכו הוא טוב כדרמי' ז"ל על רצה טוב
 מאד דא יצהר ועד כתי' בכל דרכיך דעה ואר"ל ואפי' לדבר עבירה . והתורה סהיא תבלין
 כנגדו גם היא ב"מק עולה טוב . כמ"ק עם ההויה להיותה כולה שמתו ית' ועוב ה'לכל .
 והואיל והרב החסיד כרו' פתח ביה בשבחא והוא מן הו' מיכס שכתבנה בין אי' מלכר מ'ע
 ד"ל דעיר הסירים קדש קדשים ברשותא דכולהו רבכין כפרש האי גור' שעולה מלת רמון על
 השכיכה שכך כק' שעם ד'אותיותיו עולה ט' כחמ'א קים מל"א ומ'א מפ"ץ שהיא תמורת ההויה
 שנה כי כן כשחלוק התגיבה לשתים כשכח בה טעמי טובא לשבחא דהא בקדמיתא אית ר"ס
 שמונה על הכור והתגא דאית ליה מט"כ בשאר פירי דעלמא והו' וזן' איכון כלילא דדכר
 ונזקבא כנודע בוסף דאית לברופי במלתא דא' דאות קדמיה ובתראה איכון כ"ר הידוע
 פורו ואותיות מ'ו איכון מ'לויי טל ע"ב כנודע . ואבן חורשין גימחא מתי דאחו לן מן
 שמיא במלת נו' ר בקרא דאחר המלך הסמיד שהפכי הנור חגם מים וגו' ד"נ על גור דעלמא
 קא מטבחא הוה ליה למימר ההופך גור חגם מים מל"ט למעינין מים . ברם עפ"ד יובן על
 השכיכה . כנודע שכל מוצתו בשירותיו ומירותיו היה לבס"ט ולמתק המידה שהיא דוק
 התשכה חותיות יהו' כוספות בקרא דא' לתשלום ההויה הן הן האהפכים תה' הכמות במלת
 גור' לרחמים . וד"ל . ה'ינילכו חטגיאות ויראכו חתורתו כפלות . ע"ה :

תמר אומר צדיק בתמריפרח לישנא

בתמר אומר צדיק בתמריפרח לישנא
 בארו בלבנון ישנא :
 כדאמריון ביומא פ' אמר
 להם הממונה הללו מתמר ועולה כמקל
 והללו מפסל לכאן ולכאן . והתם נמו אמרי' אינו רומה תימור של חמה לתימור של
 לבנה תימור של לבנה מתמר ועולה כמקל ושל חמה מפסל לכאן ולכאן וכל דבר ישר
 וימיה א' התמר וע"כ הדיוקנמשל על יוסרנו א' התמר הסוה ויהישר כי אין לו ענפים
 עד למעלה כנמרתו וכל גופו מלמט' סוה וישר וכדאר"ל מה תמרה נארז אין בהן לא
 עקמויין ולא סיקוסין כד דיוק' אין בהן לא עקמויין ולא סיקוסין סימן לדבר דיוק
 במק' תמרים . וע"ד הרב ר' יצחק אבוב ז"ל כמנורת המאור שלו תמר הוא מלשון
 אוריר להיותו גבוה באוריר וכתי' תחת תומר דבורה שכונתו תחת האוריר וקראו לסוף
 תומר ורמזו לדבריו ז"ל לע"ד דחושבניה דתמר' כחושבניה דאוריר במקו' וה"נ ארז כי
 סניהם גבוה' באוריר ולכן המ"ל הדיוק לתמו' נארז להיותו יונק בעה"ז מאוריר הקדושה
 פראמרן למ"א הדיוקים רומים ל"ן הנטוע במקום טהרה ונפשו נוטה למקום טומאה

פרקי שירה פה שירת דתמר שפתי רננות

וקצן נמצא כולו עומד במקום טהרה ורזל פק רמזי' לה אמרו מה תמר זה און לו
 אש לב' א' כך ישראל שנתנו הדור און להם אש לב' א' לאביהם שבשמים וכן אמרו
 הרואה לולב בחלום און לו אש לב' אחד לאבינו שבשמים הירוננו כי יוסר הצדיק תלוי
 בלב להיותו מלך באברי וכן אמר ריבז שבכלל דברי ר' א' בן ערד דברי חזיריו וכאשר
 און הלב חומר שהוא הסרסור המ יחד לעבירה און כל המעשה גמרו ועל כי בלב
 תלוי הב' ידעים שבארס לכן צריך ללמוד מן התמר וליחידים שניהם כא' לעבודתו
 יתב' כא' ענה דכתי' ביה ומצאת את לבנו באמן לפניך ו' אמרו נמי התם מה תמר זה
 כלו מועט וכו' כלומר שהכל שרי החוסף על הצדיקים בע'הו נראה מועט דומיא דצל
 סל תמר להיות שכרן שמוזר איהן לעולם הגמול שבא לאחר ע' שנה וזהו צדיק כתמר
 יפרח וכדאדול נמי מה תמרה וחרזו בלן למרחוק כך מתן שכרן של צדיקים דחוק ויהיה
 עקב תשמענו ושמו ה' אקיד וגו' והנה מצינו עור שנקראו הצדיקים תמרים כדאדול
 במכילתא על ע' תמרי' שבא' שהיו כנגד ע' זקנים וכפ' הרואה הרואה תמרי' בחלום
 תמו עונותיו הקר תם עונד בת זיון וכל' פ' בהעלותך בגין דתמרים ביה תם
 דרבא דיעקב אתמר ביה ויעקב איש תם חובון מרי ועוד תמרי' תמן תם ותמן מר וכנ'
 יע' ויריחו נקרא עיר התמרים כדכתיב וכני קני חנותן משה עלו מעיר התמרים אולי
 על דקת' כי צדיק כתמר יפרח וכן מצינו כשהראה הב' למשה בשעת פסדתו הב' ע'
 והצדיקים המטייל הרבר לעיר התמרים כדאדול עיר התמרים מלמד שהראה ג' ע'
 נצדיקים מטיילין בה וכה' צדיק כתמר יפרח ואפשר נמי דיריחו שהיא עיר התמרים
 נקרא' יריחו על שם הצדיקים שמעל'ין ריח טוב כדכתי' וריח לו כלבנון וכתיב והריחו
 ביראת ה' ומיניו ריח לפטום הקטורת שהיו מריחו מיריחו כדתנן בתמיד והתמרה
 נמי שספרו רזל שהיתה נופה מיריחו וכיון שהרכיבו אותה עשתה פירות סוד הרבר
 כי הצדיק תאוונתו לה' כדכתי' קנה קניתי ה' וכל מעייניו ברבך החלק עם הכל שאז
 יתנו לה לאותה בשמה מסרי ויהי לה בשערי' מעשיה וכתיב נפשי אויתך בלילה
 אף רוחי בקרבי אשחרד שבסם הצדיק בעור הונתו בע'הו הרומה לליל' מתאוה לרבך
 בשש' ברומה לשחר נכון מוצאו ברבך רומה בשמתא ובשמתא בקב'ה לאור באור נח
 ומצאנח זהו מסמעו' אשחרד מלשון שחר' ואש' ג' שההרכבה הזאת הגרמ' לעשות
 פירות הוא ריח לבנום לצדיקים שהוא הגאה להם ולעולם שאינו רומה זכות צדיק א'
 לזכות כ' צדיקי' וכזהו פ' לך דר' ר' ר' א' קרא וזל ר' יצחק פתח צדיק כתמר יפרח
 כארז בלבנון יסג' צדיק כתמר יפרח מפני מה הקים צדיק לתמו מה תמר כיון
 דגרוזין ליה לא סליק ער זמן סגיא און צדיק כיון דאת אביד מעלמא לא סליק אחר
 תמותו ער זמן סגיא כתמר יפרח מה תמר לא סליק אש דבר וננקבא און הכי צדיק
 לא סליק אש דבר וננקבא דבר צדיק וננקבא דקת' כגוונא דאברהם ושרה כארז
 בלבנון מה ארז בלבנון עילאה על כולא וכולא יתבי תמותו און הכי צדיק הוא
 עילאה יכל כולא וכולא יתבי תמותו וגם כי מאד עמקו דברי הונאמר על' גס פסטי
 הדברים משכמים לכונתו וזו בזה הערה לקרא לתת לב להעמיק עור בעיר
 יתמרי' זה אולי רמזו לנו על כי הצדיק' הם עיר האק' סלה בדאקמונה רבנן על פסל

לא נחמתי בעיר ואבחר כדור . ועכ כני קני סנכנמו תחת כנפי הכנינה כתי נהו
עלו מעיר התמרי כי עלייה היתה להם על היותם מעיר התמרי דרוק ודקת כגוננא
דתמר ולא סליק אלא דכר ונוקבא כרכתנין בשם ס' הזוהר והזוכה לעמוד על עיקרן
של דברי בסוד נשמת הגדלים כדכתב מוה"ר לוריאה ז"ל על ר"ע שיצאת נשמתו באחד
יערב עליו שיחי באומר הזוהר הני' עס אן בני הקני שעלו מעיר התמרי . וכשחטאו
יש בימי אהוד ויכל להם עבגלון מלך מואב ויד את ישראל ויירשו את עיר התמרי בסוד
תחת עבדו כי ימלוד נשפחה כי תירם גבירתה . ובגמרא דתעניות דרש ר' חיאי בר
ליליאני אס באמר תמר למה באמר ארו ואס באמר ארו למה באמר תמר אלא אס באמר
תמר ולא באמ ארו הייתי אומר מה תמר זה אין גזעו מחליף אף דרוק אין גזעו מחליף
לכך באמ ארו ואס באמר ארו ולא באמ תמר הייתי אומר מה ארו זה אינו עושה פירות
אף דרוק אינו עושה פירות לכך באמר תמר . הורינו במלכותם זו כמה גדול כח
הדרוקים שגם במיתת' הם גדולי יופה כחם מבחייה כדאוקימו רז"ל ולכך נמשלו לארו
גזעו מחליף א"ז רמוז להא דאמרינן נמו שאף במיתתם נקראים חיים ובשרם ישכון
לבטא כענדא דרבי יהוה אתי כל בי שמושי לביתיה כדאמרי' בפ' הנושא וכד' לעור
בר' שמעון פ' הפועלים ובר' אחאי בר יאשיה פ' השאל . ונמשלו ג"כ הדרוקים לתמר
העושה פירות כלומר שמעשיהם הטובים עושים פירות ואוכלים אותן בעיה והקרח
קיימת להם לעה"כ כדכתיב אמרו דרוק כי טוב כי פרו מעלליהם ואלכלו א"ז הפירות
הללנו הם רמוז למה שמעשיהם הטובים מושרים גם בני אדם גם בני אים לעבודת
המקום ודבריהם נשמעים ועושים פירות באוני שמעיהם כי כל שיש בני יראת שמים
דכרו נשמעים כדכתיב סוף דבר הכל נשמע את האק"י ירא כדא"ל בכרכות יוערין
צריכון אנו למורעו מהו דין דכתיב בארו כלבנון ולא כתב בארו ישאסתם והנה
דש"י ע"פ זיקרא פי' דרוק כתמר על גלותא רבכל דלא תבת סכינתא אלא לסוף ע'
סנין ההר כי לפי מולאת כלכל שכני' סנה כתמר דסליק לע' סנין בארו כלבנון ישאל
על גלותא בתראה כהאי ארו דאתעכב לסלקאה וכו' יע"ש . וגם כי הוא זל כתב מהפ
ארו דא קב"ה כלבנון דא"ב עכ"ז לבי אומר לי לפרש האי כלבנון על הבית השלישי
שוב"א סנין דרשו רז"ל על פ' ההר הטוב הזה והלכנון על ל"ה והא קאמר שאז ככנין
העתיד הארו הזה המכונה לה"ה כדכתיב בחור כארוס כלבנון סיבנה שהוא הבית
המקדש ישאל כבודו והרו יתברך בתוכו כדכתיב ואני אהיה להנאום ה' חומת אס
סנין ולכבוד אהיה בתוכה . והשתא אתי שפיר שעל פקודת ככל שהיתה פקודה
בעלמא ולא נראה גלוי כבודו יתברך כהוא בנין כדילפי' בלך דיומא וארצה כפ
ואכברה מחוסר הא' או חמסה דברים שחפר בית שני וכדאמרינן התם להכי עליה
אתמר דרוק בתמר יפרח ברם בגולה העתידה שיגדל ויאריר כבודו יתברך לעיני
כל העמים כתיב ביה בארו כלבנון ישאל במדובר ובכר דרשו ז"ל כלר פ' ט"ז
אלא נבראו ארוס אלא לצורך ל"ה הה' ישבעו עיני ה' ארו כלבנון אשר נטע
ואין כלבנון אלא ל"ה הה' הטוב הזה והלכנון . כל זה יוסף
לקח טוב לכוננתנו וה' הטוב מררכיו יורנו :

הנה

שמו של תפוח מורה וורה
לשון תפוחה כמו תפח תלטום
בזנון וגם לשון חולה כמו כי הנינן
אזלין בתריה דר' יוחנן לשיולי בתפוחא
פך דסכת וכן לשון רפואת המולי כמו
איתפח ר' זירא פ' ג' סאכלו וכן עד אשע

תפוח

אומר ברהפוח בעצו
היער בן דודי בין הבנום
בצלו חמדתי וישבתו ופרויו בחוק
רחבי

לא הנה רחילתים ואתפחם הסוכר את הפועלים ועל הורחתי לשון נפוחה מלכר
מה שניצמתי של פרוי הוא תפוח אמנם יתכן ג' על היות פרוי קודם לעליו כדארז
פ' רע כי הוא מוציא האוכל קודם הפסולת וכדבר הזה הרי הוא חשוב משאר האיכות
ולכחי הוא משורר כתפוח בעני היער וגו' והנה רזל דרשמו התם וזל כתפוח בעני
היער אר' חמא בר חנינא למה במסלוי ים לתפוח לומר כך מה תפוח זה קודם לעליו
אף ים הקדמוני העשה לנשמע הורונו על מעלת ים משאר האומות שכסבגלה עליה
הבה לתת את התורה בדכתי' וזרח משעיר הופיע מהר פארן וגו' וכולם סא מה כתוב
בה כי לא רנו להקדים הנעשה משום דסגן בעלילותא רכתי' בהו וסלף כגודי' וסרס'
אמנם ישראל דעליהו כתיב תומת ישראל תנחם משום דסגן בשלימותא לא בקשו מה
כתיב בה אף הקדמוני העשה לנשמע דומיא דתפוח שמקדים פרוי לעליו כן העשה
הוא הסרי והנשמע הן העלים וכל זה על כי ראשם של ישראל מגיעה השמימה ונדמו
לכחי אים דכתיב בהו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו וזה כלל סוד ככנ
לאומרים מעשה קודם ויעיון ברין זה בטלח וכבי וס' פט וקן ותרפו ועל
הגורחתי לשון חולה ורפואה הנה המשורר עצמו כתב בסמוך דפרונו בתפוחים כי
האלת אהבה אני הרי ססא הרפואה לחולינו עי' התפוחים והכנסיא עצמה הנמשלת
לתפוח היא האומרת כי חולת אהבה ולזה משורר ספיר כתפוח בעני היער שהוא
מאד נעלה בנייהם על היותו סמוך ומחזק את החולה והנה לרזל בזה פ' האוינו
וגם בסר פ' האוינו הבה לתפוח וזל סס' רא' ולקחתם אגרת אוזב ההו כתפוח
בעני היער למה במסל' הבה לתפוח לומר כך מה תפוח זה נראה לעין כלא כלום ויש
בו טעם וריח כן הבה חכו ומתקים וכולו מחוירים ונראה לזה ולא רנו לקבל התורה
והיתה התורה בנייהם כדבר שאין בו ממש ויש בו טעם וריח טעם מניין שנאמר טעמו
נראו כי טוב ה' ויש בו מאכל דכתיב טוב פרוי מחוץ ומפז ויש בו ריח דכתיב וריח
שלמוניך בריח לבנון אמרו ישראל אנו יודעים כחה של תורה לפי' אין אנו זוי' מה' בה
ותורתו סג' כלנו חמדתי וישבתו ופרויו מחזק לחכי' הורונו בשיח שפתותם כי הרבק
בתורה דבק בהבה עצמו ולכן הביאו ראה מזה לזה וגם נמנינו למדין כי לא נפלאת
ולא רחוקה התורה ממנו אלא היא דבר נקל לכל אדם שכל הרוצה ליטול יבא ויטול
דכתיב כי קרוב ארך הרבר מאד בסיד וכלבך לעשותו ואלה עכ'ם שאף כל טעמו
אף כל שורם בארץ החיים נשמטת התורה נראית בעיניהם כדבר שאין בו ממש הוא
והיא הסקר לכל וגם לפי שאין סברה בעה' אכל ישראל שלמוקם קדום הולכו אשר
משם פורס נשמטת לפי' הם יודעים כחה של תורה ואינם זוי' מה' ותורתו שנאמר

פרקי שירה פה שירת התפוח שפתי רננוח

במשכין אחריו לכו הדר ויונין מרשן ביתך ונחל עדניך תשקס אר לעזר בר מנחם
 ערנד אין כתיב כאן לא עדניך מלמד שכל דרוק ודרוקים לו ערן בפני עצמו והלך כתיב
 בפס נרכה תרושן ומרה גם הוא יורה שדרשנהו רזל פך דסנהדרין וכוזהר פ' תרומה
 דרשו פ' תערוך לפני שלחן נהר נורדי דסנת בשמן ראשי על סעודתא דמלכא וכו'
 דסנת בשמן ראשי דא רישא דסעודתא דכל משחא ושמונא ותקון סעודתא אתיהיב
 בקמיתא לרשימא דמלכא וכו' הנה כיון שהתפוח הזה שבאמצע המזבח מורה יורה
 לאותו תפוח שהוא מרשא לבפש ומתוק לעצם לשכר העתיד כדאמרין ומה נמלצו
 לחכי אמרי וישר דברי אמת מואמרס זל בניקר פ' כ' וגם בקהלת רבה זל ר' לוי בפס
 ר' בן מנסיא אמר תפוח עקבו של אדהר היה מכהה בגלגל חמה קלסתר פניו עאלכו
 רמוז לנו סוד נפלא כי שכר המזנות שארס דש בעקבו השומר לו לבסוף כדכתי' והיה
 עקב תשמעון וכן כתיב בשמרים עקב רב וכתוב נמי נטיתי לכו לעשות חוקך לעולם
 עקב והיינו נמי הנאמר באברהם עקב אשר שמע אברהם בקולי וזהו תפוח עקבו
 של אדהר שהאז כנוי לפרי ושכר המזנות כמדובר הרי הוא מכהה בגלגל חמה דאילו
 בגלגל חמה ולכנה ל' ה' הם נושים כדכתיב וזפרה הלכנה וכושה החמה וגו' וכדדוקים
 כתיב ונהר זקנו כבוד ולכן נמשלו לככבים שאינם נושים שנ' ומדוקו הדבים ככבים
 לעולם ועד וכדרשו רזל בניקר פ' כ' יעם יא תתמה על אשר המסילו האורה שיזכה
 פו הארס בשכר מזנתיו לתפוח הזה כי כבר בא לנו יורה רמוז בתורה על המנורה
 המאורה ככפתוריה ופרחיה אשר לשבעה קניה ואמרינן במנחות כפתורין למה היו
 דומין להפוחי הכרתיוס ופירושו כמין תפוחי הכרתיוס שרחק ויותר על עביון ואלו
 שהכפתורין הללו אשר בזקני המנורה הם מכוונים לז' כתנות של דרוקים שיאיר הבה
 פניהם כשיקבלו פני השכינה כמו שדרשו ע"פ שובע שמחות את פניך והוא דמוסיק
 באגדה דירין דקלסתר פניו של אדהר עאלכו שמכהה בגלגל חמה כיווננו זל בזה על
 שכר התורה שהיא כנגד כולם והיא המאירה פניו של ארס כדכתי' חכמת ארס תאיר
 פניו ונכח החכמה זוכים שמדמין נורה ליוצרה כדרשו רזל בקהלת רבה ע"פ כי יש
 ארס שעמלו בחכמה ובפ' חכמת ארס תאיר פניו ובמר פ' י"ט ועל כו הדברים הללו
 עתיקים ולא יפקפק הקורא יעניין פירושו יפה אף נעים בס' יפה תואר פ' כז כ"ב
 ואמרו נמי התם חכמת ארס תאיר פניו יפיו ואיר פניו ופירושו אגלי שופניו של
 ארס תלוי בהארת פניו הבא לו מכה התורה ודרשו ענוד חכמת ארס תאיר פניו על יס
 כשאמרו נעשה ונשמע ביתן עליהם מויו שכנה של מעלה ויעניין סס באורד וכוזהר
 במי דיש פ' שמות אמרו והמסכילים והירו כזוהר הרקיע אן אינין דמוסתכלין כדא
 דחכמתא נהירין ונציטין בזווא דחכמתא עילאה כזוהר נהירו נציטו דפיק מערן ודא
 איהו דא סתימא דאיקרו הרקיע ביה קיימין ככבווא ומולי שמשא וסיהרא וכל אינין
 בנציטין דהרא עניין עור מזה סס ריש' ב' בראשית מתוק מדבש לעניינו אך אין לי
 עסק בנסתרות הנה זכינו שהקלסתר פנים הוא רמוז לשכר התורה המאירת עינים
 וניכרת בפניו של ארס ומו לנו גדול ממה שעי' התורה זכה לקרבו ההוד וייראו
 ישראל מגשת אליו וסוף דבר הנה רזל בניקר פ' ל' כשרשו ע"פ דמוכע שמחות את

פניד על הז' תנות של דרוקים שעתיד' להקביל פני סכינה סיימו נעימות בימינד נפש
 וכי מי מודיעני אינו כת היא החכיבה והנעימה שבהן תרין אמנרסין חד אמר זו שבה
 מכחה של תורה ומכחן של מנות וחורנא אמר לו נוספין ומסנין שמלמדים תיבוקנא
 לאמיתן שהן עתיד' לעמוד בימינו של תבה הה' נעימות בימינד נפש מתוך הדברים
 קבלו נמצינו למדים שיפה רמוז לנו רז' כי תפוח עקבו של אדם דהינו פרי ושכר
 המנות שאדם רש בעקבו ושומר אינו לבסוף כעקב הזה ה' גדול הערך ומאיר ככ' עד
 שמכה גלגל חמה וכס' וק' קלסתר פניו שהוא שכר התורה והחכמה המאירה פניו
 של אדם הכל כראמין ונתהקסוי לן מאגרה דילן להארפ' חזקת הבתים דהתש
 העיר ד' בנאה מפי הראיה על עקבו של ארה' שרומין לב' גלגלי חמה ואלו שמכהן
 גלגל חמה לא קאמר אס לא שפ' שעין עקבו סכוה גס סכוהו בלחש הנחש אשר
 הבישו עקב ונחשים הוא אור והורירו לאור גלגל חמה בלבד וכן מנאחי אחכ לבעל
 שאמרו ספר דאסיק הכי בדרוש ראסון ועש' ואבעא והוא נכון לא קשיא הא בעיה
 והא בעיה דתמן כתיב עין לא ראתה כראמרינן באסתר רבתי בקס קהלת לעמוד
 על מתן סכרן של מנות כדכתיב כי באה חפצתי נאום ה' אל הלה שלמה וכתבו יוסח
 דכרי אמת הכתבתיהו על ספר הישר דכתיב מה רב טובך אשר צפנת ליראדך ועוד
 כתיב כי תהיו אתם ארץ חפן ועוד בקס לעמוד על סכרה של תורה שנ' וכל חפני לא
 יסנו בה אל הלה שלמה וכתבו יוסר דכרי אמת הכתבתיהו על ספר הישר הה' עין לא
 ראתה לקיס זולתך ואלו זהו מה שכוין לערך דארז' פ' אין עומרון דערן עין לא
 ראתה ואלה' בגן היה עומד ושם עקבו רומין לגלגל חמה וכס' וכה' לערך או תפוח
 עקבו וכה' גלגל חמה וקנת הוכחה דהאור הגדול הזה בא ובא מערך ממאמר הוזהר
 דכתיב לעיל וענין כזה כסירת ה' ועוד וענין פ' עין לא ראתה בזהר פ' אחרי מנת
 נס' ואתחנן להגדיל תורה ולהאדיר :

אמר חגיגה עס כי דברי חכמים דברבובות ובתהרות כעושים אינם נריכים חונק כיהודים
 ועוד לקרא חפני שאינה רחיה לוכר בעלמא איתא על תשרל שכתל הב' לתפוח שהמלה
 עננה באק עולה כמשה'ש הגדול ב' ורוב אורמין אוכל' למעין מה שכתב כתוב שארסטנו
 במלותו את חליו אשר מת בו כשהגיע לשערי חות היה אוחז לדו תפוח ומרים בו ואמר
 לתלמידיו שידוע ידע כי מות ימות ולא יכול להכיל כי גדל הכחב מאד ולולי התפוח אשר
 בידו שהיה יתחזק בטוב ריחו ותארין בו מים מעט כבר גוע' וכאשר רפו ידיו וכפל
 התפוח תדיו הושחרו פניו וימות' ובה' פ' תחור ר' מייס פתח כתפוח בעני העיר ונ' חאי
 קרא חוקמה חכרייח אבל כחה חביבה כ' קמי קב' דהיה חשבמת ליה כהי' הכא אית
 לאסתכלא חאי חשבמת ליה בתפוח ולא בתלה אחרת חו בגוויין או בריחא חו בטעמא
 אבל הואיל וכתיב תפוח הכלל היא חשבמת ליה בגוויין בריחא ובטעמא מה תפוח ופ'
 חסויותא לכלא חוף קב' חכמותא לכלא מה תפוח חשתבם בגווינו כמה דאוקימנא חוף
 קב' חשתבם בגוויין עלאין מה תפוח אית ביה ריחא דקיס חכל שאר לוי חוף קב' כתיב
 ביה ודיח לו כלבון מה תפוח טעמיה חתיקא חוף קב' כתיב ביה חכו חמתקיס' ונפ'
 האזינו מה תפוח חתפרשא בגווינו על כל שאר לוי חק'א כן קב' מתפרש ואתרשים על כל
 חילין עילאין ותתאין בג' ה' בבאות שמו אות הוא בכל מילא דלעילא' ת' קב' כתפוח
 דאית ביה תלת גוויין וכו' קרי וכו' לדין לתפוח הזה דאית ביה חסויותא ומשבם הג'
 כתיב

פרקי שירה פה שירת עצי השדה שפתירנות

ברוחא ופעמא וכליל תלת גווי' סימור במוק ירוק היינו מדר אשר ע"כ ימות לה לכנסא
לשבתא ליה לרודה ביה וע"כ זפתה להשתבת גם היא ממנו כשזכנה כמבואר ב"ה ע"ה :

הרב ר' משה מט"ר אני זל ברום שאר
אלנות אמנס נראים דברי
ברסתנו הנקט לישנא הקרא האמו' בשירה
עצמה וטעמא דנקראו האנות בלשון עצי
אפשר לדרוש בהם שהוא מלשון עצה וזה
על כי בבריאתן נתייעצה ונתחכמו עליהם

כל עצי השדה אומרים אוזרנו
כל עצי יער לפני ויביא
כי בא לשפוט הארץ ושפוטתבל
בצדק ועמים באמונתו

הארמה על מאמר בוראה כדאדול כבר ספ"ה ע"פ תרסה הארץ בין לדורשו לבגאוי בין
לדורסיה לשבת וזל סס ולמה נתקללה ריב"ש ור' פנחס ריב"ש אמר שעברה על הזנו
סכד אל הנה תרסה הארץ דשא וגומר מה הפרו נאכל אף העץ נאכל ר' פנחס אמר אף
הזוסיפה על הזנו סמכה לעשות דעון בוראה וכלי וע"כ . הנה כל הדיועות שונות
שכשהזויה הארמה האנות ב"ה זרת בוראה נתייעצה עליה וחסכה מהשכנות על מאמר
קונה . ולכן אפשר שנקראו האנות בשם עצים כדאמרן . והנה אחרי כתבו נתגלו לי
אמרי קדוש ריב"ש פ' כלק שביאר פסוק כי תנור א עיר וגומ' לא תשחית את עצה דא
תא דאיקו במתא דאיקו אולנא דחיי אולנא דיהיב דיהיב אביין ועוד עשאנו מלשון עצה
להיותנו מייעץ לכבו העיר להשתלק מן הדק ע"ת שוכתם וכל' יעניין מאמ' זה בס' נפוצות
והורה דרום סג' קרי כי הסכימה הדרסה לדרוש סס עצים מלשון עצה כדכתב' . ועל
כללות לשון דכל עצי השדה דקאמר משמע דקא מיידי על האנות שאינן עושים פירות
כדאמרין באברה דיוקר פ' ל' היער או אנות שעושים פירות וכל עצי היער או אלנות
שאינן עושים פירות ועל כי מוכתים ועומדים סל' יתנו גם הם פרום כדאוקמוהו
בתורת הכני' על קרא דועץ השדה יתן פרוי להכי קא משכחי קמי קב"ה על זמן תקונם
שיהיה כשיחזרו לשלמותם כשעת הכראס שאז היו כולם עושים פירות כי לא נזכרו
סס אני סרקטלא היו ולא נמצאו אני סרקטלא ער שנתקללה הארץ כדכתב עליה דהוא
הרב בעל קרבן אהרן וה"ב כתב רמ"ב פ' בראשית . וזמן תקונם יהיה כשבא יבא הנה
לשפוט הארץ ונתבל בצדק ועימ' באמונתו ואז ירננו לפני' . ולפי שראיתי לרז"ל בפ'
אין דורסין בהגוא ענדרא דבר דרס ר"ב בן ערד במעשה מרובה דאיתא ל"א דאז כל
אני השדה שתחו ואמרן אז ירננו עצי היער שהוא פ' ב"ה וכבר דרשוהו רז"ל על האנות
שהן עושים פירות כדלע' זמניה הנה מצינן למימר דהא כל עצי השדה דאתמו הכא
בסרקין על האנות שעושים פירות קא מיידי כהנהו דפ' אין דורסין . לאסד דלעולם
אימא לך דהיא רפ' אין דורסין אף אם היו אני סרקטלאי בעלמא הוא דהנה באותו
שנה כלכד משום מעשה שהיה ואולי ג"כ אפשר שלא היה סס אלא אני מאכל וע"כ אמרו
פ' מיוחס איהם כדלעיל . ואיהם נמו ככון לומר האי ליסנא דאז ירננו כיבגם הם וקבלו
תקין ל' כדאמר' בת"כ מניין שהעץ עתיד להיות נאכל ת' לעץ פרוי . ועל כי היה דבר
לפי שעה כלכד כדאמרן ע"כ לא נקבעה האי שירתא בתוך השורות הקבועות בסרקין
ואפ"ל

ואפילו תאמר שהיא שירה קבועה איהם אפסר לומר דלא חס פרקי להזכרה מאיל
 והוא כתיב הבאים שירת האלות היותר מיוחדים וחשובים העושים פירות. ובכל
 כנפיהם וחסו גם שחר האלות שאינן עושי פירות. ערך אות לזי רכרוס בגו בהאי
 מלתא דמהכרחא בזהר פ"כ לך ופ"חיו משמע דקרא דאז ירננו עזי היער מלפניה
 אילניו דבג' ע' ריגון דמזרח ומזרח לקב"ה ומי יודע וקרוה לשמוע ששענה שדרש לא
 בן ערל במעשה מרעבה נפתחו איוולת כדוריו המקשיבו יסם שערו ג' נאחרי אשר דאז
 כל מראות האק"ו נודא ושמענו קול מלאך בדאמרין התם אז פתחו כל אני אותנו שרה
 של דקל תפוחין ואמרו שירה והגו דיוקא דליסא דפתחו כל אני השדה וכן קראו אבינו
 הזקן כדכתי' דאה ריח בני כריח שרה ואולי נמיו האלות שכתבונו הם כולם עושי פירות
 והם הם שאמרו זאת השירה המיוחדת איהם מפי הזקן כמדובר. ופרקי לא חס
 להזכיר שירת אני ג' ע' הנאל ונכתב שירת הג' הכוללת כל עניני הג' ואפסר נמיו
 לדרוש אן האלות העושי פירו' על בני אדם גם בני אדם שנק' עץ השדה כדכתי' כי האדם
 עץ השדה וזה על שחיותם תלוי בעץ השדה כדכתי' ראב"ע וכדרשו דאז נמיו פ"ק
 דתעניות וכי האדם עץ השדה לא חס תח' הגון הוא וכו'. ועליוהו דאין אנשי הדומים
 לעץ השדה רמיא למעבר פירין דמוצות כדאמרין פ' עגלה עדוסה תניא אר' ויחנן בן
 שאול מפני מה אמרה תורה הבא עגלה כנחל אמר הבה יבא מוי שלא עשה פירות
 ויערך במקום שאין עושה פירות ויכפר על מוי שלא הניחוהו לעשות פירות ומאמרין
 התם האי פירו' מוצות אתמר. ואיהם של בני אדם העושי פירות כמדובר מתייחס
 ג"כ הג' אשר מקדם בטעמו הלשון שם את האדם אשר יצר לעברה ולשמר במ' ע' נמלת
 ומכאן יבא לנו ג' טעם לשבח לת' קדמו' בפ' אין דורשין בהוא עובדא דראב"ע שסתמו
 כל האלות ואמרו שירה מה שירה אמרו הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות עין
 פרו וכל ארזים כי לרמוז א בני אדם כדאמרין היינו דקא משבחי לארון הכל על אשר
 קדשו במוצותיו וצונו ע' דאמרין בש"פ' יזמה ברא ביום ג' דשמים ואבות. ומצינו
 שהרש"א' משבחי' להב"ה סב' יתרועעו אף יסירו ומנין אף האלות סב' אז ירננו עזי היער
 מלפני ה' את מוצא שנה ה' מן האלנות לעשות מוצות מהן בפרה ארומה וזה להסליד
 בשריפתה עין ארז נאזוב והזאת מוי ברה וזה לעשות מוצות באזוב וטהרת מוצות וזה לעשות
 בעין ארז נאזוב וכן במוצות וזה להגיע הרס א המשקוף וא שתי המוצות באזוב שאלמר
 ולקחת אגודת אזוב ומסוק התם נמיו מה נברא ביו שסי בהמות לכבודו וזה להקריב
 מזה קרבן סב' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבמה מן הבקר וברא בני אדם לכבודו
 סב' הללו את ה' מן הארץ תניני' וגו' הוי כל פעל ה' למענהו. הנה עלה בודינו באגדה
 זאת טעם לשבח על הני קראי דאז ירננו עזי היער והללו את ה' מן הארץ תניני' וגומר
 מיוחדים בקב"ה א האדם שהוא האן העושה פירות כדלע' וצנייהם נאמרו בפ' אין דרש'
 דשרו אותם אנות שרה למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה. ועל ההיא אגדה דאמרין
 צוציא פרו וטעם לשבח לפי הנלע' על דקאמר התם מנה נברא ביום השמי בהמות
 לכבודו וזה להקריב מהן קרבן סב' אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. הנה נתן לנו רמז
 ופה בברואות הבהמות לכבודו ית' ואסמכיה אקרא דאדם כי יקריב מכם וגו' כי כוננתו

על

פרקי שירה פ"ה שירת עצי השדה שפתי רננות

על הארס השב א הככל לכבו זונכ את יצרו ומכבר את קינו כי זנו הקרכן החשוב
 והרצני לפניו ית' וכראוקמוהו דורשי חמורות ארס כי וקריב קרכן אין כתיב כאן אלא
 כי וקריב מכס סהקרכן ויהי מן הארס עצמו מן הכהמה מכס הכהמי סבו יאז יתפרס
 או הכהמות כהיא דאמרינון עפ ארס וכהמה תנשיע ה' או כבי ארס הערומים ברעת
 ומשימין עצמן ככהמה ועל התניני' נמי סידך ספיר לייחסס א הארס על כי מהס עתיד
 הבה לעשות הסעורה לכדריקס בגע' וידוע כי המזון יסכו עצמו וגומו של הכיוון וכס'
 במזון רוחני כהיא סעורתא ויעונוין בסורת התנינים . וכזוהר פ' בראשית איתא
 דענפי אנין משכחין קול ה' סוכר ארויס . הנה שירתס זאת על מפתת המלכיות עלום
 אפשר לפרס אותה עד הקיא דאמרי' בסר פ' כג דהמלכיות נקרא לכנון כדכתיב הנה
 אסור ארז כלכנון . ועל כי ענפי אנין אפשר שהס ריזו למנות המשתרגים ונמשכים
 מאברי הארס כענפי הילכו המשתרגים ונמשכים מהאנות להבי משבחי על עפלת
 המלכיות עלום סמפתן תלוי כסוקיומו יס' המנות השייכות לשלמות אברי הארס .
 הדרך לכוננת הכתוב המונכא בסרקן מיוחס לשיר האנות שאין עושין שירנת כדאמרן .
 אפשר לומר כי או עצי השדה מקיימי אנפסיהו קרא דכתי' ג' וילכו ברעיה וארזל במקום
 בילה סס תהא רעה ולכן הס מוציא' שירתס כלסין רינה המורה על היראת כדאמר'
 סוף שירת השממית . והרעה שאחותס הוא על כי כנון כחמין שנעשו סרק בשעה
 שבא הבה' לשפוט גם את הארץ וחד עם עון הלאומי' שהוא אד'הר הכולל כל לאומי' .
 וגם כי מונכחי' לחזור לאיתנס הראסון עכ' יראים אף מהננון אולי גם עתה סמקרוב
 בא יבא עוד הבה' לשפוט הארץ ולאומי' ומנאו בלתי מהגנבי' וילקו עוד עימה ככראשונה
 משום הכי דקרקו לסון דירננו שממענו שמה' ויראה' . ומלתא נטעמא אומרו' כי בא
 עתה אבל ה'ס זוכרו' כי כבר בא פעס אחרת לשפוט הארץ ולקו אז עימה ועכ' מתבחי'
 כי סמוכים הס לעד לעולם ברחמינו יתכרך שביאתו לעתיד לא יהיה לחייב הארץ
 ולחלקותה ככראשונה אלא יהיה לצדק ברין הארץ ויוטביה ויהיינו יספוט תכל כדק
 יעמיס באמונתו . וערוין צריכים אנו לרקרק בהאי קרא מהו דין דכתיב כי בא כי בא
 לשפוט הארץ יספוט תכל כדק מנ' בתכל כתי' דק ובארץ לית ביה דק וכפל הלסון
 נמי למה לי . אמנס וכן עם מאמר' ז' על ססוקי' משחקת בתכל ארצו וראס עפרות
 תכל שאמרו' כי אי' נקרא' תכל לפי שהיא מתנבלת מכל הארצות . ועל כי אי' היא
 מושגחת בסרטות נתמיד עיני' ה' א'ינו בה להיותה מכוונת כנגד השכינה כדכתיב
 והארץ הרוס דגל' ונתמך אית דק כסיונקת מנר הגבור' כדכתב רסבי מקרא דכתי' כי
 באשר משפדך לארץ דק למרו ויטבו תכל להכי אצטריכו תרין דיון חד לכע' וחד
 לא' ולהכי קאמ' כי בא כי בא סתי ביאות חד לשפוט הארץ שהיא חל נחד לשפוט התכל
 שהוא אי' והמשפט ההוא יהיה כדק הרמוז כדאמרן . ועל רעתיה דמאן דאמר דארץ
 סתס היא אי' וקא מפרס ל' קרא דער לא עשה ארץ ז' אי' וכוונת לא שאר הארצות והוא
 דעת הזוהר פ' נח ופ' וארא' ופ' תזריע יע'ס אית לך לפרוסי נמי לשפוט הארץ על אז
 יספוט תכל כדק על שאר ארצות . ויזכר עד ספי' ע'ס צינ' במשפ' תפרה וטביה כדק
 כי צינ' סלא חאפה במשפט תפרה . אמנ' טביה שחזאו תביה יעשה עימהס דקא לנא

להכי

לקחי כתיב נמו הכא שתי זיאות חד לספוט הארץ היא א' כי לפי שלב האמה יבולק
 לעמוד במשפט . אמנם התבל שהוא חל ואין זכותה ופה מ' יב' ויספוט אותה בצדק .
 ועמיו באמונתו יובן לכל א' מהררכים שאמרנו אם נפרש תבל על א' הוא עמיו על ישראל
 קאי ועליוהו קאמר ש' דינס ברחמי' בשביל שהאמינו באק' וקחיוקי באמונתו והאמונה
 היא הגורמת איהם האולה שאין הגליות מתכנסות לא בזכות האמונה ב' דתי' תשורי
 מראש אמונה וכדאקמונהו רז' . ועוד אפשר דמלת בצדק עולה לכאן ולכאן כלומר
 לתבל וגם לעמים כלפי תבל כראמין . וגם כלפי עמים שהם ישראל שעליהם ה' יצ' .
 ושניה בצדקה . א' יספוט תבל בהיות כבר אתם צדק שהם ישראל העושה להם הבה
 צדקה . ואם נפרש תבל על ח' הוא עמיו על א' עכ' קאי ועליוהו קאמר שיעמוד
 עליהם הבה בתוקף הדיון התלוי במדת האמת וכדכתיב בהו כי אעשה בלה בכל
 הגוים שלא יכנס להם לפני' מסורת הדיון כי כן הוא סודת האמת לעמוד על קו הדיון
 הן לטוב הן למוטב . ואחריו אשר עד כה ברכנו ה' וסירכנו עני השדה העושי פירות
 על בני אדם העושים פירות המצות ומ' . חל עלינו חובת ביאור ג' לפרש א' אנות
 השדה דפרקן שהן האנות שאינן עושים פירות כראמין . שהן ריחו לבני אדם שהם
 נעדרו ממצות ומעט ועליוהו יתפרש הוא שירתא . וכ' השתא שפתחו לנו רז' שתח
 כפתחו של היכל שכל עני השדה על הבריות אתמד כראמין ב' כ' נ' וז' וידעו
 כל עני השדה או הבריות המרא' כי האדם עץ השדה . הנה לא אמרו או בני אדם לא
 או הבריות רמו על אותם בני אדם שהם דומים לבריות בלתי בעלי בחירה ונעדרים
 מזכות כאני סרק הללו שאין להם שום פרי נחמד למראה וטוב למאכל וכשם שעתידין
 אלנו אלנו סרק ליתקן ולטעון פירות כדאוכחא לעיל ה' הבריות הללו יקבלו תקון
 ועליוהו קאמר הדיון קרא כי אחרי אשר יזרכו ויצרכו כזה יתקונו ויעמדו לפני ה'
 העושה למען שמו ומושב ומחשבת לבלתי ירח מינו נדח ובסירתם זו יתקונו ויורו כי
 הרי הם מכירי' בעצמם כי כל מה שיעשה ה' עמם יהיה בצדק ואמונתו ית' כל בר אחרי
 דלית להון מבריויהו כלום ולכן ירננו בשון המורה יראה ורעד כראמרי' כי במקום
 גילה להם תהא רעיה כדכתיבנא . והנה אחרי אשר סמכה דעתי לדרוש על אלנו
 האנות העושים פירות ובלתי עושים פירות על הצדוקים ועל הכלתי צדוקי' כראמין
 במחלת ה' עלי האיר את עיני' מאמר נפלא אשר ממנו נשכיל להטיב דרום רומה לזה
 להבין משל ומלצה על א' מאכל מכווני' לחכמי ישראל ואני סרק מכוונים לחכמי א' .
 ומומל' להני נמו תביא דמשייע להא דאמרין . איתא ב' רז' אומר' לאני מאכל למה
 אין קולן הולך אל א' אנו צדיקי' פירותינו מעידין עלינו אומר' לאני סרק למה קולכן
 הולך אל' הלואי נשמיע קולנו ונראה אמר רב הונא לא משום הטעם הזה לא אני מאכל
 עי' שהן ככדיון בפירותיהן לסיכך אין קולן הולך אלני סרק עי' שהן קלן בפירותיהן
 קולן הולך הה' וינע לבבו ולבב עמו כנוע עני וער . ולפי כוונתנו אוכיר מה שכתב
 בו הרב בעל יד יוסף שהכוונה בו שאמרים לחכמי תורתנו למה אין קולן הולך לילך
 בחקירות והיקשים שכליים ואמ' אין קולן הולך לפי שהפלסופיא והחקירה היא קול
 דברים בעלמא ואין בהם ממשות וקדושה והם משיבו פירותינו מעידין עלינו דאתנו

פרקי שירה פ"ה שירת שבולת חיים שפתי רנות

האמת מבלי חקירה סכלית שמעולם לא ראינו חוקר או פילוסוף המסנה את הטבע כחכמו הגמרא ואנשי תורתנו ר' פנחס בן יאיר חלק גינאי נהרא ר' חנינא אמר לחנומן נודליק ור' אעזר אמר חרונ ויכוח וכו' ור' ביונא בזה נא הן הפירות שמעידין עלינו איננם חכמי אלה הלואי שעי' הוקשים סכלים וחרטיות ושמעו אותם בני אדם ונזק הטעם נוכל לרחות אותם כשיאמרו שניח עסק התורה ונעסוק בפילסופיא אמנם רב הונא לא רנה בטעם זה כי יש להם להשיב ראם אמרנו בראשונים שהיו כמלאכי שמה ברבה בדורות אחרונים שאותותינו לא ראינו אף הטעם האמיתי הוא לפי שחכמי תורתנו הם ככרים בפירותיהם היינו שרברי תורתנו הם ככרי' להיותם למעלה מן השכל לפיכך לא נוכל לחקור ולעשות הוקשים מדעתנו אמנם חכמי הפילסופיא עדי שפירותיהם קלים ויכלו להלך בחקירת סכלם שהכל הכל ורעות רוח כדמוכח מקרא דיוניע לבבו ולבב עמו כנוע עני יער מפני רוח הגה כתבתי דברי הרב לדוכב שפתי יסני' ולהגדיל תורה כילכוננת דרוסנו פשט המאמר בלבר הוא המאיר שתחדרינו

נקראת סבולת על כי היא עשויה סבול' סבול' המעלות ממעמקים

כמו הלב הזה שיש לו ג' סבול'ס כנודע מרז' ולהכי משוררת כה' לרמוז על התפילה שנרובה להיות מעמקי הלב - ע"ד האמור בחזקיהו בחלונתו ויסב חזקיהו פניו א הקיר וארז' שהתפלל מקירות לבו - והנה החיטים הללו הם דמיון גמור א הלב כי כמו שדעת האדם הוא תלוי ועומד בלב כך החיטים הם טובים ויפים ללמד לאדם רעת - כדגרסינן ש' כהן משיח שמנה דברי יופים ללמוד האוכל פת חיטי' ואכל חיטין עמין ויון וכשמים נשמין זית וכו' - וכבר פ' טו אמרינן כד לא היו כבר נש דועה אינון אמרין לא אכל הקוא אכשא פת חיטי מיומוי - ועל כי החיטי' הללו היו מתמרות ועולות בארז' בלבבנו כראמרינון התם וחארתו של ארה'ר שקלקל בהם לרעת ר' מאיר עס השפיל' הקומתם ונעשו נמוכים ושפלים קוראי' אה' ויענים - ולפי שעתידין לחזור למעלתן כראמרינון בסנהדרון עתידה חוק שתתמר ועולה מדקל בראש ההר' וכו' - על כ במעמקי לבן משוררים סיד המעלות על המעלות שעתידין לעלות כראמרי' - והנכון עוד אכלי דהאי' סבולת הוא מלשון בשביל ויוצן עם מאמרים זל במדרש שומר טוב והנכא בשנוי לשון קנת גב כב'ר פ' טג ובמדרש חזית והוא עבר לכנינו בשירת הפרובנות וזל - דא בטנך ערומת חיטי' סבולת של חיטים מתמרות ועולה והקנה שלה ארוך ועליה רחבים וארוכים והסבולת בראש הקנה והקנה שלה מתגבה ואומר בשבילי מזרעה השדה והעילן מתגאים ואומרי' כן - אומר לכן הסבולת הרי הגורן בא גחל מתפויסין ויורעי' בשביל מי מזרעה השדה וכו' - הנה לפי שהסבולת היא העקר ושבילה מזרעה השדה לכן בק' סבולת לשון נוכל על לשון וכשירתה זאת למרתך דא שכל עור שהארס גדול יותר צריך שיהיה דעתו שפלה עליו - צא ולמד מא' אעה האדם הגדול בענקים אמר ואבני עפר נאשר ומשה ואהרן בכהניו אמרו ונחמו מה ורוד מלך ישראל

שפתי רנות פרקי שירה פ"ה שירת שכולת הט"ם קכה

ישראל אמר ואנכי תולעת ולא איש ובנין אב לכולם האי' ית' שבכל מקום שמיניו גדולתו
 מיניו שנותנתו כדאוקימו רבנן. הנה כי כן השכולת חטים המתמרת ועולה
 ובסבילה בורעה השדה לא גבה לבה ולא רמו עיניה לא רעתה שפלה עליה להכי
 משוררת ממעמקים קראתיה ה'. ואתי נמי שפיר האי' פירושא אס נפרס חטה מלסון
 ומחמתיה כי לא תקרב אליך שהוא מגזירת שברון כדפי' בזהר כי על שברון לבה
 משוררת ממעמקים. ואס נפרס גב' חטה כדפי' נמי התם מלסון ברתא דמתחטיא
 לקמיה דאבנה ועבר לה רעותה להכי אתי האי' שירתא להורות געוועיה של החטה
 על אשר יפה כחה לקרא א' ה' בעל הרחמים בקריאה שהוא לסון של חיבה. והרב רבי
 משה מטיראני זל כתב טעם לשירה הזאת על כי מזמן הזריעה שהיתה החטה בעמקים
 קראה את ה' שתצא לפועל ולמעלת שכולת. וקשה לו לדבריו דאי' מטעם זה כל
 הזרעים הנזרעים בעמקי' היו זריכי' לטורד הכי כי בכחינה זאת מקרה ה' לכולם. אך
 הנלביד טעם נכון בזה משום דרוב תבואות בכח העמקי' תלויים כדכתו' ועמקי' יעטפו
 בר להכי השכולת חטים שהיא המשובחת על כל התבואות משוררת ומתפללת א' ה'
 ממעמקי' הללו שיעטפו בר ויציאו רגנס בעתם ולפי שמעלה הוא להם לעלות לזון
 ולפרנס בני אדם גם בני איש ולא כחזיר שהוא מאכל בהמה לבד לפיכך משוררת שיר
 המעלות על המעלה הזאת אשר מן העמקי' הללו שיעטפו בר הקוראים א' ה' ויענס.
 ומהאי קרא דמעמקים יעטפו בר נמי וצא לנו לזון גדול על התפלה מגזירת תפלה
 לעני כי יעטוף וכה' בהתעטף עלי' נפשי וממנו גב' נמינו למדין שיקרה של תפילה
 היא הבאמת בעונה ושפלות כי אין לך מעולה בכל התפלות כאותה שהיא באמת
 ברנח נכחה וכדאמרינן אין תפלות של אדם נשמעת אלא' מיום עצמו ככשר שב' שומע
 תפלה עדיך כל בשר יבואו וכבר דרשו בזה נופת מתוק בזהר ש' בלק יעל. ורז' ורז'
 פ'ק דברכות נמי אמרו אר' יוסי בר חנינא משום ר' ה' לעגל א' יעמוד אדם במקום
 גבוה ויתפלל משום שב' ממעמקים קראתיה ה'. ומלבד מ' רבנן ורבני הפוסקי' זל' בו
 הנה אבי אומר שאין כוונתם זל' שלא יוכל אדם להתפלל על כל חר' וגבעה דהרי כתיב
 בהר ה' יראה. אלא כוונת' כדבעלמא אמרן האדם מכבד את מקומו היינו שכפי מעשיו
 הטובים מכבד עצמו ומצבו. ה' רצו בזה שלא יעמוד אדם על מצבו ומושבו בגבהות
 ועינו רמות לתפלל אלא כדכס שפלה. ויעוין מזה מתוק מרבש בזהר ש' בשלח וכ'ס
 כאשר המתפלל שב' א' בכל לבו כדרשו בזה בזהר ש' אחרי מות. והנה ההערה
 הזאת וצא לנו מתחטים הללו כי כן ראינו בהם מוסרי' הרבה יפים וטובי' למדת הענוה
 והתפלה כדאמרן. ואס נפרס האי' יעטפו מלסון לקישיא כדכתיב והיה העטופים
 באמר דהאי' שירתא באמת מן השכולת חטי' על העתיד כאשר יתקיים קרא דכתיב
 והי' פיסת בר בארץ בראש הרים שאו יתנו לה' כבוד בסירה זו. וזה יהיה בניסן אשר
 בו עתידה לנו הבאולה כבוד מרזל. והיינו כוונת' ר' ור' דאמרי' אומתי לבשו כרוס
 הצאן בזמן שיתרועעו אף יסירו ואומתי אומרת סירה שכולת בניסן. ומהיכא תיתי
 להני רבנן שהשכול' תסורד בניסן ית' מוסר' עתות הסנה א' כדאמרן שעל הבאולה
 העתידה כזרס ניסן אתמר. ועל' שהפסית בר בארץ אשר היא עד עתה בכס אצל

פרקי שירה פ"ה שירת עבולת הרשם שפתי רננות

פיעמק' קללנו ומאחרי' אותה לקנזיאה בפועל ער עת בא דבר ה' סינינו ליסנא ריעזע
 שאז בקנזיאה פדים בעתם יתרועענו אף יסירו יתרועענו כרישא זכרר יסירו ע"ד וראש
 פסקא. אף כאן יתרועענו בתחילה מאמת קרון אולי' חז לא יזכר ים לבאולה נאחב
 יסירו כאשר עין בעין נראה בשוכ ה' זיון. נאולי' שלום כווננו רז' באומרם פ' התאם
 א"ר ונחנן הדואה חט"ו בחלום דואה שלום שנ' השם גבולד שלום שלב שמים יסביעך.
 הנה כי בן חמישים קללנו חומיו' לשלום העת' שיתבלה כביאת משיחנו ולב' משוררים
 בניסן כי באותו חרם עתידה לנו הבאולה כפי קבלת רז' ומכריזים ומוריעי' על אשר
 יסים ק' את גבולנו ש' וכתוב הרר כי בשמחה תנאו וכס' תוכלון. ועדיין כריכים אנו
 לומ' להבדיל תורה כי אחרי אשר מצינו לרז' שהמשינו את ים לחט"ו בראמקן בסוחר
 טוב ומרש חוית זכר מצינו ראינו ב' ישראל עמנו יתרועענו אף יסירו הא' קרא
 דימ' עמק' קראת ד' ה'. זהכי אמרי' ב' שיר פסירי רכה אר אחא אמרה כי בשעה שאתה
 מעמיק ענד' בי אני מ'טבת מיצט כסופנה נאמר' שירה הק'ר סיר המעלות ממעמק'
 קראת ד' ה'. הנה נשכיל לסייב באמרות טהורות סיח שפתותי ז' כי בשם שהחט"ו
 בעורם מעורב' ע'ש קתבן והקס והמון אינו ניכר בשביל י' מהס נורע' השרה ועל מו'
 משגיח בעל השרה להיות הסבתו בחישים מסותרת כך בעוד ים בגלות אינו ניכר
 הסבתו ית' בהס כי מ'טבת בהס בהשגחה נסתרת נבי' נסתרי' וזוהו מאמר הכנסיא
 בשעה שאתה מעמיק ענד' בי סגור ל'סן הסגחה עמוקה נסתרת אני מ'טבת מיצט
 כסופנה כי בן כתוב ה' כזר פקידו יחי' ענינתא לישראל כסופנה שאת הגדלה גם היא
 בעוקבי החנחי'. ועל זה משוררת הכנסיא סיר על המעלות סיעל' ומעמקי הקסגחה
 העמוקה כסיראול' א' ה'ענב. יעניין ב' רמוז מה למב'ים בזוקר פ' יחי' נפ' אמר
 ועל כי מ'טב' לרז' שרשו קרא רנסקו בר על התורה כראמרי' ב' מ'ר פ' יצול מה
 ברו אינו אומר מה בני' א' מה ברי' לו צוואות ואזהרות של תורה שהיא זק' בר במה
 דתימא בשקו ברזכו'. להכי אית לן לפרוסי האי סבולת חטיס על התורה שהיא בר
 ול'סן ומזון זל'ב אנוס יסער. וקרא היא האומרת תן חלקי בשבט של עוני. וע'ב
 ממעמקים שהס הכנסיס השפלים קראת ד' ה' שתתן חלקי בהס כראמקן וכדו' שובן
 שאי קרא הייב מראשו לסופו נקרי' מאמר ז' בס' כ'זר מעברין מ'ר וממדר מתנה
 וממתנה בח'ל' ומנח'ל'א בנות ומכמות הגיא אס מסיס ארס ענמו כמדבר שהכל
 דיסין אותו התורה ניתנה לו במ'טבה ס' וממדר מתנה וכיון שניתנה לו תורה נח'ל
 א' ס' וממתנה בח'ל' וכיון שנח'ל' א' עולה לגדולה ס' ומנח'ל'א בנות. ע'ס דרכס ז'ל
 יאתי שפיר האי קרא סיר המעלות סיר על העוסק בתורה שעי' זוכה לעלות לגדולה
 אך זה יקרה לו כאשר יספיל את ענמו כעמיקס הללו. ויהיה לנו נסבר ונרבה שאז
 יקרא א' ה'ענבה כי לב נסבר ונרבה לקיס לא זכור. וכן דרכו ית' להשתמש בכל'ס
 שכו'ר' ומ'ס יעלה בנות ונח'ל'א. והוא י'בא לדינו מאמר זה לא נפטרקו בלא
 ב'לום. כי הנה כל דרכו ית' נדק ומשפט לשלם מרה כנדר מרה. וכסס מסיס ארס
 ענמו כמדבר מן הרקן ב'כ שיתכלו התורה במ'טבה שניתנה במדבר כראר'ל בב' דכר'
 פיתנה התורה באס במיס וממדבר. נאולי' הס הג' כל'ס שאמרז בוזר שברא ה'ק'

למעשה

שפתו רננות פרקי שורה פיה שורת שבולת חטים קס

למעשה בראשית דהיינו אנר מים וארץ והוא עבר לפנינו בשורת אונז הכר יעם -
 ואפקיהו בלשון מדבר שהוא מעין דבור כי התורה בדבור ניתנה בדכתיו וידבר אקיס
 את כל הרברים האלה וכתיב בדבר ה' שמים נעשו והוא התורה שהיתה כלי אומנותו
 של ה' הנה במעשה בראשית - ויפה אמרו שתבתן לנו התורה במתנה כי כן במטה נמי
 כתיב לקחת מתנתו באדם - וכדרדסנו רזל עליו ומאחר שיזכה לתורה במתנה הרי
 הוא נעשה חבל בחלתו של הלה כדכתיו כי חלק ה' עמו יעקב חבל בחלתו וידוע שכל
 זה לנו בשביל התורה וכיון שחלנו א עו התורה עולה לגדולה - וכן מצינו שבתקיים
 זה בנו כדכתיב ירכיבונו על במותי ארץ - ואם הריס דעתנו הלה משפלונו שנו ומכמות
 הריס - אולי כיוונו על הגו זלמות שזעום ה' יפול שם שאף כך קשה מן הגאולה
 ומרה כנגד מרה כשם שהעלה ומעלה מעל בזכו התור' כך ירדוהו מטה מטה בעונש
 הגאולה כי ידוע שהתורה אמרה תן חלקי בשכט של עוני כאופן שהיא מרה הפכויות
 לגאולה - וכשם שהרבק בתורה זוכה לגדולה כן המגיס דעתו עליה אותנו לא תוכל
 ותורידהו מרים דקיעה לבידא עמקתא כי לשי גדולתו ידיוותו - ואם חוזר בו חוזר
 ועולה כדכתיו כל גיא ינשא - בותן הכתוב לידרם שהיה לו לומר כל הגאולה ינשא -
 ברם יוכן על העל תשובה שיזכה לעלות במעלות היכלו יתברך כדכתיב אם תשוב
 ואסיבך לפני תעמוד ובמקום שבעל תשובה עומדים אין דיקוס גמורי וכולי לעמוד
 כדארזל - ומצינו בכנסיותנו שכל עוד שרבה לארץ בטוננו יקום ה' עזרתה לנו וכתי'
 התנערי מעשר קומי - וכבר מוסכם כל זה אצל רזל בשר על פ' ועלה מן הארץ כל זמן
 שיש בירידה התחתונה מירד הם עולים ראה מה כתיב ועלה מן הארץ וכו' יעם ועלינו
 הכתי' וינטלם וינשאם כל ימי עול' - ואולי ג' האר' לישא דוינשא יוכן מנורת נשיאות
 פנים כדארזל וישא ה' פניו איד ולא אשא להם פנים וכו' - והיינו כוננת כל גיא ינשא
 כי ישר' אשר הם בשפל קול הטחנה בגלות ואולי אינם ראויים לפי מעשיהם לעלות
 עוד לזה באה ההכחה כל גיא ינשא כלומר כל גיא שיהא ישראל ינשא שישא ה'
 פניו איהם וישם להם שלום :

שבולת שעורים אומר אפשר תפלה לעניו יעטוף ולפניו ישיפוך שיחו

לפני ה' שיחו בהם יושבי שער השערים המצוינים בהלכה - ולפי שהשעורים הללו
 לבני החיטים הם עניים לפינתם מאכל בהמה וגם הם עניים במעט כי אם הם בקרבים
 בתמידות ע'ב המזבח כמו החיטים ע'בו ומכירי הם בחסד א עליהם כי בחד בהם קצת
 להקרב ע'ב המזבח בהנפת עומר התנופה מנחתת השבת וגם במנחת הקנטה ועל כי
 מטירים את מקומם ששניהם באים בהיות המריאם כגדר בהמה כי על מנחת הסנטה
 ארזל היא עשתה מעשה בהמה לפי מנחתת שעורים שהוא מאכל בהמה - וגם על
 מנחת העומר דורשי רשומות אמרו כי באה שעורים לפי ששכיחונו' וממדים קודם

פרקי שירה פ"ה שירת שבולת שעורים שפתיו רננות

קבלת התורה היו בגדר בעל חי בלבד וע"כ קרבנס מאכל בהמה עד בואם לפני ה'
לקבל התורה נחמ השבועות שאז נכנסו בגדר האדם ולפי' קרבנס שתי הלחם שהוא
מאכל אדם. ע"כ השעורים הללו בעניינותם נסודרים תפלה לעני' כי יעטוף כי גם
שקם עניים בגדרם כראמון וגם אינן נאכלי' לבני אדם אלא בשעת הרחוק כשקם עטופי'
ברעב והיינו כי יעטוף ועל' משכחים ליוצרים סזוכים לטייל קצת במנחות הנז' והיינו
לישאל דיספוד שיחו מבזרת לשוח בשדה וזה בהיותם נקדבים על' המזבח כראמון.
ואחרי כתיבי מצאתי הון לי בזוהר פ' יתרו שדרשו גם הם האו כי יעטוף מלשון עטופי'
ברעב כראמון יעם. ועל שמצאתי לתרגום ירוש' שתרגם אל תקח מאתנו נשך
ותרכותי סערין ורצין תרתי בלבי למסוך דרוש השעורים הללו הזהרה והערה על
המלכו ברכות סמוסין וורדי' מנכסיהן כראמון פ' א"זהו נשך. להכי משודרו עליהם
בשוכם א' ה' האו קרא דתפלה לעני' על שמכירים שבועונותם נעשו אבינו' ועניו' והם
עטופי' ברעב ולפני ה' בעל הרחמי' ישפכו שיח שפתותם שהוא הורנו דברי' כדכתיב
קחו עמכם דברים ושוכו א' ה'. עוד אפשר לפרש השעורים הללו מלשון כשעירים
עלי דשא ס' על' הבשמים וידוע כי לרנות הארץ צריך הורה והמלקוש וארז' וורה
במרחסן ומלקוש בניסן. והנה עיני כל לחשריה' ישברו על גשמי' ניסן שקם המלקוש
והורה את הארץ והמחיה ונתן זרע לזרע ולחס לאוכל. ע"כ תפלה לעני' על
הבשמים הללו שקם המלקוש והיינו כי יעטוף מבזרת ובהעטוף האין דמתרומין
ובלקישות עאכא וכעין זה דרשונו במדרש יעם. ועל המלקוש הזה לפני ה' ישפוד
שיחו ועניו' והואיל ומצאתי לרזל שהביאו האו קרא להוכיח ממונו על התפלה הנה נא
הואתי לקיבור האו בריותא פה כי היכי רלא ליפטרינה בלי' חרוש. והכי גרסי' בפ'
תפלת השחר תפלות אבות תקנוס אברהם תקן תפלת השחר שנא' וישכם אברהם
בבקר א' המקום אשר עמד שם את פני ה' ואין עמידה אלא תפלה שנאמר ויעמד שנחם
ויפלה ונחק תקן תפלת מנחה שנ' ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב ואין שיחה אלא
תפלה שנ' תפלה לעני' כי יעטוף ולפני ה' ישפוד שיחו יעקב תקן תפלת ערבית שנא'
וישבע במקום וילן שם כי בא השמש ואין פגיעה אלא תפלה שנא' וא' תשא בערס רינה
ותפלה ואל תפגע בי. והנה כל אונן מילין תבחן מ'ט לא אפקינהו קראו לכלתו
אבהתנא ולכלתו כלותנא בחד לישנא ומ'ט נמו אתו הנו תלתא ליחני טימי מכלתו
ליחני דתפלה דמיייתי רבנן. ברם על כרחין אית לן למימר דהכל לפי המרה ולפי
הזמן. ולפי שאברהם הוא בעל חסד כדכתיב חסד לאברהם וקראו לב' ה' שנא'
בהר ה' יראה ועליוהיבס' דרקתך כהררי א'. ובזוהר בניו' פ' יתרו ע'פ והלכו עמיס
רבים ואמרן לבו ונעלה א' הר ה' דא אברהם דכתיב אשר יאמר היום בהר ה' יראה
דא אברהם קרא ליה הר מה הר הפקרא לכל רבעי בעלמא אוף אתר דא קדישא
הפקרא לכל רבעי בעלמא ופ' כי המל' מנד החסד נק' הר שהוא הוא הפקר מנד שבו
תפיסת הבריס בהיותם נכנסו' תחת כנפי השכינה ולכן בימי אברהם היה מקבל רוב
הגשם כדכתי' ואת הנפס אשר עשו בחרן והוא היה אב לבריס ועשה חסד עם כל בני
דרגו להודיע מציאתו יתב' בעולם וקונדך לעמוד כנגד בית אבי ונמרוד וכל אנשו

שפתי רננות פרקי שירה פה שירת שבולת שעורים קסז

דורו שקיו ענין וגם עמד בעשרה נסיונות כרתנן עשרה נסיונות נתנסה סוף ועמד
 בכולם והתפלגה של שחר משוכה מחסד א כל היום בדכתי' וימס יצוה ק'חסרו ונרובה
 לעמוד כנגד יצוה להתגבר כארז לקום ממתנו להתפלל א ה' בעמידה בסוד עמוד
 הענן מזה החסד שהוא מרת יום ביום ע"כ על כל הדברים האלה אתי שפיר לישנא
 דעמידה בתפלת השחר המכוננת כנגד אברהם וצאה הגזירה שנה מעמידה דפנחס
 שגם הוא איש החסד כהן לא עליזין וכמו שפנחס עמד כנגד מלאך המוסחית והציל
 את בני דורו כך אברהם עמד בראמץ והציל כל הנפש אשר עשה בחרן וכל מקומות
 מושבו שהם אותן הנפשות שהכניס תחת כנפי השכיני' והנה יצחק שהוא מרת הפחד
 בדכתיב ופחד יצחק היה לו וקראו לכה שרה שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה הוא מרת
 הפחד על שנמשך ממנו עשו איש שרה וכמו שמעין זה אמרו בזוהר על קראי דונסד
 בשדה טריפה וכי בשדה מצאה והוא נתגבר על יצרו כשפסג צוארו ע"ב המזבח ע"כ
 תיקן תפלת המנחה שהיא מזה הגבורה כפי' רש"י והיא נאמרת כי ינטו זלזל ערב
 זלפי' שמורה מתמרת ועולה אז בעולם זריכה התפלה היא להאמר בשפלות הלב
 ונדראה יתירה יותר משאר התפלות וכהיא רוב אסי' פ'קדשכת דכי איבא צערא
 שרי ליה לגלמיה וכפר ידיה ומצלי אמר כעבדא קמי מאריה כי איבא שלמא בעלמא
 לבים ומעטין ומצלי אמר הכן לקראת אקיד ישראל והוא ריתחא ושלמא אפסר דעל
 מרת יום ביום וזלזל בלולה אומר וכראמץ וזלזל כפי' נקר' התפלה הזאת מנחה רמז
 א הענוי כי מו דרכו לקרוב מנחה זה העני כרארזל ע"כ ונפש כי תקרוב קרבן מנחה
 ויצחק צמו בלשון הכנעה התפלל כדכתי' לשוח שהוא מ'זרת ותשוח עלי' נפסי ובלשון
 מנחה בן תשעי' לשוח והוא היא הגלמרת מקרא התפלה לעני כי יעטוף כי מו דרכו
 להתפלל בהכנעה הו אמר זה העני והיינו דכתיב ולפני ה' יספוך שיחו שהוא לשון
 הכנעה דכתיב וצא ויאתן לבך באכות עני כיצחק על היותו שמו' שהוא מאותן החסוני'
 כמתים והעני ג' כ' מהם כרארזל כנדריס פ'רא וזה נוסף למה שכתב ראב"ע כי
 יצחק ירוד מנכסיו היה גם כי אתי אמר קבלו רעתו הגאיל וקרמין' הנה על קדקדו
 הדרן לעניו' דידן הדור' תפלה זו של מנחה למו' שזכה להכניע בה מלה ע'ד שאמר
 גדולים העדוקי' שמהפכים מרה למרד' וכבר ארזל ס'ק דכרכות אר חלבו אמר רב
 הונא לעולם יזהר אדם בתפלת המנחה שהרי איהו לא נענה אלא בתפלת המנחה שנאמר'
 ויהי בעלות המנחה ויבס איהו והיא מענטרת מתפלות לפניו ולאחריה והיא באמצע
 זכן צמו היא קראת תפלה לעני אית חר לישנא דתפלה מקמיה וחד בתריה כדכתיב
 תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' יספוך שיחו וכזוהר פ'בראשית דרשו האי קרא על
 תפלת ערבית ואלן הבא תלמודא דידן גמרינן ודברי תורה כפטיס יפוצן סלע
 מת זלקי' לכמה ניצונות ויעקב הבחור שנאבות מכריע בין החסד והגבורה ומרתו
 אמת כדכתי' תתן אמת ליעקב וקראו לכה בית כדכתי' אין זה כי אס בית אקי' והוא
 פגע וישר עם אקיס ועם אנשים כבעל הבית הזה הרודה ושורר בביתו ולהכי תפלתו
 היא לשון פגיעה מלשון לך פגע בו הגאיל וישר א המלאך שהוא מ'ה הקשה ויוכל וגם
 אויבו השלי' אתו וכן הבא מן הסדה בערב נדיק לפגוע ולהמית את יצרו סלא יאמר

פרקי שירה פ"ה שירת שאר השבולים שפתו רננת

אכל קמעה ואשתה קמעה ואחכ אקרא קם ואתפלל כדארזל ועל זה זכה יעקב בעל
 התפלה לבנות את בית ה' ואת בית המזבח בית אקרי יעקב כמעתו שלימה והאי דקרי
 ליה יעקב לכה בית אקיס התם הוא מצד יצחק כבוד שמו תחת לראשי כרפי כזוהר
 פ' ויצא יעקב פ' סס כי נקרא כן מצד השכינה הנקרא אקיס ג' כנודע ונתפלתו זאת
 של יעקב היא נקראת ערבית ואמרו שהיא רשות לפי סרנות בעלה עליה שהוא בעל
 התפלה שעליו כתיב וילן סס כי בא השמש כדר' פנחס בשם ר' חנין דר' פורזיך כדר'
 דאמר שמע קולן של מלאכי השרת אמרו' בא השמש בא השמש אתי שמע אתי שמע
 בשעה שאמר יוסף והנה השמש והירח אל יעקב מי גלה לו שמי שמש ובאה הגם
 מקרא ואתה א תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בערם רנה ותפלה ואל תפגע בי
 כי הוא לשון הפצרה וזמנה כל הלילה אוקף בתר דקבלה הזכר כבוד הרחמי' שאז נקרא
 לילה בהל' כרפי בתקוני' ומקרא צונו וליילה כיום ואור לרמוז לסוד והיה אור הלילה
 כאור החמה ודי בזה קצת הערה למבני' תן לחכם ויחכם עווד :

שאר השבולים אומרים הנה מוצאתי לרזל כסר' פ' יז שיחסי

לבשו כרים רועים ועמקים יעטפו בר יתרועעו אף ישירו :

בפרקי' ואלוי נק' רשאי' על שרשין אותן בני אדם וכרגלים תרמסנה לבלתי היותם
 ככ' נחשבים או דלמא על שצרכים גם הם דרשה כסבולי חטים ושעורים עצמן ונקוט
 מיהא דרשאים המזכר כסר' ושאר שבולים דקתני הכא חדא מילתא היא כי היכי דלא
 תקשו אהדרו ונפק דר' ה' ד' יתרועעו אף ישירו מוקי לה כסבולי' שהתבואה בקמים
 והיוח מנשכת בהן והן נוקשות זו כזו ונראים כסבורות הרי דעל הסבולי' סתם קאמר
 והואיל ונתיוחד שירה לשבולת חטים ושעורים לפי חשיבותן כדלעיל בתייחדה נמי
 האי שירתא לכלל השבולים ובהא לא השאר שבולי' הם ברועי' ג' בערבן מהשבולת
 שעורו' כי לא בלבד שאינן ראוי' אל למאכל בהמה יאמנס אף לא פעלו טובה לעלות
 במעלות מזבחה' זבאות אכל עכז על כי מברכתם ויורכזו גם הצאן שידגו לרוב
 בקרב הארץ וממנו נקח לעבוד את ה' עכ מסוררים לבסוד כרי' הצאן על סוכי' להוציא
 מרעה טוב כסר נרחב אלה הצאן שיתלכסו בהם כי בנאם לרוב על פני השדה בראת
 השדה כמו מלובש מהם ומראקדמיה קרא מקום גדילת הצאן למקום גדילת
 הרגן הרי כי שאר השבולים הללו שסים ושמים על זה כאן ים להם מעלה ויתרוץ על
 הרגן עצמו אנשי' סמכאים מהם מנחות ושתי הלחם ולחם הפנים הואיל וגם מן הצאן
 נקריב את קרבן ה' ועל היותו בעל חיים לו יתר שאת על הרגן שהוא צומח בלבד
 וגם כי אעקרא דר' נא פירכא שאינו דומה הגורם לעוסה מעשה בעצמו עכז יתרועעו
 אף ישירו וכפל הענין אספר לפרשו סמלת יתרועעו לסירה שסוררים או השבולים
 היונו השאר שבולים דקאמרו' ואסקה בתחלה כלסון יתרועעו כי בשעת הקרבת
 הקרבן

שפתי רננות פרקי שירה פיה שירת שאר השבולים קכח

הקרבן נשבר לכם בקרבם • אולי ימצא טרפה באתר או יפסל בפחיתו שלא היה ראוי
 להתקרב ולבסוף כשיהיה כשר ונקרב לאישים ויטפנו שירה בסמחה וזהו אף ישירו על
 השיר שגורמים שיסירו הלויים על הקרבן כלומר לא כלבד יתדועעו הם להביע
 תהלות לרוכב ערכות טובו להראות את פני הארון אף ישראל בנידוליו שגדלו אף
 אף ישירו אחרים הם הלויים בראמון • ואלו באנו לרקוק על לישראל שרקקו דהנה מצי
 למימר שבולים אחרים נקתי שאר שבולים אולי מקום הגיחול לך לדרוש הוא שמה
 מלשון מוזן כדכתוב שמה בסוטה • ומצינו בכתובות פ' נערה שנתפתה שמה או
 מוזנות וכה' אגאש אכלו שאר עמיו • ועל כי שאר השבולים הללו הם גם מוזן לאדם
 בשעת הרחק ולפעמים שאין בני העולם ראויים והכלה עושה בשביל אף האין כדכתוב
 אדם ובהמה תושעו ה' אדם בזכות בהמה בגורע מרוב בירום פ' או מצואות ובו יקח
 בעונדו דאכסאנדרום מוקדון כהאל לבני מלכא קציא לבתרי הרי חסד • דכתב בסוף
 אית גביכון בעירא דקיק א' ל' הין א' ל' תיפח רוחיה דהקוא גברא לאו בזכותכון
 שמשא רנח ומיטרא נחית עליכון אף בזכות רבעירא דכתי' אדם ובהמה תושעו ה' עב
 שאר השבולים הללו שהם מוזן הבהמה וגם מוזן לאדם בשני בנות יתלבשו ויניחו בעשב
 הארץ בשביל האין ואגב גם בני אדם נהנין מהן וזה יארע כאשר העמקים יעטפו בר
 כלומ' שמאחרי להוציא הגנס בעתו שאז בני אדם בשבדו ונדבאי' על אשר יחסר מוזנס
 וזהו יתדועעו • ועבדו ישירי גם על הכלה פורתא דאית להון במזון שאר השבולים •
 אמנס השירה היא באף על אשר חרה אף ה' בהם והיונו דקאמר אף ישירו דהנה מצי
 למימר יתדועעו וישירו או כלך להרד אחת מעין מה שאמהנו בי באשר הנה עושה
 בשביל בהמה בראמון • מקדים להבין שאר לבהמה אשר בעבור מוריד בשמים
 ומלכיש כרים היינו המקומות שמצויים בהם חזיר למאכל האין ואגב גם העמקים
 יעטפו בר לבני אדם אף על זה יתדועעו ונכאף ישירו לא בני אדם על כי בגרעה זכותם
 ונתלה להם בזכות הבהמות • וזהו יתדועעו אף ישירו אף גשי' נמי קאי כדכתבין •
 והנ' משמע לרב כעל יפה תואר בחרא מה אוקמתות דבתב על הין קרא ב' ר' פ' יב
 יעם • עו' כל' ער' ללמו' מהאי קרא טוב טעם ודעת להא דארזל פ' הנזקין אמ' רב אסור
 לאר שיטעו' בלו' קוד' איתן לפני בהמתו שנ' ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת
 ושבעת • אף כאן בתחילה הנה מכין מוזן וטרף לבהמו' ואח' לבני אדם והיונו דכתי'
 לבשו כרים האין למוזנות האין בתחילה והדר העמקים יעטפו בר למוזן האדם •
 ומצינו גם לקרא אחריו דהכי יבין לך דכתי' מצימת חזיר לבהמה ואח' ועשב לעבודת
 האדם להוציא לחם מן הארץ • ועוד אפשר לי' ללמוד מהרין קרא הא דארזל פ' ק
 דתענית שאסור לנו לאדם לשמש מטתו בשני העונן מרכתי' • וליוסף וילך שני בניש
 בטרם תבא שנת הרעב ועב' דרבס' זל שאמרו אימתי להשו כרים האין בזמן שעמקים
 יעטפו בר במינוגו אב למדין דרד ארץ זה מל' האין שלא יתלבשו הכרי' הזכרי' לעלות
 על האין אף בשעה שיש טובע ומחה בעולם שהוא כאשר העמקים יעטפו בר •
 וכדארזל ב' ר' פ' יב ארובל בשעה שהמטר יורד בהמה מוכסת תפקידה מט' לבשו
 בדים האין לבשו דכריא עבא לטון נקי • ואגב אנרחין יבא לנו טעם לשבח מוזן להם
 לרזל

לרזל לדרוש האו לבשו כרים הצאן על חבור הזכרים עם הנקבות . אך לערך דריוק
 רבנו לישנא דלבושו רמז נקט קרא בצאן לישנא דלבישה אלו לאו לדרשה . וזה עבד
 דאמרוני פ' המוציא יין לבושא לא בושא . ס' אחר שהוא לבוש אין לו בושא ועל כו נוש
 המיושם חרפה ובושה היא לנו בני אדם אבל לבהמות לא לבושת ולא לחרפה להכי
 מצאו מקום רזל לדרוש לבשו כרים הצאן על ענין זונג . וא תתמה אם באנו ללמוד
 חכמה ומוסר מאה הצאן . כי כבר כתיב מלפני מוכמות ארץ וארזל פ' המוציא תפילין
 אר חיוה זו פרה שבושעת ומשתבת ומועף השמי' ויחכמו זה תרנגול שמפויס ואחב
 בועל . ארזי אמלא לא נתנה תורה לישראל למרנו נביעות מחתול גדל מומלה עריות
 מיונה דא מתרנגול . ואמרנו נמי מלפני מוכמות ארץ זה פרו של איהו ומועף השמים
 יחכמונו או העורבו' שלא הביאו משלחנו של אחאב אלא משלחנו של יוספט . אף כאן
 מן הצאן הללו נלמוד מוסר השכל . ואם נפרש אה הצאן על ישראל עמנו הנקראו צאן
 קדשים הנה ועלה כמין חומר ודרשת רזל תדרש . ועל כו פ' זה דיתרועעו אף ישראל
 הובא מרזל בבר פ' יב ופ' ויהי כי תבא להקים מניה וביה דגדולה וירדת בשמים
 בתחית המתים אמרתי זכור אזכרנו עוד ונימא ביה מלתא . וזל סס דא גדולה היא
 וירדת בשמים ששקולה בתחית המתים כיצד כזו כתיב יד וכזו כתיב יד כזו פתיחה
 נבזו פתיחה כזו כתיב שירה וכזו כתיב שירה וכולהו ולפי מובא א הכפסית באופן שיש
 ניוכן זה עם ההשכמה שים לנו שההצלחות הגופניות הם מובא א הכפסית באופן שיש
 שייכות למזיה וכלכלה שהם השמים שבהם תלויים ההצלחות הגשמיית להביא את
 האדם להצלחת הנפש בתחיו' המתו' . והנה ידוע ג' כו האי ית' נפח בארס ג' מדרגות
 ברץ סגור ה' עולמות אשר הוא כוללם והם עולם השכל עולם השממיו ועול' המלאכה
 וכדי להשלי' אותן בהם חפץ למען דרקו והרבה ונתן להם תורה ומוצת אשר בכלל
 יש ג' מוציאות הא' מעשה המוצה החומרי מוספט מכל רמז הב' רמז שרומות המוצה
 למיה נצטוינו עליה . הב' הסוד העליון הרומחי אשר באותה המוצה . וזה בלתי מוספ
 בשלימות לארס בענינו חי והנה לפי שעל זאת ותפלל כל חסוד אינ' ית' שלא יבא לירד
 מרה זו של עוני . כדי שיוכל בנקל להשיג המעלות הגשמיית לזה הקיסורזל או הגשמי'
 לתחית המתים שבג' אלו הארץ היינו ההצלחות הגופניות תענה את השמים שהם
 הכפסיות וישלים חוקי בהם סגור עולם השכל והאפל הזה שירושל ארס ממשמשת
 ושלמת בנו הוא סג' כי יד כרבותי אף ידו ישראל ארץ וכתיב ויבשת ידיו יצרו וכביר
 מוצה בני דנו של ארס לעשות חיל . וירוי תביאנה ג' המוצות המעשיות להשלים
 חלקן ששנו אשר אותה ויעש המכוונת כנגד העקו' הרומה ללילה כדכתי' נפשי איניתך
 בלילה וכתיב נמי ויהי האדם הנבזר מארמה לכפס חיה . ואשר עשה לנו את הנפש
 הזאת בלא המצות מעשיות תזכה אותה א התחיה . וכלפי עולם השממיו אשר לנו כו
 פתח פתוח לרוחה הוא באנוס ליכנס בזה סער השמים להשכיל בו גדולת ונדר
 בראשית אשר רוחו שמים שפיה וכתיב נמי כדבר ה' שמים נעשו וכרוח פיו כל צבאם
 הוא סג' בו פתיחה כרבותי ופתח ה' לך את אנצרו הטוב את השמים . ובאמר נפתחו
 השמים וכהא' וירלתי שמים פתח הפותח ופנקח עינים עונות ורוח מלפני האדם

שפתו רננות פרקי שירה פ"ה שירת שאר השבולים קסמ

יעטוף שכל רוחו יוציא לכיון בהמיו המצות התלווים ועומדים ברוחו של אדם שהוא
 כוונת הלב להשלים בהם חלק רוחו המכוון כנגד או ולזכותו א התחיה ועל עולם
 המלאכים שעליהם באמר קרמו שרום אחר נבנו כפי הדרכת רזל עליו ובהם נמוכותיו
 ויריעו כל בני אקים ואמרו ין נמי זקאופני וחיות הקדש כולם ברעש גדול מתנשאים
 לעומתם משבחים ואומרים ברוך כבוד ה' ממקומו היום שנ' בו שירה ולעמו ישראל נפח
 נשמת שחיה הוא בלבד תבינס סתרי תורה ומנות ועליה באמר נר ה' נשמת אדם
 כלומר סתרי תורה ומנות המכונים לבד ולאור כרכתיו כינר מנות ותורה אור הם
 תלווים בנשמה הזאת ועל אן השורות באמר כתבו לכם את השירה הזאת ונשמתנו
 זאת מלמורת בשירה על היותה מורגלת בשירים ונבינים של מלאכי השרת אשר הם
 סכן כבודה באמנה אתם כרכתב בעל ס' לבנת הספיר פ' נח הביאו הרב בעל נפונות
 יהודה ררום האסון זל ונעני לב לאתערא באנדייתא ובלתא למשרי עליו רוח קדישא
 נאתערו ויהי כנגן המונן נתתי עליו ונב' בגין דנשמתא אתבזרת מלעילא מצרור החי
 ורגילה בנינוני וכשיר של מלאכי השרת וכו' יע'ש באורך ועל זה הוסיף ג' לקח
 הרב הנזכר בשם גא' בנס טעם לשבח על אשר ענינו רוחות כי נעיונות הסיר משקיים
 המיית בכיות יונקי שרום והנה כל א'וא לפי מדרגתו וחלקו בארץ החיים שלה יתק
 יעמור כסוד אן להשלים חלק נשמתו המכוון כנגד אן לחזות בנועם ה' כזה העולם
 ולבקר בהיכלו בזמן התחיה לעולם שכולו טוב וכולו ארור

ירקות שבשרה אומרים להיות כי לאו הירקות אין להם

דמות הגוף שהיו בקראים
 בשם מיוחד על כן נקראו על סם הגוון
 הכולל איהם וגם א המוכלס כראמרון
 פ' כיצר מפרסין כל ירק מוריק ואפשר
 לדרוש עליהם כי על שהם מאכל החיות

תלמיה רודה נחרת
גדודיה ברכיבים חמוגגנה צמהה
תברך

ועינות ורמם הארץ כרכתיו ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומם על הארץ
 אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן ולהיות כי החיות והדורסיו יזוהלו
 עפר אשר מוננס מאן הירקות שהם מו' ל' אימתה ופחד על כל רואיהם עד שמהפכה
 כל פנים לירקון על כן המזון שלהם נק' ירק ותפלתם של אן הירקות תבון לפני
 אן עולם ה' שירנה את התלמי' כדי שירכו ויעמנו בירק עשב למען נחת גדודיה שהם
 הניסנות מהחיות והדורסים שימנאו מוננס לאכול לשבעה וזה יהיה ע' בשמי רצון
 שברכיבים תמוג'נה צמהה תברך כי כל עור שיהיה להם מוננס מן המזון לרוב על
 פני השרה לא יוש'ו בעולתה שיהיה לטרוף טרף ולהזיק את בני אדם ואפשר
 לתת שייכות ורמו לירקות הללו א בני ישראל אשר כענה מאמנס צרות רבנ' גרעות
 עד שנתכחו כל פנים לירקון כמאמר ירמיה עליהם ונאפכו כל פנים לירקון ועב בא
 הכתוב הזה לנחם אותם ולדבר על לבם של ע' יוארזו של ובח'ע' ס' ס' ורמ' יעשו
 תלמים בארץ ע'ר שארול על תלמי מילדותם ונק' ככל זה תת' א' א' י' ע'ר הנה רשני

פרקי שירה פיה שירת ידקות שבשרה שפתי רננות

נדום ונועודי מתנוי . וכחם ונבורתם זה יהיה להם מכתם זה המתוס במעם והיינו
 דכתיב תלמיה תלם זה ער שכניו זה עדות לישראל ויהיו ג' שבעים נמנות ושבעים
 שלא ישאו עוד חרפת רעב בגוים כמו שיער הנביא והיינו דכתיב רזה והאי רזה
 מצורף לתלמיה נמצא השם שלם כסת כי כבודו ית' תגלה עליהם בשם שלם וכסא שלם
 והיתה נפשם כגן רזה ויקויו נמי הבטחת הנביא דכתי' והיית כגן רזה וזכונ' להיות
 שבעי' ברת וללמיה לעזב כדכ' שסת פק דסנהדרין ע' פומרוה גם הוא יורה . הנה
 כל זה יצא לנו ממלת רזה . ונדרויה שהם אנכלוסיה של הכנסיה הקדושה זכאות
 ה' יעמדו כנחת כי גם שיהיו נבורי כח לא ילמדו עוד מלחמה והו' נחת גדרויה ואלו
 שלזה רמוז רז' פק דתעניות' ויחנך גדול ווס יודדת גממים שאפי' גייסות פוסקות
 בו סנ' תלמיה רזה נחת גדרויה כי הגממיהם רמוז לשפע עליון שיושפע בעול' לעתיד
 ואז הגייסות יהיו פוסקות כאמר הנביא וכתתו חרבותם לאיתים ונחיותותיהם
 למזמרות לא ישא גוי א גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה ולא יראו ולא יחזו שבגורתם
 ומנחתם זאת כראמר' וביאם חו' לודי בעיטה ויתמעטו ע' העונם . כי על זה באה
 ההבטחה ברביבים שהיא התורה כדכתיב וכרביבים עלי עשב תמונגבה . כלומר
 יתמשסו ויתמרקו קצת להיותה תכלין א' הי'הר והכי נק' שמה תוסיה שמתסת כח
 של ארס וע' זה נמחה שהיא הזרע כד' ה' ת' כד' . וכך קראם הנביא רכבה כנמח הסדה
 בתיד ותרטו ותגדלי ולא דבר ריק הוא מרז' לפרש ולדרוש הפסוק הזה על עירון
 ושלמות הכנסיה לעתיד כי כן מצאתי פ' דכתובות מדרש רימוז לזה וז' אר' חמ' א
 בגדתה מטר מסקה מרזה מובל מעדן וממסוד . אמר רבא בר יסמעאל ואי תומא
 רב יימר בר שלמיא מאי קראה תלמיה רזה נחת גדרויה . והנה ידוע כי ישראל הם
 בקראי' ארץ חפץ . והמטר שהוא רמוז להשפעה העליונה כדכתיבין כשתרד עליהם
 לעתיד בשוכע שמחות את פניו ית' אז יזכו להשגות השלמות שבהם אהב וחיבב ה' בה'
 את ישראל' שהם רביקה חשיקה חפזיה אהבה ורבור כנורע לרז' מפרשתו של אותו רשע
 כי הנה הא' ית' אהב את ישראל' הלאו הלשונות ע' שגם הם מקבילים באהבתם ונמעשיהם
 הטובים לפניו ית' בלאו הלשונות עצמן מצורפים א' המעשים כמו שנבאר בס' . כי מ'ם
 שהיא מ'סקה הוא כנגד רביקה והאי מ'סקה ליסנא רביקה הגוי מלסון הכתוב כמסק
 גבים שוקק בו וכלסון רז' מ'סק סני גבין זה על זה והוא מרביקס וכסיר השירי' דכה
 אמרו ר' יסקני רביקני הד' אקול כנפי החיות מ'סקות אכה א' אחותה . וכאשר ישראל'
 יהיו רבוקים בה' כמנונה עליונו בתורתו ואותו תעבדו וכו' תדבקין וכה' לשמוע
 בקולו ולרביקה בו וכאמר דה' רביקה נפשו אחריד כי תמכה וימנך . אז ה' יזכר
 לב'סקות פיהו ית' שהיא מ'סק ודכ' גם הוא עמהם כדכתיב כי כאשר ידבק האזור
 א' מתניו אים כן הדבקתי א' את כל בית ישראל' וכתוב ואתם הדבקו' בה' א' קיבסו וגו' .
 וית' שהמטר נמי מרזה הוא כנגד החשיקה כי החוסק בדבר הוא כמו רעב אליה עד
 שיריה תאותו וחסקו ממנה . והחסק הזה צריך לכנסיותנו עמו ית' ע' שאמר דה' ע' עד
 צמאה לך נפשי כמה לך נסרו . וכן כתיב נכספה וגם כלתה נפשו יודוע כי ישראל' הם
 מצורסה לה' כמו חשוקה אלל החשוק שהחשוק מאלל נמורה תאות החשוק והחסק

עצמך חזק נרדף ג' ללומדי התורה עם התורה עצמה וכרכת הרב האקי מהול
 לקבץ זל בארובה באילת אהבים שלו . והוא גם היא תרונה אותם כרכתו דריה רונך
 ככל עת וכתוב נמו ומורה גם הוא וורה . נמצא כי בחשק שיש להם לישראל עם הכל
 כרכתו כי בי חשק ואפלטנו הוא ית' ג' חשקם כרכתו חשק ה' בכס ויבחר בכס ומורה
 נמצא גם במושכלות ואקיות כרכתו ירויון מרסן ביתד . וכלפי החפץ שיש להם לישראל
 עם הלה כרכתו ה' חפצו ליראה את שמך ואשר במצותיו חפצים מאד וכל חפצים לא
 ישנו בחפצי שמים . גם הא' ית' חפץ בהם למען דרקו ועליהם כתיב כי לך יקרא חפצי
 בה כי חפץ ה' כך וקראם נמו ארץ חפץ . והרי הוא יתבר' בהשפעתו זאת מוכל אותם
 מלשון בנה בניתי בית זכול לך שהכוונה בו בית מדרש שחפץ לדור ולשכון עמם
 כרכתו יעשו לו מקדש וסכנתו בתוכ' זהו שמהמטר שהוא השפע מוכל דהיונו שמסכת
 הארץ חפץ העליונה לשכון כבוד בארצנו . וכבוד האהבה שאוקב' יס' להב' כרכתו
 ואהבת את האקד ונאמר לאהבה את האקד . הלה ג' אהבה זה דרך טבע אפילו
 בין אדם לחבירו ומשל הדומה אומר מה דבליבך על דחייך בלביה עלך וכתוב הרי
 כמים הפניו לפניו כן לב האדם לאדם . ואהבתו ית' דוחק את הבשר כלומר עבדות
 החומר אשר לנו וכבוד אהבה זו בשפע מטרות עונו מערן את האומה הקדושה מנחל
 עדניו כי האהבה הוא בעצמו העירון שמערן ונהנה הבשר מן הבשר ויותר ויותר ויחך
 אהבת העירון הזה בחלק הרומצות בדנוק רוחא ברומח אשר לישראל מצד נפש עם
 הא' ית' כרכתו חלקו האמרה נפשו . ועל החמסות שהיא הדבור אשר בו תלוי עבודת
 ה' בל' נקט ותפילה כרכתו ורברת בס' . גם הא' ית' מחנך בדבור וכבודו במטר שהוא
 השפע בארמון ממשיך דהיונו שממשיך דברות קרטי ישראל ותפלותיהם בלהבי אש
 סלהבת יה למעלה להיותם נעשים עטרה בראש חיו עולמים ועם הרברים האה סייד
 ספיר לשון המשכה כרכתו מים עמוקים ענה בלב אים ואים תבונות ידלנה . נמצא
 כי חמסה האונות הללו שמאוב המטר שהוא השפע עליון א הארץ הלזו ארץ חפץ עם
 הא' הם מכוננים ומקובלים כבוד חמסת לשונות של חיבה שמנב הלה את ישראל .

ועוד יש מקום לררוש אלו הה' הטבות דאמרן כבוד הה' סכות המונעות ההשגה
 בחכמה האקית זכרם הרומם זל שהם עומק המושב קוצר המשיב אורך ההשגות סדרת
 המונות ורוע הטבע . ולא הה' הטבות סיבואו מצד שפעו ית' המכונה הא המטר וברת
 כח ויאורו חל לבטלם לעתיד כי כאשר יסקס הבה מנסיקות פיהו ויתגלה ויתראה
 כבודו ית' עליהם כרכתו ואמרתם כיום ההוא הבה לקינו זה קיונו לו ויושיענו זה ה'
 קיונו לו ואין זה אלא מורה באנבע וכתוב נמו כי עין בעין יראו בשוכ ה' ציון הנה
 כורא כי אז לא יהיה עוד איהם המניעה מצד עומק המושב וכעורו יתכרד משכיב
 במצחנות נפש ומורה גם הוא יורה ומורה נמצא גם כסידרום להם סתרי תורה
 וכרכתו וסאבתם מים בשמן ממעיני הישועה וכולם יודעו אותנו יתבר' למקאנס ועד
 גדולם כי מלאה הארץ דיעה את הכמים לים מכסים הנה כי כן תוסר הינויעה מצד
 קוצר המשיב . ועי' ההכנות האונות טיבון הא' ית' את לבם ככופרי הזה המוכל את
 סדקו כדרך המוכלים כרו סיהיק מוכן לתת זרע לזרע ולחם לחובל באוכף זה יוסר

פרקי שו"ת שו"ת השבלול שפתיונות

מהם מניעת אורך התענות כי לא יצטרכו עוד אלוהים לפי שאינו דומה לו כשילמדו
 מפי הרב סיקוניוס וכל בניד לומדי ה' לעסוקו שלומדו מפי תלמידו שכסס שהוא עובד
 כך תלמודו עובד . ואם נפרש נמי האומכל מלפני מורד כדאמרן הנה בהיותנו
 שוכן בתוך בני ישראל ואר עינים ויפתח לבם ולא יצטרכו לאורך התענות להבין סתרי
 תורה כי רוח ה' ירבה בם ומלתו ותבד' על לשונם . ועי' העידון שיעדנס הנה ממחל
 ערבי ויזמין לקס די מחסורם בפסת בר בארץ בראש היום לא יצטרכו עוד לתורת
 המוננות ויפסד מהם גם המונע הקוד . ויזכר מה שימושי ה' ויסיר מהם כל חוליו וכל
 אבה ולא יפסידו לראבה עוד כי תהיה נפשם כגן רוח יהיו נמלטי ממנויעת רוע הטבע
 עד כי לא יסאר להם שום מונע וסיבה מעכבת להשיג שלמותם ודבקות' באקי עולם :

השבלול תמוס יהלוד מנרסת

שבולול אומר כמו שבולול
 רהמס יהלוד נפל
 אשת כל חזו שמשו

הר' משה מויראני זל
 כי נפקד מושבו והואיל וכל בגירסתנו
 נחזה שמש . והנה על אודותיו ואבריו

של השבלול הזה ש' עליו רש' זל פ'ק רז'ק לטון נוטריקון סילוי' בילוי' לימא נשלשת'
 מיני שרצים הם והנ' דרסינן בבר' פ'א והוא' דרסינן נוט'ג' אני אענה חלקי דספיר
 מינין למומר סנוטי' שלז' ס'ס בלל' והוא מגזרת תבל עשו בפלם תמוס יהלוד
 בדפדפס הרד'ק . והוא ביהומין ממיני החומט כי כן פירס' בחומט החומט לימא .
 ואמרנו עליו רז'ל פ' המוניא יין שבולול לבתית ולהכי אפשר דנק' שמו שבולול שהוא ענין
 מסמוס כדאמרן . והמין הזה הוא הנקרא נמי בלשון מטפה אישות כדתנן דרין את
 האישות ואת העכברין . ואמרנו עלה בגמ' מאי אישות אמר רב יהודה בריה שאין לה
 עינים מאי קראה כמו שבולול תמוס יהלוד נפל אשת כל חזו שמש והשבולול הזה הוא
 הארץ הנק' ג' תנסמת כי כן תרגם אנקלוס והתנסמת ואשתה . ואמרנו עליו שכסוינא
 מנרתיקו והלוד רירין נופלין ממונו עד שהוא נמחה ונימס ולזה נופל נמי עליו ספיר
 האי לינא דשבולול שהוא לטון מסמוס כדכתבין . ולפשוטו של מקרא אמר אני
 שדימיה הכתוב הנפלים שמפלת האשה לשבלול . כי כמו שהשבולול הזה כסוינא
 מנרתיקו רירין נופלין ממונו ונימס כן הוא הנפל אשת כל חזו שמש לא זה ולא זה לא
 השבולול ולא הנפל . וכמו שכתב קהלת ג' על הנפל גם שמש לא ראה ולא ידע
 נגו' . הנה כי לפי עניינו של השבולול הזה כדאמרן ה' משנה לארדן הכל שבראו
 כפי מה שהוא כי אעפי שהוא נימס כל פעל ה' למענהו וגם השבולול הזה
 שמקלקלתו ונא תקבתי של הכתית כדאמרן אשר על הכל צריכין בריותיו יתב' לתת
 הנראה לשמו כי טוב . ועי' דרס והוא קצת סוד ה' ליראוי הקים הנה הנפל לשבולול
 שלכאורה בר' בריהאן של לו נאו לבטלה הואיל ומתמסמסים ונימוחם והולכים להק'
 דכמו השבולול הזה שלא נכרא לבטלה אלא לרפואת הכתית כן הנפלים שמפלת
 האשה באים לרפואת עין לטון הרע שהוא מגופי עבירות שהנעני' באים על האדם
 שממונו נמשך השפאת הנס שענשו שהוא רפואה לכפשו אמרו עליו רז'ל פ' בומה מרליקין
 שאשתו

שפתי רננות פרקי שירה פ"ה שירת השבלול קעא

שאשתנו מפלת נפלים . וכסם שהשבלול הוא רפואה לכתות כדאמרין כן הנבל
 אשת הוא לרפואת מכה שקדמה לאותה נשמה ומקבלת תקונה על היותה נבל קרוב
 ומעין למה שפירמה על מאמרם זל טף למה בחוס כדו ליתן סכר למבויאיהם . וענין
 בדבריהם כי נשמו . והואיל והארר ה' עינינו שלרפואת הכתות שהם הנבעי' השבלול
 הזה הוא בא' . נשכיל להטיב עוד טוב טעם למה שדרזל על הרין קרא אל הבה אחס
 אמרתם ל'ה אחס נפלים בניהם ואם אוכלת אחסם שבחמי' כמו שבלול תמס יהלוד
 כנבל אשת אין אחס רחום שמים לעולם כל חזו שמש . אבל הדריקים וזהם לכס
 יראו שמי שמש דקה הנה כי כן השבלול הזה על היותו רפואה למכות . ונגעים ופה
 מתרה ומתרים כנגד אותן המספרים ל'ה שבדמים עליהם הנבעי' ולכך אמר שנפלים
 בניהם ואם אוכלת אותם וכדארזל כמו על קרא דחצי גבור סנוני' עס גחלו דתמים .
 והשתא שפיק מהאי קרא דכמו שבלול תמס יהלוד נפל אשת שהם הסרצים הללו
 כולם מיני שבלול כדאמרין . שכוונתם מנרתיקס אינם יכולים לקבל פני השמש
 אלא השמש עצמו הוא מומס ומכלה אותם . וזה יובן על דעתיה דר"ל פק דנדריים
 דאמר אין גיהנם ל'לא הנה מוציא חמה מנרתיקה ורשעים בירונים בה שבחמה כי
 הנה היום בא בוער כתנור . ובאותו שמש עצמו הדריקים מתרפאים כדכתיב וזרח
 לכס יראה שמי שמש דקה ומרפא בכנפיה . והיינו דקא מסיים אבל הדריקים וזרח
 לכס יראו שמי שמש דקה . ללמוד סאין מדתו יתברך כדרך שהעולם נהג שמיטה
 בא' וחיים באחד לא מחצתי ואבן ארפא מה מחוצה ורפואה בא' אף מיתה וחיים באחד
 כדדרזל פ'חלק . ועל פי מה שפירשו קצת על הרין קרא דכמו שבלול תמס יהלוד
 מלשון שבלול מים . נלמד לדורשו על הת' הלומד תורה שלא לשמה שאמר
 עליו בויקר פ'ל'ה בשם ר' נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאור העולם .
 וכבר ידענו שהתורה נוספה לבהר ולמים . להכי קאמר קרא באשר השבלול מים
 זה שהוא הת' העוסק בתורה ומתמסם ונימוח בה שאינו לומדה לשמה לשמור
 ולעשות נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו ויהיה בעשה כנבל טמון ועוללים שלא ראו
 אור וזהו נפל אשת כל חזו שמש ואתתמה על החפץ כי קרוב לנו הרבר לידרש
 דרך גימטריא שהתורה נדרשת בה כי שבלול עולה במק' תורה להודיעך כמה
 גדולה כחה של תורה של מי יוניכ בה היא סמא דחיו ולמסמאיה בה היא סמא
 דמותא כדארזל ואולי' לבני רמו מזה בילקוט וזל כסם שהשבלול הזו
 שוטפת כל מה שהיא מוצאה כך תנורונום שהיא עומד במדינה כל
 מן שנמצא בטף עמו . כיון שהיא מת אינו רואה עוד שמש
 למה שהיא תנורונום . והאי תנורונום פי' עליו ענין
 שררה מכוון לבוננותו שמי שמים דעתו כתורה
 מימי התורה שוטפים אותו וכבר דברנו
 למספיק בענין זה בשירת הימים
 קחנו מסם כעבור תברכני
 נפסך :

פרק ששי

הנה

מסור דל'ק זל שמענו כי סם
זאן הוא סם כולל א הבהמה

בהמה

דקה אומרת מי
כמוכה באים יי מי

כמוכה נאדר בקדש נורא תהלות
עושה פלא:

דקה סהם הכסכים והעצים כמו ואם מן
הזאן קרבנו ולפעמים יכלול גם הבקר
כדכתיב זאכס ועסור ואלו על כי
מהבהמות הללו נקח לעבוד את ה'נקראו

דקה להנרות על הבעל תשובה שררכו להקריב קרבן לרצונו לפני ה'סיבין עצמו בלב
בסכר ונרכה הרק היטיב היטיב הדק כי זה כל פרו הקרבן רוח נשכר ולב נשכר ונרכה
ונס הסם הכולל איהן כראמין סנקראו זאן אולי הוא לזמן נוסף על לזמן ננה וסוחרה
גם כי אינו מוגרתי כי הקרבנות הם מן וננה להעמיד העולם כדתן על ג' דברים
העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל ג' ונשי סעי' מתפרסמים ג עקרי הדת
מציאותו ית כי נודע ביהודה אף אשר קרסנו ונונו על הקרבנות ואין נעבוד להקריב
ממנו קרבן לה' והשבחתי ית' סעל גמולות בעל יסלס ועיני כל ויטו יראו כי זה כל
תכלית הקרבן להודיע סים אקים סוספי' והשחטה הפסח ונתוח וכליל הנעשו בקרבן
היו ראויים א הקריב א סבא ולת' העלינו אמר ונעשה רצונו ליתן בעל חי תחוננו
והחי המדבר יתן א לבו ונתורה מן השמים היונו דכתיב זאת תורת העולה זאת
תורת המנחה זאת תורת החטאת זאת תורת האסם זאת תורת זבח השלמים להכי
קא מסוררת שפיר הוא בהמה דקה את השירה הזאת להודיע על אן שלטה עקרים
המתפרסמים עי כי מי כמוך באים ה'מורה יורה על מציאותו יתב' כי אין כמוהו בכל
התקפי' ואין ערוך איו בכל הנמצאי' כי הוא ית' הוציא והמציא כל הקונות להניח והוא
אמר ויהי וחסר עולם בנה ורמוז בכין בא ברית אן המלות מספר עב שהוא מלני ההנה
דיוד'ין הוא הסם המיוחד הרכב על עב קל ורצונו בעב מלקום מיו כמוך באדר בקדש
באמר על השבחתי ית' סכן סתי תיבות אן סל באדר בקדש מורה על הדין כדכתיב
האקים האדירים וכתיב נורא אקים ממקדש וכהא השתחוולה בהדרת קדש וארז
את בהדרת אא בהדרת כי ממנו יגדו כל יוסבי תבל על השבחתי הכוללת והפרטית
לתת לאים כדכתיב כפרי מעלליו ובא ברית ית' הוא מספר הנה אהיר ארז עמודי
התוך אשר הכית נכון עליהם בקו המדות סל חר' כבודע למיני' נורא תהלות עושה
פלא הוא בא על עיקר התורה שניתנה באימה ואנו דריכים לנהוג בה יראה ואימה
כראמרינון ס' הקורא ונקנית במורה כדכתיב ראשית חכמה יראה ה' וכמו שדרסנו ג
על ספתותיו סוסבים נוטות מור עובר והיינו ליסנא דנורא ועי' שהיא תהלתנו
ונקראת כסם תהלה כדכתיב ותורתיו יגדו הללויה וכתיב אשר יוסבי ביתך עור
יהללך סלה וארז כל הכנס לבתי כנסיות ובתי מדרשות בעיה זוכה ונכנס לבתי
כנסיות ובתי מדרשות לעלב סנ' אשר יוסבי ביתך עור יהללך סלה לכן אמ' תהלות
ועל כי בה נעשים פלאי פלאות הנודע מכמה מעשים מרשי' גם יסנים נאשר ידבר את

שפת רננות פרקי שירה פי' שירת בהמה דקה קעב

וצבר ה' ויהיה נאמן לנביא יתן אות ומופת להבי קאמר עושה פלא . וסימן לדבר רת
 לא המלות עולים ת' וקאותיות שלהם הם יג מספר הכל תר'ג כמנין תורה הנה לנו
 משה ושתים זו שמענו מאקי לקינו . ולא הבני צאן ונקר נאה ויאה לפרסם אקנותיתב'
 ועקרי תורתו להוציא מלבן של עובדיהן לכל יטעו עוד אחריהן כנראכונה שאעפי
 שהם ראשים למלות אינם מוחסים שום אקנת לעצמן . גאדרבה בקול דינה ותורה
 מכריזים ומודיעים כי אין כמוהו בקאים ה ואין כמעשהו . וכלפי מה שדרשו רז' פ'
 מניקוקן מי כמוך באים ה מי כמוך באמים . ונצינו ג' באה הצאן דכתי' בהו כשה לטבח
 יוכל וכרחל לפני גזויה נאמה ולא יפתח פי' . ועדיין קול הצאן הזה באזני א' עס זו
 יצר האי' אשר בו ותפאר סנ' צאן כדכתי' ב' ואת צאני צאן מרעיתי שם איהם יאתה
 משירה הזאת כי מי כמונו בכל האומות באימים כדכתי' ב' לא אפתח פי' כי אתה
 עשית וכתי' ב' נאלמתי דומיה וכאלס לא נפתח פי' נגד מחרפינו ומגדפינו והרי אינו
 מקדסים שמו יתבר' . בכל עת ובכל שעה כדכתי' כי עליך הורגנו כל היום כמובא פ'
 מניקוקן ומ' פ' יג וסדר השירים ואיכה וקהלת רבה יע' . וגדול הרועה המושיע את
 צאנו מפי ע' זאבים דאלמלא כחו ית' הנאדר בקדש היו נעשים חז' כליה תחת שולטנות
 האומות עכוס ועל זה שרמשה את השירה הזאת לה' מי כמוך באים ה' וגו' . והבי
 אותה בזוהר וז' אמר אויב דא הוא ממנא רברבא על מצראי בשעתא דאתיהיב ליה
 שולטנותא על יס' השיב דישצון ישראל תחמתיהו ועד' אינון עמיו דתחנות שולטניהו
 דאינון ממנן כולהו גזרוין לסיצאה לון בר קב'ה דאגין עלייהו וכד חמא משה דא שרא
 לשבחא לקב'ה ואמר מי כמוך באים ה' וגו' יע' . ואפשר ג' ליחס אל קב' תהלות אשר
 בפ' זה לטירות ותושבחות באמרות מנשמנתו על ג' עדנין דמתחלפין עלה לכל עת
 וזמן כפי מהללו . ראשונ' על הזמן שישבת בסתר עליון ובצל שדיקודם בואה לאויר
 העולם היא משכחת מי כמוך באי' כי הן כל ראתה עינה שאין בכל אי ותקופי מעלה
 שיועדר אי' ית' . ועל ימי עמידתה בעה' השפל והאפל אוי משתוממת על קדושתו
 ית' היודעת מאד באשר היתה באמונה אתו כי כן אין האור ניכר לא מתוך החשך עכ'
 מסודרת מי כמוך נאדר בקדש . אי' מי כמוך נאדר בקדש אפטר שבאה לרמוז על
 אוראת קדושתו ית' עלינו בעה' להקדוש ה' מוכוכר כראמרי' מסור עצמן וקדש את שמו .
 ועל עת התחיה מסודרת נורא תהלות עושה פלא כי התהלה לא עלינו על פלא גדול
 ועצום לתחיות מהים במאמרו ונק' התחיה בלשון פלא שהוא מניזרת כי יפלא ממך
 דבר דמתרבינון ארוי יתכסי להיות רבר כמנס וגוכנסה מנני אדם ואין יודע עד מה
 דק האי' ית' כדכתי' הלא הוא כמנס עמדי . ועוד מצינו אל הלשונות של תהלות ופלא
 מינהמים א' התחיה כדאחל עוד יהללך סלה לעלב' כדלעו' נבמוך וכתי' ג' תמי
 בפסו ותהללך ונאמר ועם נברא יהלל ית' . ועל רפלאים כחייב הלמתי העבה פלא
 בניחותא וכתי' ק' הפלאות . וכטר' פ' כ' ד' איתא וז' ד' ויסע משה את יס' הה' ויסע
 כצאן עמו באויה צאן כצ'נו של יתרו מה צאנו של יתרו וצא מן היבוב א' המדבר כך יס'
 יצאו ממדרי' למרב' ס' וינהגם כעדר במדב' . ד' מה הצאן אינו נכנסות לכל קורה כך
 הנהיג הקב'ה מ' סנה את יס' במדב' . ד' מה הצאן אינו מתקנים להם איפותיקין לא

פרקי שירה פ'ו שירת בהמה דקה שפת ריגנות

רועה בכל יום כד' יש' לא התקין להם איפותיקון אלא במדבר שנ' ויצא העם ולקטו .
 ד' א' מה האזן אפי' מחבלת את האננת אין בעליה מעלין עליה . כד' יש' אעפי' סחוטאים
 הבה נוקח בהם כצאן . אר' מה האזן אינה מקבלת שכר וכול אף יש' כן סקראס צאן און
 להם מתן שכר ל' ואתן צאני צאן מרעיתי אר' חתם צאן לעונשים ואר' למתן שכר .
 הנה למרו לבנו רזל כסוד שיח שפתותיהם את' חוכבתנו ותיפה לבנו לעבוד את' אקינו
 וראשונה המשוב אותנו לצאנו של יתרו שיצא מן הישוב א המדבר כי כן העובר אקיש
 צריך לבאת מן הישוב מתענוגי העולם וישי' עצמו במדבר הזה שהנא חרב והכל רסון
 עליו ויתרו הנא לבנו לעינים שהיה יושב ברומו של עולם ובא א המדבר אשר חונק שם
 הר האקים . עור זאת ידרש לכל עובר אקים שלא בטוח בנדבונים וככן אר' שאין לו
 תשועה רק כל מעייניו בא' ית' כי טוב לחסות בה' להכי קאמר מה האזן אינן ככנסות
 לכל קורה כך הנהיג ה' את' יש' במדבר בסתר עליון וככל שדי בלבד ותלוננו . ואף
 גם זאת בהיות איש ירא את' היבטח בשמו ית' וישען באקיו שבכל יום ויום ועמוס לר'
 די מחשורו וא יראב ליום מחר כי לא ידע מה ילך ויש' כהכל דאמר ברך ה' יום ויום
 וכבר ארזל כל מי שיש' לו פת כסלו ואומר מה אוכל למחר הרי זה מקצני אמנה ע'כ
 אמר מה האזן אין מתקנים להם איפותיקון אלא רועה בכל יום כד' יש' לא התקין להם
 איפותיקון אלא במדבר שנ' ויצא העם ולקטו וגו' כי עיניהם בכל יום היו מוחלות לל'
 שיוריד להם המן שלא היו יכולים להתיר מיום לחיורו . ועל כן לעולם שמו ית' כד'
 משותף בשמו ואפי' בשעת קל קולנו כ' שובן בתוך טומאתנו וכדאמרין אעפי' שחטא
 יש' הוא להיק מה האזן אעפי' שמחבלת את' האננת אין פעליה מעלים עליה כד' ישראל
 אעפי' שהן חוטאי הבה נוקח בהם כצאן . והנה אמר אעפי' שמחבלת את' האננת כלומר
 אעפי' שאין סובאים באלנא רחוי עין חיים היא מעין חצאו של אר' כמו שהיה בעון
 העגל וכדומה אין הבה מעלה עליהם כי תמיד עינו ית' פקחה עליהם לבלתי ירח
 מינונו נדח . כי את' החטאי מקבילם א החומר המעותר בבלי דעת כצאן הזה א החטא
 נעלמה העינים שהבחינים מעיר עליה כדכתיב ואשר הרעיתי . אבל אם זכו באר'ס
 היודע טוב ורע יקבלו שכר וזה הבטחה לכל בן ברית שלא יתייאש מן הצטובה כי מו'
 כה' אקינו בכל קד' אינו אינו . ולא יוכלתי להתעלם ממדרש שמונת רבה פ' ל' ד' זל'
 אמר הבה לישראל אתם צאני וצאני רועה שנ' ואתן צאני צאן מרעיתי אר' חתם וצאני
 הרועה שנ' רועה יש' האזנה עשו דור לרועה שיבא וירעה אתכם . אתם כרס שנא' כי
 כרס ה' נבאות בית יש' וצאני שומר שנ' הנה לא ינוס ולא ישן שומר יש' עשו סוכה לשומר
 שישומר אתכם . אתם בניו וצאני אביכם שנ' בניו אתם סלה אקיס . וצאני אביכם שנ'
 כי היתתי לים' ללח עשו בית ללח שיבא וישרה אנל בניו . וגם כי בכבודו מרובך בו'
 מרדושי חמורת' גם אנו לא אחשוך פי לכבוד צאן קרשים כנשייתנו הקדושה . ואלו
 קה' מרדנות שאמרנו בלעזר שהם מכוונים כנגד ה' בתים הבית הראשון והבית השני
 והבית ה' שיבנה בב'א . עש' ההשכמה שיש' לבנו שהבית ה' נבנה בזכותו של אר'יה
 והבית ה' בזכותו של יצחק אביה . והבית ה' בזכותו של יעקב אביה . וכבר ארזל
 שכרם קראו הר' כדכתיב בחר ה' יראה . ועת' קראו שר' דכתיב ויצא יצחק לחוש

שפתיו רננא פרקי שירה פ"ו שירת בהמה דקה קענ

בסרה • ויעקב קראו בית דכתי' אין זה כי אם בית אקי' • לכן המסיל המקדש ראשון
המכוון לארעה למרעה צאן שהוא על ההרים כרבותיו ורעיותו א הרויט' • ואלא היה
בכ נמשל לצאן שהיה נמשך אחריו של מקום כשאמר לו הנה לך לך מארצך וכתי' וילך
אברהם כאשר דבר אליו ה' כצאן הוא שבכל מקום שהרועה מנתנה סם היא במשכת
כדרדול • וכן אברהם במקום עם הכולל הוא בגי' צאן וזכה להמסוך קדושת הבית הזה
עליו באיל אחר הנאחו בסבך בקרניו להעלותו לעולה תחת בנו יחידו שאותו איל
נבא משפת ימי בראשית כדתנן באבות וכדאיתא בזוהר פ' נח • ודוד מלך יש' שאני
מיוחס הבנין הראשון כרבותיו מומור סוד חנוכת הבית לרוד וכתיב וזכור ה' לרוד את
כל ענותי • לקחו הנה ממכללות צאן ונק' רועה לרעותו ויעקב עמו ובישראל נחלתו
סימן לרועה יש' כה שבא לרוד עם צאנו • והמקדש הב' המכוון לזחק המסיל אותו
לכרם ראיתקם לשרה שקראו ונמק וכן כתיב בחלת שרה וכרם • וזחק היה במשל
לכרם שצאנו יצאו הענבי ראש הוא עשו והענבי במרב' מצאיש' • אן הכשילנו אשכלותיו
ענבים וכאופים יעקב ועשו וכן יזחק במק' ענבים וזכה גם הוא להמסוך כח קדושת
הבית הזה עליו באותו יין המסומר שהביא לו יעקב אבינו כרבותיו ויבא לו יין וישת
בחדשו עליו בזוהר פ' בלק יע' • ובנין הבית הזה שנעשה עי' אנשי כנסת הגדולה
בבנה עי' משמרות כדכתיב והיה לנו הלילה משמר סימן לשומר ישראל כה שבא לשומר
את כרינו • והמקדש הב' סיכבא המיוחס ליעקב אבינו המסילו אותו לבית סכן קראו
הוא בית אקים וכן כתיב על העתיד לכו ונלכה א בית אקי יעקב והוא נקד' בית נאדם
כרבותיו כתפארת אדם לשבת בית וכתיב בית יעקב כי בית דריקס העמיד במטתו
השל ימה והיה אב לבנים כלם דריקס תפארת הבנים לאב ועטרת האב לבנים • וכן
יעקב במק' עם הכולל הוא בגי' בנים • וזכה גם הוא להמסוך קדושת הבית הזה עליו
בכח ה'ב אביו הם אותיות בני אשר עם מראשותיו ועש'אם סימן אס יתאחרו שם בניו
וה'י לאחרי לעבוד את ה' • והובטח על זה אז בקומו בבקר שלקח את האבן אשר סם
מראשותיו וכמבוא' ברברי רז' • והבית הזה יבנה עי' הנה' אשר הוא ל'ס לאב כרבותי'
בונה ירושלם ה' וכתיב ואני אהיה לה נאום ה' חונמת אס סכוב סימן לאבינו אב הרחמן
סיכא וישרה אהל בניו • וראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפסנו כיפועתו יתברך
באמור לבין מלך אקד אביד:

בהמה גסה שמאה אומרת נשנבה לא אוכל לה לבורסת

ויגע בפיק בני זאבל הר' משה מטור' אבי זל שיחם השירה הזאת לבהמה דקה טמאה •

אשריך וטוב לך: ואני שמעתי ולא אבין מה שייכות איכא
לפ' זה אצל הכהמה דקה טמאה כי לא ימצאו לה סוס יגיעה ועייפות דלאו בת מלאכת
היא • נאולי יקשה המקשה לבורסא דירין למה אצטריך לסנות בהמה גסה טמאה •
הנאיל ובהדיא תנן הסוס והפרד החמור והבמל • ואפשר דקתני שירת הכלל ושירת
הפרט • או דילמא איכא מינוי בהמ' גסה טמא' דלא ירעין להו • ויקשה יתד לבורסתו

פרקי שירה פו שירת בהמה נסה שפתי רננות

אל רקתני בהמה נסה טהורה ויחס לשירתה הרכיני ללקים עזננו הדיענו ללקי יעקב
 וקתני גב שירת השור ואין לנו בבמה טהורה אל השור כי הכני ספק ואין למדן מן
 הכללות מה שנא בתנחומא פ' שמיני ילמדנו רכיני כמה בהמות טהורות יש בעולם
 כך שנו רבנותינו עשר בהמות הן איל וכבד ויהמונר ואקו ודיסון ותאז וזמר שור שה
 כשנו ושה עזים דתס לא בא אל ללמדנו שהבהמה בכלל חיה וכולה טענין שחיטה
 כדמסקי' התס אבל לעולם אימא לך דחיה לחוד ובהמה לחוד וכבר נכתב בפרקין
 שירת חיות השרה ואת דלא תנא אל חיות הטורפות עליך להביא ראיה דתס
 שמענו וגם בפרקין נכתב שירת בהמה דקה טהורה ושירת השור באופן שאל מהם
 לא נעדר וכן הא דאיתא במדבר דבה פ' לא אר יוחנן בר סימון עשר בהמו טהורות
 מסרתי לך הן ברשותך זו אינן ברשותך ולא הטרחתי עליך שתהא מחויר בהרים
 להביא קרבן מאל שאינן ברשותך לא אמרתי אל בגדלן על הכנסך וכו' התס נמו
 להגיד רחמינותו ושכחו של מקו' שלא הטריח לקחת מאל החיות ונעפי סהן טהורות
 וקראם בהמה הואיל ואין הקרבנות באי' אל בהמה דכתיב מן הבהמה מן הבקר ומן
 הצאן אבל לעולם אימא לך דאין בבמה טהורה אל שור בלבד ויהי מה אהן אגירסא
 דידן נסמוד ויערב עליהם סיחנו כי לפי שהבהמה גסה טמאה לא זכתה לעלות אל
 מזבח ה' זאת נחמתה בענייה כי לעמל יולדה לעבוד ולשרת גם בני אדם גם בני אדם
 ונע' העולם מתקיי' ביסונו באופן שאינה כאוכלת דלאו דילה כאלו הבהמות שאוכלי'
 ואינם עושים תב' מסבחת ללמדן הכל כי משלה יתנו לה מזונותיה על ענייה ויביע
 כפיה כי ראה האקים לזכות בעבודה את בעליה לתת לטוב או למוטב לשניו ותב'
 על אודותיה ועל דבריה ועליה נוכל לסמוד מעין דרשת אשריד וטוב לך אשריד
 בעה' וטוב לך לעה' כי האדם חייב ומקבל זכות בזה ובבא על מזונות בהמתו
 ואלא להטריחה יותר מדאי והעובר על זה עתיד ליתן את הדין כדכתב בעל החסידו'
 סי' תרסו תרסז תרסח יעס' וגדולה מלאכה שמחמורת על בעליה כדנפקא לן מקרא
 דחמשה בקר יסלס תחת השור וארבע צאן תחת השה וקבא דרך הלנה נמו מזונות
 למימר דיפה כחה של בהמה גסה הנהנית מן יביע כפיה ויתר מן הנקרבת עב המזבח
 ולהוי הא מילתא דומיא להא דאמריון גדול הנהנה מביע כפיו ויתר מירא שמים דאלו
 בירא שמים כתיב אשרי אים ירא את ה' ובהנה מביע כפיו כתיב אשריד וטוב לך
 והנה כלפי הבהמה הנקרבת שהיא דוגמה לירא שמים כי היא פושטת צוארה עב
 המזבח מיראת ה' הנכבד והנורא נעביר לה סמוכות בקרא דאשרי תבחר ותקרב
 והבהמה גסה טמאה שהיא דוגמה לבהנה מביע כפיו כי לכך נוצרה לעבוד ולמכא
 כדאמרין נסמוד אותה אפ' זה רביע כפיד כי תאכל הואיל ונתיוחס סודה עמה תהלה
 לא על חייה וקיומה וכוו כתיב אשריד וטוב לך ונקרבת כתיב אשרי בלבד ושיחת
 ד' איניר ס' דברדים צריכה תלמוד דאמר שהטהורה נפשה לשמים וגופה שלו וטמאה
 נפשה וגופה לשמים ועיקר הקיא מתני' במקומו ועמוד והדרסה נמו תדרס כי
 הדרסות לאו אמנה הם אל דרוס וקבל סכר כדאמרנו בירוש' דנזיר ואל לנו מכל זה
 הוכחה מעליותא דיפה כמו של הנהנה מביע כפיו ויתר מן הירא שמים ועדיין

שפתי רננות פרקי שירה פ' שירת בהמה גסה קער

זריכים אנו לברוקי בשמה דלהכי נק'בסה על שמגסת דעתה לקבל עליה מרות בני
 אדם לשון משנה פ'ק רשומה מפני שלכה גם בהם דלפי גמות איבריה ועונם כחה לא
 היה האדם יכול לשלוט עליה אמלא סברנות ה'ררכי איש הברים דעת הבהמות הלכו
 עש האנשים לעשות מלאכתם . וטעם דנקט בסודרתה וגי'ע כפ'ך ולא אמר וגי'ע יודך
 מורה באנכע דעל הבהמה טמאה קאמר ספרסותיה קלונות כראמדין בחולין פ'
 בהמה המנקה בהמה שמת עוברה פי' עובר טמא שהוא ממהלכי כפים שאין פרסותיו
 סרוקות . והנה כל יגיעה של הבהמה תלוי ועומד על כפיה כרתן סוף פר' דוכן
 שמשענת המוס על רגליו ומשענת החמור על רגליו ולכן משכחת על יגיע כפיה כי
 תאכל וגו' וכראמדין . ואבב אורחין אמתית לתת טוב טעם לדרסת רגל שאמרו אשרך
 על העלה וטוב לך על הע'הב . וזה כי אשרך הוא מלסון אשראי כראמדי' כל אשראי
 ספק אתי ספק לא אתי כפי' ערכי פסחים וכפי' איזוק בסך נמו' לא זריכה דאית ליה
 אשראי במתא . כך עושה המנות על סכרס בע'הו הוא כמי שנותן באמנה ואשרך גב'
 לשון אמנה ממש כראמדין מית חברך אשר אתעתר לא תאשר כפי' כל הגטופי האמן
 כי סכר מונת בהאי עלמא ספק אתי ספק לא אתי כי אין הנטחה לע'הו ונרדך לסמוד
 אאימנותיה דרחמנא אמנס על סכר הע'הב דרשו וטוב לך להיות הטוב ההוא טוב
 ודאי גמור סמור וזמון לעולם שכולו טוב וכולו ארנך . וערוין זריכים אנו לתת
 טעם וסכרא לדרסת רגל שאמרו גדול הנהנה מוגיע כפיו יותר מירא שמים שנתקסו
 בה הרבה מן המעיניו דלא ימנע מחלוקה אם הנהנה מוגיע כפיו אינו ירא שמים אך
 אפשר שיקיה גדול מן הירא שמים . ואם הוא ירא שמים מה בא להשיענו וקרבנו עליו
 מאד מהר פירוש' כל א'כפי אשר מצאה ורו' וגם אני אענה את חלקי אחרי אשר נקדים
 דהאי גדול דאמר רבנן הכא אינו משמעו גדול הכמות והאיכות או מעלה . רק
 משמעו גדול בהמשכת זמן ע'ר שפי' פ' השתפס ע'פ' גדול יהיה בכור הבית הזה
 האחרון מן הראשון על שנמשך האחרון י'שנים יותר מן הראשון . הבאני כוונתם ז'
 שמו שהוא ירא שמים ויש עמו מלאכה וראת שמים שלו מתקיימת ונמשכת יותר ממי
 שהוא ירא שמים בלבד בלי מלאכה כי סוף כשאין לו מה יאכל עומד ומלסנס את
 הכריית ונמצאת יראת שמים שלו בטלה כדתנן כל תורה שאין עמה מלאכה סופה
 בטלה ובגדרת עון . אבל מי שהוא ירא שמים ויש עמו מלאכה להתפרנס ממנה גם כי
 אינו פנוי ביראת ה'כל היום אפילו הכי הוא יותר ופה לנו שגי'עת שניה משכחת עון
 ויראתו מתקיימת בידו . ואחרי כתיבו מצאתי לבעל קול והורה שפירש כדומה לזה
 סוף פ' לך ונכסבנן אחר . ולרגל מאמר נסלא על פי' זה וזל דרש מר זעירא משמיה
 דרב חסרא כל ת'א שקורא נשונה ומשמע ת'א ורנאה מריפה לעצמו עליו הכתוב אומר
 וגי'ע כפ'ך כי תאכל אשרך וטוב לך אשרך בע'הו וטוב לך לע'הב . אולי כווננו רגל
 על הר' מעלות טובות ששנה כן זומא במשנתנו דאבנת חכס בכור ועשיר ומכבוד .
 וקתס נמי סוים בהאי קרא דגי'ע כפ'ך וגו' . והנה הע'ל מקרא ההוא יקרא חכס על
 שמה שהיא נק' חכמה כדררס בר קפרא בויק'ר פ' וא' חכמות בנתה ביתה זו תורה סנ'
 ה'קנני ראשית דרכו חכמה עמודיה שבעה או ז' ספרי תורה וכו' . ועוד מנינו שעלה

פרקי שירה פי' שירת ברהמ נסה שפתי רננת

פתי' לו חמנו וסבילו זאת היא זאת התורה אשר סם משה ונאמ' ג' נבר חכם בעוד
 על התורה שנקד' ענו כדכתיב ה'ענו לעמו יתן שהיא התורה שכתב' וס' זה יהיה
 בידך על העבל מקרא' סיקרא' חכם דכתיב הלא חכמה תקר' א' והעבל משנה צדק
 להיות גבור בארץ במסנותיו שהוא לטון סנון כד' רס' ין ס' דקדוסין ת' וסנתם
 לכבוד ס' ית' ל' מהודרין בסוף ס' א' ארס' א' ת' מ' א' אומר לו מוד' ס' א' אומר
 לחכמה אחותי את ואומ' קשרם על אכבעותי' כתבם על לוח לבך ואומר כחזים ביד
 גבור ואומר הני גבור סנוני' ואומר אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מזה לא יבושו
 כי ידברו את אויבי' כשער ס' ת' היא בר' אבא אפי' האב' וכנו הרב נתלמידו שעוסקים
 בתורה כשער א' נעשו אויבים זה לזה דכתי' את זהב בסופה א'ת בסופה לא בסופה
 הנה מכל זה למדנו כי עסק המסנה ובעל'ה יקר או גבורי' והעבל גמרא הוא העמוד
 כדרכא רס' ל' עליה דר' ז'רא ודרים ליה לקרא' רכל ימי עני רעים זה בעל משנה ונוב
 לב משתה תמיד זה בעל גמרא ועליוהו נמי דרס' בתנחומא פ' כ' תשא והשבע לעשיר
 אינו מניח לו לישון ס' אעפי' שהוא מת און התלמידים שהעמוד מניחים אותו לישון
 א' יושבין ועוסקים תלמידיו בתורה ובהלכות ובאגדות ואומרים תלמידיו הלכות
 וסמועות ומסמו ומזכירין מסמו בכל שעה ושעה ואין מניחין אותו לישון בקבר' הנה
 כי כן שהעל' גמרא נק' עשירים' וכו' קר' פ' כ' דרס' מלך לשרה בעבד ר' אומר מלך
 זה בעל גמרא לשרה בעבד זה בעל משנה שהוא סודר הלכה לפניו ר' נחמיה אומ' מלך
 זה בעל משנה לשרה בעבד זה בעל גמרא שהוא מקבל הלכה לפניו אפטר דר' קארי
 כר' ז'רא לפי שבעל גמרא מושעבד לבעל משנה שמסדר לפניו הדברים כמו שהם
 סנויים למען ורע מוצאם ומובאם' ור' נחמיה קארי כדכ' לפי שבעל משנה מושעבד
 לבעל גמרא לקבל הלכה לפניו לפי שאין פוסקי' הלכה מתוך משנה' והרואה טריפה
 לעצמו הוא המכבד כי איזה מכובד המכבד את הבריות כמו שדרשתי עליה דהיא
 פוזני' כי הדרס' שמרבה להטיב זכותו עומדת לעד על כל ברואי מעלה ומטה ונהני'
 פוזני' כל הבריות שהיא גורם סנושא' פניס לרור בעבורו ונמצא בזה מכובד ומכבד
 את הבריות והרואה טריפה לעצמו הוא נמי הכי הוא רמפסס תמיד במעשיו ורואה
 הצרות המתרגשות בעולם שהם רנמיה דטרפות כלא הם באי' לעצמו וכעבורו ומסים
 ענות תמיד כנסנו לקטט עצמו בתחילה ואח' מקטט ומכבד ככה את אחרים'
 ובה לא ירסה מה ענין הרואה טריפה לעצמו אכל הקורא וסונה ומסמס ת' ואת
 אשר כל אה' לו מסמלים עצמו בלא הר' דברים כד' אמר' בוראי' שאת ענינו ואת יגיע
 כפיו יראה אק' יאוסר בארץ חלקו בזה ובכ' ועליו שפיר קרינ' יגיע כפיו כי תאכל
 אשירך ונוב לבך' ונאשרי אשר ראיתי כמרב' רבה פ' א' שדרס' הפ' הזה עט כל המומרי
 על הגרי חק' אמרתי אך דבר ספתי' לתת דמו ותקן לכל'ה צדק שיסיר את הסור'
 הזאת לה לפי שקורס קיה נמשל כהמיה ד' אמרין' אתם ק' יואים ארס' ואין אה' עכ'ים
 קריאים ארס' וזהו ג' בסרוח כדכתיב סימו דברו בגאות' נטמא סכן גורו עליהם
 טומאה מצריסין' וכסב' לחסנת תחת כספיות' יס' לו סכר טוב בעמלו שהוא עמל
 גמנות מביט' בעל' ובעל' נאף כי אין לנוכות אבות כד' אמרין' התם יועם באורד'
 גאעפי'

ואעפ"י שאין לדרשה זו ראיה לרבר זכר לרבר כי ר"ת של גר ד"ק במ"ק עולי בגר' סמוך
ר"ת של גסה מן אה והמשכילים והזרני כזוהר הרקיע:

גמל אומר וימרום ישאג
ובמעון קדשו ותן קולו
שאגו ישאג על נודו הודד כדורכים
יענה אכל וושבי הארץ:

מעט

ר"ל בניק"ר פ' י"ב מצינו
למדיון שהגמל הוא לשון
גמול סכך אמרו סס את הגמל זו בכל
סנ' אשדיו שישלם לך את גמולך שגמלת
לנו ולכן הגמל הזה בשמו כן הוא מעורר
גמול לאויב ה' יתברך על שהחריבו את

היכלנו ואלו דיפה כחו של הגמל לעורר מרנים על סכה מל"מ על אודות צניעותו
שאמרו עליו ר"ל סיס לובת שמיים כדגרסין בל"ר פ' ע"ז ול גמלים מניקות ונביהס
שלמים ונביהס שלמים ר' ברכיה בשם רש"ב אמר לפי שהוא צנוע בתשמישו לפי לא
פרסמו הכתוב וכו' ובעל מתנות בקונה משמיה דגמרא מפרש שתשמישו אחר
כנגד אחר ובעל יפה תואר אמר שאינו משמש בפני אדם ומפי השמועה שמע שאם
יקרה שאדם יראה בתשמישו ירוץ אחריו ולא ישוב עד כלותו ונהג ידוע כי
הבית המקדש גורס הזיווג והיאחד עליון כנודע אצל המכוב' והחברין גרס הסילוק
והפירור כדכתוב כפסור נודדת מן קנה כן איש נודד ממוקמו וכדדרשי עליו ר"ל

ונהג כי כן הגמל הזה נועק על הפירוד שעשו וגרמו אותם אשר באם שלחו משכך
סמו ויתברך וזאמרו ה' ממרוס ישאג וממעון קדשו יתן קולו הכוונה בזה יובן עס
ההסכמה סיס לנו מר"ל שאין הנה נכנס לירושלם של מעלה עד שיכנס לירושלם של
מטה כדגרסין פ"ק דתענית ירושלם הבניה אמר הנה לא אבא לירושלם של מעלה
עד שאבא לירושלם של מטה שאמר בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר ומו איבא ירושלם
למעלה הן דכתיב ירושלם הבניה בעיר שחוכרה לה יחדיו ונהג על המקדש של
מטה מקובן עליו באומרו ה' ממרוס ישאג וקראו מרוס על היותו גבוה מכל הארצות
דכתיב וקמת ועלית וכתיב נמו ביה מרוס קצו ודימה בו שאבת אריה באומרו ישאג
על שהיה רומה לארי סנ' הני אריא אריא קרית חנה דור מה הארי צר מאחריו ורחב
מלפניו כדתיב ספר דמדות ועל ב"ה של מעלה אמר וממעון קדשו כי הוא מעונה
לאין קדס וקדושתו בעליוני ומסס הוא נותן קולו למרחוק כדכתיב מן השמי' השמיעך
את קולו וכתיב ויהי קול מעל לרקיע ולקורות את בני ישראל דחמיר טפי של מטה
משל מעלה כי סכינה בתחתונים נודד גבוה לכן כופל שאבתו על ביהו הרומז על של
מטה כדכתי' אנה קדשך כי כל עוד שהא חר"גס של מעלה אינו בניו וכבר דר"ל
פ"ה על החרבן כדאיתא בירוש' וכבבלי פ' הרנאה וטעם שהמטיל צעקתו כדורכים
בגתות באומרו הודד כדורכי יענה כלע"ד שהא למזכרת עין א כל יושבי הארץ
כדמסיק קרא על כי עזרו לרעה על ענין גת דרד ה' לכתולת בת יהודה אשר בלשון
הזה ממש ונקס הית מהס כדכתיב וכגדיך כדורך בגת ואלסר נמו דמעמא לפי
שהכל רואים את הגת ויא חמו ליה סנ' שלחו מגל ויעיק חמו ליה סנ' ויהי ביום

פרקי שירה פ'ו שירת הגמל

שפתי רננת

הנהא כרס חמר ענו לה . אסף חמי ליה שנ' על הגותית כראיתא כשטיעם הכא נמי
 בהאי קרא מצוין למימר דירמיה נמי חמי ליה . ועל כי מצאתי לרז"ל במדרש ז' סדרשו
 בת בבב' על ארוס לפי ששם סבבל החריב המקדש והגלה ישראל כך עשו ארמונים .
 לכן היה אפשר גם להמשיך הבנת הפ' הזה כיה' ממרוס ישאב מיורי על חרבן בית
 ראשון שהשכינה היתה רבונה שם כאריו וממעון קרשו יתן קולו על חרבן בית שני על
 שפסקו ממנו הכיאים והיו משתמשים בבית קול . (אנ' על כי קול נתנו בבית ה' כיום
 מועד . מל' ממעון קרשו יתן קולו דהיינו קול מהיכל קול ה' משלם גמול לאויביו)
 שאוב ישאב על נהוה על מה שבעונותינו מאחר להבנות הכית השלישי (ונת' בו שתי
 שא גות על כי אונו נכנס בשל מעלן עד שיכנס לשל מוטן כדכתי' עד אכנאח א מקרסי
 א וכתי' משכנות לאביר ועקב כולן בלשון רבים מוד' על של מעלן ועל של מוטן והבית
 השלישי הזה קוראו נהוה בכנוי או יתב' האויל והוא בכבודו עתוד לבנותה כדכתיב
 בונה ירושלם ה' וכתי' ואני אחיה לה נאום ה' חומת אש סביב . וכמוד'ס אוכה מהוהר
 תנינא בכל לילה ולילה קל מרורו דכאבא רזיון אשתמע מרוס רקיעא לתתא ומתתא
 לרקיעא כד' ה' ממרוס ישאב וממעון קרשו יתן קולו שאוב ישאב על נהוה כשירותא
 דלילה היא אתכוננת בכביה ושאבת מרוס רקיעא לעילא נחתת לתתא לאתר מרבח
 החינון וחמתא דוכתא חרוב מסאב ביוסאבו וכל אחר לא אשתכח בה געת ומיללת
 צונחת בקל מרורו ואמרת מרבחי מרבחי פרנסתי דמרוית לי בכמה נסוכין בכמה
 עליון רביין קרויטין וכו' ופירש בו הרב האקי קנרדארו ז"ל נז' מרוס רקיעא לתתא
 ומתתא לרקיעא דייק הכי דכתיב ה' ממרוס ישאב היינו מרוס רקיעא ואי היה אמר
 במרוס ישאב לא משמע דאשתמע לתתא אבל השתא דקאמר ממרוס ישאב משמע
 שאותה שאבה נשמעת מהמרוס למטה . וכן אומרו וממעון קרשו דהיינו כיה' יתן קולו
 ואי היה אמר וכמעון קרשו נישא דאמרינו דתמן אשתמע לחוד אבל השתא דקאמר
 וממעון משמע דממעון דהיינו מתתא אשתמע לרוס רקיעא כדפירשונו ומדקאמר
 ישאב שאוב ישאב משמע שאבה תלתא זמני בתלת מסמרות כדמפרש ואזיל . והנה
 הגמל הזה לגמול אויבי ה' סקנרא עליהם תגר בשירתו זאת מנה ונה גמול ג' חסד
 עם ישראל לעורר עליהם רחמי סמוס כיוסו של גמל מורה יורה ג' בגמילות חסדים
 כדאמרינו התם כבר ולמה הוא נותן את הגמול באמצע אלא הנה רואה עמך כאן
 אתה יושב על בימה וזן ואני בידון לפניך ואתמלא עלי רחמי ופי' בעל מתנות כהונה
 ואת מתמלא עלי רחמיס ודרש גמליס לטון גמ' ועל הוראת סמו של גמל לטון גמול
 לאויביו וגם לטון גמ' היטבו אשר דברו זל הוואה גמול בחלוס מיתה נקנסה עליו
 וניצול ממנה כי בתחלה הורה הגמול לרעה ואחר כך נהסך להגמול מהגמול הוא
 לגמילות חסדים . והנה מצאתי במדרש ש' דדרוש מלת גמול על ארוס בדרסת פ'
 ואני בחסרך בטחתי ובל' לבי ביושעתך אסירה לה' כי גמול עלי . וזל ד' ואני בחסרך
 בטחתי בבבל . ובל' לבי ביושעתך במרו' אסירה לה' ביון סכן תקנו זל לומר הקלל
 כל ח' מי חנוכה) כי גמול עלי בארוס . עם הדברים האה' אפשר לפרש ג' הא' קרא
 ד' ממרוס ישאב וג' על גלות ישראל בלא ה' גלות ה' ממרוס ישאב על ככל וכא' עליו

שפתי רננות פרקי שירה פז שירת הנבל קעו

בשאת ארית כי כן כתיב עליו עלה ארית מסוככו והנ דרשו עליו פק דמוגלה ארי
 נוהס וכו'. וממעון קדשויתן קולו על מרו כי עליו נחמר לקי אקרא יומס ולא תענה
 ונתקן מקרא מגילה על זה שאוב ישאג על נוהג על וכן לפי ססיה הבית קיים בימיהם
 כדרשו על פ' כאשר יבוס אים מפי הארי נפגעו הרוב וכו' הבית גומל ילש. הירד
 כדורכי יענה א כל יושבי הארץ על ארוס שעליו יקיים פורה דרכתי לבדו וגו' וכבר יד
 כדורך בגת וכדאמרן לעלי. ומרכתיב א כל יושבי הארץ נפקא מינה ג'כ דמוז להא
 דארזל ע'פ אשר זכרו על ירושלם הזנבאי' לא באמ' אלא אשר זכרו שגם אותם שהחריבו
 ב'ה יעמדו אז ויקבלו עונסם. וזהו הנרצה מדיוקא דקרא רכתב הירד כדורכי יענה
 א כל יושבי הארץ ולא קאמר א כל בני ארס וכדומה. ודוואול והא' גמל משמעו על
 הגמול אמרתי הנה מה טוב לסמוך הכא הא דאיתא נמי בגודרס התם ד'א כי גמל עלי
 אל הבה לישראל פרגעו לימה שקדמתי לכס בעיה ואני אגמול לכס ל'ל אמרתי לכס
 נסכו מים לפני בחג בעיה וכבר קדמתי לכס עלי באר ענו לה ואני פורע לכס והיא
 כיום הקוא יטפו הקרוס עסיס. אמרתי לכס שתטלו לפני ולכל ותקללו כבר קדמתי
 לכס הקרוס תרקרו כאיליס ואני פורע לכס ל'ל הקרוי והגבעות ופנחו לפניכם רינה
 אני אמרתי לכס תעשו לי סוכה וכבר קדמתי לכס כי בסוכות הושבתי ואני פורע
 לכס ל'ל וסוכה תהיה ל'ל יומס מחורב. מי הקדמוני ושלם הוי אשירה לה כי גמל
 עלי. ואפשר דכוונתם ז'ל להורותינו על מה שהטעימונו הבה בעיה בכל הג' טובות
 חומריים נפשיים מורכבי'. ברמוז בג' האבות הקדושי' אשר כנגדן באו לנו הג' רבליס
 כי בפסח השגנו חירות הגוף ביציאת מצרים וכשבועות חירות הנפש במתן תורה
 וכסוכות השגנו שניהם יחד מורכבים כדורע לרורשי רשומות מוד המצות הנהגות
 כו'. ול'ל זוכה נירס לו הג' טובות בשלמות מופלא ורנתי: במו סזוכור. ועל כי חג
 הסוכות אשר לו מיוחס אבינו יעקב הוא הטוב הג' הכלול ומרכב משנים הראשונים
 על זה באו בג' מצות אלו היינו ניסוך המים ולולב וסוכה הרומזים לכל הג' טובות
 כדאמרן. כי הנה ניסוך המים רומז לטובות חומריות שכלו לברך בשמי סנה. ואני
 הטובות מושכים לבו של ארס כמים והם בזכותו של אע"ה אשר הקדמו הוא ית' לנו
 שנמשך אחריו של מקום כמים הללו. נוסף כי המים הם חסד לאברהם. ועליהם
 הביא ראיה מקרא דעלי באר הנדרש ג'כ על אע"ה כדאמרין במדרש באר חפרוה
 פרוס וכי חפרה היה שם לא סניתנה בזכות סנק' פרוס סנ'פתח נור ויוצנו מים כי זכר
 את דבר קדשו את אברהם עבדו. ול'ל זוכה ונשיג אלו הטובות החומריות באופן
 שלם רוחני היינו המענות בקרא דעסיס רמוני סנדרש על ההגדות סטעמן כדיומן
 כדאית' בשור קסירי' רבה. והלולב הוא רמוז לטובות הנפשיות על שיצאו ישראל כדיומן
 ביהוד כדארזל משל לב' שנכנסו אלל הדיין ולית אןן ידעין מאן נצח וכו'. עד ממה
 שישראל יוצאו מלפני הבה ולולביהם כידעין אןן ידעין דישראל אינון נצחויאל ואלו הטובות
 באו לנו בזכותו של יצחק אבינו אשר לו ג' רומז הלולב כדארזל כפות תמרים זה
 יצחק שהיה כפות ע'ג המזבח ועליו הביא ראיה מקרא דהקרוי תרקרו כאיליס על יצחק
 שנעקד כאיל וניתן תמורתו איל אחר נאחו בסנדך בקרבו להעלות לעולה על א' הקרוי

לבעתיד נזכה ונשאג או הטובות הנפשייות בהשגת סוד הספירות והיינו דרשת הקדש
 והגבעות ופנחנו לפיכך רינה כי הקדים הם רינה לספירנו כולם כמו שפי' בתקוניש
 והסוכה היא רינה לטובות המורכבות להיתנו חג האסף וכו' ג' כל שרי נתלונן
 כנודע. וזכינו ללא הטובות בזכותו של יעקב אבינו אשר לוי מכוונת מונת הסוכה
 כדכתיב ויעקב נסע סוכותה וכדדרשו עליו בזוהר. והיינו דמיותו קרא דכי בסוכות
 הושבתי את בני ישראל על ישראל סכא כשנסע סוכות. ולעתיד נזכה לאלו הטובות
 מורכבות באופן שלם כי הסוכה הזאת היא העתירה להשגת מעורו של לוי
 כדכתיב התמלא בסוכות עורו כדאיתא פ' הקפינה. ולאחר שזכה מסעודתו שהיא
 סעודה רוחנית נזכה ג' להשתופף בה היא סוכה הרומזת לשכינה ממנו כי סלה בג'
 אקום ותהיה לכל יומם כיומם הרמוז במסד כשהיא כלולה מכל הימים אשר תחתיה
 ומאירה לכולם כדכתיבו בזוהר ע"פ נה' הולך לפניהם יומם. והיינו כוונת דרשתם
 על מסוק סוקיים לעתיד באו הטובות המורכבות וסוכה תקיה לכל יומם אשר לכל
 זה נזכה איהם באופן רוחני בשלימות. ועל גמולות בעל יסלם נכבדות דברו כו
 ר"ל במדרש שוחר טוב ע"פ גמול על עבדך אחיה והיה אפשר להרחיב בו הרבה וגם
 להמשיך זאת הדרשה על הג' בתים אמנם דיבזה כעת לכוננת הגמול על שירת הגמול
 והחכם ישמע ויוסף לקח:

פתח דברי המום ואירנו נתיב **סוס** אומר הנה בעינו עבדים

להקדים ולומר מילתא
 מגנייא ראית ביה דמיוא לאיעזר עבד
 אברהם כשאמר עבד אברהם אנכי. ה'נ
 האו סוסיא להיתנו עבד לעבד את בני
 אדם בעבודתנו לא עוב את אקיו להודות

לשמו כי טוב ולפרסומי נמי עבודתיה בהאי קרא דהנה בעיני עבדים וגומר. והנה
 מצינו כי עבדים במס' שוה ובמ"ק הוא בגי' א"ס. וה"ל עולה גימ' בני אדם עם הכולל
 להורות כי הוא עבד איהם ודרך הלצה אני קורא עליו עבד אויל לחכם לב. כי עבד
 עולה במ"ק כמו חכם חסר א'. ועל חשרון זה המום נעשה עבד לחכם לב שהוא האדם
 שעולה ג"כ במ"ק כמו חכם. מכל אה הרברים יוא לנו טעם לשבח על שירת המום
 דשפיר מיוחס ומכונן לוי האו קרא דהנה בעיני עבד' וגו' ועוד לנו טעמא דמסתברא
 ליהם המום לעבד האויל והוא החוריים לפני אריה אשר במרכבה העליונה כדכתב
 בע"פ המאורות הביאומר אבא"ל בפי' שירת העקרב. וכבר ידענו כי האריה הוא
 מלך בחינת נמי מלא החוריים עבד ומסעבד א הפני' ואריה הוא נמי בגימ' אדם במ"ק
 תן לחכם ויחכם עור. והואיל והמום הזה הוא בגדר עבד כדחכמונו במישור הנה
 לרנחא דמילתא אגרתית לא נבחר ימיה שספרי לנו רז"ל מדרברים הנמואים בזה נזכה
 שרובם ככולם דוניש זה לזה להודיע קושט אמרי אמת סוד סיח רז"ל. הם אמרו
 כפ' ע"פ חנשה דברים שנה כנען את בניו. אהבו זה את זה אהבו את הגזל אהבו את

הזימה ושנאו את ארנובים וא' תדברו אמת . וגרסי' נמי בתחנונו' פ' כי תצא ששה דברי
 נאמרנו בסוס אוכל הרבה ומנציא קמעה אוהב זנות אוהב מלחמה מואס בשינה ורננו
 גסה ויא' אף הורג בעליו במלחמה . וכפ' ע"פ גרוס נמי מהלך על כרי הדרכים יע"ס .
 הרי שכנען אשר קלבו אכיו להיות עבד עבדו' לאחינו מנהגו כמנהג הסוס . הוא אוהב
 את הגזל והסוס אוהב את המלחמה הוא אוהב את הזימה והסוס אוהב את הזנות
 הוא שונא את ארנונו והסוס מבקש להרוג את ארנונו במלחמה . הוא אינו מרבר אמת
 והסוס רננו גסה שהוא מכונן לדובר שקרים אשר איורו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו
 נוי ארנו' לנו . ולא יוכלתי לכנין אהבו זה את זה אם לא שנאמר על שהחוש נוכחיו
 בהיות הרבה סוסים יחד אוכלים ויחד וגם מהלכי' הרבה ממך שאוכלו ומהלכי' כאשר
 לברד יסכוננו זה אפשר שכל להם מכח אהבה טבעית אשר להם זה ע"ס זה . ולתחנומו
 דלא גרוס מהלך על ידיו הדרכים אפשר דכל דהיינו הא' דמבקש להרוג בעליו כי כן
 דרכו של מלך המות להלך על ידיו הררכי' כראמרינו' כפ' הכונס בככף . והנה בכל
 א' המרות שנאמרנו בסוס לא נמצא בו דבר טוב רק היותו מואס השינה כי כן כפי
 שהינה יתהלך מעט שנות מעט תנומות וגו' עד מתי עצל תשכח וגו' ורבי' כלא' . עד
 שמיננו למד מוסר השכל דהנה' שלא היה יסן שיתין' נשמו כשינת הסוס כראית' פ' היסן
 והוא עבר לפנינו בשירת התרנגול . ועל היותו עבד מוכן תמיד לשרת את ארנונו
 ע"כ מואס השינה כעבדים הללו שא' יתנו דומי להם כדו' לעבוד את רבם כראמרי' פ' כ
 דקדושי' ו' קבין שינה ודרו לעולם ט' נטלו כל העולם וא' נטלו עבדים להכי א' משורר
 הסוס הנה כעיני עבדים איד ארנויהם כעיני שפחה אל יד גבירתה . והאי יד יוכן
 מגזירת הגה יד ה' הויה לטון מכה שתמיד או העבדו' עיניהם לידו של ארנויהם ויחיים
 שיכנס בורס כן עינינו א' הא' קינו כשמכה אותנו עד שיחוננו ויוציאנו מצרה לרונחה
 ודיוקא דקרא דקאמר כלפי הארנונים עבדים כלסן רבים וכלפי הגברת שפחה כלסן
 יחיד . אפשר דאורחא דעלמא נקט סגן דרך הארנוני' להעמיד לפנייהם עבדים הרבה
 שיעשו מלאכתם בבית ובשרה . אבל הגבורות דעלייהו כתיב כל כבודה בת מלך
 פנימה ואין להם דרך וס' כמו לאנשי' שלמרו רזל מאברהם שלקח כנעריו שאין לאדם
 חסוב לכאת לדרך א' כי יש עמו ב' עבדו' כדו' שימשו זה את זה . ע"כ לא הגבורות
 די להן כשפחה אחת העומדת לפנייה לשרתה ולשמוע בקול דבריה . ואפי' בגברת
 מלכות כתיב ואת שבע הנערות הראויות לתת לה שהיו נחלקות אחת אחת לכל ומו
 השבוע כדמתרבימין התם באופן שלא היה לה א' שפחה א' בכל יום לכך אתי' שפיר
 כעיני שפחה א' יד גבירתה . ואפשר נמי לפרש אן הודים דקאמר קרא מלסן עזרה
 כמו מצדו' נתנו יד אמר כעיני עבדו' לעזרת ארנויהם וכעיני שפחה לעזרת גבירתה .
 כן עינינו א' הא' קינו מילכות לעזרתו עד שיחוננו . וערוך לא יבאנו ידו חובת כי אמר
 שמו של סוס שתרונו לפי מקומו מה הוא מורה . אשר על זה פקחתי עיני ואראה
 במכילתא שרש' ע"פ לסוסי' ברכבי' שרעה שאל' ר' עקיבא בר' פפייס דייך פפייס
 לשפתי' לשפתי' כתיב אל' הנה' טעם ששפתי' על מצרים לאברהם כד' שפתי' על שונאיהם
 של ישראל לאברהם נמי גרם להם להנצל מוימינים וממשלם בזכות התורה שהם עתידין

פרקי שו"ה פ"ו שירת הסוס שפתי רננות

לקבל מוימים שבא' מוימינו אם דת למו ומשמש או תפילין. הנה אם כן הסוס הזה
 שמו מורה עליו שהוא שם ומתכפר ורנחו בשה עליו כמו שספרו על מדותיו כדלעיל.
 ועל כי גסות הרנח היא המדה היותר פחותה ומגובה שבמדות כו כי היא עולה על
 בניהן של כל העבירות וממנה נמשכות כולן. לכן כשב' א' המורה ולתקן עונותיו הרני
 הוא משורר על השפלות האי קרא דהנה בעיני עבדים א יד ארוניהם וגמ'. ועלתה
 בידו תשובה זו לקבל תקן שכתב לטוב לתת לפני האשה הפועלת בו בעלותה
 מטבילתה כדכתי' בכל בני דן וז' אר' היא אשריו ואשרי יולדתו אשרי חכו ואמו מי
 שפגעת בסוס בניה עומדים באים בדברים שומעים ומכניס למדין תורה ומצו
 משפטים מועטין בשינה ולא עוד אלא שאימתן מוטלת על הכריות ודבריהם נשמעים
 אם ראת אדם שהוא כך רע שבשעה שטבלה אמו פיעה בסוס. אולי כי מוצנו ובסיבתו
 ונכאים ששה דברים או לשבח לתקנת ה' דברים האחרים עליו לבניו כדלעיל. ועל
 המעיין לדרשם ולכוונם יוד. וכל זה באלו מכתב שכתבו בשירה זו כי גדולה תשובה
 שזרונות נעשות כזכות כדל' בפ' יוה"ד. ודרשתם ז' שאמרו מי גרם להם להגזל
 מוימים ומשמש בזכות התורה שהם עתידים לקבל מוימים שבא' מוימינו אשרת למו
 ומשמש או תפילין. הנה דבריהם ז' מיוסדים על ארני' שזקרא דכתיב וסול מזרד
 אף ורכבה מוימיוך וארז' למה משל ימיו ויתר משל שאל אשפני שהימין שולטת בכל
 המנות לכך נאמר ורכבה מוימיוך אבל שאל שאינה שולטת אלא במנוה אחת לכך נאמר
 לשאל אף. ועל הסוס הזה עדיין יש לבני להביט א מראהו כי לפי גונו כן מורה יורה
 אם לטוב אם למוטב כדגרסי' פ' חלק והנה איש רוכב על סוס ארום ביקש הבה להפוך
 את כל העולם כולו לרס וכו'. עד מיד מלאים רוגז נעשים סרוקים וארומים נעשו
 לבני' אמר רב פפא שמע מינה סוסיא חיונרא מעלי לחלמא. להביא פשר דקא מוכיר
 בשירתו מדת הרמיו ויורת הרין באומר כן עיניו א ה' אקינו לרמוז א ב' לו המידות
 דריתנהו ביה כדאמרן. וכלפי מה שדרשו רז' ב' ר' פ' ע' עבד ושפחה על ישראל הנה
 בעיני עבדים א יד ארוניהם מננו ה' חננו כירכ שבענו כוז ופי' עליו בעל יפה תואר
 שעל זמן היותנו חוטאים ומרוחקי' מה' אתמר שאעפי' כן עינינו תלויות לו עד שיחוננו
 ועל זה אמר עבד ושפחה ע'ד אס כבדים אס כעבדים. והנה מכונן לזה מנינו ב' ש'
 שדרשו על אן הסוסיס הד' ג' לים סוסיס ארומי' כנגד מחנה יהודה סוסי' שחור' כנגד
 מחנה ראובן סוסי' לבני' כנגד מחנה אפרים סוסי' ברודי' ואמוני' כנגד מחנה דן. ועוד
 הוסיפו לדרוש אן הד' מרכבות על ד' משמרות הלויים יעל'. וגם לאו הד' מרכבות
 סוסי' יחסו ג' הד' מלכיות סוסיס ארומים מלכות בבל שחורים מלכות מדי ופרס.
 לבני' מלכות וין ברודי' ואמוני' מלכות ארנס. הרי שבמנינו למדין שם שמרוב עונינו
 ג' ינו מארננו ורכ שבענו כוז בלא הגליות עינינו אי' ית' תלויות עד שיחוננו ויניא
 לאור משפטנו. ומכל הדבר' האמורי' מנינו יחס וכיוון לישראל עם הסוס הזה ושירתו
 הנאמרת ממנו. ואחרי הודיע לנו אקיס את כל זאת כשכיל להטיב עוד טוב טעם
 נדעת על האי קרא דהנה בעיני עבדים א יד ארוניהם בעיני שפחה א'ד בבירחה.
 מא' אן התרין ידן דאתמרנו דהנה מני למימר הנה בעיני עבדים א ארוניהם וכעני

שפחה אבירתה . ועוד מה שיוכות אית להו עם האקינו . אמנס קושט דכרו אמת
הוא לרמוז על יד פרקין רוד ימין ויד פרקין רוד שמא של ימין הס כנגד אותיות שמות
ה'אקינו ה' ושל שמא כנגד אותיות שניות מהאותיות הנז' שהם כנוז כמולכו כנוז כנוז
בתיקונים דף ד ועליהו אדמר ועתה יברל בא כל ארבי שהוא סוד ליחוד הכלל הזה
וכסבחנו העונות בתפירה החבילה ונסתלק הכח הזה ואז נתקיים וילכו בלא בלא
נפי הענין כי בזמן שהסדר והגבורה נכללים זה בזה אז העולם במסד רחמי ואין שום
אומה ולשון יכולים לשלוט על ישראל לפי שהכללות ההוא יורה על היחוד וכדאיתא
בתיקוני דף ט"ל ובזמן החרבן נסתלק היחוד והכללו הזה וזהו וילכו בלא התחברות
יד ויד שעוליס לח לפני רודף וענין עוד שם דף סו ועב' וזכ' וגם בפי' איכה להרב
גאלכאטי על פסוק וילכו בלא בחלפני רודף כי אין רנני להארץ הנאיל ואין לי עסק
בנסתרות . רק זאת ארש לכוננת דרוסנו פי' באה ומתקבל לפ' הזה אחרי אשר
הוכחנו פי' אן העברים והשמות דאדמר בקרא על יס' נאמרו כשהם חוטאי ונתנוס
ביר האומות אשר שם עיניהם מיחלגת לחבר וליחוד אן הכ' ידון של ימין כשל שמא שהם
יד הא' רון ויד הג' ברת עד שיהיה היחוד שלם בסוד ה' הוא האק' ליחוד אק'ה ושיבניתה
ומי' ויכלנו בסוד אק' לתת רמז על הסוס הזה א מטט' והכל מרד לדרוש יען היותה
בק'סום לתת כרפי' בר'מ' ש'פנחס וכתקונים וזל מטט' סום דתת' רביה כל ספיראן
מתלבסין והאי איהו כגוסא לנסמתא ואיהו נמי בק'עבר כרפי' בר'מ' ש' משפס' מטט'
עבר ה'יכלל' סית סטרוין כחושבן סית סדרי מסנ יעם והתת' בק' ארון כהיותו במל'
כי הוא עשם הארבות ועל שמו בק' היא אר'ב כמבואר בר'מ' והמל' בק' גברת ואת' נמי
שפחה כדא' ושפחה כי תורם גבירתה כרפי' כספר טעם התמורות והנה מעתה לכל
עין רואה וזוהן שומעת קל להבין ולכון הסוד הזאת א מטט' המשבח שירה באה לקבל
מלכות מיס' עליה וליחוד אק'ה וסכיותיה כדמסיס כן עינינו א האק'נו עד שיחוננו
ומתוך הרברים בראה אור להבין משל ומליצה דכרו חכמים וחדותה כבד' פ' ס' וזל
א' אבא כד' ורין לגבור שהא רוכב על הסוס וכלי משופעי' אילך ואילך הסוס טפלה
לרוכב ואין הרוכב טפלה לסוס שנה' כי תרכב על סוסך . והנה ידוע כי התת' מרד
הגבור' בקרא גבור ולכן המט' הרבר לגבור שהוא רוכב על הסוס שהוא מטט' וכלי
משופעים אילך ואילך הרמז בו על השתלשלות המרות וההשפעות המשתלשלים
ונמשכים ממנו . והנה בוראי הסוס טפלה לרוכב כי אעפי' שעשאו הנה למטט' שרנ
של עולם אין לטעות חו' אחריו הנאיל והרוכב שהוא התת' הוא העקר וזה מעין מאי
דכתיב השמר משניו ושמש בקולו א תמר בו ואר'ל א תמירנו בו כדאיתא פ' א' ריני
מיוונות . הרין לשידת ארילן כי אומרו כן עינינו א הא' רני עד שיחוננו מורה למתנת
חנם כי כן אוקמהו רזל במרד' יא' אמרו על ויחונך במתנת חנם וכדא' חננו ה' חננו
כן עינינו א האק'נו עד שיחוננו . ואז כשנוכה א היחוד הזה יכוון ויחונן ויס' ה' את
ודוסלם תהלה בארץ . ואפשר נמי לפרש אן הרין דאמר קרא מלשון כבואה כמו
היתה עלי יד ה' והוא נמי לשון נווי כמו ע' דנד מלך ישראל ומשמעות קרא הכי .
סנה כעני עבדוס א נווי ארונהם וכעני שפחה א נווי גבירתה כן עינינו א האק'נו

לחנות ולראות בראיה שכלית בנועם שכינת עוזו שיוספעו מקב'ה ושכינתיה מכוניו
 למלכא ומארונותיא . והנה גם הנביאים הם שלוחים של מקום מקבלים זוניו לעשות
 שליחותו . ואז בהתגלות האור העליון הזה יקניוים ומלאה הארץ רעה את ה' כמוס
 לים ומכסים וכתיב ושפכתי רוחי על כל בשר ונבאו בניכס ונבנתו יכס ונמר . ופי' עד
 שיוננו הוא שיתן לנו מאותו אור של חנם הגנוז אלנו יתב' לתת גם לשאנס זוכין
 מעמין כנרמו בקרא רוחנותי את אשר אחזן . והאי דעיני כל' הקורא לי ית' וסברו .
 ומאמריו ג' דין עינינו א' האקינו הוא תפלה לזכות ולראות בהיא אספקלרו המאירה
 דקא מבטח לן קרא עין לא ראתה אקיס וזלתך יעשה למחבי לני .

ואמר החגיה יאות אמרי רבין דשיתן של ת"ח בריכה תלמוד והנה מסוד שם הרב הממנה
 פ'רו גם כי מרוב עכוונותי כמגלה טפח ומכסה טפחים כמעט לא הכיח דבר גדול או קטן
 להתגדר בו בשירה הלזו וכיפה מלת יד דכתיב בקרא כי הוא לשון חכה ועצה . וכבואה
 גכוני' להיותו מעיין המתגבר גדול תורתו ויאיר לעד חכר' . הואיל ויד יבורח כתי
 לשון מקום כמו שתרם אפקלום ופירשי ויד תהיה לך מחון למחכה כיתח דמקום הכיח לכפ
 צ'כ מעלת להעיר המעיין על מחי דעתו לן מן שמיא בידין הללו . כי הלח ימין ה'רוחמה
 ימין ה'עושה חיל ולעולם ליכא ימין ושאר ק מיימיכס לזכות ומשאלים לחובה . וכפי
 היתגברות המסוד והרחמים יקרא ימין וההפך בהפך הויסרא שאל' ולהיות כי החדס כברא
 בכלס אקיס במכמה בתבונה ודעת . וכל האיברים שבו הם בדוגמה עלינה מכוניס א המ'ע
 תלוי' באורות עליוני' ככודע מדבריו מה ע"ה הכה עיניכו הרושות של' שם האצבעו' דבהנן
 א' פרקין כפי מה שהורכב חל' הייכו גדול' אצבע חתה קמ'כה זל' עולין יב'ק והה'ת עולין
 יסר' . וכודע דתרי מיני יב'ק איכא הייכו הויה חיה' ח'ד סביבו רחמים וגם הדין שבו הויה
 ייכא רפיח ככוד יד ימין והויה אק' ככוד יד שמאל להורות דבן תלוי' מילתא להגביר הרחמי'
 אלכלול הכל בימין בהייסיר מעשיכו . וכל העושה כן יקרא באמת מי אף כי אחרי מותו
 כחל על ובכיהו בן יהודע בן איש חי' במח' סוס' . ודעה' לא היה ימן כ"ה שיתין כשמי
 כשיכת הסוס הואיל והוא ח'מה' במיתה . וזו' גרמיה לעמוק בתוכה דהיא מאת רמי' וזי
 בזה הערה למיניס עכה :

הפרד הזה נפרד מגרסת הר' **פרד** ואומר יודוך ויבל בלבי

משם מטורא ר' ז' . והואיל
 גרסתנו הביאו בקבל סבר על הרסה .

זהכה הסירה הזאת עברה לפנינו בשירת הפרוגיות ג'כ . ואולי באו דומה בדומה
 בשירתם כי היכי מהם דומו' בשמם כי פרד הוא נמי לשון עוף כמו ובעוף אפי' שרירה
 אחת וכן שתי פדירות טובות יש ל' להוציא מהן נכף פדירה אחת יש ל' ביניס . ולכן
 צדיותהם א הפרד שירת או הפרוגיות מהם עוסות קאניס כראמרינן התם . אמנם מה
 שראיתי לתת שייכות לסירה הזאת עם הפרד הוא מעיין מה שכתבתי בפרוגיות
 עמין שתיחם איהן האי קרא על כי נתקדם סמו יתבר' על ודן בין מלכי האומות וכן
 לעתיד כראמרי' התם . הכא נמי אפס' רכוונת זאת הסי' א הפרד הוא על כי ע' עתיד
 הבה לקדם את סמו בין האומות כשיביאו מנחה לה' כזכ' ובפרדיו וכבר כרות על הר'
 קדם ידנלם כנבואת ישעיה ואז יקניו' האי קרא דיונדך ה' כל מלכי ארץ כי כולם יורו

וישבחו האי' אשר שמענו את שמענו וכינתקיי' אמרו סיני' ית' לא כפל דברי' א' מכל דברנו
 הטוב אשר דבר ליש' עמו ואחריו אשר מנינו מרה טוב' במין הזה שממנו למרנו הנציעות
 על שקרא בורעת ומשתבת כדגרסין' פ' המוצא ת' פליין' להבי' אתי' נמו' עליה' שפיר האר
 קרא דירוד' ה' כל מלכי ארץ הנאיל' ומהטבע שהטביע יורד הכל ב' ה' ללכ' למרנו הרבה
 ענייני' שכתב ה' ב' בתורה אשר עב' ירוד' ה' כל מלכי ארץ אחרי אשר שמעו אמרו סיני'
 שמסכימים א הטבע כדאמרין' . והנה סס הפרד מורה ג'כ לשון פרוד רמו' למלכי ארץ
 ורמו' אשר עליהם קא' משורר סיניו שמו' ית' כי טוב על אשר שמענו והבינו מאמרו של
 מקום ונפרדו' ונפרטי' אז מרעתם הכוזבת ומהסקר שנחלנו להם אבותיה' וממעלליהם
 אשר לא טובים . ומנינו ללא הפרדי' שנקראי' ג'כ ימים כדכתוב' אשר מצא את הימים
 במדבר וארז'ל פ'ק דחולין' למה נקרא שמש ימים שאימתן' מוטלת על הצדיות' . ואז
 לעתיד גם הם יורדו את ה' על התבוננס באמרי' סיני' ית' . ועדיין יש לי דברי' בגו' לדיוק
 על ליבנא דהאי' קרא דאמ' ירוד' ה' כל מלכי ארץ דהל' ל' ירוד' ה' כל המלכי' שתם או
 כל מלכי העול' . ודכוותה יתווצנו מלכי ארץ . וכן נוד' למלכי ארץ . עליון למלכי ארץ .
 וכל מלכי הארץ את כבודך . מלכי ארץ וכל לאומי' . הם פסוקים נמצא' בס' תהלים
 בהאי' ליבנא וצריכי' עיון . אך לעד יוכנו עם כוונת דרשתנו כי הרצון במקראי' קדם
 לו הוא על המלכים אשר בארץ המה שיקומו לעתיד להורות לשמו יתב' ולהעיד על
 גדולתו וייוחד בניו . ולא דבר ריק הוא שהרי קדמונו חכמו הזוהר לפרש על פ' אשר
 נבאו על ירושלים אשר יבאו לא באמר' לא אשר נבאו מלמר' שכל אומן אוכלוסין' שצביו
 על ירושלים יקומו לקבל ענש' . אף לו המלכי' אשר בארץ המה יקומו להעיד על ישר'
 כל א' לפי עניינו כרבעי' למימד קמן' . ויובנו כל לו המקראי' עבד' בוסוד וסוד מהמרים
 זל פ'ק דעכוס' אומר ה' ה' להן יבואו מכם ויעידו ביס' א' שקיימו את התורה כלה .
 יבא במרוד ויעיד באברהם שלא עבד עז' ובא לבן ויעיד על יעקב שלא נחסד על הזל'
 תבא אשת פוטפטר נתעור ביוסף שלא נחסד על הערות' . יבא נ' ויעיד בהננה
 פויס' ועזריה שלא השתחונו לזלם . יבא דריוס ויעיד על דניאל שלא ביטל את החפלה
 יבאו כלדד השוחזי' ונפטר הנעמתי' ואיפו התיומני' ויעידו ביס' שקיימו את התורה כולה
 שנ' יתנו עדיהן ויזרקו . הנה רז'ל עשו שם מערכות מאו הערות' והראיות' שיעידו לו
 המלכי ארץ אחרי קומם מתחתית הארץ כדי לפרסם זכותן של ישרא' . ואיהם אכשר
 וכוכן הדבר לעשות סמוכות מאו הו' מלכי ארץ שכתב דוד בספרו' . כי כנגד במרוד
 שיעיד על אברהם כתיב ותיצנו מלכי ארץ דהכי מוצין' דכל הני קראי' דלעי' נדרשו על
 במרוד וחבריו כסקמו נגד אברה' יעניין במדרש' . וה' אמרו על ה' ועל משיחו ללכססם
 שעומד ומנאץ אחר פלטרין של מלך ואומר אם מוצא בן המלך אני תופסו ואני הורגו
 ונולכו וממיתו מיתה חמורה ורוח הקדש מלעגת עליו יושב בשמים יסחק . וניתנו
 הדברי' לדרש על במרוד וחבריו כנגד אברהם . וסוף דבר השובו כולם והמליכוהו
 עליו על שקדם שמו של מקום כדרדשו על פ' א' עמק שנה הוא עמק המלך ולעתי' יקומו
 ויעידו על זה ויקבלו אקנתו ית' עליהם כדכתוב עבדו את ה' ביראה וגילו ברעהה
 דעליהו דא' אתמר שיעבדו את המקום מיראה משל לעבד שמשרת ביראה ואומר

פרקי שירה פ"ו שירת הפרד שפתי רננות

אם אקל לטני כעס עלי וכו' כדרשו פ"ח במדרש תנחומא • וקרא נזרא למלכי
ארץ על לכן שיעיר על יעקב שלא נחמד על הגזל אתמר דהרי כתיב וכו' רוח נזירה
על סגור וסתם הנה פיו של לכן מרכב עם יעקב מטוב עד רע והגיל ג' מוראו עליו
כדכתיב ואקי אביבם אחם אמר לאו וגו' והו' וכו' רוח נזירים וגו' כלומר על שמענו
לקי' להרע עם יעקב הכור נזרע אכלו שהוא ית' נזרא למלכי ארץ • ואחרי שהכור לכן
באמנותו של יעקב יעיר כי הנה הוא נזרא תהלות ועל זה יקום ויעיר במדובר ויסים
לפיו מחסום שלא ללמד קטיגוריא • ועל אשת פוטפר שתעיר על יוסף שלא נחמד
על הזנות אתי קרא דעליון למלכי ארץ דהכי כתיב אף אני בכור אתנהו עליון למלכי
ארץ נירוע על יוסף שנעשה בכור כדכתי' ובחללו יצועי אביו ניתנה בכורתו ליוסף •
כי כסם שרמובן אכר את הכמורה על עסקי זנות שכלכל יצועי אביו כך ניתנה ליוסף
על עסקי פרישות ספירם וברר עצמו מן העריות • ובזכות זה ג' נעשה עליון ומלך
על כל ארץ מצרים כדכתיב ונתן אותי על כל ארץ מצרים כי משלנו נתנו לנו כדארזל
פה של אנסק לעבירה ועל פיד יסק וכו' • אתי א"כ ספיר האי קרא על יוסף שנעשה
בכור ועליון למלכי ארץ מתוך מעשו הטובים כדארמך ואי נאה ויאה שתבא אשת
פוטפר ותעיר כי משלנו נתנו לנו והעליון למלכי ארץ שהוא הנה העמרו ליוסף עליון
בארץ מדה כנגד מדה • ועל נ"י שיעיר על חנניה מישראל ועזריה שלא הסתחו לבלם
אתי ספיר קרא דכל מלכי הארץ את בכורך דכדריא כתיב ויוראו גוים את סס ה' כי
על מרות הכס שנעשה לחנניה מישראל ועזריה בתיראו כל האומות שנתאספו סס
להסתחו לבלם כי סס נמצאו ז' מלכויות שנתאספו באותו מקום וכדכתיב ז' וגם כל
מלכויות מדינתא דכלל והוכרחו לנתן בכור לאקי ישראל על הנס הזה כדכתיב ומני
סיס טעם די כל עם אומה וליסן די יואמ' שלו על אקיהן דשרדך מסך ועכר נגו דמיון
יתעבר וגו' • עליו דב' משתעי א"כ האי קרא שיעיר על מה שראו עיניו כבודו יתברך
עו' דחנניה מישראל ועזריה נירא ויפחד משמו ועל דריוס שיעיר על דניא שלא ביטל
התפלה אתי קרא דמלכי ארץ וכל לאומי דעניינא דהיא פרשתא על התפלה משתעי
כדכתיב כסופא יהללו את סס ה' כי נסגב שמו לברו כי התפלה היא הכרת הסיבה
הראשונה ית' אשר אינאות התלול והתפלה • ועל זה נמיע עליה דדריוס שראה בטחונו
של דניא שלא נמנע מלהתפלל אתי ספיר האי קרא דמלכי ארץ וכל לאומים סיקום
ויעיר על זה • וכולם יהללו את סס ה' כי נסגב שמו לברו • ועל בלדד הסוסי ונוסר
הנעמתי ואיפו התונוני שיעירו בישראל סקיימו את התורה כולה אתי האי קרא דיודך
ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרו פיד דהאי פרשתא מיייר על הגורא' א' היא תכרך אף
שפועל הדון ולהיות מורה לו בכל מדה ומדה כדכתיב סס אורך בכל לבו נגד אקיס
אזמרד וגו' • ביום קראתו ותענני תרהיבני כנפשי עזו וגו' וכל הקוא עניינא • ואיב
למשל לכל יס' היה על ענין קבלת הייסודין מאת' כדכתי' וקטלני לוי איהל' וזמיען
זה כתב הרב ד' שלמה הלוי ז'ל ופירש למשל היה לכל הדורות להודיע דרוס היסודין
הכאים על הדריקום מאיזה מין סיהיו ואיך יהיו וכו' • והוא איוב התרים כנגד אשתו
באמרה לוי בךד אק' ואמ' כדכר אחת הנכלו תרברו גם את האו' נקבל מאת האקי' וגו'

והדרין

שפתי רננא פרקי שירה פו שירת הפרד קפ

ופזדיק עליו את הרין ואמר ה' נתן וה' לקחמה שאין עושים כן אף עלום כדארז
 בחנומא זשה לא תעשון אתי אקי כסף ואקי זהב אמו הבה לא תנה ג' כי כדרך סלה
 מתנהגים באקיהם . איה כשהטובה בהה עליהם הם מוכרים את אקיהם שנ' עבד ונח
 לחרמו ויקטר למכמתו וכשפורעמת בא עליהם הם מקללים את אקיהם שנ' והיה כי
 ירעב והתקפן וקלל במלכו ובאקיו אבל אתם הבאתי עליו את הטובה תתנו הודיה
 הבאתי עליכם את היסורים תתנו הודיה וכן דוד הוא אומר כום ישועות אשה ובסם
 ה' אקרא צרה ויבון אמצא ובסם ה' אקרא וכן חיוב אומ' ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך
 ומה אשתו אומרת לו עודך מחזיק בתומתך ומה הוא אומר לה כדבר אחת הנבלות
 תדברי . וכבר מוסכם אצל רז"ל ראינו יש' הנה ככלהו תנאי ס' ק' רב' לבר מוש אומרים
 ואולי ראשתו לאו מישר' הות וכס' לה הוא דאמ' התם רמעי' גולה הנה שאז רבי' מי' ש'
 בשאו נשים כדירות . וההוראה שעושי' יש' על הרעה כמו על הטובה וקבלתם היסורים
 באהבה הוא עדות להם לקיים כל התנור' כי הוא כלל גדול בה כדמשמע בהאי דרבה .
 וחזירי איוב הללו שראו כח סבלנותו ונאהבתו והודאתו לאו יתברך גם על הרעה הם
 ועידו עליו עדות זה ויהיה ג' כולל לכל יש' יען היותו נוש' כדארמך כי גם ישר ממנו
 יראו וכן יעשו ושימו באקי' ככלם וימשרו תמיד עמזן על קיוסת ה' כדכתיב כי עבדך
 הורבנו כל היום ועם כל הצרות והייסורים שעברו עלינו לא שכחנו שם אקינו ותמיד
 תהלתו ית' כפינו וזהו יודוך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרו פיד . כי בחזירי איוב
 כתי' וישמעו שלשת ריעי איוב וגו' . ולפי' שיעירו על עסקי הודאה כדארמך לכן קאמר
 פמו לשון הודאה באומרו יודוך ה' כל מלכי ארץ וזהו השמועה ששמעו אשר עליה כן
 תמהו יען היות הדבר נגד חקיהם ונמוסיהם שכשהרעה באה עליהם הם מקללים את
 אקיהם וכנ' . והאי אמרו פיד הם הדברי טעם שאמ' איוב מפי רוח הקדש שעליו נכתב
 לא דברתם א' נכונה כעבדי איוב . כל אה המלכי' איש לפי מהללו יקומו לעתי' ויעירו
 על הכלל ועל הפרט עד שהמלאך רע יענה אמן לזכות את ישר' ולא הרבות להם סבר
 טוב בעמלם . והנה בעני' ראיתי רמז לפרד הזה עם יתרו ולא דבר ריק הוא אחר
 כי כן עולה גימ' שלו עם המלה במק' ואין לך דבר שאין לו סמוכות במקד' דהכי כתיב
 וחבר הקני' נפרד מקין על כי נפרד מ' ומהמת נחש הקדמוני וכדכתבו המקובלי' מסוד
 שיח חכמי הזוהר כי קין היה קן לכל זוהמת נחש הקדמוני כשב' נחש על חוה והטיל
 בה זוהמה ונתקן ביתרו חתן נשה ובסם ש' לקל ע' התחומה ותיירה כגולדהיים הכל
 כך תקנתו היתה בכתו את צפורה למשה הוא הכל אחיו . (וזה' שני מוחנך יתרו
 דת' אחי ועל הצער ש' קבל במיתתו לעומת זה כי רוב כבואו לאו עם שהיה גדול הימנו
 וזה' ש' בא' אד' . ואשתך הרי החאומה שלך . ועל דם זרעיתיו . ושני בניה עמה) .
 ועכ' נק' חבר כי נתחבר א' הקרובה ונפרד מן הטומאה . ע' פ' הרברים האה קא' משורר
 שיר' מעולה דיוודך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרו פיד כי לפי שהיה יתרו לב' מוטבע
 בטומאה עכ' היה בקי בכל עז שנעול כדרך ז' ע' עתה יודעת כי גדול ה' מכל האקים
 לכן כשנפרד מן הטומאה ינתחבר בקרובה אמר יודוך ה' כל מלכי ארץ המתהללים
 באלי' ועכשו' כנתנת התורה שמעו אמרו פי' ית' וכדרך ז' פ' קרדושין . ועל עמנו

נמו אתי ספיר כל מלכי ארץ כלומ' יורוד ה' הוא עצמו שהיה בקי בכל מלכי ארץ היינו
באותן העל' שהיו מקימים עליהם כל ארץ וארץ לפי טענתו אחרי כי שמע אמרו פיו
יתב' יקבל התורה ועל כללות האומות נמו אתי ספיר ע"פ מאמרם ז"ל במכילתא ע"ד
ד"א היורעי דאמ' מתן תורה שזע' וכל שבשעה שניתנה תורה זעו כל מלכי הארמה
בהיכליהם שנ' ובהיכלו כולו אומר כבוד באותה שעה נתקבצו כל האומות וכו' וכל
בלעם וכו' ועם הרי כי כל הכבוד הוא א' יתרו על כי נסדר מהזמה ונתחבר ונדבק
א' הקדושה כראמ' י' ואפשר נמו להמשיך דרשת האי קרא דיורוד ה' כל מלכי ארץ
על ארמיתיו ועל רכיו של הפרד אחרי אשר נקדו' כי לוי נוכל ליחס כח הרצוה אשר
לעשו שזכ' נקראו ימים שאומתן מוטלת על הבריות נד' שנחם בן יאיר קרו' להו מלאך
המות כשאמר על ר' מלאך המות כביתו של זה נד' חנינא נמו אמר מינוי לא שאני אדם
על מכת פדוה לבנה וחי' וענין פק' רחולין ואי נמו נתייחס כח הזנות והניחוף אשר
לעמון ומנאכ כרפי' ד"ק נחם אביו ע"פ כי הם עש' הזנות ופרדו ש"ל שהם טופסים
בזנות כמו הפרד שאין בהממות טעוף בזנות כמוהו . ואי נ"כ אפשר ליחס את הגזל
אשר ל' שמע' אחרי אשר הם באים מן הכלאים שבזולין מין את שאינו מינוי והן עצמן
גזולין את זרעם שאינן עושי' פירות כי לכן אית' ל'ופרסו' שפי' כי הם עש' הזוננו ופרדו
ש"ל ש'עושים עם הזונות מעשה פרד שאינו עושה פירות כן הם ישכחו עם הזונות
פרד ש"ל יולדו . והנה כבר ודוע דרשת רז"ל ע"פ ה' משינו בא' וזרח מושעו' למנו הוסיע
מהר שארן וגו' ש'כסנבלה הלה ליתן תורה לים' בתחילה הלך לבני עשו א"ל מקבלים
אתם את התורה א"ל מה פתוב בה א"ל לא תרצח א"ל כל עצמן של אותן אנשים אביהם
דנחם הוא שנא' והידים ודעי עשו ועל כך הבטיחו אביו ועל חרפק תחיה . הלך לו אנל
בני עמון ומנאכ אל מקבלים אתם את התורה א"ל מה פתוב בה לא תנאף א"ל עצמה
של ערוה של הם היא שנ' ותהרין שתי בנות לנט מאביהן . הלך לו אנל בני ישמעאל
א"ל מקבלים אתם את התורה א"ל מה פתוב בה לא תגנוב א"ל כל עצמן של אביהן
ליסאים היה שנ' והוא יהיה פרא ארס לא היתה אומה באומות שלא הלך ודבר ודפק
על פ' תחה אס ורצו וקבלו את התורה וכלא יורוד ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרו
פד' יכול שמעו וקבלו ת' ל' ואותם לא יעשו ואומר ועשיתו באף ובחמיה נקם את הגויה
אשר לא שמעו . הנה כי כן הפרד הזה שהוא דוגמה לאל האומות מפורר הפ' הזה
על הנדאת פיהם שהחזיר הלה התורה עליהם ושמעו ולא קבלו . אשר מעתה אין
להם פתחון פה כאשר לעת' יהיו נדונים עליה כדכתיב מו בהם ויגד זאת ואין זאת
לא תורה שנא' וזאת התורה אשר שם משה כראוקמהו רבנן פק' דעכ"ס כל אה' חכרו
ל'רומע' על ענין הפרד וענין עור פי' ככונס לפ' זה בפירו' וזאת כי התורה ניתנה
ל'ררם לפי מקומה ושעתה והיא ארובה מארץ מרה ורחבה מניוים :

אומר לה יי הגדולה
והגבורה והתפארת

חמור

הרב ר' משה ר' אביראני ז"ל בגורסתו
אוכו מיי' ש מהסירה הזאת א'
החמור רק ע"י כל ב' ש' ו' א' ארץ ונתן לא

והנצח

נחן

ורננות ויהודי כל בשמים
 ובארץ לך והממלכה והסתנשא
 לכל לראש: והעושר והחכמה
 מלפניך ואתה מושל בכל ובידך
 כחוגבורה ובידך לגדל ולחזק
 לכל: ועתה אקינו מודים אנחנו
 לך: ומהללים לשם תפארתך:
 ויברכו שם כבודך ומרום על כל
 ברכה ותהלה: אתה הוא יי לברך
 אתה עשית את השמים שמי
 השמים וכל צבאם הארץ וכל
 אשר עליה הימים וכל אשר בהם
 ואתה מחיה את כולם וצבא
 השמים לך משתחויים:

ואנן נזמירינהו לכלהו הנאיל ואתנ
 בגירסתנו. ויהנה בכל מקום מצינו שלא
 קפח הק"ה סכר כל בריה וגם כל מרותיו
 במרה כנגד מרה ועל החמור אשר סויע
 בסויע שהיה בו ממש לישראל כנאמ
 ממזרים כדארז"ל פק דכבודות סאין לך
 כל אונ' מישראל שלא היו לו תשעו חמורה
 לזכר מעונו ככסף וזהב של מצרי'. בשכר
 זה זכה לשורר האי קרא דלך ה' הגדולה
 וגומר סכן הוא נדרש על יציאת מצרים
 כדאית' פ' הרואה. ועל כן חמור מלשון
 חומר שהוא חומר לצורה היינו לסאת
 הצורה שהם הכני אדם לכל משאם ולכל
 עבודתם. ועוד מצינו דמיון לחומר
 החמור עם חומר בני אדם שמשקל שנה
 כדבי יהודה פ"ה דערבין דקתני וסוקל
 מבשר חמור ונרדיו ועצמות וכולי לפי
 שמשקל בשר חמור כמשקל בשר אדם.

ומצינוא דתשעים דחומר רבנן אפשר לתת בו טעם כי תשעים הם אותיות ישע ת"ס.
 הנאיל ויצאנו לטעם ת"ס וישראל ע"ד דרדסי' לרונתם לרור ת"ס. והנאמריתן את כל
 עונותם עין של ת"ס שהיא יעקב הנקרא איש ת"ס. ומצינו הרמז ע"ז הפליא ענה הגדיל
 תנטיה במספר או התשעים חמורים וענין בדבריו הנשעמים מאמר כנאמ' ה' חלק נ"י.
 ומצינו כנאמ' הקדושים אע"פ שהיו אנשי יוחם והמעלה עבו היו רוכבים על החמור
 כבן אברהם ויחבש את חמורו. משה דכתו יורכיבם על החמור וגם במושיח דרקנן
 נאמ' עני ורוכב על חמור. ויש לי טעם נרמז לזה על כי לא האבות היו משעבדי את
 חמורם ומכבשי את יצרים. ועל נאמ' בהם שהיו רוכבי על החמור' דהיינו על חמורם.
 ובפרקי ר"א אמרו עני ורוכב על חמור הוא החמור בן האתון שנברא בין השמשות
 הוא חמור שחבש אצ"ה לבעקר את יצחק בנו הוא החמור אשר רכב עליו מרעה
 בכנאמ' למצרים ש' יורכיבם על החמור הוא החמור שעתיד בן דוד לרכוב עליו. והנה
 קשה לי לדבריהם או מהו כוונתם בזה החמור בן האתון שנברא בין השמשות שאם
 כוונתם על החמור של הברואה הראשונה לא היה בן האתון כי בתחילה ברא הק"ה
 כל היצור ובר נקב ואם רצונם על החמור הראשון שנולד מבין הזכר והנקב הראשונים
 לא היה להם לזמן שנברא אלא שנולד. ואם נברא רך נס כדי לשמש לעניינים הללו
 לא היה בן האתון. אלא על כרחין סאין הדברים כפשוטן אלא שרמזו לנו רז"ל שהחמור
 הזה שרכבו או גדולי עולם הוא החמור בן האתון שנברא בין השמשות היינו החמור
 של היצור ונק' בן האתון כלומר שנתהוה ונהיה מן הביאה של איסור כשנא' נחם על

חנה שאז אחז שער הקליפה בעולם • והאי אתון הוא מגזירת שער האיתון הנאמר
 ביוזקא שפתרונו שער הביאה • וכן מצאתי אחז להרר חברהם סבע שפי הכי בספרו
 צרור המור פ' בלק על האתון של בלעם • והנ מצאתי לרבינו בחיי שדייק מתרגום
 אנקלוס ע"פ ולשורקה בני אתונו • ואפשר נמי שזה כווננו רז"ל בסנהדרין פ"ח שאמרו
 זכנו עם ענני שמיא לא זכנו עני ורוכב על חמור עם המוסס אלזינו שאס זכנו יחיים
 ה' את הגאולה ואס לא זכנו יביאנה בעתה • הכא נמי הכוונה שאס זכנו ימרה ושועה
 נייחיים גאולה בענין הזה שממחר לעוף כדכתי' מו' אה כעב תעופנה ואס לא זכנו ימתינו
 עד עת לחננה כי יבא מועד סיהיו כעני הזה נכה רוח וחדר אדבר ה' ורוכב על החומר
 סיהיה ע' התסוכה שיעשו באמצעות המלך קשה שיעמיד או הבל' כדי שיחזירם למוטב
 וידיכובם על החומר שנתנה ויהי בנו של הביאה של איסור כדלעיל עד שלא יפיל
 ה' מכל רבנו צרור ארצה להביא הגאולה בעתה • ואס תשכיל בכל אל האבות הנאמרה
 בדבריהם זל ענין פעולתן היתה לכבוש את חמרם לעבדות המקום • ומכל דברינו
 לא יבא לנו טעם לכסח על אשר מצאנו ראינו שבימי קדם לא היו משתמשים האנשים
 החסוכים מן האתונות לרכוב כי אולי לא היה כבוד להם • רק היו עושי' מהן עדרים
 כמו מן האין כדכתיב והאתונות רועות על ידיהן וכן האתונות של קיש אבי שאול •
 ושלמה היה לו מיונה עליהם כדכתיב ועל האתונות יחדיהו המדות • ובלעם על
 סס רשעו היה רוכב על האתון לפי סקיה עושה בה מעשה אישות כדדרשין על פ'
 הקסין הסכתי • אל תקסר מאהובי בהשונות כי אין לאשה בזה העדר כבוד כמו
 לאים והא דכתי' רוכבי אתונות חמורות כבר אוקמוהו רז"ל פ' כיצד מעבדין וכתנא דבי
 אליהו על הת"ח והברח דרשתם זל בלעד' שהוא על אשר הוקשה להם זל כאלו דבר
 הכתוב בזה לשון הבאי דהיכן מצונו האתונות לכנות • באת אמר שים ביאה לכנות
 נאמנהזת בלי תערוכת יצהר והא ליתא דהרי כי כבשוהו אנשי בנסת הגדולה יצהר
 לבטייהו תלתא יומי איבעי בעיתא בת יומה לחולה בכל אי' ולא אשתכח בדאיתא פ'
 בא לו לא לאו על כרחין האי רוכבי אתונות חמורות על ת"ח העוסקים בתורה אתמר
 שהיא אילת אהבים ויעלת חן על לומדיה והיחוד שהם עושי' בלמודה הוא כולו לה' •
 ולכן נק' רוכבי אתונות חמורות על סס שעושים את התורה בזהרים ללמוד מה בין
 יחוד זה של עסק התורה ליחוד האשה כי הת"ח עושים ומהו' כי את התורה ע"ר שכל
 טוב לכל עושיהם כדדרז"ל עלה וכרפירשתי על משנת גדולה תורה שהיא בנתת חיים
 לעושים יעניין ברמזו אבנת סל' • והתורה נמי היא כהררי' כדכתי' וימשפטך כהררים
 משיכ' הביאה דעלמא שלא ניתנה ביום כדאמרינן בפ' כל היד • ומפרשי' נמי יושבי על
 מדין שיושבים ורנין דין אמת לאמתו לומר לך דלאור ראי זה כראי זה • כי באהבת
 הנשים כתחילה אהבה ולכסוף איבה כדכתיב באמנון כי גדולה הסגולה אשר שגאה
 מאהבה אשר אהבה • וטעם לדבר כתבו הטבעי' על כי מחמת אותו מעשה מתרוקן
 הרמות והרס והאחות הוא הטוב מגופו ועב יתעב האדם ויתנחם • אבל באילת
 האהבים של התורה בתחילה אהבה ולכסוף אהבה כדדרשו ע"פ ע"כ ואמר בס' מלחמות
 ה' את נהב כמסופה ועל זה דרשו ונשכי' על מדין שכתחילה מדיינין ומנדין להוציא דין

אמת

שפתי רננות פרקי שורה פ'ו שירת החמור קפב

אמת לאמיתו והולכי או בעלי מקר שעי מבטלין יזקק הנק'הלך שלא יקרב באהליהם
 עי שמוסכין אותו לכית הגוררש. איך על שהליכות עולם להם שאם זכה בזה הולך
 האדם אהיה עולמו לאור באור שני מלך חיים מש"כ באהבת נשי' שהוא הפכי עי' וזקק
 על דרך או בעלי משנה שבגוררים ג"כ על יצאם שררכו להסית כדרך גבר בעלמה.

סיחו או בעלי גמרא שאפי' שיהיה צרכיה תלמוד וגם אחרי מונסם שפתונס דוכנות
 בקבר שאומרים שמועה מפייהם נזכרים להא דכתיב והקיינות היא תשיחך. וזה הסך
 הש"חות בטלות ודבריו פתוי הנאמרים על לב הנערה. נמצא כי רוכבי האתונות
 צמרות הללו כולו הסך לכן על עסק התורה שאין בהם גם אחר מאלו הפתויים

מהאתונות דעלמא שהם כנוי לקליפה
 ולסטרא דמסאבה כראמון הדרן
 לכנותה הארץ דלך ה' הגדולה והגבורה
 וגו' דלפי' הנלע"ד קבנוי הזה לאו התוארה
 בא ללמדנו כי לא כנונו יתכר' מורנו לפי
 שכל או התוארים שמכני לכני אדם אינם
 עצמיים בהם אלא מקרים כי אין שפק שאין
 לך אדם המשיב אינו מעלה שאין לו טעה
 בכמה מקרי הזמן סיובל לאברה ממונ'
 אבל בני ית' הם עצמיי' ורבקים בני בלי שום
 חשם שמונ' ויפרדו כי אחרתו כולל כל
 המעלות והשלמויות בלי שום גרעון שאין

אחד החגיה הנה מע' הרב התחבר כלו בטוב
 טעם ודעת האיר כתיב יוצר אחרי אמת
 ביוםם חלת חומר לחומר העבור ופשו הגדולי
 עולם זככו אותם במעשיהם הטובים ובדאי
 הגומר דמשה שפיר קאמר. ואת' לא להוסיף
 על דבריו חלילה לאחרי אשר בעכני ראיתי
 שחלת חומר עם הד' אותיות עולים מרן
 כמספר ב'אק' אחריתי מי יתכני באור אזה
 ויארע חס כוכל לייחס ול'ום שכל ח'ת זכדיק'
 הללו היה בדעתו לחתק הדימי' הכז' ולבאמס
 כי זה כל האד' ודי' בזה הערה למיין עכ"ה:

הפה יכולה לרבר. ויש לעשו' סמוכות לזה ממה שדרול בש"ר פ"ל בעניין נכ' שא"ל הבה
 ליחה שרוחה בתאבות ואמרת בתנוקף חסני וליקר הרדי ואין אתה יודע שהכל שלי
 הגדולה שלי והחוסן שלי הכבוד שלי וההדר שלי וכן דוד הוא אומר לך ה' הגדולה
 והגבורה והתת ואומרה' אק' גדלת מאד. ואחרי אשר בשירת הפירונויות באותו
 מושל שיעשו רול' למי ששלח את חמורו ואת כלבנו לגרון נתתי טעם לחמור אצל ישראל.
 הנה מצאתי ג"כ שירה הזאת מיוחדת אליהם שכן ארז' בילקוט ס' תתשא וזל' ברכי
 בפסי את ה' אק' גדלת מאד זסי' לך ה' הגדולה והגבורה והמתנשא לכל לראש אר'
 הוויא את מוצא הכל מקלסו' להבה שני' מיוחדת שמוס' ער מוצאו ואין קלוס' גדול' להבה'
 אלא קלוסן ס' ישראל יעש'. ער הני והמתנשא לכל לראש אוים' שני' כי תשא את ראש בני
 ישראל ואומר קדם יו' לך ראשית תבואתה. וכלפי מה שאמרו שהחמור הוא אחוריים
 לפני סוד אשר במרכבה העליונה על זה קאמר כי כל בשמי' ונבארן לרמוז' להא דדרול'
 בש"ר פ"ל וזל' ר' ברכיה שתח לך ה' הגדולה והגבורה וגו' כי כל בשמים ונבארן אתה
 מוצא כל מה שברא ה' למעלן ברא למטן וכז' יעש'. וידוע לבנותנו כי גם את זה
 לעומת זה עשה האק'. ומזה יצא טעם לכל מסכיל הא דאתקשו בתור' יחד סוד וחמור
 במלאכת שבת ובחריטה ובקראי טובא כי זה על השייכות אשר להם להיות זה פנים
 וזה אחר. אמנם הקפידה התורה שלא לערנם יחד כדי להבדיל בין הקדש ובין

פרקי שירה פ'ו שירת החמוד שפתי רננות

החול ודו בזה הערה למכונים . עוד לכוננת הדין קרא דלך ה' הגדולה והגבור' אפסר
 שבא להודיענו הא דארזל כפ' בא' לו ארזל למה נק' שמן אנשי כנסת הגדולה שהחזירו
 את העטרה ליוסנה משה אמ' הא הגדול הגבור והגורא אתא ירמיה אמ' גני' מרקדים
 בהיכלו איה נוראותיו ולא אמר נורא אתא דניא ואמר גנייס משתעבדים בכניו איה
 בגורותיו ולא אמר גבור . אתו אנשי כנסת הגדולה אינהו אמרי אדרבא זיהו בגורתו
 ולא נוראותיו זיהו בגורתו שכוב את כעסו ונותן ארך אפים לרשעי' ולא הנוראותיו
 אומה אחת היאך יכולה לעמוד בין שבעים אומות להכי אתי האי קרא לאשמעינן
 האי עניינא דבכל עת ובכל שעה ובכל רגע בו יתב' כמנאים ונודעים פעולותיו אל
 המושללות בין כשהם עו' ההשגחה הנסתרת דהיינו בהיותנו גולי' מארצנו כמו כשהם
 עו' ההשגחה הגלוית כאשר למראה עינינו ראינו את כבודו ואת גדלו ולא הפעולות
 לעיני כל העמים כדרך שו' פ' הרואה לך ה' הגדולה זה מעשה בראשית וכהא' עושה
 גדולות עד אין חקר והגבור' זו יציאת מצרי' וכהא' יורא יש' את היד הגדול והתפארת
 זו חמה ולבנה שעמדו לו ליהושע שבא' יורוס השמש וירח עמד והנצח זו מפתח של
 מלכות וכהא' ויוצאם על בגדי וקהוד זו מלחמת נחלי' ארצו שבאמ' על כן יאמר בס'
 מלחמות ה' כי כל בשמים ובארץ זו מלחמת סיסרא וכהא' מן שמים בלחמו לך ה'
 הממלכה זו מלחמת עמלק שבאמ' ויאמר כי יד על כס ית' . והמתנשא זו מלחמת גוג
 ופיגוג וכהא' הגני' איד גוג נשיא ראש משרד נתובל לכל לראש אמר רב חנן בר אבא אפי'
 דיש גרבנותא מן סהי'א ^{היינו} לים . במתנית' תבא משמיה דרע' לך ה' הגדול' זו קדי'עת
 ים סוף והגבורה זו מכת בכורות והתת' זו מתן תורה והנצח זו ירוסלם וקהוד זו
 צנין ב' יר' שיבנה כביא' . וכלפיהם שדרזל חמוד על מלך המושח כראתא בבר' ע'פ
 ויקולי' סור וחמוד עליה אתי' ספיר סינמא דהאי דרשא על הדין קרא . והחמוד עצמו
 מצינו שהוא רומז א' הגאולה במאמרס' קל' בברכות הרואה חמוד בחלוס יפנה לבאולה
 שב' גילי' מאד בת ציון הנה מלכך יבא לך עני' ודוכב על חמוד אשר על כן יפה הרמז
 בשירתו על משיחנו סיתגלה כביא' . ונעתה איך רצוני להכנס לפני' מחינתי לדרוש
 ע'פ זה כי כבר בכברות מרובר בו מחבמי האמת ונדרש ג' בזהר פ' בראשית וכבוד
 לקיס הסתר דבר . רק זאת אדרס לתת ענין ג' לסירה זו א' החמוד על אודות המזנה
 המוטלת עליו בפרתין בכורו סוכתיב ופטר חמוד תפרה בשה שלא יאמר ארס אולי
 ביקס זאת מירינה הא יתבר' לתת לעושי' מלאכתו כמו כל שאר מתנות כהונה ולויה
 ונחמת שאין לו במה לפרנסם להכי מודיע לכל כי אין סוס מחסו' לפני' זת' ולו הגדול'
 והגבורה והעגסר והכבו' . ומה שהטיל עלינו המזנה ודומיהן הוא כדי שניעור משינת
 אולתנו להביד ביהכל מאתו ית' ונאו כארסי' אלנו המכבדים ומכבדים את ארוניהן
 יוראשית כל בכורו כל וכל תדומת כל' . וגם הפטר חמוד זה קוא לזכר כי פרה ה' את
 עמו מה בזהר יס' ונאו מיד חזק מלך פרעה ומצרי' עס הדומה לחמוד והכל בהשגחתו
 ית' הנפלאה אשר מוננו לא יפלא כל דבר . וע'פ' של הוזהר דכתב דפטר חמוד הוא
 רוא' דיצ'ר ויפרנו בשה היינו בתיובתא שאס זכה יהיה לו לעזר ואלו' דמטעס זה נק'
 ג' במס' עיר בדכתיב אומריו לגסן עירך וכן עיר בן אתונות ללמנו שאס זכה יוצא

יקר מוזל והזכר עצמו יהיה לו מעיר לעזר להיות כעיר בצורה וזמנת נחשת
 ועמוד בחל כו הוא מזירת עיר ממש . אשר על כן לכוננה זו משורר האי קרא לפקח
 עיני כל אי יתב' יסברו המזורים בתשובה שיש להם להכיר גדולתו וגבורתו של יוצר
 בראשית יולתת תודות לשמו וכמו שזכרנו כבר כאשר נשתפה אור ולעלאה ברכת
 ולחי עלמא שבחתי וכולא ענינא מעין האי קרא דלך ה גדולה והגבורה . וזכור
 אזכור עוד הרבה הגדול שבר לבו בזה החכם עדיף מעביא מר אבא זל בפתח דבריו
 האירי כו דרשת רב סילא בהאי קרא היה על הנש שנעשה לו עם ההוא גברא דאמר
 עליה שבעל חמרא שעל זה היה שריו עמו ורש לבדו ית' האי דרשא מעליותא .
 ונהנה על גם יציאת מודים זה אשר עליו משורר החמור בר אמרן מוסיף גמי ועתה
 לקינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך רמז גכ לאותן הגיסי שנעשו עי' משה
 זרוע תפארתו ית' לעשות לו שם תפארת . וכל עוד שאנו מכריזים סם כבודו ית' הוא
 מהומס על כל ברכה ותהלה יותר כי מי ימלל בגבורת ה' ושמיע כל תהלתו וכדדל
 להאי קרא ולכל לראש הובא בולקו ס' ית' סכ דא לכל לראש ראש אתה לכל הקילוסין
 שקלסו אותך סנאמ' ומרומס על כל ברכה ותהלה מי ימלל בגבורת ה' היסופר לו כי
 אדרב וכו' יעם בארוכה . וכאותו ענין של יציאת מודי הגוריע הוא ית' אחרותו בעולם
 אשר נבחו הגדול שור מערכות השמי' וכל זבאס ונתן מופתו בכל הארץ וגם כימים
 וכל אשר בהם באופן שנודעה יד ה' את עבדיו כי הוא לבדו המחיה את כולם לאהם
 הוא ונתן הוויית פעולתן שהוא חיונתן וברצונו מבטלם ואין עוד מלכדו סיוכל לעס'
 ברברים האק הואיל וברצונו המציאס וברצונו גכ מסדרס ומסנה את טבעיהם עד
 שהם בעצמם יבירו וידעו בו כל פעולותיהם אינם באים מכחם ואין להחזיק להם
 שום טובה . אחר אשר הם עצמם מודים ומשתמשים לאי ית' ויודעים שאין להם רשות
 לבאת ולהאיר לעולם לא ברשותו של מקום כראמרי בשר פ' מהו זל וכן השמש והירח
 והכוכבים באים להשתחוות לפניו ולטוב ממנו רשות לבאת ולהאיר לעולם שאלו
 שהם נוטלים רשות ומשתמשים לא היו יוצאים סב' וזבא הסמים לך משתחיים . והיינו
 בוונת האי קרא בתרא דאתה הוא ה' לברך וגו' אינ' אתה מחיה את כולם כוונתו על
 שיחד כולם נהניו מזיו שבינתו ית' והוא חיותם והכי איתא בשר פ' ל' לבי סהין מלאכי
 השרת בניונים לא מזיו שכינה סב' ואתה מחיה את כולם והו כך אר חבאי בסר' ר' יצחק
 ואתה מחיה לכלהוקן . עוד אפשר לפרס יאהה מחיה את כולם על החורה שנתן לנו
 הא' ת' כי ממנה תובאות חיים מזיו שבינתו ית' המופטט על העוסקים בה והוא חיינו
 פאורך ימנו נאלא הוא סמים וארץ אינן מתקיימים ועל זה נב' עין חיים על שנותנת
 חיים לעושה בזה זבא . כי על כל מוצא פיו ית' בזאח החורה יהיה האדם . וכבר
 פתחו לנו פתח דול על זה זב' פ' מו' זל לטונחו סל משה הנחענה קב יום סהל את
 התורה ומאין היה משה חוכל מזיו השכינה סב' ואתה מחיה את כולם . וכדי להמסך
 עוד דרוס הפסוק הזה על זכותו של החמור ססייע את ישראל להוציא ממזרים הבז
 שבזו מסס . יפתח לבנו ויאר עינינו על זה מאמרס זל שדרסו האי קרא זב' פ' יב'
 על אברהם וזל סס אר והטע בן קרחא בהבראס באברהם בזכותו של אברהם ר' עזריק

אמר על הרא דר"י בן קרח אתה הוא ה' לברך אתה עשית וגומר וכל אשר בהם נכבד האוניקום הזה בשביל מה בשביל אתה הוא ה' האקים אשר בחרת באברהם והוצאתו מאור כשרי ושמת שמו אברהם יעם זה יוכן אצלנו כוננת השיר הזאת א החומר לפי עניינו כי כל האוניקום כלנו המשא והיגיעה הזאת ביציאת מצרי' סייענו בו העליונה והתחתונה לישראל כנודע הכל היה בשביל אברהם כדי לקיים ההבטחה שהבטיח אבי הא ית' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול וכן אל' הבה למשה דבר לא באוני העם וארזל ארץ בא לא לשון בקשה שלא יאמר אותו דרוק אברהם ועברו וענו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם וגם כי פשטן של דבריו הנאמרי בכל על בריאת העולם אתמר הנה לא יבצר לתת פני' לתורה שנדרשת בע' אופנים שכל טוב לכל עושיהם ולמכניסיה וברו לזרף לשירה הזאת זכותו של יששכר חמור גרם שכן קראו אבינו יעקב בברכו אותו הנה אין ספק כי יששכר נשטו הם משכילים ומוחזקים כזוהר הרקיע בתורת ה' ככרכת משה אשר ברך ויששכר באהליך ואיהם עשר ידות בעיון ודיעת החכמה האית כרבתו ומכני יששכר יודעי בינה לעתים לרעת וגו' אשר על כן איננה נואה להלל בהרין קרא דרך ה' הגדולה אשר ממונו תוצאות ודיעות הכחות העליונות במדרגות הספירות שנשתלשלו מהסיבה הראשונה יתב' ויתעלה שמו וברא נמיר אתה הוא ה' לברך וגו' אתה עשית את השמים שמי השמים וגומ' מורה ג' לשכחו ולפאר איו ית' על אשר נתן חלקו בדיעת העולמות העליוני והגלגלים שמהם באים לר"י ויגיעה בקצת בדולת יוכר בראשית ויודעים ג' כ' לחשובת תקופות ומולות שהיא חכמה מפוארה לעיני העמים לתת לטוב לפני האקים

שור אומר או ישור משה ובני ישראל את השירה הזאת לוי ואמרו לאמר אשירה לוי כי נאה גאה סוס ורוכבו רמה בים

יפה וכמונו דבר מר אבא זל בפתח דבריו האיר בעניון השירה הזאת א השור כי זה היה סיבה להטעות את ישראל בעניון העגל לקבלו עליהם למנהיג ורב' אחד לדור אחרי אשר הבינו ושמענו ממונו זאת השירה שהיא בעצמה

השירה אשר שר משה זל' ה' ואפשר נמי שיש' דייקו בשמו של שור שהוא כנוי למושל ושר כמו שנק' השדרים הגדולים בשם אים ועתודים וכן יעקב אמר ליוסף בכור שורו לרוב גדולתו ולכן השם הזה של שור המורה לשון גדולה וגם עולה במספרו כמו משה במק' עם הכולל שהוא גם הוא כנוי א אדם גדול כדאמרין על הקורא דמשה שפיר קאמרת כל אה חברו הבדיקה בשמו ובסירתו כדאמרין שינה העגל הזה והטעה את ישראל לקבלו למנהיג במקום משה כמדובר ועוד לו לשור שם אחר המורה ויתר מזה לשון גדולה והוא אף כרבותו ככשם אף יוכל לטבוח ועל בזירת אף ארזל כל אף מלכותא בלח' תבא ואולי כי לבן השור הזה נק' אף על כי לא נכתר ונימשך מלכותו פג' בהי' מרומים כי הרב יודע שהשור הוא מלך בבקמות כמו הארז בחיות והבשר פג' ושות' אשר על זה שם לו הא יתבר' מראשו במרכבה העליונה אבל לא נימשך דמנתו

דמותו סס למען לא יהיה עוד לבית יש' למכתח מזכיר עון כי מפני כבודן של יש' מחק
 דמות שור ונתן תחתיו דמות ברוך כדאוקמוהו רז"ל אשר ע"כ אבי אומר כדקרא אף
 מלכותא בלא תבא ועל כן דמות פניו למעלה הוא בדר פסוק ע"כ ממנו תפתח הרעה
 על מי שנתחייב זולמות המלקין אותו ברצועה של עגל... ועוד כי אשדו אשר ממנו
 במסך העון אשר חש' לישראל מניה וביה יתוקנו ביושרו וישובו א' ה' וירדס - ואל עמוד
 בעמיק בשמו נמצא בו דבר טוב וטעם לשבח - וגם לא בעל' עיניו ממה שמפני טעמו
 בו לבגאי - כי הנה שור וסר מחוכרים נעשה שופר מלשון שפרו מעשיכם כדאמרינן
 על השופר של ראש השנה - והכי נדרש בשבת ע"כ על קרא דותיטב לה' מסוד פה אס
 שור למה פה נאס פה למה שור לא מאי מסוד פה משופר - ומה שמצינו בו לבגאי הוא
 דרשתא ז'ל שאמרו במכילתא על קרא דתבנית שור אוכל עשב איך מנוול ומסוקף מן
 השור בשעה שהוא אוכל עשב - והכוונה לאו השני עניינים כי השור הזה יש בו דמו
 לאדם שבעשותו רצון קונו והוא משופר במעשיו אז הוא רצני למעלה - אבל בהענותו
 הוא ירוד ושפל מן הבריות עד שמאכלו עשב השדה כרבותיב על אדק"ר אחר חטאו
 נאלכת את עשב השדה וכן ארז' ע"ה אסור לאכול בשר - והנה על השור הזה ארז'ל
 ע"פ כלחוד השור את ירק השדה שכחו פניו ואולי כוונתם על כחו זה לאקיו שזיכהו
 לשור שירה מעולה אשר שרו אותה משה ונבי יש' ונאמר ז'ל נמי התם אה שור מנבח
 בקרניו - והם אמרו ב"כ שור כחו קשה אבל איך קרניו נאות אולי רמזו על תפילתן
 של ישראל שאע"פ שיש בנייתן פושעים ה"ה שומע תפילתן כחלבנה הזאת הנכנסת
 בקטרת - וכמו שהיו ישראל כשיצאו גאולי' על הים נתנו' בדין באותה שעה אס להנצל
 אס ליאכר עם מצרים וגם כי לא היו קרנותיהם נאות בזכות - ע"כ היה כח תפילתן
 יפה להטביע את המצרים וזכו הם לומר שירה והשור הזה דגמאל איהם בשורתו זאת
 נכלימה שאמרו סס ב"כ מה שור זה כל מה שמלמד איך בו סימן ברכה אתי שפיר
 הרמז בשורתו זאת סוס ורוכבו רמה בים אשר יש בו רמז למסלת המצרים למטה וסר
 שלהם למעלה שלא נשאר מהם סי' ברכה שורם למעלה ולא ענף למטה כי כולם נאכרו
 ורמה בים - וטעם אשר פה משה את השיר הזאת בלשון נקבה מלכר הנכבדו המדובר
 בו מרז"ל ובזוהר - הנה אפסר לומר ב"כ ע"כ דהואיל ונפק מנה מורבא כדאמרן הנתם
 כחו של משה כנקבה לפי אמרה בלשון נקבה ולא בני ישראל ג"כ על שהתישו כי כח של
 מעולה בשור נזר יל"ד תשי בטענות מחמץ שירה זו אחר העגל להכי אתי לשון נקבה -
 נאס באנו לפרש האי שור על יוסף כרפי' רז"ל על ויהי לי שור וחמור וביה נמי כתיב
 בכור שורו - וכן בנות צעדה עלי שור נוכל למסוך האי שירה נמי עלי דיריה יען כי
 בזכותו נקרא הים לישראל וזכו לומר שירה כדאמר' ב"כ פ'ס' - והוא יוסף העמיד ג"כ
 את כל ישראל במתרגמי' משם רועה אבן יש' די במימריה ון אבהן וכנין זרעא דישאל
 וכן נק' על שמו כרבותיב אולי יחונן' אפי' נבאות שארית יוסף - זכותו זה עמד למטה
 נליס' להעמדם שישירו השירה הזאת על אשר סוס ורוכבו שהוא על מצרים וסר שלהם
 רמה בים שכאשר בא הוא למצרים הכין כסא לשכינה כדאוקמוהו בזוהר וקתים כח
 שרו של מצרים ואומות נגד שירדנ' לים וזהו סוס ורוכבו רמה לשעבר בים - ואולי

התכן נ' כרמו על מפלת מצרי ושרו שתחלת מפלתן היה כפתרון החלום שפתר יוסף
 על הפרת שהיו עולות מן האור והיינו דכתיב רמה בים אז בימי יוסף כדאמרין
 ענין כי דרשו רזל על פ' אשכריבס זורעי על כל מים משלחו רגל השור והחמור על
 למורי תורה. וכתבא דבי אהו נמי אמרו לעולם ימים אדם עצמו על לת כשור לעול
 וכחמור למשאוי. אמרתי להנחיל מה טעם למאמרם זל שאמרו בכרבות פ' הרואה
 חמסה דברי נאמרו ברואה שור בחלום האוכל מבשרו מתעשר. נבחו הנווין ליה בנים
 סמונחין בהלכה. נשכו יסורין באין עלינו. בעטו דרך רחוקה מזדמנת לו. ורכבו
 עולה לגדולה. והוא רכבי איהו לתורה. דמחו על מעלת התורה אחרי אשר השור
 בק' כלסון תרגום תורא לסון נוסל על לסון. כי האוכל מבשרו הוא דוגמא לזומרים
 את התורה שנמשלו לאוכלי בשר כדכתיב טכחה טכחה וכן אמר אבוי לרבנן בפ' לא
 יחפור עד דמגרדיתו גרמיו בי אבוי זילו ואכלו בשרא שמנא כי דבא. והלמן הזה
 מתעשר כלומ' מתחכם שאין לך עשיר לא ברעת דרא ביה כולא ביה נתמן אמרו ריעה
 קנית מה חסרת. נבחו הנווין ליה בנים סמונחי בהלכה. דמז לקרא דכתיב כתיבם
 ביד גבור כן בני הצעירים. וכסם שהקרינו הנר והרר תשנה א השור שמהם כחגבורתו
 כן עטרת זקנים בני בנים כי העטרה לאכות הוא ככחצי גבורת הבני שסוני בהלכה
 נשכו יסורין באי עלינו. דמז למגים לבנו בה ומשתמש ממנה שיסורין באי עלינו דומיא
 לאיילי בני ישראל דכתיב בהו ויחזו את האקים ויאכלו וישתו כנושך פתו לפני המלך כד
 היו משתכלים בו כלב גם מתוך אכילה ושתיה וכתערתו ליסורין ששמר להם המקום
 עד יום סמיני של מלואים. בעטו דרך רחוקה מזדמנת לו הוא רמז למי שדוחק את
 התורה ופורש ממנה שהוא קשה יותר מכולם כדאמרין פ' או עוברין והיינו הדרך
 רחוקה שבזמנה לו להיותו רחוק מן התשובה וקשה לחזור יותר מכולם. והרכבו
 עולה לגדולה והוא דרכי איהו לתורה. לעד הוא רמז מרמזי התורה כהא דרמזי
 מו גדול השומר או הנשאר הנשא או הנשאר המשלח או המשתלח להודיע כמה יפה
 כמו ומעלתו של הלומד תורה. ואם נעמיק עוד באי ה' דכרי נשכיל להיטיב בהם
 שור כמום א האורה שנכתבה ה' פעמי' בבריאת יום ראשון כנגד החמסה חומשי תורה
 כדררס ר' סימון התם בבר' ויאמר אקים יהי אור כנגד ס' בראשית שכו כתעסק וברא
 את עולמו. ויהי אור כנגד ס' ואלה סימנות שכו יצאו ים מאפלה לאורה וירא אקים את
 האור כי טוב כנגד ס' ויקרא שהוא מלא הלכות רבות. ויברל אקים בין האור ובין
 האשך כנגד ס' במרבה שהוא מכריז בין יצא מצרים לבאי הארץ. ויקרא אקים לאור
 יום כנגד ס' משנה תורה שהוא מלא הלכות רבות. ולא ה' דכרי שנאמרו כשור אולי
 שבאו מכווני' לאן ה' חומשי' תורה שעשאום דוגמא לאורה כדכתי' כי בר מצוה ותורה
 אור אשר טעמים מכוון לה' אורים וה' פרכוסין שהמאורות הסכליות חקוקות בהם
 ומתוכן משכליות הנסמון בהרגשותיהן. ולהודיע כמה וגבורתה של תורה משמרת
 ומבטלת כחה מונעים סמונעים את האדם מהסתה זכרם רמכס זל שהם עומק
 המושב. קוצר המשיב. טרדת המזונונית. רוע המזג. אורד ההצעות. ולכן בתחלקה
 התורה לה' חומשים לתקן אל הפחתיות כדפי' הר' משה אבולד'ה זל. כי בם בראשית

שפתי רננות פרקי שירה פו שירת השור קפה

תוספת מניעת נסיבת עומק המושג הנאיל ושם כתבארנו כל ענייני הכריאה יום מאיל נכיל
ענייני הטבע והאקנת וכן שמונת תוספת מניעת נסיבת קוצר המסוג כי שם מפרט
שהביאם בכור הכרזל לכתת חומרם לעבודתו ית' ולקבל עול מצותיו ושנתן התור'
המחיימת פתי וכן ויקר' תוספת מניעת נסיבת אורך ההצעות כי שם חק ומשפט
לכאנים וללגים בהצעות ראויות וידועות להקבצו ית' עי' הקרבנות וכן במרכב
תוספת מניעת נסיבת טרדת המזונות להיתנו מכדיל בין יוצאי מצרים לבאי הארץ אשר
שם אין מחסור ליראיו וכן משנה תורה תוספת מניעת נסיבת טרדת המזג הרע כי
לכן כרת שם עמקם כרית וכלל בו כל המזונות בקצרה כדי שלא יקוצו בלומדם כו'
וגם הזכיר המקומות שהקשימו לומר למען וכניעו יצדם הזונה ומונע לימוד האקנות
עם הדברים האלה ישמע חכם ויוסף לקח בלאו ההדברים הנאמרים בשור' כי החוכל
מכשרו הוא רמו לאור חיל על סיבת עומק המושג בתורה אור של ס' בראשית אשר
בו ניתעשר ברעת ומכשרו יחזה אוק' ונבגיחה יתגבר בארץ על סיבת קוצר המסוג
בס' שמונת אשר בו נכשרנו בניס למקום וקרבנו לעבודתו בתורה ומונת והם הבנים
הנמשכים תמיד ממונו נבונים ודורשים המנבחים בהלכה כדכתיב וכל בניך למודי ה'
וגם בררך רחוקה שמדומנת לו שם אורך ההצעות שחולי יגרמו לבעוט בה' חו' יוסר
גם הם על נקלה בס' ויקרא כדלע' וכמו כן ירפאהו ה' מארדת המזונות להעלותו
לגדולה כי לא יקח עוד חרפת רעב בגויו וזה בכניסתם לארץ מלכה ברכת ה' כי אין
לך רכב המעלה את האדם לגדולה כמו העושר המעמידו על רגליו כדכתי' ואת כל
היקום אשר בהרבות וכל זה בס' במדבר כראמין ועל רוע המזג חמר וסורין בחיס
עליו כלומר שם הוא מעותר ליוסרים התורה תעשה לכל בסרו מרפאיהו כדלת
ממנו וצ'ן עליו מכל חולי ומכל מכה הרמוז לנו בספר משנה תורה שכתוב בו כמה
תובחנות וכת' היה אתם נכבדים כראוקצוהו רזל ומשה שייס בו אשר יד' יש'יו כמוך עם
כושע בה זמן עזרך ואשר חרב בארץ ויכחשו חויכך לך ואתה על בנותימו תדרוך
ולא אוכל לה תעלם מורשת רזל על החי קרא רשירו לה' כי גאה גאה אשר רדשוהו ס'
אין דורשין וזל אשר רל מר שירו לה' כי גאה גאה שירו למי שמתגאה על כל הבאים
דאמר מר מלך שפחיות אריו מלך שכהמות סור' מלך שבעפות נשר וארס
מתגאה עליהם וקבה מתגאה על כולם ועל כל העולם כולו והמתבונן בדברייהם
ויוסף רעת על כוננתם זל ואשכך לפרס בהם ליער עם ההסמכה אשר לנו שישאל הם
התכלית לכל הכריאה אשר על כן רמוז בזה א' ה' סיבות שנתבארנו ברברי חכמי
החזקת שם החומרית הנורית הפועל' והתכליתית והנה על השיבה החומרית
האיר פני אריה שכן בכלל האומה כתי' מה אורך לביאה בין אריות רבצה שזהו כחינה
בהם לפי עמנות וענייני כי מה האריו נר מארציו ורחם מל פניו אף יש'ריו מלאחריה
כי נשייתם נרה ומועזת לנר האחור ורחבים מל פניהם כי נוטים ברוחב ושופע לנר
הפני' לפני' תמיד רומא להא ראמרי' בהכל ספר רמדות וכבר הוסיף בו המוסר
את כנ' יתנו באומרו כמדל דוד נוארך ועל הנורית הזרה פני סור שכן כתיב
וימירו את כבודם בתבנית סור ועל זה לכנורן של ישראל חשבנו סלה לכרוב ששם

פרקי שירה פו שירת הפיל שפתי רננות

התשובה נעשו כקטן שנוכר כולם אפי' שבה בטבע על פניהם. ועל הפועלת הופיע פני נשר כי יש בהם להשכיר ולהעניש כדכתבו בשירת הנשר יעם. ועל התכלית הנה באה ונהייתה נורת האדם שמשפרו כמס' פס הקויה אשר על זה אמרו עתידים הנריקי' שיקראו בשמו של הנה להיותו תכלית הכל ועליהם כתיב מ'ה' אקוד שאל מעמד וכתו מ'ה' רב טוכך אשר נפתח ליראוד. והנה מתבאה על כולם ועל כל העולם כולו כי כל מה שברא בעולמו לא ברא אלא לכבודו:

כי הפיל ה' לעשות נריה גדולה **פיל** איבר מה גדלו מעשיך ו כפיל הזה אשר הוא בין הכל כמו באר עבקינ ה השבותיך:

הנפילים בין המדרים שע' בקר נפילים סיפול לב האדם מפחדם מפני שהם כב גבוהים. כן הפיל הוא גדול ונעל קומה וגם לו זרוע עם גבורה שמשמשים ממנו להלחם במלחמות כנודע במלחמת היונים עם החשמונאים ועל זה נקרא ג' כ בשם פיל על שהפיל ה' איתנו על הבריות ועל גדולתו ורוממותו משכח לארון הכל מה גדלו מעשיו ומחשבותיו יתבר' כבדראה כזו המפלת אימה ופחד על כל רואיה ומאת ה' היתה זאת לה. ועל כי אין לנו ידיעה באית' הלא מנד מעשיו הנראים לעין כל עכ' אמר מה גדלו מעשיך ה'. אבל בידועתנו ית' שיינו כידועתנו אין לנו מכווא בה ברכתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי עליהם כתי' נאמר עמקי מחשבותיך כי עמוק עמוק מן ימצאו והוא מן הגמוע לעמוד על ידיעתו כמו שהוא בלתי אפשר לעמוד ולמצוא אמתתו בה סכ' לא ירחי האדם נחו וכבר נודע עומק דרוש הידיעה נכונכו רבים ואין מכוין אלא הרבר תלוי בחמונה כדמסיק רמב"ם סוף פה מה' תשובה וכל מה שהתחמו הבאים אחריו להוסיף דעת הוסיפו מכאוב ולא העל טעם מספיק ממונו. ואפשר עוד לפרש האי מעשיך לשון השויה ותיקון כי חכמתו הגבלאה הגדול לעשות להמות ולתקן כל דבר ודבר יפה בעתו כקטן כגדול. ומאד עמקו מחשבותיו כלומר חשיבותו כי מאד עמקו דרכי חשיבותו אשר לא חסר בעולמו כלום וכל פעל למעשהו. והנה על מעשיו יתבר' כתב לשון גדולה כי כולם נריכים לחסד א כל היום ורדך פשט גכ האי גדלו הוא לשון חשיבות וכבוד יען כי כל מה שברא הנה בעולמו לא ברא אלא לכבודו. וכמחשבותיו ית' אמר לשון עמקו על רבנו' לאין תכלית כעמק הזה שהוא רב מהאדם מהביע או והוא נמו לשון השגחה כדרכי רזל כשה רבה שאמרו כשעה שאת מעמיק עיניך כי וכו' המעשים כמו המחשבות כולם בשמו ית' יקראו כי בזה אמר מה' וכו' מה' מאד שכולם עול' ימס' ה'יה במלוי אשין לומר לך שכולן חתומי' בשמו של מולך רק שעל המחשבות שהם יותר רבים ונפלאים אמר מאד על רוב המחודיות אשר בהם. ויען כי דאיתו הפ' הזה נדרש כפיקו ר'א על ארה'ר אמרתי אולי ככון הרבר מעם האקים לדרוש הפיל הזה רמז לארה'ר אשר מב' פעמים שיד' אינו השם הזה חרא על שהפיל ה' תרדמה עליו באשר לקח אחת מנלעותיו כדכתי' ויפל ה' אק' תרדמה על האדם וגו'. ב' על שהפיל ה' איתנו וחתתו על כל הבריות כדכתיב ורדו כרגת הים וגומר וגם הוא היה נבוכה ונעל

שפת רננוח פרקי שירה פ'ו שירת הפיל קפ

ובעל קומה אף לאחר שמיעט הבה קומתו משחא סהעמדו על ק' אמה כדארזל ע"פ
 ותסת עלי כסדר ולא מבעיא קודם שחא ביום נרו אקיס ארס על הארץ ולמקצה
 הסעים וער קנה הסעים ואי מלולתו נאה ויאה לשבח האי קרא דמה גדלו מעמד
 ה' וגו' כי הוא חסר ראה וידע את מעשה ה' כי נורא הוא במעשה בראשית מה שלא ראה
 אדם בעולם וכוונת סירתו כפ' זה על ארצות הכריאה כי נפלאו מעשיו יתבר והוא
 לתורת מן הגבלה א הכסתר כי אם גדלו בעינינו מעשיו ית' הגבלים בעולם ומילואו
 ואין מין ומסוג לא בכל ולא במקנת לס' וק' כי מאר עמקו מחשבותיו הבלתי נגלים
 ואין מי שיכול להשיגם עור אפשר לפרס האי קרא כי כוננת אר' הר כסירה זו לסכת
 לארון הכל על בריאת הכנראי בכלל ועל בריאת הארס בפרט להיותו עיקר הכריאה
 והנה על הכנראים בכלל אמ' מה גדלו מעמד ה' כי מעשי ידיו כולם כל באי עולם
 כמאמר הפייטן ועל בריאת הארס המיוחדת אמ' מאר עמקו מחשבותי עליה קאמר
 מאר על המאורות אשר לו בקבלת השכר על פעולותיו מטכבסוס נאנא ורמו גדול
 דמו כהאי ליסנא רעמקו מחשבותי כי על הארס בפרט חשב האי' מחשבות לכלתי
 ודח ממנו ברח כמאמר האם התקועית כפי סוד המקובלים שאמרו על פסוק הן כל
 אה ישעל א פעמים שלם עם גבר כרי שלא ירח מחסרון איו מנה חלל סיסלם מקו
 ואפי' הנירח מאחו עכירה האורה חשב לו כלה מחשבות לכלתי ירח ממנו אפי' הנירח
 באשמינו ודקדקו מאמר התקועית וקרא דידן לומר דבריהם כלסון עבר לרמוז א
 המוסכס אנלינו על הצנכה שהיא התיקון האמיתי א הארס סקדמה לעולם להודיע
 כי מאז תיקן האי יתבר תקנה א המוסאוס כי לא המתין לזמן סהרטיע לחסוב מחשבה
 לתקנו כי אס בתחלת בריאתו של עולם חשב מחשבות ועמקו מחשבותיו לתיקון
 הנשגות בולן ואמרו עלה בניו פרקי בא וראה כמה מיני חיות ובהמות בעולם
 וכמה מיני רב' רבים שאז קול או מ' אה או רעת או טעם של זה דומק לזה סנו רבותינו
 במשנה להגיד גדולתו של ה' בהסאבע כל העולם בחותמו של אר' הר ואין אחר דומה
 לחכרו וזהו טעמו של דבר כי הארס בחכמתו הכיר נירר לעומק כוננת הברואים
 ולכל א' קרא שנות לפי קולו או מראהו או דעתו וטעמו ועל זה אתי ספיר האי סכחא
 דמה רבו מעמד ה' ועל אשר השיג ג' קנת במציאותו ית' לקי' אסס אי' ית' כרבתו
 אי' ה' הוא שמו סקרא לי אר' על זה קא מסורר מאר עמקו מחשבותי כי גס סהצי
 קנת לא יכול לירר לעומק השגתו וזהו נכ' דתנין סאבע כל הארס בחותמו של אר' הר
 ואין א' דומה לחכרו כי הארס הוא חתום בחותמו של ה' כמ' אר' העולה הקויה
 במלואה וזהו רכתיב ויברא אקיס את הארס בכל יו ומזנו נאצכו כל בני הארס ואין
 א' דומה לחכרו להודיע גדולתו יתבר' סאנילותו ומציאותו הוא בלתי בעל תכלית
 וכלתי מוסב כמו שאי אפשר לארס לרעת מה סכלכו סל חכרו ובפ' א' דינו ממונות
 אפי' עליה תנא היה ר' אומר כג' דברים ארס מס' צנה מחכרו בקול בורחה וברעת
 ומלכר השעים שאמרו סס הנה יס לנו עור כזה רמו כבון א היות הארס כלול מהשלסס
 עולמות וכל א' מס' צנה מחכרו וען כי כל ארס בפני עצמו הוא עולם קטן ויכול לומר
 בסכילי נברא העולם וכדאמרינן נמי כל המקיים נפס א' מ' סר' אלא קיים עולם מלא

פרקי שירה פ"ו שירת דבורה עפתו רננות

וכל המאחד נפש א' כל א' אחר עולם מלך ולכן באו לכל א' לא ה' דברים הנזכ' מכוננים
 לב' עולמות . הקול כנגד עולם השפל כי כן כל הבריות השפלות יש להם קול משונה
 זה מזה . המראה הוא כנגד עולם המלאכה שהם נורות נבדלות והאדם נמו' בכלם
 ורמות סבראו הא' יתב' הוא מעין העליונים כדאריך במדרש העליונים נבראו בכלם
 ורמות וכו' הריני בורא אותם בכלם ורמות מן העליונים . והרעת הוא מכונן לעולם
 העליון גבוה מעל גבוה כי משם לא נתגלה שום מעשה חלף המחשבה כלבר ועליו
 אמרו כך עלה במחשבה לפני . והוא נמו' כוונת ה' דמאר עמקו מחשבותיך . ועל
 א' ה' מציאות שפארם יתפסמו ג' ה' כוונות הנדרכות לכל פועל ועושה אחת מכל
 מנות ה' . שהם החמרי . הרמוז . והסוד . בקול יאמר ויעשה פעולת המנוה . ובמראה
 עיני שכלו יראה ויבין רמז המנוה . וברעת חרדים ימלאו כל הון יקר ונעים סודות
 המנוה . אשר בזה ישתלם בכל ה' מציאות הנז' שבכללו בזה האדם הנב' עולם קטן וכל
 א' משונה בהן מחבירו כדי שלא יתלו זה בזה כי אין הדבר תלוי א' לכל אחר בעצמו
 להשלים את חסרו . ובמדרש על הא' קרא אמרו מכונן עוד לזה התחיל אומר ומהלל
 לשם הגדול מה גדלו מעשד ה' . אבל לעומק מחשבותיך תהום רבה וידוע כי המעשה
 הוא כפינה והמחשבה הוא כחכמה דרשי' בזה הר' פ' קורו ועכ' במעשיו ית' אמ' מה גדלו
 מעשד ה' . אבל במחשבה שהוא עמוק יותר אחר מאה עמקו מחשבותיך . יאמר דעומק
 מחשבותיך דקאמר הכוונה בו לשוד כל הספירות שנקראו עמקים רמז לאדם שהוא
 כללות כל הפרצופין כנודע :

שמו של ארית מוכיח עליו על
 תוקפו וחוקו שמשבר וטורף
 כל הבא לירו והוא מלשון אריתי מורי
 עם כשמי ובלשון משנה במלוא אורה
 שהוא סס בתאנים כמו קוצר בחיט' והוא
 מבזרת וארנה כל עוברי דרך . ועכ' היה

אריה אומר יי בנבור יציא
 באיש מלהמור יעור
 קנאה יודע אף יצדיח על אויבו
 יתנבר :

המזבח נק' אריאל על רוב הים שהיו שופכי' וזורקי' עליו . וכן הגדולי' והתקפי' יקראו
 בשם אריאל כמו . הוא הבה את שני אריאל מנאכ' כי הארי גבור וחזק בחיות ולא הוא
 לשון תוקף וחזק . ולכן באה ההרכבה מאן הסתי מלות . והמלאכה בט' הם לתקפם
 וגדלם יקראו ארלי' כדכתיב הן ארלי' ענקו חונה . ובכתובות אמרו ארלי' ומצוקי'
 אחשו בארון הקדש . והנה סס האריה קצתו מורה דין וקצתו מורה חסד כי סתי
 אותיותיו הראשונות הוא לשון אריה . אך הוא חתום בשתיים האחרונות בשם ית'
 שבחלמה שהוא חסד . אפשר לתת בו רמז לאריה דכי עליו שהוא דין כלפי האנושות
 עלום ומתנהג בחסד כלפי יוש' . ועל סתי הוראות הללו אשר לאריה ארוז פ' הרנאה
 הרנאה ארי בחלום יסבי' ויאמר אריה שאב קודם סידמנו פ' אחר עלה אריה מסוככו
 כי פ' דאריה שאב הוא התעוררות רחמים על חרבן הכית כדכתיב שאוב ושאב על
 ויהו . וקרא רעלה אריה מסוככו הוא הוראת דין על גלות בכל . ומטעם זה ארית

שאב את השורה הזאת אשר רננת בה כי גם שלו זרוע עם גבורה עכ"ל הוא ניהו חסד
 בסוד וכפי אריה א היומין לארבעתם במרכבה העליונה ומספרו ג' כדון כחותיות סס
 עכ"ל ג' אבל כח גבורתו הוא להנקם מאויביו ה"כ הנקמה בהם הוא חסד גמור כגורע
 ולכן מרמה בגורתו לגבורת ה' בעל הרמזי סמינו מראה הנרצח גבור ונקמה לה על
 אויביו שחללו כנו' שמו והצרו לים אשר עכ"ל הענין בקרא כפסל לסון כגבור באיש
 מלחמות וגו' ויריע אף יצריח לרמוז לאו השתים נקמות והאריה גם הוא הכלול בחסד
 אינו מתגבר לא לנקום נקמת ה' וכפי ישראל מיד החסאים כנסמות וכבר ארזל את
 חיה רעה שולטת באיש ח"כ נדמה לו כבהמה ססר שלו של שדי מעליו הוא קבלם
 נדמות שהטביע בו הכורא ביו הכראו כי כל עוד שסומר נורתו מוראו וחתו מוטלת
 על הבריות וכרוז יוצא לפניו הגו יקר לדיוקנא דמלכא קדשא הגו יקר לבריה
 דמלכא לפרנפסא יקרא דמלכא כראיתא בזוהר פ' אלתחנן ונק' ג' גור כדכתיב גור
 אריה יהודה מלסון מגודי מסביב על פתחו ואימתו המוטלת על הבריות ועל אשר
 אינו מן היסוד עם בני אדם בעיירות וכברו' אלכן בפסריל הכי בק"ג כסיר מגזירת
 ג' ינה בכפרים ושמו אשר יקראוהו לים הוא ענין נחירה לסון כי ישל זיתך על
 חזקתו וגבורתו אשר לפניו נושלים הבריות כסמורף אותם איך יקרא כן כסנוסל
 ממנו המזון סמינו מוצא למד יד להביא וסי' לרבר לים אובר מכלי טרף ומעין
 זה פי' בזוהר על הכנוי הזה שהכוונ' בו על מעוט השפע וניקת הרין ואמרנו שלפעמי
 על שאין לו שפע כלל ועקר כענין לים אובר מבלי טרף או כענין לים גבור כבהמה
 כסיננק מן הגבורה לבר ועל גבורתו הפנימית והלבייה נקרא לביא אשר על זה
 להאים הנכבד ולכב אומרים עליו אשר לכו כלב האריה איך לרמזין גבורתו שהיא
 כלבת אש עכ' יקרא לביא ועל בקירותו ונחותו נק' ג' שחל מלסון ושחלת שהיא א'
 מסממני הקטרת הנק' כלסון משנה פסורף על סס שהיא חלק נמוהיר כפסורף ולדבר
 רזל כפ' חלק שהביאו בחוד הכאים בשמותיו גם שחן אף כילא ידעתי מנא להו זל
 סס זה עכ"ל סידר שפירא הארי על גבורתו וגאותו ואלו איך כיון הכתוב מלך על כל
 בני שחן שהיא ענין גאוה על היותו מלך בחיות ורזל כמרדס ע"פ נקם בכפיר אימת
 מלך אר' לנו ז' שמו יס' לו לחרי נאן קן ארי סחל כסיר לביא לים שחן גור ארי
 ארי כמסמעו שהכל מתירא ממנו כסיר שכל מו שרואהו כוסר בחיו לביא שהיא
 מוטף לבעות של בני אדם לים שנסרו של אדם כולס כסיוני סחל שחלים לפניו
 שחן שהיא מטחז כסיוני עכ' והמסביל ינין כי כל הבחינו הללו לפי מדרגתן אצל הא
 ות' אשר עכ' האריה בשירתו זאת כולל את כולן להורות על גבורתו ותוארו שמת
 ה' היתה זאת ועל פי דרכו ות' גם הוא ממשמש ונ"א בכחו ועונס ירו כדאמרן ולפי
 סמנינו לבית המקדס שנק' ארי כדכתי' הני אריא אריא קיית חנה דוד וסנינו מה הארי
 צר מאחריו ורחב מלפניו אף שהיכל צד מאחריו ורחב מלפניו להכי אית למימר סס
 לשורה הזאת וחס וסיוכות על כה סיבנה בב"א וכוננת הכחוב ערו הכי מסתבר ה'
 שהוא בעל הרמזי לישראל כגבור יצא כלומר יצא ממדתו ויחטך לרין נגד צורדי ישראל
 פי הרשעים מהפכים מד' הר למקד כגורע ונבאים מלחמות הלוחם סחי מלחמות

הפנימית

פרקי שירה פי' שירת הארמה שפתי רננות

הפנימית זאל זר חסר בקיבו של ארס והחזונית מהאויבים המתגדרי כנגדו . כן קאל
 ית' יעד קנחה על חרן הכית כרתיב קנחתי לבין ולידו שלם קנחה גדולה . ידוע
 בשופר ברול שיתקב כיום הגזא וכחו האוכרים בארן אסור וגו' . חזיריע ישמש לשון
 סירה מ. ודעת יתרועעו אף יסורו . אף יצרוח רננו על בנין הכית סיכה אז ברהמי
 כיון הבנין הכונה נק רוח כרתיב' . נרוח בית ג' . וכית קרסנו ותפארנו ירום ונשא
 נגבה חסר סכן קראו הכזוב מברל כרתיב' ויבן מברל בתוכו ונחמ' במברל דוד נוארד
 ועל אויבו יתברר שישפילם עד ארץ סלא וסלאו עוד על הבנין הקרום הקוא כול הוא
 ית וקיה לו לחמת דאס ולכבו בתוכו . וכהכי נחמ' ומסתמע הוי קרא בכל סניל סניו
 דלמו לחוק הענין אלו לא לדרשה ולמור . נאס נזכה נבחין כי בחריה נתעלו ישראל
 בכנף הכית סנאסל' . ארמה כרתיב הוי אריא אריא קרית חנה דוד . ובאריה ידרר
 כרתיב קרית לי נחלת' בחריה ביער וכתיב עליה אריה מסובכו ובאריה עתורו ג' כ
 לה תעלות בגולה העזרה כרתיב וקיה שארית יעקב בגויים כחריה כנה ונת וער
 והכרים עתיקים וניתנו לידם מעין מה שכתבו על הנשר-וענין סס בסירתו .
 נאחזי כתיב סמח' כי מנא צי דבריו מכונים למררם סהיאו רכיבו כחיו פ' סקורו וול
 בכלל ומה לאב הוי האומנים הכקיאס סככולס בכלל מסבט יהודה סנקרח גור אריה
 נאחזי לאב מסבט' סן קרא גור אריה והמקדס היה דומה לאריה סכן מנינו ההיכל בר
 מאחוריו ורחב מלפניו ורומה לאריה כרתיב הוי אריא אריא קרית חנה דוד ובאריה
 בעכא סנ' עליה אריה מסובכו ובאריה עתורו לה תמשל בזמן הישועה סנ' וקיה שארית
 יעקב בגוי' כחריה כהמנות יער עכל . (נחמ' סזק' חז' סמות סכן' לו לאריה ברלעיל
 עולי אף הוא מס' א' ורל') . וכזוהרם ויסלח דרסו נחיו ספ' הוק על העתיד כסירין
 הא יתבר' בגויים זל ס' קרמיתא ראינו רחמי ולכתר בגבור ולא בגבור ולכתר כאיס
 מלחמות ולא איס מלחמות ולכתר ארכלי תוקפא עליהו ויתתקי לסינאה לון דכתי'
 ידוע אף יצרוח על אויבו יתגבר וכתיב וינא ה ונלחם בגויים הקס כיום הלחמו כיום
 קרב וכתיב מיוה כא מארום וגו' . ודרך פשא חסר לומר ע'ס הרברו האה כי הא ית'
 החפן חסר ואינו חפן כמיתתן של רשעי' כיהס כסובס דלהכי קאמר קרא ס' כנגבור
 היינו כזונו גבור כסובס את יצרו ולא גבור ממש כפסוטו וכאיס מלחמות כמו האיס
 הלוחם עס יצרו סברד' סאל רוחה וימין מקרבת ולא איס מלחמות ממש כמסמענו וכל
 זה לראות אס וסובכו ואס עדיין מורדים ופושעים כו יתברך אז ידוע אף יצרוח וגו' .
 וכפ' תימחא דאיכה דכתי מנאחי מאמר לרול מכונן לעבין הכית המקדס הבקר אריה
 נסיר לכוונתינו . וזל רב נחמן פתח הוי אריא אריא אריא אריא אריא אריא קרית חנה
 דוד קריה סחנה כה דוד קריה דלחחניה ליה כה אלא דוד קריה סעסה אותה דוד
 לקשריקוטן סלוי . מה נמלנו אמרי יוסר להורותינו על הבית הזה הנקרא ארי סקוא
 מבין לסבתו ית' הנק' ג' ארי . ואס סס העיר ה' סמהל'ס הכית המקדס עצמו והיונו
 כפל הלסון מארא אריא ספי אריא על הכ' אריא אריא אריא על השוכן סס ית' סמו קריה
 סחנה כה דוד הוא הרב הרביעי סכינת עזנו ית' חנה רמו על הכית דאסון . קריה
 דלח חניה ליה כה א' דוד על הכית הסניסאף סכאו סס פרויני ויחללוקו בימי היוניס

והרומי' לא הניה ליה בה אלא דוד שעדיין לא זיה סכינה מכותל מערכי והאויבי שממו
 עליה. קריה שעשה אותה דוד לקסדריקוטון סלו על הבית הג' שינה בבוא וקראו
 קסדריקוטון ספי' חדר ומסכן לקיסר לפי שאז בנין העתוד תגלה ותרסה מלכותו ית'
 לעיני כל העמי' וכלם יעברוהו שחס' א' כקיסר הזה המולך בכל העול' וכולם מסועבדו
 אין ודרך פסט היינו יכולי' לפרס קריה שחנה בה דוד עם המושבס אללנו שאין ישיבה
 בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד והבכור הזה איהם לא זו ולא זוהו בכל הג' בתים.
 ולפי שהדריקים נמשלים לאריה על שגברו' על ירם וכרחק נבדור כארי לעשות רצון
 אביד שבשמי'. להכי אפשר ליחס השירה הזאת איהם עם המושבס שהדריקי' נקראים
 בשמו יתבר' כרתיב כל הנק' בשמי' וידוע גכ' כי סס ארס הוא כמס' הוה במלואה לכך
 אומר ה' על הדריק בגבור יצא וכאים מלחמות במלחמתה של תורה יעיר קמה גבר
 היצ'ר וכחותיו ועליהם ידוע אף יצרוח בתרועה וקול יללה וגם בקול שופר כרי
 לערכבו ובה על אויביו ותגבר. ועד' נשכיל להיטיב מהמר' זל במדרש רות פ' ג' זול'
 כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת בעיה מי שהוא כלב יכול להענות ארי ומי
 שהוא ארי יכול להענות כלב אבל ל' מי שהוא ארי אינו יכול להעשו' כלב ומי שהוא
 כלב אינו יכול להענות ארי. כוונתס זל לעד הוא כי בעיה מי שהוא כלב דהיינו
 הרשע המכונה אהכלב יכול להעשו' ארי כלומר דריק שאפי' רשע כל ימיו ועשה חסונה
 באחרונה כל פשעיו אשר עשה לא יזכרו לו כדקתו אשר עשה יחיה. ומי שהוא ארי
 דהיינו דריק יכול להעשו' כלב פי' רשע שאפי' דריק כל ימיו ומרד באחרונה כל דק' וריו
 אשר עשה לא תזכרנה במעלו אשר מעל ובחש' א' אשר חס' עם ימיו ובתוקה על
 הראשונות כדמוקמי' בר' האכל ל' מי שהוא ארי אינו יכול להענות כלב ומי שהוא
 כלב אינו יכול להענות ארי כי סס הוא עולם הגמול ולא המעשה כדודע שעכ' אמרו
 ופה ענה א' בתשובה ומלט בעיה מכל חי העהב. ויצד' אני מפרס קרא דכתיב כי
 לכלב חי הוא טוב מן האריה המת מלבד מה שנכבדות דברו בו חזל' והכוונ' כי לרשע
 בעורני חי אפשר שיגיע טוב לו בעשותו תשובה שלימה מ' האריה דהיינו הדריק שמת
 כדקתו עם המושבס אלל' ורמקום שבעלי חסונה עומדי' אין דריקי' גמור' יכולים
 לעמוד. והנה מצינו ליהורה כן יעקב שהמשילו אביו לאריה כדכתי' גור אריה יהורה
 וכך דרשוהו רזל ע'פ' שאת אריה וקול סחל'. ולכך אפשר לומר שהיה משורר הפ' הזה
 להורות כחיו ועונס ידו כשנתובח עם יוסף כאשר תפס לכנימון כמוזכר בדר' להורות
 כי לא היה תולה הכח והגבורה לעצמו אלא ל' את' כי הוא הנותן לו כח לעשות חיל'.
 ולא היה מחשיב את עצמו אלא כנרדן ביד החוצב בו ולכך היה אומר כי מאת ה' היה זאת
 המל' יסו רוח עצה וגבורה וכבבור יצא וכאים מלחמות יעיר קמה וגל'. וענין הפ'
 הזה מכוון לכל המאורע שכתבו רזל סס והמענין יבחר. וכזה אמרתי לפתוח פתח
 קצת דרך פסט למאמר רזל פ' א' טריפות וזל' א' קיסר לר' בן חנניה אהיבס באריה
 מחיל דכתיב אריה שאב מי לא יירא מאי רבותיה פ' שאס קטיל ארוח אל' לאו כהאי
 אריה מתיל' כארוח דבו עילוי מתיל'. אל' בעינ' רמחית ליה כיהלי'. אל' לא מנית
 חזית ליה. אל' איברא חויבא ליה. בעל רחמי אתעקר מדוכתיה כי הוה מרחיק ת'

פרסי ניהם חרקה לא אשיל כל מעברתא ושורא רקרתא נפל . ארמרקס' פרסי ניהם
 קלא אחרניא בתור כבי וסיני דגברי נאף הוא נפל מכורסיה לרעמי . אל במנותא
 מנד כעי רחמי עליה ואקרה ליה לאתריה . הנה לכל עין רוחה נראו דברי תמוהים
 קתי . אמנס הקיסר חשב מחשבות שבכורת האיית כחוריה דעלמא ולכן אמר סאין זה
 בלנס דרשטא סזנא ארס גבור קטיל ליה סאן ואמר שבס העצודים לקוס נהה' ונגד
 מציחו יעלה חז מחשבותס . וריכח השיכו רלח לארדיה דעלמא מתיל לא לארדו דרבי
 עילאי כונן : על ארדו שנמשל לארדיה שהיא מכני עלייה והנס מועטס כמוהו דקיינו
 יהודה בן יעקב כרו להביא לו דוגמה בעולם . והקיסר ביקס לראות בראיה ניהועה
 באמנה נבורתיו של יהודה כדומה לו סקיה יכול לעזור בגרני . וריכח אמר שלא
 יוכל לעמוד . וכשראה עומד על רעדו להנניא טועת זה מלכו ארעקר מרוכסיה
 וכו' אשיל כל מעברתא ושורא רקרתא נפל . האי מעברתא אשפר לפרטו מגזרת
 מעברת וכל זה קוראה למעשי' ובכורות גדול' שעשה יהודה ששאב בקול גדול והלך
 קולג ת' פסה וביקשה ארן אנרים להפוך עליהס . ובילקוט מוסף שמשאגתו נפלג
 סדו עיירות גדולת פיתוס ורעמאס אשר על דבר זה נגזר על ישראל לבנותס . ונהס
 קלא אחרניא בתור כבי וסיני דגברי נאף הוא נפל מכורסיה רמו נמו לסאגת יהודה
 אשר נפחרו סיני בפידים נתעו אלג גבוריו של יוסף שנשרו סיניהס . וכמו שיוסף
 נודעו ונכהל שמא יה' רהונו וקוס' לה תפייס עם יהוד' הוא עצמו המראה אשר הראה
 דיכח' א הקיסר שנפל מכורסיה וכעי מעו דליהרד להנכותיה . כל זה להראות כי כל
 בכורת' של גוג ומגו' וכל חילותיו כאין גברו ית' וגם משיחו הנמשל כארו כלביא יקוס
 וכארו יתנשא . ויודיע לכל כי האיית' הוא הלוחס נוצא ונלחס בגוי' וזהו כוננת המסיח
 עצמו סאן הוא האומ' ה' כגבור וצא וגו' כי מאתנו ית' הכל . והכל לשמו הודיה יתנו :

זאב אומר על כל דבר פשע
 על שור על חמור על שיה
 על שלמה על כל אבדה אשר
 ואמר כי הוא זה עד האקים יבא
 דבר שניהם אשר ירשעון אקים
 ישלם שנים לרעהו :

הנה לכל עין רוחה הפ' הזה מיוחס
 ספיר לזאב . כימה דרכו של
 הזאב הזה הוא לחנוף ושמו מורה עליו
 לשון כז וכו'ה בחות'ית המתה פכות על
 שהוא כנוז וחנוף כאמין לכן בא להורו' כי
 כאשר הוא חנוף וכנוז סלימתא דרחמנא
 קא עבדי דכלל הנה עוסה סליחותו
 ואמלא פשעיו של אדם אין היה רעה

סולטא סו וכמוהו להך כי עניין וסיבת סליטתו על האדם הוא כפרט על כל דבר
 פשע כלמי' עסקי דבור פשע סרתן חיה רעה באה לעולם על סבועת שוא ועל חלול
 ה' . ואז כהורמנא דמלכא סולט על סור להזיק א הפושעים על עסקי רוב תבואות
 סבכח סור . ועל חזוה לקזיקס בעסקיהם ומלאכתם ועל סה להזיקס ולהעניסם
 במלכנסם כרפני' ככס' ללבוסך . ועל שלמה מגזרת סלימות דקיינו לקזיקס בסלימות
 גופס' ולעשותס בעלי מומין . ועל כל אברה להכותס עד גדר נכת מות ואכרן מן
 העולם

שפתו רננת פרקי שירה פ'ו שירת הזאב קפ"ט

העולם כי כן בעל הנפשות אינו נפרע מן הנפשות תחילה. אשר ואמר כי הוא זה
 רננתו על החוטא עד שיכיר ויאמר כי הוא זה העונש מרה כבוד מרה ראוי החטא
 שחזרו בו כי ומלא בטל. עד האקי המצבים בכל יבא דבר שניהם דבריו המיימינים
 עליו לזכות ודבריו הנאמלי עליו לחובה. אשר ורשיעון אקים כלומר שיצא רשע ברונ
 יסלם בענשו שנים לרעהו היינו להלכה הנקרא ריע. לקבל עליו החוטא כפליים בכל
 מאותו. וקפסל הוא אינו ע"כ הנקמה והאכזריות לא ע"כ הרין. כי כן מרתנו של הלה
 נוסא עון ועובר על פשע שלא לחייבו מעיקרא פעמים שלם. אז עד ראיכא רובא
 עונותו ראו מחשיב בהרייתו בראמיון בקמא דרה. ואפשר דהנן מפתבר קרא רבי
 לקחה מיר' הכפליים בכל מאותיה. מלכד הנכבדות שרברנו בו בשירת החסידה
 יע"כ. והאי דקראו הכתוב להלה רעהו של החוטא הוא להודיענו כי לאחר שקבל
 ענשו הוא רעהו במעיקרא ע"ד רתנו כיון שלקה לה כאחד. ומעין דרשה זו מאתו
 פ' נחמד ל' מה להלך מרדכי כהן זל וזל על כל דבר פשע כון שפסע כדכו כין שפסע
 במחשבה על שור על חזור על מה על שלמה הז' הר' יסודות שור הוא יסוד האש שהוא
 מצד הנכור. חזור הוא יסוד העפר שהוא החומר. על מה הוא יסוד המי שהוא יתיר
 דק מהאש. על שלמה הוא יסוד הרוח שהוא שלימות הכל. על כל אבירה שבאת
 בהעלם כיון הוצר שואבת מן העולם. אשר ואמר כי הוא זה יאמר המקשר והג
 החטא שחא עד האקים יבא דבר שניהם שהם הגוף והנפש. אשר ורשיעון אקי' כפי
 סיקל' ושיעור בעל הריעות. וסלם שנים לתשלום הנשמה ע"כ. ונהנה מאתו פ' זה
 ברש' יפה במרבר דכה פ"א על העגל אשר עשה אהרן. ועל כי שיחתם דריכה תלמוד
 אמרתי יך דבר שפתיים לכוננו להואב אחרי אשר הוא שירתו. והיינו טעמא כי זאב
 הוא זה באותיות המתחלפות רמו שים לואב שיכות עש עון קרי זאב טעמו יש מרוב
 זהם שהפיע איהם הלה כדכתיב וכסף הרביתו לה וזאב עשו לבעל. לכן ראיתי
 לקרא כאן הדרסה היא נדרש. וזל על כל דבר פשע מרבר באהרן שהפיע את
 ישראל כדכור לה יהי. על שור כמה התימא וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל
 עשכ. על חזור לא המזריים שנק' חזורים כמה דתימא אשר כשר חזורים כשרם הם
 הסיתו את ישראל לעשות העגל. על שהאו יש' טעמו אחריי שנק' מה כמה דתימא מה
 פורה יש. על שלמה שהמליכותו עליהם כמה דתימא שמה לך קצין תקיה לנו. על
 כל אבירה שאכרו מה שאמרו כסיו כל אשר דבר ה' נעשה. אשר ואמר כי הוא זה
 שאמרו לבעל א' א' י' עד האקי יבא דבר שניהם. זה משה שנק' אקי' ראה נתתך
 אקים לפרעה. אשר ורשיעון אקי' זה אהרן ורשיעון כתיב וסלם שנים לרעהו או שני
 בניו שילם להלה שהיא ריע וש' שמתו ע"כ. קרי מיניו תוכחת מגולה מהזאב הזה
 כשירתו זאת על עון העגל. ולא דבר ריק הוא כי כשר הטבעיים מנאו לו מרת
 התוכחת על שפיו עליו כי אם בלכתו לטרקף לא תעמוד ר"ל בו מישו' עד כי בסיבתו
 ורשינו בו האנשים וינטר' לנום לנקח אהב אותנו ר"ל בסיני ונוסד אותנו כאלו ירצה
 לישרו ולהוכיח למען דאהו יאמר לעתיד ללכת באורח מישור. ה' לא ילא דהוא
 פסמו מורה על הזהב בראמין סיכוח כשירתו על עון העגל הנעשה מהזאב ומרוב

פרקי שירה פ"ו שירת הזאב שפתי רננות

זאב כרלעי • והנה אחרי אשר שירת הזאב באה בתוכחת מגולה א' יש' כראמון מצינו
 ב"כ מנה ובה אהבה מסותרת עם מדרש הזוהר על שזרונות ישר נעשות כסגנות וגם
 שרנו על האי קרא תלת בני דנין בבא קמא על סור על חמו' על סה דהכי הוא באינון
 מילין • על שלמה דא בבא מציעא • על כל אכירה דא בבא תליתאה דאורח דקרא
 בקא יעניין פ' בלק • הרי כי מן המר הוא הזאב יבא מתוק לתקן בשירתו א' הג' מסכתות
 ולהחייב זרונות יש' לסגנות • ולא יפלא מה' כל דבר והוא עתיד לתקנו ולהסיר
 ממנו הארס המזיק ולהשלימו עם הבריות כדכתיב מזמור סיר ליום הסבת למטות
 מזיקין מן העול' שלא יזיקו זשה' וגר זאב עם כבש וגו' וכבא' והסבתי חיה רעה מן הארץ
 אר' שמעון מסכתין שלא יזיקו א' ריוחן א' ימתי הוא שפחו של הבה' בזמן שיש מזיקין אר'
 בזמן שאין מזיקין הוי אומר בזמן שיש מזיקין ואין מזיקין • והתיקון הזה א' הזאב עי'
 שירתו זאת היא המורעת בכל הארץ כי כל מעשיו בשלימותו של מקום ובה מוכיח
 ב"כ לעמים רבי' כדכתיב • נוסף נמי כי אבינו הזקן חשב מחשבות לתת לו תקנה עי'
 הקדשנות כדכתיב בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל • כי להיותו מועד לטרופ סה
 כשבים ושה עזי מהם פרוי יאכל לתרופה בתמיד של שחר ושל בין הערבים שימתוקו
 ארסותו אשר על זה באה הנבואה לעתי' שישלי' עמהם דוקא כדכתי' וגר זאב עם כבש
 וכתי' זאב וטלה ירעו כא' • ומה יבא לנו טעם לר' פ' א' טרופות דקתני דרופת הזאב
 בדקה ודרופת הארי כגסה בילמד סתום מן המפורס מה המפורס הוא השלמת
 הזאב עם הכבש אף הסתום בסתם טרפתו הוא כן שעמהם תמיד ליום כי אין צריך
 שלום א' במקום מלחמה • אבל אם נעמיק עוד בדבר נאמי' שהזאב הוא רמז א' האומות
 עכוס והמה הם ישראל סה פזורה יש' וכבר ארזל גדול הרועה שמויל את נאנו מוכין עי'
 זאבי' • ואבינו הזקן לימד לנו תקנה להנצל מהם עי' ידינו של מקום שנעשה אוספזין
 לסכינה טעם הקרבנות אשר בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל יגיניו עלינו וכמו
 שהראה הבה' ב' תקנה זו לאאעה' בשכיל בניו כשהיו בן הגולכיות כנראה במדאח
 בין הבתרים שפ' סקחה לי עבלה' מושלשת ועזי מושלש וגו' וכמו שדרזל עליה • ועי'
 יש' לים הבה' א' האומות לנו כדכתיב ויבחנו אויביך לך ונאמר נמי מלכים אומניך
 ושרותיהם מניקנתך וגו' וכמו שעי' הקרבנות מצינו תקנה א' הזאב כך עי' הקרבנות
 יש תקנה לאה' בשכעים פריהת' וכדארזל אילנו היו יודעים סה כמה מקרס יפה איהם
 לביונות היו מקיפין אותנו כדי שלא יחרב • ואחרי אשר הזאב רומז לאה' כראמון הנה
 מצאתי ענוד תקנה איהם דרך גיני' כי זאב עולה במ' קישראל רמז לאשר לעתיד יהפוך
 ה' ספה ברור' א' כל העמי' לקרוא כולם בשם ה' ולענודו שכם א' הוא יהיה ה' אחד כלומר
 שיהיה ניכר אחדותו בכל העול' כסם שהוא ניכר עכשיו בן יש' כלבד' וכראוקימו רזל
 הנה כי לא חסר הבה' מבריותיו כלום לתת לכל א' מ' מחשבורו לכלתי ידת ממנו
 בידח והכל יתקן כמו בשעת' בריאת' • ועדיין אית לן לאוקוצי האי קרא דמסורר
 הזאב על בנימן בן יעקב ולתת לנו שייכות עמו אחרי אשר אבינו הזקן קראנו זאב • וכך
 נמי אמרו בבר' פ' כהעלוי דרשו זאב וטלה ירעו כא' וע"כ לא דבר רק הוא להוציא
 מן ה' הזה עניינו יוסף נאחיו שהיו נאמרים עי' בנימן זאב • וזה כי על כל דבר פשע

שפתי רננות פרקי שירה פ'ו שירת האב קצ

הכונן'נו על פסענו אחיו בדבור עש סוד זה יוסף בכור סוד גרמונו על חמור שויעמום
 אים על חמורנו וגם על סה נערבנו לבל הסכטי' שאמרנו הננו עכר'ל'ארנוני על סלמה
 כדכתיב ויקרעו שמלותם על כל אברה זה יוסף ושמעון שהיו אבנר' מאכתיבם כדכתיב
 יוסף איננו ושמעון איננו אשר ואמר כי הוא זה כלומר שאחיו הורו נאמרנו זהו העונ
 הגורם לנו כדכתיב אבל אסמים אפתנו על אחינו וגומר עד האקום זה אחינו
 יעקב שנקרא אל אקי ישראל יבא דבר סניהם דכרו השבטים יוסף אינ דכרו
 יהודה ויוסף שנ' זכחו זה עש זה' אשר ורשיעון אקום זה יהודה שהרשיע אותנו
 יעקב ואמ' חיה רעה אכלתהו ושלם שנים לרעהו שעל עון זה שלא הניל את יוסף מתנו
 שני בניו עיר ואונן כדאמרנו'ם המקרא וצ'ר פ' זה ברסי' ד'א זכב וטלה זכב זה בנימן
 וטלה לו השבטים שנ' סורה ישראל ירעו כל אימתי כסדר בנימן עמקם וקיה יעקב
 אומר להם לא יורד בני עמכם וכיון שהביעה שעה יורד עמקם היו ממעשים אותנו וכן
 ביוסף אומר ויש את בני יורא את בנימן' אפסר שקראו הכתוב לבנימן זכב על
 סהיה כלבנו על אחיו שטרפו את יוסף וגם הוא היה נדמה איהם לזכב טורף לקחת את
 דמי אחיו מידם' ודרים האיררטה על קרא רזאב וטלה ירעו כל' אים במשמעו לשון
 דיעות כמו למען אחי וירעי וגם מלסן רועה ישראל וקפו רקאמר אימתי כסודר בנימן
 עמקם שאז נעשו ריעים לו עש זה זה עש לו נכוננו יחד כל' אתם כדכ'רד וכסיסכו לשני
 יוסף לזכב להם הכבוד ככבודתו והשעיר כנעירתנו' וכל זה לא היינו למרץ מקרא
 דוגר זכב עש ככס לפי שהג' אינו כל כך באהבמן התושבים ורקקו צמי למר' באחר
 ולא אמר יחד לרמונו ליעוד הנביא שאמר על בית יהודה וכות יוסף והיו ח' כידו' והמו
 דקאמ' וקיה יעקב אונ' להם לח' יורד בני עמכם כי היה נר' לנו שידורה היא לו להשלמו
 עמה וכיון שהביעה שעה יורד עמקם כלומ' שהביעה השעה שמן הסמי' גורו להשלמם
 עו' מציאת יוסף' אז רצו שקורם עיוב יעזוב מה שכלבנו עליהם ועל' היו אחיו ממעשים
 אותנו מכל רוחותיו שמה חוקם עד שסוף דבר נ' ל'ה איהם יוסף והיו ל' אחר' שכל זה
 היה סימן לבעיד' סיקוי' נעשיתו אותם לבני' ח' בארץ כהרו ישראל וצ'מלך איהיה לכולם
 למלך וגומר.

שועל אומר הוי בונה ביתו

הזה הוא פקח סבחיית
 כדאל' דיע' לשמוס בן
 יהודה כס' צ'סם למלכות פ' הרוח'ה'
 זכס' א' ר' צ'י ממונות צ'י במסלות שועל' י'
 זכ' עזחי' נכתרה דקידוסין כאשר חלק
 במל' יתנו האומנות ל' ע'ל' ח'י' אמר ז'ל'
 שועל' חנוני כי החנוני תמיד אונ' קסוכות ועיניו פקוחות לפקח ולקפח כדכתי' כנען
 בידו מחזני מרמה לעשוק אהב' זהו קרא סמו שועל' מג'ורת מו' מרר' בשעל'ו מ'ס
 שהנח' אגרוף וזל'ה בן והחרינות ואסיפת' הממון מכונה א'הק' והוד' כדכתי' וגי'ע כס'ד
 שי' ת'כל' ותעש' כחשן כסיה' ורכוס' כמנהגו וכת' י' נמי יור' חרוניס תעשיר' ע'כ' יס'ה
 פ'ח כ' א' 48 קראמו

בלא צדק ועלוותיו
 בלא משפט ברעו יעבור חנם
 ופעלו לא יתן לו:

פרקי שירה פ"ו שירת השועל שפתי רננות

קראונו שועל על חריונותו וספקותו כדאמרן יזכא שירו עמו מכונן לאומנותו בתוכח
מגולה למי שאינו נושא ונותן באמונה אשר עליו הוא אומר הוי בונה ביתו בלא דק
וגו אשר שטתיה דקרא מורה על הרעה הנמצאה למי שאינו עושה מעשיו באמונה
וררך רמוז לי לפרש האי קרא הכי הוי בונה ביתו על הקבר אתמר כדכתי' קרבס
בתימו והוא מרכנן בדקאמר לחרוב ביתך על הקבר אתמר מוסר השכל על מי
שאינו עוסק בתורה ומצות בע"הו טילפתו ארמות דרכו וזהו בלא דק שלא הוליד
לפניו דקנת ומעט שלא יזכה להא רכתיב והלך לפניך דקך טיבל כבוד ה לאספו
ועליותיו שהם כחותיו והשכליות למעלה למשכיל שהיה ראוי להשכיל ולהטיב בהם
ולחבר בעיונו גדולת יוצר בראשית אדרבה נסתמש בהם בלא משפט והוליד דיעות
כזכות נגד משפטי היסורים ברעהו זה הבה יעבר חנם כי כל עבודתו הוא על חנם
אחרי אשר שכר לא יהיה לו ופעולו לא יתן לו כלומר שכל פעולותיו לא יהיו מיוחסו
וניתנים לא ית' הואיל ולא לשמו של יוצר בראשית היתה עבודתו ואפשר נמי רבונה
ביתו בלא דק הוא רמוז על פעולות המעשה הנעשות שלא לשמו ית' ועל יתיו בלא
משפט הכונה על העיון בלי יראת ה' ועל חלק המעשה כזה אמ' ברעהו יעבוד רנס
ועל חלק עיון כזה אתמר ופעולו לא יתן לו ובזה פ' תזריע דרשו ופה האי קרא
וכונתם על הבונה או עושה פעולה בלי הזכרת שמו ית' קורס שזה גורם לתת יד
הו לפושעים הוא הקטרא דמאכא למשרי תמן ואלו כי ביתו התחזק רמוז לדק
והעלית רמוז למשפט יענין שם באורך נפת מתוק ומוסר השכל להשכל וירוע הא ית
בכל דרכו לתת כבוד לשמו בהכפיו וכשפתיו בתחלת כל פעולותיו להען ישרה
עליו רוח חן ותחנינים וכל מעשיו יכוננו עוד ארזל על השועל מה שועל זה חוזר
לאחריו כשכיל כך מוכיח לא המרבי הונס בעושה ובגזל שגם הם יחזרו לאחריהם
ולא יתקיי העושר ההוא בידם וישובו עניים כבראשונה ער כחזי ימיו יעצבו ואחריתו
יהיה ככל עוד אמרו עליו מה שועל זה יושב ומצפה בחורכה בטעה שהוא רואה אדם
לאיזה דר יברח וכו' משום זה יפה משורר האי קרא לתורתו כי יותר טוב לעמוד
בחורכות כיונהו מלישב בבית ארזים כנוי בלא דק ומשפט הנה כי מהפקה היה
שכחות מנינו למרין דרך ישרה סיבור לו האדם ואם נפרש האי שועל מלסונן
במשעל הכרמי ספתרונו שכיב ודרך נר בייחס השירה הזאת על הנושא אשה לסם
יופי או ממנו או דבר חנוני ולא לסם כי הנה מנינו שזוג איש ואשה נק' כלסונן דרך
כרתי ודרך גבר בעלמה וגברא בלא אחתא פלב ופא ותאשהא הארס הוא
כנין להשלים גופו אשר על זה באמר ויבן האקי את הגלע וכבר ארזל פ' הבא על
יבמתו השרו בלא אשה שרו בלא חומה כדכתיב נקבה חסוכה גבר וזהו הטעם
והסכרה סנק האשה בית כהוא ראמ' מימי לא קראתי לאשתי אשתי לא ביתי ועל
פי הרברי האק באמ' על השועל הזה שענינו שכיב ודרך גבר בעלמה כמדובר מזהיר
בסירתו הארס הבונה ביתו כלומר הנושא אשה שהוא כבונה את בית ה' ואת בית
המלך ואוי ואבוי למי שנושא שלא לשם שהוא בלא דק כלומר בלא כוננה שלימ לחבר
שזוג תחתיו את האהל העליון דקך ודק להית את האל תת ומל' בראית' כפ' בראשית'

שפתו רננת פרקי שירה פו שירת השועל קצא

כי אז גורם שעל יתתיו שהם הבנים שהיו ראויים להיות עלייתו כלומר מעלה ועטרה
 עליו כי הבנים הם עטרה לבנות וזכה הריו הם באי ככל משפט הופכים ללענה משפט
 הסך הנאמר בשמסון מה יהיה משפט הגער ומעשהו ואפשר נמי לומר כי כוננת בלא
 דרך ובלא משפט הנאמר כאן הוא להגיד דבר והפכו כי כשנשא הבה אנתנו ורוממנו
 מכל לשון וקראנו ארוסתנו מאורסה קהלת יעקב היה בדרך ומשפט כדכתיב ואם שחוד
 לי בדרך ומשפט יערי דרך לכל חכם לב ללכת בדרך יתב' ול' טע' אהלי אפדנו
 על כוננה זו אבל מי שנושא שלא לשם זוגו הוא נעדר מהזוג העליון בלא דרך
 ובלא משפט ולא ברעהו שהוא הבה יעבור חנם אחריו אשר בזוגו התחתון הינו
 מעורר את העליון ופעולו שהם הבנים ונאמר חלצנו לא יתן לנו כי הואיל ולא היו
 מקובלי על העדר הכוננה גם לא יהיו מיוחדים אלו ית' הסך הנאמר בשמואל ונתתיו
 לה בלימי חייו ובשמות וט' רבה עם אחוזו לנו שועל' המסילו את המזרע' לשועל'
 וזל כשהוא מושל את המלכות אינו מושלן לא בחינת שנה' וארבע חוץ דברכן סלקן
 מן ימא וכשהוא מושל את המזרעים אינו מושלן לא בשועל' אמה שועל זה קטן מד' חיות
 כך המזרע' קטני מן המלכות שג' מן המלכות תהיה שפלה א'ד לעזר בר' שמעון
 ערומים היו המזרעים לסיך הוא מושלן בשועל' אמה שועל זה מהלך ומביט לאחוריו
 כך המזרעים מהלכים ומביטים לאחוריהם ומה אמרו הבה נתחכמה לנו אמרו בואו
 ונבא עליהן בחכמה ונראה היאך אנחנו מסעדין את יש' כדבר שלא יהיה אהיהן יכול
 להביא עלינו באותה מידה אם נירונם בחרב יכול הוא לקבא עלינו חרב ואם בהם
 וכול להביא עלינו אם ירעין אנו שנשבע שאינו יהיה מובל לעולם לא בואו ונידונם
 במים שאינו יכול להביא אותם עלינו ואל' ה' רשעים כבר נשבעתי שאינו מביא
 מובל לעולם אבל מה אעשה לכם אני מביא אתכם מובל וכל א' א' ה' גוררו למבול
 והוא שרוד אומ' וירדנו ע' חרב מנת שועל' יהיו אמר הבה המכה הזו תהא מהיר' נת
 להם לשועלים ששימדן הבה ולא הביא עליהן עשר מכות וכן מתוך א' בר' כיה שועלים
 קדמאה מלא ותביינא חסר שעלים כתי' על שם שועל' של יס עכל' ל' ומלמד כי שועל'
 הוא בררם שועל' וס' דרך יס על שנמשכו לים ברמסים המדרש אשר על זה מיוסדת
 הדרסה מהמזרע' עס השועל' הנה אפשר ג' כי דרשם ל' בנות ומיוסדת על הבימ'
 של שועל' העולה כמ' מזרס' עם הכולל ועל ימ' הדני מזרע' מנין ספיר לברום הא'
 קרח והיו כונה כותב בלא דרך וגו' כי זה אפשר ליחמו א העיר מוסכנות אשר ננו
 איהן בני ישראל ועליהן קאמר ג' כונה ביתו בלא דרך ועל יתתיו בלא משפט ברעהו
 שהם יס' היו מעבדים חנם ופעולם לא יהנו איהם כי עדיין הם חייבי' לנו סכר שמים
 רכנא שסעברו כל משך הגלו' הוא כרשען נביהה בן פסיסא לפני אבסנדרוס מודון
 הובא בפ' חלק' והנה עדיין לא יצאו ידו חובת המאמר הנזכר כי אין לפוטרו בלא
 כלום ונריכין אנו למודעו' מהו קטנותן של מזרע' מכל הד' מלכות דק' מ' אמנם
 לערן כי קטנותם הוא על שלא פסגו ידיהם בזובל כמו הד' מלכו' כי גם מדי כחבה
 שטנה ומנעה הכנין ויון באה א מקרש' ה' וטמאה הכל כנודע ועל כי המזרע' לא
 שלמו נסום חופן על ב' ה' לא יכלו להרמות א שאר המלכות כי בכתיבה זכה הם

פרקי שירה פ"ו שירת השועל שפתיו רננת

קטני מהם ועל אותן תזכרונות נאמ' וכלבנון באריר יסול' זעמא אחריו נמי נאמר
 על דק' למנריו קטנה מכל הד' חיות נהמס' ל' לשועלים מלכד הגימ' וטעמי הנכ' .
 ינה' כ' ים טעם בדבר ע' שהמנריו חורו לחמוריקס מהטובה אשר אמרו לעשות עש
 ים כרכיב במיטב הארץ הוסב את אכד נג' ועל כ' לא נאמנו בבריתם הרז הם דומים
 ל' השועל הקצים לאזרתי . וכן מה שועל זה מוריר ראשו תחת זנבו . הנראה על
 ממאלת הנק' לה בככר כי המנריו הפשוטים מורע הארור עשו ממסלה על ים' בככרו
 אר' אשר רמז את הכורס בעצב ויוסף . ועוד שנתמלאו ערממות על ים' בשועל הזה
 הצלח ע' מניצ' ומרמות נאמרו בואו ונבואה עליהם בחכמה וכו' . ונחכמה שלהם
 מלכד האמר על הכס' ל' לחמוריקס הנה עוד אפשר לומר שהכוונו איה זכות ים
 לחמוריקס של ים' וכל' לעמוד אהן והכוונו נראו כי קרמה להם זכות אש נחרכ של
 אכדו הקוק בשלקח בדו את האש נא' המאכלת לשחוט את פגו וקרא דכי באש ה'
 בפשא אשכח' בעלמא דעריין לא באמר האי קרא . ואפשר עוד לומר כי חכמת
 בזה היא שחם ילחנז את ים' באש יעמוד מנבר איהם קרספי אש סלהכח יה אהבת ה'
 איהם וגם זכות מורית ה' נורה אשר בידם מאבותיהם שאל האורות נמשלו לאש והיו
 בכני' כנחל' אש א' ואש בחרכ יעמוד מנבר איהם הקול קול יעק' הנמשל בחרכ כרכתי
 דוממות ל' הנרנס נחרכ פסית בידם ומיא שערות לזקן כרכתי . אשר לקחתי מיר
 האזרתי כרכתי וכקס ד' . ומ' דגמי' ככלתי ובעשותי . ונתחכמו לרונם במים כי גם
 ש' ורשי' ה' נורה נמשלו למי' עליו אמרו לא יסיב ה' כרכו אמר שנשבע שלא יביא מכול
 לעולם . והם לא ידעו כי מבורת רשע היא תבואנו ליוסל ברשת זו להיות נטבעים
 בים ורקק לומר כל א' חני' נוררו למבולו יזק' עם מאמרם אל כתי' וירדו במגלות
 כמו אבן וכתוב' ל' כעשפרת וכתי' יאכלמו כקס הרשעים כקס הולכי ומטרפי' עולים
 ינורדים בנוני' באבן . והשמים כעשפרת שנחמו מיר . והמכה הזאת תהא מתוקנת
 לשועלים או שסמית' ה' ולא הביא עליהן עשר מכות וכו' וקרא דיוריהו על ידי
 חרב הוא לומר שנידדו לים ע' חרב כלומר בזכות חרב העקידה . אכן בזכות תפלתן
 של ים' א' שנמשלה לחרב כראמתי . ולא השועלים הם השועלים קטני' היינו בניהם של
 המנריו ש' אמר המדרש שהיו רעים לישראל יותר מן הגדולים ש' נזוקות ישראל בתפשים
 על ידיהן . ומורה בנבר מירת אמתן ה' מהעשר מכות כדי לרונם בשועל ים' בדרך
 וס' כשם שהיו הם גורמים ש' פ' ש' נזוקות ישראל ובעבור זה העמידם הא' ית' למען
 הראותם את כחו ולפרסם את שמו בכל הארץ . ואש נעמיק בדבר נמוא שכם' שבגלות
 מנריו שלט כח טומאה של שועל זה על ישראל' כרכתי' אחזו לנו שועל' יככה בגלות החל
 הזה שלט כחו של השועל' כרכתי' על הר' ציון שש' שועלים הלכו בו וכשם שהתים
 הנה' כחו ביצחת מנריו כן יעשה בגולה העתידה וים' רמז לרבר בעובדא דרכן
 במל' ורא' כן עזרה ור' כן ש' ה' וראו שועל' יוצא מבית קדי הקרסים
 הוכא סוף מילת איכה רבתי . אשר שם ר'ע בחכמתו נתן תנחומין ע' השועל הוא
 לחבריו שהיו בוכים . כי לבנו ראה הרבה חכמה ורעת ש' עזר הבה' להתים ולבטל
 בח טומאת השועל' הוא וכימי' נחתנו ממנריו יד' אנו בכל אמת :

כלבים

הנה כלבים זכורים נואו
נשתחוו ונברעה
נברכה לפני יי עושנו

לא נכחד על הכלב שסורו רע
והוא עומד בצד הטומאה עם
המחללי והקליפות המעניסי את האדם
בגיהנם כדכתבננו בזהר ריש פ' קדושים
ועם ולא על חנם התפלל דהעלם הצילה

מחרב נפשו מיד כלב חירותו כי ראה מעשה של נבל שנסל ברשת זו להמסר ביד
אל הקליפות הנקראים כלבים וזה על שהיה עושה מעשה כלבים כרבתו והוא כלבי
וכרפי רל'ב'ג עליו שהיה בו מתכונת הכלבים לעזותו ואכזריותו ועכ' אני אומר
שמשמענות המקרא שאמר שהוא כלבי רזונו חלק אל הכלבי עי' נפש וגם שמו אשר
קראו לו נבל מורה היותו כנבילה לתת לפני הכלבים ואלע' שלם בנה תורה
הנבילה לכלבי כדבעינן למימר קמן אפסר דנבל לא חשיב נבילה ממש על דקרמיה
ברית מילה החשוב כשחיטה והנה כשהגיד לו אשתו את כל המאורע כתי' נימת לבו
בקרבו והוא היה לאבן ומלכד מה ששמעתי מפי מקובל א' שזה עונשו של הכפני טובה
להיות לאבן עכ' נלעד לומר שעי' היותו חלק אל הכלבים היה ג' כלבן מסור ביד
האבן נגף ומר מכסול ולא יפלא ג' בעיני כל משכיל לומר איד האבן הוא תקון אל
הכלב כי הוא ע'ר אבני' שחקו מוס ודרך שבע ראינו כי אין לך דבר המכריח ומסחיר
את הכלב ויתר משורקין אחריו אבנים והוא דבר הנרמז בני' כי אבן עולה א'
על גביו של כלב כלומר שעולה ומתגבר עליו לתקנו ולשתקו ועל היות הכלב כ'כ
דומן א' הסטרא דמשאבא והקליפות כדאמרן אמרתי אני בלבי מו יובילני בכור אוק
ואולי האבן דאתג' ד' לא בידן והרקת פרז' לא נחשא כספא ורהבא שהם רמז למלכ'י
עכ'ס דהיינו אל הכלבים עי' נפש בא הכתוב להודיע שסופן להמסר ולקבל תקונם
עי' האבן הלז' והדרים עתיקים על האבן הראשה שראה זכריה משם רועה אבן יס'
אבן הבנין אשר הם מראשותיו ויס' אותה מצבה שמונו היה ויהי תקונו של עולם
בנתיחת קרן לבן יס' משיחנו שנישלה מלכותו באבן שנאמר ואבנא די ממת לנלמא הות
לטור רב ומלאת כל ארעא ולפניו יברעו ויפלו כל אל הכלבי עי' נפש ועל המנינות
אל הכלבי אין לתמוה על ר' ישעיה תלמידו של ר' הניבא דנ' דוסא שהיה מצטער איד
וזכו לומר שירה לפני המקום כדאיתא בפרקין והוא בילקוט פ' בא על פ' ולכל בני
ישראל יחרץ כלב לבניו עד שמואלו לזכ' עי' שכתוב בהם ולכל בני ישראל יחרץ כלב
לסונו וגומ' כדתינין הבא וכדאיתא התם וזה כי את הכל עשה ה' יפה בעתו ויס'ב
מחשבות לבלתי ודחמנו נדח וזימן רפואה לכל בריה וגם המשחיתים יחיוכו ואפי'
פ' מה שהיה הטעם וי' ה' ומלאך המות שעתיד ה' לה' לסוחטו ויפחטו ויעביר מניו הטם
הממות בלבד וישאר א' כה' מניו האקים כדאית' בתקונים וגם לכלבים אשר חלקם
בשולל על סנק' עי' נפש וכדתינן עי' פנים לביהם לא יבצר מה' בה מזומה לתת להם
תקון כדמוקימנין הבא בפרקין ואני בעניי מצאתי ראיתי תקנתו קרוב לו אשר פי
ה' יקובנו באשר הם שמו כלב העולה בני' ס' ב' שהיה מלוי הויה בהקין לרמוז
פי המעין קרשו הסגים עליו לשמרו כמותמו של מלך אשר התם בסמו למען יעלה

פרקי שירה פ"ו שירת הכלבים שפתירגנות

ארוכה לנו. וזה נרמז גם בסירתנו כי נסתחפה ונכרעה נכרעה לפני ה'ים כסת הר'
ההין מהאלו הנז'. וכמתבי האין רבנא יצחק לוריאה אסבניז ול מצאתי ע"פ הצללה
מחר: נפסי מיר כלב יחדתי וזל. וגם כנגד ריו תחתון שבמלכות שנעשית משם
מלוי ההין עולה בג' כ'ן. וזוה נשטיל גכ להטיב משם בפרקי ר"א על ויסם ה' לקין אות
סנאל אות מלכ אות צ' ש' צורה וכזכ על ודעו של קין והכלב שהיה שומר צמנו של
הכל קוח היה שומרו מכל חית השדה וכנראי כי האות הזה הוא א' מר' אותיות שמו
ות' כרכ צ' רש' ול' חק' לו אות משמו במצחו. וחולי רהאות הזה הוא ה'א הוא ל' כלב
הוא צ'ני סס הקין. ורש' הרשם במצחו נראה יותר מרוקק דומיא רת פילין של ראש
דכתיב בהו נראו כל עמי הארץ כי סס ה' בקרא עליך ניראו נאמן. ואמר ר"א הגדול
לו דפילין שברשם. ולקין היה נרדק אות שהיה נראה לכל בני העולם לכליו הנות
אותו כל מונאו מאכ' התפילין של יר הרשת הפרקי ר"א רהא בתפילין של יר כתיב
במו ל' ל' אות ול'א לחיים לאות. נוסף כי יש סוד ברבר לרברו רש' יעי' י' במצח
הזרם השם סס הקוף יתבר' כרכתיב סינתי ה' לננדי תמיד. וכעסק צו ומצות
מוסיף הורה באות יתנו וכמו כן בעשיית אינו עין חו' הדרו נהסך עליו למשט' חסך
ולא חור'. וכמו שנמצא במכתבי האין מרנא. הרוח' ול' שהיה מוכר בזה במצחו א"כ
מכונני רברו רש' שהאות אשר סס ה' לקין הוא אות משמו ית' והיה על מצחו תמיד.
והוא נהיו גכ אות הכלב מוסיף בפרקי ר"א שאמר שהיה שומרו. ואחרא ע"ד ררכ
כב' סוף של יען כי כל' הוא בגימ' השם ב'ה במלוי ההין כראמרן. לא שזה מוסיף
לומר שהיה לו לאות כל השם. ואש קומו באותו סס שהיא בגימ' כל' דוקא על חובתו
של קין אות נכזה כראוי לו כרכתיב רתבן זל. ועל כי לאה' י'יס נעשו א'ים מלכננח
בשעת מכת כבורו שהיה המזחית עובר בכל ארץ מצרי'. וזה נבר מירתם שבמלאך
המות בעיר חו' חו' כלבי' נועקי'. עכ' מרה כנגד מרה וכו' לפ' צוח פיהם ולגמ' סור'. ועי'
של' השחרו כועצתם למאיש ועד בהמה ולא גרמו כנתיבם סירתיו כדרך הנפחדו
זכו בעגור זה ליעבר מונאת' עונות' לכתוב סת' מוזה ותפילין כדרסנין בפרקין
וכיל קנט. וזהו הטעם שמשקה הבה חבילתו במעו' ג' ימים כרארזל ע"פ יורע דרוק
דין ה'ים כרוי שיתעפ' כגופו וכסינא לחייה לנכ' עפוש כרו ליעבר בהם העונות
וכזכ טעם זה גכ הדר מררכי כהן זל. וכלפי' משרזל שנתן להם הבה סכרן דכתב
כתורה וכשר בשרה ארפה לא תאכלו לכלב תסליכון אותי. הנה רזה הבה לתת
מ'א' ונח' צ'ס בארפה שבחשה כראוי ולא נתנבלה עי' מלאך המות מרה כנגד מרה
סעירו כח'אל' לנכוח כמלאך המות בעיר כאשר היה עובר במצרו וזה נבר מנהגם.
וכא' מאיש נעלו בחלק החימוני ורנו לקבל אחת תקין. ולכן מציינו שטיל' להם הבה
אחי' אשר' כבשר נבלה הכתי' לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך ת'ננה ואכלה
או מצור' לנכרו לא תזכיר בזה הכלב כי לא נתן לנחלק כבשר שנתנכל עי' מלאך המות
כ"י להציונו בתקנתו אשר סבר וקביל כראמרן. ועל כי נסתרה דרכו מה' אשר
עיונו ציונו המזכיר'ים. לכן אין לנו להרהר אחר מרותו יתב' רק ללכת כדרך תמים
ולחשוב מחשנות כי כל פעל ה' למענהו. אשר על זה קבל עליו ר' ישיעה להתענות

פח תעניות כדאמרינן כפרקין לכפרת פסע ולהתם חטאת הרהורו על הכלב למה
המציא לו המקום תיקון כזה והטעם לזמ' פח תעניות או כתב הרר' משה מטריאני זל
כי נתכוון להתענות עד פח תעניות כדי שיתענה לכ תעניות כנגד כל א' מאותיות
התורה חס בתעניות ראשון שכנגד האף של חכבי לא יענה ויענה בתענית שני כנגד ב'
של כרחשי' ואם בזה לא יענה יענה ב' של גמילות חסדי' וכן ככל האותיות זו אחר זו
שים כזו מה שאין כזו כנגד אות הראשון של סס ב' ד' ואם בכלול לא יענה יחזור שנית
להתענות ככ תעניות כנגד כל האותיות כנגד אות שנית של סס וכן כנגד אות הג'
והר' של סס שהם פח תעניות ולכן אמ' מנטער ומתענה פח ולא שננטער ונתענה עד
פח תעניות ואז יענה סג' אה סאס לא היה נענה היה מתענה יותר שקבל עליו תענית
עד שיענה אה שהיה מנטער ומתענה עד פח תעניות שידע שאז יענה כמו שכתבתי
ואם לא היה נענה לא היה מתענה יותר ואז בזכות אותיות ה' ענה לו הבה עי' מלאך
מן השמים וכו' והכל' עד טעם לזה דרך פסט הוא שבא להורות על כוונתו הישרה
שהתענה א' התעניות לזרפה למעשה כדי לזכך נפשו ממומאת העון וכו' לרבר חף
אנכי ולא עון לי אשר כזה ינבל נפח יקום עד שנעתר ה' א' התלמיד החשוב הזה ונענה
ואמ' לו המלאך שמר פיו ולסונו שמר מזרות נפשן ודרך רמז אפשר לומר כי הפ'
הזה לא כלבר הוא הערה מן המלאך א' התלמיד על אותיותיו ועל דבריו א' אב' בא
ללמוד לו טעם וסברה שממנו יבא אל' י' תשובה נחת לשאלתו שאל למה זכה הכלב
ל תקנה זו שכל זה בא לו עי' שמר פיו שלא לנכונ' נכ' לסונו יען היונו חרן הלסון
בענין הנאמ' כדחם וזה יתרון לבעל הלסון כדכתב רבינו בחיי ועל שמירתו וזה
בשאר מזרנו נפשו שקבל תקנה לעצמו ככל בני מלי' מעלייתו דחמין ומרברי רבינו
בחי' האמורים יבא לנו טעם ג' למה שרדל בירוש' דתרומות עם ברנות ה' דרכי אים
גם אויביו יסלים אחו רמ' חומר זה כלב ריבל חומר זה נחם כי כמו שהנחם אויב
וארב לו וקם עליו של אדם בחן שחוט לסונו ותמיד יסופנו עקב כי הכלב אויב אל'
האר' וחורן לסונו נברו ונחשכו וה' יסלימם א' כמה שתקן להם דרך להנבל מן החזונה
לכל א' וא' מקם כפי מרבתו עד שממר יבא מתוק ואחריו אשר רמינו כי ים לכלבים
חלק בחזוני ומצאנו בכ תקנה איהם כדכתבנו הנה מכאן יתבאר טעם לרזל שאמרנו
כלבים נועקים זה בעיר כי נעקזם הוא על אשר נפל גורלם בבח החזוני אבל
אחריו שבאו לרזל תקן הרי הם יחזקו וקוא סי' לאיתו שבא לעיר אשר זה בחו לקרב
את החזקו עיר דר' סוף עריות ותינו בני' אעמא דארזל פ' הדיואה הדיואה שלב
בחלום יסכים ויאמר ולכל בני' יש לח' יחרן כלב לסונו קודם סיקרימו פ' והכלבים עזי
נפש וגו' כי על זה יתפלל בעל החלום אשר אינו מגיע' הרב' שהכלב שרואה בחלמו
יהיה בתקנתו בהח' שעתא שזכו לקיים מאמרנו של מקום ולא בקלקלתו הנאמר
בזהכלב' עזי נפש וערויך לא יחזנו וירי מוכת האיקרא וכלכל בני' ישראל לח' יחרן כלב
לסונו למה נקא ליסנא דייחרן וטפי הל' ל' ליסנא דנעקה או נביחה אך יעלה ופה כי
אזכרה מקדם מאמר רזל כשר' פ' כ' ד' רס' ת'ס מונין היה ירע משה היכן יוסף קבור
וא בתוך הפלטורין היה קבור כדרך שהמלכ' קבורים נעשו המזררים כלבים של זהב

פרקי שירה פ'ו שירת הכלבים שפתי רננות

בכספים שאם יבא אדם לשם והיו נוכחים וקולן הולך ככל ארץ מצרים מהלך מ'יום
 ושתקן משה שנ' ולכל בני ישראל יחרץ כלב לשוננו קרו כי הכלבו שהשתיק משה היו של
 זקב - ומוי איבא מרדי דלא כתיב בתורה לא הוא ניהו בונת הכתוב בדווקא דקאמר
 ולכל בני ישראל לא יחרץ שהוא גב' לשון זקב כיון מחרץ ומפ'ו להשמיעו שאו הכלבים
 שנשתתקו היו אותם שעשו המצווה של זקב בכספים - וכסם של שמירת הגוף הרועה
 עדרו יקח כלב להיות עמם לשמורתן כן המצווה הללו בחרו בזרת הכלב לשמור
 צאן יראתן כדי להעמיד ישראל משובעים תחתיה - עוד אפשר לפרש האי יחרץ מלשון
 משפט וזרת כיון משפטך אתה חרצת וכן בעמק החרון נטעמא דמלתא כי להיות שיש
 ביציאת מצרי' ויחזו מתחת יד כח הרין והמשפט של החזוני' וכנפשו תחת כנפי השכינה
 לזה בא הכתוב ליער ולהבטיח כי לכל בני ישראל לא יחרץ לרין ולשפוט בגדם הכלב
 לשוננו שהוא כח הרין החזוני' דאי ש'רא רמסאבא המכונה א' הכלב - וזוה ידעו אשר
 יפלא ה' בין מצרים ובין ישראל כי המצרי' נשארנו משנעבדו אקבלפנות ויש ינאו חפסים
 ובני חורין מהמט שערי עומאם שבכנסו שם כדכתבו ח' - ונחרי' הוריע לנו האקים
 את כל זמתי בא נבא ברניה לבאר שירת הכלב - וראשונה נאמ' על דקדוק סמו שבקרא
 כל ב' מצרת ענו בככל רגלנו וזה אנלי על סנקשר בתפשים כמו שהא' נתון בככלים -
 וכדאמר' בחלק וברוש' התעניית - אך אפשר לרדוש נמו' שמו' לשבח כלומר כולו לב
 להשתחוות למלך ה' נבא את - אבל היותר נכון אנלי סנק' כלב מצרת כולו שפי' נבתי
 הובא בבר' פ' מט' עכ' וכלה שם שפתא אמר חרא לחבריה אייתי לי כולב ומייתי ליה
 מוגרופי - וכגמ' קרי ליה קלכוס בפי' היה נוטל את מנחתה' המור כיון קילכוס של
 ברזל מטילין לתוך סיה שחם נמתקת המגלה נחמדה כי שנתה מערערי' היתה ומסקר'
 אותה בעל כרחיה - ועל כיעוד היה הבה' הראות כחוגם ע' הכלב הזה לכל יחרץ
 לשוננו לאו נבתי ורסן ברזל לתוך פיו שלא יוכל לנכוח כפיצו' יש ממצרים - לכן ראה
 סא יתב' להתגורר מראשות אחריות בשמו אשר קרא לו - והכלב נמו' נרד' לו דרך יסרה
 כדי שכהיה שעתא יחבק' דגם מלכבו - וגם לא יחסר לו המזב' לעבד את כוראנו -
 עכ' התחיל לעבור עבודת כלב כהא' האמר' איזוהי עבודה שכלב זו תפלת - ולפי זה
 אינו אומר דבר בפיו לא מ'ת' חנה נברע על ברכיו לפני ה' להודנת לשמו כי הוא עשה
 ויכוננהו ואין שום בחומאם א' ה' איזוהי וזהו לפני ה' עונו - עוד מוכח עונו הוא
 פויאם א' הכלב על תקונו בדחמין מצרת לעשות את יום השבת וכן ניהמר לעשות
 אותו - כי עקר שירתו על סוכהו הא' יחרך לקבל תקון ולומר שירת - עוד אפשר
 שהכונה באומרנו עונו לשון הנה הוא להודות ולהלל על תקונו שמתקנו הא' יחרך
 תמיד להעמידנו על זכוננו מצד מה שראתה חמתנו הבטחה שמוצו' תיגעש ולפי'
 שוקא אפילתו בחייו ג' ימים כדאיתא פ' מ' שהחשיד ובלעדו זה למה לו חיים - ועכ'
 כורע ומודה לא אשר נמלחו חסד זה בטבעו שעי' כך ממשך עשייתו ותקונו ונראה
 תהלות עושה פלא - ולפי שהכלב הזה הוא כמו בעל תשובה על הדקק שקבל לכן
 פשירתו זאת קורא לחיים לעבור את ה' באומרו כואו בשתחיה וכדעה נמו' כיוזם
 דבר הגמול ויחזיק בפרט על הבעל תשובה כדכתיב אורה פושעו דרכך וגו' -

שפתו רננח פרקי שירה פ"ו שירת הכלבים קצר

אחר המגיד הזה הרב המכנה לו בכתבה בתוכה ובדעת הפליא ענה הגדל תוסף בחדות
 קובו הכתובות בו לקרב דמוק' ולתלד זכות על הכלב זה לבקש לו תקנו עם סוף בעצמו
 מחד הטומאה יען כי מנחם בו דבר טוב שלח חרץ לטובו כגד ישר לבנותם חמרים זמיכנו
 כפני טובה לרבו חך שומרו באהבה וחיבה ובחמולה עד כי הניח יקר מולל בעשות חותנו
 בעל תמונה בשירתו זאת כדי מחמו ירו' וילמדו כל באי עולם מזהר השכל לשרות כפסס
 שיכי שמת ועם כי דבריו חכ' כריכי' חזק ועליה' חין להזקיף כי לבו ראש הרבה חכמה ודעת
 עמי הוא זה וחיזהו שיערב אל לבו לבח חמרי האלף עמו לא כסמוק ודיכו מלשער החעיין
 חן על הכלב ענתו זהו על שירתו כפ' זה שירוננו חן השמים ומיחא סגוטי' חלת כלב' הוא
 לשכון כבו בהרכבו שמת הג' חלות חיונו כוטי' כפס' דרכיו וכמקור' וזוליו היתה כוונת
 כלב שחל' שמו חמרת דווקא היה עמו ועכו זימלח חמרי' חלף וכשתעמ על קברי
 החבות ויהם העם ש' חס' ומרד בסביריו וחמר להם חך בה' ש' ש' חמרורו וגומ' להורות לה' זל
 כי הגם שעי' המעי' האם ש'עב' האובם היה כל' כמו כלב דבוק תמת זה שיהיה חריה בשעת רבון
 הלא עי' הכניעה והתפלה והתשובה יתוקן הכל וזה ש' זה חתנו אל תיראום שחלבד ח' הרב
 המחר ל' סל' הוא חלוי עם ההוא בהי'ן סך עולה ונרעו בה' כשתעמו וככרעה
 ככרעה לפני הה' ב' סת' ח' חלות בתרמון מה' כדמה ההוא בעצמה וזה חמת ודבריהם
 אחת דמקום שבעלי תשובה עומדים אי' נדיקים גמורים יכולים לעמוד הלא תמו חלות
 כלב ב' פ' ביתח' ד' בס' דחורו עלה בס' להלקח ולא חמתא תתמלף בחותיות חמת החורה
 על תקונו וזול' סו' היתה ג' כוונתו רנויה של הע' לה' כ' כולמחר כפ' על בנין
 הבית לתקן עוותו של הדיג' טוב עיר הכהנים הכרתו ב' ב' הוא כשתעמו וככרעה' הואיל
 והוא היה חיבה בזה' ודע שחן בה' חקדק עם חמיריו וכת' זל שח' ה' עד חתי יהיה
 חס זה נידך וכ' זה ע' חמר' זל הוא כנה חורו של עולם ילך ויעמוק בחורו של עולם
 זה בנין בה' למחור' ע' בעיניו יחב כאם המלה' כדי ש' הקרבות יתכבדו חסאות
 עוונות ופעמים בהעלות ריח ניחח לפניו יתנודך כח' ר' כל הפ' בחוסן שעי' יתקיים
 העולם שכברא בשם של ח' חמו באת הפ' כחחמר' זל ומסכה שלימה סכיני על ג' דברים
 העולם עומד על התורה וע' העבודה ועל ג' יע' כי בזה ייעזר הייחודי החכמתי הרמוזים
 ב' ר' וכת' הפ' שחפסר יחד עולי' כח' היות וליכח חירי' ד' ר' חיות בחוריות קדישתא
 והכל הדא' לו ה' לה' לחדר כח' זל על זה תולדות חס' ודי' בזה הער' למבין ע' כ' :

ועוד אפשר לומר אע"פ כדבר כי לפי שמהגה הכלבים תוחסא' נוכח וכולם מתקבצים
 ונוכחם כדחור' באר' פ' לא' הנ' בעבודת המקום קוראים זה לזה וכסא' פותח כולם
 עונים חמרו' ונס' בזה יא' לנו אע"פ להרסא' ריר' דברים כלבים בלשון רבים ולא
 בלשון יחיד גם כי ח' ר' משה מטי' ח' זל ברים להנמי בלשון יחיד' ולפי שטבע
 הכלב להכיר בטובת בעליו ומסר עמו עליו ונודר סינה מעיניו לשמור אמנו כדבר
 הזה הוא רומה לסור מרע ועשה טוב כי בהכרת טובת בעליו יסל' ח' וזל ירע לנו
 נכמו כן עושה טוב לאו בשמירתו' לכן כלפי זה הוא משורד כואו נסתחנה וככרעה
 שהכוונה להסיר ערע את קרואיו ולהביאם לעשות טוב' באומרו וככרעה לפני ה'
 עושנו' וכרומה לזה רחיתי לה' בעל העקרים פ' מהמחמר הג' סכת' זל וכן
 אמר עם כלבים מה הם אומרים כואו נסתחנה וככרעה וככרעה לפני ה' עושנו ור'
 כי ממה שהכלב מכיר את קונו ואת המצוי לו והוא נכנע תמיד לפניו ומחויק לנו טובה
 בכל יכולתו מאשר בירו לעשות ים לקחת מזה מוסר השכל להורות לא על כל הטובה

פרקי שירה פ'ו שירת הכלבים שפתי רננות

שהוא מטיב לנו וזן ומסרס אותנו ולהשתחוות לפניו ולעבוד עבודתו מאשר תשוב
 ירינו כעל כל אשר הוא גומל לחיובים טובות ושלח נחיה כפני טובה ועשור במילין
 לא אוכל מלחם השירה הזאת לחדק ולח דבר ריק הוא אחרי אשר כלב עולה בג'ו
 ב'ו ואמרונו נמוכן ארס וזה יתבאר עפ' יסוד מאמרוס זל בתנחומא סוף פ' סקודי
 ג'ו וראונו ותייראו מלפניו והיו סבורים שהוא בראס ובאו להשתחוות לו ח'ל למה
 באתם להשתחוות לי בכוא כולנו וכו' ובזוהר פ' יחי' נמוי אמרו וזל בשעתא דארס
 קאים על רבנאוי חמו ליה ברין כולהו ורחילו מקמיה והוו בעלין אבתריה בעבדין
 בתר מלכא והוא אמר לון אבא ואתון בואו נשתחוו ונכרעה ונומר ואלו כולהו
 אבתריה וכו' הנה כי אדה' למד לכל בני העולם להכיר את הגורא ולהתפלל
 לפניו כי ההשתחוויה היא התפלה כדכתיב להשתחוות ולזכוח ומוסס ארזל גדולה
 תפלה יותר מן הקרבנות ומטעם הזוהר דכתב וכדון אשתני ארס לכמה גוונין
 זמנין דינא זמנין רחמי וכו' גם כי אינו בא לבאר דבריו כי חין לי עסק בנסחרות
 עב' זרד' פטא אני אמר מכוון לכוננתינו עפ' מאמרוס זל בתנחומא פ' חיי סרה רבי
 שמואל בר נחמי אמר לפי שהיוס מטתנה גפ' בכל יום בשחרית השמש במזרח
 ונכדקרוס באמצע הקרקע ובמנחה במערב הנה זאת חקרנוהו שעל שני הזמנים
 הללו בא אדה' למד דעת את הכריות להכיר את בוראס כי הם בתחילה
 בראתס את הארס כולו לב ברעת ובחירה היו סבורים שהוא היוצר והגורא ובאו
 להשתחוות ולהתפלל לו אמנם הוא בחסידותו הראה להם דרך זו ילכו להכיר
 את בוראס לפי זמני השתחוותו של יום שהם הג' זמנים מחסר דין וירמיוס כגדו האבות
 כנודע והוא עבד לפניו בפרקין וכלל הכל בזה הפ' בואו נשתחוו ונכרעה ונכרע
 לפני העושה כי נשתחוו רומז לתפלת שחרית שתקן אברהם שנאמר בו ונשתחוו
 ונשוכה ונכרעה רומז לתפלת מנחה שתקן יצחק שנכרע ונעקד עב' המחב' ב' רכה
 רומז לתפלת ערבית שתקן יעקב שקבל הברכות כי נכרעה הוא מלשון נכרעה
 ודינקא דקרא דאמר עושנו לשון הוזה ולא עשנו מורה באצבע שאדה' אמרו באותה
 שעה ממש שנברא ולא מנער היא חסד הזה א הכלב לעבד ולשורר בהשתחוויה כי
 הנה מנינו שקבל בזכות השתחוויה כדאמרונו כב' פ' ל' והואיל ואתא לידן בימא
 ביה מלתא גרסי' התס אר' יצחק הכל בזכות השתחוויה אברהם לא חזר מקר המוריה
 כס' לא בזכות השתחוויה שנאמר ונשתחוו ונשוכה לאס' ישראל לא נבאלו לא בזכות
 השתחוויה שנאמר וישמן העס וגומר ויקרו וישתחונו החורה לא ניתנה אלא בזכות
 השתחוויה שנאמר והשתחוויתס מרחוק הנה לא נפקדה לא בזכות השתחוויה כנאמר
 וישתחונו לפני ה' הגליות אינן מתכנסות לא בזכות השתחוויה כנאמר והיה ביום
 היגא יתקע בשופר גדול וגו' והשתחו לה' בהר הקדס בירושלם בית המקדס לא
 כננה לא בזכות השתחוויה שנאמר רוממו ה' אקינו והשתחונו להר קדשו המזיס
 אינס חייס לא בזכות השתחוויה שנאמר בואו נשתחוו ונכרעה וגומר וגם כי הרב
 בעל יפה תואר דבר בו נכבדות בשסה דרכיס דרך דרס נמוי יבא אחרי המלך
 עב' הדבר אשר סס האקיס בפ' אותנו אדבר' כי לערן לכנין לא השבעה השתחוויות

שפתי רננות פרקי שירה פו שירת הרבליים קצה

עם ששבעה דברים שמנו חכמים באכנת אצל החכם . כיון כל האדם השכל וירוע
אנתו יתבי . והוא דבר הסיך לענינו על אודות התפלה . כי גדולה בניה שעשהוה
ראשונה לאמצעות כרארול . ועכ לא דבר רוק הוא שעל עניני תפלה שנס' זה
באו רזל ללמדנו גב' מוסר השכל על החכמה . וכוה יתפרסם המאמר כי אברהם בא
ללמד על מ'ם שהחכם אינו מרבר בפני מי שהוא גדול ממנו בחכמה וכונין כי כן עשה
אברהם כשנשטוה על העקירה לא הרקו אחר דבריו יתברך שסי ל' ל' שתמול אמרת
כה יהיה זרעך ועבשץ אתה אומר וקעלהו סם לעולה . לא שמר מוניו של מקום
מכלי שישימיע קולו לפניו וכל זה מצד יראתו אנתו . ישראל בגלות מנרים מנרים
כנגד ואינו נכנס לתוך דברי חכריו . כי כאשר בא אליהם משם כדבר ה' כשורת
הגולה מיד האוינו מכלי סיכסו בדברי משה לנגדם כלל לא מיד ויחמץ העם וגומר
וכלפי מ'ם ואינו נכהל להשיב הוא עניין ישראל אצל מתן תורה שהקרימו עשה לנשמע
דבור נחה ומתקבל לטון מ'מה משתמסים בו כדכתיב גבורי כח עשיו דברו לשמוע
בקול דברו . וכראמר רחל להקוה אפיקודים אכן דסנין בשל ימותה כתיב כן תומת
ישרים תנחם . חנה העירה אנונו על השול כענין ומשיב כקלכה סכן קיה שחלה
כענין מאת המקום דכמה הלכתא גברויתא למרנו מהני קראי דרבה . והסיבה
גב' כהלכה אל עלי כשחשבה לשכורה . הגלות יורו להומר על דחסון דחסון ועל
אחרון אחרון . כי לא תעקר יצית מנרים ממקומה לא שחיה יציאה מנרים טפלה
וקנזן גלצית עקר כרמוץ ימן בברכות . וככנן הבית נמינו למדין שלח לומר דבר
שלח שמוע בי בשאמ' רוד לבתן לבנות הבו' אמ' לו כל אשר בלבבך לך עשה כי ה' עמך .
וכלילה בא דבר ה' לתן יח' לך ואמרת א עבדי א רוד כה אמר ה' החתה תבנה לי
בית לשבתי וגומר . וגם בכנן הקוה המפחר מנינו שסמרו לעשות ככל אשר שיענו
מפי הגבורה כדכתיב הכל ככתב מידה' עלי השכיל כל מלכות ההנניח . וענין
תחיית המתים קוראה על המורה על החמת כי אז הכל יודו ויברכו סכ ה' ויהמר
אך סקר נחלו אבותינו ויוכר אמותנו לעיני כל העולם כי כולם ידעו ויהיו ויהיו
ספה ברורה לקרוא כלם בשכ ה' ולעוננו טכס אחד . ונהג עדיין להגבר הכתוב
הזה כל בוחו נסתחיה וכרעה ק' דלבתר דאמר נסתחיה וכרעה לא קל למימר
בברכה . דכרעה הוא טפי מברכה כראמונין בברכות ר' מייס דנה דנה דנה בדיכס
למני ר' ונפסח ונתרפא רל בר סיסי קראה כרעה לכני ר' ונפסח ולי נתרפא . ו
ולע' כי ההסתחיה גדולה ניוי מכרעה כדבסינן פ'ין עומדין תר קידה על רפיס
כנימר ותקוד בת סבע הפיס ארצה כרעה על כר' כ' מכדוע על כר' ויהסתחיה
פסוע ידים ורבליס . שנאמר הנה ננוה חני והמך ומהך להסתחונת לך ארנה .
ואפסד לומר כי א' השלטה חארים במו להורוח על גנין ההכלה . כי נב' ירצונות
פיה סיכור שבחיו יחברך כנגדן אמר נסתחיה על במה חילין כדסתחיה ודוחים
בראשונה מן אברהם כנ'ו הכתחיה כדכתי' ונכתחיה ונכונה . וכנגד הרמועיות
שהם השאלת דרכים אשר מבלעדס אין לנו חיים עליהו סייך ליצנה דכרעה . ויוכך
עם מאמרם זל שאמרנו כי לך תכרע כל כרך זה ויס אמותה ולפי שכל עדי הפינסה

פרקי שירה פזי שירת הכלבים שפתו רננות

גהצרכים אשר באמצעות קרו אנו כמתים להבי פייד בהו לסון ונכרעה • כלומר
 קרו אנו חסוכים לפניך כמתים דומיא לטעמא דאמרינן בם תעניות למה
 יונחיס לבית הקברות כלומר קרו אנו חסוכים לפניך כמתים • ועל
 האחרוננו שהם נטילת דמות אמר נברכה שהוא גכ לסון ברכה
 על הכרכת כהנים אשר בהם • אנו כוונת הכתוב לומר
 שעו ההשתחויה זהבדיעה זוכה לישא ברכה
 מאת ה' והוא נברכה כלומר נהיה מכובדי
 לפני ה' עושנו שיתפאר עלינו
 כשנהיה נדיקי משרתיו
 עושי רצונו כרבותי
 יש אשר בך
 אתפאר:

עד הנה עזרני ה' להשלים באור לו השירות • כן ועזרני ער כבנני
 שמו לפקח עינים עורות ולהשכיל להטיב בתורה ובחכמה
 חסר עינים מסורות • בחמרותיה אמרות טהורות •
 מווקקית סבעתים באור שבעת הנצות • יכונן
 ייחונן גיסי את ירושלים תהלה לרורי
 דורות • אמר כן אמר הא ה'
 יוצר המאורות:

תושלבע

לוח רבאמרים

מאמר כל מעשי בראשית	מאמר כל מאן ראשתדל
בקומתן נכראו	באנריותא
מאמר נאמר למינהו באנות	מאמר אתם קראו אדם וכו' דף יא ע"ב
מאמר אין לך כל עשב ועשב	מאמר אנריותא לה רישא וכו' סס
מלמטה שאין לו מזל וכו' סס	מאמר הכול שמענו לה חזן
מאמר חזנהו להנהו קטופי וכו' דף ג ע"א	מעוף אי' שמו חול סס
מאמר חנונה מקטעת רגלו	מאמר עשה שבתך חול סס ע"ב
דרשי עיישא	מאמר כל המשמ' שבת כהלכתו סס
מאמר על פ' ה' לאבנה לבי דף ד ע"ב	מאמר ע"פ כל נדיב לב סס
מאמר אם פגע בך מנוול זה וכו' דף ו ע"ב	מאמר משיריית תליתא סס
מאמר בראתו וצ'הר בראתו לו	מאמר כי בוסם משה דף יב ע"א
תורה תבלין	מאמר ע"פ נדמות פניהם סס ע"ב
מאמר לעולם ירגז אדם יצר	מאמר ע"פ ה' העביר חטאך סס
טוב על יצר הרע סס	מאמר יהא חלקי עש בגמריה לל דף יד ע"א
מאמר כל המשתמש באור	מאמר בסכר חמנה שהאמנו סס ע"ב
תורה וכו' דף ז ע"א	מאמר ע"פ לעלוקה שתי בנות סס
מאמר כל האומר סידה בעליו סס	מאמר חביתן ישראל דף טו ע"א
מאמר ע"פ חזי יסוד שר מנעי ליה סס	מאמר ע"פ ויכר על נאריו סס ע"ב
מאמר ע"פ מוראכם נחתכם סס ע"ב	מדרש בקש' יש רמח' תיבות סס
מאמר ע"פ הישאב אריה ביער סס	מאמר אין טובה בזה לעולם
מאמר אין חיה רעה שולט' באדם דף ח ע"א	לא בשכיל ישראל דף יו ע"א
מאמר חניא מן ההקמה להכיר	מאמר בכל יום ניום מלאך
כני חרס וכו' סס ע"ב	עומ' באמ' הקריע נאומ'
מאמר ע"פ נדרנו בדבת היס וכו' סס	ה' מלך ה' מלך ה' מלך סס
מאמר ע"פ אררי ובהמ' חוסיע ה' סס	מאמר הנבש הזאת יחידה בגוף סס
מאמר בסביל ד' דברי חמה לוקה דף ט ע"ב	מאמר אתם עשיתוני חטיב' סס ע"ב
מאמר בעוף בסול תרומות	מאמר בזמן שכה' קוי מובה מכסר דף יז ע"א
ומעברות דף יז ע"א	מאמר ע"פ תול' ארץ על בלי מה סס ע"ב
מאמר ר' חבן דוסא שאמר	מאמר ע"פ אדם ובהמה
לארי' אי' מלך חלם סס	תנשיע ה' סס
מאמר ע"פ בנזל חביו נאמו סס	מאמר חכרך קרייך חמרא סס
מסנה חיה רעה בחה לעולם סס ע"ב	מאמר כל מקום שבו מזומר
מאמר בעין שנוע' סוא וסקר וכו' סס	לרוד מנגן וכו' דף יח ע"א
מאמר ח' ע"ב דמדה בטל' סס	מאמר שסר נקר חול' היס סס ע"ב
מכ"מ לא בטל' סס	מאמר למה היו ד'ח רומים סס
מאמר אין ערוד ממת סס	מאמר ע"פ המרנו אחיכ' טונאכס סס

מאמר

לוח המאמרים

מאמר לעולם שכלו טוב	סס	מדרש ע' לני הלילה	סס
וכולו ארוך	סס ע"ב	מאמר חלום היה עומד על	סס
מאמר וכו' שאר יומיו לאו	סס	כנו וכו'	דף יט ע"ב
אינון דיליה וכו'	סס	מאמר וכוה וכוה שלמי'	סס
מאמר נדיקים שעתיד הקב"ה	סס	מאמר כר חזנו בית ראשון סס	סס
להחיות	סס	מאמר חזנו רחוק רכה כר כר	סס
מאמר יהי רעוא דתוטום	סס	חנה ורב פפא	סס
בסיראי	דף כה ע"א	מאמר עור וזרש טורוס	סס
מאמר עתידה אי' להנזיל	סס	חיס יומי	דף כ ע"א
כלי מילת	סס	מאמר כפ נפרד ע' והונו כלהו	סס
מאמר עתידה אשה שתלך	סס	מסרי גרמיייהו לאשא	סס
בכל יום	סס	מאמר ע' פ' חזות לנו קאנה	סס
מדרשנו ביום נבראו בו ביום	סס ע"ב	מאמר ע' פ' גר ותושב	סס
שמסו וכו'	סס	מאמר למה תוקעים בשופר	סס
מאמר מניין לתחיית המתים	דף כא ע"א	של איל	סס
מן התורה	סס ע"ב	מאמר בסור נפילת אפים	סס
מדר' עלפ' הן קרבו יומיו למות דף כו ע"א	סס	מאמר ע' פ' רגוול תחטאו	סס
מאמר היום קובל עלך	סס	מאמר בענין דתקוני תפלה	סס ע"ב
מאמר שהתענית ח' ג' וס	סס	מאמר ע' פ' וחמ' אהם סמע ישר' סס	סס
נדיך בו ביום	סס	מאמר חפ' לא קרא ארס לא	סס
מאמר ע' פ' מכל משמר	סס	ק' ססחרית וערבית	סס
נמר לכך	סס- ע"ב	מאמר למה התקינו קססחרית	סס
מאמר ע' פ' חני ראשון ואני	סס	וערבית	סס
אחרון	סס	מאמר נדיך ארס להני' זמיר בקס' סס	סס
מאמר ע' פ' ושכבתי עם אבותי	סס	מאמר כד עלה במחשבה	דף כב ע"א
מדרש ע' פ' וחבריהם זקן	דף כו ע"א	מאמר ג' דבר קולן הולך	סס
מאמר ע' פ' הנו'	סס	מסוף העולם ועד סופו סס	סס ע"ב
מאמר ים קובה עולמו בשעה א' סס	סס	דף כה ע"ב	סס
מאמר פ' יוחי	סס	מאמר סיום שבת נגסה	סס
מאמר כז' שעות ביום בעש'	סס	סני' זר לארהר	סס
בכנס אהר' כב' ע	סס	מאמר ד' ת' קופות בסנה	סס
מאמר ע' פ' מזמור סיר ליום	סס	מאמר ללנותא מתערב בעטרין דף כב ע"א	סס
השבת	סס ע"ב	מאמר יב' מחל' ברא הבה ברקיע סס	סס
מאמר בראשון מהו אמר לה'	סס	מאמר ע' פ' בעשה ארס	סס ע"ב
הארץ ומלואה	דף כה ע"א	מאמר רב ארדי היה הולך ג"ח	סס
מסנה על ג' דברי העול עומד סס	דף כר ע"א	ללמוד יום אחד	סס

לוח המאמרים

קצו

מאמר לפי סהרקי' של מים וכו' סס	מאמר למלא מעמדות וכו' סס
מאמר כל מי שאין בנחש דף לו ע"א	מאמר על רח' ניסן סנטל כל
מאמר ארץ כנגד תקופת ניסן סס	אותן עטרות סס
מאמר ארץ מלשון רצון סס	מאמר ע"פ ויהי המקריב ביום
מאמר ד' שמות נקראו לה לארץ סס ע"ד	הראשון סס ע"ב
מאמר י' שמות נקראו לה סס	וגם דף כט ע"א
מאמר ז' שמות נקראו לה סס	מאמר ע"פ הנזכר סס
מאמר ע"פ לה' הארץ ומלואה דף לו ע"א	מאמר ע"פ וידבר מטה את
מאמר א' מ' יקומו את סוף ח' סס	מועדיה' סס
יכולי להונות את ישראל סס ע"ב	מאמר חשוב ליהנות מן העוהו
מאמר ד"א לה' הארץ ומלואה סס ע"ד	בלא ברכה סס
מאמר ע"פ זאת הארץ סס	מאמר הקורא פ' משיר השירים
מאמר קרא הבה לע' מלאכי' סס	כמין זמר סס ע"ב
מאמר ס'ה בספרא דחשמי דף לח ע"ב	מאמר למהר למלך שהיו לו
מאמר ס'ה השקל' קנטרין הוו סס	מדינות הרבה דף לב ע"א
מאמר כשמלך הבה בעולמו	מאמר אהן ספיר דומה לכסף
אגורה הארץ אמינון סס ע"ד	הכבוד סס
מאמר כל מקום שנאמר לו	מאמר כך ברא הבה שמי' ארץ סס
הז קיים לעולם דף לט ע"א	מאמר אוי לבנו מיום דין וכו' ע"ב
מאמר ע"פ לה' הארץ ומלואה סס ע"ג	מאמר שמי' שהם שמי' מעשיהם
מאמר תביא עד שלא באו לארץ סס	של בריות סס ע"ג
מאמר ע"פ ויצאו וראו כפגרי	מאמר ע"פ יקרא א' השמי' מעל סס ע"ד
האנשים סס ע"ד	מאמר ע"פ שמח זבולקן כנאחד דף לר ע"א
מאמר בוגדים בגדו וכו' סס	מאמר לבעו רחמי' את כל ירא וכו' סס
מאמר ע"פ מבנף הארץ דף מ ע"א	עאמר ממה שהשמי' מורידים
מאמר ע"פ לה' הארץ ומלואה סס ע"ב	והארץ מגדלת וכו' סס
מדרש ע"פ והיה בעץ שתול סס	מאמר המותח חוט של תפירה
מאמר ומלואה מאי היא סס ע"ד	כשבת סס ע"ב
מאמר ר' לוי רמי' בתיוב לה' סס	מאמר כנה בניתי בית זבולקן סס ע"ד
הארץ ומלואה סס	מאמר חביב ב'ה לפני הבה דף לה ע"א
מאמר א"ר ברכיה כבר בתיוב	מאמר יש מזל לישראל סס ע"ב
ואברכה סס	מאמר ע"פ מי העיר ממזרח סס
מאמר כל הזקיר במזנת צינית דף מא ע"א	מאמר גדולים מעשי הדריקים סס
מאמר מכנף הארץ כנף דנינית סס ע"ב	מאמר בשעה שאמר הבה
מאמר כג' לשונות של חיבה	והי רקיע סס ע"ב
חיבת הבה סס ע"ד	מאמר מי שאין לו אש במוגס' סס ע"ג

לוח המאמרים

מדרש למה לסמכה פ' ציזית	מדרש ע"פ תחת אבותיך יהיו
לפ' מקושש	כניד
מאמר ותכלת דא' איהו תכלת	משנה פ' בתרא דמדות
דציזית	מאמר כל עליון של ישראל
מאמר שמזנה לבן לשי' עפר	מן היורכר
על עיני אביו	מאמר אמר המדבר אני מדבר
מדרש קהלת כל מה שברא	וחכיב אני
הבה בארס ברא בארץ	מאמר כגוא ראשון כך גוא
מאמר ארה"ר מכל העולם	אחרון
כולו הונבר עפרו	מאמר נפל קרורה על כיפא
מאמר ע"פ איפה היית ביסרו	מאמר ואף ל' כד חני עושה
ארץ	בציון
מאמר ארה"ר גופו מכלל וכו'	מאמר משה נסיתין רבואין
מאמר רגלוהי רב' חינון	מאמר משה הוא בא בראש
ערבון ביה	תחלה
מאמר ארה"ר היה מן הארץ	מאמר ב' הגבוה מכל או'
לרקיע	מאמר אפסר שה' מרחיב או'
מאמר ע"פ כי האדם עין השדה	מאמר ע"פ אני חבצלת השרון
מאמר על פ' יושבי הארץ	מאמר ע"פ אתן במדבר ארז
שמועמים	מדרש תנחומה שכל הניסים
מאמר ע"פ היש בה עין	שעשה לישראל במדבר
מאמר ע"פ ישלם ה' פעלך	מתני' שיעור שהיית המזון
מאמר מיום שפתחה הארץ	בעוכות
את פיה	מאמר שכנית של ארס עומדים
מאמר כשנכנסו ישראל לארץ	כנגד כחות הריבון
היו שומעמים סירה	מאמר ע"פ הכל היה מן העפר
מאמר למה זכו לכתב בתורה	מאמר אבל אור קדמאה איהו
כל המסעות	עתיד למעבר תולדין
מאמר נתת לבני את ב'ה	מאמר בשעה שגולד המשיח
ושל קת שכינתך	בא וכו'
מאמר בב' דברי' ניתנה תורה	מאמר כסס שהלבני' היא של אור
מאמר מהו לא חסרת דבר	מאמר אברהם התחיל להאיר
מאמר ע"פ המדבר היותו לים'	מאמר אור שברא הבה ביום א'
מאמר למה נק' שמה חבצלת	ארס צופה בווכו'
מאמר צופה אני בכנראה	מאמר ע"פ ועשו להם ציזית
מאמר ע"פ בהמות בהררי אף	מאמר כי ברא הבה את האורה

מאמר מנין

לוח המאמרים

קצח

מאמר יוד רישא דליותין וכו' סס	מאמר מניין שה' מניח תפילין סס
מאמר דב' א' שתפסו בעכו וכו' דף נט ע"ב	מאמר נתעטף הבה כס"ז סס
מאמר כל מיתה שיש בה גנועה	מאמר שהבה לנכס טלית וכו' סס
זוהי מיתתן של דריקי' סס ע"ב	מתני' שאין אתה יודע מתן
מאמר ש' ט' היה הבה מפתה	סכרין של מונות
דף ס ע"ב	מאמר מה רב טובך רא' אור
מאמר כשהושלך אברהם	קדמאה
לכבשן האש וכו' סס	מאמר אינון ע' יומין רברבין
מאמר אין תחלת דינו של אדם	על ע' עמוין
אלא על ד' ת' סס ע"ב	מאמר ש' ט' לאחד שקלסנהו
מאמר ע"פ פרשה ציון דף סא ע"א	בשמים וכו' סס ע"ב
מאמר העליונים נק' רבים סס	מאמר כל מנה שבדא הבה
מאמר נתתי לבס את התורה סס	בעולמו זכר ונקב' בראש סס
מאמר כרמ' איברי' שבדא הבה	מאמר ה' עקב אין בו לא אכילה
בארס אין נאה לזמ' לפניו	ולא שתויה
סורה לא בפה ולסגן סס ע"ד	מאמר כל הנביאי' לא ראורק
מאמר החי נדרבא מדרבנן	הסעודה
דמין לפרצידא דף סב ע"א	מאמר ע"פ לחס אבירים סס
מאמר ע"פ וערוץ כמטר לקמי' סס ע"ב	מאמר ע"פ כי יתנו בגוים דף נו ע"א
מאמר חיי להם לבריות	חמר מה בברא ביום ו' סס
מעלכונה של תורה סס	מאמר ע"פ תהום אתה קורא סס ע"ב
מאמר כשמנסכים את המים	מאמר את התנ' נים הגדולים
כח' וכו' דף סג ע"א	אין אבהן סס
מאמר לדירו חזי לי האי	מאמר ע"פ נאמ' איני זאת הארץ סס
דיריא וכו' סס	מאמר ע"פ מי הקרמני
מאמר נוספא דילה לתתא	מאמר אמאי אקרו טוב וכו' דף נז ע"א
ברזא דנקודי סס ע"ד	מאמר סנאן נוט' סס ע"ב
מאמר ארריאנוס בקס לירע	מאמר הורו למי שבוכה חובתו
מה המים מקלסים דף סד ע"א	בטובתו סס ע"ד
מאמר מאן אינון נהרות סס	מאמר' בון כפומה בון פשוטה סס
מאמר ע"פ וזכרתי את בריתי	מאמר אין לישראל אמה שישלמו
יעקוב וגו' דף סה ע"א	להקרום ברנד הוא סס
מאמר כף ח' ו' ברבתו של זבולון סס	מאמר הענשקי' במקרא מרה
מאמר ע"פ מקולות מים רבים סס	וארנה מרה דף נח ע"א
מאמר ע"פ ודוד על בנותיו סס ע"ב	מאמר ע"פ ליות זה יצרת סס
מאמר ע"פ יהי כבוד ה' לעולם דף סו ע"א וע"ב	מתני' הביאו לפני מני' הרבה סס ע"ב

לוח המאמרים

מאמר גדול אורו של הבה	מאמר כאן כשעושין רצונו
מאמר אהב השערי המצויני	של מקום וכו'
בהלכה	מאמר ע"פ מעיין גנים
מאמר ע"פ וסגנת לבניך	מאמר כשם שהבאר נובע
מאמר דעסק התורה בעי	מים וכו'
כל זוני קרבא	מאמר גדולה הבטחה שהבטיח
מאמר מרגלית היתה תלויה	הבה לגשים
בזונארו של ארעה	מאמר ע"פ וכני ים פרו וישראל דף סח ע"א
מאמר שדה זו כל זמן שאתה	מאמר בזמן שהאפה יושבת
מזבלה וכו'	בתוך ביתה וכו'
מאמר כל המשתמש באור	מאמר מעשה בקמחית וכו'
תורה וכו'	מאמר בהמה גסה טהורה
מאמר בשעה שמוך המשיח בא	לט' חדשים
מאמר אמרה כי לפני הבה וכו'	מאמר ע"פ שבטי יה עדות ליס' סס
מאמר סרונגיא ונהורא	מאמר ע"פ אשתך כגפן פוריה סס
עמיה שרא	מאמר הרואה אני זיתי בחלום סס
מאמר מתחילת כרייתו ס"ג	מאמר למה נמשלו ד' לירך סס
צפה הבה בהוכו'	מאמר משל למלך שהיה לו
מאמר עתידה וינשלם לעשות	בת קטנה
פנס	מאמר ע"פ אשר בנינו כנאיעי' סס
מאמר ע"פ נפלה ולא תוסף סס	מאמר ע"פ צאניה וראינה סס
מאמר נמשלו ישראל לזית סס ע"ד	מאמר צינתי את השמים
מאמר ע"פ ואתם ערי וגו' סס	ונאת הירח
מאמר שמש ירח בזבול מאי בעו רף עו ע"ב	מאמר בשעה שאל' יהושע
מאמר גבולות חלק הבה	לשמש דום
בעולמו	מאמר שהשמש מוסדר עם
מאמר אין גהינם ל'ל וכו' סס	צבא השמים
מאמר קבלת ר"ג מאבותיו דף עח ע"א	מאמר ע"פ וישראל הפרות סס
מאמר אר"ל לא נברא להאיר	מאמר אין מ"ה אומרים שירה
אלא לבל חמה סס ע"ד	למעלה וכו'
מאמר משל למלך שהיו לו	מאמר בשעה שחמה ולבנה
ב' אפטרופים סס	נכנסו לטוב רשות וכו' דף עא ע"א
מאמר עשה אדם מנות הרבה	מאמר משי ריית את תליתאה
נותנים לו מלאכי ריבו' דף עט ע"א	קאמרו דא וכו' סס ע"ב
מאמר מה יעשה אדם ניתקבל	מורד ע"פ שאו מרוס עיניכם סס
על הכריות סס	מאמר אה פסל את הראשונים סס
מאמר ע"פ	

לוח המאמרים

קצט

מאמר ע"פ ויעש לקים את	מאמר ע"פ ויראו כל העדה	ע"ב	ע"ב
מאמר ע"פ ויראו כל העדה	מאמר ע"פ ויראו כל העדה	ע"ב	ע"ב
מאמר חבל על שמש גדול	דרשת לרוח היום לרוח היום דף פו ע"א	ע"ב	ע"ב
מאמר הרוצה שלא ליהנות	מאמר ע"פ ורוח אלקי מורחת	דף פ ע"א	ע"ב
מאמר אמרו מה לפני הבה	דבור ע"פ כי רוח מלפני יעטוף	ע"ב	ע"ב
מה אדם ותדעהו	מאמ' אכל בזמנא דויסקין ישראל	ע"ב	ע"ב
מאמר ע"פ והנה טוב מאד	מאמר בע"ה עי' ויהר אתם	ע"ב	ע"ב
מאמר מאן גרים כל האי וקר	פורסוס וכו'	ע"ב	ע"ב
מאמר תפני ועקיבו של אר' הר וכו' ע"ב	מאמר מן קדמתא לא יכלין	ע"ב	ע"ב
מאמר ע"פ כעת ואמר ליעקב	למחמי אפי שכינתא	ע"ב	ע"ב
מאמר ע"פ והמשכילים וזהירו דף פא ע"א	מאמ' חבא בנימן הויק מנטער	ע"ב	ע"ב
דכו' תינס' דרקייע מוקיר מכבבי' ע"ב	על מטתו וכו'	ע"ב	ע"ב
מדרש אסתהר שעלה למרום ע"ב	מאמ' ע"פ ויערוף כמטר לקחו	ע"ב	ע"ב
מאמר לא מצא בת' חוכו' ע"ד	מאמר ע"פ עגרי צפון	ע"ב	ע"ב
מאמר ע"פ והמשכילי' חקירו ע"ב	מאמ' לפי שב' ע"ה בזמן שרנח	ע"ב	ע"ב
מאמר הבל מודי' שלא נברא	דרומית מנשכת גכו' ע"ב	ע"ב	ע"ב
ביום ראסון בלוס	מאמר פוק וחמי עובדן	ע"ב	ע"ב
מאמר מאין היה משה אוכל	דרחמנא דעבר קבה	ע"ב	ע"ב
מאמר ע"פ אורז מרוח	מאמ' ע"פ הכיאי' בני מרחוק דף ז' ע"א	ע"ב	ע"ב
מאמר משזרעו של יעקב	מאמ' ע"פ ונתתנו לחותנו מרחו' ע"ב	ע"ב	ע"ב
סנמ' סלני לכבכבי' מקלסי' דף פג ע"א	מאמ' גדולה הבטחה סבכטיח	ע"ב	ע"ב
מאמ' אברה' נמשל כחמה וכו' ע"ב	הבה לנסיס	ע"ב	ע"ב
מאמ' ים' ל'ה יותס בני' למ' ק' יגו' ע"ב	מאמר הכי ענני דצפרא	ע"ב	ע"ב
מאמר בהבראס באברהס ע"ב	לית בהו משטא	ע"ב	ע"ב
מאמ' חסוד ענני סניאן מוהי דף פד ע"א	מאמר ע"פ ואס זכא סלמיס	ע"ב	ע"ב
מאמר עב טהור מועב את	קרבנו	ע"ב	ע"ב
פני הרקיע	מאמר ר' אומר איך ענניס לא	ע"ב	ע"ב
מאמ' מקו' ים להבה סכוכה בו ע"ב	מלמעלה	ע"ב	ע"ב
מאמ' ע"פ את האקי' התהלך נח ע"ד	מאמר למה נקרא שמו ענן	ע"ב	ע"ב
מאמ' ע"פ והוא יסקיט ומי ירסו' דף פה ע"ב	מאמר כשכחסו מה לדחות	ע"ב	ע"ב
מאמר בשעה שהעבי' טועניס	למרע'ה	ע"ב	ע"ב
את המיס	מאמ' ל'ו שופת את הקדירה	ע"ב	ע"ב
מאמ' מ'היכן היה החסד הקור ע"ב	ואח' כ'נוח' לתוכה מיס	ע"ב	ע"ב
מאמר לא נבראו רעמיס לא	מאמר כיון שעסק מטה את	ע"ב	ע"ב
לפסט עקמומת	הפסח	ע"ב	ע"ב
מאמר כשהיו רבותינו נכנסו'	מאמר ע"פ אהיה אשר אהיה ע"ב	ע"ב	ע"ב
	מאמר ל'ל		

לוח המאמרים

מאמר ל'ל עתיד לעשות	מאמר למה נק' שמו תפתה סס ע'ד
סעורה לנדויקים	מאמר במה הרשעו מתכסים
מאמר חן לת מתקיימו לא בניו	בגהינס סס
סמיות עצמו עליהם סס ע'ג	מאמר נפל כיסא על קדרה וכו' דף קא ע'א
מאמר מה שנסנה זו מפורחת סס	מאמר נשמתא לא סלקא
מאמר ברנח נסיק קרו ענרו	לאתחאה וכו' סס
צפון וכו' דף ז'נו ע'א	מאמר בר דלוק על ראשו סס
מאמר ע'נדירוס בחורי ישראל	מאמר חני לו לכית שחלונותיו
ס'תנו ריח סס	פתוחים לתוך חצר סס ע'ב
מאמר יש שאו יובא בגשם לבנו סס	מאמר למה נקרא גהינס סס
מאמר גדול יום השמיים וכו' דף זו ע'א	מאמר תוהו ובוהו או מעשיהם
מאמר ע'ס יערנף כמאר סס	של רשעים סס
מאמר בחמרה עמרה בגשמי' סס ע'ג	מאמר עתידה גיהנס להיות
מאמר גשם נרבות דא גשם	צועקת ואומרת חין
דרעותא	לי עסקנדיקוס דף קב ע'א
מאמר הוא סדרר אמר גשם	מאמר ז' שנות יס לו לגיהנס סס
נרבות סס	מסנה ז' מיני פורעניות סס
מאמר הכיח לו נהיין עליו וכו' סס	מאמר בשביל דברים שנותיו
מאמר לעברה או מ'ע ולשמרה	אתכם ביומת החמה סס
או ל'ת סס ע'ד	מאמר ז' כיתות של דייקים
מאמר שלא תקא יושב ושוקל	שעתידים להקביל פני
מצוותיה של תורה סס	סכינה סס ע'ב
מאמר ד' נכנסו לפרדס דף צט ע'א	מדרש כיון שאמר הכה' למשה
מאמר שמא תאמי' יס מלחכ' כ'ג' ע'ס	עשה לך סרף סס ע'ד
מסנת אל תהיו כעבדים	מאמר ברע בחוזר וזקוף כחויא דף קג ע'ג
הממששים את הרב סס	מאמר בא וראה שלא כמדת
מאמר העושה מצוה אחת	הכה' מדת ב'ו סס ע'ד
מקדמתו וכו' סס	מאמר דן היינו חוייא במין
מאמר גן לחוריה ועדן לחוריה סס ע'ב	על אורחון סס
מאמר גן גדול מעדן סס	מאמר באמצעות דקיעא אית
מאמר עשה אדם מצוה א' וכו' סס	קשר חד ארחא וכו' סס
מדרש ב' סערי כרכד יס כ'ג' ע'ס	מאמר ע'פ החוי יוסכי הארץ דף קד ע'ב
מאמר עתידה ג'ע להיות	מאמר מהו לאכול ארמה
צויקת תן לי דייקים דף ק ע'א	בשבת וכו' סס
מאמר לעברה ולשמרה או	מאמר כל מה שברא הכה'
הקרבנות סס ע'ב	בעולמו זכר ונקבה סס ע'ד
	מאמר לפי

לוח המאמרים

ד

מאמר לפי שבע'הו היון תקלה דף קה ע"ב
מאמרימה נחם זה מונו בין הנשי'ם ע"ד
מאמר גוי שמועלך אימת אחי
בר נפלי עס
מאמ'ת'ס'דהכי הוא דהא כתי'
נפלה לא תוסיף קום עס
מאמר מי מוחכה לסוכת דוד עס
מאמר סומך ה' לכל הנופלים
או העקרנות עס
מאמ' ע"פ זה ספר תולדו' ארם דף קו ע"א
מאמר ע"פ הגורעני ה' קז עס
מאמר ע"פ חיים ט'א ממך עס
מאמר ע"פ מעונות לא יוכל
לתקן עס ע"ב
מאמ' ע"פ והנה דמעתי העשוק' דף קז ע"א
מאמ' הורו למי שגובה חובתו
של אדם בטובתו עס
מאמר ע"פ טוב ה' לכל ע"ד
מאמ' כל המרחם על הבריות דף קח ע"א
מאמר דעל ז' סמכין קיומא
עלמא עס
מאמ' אי' לאו עוקצא דעקרב וכו' ע"ב
מאמר מלאך אורי'ל יוכון
כנוד פני גשר עס
מאמר כד' אפתח פומיה
בבלותא דערבית עס
מאמר עגלה בצפון ועקרב
כדרום עס
מאמ' מאי חלדה כחלד'הדרה
בעקרי הבתים דף קט ע"א
מאמ' מרחיקי' את הזרע'י מפני
שמחל' ירום את הקרקע עס
מאמ' למה הוא מושל כל באי
עולם כחלדה עס ע"ב
מאמ' הנשמה שב' אר' בכל שעה
היא עולה גורדת עס ע"ד

מאמר הני ה' ברבי נפשי וכו' דף קי ע"א
מאמ' ע"פ מלכנו מבהמות ארץ עס ע"ב
מאמר על כל נשימה ונשימה
שהוא נושם וכו' עס ע"ג
מאמר ע"פ הלא נבא לאנוש
עלי ארץ עס ע"ד
מאמ' ע"פ אשר בידו נפש כל חירן קיא ע"א
מאמר וצדו של אדם מתגבר
עליו בכל יום עס ע"ג
מאמר ע"פ משוכבת חיך
שמור פתחי פיך עס
מאמר יאו עניינתא לישראל דף קיב ע"א
מאמר כל התולה בזכות
אחרים וכו' עס ע"ב
מאמר ע"פ רלנתי ולי יהוסיע עס ע"ג
מאמר אם פגע בך מנוול זה עס ע"ד
מאמ' אם בא יצרך להשיחך וכו' עס
מאמ' ע"פ וכל יצר מחשבות עס
מאמר ע"פ ארדוף איובי דף קיג ע"ב
מאמ' כשהב'ה דן את עשו ל' עס
מאמר ות'ח'אן סלקין לעילא
לעילא דף קיד ע"א
מאמר ד' מלכ'י מאי דסא דא
ל'א סא דא עס
מאמ' ע"פ ושב יעקב וסקט וגו' ע"ב
מאמר ע"פ שומע תפלה ערוך
כל בשר יבאו דף קטו ע"א
מאמר אין תפלתו של אדם
נשמעת א"כ מיס' עס
עצמו כבשר עס
מאמר מדת ב' אינו יכול
לשמוע מ'כ וכו' עס
מאמר ע"פ ואתה נותן להם
את הכלם בעתו עס
מאמ' ר' כי היה חז' נמלה וכו' עס
מאמר ע"פ לחמו נתן וגו' עס ע"ב
מאמר עלוב

לוח המאמרים

מאמר ים' שבח'ל עני' בטהרה סס	מאמר עלוב ארס הזק שצריך
מאמר ע'פ וישלח את היונה סס	למאור מן הנמלה סס
מאמר כנור של מקדש של ז' צימין סס ע"ב	מאמר הרא תרנגולא כד
מאמר עלי נבל עליו	אפרוניה דיקיקין
להתנבל עליה	מאמר שמיר לא אתייהיב לא
מאמר ע'פ גס צפור מוצאה בית סס	לתרנגולא ברא וכו' סס ע"ב
מאמר ספיל ואזיל בר חנוזא סס	מאמר כי חונרא כרבלתא
מאמר ע'פ דרוק בתמר ופרח סס	דתרנגולא סס
מאמר הנהו אנוזי דשמיטין	מאמר ע'פ ול זועס בכל יום סס
גרפיהו מוסמניהו סס ע"ב	מאמר אשכחנא בס' חנוך שאו
מאמר אנוז ואנוז הכר כללא'	סערים ראשיס
זה בזה	מאמר ע'פ וחכד כיון הטוב סס
מאמר כל התולא בטחוננו	מאמר כל האומר שמועה
בה'ה וכו' סס ע"ב	מפי אומרה סס
מאמר כל מי שבטח בה'ה וכו' סס	מאמר שלא היה יוכל שלמה
מאמר ע'פ כי ביה ה' צור עולמו סס	להכניס את הארון סס
מאמר שב' כלים ברא ה'ה	מאמר אל תא' שמקצוים סינה
במועסה בראשית סס	מענייהס סס ע"ב
מאמר בג' דברים ניתנה	מאמר אין הגליות מתכנסות
תורה וכו' סס	לא בזכות משניות סס
מאמר ע'פ ואתם עדיו וגו' דף קכב ע"א	מאמר שא' ים' לבלעס אימתי
מאמר כל מי שסומר את	תהיה היסועה
השבת וכו' סס	מאמר אמר ליסן ביוס
מאמר ע'פ כצפור נודרת	סינת הסוס סס
מן קנה סס ע"ב	מאמר אמרו ליה בנתיה לרב
מאמר הנואה צפור בחלום דף קכד ע"א	חסרא בעי מר נינוס
מאמר אמרו ים' עד מתי יהיו	פורתא סס
אנוכנו מארפי' אוננו סס	מאמר כל היסן בה' תורתו
מאמר ע'פ סקדתי ואהיה	נעשית קרעיס סס
כצפור וגו' סס ע"ב	מאמר דו' ג'ל מעייניבס'
מאמר ויגרם את הארס דא	אגדתא בשבתא סס
נשמתא סס	מאמר ע'פ עת לעשות לה' סס ע"ב
מאמר סקדתי להכניס בני לא' סס	מאמר תרנגול הקולות
מאמר ע'פ נפסנו כצפור נמלטה סס	סבהו קא מוסרר סס
מאמר וכי דוד מלכא על	מאמר דו' נכנס לחורבה א'
צפרא דעלמא וכו' דף קכה ע"א	מחורבות ירושלם
מאמר ע'פ	דף קכ ע"א

לוח המאמרים

רא

מאמר ונתת לעבדך לב שומע סס	מאמר ע"פ במאזנים לעלות סס	ע"ב
מאמר לא לחנם הלך זרזיר	מאמר אם נופל אדם מראש	סס
סס	הגב וכו'	סס
מאמר עורב זה עורב למינו	מאמר אם יסמע אדם דבר	סס
סס	סאינו הגון	סס
מאמר ע"פ שנורע בגוי' זרעס סס	מאמר ר'נשעת פטירתו זקף	ע"ב
מאמר ע"פ כשוסנה בין החוחי סס	י' אצבעותיו	סס
מאמר וסוסנה דסלקא ריחא דף קל ע"א	מאמר רבנן אמרי מנקם אתה	דף קכו ע"א
מאמר הפה שאמ' זרע מרעי וכו' סס	סלא לחוש וכו'	דף קכו ע"א
מרד ע"פ ועשה ה' איניו חתה סס	מאמר הקדיוט שאין בידו דת' סס	סס
מאמר ע"פ ככפו נורדת מן קנה סס	מאמר יושב אדם ולא עבר	ע"ב
מאמר האי דמחדרנא מחברתי סס	עבירה וכו'	סס
מאמר אשא עיני אהרס	מאמר ע"פ מי ימלל גבורות ה'	סס
למלך המשיח סס	מאמר כל מי שיש בו יראת	סס
מאמר משנתת עלינו מעלה זו דף קלא ע"א	סמיס דבריו נשמעים	סס
מאמר חומר ה"ה לחברתס	מאמר כל העוסק בתורה	סס
כניד חטאו סס	בע"ה קדומה ללילה	ע"ב
מאמר שאין העולם חסר מל' ע"ב	מאמר כל בית הנשמעים בו	סס
זדיקס סס	דת' בלילה	סס
מאמר ע"פ חומר סעורים	מאמר ע"פ שהבת זרק	דף קכו ע"א
ולחד סעורים סס	מאמר ומה יוסף שדבר רבדי	סס
מאמר אשא עיני אהרס	רכיס וכו'	סס
דא לעילא סס	מאמר ירמיה אמר שמעו כי	סס
מאמר כל העוסק בתור' בלילה דף קלב ע"ב	בחינה אני	סס
מאמר וחי אסיר עינד ל' סס	מאמר בחמוה עליוני' בחמוה	סס
מאמר ע"פ על חומות ד'	תחתונים	סס
ירושלם וגומר דף קלג ע"ב	מאמר ע"פ יאמר אקובס	ע"ב
מאמר ע"פ כי עס אבני השדה	מאמר למה נק' שמה חסידה	סס
דף קלד ע"א	מאמר משל לחסידה וכו'	דף קכז ע"א
מאמר ע"פ נזריה לב גבורי ארוס סס	מאמר מהו חסידה ברנסיס	סס
מאמר חבל על שמיס גדול	ביתה	סס
סאבר מן העולם סס	מאמר חסידה ברתיה דאא'נה	סס
מאמר ע"פ והנה טוב מאד סס	מאמר גדול חסונה סעבירות	סס
מאמר אם מסיס אדם עצמו	נעשות זכות	ע"ב
בחה	מאמר כי בגע ער לידך זה הבל' סס	סס
דף קלה ע"א	מאמר אמר כי ישנתי ל' מן הקדון קכט ע"א	סס

לוח המאמרים

מאמר אין חולה מתרפא	מאמר סהת שוכה העתודה
סס א"כ מוחלין לו	סס תהיה ע"י התורה
מאמר ד' חמי חסכה פרוגיות	ע"ב מאמר הביאו ערבים שאתם
מאמר אית פרפריון ושכח	סס משמרים התורה
סס פרביון	מאמר ע"פ אדם וכתמה
מאמר ע"פ תערוך לפני שלחן דף קלו ע"א	סס תושיע ה'
מאמר בתחילה היו ישראל	מאמר בני אדם ערומי' בדעת דף קמו ע"א
סס דומים כתרנגולים	מאמר ע"פ תכין בטובתך לעני סס
מאמר ע"פ ינודך ה' כל מלכי ארץ	מאמר אתה מונח שאין לך
סס מתי הפוך בה והפוך בה	סס גדול בעוף מן הנשר
מאמר ב' דברים שמועג מלכו	מאמר זוג בא מרתק ותפסן נשר סס
סס החמוות מצי הלה	מאמר מניה וביה אבא לרזיל
מאמר ע"פ ה' מסיני בא	סס ביה נרגא
מאמר התכן והמוץ והקס	מאמר לפי שב' ע"ה הלה
סס מריניס	סס עושה ענמו וסן
מאמר שבמכת הארבה הכירו	מאמר מה נשתנה הנשר הזה
סס ער ה"בן גבול ינודים	סס מכל העושות
מאמר ע"פ ה' א"י אתה וגו'	ע"ב מא' ע"פ אס על סיד יגביה נשר סס
מאמר על שלו ושל חבירו	מאמר ע"פ ויסע מלאך האקי' דף קמו ע"א
סס אומר הטוב והמטיב	מאמר נשר גדול היה לשלמה סס
מאמר במי נמלך וכו'	מאמר מלך לו נכנס למדינה
סס מאמר ת"ח נקדשו' כנאים	מקלסים אותו
מאמר שהלחם והבס' שהיו מביאו'	מאמר ע"פ כבוד את ה' מהונך דף קמו ע"א
דף קמ ע"ב העורכו' לא' הו' וכו'	מאמר ע"פ אס על המלך טוב דף קמו ע"א
מאמר עורב למד לאר הר	מאמר ע"פ לאסור מלכיה' בזיקי' סס
סס לקבור המת	מאמר באיוז וכות שמיות
מאמר בשעה ששלח נח את	מחפססת
העורב	מאמר ע"פ על סרה איש עצל
מאמר ר' יוסי הוה עסקן	סס עברתי
מאמר שחורות כעורב לו	מאמר עתיד הבה לעשות
דף קמו ע"א קוני אריות	סוכה לדיקיס
מאמר מלמד ש"ס לדרוש על	מאמר עתיד הבה ליפרע מן
סס כל קוקוק	סס האומות ע"י דברו' קלו' סס ע"ב
מאמר ע"פ חיתך יסבו בה	מאמר ע"פ וה' סקד את סרה דף קמו ע"ב
מאמר ע"פ כי אס בתורת	מאמר ע"פ וסי ימכור אים
ה' חפנו	סס את בתו לאמה
סס ע"ב	מאמר ע"פ

לוח המאמרים

רב

מאמר ע"פ זבובי מות וביאים	סס	מאמר ע"פ נודא עליה על	מאמר ע"פ בני אדם	סס
מאמר יצחק דומה לזבוב	דף קב ע"א	מאמר ע"פ כענבים במרבר	דף קנז ע"א	סס
מאמר ע"פ מתי אבא ואראה	סס	מאמר למה נמשלנו דת לתחנה	סס	סס
פני אקים	סס	מאמר כל הפירות יש בהם	פסולת חוץ מתחנה	סס
מאמר ע"פ אמר ה' ורשאתיו	דף קבא ע"א	מאמר רחם זו שרקרק	סס	סס
מאמר הרואה שורקה בחלום	סס	מאמר ע"פ דבר ר' נחמיה וכתחנה	סס	סס
יפסק למשיח	סס	מאמר שרוב האנות נלקטין בה	סס	ע"ב
מאמר האי נחל לעילא	סס	מאמר היאך אדם נומד תורה	סס	סס
מאמר ע"פ כרם היה לירודי	סס	מאמר התורה בת לולית זו	סס	סס
מאמר זמין קב"ה לקשרא	ע"ב	מאמר ע"פ לעברה ולתורה	סס	סס
בנימין דישאל	סס	מאמר הרואה קנה בחלום	סס	סס
מאמר שמאמר של הבה מעשה	סס	יפסק לחכמה	סס	סס
מאמר נוטעו שור קזה בה	דף קכב ע"א	מאמר הרואה ליהנות מן	דף קכז ע"א	סס
מאמר בשכר נסים נדקבות	סס	התחנה וכו'	דף קכז ע"א	סס
מאמר ע"פ כונן סמים כתכונה	דף קכג ע"א	מאמר ע"פ ישח ובלח חרבים	סס	סס
מאמר מעיה של חסה עשויה	סס	מאמר הרואה חנוכה בחלום	סס	סס
כניס כניס	סס	מאמר ע"פ ככלל הרמון קרק	סס	ע"ב
מאמר ע"פ דרתי ריווך	סס	מאמר לפי סכל הדברים	סס	סס
מאמר ע"פ כ"ע"פ הדברי הא	סס	תלויים ברחל	סס	סס
מאמר דכל גוף דחשתרל	סס	מאמר חפיריקניו סני' דזופ'	סס	סס
באורייתא	סס	חשובות בדימון	סס	סס
מאמר ת"ח כד ברא קב"ה עלמא	ע"ב	מאמר אפי' דיקנין סג' דמלח'	סס	סס
מאמר בחכמי ברח חבה חת העול'	סס	מנוח ברמון	דף נח ע"ב	סס
מאמר מנין שאין אומרי טירה	סס	מאמר קדושה רמון בהלום	סס	סס
לא על הין	דף קנד ע"א	מאמר הללו מתמי ועולה	דף קנז ע"א	סס
מאמר ע"פ כאשר ימא	סס	מאמר מה חמר נארז סין לנו	סס	סס
התירום כחשכול	ע"ב	עקומין וכו'	סס	סס
מאמר אומה זו כגפן נמשלה	סס	מאמר מה חמר זה אין לא	סס	סס
מאמר לאברס א"א לא יעשו	סס	לב החר	סס	ע"ב
בלים אנורה אחת	סס	מאמר מסני' מה הקים צדיה לה' סס	סס	סס
מאמר נפן ע חורה	דף קנה ע"א	מאמר חס נחמר חמר למה	סס	סס
מאמר הרואה נפן בחלום	סס	נאמר ארז	דף קס ע"א	סס
מאמר נפן של זקב היחה	סס	מאמר הלא תכתב שכינה לא	סס	סס
עומד ע"פ שחמו של היכל סס	סס	לסוף ע"פ סנין	סס	סס
מאמר ע"פ נותפנו עלה תחנה	ע"ב	בא ב 2 51 מאמר נא	סס	סס

לוח המאמרים

מאמר לא נבראו ארזים אל	מאמר אומרים לאני מאכל
מאמר בית המקדש	למה אין קולן הולך
מאמר תפוח יוניא פרו	מאמר ח' דברים יפים ללמוד
קורס לעלוי	מאמר כד לא היו בכנ' ריעה וכו' שם
מאמר למה נחשל הבה לתפוח שם	מאמר סבלת של חטים
מאמר מה תפוח הזה הכל	מתמרת ועולה
בורחים ממנו	מאמר לעולם איעמוד אדם
מאמר היער וכל עני היער וכו' שם	במקום גבוה ויתפלל
מאמר ע"פ ריוין מרסן ביתך שם	מאמר ע"פ לבשו כרוס הנאץ שם
מאמר להיכן חנונימסבי אחריד שם	מאמר הרואה חאים בחלום
מאמר ע"פ תערוך לפני שלחן שם	רואה שלום
מאמר תפוח עקבו של אר"ה	מאמר בשעה שאתה מעמיק
היה מכהה בגלל חמה שם	עיניך בוי
מאמר כשתורי למה היו רומין שם	מאמר ע"פ מה ברו
מאמר בכח החכמה יורמין	מאמר ע"פ ומדבר מתנה שם
נורה לינורה	מאמר ע"פ ועלה מן הארץ
מאמר ע"פ והמשיכי' וזהירו שם	מאמר ע"פ ישא ה' פניו אלך שם
מאמר ע"פ סובע שמחות	מאמר תפלות אבות תקנוס שם
את פנד	מאמר ע"פ והלכו עמי רבים שם
מאמר היער ר' בנאה על	מאמר כי איבא צערא שדי
עקבו של חדהר	למה לגלמיוה
מאמר בקס קהלת לעמוד על	מאמר לעולם יוקר אדם
מתן סכרן של יונות	בתפלת המנחה
מאמר ע"פ תרשא הארץ	מאמר ע"פ וילך שם כי בא השמש שם
מאמר היער אלו אלנות	מאמר ומנינו שהרשאים
שעושים פירות	מקלסים להבה
מאמר דרש ר"א בן ערך	מאמר ע"פ יתרועעו אף ישירו שם
במעשה מרכבה	מאמר שארה לו מזונות
מאמר וכי האדם עץ השדה	מאמר ע"פ אדם ובהמ' תושיע ה' שם
מאמר מפני מה אמרה תורה	מאמר חסור לאר' שיטענס כלום
הבא עגלה בבחל וכו' שם	קורס שיתן לפני בהיותו שם
מאמר מה ברא ביום שלישי וכו' שם	מאמר חסור לארס לשמש
מאמר ע"פ אדם ובהמ' תושיע ה' שם	מאמר כשני רעבון
מאמר דהמלכות נק' לכבון	מאמר בשעה שהמטר יורד
מאמר ע"פ משחקת בתכל ארזי שם	מאמר לבושא לא כושה
מאמר ע"פ וירעו כל עני הסוד	מאמר מלפני מכהמות ארץ
מאמר ע"פ וירעו כל עני הסוד דף קסד ע"א	

מאמר גדולה

לוח המאמרים

מאמר גדולה ירדתי בשמים
 מאמר ע"פ אסיר לה כי גמל עלי שם
 מאמר ע"פ אשר נבאו על ירושל דף קע"א
 מאמר חמר הבה לישראל
 פרעו לי וכו' שם
 מאמר ע"פ באר חפרה סדים שם
 מאמר חמסה דברים זנה
 כענן את בניו שם ע"ב
 מאמר נ' דברים נאמרו בסוס דף קע"א
 מאמר י' קבין סינה ירדו לעולם שם
 מאמר ע"פ לבוסתי ברכבו
 פרעה שם
 מאמר ע"פ והנה איש רוכב
 על סוס אדום שם
 מאמר עבר וספחה על ישראל שם
 מאמר מט"ט נק'סום דתת' דף קע"א
 מאמר ל'בור שהוא רוכב
 על הסוס שם
 מאמר על פסוק ויחונך שם
 מאמר למה נק'סום ימים דף קע"א
 מאמר יבואו נכס ויעירו בים שם
 מאמר ל'ליסטים שעומד ומנאך
 אחר פלטרין של מלך שם
 מאמר ע"פ לא תעשון אתי דף ק"א
 מאמר כסנבלה הבה ליתן
 תורה לישראל שם ע"ב
 מאמר ע"פ עני ורוכב על חמור דף ק"א
 מאמר אל הבה לנ' ליחה
 סרוחה נתגאית דף ק"א
 מאמר ע"פ כרכי נפסי את ה' שם
 מאמר ע"פ ה' הגדול והגבור שם
 מאמר למה נק'סום אנשי
 כנסת הגדולה שם ע"ב
 מאמר לך ה' הגדולה זה
 מעשה בראשית שם
 מאמר הרואה חמור בחלום שם
 מאמר לכל

כתחית המתים שם
 מאמר ובעי כ' לחתערא
 בחורייתא ונלותא דף קסט"א
 מאמר כל ירק מוריק שם
 מאמר גדול יום ירדתי בשמים שם ע"ב
 מאמר מטר מוסקה מרנה
 נמוכל וכו' שם
 מאמר ע"פ ישקני מנשיקו' פיהו שם
 מאמר אתם חמרתם ל' וכו' דף קע"א
 מאמר כ'סם שהשכלת היו וכו' שם
 מאמר חמר חנוב דא הוא
 ממוא דרכבא דף קע"א
 מאמר ע"פ וישע נוסה את יש' שם
 מאמר אל הבה לישראל אתם
 באני ואני הרועה שם ע"ב
 מאמר אברהם קראו הר וכו' שם
 מאמר כמה בהמות טהורו' הן דף קע"א
 מאמר עשר בהמות טהורות
 משרתי לך שם
 מאמר גדול הנהנה מביע כפיו
 יוצר מירא שמים דף קע"א
 מאמר ע"פ וגיע כפיד כי תאכל שם
 מאמר ע"פ חכמו' בנתה ביתה שם
 מאמר ע"פ ושנתם לכניד שם ע"ב
 מאמר ע"פ מלך לשרה נעבר שם
 מאמר ע"פ גמלים מניקות
 ונביהם שלמים דף קע"א
 מאמר אין הבה ככנס בירוש'
 של מעלה עד שיכנס
 בירוש' של מטה שם
 מדרש ע"פ בת בבל הסדורה שם ע"ב
 מאמר בבל לילה ולילה קל
 מרירו וכו' שם
 מאמר ולמה הוא נותן הגמל'
 באמצע שם

לוח רבאמרים

מאמר לכל לראש ראש אתה

מאמר הוי אריא אריא אריא

לכל הקלסון

אריא

דף קפג ע"א

סס

מאמר וכן השם והירח והככבי

מאמר ע"פ כי לכלב חי ונוג' דף קפח ע"א

כחי להשתחווות לפניו סס

מאמר א' קיכס כחריה מתיל וכו' סס

מאמר לפי שאין מה ניוונין

מאמר ע"פ על כל דבר פסע דף קפט ע"א

לא מיוז שכינה סס

מאמר הזוהר על סדרונות

מאמר לטובתו של משה נתענה

יש נעשות כסגנות סס ע"ב

ק"ב יום סס

מאמר ע"פ וגר זאב עם כבש סס

מאמר בהבראש באברהם סס

מתני' דרוסת החוב בדקה סס

מאמר אין בא א"ל לשון בקשה ע"ב

מאמר זאב וטלה זאב זה בנימין ק' ד' ע"א

מאמר ע"פ ותיטב לה' מאשר פה דף קפד ע"א

מאמר כשהוא מושל את המלכיו דף קפה ע"א

מאמר אין מנוול ונשוקן מן

מאמר ע"פ ירדו במנונות

השור וכו' סס

כמו חבן סס ע"ב

מאמר ע"פ כלחוד השור סס

מאמר ע"פ ויסס ה' לקין אות דף קנה ע"ב

מאמר לעולם יס' אדם עצמו על

מאמר ע"פ ברנות ה' דרכי חיים דף קנד ע"א

ד'ת כשור לעול וכו' סס ע"ב

מאמר הרואה כלב בחלום סס

מאמר חמשה דברי באמרו

מאמר מנין היה יודע משה

לרעה שור בחלום סס

היכן יוסף קבור סס

מאמר עד דמגדריתנו גרמי

מאמר ע"פ ונכלה סס ספסס סס ע"ב

ביאביי וכו' סס

מאמר כמין קולבוס של ברזל

מאמר ע"פ ויאמר א' י' יהי אור סס

מאמר ל' זנד פיה סס

מאמר על פסוק סירו לה' כי

מאמר נראהו ונ' דיראו מכניו דף קנד ע"ב

גאה גאה דף קפה ע"א

מאמר כשעתה דמס קחיס

מאמר בא וראה כמה מיני חיות

על הגליו סס

ובהמות בעולם וכו' דף קפנ ע"א

מאמר על ראה כמה מיני חיות

מאמר בשלשה דברים אדם

מאמר בשלשה דברים אדם

מסחנה מחבירו סס

מאמר הכל בזכות השתחווה סס

מאמר הרואה ארי בחלום וכו' ע"ב

מאמר ר' חייא רבה הראה

מאמר ז' סמות יס לז' לארי דף קפז ע"א

בריכה לפני ר' ונפסח דף קנה ע"א

מאמר ה' בקדמות' דאיהו רחמי סס ע"ב

מאמר קדיה על אפיס סס

מאמר ע"פ כי לך תכרע כל כרך סס

בעזר שובן שחקים נשלם לוח המאמרים

לוח המעוה

תקון	מעוה	שורה	עמוד	דף
וסהרי	נסהרי	ח	עמוד כ'	דף א
סס	עס	ה	עמוד כ'	דף ב
הכורת	הכורת	א	עמוד א'	דף ג
מנטרף	מנטרף	יז		סס
כפעולתה	כפעולתה	כז		סס
שכתננו	שכתננו	י	עמוד ב	דף ד
סהרי אפי'	אפי' סהרי	א	עמוד א	דף יג
זונח	זונחת	ה	עמוד ב	דף כז
ומזרזין	ומזרזין	ז		סס
הוא	ביום ההוא	כז	עמוד א	דף לא
סיה	סיה	כז	עמוד ד	סס
כסכורה	כסכורה	ג	עמוד ד	דף לו
אתסקיף	אתסקיף	ד	עמוד ג	דף לט
עוד ויסבנו ער	עוד ער	ז	עמוד א	דף מד
סלא	לא	א	עמוד א	דף נד
ע'ז	ע'מ	לד	עמוד ג	דף נז
ג'ס	ג'ס	א	עמוד ד	דף עב
ענינו	ענינו	כז	עמוד א	דף עו
המורדיש	המורדיש	לב	עמוד ג	דף עה
ק'ן	ק'ן	ז	עמוד א	דף צט
זכר	זכר	יח	עמוד ד	דף קד
כבר	כבר	יז	עמוד א	דף קכד
הבלות	הבאלה	לא	עמוד א	דף קלח
להודיענו	להודיענו	א	עמוד ב	דף קמג
כתיב כי	כתיב ג'ס כי	יז	עמוד א	דף קמד
כ'א	כ'א	כה		סס
ש'לשתן	ש'לשתן	כד	עמוד ב	דף קנז
אי	אי	ס	עמוד ב	דף קפ
עלינו או המצות	עלינו המצות	ל	עמוד ב	דף קסב

תם ונשלם שבה לא בורא עולם

נרסם בבית כמ' ירושע מפרוסה י'זו על יד יהודה שמו' בנו

M A G G I O

La pubblica Orazione in S. Ger vase

Leva il Sole a ore 4 m. 56

- 1 Dom. 3. Ss. Filippo, e Giacomo App., e il Patrocinio di S. Giuseppe ✠
 2 Lun. S. Atanasio Vescovo.
 3 Mart. Invenzione di S. Croce.
 4 Merc. S. Monica Vedova
 5 Gio. V. Papa.
 6 Ven. S. Gio. ante portam latin.
L. P. a ore 9 m. 58 di sera

Tempo minaccioso

- 7 Sab. S. Stanislao Vesc. mart.
 8 Dom. 4. Apparizione di San Michele Arcangelo ✠
 9 Lun. S. Gregorio Nazianzeno.
 10 Mart. S. Giobbe Profeta, e S. Catalda.
 11 Merc. S. Mamerto Vescovo.
 12 Giov. S. Pancrazio mart.
 13 Ven. S. Maurizio Prete.
 14 Sab. S. Bonifacio mart.
V. Q. a ore 9 m. 8 di mattizze
 Quarta con temporale
 15 Dom. 5. S. Isidoro Agric. ✠
 16 Lun. S. Gio. Nep. in *Rogata*.
 17 Mart.

Fiera di Renote

26 Mart. S. Anna Madre di M. V.

P. O. a ore 8 m. 29 di sera

Ritorna il gran caldo

- 27 Merc. S. Pantaleone mart.
 28 Gio. V. S. Nazario, e Celso Mm.
 29 Ven. S. Maria Verg.
 30 Sab. Ss. Addone, e Sennen.
 31 Dom. 9. S. Ignazio Lojola ✠

A G O S T O

La pubb. Orazione in Ogissanti

Leva il Sole a ore 4 m. 42

- 1 Lun. S. Pietro in Vincelli.
 2 Mart. Inv. di S. Stefano Protom.
 3 Merc. Inv. di S. Stefano Protom.
L. P. a ore 7 m. 34 di mattizze
 Continua il caldo grande
 4 Giov. S. Domenico Conf.
 5 Ven. La B. V. della Neve.
Fiera di Rivescia
 6 Sab. Trasfigur. di N. S. G. C.
 7 Dom. 10. S. Gaetano Tienne C. ✠
 8 Lun. S. Cristofano mart.
 9 Mart. S. Felmo mart.
V. Q. a ore 11 m. 53 di sera
 Giornate miste di caldo,
 e di temporale
 10 Merc.

L. P. a ore 10 m. 5 di sera

Sole cocente

- 5 Mart. S. Zaccari.
 6 Merc. La B. V. del Terzese-
 to detta del Canossa.
 7 Gio. V. Claudio mart.
 8 Ven. S. Lisabetta Reinz.
 9 Sab. S. Cirillo Vesc. m.
 10 Dom. 6. I Ss. 7. Fratelli Mm. ✠
 11 Lun. S. Speziosa Verg. Mart.
V. Q. a ore 6 m. 59 di sera
 Caldo ardente, e nojoso

12 Mart. S. Gio. Gualberto Abate

13 Merc. S. Anacleto P. m.

14 Giov. S. Bonaventura V. Card.

Fiera di Strigaglia

15 Ven. S. Cammillo de Lellis

16 Sab. La B. V. del Carmine.

17 Dom. 7. S. Alessio Conf. ✠

18 Lun. S. Sinfiorosa mart.

L. N. a ore 8 m. 11 di sera

VI sarà un temporale propizio

19 Mart. S. Vincenzo de Paoli

20 Merc. S. Margherita V. mart.

21 Giov. S. Daniele Profeta.

22 Ven. S. Maria Maddalena.

23 Sab. S. Liborio Vescovo.

Sole in Leone

24 Dom. 8. S. Cristina V. m. ✠

25 Lun. S. Giacomo Apost. Fig.

17 Mart. S. Pasquale P.

18 Merc. S. Venanzio

19 Giov. Ascensore, di S. Pietro Celestino P.

20 Ven. S. Bernard no

21 Sab. S. Valente V.

*Sole in Gem**L. N. a ore 0 m. 51*

Giornate bellis

Fiera di Praz

22 Dom. S. Giulio V.

23 Lun. S. Lucio mart

24 Mart. S. Giovanna

25 Merc. S. Maria Ma

26 Giov. S. Filippo N

27 Ven. S. Gio. I. P.

28 Sab. S. Germano V

V. Q. a ore 10 m. 10

Tempo bello

29 Dom. di Petresco

30 Lun. S. Ferdinando

31 Mart. S. Petronilla

G I U G N

La pubblica Orazione i

Leva il Sole a ore

1 Merc. Il Sacer G

2 *Tempore de*

19 **Don.** 3. Ss. **Cervase**, e **Pro-**
tasio Mm. ✠
L. N. a ore 9 m. 39 di mattina
 Giorni tendenti al caldo
 20 Lun. S. **Silvestro** Papa.
 21 Mart. S. **Luigi Gonzaga** Com-
 protettore di **Mantova**.
Sole in Granchio
 22 Merc. S. **Paolino** Vescovo.
 23 Gio. S. **Agrippina** V. M.
 24 Ven. **Natività** di S. Gio. Batt.
 25 Sab. S. **Guglielmo** Abate
 26 Dom. 4. Ss. Gio. e **Paolo** Mm. ✠
 27 Lun. S. **Ladislao** Re.
Q. a ore 3 m. 31 di mattina
 Giorni caldi, indi pioggia
 28 Mart. S. **Leone** II. Pp. *Vig.*
 29 Merc. Ss. **Pietro**, e **Paolo** A. ✠
 30 Gio. Comm. di S. **Paolo** Ap.

LUGLIO

La pubblica Orazione in S. **Andrea**
Leva il Sole a ore 4 m. 16
 1 Ven. S. **Teodorico** Prete
 2 Sab. Visitazione di M. V.
 3 Dom. 5. Ss. **Eulogio**, e **C. Mm.** ✠
 4 Lun. Ss. **Osaa**, e **Aggeo** Prof.
 L.

16 Merc. S. **Loreazo** **Levita** mart.
 17 Gio. S. **Susanna** Vergi. mart.
 18 Ven. S. **Chiara** Verg.
 19 Sab. Ss. **Apollito**, e **Cas. Min.** *Vig.*
 20 Dom. 11. S. **Orsicio** mart. ✠
Fiera delle Grazie
 21 Lun. Assunzione di M. V. ✠
 22 Mart. S. **Rocco** Confess.
 23 Merc. S. **Liberato** mart.
L. N. a ore 9 m. 12 di mattina
con l'Ecclisse del Sole visib.
 24 Gio. B. **Paola** **Montaldi** V Man.
 Un Temporale cattivo
 25 Ven. S. **Lodovico** Vescovo.
 26 Sab. S. **Bernardo** Abate.
 27 Dom. 12. S. **Giovaacchino** Padre
 di M. V. e S. **Giovanna** Fran-
 cesca di **Chantal** ✠
Fiera di Bergamo
 28 Lun. S. **Sinforiano** mart.
 29 Mart. S. **Filippo** **Benizzi** Com-
 protettore di **Mantova**.
Sole in Vergine
 30 Merc. S. **Batolommeo** App.
 31 Gio. S. **Luigi** IX. Re di Fr.
P. O. a ore 1 m. 5 di sera
 Giorni sereni, e caldi
 1 Ven. S. **Zefirico** Pp. mart.
 2 Sab. S. **Ruffo** Vescovo.
 3 Dom. 13. S. **Agostino** Ve. e **D.** ✠
 4 Lun.

16 Sab. S. **Paterno** Vesc.
 17 Dom. in **Albis**. I. dopo **Pasqua**
 S. **Aniceto** Papa m. ✠
 18 Lun. S. **Perfetto** Prete mart.
 19 Mart. S. **Leone** IX. Papa.
 20 Merc. S. **Agnese** di **Montepule**.
 21 Gio. S. **Anselmo** Vesc., e **Dei**.
Sole in Toro
 22 Lun. a ore 4 m. 32 di sera
 Picc la pioggia
 23 Ven. Ss. **Sotero**, e **Cajo** Pp. Mm.
 24 Sab. B. **Alessandro** Sauli.
 25 Dom. 2. S. **Giorgio** Caval. ✠
 26 Lun. S. **Marco** II. **Vangelista**.
 27 Mart. Ss. **Cieto**, e **Marcellino**
 Pp. Mm.
Fiera di Reggio
 28 Merc. S. **Anastasio** I. Papa.
 29 Gio. S. **Vitale** mart.
P. Q. a ore 5 m. 39 di sera
 Forse un temporale
 30 Ven. S. **Pietro** **Martire**.
 31 Sab. S. **Catterina** di **Siena**,
 e S. **Pellegrino** **Laziosi**.
Fiera di Visonza

NOVEMBER

La pubblica Orazione in S. Carità

Leva il Sole a ore 6 m. 58

- 29 Merc. S. Canuto Re m.
- 30 Giovedì Ss. Fabiano, e Seb. Mm.
- 21 Ven. S. Agnese Verg. m.
- Sole in Aequinozio*
- 22 Sab. S. Vincenzo Levita m.
- 23 Dom III. Spozializio di M. V. *†*
- L. N. a ore 10 m. 50 di notte.*
- 24 Lun. S. Timoteo Vesc.
- 25 Mart. Conversione di S. Paolo.
- 26 Merc. S. Polcarpo Vesc. m.
- 27 Giovedì S. Gio. Grisostomo Vesc.
- 28 Ven. S. Cirillo Vesc.
- 29 Sab. S. Francesco di Sales V.
- 30 Dom IV. S. Giacinta V. *†*
- P. Q. a ore 2 m. 55 di mattina.*
- 31 Lun. S. Pietro Nolascio.

FEBBRAIO

La pubblica Orazione in S. Barbara

Leva il Sole a ore 7 m. 10

- 1 Mart. S. Ignazio Vesc. m.
- 2 Merc. Purific. di M. V. *†*
- 3 Giovedì S. Biagio Vesc. m.
- 4 Ven. S. Andrea Corsini.
- 5 Sab. S. Agata Verg. m.
- 6 Dom. Schiavessima
- 7 Merc. S. Felice Vesc. m.
- 8 Giovedì S. Felice Vesc. m.
- 9 Mart. S. Felice Vesc. m.
- 10 Merc. S. Felice Vesc. m.
- 11 Giovedì S. Felice Vesc. m.
- 12 Ven. S. Felice Vesc. m.
- 13 Sab. S. Felice Vesc. m.
- 14 Dom. S. Felice Vesc. m.
- 15 Mart. S. Felice Vesc. m.
- 16 Merc. S. Felice Vesc. m.
- 17 Giovedì S. Felice Vesc. m.
- 18 Mart. S. Felice Vesc. m.
- 19 Merc. S. Felice Vesc. m.
- 20 Giovedì S. Felice Vesc. m.
- 21 Mart. S. Felice Vesc. m.
- 22 Merc. S. Felice Vesc. m.
- 23 Giovedì S. Felice Vesc. m.
- 24 Mart. S. Felice Vesc. m.
- 25 Merc. S. Felice Vesc. m.
- 26 Giovedì S. Felice Vesc. m.
- 27 Mart. S. Felice Vesc. m.
- 28 Merc. S. Felice Vesc. m.
- 29 Giovedì S. Felice Vesc. m.
- 30 Mart. S. Felice Vesc. m.
- 31 Merc. S. Felice Vesc. m.

NOVEMBER

La pubblica Orazione in S. Carità

Leva il Sole a ore 6 m. 58

- 1 Mart. Tutti i Santi *†*
- 2 Merc. Comm. de' Defuncti.
- 3 Giovedì S. Uberto Vesc.
- 4 Ven. S. Carlo Borromeo Card.
- 5 Sab. Ss. Zaccaria, e Lisabetta *†*
- Fiera di Pesenato*
- 6 Dom. 23 S. Lionardo Conf. *†*
- P. Q. a ore 7 m. 30 di mattina.*
- 7 Lun. S. Prosdocimo.
- 8 Mart. Li 4 Ss. Coronati Mm.
- 9 Merc. La Basilica del Salvat.
- 10 Giovedì S. Andrea Avellino.
- 11 Ven. Il Patrocinio di M. V.
- 12 Sab. S. Martino I. Pp. m.
- 13 Dom. 24 S. Uomhono C. *†*
- 14 Lun. S. Veneranda Verg.
- L. N. a ore 0 m. 12 di sera.*
- 15 Mart. S. Leopoldo Arcid.
- 16 Merc. S. Felice Vescovo.
- 17 Giovedì S. Felice Vescovo.
- 18 Mart. S. Felice Vescovo.
- 19 Merc. S. Felice Vescovo.
- 20 Giovedì S. Felice Vescovo.
- 21 Mart. S. Felice Vescovo.
- 22 Merc. S. Felice Vescovo.
- 23 Giovedì S. Felice Vescovo.
- 24 Mart. S. Felice Vescovo.
- 25 Merc. S. Felice Vescovo.
- 26 Giovedì S. Felice Vescovo.
- 27 Mart. S. Felice Vescovo.
- 28 Merc. S. Felice Vescovo.
- 29 Giovedì S. Felice Vescovo.
- 30 Mart. S. Felice Vescovo.
- 31 Merc. S. Felice Vescovo.

FINE DELL' ANNO 1805.

Siano della Campania	
Gennaio	1. ore 8 m. 0
Febbraio	1. ore 7 m. 15
Marzo	1. ore 7 m. 15
Aprile	1. ore 7 m. 0
Maggio	1. ore 6 m. 45
Giugno	1. ore 6 m. 30
Luglio	1. ore 6 m. 15
Agosto	1. ore 6 m. 15
Settembre	1. ore 6 m. 30
Ottobre	1. ore 7 m. 0
Novembre	1. ore 7 m. 15
Dicembre	1. ore 7 m. 45
FINE.	

GIORNALE

LUNAR

MDCCCLII

Sopra l'anno del
 Che contiene le Fe
 bili, e Stabili di pr
 questa Città, le quat
 zioni; le Fiere princ
 si fanno fra l'anno
 questo, che negli
 partimenti della Re
 Italiana, ed in Paesi
 ri, e in fine il suon
 Campanella.

MANTOVA

presso Giuseppe B
 ALL' INSEGNADIVIN
 Con permissione

tenenze dell'anno

- 10 - - - - - VII.
- 11 - - - - - VII.
- 12 - - - - - VII.
- 13 - - - - - VII.
- 14 - - - - - VII.
- 15 - - - - - VII.
- 16 - - - - - VII.
- 17 - - - - - VII.
- 18 - - - - - VII.
- 19 - - - - - VII.
- 20 - - - - - VII.
- 21 - - - - - VII.
- 22 - - - - - VII.
- 23 - - - - - VII.
- 24 - - - - - VII.
- 25 - - - - - VII.
- 26 - - - - - VII.
- 27 - - - - - VII.
- 28 - - - - - VII.
- 29 - - - - - VII.
- 30 - - - - - VII.

si possono celebrare so-
 ente giuste il Sacro Con-
 Trento dei di 7 Gen-
 clus ivi fino al di 13 Feb-
 esclusive, e dal di 18
 inclusive sino al di 27
 ore esclusive. Gen-

- 2 Ven. Inv. di S. Longino m. Dig.
- 3 Sab. S. Francesco Saverie.
- 4 Dom. II. S. Barbara V. m. ✠
- 5 Lun. S. Sabba Abate.
- 6 Mart. S. Niccolò da Bari Vesc.
- D. Q. a ore 1 m. 49 di mattina
- Tempo forse nevoso
- 7 Merc. S. Ambrogio V. e L. Dig.
- 8 Giov. Concezione di M. V. ✠
- 9 Ven. S. Siro Vesc.
- 10 Sab. La B. V. di Loreto.
- 11 Dom. III. S. Damaso I. Pp. ✠
- 12 Lun. S. Costanzo mart.
- 13 Mart. S. Lucia Verg. mart.
- 14 Merc. S. Spiridione V. M. Dig.
- L. N. a ore 5 m. Re di mattina
- 15 Giov. S. Fortunato mart.
- 16 Ven. S. Eusebio V. m. Dig.
- 17 Sab. S. Lazzero Vesc.
- 18 Dom. IV. As. del Pa. di M. V. ✠
- 19 Lun. S. Dario mart.
- 20 Mart. S. Giulio mart.
- 21 Merc. S. Tommaso Apostol.,
 e S. Temistocle m. Dig.

P. Q. a ore 2 m. 42 di sera
 Neve al monte, e al piano
 22 Giov. S. Demetrio Vesc.
 Sole in Capriorno
 Solstizio d'Inverno

- 22 Giov. S. G. no Taurat. V.
- 23 Ven. Ded. delle P. dicche de'
 Ss. App. Pietro, e Paolo.
- 24 Sab. S. Lisabetta Regina.
- 25 Dom. 2.ultima dopo la Pent. ✠
 S. Felice a Valois Conf.
- 26 Lun. Presentazione di M. V.
- 27 Mart. S. Cecilia Verg. Martir.
- P. Q. a ore 5 m. 12 di mattina
- Quarta pessima
- 28 Merc. S. Clemente Pp. m. S.
- Felicitia m., e la B. Chiara Gonz.
- Sole in Sagittario
- 29 Giov. S. Gio. della Croce Com-
 protettore di Mantova.
- 30 Ven. S. Caterina Verg. mart.
- 31 Sab. S. Bellino Vescovo
- 32 Dom. I. d'Avvento ✠
 S. Giosafatte Re
- 33 Lun. S. Jacopo della Marca.
- L. P. a ore 8 m. 18 di sera
- Nebbia, indi pioggia, e forse neve
- 34 Mart. S. Saturnino mart.
- 35 Merc. S. Andrea App. Digizino
 Fiera di Canneto

D I C E M B R E
 La pubblica Orazione in S. Egidio
 Leva il Sole a ore 7 m. 34
 1 Giov. S. Eligio Vesc.
 2 Fiera di Bolzano

GENNAJO

La pubblica Orazione in S. Martino
 Leva il Sole a ore 7 m. 40

- 1 Sab. Gerasonc. di N. S. ✠
- 2 Dom. S. Bovo Caval.
- 3 Lun. S. Genovefa Verg.
- 4 Mart. S. Tito Vescovo.
- 5 Merc. S. Telesforo Pp. m.
- 6 Giov. EPIFANIA di N. S. ✠
- 7 Ven. Cristofora.
- Luna Piena a ore 11 m. 55 pom.

Quarta moderata nel freddo
 8 Sab. S. Lorenzo Giustian.
 9 Dom. I. S. Giocando, e Cew-
 pagn. Mm.
 10 Lun. S. Nicanore Diacono.
 11 Mart. S. Ignio Pp. m.
 12 Merc. S. Probo Vescovo.
 13 Giov. S. Leonzio Vescovo.
 14 Ven. S. Ilario Vescovo.
 15 Sab. S. Paolo I. Erem., e
 S. Mauro Ab.

16 Dom. II. Il SS. N. di G. ✠
 Ult. Q. a ore 3 m. 43 di notte.
 Forse neve anche al piano
 17 Lun. S. Antonio Abate.
 18 Mart. La Catt. di S. P. in Roma.
 19 Merio.

alm.

O T

R E

La pubblica

S. Maurizio

Leva in So

6 m. 12

1 Sab. S. J

Vescovo.

Sole, e pio

comiseraente

2 Dom. e La E. V. del Rosario

✠

S. Eleu. rio mart.

3 Lun. S. Candido mart.

4 Mart. S. Francesco d' Assisi.

Fiera di Viadana, ore Ottiglia,

e di Gou.

9. P. id. e. Cor. M.

14 Mart.

S. I. p. e. an.

15 Giov. S.

Ch.

16 Ven. Ss. C. e. l. o. r. e. d. e. t. e.

17 Sab. Le sac. Stim.

18 Dom. 10 La B. V. addol.

S. Tommaso da Villanu.

19 Lun. S. Gennar. Vesc.

no Mart. S. Eustachio mar.

Fiera di Treviso

21 Merc. S. Matteo Ap.,

Tempora d'Autunno

Giov. S. Maurizio mart.

B

696.

הנהגות המלכותיות
בארצות הברית

המלכותיות (1787-1791)

המלכותיות

המלכותיות

המלכותיות